

အာဇာနည်-မြန်မာ

အဘိဓာန်

المعجم الوسيط

العربي ميانما

**ARABIC - MYANMAR
DICTIONARY**

မောင်သာနာ အပ်ဒုရ်ရဟီးမ်၊ မြင့်လွင်(ကျုံးဒိုး)
(မဒနီ၊ အတိတ်အဘိ B.E(Met))

အာရဗီ - မြန်မာ

စာအုပ်

المعجم الوسيط

في اللغة العربية

العربي - ميانما

مولانا عبد الرحيم (مدني اسدي)

မောင်လာနာ အပ်ဒရ်ရဟိမ်း၊ မြင့်လွင်(ကျူဒီး)

[မဒနီ-အတ်စ်အဒီ၊ B.E (Met)]

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၅၉၀/၂၀၀၁) (၉)

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် (၅၇၁/၂၀၀၁) (၁၀)

အုပ်ချုပ်ရေး-၁၀၀၀

ပထမအကြိမ်

၂၀၀၁-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

ထုတ်ဝေသူ ... ဦးထွန်းလှိုင်

ချစ်စရာ လစဉ်/စာပေတိုက်

၇၅/ဝေပုလ္လလမ်း။

ပုံနှိပ်သူ ... ဦးခင်မောင်မြင့်၊ စန္ဒာလွင် ပုံနှိပ်တိုက်

ကျေးဇူးရှင်ဆရာသမားများအား ဂုဏ်ပြုခြင်း

ကျွန်၏ဆရာသမားများဖြစ်ခဲ့ကြသော-

(၁)။ မောင်လာနာနူးရ်မုဟမ္မဒ်(မဇ္ဈာဟေရီ-ကမ္ဘာ့အလင်း)(ကွယ်လွန်)
အားလည်းကောင်း၊

(၂)။ မောင်လာနာအီစာ(မဒနီ)။ (ကျောင်းအုပ်ကြီး၊ ဟိဒါယတုလ်အုလူမ်၊
ရမည်းသင်း)အားလည်းကောင်း၊

(၃)။ မောင်လာနာဂျမာလွဒ်ဒီးနီ(မဒနီ)။ (ကျောင်းအုပ်ကြီး၊ မဒီနတုလ်အုလူမ်၊
ရင်းတော်)အားလည်းကောင်း၊

(၄)။ မောင်လာနာ၊ မုဖ်သီ၊ ကာရီယူစ္စတိမ်(အတ်စ်အဒီ)(ကျောင်းအုပ်ကြီး၊
အတ်စ်အဒီယဟ်၊ ရန်ကုန်)အားလည်းကောင်း၊

(၅)။ ဆရာဦးမောင်မောင်ကြီး(ပန်းဝါနွယ်-ပညာလမ်း)(ရမည်းသင်း)
အားလည်းကောင်း၊

ဤစာအုပ်ဖြင့် ဂုဏ်ပြုပါသည်။

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله على ما انعم وله الشكر على ما اسدى والصلوة
والسلام على نبيه العربي الكريم وعلى جميع رسله
وانبيائه الطاهرين

ချီးမွမ်းခြင်းအပေါင်းသည် သုခချမ်းသာအဝဝကို ချီးမြှင့်တော်မူသော
အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အဖို့သာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းမြတ်သောအမှုကိုစွတို့အတွက်
ပြောင့်မတ်မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းပေးသနားတော်မူသောအရှင်မြတ်အား ကျေးဇူး
တင်ရှိပါသည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်မှ ကောင်းချီးမင်္ဂလာအဖြာဖြာနှင့် ငြိမ်းချမ်းသာ
ယာမှုအဖြာဖြာသည် အရပ်အနွယ်ဝင်ဖြစ်သော၊ မြင့်မြတ်လှသော တမန်တော်မြတ်
မုဟမ္မဒ်ﷺအပေါ်သို့လည်းကောင်း၊ အရှင်မြတ် စေလွှတ်တော်မူသော ရုစုလ်တမန်တော်
အပေါင်းနှင့် နဗီတမန်တော်အပေါင်းတို့အပေါ်သို့လည်းကောင်း သက်ရောက်သည်
ဖြစ်ပါစေ။

ကူညီသူမိတ်ဆွေများအား ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

- (၁)။ ဤစာအုပ်ကို စတင်ပြုစုသည့်နေ့မှစ၍ ယခုအချိန်အထိ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက်သာမက ကျွန်ုပ်၏အခက်အခဲများကိုပါ ငွေကုန်ကြေးကျခံ၍လည်းကောင်း၊ လိုအပ်သောစာအုပ်စာတမ်းများကို ရှာဖွေစုဆောင်းပေး၍လည်းကောင်း ကူညီသူ စာရေးဆရာ အလ်ဟာဗျ် ဟာမိန်ဦးစိုးသိန်းအားလည်းကောင်း၊
- (၂)။ ဤစာအုပ်ကိုပြုစုရန်နှင့် အခြားအကျိုးပြုစာအုပ်များကို ရေးသားပြုစုနိုင်ရန် ကွန်ပြူတာကို စီစဉ်ပေးသော အလ်ဟာဗျ်ဦးတင်မောင်သန်း(အတွင်းရေးမှူး၊ ရန်ကုန် တိုင်း၊ အစွလာမ်ကောင်စီ)အားလည်းကောင်း၊
- (၃)။ ဤစာအုပ်ကိုပြုစုရာ၌ ကွန်ပြူတာဖြင့် များစွာအကူအညီပေးခဲ့သော ဆရာ ဘိုင်းလေးနှင့် ဆရာကာဆင်မိ(ကွန်ပြူတာသင်တန်း၊ ကျွဲလီယာ မွတ်စ်လင်မ်အသင်း) တို့အားလည်းကောင်း၊
- (၄)။ ကျွန်ုပ်အား ညီရင်းအစ်ကိုပမာ အမြဲကူညီအားပေးသော အလ်ဟာဗျ် မောင်လာနာ တင်မောင်သန်း(မဒီနို၊ ရမည်းသင်း)အားလည်းကောင်း၊
- အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဤစာအုပ်၌ မှတ်တမ်းတင်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ပြုစုသူ၏အမှာစာ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسوله محمد العربي الأمين وعلي آله وصحبه أجمعين
والتابعين لهم بإحسان إلى يوم الدين وبعد :

ကျွန်တော်သည် ကော့ကရိတ်မြို့၊ အမှတ်(ရ)ရပ်ကွက်၊ ဒါရ်ဂါဗလီဝင်းရှိ နန္ဒလင်အစ္စလာမ် အရဗီကျောင်း၌ ကျောင်းဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်(၁၉၉၈)ကတည်းကပင် အရဗီအဘိဓါန် [المنجد]ကို အဋ္ဌမမြောက်အရဗီအက္ခရာ[၁]အထိ ပြန်ဆိုပြုစုထားခဲ့ဘူးပါသည်။ တဖန် အတိမ် အဒိယဟ်အရဗီကျောင်း၌ ကျောင်းဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်(၁၉၉၉)၌ ယင်းစာအုပ်ကို [၁]မှ [၁]အထိ အတွဲ(၁)အဖြစ် ရှိကုန်ရှိကြီးစားခဲ့သော်လည်း ထိုစဉ်က ခဲစာလုံးများစီ၌ ပုံ နှိပ်ဆဲဖြစ်ရာ အရဗီစာလုံးများအတွက် ဘလောက်တုံးများ၏ကုန်ကျစရိတ်မှာ ကြီးမားသည်ကတစ် ကြောင်း၊ မိမိရေးသားထားသောစာမူကို မိမိကိုယ်တိုင် အားမရဖြစ်သည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့် စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်ခဲ့ပါ။ တဖန် (၁၉၉၈)ကုန်ပိုင်းလောက်တွင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ကျွန်ုပ်အား [المعجم الوجيز]ကို ပြန်ဆိုခိုင်းသဖြင့် (၆)လအတွင်း ပြန်ဆိုပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ယင်းအဘိဓါန် သည်လည်း ယခုတိုင် စာအုပ်အဖြစ်ထွက်လာသည်ကို မတွေ့ရပါ။ ယင်း[المعجم الوجيز]ကို ပြန်ဆိုခဲ့ရသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်သည် အရဗီအဘိဓါန်နှင့်ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံများစွာ ရခဲ့ပါ သည်။ အကြောင်းကား ယင်းအဘိဓါန်ကို ပြန်ဆိုပြီးနောက် ကျွန်ုပ်ယခင်က [المنجد]မှပြုစုပြန်ဆို ထားသောစာမူနှင့် ဆက်စပ်ကြည့်ရာ နေရာအတော်များများတွင် စကားလုံးများ၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ဆိုချက်များ ကွဲလွဲနေကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ [المعجم الوجيز]အရဗီအဘိဓါန်သည် [المعجم الوسيط]အဘိဓါန်ကို အကျဉ်းချုံးပြုစုထားသောအဘိဓါန်ဖြစ်သည်။ ယင်းအဘိဓါန်ကို ရှာဖွေ၍ [المنجد]အဘိဓါန်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာသောအခါ ယခင်က ကျွန်ုပ်အားထားခဲ့သော [المنجد]အဘိဓါန်တစ်ခုတည်းကို အခြေခံ၍ ပြန်ဆိုရန် ဝန်လေးလာခဲ့ရပါသည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်ုပ် သည် ယင်းစာမူကို ဤအတိုင်း ပစ်ထားခဲ့ရာမှ ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေ စာရေးဆရာ အလ်ဟာဂျ် ဟာဖိဇ်ဦးစီးသိန်းက ပြည့်စုံ၍တိကျသော အရဗီ-မြန်မာအဘိဓါန်တစ်အုပ်ကို ပြုစုရန် ကျွန်ုပ်အား တိုက်တွန်းခဲ့ပြီး ယင်းအဘိဓါန်အတွက် ကုန်ကျမည့်ငွေကြေးအားလုံးအတွက်လည်း အကုန်အကျ ခံမည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်သည် ဦးစွာအစ ပြန်ဆိုရမည့် အဘိဓါန်ကို ရွေးချယ်ရပါသည်။ အချို့မိတ်ဆွေများက အရဗီ-အင်္ဂလိပ် အဘိဓါန်များကို ပြန်ဆိုရန် တိုက်တွန်းကြပါသည်။ မှန်ပါ

သည်။ အရဗီ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်များကို ပြန်ဆိုရသည်မှာ အခက်အခဲရှိလှသည်မဟုတ်သော်လည်း အရဗီ-အရဗီ အဘိဓာန်များအချင်းချင်းမှာပင် စကားလုံးအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုမှုများ၊ ကြိယာပုံစံများ ကွဲလွဲကြသည်ဖြစ်ရာ ဘာသာပြန် အဘိဓာန်များမှတစ်ဆင့် ပြန်ဆိုခြင်းသည် မူရင်းအဓိပ္ပါယ်နှင့် ပို၍ဝေးမည်ဟု ယူဆခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မူရင်းအရဗီ-အရဗီအဘိဓာန်ကိုသာ ပြန်ဆိုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် [المعجم الوسيط]အဘိဓာန်ကို အခြေပြုပြန်ဆိုရန် ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ အရဗီအဘိဓာန်များအနက် [المنجد]အဘိဓာန်သည် အစုံလင်ဆုံးဖြစ်ပြီး အက္ခရာစဉ်ပုံနှင့် ကြိယာပုံစံများခွဲခြားဖော်ပြရာ၌စနစ်ကျသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ဖော်ပြရာ၌မူ [المعجم الوسيط]အဘိဓာန်က ပို၍တိကျသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

မည်သည့် အဘိဓာန်မဆို သက်ဆိုင်ရာစာပေ၌ ထင်ရှားခဲ့သော စာပေကျမ်းဂန်များကို ကိုးကားကြရသည်သာဖြစ်သည်။ အရဗီစာပေ၌မူ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ သြဝါဒကျမ်းများသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၁၀၀၀)ကျော်မှ ယနေ့တိုင်မူမပျက် တည်ရှိနေပေရာ ခေတ်အဆက်ဆက် အရဗီအဘိဓာန်ပြုစုခဲ့ကြသူတို့သည် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ သြဝါဒကျမ်းများကို အဓိကထား၍ ကိုးကားကြရသည်။ [المنجد]အဘိဓာန်သည် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ သြဝါဒကျမ်းများကို တိုက်ရိုက်ကိုးကားဖော်ပြထားခြင်းမရှိသော်လည်း ယင်းအဘိဓာန်ကို ပြုစုရာ၌ ကိုးကားရသောကျမ်းအားလုံးသည် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ သြဝါဒကျမ်းများကို အဓိကထား၍ ကိုးကားထားသောကျမ်းများ ဖြစ်လေရာ အရဗီအဘိဓာန်ဟူသမျှ၏ အခြေခံသည် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ သြဝါဒကျမ်းများဟု ဆိုနိုင်သည်။ [المعجم الوسيط]အဘိဓာန်၌မူ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ သြဝါဒကျမ်းများအား တိုက်ရိုက်ကိုးကားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤအရဗီ-မြန်မာ အဘိဓာန်ကို [المعجم الوسيط]အဘိဓာန်မှ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုထားသည်ဖြစ်ရာ မူရင်းကျမ်း၌ဖော်ပြထားသော ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ သြဝါဒတော်ကောက်နုတ်ချက်များကို ဤအရဗီ-မြန်မာ အဘိဓာန်ကျမ်း၌လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ မူရင်းအရဗီအဘိဓာန်ကျမ်းများ၌ မူလရင်းမြစ်ပုဒ်[مصدر]ကို သက်ဆိုင်ရာကြိယာပုဒ်နှင့်တွဲ၍ ဖော်ပြထားလေ့ရှိပါသည်။ သာကေအားဖြင့် [أَبْصَرَ- أَبْصَا]ဟုဖော်ပြထားရာ၌ أَبْصَرَသည် အတိတ်ကာလပြကြိယာပုံစံဖြစ်ပြီး - သည် ပစ္စုပ္ပန်(သို့)အနာဂတ်ကာလပြကြိယာပုံစံ၏သင်္ကေတဖြစ်သည်။ أَبْصَا သည် မူလရင်းမြစ်ပုဒ်[مصدر]ဖြစ်သည်။ ကြိယာ၏အဓိပ္ပါယ်ကို သိလျှင် ယင်းကြိယာ၏မူ

လရင်းမြစ်ပုဒ်[مصدر]၏အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း သိနိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့် - اَبَّصَ ၏အဓိပ္ပါယ်မှာ 'တက်ကြွသည်။ မြူးကြွသည်' ဟူ၍ဖြစ်ရာ ယင်းကြိယာ၏မူလရင်းမြစ်ပုဒ်[مصدر]၏အဓိပ္ပါယ်မှာ 'တက်ကြွခြင်း။ မြူးကြွခြင်း' ဟူ၍ဖြစ်သည်ကို အရဗီအခြေခံရှိသူတိုင်း နားလည်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မူလရင်းမြစ်ပုဒ်[مصدر]၏အဓိပ္ပါယ်ကို သီးခြားဖော်ပြရန်မလိုပေ။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ အရဗီစာပေနှင့် ရင်းနှီးသူများအလွန်နည်းပါးသဖြင့် လေ့လာသူများ အလွယ်တကူ ရှာဖွေနိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့သည် ယင်းမူလရင်းမြစ်ပုဒ်[مصدر]၏အဓိပ္ပါယ်ကို သက်ဆိုင်ရာကြိယာ၏ အောက်၌ သီးခြားဖော်ပြထားပါသည်။

[الفعل الثلاثى المجرد] မူလအက္ခရာသုံးလုံးသာရှိသောကြိယာပုံစံမှအပ ကျန်ကြိယာပုံစံများ၏[الفعل المضارع]ပစ္စုပ္ပန်(သို့)အနာဂတ်ကာလပြကြိယာပုံစံများ၌ ပုံသေပုံစံများရှိသဖြင့် ၎င်းတို့ကို ဖော်ပြရန်မလိုအပ်သဖြင့် ချန်ထားခဲ့ပါသည်။ မူရင်းအရဗီအဘိဓါန်များ၌လည်း ယင်းပုံစံများကို ဖော်ပြထားလေ့မရှိချေ။ ထိုနည်းတူစွာ ထူးခြားသော ပြုလုပ်သူနာမ်[اِسْمُ الْفَاعِلِ]၏ပုံစံများကို သက်ဆိုင်ရာကြိယာနှင့် မူလရင်းမြစ်ပုဒ်[مصدر]၏အောက်၌ ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံသေပုံစံရှိသော ပြုလုပ်သူနာမ်[اِسْمُ الْفَاعِلِ] ၏ပုံစံများ၊ [اِسْمُ الْمَفْعُولِ] ၏ပုံစံများကိုမူ ဖော်ပြရန်မလိုအပ်သဖြင့်ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် အခြားသောပုံသေပုံစံရှိသော ဆင့်ပွားနာမ်များကိုလည်း ချန်ထားခဲ့ပါသည်။ မူရင်းအရဗီ အဘိဓါန်၌လည်း ယင်းတို့ကို ဖော်ပြမထားပေ။ အကြောင်းမှာ မူလကြိယာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုသိလျှင် ပုံသေပုံစံများဖြင့် ယင်းကြိယာမှ ဆင့်ပွားလာသောနာမ်များကိုလည်း အလိုအလျောက်သိနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဤအရဗီ-မြန်မာ အဘိဓါန်၌ အက္ခရာစဉ်အလိုက် ဖော်ပြပုံမှာ မူရင်းကျမ်း၏ဖော်ပြပုံအတိုင်း ဖြစ်သည်။ မူရင်းကျမ်း၌ ဖော်ပြမထားသော အချို့ခေတ်ပေါ်ဝေါဟာရများနှင့် စကားလုံးများကို [المنجد] အဘိဓါန်မှ ဖြည့်စွက် ဖော်ပြထားပါသည်။ မူရင်းကျမ်း၌ ဖော်ပြထားသော အချို့အပင်များ၏ အမည်များကိုမူ မြန်မာဘာသာသို့ပြန်ဆိုရန် အခက်အခဲရှိသဖြင့် အပင်တစ်မျိုးဟုသာ ပြန်ဆိုဖော်ပြထားရသည့်အတွက် တောင်းပန်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ယင်းအပင်များ၏ပုံနှင့် အခြားသော ဝတ္ထုပစ္စည်းများ၊ တိရစ္ဆာန်များ၏ပုံများကို [المنجد] အဘိဓါန်မှ ကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။

ဤအရဗီ-မြန်မာ အဘိဓါန်၌ [الجامد] မည်သည့်ကမ္ဘာ့ ဆင့်ပွားလာခြင်းမရှိဘဲ သီးခြားဖြစ်သောနာမ်များကို အက္ခရာစဉ်အတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် [الْبَابُ] ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှာလိုလျှင် စာမျက်နှာ(၉၆)၊ [ب] အောက်တွင် အက္ခရာစဉ်အတိုင်းဖော်ပြထားသည်။ [المشتق] မူလရင်းမြစ်ပုဒ်မှ ဆင့်ပွားလာသောဆင့်ပွားပုဒ်များကိုမူ အောက်ပါအစီအစဉ်အတိုင်း ဖော်ပြထားပါ

သည်။

- (၁)။ [الفعل الثلاثى المجرد] မူလအက္ခရာသုံးလုံးသာရှိသောကြိယာပုံစံ။
- (၂)။ [المصدر] မူလရင်းမြစ်နာမ်။
- (၃)။ ထူးခြားသော [اسم الفاعل] ပြုလုပ်သူနာမ်။
- (၄)။ ထူးခြားသော [اسم المفعول] ပြုလုပ်ခံရသူနာမ်။
- (၅)။ [الفعل الثلاثى المزيد فيه] မူလအက္ခရာသုံးလုံးအပြင် အပိုအက္ခရာရှိသောမူလကြိယာပုံစံများ။
- (၆)။ အခြားဆင့်ပွားနာမ်များ။
- (၇)။ [الفعل الرباعى المجرد] မူလအက္ခရာလေးလုံးသာရှိသောကြိယာပုံစံ။
- (၈)။ [الفعل الرباعى المزيد فيه] မူလအက္ခရာလေးလုံးအပြင် အပိုအက္ခရာရှိသောမူလကြိယာပုံစံများ။

အခြားဖော်ပြရန်မလိုအပ်သော ပုံသေပုံစံရှိသော ဆင့်ပွားနာမ်များကိုမူ ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါသည်။ မူရင်း၌လည်း ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။

ဤအရဗီ-မြန်မာ အဘိဓာန်၌ [الصفة] နာမဝိသေသနအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်သောနာမ်များကို ‘---သော(သူ)’ ပုံစံဖြင့် ပြန်ဆိုဖော်ပြထားပါသည်။ အရဗီစာပေ၌ စကားလုံးတစ်လုံးသည် ဝါကျတွင်အသုံးမပြုဘဲ၊ သို့မဟုတ် အခြားစကားလုံးနှင့် မပေါင်းစပ်ဘဲသီးခြားရပ်တည်၍ နာမဝိသေသနဖြစ်သောစကားလုံးဟူ၍မရှိချေ။ [اسم الفاعل] ပြုလုပ်သူနာမ်၊ [اسم المفعول] ပြုလုပ်ခံရသူနာမ်၊ [اسم الصفة المشبهة] ပြုလုပ်သူနာမ်၏ပုံစံဖြင့်မလာဘဲ ပြုလုပ်သူနာမ်၏အဓိပ္ပါယ်ကိုပေးသောနာမ်၊ [اسم التفضيل] သာလွန်၍ပြုလုပ်သူနာမ်၊ [اسم المبالغة] အလွန်တရာပြုလုပ်သူနာမ်စသောနာမ်များသည် အခြားသော နာမ်ပုဒ်များနှင့်သဒ္ဒါနည်းကျ ပေါင်းစပ်ပြီးမှသာလျှင် နာမဝိသေသနဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤအဘိဓာန်တွင် ယင်းသို့ နာမဝိသေသနပြုလုပ်နိုင်သောနာမ်များကို ‘---သော(သူ)’ ပုံစံဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် သင်္ကေတများအဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

● ပုဒ်အသစ်တစ်ခုကို ရည်ညွှန်းသည်။

[ُ] [الفعل المضارع] အနာဂတ်ကာလပြုကြိယာ] ၏ပုံစံကို ရည်ညွှန်းသည်။

[] မြန်မာသို့ပြန်ဆိုထားသော မူရင်းအရဗီစကားလုံးကို ရည်ညွှန်းသည်။

[ʾ] မြန်မာသို့ပြန်ဆိုထားသော မူရင်းအရဗီစကားလုံးကို ရည်ညွှန်းပြီး ထိုစကား

လုံးသည် အရဗီသဒ္ဒါအရ 'မ' နာမ်ဖြစ်ကြောင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။

(၆) ကိုးကားသော ကုရ်အာန်ကျမ်းလာပါဒကို ရည်ညွှန်းသည်။

(၇) ကိုးကားသော ဟဒီးသ်ကျမ်းလာသြဝါဒကို ရည်ညွှန်းသည်။

(၈) နာမ်ပုဒ်တစ်ခု၏ ဗဟုဝဏ်နာမ်ပုံစံကို ရည်ညွှန်းသည်။

(၉) နာမ်ပုဒ်တစ်ခု၏ ဗဟုဝဏ်နာမ်၏ဗဟုဝဏ်နာမ်ပုံစံကို ရည်ညွှန်းသည်။

(၁၀) နာမ်ပုဒ်တစ်ခု၏ 'မ' နာမ်ပုံစံကို ရည်ညွှန်းသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ဤကျမ်းတွင် တတ်နိုင်သမျှ အမှားအယွင်းမရှိရလေအောင် ကြိုးစားထားပါသည်။ အကြိမ်ကြိမ်၊ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ဖတ်ရှု၍ အမှားကင်းနိုင်သမျှကင်းနိုင်အောင် အချိန်ယူကာ ပြုစုထားပါသည်။ သို့သော် ချွတ်ချော်မှားယွင်းမှုမှ လုံးဝလွတ်ကင်းသည်ဟူ၍ကား မပြောရဲပါ။ အကြောင်းကား (၃၈)ကြိမ်မြောက် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သော ကမ္ဘာကျော်အဘိဓာန်ကျမ်းကြီးဖြစ်သော [المعجم] အဘိဓာန်၌ပင် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များစွာကို ဖော်ပြနေရဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌လည်းအမှားရှိနိုင်ပါသည်။ ကွန်ပြူတာစာစီမှားယွင်းမှု၊ မြန်မာစာသတ်ပုံမှားယွင်းမှု၊ မူရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပေါက်ရောက်အောင်၊ အဓိပ္ပါယ်တစ်ထပ်တည်းကျအောင်ပြန်ဆိုရာတွင် စကားလုံးရွေးချယ်ရာ၌ အားနည်းမှုစသည့် ချို့ယွင်းချက်များရှိကောင်းရှိပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ အမှားအယွင်းတစ်စုံတစ်ရာကို တွေ့ရှိလာပါက နောင်ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရာ၌ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်နိုင်ရန် ကျွန်ုပ်ထံအကြောင်းကြားအသိပေးပါရန် အထူးမေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ သို့အသိပေးအကြောင်းကြားရာ၌ မည်သည့်နေရာ၌မှားနေသည်၊ မည်သို့ပြင်ဆင်သင့်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ မည်သည့်စကားလုံးများကို ထပ်မံဖြည့်စွက်သင့်သည်ကိုလည်းကောင်း အဘိဓာန်အထောက်အထားဖြစ်စေ၊ ကျမ်းဂန်အထောက်အထားဖြစ်စေ ပြဆိုလျက် အကြောင်းကြားပါလျှင် အားလုံးအတွက် အကျိုးရှိနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ဝမ်းမြောက်စွာလက်ခံပြင်ဆင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤအဘိဓာန်သည် အရဗီစာပေကို လေ့လာသူများအတွက် လိုအပ်လာတိုင်း အထိုက်အလျောက်အသုံးဝင်မည့် မိတ်ဆွေသဖွယ်ဖြစ်လျှင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရကျိုးနပ်ပါသည်။ ကျေနပ်ပါသည်ဟု ပြောပါရစေ။

မောင်လာနာအမ်ဒုရ်ရဟီးမ်၊ မြင့်လွင်(ကျုံးဒီး)

[မဒနီ-အတ်စ်အဒီ၊ B.E(Met)]

باب الهمزة

- ❶ [၁] ပထမမြောက် အရဗီဇည်းအက္ခရာ။
(ယင်းအက္ခရာ၏ ဌာန်နှင့်ကရိုဏ်းမှာ လည်
ချောင်းရင်းနှင့် လျှာရင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအက္ခရာကို 'အား'သံသရအဖြစ်လည်း အသုံးပြုရ
သည်။)
- ❷ [أ] -လား? -သလား? -လော?သ
လော?(အမေးပစ္စည်း။ အရဗီသဒ္ဒါအရယင်း
ကို[أَدَاءُ الْإِسْتِفْهَامِ]ဟုခေါ်သည်။)သာကော။
[أَسَافَرُ أَخُوكَ]အသင်၏အစ်ကို ခရီးထွက်
သွားပြီလား?။ [أَخُوكَ سَافَرَ أَمْ أَبُوكَ]ခရီး
ထွက်သွားတာ ခင်ဗျားအစ်ကိုလား၊ ဒါမှမ
ဟုတ် ခင်ဗျားအဖေလား?
(وَأِنْ أَدْرَى أَقْرَبَ هَذَا أَمْ بَعِيدَ)
အား ကတိပေးချီးနင်းချက်ထားသောအရာ
(ကိယာမတ်)သည် နီးသလော၊ သို့မဟုတ်
ဝေးသလော ကျွန်ုပ်မသိချေ။
- ❸ [إ] အို၊ဟေ့။ [أَبْنَى] အို၊ငါ့သား။
- ❹ [أَب] သြဂုတ်လ။
- ❺ [الْإِنْسُوسُ] ယင်းတိုက်ပင်။(အာဖရိကနှင့် အိန္ဒိ
ယတိုက်တွင် ပေါက်ရောက်သော အပင်တစ်
မျိုး။ အနက်ရောင်သစ်မာပင်တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး
အိုး၊ခွက်စသော အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြုလုပ်
ရာ၌သုံးသည်။)
- ❻ [الْأَجْرُ] အုတ်ပြား၊ အုတ်ကျွတ်။ အဆောက်
အဦးဆောက်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုရသော
မီးဖုတ်ထားသည့်မြေ။

- ❶ [أَي ح] ကြည့်[الْأَح]
- ❷ [أَدَم] ကြည့်[أَدَم]
- ❸ [أَذَار] မတ်လ။
- ❹ [الْأَذْرَبُونَ]အဝါ၊ အနီ၊ ရွှေရောင်အပွင့်များရှိ
သော ပန်းပင်တစ်မျိုး။
- ❺ [الْأَس] ❶ အမြဲစိမ်းလန်း၍ ပြောင်ချောနေ
သောအရွက်များရှိပြီး အပွင့်ဖြူများပွင့်သော
ချုံပင်။ ❷ တစ်ပွင့်(ဖဲ)။
- ❻ [الْأَسِيَا] ကြည့်[أَسِيَا]
- ❼ [أَل] ကြည့်[أَل]
- ❽ [أَمِين] ဆုတောင်းတစ်ခုပြီးတိုင်း ရွတ်ဆို
ရသောစကား။ “အို! အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်
ကျွန်တော်မျိုး၏ဆုတောင်းကို လက်ခံသ
ဘောတူတော်မူပါ”ဟူ၍အဓိပ္ပါယ်ရသည်။
- ❾ [الْأَنْسُون] ကျွဲခေါင်းသီးပင်။
- ❿ [الْأَنْكَ] ခဲသတ္တုအနက်။
- ⓫ [الْأَيْن] ❶ လေ့၊ ❷ ထုံးတမ်းစဉ်လာ၊ ❸
လူအများ လိုက်နာရသော အစဉ်အလာ။
- ⓬ [أَبَا] ပစ်ခတ်သည်။[بَسْهُمْ] (မြားဖြင့်)ပစ်
ခတ်သည်။
[أَبَا] (မြားဖြင့်)ပစ်ခတ်ခြင်း။
- ⓭ [أَبَا] ကြိမ်၊ ဝါး။
- ⓮ [الْأَب] ❶ [الْأَب] (ခရီးသွားရန်)အသင့်
ပြင်ဆင်သည်။ ❷ [الْبَيْ] ခွဲလန်းသည်။
[أَبَا إِلَى وَطْنِهِ] မိမိ
၏တိုင်းပြည်ကို သတိရလွမ်းဆွတ်သည်။ ❸
[أَبَا عَلَى أَعْدَائِهِ] မိမိ၏ရန်သူများအပေါ် အချက်
ကျကျ တိုက်ခိုက်သည်။ ❹ [أَبَا الشَّيْ] နည်း
မှန်သည်။ စနစ်ကျသည်။ ❺ [الشَّيْ] ရည်

ရွယ်သည်။ ဦးတည်သည်။ ချိန်ရွယ်သည်။

[اَبْ - اَبَابْ] ❶ (ခရီးသွားရန်) အသင့်ပြင်ဆင်ခြင်း။ ❷

စွဲလန်းခြင်း။ ❸ လွမ်းဆွတ်သတိရခြင်း။ ❹

မိမိ၏ရန်သူများအပေါ် အချက်ကျကျ တိုက်ခိုက်ခြင်း။ ❺ နည်းမှန်ခြင်း။ စနစ်ကျခြင်း။

❻ ရည်ရွယ်ခြင်း။ ဦးတည်ခြင်း။ ချိန်ရွယ်ခြင်း။

[اَبَبْ] ဟစ်အော်သည်။

[اَبْتَبْ] အသင့်ပြင်ဆင်သည်။ စီမံသည်။

[اَسْتَابْ] တစ်စုံတစ်ယောက်ကို မိမိ၏ဖခင်ဟုမှတ်ယူသည်။ ဖခင်အရာ၌ထားသည်။ ဖခင်လိုသဘောထားသည်။ [اَبَوْ] ကြည့်

[اَبَّ] ဂုဏ်ယူသည်။ ဝင့်ကြွားသည်။ မောက်မာသည်။

[اَبَّأ] အလွန်များပြားသောရေထု။

[اَبَّأ] မိမိ၏နေရပ်ကို စွဲလန်းသည့်ရော ဂါ။ လွမ်းနားဆွေးနား။

[اَبَّأ] မြက်၊ စားကျက်။ (وَفَاكِهَةً اَبَّأً) သစ်သီးဝလံများကိုလည်းကောင်း၊ ကျွဲ၊ နွားတိရစ္ဆာန်တို့၏အစာကိုလည်းကောင်း (ပေါက်ရောက်စေတော်မူ၏)။

[اَبَّأ] فَلَانَرَا عِلَّ الْحَبِّ وَطَاعَ لَهُ الْاَبَّ သူ၏လယ်ယာသည် ဖြစ်ထွန်း၍ သူ၏စားကျက်သည် ကျယ်ဝန်းသည်။

[اَبَّأ] အချိန်၊ အခါကာလ၊ ရာသီ။

[اَبَّأ] သစ်သီးပေါ်ချိန်။

[اَبَّأ] ကြည့်

[اَبَّأ] အိဂျစ်တိုင်းရင်းသား ကိတ်တိုလူမျိုးများ၏ပြက္ခဒိန်အရ ဆယ့်တစ်လမြောက်ဖြစ်သောလ။

❶ [اَبْتَبْ] (နေ) အပူချိန်ပြင်းထန်သည်။

[اَبْتَبْ] (နေ) အပူချိန်ပြင်းထန်ခြင်း။

[اَبْتَبْ - اَبْتَبْ - اَبْتَبْ] အပူချိန်မြင့်မားသော (အရာ၊ နေ)။

[اَبْتَبْ] အပူချိန်မြင့်မားသောနေ။

[اَبْتَبْ] အသင့်ပြင်ဆင်သည်။ စီမံသည်။

[اَبْتَبْ] [اَبْتَبْ] (မီးခဲ) ရဲရဲတောက်သည်။

❷ [اَبْتَبْ] နံသင့်အကွရာစဉ်၊ ဗျည်းအကွရာများကို ဂဏန်းတန်ဖိုးသတ်မှတ်၍ စဉ်ထားသောအကွရာစုများ။

ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ي
၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀
ك	ل	م	ن	س	ع	ف	ص	ق	ر
၁၀	၁၁	၁၂	၁၃	၁၄	၁၅	၁၆	၁၇	၁၈	၁၉
ش	ت	ث	خ	ذ	ض	ظ	غ		
၂၀	၂၁	၂၂	၂၃	၂၄	၂၅	၂၆	၂၇	၂၈	၂၉

ဥပမာ - အစွလာမ့်သင်္ကေတအဖြစ်

အသုံးပြုနေကြသော (ရစဖ်) ဟူသောဂဏန်းသည် [بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ] ဟူသောဝါကျရှိ အကွရာများ၏ ဖော်ပြပါ တန်ဖိုးများကို ပေါင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ အလွန်သနားညှာတာတော်မူသော၊ အနန္တကရုဏာတော်ရှင်ဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်ဖြင့်အစပြုပါ၏ ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

❸ [اَبْد] ❶ စိမ်းကားသည်။ လူအများနှင့် ခပ်ကင်းကင်းနေသည်။ ❷ ရိုင်းစိုင်းသည်။ ❸ [اَبْد] စွဲမြဲစွာနေထိုင်သည်။ အတည်တကျနေထိုင်သည်။ ❹ [اَبْد] လူသူကင်းမဲ့သဖြင့် သားရဲများ ခိုအောင်းနေထိုင်

သည်။

[أَبُو] ❶ စိမ်းကားခြင်း။ လူအများနှင့် ကင်းကွာ၍နေခြင်း။ ❷ ရိုင်းစိုင်းခြင်း။ ❸ စွဲမြဲစွာနေထိုင်ခြင်း။ အတည်တကျနေထိုင်ခြင်း။

[أَبْد] ❶ စိမ်းကားသည်။ လူအများနှင့် ကင်း၍နေသည်။ ❷ ရိုင်းစိုင်းသည်။ ❸ ဒေါသဖြစ်ခြင်း။ ဒေါသဖြစ်သည်။

[أَبْد] ❶ စိမ်းကားခြင်း။ လူအများနှင့် ကင်း၍နေခြင်း။ ❷ ရိုင်းစိုင်းခြင်း။ ❸ ဒေါသဖြစ်ခြင်း။

[أَبْد] စိမ်းကားသူ၊ ရိုင်းသူ။

[أَبْد] တည်မြဲစေသည်။ ထာဝရဖြစ်စေသည်။

[أَبْد] ❶ စိမ်းကားသည်။ လူအများနှင့် ကင်း၍နေသည်။ လူ့အစုအဝေးနှင့်ကင်းကွာသည်။ ❷ [الْمَكَانُ] အဖော်ကင်းမဲ့သည်။ အသိမိတ်ဆွေ ကင်းမဲ့သည်။ ❸

[الشَّيْءُ] ထာဝရဖြစ်သည်။ ကာလရှည်ကြာစွာ တည်တန့်ခိုင်မြဲသည်။ ❹ [الرَّجُلُ] အိမ်ထောင်မပြုဘဲ လူပျိုကြီးအဖြစ်နေသည်။

[أَبْد] ❶ ထူးခြားသောဖြစ်ရပ်၊ ဆန်းကြယ်သောအမှုကိစ္စ။ ❷ အမြဲတမ်းပြောစမှတ်အဖြစ် ကျန်ရစ်သောဘေးဒုက္ခကြီး။

(ج) [أَوْ أَبْدُ] ထူးခြားဆန်းကြယ်သောစကားများ။ [أَوْ أَبْدُ الدُّنْيَا] ကမ္ဘာအံ့ဘွယ်များ။

[أَبْد] ❶ ခေတ်ကာလ။ ❷ အဆုံးမဲ့ကာလ၊ အလွန်ရှည်ကြာသောကာလ၊ ❸ အစဉ်ထာဝရ။ (ج) [أَبَد - أَبَوْد]

[أَفْعَلَ ذَٰلِكَ أَيْدِ الْأَيْدِينَ] ဒါကို ငါဘယ်တော့မှ လုံးဝ လုပ်မှာမဟုတ်ဘူး။

[أَبْدًا] ❶ ဘယ်တော့မှ၊ ဘယ်သောအခါမျှ။ ❷ အမြဲ၊ ထာဝရ။ (خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا) ၎င်းတို့သည် ယင်းသုခဘုံ၌ ထာဝရဝင်ရောက်စံမြန်းရမည်သူများအဖြစ်နှင့်။

(إِنَّا لَنَنبِذُكُمْ فِيهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا) ၎င်းတို့သည် ယင်းမြို့ထဲ၌ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘယ်သောအခါမျှ ယင်းမြို့တွင်းသို့ အလျင်းဝင်ကြမည်မဟုတ်။

[أَلَا يَدْرِي] အဆုံးမဲ့သော၊ မဆုံးနိုင်သော(သူ၊ အရာ)။

[أَلَا يَدْرِي] ထာဝရတည်မြဲမှု။

[الْحُكْمُ الْمُؤَبَّدُ] တစ်သက်တစ်ကျွန်းပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု၊ [السَّجْنُ الْمُؤَبَّدُ] ထောင်ဒဏ်တစ်သက်။

❶ [أَبْر] ❶ ဆူးနှင့်ထိုးသည်။ အစွယ်နှင့်ထိုးသည်။ ❷ [الزَّرْعُ] (စိုက်ခင်းကို) မြေတောင်မြှောက်သည်။ မြေယာပြုပြင်သည်။ ❸ [الْعُقْرُبُ] (ကင်း) ကိုက်သည်။ အစွယ်ဖြင့် ထိုးသည်။ ❹ [النَّخْلُ] (စွန်ပလွန်ပင်ကို) အသီးဖြစ်ထွန်းရန် ဝတ်မှုန်းပေးသည်။ ❺ [الْحَيَوَانُ] (တိရစ္ဆာန်ကို) အစားအစာ၌ ဆူးထည့်ကျွေးသည်။ သေစေရန်အပ်ကျွေးသည်။ ❻ [فَلَانًا] နောက်ကွယ်အတင်းပြောသည်။ ဒုက္ခပေးသည်။ ❼ [بَيْنَ النَّاسِ] ကုန်းတိုက်သည်။ ရန်တိုက်သည်။ ပြဿနာဖန်တီးသည်။

[أَبْر - أَبَر] ❶ ဆူးနှင့်ထိုးခြင်း။ အစွယ်နှင့်ထိုး

ခြင်း။ ❶ (စိုက်ပျိုးပင်ကို)မြေတောင်မြှောက်
ခြင်း။ ❷ ကင်းကိုက်ခြင်း။ ❸ (စွန်ပလွံပင်
အသီးဖြစ်ထွန်းရန်)ဝတ်မှုကူးပေးခြင်း။ ❹
(တိရစ္ဆာန်ကို)အစားအစာ၌ ဆူးထည့်ကျွေး
ခြင်း။ သေစေရန် အပ်ကျွေးခြင်း။ ❺ နောက်
ကွယ်အတင်းပြောခြင်း။ ဒုက္ခပေးခြင်း။ ❻
ကုန်းတိုက်ခြင်း။ ရန်တိုက်ခြင်း။ ပြဿနာဖန်
တီးခြင်း။

[أَبْرَ] လယ်ယာဖြစ်ထွန်းသည်။

[أَبْرَ] လယ်ယာဖြစ်ထွန်းခြင်း။

[أَبْرَ] ဖြစ်ထွန်းသော(လယ်ယာ)။

[أَبْرَ] သီးနှံဖြစ်ထွန်းစေရန် ဝတ်မှုကူး
ပေးသည်။

[أَبْرَ] ဝတ်မှုကူးပေးရန် တောင်းဆိုသည်။
ဝတ်မှုကူးခိုင်းသည်။

[أَبْرَ] ❶ ဝတ်မှုကူးသည်။ ❷ ဝတ်မှုကူးနိုင်
သည့်အရွယ်သို့ ရှင်သန်ကြီးထွားသည်။

[أَبْرَ] ဝတ်မှုကူးခြင်းအတတ်ပညာ။ ဝတ်မှု
ကူးသည့်အလုပ်။

[أَبْرَ] ❶ ဝတ်မှုကူးသူ။ ❷ ဆူး၊ အပ်၊ ပင်
အပ်စသည်တို့ ကိုပြုလုပ်သူ။

[أَبْرَ] ❶ ဆူး၊ အပ်၊ ပင်အပ်။ ❷ (ပျား၊ ကင်း
မြီးကောက်စသော ပိုးမွှားများ၏)ဆူး၊ အ
စွယ်။ ❸ ချိုစောင်း။ ❹ တံတောင်စေ့အရိုး။

[أَبْرَ] ဆေးထိုးအပ်။ [أَبْرَ] ဆေးထိုးသည်။
[أَبْرَ] ရေမွှေးပန်း။

[أَبْرَ] သံလိုက်အိမ်မြှောင်ညွှန်တံ။
[أَبْرَ]

[أَبْرَ] သံလိုက်အိမ်မြှောင်။

[أَبْرَ] ဝတ်မှုကူးသော အဖူးအပွင့်၊ အခိုင်။
[أَبْرَ]

[أَبْرَ] အဖူး၏အခွံ(အုန်းဖူး၊ ထန်းဖူးစသည်
တို့၏အခွံ)။ [أَبْرَ]

[أَبْرَ] ❶ ကြီးသောအပ်၊ ဆူး။ ❷ ဝတ်ဆံဖို။
❸ အပ်ဖူး၊ အပ်ထည့်သောခွက်။ [أَبْرَ]

[أَبْرَ] ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ရန်တိုက်ခြင်း၊ ကုန်း
စကား။ [أَبْرَ]

❶ [أَبْرَ] အော်ပရာ၊ ပြဇာတ်။

❷ [أَبْرَ] ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းအုပ်ကြီး အုပ်ချုပ်
သောနယ်မြေ။

❸ [أَبْرَ] ရွှေစင်။ အခြားမည်သည့်သတ္တုမျှ ပါ
ဝင်ရောစပ်ထားခြင်းမရှိသောရွှေစင်။

❹ [أَبْرَ] ငါးသိုင်းမျိုး။

❺ [أَبْرَ] အကောင်းစားပိုးထည်။

❻ [أَبْرَ] ကရားအိုး။ [أَبْرَ]

❼ [أَبْرَ] ပြေလ။

❽ [أَبْرَ] ခုန်ပေါက်ပြေးသည်။ ခုန်ပြေးသည်။
[أَبْرَ] ခုန်ပေါက်ပြေးခြင်း။ ခုန်ပြေးခြင်း။

❾ [أَبْرَ] သတ္တုဇလုံ၊ အဝတ်လျှော်ဇလုံ၊ ရေ
ချိုးဇလုံ။ [أَبْرَ]

❿ [أَبْرَ] ခါးပတ်ကွင်း။

❻ [أَبْرَ] ❶ နိုင်နင်းလွမ်းမိုးသည်။ ❷ အနိုင်
ယူသည်။ ❸ ပြစ်တင်ဝေဖန်သည်။

[أَبْرَ] ❶ နိုင်နင်းလွမ်းမိုးခြင်း။ ❷ အနိုင်
ယူခြင်း။ ❸ ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်း။

[أَبْرَ] ❶ နိုင်နင်းလွမ်းမိုးသည်။ ❷ အနိုင်
ယူသည်။ ❸ ပြစ်တင်ဝေဖန်သည်။

[أَبْرَ] ရှေးဟောင်းအိဂျစ်လူမျိုးများက တန်

ခိုးအင်အား၏ သင်္ကေတအဖြစ် အထွတ်အမြတ်ထားကြသော မြွေသဏ္ဍာန်ဦးချီပါသည်။ နားငယ်။

❖ [أَبْشُر] (မိသားစုအတွက်) ဝမ်းစာရှာဖွေသည်။ ရှာဖွေဆည်းပူးသည်။ ❶ [الشَّيْءُ] စုပေါင်းသည်။ စုဆောင်းသည်။

[أَبْشُر] (မိသားစုအတွက်) ဝမ်းစာရှာခြင်း။ ❶ ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း။ စုပေါင်းခြင်း။ စုဆောင်းခြင်း။

[أَبْشُر-أَبْشُر] (မိသားစုအတွက်) ဝမ်းစာရှာသူ။ ❶ စုပေါင်းရောနှောသော(သူ)။

[أَبْشُر] (မိသားစုအတွက်) ဝမ်းစာရှာသည်။ ရှာဖွေဆည်းပူးသည်။ ❶ [الشَّيْءُ] စုပေါင်းသည်။ စုဆောင်းသည်။ ❷ [كَلَامًا] ဟိုမှသည်မှ စကားများကို စုပေါင်းရောနှောထားသည်။

[تَأَبَّشُ] ပေါင်းမိသည်။ စုစည်းမိသည်။ တစ်စုတစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်သည်။

[الْأَبْشُرُ] လူခြေထူထပ်ရှုပ်ထွေးမှု။ လူပေါင်းစုံ ရောနှောပါဝင်သော လူအုပ်စု။

❖ [أَبْصَرَ] တက်ကြွသည်။ မြူးကြွသည်။

[أَبْصَرَ] တက်ကြွခြင်း။ မြူးကြွခြင်း။

[أَبْصَرَ-أَبْصُر] တက်ကြွသူ။ မြူးကြွသူ။

[أَبْصَرَ] တက်ကြွသည်။ မြူးကြွသည်။

[أَبْصَرَ] တက်ကြွခြင်း။ မြူးကြွခြင်း။

[أَبْصَرَ] တက်ကြွသူ။ မြူးကြွသူ။

❖ [أَبْصَرَ] တင်းမာသည်။ တောင့်တင်းသည်။ ခိုင်မာသည်။ ❶ [الْبَعِيرُ] သွားလာခြင်းမရှိစေရန် ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်

ချောင်းကို တုတ်နှောင်သည်။ ❶ [الْإِنْسَانُ] (လူကို) ကျောပိုး၍ ထမ်းခေါ်သည်။

[أَبْضَ] တင်းမာခြင်း။ တောင့်တင်းခြင်း။

ခိုင်မာခြင်း။ ❶ သွားလာခြင်းမရှိစေရန် ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို တုတ်နှောင်ခြင်း။ ❷ (လူကို) ကျောပိုး၍ ထမ်းခေါ်ခြင်း။

[أَبْضَ] တင်းမာသည်။ တောင့်တင်းသည်။ ခိုင်မာသည်။ ❶ [الْبَعِيرُ] သွားလာခြင်းမရှိစေရန် ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို တုတ်နှောင်သည်။ ❷ [الْإِنْسَانُ] (လူကို) ကျောပိုး၍ ထမ်းခေါ်သည်။

[أَبْضَ-أَبْضَ] တင်းမာခြင်း။ တောင့်တင်းခြင်း။ ခိုင်မာခြင်း။ ❶ သွားလာခြင်းမရှိစေရန် ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို တုတ်နှောင်ခြင်း။ ❷ (လူကို) ကျောပိုး၍ ထမ်းခေါ်ခြင်း။

[أَبْضَ-أَبْضَ] တင်းမာခြင်း။ တောင့်တင်းခြင်း။ ခိုင်မာခြင်း။ ❶ သွားလာခြင်းမရှိစေရန် ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို တုတ်နှောင်ခြင်း။ ❷ (လူကို) ကျောပိုး၍ ထမ်းခေါ်ခြင်း။

[تَأَبَّضُ] တင်းမာ၍သွားသည်။ တောင့်တင်းလာသည်။ ခိုင်မာ၍လာသည်။ ❶

[الْبَعِيرُ] ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို တုတ်နှောင်ထားသဖြင့် မသွားနိုင်ဘဲဖြစ်သည်။ ❷ [الْإِنْسَانُ] (လူကို) ကျောပိုး၍ လိုက်ပါသွားသည်။ ❸ [الْكَلْبُ] ခွေးကဲ့သို့ထိုင်သည်။ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို ရှေ့သို့

ဖြန့်ခင်းလျက်ထိုင်သည်။ ❹ [الْبَعِيرُ] ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို တုတ်နှောင်ထားသည်။

[الْإِبْاضُ] ကုလားအုပ်၏ ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းကို တုတ်နှောင်သောကြိုး။ [أَبْضَ] (ح)

[الْإِبْاضِيَّةُ] အိဘာသို့ဝါဒ၊ ယင်းဝါဒကို လက်

ခံသူအုပ်စု။ အမှိုက်ယာတ်ခေတ်၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အဓိဒုလ္လာဟ်ဘင်နီအိဘာသွံတမိမိ၏ နောက်လိုက် ခါရီဂျီအုပ်စုတစ်စု။

(ج) [الْبَوَاضُ] အလွန်အပြေးသန်သော(မြင်း)။ [ابض]

[الْمَابِضُ] တတောင်စေ့ သို့မဟုတ် ခူးဆစ်၏ အတွင်းပိုင်း။ (ج) [مَابِض]

❖ [تَابَطَ] ❖ [الشَّيْءُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ချိုင်းကြားညှပ်သည်။ ချိုင်းကြားတွင်ဝှက်ထားသည်။ ❖ [الثَّوْبَ] (အဝတ်ကို)လက်ယာဘက် ချိုင်းအောက်မှသွင်း၍ လက်ဝဲဘက်မှ ခုံးပေါ်၌ တင်ထားသည်။ ❖ [الْمَرْأَةُ الْطَفْلَ] (မိန်းမကြီးသည်)သူမ၏ကလေးငယ်ကို ယုယပိုက်ထွေးသည်။ ပြုစုသည်။

[الْبَاطِ] ချိုင်းအောက်၌ ညှပ်ထားသောအရာ။

[الْبَاطِ] ချိုင်း။ လက်မောင်းရင်း၏အတွင်းပိုင်းနှင့် ရင်သား၏ဘေးအကြားရှိ အစိတ်အပိုင်း။ (ج) [بَاط]

❖ [أَبَقَ] ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည်။

[أَبَقَ - أَبَقُ] ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်း။

[أَبَقَ -] ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည်။

[أَبَقَ] ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်း။

[تَابَقَ] ❖ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်သည်။ ❖ [الشَّيْءُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ရွံ့မှန်းငြင်းဆန်သည်။ ကင်းရှင်းစွာနေသည်။ မဆိုင်သလိုနေသည်။

[أَبَقَ] ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သော(သူ)။

[أَبَقَ] လျှော်ပင်တစ်မျိုး။

❖ [أَبَلَ -] (ကုလားအုတ်)များပြားသည်။ ❖ [أَبَلَ] ခိုင်းသည်။ စိမ်းသည်။ ❖ (ကုလားအုတ်)စိမ်းစိုသောအပင်များကို စားရသဖြင့် ရေဝသည်။ ရေသောက်ရန် မလိုဘဲရှိသည်။ ❖ [الرَّجُلَ] ရဟန်းဝတ်သည်။ ဘုန်းကြီးဝတ်သည်။ ❖ [فُلَانٌ] ကုလားအုတ်များစွာပိုင်ဆိုင်သည်။ ❖ [فُلَانٌ] ကုလားအုတ်ကိုကောင်းစွာထိန်းကျောင်းသည်။ ❖ [فُلَانٌ] (သူ့အတွက်)ကုလားအုတ်များကို သတ်မှတ်ပြုလုပ်ပေးသည်။

[أَبَلَ - أَبُولُ] ❖ (ကုလားအုတ်)များပြားခြင်း။ ❖ ခိုင်းခြင်း။ စိမ်းခြင်း။ ❖ ကုလားအုတ်များစွာပိုင်ဆိုင်ခြင်း။ ❖ (ကုလားအုတ်)စိမ်းစိုသောအပင်များကို စားရသဖြင့် ရေဝခြင်း။ ရေသောက်ရန် မလိုဘဲရှိခြင်း။ [أَبَلَ] ကုလားအုတ်ကို ကောင်းစွာထိန်းကျောင်းခြင်း။

[أَبَلَ - أَبَلَ] ရဟန်းဝတ်ခြင်း။ ဘုန်းကြီးဝတ်ခြင်း။ [أَبَلَ] (သူ့အတွက်)ကုလားအုတ်များကို သတ်မှတ် ပြုလုပ်ပေးခြင်း။

[أَبَلَ -] [أَبَلَ] (ကုလားအုတ်)များပြားသည်။ ❖ ခိုင်းသည်။ စိမ်းသည်။ ❖ (ကုလားအုတ်)စိမ်းစိုသောအပင်များကို စားရသဖြင့် ရေဝသည်။ ရေသောက်ရန်မလိုဘဲ ရှိသည်။ ❖ [فُلَانٌ] ကုလားအုတ်ကို ကောင်းစွာထိန်းကျောင်းသည်။

[أَبَلَ] ❖ (ကုလားအုတ်)များပြားခြင်း။ ❖ ခိုင်းခြင်း။ စိမ်းခြင်း။ ❖ (ကုလားအုတ်)စိမ်းစိုသောအပင်များကို စားရသဖြင့် ရေဝခြင်း။

ရေသောက်ရန်မလိုဘဲ ရှိခြင်း။
 [أَبَا] ကုလားအုတ်ကို ကောင်းစွာထိန်း
 ကျောင်းခြင်း။
 [أَبَا] ကုလားအုတ်ကို ကောင်းစွာထိန်း
 ကျောင်းသော(သူ)။
 [أَبَا] ရဟန်းဝတ်သည်။ ဘုန်းကြီးဝတ်
 သည်။
 [أَبَا] ရဟန်းဝတ်ခြင်း။ ဘုန်းကြီးဝတ်ခြင်း။
 [أَبَا] ရဟန်းဝတ်သော(သူ)။ ဘုန်းကြီး
 ဝတ်သော(သူ)။
 [أَبَا] ကုလားအုတ်အရေအတွက် အများ
 အပြား ပိုင်ဆိုင်သည်။
 [أَبَا] ကုလားအုတ်အရေအတွက် အများ
 အပြား ပိုင်ဆိုင်ခြင်း။
 [أَبَا] ❶ ကုလားအုတ်အရေအတွက် အ
 များအပြား ပိုင်ဆိုင်သည်။ ❷ [أَبَا] (ကုလားအုတ်)ကို ကောင်းစွာထိန်းကျောင်း
 သည်။ ❸ (ကုလားအုတ်)ဖြူးအောင်ကျွေး
 မွေးသည်။
 [أَبَا] ကုလားအုတ်ထိန်းကျောင်းသည့် အ
 လုပ်ကိုလုပ်သည်။
 [أَبَا] ❶ [أَبَا] (ကုလားအုတ်)စိမ်းစို
 သောအပင်များကို စားရသဖြင့်ရေဝခြင်း။ ရေ
 သောက်ရန်မလိုဘဲရှိခြင်း။ ❷ [أَبَا] (ကုလားအုတ်)ကို ကောင်းစွာထိန်းကျောင်း
 သည်။ (ကုလားအုတ်ကို)ဂဏတစိုက် ထိန်း
 သိမ်းစောင့်ရှောက်သည်။
 [أَبَا] အုပ်စုများ။ ﴿وَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الْبَابِلَ﴾
 ၎င်းတို့အပေါ်ဝယ် ငှက်များကို အုပ်စုလိုက်

စေလွှတ်တော်မူခဲ့သည်။
 [أَبَا] အထုံး၊ အစည်း။ (မြက်ထုံး၊ ထင်း
 စည်းစသည်)။
 [أَبَا] ကုလားအုတ်များ။ (ج)။
 [أَبَا] ကုလားအုတ်အုပ်စု နှစ်စု။
 [أَبَا] ❶ မျိုးနွယ်အုပ်စု။ ❷ အပေါင်းအ
 ဖေါများ။ ❸ ဘဆွဲရဟ်မြို့အနီးရှိ မြို့တစ်မြို့
 ၏အမည်။
 [أَبَا] ❶ ရဟန်း၊ ဘုန်းကြီး။ ❷ တောင်
 ဝှေး၊ တုတ်။
 [أَبَا] အထုံး၊ အစည်း။ (မြက်ထုံး၊ ထင်း
 စည်းစသည်)။
 [أَبَا] ❶ ကုလားအုတ်နေသည့်နေရာ။ ❷
 ကုလားအုတ်ပေါများသည့်နေရာ၊ အရပ်ဒေ
 သ။ (ج) [أَبَا]။
 ❶ [أَبَا] မြစ်ရေ သယ်ဆောင်၍ အနယ်ကျ
 သော နူးတင်မြေနှု။
 ❷ [أَبَا] ❶ အဖျက်အင်အားစု ယှဉ်တွာန်တို့
 ၏ခေါင်းဆောင်။ ❷ မကောင်းမှုကို အလွန်
 အကျွန် အကြိမ်ကြိမ်ကျူးလွန်သူ။ (ج)
 [أَبَا - أَبَا]။
 ❶ [أَبَا] (အနား၊ ဒဏ်
 ရာဌ်ရှိသောသွေး)အနက်ရောင်ပြောင်းသွား
 သည်။ ❷ [أَبَا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)
 ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့သည်။ ရှုတ်ချသည်။
 [أَبَا] ❶ (သွေး)အနက်ရောင် ပြောင်းသွား
 ခြင်း။ ❷ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ခြင်း။ ရှုတ်ချခြင်း။
 [أَبَا] ❶ [أَبَا] ခြေရာခံလိုက်သည်။
 ❷ [أَبَا] သေသူ၏ ကောင်းကြောင်းများ

ကို ချီးမွမ်းဖွဲ့ဆိုသည်။

[تَابَنَ] [اَلْاَنَر] ခြေရာခံ၍လိုက်သည်။

နောက်လိုက်သည်။

[اِبَان] အချိန်အခါ၊ ကာလကြည့် (ب)

[اِبَان] ကြည့် (ب ن و)

[اَبَان] ❶ အထုံးအဖွဲ့၊ အဆစ်(ဝါးအဆစ်၊

ကြံအဆစ်စသည်)။ ❷ အပြစ်အနာ၊ အား

နည်းချက်။ ❸ မုန်းတီးမှု၊ ရန်ငြိုးရန်စွယ်၊

အာယာတ။ (ج) [اِبْن]

[اَلْمَبْنُون] တလွဲအထင်ခံရသူ။ အထင်အမြင်

လွဲမှားခံရသူ။ စွပ်စွဲခံရသူ။

❶ [اَبَه] ❶ [اَبَه] အလေးထားသည်။ ဂရု

စိုက်သည်။ အာရုံစိုက်သည်။ တန်ဖိုးထား

သည်။ ❷ [اَبَه] (တစ်ဦးတစ်ယောက်

ကို တစ်စုံတစ်ရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍)စွပ်စွဲသည်။

[اَبَه] ❸ အလေးထားခြင်း။ ဂရုစိုက်ခြင်း။

အာရုံစိုက်ခြင်း။ ❹ စွပ်စွဲခြင်း။

[اَبَه] [اَبَه] အလေးထားသည်။ ဂရု

စိုက်သည်။ အာရုံစိုက်သည်။ တန်ဖိုးထား

သည်။

[اَبَه] အလေးထားခြင်း။ ဂရုစိုက်ခြင်း။ အာ

ရုံစိုက်ခြင်း။

[اَبَه] ❶ [اَبَه] (တစ်စုံတစ်ဦးအား

တစ်စုံတစ်ရာကို)အလေးထားလာအောင်

လုပ်သည်။ ဂရုစိုက်လာစေသည်။ အာရုံစိုက်

လာအောင်လုပ်သည်။ ❷ [اَبَه] (တစ်ဦး

တစ်ယောက်ကို)စွပ်စွဲသည်။

[اَبَه] ❸ အလေးထားလာသည်။ ဂရုစိုက်

မိသည်။ အာရုံစိုက်မိသည်။ ❹ [اَبَه]

မောက်မာသည်။ ❶ [اَبَه] ဘဝင်မြင့်သည်။

ကိုယ်နှင့်မတန်ဟု သဘောထားသည်။ အ

ထင်အမြင်သေး၍ ရှောင်ဖယ်သည်။

[اَبَه] ကြီးကျယ်ခန်းနားမှု၊ ထည်ဝါမှု၊ အ

ဆောင်အယောင်။ [اَبَه السُّلْطَان] သူ့မှာ

ဘုရင်တစ်ပါးရဲ့ အဆောင်အယောင် ရှိ

တယ်။

❶ [اَبَه] ❶ ဖခင်အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ ဖခင်

ဖြစ်သွားသည်။ ❷ [اَبَه] ဖခင်အဖြစ်ဆက်

ဆံသည်။ [اَبَه اَبُو يَتِيمَا] သူသည် မိဘမဲ့က

လေးငယ်တစ်ဦးကို ဖခင်အရင်းပမာ ပြုစု

စောင့်ရှောက်သည်။

[اَبَه اَبُو] ❸ ဖခင်အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း။ ဖခင်

ဖြစ်သွားခြင်း။ ❹ ဖခင်အဖြစ် ဆက်ဆံခြင်း။

[اَبَه اَبُو] ကောင်း

စွာပေးကမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖခင်အ

ဖြစ်နှင့်အတူရှိပြီး ပုန်ကန်ကျေးဇူးကန်းခြင်း

သည် သားအဖြစ်နှင့်အတူရှိသည်။ (ဖခင်တွေ

ဟာ ကျေးဇူးပြုတတ်ကြပေမဲ့ သားတွေက

တော့ ကျေးဇူးကန်းတတ်ကြတယ်။)

[اَبَه] [اَبَه] “ကျွန်တော်၏ဖခင်ကို အသင့်

အတွက်စွန့်လှူသည်” ဟုပြောသည်။

[اَبَه] [اَبَه] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)ဖ

ခင်အရာ၌ ထားသည်။ မိမိ၏ဖခင်သဖွယ်

ဆက်ဆံသည်။ ဖခင်အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

[اَبَه] [اَبَه] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)ဖ

ခင်အရာ၌ထားသည်။ မိမိ၏ ဖခင်သဖွယ်

ဆက်ဆံသည်။ ဖခင်အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

[اَبَه] ❶ ဖခင်။ ❷ အဘိုး။ ❸ ဘိုးဘေး။

● ပိုင်ဆိုင်သူ။ ① တစ်စုံတစ်ရာကို စတင်တီထွင်သူ။ [ج. أَبَو. أَبَوَة]။

《 وَاتَّبَعَتْ مَلَّةَ أَبِيئِي 》 ၎င်းပြင် ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်၏ဘိုးဘေးများ၏ လမ်းစဉ်ကိုသာ လိုက်နာခဲ့ပါသည်။ [أَبُو الصَّيْف. أَبُو الْأَصْيَاف]။

အလွန်ရက်ရောသူ။ အလွန်ညှောင့်ကျောပွန်သူ။ [أَبْنُ أَبِيئِي]။ ဖခင်ခြေရာနင်းသူ။ အဖေတူသား။ [لِلَّهِ أَبَوَانُ]။ အလွန်တော်ပေစွ။ အလွန်ကောင်းပေစွ။ (တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ချီးမွမ်းသောအခါ ပြောဆိုသည်။) [أَبِي أَنْتَ]။

“ကျွန်တော်၏ဖခင်ကို အသင့်အတွက် စွန့်လှူသည်” (တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ချီးမွမ်းသောအခါ ပြောဆိုသည်။) [أَبُو النُّوم]။ ဘိန်း။ [أَبُو الْهَوَل]။ စဖင့်။ (ရှေးဟောင်းအီဂျစ်ရုပ်တုကြီးတစ်ခု၏အမည်။) [أَبُو الْيَقْطَة]။ ကြက်ဖ။

၎င်း (وَوَرَّثَهُ أَبَوَاهُ) ၎င်းပြင် သူ၏မိဘနှစ်ပါးသည် သူ၏အမွေကို ဆက်ခံ(ပါမူ)။ ① ဖခင်နှင့်အဘိုး။ ② ဖခင်နှင့်ဘကြီး။

[أَبَوَانُ] ဖခင်နှင့်ဆိုင်သော။ ဖခင်အဖြစ်နှင့်ဆိုင်သော။

[أَبَوَانِي] သွေးတူလူမျိုးစုများကို စုစည်းအုပ်ချုပ်မှု။ လူမျိုးစုဖခင်အဖြစ် အုပ်ချုပ်မှုစနစ်။

● [أَبِي -] ① ငြင်းဆန်သည်။ ဖိဆန်သည်။ ② မုန်းတီးရွံ့ရှာသည်။ မကျေမချမ်းဖြစ်သည်။ မကျေမနပ် ဖြစ်သည်။

《 وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يَتِمَّ نَوْرُهُ 》 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏လင်းရောင်ခြည်ကို ပြီးပြည့်စုံစေတော်မူခြင်းမှတစ်ပါး အခြားမည်သည့်

တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ သဘောတူတော်မူမည်မဟုတ်ချေ။ ③ အောက်ကျ နောက်ကျခံလိုစိတ်ကင်းမဲ့သည်။ စိတ်ဓါတ် အထက်တန်းကျသည်။ သေးသိမ်နိမ့်ကျသော အမှုကိစ္စများကို ရှောင်ကြဉ်သည်။

[أَبَاء. أَبَاءَة] ④ ငြင်းဆန်ခြင်း။ ဖိဆန်ခြင်း။ ⑤ မုန်းတီးရွံ့ရှာခြင်း။ မကျေမချမ်းဖြစ်ခြင်း။ မကျေမနပ် ဖြစ်ခြင်း။ ⑥ အောက်ကျနောက်ကျခံလိုစိတ် ကင်းမဲ့ခြင်း။ စိတ်ဓါတ် အထက်တန်းကျခြင်း။ သေးသိမ်နိမ့်ကျသော အမှုကိစ္စများကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။

[أَب] အောက်ကျနောက်ကျခံလိုစိတ် ကင်းမဲ့သော(သူ)။ စိတ်ဓါတ် အထက်တန်းကျသော(သူ)။ သေးသိမ်နိမ့်ကျသော အမှုကိစ္စများကို ရှောင်ကြဉ်သော(သူ)။ [ج. أَبَاءَة]။

[أَبِي. أَبَاءَة] အောက်ကျနောက်ကျခံလိုစိတ် ကင်းမဲ့သော(သူ)။ စိတ်ဓါတ် အထက်တန်းကျသော(သူ)။ သေးသိမ်နိမ့်ကျသော အမှုကိစ္စများကို ရှောင်ကြဉ်သော(သူ)။ [م. أَبِيئَة]။

[أَبِي. أَبَاءَة] အောက်ကျနောက်ကျခံယူလိုခြင်းမရှိသော စိတ်ဓါတ်။

[أَبِيئَت. اللَّعْن] အမိုက်ခေတ်ရှိအရပ်တို့က မိမိတို့၏ဘုရင်အား ချီးမွမ်းရသောစကား။ “အရှင်ဘုရင်မင်းမြတ်သည် မိမိနှင့်မအပ်စပ်မထိုက်တန်သော ဆိုးရွားအောက်ကျသော ရွံရှာဖွယ်အမှုကိစ္စများကို လက်ခံတော်မူခြင်းမရှိပါ” ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

[أَبِي -] [الْغَدَاء] အစားအစာကို ရွံ့ရှာသဖြင့် လက်နှင့်မထိပဲနေသည်။

[أَبَى] အစားအစာကို ရွံရှာသဖြင့် လက် နှင့်မထိပဲနေခြင်း။

[أَبَانَ] အစားအစာကို ရွံရှာသဖြင့် လက်နှင့် မထိပဲနေသော(သူ)။

[أَبَى] ငြင်းဆန်စေသည်။ ဖိဆန်စေသည်။

[أَبَاءَ] ငြင်းဆန်စေခြင်း။ ဖိဆန်စေခြင်း။

[أَبَى] [أَبَى] ငြင်းဆန်သည်။ သွေဖည်၊ ဖိ ဆန်သည်။

[أَبَى] အစားအသောက်ပျက်စေသည့် ရောဂါ။

[أَبَى] နို့အုံ၌ နို့စုနေခြင်း။ နို့ကို ထိန်းချုပ် ထားခြင်း။

[أَبَى] မည်သူမျှ လိုလားနှစ်သက်ခြင်းမရှိ သော အစားအစာ။ (ج) [مَاب]

• [أَبَى] အဘီကူရီဒါကို ယုံကြည်လက်ခံ သူ။ ရောမအတွေးအခေါ်ပညာရှင် အဘီကူရီ ၏နောက်လိုက်။ (လူ့ဘဝ၌ ခံစားနိုင်သမျှ သုခချမ်းသာ၊ အရသာဟူသမျှကို ခံ စားခြင်း သည်ပင် လူ့ဘဝ၏တိုင်ဖြစ်သည် ဟူသောဝါဒကို အဘီကူရီဒါ ဟုခေါ်သည်။

• [أَبَى] [أَبَى] (မိန်းမပျိုကို)ခြေသလုံးပေါ် အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်စေသည်။

[أَبَى] [أَبَى] [أَبَى] (မိန်းမပျိုကို)ခြေသလုံးပေါ် အဝတ်ကို ဝတ်သည်။ ① [أَبَى]

(လေးကိုင်းကို)ချိတ်ဆွဲထားသည်။

[أَبَى] ② ခြေသလုံးပေါ်အဝတ်။ ① အမျိုး သမီးဝတ် လက်မပါသော ရွှေကွဲအင်္ကျီ။

[أَبَى] [أَبَى] ကောက်သော (ကျော)။ ကွေးသောသော(ကျော)။ ကိုင်း

ညွတ်သော(ကျော)။

• [أَبَى] [أَبَى] (သူဦးခေါင်းကို)ကွဲစေ သည်။ ① [أَبَى] (မိမိ၏အတိုက် အခံကို ခိုင်လုံသော အထောက်အထားဖြင့်)

အပြီးသတ်အနိုင်ယူသည်။

• [أَبَى] နို့ညှစ်ရန် တိရစ္ဆာန်၏ခြေနှစ်ချောင်း ကို ချည်သောကြိုး။ (ج) [أَبَى]

• [أَبَى] ရှောက်သီး။

• [أَبَى] ① ခြေလှမ်းစိပ်စိပ်လှမ်းသည်။ ② [أَبَى] လေးလံစွာလျှောက်သည်။ ③ [أَبَى]

(အစားအစာ စားထားသဖြင့်)ဗိုက်ပြည့်သည်။

[أَبَى] ② ခြေလှမ်းစိပ်စိပ်လှမ်းခြင်း။ ① လေး လံစွာလျှောက်ခြင်း။ ② (အစားအစာ စား ထားသဖြင့်)ဗိုက်ပြည့်ခြင်း။

• [أَبَى] [أَبَى] နေထိုင်သည်။ တည်တန့်နေသည်။ အတည်တကျနေထိုင်

သည်။ ① [أَبَى] သားရေအိပ်ချုပ်ထား သောနေရာ ကွဲသွားသည်။

[أَبَى] ② နေထိုင်ခြင်း။ တည်တန့်နေခြင်း။ အတည်တကျနေထိုင်ခြင်း။ ③ သားရေအိပ်

ချုပ်ထားသောနေရာ ကွဲသွားခြင်း။

[أَبَى] [أَبَى] (လမ်းလျှောက်ရာ၌)ဖင့် လေးသည်။ နှေးကွေးသည်။

[أَبَى] (လမ်းလျှောက်ရာ၌)နှေးကွေးခြင်း။ [أَبَى] နှေးကွေးသော(သူ)။

[أَبَى] တောင်ပေါ်သံလွင်ပင်။

[أَبَى] ② အသုဘအခမ်းအနား။ ① လူစု လူဝေး။ (ج) [أَبَى]

• [أَبَى] [أَبَى] တည်နေသည်။ နေ

ထိုင်သည်။ ❶ [فَلَانٌ] ဒေါသဖြင့် လမ်း
လျှောက်သည်။ ခြေသံပြင်းစွာလမ်းလျှောက်
သည်။

[أَتْنُ - أَتُونُ] တည်နေခြင်း။ နေထိုင်ခြင်း။
[أَتَانٌ] ဒေါသဖြင့်လမ်းလျှောက်ခြင်း။ ခြေ
သံပြင်းစွာလမ်းလျှောက်ခြင်း။

[أَتْنُ] [الْمَرْأَةُ] (မိန်းမ)ကလေးမွေးဖွားရာ
၌ ခေါင်းနှင့်ကိုယ်ထွက်မီ ခြေနှစ်ဖက် အရင်
ထွက်သောကလေးကို ဖွားမြင်သည်။

[أَسْتَاتَنُ] မြည်းမကဲ့သို့ ပြုမူနေထိုင်သည်။

[الْأَتَانُ] မြည်းမ။ (ج) [أَتْنُ - أَتْنُ]

[أَتُونُ - أَلْأَتُونُ] မီးဖိုအကြီးစား။

❷ [أَتَا - أَتَا] (သစ်ပင်)အသီးဖြစ်
ထွန်းသည်။ ❶ [الْمَاشِيَةُ] (တိရစ္ဆာန်)တိုး
ပွားသည်။ ❷ [الْحَيَوَانُ] မြန်မြန်နှင့်မှန်
မှန် ပြေးသည်။ ဖြောင့်တန်းစွာပြေးသွား
သည်။ ❸ [فَلَانٌ] လာဘ်ထိုးသည်။ တံစိုး
လက်ဆောင်ပေးသည်။

[أَتَوْ] မြန်မြန်နှင့်မှန်မှန်ပြေးခြင်း။ ဖြောင့်
တန်းစွာပြေးသွားခြင်း။

[أَتَوْ - أَتَاء - أَتَاء] (သစ်ပင်)အသီး ဖြစ်ထွန်းခြင်း။

❶ (တိရစ္ဆာန်)တိုးပွားခြင်း။

[أَتَوْ - أَتَاوَةً] လာဘ်ထိုးခြင်း။ တံစိုးလက်ဆောင်
ပေးခြင်း။

[أَتَى] [الشَّجَرُ] (သစ်ပင်)အသီးဖြစ်ထွန်း
သည်။ သီးနှံတိုးပွားသည်။

[إِيْتَاء] (သစ်ပင်)အသီးဖြစ်ထွန်းခြင်း။ သီးနှံ
တိုးပွားခြင်း။

[الْإِيْتَاء] ❶ အိမ်သို့မဟုတ်မြေကို ငှားရမ်း၍ရ

သောဝင်ငွေ။ အိမ်ငှားခ။ မြေငှားခ။ ❶ မ
လှိုင်။ ❷ ထောပတ်။ [الْبَيْتُ دَوَّارٌ] မလှိုင်အ
ပြည့်ပါသောနို့။

[الْإِيْتَاوَةُ] ❷ အခွန်အတုတ်(မြေခွန်၊ ရေခွန် စ
သည်။) ❶ တံစိုးလက်ဆောင်။ ❷ သိမ်းရ
ပစ္စည်း။ (ج) [أَتَاوَى]

[الْأَتَاوُ] ❷ ပေးကမ်းချီးမြှင့်မှု။ ❶ နည်းစနစ်။
❷ လမ်းစဉ်။

❸ [أَتَى - أَتَى] ❶ လာသည်။ ❶ ရောက်ရှိလာသည်။

❷ နီးကပ်သည်။ အနားကပ်လာသည်။ ❷

[أَتَى - أَتَى] ဖြတ်ကျော်သည်။ ဖြတ်သန်း

သွားသည်။ ❶ [أَتَى - أَتَى] ဥစ္စာပစ္စည်း၊ စား

နပ်ရိက္ခာပျက်စီးဆုံးရှုံးသည်။ ကုန်ဆုံးစေ

သည်။ ပြီးဆုံးစေသည်။ ❶ [أَتَى - أَتَى]

(အချိန်ကာလက သူ့ကို)တရွေ့ရွေ့ပျက်စီးစေ

သည်။ အိုမင်းရင့်ရော်စေသည်။ ❶ [أَتَى - أَتَى]

ဆောင်ရွက်သည်။ ပြုမူကျင့်ကြံသည်။ ❶

[أَتَى - أَتَى] ကာမစပ်ယှက်သည်။ သံဝါသပြု

သည်။ ❶ [أَتَى - أَتَى] ယူဆောင်လာသည်။ ❶ ❶

[أَتَى - أَتَى] လူမျိုးတစ်မျိုးအဖြစ်ခံယူသည်။

လူမျိုးအုပ်စုတစ်ခုတွင် မပါဝင်ဘဲ မိမိကိုယ်ကို

ယင်းလူမျိုးမှဖြစ်သည်ဟုပြောသည်။

[أَتَى] ❶ [الْحَيْشُ] (စစ်တပ်)ရှောင်တခင်

တိုက်ခိုက်ခံရသည်။ ❶ [فَلَانٌ] တွေဝေ

သည်။ ကြိရာမရဖြစ်သည်။

[أَتَى - أَتَى] ရောက်ရှိခြင်း။ ရောက်
လာခြင်း။

[أَتَى] ရောက်ရှိလာသော(သူ၊ အရာ)။

[أَتَى] ရောက်ရှိလာသော(သူ၊ အရာ)။

[وَعَذَابُ اللَّهِ مَا تَبْئُرُ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ကတိ
 တော်သည် ရောက်ရှိလာမည့်အရာဖြစ်
 သည်။
 [أَتَى] ယူဆောင်လာသည်။ ပေးကမ်း
 သည်။ ချီးမြှင့်သည်။ ﴿قَالَ لِفَتَاهُ إِنِّي لَمُؤْمِنٌ غَافِلٌ﴾
 “သူက မိမိ၏လူရွယ်အား အသင်သည် ငါ
 တို့၏ရိက္ခာကို ယူဆောင်ခဲ့လော့’ဟုပြောခဲ့လေ
 သည်။” ﴿وَأَتَى الْمَالَ عَلَى حُبٍّ قَرِيبٍ﴾ “သူ
 သည် ဥစ္စာပစ္စည်းကို စုံမက်နှစ်သက်ပါလျက်
 နှစ်ပင် ဆွေမျိုးနီးစပ်သူတို့အား ပေးကမ်းလှူဒါန်း
 ခဲ့သည်။” ﴿أَتَى الزَّكَاةَ﴾ ကောက်တဲဒါနကြေးပေး
 ဆောင်သည်။ ❶ [فَلَا تُؤْخَذُ] ကြိုကြိုက်သည်။
 အသင့်တွေ့ရသည်။ ❷ အစားပေးသည်။ ဆု
 ပေး။ ဒဏ်ပေးသည်။
 [أَتَى] အသင့်ပြင်ဆင်သည်။
 [الْمَاءِ] ရေ
 လာမြောင်းပေးပြုလုပ်သည်။ ရေစီးရန် လမ်း
 ကြောင်းပြုလုပ်ပေးသည်။
 [أَتَى] [إِلَيْهِ الْأَمْرُ] ထင်မြင်သည်။ ယူဆ
 ရသည်။
 [تَأْتَى] (တစ်စုံတစ်ရာ အမှုကိစ္စ
 ကို)ညှင်သာစွာကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသည်။ နူးညံ့
 သိမ်မွေ့စွာ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်သည်။ ❶
 [لَهُمْ بِهِمْ] (မြားဖြင့်)တည့်တည့်ချိန်သည်။
 ထိမှန်အောင် ချိန်ရွယ်သည်။
 [اسْتَأْنَى] လာရောက်ရန် မေတ္တာရပ်ခံသည်။
 ဆင့်ခေါ်သည်။
 [الْأَنْبِيَاءِ] အနာမှထွက်သော
 သွေးပုပ်၊ ဖြစ်သည်။

[الْأَنْبِيَاءِ] ရေစီး၌ မျှောပါလာသောသစ်၊ သစ်
 ရွက်စသည်။
 [الْأَنْبِيَاءِ] ❶ အမှုကိစ္စများ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ
 သူ။ အမှုကိစ္စများကို ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်
 သူ။ ❷ မည်သူမည်ဝါမှန်း မသိရသော လူ
 စိမ်း။ ❸ မည်သည့်နေရာမှ ထွက်လာမှန်းမ
 သိရသော ရေစီးကြောင်း။
 [الْمَاتِي] ❶ မူလနေရာ။ ❷ စတင်ထွက်ပေါ်
 ရာနေရာ။ ❸ ဆိုက်ရောက်သည့်နေရာ။
 [مَاتٍ] (ج)
 [الْأَنْبِيَاءِ] ရောက်ရှိလာသူ။ [أَتَى] လာမည့်အပတ်။
 [كَأَنِّي] နောက်တစ်ပတ်။ အောက်ပါအတိုင်း။
 [مَوَاتٍ] သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော(အရာ)။
 အံဝင်ကွင်ကျဖြစ်သော(အရာ)။ အနေတော်
 ဖြစ်သော(အရာ)။
 [الْبَيْتَاءِ] ပန်းတိုင်။ ဦးတည်ချက်။
 [الْأَنْبَابِ] ညောင်မှတ်ဆိတ်ပင်။
 ❶ [أَتَى] ပေါများသည်။ ကြီးကျယ်များ
 ပြားသည်။ ❷ [الْبَابِ] အပင်ထူထပ်သိပ်
 သည်းစွာ ပေါက်ရောက်သည်။ [الشَّعْرُ] ဆံ
 ပင်ထူသည်။ ဆံပင်ထူပွရှုတ်ထွေးသည်။
 [أَتَى] ပေါများခြင်း။ ကြီးကျယ်
 များပြားခြင်း။ ❶ (အပင်)ထူထပ်သိပ်သည်း
 စွာ ပေါက်ရောက်ခြင်း။ (ဆံပင်)ထူခြင်း။ ဆံ
 ပင်ထူပွရှုတ်ထွေးခြင်း။
 [أَتَى] ပေါများသော(အရာ)၊ ကြီးကျယ်များ
 ပြားသော(သူ၊ အရာ)။ (ج) [الْبَابِ] (အိပ်ယာကို)ဖြန့်ခင်း
 [أَتَى] ❶ [الْفِرَاشِ] (အိပ်ယာကို)ဖြန့်ခင်း

သည်။ ❶ ခင်းကျင်းသည်။ [အိမ်
ကို]ပရိဘောဂပစ္စည်းများ ခင်းကျင်းထား
သည်။

[တံၤ] ❷ ချမ်းသာသုခခံစားရသည်။ မဂ်
လာရှိသည်။ ❶ [အိမ်ၤ]ပရိဘော
ဂပစ္စည်းများ ခင်းကျင်းထားသည်။

[အံၤ] အိမ်ထောင်ပစ္စည်း။ ပရိဘောဂ
ပစ္စည်း။ [အံၤ] (၂)

❶ [အံၤ] ❶ နောက်ယောင်ခံလိုက်
သည်။ ခြေရာခံလိုက်သည်။ ❶ [အံၤ]
ဆင့်ပြန်ပြောဆိုသည်။ ကြားနာရသည်ကို တ
ဆင့်ပြန်လည်ပြောပြသည်။ ❶ [အံၤ]
မိမိပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်(မီးသို့မဟုတ်အရာဝတ္ထု
တစ်စုံတစ်ရာကို)အမှတ်အသားပြုလုပ်သည်။

❶ [အံၤ] (တစ်စုံတစ်ရာပြုလုပ်
ရန်)ရွေးချယ်သည်။ ဦးစားပေးပြုလုပ်သည်။
[အံၤ] ❶ နောက်ယောင်ခံလိုက်
ခြင်း။ ခြေရာခံလိုက်ခြင်း။ ❶ ဆင့်ပြန်ပြောဆို
ခြင်း။ ကြားနာရသည်ကို တဆင့်ပြန်လည်
ပြောပြခြင်း။ ❶ မိမိပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်(မီးသို့
မဟုတ်အရာဝတ္ထု တစ်စုံတစ်ရာကို)အမှတ်
အသားပြုလုပ်ခြင်း။ ❶ (တစ်စုံတစ်ရာပြုလုပ်
ရန်)ရွေးချယ်ခြင်း။ ဦးစားပေးပြုလုပ်ခြင်း။

[အံၤ] ❶ မိမိကိုယ်ကို ဦးစားပေးသည်။ အတ္တ
ဆန်သည်။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သည်။ ❶
[အံၤ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ဦးစားပေး
ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်သည်။ ❶ [အံၤ]
(အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို)ဆုံးဖြတ်သည်။
စိတ်ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ❶ [အံၤ] ရှင်းလင်းထား

သည်။ ဗလာကျင်းထားသည်။ ❶ [အံၤ]
ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်။ အတွေ့အကြုံ ရင့်
ကျက်သည်။

[အံၤ] ❶ မိမိကိုယ်ကို ဦးစားပေးခြင်း။
အတ္တဆန်ခြင်း။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ခြင်း။
❶ (တစ်စုံတစ်ရာကို)ဦးစားပေးရွေးချယ်လုပ်
ကိုင်ခြင်း။ ❶ (တစ်စုံတစ်ရာ အမှုကိစ္စကို)ဆုံး
ဖြတ်ခြင်း။ စိတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း။ ❶ ရှင်းလင်း
ထားခြင်း။ ဗလာကျင်းထားခြင်း။ ❶ ကျွမ်း
ကျင်လိမ္မာခြင်း။ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်
ခြင်း။

[အံၤ] ❶ ဦးစားပေးရွေးချယ်သည်။
အသားပေးသည်။ [အံၤ] (သူ့ကို မိ
မိကိုယ်ထက်)ဦးစားပေးသည်။ မိမိကိုယ်တိုင်
အနစ်နာခံ၍ သူ့ကို ဦးစားပေးသည်။ ❶
[အံၤ] (တစ်စုံတစ်ရာကို တစ်စုံတစ်
ရာအတွက်)သီးခြားရွေးချယ်သတ်မှတ်သည်။
❶ ခြေရာခံလိုက်စေသည်။ မိမိနောက်သို့
ထပ်ကြပ်မခွဲလိုက်စေသည်။

[အံၤ] ❶ ခြေရာထားရစ်သည်။ အမှတ်
လက္ခဏာထားရစ်သည်။

[အံၤ] ခြေရာခံမိအောင် တဖြည်းဖြည်းချင်း
စူးစမ်းရှာဖွေသည်။

[အံၤ] ❶ အမှတ်အသား ထင်ရှားပေါ်လွင်
သည်။ ခြေရာ၊ လက်ရာ ပေါ်လွင်သည်။

❶ တံဆိပ်ထင်ရှားသည်။ တံဆိပ်ရှိသည်။

❶ ခြေရာခံမိအောင် တဖြည်းဖြည်းချင်း စူး
စမ်းရှာဖွေသည်။

[အံၤ] ❶ မိမိအတွက် သီးသန့်သတ်မှတ်

သည်။ မိမိအတွက် အထူးစီမံသည်။ ❶ အသက်နှုတ်သိမ်းသည်။ [اِسْتَاثَرَ اللهُ بِهِ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က သူ့ကို အသက်နှုတ်သိမ်းတော်မူသည်။

[اَلَاثَارُ] ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများ။ ရှေးဟောင်းအမှတ်အသား လက္ခဏာများ။ [اَلْعِلْمُ اَلْاَثَارُ] ရှေးဟောင်းသုတေသန ပညာရပ်။

[اَلَاثَارُ] ❷ သစ်သီးဝလံများအား ထိခိုက်မှုမရှိစေရန် ကာကွယ်ထားသော အဝတ်၊ ကောက်ရိုးစသည်။ ❶ နို့အုံတွဲကျခြင်း၊ လှုပ်ရမ်းခြင်းကို ထိန်းရန် ဝတ်ဆင်ရသော အဝတ်။ ဘော်ဒီအင်္ကျီ။ [اَثَرُ] (ج)

[اَلَاثَارَةُ] ❷ အမှတ်သည်။ လက္ခဏာ။ ❶ ကျန်ရစ်သောအရာ။ (اَثَرُ نَبِيٍّ يَكْتَابُ مِنْ قَبْلِ هَذَا اَوْ اَثَارَةٌ مِنْ عِلْمٍ) အသင်တို့သည် ယင်းကျမ်းဂန်အလျှင် ကျရောက်ခဲ့သော ကျမ်းဂန်တစ်စုံတစ်ရာကို သော်လည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေးအစဉ်အဆက် ကျန်ရှိခဲ့သော အသိပညာတစ်စုံတစ်ရာကိုသော်လည်းကောင်း ယူဆောင်၍လာကြကုန်။

[اَلَاثَرُ-اَلَاثَرُ] ❷ မီးရောင်လင်းလက်မှု။ မီး၌ စီခြယ်ထားသော အဖိုးတန်ကျောက်မျက်။ ❶ မျက်နှာပေါ်၌ ကျန်ရစ်သောရေ၊ မျက်နှာတောက်ပဝင်းလက်မှု။ ❷ ခြေရာ။ ဖနောင့်ရာ။

[اَلَاثَرُ-اَلَاثَرُ] ❷ မီးရောင်လင်းလက်မှု။ ❶ အမာရွတ်။ အနာရွတ်။

[اَلَاثَرُ] ❷ အမှတ်အသား။ ❶ သင်္ကေတ။

လက္ခဏာ။ ❶ ကျန်ရစ်ခဲ့သောအစိတ်အပိုင်း။

❶ ရှေးလူကြီးသူမတို့၏စကား။ ဆိုရိုးစကား။

❶ ရှေးဟောင်းလက်ရာခြေရာ၊ အမှတ်အသား။ ❷ တမန်တော်မြတ်မုဟမ္မဒ်(ﷺ)၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒတော်။ [اَثَارُ-اَثْوَرُ] (ج)

[اَدَارُ اَلَاثَارُ] ရှေးဟောင်းပြတိုက်။

[اَلَاثَرُ الرُّجْعِي] ဥပဒေအဟောင်းကို ပြန်လည်အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်း။

[اَلَاثَرُ] အတ္ထုကြီးသူ။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သူ။

[اَلَاثَرَةُ] ❶ အခြေအနေ။ ❶ အဆင့်အတန်း။

❶ အတ္ထုကြီးခြင်း။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ခြင်း။ (سَتَرُونَ بَعْدِي اَثَرَةً) ငါမရှိပြီးနောက် အသင်တို့သည် အတ္ထုကြီးခြင်းကို တွေ့မြင်ကြရမည်။ (အကောင်းစားများကို မိမိတို့အတွက် သီးခြားရွေးချယ်အသုံးပြုသော ခေါင်းဆောင်များကို တွေ့မြင်ကြရမည်)။

[اَثَرَةُ الْعِلْمِ] ပညာအကျွင်းအကျန်။

[اَلَاثَرَةُ] ❷ မြေပြင်ရှိအမှတ်အသား၊ ခြေရာ။

❶ ဒါးခုတ်ရာ။ ဒါးချက်။ ❷ သားစဉ်မြေးဆက် အမွေဆက်ခံကျင့်သုံးသည့် ကောင်းသောလုပ်ရပ်။ ❸ (هُوَ اَثَرَةٌ عَنِّي) သူဟာ ငါထံမှာ အထူးမိတ်ဆွေဖြစ်တယ်။

[اَلَاثَرُ يُ] ❶ ရှေးဟောင်းပစ္စည်း။ ❶ ရှေးဟောင်းသုတေသီ။

[اَلَاثِيرُ] ❶ မီးရောင် လင်းလက်တောက်ပမှု။

❶ ဦးစားပေးခံရသူ။ ❷ အိသာ(အာကာသလေဟာပြင်)။ ❸ အငွေ့ပြန်၍ အရောင်မဲ့သော အဆီကိုပျော်စေသည့် ဓာတုပစ္စည်း

တစ်မျိုး။

[اَلْاِيْنَارُ] မိမိအရေးထက် အခြားသူ၏အရေးကို ဦးစားပေးမှု။

[اَلْاِيْنَارُ] အတ္ထကုပ်ယ်သည့်ဝါဒ။ ကိုယ်ကျိုးစွန့်ဝါဒ။

[اَلْاِيْنَارُ] မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း စိတ်ခံစားမှုကို ဦးစားပေးတင်ပြသည့် အနုပညာဝါဒ။

[اَلْاِيْنَارُ] သားစဉ်မြေးဆက် အမွေဆက်ခံသည့် ကောင်းသောလုပ်ရပ်။ (ج) [اَلْاِيْنَارُ]

[اَلْاِيْنَارُ] ❶ အထူးအမှတ်အသားအဖြစ် ကျန်ရစ်စေသောကိရိယာ။ ❷ တံဆိပ်တုံး။ ❸ အထိမ်းအမှတ်ကျောက်တိုင်။

[اَلْاِيْنَارُ] ❶ တမန်တော်မြတ် မဟမ္မဒ် (ﷺ) တံမှ ဆင့်ပြန်ထားသော ဩဝါဒတော်များ။ ❷ စကားပုံ။ ❸ ဆိုရိုးစကား။ ❹ သားစဉ်မြေးဆက် အမွေဆက်ခံသောအရာ။

❶ [اَنْف] ❶ တည်ရှိသည်။ အခိုင်အမာတည်သည်။ အတည်တကျနေထိုင်သည်။ ❶ နောက်လိုက်သည်။ ❶ ရှာဖွေသည်။

[اَنْف] ❶ တည်ရှိခြင်း။ အခိုင်အမာတည်ခြင်း။ အတည်တကျနေထိုင်ခြင်း။ ❶ နောက်လိုက်ခြင်း။ ❶ ရှာဖွေခြင်း။

[اَنْف] [اَلْفِدْر] (အိုးကို)ဖိုခနောက်ပေါ်တင်သည်။

[اِيْنَا] အိုးကို ဖိုခနောက်ပေါ်တင်ခြင်း။

[اَنْف] [اَلْفِدْر] (အိုးကို)ဖိုခနောက်ပေါ်တင်သည်။

[اَنْف] ❶ [اَلْفِدْر] (အိုး)ဖိုခနောက်ပေါ်၌

တည်ရှိသည်။ အိုးတည်ထားသည်။

❶ [اَلْفِدْر] (အမူကိစ္စတစ်ခုအပေါ်)အချင်းချင်း ရိုင်းပင်းကူညီကြသည်။ ❶

[اَلْفِدْر] (اَلْمَكَانُ اَوْ بِالْمَكَانِ) နေရာယူထားသည်။ အခိုင်အမာတပ်စွဲထားသည်။

[اَلْفِدْر] သုံးချောင်းထောက်၊ သုံးပွင့်ဆိုင်ဖိုခနောက်။ (မီးဖိုအဖြစ် သုံးပွင့်ဆိုင်ထားသော ကျောက်တုံးသုံးတုံး အနက်တစ်တုံး) (ج) [اَنْف] [اَلْفِدْر] မီးဖိုအဖြစ် သုံးပွင့်ဆိုင်ထားသော ကျောက်တုံးသုံးတုံး အနက်တစ်တုံး။

❶ [اَنْف] ❶ ကြံ့ခိုင်တည်မြဲသည်။ တောင့်တင်းခိုင်မာသည်။ ❶ အမြစ်တွယ်သည်။ ❶ ကြာရှည်စွာရပ်တည်သည်။

[اَنْف] ❶ ကြံ့ခိုင်တည်မြဲခြင်း။ တောင့်တင်းခိုင်မာခြင်း။ ❶ အမြစ်တွယ်ခြင်း။ ❶ ကြာရှည်စွာရပ်တည်ခြင်း။

[اَنْف] ❶ ကြံ့ခိုင်တည်မြဲသည်။ တောင့်တင်းခိုင်မာသည်။ ❶ အမြစ်တွယ်သည်။ ❶ ကြာရှည်စွာရပ်တည်သည်။

[اَنْف] ❶ ကြံ့ခိုင်တည်မြဲခြင်း။ တောင့်တင်းခိုင်မာခြင်း။ ❶ အမြစ်တွယ်ခြင်း။ ❶ ကြာရှည်စွာရပ်တည်ခြင်း။

[اَنْف] ❶ ကြံ့ခိုင်တည်မြဲသော(သူ)။ တောင့်တင်းခိုင်မာသော(သူ)။ ❶ အမြစ်တွယ်သော(အရာ)။ ❶ ကြာရှည်စွာရပ်တည်သော(အရာ)။

[اَنْف] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းပေါကြွယ်ဝသည်။ ❶

ကြံ့ခိုင်တည်မြဲစေသည်။ တောင့်တင်းခိုင်မာ

စေသည်။ ကြਾရှည်စွာ ရပ်တည်စေသည်။

❶ [مَالًا] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို) စုစောင်းသည်။

တိုးပွားလာအောင်လုပ်သည်။ ❷ [أَهْلًا]

(မိမိ၏မိသားစုကို) ဂုဏ်ရှိစေသည်။ မိမိ၏မိ

သားစုစားဝတ်နေရေးကို အပြည့်အဝဖြည့်

ဆည်းပေးသည်။

[تَأْتِلَ] ❸ ကြွံ့ခိုင်မြဲမြံသည်။ အခိုင်အမာ ရပ်

တည်သည်။ ❹ စုရုံးသည်။ ❺ ကြီးကျယ် မြင့်

မြတ်သည်။ ❻ ဥစ္စာပစ္စည်း တိုးပွားလာ

အောင်စုစောင်းသည်။

[يُنَاجِ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်း။ ❷ ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်

မြတ်မှု။

[يُنَاجِ] tamarisk

[يُنَاجِ] ❶ အရင်းအမြစ်။ ❷ အရင်းခံ။ ❸

အရင်းအနှီး။ ❹ စုစောင်းထားသောရိက္ခာ၊

ပစ္စည်း။ ❺ အိမ်သုံးပစ္စည်း။ ❻ အသင့်ပြင်

ဆင်ထားခြင်း။ (ج) [يُنَاجِ]။

[يُنَاجِ] ❶ ကာဘွန်အက်တမ်နှစ်ခုနှင့် တိုက်

ဒရိုဂျင်အက်တမ်ငါးခု ပေါင်းစပ်ထားသော

မော်လီကျူး။ ❷ နက်ရှိုင်းစွာ အမြစ်တွယ်

သော။ ❸ မျိုးရိုးမြင့်မြတ်သူ။

❹ [أَم] ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်။ မကောင်းမှု ဒုစ

ရိုက်ကို ပြုမူကျင့်ကြံသည်။

[أَم-أَم-أَم] အပြစ်ကျူးလွန်ခြင်း။ မကောင်း

မှုဒုစရိုက်ပြုမူကျင့်ကြံခြင်း။

[أَم-أَم-أَم] အပြစ်ကျူးလွန်သော(သူ)။

မကောင်းမှုဒုစရိုက်ပြုမူကျင့်ကြံသော(သူ)။

[أَم] ပြစ်မှုကျူးလွန်စေသည်။ မကောင်း

မှုဒုစရိုက်ကို ပြုမူကျင့်ကြံစေသည်။

[أَم] အပြစ်ကျူးလွန်စေခြင်း။

[أَم] အပြစ်ကျူးလွန်သည်ဟု မှတ်ယူ

သည်။ မကောင်းမှုဒုစရိုက် ပြုမူကျင့်ကြံသည်

ဟု စွပ်စွဲသည်။

[أَم] ❶ အပြစ်ရှောင်ကြဉ်သည်။ ❷ နောင်

တရသည်။ သံဝေဂရသည်။ အပြစ်မှ လွတ်

ငြိမ်းခွင့်တောင်းသည်။

[أَم] ❶ အပြစ်။ ပြစ်မှု။ မကောင်းမှု။ ❷

ပြစ်ဒဏ်၊ မကောင်းမှု၏ဆိုးကျိုး။

(وَمَنْ يَعْلَمْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا) ၎င်းပြင် မည်သူမဆို

ယင်းအမှုကို ကျူးလွန်လျှင် ထိုသူသည်

မကောင်းမှု၏ဆိုးကျိုးကို တွေ့ကြုံရမည်။

[أَم] အပြစ်၊ ပြစ်မှု၊ မကောင်းမှု။ (ج)

[أَم]။

❶ [أَم] ခနောက်စိမ်း။ ကြည့်(أَم)

❷ [أَم] ကုန်းတိုက်၊ ကုန်းချောလုပ်သည်။ ရန်

တိုက်ပေးသည်။ သူတစ်ပါးအကြောင်း သား

ပုပ်လေလွင့် ပြောဆိုသည်။

[أَم] ကုန်းတိုက်၊ ကုန်းချောလုပ်ခြင်း။ ရန်

တိုက်ပေးခြင်း။ သူတစ်ပါးအကြောင်း သား

ပုပ်လေလွင့် ပြောဆိုခြင်း။

[أَم] အတိုက်အခံပြုလုပ်သည်။ ခိုက်ရန်

ဖြစ်သည်။ အငြင်းပွားသည်။ တရားလိုအ

ဖြစ်တိုင်ကြားသည်။

[أَم] အပြိုင်အဆိုင်တိုက်ခိုက်သည်။ အာ

ဏာပိုင်များထံ ရောက်သည်အထိ တစ်ဘက်

နှင့်တစ်ဘက် အငြင်းပွားသည်။

❸ [أَم] (မီး)တောက်လောင်

သည်။ တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်သည်။

① [الشَّىء] တောက်ပထည်ဝါသည်။ အ
 သွေးအရောင်ပြောင်သည်။ ② [النَّهَارُ]
 (နေ)အပူချိန် မြင့်မားသည်။ ③ [الْأَمْرُ]
 အမှုကိစ္စရှုပ်ထွေးသည်။ ④ [المَاءُ] ရေငံ၍
 ခါးသည်။

[أَجَّحَ-أَجَّة] ⑤ (မီး)တောက်လောင်ခြင်း။ တ
 ဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်ခြင်း။ ① တောက်
 ပခြင်း။ ထည်ဝါခြင်း။ အသွေးအရောင်
 ပြောင်ခြင်း။ ② (နေ)အပူချိန် မြင့်မားခြင်း။
 ③ အမှုကိစ္စရှုပ်ထွေးခြင်း။

[أَجَّحَ-أَجَّة] (ပင်လယ်ရေ)ငံ၍ခါးခြင်း။
 [أَجَّحَ] [المَاءُ] (ရေကို)ရေငံပြုလုပ်သည်။
 ရေ၌ ဆားထည့်သည်။
 [أَجَّحَ] ရေငံပြုလုပ်ခြင်း။ ရေ၌ ဆားထည့်
 ခြင်း။

[أَجَّحَ] ⑥ [النَّارُ] မီးဟုန်းဟုန်းတောက်
 စေသည်။ မီးရှိသည်။ ① [بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةُ]
 အမုန်းပွားစေသည်။ ရန်ပွားစေသည်။ ပြဿ
 နာဖန်တီးသည်။ ② [المَاءُ] ရေငံပြုလုပ်
 သည်။

[أَجَّحَ] ③ [النَّارُ] (မီး)တဟုန်းဟုန်းတောက်
 သည်။ ① [النَّهَارُ] (နေ)ပူလောင်သည်။ အ
 ပူချိန်ပြင်းထန်သည်။

[أَجَّحَ] ④ [النَّارُ] မီးဟုန်းဟုန်းတောက်
 သည်။ ① [النَّهَارُ] (နေ)ပူလောင်သည်။ အ
 ပူချိန်ပြင်းထန်သည်။

[الْأَجَّحُ] အလွန်ခါးသော၊ ငံသော(အရာ)။

[الْأَجَّحُ] လင်းဝင်းတောက်ပသော(အရာ)။

② [اجد -] အားရှိစေသည်။ အားပေးသည်။

[الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَجَدَنِي بَعْدَ ضَعْفٍ]
 မျှသည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အဖို့သာလျှင်
 ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်
 မျိုးအား အားအင်ချီနဲ့ရာမှ ပြန်လည်၍ အား
 အင် ဖြည့်ဆည်းပေးတော်မူသည်။ ①

[الْبَنَاءُ] (အဆောက်အဦးကို)မြဲမြံ ခိုင်ခန့်စေ
 သည်။

[أَجَدُ] ② အားရှိစေခြင်း။ အားပေးခြင်း။ ①
 မြဲမြံခိုင်ခန့်စေခြင်း။

[أَجَدُ] ③ အားရှိသော(သူ၊ အရာ)။ ① မြဲ
 မြဲခိုင်ခန့်သော(သူ၊ အရာ)။ [أَجَدُ] ခန္ဓာ
 ကိုယ် သန်မာကြံ့ခိုင်သော ကုလားအုတ်မ။

[أَجَدُ] ④ အားရှိစေသည်။ အားပေးသည်။
 ① မြဲမြံခိုင်ခန့်စေသည်။

[أَجَدُ] ⑤ အားရှိစေခြင်း။ အားပေးခြင်း။
 ① မြဲမြံခိုင်ခန့်စေခြင်း။

[أَجَدُ] အားရှိသော၊ မြဲမြံခိုင်ခန့်သော(သူ၊
 အရာ)။ [ثَوْبٌ مُّجَدُّ النَّسِجِ] ခိုင်ခန့်စွာ ယက်
 လုပ်ထားသောအဝတ်။

[أَجَدُ] ⑥ အားရှိစေသည်။ အားပေးသည်။
 ① မြဲမြံခိုင်ခန့်စေသည်။

[أَجَدُ] အားရှိသော၊ မြဲမြံခိုင်ခန့်သော(သူ၊
 အရာ)။

② [أَجَرَ-] ③ [الْعَظْمُ] မူလအနေအထားအ
 တိုင်းမဟုတ်ပဲ အရိုးပြန်ဆက်သွားသည်။ ①
 [الْعَظْمُ] အရိုးအနေအထားကို ပုံမှန်အတိုင်း
 မပြင်ပဲ ပတ်တီးစည်းသည်။ ② [الشَّىء]
 (တစ်စုံတစ်ရာကို)အကြောင်းငွေပေး၍ ငှားရမ်း
 သည်။ ③ [فَلَانًا] အကြောင်းငွေပေးသည်။

လုပ်ခပေးသည်။ ❶ [—الْعَامِلُ] လုပ်ခစားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သည်။ အလုပ်ကို လက်ခံသည်။ ﴿عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَانِي حَجَّجَ﴾ အသင်သည် ကျွန်ုပ်ထံ၌ ရှစ်နှစ်တိုင်တိုင် သူရင်းငှားအဖြစ် အလုပ်လုပ်ရန်(သတ်မှတ်ချက်)အပေါ်။ ❷ [—اللَّهِ عَبْدَهُ] အကျိုးကုသိုလ်ချီးမြှင့်သည်။

[أَجْرًا-أُجُورًا-أَجَارًا] ❸ မူလအနေအထားအတိုင်း မဟုတ်ပဲ အရိုးပြန်ဆက်သွားခြင်း။ ❶ အရိုးအနေအထားကို ပုံမှန်အတိုင်း မပြင်ပဲ ပတ်တီးစည်းခြင်း။ ❷ (တစ်စုံတစ်ရာကို)အခကြေးငွေပေး၍ ငှားရမ်းခြင်း။ ❸ အခကြေးငွေပေးခြင်း။ လုပ်ခပေးခြင်း။ ❹ လုပ်ခစားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်း။ အလုပ်ကို လက်ခံခြင်း။ ❺ အကျိုးကုသိုလ်ချီးမြှင့်ခြင်း။

[أَجَرَ] [—فَلَانٌ فِي وَلَدِهِ] ကလေးငယ်သေဆုံးသဖြင့် ယင်းကလေးငယ်သည် မိမိအတွက် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်၌ ဆုလာဘ်တစ်ခု ဖြစ်ရှိသည်။

[أَجَرَ] ❶ [—مِنْهُ الدَّارُ] သူ့ထံမှ အိမ်ကို ငှားရမ်းသည်။ ❷ [—فَلَانًا الدَّارَ] အိမ်ကို တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ငှားရမ်းသည်။

[أَجَارًا] ငှားရမ်းခြင်း။ [أَجَرَ] လုပ်ခစားအဖြစ် ခန့်အပ်သည်။ အလုပ်သမားအဖြစ် ပြုလုပ်ခန့်ထားသည်။ [مُأَجَّرَةً] လုပ်ခစားအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း။ အလုပ်သမားအဖြစ် ပြုလုပ်ခန့်ထားခြင်း။

[أَتَجَرَ] ❶ (အလှူဒါန သို့မဟုတ်ကောင်းမှု

တစ်စုံတစ်ရာ၏)အကျိုးကုသိုလ်ကို တောင်းဆိုသည်။ ❷ [—عَلَىٰ فَلَانٍ بِكَذَا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံ၌)အခကြေးငွေပမာဏတစ်ခုဖြင့် အလုပ်လုပ်သည်။

[أَسْتَأْجِرُ] လုပ်ခစားအဖြစ် ခန့်အပ်သည်။ အလုပ်သမားအဖြစ် ပြုလုပ်ခန့်ထားသည်။

[الْإِجَارَةُ] ❶ လုပ်ခ။ ❷ လုပ်ခအကျိုးခံစားမှုဆိုင်ရာ အပေးအယူ ကတိစာချုပ်။

[الْأَجْرُ] ❶ လုပ်အားခ။ ❷ အကျိုးအမြတ်ခံစားခွင့်။ ❸ ထိမ်းမြားမှုပြုရာ၌ သတိုးသမီးရပိုင်ခွင့် ခန်းဝင်ကြေး။ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ယူသည့်သတို့သားက သတို့သမီးအား ပေးဆောင်ရသည့် မင်္ဂလာဦးလက်ဆောင်ပစ္စည်း။ ﴿فَاتَوْهُنَّ أَجُورَهُنَّ فَرِيضَةً﴾ အသင်တို့သည် ယင်းမိန်းမတို့အား သတ်မှတ်ထားသော သူမတို့၏မင်္ဂလာဦးရပိုင်ခွင့်‘မဟရ်’ကို ပေးဆောင်ကြကုန်။ [الْأَجْرُ الْحَقُّ] ရသင့်ရထိုက်သော လုပ်အားခ။ အလုပ်သမား၏ ဘဝရပ်တည်မှုအတွက် လုံလောက်သောလစာ။ (ج) [أُجُورًا]။

[الْإِجْرَةُ] လုပ်အားခ။ အကျိုးအမြတ်ခံစားခွင့်။ အခကြေးငွေ။ (ج) [أَجْرًا]

(ج) လုပ်ခစား။ အလုပ်သမား။ [أَجْرَاءُ]။

❶ [—عَلَى الْوَسَادَةِ] (ခေါင်းအုံး၊ မှီအုံးစသည်ကို)ရင်ဘတ်ဖြင့် မှီထားသည်။ ❷ [—عَنِ الْوَسَادَةِ] ခေါင်းအုံး၊ မှီအုံးစသည်ကို မမှီပဲနေသည်။

[الْإِجَازُ] ခေါင်းအုံး၊ မှီအုံးစသည်ကို ရင်ဘတ်

ဖြင့်မှီထားခြင်း။

[ج و ز] ကြည့် [الْأَجَازَةُ]

❶ [الْأَجَزَ خَانَةً] ဆေးဆိုင်။

❷ [الْأَجَاصُ] သစ်တော်သီးပင်။ ဆီးရီးယားနှင့် ပါလက်စတိုင်းတွင် ယင်းကို [كُمَثَرَى] ဟုခေါ်ပြီး အီဂျစ်တွင် [بَرْقُوق] ဟုခေါ်သည်။

❸ [أَجَلَ -] ❶ [الشَّيْءَ] ထိန်းသိမ်းထားသည်။ ထိန်းချုပ်တားဆီးထားသည်။ မည်သူ့ကိုမျှ မပေးဘဲ သိမ်းထားသည်။ ❷ [فَلَانًا] အုံးလွဲ နာကို ကုသသည်။ ဇက်ကြောနာကုသည်။ ❸ [عَلَيْهِ شَرٌّ] ဒုက္ခကို ယူဆောင်လာသည်။ [أَجَلَ] ❶ ထိန်းသိမ်းထားခြင်း။ ထိန်းချုပ် တားဆီးထားခြင်း။ မည်သူ့ကိုမျှ မပေးဘဲ သိမ်းထားခြင်း။ ❷ အုံးလွဲ နာကို ကုသခြင်း။ ဇက်ကြောနာကုခြင်း။ ❸ ဒုက္ခကို ယူဆောင် လာခြင်း။

[أَجَلَ -] ❶ နောက်ကျသည်။ နောက်နှေး သည်။ နောက်ကျ ကျန်ရစ်သည်။ ❷ [فَلَانًا] ဇက်ကျောလွဲသည်။ အုံးလွဲသည်။

[أَجَلَ] ❶ နောက်ကျခြင်း။ နောက်နှေးခြင်း။ နောက်ကျ ကျန်ရစ်ခြင်း။ ❷ ဇက်ကျောလွဲခြင်း။ အုံးလွဲခြင်း။

[أَجَلَ - أَجَلَ - أَجَلَ] နောက်ကျသော(သူ)။

[أَجَلَ] ထိန်းသိမ်းထားသည်။ ထိန်းချုပ် တားဆီးထားသည်။ မည်သူ့ကိုမျှ မပေးဘဲ သိမ်းထားသည်။

[أَجَلَ] ထိန်းသိမ်းထားခြင်း။ ထိန်းချုပ် တားဆီးထားခြင်း။ မည်သူ့ကိုမျှ မပေးဘဲ သိမ်းထားခြင်း။

[أَجَلَ] ❶ [الشَّيْءَ] နောက်ကျစေသည်။ နောက်နှေးစေသည်။ နောက်ကျကျန်ရစ်စေ သည်။ ဆိုင်းငံ့ထားသည်။ ❷ အချိန်သတ် မှတ်သည်။ ❸ [الْمَاءَ] (ရေကို) စုဆောင်း ထိန်းသိမ်းထားသည်။ ရေလှောင်ထားသည်။ ❹ [فَلَانًا] အုံးလွဲနာကုသည်။ ဇက်ကြောနာ ကုသည်။

[أَجَلَ] ❶ စုဝေးသည်။ စုရုံးသည်။ ညီညွတ် သည်။ ❷ [الْبَهَائِمَ] တိရစ္ဆာန်များ အုပ်လိုက် သင်းလိုက် ဖြစ်ပွားသည်။ ❸ [فَلَانًا] အချိန် တစ်ချိန်သတ်မှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။ ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်တောင်းဆိုသည်။

[أَسْتَأْجِلُ] အချိန်တစ်ချိန် သတ်မှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။ ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်တောင်းဆို သည်။

[الْأَجَلَةُ] နောင်တမလွန်ဘဝ။ သေပြီးနောက် ဘဝ။

[أَجَلَ] အတွက်။ အတွက်ကြောင့်။ အ ကြောင်းကြောင့်။ [الْأَجَلَ] သင့်အတွက် ကြောင့်။

[أَجَلَ] ဟုတ်ကဲ့။ ကောင်းပြီ။

[أَجَلَ] ❶ သတ်မှတ်ထားသောအချိန်။ ❷ သေဆုံးချိန်။ ❸ တစ်စုံတစ်ရာ၏အဆုံးသတ် အချိန်။ ﴿وَبَلَّغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَّلْتَ لَنَا﴾ ၎င်းပြင် ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် အရှင်မြတ်က ကျွန် တော်မျိုးတို့အဖို့ သတ်မှတ်ထားသော အချိန် သို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြပါပြီ။ ❹ တစ်စုံတစ်ရာ၏ အစပြုရန်အချိန်။ (ج) [أَجَلَ]။

[الْأَجَلَ] ❶ အုံးလွဲသည့်ဝေဒနာ။ ဇက်ကြော

လွဲသည့်ဝေဒနာ။ ❶ နွားအုပ်၊ ဆိတ်အုပ်စသည်။ [أَجَل] (ج)

[أَلَا جِل] ❷ အချိန်သတ်မှတ်ပေးခြင်းခံရသူ။ ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ရရှိသူ။ ❶ [أَلَا جِل مِنَ الْمَاءِ] သစ်ပင်များအကြားရှိရေကို ထိန်းထားနိုင်သည့်ရေအိုင်။ ရေကန်။

[أَلَا جِل] လယ်ယာမြေကို ရေပေးသွင်းသည့်ဆည်ကြီး။ ရေကန်ကြီး။ [أَلَا جِل] (ج)

❶ [أَجَم -] ❶ စိတ်ကောက်၍ စကားမပြောပဲနေသည်။ စိတ်ဆိုးစိတ်ကောက်သည်။ ❶ [أَجَم -] ရေပုပ်သည်။ ရေ၏အရောင်၊ အနံ့၊ အရသာပြောင်းလဲသည်။ ❶ [أَجَم -] (မီး) တဟုန်းဟုန်း တောက်သည်။ ❶ [أَجَم -] (မကြာခဏစားရသဖြင့် အစားအစာကိုအိသည်။ ရိုးအိသည်။ ငြီးငွေ့သည်။ ❶ [أَجَم -] (သူ့ကို) သူသဘောမတူပဲ အတင်းအကြပ် ခိုင်းစေသည်။

[أَجَم - أَجْوَم] ❶ စိတ်ကောက်၍ စကားမပြောပဲနေခြင်း။ စိတ်ဆိုးစိတ်ကောက်ခြင်း။ ❶ (ရေ) ပုပ်ခြင်း။ (ရေ၏အရောင်၊ အနံ့၊ အရသာ) ပြောင်းလဲခြင်း။

[أَجَم - أَجِيم] (မီး) တဟုန်းဟုန်း တောက်ခြင်း။ [أَجَم] ❶ (မကြာခဏစားရသဖြင့် အစားအစာကိုအိခြင်း။ ရိုးအိခြင်း။ ငြီးငွေ့ခြင်း။ ❶ သူမကြိုက်သောအရာကို အတင်းအကြပ် ခိုင်းစေခြင်း။

[أَجَم -] ငြီးငွေ့စေသည်။ ရိုးအိစေသည်။ မုန်းစေသည်။ ရွံရှာစေသည်။

[أَجَم] ငြီးငွေ့စေခြင်း။ ရိုးအိစေခြင်း။ မုန်း

စေခြင်း။ ရွံရှာစေခြင်း။

[أَجَم] ❶ [أَجَم -] (မီးကို) တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်စေသည်။ ❶ [أَجَم -] (ခြင်သည့်) တောထဲဝင်သွားသည်။ ❶ [أَجَم -] ဒေါသပြင်းထန်သည်။ အလွန်စိတ်ဆိုးသည်။

[أَجَم] ❶ နန်းတော်။ ❶ ခံတပ်။ [أَجَم] ❶ [أَجَم -] အလွန်တရာငြီးငွေ့မှု၊ မနှစ်မြို့မှု။ ❶ လူ့ချဉ်ဖတ်။ လူတိုင်း၏ရွံရှာမုန်းတီးမှုကိုခံရသူ။

[أَجَم -] ငှက်ဖျားရောဂါ။ [أَجَم -] ငှက်ဖျားရောဂါ ဖြစ်စေသောခြင်း။

❶ [أَجَم -] ❶ [أَجَم -] ရေပုပ်သည်။ ရေ၏အရောင်၊ အနံ့၊ အရသာ ပြောင်းလဲသည်။ ရေပျက်သည်။ ❶ [أَجَم -] (အဝတ်ကို) ထုရိုက်ဖွတ်လျှော်သည်။

[أَجَم - أَجُون] ❶ ရေပုပ်ခြင်း။ ရေ၏အရောင်၊ အနံ့၊ အရသာ ပြောင်းလဲခြင်း။ ရေပျက်ခြင်း။ ❶ (အဝတ်ကို) ထုရိုက်ဖွတ်လျှော်ခြင်း။

[أَجَم -] ❶ [أَجَم -] ရေပုပ်သည်။ ရေ၏အရောင်၊ အနံ့၊ အရသာ ပြောင်းလဲသည်။ ရေပျက်သည်။

[أَجَم] ရေပုပ်ခြင်း။ ရေ၏အရောင်၊ အနံ့၊ အရသာ ပြောင်းလဲခြင်း။ ရေပျက်ခြင်း။ [أَجَم] ရေပုပ်။ အရောင်၊ အနံ့၊ အရသာ ပြောင်းလဲသော(ရေ)။

[أَجَم -] ❶ အဝတ်လျှော်ခွက်။ အဝတ်လျှော်လှေ။ ❶ ရေကန်။ [أَجَم] (ج)

[أَجَم -] မာသောအရာဝတ္ထုကို ရိုက်ချိုးချေဖျက်ရန် အသုံးပြုရသော သံကိရိယာတစ်

မျိုး။

[أَلْبَجْنَةُ أَلْبَجْنَةُ] အဝတ်ကို အရောင်ချွတ်သူ
သုံးသော အဝတ်ရှိက်တုတ်။ ခဝါသည်တုတ်။

❖ [أَح -] ❖ ချောင်းဆိုးသည်။ ❶ ဒေါသ
ကြောင့် တရှူးရှူးဖြစ်သည်။ ❷ တဟူးဟူး
သက်ပြင်းချသည်။ ❸ အလွန်ရေဆာငတ်
သည်။

[أَح - أَحْيَ - أَحَا ح] ❖ ချောင်းဆိုးခြင်း။ ❶ ဒေါသ
ကြောင့်တရှူးရှူး ဖြစ်ခြင်း။ ❷ တဟူးဟူး
သက်ပြင်းချခြင်း။ ❸ အလွန်ရေဆာငတ်
ခြင်း။

[أَحْيَ] ❖ ချောင်းဆိုးသည်။ ❶ ဒေါသ
ကြောင့် တရှူးရှူးဖြစ်သည်။ ❷ တဟူးဟူး
သက်ပြင်းချသည်။ ❸ အလွန်ရေဆာငတ်
သည်။

[أَلَا حَا] ❖ ရေငတ်မွတ်မှု။ ❶ ဒေါသ။

[أَلَا حَيَّ] ဒေါသ။

❖ [أَحَد] ❖ [الشَّىء -] တစ်ခုတည်းဖြစ်အောင်
လုပ်သည်။ တစ်ဖြစ်အောင်လုပ်သည်။ ❶
[العشرة -] တစ်ဆယ်ကို တစ်ပေါင်း၍ ဆယ့်
တစ်ဖြစ်စေသည်။

[أَحَاد] တစ်ဦးချင်း။ တစ်ယောက်စီ၊ တစ်
ယောက်စီ။ [جَانُوا أَحَاد] သူတို့ တစ်ယောက်
စီ၊ တစ်ယောက်စီ လာခဲ့ကြသည်။

[اتَّحَد] (و ح د) ကြည့်

[اسْتَأْحَد] တစ်ခုတည်းဖြစ်သည်။ အထီးကျန်
ဖြစ်သည်။ တစ်ကိုယ်တည်း သီးခြားဖြစ်
သည်။

[أَحَد] တစ်ဦးတစ်ယောက်။ တစ်စုံတစ်

ယောက်။ တစ်စုံတစ်ရာ။ မည်သူမဆို။ မည်
သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ။ [لَيْسَ فِي الدَّارِ أَحَدٌ] အိမ်ထဲမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိပါ။

[لَسْتُنْ كَأَحَدٍ مِنَ النَّسَاءِ] အသင်မတို့သည်
(ကျန်)မိန်းမများအနက်မှ တစ်ဦးတစ်ယောက်
နှင့်မျှတူကြသည်မဟုတ်။

[مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ] တမန်တော်
မြတ်မဟုတ် (ﷺ) သည် အသင်တို့ယောက်ျား
များအနက်မှ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏
ဖခင်မျှမဟုတ်ချေ။

[أَلَا حَد] ❖ တစ်။ ❶ တစ်ကိုယ်တော်။ ❷
တနင်္ဂနွေ။ [أَحَادٌ - أَحَادُونَ] (ج)။
[أَحَادٌ - فَلَانْ أَحَادٌ أَحَدَيْنِ] (م)။ သူနှင့်တူ
သောသူမရှိ။ သူ့လိုလူ တစ်ယောက်မျှမရှိ။
[أَتَى بِأَحَدٍ الْأَحَدَيْنِ] သူ အလွန်ကြီးမားသော
အမှုကိစ္စတစ်ခုကို ယူဆောင်လာခဲ့သည်။ သူ
အလွန်ဆိုးယုတ်သော အမှုကိစ္စတစ်ခုကို ယူ
ဆောင်လာခဲ့သည်။

❖ [أَحْن - عَلَيْهِ] အငြိုးအတေးထားသည်။
အာယာတထားသည်။ အမုန်းထားသည်။
အကောက်ထားသည်။

[أَحْن - أَحْن] အငြိုးအတေးထားခြင်း။ အာယာ
တထားခြင်း။ အမုန်းထားခြင်း။ အကောက်
ထားခြင်း။

[أَحْن] တေးမှတ်ထားသော(သူ)။ အာယာ
တထားသော(သူ)။ အမုန်းထားသော(သူ)။
အကောက်ထားသော(သူ)။

[أَحْن] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အမုန်းထားသည်။
ရန်ပြုသည်။ ရန်ထောင်သည်။

(ج) [اخذ] ရန်ငြိုး၊ ရန်စွယ်။ အာဃာတ။ (ح) [احزن]

- [اخ] ကုလားအုပ်ကို ထိုင်ခိုင်းသည့်အသံ။ [اخ] အသစ်အကြေး။ [اخ] (اخو) ကြည့်

[اخذ] ဂျုံနှင့် ရေနံဆီသို့မဟုတ်ထောပတ်ထည့်၍ ပြုလုပ်ထားသော စားဖွယ်ရာတစ်မျိုး။

- [اخذ] [الشئ] ယူသည်။ ရယူသည်။ (خُذْنِ امْوَالَهُمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ) အသင်သည် ၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများအနက်မှ ၎င်းတို့အား သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေမည်ဖြစ်သော အလှူပစ္စည်းကို ရယူပါလေ။ ① လက်ခံသည်။ (وَ اخذتم على ذلكم اصرى) ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် ငါအရှင်မြတ်၏ ကတိတော်ကို လက်ခံရယူခဲ့ကြပြီ။ ② [فلان] ဖမ်းဆီးသည်။ (فخذ اخذنا مكانه) သို့ဖြစ်ရာ အသင်သည် သူ၏ကိုယ်စား ကျွန်ုပ်တို့အနက်မှ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်၍ ထားပါလေ။ ③ အရေးယူသည်။ အပြစ်ပေးသည်။ ကွပ်မျက်သည်။ (وَ كَذَلِكَ اخذ ربك اذ اخذ القرى وهى ظالمة) မြို့ရွာများရှိလူတို့သည် မတရားမှုကို ကျူးလွန်ကြကုန်သဖြင့် အရေးယူတော်မူသော အခါ အသင့်အားဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်သည် ဤသို့ပင် အရေးယူကွပ်မျက်တော်မူသည်။ ④ သတ်ဖြတ်သည်။ (وهمت كل امة برسولهم ليأخذوه) လူမျိုးအုပ်စုတိုင်းသည် မိမိတို့ထံ ပွင့်ရောက်လာ

သော တမန်တော်ကို ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ကြသည်။ ⑤ သို့ပန်းအဖြစ်ဖမ်းဆီးသည်။ အကျဉ်းချသည်။ ⑥ လွှမ်းမိုးသည်။ ဖိစီးထားသည်။ ⑦ ဆုပ်ကိုင်သည်။ (وَ اخذ برأس اخيه يجره اليه) ထို့နောက် သူသည် မိမိနောင်တော်၏ ဦးခေါင်းကို ဆွဲကိုင်လျက် မိမိထံသို့ ဆွဲလေ၏။ ⑧ ဖျက်ဆီးသည်။ [اخذ الله فلان] (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က) ဖျက်စီးစေတော်မူသည်။ ⑨ [فلان با الامر] တာဝန်ပေးသည်။ ⑩ [فلان بذنبه] ပြစ်ဒဏ်စီရင်သည်။ ⑪ [على يد فلان] သူလိုချင်သောအရာကို မပေးပဲထားသည်။ သူလိုချင်သောအရာကို လုပ်ခွင့်မပေးဘဲ တားဆီးထားသည်။ ⑫ [على فيه] စကားမပြောနိုင်အောင် လုပ်ထားသည်။ ⑬ [عليه الارض] ဘယ်မှမသွားနိုင်အောင်လုပ်ထားသည်။ ⑭ [اخذ فلان او ما اخذ فلان] သူ့အမူအကျင့်အတိုင်း ပြုမူကျင့်ကြံသည်။ သူလုပ်သည့်အတိုင်း လိုက်လုပ်သည်။ ⑮ [عن فلان] သူထံမှ ပညာယူသည်။ ⑯ [فلان الداء] (ဝေဒနာ) ကျရောက်သည်။ ရောဂါကပ်ညှိသည်။ ⑰ [الشئء حذ] အပြည့်အဝ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်သည်။ သတ်မှတ်ချက်ကို ပြည့်မှီသည်။ ⑱ [نفسه بكذا] (စိတ်ကို) ပူးကပ်ထားသည်။ တွဲကပ်ထားသည်။ စိတ်အာရုံကို စူးစိုက်ထားသည်။ ⑲ [اللين] (နို့ကို) ချဉ်အောင်ထားသည်။ ⑳ [فى الامر او يفعل] စတင်ဆောင်ရွက်သည်။

စတင်သည်။(မှတ်ချက်။[اخذت]ကို အရပ်
တို့က[اخت]ဟု ပြောလေ့ရှိကြသည်။)
[اخذ] ① ယူခြင်း။ ရယူခြင်း။ ② လက်
ခံခြင်း။ ③ ဖမ်းဆီးခြင်း။ ④ အရေးယူခြင်း။ အ
ပြစ်ပေးခြင်း။ ကွပ်မျက်ခြင်း။ ⑤ သတ်ဖြတ်
ခြင်း။ ⑥ သုံးပန်းအဖြစ်ဖမ်းဆီးခြင်း။ အကျဉ်း
ချခြင်း။ ⑦ လွှမ်းမိုးခြင်း။ ဖိစီးထားခြင်း။
⑧ ဆုပ်ကိုင်ခြင်း။ ⑨ ဖျက်ဆီးခြင်း။ ⑩ ⑩
တာဝန်ပေးခြင်း။ ⑪ ⑪ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်း။
⑫ ⑫ သူလိုချင်သောအရာကို မပေးပဲ ထား
ခြင်း။ သူလုပ်ချင်သောအရာကို လုပ်ခွင့်မ
ပေးဘဲ တားဆီးထားခြင်း။ ⑬ ⑬ စကားမ
ပြောနိုင်အောင်လုပ်ထားခြင်း။ ⑭ ⑭ ဘယ်မှ
မသွားနိုင်အောင်လုပ်ထားခြင်း။ ⑮ ⑮ သူ့အမူ
အကျင့်အတိုင်း ပြုမူကျင့်ကြံခြင်း။ သူလုပ်
သည့်အတိုင်း လိုက်လုပ်ခြင်း။ ⑯ ⑯ သူထံမှ
ပညာယူခြင်း။ ⑰ ⑰ (ဝေဒနာ)ကျရောက်
ခြင်း။ ရောဂါကပ်ညှိသည်။ ⑱ ⑱ အပြည့်အဝ
ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ သတ်မှတ်ချက်
ကို ပြည့်မှီခြင်း။ ⑲ ⑲ (စိတ်ကို)ပူးကပ်ထား
ခြင်း။ တွဲကပ်ထားခြင်း။ စိတ်အာရုံကို စူး
စိုက်ထားခြင်း။ ⑳ ⑳ (နို့ကို)ချဉ်အောင်ထား
ခြင်း။ ㉑ ㉑ စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ စတင်
ခြင်း။
[اخذ] ယူပါ။(အမိန့်ပေးကြိယာ)။
[اخذ] ယူသော(သု)။
[اخذ] ယူဆောင်ခြင်းခံရသော(သု၊ အရာ)။
[اخذ] ① (နို့စို့ကလေး)ရင်
ပြည့်သည်။ ရင်ကယ်သည်။ ② [العين]

မျက်စိနာသည်။ ③ [الحيو ان] ရူးကြောင်
ကြောင်ဖြစ်သည်။ အရူးထသည်။
[اخذ] ④ (နို့စို့ကလေး)ရင်ပြည့်ခြင်း။ ရင်
ကယ်ခြင်း။ ⑤ မျက်စိနာခြင်း။ ⑥ ရူးကြောင်
ကြောင်ဖြစ်ခြင်း။ အရူးထခြင်း။
[اخذ] ⑦ ရင်ပြည့်သော။ ရင်ကယ်သော
(နို့စို့ကလေး)။ ⑧ မျက်စိနာသော(သု)။ ⑨
ရူးကြောင်ကြောင်ဖြစ်သော။ အရူးထသော
(တိရစ္ဆာန်)။
[اخذ] [العين] (နို့)ချဉ်သည်။
[اخذ] (နို့)ချဉ်ခြင်း။
[اخذ] ⑩ ပြုစားသည်။ ပရောဂအတတ်ဖြင့်
ပြုစားသည်။ ဖမ်းစားသည်။ ⑪ ထောင်
ချောက် ဆင်သည်။
[اخذ] ⑫ ပြုစားခြင်း။ ပရောဂအတတ်ဖြင့်
ပြုစားခြင်း။ ဖမ်းစားခြင်း။ ⑬ ထောင်ချောက်
ဆင်ခြင်း။
[اخذ] [اخذ] အပြစ်ပေးအရေးယူသည်။
[اخذ] အပြစ်ပေးအရေးယူခြင်း။
[اخذ] ⑭ [الجمل] (ကုလားအုပ်ကို)ချည်
နှောင်သည်။ တုပ်နှောင်သည်။ ⑮ ပြုစား
သည်။ ဖမ်းစားသည်။ ညှို့သည်။
[اخذ] ⑯ ချည်နှောင်ထားသော၊ တုပ်နှောင်
ထားသော(ကုလားအုပ်)။ ⑰ ပြုစားခြင်းခံ
ထားရသော(သု)။
[اخذ] ⑱ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဖမ်းဆီးသတ်
ဖြတ်သည်။ ⑲ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အနိုင်ယူ
လှဲချနိုင်ရန် နိုင်ကွက်ကိုဖမ်းသည်။ ⑳
[اخذ] ရောဂါဝေဒနာခံစားရသဖြင့် မာန်

လျော့သည်။ တည်ငြိမ်ရှိကျိုးသည်။

[اِتَّخَذَ] ❶ ရယူသည်။ ❷ မှတ်ယူသည်။ ❸

ပြုလုပ်သည်။ ❹ ဟန်ပြသည်။ ❺ အတုခိုးသည်။ (မှတ်ချက်။ [اِتَّخَذَ] ဟူသောကြိယာကို ကံပုဒ်နှစ်ခုသို့မဟုတ်၊ ကံပုဒ်တစ်ခုနှင့် ယင်းကံပုဒ်၏ အခြေအနေပြနာမ်ပုဒ် [حَال] တို့ဖြင့် တွဲသုံးလျှင် “မှတ်ယူသည်။” “ပြုလုပ်သည်။”

” ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုဆောင်သည်။ ကြည့် [اِتَّخَذَ] ။

[اِسْتَاخَذَ] ❶ တည်ငြိမ်သည်။ ❷ ရှိကျိုးသည်။

❸ မာန်လျော့သည်။ ❹ ဦးခေါင်းကို ငိုက်စိုက်ချထားသည်။ ခေါင်းငုံ့ထားသည်။ [اَلشَّعْرُ] ဆံပင်ရှည်လျားရှုပ်ထွေးပြီး ညှပ်ရန် အချိန်တန်သည်။

[اِلَاخَاذَةً] ❶ ပိုင်ဆိုင်သော့ဖြေ။ ❷ ရေကန်ငယ်။ ❸ သံခမောက် လက်ကိုင်။ (ج) [اِخَاذٌ] ။

[اِلَاخَاذَةً] ❶ အမူအကျင့်။ ❷ လမ်းစဉ်။ စနစ်။ [اَلْوَكْتُ مِمَّا اِخَاذَتْ بِاِخْنَانَا] တကယ်လို့သာ မင်းဟာ ငါတို့အုပ်စုထဲကမှန်ရင် ငါတို့ရဲ့လမ်းစဉ်ကို လိုက်ရမယ်။ ❸ တွင်း။ (ج) [اِخْذَانٌ] ။

[اِلَاخَاذَةً] မျက်စိဝေဒနာ။ မျက်စိနာကျင်မှု။

[اِلَاخَاذَةً] အမူအကျင့်။ လမ်းစဉ်။ စနစ်။ တွင်း။ (ج) [اِخَاذٌ] ။

[اِلَاخَاذَةً] ❶ ဂါထာ။ မန္တန်။ ❷ နိုင်ကွက်။ ❸ ချက်ကောင်း။ ❹ ထောင်ချောက်။

[اِلَاخَاذَةً] ❶ အကျဉ်းသား။ ❷ သို့ပန်း။ ❸ လက်ရဖမ်းဆီးခြင်းခံရသူ။ ❹ လက်ရပစ္စည်း။

[اِلَاخَاذَةً] ❶ လမ်းစဉ်။ ❷ ကျင့်စဉ်။ ❸ မူလနေရာ။ ❹ အစပြုရာ နေရာ။ ❺ အရင်းမူလ။

[اِخَاذٌ] (ج) [اِخَاذٌ] ။

] ငှက်များထောင် ဖမ်းသည့်နေရာများ။

❶ [اِخْرَ] ❶ နောက်ကျစေသည်။ ❷ ရွှေဆိုင်းထားသည်။ ❸ ရွှေဆိုင်းခွင့်ပေးသည်။

[اِخْرَ] ❶ နောက်ကျသည်။ နောက်တွင်ကျန်ရစ်သည်။ ❷ နောက်ဆုတ်သည်။

[اِسْتَاخْرَ] ❶ နောက်ကျသည်။ နောက်တွင်ကျန်ရစ်သည်။ ❷ နောက်ဆုတ်သည်။

[اِلَاخْرَ] (အမျိုးတူအရာများမှ) နောက်တစ်ခု။ အခြားတစ်ခု။ ❶ နောက်တစ်ယောက်။ (ج)

[اِخْرِيَاتٌ] (ج) [اِلَاخْرِي] (م) [اِلَاخْرُونَ] [اِخْرَ] ။

[اِلَاخْرَ] ❶ အလွှာဟ်အရင်မြတ်၏ နာမတော်တစ်ပါး။ (အရာခပ်သိမ်းတို့ ပျက်ဆီးပြီး နောက်လည်း မပျက်မဆီးပဲ နောက်ဆုံးကျန်ရှိတော်မူမည့်အရင်။) ❷ (နောက်ဆုံးဖြစ်သော(အရာ)။ နောက်ဆုံးဖြစ်သော(သူ)။ (م) [اِلَاخْرَةَ] ။

[اِلَاخْرَةَ] ❶ နောင်တမလွန်ဘဝ။ သေပြီးနောက်ဘဝ။ ❷ နားထင်(မျက်စိနှင့်နားရွက်အကြားရှိ အစိတ်အပိုင်း)။ မျက်ထောင့်။

[اِلَاخْرَى] နောက်ဆုံးကျသော။ အဆုံး၌လာသော(အရာ၊ သူ)။

[اِلَاخْرَ] ❶ နောက်ဆုံးဖြစ်သော(အရာ၊ သူ)။ ❷ ချမ်းသာသုခ တစ်စုံတစ်ရာကို နောက်ကျသဖြင့် လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရသူ။ ❸ နောက်ချန်ထားခြင်းခံရသူ။ ကျန်ရစ်သူ။

[اِلَاخْرَ] နောက်၊ နောက်ပိုင်း။ [اِخْرَ] နောက်ပြန်ဆုတ်လာသည်

[الْآخِرَةُ] ❶ ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဟု ထင်ရလောက်
အောင် ရာသီသွေးမပေါ်သော အမျိုးသမီး။
ဓမ္မတာ ရာသီသွေး ပေါ်နေကျအချိန်ထက်
နောက်ကျ၍ သွေးပေါ်သောမိန်းမ။ ❷ ရွှေ
ဆိုင်းထားသော၊ နောက်ဆိုင်းထားသော
(အရာ)။ [بَعَثَهُ سَلْعَةً بِآخِرَةٍ] ကျွန်တော် သူ့ကို
ပစ္စည်းတစ်ခု အကြွေးရောင်းခဲ့သည်။

[الْآخِرَةُ. الْآخِرَةُ] နောက်ဆုံး။ အဆုံးပိတ်။
[لَنْتَبَاخِرَهُ] ထိုအရာကို ကျွန်တော် နောက်
ဆုံးမှရသည်။

[الْآخِرَى] ❶ အခြားတစ်ခု။ နောက်တစ်ခု။ ❷
နောင်ဘဝ။ [أَخْرَى اللَّيَالِي] ဘယ်တော့မှ
[لَا أَفْعَلُهُ أَخْرَى اللَّيَالِي] ခါ ဒါကို ဘယ်တော့မှ
မလုပ်တော့ဘူး။ (ج) [أَخْرَى يَات]။

[الْآخِرَوِي] နောင်ဘဝနှင့်ဆိုင်သော။
[الْآخِير] နောက်ဆုံးဖြစ်သော(လူ/အရာ)။
[الْمُتَخَار] ❶ အမြဲနောက်ကျသူ။ ❷ အလွန်
နှေးကွေးသူ။ ❸ အသီးအပွင့်နောက်ကျသော
အပင်။ (ج) [مَاخِير] ။

[الْمُؤْخِر] နားထင်။ [مُؤْخِرُ الْعَيْنِ] မျက်ထောင့်။
[الْمُؤْخِر] ❶ နောက်ပိုင်း။ ❷ အမြီးပိုင်း။
[مُؤْخِرُ الْبَنَاءِ] သင်္ဘောပိုင်း။ [مُؤْخِرُ السَّفِينَةِ]
အိမ်နောက်ပိုင်း။ အိမ်နောက်ဖေး။
[الْمُؤْخِرُ مِنَ الدِّينِ] အချိန်နောက်ဆိုင်းပေး
ထားသောအကြွေး။

[الْمُؤْخِرَةُ] [مُؤْخِرَةُ الْعَيْنِ] မျက်ထောင့်။
[الْمُؤْخِر] ❶ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်
တစ်ပါး။ (ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတို့ အချိန်မှီ ပြု
ပြင်နိုင်ကြရန် ချက်ချင်း ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်း

မပြုပဲ ပြစ်ဒဏ်ကို ရွှေ့ဆိုင်းထားတော်မူသော
အရှင်။ ❷ နောက်ဆိုင်းထားသူ။ ရွှေ့ဆိုင်း
ထားသူ။

[الْمُؤْخِرَةُ] ❶ အဆုံးပိုင်း။ ❷ နောက်ပိုင်း။ ❸
[مُؤْخِرَةُ الْجَنِّيشِ] စစ်တပ်၏နောက်မှ ခြံရံ
လိုက်ပါလာသော ကင်းတပ်။

❹ [الْإِخْشِيدُ] ဘုရင်တကာဘုရင်။ (ရှေးအီဂျစ် ဟရ
ဂါနာဘုရင်တို့ခံယူသောဘွဲ့။)

[الْأَخْطَبُوطُ] ရေဘဝဲ။

❶ [أَخَا - فَلَانًا] ညီနောင်ဖွဲ့သည်။ ❷
အစ်ကိုသို့ မဟုတ်ညီဟုမှတ်ယူသည်။
[أَخُوهُ. إِخَاوُهُ] ညီနောင်ဖွဲ့ခြင်း။ ❸ အစ်ကို သို့
မဟုတ်ညီဟု မှတ်ယူခြင်း။

[أَخَى] ❶ ညီနောင်ဖွဲ့သည်။ ❷ အစ်ကို သို့
မဟုတ်ညီဟုမှတ်ယူသည်။ ❸ [بَيْنَهُمَا]
(သူတို့နှစ်ဦးကို) ညီနောင်ဖွဲ့ပေးသည်။ ❹ အ
တူတကွ ပူးတွဲထားသည်။ ❺ [فِي فَلَانٍ] ညီ
အစ်ကိုအရင်းပမာ ပြုမူဆက်ဆံသည်။
ကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံသည်။

[أَخَاءُ. إِخَاءُ] ❶ ညီနောင်ဖွဲ့ခြင်း။ ❷ အစ်ကိုသို့
မဟုတ်ညီဟုမှတ်ယူခြင်း။ ❸ (နှစ်ဦးအကြား
၌) ညီနောင်ဖွဲ့ပေးခြင်း။ ❹ အတူတကွ ပူးတွဲ
ထားခြင်း။

[أَخِيَّةٌ] ညီအစ်ကိုအရင်းပမာ ပြုမူဆက်
ဆံခြင်း။ ကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံခြင်း။

[أَخَى] ❶ [أَخَى - فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)
အိုညီငယ်၊ အိုအစ်ကို စသည်ဖြင့်ပြောဆို
ဆက်ဆံသည်။ ညီသို့မဟုတ် အစ်ကိုဟုခေါ်
သည်။ ❷ [لِلدَّابَّةِ] (တိရစ္ဆာန်ကို) ရည်နှောင့်

ရန် မြေသို့မဟုတ် နံရံ၌ ချည်ကွင်းကို ပြုလုပ်သည်။ မြေကြီးသို့မဟုတ် နံရံ၌ တိရစ္ဆာန်ကို ချည်နှောင်ရန် ငုတ်တိုင်သို့မဟုတ် နံရံကပ်သံကွင်းကို ပြုလုပ်သည်။

[تَاخَى] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီအစ်ကိုအရင်းပမာ ဖြစ်သွားသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီရင်းအစ်ကိုလို ဆက်ဆံသည်။ ❷ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ခွဲမရအောင် ပတ်သက်ဆက်စပ်သည်။

[تَاخَ] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီရင်းအစ်ကိုနှစ်ဦးပမာ ဖြစ်ခြင်း။ ❷ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုခွဲမရအောင် ဆက်စပ်ပတ်သက်ခြင်း။

[يَتَّخِذُ] သဘောထားကြီးမှုနှင့် သတ္တိရှိမှုသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်နေသည်။

[تَاخَى] ❶ ညီနောင်ဖွဲ့သည်။ ❷ အစ်ကို သို့မဟုတ်ညီဟု မှတ်ယူသည်။ ❸ [الشَّيْءَ] အသင့်တော်ဆုံးကို စဉ်းစားရွေးချယ်သည်။ အကောင်းဆုံးကို စဉ်းစားရွေးချယ်သည်။

[الْإِخِيَّةُ] ❶ တိရစ္ဆာန်ကို ချည်နှောင်ရန်အတွက် မြေသို့မဟုတ် နံရံပေါ်၌ ပြုလုပ်ထားသောကွင်း။ နှောင်ကွင်း။ ❷ ကောင်းမြတ်သောလုပ်ရပ်။ တရားတော်နှင့်ညီသောလုပ်ရပ်။ [وَاخًا] (ج)

[الْإِخِيَّةُ] ❶ တိရစ္ဆာန်ကို ချည်နှောင်ရန်အတွက် မြေသို့မဟုတ် နံရံပေါ်၌ ပြုလုပ်ထားသောကွင်း။ နှောင်ကွင်း။ ❷ ကောင်းမြတ်သောလုပ်ရပ်။ တရားတော်နှင့်ညီသောလုပ်ရပ်။ ❸ အလေးအမြတ်ထားခြင်း။ ❹ တာ

ဝန်ယူစောင့်ရှောက်ခြင်း။ ❶ တာဝန်။ (ج) [شَدَّ اللَّهُ بَيْنَكُمْ أَوْ إِخِيَّ الْإِخَاءِ] «[أَوْ إِخِيَّ]» အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့နှစ်ဦးစပ်ကြား၌ ညီရင်းအစ်ကိုကဲ့သို့ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်မှုကို ခိုင်မြဲစေတော်မူပါစေ။

[أَلَا] ❶ ညီ၊ အစ်ကို။ ❷ မိတ်ဆွေ။ ❸ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း။ [إِنَّ أَخَاكَ مِنْ أَسَاكَ] အသင့်အား သာတူညီမျှ ဆက်ဆံသူသည် သာ အသင်၏ညီ၊ အစ်ကိုဖြစ်သည်။ (စစ်မှန်သောမိတ်ဆွေဖြစ်သည်။) [رُبَّ أَخٍ لَمْ يَلِدْ أُمَّكَ] အသင်၏မိခင်ကမပေးသော ညီ၊ အစ်ကိုရှိနိုင်သည်။ (ညီရင်းအစ်ကိုကဲ့သို့ မိတ်ဆွေရှိနိုင်သည်။) ❶ [أَخُو الشَّيْءِ] တစ်စုံတစ်ရာကို အမြဲပြုလုပ်လေ့ရှိသူ။ [أَخُو سَفَارٍ] အမြဲခရီးထွက်လေ့ရှိသူ။ [أَخُو ثِقَةٍ] အလွန်စိတ်ချယုံကြည်ရသူ။ (ج) [إِخْوَةٌ] (သွေးရင်းသားရင်းတော်စပ်သူ ညီအစ်ကိုများကို [إِخْوَةٌ] ဖြင့်သုံး၍ ဘာသာတူဝါဒတူ ညီနောင်မိတ်ဆွေများကို [إِخْوَانٌ] ဖြင့်သုံးသည်။) [الْإِخْوَانُ الْوُدَادُ أَقْرَبُ مِنَ الْإِخْوَةِ الْوُلَادِ] အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြသောမိတ်ဆွေများသည် အချင်းချင်း သွေးသားတော်စပ်သူ ညီအစ်ကိုများထက် ပို၍ရင်းနှီးကြသည်။ [دِمُ الْإِخْوَيْنِ] သစ်ပင်တစ်မျိုးမှ ထုတ်ယူရရှိသော အနီရောင် ဆိုးဆေးတစ်မျိုး။

[أَخَوَاتٌ] (ج) အစ်မ၊ ညီမ။ [أَخْتُ يَوْشَعَ] တောက်ပသောနေ။ [الْإِخِيَّةُ] ❶ တိရစ္ဆာန်ကို ချည်နှောင်ရန်အ

တွက် မြေသို့မဟုတ် နံရံပေါ်၌ ပြုလုပ်ထားသောကွင်း၊ နှောင်ကွင်း။ ❶ ကောင်းမြတ်သောလုပ်ရပ်။ တရားတော်နှင့်ညီသော လုပ်ရပ်။ ❷ အလေးအမြတ်ထားခြင်း။ ❸ တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်ခြင်း။ ❹ တာဝန်။ (ج) [أَخَا]။

❶ [أَلَاخُور] တင်းကုပ်။

❶ [أَب] ❶ စားပွဲ၊ သောက်ပွဲကျင်းပသည်။ ❷ စားပွဲသောက်ပွဲသို့ ဖိတ်ခေါ်သည်။ ❸ ပျော်ပွဲစားလုပ်သည်။ ❹ [أَبْلَا] ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လာအောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးသည်။ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်အောင် သွန်သင်သည်။ ❺ [أَبْلَا عَلَى الْأَمْرِ] တစ်စုံတစ်ရာကို စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လူစုသည်။ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သည်။

[أَب] ❶ စားပွဲ၊ သောက်ပွဲကျင်းပခြင်း။ ❷ စားပွဲသောက်ပွဲသို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း။ ❸ ပျော်ပွဲစားလုပ်ခြင်း။ ❹ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လာအောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးခြင်း။ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်အောင် သွန်သင်ခြင်း။ ❺ တစ်စုံတစ်ရာကို စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လူစုခြင်း။ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း။

[أَب] ❶ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သည်။ ❷ စာရိတ္တကောင်းသည်။ အကျင့်သီလ စင်ကြယ်အောင်ပြုမူနေထိုင်သည်။ ❸ စာပေတတ်ကျွမ်းသည်။

[أَب] ❶ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း။ ❷ စာရိတ္တကောင်းခြင်း။ အကျင့်သီလ စင်ကြယ်အောင်ပြုမူနေထိုင်ခြင်း။ ❸ စာပေတတ်ကျွမ်းခြင်း။

[أَدَب] စာပေပညာရှင်။

[أَدَب] ❶ စားပွဲ၊ သောက်ပွဲကျင်းပသည်။ ပျော်ပွဲစားလုပ်သည်။ ❷ စားပွဲသောက်ပွဲသို့ ဖိတ်ခေါ်သည်။

[أَدَب] ❶ စားပွဲ၊ သောက်ပွဲကျင်းပခြင်း။ ပျော်ပွဲစားလုပ်ခြင်း။ ❷ စားပွဲသောက်ပွဲသို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း။

[أَدَب] ❶ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့အောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးသည်။ ❷ စာရိတ္တကောင်းမွန်လာအောင် သွန်သင်ဆုံးမသည်။ ❸ စာပေ သင်ကြားပြသပေးသည်။ ❹ အမိန့်နာခံလာအောင် ပညာပေးသည်။ ❺ ဒဏ်ခတ်သည်။

[أَدَب] ❶ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုကို သင်ယူသည်။ ❷ ကောင်းသောစာရိတ္တကို ဆည်းပူးသည်။ ❸ စာပေ သင်ကြားနာယူသည်။ ❹ အမိန့်နာခံသည်။ တရားတော်ကို လေးစားလိုက်နာသည်။ [أَدَبًا بِأَدَبِ الْفَرَّانِ] ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အဆုံးအမအတိုင်း ယဉ်ကျေးစွာ ပြုမူနေထိုင်သည်။

[أَدَب] ❶ စားပွဲ၊ သောက်ပွဲကျင်းပသူ။ ❷ စားပွဲသောက်ပွဲသို့ ဖိတ်ခေါ်သူ။ ❸ ပျော်ပွဲစားလုပ်ရန် ငွေကုန်ကြေးကျခံသူ။ (ج) [أَدَب]။

[أَدَب] ❶ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှု။ ❷ စိတ်ဓါတ်ရေးရာရင့်ကျက် ကောင်းမွန်လာအောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်မှု။ ❸ စာပေပညာ။ ❹ ပညာရပ်။ ❺ စာပေယဉ်ကျေးမှု။ ❻ စည်းကမ်းဥပဒေ။ ❼ လိုက်နာရန် သတ်မှတ်ချက်။ ❽

လူဆန်မှု။ [أَدَابُ] (ج) [أَدَابُ] ဝိဇ္ဇာပညာ
ရပ်။ ကဗျာလင်္ကာဆိုင်ရာပညာ။ သမိုင်း၊ ပ
ထဝီ၊ အတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာပညာ။
[بَيْتُ الْأَدَبِ] အိမ်သာ။ ရေချိုးခန်း။
[الْأَدَبُ الْعَامِي] ရေပန်းစားသော စာပေပညာ
ရပ်။ [رَجَالُ الْأَدَبِ] စာပေပညာရှင်များ။
[قَلِيلُ الْأَدَبِ] ယဉ်ကျေးမှုမရှိသော(သူ)။ ရိုင်း
စိုင်းသော(သူ)။ မချေမငံ ဆက်ဆံတတ်
သော(သူ)။ [كَيْفَةُ الْأَدَابِ] ဝဇ္ဇာကောလိပ်။
[أَدَابُ السُّلُوكِ] လူမှုရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း
များ။

[الْأَدَبِيُّ] ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ။ စာရိတ္တဆိုင်ရာ။
စာပေပညာရပ်ဆိုင်ရာ။ [فَيْمَةُ الْأَدَبِ] စာပေယဉ်
ကျေးမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးတရား။ [مَرْكَزُ الْأَدَبِ]
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အချက်အခြာဌာန။

[الْأَدَبُ] ၁ ယဉ်ကျေးသူ။ ၂ စာရိတ္တ ကောင်း
မွန်သူ။ ၃ စာပေပညာရှင်။ ၄ ယဉ်ကျေး
အောင် လေ့ကျင့်ထားသောတိရစ္ဆာန်။

[التَّادِبُ] ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့အောင် ပြုစုပျိုး
ထောင်မှု။ လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်မှု။

[مَجْلِسُ التَّادِبِ] စာရိတ္တမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့။

[حُرُكَةُ التَّادِبِ] စာရိတ္တမြှင့်တင်ရေးလှုပ်ရှား
မှု။

[الْمَأْدِبَةُ] ၁ စားသောက်ပွဲ။ မိတ်စုံစားပွဲ။ ၂
မိတ်စုံစားပွဲ၌ တည်ခင်းသည့်အစားအစာ။
«إِنَّ هَذَا الْكِتَابَ مَأْدِبَةُ الْوَفَى الْأَرْضِ»
အမှန်ပင်
ဤကျမ်းဂန်သည် ကမ္ဘာမြေ၌ အလွှာဟ်အ
ရှင်မြတ်က တည်ခင်းကျေးမွေးသည့် ခဲဖွယ်
ဘောဇုံဖြစ်သည်။

[الْمَوْدَبُ] ၁ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့အောင် ပြုစု
ပျိုးထောင်သူ။ ၂ လူငယ်စာရိတ္တမြှင့်တင်ရေး
လှုပ်ရှားမှု၌ ထူးချွန်သူများရရှိသောဆု။

• [أَدَا] ၁ ခြေသံပြင်းပြင်းနှင့် အမြန်လျှောက်
သည်။ ၂ [الْإِبِلُ] - သားငယ်နှင့်ခွဲထားသ
ဖြင့် ကုလားအုတ်မ တဆာဆာအော်သည်။
၃ [الْمَرْفَأُ] - အခက်တွေ့စေသည်။ ပင်
ပန်းစေသည်။ အလန့်တကြားဖြစ်စေသည်။
လေးလံသောတာဝန်အဖြစ် မှတ်ယူစေ
သည်။ ၄ [الْحَبْلُ] - ကြိုးကို အခိုင်အမာ
ချည်နှောင်သည်။

[أَدَا. أَدَى] ၁ ခြေသံပြင်းပြင်းနှင့် အမြန်လျှောက်
ခြင်း။ ၂ (ကုလားအုတ်)သားငယ်နှင့် ခွဲထား
သဖြင့် ကုလားအုတ်မ တဆာဆာအော်
ခြင်း။ ၃ အခက်တွေ့စေခြင်း။ ပင်ပန်းစေ
ခြင်း။ အလန့်တကြားဖြစ်စေခြင်း။ လေးလံ
သောတာဝန်အဖြစ် မှတ်ယူစေခြင်း။ ၄ ကြိုး
ကို အခိုင်အမာချည်နှောင်ခြင်း။

[دَا] ၁ ခက်ခဲသည်။ ၂ ပြင်းထန်သည်။

[دَا] လမ်းဖြောင့်ဖြူးခြင်း။

[دَا. دَا] ၁ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် အမှုကိစ္စ။

၂ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အရေးအခင်း။ ၃
အလွန်ဆိုးရွားသော(အမှု)။ အလွန်စက်ဆုတ်
ရုံရှာဖွယ်(အမှုကိစ္စ)။ (ج) [دَا. دَا]။
«لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا»
ဆိုးရွားလှသော အမှုကိစ္စကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြ
ချေပြီ။

[دَا] ဟစ်အော်ဆူညံမှု။ ဟစ်အော်သံ။

• [أَدِرْ] ကပ်ပယ်အိပ်ရောင်သည်။ ဝေးဝေး

ရောင်သည်။

[اَرَّ.اَرَّة.اَرَّة] ကပ်ပယ်အိပ်ရောင်ခြင်း။ ဝှေးစေ့
ရောင်ခြင်း။

[اَر] ကပ်ပယ်အိပ်ရောင်သူ။ ဝှေးစေ့
ရောင်သူ။

[اَرء] ရောင်သောကပ်ပယ်အိပ်။ ရောင်
သောဝှေးစေ့။ (ج) [اَر]။

[اَلْاَرَّة] ကပ်ပယ်အိပ်ရောင်နာ။ ရောင်သော
ဝှေးစေ့။ (ج) [اَر]။

[اَلْمَاوَر] ကပ်ပယ်အိပ်ရောင်သူ။ ဝှေးစေ့ရောင်
သူ။ (ج) [اَر]။

• [اَلْاَرَوَجِين] ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဓါတ်ငွေ့။

• [اَلْاَرَّة] ကြည့် (درى)

• [اَر] အနာကျက်သည်။

ဒဏ်ရာပျောက်ကင်း၍ ယင်းအပေါ်ရှိ အရေ
ပြားခြောက်ပြီးကွာကျသည်။ ① [اَر]။
လေးလံသောဝန်ကိုထမ်း၍ မနိုင်မနင်း ထ
သည်။ အားယူ၍ထသည်။ ကုန်းရုန်းထ
သည်။ ဝန်ပိသည်။

[اَر] • အနာကျက်ခြင်း။ ဒဏ်ရာ ပျောက်
ကင်း၍ ယင်းအပေါ်ရှိ အရေပြား ခြောက်ပြီး
ကွာကျခြင်း။ ① လေးလံသော ဝန်ကိုထမ်း၍
မနိုင်မနင်းထခြင်း။ အားယူ၍ထခြင်း။ ကုန်း
ရုန်းထခြင်း။ ဝန်ပိခြင်း။

• [اَر] • စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေပေးသည်။ တစ်ဦး
နှင့်တစ်ဦး ချစ်ခင်လာအောင် ဆောင်ရွက်
ပေးသည်။ အောင်သွယ်လုပ်သည်။ ①
[اَر] သားရေအတွင်းပိုင်းရှိ ကပ်ညှိနေ
သောအသားများကို ချွတ်ခွါ၍ ကောင်းမွန်

အောင်ပြုပြင်သည်။ ② [اَر] အရသာပို
မိုထူးကဲလာရန်အတွက် အစားအစာ၌ တစ်စုံ
တစ်ရာကို ရောနှောသည်။ အစာသိပ်သည်။

[اَر] • စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေပေးခြင်း။ တစ်ဦး
နှင့်တစ်ဦးချစ်ခင်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေး
ခြင်း။ အောင်သွယ်လုပ်ခြင်း။ ① (သားရေအ
တွင်းပိုင်းရှိ ကပ်ညှိနေသောအသားများကို
ချွတ်ခွါ၍) ကောင်းမွန်အောင်ပြုပြင်ခြင်း။ ②
အရသာပိုမိုထူးကဲလာရန်အတွက် အစားအ
စာ၌ တစ်စုံတစ်ရာကို ရောနှောခြင်း။ အစာ
သိပ်ခြင်း။

[اَر.اَر] အသား၊ ထောပတ်စသည့်အစာ
သိပ်ထားသောပေါင်မုန့် သို့မဟုတ် အစား
အစာ။ (ج) [اَر]။

[اَر] • စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေပေးသည်။ တစ်
ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ခင်လာအောင် ဆောင်ရွက်
ပေးသည်။ အောင်သွယ်လုပ်သည်။ ①

[اَر] သားရေအတွင်းပိုင်းရှိ ကပ်ညှိနေ
သောအသားများကို ချွတ်ခွါ၍ ကောင်းမွန်
အောင်ပြုပြင်သည်။ ② [اَر] အရသာပို

မိုထူးကဲလာရန်အတွက် အစားအစာ၌ တစ်စုံ
တစ်ရာကို ရောနှောသည်။ အစာသိပ်သည်။

[اَر.اَر] • စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေပေးခြင်း။ တစ်ဦး
နှင့်တစ်ဦး ချစ်ခင်လာအောင် ဆောင်ရွက်
ပေးခြင်း။ အောင်သွယ်လုပ်ခြင်း။ ① (သား
ရေအတွင်းပိုင်းရှိ ကပ်ညှိနေသောအသား
များကို ချွတ်ခွါ၍) ကောင်းမွန်အောင်ပြုပြင်
ခြင်း။ ② အရသာပိုမိုထူးကဲလာရန်အတွက်
အစားအစာ၌ တစ်စုံတစ်ရာကို ရောနှော

ခြင်း။ အစာသိပ်ခြင်း။

[- َ اَد] အနက်ရောင်သန်းသည်။ အညိုရောင်ဖြစ်သည်။

اَدْمًا - اَدَم] အနက်ရောင်သန်းခြင်း။ အညိုရောင်ဖြစ်ခြင်း။

[اَدَم] အနက်ရောင်သန်းသော(အရာ၊ သူ)။ အညိုရောင်ဖြစ်သော(အရာ၊ သူ)။ (م) [اَدَم] (ج) [اَدَم] ။

[اَدَم] ❶ စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ခင်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ အောင်သွယ်လုပ်သည်။ ❷ [- َ اَدَم] နေလောင်သည်။ အသားအရေမွဲခြောက်သည်။ ❸ [اَدَم] အရသာပိုမိုထူးကဲလာရန်အတွက် အစားအစာ၌ တစ်စုံတစ်ရာကို ရောနှောသည်။ အစာသိပ်သည်။

[اَدَم] ❶ စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေခြင်း။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ခင်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။ အောင်သွယ်လုပ်ခြင်း။ ❷ အရသာပိုမိုထူးကဲလာရန်အတွက် အစားအစာ၌ တစ်စုံတစ်ရာကို ရောနှောခြင်း။ အစာသိပ်ခြင်း။ ❸ နေလောင်ခြင်း။ အသားအရေမွဲခြောက်ခြင်း။

[اَدَم] ❶ အစားအစာ၌ အစာသိပ်သည်။

❷ ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင် ထည့်သည်။

[اَدَم] ❶ သစ်၊ ဝါးစသည်၌ ရေစိမ့်ဝင်သည်။ ရေပိုက်ထဲ၌ ရေစီးသည်။ ❷ ပေါင်မှုန့်၊ ထမင်းစသည်တို့၌ အသားသို့ မဟုတ်ထောပတ်ကို အစာသိပ်၍ စားသည်။

[اَدَم] အစားအစာ၌ အစာသိပ်ရန် တစ်စုံ

တစ်ရာကို တောင်းခံသည်။

[اَدَم] ကမ္ဘာဦးဖခင်အာဒမ်။ ပထမဦးဆုံးလူသား။

[اَدَم] လူသား။

[اَدَم] ပေါင်မှုန့်၊ ထမင်းစသည်တို့၌ အစာသိပ်အဖြစ် ထည့်၍စားရသောအရာ။ အသားညှပ်ပေါင်မှုန့်၌ ထည့်သောအသား။ ပေါင်မှုန့်ထောပတ်သုတ်၌ရှိသော ထောပတ်။ ဟင်းလျာ၌ခတ်သော အမွှေးအကြိုင်။ (ج) [اَدَم] ။

[اَدَم] ❶ ပေါင်မှုန့်၊ ထမင်းစသည်တို့၌ အစာသိပ်အဖြစ် ထည့်၍စားရသောအရာ။ အသားညှပ်ပေါင်မှုန့်၌ ထည့်သော အသား။ ပေါင်မှုန့်ထောပတ်သုတ်၌ရှိသော ထောပတ်။ ဟင်းလျာ၌ခတ်သော အမွှေးအကြိုင်။

❷ ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှု၊ ညီညွတ်မှု။ (ج) [اَدَم] ။ [اَدَم] ❶ သားရေအတွင်းသား။ ❷ မြေမျက်နှာပြင် အတွင်းပိုင်း။

[اَدَم] ❶ ရောနှောမှု။ ❷ ညီညွတ်မှု။ ချစ်ခင်မှု။ [اَدَم] သူတို့အချင်းချင်း ညီညွတ်မှုရှိကြတယ်။

[اَدَم] ❶ သားရေ။ ❷ အစာသိပ်ထားသော အစားအစာ။ ❸ အပြင်ပိုင်း။ အပေါ်ယံပိုင်း။

[اَدَم] မြေမျက်နှာပြင်။ [اَدَم] ညအမှောင်ထု။ [اَدَم] နေ့၏အလင်းရောင်။ [اَدَم] သူ ဒီအလုပ်ကိုမလုပ်ပဲ စွပ်စွဲခံရသည်။

❶ [اَدَم] ❶ မနေးမမြန်လျှောက်သည်။ ပုံမှန်လမ်းလျှောက်သည်။ ❷ [اَدَم] ❶

သည်။ မလှိုင်ထွက်သည်။ ပျစ်ခဲသည်။ ❶
 [الْبَن] (နီ.ကို) ပြစ်ခဲစေသည်။ မလှိုင်ထုတ်
 သည်။ ပြစ်ခဲစေသည်။ ❷ [الطَّبِي] (သမင်
 ကို) ဖမ်းရန်လှည့်စားသည်။ အကွက်ဆင်
 သည်။
 [أَو] မနွေးမမြန်လျှောက်ခြင်း။ ပုံမှန်
 လမ်းလျှောက်ခြင်း။
 [أَو. أَدَى] နီ.ကိုခဲစေခြင်း။ မလှိုင်ထုတ်ခြင်း။
 ပျစ်ခဲစေခြင်း။
 [أَدَى -] မနွေးမမြန်လျှောက်သည်။ ပုံမှန်
 လမ်းလျှောက်သည်။ ❶ [الْبَن] (နီ) ခဲ
 သည်။ မလှိုင်ထွက်သည်။ ပျစ်ခဲသည်။
 ❷ [الْبَن] နီ.ကိုခဲစေသည်။ မလှိုင်ထုတ်
 သည်။ ပျစ်ခဲစေသည်။ ❸ [الطَّبِي] (သမင်
 ကို) ဖမ်းရန် လှည့်စားသည်။ အကွက်ဆင်
 သည်။
 [أَدَى. أَو] ❶ မနွေးမမြန်လျှောက်ခြင်း။ ပုံမှန်
 လမ်းလျှောက်ခြင်း။ ❷ နီ.ကိုခဲစေခြင်း။ မလှိုင်
 ထုတ်ခြင်း။ ပျစ်ခဲစေခြင်း။
 [أَدَى] ❶ အားအင်ပြည့်ဖို့သည်။ ❷ အ
 စွမ်းသတ္တိရှိသည်။ ❸ လက်နက်ကိရိယာ
 အစုံအလင်ဖြင့် အဆင်သင့်ရှိသည်။ ❹
 [أَفْلَا] အားပေးကူညီသည်။
 [أَيْدَى] ❶ အားအင်ပြည့်ဖို့ခြင်း။ ❷ အ
 စွမ်းသတ္တိရှိခြင်း။ ❸ လက်နက်ကိရိယာ အစုံ
 အလင်ဖြင့် အဆင်သင့်ရှိခြင်း။ ❹ အားပေး
 ကူညီခြင်း။
 [أَدَى] ❶ [الشَّىء] တည်ဆောက်သည်။
 ❷ ထူထောင်သည်။ ❸ [الصَّلَاة] (ဆွလာတ်)

ဝတ်ပြုသည်။ တာဝန်ချသည်။ ❶ [الدَّيْن] -
 (ကြေးမြီ) ပေးဆပ်သည်။ ❷ [الشَّهَادَة] သက်
 သေအထောက်အထား တင်ပြသည်။ ❸
 [إِلَيْهِ الشَّىء] ပို့ဆောင်ပေးသည်။
 [تَأْدَى] လက်နက်ကိရိယာ အစုံအလင် ဖြင့်
 အဆင်သင့်ရှိသည်။
 [تَأْدَى] ❶ [الْمَرْ] ဆောင်ရွက် ပြီးစီးသည်။
 ❷ [إِلَى فَلَانٍ] ရောက်ရှိသွားသည်။ ❸
 [لَهُ الْمَرْ] အသင့်ဖြစ်သည်။ အဆင်သင့်
 ပြင်ဆင်ထားသည်။ ❹ [الدَّيْن] ကြေးမြီ
 ပေးဆပ်ပြီးဖြစ်သည်။ ❺ [الرَّجُل] ကြေး
 လွတ်ကင်းသွားသည်။ [تَأْدَى إِلَى دَائِنِهِ مِنْ دَيْنِهِ]
 သူ သူ့ကို ပေးရန်ရှိသောကြေးမှ အကုန်အ
 စင် ပေးဆပ်ပြီးဖြစ်သည်။
 [إِسْتَأْدَى] ❶ [عَلَيْهِ] အကူအညီတောင်းခံ
 သည်။ ❷ [فَلَانًا مَالًا] မရမက တောင်းခံရ
 ယူသည်။
 [أَلْدَأ] ❶ တည်ဆောက်ခြင်း။ ထူထောင်
 ခြင်း။ ❷ တာဝန်ချခြင်း။ ❸ ကြေးမြီပေး
 ဆပ်ခြင်း။ ❹ ရွတ်ဖတ်ခြင်း။
 [أَلْدَأ] ❶ ပစ္စည်းကိရိယာ။ လက်နက်ကိ
 ရိယာ။ တန်ဆာပလာ။ ❷ ဝါကျဖွဲ့ရာ၌လည်း
 ကောင်း။ နာမ်၌လည်းကောင်း၊ ကြိယာ၌
 လည်းကောင်း သုံးသောဝါစကား၊ ပစ္စည်း။
 [أَدَاةُ الْحَكْمِ] (အသတ်) [أَدَاةُ] အစုံအလင်
 အစုံအလင် [أَدَاةُ التَّعْرِيفِ] တိကျနာမ်အတွက်သုံး
 သော [أَدَاةُ حَرْبِيَّة] စစ်လက်နက်
 ပစ္စည်းများ။
 [أَدَاوَى] (အသတ်) [أَدَاوَى] ရေခွက်။

- [၁၃] ၁ တစ်ရံတစ်ခါက။ ၂ အကြင်အခါဝယ်။ ၃ --စဉ်အခါက။ ၄ ထိုအခါဝယ်။ ၅ သောကြောင့်။ ၆ ရုတ်တရက်။
 ﴿فَقَدَّ نَصْرَ اللَّهِ إِذَا خَرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ငြင်းပယ်သူတို့က သူ့ကို နှင်ထုတ်ကြစဉ်အခါကပင် သူ့ကို ကူညီစောင့်မတော်မူခဲ့သည်။ [ضَرَبَتْهُ إِسَاءًا] သူဆိုးသောကြောင့် သူ့ကို ကျွန်တော်ရိုက်သည်။ ﴿وَالَّذِينَ يَتَّبِعُوكَ فَيَقُولُونَ هَذَا الْفِكَرَ﴾ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် ယင်း(ကျမ်းဂန်)ဖြင့် လမ်းမှန်မကြသောကြောင့် ၎င်းတို့က ဤသည် ရှေးကတည်းက လုပ်ကြံဖန်တီးထားသော မုသားစကားဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြကုန်၏။ [فَتَيْنِمَا الْغُسْرُ إِذَا ذَارَبَ الْمَيَّاسِرُ] အခက်အခဲနှင့်ရင်ဆိုင်နေရချိန်မှာ ရုတ်တရက်လွယ်ကူမှုတွေ ရောက်ရှိလာခဲ့တယ်။
- [၁၃] ၁ သောအခါ။ ၂ ရုတ်တရက်။
 ﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ﴾ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏အကူအညီနှင့် အောင်မြင်မှုသည် ရောက်ရှိလာသောအခါ။ [خَرَجْتُ فَإِذَا الْمَطَرُ] ကျွန်တော်အပြင်ထွက်လာတော့ ရုတ်တရက် မိုးရွာချတယ်။
- [၁၃] သို့ဖြစ်လျှင်။ ဒီလိုဆိုရင်။(ဥပမာ။
 “မင်းကို ငါတစ်ခုခု ကျွေးမယ်”ဟု ပြောသူအား [إِنْ أَشْكُرْكَ] “ဒီလိုဆိုရင် မင်းကို ကျေးဇူးတင်ရမှာပေါ့”ဟုပြန်ပြောသောအခါသုံးသည်။
- [၁၃] မတ်လ။
- [၁၃] ၁ အညောင့်ထွက်သည်။

- ရွက်နုထွက်သည်။ ၁ [فَلَا] နားရွက်ကို ထိမှန်သည်။
- [၁၃] ၁ အညောင့်ထွက်ခြင်း။ ရွက်နုထွက်ခြင်း။ ၂ နားရွက်ကို ထိမှန်ခြင်း။
- [၁၃] ၁ နားရွက်ကြီးပြီးရှည်သည်။ ၂ [لَهُ وَالْيَ] နားစိုက်သည်။ ဂရုတစိုက်နားထောင်သည်။ ၃ [لَهُ] အနားယူသည်။ ၄ [إِنَّا نَحْنُ الْغَالِمُ] ထမင်းဟင်းအနံ့ကြောင့် စားချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ စိတ်ထဲက နစ်နစ်ကာကာ လိုလားတပ်မက်သည်။ ၅ [၂] သိသည်။ ကြားသိသည်။ ၆ [لَهُ] ခွင့်ပြုသည်။ ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပြန်သည်။ ၇ [၃] ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံသည်။ ၈ [၄] ခွင့်ပြုမိန့်ရယူသည်။
- [၁၃] နားရွက်ကြီးပြီးရှည်ခြင်း။
- [၁၃] သိရှိခြင်း။ ကြားသိခြင်း။
- [၁၃] ခွင့်ပြုခြင်း။
- [၁၃] ၁ [الْعُشْبُ] (မြက်)စတင်ခြောက်သွေ့သည်။ ခြောက်သွေ့စပြုသည်။ ၂ [၂] ဟစ်အော်အသိပေးသည်။ အော်ခေါ်သည်။ အသိပေးအကြောင်းကြားသည်။ [الْمُؤْمِنِينَ لِلصَّلَاةِ] မုအတ်စ်ဇင်နီသည် ဆွလာတ်ဝတ်ပြုရန် ဟစ်ခေါ်သည်။ ၃ [၃] နားရွက်ကို လက်ချောင်းများဖြင့် ပွတ်သပ်သည်။ ၄ [၄] (တစ်စုံတစ်ရာက တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)စိတ်ဝင်စားစေပြီး နားစိုက်ထောင်စေသည်။ စိတ်ဝင်တစား နားစိုက်ထောင်စေသည်။ ၅ [၄] တစ်စုံတစ်ရာကို အသိပေးအကြောင်းကြားသည်။

[اَيِّدَانُ] ❶ စတင်ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ခြောက်သွေ့စပြုခြင်း။ ❷ ဟစ်အော်အသိပေးခြင်း။ အော်ခေါ်ခြင်း။ အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်း။ ❸ နားရွက်ကို လက်ချောင်းများဖြင့် ပွတ်သပ်ခြင်း။ ❹ တစ်စုံတစ်ရာကို စိတ်ဝင်စားပြီး နားစိုက်ထောင်ခြင်း။ စိတ်ဝင်စားနားစိုက်ထောင်ခြင်း။ ❺ တစ်စုံတစ်ရာကို အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်း။

[اَدْنُ] ❶ အကြိမ်ကြိမ်ဟစ်ခေါ်သည်။ အကြိမ်ကြိမ်အသိပေး အကြောင်းကြားသည်။ ❷ [—بِالصَّلَاةِ] ဆွလာတ်ဝတ်ပြုရန် ဟစ်ခေါ်သည်။ အစောန်ဆိုသည်။ ❸ [—الشَّيْءَ] နားရွက် တပ်ဆင်ပေးသည်။ လက်ကိုင်တပ်သည်။ ❹ [—فَلَانًا] နားရွက်ကို ပွတ်တိုက်သည်။ ဆွဲလိမ်သည်။

[اَدْنُ] ❶ အသိပေး အကြောင်းကြားသည်။ ❷ ကျိန်ဆိုသည်။ တိုင်တည်သည်။ ❸ [—فِي النَّاسِ] ကြေငြာသည်။ သတင်းဖြန့်သည်။ အမိန့်ထုတ်ပြန်သည်။ ❹ [—بِالشَّرِّ] သတိပေးသည်။

[اِسْتَاذَنْ] ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံသည်။ လုပ်ခွင့်တောင်းသည်။ [اِسْتَاذَنْ عَلَى فُلَانٍ] ဝင်ခွင့်တောင်းသည်။

[اَلَاذَنْ] နားရွက်ကြီးသူ။ နားရွက်ကားသူ။ [اَذْنُ] (ج) [اَذْنَاءُ] (م)

[اَلَاذَنْ] ဂိတ်စောင့်။ ဂိတ်မှူး။ တံခါးစောင့်။

[اَلَاذَنْ] ဆွလာတ်ဝတ်ပြုရန် ဖိတ်ခေါ်မှု။

[اَلَاذَانُ] နားရွက်ကားသူ။

[اَلَاذَنْ-اَلَاذَنْ] ❶ နားရွက်။ ❷ အကြားအာရုံ။ အ

ကြားအာရုံခံအင်္ဂါ။ ❸ မြေအိုး။ ကရားအိုးအစရှိသည်တို့၏ လက်ကိုင်ကွင်း။ ❹ ပြောသမျှကို လက်ခံနားထောင်သူ။ ❺ ပြောသမျှကိုကြားသိသူ။ (ج) [اَذَانُ] [لَبَسْتُ اَذْنِي لَهُ] မကြားချင်ဟန်ဆောင်သည်။ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့နားထောင်သည်။ [جَانَّاسًا اَذْنِيَهُ] သူကျွန်ုပ်တို့ထံ လောဘတကြီး ရောက်လာသည်။

[اَذْنُ الْحِمَارِ] မြည်းနားရွက်ကဲ့သို့ ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော မြက်ပင်တစ်မျိုး။ (ဥရောပတောင်ပိုင်းတွင် ပေါက်ရောက်ပြီး ဆူးအနည်းငယ်ရှိသည်။)

[اَذْنُ الْاَرْنَبِ] ယုန်နားရွက်ကဲ့သို့ အရွက်ရှိသော အပင်တစ်မျိုး။

[اَذْنُ الْجَنْبِ] ဆိတ်နားရွက်ကဲ့သို့ အရွက်ရှိသော အပင်တစ်မျိုး။

[اَذْنُ الدَّبِّ] ဝက်ဝံနားရွက်ကဲ့သို့ အရွက်ရှိသော အပင်တစ်မျိုး။

[اَذْنُ الشَّاةِ] ဆိတ်နားရွက်ကဲ့သို့ အရွက်ရှိသော အပင်တစ်မျိုး။

[اَذْنُ الْفَيْلِ] ပိန်းပင်။

[اَذْنُ الْحَيْطَانِ] ❶ အလွန်ကုန်းတိုက် ကုန်းချောလုပ်တတ်သူ။ ❷ သစ္စာမဲ့သူ။

[اَحْفَظِ السِّرَّ بِاخْفَايِهِ فَانَّ الْحَيْطَانَ اَذْنًا] လျှို့ဝှက်ချက်ကို သိသိုသိပ်သိပ်ထိန်းသိမ်းပါ။ နံရံတွေမှာလည်း နားတွေရှိတယ်။

[اَلَاذَنْ] ❶ ခွင့်ပြုချက်။ ❷ ခွင့်ပြုမိန့်။ ❸ လုပ်ပိုင်ခွင့်။ ❹ အခွင့်အာဏာ။ ❺ အမိန့်။ (ج)

[اَذْوَنُ]။

သိညာဏ်ထက်မြက်ခြင်း။

[အုပ်] ထိုးထွင်းညာဏ်ကောင်းသော (သူ)။

အသိညာဏ်ထက်မြက်သော(သူ)။

[အပ်] ❶ [အုပ်] အောင်မြင်သည်။

[အုပ်] ပြိုင်ဆိုင်အနိုင်ယူရန်ကြိုးပမ်းသည်။

[အုပ်] အောင်မြင်ခြင်း။

[အုပ်] ပြိုင်ဆိုင်အနိုင်ယူရန် ကြိုးပမ်းခြင်း။

[အုပ်] ကျွမ်းကျင်သူနဲ့ သွား
ပြိုင်တာဟာ အသိညာဏ်မဲ့တာပဲ။

[အုပ်] ❷ လောဘကြီးသည်။ စေးနဲတွန့်
တိုသည်။ ❶ [အုပ်] အခိုင်အမာ ချည်

နှောင်ထုံးဖွဲ့သည်။ ❷ အပြည့်အဝဖြစ်စေ
သည်။ ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ ❸ [အုပ်]

(လှီးဖြတ်ထားသော သားကောင်ကို)အစိတ်စိတ်
အပိုင်းပိုင်း ခုတ်ဖြတ်သည်။ အစိတ်အပိုင်းတစ်
ခုလုံးကို ဖြတ်တောက်သည်။ ❹ [အုပ်]

ညာဏ်ရည်ထက်မြက်လာအောင် လုပ်ပေး
သည်။ ကျွမ်းကျင်လာအောင် လုပ်ပေးသည်။

[အုပ်] ❶ လောဘကြီးသည်။ စေးနဲတွန့်
တိုသည်။ ❶ အခိုင်အမာ ချည်နှောင်ထုံးဖွဲ့

ထားသည်။ ❷ အပြည့်အဝဖြစ်သွားသည်။

❸ ဖြည့်ဆည်းပေးသဖြင့် လုံလောက်ပြည့်ဝ
သွားသည်။ ❹ အစိတ်စိတ်အပိုင်းပိုင်း ခုတ်

ဖြတ်ထားသဖြင့် တစ်စစဖြစ်သည်။ ❺ ပြတ်
တောက်သည်။ ❻ ညာဏ်ရည်ထက်မြက်

လာသည်။ ❼ [အုပ်] ညာဏ်ရည်ထက်
မြက်သူအဖြစ် ဟန်ဆောင်သည်။ ကျွမ်းကျင်

မှုရှိသူလို ဟန်ဆောင်သည်။ ❶ [အုပ်] -
လိုအပ်ချက် ပြင်းပြသည်။ ဆန္ဒပြင်းပြသည်။

❶ ❶ [အုပ်] ခက်ခဲလေးလံသည်။ ပင်ပန်း
စေသည်။

[အုပ်] ❶ ကြံ့ခိုင်မြဲမြံသည်။ ခိုင်မာသည်။
ပြင်းထန်သည်။ ❶ [အုပ်] အဘက်ဘက်မှ

အန္တရာယ်နှင့်ရင်ဆိုင်ရသည်။ ကြွေးပတ်
လည် ဝိုင်းနေသည်။

[အုပ်] ❶ အသိညာဏ်ထက်မြက်မှု။ ❶ အ
တွေးအမြင်ရှူးရှမှု။ ❷ ထိုးထွင်းညာဏ်။ ❷
ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု။

[အုပ်] ❶ လိုအပ်ချက်။ ❶ ထက်မြက်သော
ညာဏ်။ ❷ အသိညာဏ်။ ❸ ကျွမ်းကျင်
လိမ္မာမှု။ ❹ အဂါအစိတ်အပိုင်း။ (ဂ) [အုပ်] -
တစ်စစ။ တစ်စစ။ တစ်စစ။ တစ်စစ။ တစ်စစ။

[အုပ်] မွေးခါစတိရစ္ဆာန်ငယ်။ သားပေါက်။

[အုပ်] လိုအပ်ချက်။ အလွန်အမင်း လိုလား
တောင့်တချက်။ လိုလားတတ်မက်သည့် အ
ရာ။ မျှော်လင့်ချက်။

[အုပ်] ဘေးဆိုး။ ကြမ္မာဆိုး။

[အုပ်] စံရငွေ။ ကြိုတင်ပေးငွေ။

[အုပ်] ❶ သားပေါက်။ ❶ မဖြီနိုင်အောင်
ဖွဲ့နှောင်ထားသော အထုံးအဖွဲ့။ ❷ တိရစ္ဆာန်
များကို ချည်နှောင်ရန် နံရံသို့မဟုတ်ငုတ်
တိုင်တွင် ပြုလုပ်ထားသောကွင်း။ ❸ ခြူ၊
ခလောက်။ (ဂ) [အုပ်] ❶

[အုပ်] ❶ လိုချင်တတ်မက်သောအရာ။ ❶
မိန်းမများကို လိုချင်တတ်မက်စိတ်။

[အုပ်] ❶ ပေါင်ရင်း။ ❶ ပေါင်သား။ ❷ မိ
သားစု။ သားချင်း ခွေရင်းမိသားစု။

[مَارِب] လိမ္မင်းနိုင်ငံရှိမြို့တစ်မြို့။

[الْمَارِب-الْمَارِبَةُ] ❶ ပန်းတိုင်။ ❷ လိုအပ်ချက်။ ❸

ရည်ရွယ်ချက်။ ဦးတည်ချက်။ (ج) [مَارِب]။

[أَرْثُودُكْس] (Orthodox) ဖြောင့်မတ်သောအယူဝါဒ။

❶ [أَرْث] ❷ [النَّار] မီးမွှေးသည်။ ❸ မီးရှို့သည်။ ❹ [بَيْنَ الْقَوْمِ] ရန်တိုက်ပေးသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အထင်အမြင်လွှဲမှားစေသည်။ ❺ [بَيْنَ الْأَرْضَيْنِ] မြေနှစ်ခုအကြား ကာဆီးထားသည်။ ပိုင်းခြားထားသည်။

[تَارَتْ] မီးတောက်လောင်သည်။

[الْأَرَاثُ] ❶ မီးမွှေးသောအရာ။ လောင်စာ။

❷ ကုန်းတိုက်ကုန်းချောလုပ်ခြင်း။

[الْأَرَاثُ] ❶ ကျန်ရစ်ပစ္စည်း။ ❷ အမွေပစ္စည်း။

❸ လောင်ကျွမ်းပြီးသောလောင်စာ။ ပြာ။ ❹ သားစဉ်မြေးဆက် အမွေဆက်ခံကျင့်သုံးသည့် လုပ်ရပ်။ ﴿انْكُم عَلَىٰ إِرْثِ مِنِ إِرْثِ آبَائِكُمْ﴾ အသင်တို့သည် အသင်တို့၏ဘိုးတော် တမန်တော်အိမ်ရာဟိမ်၏ အမွေအနှစ်အဖြစ် ထားရစ်ခဲ့သော ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်သုံးနေကြသူများဖြစ်ကြသည်။ (ج) [إِرْثُ]။ ကြည့် (ورث)

[أَلْرَيْثَةُ] ❶ ထင်း၊ မီးသွေး။ လောင်စာ။ ❷

ခြံစည်းရိုး။ (ج) [أَرْثُ]။

❶ [أَرْج-] လိမ်ညာသည်။ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုသည်။ ❷ [الْحَقُّ بِالْبَاطِلِ] အမှန်ကို အမှားနှင့်ရောသည်။ မှားစွက်၍ ပြောဆိုသည်။ ❸ [بَيْنَ النَّاسِ] မမှန်သတင်းဖြန့်သည်။ ကောလဟာလသတင်းဖြန့်သည်။

ဆူပူအောင်လှုံ့ဆော်သည်။

[أَرْج-أَرْجَانُ] ❶ လိမ်ညာခြင်း။ မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်း။ ❷ မှားစွက်၍ပြောဆိုခြင်း။ ❸

မမှန်သတင်းဖြန့်ခြင်း။ ကောလဟာလသတင်းဖြန့်ခြင်း။ ဆူပူအောင်လှုံ့ဆော်ခြင်း။

[أَرْج-أَرْجَانُ-مِرْجَانُ] ❶ လိမ်ညာသူ။ ❷ မမှန်သတင်းဖြန့်သူ။ ကောလဟာလသတင်းဖြန့်သူ။ ဆူပူအောင်လှုံ့ဆော်သူ။

[أَرْج-] ❶ [الطَّيْبُ] မွှေးကြိုင်သည်။ သင်းပျံ့သည်။ ❷ [النَّاسِ] စုပေါင်းဝိုကြွေးသည်။ ဝိုင်းဆင်နွှဲသည်။

[أَرْج-أَرْجَانُ] မွှေးကြိုင်ခြင်း။ ရနံ့သင်းပျံ့ခြင်း။

[أَرْج] မွှေးကြိုင်သော(သူ၊ အရာ)။ ရနံ့သင်းပျံ့သော(သူ၊ အရာ)။

[أَرْج] ❶ [النَّار] မီးမွှေးသည်။ မီးရှို့သည်။ ❷ [الْحَرْبُ] စစ်မီးမွှေးသည်။ ❸ [بَيْنَ الْقَوْمِ] အချင်းချင်းအထင်အမြင်လွှဲမှားအောင် ပြုလုပ်သည်။ ရန်တိုက်ပေးသည်။

[تَارَتْ] ❶ [النَّار] မီးတောက်သည်။ ❷ [الطَّيْبُ] မွှေးကြိုင်သည်။ ရနံ့သင်းပျံ့သည်။

[أَرْجَانُ] မွှေးရနံ့။ (ج) [أَرْجَانُ]

[الْأَرْجُونُ] အာဝဇ္ဇနဓါတ်ငွေ့။

[الْأَرْجُونُ] အနီရောင်သန်းသော။ ခရမ်းရောင်။ ခရမ်းရောင်ဆိုးဆေး။ ခရမ်းရောင်အဝတ်။ အနီရောင်အပွင့်များပွင့်သော အပင်တစ်မျိုး။

❶ [ارخ-] ❷ [إلى مكانه] စွဲလန်းသည်။ တမ်း

တသည်။ ❶ အချိန်ဖော်ပြသည်။ နေ့စွဲ ရေးသည်။

[أَرْوُخْ] ❶ စွဲလန်းခြင်း။ တမ်းတခြင်း။ ❶ အချိန်ဖော်ပြခြင်း။ နေ့စွဲရေးခြင်း။

[أَرْخ] ❶ အချိန်သတ်မှတ်ဖော်ပြသည်။ ❶ နေ့စွဲရေးသည်။ ❶ သမိုင်းကြောင်းကို တင်ပြသည်။ ❶ အဖြစ်အပျက်သို့မဟုတ် အရေးကိစ္စတစ်ခု၏ အချိန်အခါကို ရှင်းလင်းပြောပြသည်။

[التَّارِيخُ] ❶ သမိုင်းဖြစ်ရပ်။ သမိုင်းကြောင်း။

❶ ရက်စွဲ။ [ج. تَوَارِيخْ]

[التَّارِيخُ] သမိုင်းရေးသားပြုစုခြင်း။

[الْمَوْزَعُ] သမိုင်းပညာရှင်။

❶ [الْإِرْخِيْل] ကျွန်းစု။

❶ [الْإِرْدَبُ] ❶ ဆွာအ်ချင်ခွက် နှစ်ဆယ့်လေးခွက်နှင့် ညီမျှသော ချင်ခွက်တစ်မျိုး။ ❶ တူးမြောင်း။ ရေမြောင်း။ [ج. اَرَادِبُ]

[الْإِرْدَبُ] ❶ အုပ်ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ရေမြောင်း။ ❶ ရေတံလျှောက်။

❶ [الْإِرْدَوَازُ] သင်ပုန်းကျောက်။

❶ [اَر] ညာသံပေးသည်။ အော်သည်။ အသံပြုသည်။

[اَرِير] ညာသံပေးခြင်း။ အော်ခြင်း။ အသံပြုခြင်း။

[اَر] ❶ [اَلْحَيَوَانُ] (တိရစ္ဆာန်) ဝမ်းအဆက်မပြတ်သွားသည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်သည်။ ❶ [اَلنَّار] မီးမွှေးသည်။ ❶ [اَلْحَيَوَانُ] (တိရစ္ဆာန်ကို) မောင်းနှင်သည်။ နှင်ထုတ်သည်။

[اَر] ❶ (တိရစ္ဆာန်) ဝမ်းအဆက်မပြတ်သွားခြင်း။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်ခြင်း။ ❶

မီးမွှေးခြင်း။ ❶ (တိရစ္ဆာန်ကို) မောင်းနှင်ခြင်း။ နှင်ထုတ်ခြင်း။

[اَرِير] မီး။

[اَرِيرُ التَّلْفِيفُون] အသံ။ မြည်သံ။ ဖုန်းမြည်သံ။

❶ [اَرَز] ❶ စုပြုံကြပ်ခဲသည်။ ဖြတ်သိပ်သည်။

❶ တွန့်ဆုတ်သည်။ [اَزْلَزْ اَسْلَزْ] ဒီလူကတော့ သူ့ဆီကတစ်ခုခုတောင်းလိုက်ရင် တွန့်ဆုတ်သွားတာပဲ။ ❶ [اَلْحَيَوَانُ] (တိရစ္ဆာန်) ခန္ဓာကိုယ် သန်မာကြံ့ခိုင်သည်။

❶ [اَلْمَكَانُ] (နေရာသို့) ခိုလှုံဝင်ရောက်သည်။ ❶ [اَلْاَصَابِعُ مِنَ الْبَرْدِ] (အေးသောကြောင့် လက်ချောင်းများ) တွန့်သည်။ ❶ [اَللَّيْلُ] (ည) အအေးလွန်ကဲသည်။

[اَرَز - اَرَوْز] ❶ စုပြုံကြပ်ခဲခြင်း။ ဖြတ်သိပ်ခြင်း။

❶ တွန့်ဆုတ်ခြင်း။ ❶ (တိရစ္ဆာန်) ခန္ဓာကိုယ် သန်မာကြံ့ခိုင်ခြင်း။ ❶ (နေရာသို့) ခိုလှုံဝင်ရောက်ခြင်း။ ❶ (အေးသောကြောင့် လက်ချောင်းများ) တွန့်ခြင်း။ ❶ (ည) အအေးလွန်ကဲခြင်း။

[اَرَز] ❶ စုပြုံကြပ်ခဲနေသော(အရာ)။ ဖြတ်သိပ်နေသော(အရာ)။ ❶ တွန့်ဆုတ်သော(သူ)။ ❶ ခန္ဓာကိုယ် သန်မာကြံ့ခိုင်သော(သူ၊ တိရစ္ဆာန်)။ ❶ (နေရာသို့) ခိုလှုံဝင်ရောက်သော(သူ)။ ❶ အအေးလွန်ကဲသော(ည)။

[اَرَز] ထင်းရှူးမွှေးပင်တစ်မျိုး။

[اَرَز] ❶ ပါးပင်ကြည့်(رز)

[أَلْرَيْزُ] ❶ ဖိုးသီး၊ နှင်းခဲ၊ ရေခဲ။ ❷ အလွန် အေးသောနေ့။

❸ [أَرْسَ] လယ်ယာလုပ်ကိုင်သည်။ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးသည်။

[أَرْسَ] လယ်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်း။ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခြင်း။

[أَرْسَ] လယ်ယာလုပ်ကိုင်သည်။ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးသည်။

[أَرْسَ] ❶ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သည်။ ထွန် ယက်စိုက်ပျိုးသည်။ ❷ [فَلَا] လယ်ယာ လုပ်ကိုင်စေသည်။ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးစေ သည်။

[الْأَرْسُ] ❶ အရင်းအမြစ်။ ❷ အခြေခံ။

[الْأَرْسُ-الْأَرْسُ] ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးသူ။ လယ်သ မား။ [أَرْسَ-أَرْسَ-أَرْسَ] (ج)။

[الْأَرْسُ-الْأَرْسُ] ❶ မျိုးရိုးမြင့်မြတ်သူတို့ အုပ်ချုပ် သောစနစ်။ ❷ မျိုးရိုးမြင့်မြတ်သူတို့၏အစု အဝေး။

❸ [أَرْسَ] ❶ [بَيْنَهُمْ] ရန်တိုက်သည်။ ရန်မီး မွေးသည်။ အချင်းချင်းအထင်အမြင် လွှဲမှား အောင် ဆောင်ရွက်သည်။ ❷ [فَلَا] ဦး ခေါင်းကွဲစေသည်။ ဦးခေါင်းကို ရိုက်ခွဲသည်။ ❸ ဒဏ်ရာအတွက် နစ်နာကြေးပေးသည်။

[أَرْسَ] ❶ ရန်တိုက်ခြင်း။ ရန်မီးမွေးခြင်း။ အချင်းချင်းအထင်အမြင် လွှဲမှားအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ❷ ဦးခေါင်းကွဲစေခြင်း။ ဦးခေါင်းကို ရိုက်ခွဲခြင်း။ ❸ ဒဏ်ရာအတွက် နစ်နာကြေးပေးခြင်း။

[أَرْسَ] ရန်တိုက်သည်။ ရန်မီးမွေးသည်။ အ

ချင်းချင်း အထင်အမြင်လွှဲမှားအောင် ဆောင် ရွက်သည်။

[أَرْسَ] ဒဏ်ရာအတွက် လျှော်ကြေးယူ သည်။ နစ်နာကြေးယူသည်။

[أَرْسَ] ❶ ခေါင်းကွဲဒဏ်ရာ။ ❷ ဒဏ်ရာ အတွက်လျှော်ကြေး။ နစ်နာကြေး။ ❸ အ ရောင်းအဝယ်ပစ္စည်း၌ အနာအဆာပေါ် ပေါက်သဖြင့် ပြန်ပေးရသော ငွေကြေး။ (ج) [أَرْسَ]။

❹ [الْأَرْضُ-الْخَشْبَةُ] (သစ်သားကို ချ) စားသည်။

[أَرْضَ] ချစားခြင်း

[أَرْضَ] ❶ [الْأَرْضَ] သစ်ပင်ထူထပ်၍ မြင် ကွင်း၊ ရှုခင်းသာယာလှပသည်။ ❷

[الْقَرْحَةُ] (ပြီတည်နေသည့်အနာ)ရင်းသည်။ ပြီမှည့်သည်။ အနာပေါက်ထွက်သည်။ ❸

[الْخَشْبَةُ] (သစ်)ချစားထားသည်။

[أَرْضَ] ❶ သစ်ပင်ထူထပ်၍ မြင်ကွင်း၊ ရှု ခင်း သာယာလှပခြင်း။ ❷ (ပြီတည်နေသည့် အနာ)ရင်းခြင်း။ ပြီမှည့်ခြင်း။ အနာပေါက် ထွက်ခြင်း။ ❸ (သစ်)ချစားထားခြင်း။

[أَرْضَ] ❶ ပြီတည်နေသော(အနာ)။ ❷ ချ စားထားသော(အရာ)။

[أَرْضَ] ❶ [الْأَرْضَ] သစ်ပင်ထူထပ်၍ မြင် ကွင်း၊ ရှုခင်းသာယာလှပသည်။ ❷ [فَلَا] ရိုက်ကျိုးလာသည်။ ကျိုးခွံလာသည်။ မွန်လာသည်။

[أَرْضَ] ❶ သစ်ပင်ထူထပ်၍ မြင်ကွင်း၊ ရှုခင်း သာယာလှပခြင်း။ ❷ ရိုက်ကျိုးလာခြင်း။ ကျိုးခွံ

လာခြင်း။ ကောင်းမွန်လာခြင်း။

[أَرْض] ဦးခေါင်းတုန်သည့် ရောဂါ
ခံစားရသည်။ ဦးခေါင်းတုန်သည်။

[أَرْض] ကျိုးနွံလာသော(သူ)။

[مَارَوْض] ဦးခေါင်းတုန်သည့်ရောဂါ ခံစားရသူ။
ဦးခေါင်းတုန်သူ။

[أَرْض] ❶ [الْأَرْض] (မြေနေရာ)ရှာဖွေကျက်
စားသည်။ မြေနေရာကိုစောင့်ရှောက်သည်။

❶ [السَّيَاء] ပြုပြင်မွမ်းမံသည်။ ကောင်း
အောင်ပြင်ဆင်သည်။ ❷ [السَّيَاء] နို့ထော
ပတ်စသည်တို့ဖြင့် သောက်ဖွယ်ရာ စီမံ
သည်။

[تَارَض] ❶ [النَّبْتُ] (အပင်)မြေကြီးအတွင်း
သို့ နက်ရှိုင်းစွာအမြစ်တွယ်သည်။ ❶

[فَلَان] အတည်တကျနေထိုင်သည်။ စွဲစွဲ
မြဲမြဲနေသည်။ ❶ [الْمَنْزِل] စခန်းချရာနေ

ရာကို ရှာဖွေရွေးချယ်သည်။ ❶ [أَل] ရည်
ရွယ်သည်။ ❶ မျှော်လင့်စောင့်စားသည်။ ❶

အလေးထားသည်။ ဂရုစိုက်သည်။

[اسْتَارَض] ❶ [الْأَرْض] သစ်ပင်ထူထပ်၍ မြင်
ကွင်း၊ ရှုခင်းသာယာလှပသည်။

❶ [الْقَرْحَةُ] (ပြီတည်နေသည့်အနာ)ရင်း
သည်။ ပြီမှည့်သည်။ အနာပေါက်ထွက်

သည်။ ❶ [الْفَيْسِل] ထန်း၊ အုန်းစသည့်
အပင်ပေါက်များ အမြစ်တွယ်သည်။ ❶

[السَّحَاب] (မိုးသား၊ မိုးတိမ်)အုံ့ဆိုင်းမည်း
နက်သည်။ ❶ [بِالْمَكَان] အတည်တကျနေ

ထိုင်သည်။

[الْأَرْض] သားမွေးဖြင့် ယက်လုပ်ထားသော

ကော်ဇော။ အခင်း။ (ج) [أَرْض] ။

[الْأَرْض] ❶ လူသားကမ္ဘာ။ ကမ္ဘာမြေဟု။ ❶

ကမ္ဘာမြေကြီး။ ❶ တိုင်းပြည်။ ❶ နယ်ပယ်

ဒေသ။ (ج) [أَرْض] [أَرْضُونَ-أَرْضُونَ-أَرْضُونَ]

[أَرْض] ကျိအိုလိုကျိပညာ။ ကမ္ဘာမြေထု
ကို လေ့လာသည့်ပညာ။

[الْأَرْض] ထူထပ်များပြား၍ ရှည်လျားသော
မြက်တော။

[الْأَرْض] ချကောင်။ (သစ်ဆွေးများကို ကိုက်
ဖြတ်စားသောက်သော ပုရွက်ဆိတ်ကဲ့သို့

သောအကောင်)။ (ج) [أَرْض] ။

[الْأَرْضِيَّة] ❶ မြေငှားခ။ ❶ ခေါင်မိုးအောက်
ကြမ်းခင်း။

❶ [الْأَرْض] (ကုလားအုတ်)အတိတ်
တွာဟု ခေါ်သောအပင်ကိုစားသည်။

❶ [الْأَرْض] အတိတ်တွာပင်ဖြင့် သားရေ
နယ်ပြုလုပ်သည်။

[الْأَرْض] (ကုလားအုတ်)အတိတ်
တွာဟု ခေါ်သောအပင်ကိုစားသည်။

❶ [الْأَرْض] အတိတ်တွာပင်ဖြင့် သားရေ
နယ်ပြုလုပ်သည်။

[الْأَرْض] (ကုလားအုတ်)အတိတ်တွာပင်ကို စား
သည့်အတွက် အစာအိမ်ရောင်သည်။ ဗိုက်

နာသည်။

[الْأَرْض] (ကုလားအုတ်)အတိတ်တွာပင်ကို စား
သည့်အတွက် အစာအိမ်ရောင်ခြင်း၊ ဗိုက်

နာခြင်း။

[الْأَرْض] အတိတ်တွာပင်ကိုစားမိသဖြင့် အ
စာအိမ်ရောင်သော(ကုလားအုတ်)။

[أَرْطُ] (မြေ၌)အတ်ရ်တွာပင်

များ ပေါက်ရောက်သည်။

[إِزْطُ] အတ်ရ်တွာပင်များ ပေါက်ရောက်
စေခြင်း။

[أَرْطَى] (ج) အတ်ရ်တွာပင်။

• [أَلْزَغُنْ] လေမှုတ်တူရိယာတစ်မျိုး။ အော်ဂင်။

• [أَلْزَغُولْ] ပြွန်နှစ်ချောင်းတပ်ပုလွေ။

• [أَرْفْ] အနီး၌နေသည်။ ပူးကပ်နေသည်။
နယ်နိမိတ်အနီး ချဉ်းကပ်သည်။

[أَرْفْ] [أَرْضْ] (မြေ)နေရာနယ်နိမိတ် ခွဲဝေ
သတ်မှတ်သည်။ နယ်ခြားမျဉ်းသတ်မှတ် ရေး
ဆွဲသည်။

[أَلْزَفْ] နယ်ခြားမှတ်တိုင်။ မြေနေရာတစ်ခု
နှင့်တစ်ခု ခွဲခြားထားသော အမှတ်အသား။
[أَرْفْ] (ج)

• [أَرْقْ] မအိပ်နိုင်ဖြစ်သည်။ တစ်ညလုံး မ
အိပ်နိုင်ပဲ မျက်စိကြောင်၍နေသည်။

[أَرْقْ] မအိပ်နိုင်ဖြစ်ခြင်း။ တစ်ညလုံးမျက်
စိကြောင်၍ အိပ်မပျော်ခြင်း။

[أَرْقْ-أَرْقْ] အိပ်မပျော်သူ။

[أَرْقْ] အိပ်မပျော်အောင် လုပ်ထားသည်။
မျက်စိကြောင်စေသည်။

[إِزْأَرْقْ] အိပ်မပျော်အောင် လုပ်ထားခြင်း။
မျက်စိကြောင်စေခြင်း။

[أَرْقْ] အိပ်မပျော်အောင် လုပ်ထားသည်။
မျက်စိကြောင်စေသည်။

[أَتَرْقْ] မအိပ်နိုင်ဖြစ်သည်။ တစ်ညလုံး မျက်
စိကြောင်၍ မအိပ်နိုင်ပဲရှိသည်။

[أَتَرْقْ] မအိပ်နိုင်ဖြစ်သည်။ တစ်ညလုံး မျက်
စိကြောင်၍ မအိပ်နိုင်ပဲရှိသည်။

[أَلْأَرْقْ] ညဉ့်အိပ်မပျော်ခြင်း။

[أَلْأَرْقْ] ညဉ့်အိပ်မပျော်သူ။

• [أَلْأَرْقَانْ] ❶ အသားဝါရောဂါ။ ❷ အပင်များ
ကို ဝါစေသည့်ပိုး။ ❸ ပိုးလောက်ကောင်။

• [أَرْكَ] ❶ [أَلْأَيْلْ] အရားကုန်ဟုခေါ်သောအ
ပင်ကို စားသည်။ ❷ အရားကုန်ဟုခေါ်သော
အပင်ကို စားမိသည့်အတွက် ဗိုက်နာသည်။
❸ မကွဲမကွာနေထိုင်သည်။

[أَلْجَرْحْ] (အနာ၊
ဒဏ်ရာ)စတင်ပျောက်ကင်းသည်။ ❶

[فِي الْأَمْرِ] ဇောက်ချလုပ်သည်။ မဆုတ်
မနစ် လုပ်မြဲလုပ်သည်။ ❷ [أَلْأَيْلْ] (ကုလား

အုတ်ကို)အရားကုန်ဟုခေါ်သောအပင်ကြွေး
သည်။ ❸ [فِي الْأَمْرِ] တာဝန်ပေး
သည်။ တာဝန်လွှဲအပ်သည်။

[أَرْكَ-أَرْوَكْ] ❶ အရားကုန်ဟုခေါ်သော အပင်ကို
စားခြင်း။ ❷ အရားကုန်ဟု ခေါ်သော အပင်ကို
စားမိသည့်အတွက် ဗိုက်နာခြင်း။ ❸ မ
ကွဲမကွာ နေထိုင်ခြင်း။ စွဲစွဲမြဲမြဲနေထိုင်ခြင်း။

❹ အနာ၊ ဒဏ်ရာစတင်ပျောက်ကင်းခြင်း။

❺ ဇောက်ချလုပ်ခြင်း။ မဆုတ်မနစ် လုပ်မြဲ
လုပ်ခြင်း။ ❻ (ကုလားအုတ်ကို)အရားကုန်
ဟုခေါ်သော အပင်ကြွေးခြင်း။ ❼ တာဝန်
ပေးခြင်း။ တာဝန်လွှဲအပ်ခြင်း။

[أَرْكَ] အရားကုန်ဟုခေါ်သော အပင်ကို စား
သော(ကုလားအုတ်)။ [أَوْ أَرْكَ] (ج)

[أَرْكَ] ❶ [أَلْأَيْلْ] (မြေ၌)အရားကုန်ဟု
ခေါ်သောအပင် ပေါများသည်။ ❷ [أَلْأَيْلْ]
အရားကုန်ဟုခေါ် သောအပင်ကို စားသည်။

❶ အရားကဟုခေါ်သောအပင်ကို စားမိသည့် အတွက် ဗိုက်နာသည်။ ❷ [الرَّجُلُ الْمَكَانُ] မကွဲမကွာ နေထိုင်သည်။ စွဲစွဲမြဲမြဲနေထိုင် သည်။

[أَرَا] ❶ (မြေ၌)အရားကဟုခေါ်သောအပင် ပေါများခြင်း။ ❶ အရားကဟုခေါ်သော အပင်ကို စားခြင်း။ ❷ အရားကဟုခေါ်သော အပင်ကို စားမိသည့်အတွက် ဗိုက်နာခြင်း။ ❷ မကွဲမကွာနေထိုင်ခြင်း။ စွဲစွဲမြဲမြဲ နေထိုင် ခြင်း။

[أَرَا] [أَرَاكَ] (ကုလားအုတ်)အရားက ဟုခေါ်သောအပင်ကို စားမိသည့်အတွက် ဗိုက်နာသည်။

[أَرَاكَ] အရားကဟုခေါ်သောအပင်ကို စားမိ သည့်အတွက် ဗိုက်နာသော(ကုလားအုတ်)။ [أَرَاكَ-أَوَارَكَ] (ج)

[أَرَاكَ] အရားကဟုခေါ်သောအပင်။

[أَرَاكَ] ❶ သလွန်။ ❶ မွေ့ယာ။ ❶ ဆိုဟာ ခုံ။ [أَرَاكَ-أَرَاكَ] (ج) [أَرَاكَ] အ နာ၊ ဒဏ်ရာရှိ နီရဲနေသောအသား။

❶ [أَرَاكَ] ရွာလူကြီး။

❶ [أَرَا] ❶ [أَرَا] ကိုက်ဖြတ်သည်။ ❶ [أَرَا] အရင်းအမြစ်ကို ဖြတ်သည်။ အ မြစ်ကလွန်သည်။ အမျိုးဖြတ်သည်။ ❶ [أَرَا] ကြိုးကို အခိုင်အမာကျစ်သည်။ [أَرَا] ❶ ကိုက်ဖြတ်ခြင်း။ ❶ အရင်းအ မြစ်ကို ဖြတ်ခြင်း။ အမြစ်ကလွန်ခြင်း။ အမျိုး ဖြတ်ခြင်း။ ❶ ကြိုးကို အခိုင်အမာကျစ်ခြင်း။ [أَر- أَرَم] ❶ ပျက်စီးယိုယွင်းသည်။ ပျောက်

ပျက်သည်။ ❶ [أَرَا] မြေည့်သည်။ အပင်မပေါက်သောမြေဖြစ်သည်။

[أَر- أَرَم] ❶ ပျက်စီးယိုယွင်းသော(သူ၊ အရာ)။ ပျောက်ပျက်သော(သူ၊ အရာ)။ ❶ အပင် မပေါက်သော(မြေ)။ [أَر- أَرَم] အံသွားများ။ [أَر- أَرَم] ဒေါ သကြောင့် အံကြိတ်သည်။

[أَر- أَرَم] အံသွား။

[أَر- أَرَم] လမ်းပြကျောက်တိုင်။ လမ်းညွှန်အ မှတ်အသား။ (ج) [أَر- أَرَم]

[أَر- أَرَم] ❶ အားဒ်အမျိုးသားတို့၏မူလမျိုး နွယ်။ ❶ ၎င်းတို့ နေထိုင်ခဲ့သောမြို့။

[أَر- أَرَم] သစ်ပင်၏အမြစ်။ ❶ မျိုးရိုး။

❶ [أَر- أَرَم] စပိန်ရေတပ်သင်္ဘောများ။ (၁၆-ရာစု ၌ အင်္ဂလိပ်တို့ ဖျက်ဆီးခဲ့သောစပိန်သ ဘင်္ဘောများ)

❶ [أَر- أَرَم] ကိုက်ဖြတ်သည်။

[أَر- أَرَم] ကိုက်ဖြတ်ခြင်း။

[أَر- أَرَم] ❶ မြူးကြွသည်။ ချွင်မြူးသည်။ တက် ကြွသည်။ ❶ မောက်မာသည်။

[أَر- أَرَم] ❶ မြူးကြွခြင်း။ ချွင်မြူးခြင်း။ တက်ကြွခြင်း။ ❶ မောက်မာခြင်း။

[أَر- أَرَم] ❶ မြူးကြွသော(သူ)။ ချွင်မြူးသော (သူ)။ တက်ကြွသော(သူ)။ ❶ မောက်မာ သော(သူ)။

[أَر- أَرَم] ဂုဏ်ပြိုင်သည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မောက်မာစွာ ဆက်ဆံသည်။

[أَر- أَرَم] ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မောက်မာစွာ ဆက်ဆံခြင်း။

[الْأَرْأَن] ❶ နွားရိုင်းအထီး။ ❷ ထမ်းစင်။ (ج) [أَرْأَن]

[الْأَرْأَن] ❶ ဒိန်ခဲ။ ❷ ဒိန်ခဲပြုလုပ်ရန်အတွက် နို့၌ ထည့်သောသစ်စေ့။ (ج) [أَرْأَن]

❶ [أَرْأَن] [أَرْأَن] (ج) ယုန်။ [الْأَرْأَن]

[الْأَرْأَن] မြေကြီးရောင်။ အညိုရောင်။

[الْأَرْأَن] ယုန်တစ်ကောင်။ [الْأَرْأَن] နာ ဖျား။ နာနာ။

❶ [الْأَرْأَن] ❶ ဘိနပ်များပြုလုပ်ရသော သားရေ အနက်။ ❷ ဘိနပ်များကို သုပ်သောအနက် ရောင်ဆိုးဆေး။

❶ [أَرْأَن] မီးဖိုတွင်းလုပ်သည်။ မီးထည့်ရန် တွင်းလုပ်သည်။ မီးဖိုလုပ်သည်။

[أَرْأَن] မီးဖိုအတွက်တွင်းလုပ်ခြင်း။ မီးဖို ခြင်း။

❶ [أَرْأَن] ❶ [النَّحْل] (ပျား)ပျားရည်ထုတ် လုပ်သည်။ ❷ [النَّحْل] (အိုး)ချိုးကပ်သည်။ အပူပြင်းသောကြောင့် အိုး၌ရှိသောအရာများ အိုးနှင့် ကပ်သွားသည်။ ❸ [فَلَان] ဒေါသ ဖြစ်သည်။ အမျက်ထွက်သည်။ ❹ [صَنْرَه] စိတ်ကျဉ်းကြပ်သည်။ စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်သည်။ ❺ [الدَّابَّةُ إِلَى الدَّابَّةِ] အတူတကွ ပူးတွဲနေထိုင်စေသည်။ ❻ [الدَّابَّةُ مَرَّ بِطَهَا] (တိရစ္ဆာန်)ချည်တိုင်၌ စွဲစွဲမြဲမြဲနေသည်။ ❼ [الرَّيْحُ السَّحَاب] (လေ)မိုးတိမ်ကို သယ် ဆောင်သွားသည်။ ❽ [فَلَانُ الْمَاءِ] ရေကို ဖြည်းဖြည်းချင်း လောင်းချသည်။

[أَرْأَن] ❶ (ပျား)ပျားရည်ထုတ်လုပ်ခြင်း။ ❷ (အိုး)ချိုးကပ်ခြင်း။ အပူပြင်းသောကြောင့်

အိုး၌ရှိသောအရာများ အိုးနှင့် ကပ်သွားခြင်း။

❶ ဒေါသဖြစ်ခြင်း။ အမျက်ထွက်ခြင်း။ ❷

စိတ်ကျဉ်းကြပ်ခြင်း။ စိတ်အနှောင့်အယှက်

ဖြစ်ခြင်း။ ❸ အတူတကွ ပူးတွဲနေထိုင်စေ

ခြင်း။ ❹ (တိရစ္ဆာန်)ချည်တိုင်၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ

နေခြင်း။ ❺ (လေ)မိုးတိမ်ကို သယ်ဆောင်

သွားခြင်း။ ❻ ရေကို ဖြည်းဖြည်းချင်းလောင်း

ချခြင်း။

[أَرْأَن] ❶ [اللَّبَنُ بِالْإِنَاءِ] (နို့)ခွက်အောက်

ခြေ၌ ချိုးကပ်သည်။ ❷ [الْقِدْرُ] (အိုး)ချိုး

ကပ်သည်။ ❸ [فَلَان] ဒေါသဖြစ်သည်။

အမျက်ထွက်သည်။ ❹ [صَنْرَه] စိတ်ကျဉ်း

ကြပ်သည်။ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်သည်။

[أَرْأَن] ❶ (နို့)ခွက်အောက်ခြေ၌ ချိုးကပ်

ခြင်း။ ❷ (အိုး)ချိုးကပ်ခြင်း။ ❸ ဒေါသဖြစ်

ခြင်း။ အမျက်ထွက်ခြင်း။ ❹ စိတ်ကျဉ်းကြပ်

ခြင်း။ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခြင်း။

[أَرْأَن] [الدَّابَّةُ إِلَى الدَّابَّةِ] အတူတကွ ပူး

တွဲနေထိုင်စေသည်။ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်နှင့်

တစ်ကောင် တွဲထားသည်။

[أَرْأَن] အတူတကွ ပူးတွဲနေထိုင်စေခြင်း။

တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် တွဲထား

ခြင်း။

[أَرْأَن] ❶ [الشَّيْءُ] တည်စေသည်။ အ

တည်ဖြစ်စေသည်။ စွဲစွဲမြဲမြဲ တည်နေစေ

သည်။ ❷ [الدَّابَّةُ] တိရစ္ဆာန်အတွက်နေရာ

လုပ်ပေးသည်။ တင်းကုပ်လုပ်ပေးသည်။ တိ

ရစ္ဆာန်ကို ချည်နှောင်ရန် ကွင်းတပ်ဆင်သည်။

❸ [فَلَان] သစ္စာဖောက်သည်။ ကောက်ကျစ်

သည်။ ဟန်ဆောင်လှည့်စားသည်။ လိမ်ညာ
ဖျားယောင်းသည်။ ❶ [عَنِ الشَّيْءِ] လိုချင်
ပါလျက် မလိုချင်ဟန်ဆောင်သည်။ မူသည်။

❷ [الْفَارِ] မီးထည့်ရန်အတွက် တွင်းလုပ်
သည်။ ဖိုလုပ်သည်။

[اِثْرَى] ❶ [النَّحْلُ] (ပျား)ပျားရည်ထုတ်
လုပ်သည်။ ❷ [فُلَانٍ بِالْمَكَانِ] အတည်တ
ကျနေထိုင်သည်။ ❸ [الْأَرَى بِالْخَلِيَةِ] (ပျား
ရည်)ပျားအိမ်၌ကပ်သည်။

[تَارَى] ❶ [النَّحْلُ] (ပျား)ပျားရည်ထုတ်
လုပ်သည်။ ❷ [فُلَانٍ بِالْمَكَانِ] အတည်တ
ကျနေထိုင်သည်။ ❸ [عَنْ] နောက်ချန်နေ
ရစ်သည်။ နောက်ကျကျန်ရစ်သည်။ ❹
[الشَّيْءِ] အကောင်းဆုံးကို စဉ်းစားရွေးချယ်
သည်။

[الْأَرَى - الْإِرَى] ❶ တိရစ္ဆာန်ကိုထားသည့်နေရာ။
တင်းကုပ်။ စောင်း။ ❷ နံရံသို့မဟုတ်ဝတ်
တိုင်တွင် တိရစ္ဆာန်ကို ချည်နှောင်ရန် ပြုလုပ်
ထားသောကွင်း။ [أَوَارَى (ج)]

[الْأَرَى] အရိယာန်မျိုးနွယ်ဖွား။ အရိယာန်
ယဉ်ကျေးမှု။ [أَوَارَى (ج)]

[الْأَرَى] အရိယာန်မျိုးနွယ်နှင့်ဆိုင်သော (ယဉ်
ကျေးမှု)။

[الْأَرَى] ❶ မီးဖိုရန်ပြုလုပ်ထားသောတွင်း။
❷ လမ်းခရီး၌ ရိက္ခာအဖြစ် ပြုလုပ်ထားသော
အသားခြောက်။

[أَرَى - أَرَاوَى (ج)] တောင်ဆိတ်။ [الْأَرَوِيَّةُ - الْإَرَوِيَّةُ]

[الْأَرَى] ❶ ပျားရည်။ ❷ နှင်းစက်။ ❸ ထမင်း
ချိုး။ ဟင်းချိုး။

❶ [الْأَرَى] ကြည့်။ (روح)

❷ [أَرَبَ -] (ရေ)စီးတွေသည်။ စီးဆင်း
သည်။

[أَرَبَ] စီးတွေခြင်း။ စီးဆင်းခြင်း။

[أَرَبَ] စီးတွေသော၊ စီးဆင်းသော(ရေ)။

[أَرَبَ -] (တိရစ္ဆာန်)စားမြုံ့မပြန်
ပဲနေသည်။ စားမြုံ့မပြန်သောသတ္တဝါ ဖြစ်
သည်။

[أَرَبَ] စားမြုံ့မပြန်ပဲနေခြင်း။ စားမြုံ့မပြန်
သော သတ္တဝါဖြစ်ခြင်း။

[أَرَبَ] ခွဲဝေသည်။ မျှယူသည်။

[الْأَرَبَ] ❶ လူပု။ ❷ လူဆိုး။ ❸ ဘေးဒုက္ခ။

[الْمَعْرَابَ] ❶ ရေမြောက်။ ❷ ရေတံလျောက်။
[مَارِيبَ - مِيَارِيبَ (ج)]

❶ [أَرَجَ -] အလျှင်အမြန်လျှောက်သည်။ အ
လျှင်စလိုပြုလုပ်သည်။ ❷ [عَنْ] နောက်
ချန်နေရစ်သည်။ လေးလံစွာလျှောက်သည်။

[أَرْوَجَ] ❶ အလျှင်အမြန်လျှောက်ခြင်း။ အ
လျှင်စလိုပြုလုပ်ခြင်း။ ❷ နောက်ချန်နေရစ်
ခြင်း။ လေးလံစွာလျှောက်ခြင်း။

[أَرْوَجَ - أَرْوَجَ] ❶ အလျှင်အမြန်လျှောက်သူ။ အ
လျှင်စလိုပြုလုပ်သူ။ ❷ နောက်ချန်နေရစ်
သူ။ လေးလံစွာလျှောက်သူ။

[أَرْوَجَ -] ❶ အလျှင်အမြန်လျှောက်သည်။ အ
လျှင်စလိုပြုလုပ်သည်။ ❷ [عَنْ] နောက်
ချန်နေရစ်သည်။ လေးလံစွာလျှောက်သည်။

❸ [العُشْبَ] မြက်ပင်ရှည်လျားသည်။

[أَرْوَجَ] ရှည်လျားသော(မြက်)။

[أَرْوَجَ] (အိမ်သို့မဟုတ်အဆောက်အအုံကို)

အရှည်ဆောက်သည်။ တန်းလျားဆောက်သည်။

[အ်အ်] အိမ်ရှည်။ တန်းလျား။ (အ်) [အ်အ်] - [အ်အ်]။

❖ [အ်အ်] ❶ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု စုပြုံပြည့်ကြပ်သည်။ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းသည်။ ❶ နောက်ကျသည်။ နောက်ကျကျန်ရစ်သည်။ လေးလံနှောင့်နှေးသည်။ ❷ [အ်အ်] အကြောလှုပ်သည်။ အသားလှုပ်သည်။ ❸ [အ်အ်] ချော်လဲသည်။ လဲကျသည်။ ခြေချော်သည်။

[အ်အ်] ❶ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု စုပြုံပြည့်ကြပ်ခြင်း။ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းခြင်း။ ❶ နောက်ကျခြင်း။ နောက်ကျကျန်ရစ်ခြင်း။ လေးလံနှောင့်နှေးခြင်း။ ❷ အကြောလှုပ်ခြင်း။ အသားလှုပ်ခြင်း။ ❸ ချော်လဲခြင်း။ လဲကျခြင်း။ ခြေချော်ခြင်း။

[အ်အ်-အ်အ်] ❶ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု စုပြုံပြည့်ကြပ်သော(အရာ)။ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းသော(အရာ)။ ❶ နောက်ကျသော(အရာ)။ နောက်ကျကျန်ရစ်သော(အရာ)။ လေးလံ နှောင့်နှေးသော(အရာ)။ ❷ လှုပ်သော(အကြော)။ ❸ ချော်လဲသော(သူ)။ လဲကျသော(သူ)။ ခြေချော်သော(သူ)။

[အ်အ်] ❶ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု စုပြုံပြည့်ကြပ်သည်။ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းသည်။ ❶ နောက်ကျသည်။ နောက်ကျကျန်ရစ်သည်။ လေးလံ နှောင့်နှေးသည်။ ❷ [အ်အ်] အကြောလှုပ်သည်။ အသားလှုပ်သည်။ ❸

[အ်အ်] ချော်လဲသည်။ လဲကျသည်။ ခြေချော်သည်။

[အ်အ်] ❶ နောက်ကျသူ။ ❶ တွန့်ဆုတ်သူ။ ❶ ဝန်ထုပ်ကို သည်ပိုးရသဖြင့် ညည်းတွားသူ။

❖ [အ်အ်] အလွန်မျိုးကောင်းသော စွနပ်လွန်သီး။

❖ [အ်အ်] ❶ [အ်အ်] (စိုက်ခင်းရှိအပင်များ)ထူထပ်သည်။ သိပ်သည်းစွာပေါက်ရောက်သည်။ ❶ [အ်အ်] ဝိုင်းရံထားသည်။ ❶ [အ်အ်] လုံချည်ဝတ်ပေးသည်။ ❶ [အ်အ်] ခိုင်မာစေသည်။ တောင့်တင်းစေသည်။ အားပေးသည်။ ထောက်ကန်ထားသည်။ ကြားကန်ပေးသည်။ လဲပြိုမကျစေရန် ထောက်ထားသည်။

[အ်အ်] ❶ (စိုက်ခင်းရှိ အပင်များ)ထူထပ်ခြင်း။ သိပ်သည်းစွာပေါက်ရောက်ခြင်း။ ❶ ဝိုင်းရံထားခြင်း။ ❶ လုံချည်ဝတ်ပေးခြင်း။ ❶ ခိုင်မာစေခြင်း။ တောင့်တင်းစေခြင်း။ အားပေးခြင်း။ ထောက်ကန်ထားခြင်း။ ကြားကန်ပေးခြင်း။ လဲပြိုမကျစေရန် ထောက်ထားခြင်း။

[အ်အ်] [အ်အ်] (မြင်း)ကိုယ်နှောက်ပိုင်းဖြူ၍ ရှေ့ပိုင်းအခြားအရောင်ဖြစ်သည်။ [အ်အ်] (မြင်း)ကိုယ်နှောက်ပိုင်းဖြူ၍ ရှေ့ပိုင်းအခြားအရောင်ဖြစ်ခြင်း။

[အ်အ်] ကိုယ်နှောက်ပိုင်းဖြူ၍ ရှေ့ပိုင်းအခြားအရောင်ဖြစ်သော(မြင်း)။ (အ်) [အ်အ်] (အ်)။

[အ်အ်] ❶ [အ်အ်] (စိုက်ခင်းရှိအပင်များ)

ထူထပ်သည်။ သိပ်သည်းစွာပေါက်သည်။ ❶
 [بِه-] ဝိုင်းရံထားသည်။ ❷ [لَا يَأْنِي] လုံချည်
 ဝတ်ပေးသည်။ ❸ [الشَّى-] ခိုင်မာစေသည်။
 တောင့်တင်းစေသည်။ အားပေးသည်။
 ထောက်ကန်ထားသည်။ ကြားကန်ပေး
 သည်။ လဲပြိုမကျစေရန် ထောက်ထားသည်။
 ❹ [لَا يَأْنِي] ကူညီစောင့်မသည်။ ❺ [الشَّى-]
 ညီညာအောင်ဖြန့်သည်။ ညီသည်။ တူညီ
 အောင်လုပ်သည်။
 [أَزَّر] ❶ ကူညီစောင့်မသည်။ ထောက်
 ကန်ပေးထားသည်။ အထောက်အကူဖြစ်စေ
 သည်။ ❷ [الكتاب] (စာအုပ်၌) မိမိ၏ အ
 မြင်ကို ဖြည့်စွက်သည်။ အောက်ခြေအမှတ်
 ဖော်ပြသည်။
 [مُؤَزَّر] ခိုင်မာသော၊ အင်အားတောင့်တင်း
 ခိုင်မာသော(အရာ)။ [نَصْرًا مُؤَزَّرًا] သူ
 ကို အလွန်ခိုင်မာသော အကူအညီပေးသည်။
 [اتَّزَرَ-] လုံချည်ဝတ်သည်။
 [تَازَرَ] ❶ လုံချည်ဝတ်သည်။ ❷ [الرُّزْع-]
 သီးနှံဖြစ်ထွန်းသည်။ အပင်ထူထပ်စွာပေါက်
 ရောက်သည်။
 [أَزَارَ-] ❶ လုံချည်။ ပုဆိုး။ ထဘီ။ ❷ စာမျက်
 နှာအောက်ခြေရှိ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်။ ❸ နံရံ
 အောက်ခြေ။ [عِيفَ أَزَار] မိန်းမများနှင့်
 ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနေသော(သူ)။ (ج)
 [أَزْرًا-] ❶
 [أَزْرًا] အင်အား၊ စွမ်းအား။ [شَدَّ أَزْرَهُ] အင်
 အားတောင့်တင်းခိုင်မာစေသည်။ အားပေး
 သည်။ [شَدَّهِ أَزْرَى] အရှင်မြတ်သည် ၎င်း

ဖြင့် ကျွန်တော်မျိုး၏အင်အားကို ဖြည့်
 ပေးတော်မူပါ။
 [أَزَّر] ❶ လုံချည်။ ပုဆိုး။ ထဘီ။ ❷ စာ
 မျက်နှာ အောက်ခြေရှိ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်။
 ❸ နံရံအောက်ခြေ။ ❹ အရင်းအမြစ်။ ❺ အ
 ခြေခံ။
 [أَلْمَزَّر] ❶ လုံချည်။ ပုဆိုး။ ထဘီ။ ❷ စာ
 မျက်နှာ အောက်ခြေရှိ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်။
 ❸ နံရံအောက်ခြေ။ (م) [أَلْمَزَّرَة] (ج) [مَازَر]။
 [شَدَّ مِزْرَهُ] အသင့်ပြင်ဆင်သည်။
 [شَدَّ مِزْرَهُ دُونَ النِّسَاءِ] မိန်းမများနှင့် ကင်း
 ကင်း ရှင်းရှင်းနေသည်။ (ج) [مَازَر]။
 [أَزَّ-] ❶ လှုပ်ရှားသည်။ တုန်ခါသည်။ ❷
 လှုပ်ရှားသံထွက်ပေါ်သည်။ ❸ ဆူပွက်သံ
 ထွက်ပေါ်သည်။ ❹ [النَّارَ] (မီးကို) တဟုန်း
 ဟုန်းတောက်လောင်စေသည်။ ❺ [الْقِدْرَ]
 (အိုးကို) ဆူပွက်လာအောင် ကျိချက်သည်။
 ❻ [يَنْهَمًا] ရန်
 တိုက်ပေးသည်။ သွေးကွဲအောင် ပြုလုပ်
 သည်။ ❼ [يَنْهَمُ] လှုံ့ဆော်သည်။
 [أَزَيْزًا-] ❶ လှုပ်ရှားခြင်း။ တုန်ခါခြင်း။ ❷ လှုပ်
 ရှားသံထွက်ပေါ်ခြင်း။ ❸ ဆူပွက်သံ ထွက်
 ပေါ်ခြင်း။ ❹ တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်
 စေခြင်း။ ❺ ဆူပွက်လာအောင် ကျိချက်
 ခြင်း။ ❻ လှုပ်ရမ်းခြင်း။ ❼ ရန်တိုက်ပေး
 ခြင်း။ သွေးကွဲအောင် ပြုလုပ်ခြင်း။ ❼ လှုံ့
 ဆော်ခြင်း။
 [أَتَزَّرَ] ❶ လှုပ်ရှားသည်။ တုန်ခါသည်။ ❷
 လှုပ်ရှားသံထွက်ပေါ်သည်။ ❸ ဆူပွက်သံ

ထွက်ပေါ်သည်။ ❶ [تَالَار] တဟုန်းဟုန်း
 တောက်လောင်သည်။ ❷ [الْقَدَر] ဆူပွက်
 လာအောင် ကျီချက်သည်။ ❸ [الشَّيْء] လှုပ်
 ရမ်းသည်။ ❹ [بَيْنَهُمَا] ရန်တိုက်ပေးသည်။
 သွေးကွဲအောင် ပြုလုပ်သည်။ ❺ [بَيْنَهُمْ] -
 လှုံ့ဆော်သည်။

[تَارَز] ❶ လှုပ်ရှားသည်။ တုန်ခါသည်။ ❷
 လှုပ်ရှားသံထွက်ပေါ်သည်။ ❸ ဆူပွက်သံ
 ထွက်ပေါ်သည်။ ❹ [تَالَار] တဟုန်းဟုန်း
 တောက်လောင်သည်။ ❺ [الْقَدَر] ဆူပွက်
 လာအောင် ကျီချက်သည်။ ❻ [الشَّيْء] လှုပ်
 ရမ်းသည်။ ❼ [بَيْنَهُمَا] ရန်တိုက်ပေးသည်။
 သွေးကွဲအောင် ပြုလုပ်သည်။ ❽ [بَيْنَهُمْ] -
 လှုံ့ဆော်သည်။ ❾ [الْمَكَان] လူခြေထူထပ်
 သည်။ ပျားပန်းခတ်မျှလှုပ်ရှားစည်ကား
 သည်။

[أَلَا زُر] လူခြေထူထပ်မှု။ ပျားပန်းခတ်မျှ
 လှုပ်ရှားစည်ကားမှု။

[أَلَا زُرَّة] အသံ။

[أَلَا زُرَيْر] အလွန်လျှင်မြန်သော လှုပ်ရှားမှု
 အသံ။ အရှိန်။ တစ်စုံတစ်ရာ။ [الْجَوْهَرُ] အလွန်
 သန့်ရှင်းစင်စင် တစ်စုံတစ်ရာ။

❶ [أَزَف] နီးကပ်သည်။ အချိန်ကျလုနီး ဖြစ်
 သည်။ [أَزَفَتِ الْأَزْفَةُ] ကိယာမတ်သည် နီး
 ကပ်၍လာခဲ့ချေပြီ။ ❷ [الرَّجُل] အလျှင်
 စလိုလုပ်သည်။ အမြန်သွားအမြန်လာသည်။
 ❸ [الْجَرْح] အနာကျက်စပြုသည်။ စတင်
 ပျောက်ကင်းလာသည်။

[أَزَف] ❶ နီးကပ်ခြင်း။ အချိန်ကျလုနီး ဖြစ်

ခြင်း။ ❷ အလျှင်စလိုလုပ်ခြင်း။ အမြန်သွား
 အမြန်လာခြင်း။ ❸ အနာကျက်စပြုခြင်း။
 စတင်ပျောက်ကင်းလာခြင်း။

[أَزَف] အလျှင်စလိုလုပ်စေသည်။ လော
 ဆော်သည်။

[تَارَف] ❶ [الْخَطْو] ခြေလှမ်းစိပ်သည်။ ❷
 [الْقَوْم] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးနီးကပ်လာသည်။
 ❸ [الرَّجُل] စိတ်ဓါတ်သိမ်ဖျင်းယုတ်ညံ့
 သည်။ အကျင့်ပျက်သည်။

[أَزَفَةُ] ကိယာမတ်နေ့(လူသားအားလုံး သေ
 ပြီးနောက် ပြန်လည်ရှင်ပြန်ထရမည့်နေ့)။

[أَزَف] ❶ စီးပွားရေးကြပ်တည်းမှု။ ❷ စား
 ဝတ်နေရေးခက်ခဲမှု။ ❸ စိတ်ညစ်ဖွယ်ရာ
 ကိစ္စ။

❶ [أَزَق] ❶ ကျဉ်းမြောင်းသည်။ ကြပ်တည်း
 သည်။ ❷ [الشَّيْء] ကျဉ်းမြောင်းစေသည်။
 ကြပ်တည်းစေသည်။

[أَزَق] ❶ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း။ ကြပ်တည်း
 ခြင်း။ ❷ ကျဉ်းမြောင်းစေခြင်း။ ကြပ်တည်း
 စေခြင်း။

[تَارَق] ❶ ကျဉ်းမြောင်းသည်။ ကြပ်တည်း
 သည်။ ❷ ကျဉ်းမြောင်းစေသည်။ ကြပ်
 တည်းစေသည်။

[الْمَارِق] ကျဉ်းမြောင်းသည့်နေရာ။ အကြပ်
 အတည်း။ [مَارِق] (ج)။

❶ [أَزَل] ❶ [الْمَكَان] (နေရာ) ကျဉ်းမြောင်း
 သည်။ ❷ [الرَّجُل] စိတ်ညစ်သည်။ စိတ်
 ကျဉ်းကြပ်သည်။ စိတ်ရှုပ်သည်။ ❸ [فَلَانًا] -
 ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်သည်။ ❹ စိတ်ရှုပ်ထွေးစေ

သည်။ ❶ ဒုက္ခပေးသည်။ ❷ [الدابة] တိရစ္ဆာန်အားချည်နှောင်ထားသည်ကြိုးကိုဆောင့်ဆွဲသည်။ ကြိုးကိုတိုအောင်လုပ်သည်။ ❸ စားကျက်၌ လွှတ်ထားသည်။ [أُجِلَ] [الناس] အငတ်ဘေးနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။

[أُجِلَ] ❶ (နေရာ)ကျဉ်းမြောင်းခြင်း။ ❷ စိတ်ညစ်ခြင်း။ စိတ်ကျဉ်းကြပ်ခြင်း။ စိတ်ရှုပ်ခြင်း။ ❸ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း။ ❹ စိတ်ရှုပ်ထွေးစေခြင်း။ ❺ ဒုက္ခပေးခြင်း။ ❻ တိရစ္ဆာန်အားချည်နှောင်ထားသည့်ကြိုးကို ဆောင့်ဆွဲခြင်း။ ကြိုးကိုတိုအောင်လုပ်ခြင်း။ ❼ စားကျက်၌ လွှတ်ထားခြင်း။

[أُجِلَ] [السنة] (နှစ်)အလွန်အမင်း မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်သည်။ အငတ်ဘေးဆိုက်သောနှစ်ဖြစ်သည်။

[أُجِلَ] (နှစ်)အလွန်အမင်း မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်ခြင်း။ အငတ်ဘေးဆိုက်သောနှစ်ဖြစ်ခြင်း။

[أُجِلَ] ❶ [صَدْرُهُ] စိတ်ညစ်သည်။ ❷ ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းသည်။

[أُجِلَ] ❶ ဘေးဒုက္ခသို့မဟုတ် ရောဂါဖိဆီးခြင်းခံရသဖြင့် မသွားနိုင်မလာနိုင်ဖြစ်သူ။ ❷ အလွန်စိုးရိမ်နေရပြီး အပြင်ကိုမထွက်နိုင်သူ။

[أُجِلَ] ❶ စားဝတ်နေရေးကြပ်တည်းမှု။ ❷ ခေတ်ဆိုး၊ အခါကာလဆိုး။ အလွန်ကြပ်တည်းခဲယဉ်းသောကာလ။

[أُجِلَ] ❶ အစမထင်သောအစ။ ❷ အစမထင်သောအစကတည်းက တည်ရှိသောအ

ရာ။ ❸ အချိန်ကာလမှလွန်မြောက်သောအရာ။

[أُجِلَ] အစမထင်သော အစကတည်းကတည်ရှိသောအရာနှင့်ဆိုင်သော။

[أُجِلَ] ကျဉ်းမြောင်းကြပ်တည်းသည့် နေရာ။ (ج) [أُجِلَ]။

❶ [أُجِلَ] ❶ မြဲမြံစွာကိုက်ထားသည်။ ❷

[الْحَبْلَ] ❶ ဖြတ်တောက်သည်။ ❷ [الشئ] ကြိုးအထုံးကို အခိုင်အမာထုံးဖွဲ့သည်။ ခိုင်မာအောင်ကျစ်သည်။ ❸ [الباب] တံခါးပိတ်သည်။ ❹ [فَلَانٌ عَلَى كَذَا] စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုမူလုပ်ကိုင်သည်။ ❺ [عَلَيْهِمُ السَّنة] အလွန်ကြပ်တည်းသည့်နှစ်ဖြစ်သည်။ အလွန် ဘေးဒုက္ခနှင့်ကြုံတွေ့ရသောနှစ်ဖြစ်သည်။

[أُجِلَ] ❶ မြဲမြံစွာကိုက်ထားခြင်း။ ❷ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❸ ကြိုးအထုံးကို အခိုင်အမာထုံးဖွဲ့ခြင်း။ ခိုင်မာအောင်ကျစ်ခြင်း။ ❹ တံခါးပိတ်ခြင်း။ ❺ စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုမူလုပ်ကိုင်ခြင်း။ ❻ အလွန်ကြပ်တည်းသည့်နှစ်ဖြစ်ခြင်း။ အလွန်ဘေးဒုက္ခနှင့်ကြုံတွေ့ရသောနှစ်ဖြစ်ခြင်း။

[أُجِلَ] ❶ မြဲမြံစွာကိုက်ထားသည်။ ❷

[الْحَبْلَ] ❶ ဖြတ်တောက်သည်။ ❷ [الشئ] ကြိုးအထုံးကို အခိုင်အမာထုံးဖွဲ့သည်။ ခိုင်မာအောင်ကျစ်သည်။ ❸ [الباب] တံခါးပိတ်သည်။ ❹ [فَلَانٌ عَلَى كَذَا] စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုမူလုပ်ကိုင်သည်။ ❺ [عَلَيْهِمُ السَّنة] အလွန်ကြပ်တည်းသည့်နှစ်ဖြစ်သည်။ အလွန် ဘေးဒုက္ခနှင့်ကြုံတွေ့ရသောနှစ်ဖြစ်သည်။

[အိ] ၁ မြေမြေစွာကိုက်ထားခြင်း။ ၂ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ၃ ကြိုးအထုံးကို အခိုင်အမာထုံးဖြင့်။ ခိုင်မာအောင်ကျစ်ခြင်း။ ၄ တံခါးပိတ်ခြင်း။ ၅ စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုလုပ်ကိုင်ခြင်း။ ၆ အလွန် ကြပ်တည်းသည့်နှစ်ဖြစ်ခြင်း။ အလွန်ဘေးဒုက္ခနှင့် ကြုံတွေ့ရသောနှစ်ဖြစ်ခြင်း။

[အိ] ၁ အကြပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ ၂ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်သည်။

[အိ] အစွယ်။ (ج) [အိ]။

[အိ] ၁ ဒုက္ခအခက်အခဲ။ ၂ ဘေးဆိုး။ ကြမ္မာဆိုး။ ကပ်ဆိုး။ (ج) [အိ]။

[အိ] ၁ ဒုက္ခအခက်အခဲ။ ၂ ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းမှု။ [အိ] ဥစ္စာနေ ချို့တဲ့မှု။ [အိ] နိုင်ငံရေးအကြပ်အတည်း။ [အိ] ရောဂါအခြေအနေ ဆိုးရွားပြင်းထန်မှု။ ၃ ရုတ်တရက်ပြင်းထန်စွာ ခံစားရသောဝေဒနာ။ ၄ မိုးခေါင်ရေရှားမှု။ ၅ အစာရေစာ ရှားပါးမှု။

[အိ] ကျဉ်းမြောင်းသော တောင်ကြားလမ်း။ (ج) [အိ]။

• [အိ] ၁ [အိ] (အရိပ်) တဖြည်းဖြည်းတိုလာသည်။ နေမြင့်သည်။ ၂ [အိ] (နေ) အပူချိန်မြင့်မားသည်။

[အိ] ၁ (အရိပ်) တဖြည်းဖြည်း တိုလာခြင်း။ နေမြင့်ခြင်း။ ၂ အပူချိန်မြင့်မားခြင်း။

• [အိ] ၁ ကျုံ့ဝင်လာသည်။ စုဝင်သိပ်သည်းလာသည်။ ၂ [အိ] အရိပ်တိုလာသည်။ ၃ [အိ] (အဝတ်ဖွတ်လျှော်ပြီးနောက်)

တွန့်ကြေသည်။ ၄ [အိ] အယုံသွင်းသည်။ ပူးသတ်သည်။ မကောင်းသောအကြံအစည်ဖြင့် လာရောက်ချည်းကပ်သည်။

[အိ-အိ] ၁ ကျုံ့ဝင်လာခြင်း။ စုဝင်သိပ်သည်းလာခြင်း။ ၂ အရိပ်တိုလာခြင်း။ ၃ (အဝတ်ဖွတ်လျှော်ပြီးနောက်) တွန့်ကြေခြင်း။ ၄ အယုံသွင်းခြင်း။ ပူးသတ်ခြင်း။ မကောင်းသော အကြံအစည်ဖြင့် လာရောက်ချည်းကပ်ခြင်း။

[အိ] ၁ [အိ] (အရိပ်) တဖြည်းဖြည်း တိုလာသည်။ နေမြင့်သည်။ ၂ [အိ] (နေ) အပူချိန်မြင့်မားသည်။

[အိ] ၁ ပေါင်းစုသည်။ ၂ ထပ်ထည့်သည်။ ထပ်ပေါင်းသည်။ ၃ ကန်ထဲသို့ ရေသွင်းရန် အပေါက်ပြုလုပ်သည်။

[အိ] ၁ ပေါင်းစုခြင်း။ ၂ ထပ်ထည့်ခြင်း။ ထပ်ပေါင်းခြင်း။ ၃ ကန်ထဲသို့ ရေသွင်းရန် အပေါက်ပြုလုပ်ခြင်း။

[အိ] ၁ ယှဉ်ထားသည်။ ၂ ထိပ်တိုက် အနေအထားဖြင့်နေသည်။

[အိ] ၁ ယှဉ်ထားခြင်း။ ၂ ထိပ်တိုက် အနေအထားဖြင့်နေခြင်း။

[အိ] [အိ] ကန်ထဲသို့ ရေသွင်းရန် အပေါက်ပြုလုပ်သည်။

[အိ] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ယှဉ်ရပ်သည်။

[အိ] ၁ [အိ] နောက်တွန့်သည်။ တွန့်ဆုတ်သည်။ ၂ ကြောက်ရွံ့လေးစားသည်။ ၃ [အိ] (မြား) ပစ်မှတ်ကို ထိမှန်ပြီး ခါရမ်းသည်။

[الْأَزْء] ❶ ရှေ့တည့်တည့်။ ❷ မျက်နှာချင်း ဆိုင်။ ❸ ဆန့်ကျင်ဘက်။ ❹ ဦးစီးဦးကိုင်း အကြီးအမှူး။ ❺ ကန်ရေဝင်ပေါက်။

❶ [الْإِسْبَانَاخ] ဟင်းနုနွယ်ပင်။

❶ [الْإِسْبِيدَاخ] ခဲဖြူ(သတ္တု)။

❶ [الْإِسْتُ] ❶ အခြေခံ။ ❷ မူလရင်းမြစ်။ ❸ အုတ်မြစ်။ ❹ ခန္ဓာကိုယ်အာက်ပိုင်း။

❶ [الْإِسْتِجَا-الْإِسْتِجَا] ချည်ငင်သည့်ရစ်လုံး။ ရစ်ဘီး။ ယက္ကန်းစင်သုံးလွန်းပျံ။

❶ [الْإِسْتَاد] အားကစားကွင်း။

❶ [الْإِسْتَاد] ဆရာ။ နည်းဖြူ(ج) [الْإِسْتَاد]။

❶ [الْإِسْتَار] ❶ (အရေအတွက်)လေး။ ❷ မစ်စ်ကာလ်လေးခုနှင့် တစ်ဝက်(အလေးချိန်)။ (ج) [الْإِسْتِير]။

❶ [الْإِسْتِيرْق] ❶ ဝိုးထည်အထူ။ ❷ ကတ္တီပါ။

❶ [الْإِسْد] ❶ ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ❷ ခြင်္သေ့ကို ရုတ်တရက် တွေ့မြင်ရသဖြင့် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်သည်။ ❸ [عَلِيهِ] အတင့်ရဲသည်။ [الْإِسْد] ❶ ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း။ ❷ ခြင်္သေ့ကို ရုတ်တရက် တွေ့မြင်ရသဖြင့် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ခြင်း။ ❸ အတင့်ရဲခြင်း။

[الْإِسْد] ❶ ခုန်အုပ်သည်။ ခုန်ကိုက်သည်။ ❷

[بَيْنَهُمْ] အဖျက်လုပ်ငန်းလုပ်သည်။ ❸

[الْإِسْد] အမဲလိုက်ခွေးဖြင့် သားကောင်ကို ထွက်လာရန် ခြောက်လှန့်သည်။

[مَوْاسِدَةً] ❶ ခုန်အုပ်ခြင်း။ ခုန်ကိုက်ခြင်း။ ❷ အဖျက်လုပ်ငန်းလုပ်ခြင်း။ ❸ အမဲလိုက်ခွေးဖြင့် သားကောင်ကို ထွက်လာရန် ခြောက်လှန့်ခြင်း။

[الْإِسَاد] အမဲလိုက်ခွေးဖြင့် သားကောင်ကို ထွက်လာရန် ခြောက်လှန့်ခြင်း။

[الْإِسَاد] အမဲလိုက်ခွေးဖြင့် သားကောင်ကို ထွက်လာရန် ခြောက်လှန့်သည်။

[الْإِسَاد] သားကောင်ကို ဖမ်းဆီးရန် အမဲလိုက်ခွေးကို လွှတ်ထားသည်။

[الْإِسَاد] ❶ ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ရဲရင့်သည်။ ❷ အတင့်ရဲသည်။ ❸ [النَّبَات] (အပင်)ရှည်လျားသည်။ ခက်လက်ဝေဆာသည်။

[الْإِسَاد] ❶ ခြင်္သေ့။ ❷ ဂြိုဟ်နက္ခတ်တစ်ခု၏ အမည်။ သိဟ်ရာသီ(ج) [الْإِسَاد-الْإِسَاد-الْإِسَاد] နူနာ။

[الْإِسَاد] ခြင်္သေ့နယ်မြေ။ ခြင်္သေ့ပေါသော အရပ်(ج) [الْإِسَاد]။

❶ [الْإِسِر] ❶ ဖမ်းဆီးသည်။ ❷ အကျဉ်းသားအဖြစ် ဖမ်းဆီးသည်။ ❸ စစ်သုံ့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးသည်။

[الْإِسِر] ❶ ဖမ်းဆီးခြင်း။ ❷ အကျဉ်းသားအဖြစ် ဖမ်းဆီးခြင်း။ ❸ စစ်သုံ့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးခြင်း။

[الْإِسِر] (ဆီး)ချုပ်သည်။ ဆီးမသွားနိုင်ပဲရှိသည်။

[الْإِسِر] (ဆီး)ချုပ်ခြင်း။ ဆီးမသွားနိုင်ပဲရှိခြင်း။

[الْإِسِر] (ဆီး)ချုပ်သူ။ ဆီးမသွားနိုင်ပဲရှိသူ။

[الْإِسِر] ❶ ဖမ်းဆီးသည်။ ❷ အကျဉ်းသားအဖြစ် ဖမ်းဆီးသည်။ ❸ အကျဉ်းသားအဖြစ် အညံ့ခံသည်။

[الْإِسَار] ❶ အကျဉ်းသားကို ချည်နှောင်သည်ကြို။ ❷ လက်ထိပ်။ ❸ ချည်နှောင်သည်

ကိရိယာ။[اُسْرُ](ج)

[شَدَّ اللَّهُ أَسْرَهُ] ခန္ဓာကိုယ်ကြံ့ခိုင်မှု။ [الْأَسْرُ]

အလွှာဟ်အရင်မြတ်က သူ၏ရပ်ခန္ဓာကို ကြံ့
ခိုင်စေတော်မူသည်။ ❶ ချည်နှောင်မှု။ အ
နှောင်အဖွဲ့။ ❷ ဟူဟူသရွေ့။ အားလုံး။
[هَذَا الشَّيْءُ لَكَ بِأَسْرِهِ] ခိုအရာအားလုံး မင်းအ
တွက်ချည်းပဲ။

[اُسْرُ-الْأَسْرُ] ဆီးချုပ်ခြင်း။

[الْأَسْرَةُ] ❶ သံချပ်အကျိုး။ ❷ မိသားစု။ ❸
အကျိုးတူ ပေါင်းစပ်ပါဝင်သော အစုအဖွဲ့။
(ج) [اُسْرُ]

[الْأَسِيرُ] ❶ အကျဉ်းသား။ ❷ စစ်သုံ့ပန်း။ (ج)
[أَسَارَى-أَسَارَى-أَسْرَاءُ]

❶ [الْأَسْرُبُ] ခဲသတ္တု။

❶ [اُسْرُ] ❶ ဖျက်ဆီးသည်။ အဖျက်လုပ်ငန်း
လုပ်သည်။ ❷ [الْبِنَاءُ] အုပ်မြစ်ချသည်။
❸ [فَلَانًا] ဒေါသဖြစ်အောင်နိုးဆွသည်။
[اُسْرُ] ❶ ဖျက်ဆီးခြင်း။ အဖျက်လုပ်ငန်း
လုပ်ခြင်း။ ❷ အုပ်မြစ်ချခြင်း။ ❸ ဒေါသဖြစ်
အောင်နိုးဆွခြင်း။

[اُسْسُ] [الْبِنَاءُ] အုပ်မြစ်ချသည်။

[الْأَسَاسُ] ❶ အုပ်မြစ်။ ❷ အခြေခံ။ ❸

[اَلْاَسَاسُ] အခြေခံဥပဒေ။

[الْاَس-الْاَس-الْاَس] ❶ အုပ်မြစ်။ ❷ အခြေခံ။ ❸ ရှေး
ဟောင်းခေတ်ကာလ။

[اَلْاَسُ] ❶ အခြေခံအုပ်မြစ်။ [قَلْعَةً مِنْ اُسِهِ] အ
ရင်းအမြစ်မှ ဖြိုချသည်။ ❷ ခြေရာလက်ရာ။
ကျန်ရစ်ခဲ့သည့်အမှတ်အသား။ ❸ မီးကြွင်း
မီးကျန်။ ❹ နှလုံးသား။ (ج) [اَسَاس-اَسَاسُ]

[اَلْمَوْسَسَةُ] ❶ အခြေခံအုပ်မြစ်။ ❷ အဖွဲ့အစည်း။

❶ [اَلْاَسْطَبَةُ] ဂုံလျှော် သို့မဟုတ်ဝါဝွမ်းအကြမ်း။

❶ [اَلْاَسْطَبِلُ] မြင်းစောင်း။

❶ [اَلْاَسْطَرْلَابُ] ဂြိုဟ်နက္ခတ်တို့၏မဟာဏနှင့် အ
ကွာအဝေးကို တိုင်းတာသည့်ကိရိယာ။

❶ [اَلْاَسْطَقْسُ] ❶ ဓါတ်သဘာဝ။ ❷ ခြပ်စင်။

[اَلْاَسْطَقْسَاتُ] ဓါတ်ကြီးလေးပါး(ရေ၊ မြေ၊
လေ၊ မီး)။

❶ [اَلْاَسْطُورَةُ] ❶ ပုံပြင်။ ဒဏ္ဍာရီ။ ❷ အခြေအ
မြစ်မရှိသော ယုံတမ်းစကား။ (ج) [اَسَاطِيرُ]

❶ [اَلْاَسْطُولُ] ရေတပ်သင်္ဘောများ။ သယ်ယူပို့
ဆောင်ရေးသင်္ဘောများ။ ကုန်တင်ရေယဉ်
တပ်ဖွဲ့။ (ج) [اَسَاطِيلُ]

❶ [اَلْاَسْطُوانَةُ] ❶ တိုင်။ မဏ္ဍိုင်။ ❷ ထုလုံးရှည်။ ❸
အသံဖမ်းတိပ်ခွေ။ (ج) [اَسَاطِينُ]

[اَسَاطِينُ الْعِلْمِ] မဟာဘွဲ့ရရှိသူများ။ အထူး
တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သူများ။

❶ [اَسْفَ] ❶ [اَسْفَ] ပူဆွေးသောကရောက်
သည်။ ကြေကွဲသည်။ နာကျင်ခံစားရသည်။
❷ [اَسْفَ] နောင်တရသည်။

[اَسْفَ] ❶ ပူဆွေးသောကရောက်ခြင်း။ ကြေ
ကွဲခြင်း။ နာကျင်ခံစားရခြင်း။ ❷ နောင်တ
ရခြင်း။

[اَسْفَ-اَسْفَ-اَسْفَ] ❶ ပူဆွေးသောကရောက်သူ။
ကြေကွဲသူ။ နာကျင်ခံစားရသူ။ ❷ နောင်တရ
သူ။

[اَسْفَ] ❶ ပူဆွေးသောကရောက်စေသည်။
ကြေကွဲစေသည်။ နာကျင်ခံစားရစေသည်။
❷ နောင်တရစေသည်။

[اَسْفَ] ❶ [اَسْفَ] ပူဆွေးသောကရောက်
သည်။ ကြေကွဲသည်။ နာကျင်ခံစားရသည်။

၂ နှောင်တရသည်။

[الْأَيْفُ] ● အခကြေးငွေဖြင့် အလုပ်လုပ်သူ။

၂ ပိန်လိုသူ။ ၃ စိတ်ဝါတ်ပျော့ညံ့သူ။ ၄

မျက်ရည်လွယ်သူ။ [أُسْفَاءُ] (ج)

❁ [الْإِسْفَانَاخُ] တင်းနုနွယ်ပင်။

✿ [الْأَسْفَلُ] നഗ്നരാമഃ॥

❁ [الْأَسْفُجُ] ❁ ပင်လယ်ရေမြှုပ်ကောင်း။ ❁ ရေ
မြှုပ်။

၁၁။ [အလံိုင်အ] [ကုဉ်း] (သတ္တ) [၁၆] [အလံိုင်အ] ၁၂။

သု။ [نَقَّيْنَهُمْ إِسْفِينًا]။ သပ်ချောင်း။ သပ်။ [الْإِسْفِينُ] ❀
 တို့ကြားမှာ သပ်လို့သည်(ရန်တိုက်သည်)။

❁ [الْإِسْقَالَة] ငြမ်း။ အမြင့်သို့တက်ရန်ဆင်ထားသော ကြိုးငြမ်းသို့မဟုတ်သစ်ငြမ်း၊ ဝါးငြမ်း။

۱۱ [اَسَاقِیلُ] (ج)

❀ [الْأَسْقَرُ بَوَطٌ] အဟာရခို၊ တဲ့သည့်ရောဂါ။ စကာ
ဗိရောဂါ။

❖ [الْأَسْفُ] ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများ ခံယူသော
ဘွဲ့။

●[الْأَنْكُرُجَةُ]ဟင်းခိုး၊ ရှုလကာရည်ထည့်သော
ခွက်။

● [الإِسْكَارِيَّةُ] သံကောင်ကြောင့်ဖြစ်သော အစ်စ်ကာ
ရီရောဂါ။

(سك ف) يَمْرُ [الْإِسْكَافُ] ❁

(سك ل) ٢٢٢ [الإنسكئة] •

● [الْأَكْمِمْ] ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများ ဝတ်သော
အဝတ်။

• [الْأَكْمَرُ] အက်စကီးမိုးလူမျိုး။

❁ [اَسْل] ညီညာပြန်ပြူးသည်။ ချောမွေ့သည်။

အမေး။ ညီညာပြန်ပြန်။ ချောမွေ့ခြင်း။

၁။ အံ့လုံ။ သိသာပြန်ပြုံးစေသည်။ ချောမွေ့

အောင်လုပ်သည်။ ❶ [- الْحَدِيد] လွှာ

သောသံပြားချပ်များ ပြုလုပ်သည်။ ❷

။မြစေသည်။(လက်နက်ကို)ချွန်မြစေသည်။[السلاح]

ချန်ပြအောင် သွေးသည်။

[تاسل] (ဖခင်)ခြေရာနင်းသည်။ စရိုက်တူ
သည်။ [تاسن] ကြည့်

[الْأَسْلَ] ❶ ကျုပ်တစ်မျိုး။ ❷ ရှည်လျား
သောဆူး။ ❸ လုံး။ ❹ သံဖြင့်ပြုလုပ်၍ ထက်

မြက်စွာသွေးထားသော သံပြား၊ ဓါးစသည်။

[၁၂၁] ● ရှည်လျားဖြောင့်တန်း၍ ချောမွေ့၊
အောင် ပြုလုပ်ထားသောအချောင်း၊ အတံ။

❶ ထိပ်စွန်းၵၢ [أَسَلَةُ اللَّسَانِ] လျှာထိပ်။ ❷ ထိပ်
ဦး(ခါးဖျား၊ လှံဖျားစသည်)။

(سرب) [ꠘꠞꠤ] [ꠕꠟꠦ꠴ꠋꠐꠤ]

• [အာမိတံ] အင်္ဂတေ။ ဘိလပ်ဇေ။

• [အံ့န့ၵ်] အပြာနုရောင်။

❁ [_ ၊ ။] (လေ၊ ရေ)ညစ်ညမ်းသည်။

[အံ့-အံ့] (လေ၊ ရေ)ညစ်ညမ်းခြင်း။

၁ [အိၤ] (လေ၊ ရေ)ညှပ်ညှမ်းသည်။ ၂

[– فَلَانٌ]လေကောင်း၊ လေသန့်မရသဖြင့်
မူးမေ့သည်။

[အံ့] လေကောင်း၊ လေသန့်မရသဖြင့် မူး
မေ့ခြင်း။

[အိမ်] လေကောင်း၊ လေသန့်မရသဖြင့်
မူးမေ့သူ။

● (လေ၊ ရေ)ညစ်ညမ်းသည်။ ● [تاسن]

အချစ်ပေါ့သည်။ အချစ်ပြယ်

သည်။ ❶ | او غدا فلان | (ကတိ)ပျက်:ပည်။

|| အဆုတ်အဆုတ် || အဆုတ်အဆုတ် || အဆုတ်အဆုတ် ||
|| အဆုတ်အဆုတ် || အဆုတ်အဆုတ် || အဆုတ်အဆုတ် ||

❶ [أَسَى] ❶ စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေပေးသည်။ သင့်မြတ်စေသည်။ ❷ [الْجَرَحَ] ❷ ဇာတ်ရာကို ပျောက်ကင်းအောင်ကုသည်။ ❸ [الشَّىءَ] ❸ ပျက်စီးနေသောအရာကို ကောင်းအောင်ပြုပြင်သည်။

[أَسَوْ] စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေပေးခြင်း။ သင့်မြတ်စေခြင်း။

[الْأَسْوَارُ] စစ်ခေါင်းဆောင်။

[أَسَى] ❶ ကုသည်။ ဝေဒနာကို သက်သာစေသည်။ ❷ ဖြေသိမ့်ပေးသည်။

[أَسَى] ❶ ကုသခြင်း။ ဝေဒနာကို သက်သာစေခြင်း။ ❷ ဖြေသိမ့်ပေးခြင်း။

[أَسَى] ပူဆွေးဝမ်းနည်းသည်။

[أَسَى] ပူဆွေးဝမ်းနည်းခြင်း။

[أَسَى-أَسَى-أَسَى-أَسَى-أَسَى] ပူဆွေးဝမ်းနည်းသူ။

[أَسَى] ပူဆွေးဝမ်းနည်းအောင် လုပ်သည်။ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစေသည်။

[أَسَى] ❶ ညီညာအောင်လုပ်သည်။ ပြေပြစ်ချောမွေ့စေသည်။ ❷ [فَلَانًا بِمَا لَهُ] ❷ ရရှိစေသည်။ ပေးကမ်းသည်။ ❸ အတူတကွ မျှဝေခံစားသည်။ [أَخَاكَ مِنْ أَسَاكَ] အသင့်အား သာတူညီမျှ ဆက်ဆံသူသည်သာ အသင်၏ညီ၊ အစ်ကိုဖြစ်သည်။ (စစ်မှန်သော မိတ်ဆွေဖြစ်သည်။) ❹ [فَلَانًا بِصُيُبَتِهِ] ❹ ဖြေသိမ့်အားပေးသည်။

[أَسَى] ❶ စေ့စပ်ပေးသည်။ ညှိနှိုင်းပေးသည်။ ပြေလည်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ❷ အားပေးစကားပြောသည်။

[أَتَسَى] ❶ နောက်လိုက်သည်။ ❷ စံနမူနာယူသည်။

[أَتَسَى] ❶ အချင်းချင်း ပြေလည်အောင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သည်။ ❷ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သင့်မြတ်အောင်နေသည်။

[أَتَسَى] ❶ နောက်လိုက်သည်။ ❷ စံနမူနာယူသည်။

[أَسَاءَ] (ج) ❶ ဆရာဝန်။ ခွဲစိတ်ကုသသူ။ ❷ [أَسَاءَ-أَسَاءَ]။

[الْأَسِيَّةُ] ❶ မဏ္ဍိုင်။ ❷ အခြေခံအုပ်မြစ်။ ❸ အခြေခံခိုင်မာသော အဆောက်အဦး။

[أَوَّاسٍ] (ج) ❶ စံနမူနာ။ ❷ ခံယူကျင့်သုံးအပ်သော အပြုအမူ။ ❸ ဥပမာပုံစံ။

[الْمَأْسَاءُ] သမိုင်းအဖြစ်အပျက်တို့ကို ပြောင်မြောက်စွာဖော်ညွှန်းနိုင်ပြီး ကြေကွဲဖွယ် ဇာတ်သိမ်းခန်းဖြင့် ကပြဖြေဖျော်သည့် ကြေကွဲဖွယ်ပြဇာတ်။ (ج) [مَأْسٍ]။

❶ [أَسِيَاءَ-أَسِيَاءَ] အာရုတိုက်။

❶ [الْأَسِيَّتُونَ] ထူးခြားသောအနံ့ရှိပြီး အငွေ့ပြန်တတ်သော ဓါတ်ငွေ့ရည်တစ်မျိုး။

❶ [أَسَبَ] ❶ စုပေါင်းရောနှောသည်။ ❷ ရောမွှေသည်။ ❸ [فَلَانًا] ❸ ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။ ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့သည်။

[أَسَبَ] ❶ စုပေါင်းရောနှောခြင်း။ ❷ ရောမွှေခြင်း။ ❸ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း။ ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့ခြင်း။

[أَسَبَ] ❶ အကိုင်းအလက် ထူထပ်စွာရှင်သန်ပေါက်ရောက်သည်။ ထူထပ်များပြားသည်။ ❷ [الْأَمْرُ] ❷ အမူပွေသည်။ ဇာတ်လမ်းရှုပ်ထွေးသည်။ ပြဿနာပေါင်းစုံကျရောက်သည်။ ❸ [سَيِّئًا وَسَيِّئًا] (သူနှင့်ကျွန်

တော်၏ကြား၍အချစ်ပြယ်သည်။

[أَشْب] အကိုင်းအလက် ထူထပ်စွာ ရှင်သန် ပေါက်ရောက်သော။ ထူထပ်များပြားသော။

[أَشَب] ❶ စုပေါင်းရောနှောသည်။ ❷ ရောမွှေသည်။ ❸ [أَفْلَانًا] အလွန်အမင်း ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။ ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့သည်။ ❹ [يَسِينُ] ပြဿနာဖန်တီးသည်။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားအောင် ရန်ထောင်ပေးသည်။ ❺ သတ္တုစပ်ပြုလုပ်သည်။

[أَتَشَب] စုပေါင်းရောနှောသည်။ စုပြုံရောထွေးသည်။

[أَتَشَب] ❶ အကိုင်းအလက် ထူထပ်စွာရှင်သန်ပေါက်ရောက်သည်။ ထူထပ်များပြားသည်။ ❷ [أَلْيَمْرُ] အမှုမွှေသည်။ ဇာတ်လမ်းရှုပ်ထွေးသည်။ ပြဿနာပေါင်းစုံကျရောက်သည်။ ❸ [يَسِينُ وَيَسِينَهُ] (သူနှင့်ကျွန်တော်၏ကြား၍)အချစ်ပြယ်သည်။ ❹ စုပြုံတိုးဝေ့သည်။ အလှအယက်နေရာယူသည်။

[أَلْيَابَةُ] ❶ လူစုလူဝေး။ ❷ မတရားသဖြင့် ရယူထားသော ပစ္စည်း။ ❸ သမ္မာအာဇီဝမကျသောနည်းဖြင့် ရှာဖွေထားသော ငွေကြေး။ ❹ သတ္တုစပ်၊ အလွိုင်း။ (ج) [أَتَانِب]။

❶ [أَشْرُ] ❶ [أَلْخَشْبَةَ] (သစ်သားကို)ဖြန့်ခင်းသည်။ ❷ ပြန့်နှံ့စေသည်။ ❸ (အသွားများကို)ချွန်မြအောင်သွေးသည်။

[أَشْرُ] ❶ (သစ်သားကို)ဖြန့်ခင်းခြင်း။ ❷ ပြန့်နှံ့စေခြင်း။ ❸ (အသွားများကို)ချွန်မြအောင်သွေးခြင်း။

[أَشْرُ] ❶ ပျော်ရွှင်တက်ကြွသည်။ မြူးသည်။ ❷ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။

❶ [الْبَرَقُ] (လျှပ်စီး)တဖြတ်ဖြတ် တောက်ပသည်။ ❷ [النَّبَاتُ] (အပင်)ယိမ်းထိုးလှုပ်ရှားသည်။

[أَشْرُ] ❶ ပျော်ရွှင်တက်ကြွခြင်း။ မြူးခြင်း။ ❷ မောက်မာခြင်း။ မာနကြီးခြင်း။ ❸ (လျှပ်စီး)တဖြတ်ဖြတ် တောက်ပခြင်း။ ❹ (အပင်)ယိမ်းထိုးလှုပ်ရှားခြင်း။

[أَشْرُ-أَشْرَانُ] ❶ ပျော်ရွှင်တက်ကြွသူ။ မြူးသူ။ ❷ မောက်မာသူ။ (لَهُ هُوَ كَذَّابٌ أَشْرٌ) သို့သာမက သူသည် အလွန်လိမ်ညာ၍ မောက်မာသူဖြစ်၏။

[أَشْرُ] ❶ [الْخَشْبَةَ] (သစ်သားကို)ဖြန့်ခင်းသည်။ ❷ ပြန့်နှံ့စေသည်။ ❸ (ခါးသွား၊ လှဲသွားစသည်ကို)ချွန်မြအောင်သွေးသည်။ ❹ [أَلَى الْكَأَبِ] ကျမ်းညွှန်းရေးသည်။ မိမိ၏အမြင်ကို ထည့်သွင်းရေးသားသည်။

[مُؤَشَّرُ] ❶ ဖြန့်ခင်းထားသော(သစ်သား)။ ❷ ပြန့်နှံ့နေသော(အရာ)။ ❸ ချွန်မြအောင် သွေးထားသော(အသွား)။ ချွန်မြသော(အရာ)။ [تَغْرُ مُؤَشَّرُ] ချွန်ထွက်နေသောလည်စေ့။

[الْإِشَارَةُ] ❶ လွှစာ။ ❷ သစ်တိုသစ်စ။

[الْإِشَارَةُ] ကြည့် [شور]

[الْإِشْرُ] သွားများညီညာထက်မြက်မှု။

[الْمِشَارُ] လွှ။ (ج) [مَاشِرُ]

❶ [الْإِشْرَاسُ] ကော်ရည်ထုတ်သော အပင်တစ်မျိုး။

❶ [أَشْرُ] ❶ တုတ်သို့မဟုတ်ခြုံတံဖြင့် ခူးဆွတ်သည်။ ခူးဆွတ်သည်။ ❷ ရွှင်မြူးသည်။ ပျော်သည်။

[أَشْرُ] ❶ တုတ်သို့မဟုတ်ခြုံတံဖြင့် ခူးဆွတ်

ခြင်း။ ခူးဆွတ်ခြင်း။ ❶ ရွှင်မြူးခြင်း။ ပျော်ခြင်း။

[الْأَش] မုန့်ခြောက်။

❶ [الْأَشْفَى] အပေါက်ဖောက်သည့်စူး။ တံစိုး။

❶ [أَشْن] သရော်ဖြင့်ဆေးကြောသည်။

[الْأَشْنَانِ. الْأَشْنَان] ❶ သရော်။ ❶ ဆပ်ပြာ။ ❶ သရော်ပင်။ ❶ ဖွတ်လျှော်ရာ၌ ဆပ်ပြာကဲ့သို့ အသုံးပြုရသော သရော်ပင်၏ပြာ။

[أَشْنُ] (ج)။ ကပ်ပါးပင်တစ်မျိုး။ [الْأَشْنَةُ]

❶ [أَصْدُ] ❶ ပိတ်သည်။ ❶ ဖုံးကာသည်။

[أَصْدُ. إَصْدُ] ❶ ပိတ်ခြင်း။ ❶ ဖုံးကာခြင်း။

[أَصْدُ. أَوْصَد] ❶ ပိတ်သည်။ ❶ ဖုံးကာသည်။

[إِيصَاد] ❶ ပိတ်ခြင်း။ ❶ ဖုံးကာခြင်း။

[مَوْصَد] ❶ ပိတ်ထားသော(အရာ)။ ❶ ဖုံးကာ

ထားသော(အရာ)။ ﴿إِنَّمَا عَلَيْهِمْ مَوْصَدَةٌ﴾ မုချကေန် ထိုမီးသည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ပိတ်ဆို့ထားမည်။

[أَصْد] ❶ [الثَّوْب] လက်မပါသည့်အင်္ကျီပြုလုပ်သည်။ လက်ပြတ်အင်္ကျီချုပ်သည်။

❶ [الجَارِيَّة] မိန်းကလေးကို လက်မပါသည့်အင်္ကျီဝတ်ဆင်ပေးသည်။

[الْأَصْدَةُ] လက်မပါသည့်အင်္ကျီ။ အင်္ကျီလက်ပြတ်။ (ج) [أَصْدُ]။

[الْأَصْدَةُ] လူမျိုးစုများ စုဝေးရာနေရာ။ လူစုလူဝေး။ လူစုရာအရပ်။ (ج) [إِصْدُ]။

[الْأَصِيدُ] ခွက်။ ပန်းကန်။

[الْأَصِيدَةُ] ❶ လက်မပါသည့်အင်္ကျီ။ အင်္ကျီလက်ပြတ်။ ❶ ခြုံ(ကြက်ခြုံ၊ ဘဲခြုံစသည်)။

[أَصْدُ. أَصَائِدُ] (ج)။

[الْمَوْصَدُ] လက်မပါသည့်အင်္ကျီ။ အင်္ကျီလက်ပြတ်။

[الْمَوْصَدَةُ] လက်မပါသည့်အင်္ကျီ။ အင်္ကျီလက်ပြတ်။

❶ [أَصْرُ] ❶ ချည်နှောင်သည်။ ❶ ဖမ်းဆီးသည်။ ချုပ်နှောင်သည်။ ❶ သံယောဇဉ်ဖြစ်သည်။ ❶ ချိုးဖွဲသည်။ ❶ ထိန်းသိမ်းထားသည်။ [أَصْرَ مَالَهُ عَنْهُ] သူ့ပစ္စည်းကို မပေးပဲ ထိန်းသိမ်းထားသည်။ ❶ [الْخِيَنَةُ] ရွက်ဖျင်တဲအတွက် ကြိုးပြုလုပ်သည်။

[أَصْرُ] ❶ ချည်နှောင်ခြင်း။ ❶ ဖမ်းဆီးခြင်း။ ချုပ်နှောင်ခြင်း။ ❶ သံယောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း။ ❶ ချိုးဖွဲခြင်း။ ❶ ထိန်းသိမ်းထားခြင်း။ ❶ ရွက်ဖျင်တဲအတွက် ကြိုးပြုလုပ်ခြင်း။

[انْتَصَرَ] ❶ [الْأَرْضُ] (မြေ၌)အပင်များ တစ်ပင်နှင့်တစ်ပင် ချိတ်ဆက်သည်။ အပင်များရှည်လျားထူထပ်စွာ ပေါက်ရောက်သည်။ ❶ [الْقَوْمُ] လူဦးရေများပြားသည်။

[الْأَصْرَةُ] ❶ သံယောဇဉ်။ ❶ ကြင်နာမှု။ ❶ ထောက်ထားညှာတာမှု။ ❶ လက်မောင်းရင်းနှစ်ဘက်ကို ချည်နှောင်ရသောကြိုး။ (ج) [أَوْ أَصْرُ]။

[الْإِصَارُ] ❶ လက်မောင်းရင်းနှစ်ဘက်ကို ချည်နှောင်ရသောကြိုး။ ❶ ရွက်ဖျင်တဲဆောက်လုပ်ရာ၌ အသုံးပြုရသောကြိုး။ (ج) [أَصْرَةُ. أَصْرُ]။

[الْأَصْرُ] ❶ ခိုင်မာသော ကတိဝန်ခံချက်။ ❶ အလွန်လေးလံသောဝန်ထုပ်၊ ဝန်ပိုး။ အလွန်လေးလံသောတာဝန်။

﴿قَالَ أَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ أَصْرِي﴾

အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က အသင်တို့သည်
 ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဝန်ခံခဲ့ကြပြီး ငါအရှင်
 မြတ်၏ကတိတော်ကိုလည်း လက္ခယူခဲ့ကြပြီ
 မဟုတ်လောဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။
 ﴿رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اَصْرًا اَكْمَا حَمَلْتَنَا عَلَيَّ النَّبِيِّ مِنْ قَبْلِنَا﴾
 အို ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူ
 တော်မူသောအရှင်မြတ် အရှင်မြတ်သည်
 ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ကျွန်တော်မျိုးတို့၏
 အလျှင် ရှိခဲ့ကြကုန်သောသူတို့အား ထမ်း
 ဆောင်စေတော်မူသကဲ့သို့ လေးလံသောတာ
 ဝန်ကို သတ်မှတ်တော်မမူပါနှင့်။

[الْاَصِيرُ] ရည်လျားရှုပ်ထွေးသော(အပင်၊ ဆံ
 ပင်၊ ချည်ခင်စသည်)။(ج) [اَصْرٌ]။

[الْمَاَصِرُ] ❶ သဘောများဖြတ်သန်းမှုမပြုနိုင်
 ရန် မြစ်၌ကန်လန့် ဖြတ်ကာရံထားသော
 သံကြိုး။ ❷ ဖြတ်သန်းသွားလာမှုမပြုနိုင်ရန်
 လမ်း၌ကာရံထားသော အတားအဆီး။ (ج)
 [مَاَصِرٌ]။

❶ [- اَصْ] ❷ [الْلَحْمُ] (အသားအရေ)ကျစ်
 လျစ်မာကျောသည်။ ပြည့်တင်းခိုင်မာသည်။
 ❶ [الْمَأَقَةُ] (ကုလားအုတ်၏အသားအရေ)
 မာကျောသည်။ ပြည့်တင်းခိုင်မာသည်။ ❷
 [الْقَوْمُ بِمَعْضَاهُمْ بَعْضًا] လူခြေထူထပ်ရှုပ်ထွေး
 သည်။ ❸ [الشَّىْءُ] တိကျခိုင်မာစေသည်။
 [اَصِيصٌ] ❶ အသားအရေ မာကျောခြင်း။ ပြည့်
 တင်းခိုင်မာခြင်း။ ❷ လူခြေထူထပ်ရှုပ်ထွေး
 ခြင်း။ ❸ တိကျခိုင်မာစေခြင်း။
 [اَصُوصٌ] အသားအရေ မာကျောသော(ကု
 လားအုတ်)။(ج) [اَصَايِصٌ]။
 [اَصَصٌ] ခိုင်မာစေသည်။ မာပြင်းစေသည်။

သိပ်သည်း ကျစ်လျစ်စေသည်။

[اِتَّقَصْ] ❶ စုရုံးသည်။ ❶ [الْقَوْمُ] လူခြေ
 ထူထပ်သည်။

[الْاَصَاصُ] ❶ မြေသည်သည် ဒယ်အိုးပြုလုပ်သူ။
 ❶ ပန်းအိုးပြုလုပ်သူ။

[الْاَصِيصُ] ❶ မြေသည်သည် ဒယ်အိုး။ ❶ ပန်း
 အိုး။(ج) [اَصَايِصٌ اَصَصٌ]။

[الْاَصِيصَةُ] နီးကပ်စွာ တည်ဆောက်ထားသော
 အိမ်များ။

❶ [الْاَصْطَبَةُ] ဂုံလျှော်သို့မဟုတ် ဝါဂွမ်းအကြမ်း။
 [الْاَصْطَبَةُ] ကြည့်

❶ [الْاِصْطَبِلُ] ခြင်းစောင်း။ကြည့် [الْاِصْطَبِلُ]

❶ [الْاِصْطَفْلَيْنِ] မုန်လာဥတစ်မျိုး။

❶ [الْاِصْطِلُ] မျက်မမြင်။

❶ [الْاَصْفُ] အညွန့်ကို ဟင်းချိုရည်သို့မဟုတ်
 ဆားရည်စိမ်ချဉ်ဖတ်အဖြစ် စားသုံးရသော
 အပင်တစ်မျိုး။

❶ [- اَصْلُ] အရင်းအမြစ်ကို စူးစမ်းလေ့လာ
 သည်။ အနုလုံပဋိလုံ လေ့လာသည်။
 [اَصْلُ] အရင်းအမြစ်ကို စူးစမ်းလေ့လာခြင်း။
 အနုလုံပဋိလုံ လေ့လာခြင်း။ အသေးစိတ်
 လေ့လာခြင်း။

[اَصْلُ اللَّحْمِ] အသား
 ပုပ်သည်။ အသားပျက်သည်။

[اَصْلُ] ပျက်စီးခြင်း။ ပုပ်ခြင်း။

[اَصْلُ] ❶ အမြစ်တွယ်သည်။ ❶ တည်တံ့
 သည်။ ခိုင်မာသည်။ ❶ ခွန်အားရှိသည်။

❶ [الرَّأْيُ] (အတွေးအခေါ်)မြင့်မားထက်
 မြက်သည်။ အတွေးအမြင် ကောင်းမွန်ခိုင်
 မာသည်။ ❶ [الْاِسْلَوْبُ] နည်းလမ်းမှန်ကန်

သည်။ စနစ်ကျသည်။ ❶ [التَّسَبُّ]မျိုးရိုး
မြင့်မြတ်မှန်ကန်သည်။

[أَصْلُهُ] ❶ အမြစ်တွယ်ခြင်း။ ❷ တည်တံ့
ခြင်း။ ခိုင်မာခြင်း။ ❸ ခွန်အားရှိခြင်း။ ❹ အ
တွေးအခေါ်မြင့်မားထက်မြက်ခြင်း။ ❺ နည်း
လမ်းမှန်ကန်ခြင်း။ စနစ်ကျခြင်း။ ❻ မျိုးရိုး
မြင့်မြတ် မှန်ကန်ခြင်း။

[أَصِيلٌ] ❶ အမြစ်တွယ်သော(အပင်)။ ❷
တည်တံ့သူ။ ခိုင်မာသူ။ ❸ ခွန်အားရှိသူ။ ❹
အတွေးအခေါ်မြင့်မားထက်မြက်သူ။ ❺ နည်း
လမ်းမှန်ကန်သူ။ စနစ်ကျသူ။ ❻ မျိုးရိုးမြင့်
မြတ်မှန်ကန်သူ။

[أَصَلَ] နေညိုချိန်ကျရောက်သည်။

[إِيصًا] နေညိုချိန်ကျရောက်ခြင်း။

[أَصْلٌ] အခိုင်အမာတည်ဆောက်သည်။ အ
ခိုင်အမာ အုတ်မြစ်ချသည်။

[تَأَصَّلَ] ❶ အမြစ်တွယ်သည်။ ❷ တည်တံ့
သည်။ ခိုင်မာသည်။ ❸ ခွန်အားရှိသည်။ ❹
[الرَّأْيُ] (အတွေးအခေါ်)မြင့်မားထက်မြက်
သည်။ အတွေးအမြင် ကောင်းမွန်ခိုင်မာ
သည်။ ❺ [الْإِسْلَوبُ] နည်းလမ်းမှန်ကန်
သည်။ စနစ်ကျသည်။ ❻ [التَّسَبُّ] မျိုးရိုး
မြင့်မြတ်မှန်ကန်သည်။

[اسْتَأَصَلَ] ❶ အခြေခိုင်သည်။ အခြေ
ခံကောင်းသည်။ ❷ [الشَّيْءُ] အမြစ်လှန်
သည်။ အမြစ်ပါမကျန်အောင်နှုတ်သည်။

[أَلْأَصْلُ] ❶ အတွေးအခေါ် မြင့်မားထက်မြက်
မှု။ ❷ နည်းလမ်းမှန်ကန်မှု။ စနစ်ကျမှု။ ❸
မျိုးရိုးမြင့်မြတ်မှန်ကန်မှု။

[أَصَلَ] ❶ အမြစ်။ ❷ အခြေခံ။ အုတ်မြစ်။

❶ မျိုးရိုးမြင့်မြတ်မှန်ကန်မှု။ ❷ မူရင်း။ ❸
ဥပဒေစည်းမျဉ်း။ ❹ လုံးဝ။ [مَا فَعَلْتَهُ أَصْلًا] ဒါ

ကို ငါလုံးဝမလုပ်ခဲ့ရဘူး။ (ج) [أَصُولٌ]

[الْأَصْلِيُّ] ❶ မူရင်းနှင့်ဆိုင်သော။ ❷ အခြေခံ
ကျသော။

[الْأَصْلَةُ] မြွေပွေး။

[الْأَصُولُ] ❶ အခြေခံစည်းမျဉ်းများ။ ❷ ဥပဒေ
သများပြဌာန်းရန် အခြေခံစည်းမျဉ်းများ။
[أَصُولُ الشَّرْعِ] အစ္စလာမ့်တရားတော်သို့မ
ဟုတ် အစ္စလာမ့်ဥပဒေ၏အခြေခံကြီး(၄)ရပ်။
(ယင်းအခြေခံလေးရပ်မှာ-၁။ ကုန်အာန်ကျမ်း
တော်မြတ်။ ၂။ 'စန္ဒဟ်' တမန်တော်မြတ်၏
ဘဝဆောက်တည်မှုပုံစံ။ ၃။ 'အိဂျ်မာအ်'
ခေတ်အဆက်ဆက် အစ္စလာမ့်သုခမိန်ကြီး
များ၏ညီညွတ်သောအဆုံးအဖြတ်။ ၄။ ကိ
ယာစ်' အထက်ပါအခြေခံသုံးရပ်ကို အခြေခံ
၍ နှိုင်းယှဉ် သုံးသပ်ထားသော အဆုံးအ
ဖြတ်။

[أَصَالَ- أَصْلَان- أَصْلٌ] (ج) နေညိုချိန်။ [الْأَصِيلُ]
- أَصَائِلُ]။

[الْأَصِيلَةُ] ❶ တည်ရှိသောပစ္စည်း။ ❷ အား
လုံး။ တစ်ခုမကျန်။ တစ်ယောက်မကျန်။
[أَصِيلَةُ الرَّجُلِ] လူတစ်ယောက်၏ ခိုင်မာသော
ပစ္စည်း။ တည်ရှိသောပစ္စည်း။ [أَخَذَ الشَّيْءُ بِأَصْلِهِ]
တစ်ခုမကျန်ယူသည်။ [جَاءُوا بِأَصْلِيَّتِهِمْ] တစ်
ယောက်မကျန်လာသည်။

❶ [أَصْرٌ] ❶ ရစ်ခွေသည်။ တွန့်လိမ်သည်။ လူး
လွန့်သည်။ [عَنْدَ الْوَلَدِ] မီးဖွားချိန်၌ နာ
ကျင်သဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်တွန့်လိမ်လူးလွန့်သည်။
❷ [الْإِمْرُ] ပူပင်သောကရောက်စေသည်။

❶ ဝန်ပိစေသည်။ ခက်ခဲကြပ်တည်းစေသည်။ ❷ [الشى-]ချိုးဖဲ့သည်။
 [اضاض] မီးဖွားချိန်နာကြင်သဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်တွန့်လိမ်လူးလွန့်ခြင်း။
 [اضاض-اض] ပူပင်သောကရောက်စေခြင်း။ ဝန်ပိစေခြင်း။ ခက်ခဲစေခြင်း။ ချိုးဖဲ့ခြင်း။
 [اض] အလျင်စလို ပြုမူဆောင်ရွက်သည်။ အပြေးအလွှားသွားရောက်သည်။
 [مؤاضة] အလျင်စလို ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်း။ အပြေးအလွှားသွားရောက်ခြင်း။
 [انتض] ❶ အခက်အခဲ ဆိုက်ရောက်သည်။ အကြပ်အတည်းတွေ့သည်။ ❷ [اليه-]အကြပ်အတည်းတွေ့သည်။ ❸ [الشى-]ရှာဖွေသည်။ ❹ [فلا-]ရှိက်သည်။
 [الاضاض] ❶ အပူရှိန်။ အပူငွေ့။ ❷ ခိုလှုံရာ။ နားခိုရာ။
 [الاض] အရင်းအမြစ်။ အခြေခံ။ အုတ်မြစ်။
 (ج) [اضاض]။
 ❶ [اضم-] ❶ အမုန်းထားသည်။ မုန်းတီးမှုကို သိုဝှက်ထားသည်။ အကောက်ကြံသည်။ အာဃာတထားသည်။ ❷ ဒုက္ခပေးသည်။
 [اضم] ❶ အမုန်းထားခြင်း။ မုန်းတီးမှုကို သိုဝှက်ထားခြင်း။ အကောက်ကြံခြင်း။ အာဃာတထားခြင်း။ ဒုက္ခပေးခြင်း။
 ❷ [الاضاء] မိုးမခပ်များ စုဝေးပေါက်ရောက်ရာနေရာ။
 ❸ [الاضاء] ရေအိုင်။ ရေစုဝေးရာနေရာ။ (ج)
 [اضوات-اضيات]။
 ❹ [اطر-] ❶ ဘောင်ခတ်သည်။ ဘောင်တပ်ဆင်သည်။ ❷ ကိုင်းညွတ်စေသည်။ ပျော

ပျောင်းစေသည်။ ကွေးညွတ်စေသည်။
 [اطر] ❶ ဘောင်ခတ်ခြင်း။ ❷ ကိုင်းညွတ်စေခြင်း။ ပျော့ပျောင်းစေခြင်း။
 [اطر] ❶ ဘောင်ခတ်သည်။ ဘောင်တပ်ဆင်သည်။ ❷ ကိုင်းညွတ်စေသည်။ ပျော့ပျောင်းစေသည်။ ကွေးညွတ်စေသည်။
 [اناطر] ကောက်ကွေးသည်။ ကိုင်းညွတ်သည်။
 [ناطر] ❶ ကောက်ကွေးသည်။ ကိုင်းညွတ်သည်။ ❷ [المراة-] (မိန်းမ)လမ်းလျှောက်ရာ၌ ကိုင်းညွတ်သည်။ ကန့်ကလျ လမ်းလျှောက်သည်။ ❸ [بالمكان-] နေရာမှ မချီနိုင်အောင်ဖြစ်သည်။
 [الاطر] ❶ သံယောဇဉ်။ ကြင်နာမှု။ ထောက်ထားညှာတာမှု။ ❷ လက်မောင်းရင်းနှစ်ဘက်ကို ချည်နှောင်ရသောကြိုး။ (ج)
 [اواطر]။
 [الاطر] ❶ ဘောင်။ ❷ ကုလားနား။ ❸ ဝိုင်းဖွဲ့နေသောလူစု။ ❹ သပျစ်ကိုင်းအညွန့်။ ❺ နှုတ်ခမ်းနှင့် နှုတ်ခမ်းမွေးကြားရှိ အစိတ်အပိုင်း။ ❻ မြားတံ၏နောက်ပိုင်းရှိလေးကိုင်းချိတ်ရာနေရာ။ (ج) [اطر]။
 [الاطر] လေးကိုင်း၏ကိုင်းညွတ်နေသည့် အစိတ်အပိုင်း။
 [الاطر] ❶ ဘောင်။ ❷ ကုလားနား။ ❸ ဝိုင်းဖွဲ့နေသောလူစု။ ❹ သပျစ်ကိုင်းအညွန့်။ ❺ နှုတ်ခမ်းနှင့် နှုတ်ခမ်းမွေးကြားရှိ အစိတ်အပိုင်း။ ❻ မြားတံ၏နောက်ပိုင်းရှိလေးကိုင်းချိတ်ရာနေရာ။ ❼ ခြေသည်း၊ လက်သည်းအောက်ရှိအသား။ (ج) [اطر-اطر]။

သည်။

[أَلْفَا] သတ်မှတ်ထားသောအချိန်။

❖ [أَفَر] ❶ တက်ကြွသည်။ ❷ ခုန်အုပ်သည်။

❶ [أَلْحَيَوَانُ] (အိုး) ဆူပွက်သည်။ ❷ [الْقَرْ] ဝဖြိုးလာသည်။

❶ [الْخَادِم] ပေါ့ပါးသွက်လက်သည်။ ဖြတ်ဖြတ်လတ်လတ် ဆောင်ရွက်သည်။

[أَفَرُ-أَفُور] ❶ တက်ကြွခြင်း။ ❷ ခုန်အုပ်ခြင်း။

❶ ဆူပွက်ခြင်း။ ❷ ဝဖြိုးလာခြင်း။ ❸ ပေါ့ပါးသွက်လက်ခြင်း။ ❹ ဖြတ်ဖြတ်လတ်လတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

[أَفَر-أَفَار-مَفَر] ❶ တက်ကြွသော(သူ)။ ❷ ခုန်အုပ်သော(သူ)။ ❸ ဆူပွက်သော(အရာ)။ ဝဖြိုးလာသော(သူ)။ ❹ ပေါ့ပါးသွက်လက်သော(သူ)။ ❺ ဖြတ်ဖြတ်လတ်လတ် ဆောင်ရွက်သော(သူ)။

[أَفَر-] ❶ တက်ကြွသည်။ ❷ ဝဖြိုးလာသည်။

[أَفَر] ❶ တက်ကြွခြင်း။ ❷ ဝဖြိုးလာခြင်း။

[أَفَر-أَفَرَان] ❶ တက်ကြွသူ။ ❷ ဝဖြိုးလာသူ။

[أَسْتَأْفَر] ❶ တက်ကြွသည်။ ❷ ဝဖြိုးလာသည်။

[الْأَفْرَة] ❶ လူခြေထုပ်ဆူညံမှု။ ❷ ဘေးဒုက္ခ။

[الْأَفَار] အလွန်အပြေးသန်သော(သူ၊ မြင်းစသည်)။

[الْمَفَر] အစေခံ။ အလုပ်အကြွေးပြုရသူ။ (ج) [مَأْفَر]။

❖ [الْأَفَر نَج-الْأَفَر نَجَة] ပြင်သစ်လူမျိုး။

❖ [الْإَفَرِين] ❶ စင်စင်အမိုး။ ❷ အိမ်၏နံရံ၊ ပြူတင်းစသည်တို့၌ အပြင်သို့ထုတ်ထားသော

အစိတ်အပိုင်း။

❖ [أَفَرِيْقِيَّة] အဖရိကတိုက်။

❖ [أَف-] ❶ စိတ်ဆိုးသဖြင့် “အို” “အား” စသည်ဖြင့် ငေါက်ငန်းသည်။ ❷ စိတ်နှင့်အခန့်မသင့်သောအခါ ညည်းငြူသံပြုသည်။ [أَف] ❶ စိတ်ဆိုးသဖြင့် “အို” “အား” စသည်ဖြင့် ငေါက်ငန်းခြင်း။ ❷ စိတ်နှင့်အခန့်မသင့်သောအခါ ညည်းငြူသံပြုခြင်း။

[أَف-أَفُف] ❶ စိတ်ဆိုးသဖြင့် “အို” “အား” စသည်ဖြင့် ငေါက်ငန်းသော(သူ)။ ❷ စိတ်နှင့်အခန့်မသင့်သောအခါ ညည်းငြူသံပြုသော(သူ)။ အလွန်ညည်းငြူတတ်သူ။

[أَفَف] ❶ စိတ်ဆိုးသဖြင့် “အို” “အား” စသည်ဖြင့် ငေါက်ငန်းသည်။ ❷ စိတ်နှင့်အခန့်မသင့်သောအခါ ညည်းငြူသံပြုသည်။ ❸ အော်ငေါက်သည်။ ❹ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်သည်။

[تَأَفَف] ❶ အော်ငေါက်သည်။ ❷ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်သည်။ ❸ စိတ်ဆိုးသည်။

[أَف-أَف] “အို” “အား” စသည်ဖြင့် စိတ်ဆိုးသောအခါ၌လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ငေါက်ငန်းသောအခါ၌လည်းကောင်း ပြောဆိုသည့်အသံ။

[الْأَفَة] ❶ သတ္တိကြောင်ခြင်း။ ❷ ရွံ့ရှာဖွယ်ရာအညစ်အကြေး။

[أَلِيَأَفُف] ❶ သတ္တိကြောင်သူ။ ❷ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသူ။ ❸ အလွန်ခါးသောအစားအစာ။ ❹ ခါငှက်ပေါက်စ။ (ج) [يَأْفِف]။

❖ [أَف-] ❶ ကမ္ဘာအနှံ့သွားလာသည်။ ❷ [فَلَانَاوَعْلِيَه] သာလွန်သည်။ ပိုမိုထူးကဲ

သည်။ ပိုမိုမြင့်မားသည်။ ❶ [الجلد] သား
ရေနယ် လုပ်သည်။

[أَفَق] ❷ ကမ္ဘာအနှံ့သွားလာခြင်း။ ❶ သာ
လွန်ခြင်း။ ပိုမိုထူးကဲခြင်း။ ပိုမိုမြင့်မားခြင်း။
❷ သားရေနယ်လုပ်ခြင်း။

[أَفَق] ❸ ကမ္ဘာအနှံ့သွားလာသူ။ ❶ သာ
လွန်သူ။ ပိုမိုထူးကဲသူ။ ပိုမိုမြင့်မားသူ။
[أَفَق] သားရေနယ် ပြုလုပ်ထားသော သား
(သားရေ) [أَفَق] (ج) [أَفَق]

[أَفَق] ❹ အလွန်မြင့်မြတ်သည်။ ❶ ပညာ
အရာ၌ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်
သည်။

[أَفَق] ❺ အလွန်မြင့်မြတ်ခြင်း။ ❶ ပညာအ
ရာ၌ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်ခြင်း။

[أَفَق] ❻ အလွန်မြင့်မြတ်သူ။ ❶ ပညာအ
ရာ၌ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သူ။
[أَفَق] ခေတ္တခဏ သွားရောက်လည်ပတ်
သည်။

[أَفَق] (ج) ❷ [أَفَق]

[أَفَق] ❸ ကမ္ဘာအနှံ့လျှောက်သွားသူ။ ❶
နိုင်ငံအတည်တကျမရှိသူ။

[أَفَق] ❹ ထောင့်။ ❶ မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း။ ❷
အသီး။ ❸ ဗဟုသုတ။ ❹ အတွေးအခေါ်။
[أَفَق] သူဟာ အလွန်ဗဟုသုတ
များသူဖြစ်တယ်။ အလွန်အမြင်ကျယ်သူဖြစ်
တယ်။ [أَفَق] သူဟာ အလွန်ဗဟု
သုတခေါင်းပါးသူဖြစ်တယ်။ အလွန်အမြင်
ကျဉ်းသူဖြစ်တယ်။ [أَفَق] (ج)

❶ [أَفَق] ငါအရှင်
မြတ်သည် မကြာမီပင် ၎င်းတို့အား မိုးကုတ်

စက်ဝိုင်းများ၌လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ကိုယ်
များ၌လည်းကောင်း ငါအရှင်မြတ်၏ သက်
သေလက္ခဏာတော်များကို ပြသတော်မူ
မည်။

[أَفَق] ❷ မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းနှင့်ဆိုင်သော။ ❶
နိုင်ငံအတည်တကျမရှိသော။ ❷ အိက္ခေတာ
မျဉ်း။

[أَفَق] သားရေနယ်ပြုလုပ်ထားသော သား
ရေ [أَفَق] (ج) [أَفَق]

❸ [أَفَق] ❹ လိမ်ညာသည်။ လုပ်ကြံပြောဆို
သည်။ မဟုတ်မမှန်စွပ်စွဲသည်။ ❶ လှည့်စား
သည်။ ❷ တစ်စုံတစ်ရာမှ မျက်နှာလွှဲစေ
သည်။ ﴿قَالُوا أَجِئْتَنَا بِبَيِّنَاتٍ﴾ ၎င်း
တို့က အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ကျွန်ုပ်တို့
၏ကိုးကွယ်ရာများမှ မျက်နှာလွှဲကျော့ခိုင်းစေ
ရန် ကျွန်ုပ်တို့ထံ ရောက်ရှိလာခဲ့သလော။
❸ မျက်စိရှေ့မှ ဖယ်ရှားသည်။ အာရုံပြောင်း
စေသည်။

[أَفَق] ❹ လိမ်ညာခြင်း။ လုပ်ကြံပြောဆို
ခြင်း။ မဟုတ်မမှန်စွပ်စွဲခြင်း။ ❶ လှည့်စား
ခြင်း။ ❷ တစ်စုံတစ်ရာမှ မျက်နှာလွှဲစေခြင်း။
❸ မျက်စိရှေ့မှ ဖယ်ရှားခြင်း။ အာရုံပြောင်း
စေခြင်း။

[أَفَق] ❺ လိမ်ညာသည်။ လုပ်ကြံပြောဆို
သည်။ မဟုတ်မမှန်စွပ်စွဲပြောဆိုသည်။ ❶
[أَفَق] ပျောက်ဆုံးသည်။ လမ်းပျောက်
သည်။

[أَفَق] ❶ လိမ်ညာခြင်း။ လုပ်ကြံပြောဆို
ခြင်း။ မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်း။ ❶
ပျောက်ဆုံးခြင်း။ လမ်းပျောက်ခြင်း။

[أَفَيْكَ] ❶ လိမ်ညာသူ။ လုပ်ကြံပြောဆိုသူ။

မဟုတ်မမှန်စွပ်စွဲပြောဆိုသူ။ ❷ ပျောက်ဆုံးသူ။ လမ်းပျောက်သူ။

[أَفَك] လိမ်ညာခိုင်းသည်။ လုပ်ကြံပြောဆိုစေသည်။ မဟုတ်မမှန်စွပ်စွဲပြောဆိုစေသည်။

[أَفَك] ❶ လိမ်ညာသည်။ လုပ်ကြံပြောဆိုသည်။ မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲပြောဆိုသည်။ ❷

[—فُلَانًا] လူလိမ်ဟုစွပ်စွဲသည်။

[اتَّفَكَ] ❶ ဂျမ်းထိုးမှောက်ခုံဖြစ်သည်။ ကပြောင်းကပြန်ဖြစ်သည်။ ❷ [—الرُّضْ] မြေ

ဖြူပြီးယင်း၌နေထိုင်သူများ ပျက်စီးသည်။

❸ [—الرَّيَاحُ] (လေ)အဘက်ဘက်မှ တိုက်ခတ်သည်။ ❹ [—الْقَوْمُ] တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားကြသည်။

၎င်းတို့၏အခြေအနေ တဖြည်းဖြည်းဆိုးရွားပြောင်းလဲသွားသည်။

[تَأَفَّكَ] အလွန်အမင်းလိမ်ညာသည်။ အမြဲတမ်းမုသားဆိုသည်။

[الْأَفَكَةُ] လုပ်ကြံမှုကြီး။ လိမ်ညာမှုကြီး။ အလွန်ကြီးကျယ်သော မဟုတ်မမှန်လုပ်ကြံမှု။

[أَفَاتِقُ] (ج)

[الْمُؤْتَفِكَاتُ] ❶ အဘက်ဘက်မှ တိုက်ခတ်သော

လေများ။ ❷ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က မြေလှန်ဖျက်ဆီးအပြစ်ပေးတော်မူခဲ့သော လူးသွံ

အမျိုးသားတို့နေထိုင်ခဲ့ကြသောမြို့များ။

❸ [—أَفَل] ❶ ကွယ်သည်။ ပျောက်သည်။ ❷

[—الرُّضْع] နို့ရည် ခန်းခြောက်သည်။

❸ [فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أَحَبُّ إِلَيَّ لَشَيْءٍ] သို့ဖြင့် ယင်းဂြိုဟ်နက္ခတ်သည် ကွယ်ပျောက်သွားသောအခါ

၎င်းက ကျွန်ုပ်သည် ကွယ်ပျောက်သောအရာများကို (ကိုးကွယ်ရာအဖြစ်)နှစ်သက်

သည်မဟုတ် ဟုပြောဆိုခဲ့လေသည်။

[أَفَلٌ-أَفُولٌ] ကွယ်ပျောက်ခြင်း။

[أَفَل] ကွယ်ပျောက်သော(သူ၊ အရာ)။ ဝင်ရောက်ပျောက်ကွယ်သော(သူ၊ အရာ)။ (ج)

[أَفَلٌ-أَفُولٌ]။

[—أَفَل] ကွယ်ပျောက်သည်။

[أَفَلٌ-أَفُولٌ] ကွယ်ပျောက်ခြင်း။

[الْأَفِيلُ] ကုလားအုတ်ပေါက်စ။ ဆိတ်ပေါက်စ။ [أَفَالٌ-أَفَائِلُ] (ج)။

❶ [أَفَالَطُونُ] ပလေတို။

❷ [—أَفَن] ❶ အသိညာဏ်ချို့တဲ့သည်။ ❷ ညာဏ်ကို ထိုင်းစေသည်။ [الْبَيْطَةُ تَأْفِنُ الْفَيْطَةَ] ဗိုက်ပြည့်ခြင်းသည် အသိညာဏ်ကို ချို့တဲ့စေသည်။

❸ ရူးသွပ်သည်။ ❹ [—الْمَأْفَةِ] ကုလားအုတ်မကို အချိန်မကျမီ နို့ညှစ်သည်။

[—أَفَن] ❶ အသိညာဏ်ချို့တဲ့ခြင်း။ ❷ ရူးသွပ်ခြင်း။ ❸ အသိညာဏ်ချို့တဲ့စေခြင်း။

❹ ကုလားအုတ်မကို အချိန်မကျမီ နို့ညှစ်ခြင်း။

[مَأْفُونٌ-أَفِينٌ] ❶ အသိညာဏ်ချို့တဲ့သူ။ ❷ ရူးသွပ်သူ။

[—أَفَنَة] အသိညာဏ်ချို့တဲ့သည့်လက္ခဏာ။

[—أَفَن] ❶ အသိညာဏ်ချို့တဲ့သည်။ ❷ [—الْمَأْفَةِ] (ကုလားအုတ်မ)နို့အထွက်နှုန်းသည်။

❸ [—الطَّعَامُ] (အစားအစာ)အပြင်ပန်းအားဖြင့် စားချင်စဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း

အနှစ်အရသာမဲ့သည်။

[—أَفَن] ❶ အသိညာဏ်ချို့တဲ့ခြင်း။ ❷ ပေါသွပ်ခြင်း။

[—أَفِين] ❶ အသိညာဏ်ချို့တဲ့သူ။ ❷ ပေါသွပ်

သူ။

[اَفَنَ] နို့အထွက်နည်းသော(ကုလားအုတ်မ၊ ဆိတ်မ၊ နွားမစသည်)။

[اَفَنَ] အတွေးအခေါ်ရှိသူ၏အမူအယာကို အတုခိုးသည်။ အသိညာဏ်ပြည့်ဝသူအဖြစ် ဟန်ဆောင်သည်။

❖ [اَفَنَى] သခင်၊ လူကြီးလူကောင်း။ လူကြီး မင်းခင်ဗျား။

❖ [اَفَوَكَتَو] ရှေ့နေ၊ ဥပဒေဝန်ထမ်း။

❖ [رَوْحُ الْاَفْيُون] ဘိန်းဆီ၊ ဘိန်းပင်။ [اَفْيُون]

❖ [اَقَتَ] အချိန်သတ်မှတ်သည်။ကြည့်(وقت) [اَقَّة] (၁၀၂၄၈)ကီလိုဂရမ်နှင့်ညီမျှသော အလေးချိန်။ [اَقَاتَ اَقَى] (ج)

❖ [اَقَا ح] (ج) [اَقَا ح] ဒေဝီပန်းပင်။

❖ [اَقَرَّ بَاذَيْن] စပ်ထားသောဆေးဝါး။ [اَقَرَّ بَاذَيْن] ဆေးဖော်စပ်သည့်ပညာရပ်။

❖ [اَلْاَقْط] ဒိန်ခဲ။

❖ [اَقَالَيْد] (ج) [اَقَالَيْد] သေ့။

[اَقَالَيْم] (ج) [اَقَالَيْم] ပြည်နယ်၊ နယ်ပယ်။

[اَقَالَيْم] ပြည်နယ်နှင့်ဆိုင်သော။

❖ [اَلْاَقْلَيْدَس] ယူကလစ်။

❖ [اَلْاَقْوَم] ❶ ခြပ်စင်။ ❷ လူပုဂ္ဂိုလ်။ ❸ မူလ အရင်းအမြစ်။ ❹ သုံးပါးတစ်ဆူဘုရား(ခရစ် ယာန်တို့၏အယူအဆ)။ [اَقَانَيْم] (ج)

❖ [اَقَوْنَة] ရုပ်တု၊ ပုံတု။

❖ [اَقْبَانَس] မဟာသမုဒ္ဒရာ။

❖ [اَكَا دَيْمِيَة] အကယ်ဒမီ။

❖ [اَكْتَوْبَر] အောက်တိုဘာလ။

❖ [اَكْد] ❶ အခိုင်အမာ ဖြစ်စေသည်။ တည် တန့်ခိုင်မြဲစေသည်။ ❷ အတည်ဖြစ်စေ

သည်။ ❸ လေးနက်စေသည်။

[اَكْد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်စေခြင်း။ ❷ အ တည်ဖြစ်စေခြင်း။ ❸ လေးနက်စေခြင်း။

[اَكَيْد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်စေသော(သူ၊ အ ရာ)။ ❷ အတည်ဖြစ်စေသော(သူ၊ အရာ)။ ❸ လေးနက်သော(သူ၊ အရာ)။

[اَكْد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်စေသည်။ ❷ အ တည်ဖြစ်စေသည်။ ❸ လေးနက်စေသည်။

[اَيْكَاد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်စေခြင်း။ ❷ အ တည်ဖြစ်စေခြင်း။ ❸ လေးနက်စေခြင်း။

[اَكْد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်စေသည်။ ❷ အ တည်ဖြစ်စေသည်။ ❸ လေးနက်စေသည်။

[اَتَا كَيْد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်စေခြင်း။ ❷ အ တည်ဖြစ်စေခြင်း။ ❸ လေးနက်စေခြင်း။

[اَكْد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်သော။ ❷ အတည် ဖြစ်သော။ ❸ လေးနက်သော။ [اَقَوْلُ اَكْد] လေးနက်ခိုင်မာသောစကား။ [اَيْمِنْ اَكْد] တည်ကြည်သောကျိန်ဆိုမှု။

[اَكْد] ❶ အခိုင်အမာဖြစ်သွားသည်။ ❷ အ တည်ဖြစ်သွားသည်။ ❸ လေးနက်သွား သည်။

[اَكَا اَكْد] (ج) [اَكَا اَكْد] ❶ ခါးပတ်။ ❷ ကော်ကြီး။ ကြည့်(وقد)

❖ [اَكْر] (اَلْاَرْضُ) (မြေယာကို)ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးသည်။ ❶ [اَلْبَهْر] ချောင်း၊ ရေမြောင်း စသည်ကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာအောင် တူးဖော် သည်။

[اَكْر] ❶ (မြေယာကို)ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်း။ ❷ ချောင်း၊ ရေမြောင်းစသည်ကို ပိုမိုနက်ရှိုင်း လာအောင်တူးဖော်ခြင်း။

[اَكْر] အကျိုးအမြတ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်၍
(မြေယာကို)ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးစေသည်။

[مَآكِرَة] အကျိုးအမြတ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်၍
(မြေယာကို)ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးစေခြင်း။

[الْأَكْرَة] ❶ ဆည်။ ❷ ရေလှောင်ကန်။ ❸
ဘောလုံး။

[اَكْرَة] (ج) ထွန်ယက်သူ။

[الْأَكْرَة] မြေတူးစက်။ ထွန်စက်။

❶ [الْأَكْرِيْمَة] နှင်းခုနာ။

❷ [الْأَكْسِيْن] အောက်စီဂျင်။

❸ [اَكْسِد] ❶ အောက်ဆိုက်ဖြစ်သည်။ ❷ သံ
ချေးတက်သည်။ ❸ အောက်စီဂျင်နှင့်ဓါတ်
ပြုသည်။

[تَاكْسِد] ❶ အောက်ဆိုက်ဖြစ်သည်။ ❷ သံ
ချေးတက်သည်။ ❸ အောက်စီဂျင်နှင့်ဓါတ်
ပြုသည်။

[الْأَكْسِيْد] ❶ အောက်ဆိုက်။ ❷ အောက်စီဂျင်
နှင့်ဓါတ်ပြုသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သံချေး။
(صد) [اَكْسِيْد] ကြည့်။

❶ [اَلْأَكْسِيْر] ❶ ပြဒါးရှင်လုံး။ (ရှေးလူတို့က သာ
မာန်သတ္တုကို ရွှေအဖြစ်သို့ ပြောင်းစေနိုင်
သည်ဟု ယူဆကြသောဓါတ်ပစ္စည်း။ ❷ ရှေး
လူတို့က အသက်ရှည်စေနိုင်သည်ဟု ယူဆ
ကြသောရေတစ်မျိုး။

❷ [اَكْف] ❶ မြည်း။ လားစသည်တို့၌ ကုန်းနှီး
ကို တပ်ဆင်သည်။ ❷ ကုန်းနှီးပြုလုပ်သည်။
❸ ကုန်းနှီးကို ယူဆောင်သည်။

[اَلْاَكْف] ကုန်းနှီး။ (ج)

[اَلْاَكْف] ကုန်းနှီးပြုလုပ်သူ။

❶ [اَك] ❶ (اَكْر) (ခွေ)ပူအိုက်စွတ်စိုသည်။

အိုက်စပ်စပ်ဖြစ်သည်။ ❶ [فَلَان] စိတ်ကျဉ်း
ကြပ်သည်။ ❷ အကျင့်စာရိတ္တပျက်စီးယို
ယွင်းသည်။

[اَكْ-اَكْ] (ခွေ)ပူအိုက်စွတ်စိုခြင်း။

[اَكْ-اَكْ] ပူအိုက်စွတ်စို(သော)ခွေ။

[اَكْ-اَكْ] (ခွေ)ပူအိုက်စွတ်စိုသည်။
အိုက်စပ်စပ်ဖြစ်သည်။ ❶ [فَلَان] စိတ်ကျဉ်း
ကြပ်သည်။ ❷ အကျင့်စာရိတ္တပျက်စီးယို
ယွင်းသည်။ ❸ [الْجَبْع] လူခြေ ထူထပ်သည်။
❹ [فَلَانٍ مِنَ الْأَمْرِ] (တစ်စုံတစ်ရာကြောင့်)
စိတ်လေးလံသည်။ စိတ်ပင်ပန်းသည်။

❶ [اَكْل] ❶ စားသည်။ ❷ ဝါးသည်။ ❸ မျို
သည်။ [اَكْلُ الْبَار] တစ်ခုမကျန် မီးလောင်သွား
သည်။ [اَكْلُ السُّوس] တစ်ခုမကျန် ဝှေးစားသွား
သည်။ ❹ [اَكْلُ الْدَّهْرِ وَشَرَب] အသက်
ရှည်သည်။ ❺ [اَكْلُ] သူ့ဥစ္စာကို မတရား
သဖြင့် ရယူသိမ်းပိုက်သည်။ ❻ [اَكْلُ] သူ့အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်သည်။
«وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بِالْبَاطِلِ» အသင်တို့
သည် မိမိတို့အချင်းချင်း တစ်ဦးပစ္စည်းကို
တစ်ဦးက မတရားသဖြင့် စားသုံးခြင်းမပြုကြ
နှင့်။ ❷ [اَكْلُ] အတင်းပြောသည်။ [اَكْلُ] အတင်းပြောသည်။ ❸ [اَكْلُ] ဆံဖြူသွား
ကျိုးအရွယ်သို့ ရောက်သည်။ ဇရာထောင်း
သည်။ ❹ [اَكْلُ] ဦးခေါင်း၌ ဂျွတ်၊ ဒက်စ
သောယားယံနာဖြစ်သည်။ ကိုက်ခဲနာကျင်
သည်။

[اَكْل] အသင်စားပါ။ (အမိန့်ပေးကြံယာ)။

[اَكْل] ❶ စားခြင်း။ ❷ ဝါးခြင်း။ ❸ မျိုခြင်း။

❹ (တစ်ခုမကျန်)မီးလောင်သွားခြင်း။ ❺

(တစ်ခုမကျန်)ပိုးစားသွားခြင်း။ ❶ (သူ့ဥစ္စာကို)မတရားသဖြင့် ရယူသိမ်းပိုက်ခြင်း။ ❷

(သူ့အခွင့်အရေးကို)ချိုးဖောက်ခြင်း။

[اَكْلًا] ကိုက်ခဲနာကျင်ခြင်း။

[اَكَلَ] ❶ အချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး စားသည်။ တစ်ကောင်ကို တစ်ကောင်စားသည်။

❷ [اَسْنَأَ] သွားများကျိုးပဲ့ ကြွေကျသည်။

[اَكَلَ] ❸ အချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး စားခြင်း။ တစ်ကောင်ကို တစ်ကောင်စားခြင်း။

❹ (သွားများ)ကျိုးပဲ့ကြွေကျခြင်း။

[اَكَلَ] ❺ [الشَّجَرُ] (အပင်)အသီးဖြစ်ထွန်းသည်။ ❶ [بَيْنَ الْقَوْمِ] လူအများကြား၌

ကုန်းတိုက်သည်။ ရန်မီးမွေးသည်။ ❷

[فُلَانًا] အစားအစာကျွေးမွေးသည်။ စားစေသည်။

[اَيَّكَ] ❶ (သစ်ပင်)အသီး ဖြစ်ထွန်းခြင်း။ ❷ ကုန်းတိုက်ခြင်း။ ရန်မီးမွေးခြင်း။ ❸ အစားအစာကျွေးမွေးခြင်း။ စားစေခြင်း။

[اَكَلَ] အတူတကွစားသောက်သည်။

[مُؤَاكَلَةً] အတူတကွစားသောက်ခြင်း။

[اَكَلَ] ❶ အတူတကွစားသောက်သည်။ ❷ ကျွေးသည်။ စားစေသည်။ ❸ [الْمَاشِيَةَ] (တိရစ္ဆာန်ကို)စားကျက်၌ လွှတ်ထားသည်။

[اَتَّكَلَ] ❶ အချင်းချင်း တစ်ခုကိုတစ်ခုစားသည်။ ❷ [الْمَارَ] မီးတောက်တစ်ခုက တစ်ခုကို ဝါးမြိုလောင်ကျွမ်းဘိသကဲ့သို့ တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်သည်။

[تَاكَلَ] ❶ အချင်းချင်း တစ်ခုကိုတစ်ခုစားသည်။ ❷ [الْمَارَ] မီးတောက်တစ်ခုက တစ်ခုကို ဝါးမြိုလောင်ကျွမ်းဘိသကဲ့သို့ တဟုန်း

ဟုန်း တောက်လောင်သည်။ ❸ [رَأْسَهُ] ခေါင်းကိုက်သည်။

❹ [اَسْنَأَ] သွားကိုက်သည်။ ❺ ပျက်စီးသည်။ ယိုယွင်းသည်။

[اِسْتَاكَلَ] ❶ သူပစ္စည်းကို မတရားသဖြင့် ရယူသိမ်းပိုက်သည်။ ❷ အစားအစာတောင်းခံသည်။

[اَلَا تَتَكَلَّ] ❶ တိုက်စားမှု။ ❷ ရေ၊ မြေ၊ လေစသည့် သဘာဝ၏ တိုက်စားမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓါတ်ပြုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း မူလသဘာဝပုံစံပျက်သွားခြင်း။

[اَلَا تَكُلُ] ဝဲနာ၊ ယားနာ။

[اَلَا تَكُلُ] စားသောက်ဖွယ်ရာ။ အစားအစာ။

[اَلَا تَكُلُ] အလွန်စားသူ။ အစားကြီးသူ။

(سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ اِغْلَاوْنَ لِلْسُخْتِ) ၎င်းတို့သည် မုသားကို အလွန်နာယူလက်ခံသူများဖြစ်ကြ၍ တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသောအရာများကို အလွန်စားသုံးသူများဖြစ်ကြကုန်၏။

[اَلَا تَكُلُ] ❶ အသီးအနှံ။ သစ်သီးဝလံ။ ❷ ကျယ်ဝန်းများပြားသော စားနပ်ရိက္ခာ။ (ج) (اَكْلُهُمْ اَيْمَوْظَلُهُمْ) ယင်းဂျန္နုတ်၏ သစ်သီးဝလံများနှင့် အရိပ်အာဝါသသည် ထာဝရ တည်ရှိပေမည်။ [اَكْلًا] စားသောက်ခန်း။

[اَلَا تَكُلُ] ❶ စားသောက်ဖွယ်ရာ။ ❷ တစ်ကြိမ်စားခြင်း။ [رَبُّ اَكْلَةٍ مِّنْ عَنَّا اَكْلَاتٍ] တစ်ကြိမ်တစ်ခါစားခြင်းသည် အကြိမ်ကြိမ်စားခြင်းကို တားဆီးထားတတ်သည်။ (တစ်ခါအစားမှားလျှင် နောင်အမြဲ မစားပဲနေရတတ်သည်။)

[اَلَا تَكُلُ] အစားကျူးသူ။

[اَلَا تَكُلُ] ဝဲနာ၊ ယားနာ။

[الْأَكُولَةُ] ဗေဟ်ပြုလည်လိုးရန်အတွက် ဝဗြီး
အောင် ကျွေးမွေးထားသည့် သားကောင်။
(ج) [الْأَكِيلُ]

[الْأَكِيلُ] အစားကျူးသူ။ စားဖော်စားဘက်။
[الْأَكِيلَةُ] စားကြွင်းစားကျန်။ [الْأَكِيلَةُ] ခြင်္သေ့
စားထားသောသားကောင်။

[الْمَاكِلُ] ဇွန်။ ခက်ရင်းစသည်။ (ج) [الْمَاكِلُ]။
[الْمَاكِلُ] ❶ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်။ ❷ ရှာဖွေ
ဆည်းပူးထားသော ငွေကြေး။ ဥစ္စာပစ္စည်း။
အစားအစာစသည်။ (ج) [الْمَاكِلُ]။

[الْمَاكِلَةُ] ❶ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်။ ❷ အရ
သာ။ ❸ ရိက္ခာ။ (ج) [الْمَاكِلُ]။

[الْأَكِيلُ] ကြည့် (ل) (ك)

❶ [الْمَاكِلُ] (မြေနေရာ)မြင့်သည်။ တောင်ပူစာပ
မာဖြစ်သည်။ မိုမောက်သည်။

(ج) [الْمَاكِلُ] ❶ တောင်ပူစာ။ ❷ ကုန်းမြင့်။ (ج) [الْمَاكِلُ]။
[الْمَاكِلُ]။ [الْمَاكِلُ]။ [الْمَاكِلُ]။

[الْمَاكِلُ] (ج) [الْمَاكِلُ]။ တင်ပိုင်။ (ج) [الْمَاكِلُ]။
❶ [الْمَاكِلُ] ငှက်သိုက်။ (ج) [الْمَاكِلُ]။ (ج) [الْمَاكِلُ]။

❶ [الْمَاكِلُ] ဆီမီးတောက်ပင်တစ်မျိုး။

❶ [] တိကျနာမ်အတွက် အသုံးပြုရသော
ပစ္စည်း။ (သဒ္ဒါ)။ ဥပမာ။ (بَيْتٌ) အိမ်တစ်လုံး။
(الْبَيْتُ) ပြောသူ၏အာရုံ၌ တိကျစွာ ရည်
ညွှန်းထားသောအိမ်။ (The) နှင့်ဆင်တူသည်။

❶ [] သတိ။ သတိမူကြကုန်။ (ကြားနာရ
သူတို့၏အာရုံကို ဆွဲဆောင်ရန် ဝါကျ၏အစ
၌ ထည့်သုံးရသောပစ္စည်း)။ ဥပမာ။
﴿الْإِنِّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
သတိမူကြကုန်၊ မချကေန် အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်၏ အဆွေတော်တို့သည် ၎င်းတို့၌ တစ်

စုံတစ်ရာ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ဖွယ်သည်မရှိ၊ ၎င်း
ပြင် ထိုသူတို့သည် ပူဆွေးဝမ်းနည်းကြရမည်
လည်းမဟုတ်။

❶ [] ❶ သို့။ ဆီသို့။ ထံသို့။ ❷ တိုင်
အောင်။ အထိ။ ❸ အပါအဝင်။ (မှတ်ချက်။
[] ၏နောက်တွင် ဖော်ပြထားသောနာမ်
သည် ယင်း[] ၏ရှေ့တွင် ဖော်ပြထား
သော နာမ်၏အမျိုးအစားတူ သို့မဟုတ် အ
စိတ်အပိုင်းဖြစ်လျှင် [] ကို 'အပါအဝင်' ဟု
အဓိပ္ပါယ်ကောက်ရသည်။ [] ၏နောက်
တွင်ဖော်ပြထားသောနာမ်သည် ယင်း[]
၏ရှေ့တွင်ဖော်ပြထားသော နာမ်၏အမျိုးအ
စားတူမဟုတ်လျှင် သို့မဟုတ် အစိတ်အပိုင်း
မဖြစ်လျှင် [] ကို 'အထိ' ဟု အဓိပ္ပါယ်
ကောက်ရသည်။) ဥပမာ-

﴿فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ﴾
သို့ဖြစ်ရာ အသင်တို့သည် အသင်တို့၏မျက်
နှာများကို ဆေးကြောကြကုန်။ ထို့ပြင်
အသင် တို့၏လက်များကို တတောင်စေ့အပါ
အဝင် ဆေးကြောကြကုန်။ (ဤအာယတ်
တော်၌ [] ၏နောက်၌ရှိသော []
တတောင်စေ့သည် [] ၏ရှေ့၌ရှိသော
လက်များ၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သောကြောင့်
ဆေးကြောရမည့် လက်သည် တတောင်စေ့
အပါအဝင်ဖြစ်သည်။)

﴿ثُمَّ اتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ﴾ ထို့နောက် အသင်
တို့သည် ဆွီယာမ်ဥပုသ်ကို ညအထိ အပြည့်
အဝ စောင့်ထိန်းဖြည့်ဆည်းကြကုန်။ (ဤအာ
ယတ်တော်၌ [] ၏နောက်၌ရှိသော
[] ညသည် [] ၏ရှေ့၌ရှိသော

[الصيام] ဆွိယာမ်ဥပုသ်၏အစိတ်အပိုင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဆွိယာမ်စောင့်ထိန်းရမည့်အချိန်၌ ည၏အစိတ်အပိုင်းအပါအဝင် မဟုတ်။[الْيَكْنَى] ငါနဲ့ဝေးဝေးနေ။ ငါ့အနားမလာနဲ့။

❖ [أُولَى-أُولَى] ❶ ဤသူများ။ ❷ ဤသူများ။

❖ [أُولَات] ပိုင်ရှင်မများ။

❖ [أُولَو] ပိုင်ရှင်များ။

❖ [أَلْب-] ❶ စုဝေးသည်။ ❷ ပူးပေါင်းသည်။

❶ [السَّاء] မိုးအဆက်မပြတ်ရွာသည်။ ❷

[الرَّزُعُ أَوْ النَّحْلُ] (စိုက်ခင်း၊ စွန်ပလွံပင်) အသီးအနှံ ဖြစ်ထွန်းသည်။ အသီးတင်သည်။

❶ [الْجَرْحُ] ဒဏ်ရာအပြင်ပိုင်းကျက်ပြီး အတွင်း၌ လိုက်စားသည်။ ❷ [الْقَوْمُ إِلَه] သူ့ထံအဘက်ဘက်မှ ရောက်ရှိလာကြသည်။

❶ [فَلَانُ الْقَوْمُ] စုစည်းသည်။ စုဝေးစေသည်။ ❷ [عَلَيْهِ النَّاسُ] (သူ့ကို ရန်ပြုရန် လူအများကို)လှုံ့ဆော်သည်။ ဆူပူအုံကြွလာအောင်နိုးဆော်သည်။

[أَلْب] ❶ စုဝေးခြင်း။ ❷ ပူးပေါင်းခြင်း။ ❸ မိုးအဆက်မပြတ် ရွာခြင်း။ ❹ အသီးအနှံ ဖြစ်ထွန်းခြင်း။ ❺ ဒဏ်ရာအပြင်ပိုင်းကျက်ပြီး အတွင်း၌လိုက်စားခြင်း။ ❻ အဘက်ဘက်မှ ရောက်ရှိလာကြခြင်း။ ❼ စုစည်းခြင်း။ စုဝေးစေခြင်း။ ❽ လှုံ့ဆော်ခြင်း။ ဆူပူအုံကြွအောင်နိုးဆော်ခြင်း။

[الْوَب] အဆက်မပြတ်ရွာသောမိုး။

[الب -] ဒဏ်ရာအပြင်ပိုင်းကျက်ပြီး အတွင်း၌ လိုက်စားသည်။

[أَلْب] ဒဏ်ရာအပြင်ပိုင်းကျက်ပြီး အတွင်း၌ လိုက်စားခြင်း။

[أَلْب] ❶ စုဝေးစေသည်။ လူစုသည်။ ❷

[يَتَّهِم] ၎င်းတို့အကြား၌ ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်းပြုလုပ်သည်။ ❸ [عَلَيْهِ النَّاسُ]

(သူ့ကို ရန်ပြုရန် လူအများကို)လှုံ့ဆော်သည်။ ဆူပူအုံကြွလာအောင်နိုးဆော်သည်။

[تَالْب] ❶ စုဝေးသည်။ လူစုသည်။ ❷

[تَالْبُو عَلَيْهِ] ပိုင်းဝန်းကူညီကြသည်။

[الْب] ❶ ပြင်းထန်စွာဖျားနာခြင်း။ ❷ အ

ပြင်းအထန် ပူလောင်ငတ်မွတ်ခြင်း။ ❸ ဆန္ဒ

ရမက်နောက်ကိုလိုက်ခြင်း။ ❹ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ရန်ပြုရန်အတွက် စုဝေးနေ

ကြသောလူစုလူဝေး။[الْوَب] အလွန်များပြားသောလူစုလူဝေး။ လူထုကြီး။

[الْب] ❶ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ရန်ပြု

ရန်အတွက် စုဝေးနေကြသောလူစုလူဝေး။

❶ တစ်ည။(လက်မနှင့် လက်ညှိုးကြားအကွာအဝေး)။

[الْب] အငတ်ဘေးကြီး။

[الْمَلْب] လျှင်မြန်ဖြတ်လတ်သော(သူ၊ အရာ)။

(ج) [مَالِب]

❶ [أَلْت] ❶ ချို့ယွင်းစေသည်။ ❷ လျော့နည်းစေသည်။ ❸ ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းစေသည်။

❶ [فَلَانًا وَعَلَيْهِ] သူ၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိပါးသည်။ စော်ကားသည်။ ❷ သူ၏တန်ဖိုးကို အသိအမှတ်မပြုပဲနေသည်။ သူ၏အခြေအနေအဆင့်အတန်းကို မထိမဲ့မြင် ပြုသည်။

❶ [فَلَانًا وَقَصِيدَةً] သူ၏ဦးတည်ချက်ကို ပြောင်းလဲပစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက် ပြောင်း

လဲစေသည်။ ❶ [فَلَا تَحْقُقْ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်) ရသင့်သော အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝမ ပေးပဲနေသည်။ သူ့အခွင့်အရေးကိုထိခိုက်နစ်နာစေသည်။

❷ ﴿وَمَا اتَّٰتَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ﴾ ၎င်းပြင် ငါအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ကျင့်ကြံထားသမျှမှ တစ်စုံတစ်ရာကို နစ်နာစေတော်မူမည်မဟုတ်ချေ။ ❸ [فَلَا يَمِينًا] ကျိန်ခိုင်းသည်။ သက်သေအထောက်အထားပြရန် တောင်းဆိုသည်။

[الَّتِ] ❶ ချို့ယွင်းစေခြင်း။ ❷ လျော့နည်းစေခြင်း။ ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းစေခြင်း။ ❸ သူ၏ဂုဏ်သိက္ခာကိုထိပါးခြင်း။ ❹ သူ၏တန်ဖိုးကို အသိအမှတ်မပြုပဲနေခြင်း။ ❺ သူ၏ဦးတည်ချက်ကို ပြောင်းလဲပစ်ခြင်း။ ရည်ရွယ်ချက်ပြောင်းလဲစေခြင်း။ ❻ ရသင့်သော အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝမပေးပဲနေခြင်း။ သူ့အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း။ ❼ ကျိန်ခိုင်းခြင်း။ သက်သေအထောက်အထားတင်ပြရန် တောင်းဆိုခြင်း။

[الَّتِ] [فَلَا تَحْقُقْ] သူရသင့်သော အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝမပေးပဲနေသည်။ သူ့အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည်။

[يُنَاتِ] သူရသင့်သော အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ မပေးပဲနေခြင်း။ သူ့အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း။

[لَإِي] ❶ မဖြစ်စလောက် ပေးကမ်းမှု။ ❷ လိမ်ညာကျိန်ဆိုမှု။

❸ [الس] ❶ လှည့်စားသည်။ ❷ လိမ်ညာယူသည်။ ❸ ခိုးယူသည်။

[الس] ❶ လှည့်စားခြင်း။ ❷ လိမ်ညာယူခြင်း။ ❸ ခိုးယူခြင်း။

[الس] ❶ အသိညာဏ် ချို့တဲ့သည်။ ❷ ညာဏ်ရည်နည်းသည်။

[مَالُوس] ❶ အသိညာဏ် ချို့တဲ့သော(သူ)။ ❷ ညာဏ်ရည်နည်းသော(သူ)။

[الس] ❶ လှည့်စားသည်။ ❷ လိမ်ညာယူသည်။ ❸ ခိုးယူသည်။

[مَوَالِسَة] ❶ လှည့်စားခြင်း။ ❷ လိမ်ညာယူခြင်း။ ❸ ခိုးယူခြင်း။

[نَالَس] ❶ ထိခိုက်နာကြင်သည်။ ❷ ဒဏ်ရာရသည်။ ❸ ကြွေးရှင်အား ကြွေးမဆပ်ပဲ အချိန်ဆွဲထားသည်။

[الْوَس] အစားအစာအနည်းငယ်။

❸ [الف] ❶ ယဉ်ပါးသည်။ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သည်။ ❷ ကြည်နူးသည်။ ❸ ချစ်ခင်နှစ်သက်သည်။

[الف. الف. الف] ❶ ယဉ်ပါးခြင်း။ ❷ ကြည်နူးခြင်း။ ❸ ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်း။

[الف] ❶ ယဉ်ပါးသူ။ ❷ ကြည်နူးသူ။ ❸ ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်း။ (ج) [الف]။

[الف] ❶ ယဉ်ပါးသော(သူ)။ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော(သူ)။ ❷ ကြည်နူးသော(သူ)။ ❸ ချစ်ခင်နှစ်သက်သော(သူ)။ (ج) [الف] [الف]။

[الف] ❶ [الجنع] ဂုဏ်ပေါင်း အရေအတွက် တစ်ထောင်ဖြစ်သည်။ ❷ [الجنع] အားလုံးပေါင်း တစ်ထောင်ဖြစ်အောင်လုပ်သည်။ ❸ ယဉ်ပါးသည်။ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သည်။ ❹ ယဉ်ပါးစေသည်။ ယဉ်ပါးအောင်လုပ်သည်။ ❺ တစ်ထောင်သတ်မှတ်၍ အ

ပေးအယူလုပ်သည်။

[إِيْلَافٌ] ❶ အရေအတွက် တစ်ထောင်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ တစ်ထောင် ထပ်ဖြည့်ခြင်း။ ❸ ယဉ်ပါးခြင်း။ ❹ ယဉ်ပါးစေခြင်း။ ယဉ်ပါးအောင်လုပ်ခြင်း။

[مُوْلَفَةٌ] တစ်ထောင်သတ်မှတ်၍ အပေးအယူလုပ်ခြင်း။

[أَلْفٌ] ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်း သို့မဟုတ် ငွေကြေး အရေအတွက်)တစ်ထောင်ဖြစ်သွားသည်။

❷ [—يِيْنَهُمَا] နှစ်ခုကို ပေါင်းသည်။ ပေါင်းစုသည်။ ❸ [—الشَّىْ] စုစည်းသည်။ ချိတ်ဆက်သည်။ ❹ [الكِتَابُ] စာအုပ်စုဆောင်းသည်။ ပြုစုသည်။ ❺ [—الْعَدَدُ] အရေအတွက် တစ်ထောင်ဖြစ်အောင် ဖြည့်စွက်သည်။ ❻ [—الْقَلْبُ] စိတ်ကို ဆွဲဆောင်သည်။ ယဉ်ပါးလာအောင် မြှူဆွယ်သည်။

[تَنْلَفٌ] စည်းလုံးညီညွတ်သည်။

[إِتِّيلَافٌ] စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း။ တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်းဖြစ်ခြင်း။

[تَأْلَفٌ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်း သို့မဟုတ် ငွေကြေး အရေအတွက် တစ်ထောင်ဖြစ်သွားသည်။ ❷ အရာနှစ်ခု ပေါင်းစပ်မိသည်။ ပေါင်းစုသွားသည်။ စုစည်းမိသည်။ ချိတ်ဆက်သွားသည်။ ❸ စာအုပ် စုဆောင်းထားသည်။ ပြုစုထားသည်။ ❹ အရေအတွက် တစ်ထောင်ဖြစ်အောင် ဖြည့်စွက်ထားသည်။ ❺ ဆွဲဆောင်ရာသို့ လိုက်ပါမိသည်။ ❻ ယဉ်ပါးလာသည်။ ❼ စည်းလုံးညီညွတ်သည်။ ❽ စိတ်ကို ဆွဲဆောင်သည်။ ယဉ်ပါးလာအောင် မြှူဆွယ်သည်။ ချော့မြူသည်။

[أَلَاْفٌ] တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ အေးချမ်းလွတ်လပ်စွာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ ကတိစာချုပ်။

[أَلْفٌ] တစ်ထောင်။ [أَلْفٌ مُؤَلَّفٌ] အပြည့်အဝဖြစ်သော(သူ၊ အရာ)။ (ج) [أَلَوْفٌ]။

[أَلْفٌ] ❶ ယဉ်ပါးသော၊ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော(သူ၊ အရာ)။ ❷ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော(သူ/အရာ)။ ❸ အလွန်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ။ (ج) [أَلْفٌ] (م) [أَلْفٌ] (ج) [أَلْفٌ]။

[أَلْفٌ] ❶ အရဗီစာပေဗျဉ်းအက္ခရာများ အနက်ပထမမြောက်ဗျဉ်းအက္ခရာ။ ❷ လက်မောင်းကြော။ [أَنَا عَرَفَ مِنَ الْفِهِ إِلَى يَأْنِي] ဒီကိစ္စကို ငါအစအဆုံးသိတယ်။ ❸ ယဉ်ပါးသော၊ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော(သူ၊ အရာ)။ ❹ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော(သူ/အရာ)။ ❺ အလွန်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ။ (ج) [أَلْفٌ] (ج) [أَلْفٌ]။

[أَلْفٌ] ❶ စုပေါင်းညီညာမှု။ ❷ ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှု။ ❸ ယဉ်ပါးမှု။ ❹ ဟန်ချက်ညီမှု။

[أَلَوْفٌ] ❶ အပြည့်အဝစုပေါင်းညီညာမှု။ ❷ အလွန်အမင်းချစ် ခင်ရင်းနှီးမှု။ ❸ အလွန်ယဉ်ပါးမှု။ ❹ အလွန်ဟန်ချက်ညီမှု။ (ج) [أَلْفٌ] (م) [أَلَوْفٌ] (ج) [أَلْفٌ]။

[أَلْفٌ] ❶ တစ်ထောင်။ ❷ တစ်ထောင်သတ်မှတ်၍ အပေးအယူလုပ်သူ။ ❸ ယဉ်ပါးသော၊ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော(သူ/အရာ)။ ❹ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော(သူ/အရာ)။ ❺ အလွန်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ။

[أَلْفٌ] ❶ ယဉ်ပါးသည့်နေရာ။ ❷ နေရာဟောင်း။ ❸ ကျင်လည်ကျက်စားရာနေရာ။ နေနေကျနေရာ။ (ج) [مَأْلَفٌ]။

[الْمُؤَلَّفُ] ကျမ်းပြုသူ။

[الْمُؤَلَّفُ] ကျမ်း။ စာအုပ်။

❖ [الْقِيَامَةُ] (လျှပ်စီး)တောက်ပသည်။
ဝင်းပသည်။ လင်းလက်သည်။ တောက်ပြောင်
သည်။ ❶ မိုးရွာသွန်းခြင်းမရှိပဲ လျှပ်စီးလက်
သည်။ ❷ လိမ်ညာသည်။

[الْبَيْتُ] တောက်ပခြင်း။ ဝင်းပခြင်း။ လင်း
လက်ခြင်း။ တောက်ပြောင်ခြင်း။

[الْقِيَامَةُ] မိုးရွာသွန်းခြင်းမရှိပဲ လျှပ်စီးလက်
ခြင်း။ လိမ်ညာခြင်း။

[الْقِيَامَةُ] မိုးရွာသွန်းခြင်းမရှိပဲ လင်းလက်သော
လျှပ်စီး။

[الْقِيَامَةُ] ရူးသွပ်သည်။

[الْقِيَامَةُ] ရူးသွပ်ခြင်း။

[الْمَالُوكُ] ရူးသွပ်သူ။

[الْمَالُوكُ] တောက်ပသည်။ ဝင်းပသည်။ လင်း
လက်သည်။ တောက်ပြောင်သည်။

[الْمَالُوكُ] ❶ တောက်ပသည်။ ဝင်းပသည်။
လင်းလက်သည်။ တောက်ပြောင်သည်။ ❷

[الْمَالُوكُ] (အမျိုးသမီး)ကျောရှင်းလှပ
သည်။ ဝင်းပစိုပြေသည်။ တောက်ပစွာဆင်
ယင်ထားသည်။ ❸ ငြင်းခုံရန် အသင့်ပြင်
ဆင်ထားသည်။ ဒုက္ခပေးရန်အသင့်ဖြစ်
သည်။

[الْمَالُوكُ] ❶ မိုးရွာသွန်းခြင်းမရှိပဲ လင်းလက်
သောလျှပ်စီး။ ❷ အလွန်လိမ်ညာလှည့်စား
တတ်သူ။ မာယာများသူ။ ဟန်ဆောင်
ကောင်းသူ။

[الْمَالُوكُ] ရူးသွပ်သူ။

[الْمَالُوكُ] ❶ အလွန်လိမ်ညာကောက်ကျစ်သူ။

❶ ဝံ့ပုလွေ။ (م) [الْمَالُوكُ]။

[الْمَالُوكُ] အတင့်ရဲသောမိန်းမ။ သိက္ခာမဲ့သော
မိန်းမ။ အိန္ဒြေကို မစောင့်ဆည်းသောမိန်းမ။

(ج) [الْمَالُوكُ]။

[الْمَالُوكُ] ❶ လျှပ်စီး။ ❷ တောက်ပမှု။ ❸
တောက်ပလင်းလက်သော(အရာ)။

[الْمَالُوكُ] မိုးမရွာသောလျှပ်စီး။

[الْمَالُوكُ] ❶ ရူးသွပ်မှု။ ❷ ရူးသွပ်သူ။ ❸ အ
သိညာဏ်ချို့တဲ့သူ။ ❹ အလွန်ထူအသူ။

(و) [الْمَالُوكُ]။

[الْمَالُوكُ] ❶ ရူးသွပ်သူ။ ❷ အသိညာဏ်ချို့
တဲ့သူ။ အလွန်ထူအသူ။ (ج) [الْمَالُوكُ]။

❖ [الْمَالُوكُ] ❶ ဆက်သားအဖြစ် ဆောင်ရွက်
သည်။ စာပို့သမားအလုပ်ကို လုပ်သည်။ သံ
တမန်လုပ်သည်။ ❷ [الْمَالُوكُ] စာပို့ခိုင်းသည်။
သံတမန်စေလွှတ်သည်။ ❸ [الْمَالُوكُ] (မြင်းဇက်ကြိုးကို)ကိုက်ဝါးသည်။

[الْمَالُوكُ] ဆက်သားအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
စာပို့သမားအလုပ်ကို လုပ်ခြင်း။ သံတမန်
လုပ်ခြင်း။

[الْمَالُوكُ] စာပို့ခိုင်းခြင်း။ သံတမန်စေလွှတ်ခြင်း။

[الْمَالُوكُ] စာပို့သည်။ စာကို ယူဆောင်သွား
သည်။

[الْمَالُوكُ] ❶ စာပို့သမား။ ❷ သံတမန်။ ❸ စာ။

❶ ဝါး၍စားရသည့်အရာ။

[الْمَالُوكُ] (ج) စာ။

[الْمَالُوكُ] (ج) စာ။

[الْمَالُوكُ] (ج) စာ။

[الْمَالُوكُ] (ج) ကောင်းကင်တမန်။

❶ [الْمَالُوكُ] လျှပ်စစ်ဓါတ်။

● [၁၂] ၁ အမြန်လျှောက်သည်။ ၂ ခြေသွက်သည်။ ၃ အသွေးအရောင် တောက်ပြောင်သည်။

[၁၂] ၁ အမြန်လျှောက်ခြင်း။ ၂ ခြေသွက်ခြင်း။ ၃ အသွေးအရောင် တောက်ပြောင်ခြင်း။

[၁၂] ၁ ညည်းငြူသည်။ ၂ နာကျင်၍ အော်သည်။ ၃ အသံကျယ်လောင်စွာ ဟစ်ခေါ်သည်။ ၄ [- الْفَرْسُ] (မြင်း) နားရွက်ထောင်သည်။ ၅ [- الصَّفَرُ] (သိမ်းငှက်) သားကောင်ကိုဖမ်းဆီးရန် ငြင်းဆန်သည်။ ၆ [- عَلَيْهِ] သယ်ဆောင်သည်။ ထမ်းဆောင်သည်။ တင်ဆောင်သည်။ ၇ [- فُلَانًا] နှင်ထုတ်သည်။ ၈ လုံ့ဖြင့်ထိုသည်။ ၉ [- الثَّوْبَ] (အဝတ်ကို) အပြန်ပြန်အလှန်လှန်ချုပ်သည်။

[၁၂] ၁ ညည်းငြူခြင်း။ ၂ နာကျင်၍အော်ခြင်း။

[၁၂] ၁ ပျက်စီးသည်။ ၂ ရေအနံ့ ပြောင်းလဲသည်။ ပုပ်သည်။ ၃ [- أَسْنَانُهُ] သွားများချို့ယွင်းပျက်စီးသည်။

[၁၂] ၁ ပျက်စီးခြင်း။ ၂ ရေအနံ့ ပြောင်းလဲခြင်း။ ၃ ချို့ယွင်းပျက်စီးခြင်း။

[၁၂] ၁ ထိပ်ဖျားကို ချွန်သည်။ ၂ ချွန်ထက်အောင်သွေးသည်။

[၁၂] ၁ ညှင်သာစွာ ပြုမူဆောင်ရွက်သည်။ ၂ သိမ်မွေ့စွာ လုပ်ဆောင်သည်။

[၁၂] ၁ ထိပ်ဖျားကို ချွန်သည်။ ချွန်ထက်အောင်သွေးသည်။

[၁၂] ၁ ကတိ။ ၂ ဝန်ခံချက်။ ၃ ဆွေမျိုးတော်စပ်မှု။ ၄ အကောက်ကြံမှု။ ၅ မုန်း

တီးမှု။ ၆ မြင့်မြတ်သောမျိုးရိုး။ ၇ သတ္တဝါ။

«لَا يَرْقُبُوا فَيْتَكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً» ထိုသူတို့သည် အသင်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေမျိုးတော်စပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတိပြုပဋိညာဉ်ဖွဲ့ထားသည်ကိုလည်းကောင်း ထောက်ထားကြမည်မဟုတ်ကြချေ။

[၁၂] ၁ မီးပြား။ ၂ အပြား၊ အချပ်။

[၁၂] ၁ လှံ။ ၂ စစ်လက်နက်။ ၃ တောက်ပသောအရာ။ ၄ ညည်းငြူသံ။ ၅ အော်ဟစ်သံ။ (ج) [၁၂]။

[၁၂] ၁ ဆွေမျိုးတော်စပ်မှု။ (ج) [၁၂]။

[၁၂] ၁ ကျောက်စလစ်ခဲများ အချင်းချင်းထိခတ်သံ။ ၂ အဖေါ်ရှာမရခြင်း။ ၃ ချစ်သူပျောက်ဆုံးခြင်း။ ၄ အဖျားကြီး၍ တုန်ခါခြင်း။ ၅ နာကျင်၍ အော်မြည်သံ။

[၁၂] ၁ အဖေါ်ရှာမရခြင်း။ ၂ ချစ်သူပျောက်ဆုံးခြင်း။

[၁၂] ၁ ဦးချို။ ၂ အခြားသူအား ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့တတ်သူ။

● [၁၂] မ --- ဘူးလား။ [၁၂] [الْأَتْرُكُ مَوْلَا الْبَيْتِ] မင်းရဲ့မိဘနစ်ပါးကို ဂုဏ်မပြုဘူးလား။ (မင်းဂုဏ်ပြုသင့်တယ်)။

● [၁၂] သို့သော်။ မှအပ။ မှတစ်ပါး။ မှလွဲ၍။ [كُلُّ شَيْءٍ يَنْفُصُ بِإِنْفَاقٍ إِلَّا الْعِلْمُ] အသိပညာမှအပ ကျန်အရာရာတိုင်းသည် သုံး၍ကုန်၏။ (ပညာမူကား သုံး၍မကုန်)။

● [၁၂] ၁ နာကျင်သည်။ ၂ ထိမိခိုက်မိသည်။ [၁၂] [الْمِطْنَةُ] ခိုက်နာသည်။

[၁၂] ၁ နာကျင်ခြင်း။ ၂ ထိမိခိုက်မိခြင်း။

[၁၂] ၁ နာကျင်စေသည်။ ၂ ထိမိခိုက်မိ

စေသည်။

[إِيْلًا] ❶ နာကျင်စေခြင်း။ ❷ ထိမိခိုက်မိစေခြင်း။

[مَوْلِمٌ-أَلِيمٌ] ❶ နာကျင်စေသူ။ ❷ ထိမိခိုက်မိစေသူ။

[تَلِمٌ] ထိခိုက်နာကျင်သည်။ ထိမိခိုက်မိသည်။

[أَلِمٌ] ❶ နာကျင်မှု။ ❷ ဝေဒနာ။ ❸ သာယာမှုမရှိသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အာရုံခံစားမှု။ (ج) [أَلِمٌ]။

[أَلَوَمَةٌ] ❶ ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်ခြင်း။ ❷ သေးသိမ်နိမ့်ကျခြင်း။ ❸ စိတ်ဓါတ်သေးသိမ်ခြင်း။

❹ [أَلَمَاسٌ] စိန်။

❺ [أَلَمْنِيمٌ] အလူမီနီယမ်သတ္တု။

❻ [أَلَمٌ] ❶ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည်။ ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည်။ ❷ [أَلَمًا] ခိုလှုံခွင့်ပေးသည်။ လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးသည်။

[أَلَمٌ-أَلَوَهُ-أَلَوِيَهُ] ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း။ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခြင်း။

[أَلَمٌ] ခိုလှုံခွင့်ပေးခြင်း။ လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးခြင်း။

[أَلَمٌ] ❶ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည်။ ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည်။ ❷ တွေဝေအံ့သြသည်။ ❸ ခိုလှုံသည်။ ❹ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသည်။ ❺ နေထိုင်သည်။

[أَلَمٌ-أَلَوَهُ-أَلَوِيَهُ] ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း။ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခြင်း။

[أَلَمٌ] ❶ တွေဝေအံ့သြခြင်း။ ❷ ခိုလှုံခြင်း။

❸ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားခြင်း။ ❹ နေထိုင်ခြင်း။

[أَلَمٌ] ကိုးကွယ်ရာအဖြစ်မှတ်ယူသည်။ ကိုးကွယ်ရာဟု သတ်မှတ်သည်။

[أَلَمًا] ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည်။ ဘာသာတရားကိုးရှိုင်းသည်။ တရားဓမ္မကျင့်ကြံအားထုတ်သည်။

[أَلَمٌ] ကိုးကွယ်ရာအရှင်။ ဘုရား။ (ج) [أَلَهُ]။

[أَلَمَهُ] ကိုးကွယ်ရာအရှင်နှင့်ဆိုင်သော။

[أَلَهُ] ❶ နေ။ ❷ မြေကြီး။

[أَلَيْهِ] နေ။

[أَلَيْهِ] စကြာဝဠာအားလုံးကို ထိန်းကွပ်ကြီးကိုင်ထားသော ကိုးကွယ်ရာအရှင်ရှိသည် ဟု ပြောဆိုယုံကြည်ခြင်း။

[أَلَمٌ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်။

[أَلَمٌ] အို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်။

❶ [أَلَمٌ] ❶ ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည်။ ❷ အားအင်ဆုတ်ယုတ်သည်။ ❸ ပေါ့ဆသည်။ ဂရုမစိုက်ပဲနေသည်။ အပြီးစလွယ်လုပ်သည်။ ❹ တတ်စွမ်းနိုင်သည်။ ❺ စွန့်လွှတ်သည်။ ❻ ပေးကမ်းသည်။

[أَلَمٌ-أَلَوَهُ-أَلَوِيَهُ] ❶ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း။ ❷ အားအင်ဆုတ်ယုတ်ခြင်း။ ❸ ပေါ့ဆခြင်း။ အပြီးစလွယ်လုပ်ခြင်း။ ❹ တတ်စွမ်းနိုင်ခြင်း။ ❺ စွန့်လွှတ်ခြင်း။ ❻ ပေးကမ်းခြင်း။

[أَلَمٌ] တင်ရိုးကားသည်။ တင်ကြီးသည်။ တင်ပြည့်သည်။

[أَلَمٌ-أَلَمٌ] တင်ရိုးကားခြင်း။ တင်ကြီးခြင်း။ တင်ပြည့်ခြင်း။

[أَلَمٌ] တင်ရိုးကားသူ။ ဟင်ကြီးသူ။ တင်ပြည့်သူ။ (م) [أَلَمٌ]။

[الى-الى] တင်ရိုးကားသူ။ တင်ကြီးသူ။ တင်

ပြည့်သူ။ [الى-الى] (ج) [الى-الى] (م)

[الى] ၁ ကျိန်ဆိုသည်။ ၂ [الى-الى]

မျက်ရည်သုပ်ပုဝါ ကိုင်ထားသည်။

[الى-الى] ၁ ကျိန်ဆိုခြင်း။ ၂ မျက်ရည်သုပ်

ပုဝါကိုင်ထားခြင်း။

[الى] ၁ ကြီးပမ်းအားထုတ်သည်။ ၂ အား

အင်ဆုတ်ယုတ်သည်။ ၃ ပေါ့ဆသည်။ ဂရု

မစိုက်ပဲနေသည်။ အပြီးစလွယ်လုပ်သည်။

၄ တတ်စွမ်းနိုင်သည်။ ၅ စွန့်လွှတ်သည်။

၆ ပေးကမ်းသည်။ ၇ [الى-الى] တတ်စွမ်း

နိုင်သည်။

[الى-الى] ကျိန်ဆိုသည်။

[الى-الى] ၁ ကြီးပမ်းအားထုတ်သည်။ ၂ ကျိန်

ဆိုသည်။

[الى-الى] [الى-الى] ချမ်းသာသုခ။ စီးစိမ်း (ج) [الى-الى]

[الى-الى] သံမြေဌ်ပေါက်ရောက်သော လှပ

သည့် အပင်တစ်မျိုး။ (ခါးသောအရသာရှိ၍

စိုသောအခြေအနေ၌ စားသုံးနိုင်ပြီး ခြောက်

သွေ့သွားသောအခါ သားရေနယ်ပြုလုပ်ရာ၌

သုံးသည်။)

၁ [الى-الى] (နွား၊ ဆိတ်စသည်တို့၏)တင်သား

ကို ရောင်းသူ။

[الى-الى] [الى-الى] ချမ်းသာသုခ။ စီးစိမ်း (ج) [الى-الى]

[الى-الى] ကျိန်ဆိုမှု။

[الى-الى] ၁ ကျိန်ဆိုမှု။ ၂ မြားတစ်ပစ်ခန့် အ

ကွာအဝေး။

[الى-الى] ၁ မီးမွေးသောထင်း။ ၂ မြားတစ်

ပစ်ခန့်အကွာအဝေး။

[الى-الى] မီးမွေးရသောထင်း။

[الى-الى] ချမ်းသာသုခ။ စီးစိမ်း (ج) [الى-الى]

[الى-الى] ၁ တင်သား။ ၂ (ခြေသလုံး၊ လက်

ခလယ်၊ လက်မမသည်တို့၏ အောက်ပိုင်းရှိ

မိုးမောက်နေသော အသား။ ၃ ခြေဖဝါး။

(ج) [الى-الى]

[الى-الى] အလွန်ကျိန်တွယ်ပြောဆိုတတ်သူ။

[الى-الى] ၁ ကျိန်ဆိုမှု။ ၂ ပေါ့လျော့မှု။ န

မော်နမဲ့နိုင်မှု။ (ج) [الى-الى]

[الى-الى] ၁ ငိုချင်းချသူတို့ ကိုင်ဆောင်သော

မျက်ရည်သုပ်ပုဝါ။ မွေတာသွေးဆင်းသော

အမျိုးသမီးများ သုံးသောအဝတ်ပိုင်း။ (ج)

[الى-الى]

[الى-الى] သို့တည်းမဟုတ်။ ဒါမှမဟုတ်။

﴿أَقْرَبُ أَهْلٍ بِعَيْنِ مَا تَوَعَّدُونَ﴾ အသင်တို့အား

ကတိပြုထားသော အရာသည် နီးသလော

သို့တည်းမဟုတ် ဝေးသလော။

﴿هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ﴾

မျက်မမြင်အကန်းနှင့်မျက်မြင်သူသည် တူ

နိုင်မည်လော။ သို့တည်းမဟုတ် အမိုက်

မှောင်များနှင့် အလင်းရောင်သည် တူနိုင်

မည်လော။

၁ [الى-الى] ၁ သတိ။ ၂ ဒီမှာ။ ၃ မ---ဘူးလား။

၄ အမှန်ပဲ။ [الى-الى] [الى-الى] အလွှာဟ

အရှင်မြတ်ကို တိုင်တည်ပြီးပြောမယ်။ ဒါကို

ငါမလုပ်ခဲ့ဘူး။ [الى-الى] [الى-الى] ငါတို့နဲ့အတူ မ

စားဘူးလား။ [الى-الى] အမှန်ပဲ၊ မင်း

မှန်တယ်။

၁ [الى-الى] အမိပိယာ။

၂ [الى-الى] ၁ တိုင်းတာသတ်မှတ်သည်။ ၂ ပြစ်

တင်ဝေခန့်သည်။

[အံ့] ၁ ကိုင်းတာသတ်မှတ်ခြင်း။ ၂ ပြစ်
တင်ဝေဖန်ခြင်း။

[အံ့] စွပ်စွဲသည်။

[الَامْت] ❶ ကုန်းမြင့်။ ❷ တောင်ပူစာ။ ❸

မြေခိုမဲ့လိုက်မြင့်လိုက် ဖြစ်ခြင်း။ ၄ မြေမာ
လိုက်ပျော့လိုက်ဖြစ်ခြင်း။ ၅ အားအင်ချီနဲ့။

❶ သံသယ။ ❷ အပြစ်အနာအဆာ။ ❸

ကောက်ကွေးခြင်း။ (ج) [إِمَاتٌ-أُمُوتٌ]

❖ [آج] ❖ ဒုန်းစိုင်းသည်။ အသော့လျှင်စွာ
ပြေးသည်။ ❶ ကဆုန်ပေါက်ပြေးသည်။

[အ်] ❶ ဒုန်းစိုင်းခြင်း။ အသော့လျှင်စွာ
ပြေးခြင်း။ ❷ ကဆုန်ပေါက်ပြေးခြင်း။

[-.أَج.] ❶ ပူစပ်ပူလောင်ဖြစ်သည်။ ❷ ပူပြင်း
ရေငတ်သည်။ ❸ [-.الصيف.] (နွေရာသီ)အ
ပူချိန်ပြင်းထန်သည်။

[အံ့] ❶ ပူစပ်ပူလောင်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ ပူပြင်း
ရေငတ်ခြင်း။

❁ [- اَمْد] ဒေါသဖြစ်သည်။ စိတ်ဆိုးသည်။

[အံ့] ဒေါသဖြစ်ခြင်း။ စိတ်ဆိုးခြင်း။

[အံ] ● ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းပြသည်။

❶ ပန်းတိုင်ကို ဖော်ပြသည်။ အဆုံးသပ်ကို ပြသည်။ ❷ [السَّاء] ရေကို တစ်စက်မကျန် သောက်သည်။

[တံ] ရည်ရွယ်ချက်ထင်ရှားသည်။ ပန်းတိုင် ထင်ရှားသည်။

[ʾالْمِد] ❶ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော။ ❷ အ
ကောင်း သို့မဟုတ်အဆိုးနှင့်ပြည့်ဝသူ။

။ [اَوَامِدُ] (ج) ॥ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော [الْأَمَدَةُ]

[ٱلْأَمْد] ❶ ပန်းတိုင်။ ❷ ခရီးဆုံး။ ❸ ရည်
ရွယ်ချက်။ ❹ ကာလ။ ❺ အကွာအဝေး။

۱۱ [أَمَادُ] (ج)

❁ [—عَلَيْهِمْ] ❁ [—أَمْرُ] ❁

❶ ဦးစီးဖြစ်သည်။ ❷ [فَالْأَنَّا] ခိုင်းစေသည်။

❶ ညွှန်ကြားသည်။ ❷ တာဝန်ပေးသည်။ ❸

([الله القوم]) (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်)င်း
တို့အား သားသမီးများနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို
တိုးပွားစေသည်။

[အမှ-၊ အမာ-၊ အမ္ရ-] ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခြင်း။ ဦးစီးဖြစ်
ခြင်း။

[အံ့-အံ့-အံ့] ခိုင်းစေခြင်း။ ညွှန်ကြားခြင်း။ တာ
ဝန်ပေးခြင်း။

[အမိ-] ❶ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ ❷ ဦးစီး

ဖြစ်သည်။ ❶ တိုးပွားသည်။ များပြားသည်။

ပွားများသည်။ ❶ ခက်ခဲလေးလံသည်။ ❷

ပြင်းထန်သည်။

[အံ့-အံ့-အံ့] ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခြင်း။ ဦးစီးဖြစ်ခြင်း။

[အံ-အံ-အံ]တိုးပွားခြင်း။ များပြားခြင်း။ ပွားများ
ခြင်း။

[အံ့] တိုးပွားသော(သူ၊ အရာ)။ များပြား
သော(သူ၊ အရာ)။ ပွားများသော(သူ၊ အ
ရာ)။

['အံ-] ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ ဦးစီးဖြစ်
သည်။

[‘أَمَارَةٌ] ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခြင်း။ ဦးစီးဖြစ်ခြင်း။

၁၁- [اللَّهُ الْقَوْمَ] (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်) ၎င်းတို့အား သားသမီးများနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို တိုးပွားစေသည်။

[အိမာ] သားသမီးများ၊ တိရစ္ဆာန်များ တိုးပွား
စေခြင်း။

[အမာ်] • [ဖလာနာဖါ အမာ်] ကိင်ပင်ဆွေးနွေး

သည်။ ❶ အကြံညာဏ်တောင်းခံသည်။
 [أَمْرًا] ❷ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း။ ❸ အကြံ
 ညာဏ်တောင်းခံခြင်း။
 [أَمْرًا] ❹ အမှတ်အသား စိုက်
 ထူသည်။ ❶ [فَلَانًا] ခေါင်းဆောင်တင်
 မြှောက်သည်။ ❷ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်သည်။
 ❸ [السَّيَّانَ] လှံသွား၊ ဓါးသွားစသည်တို့ကို
 ချွန်ထက်လာအောင်သွေးသည်။ ❹ အသွား
 များတပ်ဆင်သည်။
 [اِئْتَمَرَ] ❶ အမိန့်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်
 ရွက်သည်။ အကောင်အထည်ဖော်သည်။
 အမိန့်နာခံသည်။ ❷ [الْقَوْمَ] ဆွေးနွေး
 တိုင်ပင်ကြသည်။ ❸ အချင်းချင်း တိုက်တွန်း
 နှိုးဆော်ကြသည်။ ❹ [الْقَوْمِ بِهِ] သောက
 ထားကြသည်။ အာရုံထားကြသည်။ ❶
 [الْقَوْمَ بِفُلَانٍ] လူတစ်ယောက်ကို ဒုက္ခပေး
 ရန်အတွက် စုဝေးတိုင်ပင်ကြသည်။ ❷
 [فَلَانٌ بِرَأْيِهِ] မိမိ၏အယူအဆအတိုင်း တ
 စွတ်တိုးလုပ်သည်။ ❸ [لِفُلَانٍ] သူ ဘာခိုင်း
 ခိုင်း လုပ်သည်။ သူ့အမိန့်ဟူသမျှကို နာ
 ခံသည်။ ❹ [فَلَانٌ رَأْيَهُ] မိမိ၏အယူအဆ
 ကို ရှေ့တန်းတင်သည်။ မိမိအယူအဆဖြင့်
 ကြံဆဆောင်ရွက်သည်။
 [تَأَمَّرَ] ❶ [الْقَوْمَ] အချင်းချင်းဆွေးနွေးတိုင်
 ပင်ကြသည်။ ညှိနှိုင်းသည်။ ❷ [الْقَوْمَ عَلَيْهِ]
 သူ့ကို ဒုက္ခပေးရန်အတွက် ဆွေးနွေးတိုင်
 ပင်ကြသည်။
 [اسْتَأْمَرَ] ❶ အမိန့်တောင်းသည်။ ❷ လုပ်ပိုင်
 ခွင့်တောင်းဆိုသည်။ ❸ အကြံညာဏ်တောင်း
 ခံသည်။

[الِاسْتِمَارَةُ] လျှောက်လွှာပုံစံ။
 [الْأَمَارَةُ] ❶ အမှတ်အသား။ ❷ လက္ခဏာ။
 ❸ သတ်မှတ်ချိန်။ ❹ အချိန်ကာလ။
 [الْإِمَارَةُ] ❶ အာဏာ။ ❷ အမိန့်ပေးနိုင်ခွင့်။
 ❸ ခေါင်းဆောင်၏လုပ်ပိုင်ခွင့်။ ❹ အမိန့်အာ
 ဏာအောက်တွင်ရှိသောနယ်ပယ်ဒေသ။
 [الْأَمْرُ] ❶ အမိန့်။ ❷ အာဏာ(ج) [أَوْ أَمْرًا]
 (وَقَضَى الْأَمْرَ) အမိန့်သည် ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်
 သည်။ [أَوْ لَوْ الْأَمْرَ] ခေါင်းဆောင်များ။ ပညာ
 ရှင်များ။
 [الْأَمْرُ] ❶ အရေးအကြောင်း။ ❷ အရေး
 ကိစ္စ။ ❸ အခြေအနေ(ج) [أُمُورًا]။
 (لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ) အသင်အဖို့ တစ်စုံ
 တစ်ရာ အရေးကိစ္စမရှိ၊ တာဝန်မရှိ။
 [الْأَمْرُ] ❶ တစ်ဦးတစ်ယောက်။ ❷ တစ်စုံ
 တစ်ဦး။ [مَأْفَى الدَّارِ أَمْرًا] အိမ်ထဲမှာ တစ်ဦး
 တစ်ယောက်မျှ မရှိဘူး။
 [الْأَمْرَةُ] ❶ အုပ်ချုပ်မှု။ ❷ အာဏာ။ ❸ အ
 မိန့်။ [تَأَمَّرَ عَلَيْنَا فَحَسُنْتَ أَمْرًا] သူ ကျွန်တော်
 တို့ကို အုပ်ချုပ်တယ်။ သူ့ရဲ့အုပ်ချုပ်မှုဟာ
 အလွန်ကောင်းပါတယ်။
 [الْأَمْرَةُ] ❶ တိုးပွားမှု။ ❷ များပြားမှု။ ❸ အ
 မှတ်အသား။ လက္ခဏာ(ج) [أَمْرًا]။
 [الْأَمْرُ - الْأَمْرُ] ❶ မျက်ကန်းနောက်လိုက်။ ❷ အ
 သိညာဏ်မပြည့်သူ။ ❸ ခိုင်းသမျှကို အကုန်
 လုပ်တတ်သူ။ (م) [الْأَمْرَةُ]။
 [الْأَمِيرُ] ❶ အုပ်ချုပ်သူ။ ❷ ခေါင်းဆောင်။ ❸
 အာဏာပိုင်။ ❹ ဆွေးနွေးတင်ပြသူ(ج) [أَمْرًا]။
 [التَّائِمُورُ - التَّائِمُورُ] ❶ ကျို(သစ်သီးဝလံသီးနှံများ သို့

လှောင်သည့် အဆောက်အဦး။ ❶ ပန်းကန်။
 ခွက်။ ❷ ခြင်္သေ့ခိုအောင်းသည့်နေရာ။ ❸ ဝန်
 ကြီး အမတ်ကြီး။ ❹ စိတ်ခံစားမှု။ နှလုံးသား။
 [اجل هذا الامر في تأمورك] ဒီကိစ္စကို မင်းစိတ်ထဲ
 မှာ စွဲမှတ်ထားပါ။ ❶ ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုး
 ကျောင်း။ ❷ ရေ။ [ما في البئر تأمور] ရေတွင်းထဲ
 မှာ ရေမရှိဘူး။ ❸ သွေး။ ❹ အရက်။ ❺
 တစ်ဦးတစ်ယောက်။ [ما في الدار تأمور] အိမ်
 ထဲမှာ တစ်ယောက်မျှမရှိ။ (ج) [تأمير]
 [التأمر: التأمر: ❶] ကျီ(သစ်သီးဝလံသီးနှံများ သို့
 လှောင်သည့် အဆောက်အဦး)။ ❷ ခြင်္သေ့
 ခိုအောင်းသည့်နေရာ။ ❸ အရက်။ (ج)
 [تأمير]
 [ما ريت تأمر يا أحسن من هذا] လူသား။ [التأمر: ❶]
 ဒီလူထက် ပိုလှတဲ့သူ ငါမတွေ့ဖူးဘူး။
 [التأمر: ❷] လမ်းညွှန်မှတ်တိုင်။ ❸ တစ်ဦးတစ်
 ယောက်။ [ما في الدار تأمر] အိမ်ထဲမှာ တစ်
 ယောက်မျှမရှိ။ (ج) [تأمير]
 [المؤتمر] ကောင်စီ။ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့။
 အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့။
 [المتمر] ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေး။
 [التأمر: ❶] တာဝန်ခံ။ ❷ တာဝန်ပေးခံရသူ။
 [التأمر: ❷] တာဝန်။
 ❶ [أمريك] အမေရိက။ [أمريك الجنوبية] တောင်
 အမေရိက။ [أمريك الشمالية] မြောက်အမေ
 ရိက။
 ❶ [أمس] ❷ မနေ့က။ ❸ အတိတ်က။ ❹ တစ်
 ချိန်က။ [أمس-أمس] (ج)
 ❶ [أمشير] အီဂျစ်တိုင်းရင်းသားတို့၏ ပြက္ခဒိန်
 အရ ဆဌမမြောက်လ။

❶ [أَمْضَ] ❷ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်သဘောထားသည်။
 ဇွတ်တရွတ်ပြုလုပ်သည်။ ဖြစ်ပေါ်လာမည့်
 အကျိုးဆက်ကို ဂရုမစိုက်ပဲ ပြုမူရန် ဆုံးဖြတ်
 သည်။ ❸ စကားကျွံသည်။ နှုတ်လွန်သည်။
 [أَمْضَ] ❶ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်သဘောထားခြင်း။
 ဇွတ်တရွတ်ပြုလုပ်ခြင်း။ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အ
 ကျိုးဆက်ကို ဂရုမစိုက်ပဲ ပြုမူရန် ဆုံးဖြတ်
 ခြင်း။ ❷ စကားကျွံခြင်း။ နှုတ်လွန်ခြင်း။
 [أَمْضَ] ❶ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်သဘောထားသူ။
 ဇွတ်တရွတ်ပြုလုပ်သူ။ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အ
 ကျိုးဆက်ကို ဂရုမစိုက်ပဲ ပြုမူရန် ဆုံးဖြတ်
 သူ။ ❷ စကားကျွံသူ။ နှုတ်လွန်သူ။
 ❶ [تَمَعَ] ❷ ခံယူချက်ယိမ်းယိုင်သည်။ ❸ သူ
 များယောင်တိုင်း လိုက်ယောင်သည်။ ❹
 ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းမဲ့သည်။ ❺ အမှား
 အမှန်ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားမှုမပြုပဲ ပြောသမျှ
 ကြားရသမျှကို လက်ခံယုံကြည်ကျင့်သုံး
 သည်။ ❻ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိဖြစ်သည်။
 [التمع] ❶ ခံယူချက်မခိုင်မာသူ။ ❷ သူများ
 ယောင်တိုင်း လိုက်ယောင်တတ်သူ။ ❸ ကိုယ်
 တိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းမရှိသူ။ ❹ အမှားအမှန်
 ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားမှုမပြုပဲ ပြောသမျှ ကြားရ
 သမျှကို လက်ခံယုံကြည်ကျင့်သုံးသူ။ ❺ ဘာ
 လုပ်ရမှန်းမသိသူ။
 ❶ [أَمَقَ الْعَيْنَ] အတွင်းဘက်မျက်စိထောင့်(နှာခေါင်း
 ရင်းနှင့်ကပ်လျက်ရှိသော မျက်စိထောင့်)။ (ج)
 [أَمَقَ] ကြည့် (مَوْق)
 ❶ [أَمَلَ] ❷ မျှော်လင့်သည်။ ❸ မျှော်ကိုး
 သည်။ ❹ မျှော်လင့်စောင့်စားသည်။
 [أَمَلَ-أَمَلَ-أَمَلَ] ❶ မျှော်လင့်ခြင်း။ ❷ မျှော်ကိုးခြင်း။

၉ မျှော်လင့်စောင့်စားခြင်း။

[အမ] ၁ မျှော်လင့်သည်။ ၂ မျှော်ကိုးသည်။ ၃ မျှော်လင့်စောင့်စားသည်။ ၄ မျှော်လင့်ချက်ပေးသည်။

[အမ] ၁ ကြံဆသည်။ ၂ တွေးခေါ်စဉ်းစားသည်။

[အမ] (ج) ကူညီအားပေးသူ။

[အမ] (ج) မျှော်လင့်ချက်။

[အမ] ပြိုင်မြင်း(၁၀)ကောင်အနက် အဌမမြောက်မြင်း။

၁ [- أُم] ၂ မိခင်ဖြစ်သွားသည်။

၃ [- فَلَانًا] မိခင်သဖွယ်ဖြစ်သည်။ ၄

ဦးနှောက်ကို ထိခိုက်စေသည်။ [أَمَّتَهُ بِالنَّصَا] သူဦးနှောက်ကို ငါတုတ်နဲ့ ရိုက်ခဲ့တယ်။ ၅

[- الشَّيْء] ရည်ရွယ်သည်။ ဦးတည်သည်။

[أَمْرًا] သူတို့ မြို့ကိုရည်ရွယ်ပြီး ထွက်ခဲ့ကြတယ်။ ၆ [- أَمْرًا] ဆန္ဒရှိသည်။

အလိုရှိသည်။ ၇ [- الْقَوْمَ وَبِهِمْ] အိမာမ်ရှေ့ဆောင်လုပ်သည်။

[أُمُومَةً] ၁ မိခင်ဖြစ်သွားခြင်း။ ၂ မိခင်သဖွယ်ဖြစ်ခြင်း။

[أُم] ၁ ဦးနှောက်ကို ထိခိုက်ခြင်း။ ၂

ရည်ရွယ်ခြင်း။ ဦးတည်ခြင်း။ ၃ ဆန္ဒရှိခြင်း။ အလိုရှိခြင်း။

[أُمَامًا-أُمَامًا] အိမာမ်ရှေ့ဆောင်လုပ်ခြင်း။

၁ [- أُم] ၂ မိခင်ဖြစ်သွားသည်။ ၃ မိခင်သဖွယ်ဖြစ်သည်။

[أُمُومَةً] ၁ မိခင်ဖြစ်သွားခြင်း။ ၂ မိခင်သဖွယ်ဖြစ်ခြင်း။

[أُمَم] ၁ ရည်ရွယ်သည်။ ဦးတည်သည်။

၁ [- الْمَرْفَقِ] အဆောက်အဦး၊ မော်တော်ယဉ်၊ အစုရှယ်ယာစသည်တို့ကို ပြည်သူပိုင်လုပ်သည်။

[أَتَمَّ] ၁ [بِالْأَرْجُلِ] နောက်လိုက်မှုပြုသည်။ အိမာမ်တစ်ဦးဦး၏နောက်မှ အနွံအတာခံ၍ ဆွလာတ်ဝတ်ပြုသည်။ ၂ ရည်ရွယ်သည်။

[أَتَمَّ] ၁ နောက်လိုက်မှုပြုသည်။ အိမာမ်တစ်ဦးဦး၏နောက်မှ အနွံအတာခံ၍ ဆွလာတ်ဝတ်ပြုသည်။ ၂

[- بِالنَّزَابِ] မြေကြီးဖြင့်“တယန်မိမိ”ပြုလုပ်သည်။ ၃

[- إِمْرًا] မိခင်အဖြစ်သဘောထားသည်။ မိခင်လိုဆက်ဆံသည်။ ၄ ဦးတည်ရည်ရွယ်သည်။

[أَسْتَأْم] မိခင်အဖြစ်သဘောထားသည်။ မိခင်လိုဆက်ဆံသည်။

[أَلَامَةً] ဦးနှောက်ကို ထိခိုက်မိသော ဦးခေါင်းကွဲသည့် ဒဏ်ရာ။ (ج) [أَوْ أُم]။

[أَمَامًا] ရှေ့မှ။ [أَمَامًا] သတိထား၊ သေသေခြာခြာကြည့်။

[أَلَامًا] ၁ ရှေ့ဆောင်အိမာမ်။ ၂ ခေါင်းဆောင်။ လူထုခေါင်းဆောင်။ ၃ ဗိုလ်ချုပ်။

၄ ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်။ ၅ မှတ်တမ်း။ ၆ «وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ» ၎င်းပြင်

ငါအရှင်မြတ်သည် အရာခပ်သိမ်းကို ထင်ရှားလှစွာသော မှတ်တမ်းတော်၌ မှတ်သားထားတော်မူပြီးဖြစ်ချေသည်။ ၇ လမ်းညွှန်မှတ်တိုင်။ ၈ တစ်နေ့စာသင်ခန်းစာ။ ၉ ထင်ရှားသောလမ်း။ ၁၀ ရေချိန်(အဆောက်အဦးများ

ဆောက်လုပ်ရာ၌ ညီညာမှုရှိစေရန် ချိန်တွယ်ရသောကြိုးသို့မဟုတ်သစ်သား)။ ၁၁ အ

တိကျဆုံးစံချိန်။ ၁၁၂ ဥပမာ။ ပမာတူ။

[اِنَّةُ] (ج)

[الْاِمَامَةُ] ၁ ရှေ့ဆောင်မှု။ ၂ ခေါင်းဆောင်မှု။

[الْاِمَامِيَّةُ] ၁ ရှေ့ဆောင်မှုဆိုင်ရာ။ ခေါင်းဆောင်

မှုဆိုင်ရာ။ ၂ ခလီဟကြီးအလီနှင့်သားမြေး

များသာလျှင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ထိုက်သည်

ဟု ခံယူကြသော 'ရှိအာ' အုပ်စုတစ်စု။

[الْاُمُّ] တပ်မတော်အလံ။

[الْاُمُّ] ၁ မူလအရင်းအမြစ်။ ၂ ဗီဇ။ ၃

မိခင်။ ၄ ခေါင်းတွဲ။ (ج) [اُمَّاتُ اُمَّهَاتٍ]။

[اُمُّ الْقُرْآنِ] ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်ရှိ အဖွင့်
ကဏ္ဍ။

[اُمُّ الْكِتَابِ] ထိမ်းသိမ်းထားသော မှတ်တမ်းတော်
ကြီး။

[اُمُّ النَّجْوَمِ] ဂလက်စီကြယ်စု။

[اُمُّ الطَّرِيقِ] ဗဟိုလမ်းမကြီး။

[اُمُّ الْمَثْوَى] အိမ်ရှင်မ။ အိမ်၌စီမံခန့်ခွဲသောမိန်း
မ။

[اُمُّ الْقُرَى] မက္ကာမြို့တော်။

[اُمُّ الرَّاسِ] ဦးနှောက်။

[اُمُّ الدِّمَاغِ] ဦးနှောက်အမြွေး။

[اُمُّ الْخَبَائِثِ] အရက်။

[اُمُّ قُشْعِمٍ] သေခြင်း။

[الْاَلَامُ] ၁ မျက်မှောက်။ ရှေ့မှောက်။ ၂

အနီးအပါး။ ၃ လက်တစ်ကမ်းအကွာအဝေး။

၄ ထင်ရှားလှသောအရာ။ ၅ အလယ်ဗဟို။

[الْاَلَمَةُ] ၁ လူမျိုးစု။ လူ့အစုအဝေး။ ၂ မျိုး

ဆက်။ ၃ ကောင်းမြတ်သော ကိုယ်ကျင့်တ

ရားများနှင့်ပြည့်ဝသူ။ စံပြရှေ့ဆောင်။

﴿اِنَّ اَبْرَاهِيْمَ كَانَ اُمَّةً قَانَتَ اللّٰهَ حَنِيفًا﴾ မုချကေန်

တမန်တော်အိမ်ရာဟိမ်သည် စံပြရှေ့ဆောင်၊

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကို ကျိုးနွံ

နာခံသူ၊ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သူဖြစ်ခဲ့ပေ

သည်။ ၄ ဘာသာသာသနာ။

﴿اِنَّا وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا عَلٰى اُمَّةٍ﴾ မုချကေန် ကျွန်ုပ်တို့

သည် ကျွန်ုပ်တို့၏အဘ၊ ဘိုးဘေးများကို

သာသနာတစ်ရပ်အပေါ်၌ တွေ့ကြုံရသည်။

၅ လမ်းစဉ်။ ၆ ခေတ်ကာလ။ အချိန်ကာ

လ။ ﴿وَلَا يَنْ اٰخِرَ نَا عَنْهُمْ الْعَذَابُ اِلٰى اُمَّةٍ مَّعْدُوْدَةٍ﴾

၎င်းပြင် အကယ်၍ ငါအရှင်မြတ်သည် ၎င်း

တို့အပေါ်၌ ပြစ်ဒဏ်ကို ရေတွက်သတ်မှတ်

ထားပြီးဖြစ်သော အချိန်ကာလတိုင်အောင်

ရွှေ့ဆိုင်းတော်မူခဲ့ပါလျှင်။ ၇ အရပ်အမြင့်။

၈ မိသားစု။ (ج) [اُمٌّ]။

[الْاِمَّةُ] ၁ ရှေ့ဆောင်၏ပုံစံ။ ခေါင်းဆောင်

၏အနေအထား။ ၂ ခေါင်းဆောင်မှု။ ရှေ့

ဆောင်မှု။ ၃ ချမ်းသာသူခ။

[الْاِمْوَمَةُ] မိခင်အုပ်ထိန်းမှုစနစ်။

[الْاِمْيُ] ၁ မိခင်နှင့်ဆိုင်သော။ ၂ လူ့အစုအ

ဝေးဆိုင်ရာ။ ၃ အရေးအဖတ်မတတ်သူ။ ၄

အသိတရားမရှိသဖြင့် ရိုင်းရိုင်းကြမ်းတမ်းသူ။

၅ လူ့အစုအဝေးတစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်သူ။

(م) [الْاِمِيَّةُ]။

[الْاِمِيَّةُ] ၁ မေ့လျော့ပေါ့ဆခြင်း။ ၂ မသိနား

မလည်ခြင်း။

[الْاِمِيْمُ] ၁ ဦးနှောက်ထိခိုက်သဖြင့် ကယောင်

ကတမ်းပြောဆိုသူ။ ၂ အရပ်အမောင်း

ကောင်းသူ။

[الْاِمِيْمَةُ] ၁ မိခင်အငယ်လေး။ ၂ ပန်းပဲလုပ်

သူတို့ကိုင်သော တူကြီး။

[الْمِثْم] ❶ လမ်းညွှန်။ ❷ ရှေ့ဆုံးမှဦးဆောင်သွားသောကုလားအုတ်။

❶ [أَمًا] ❶ ကတော့။ မှာမူကား။ ❷ အမှန်တကယ်တော့။

❶ [أَمًا] ❶ ----သော်လည်းကောင်း။ ❷ ----သို့မဟုတ်။

❶ [أَمِنْ -] ❶ အေးချမ်းသာယာသည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံသည်။ [أَمِنْ الْبَلَد] မြို့ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းသည်။ ❷ [مِنْ الشَّر] ဘေးဒုက္ခမှကင်းငြိမ်းသည်။ ❸ ယုံကြည်စိတ်ချသည်။ (هَلْ أَمْنُكُمْ عَلَيْهِ) ငါသည် သူ့အပေါ်၌ အသင်တို့အား စိတ်ချယုံကြည်ရမည်လော။

[أَمِنْ. أَمَان. أَمَانَةٌ. أَمِنْ] ❶ အေးချမ်းသာယာခြင်း။ ❷ ဘေးဒုက္ခမှ ကင်းငြိမ်းခြင်း။ ❸ ယုံကြည်စိတ်ချခြင်း။

[أَمِنْ. أَمِنْ. أَمِين] ❶ အေးချမ်းသာယာသူ။ တည်ငြိမ်အေးချမ်းသော(မြို့ရွာ)။ ❷ ဘေးဒုက္ခမှ ကင်းငြိမ်းသူ။ ❸ ယုံကြည်စိတ်ချသူ။ သစ္စာရှိသူ။ [أَمِنْ -] ယုံကြည်စိတ်ချရသည်။ သစ္စာရှိသည်။

[أَمَانَةٌ] ယုံကြည်စိတ်ချရခြင်း။ သစ္စာရှိခြင်း။

[أَمِنْ] ❶ ယုံကြည်စိတ်ချသည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံသည်။ ❷ ဘေးကင်းလုံခြုံစေသည်။ ❸ ယုံကြည်ထောက်ခံသည်။

[إِيْمَان] ❶ ယုံကြည်စိတ်ချခြင်း။ ❷ ဘေးကင်းလုံခြုံခြင်း။ ❸ ယုံကြည်ထောက်ခံခြင်း။

[أَمِنْ] ❶ [— عَلَى دُعَائِهِ] 'အာမီးန' ဟု ဆိုသည်။

❷ [— عَلَى حَيَاتِهِ] အသက်အာမခံထားသည်။ ❸ [— فَلَا] ဘေးကင်းလုံခြုံစေသည်။

[أَتَمَّن] ❶ အေးချမ်းသာယာသည်။ ❷ စိတ်ချယုံကြည်ရသည်။ ❸ ဘေးဒုက္ခမှ ကင်းငြိမ်းသည်။

[أَسْتَمِنْ] ခိုလှုံခွင့်တောင်းသည်။ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် တောင်းဆိုသည်။

[أَلَا مَانَةٌ] ❶ အပ်နှံပစ္စည်း။ ❷ သစ္စာတရား။ ❸ မဖောက်မပြန် စောင့်ထိန်းအပ်သောတာဝန်။ (إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ) ငါအရှင်မြတ်သည် မဖောက်မပြန် စောင့်ထိန်းအပ်သော တာဝန်ကြီးတစ်ရပ်ကို မိုးကောင်းကင်များနှင့် ကမ္ဘာမြေရှေ့ဝယ် ချပြတော်မူခဲ့သည်။

[أَلَا مَنَةٌ. أَلَا مَنَةٌ] ❶ ကြားရသမျှကို ယုံတတ်သူ။ ❷ အယုံလွယ်သူ။

[أَلَا مَنَةٌ] လူတိုင်းစိတ်ချရသူ။

[أَلَا مَوْنٌ] ❶ အလွန်လျှင်မြန်၍ စိတ်ချရသော အစီးအနင်း(တိရစ္ဆာန်)။ [أَمِنْ] (ج)။ 'အာမီးန' (ဆုတောင်းတစ်ပိုဒ်ပြီးတိုင်း ရွတ်ဆိုရသောစကားလုံး)။

[أَلَا مَيِّنٌ] ❶ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူ။ ❷ ယုံကြည်စိတ်ချရသူ။ ❸ တာဝန်ခံ။ [أَمْنَاء] (ج)။

[أَلَا يَمَانٌ] ❶ ယုံကြည်မှု။ ❷ နှလုံးသားဖြင့်ခံယူ၍ နှုတ်ဖြင့်ဝန်ခံခြင်း။

[أَلَا يَمِينٌ] အာမခံစာချုပ်။

❶ [— أَمَهُ] ကတိပေးသည်။

[— أَمَهُ] ကတိပေးခြင်း။

[— أَمَهُ] ❶ သတိမေ့သည်။ ❷ မေ့မေ့ ပျောက်ပျောက်ဖြစ်သည်။ သတိလစ်သည်။

[— أَمَهُ] ❶ သတိမေ့ခြင်း။ ❷ မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်ဖြစ်ခြင်း။

[အမ္] ၁။ ဝဲစားသည်။ အရေပြားရောဂါခံ

စားရသည်။ ၂။ အသိတရား ကွယ်ပျောက်

သည်။ ဦးနှောက်ပျက်သည်။
[အမ္] (အမျိုးသမီးတစ်ဦးကို)မိခင်ကဲ့သို့ ပြု

လုပ်ဆက်ဆံသည်။

[အမ္] ပွေး၊ ဝဲစသည်အရေပြားရောဂါ။

[အမ္] သိုးဆိတ်များ၍ဖြစ်တတ်သော ပွေး၊

ဝဲစသည့်အရေပြားရောဂါ။

၃။ [အမ္] (မိန်းမ)ကျွန်မ ဖြစ်သွားသည်။ ကျွန်ဘဝကို ရောက်သွားသည်။ ၄။ [အမ္]

ကြောင်အော်သည်။
[အမ္] (မိန်းမ)ကျွန်မ ဖြစ်သွားခြင်း။ ကျွန်

ဘဝကို ရောက်သွားခြင်း။

[အမ္] ကြောင်အော်ခြင်း။
[အမ္] (မိန်းမ)ကျွန်မ ဖြစ်သွားသည်။ ကျွန်

ဘဝကို ရောက်သွားသည်။
[အမ္] (မိန်းမ)ကျွန်မ ဖြစ်သွားခြင်း။ ကျွန်

ဘဝကို ရောက်သွားခြင်း။
[အမ္] (မိန်းမ)ကျွန်မ ဖြစ်သွားသည်။ ကျွန်

ဘဝကို ရောက်သွားသည်။
[အမ္] (မိန်းမ)ကျွန်မ ဖြစ်သွားခြင်း။ ကျွန်

ဘဝကို ရောက်သွားခြင်း။
[အမ္] ကျွန်မ ဖြစ်စေသည်။ ကျွန်ဘဝကို

ရောက်စေသည်။
[အမ္] ကျွန်မ ဖြစ်သွားသည်။ ကျွန်ဘဝကို

ရောက်သွားသည်။
[အမ္] ကျွန်မကဲ့သို့ ဆက်ဆံသည်။ ကျွန်

မဟု သဘောထားသည်။

[အမ္] 'ကျွန်မ'။ (ج)။ [အမ္] ကျွန်မကလေး။ ကျွန်သားပေါက်မ

လေး။

၅။ [အန] ၁။ --- ရန်။ ၂။ --- ရန်အလိုငှာ။

၃။ --- ခြင်း။ (وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ)

ဆွဲယာမိဥပုသ်စောင့်ထိန်းခြင်းသည် အသင်

တို့အဖို့ သာ၍ကောင်းမြတ်၏။ ၄။ မုချကေန်။

(عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضًى) အသင်တို့အ

နက်မှ အမှန်ပင် မကျန်းမာသူများ ဖြစ်ရှိကြ

မည်ကို ထိုအရှင်မြတ် သိတော်မူသည်။ ၅။

ဟူ၍။ (فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلَ) သို့ဖြစ်ပေ

ရာ ငါအရှင်မြတ်သည် ယင်း(နူးဟ်တမန်

တော်)အား အသင်သည် သင်္ဘောကို ပြု

လုပ်လော့ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

၆။ [အန] ၁။ အကယ်၍ --- လျှင်။

(إِنْ يَنْتَهُوا يَغْفِرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ) အကယ်၍

၇။ ၎င်းတို့သည် တားမြစ်ထားသည့်အတိုင်း ရပ်

တန်းကရပ်ကြလျှင် ၎င်းတို့ရှေးကပြုခဲ့သည်

များ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ရမည်။ ၈။ မဟုတ်။

(إِنَّ الْكَافِرِينَ الْآفِي غُرُوبٍ) ငြင်းပယ်သူတို့

သည် လှည့်စားခံကြရသည်မှတစ်ပါး အခြားမ

ဟုတ်ပြီ။

၉။ [အန] ၁။ ကျွန်တော်။ ၂။ ကျွန်မ။

၃။ [အန] အတ္တဝါဒ။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်မှု။

၄။ [အန] မြေထဲပင်လယ် အရှေ့ဘက်

အခြမ်းရှိ နယ်မြေဒေသ(တူရကီနယ်မြေတစ်

ခု)။ ၅။ အရှေ့အရပ်။

၆။ [အန] ကမ္ဘာမြေပေါ်ရှိ အဖန်ဆင်းခံများ။

၇။ [အန] နာနတ်သီး။

၈။ [အန] ပြစ်တင်သည်။ ဝေဖန်ရှုတ်ချ

သည်။ ၉။ ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းသည်။ ၁၀။ ပြစ်

ပယ်သည်။ ၁၁။ ပြန်ပို့သည်။

[اَلْاَنَابُ] ❶ ကတိုး။ ❷ နံ့သာ။ ❸ အမွှေး
အကြိုင်။

[اَلْاَنَابُ] ခရမ်းသီး။

[اَلْاَنَابُ] ❶ (ဝါး)အဆစ်နှစ်ခုကြားရှိ အစိတ်
အပိုင်း။ ❷ ပြန်။ [اَنْبُوْبُ الرِّثَةِ] လေပြွန်။
[اَنَابُ] (ج) [اَنْبُوْبُ مَفْر] လေဟာပြွန်။
[اَخْطَا الْاَنَابُ] ဝိုက်လိုင်း။

[اَلْاَنَابُ] သရက်ပင်။

[اَلْاَنَابُ] ပေါင်းခံအိုး။

❶ [اَنْتَ] ❶ ညည်းညူသည်။ ညည်းတွား
သည်။ ❷ မနာလိုဝန်တုံဖြစ်သည်။ ❸ တိုင်း
တာသတ်မှတ်သည်။ ကန့်သတ်သည်။

[اَنْتَ] ညည်းညူခြင်း။ ညည်းတွားခြင်း။

[اَنْتَ] ❶ မနာလိုဝန်တုံဖြစ်ခြင်း။ ❷ တိုင်း
တာသတ်မှတ်ခြင်း။ ကန့်သတ်ခြင်း။

[اَنْتَ] အသင်း၊ ခင်ဗျား၊ မင်း။

[اَنْتَ] အသင်း၊ ညည်း၊ နင်။

❶ [اَنْتَ] အသင်းတို့၊ ခင်ဗျားတို့၊ မင်းတို့။
[اَنْتَ] ❶ အသင်းတို့နှစ်ယောက်၊ ခင်ဗျားတို့
နှစ်ယောက်၊ မင်းတို့နှစ်ယောက်။ ❷ အသင်း
မတို့နှစ်ယောက်၊ ညည်းတို့နှစ်ယောက်၊ နင်
တို့နှစ်ယောက်။

❶ [اَنْتَ] အသင်းမတို့၊ ညည်းတို့။

❶ [اَلْاَنَابُ] ခနောက်စိမ်း။

❶ [اَنْتَ] ❶ နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်။ ❷ ပျော့ပျောင်း
သည်။

[اَنْتَ] ❶ နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း။ ❷ ပျော့ပျောင်း
ခြင်း။

[اَنْتَ] ❶ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော(သူ၊ အရာ)။

❶ ပျော့ပျောင်းသော(သူ၊ အရာ)။

[اَنْتَ] မိန်းကလေးမွေးသည်။

[اَنْتَ] ❶ နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာပြုမူဆောင်ရွက်
သည်။ ❷ ပျော့ပျောင်းညှင်သာစွာကိုင်တွယ်
လုပ်ဆောင်သည်။ ❸ 'မ'ဖြစ်စေသည်။

[اَنْتَ] ❶ နူးညံ့သိမ်မွေ့လာသည်။ ❷ ပျော့
ပျောင်းလာသည်။ ❸ (ဖို၏ဆန့်ကျင်ဘက်)
'မ'ဖြစ်သွားသည်။ ❹ (ဖို၏ဆန့်ကျင်ဘက်)
'မ'နှင့်တူသည်။

[اَنْتَ] ❶ (ဖို၏ဆန့်ကျင်ဘက်)'မ'။ ❷ မိန်း
မ။ ❸ (အထီး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်)အမ။ (ج)

[اَنْتَ] အာနီ၊

[اَنْتَ] ❶ ဝှေးစေ့နှစ်လုံး။ ❷ နားရွက်နှစ်
ဘက်။

[اَنْتَ] နူးညံ့သိမ်မွေ့သော(သူ၊ အရာ)။
[اَنْتَ] သံပျော့။ [اَنْتَ] အပင်များ
ပေါက်ရောက်နိုင်သော မြေနေရာ။ [اَنْتَ]
နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ စကားပြောတတ်သူ။ မိန်းမ
လိုမိန်းမရပြောဆိုသူ။

[اَلْمِنْثَ] သမီးမိန်းကလေးများသာ မွေးသော
မိခင်။ [اَلْمِنْثَ] သမီးမိန်းကလေးများသာ
မွေးသောဖခင်။ (ج) [اَلْمِنْثَ]

[اَلْمَوْثَ] ❶ (ဖို၏ဆန့်ကျင်ဘက်)'မ'။ ❷
မိန်းမ။ ❸ မိန်းမနှင့်တူသောယောက်ျား။ ❹
မိန်းမများအသုံးပြုသော အမွှေးအကြိုင်(နံ့
သာ)။

❶ [اَلْاِنْجَالُ] သစ်တော်သီး။

❶ [اَلْاِنْجَالُ] ကျောက်ဆူး။

❶ [اَلْاِنْجَالُ] သမ္မာကျမ်း(အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က
တမန်တော်အီစာအပေါ်သို့ ထုတ်ပြန်ပို့ချ
ပေးတော်မူခဲ့သောကျမ်း)။ (ج) [اَلْاِنْجَالُ]

❖ [اَنَح -] ❖ အသက်ရှူကြပ်သည်။ ❶ ရောဂါကြောင့်လည်းကောင်း၊ မောပန်းသောကြောင့်လည်းကောင်း ညည်းညူသံဖြင့် အသက်ရှူသည်။ ❷ သက်ပြင်းချသည်။ ❸ ကောင်းမှုပြုရန် ဝန်လေးသည်။

[اَنَح. اَنِح. اَنُوح] ❖ အသက်ရှူကြပ်ခြင်း။ ရောဂါကြောင့်လည်းကောင်း၊ မောပန်းသောကြောင့်လည်းကောင်း ညည်းညူသံဖြင့် အသက်ရှူခြင်း။ ❶ သက်ပြင်းချခြင်း။ ❷ ကောင်းမှုပြုရန် ဝန်လေးခြင်း။

[اَنَح. اَنُوح. اَنُوح] ❖ အသက်ရှူကြပ်သူ။ ရောဂါကြောင့်လည်းကောင်း၊ မောပန်းသောကြောင့်လည်းကောင်း ညည်းညူသံဖြင့် အသက်ရှူသူ။ ❶ သက်ပြင်းချသူ။ ❷ ကောင်းမှုပြုရန် ဝန်လေးသူ။

❖ [اَنَس -] ❖ ယဉ်ပါးသည်။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးသည်။

[اَنَس] ❖ ယဉ်ပါးခြင်း။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးခြင်း။

[اَنَس -] ❖ ယဉ်ပါးသည်။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးသည်။

[اَنَس. اَنَسَة] ❖ ယဉ်ပါးခြင်း။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးခြင်း။

[اَنَس] ❖ ယဉ်ပါးသူ။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးသူ။

[اَنَس] ❖ ယဉ်ပါးစေသည်။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။ ❷ ထိတွေ့ခံစားရသည်။

❸ မြင်တွေ့ရသည်။ ❹ (اَنَسْتُ نَارًا) ငါသည် မီးကို မြင်တွေ့ရ၏။ ❺ ကြားသည်။ ❻ သိသည်။

[اِنْسَ] ❖ ယဉ်ပါးစေခြင်း။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေခြင်း။ ❷ ထိတွေ့ခံစားရခြင်း။ ❸ မြင်တွေ့ရခြင်း။ ❹ ကြားခြင်း။ ❺ သိခြင်း။

[مَوْ اَنَسَة] ❖ ယဉ်ပါးစေခြင်း။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေခြင်း။

[مَوْ نَس. اِنْس] ❖ ယဉ်ပါးစေသူ။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသူ။

[اَنَس] ❖ ယဉ်ပါးစေသည်။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။ ❷ မြင်တွေ့ရသည်။

[اَنَس] ❖ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ယဉ်ပါးစေသည်။ ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။

[اَنَس] ❖ ယဉ်ပါးသည်။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးသည်။ ❷ စူးစိုက်နားထောင်သည်။ ❸ စိုက်ကြည့်သည်။

[اَسَانَس] ❖ ယဉ်ပါးသည်။ ❶ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးသည်။ ❷ စူးစိုက်နားထောင်သည်။ ❸ မြင်သည်။ ❹ ခွင့်တောင်းသည်။

[اَلْاَنَسَة] ❖ အလွန် နှစ်သက်ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော မိန်းမပျို။ ❶ အပျိုစင်။ (ج)

[اَو اِنْس] ❖ ကြည်နူးမှု။ ❶ မိန်းမတို့၏သာယာသောအသံ။

[اَلْاَنَس] ❖ လူသား။ ❶ မိတ်ဆွေကောင်း။ (ج) [اَنَاس]

[اَلْاَنَس] ❖ လူသား။ ❶ လူထုကြီး။ [اَنَابِي] (ج) လူသား။

[اِنْسَانُ الْعَيْن] မျက်ဆံ။

[اِنْسَانُ السَّيْف] သွား။

[اَلْاِنْسَانِيَة] လူပီသမှု၊ လူအကျင့်လူအကြံ။

[الْأَنْفُسُ] ❶ လူသားလင်ဦး။ ❷ လူနှင့်ဆိုင်သော။ ❸ ဘယ်ဘက်ခြမ်း။ (ج) [أَنْفُسُ]

[الْأَنْفُسُ] ❶ အလွန် နှစ်သက်ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော မိန်းမပျို။ ❷ အပျိုစင်။ ❸ အလွန်လိမ္မာသောဈေး။ (ج) [أَنْفُسُ]

[الْأَنْفُسُ] ❶ ယဉ်ပါးစေသူ။ ❷ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသူ။ ❸ ကြက်ဖ။

[الْأَنْفُسُ] ❶ ယဉ်ပါးစေသောမိန်းမ။ ❷ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေတတ်သောမိန်းမ။ ❸ မီး။

[الْأَنْفُسُ] ကြည့် (أَنْفُسُ)

[الْمُؤْنِسَاتُ] စစ်လက်နက်။

[الْمَأْنُوسُ] ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော(သူ၊ အရာ)။ [مَكَانَ مَأْنُوسٍ] ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသောနေရာ။

❶ [الْأَنْشُوجَةُ] ငါးတစ်မျိုး။ (ငါးသေတ္တာငါး)။

❷ [أَنْضَ -] ❶ (အသား)ပြောင်းလဲ ပျက်စီးသည်။ ❷ ပုပ်သည်။

[أَنْضَ] ❶ (အသား)ပြောင်းလဲပျက်စီးခြင်း။ ❷ ပုပ်ခြင်း။

[أَنْضَ -] (အသား)မကျက်တကျက် ဖြစ်သည်။

[أَنْاضَ] (အသား)မကျက်တကျက်ဖြစ်ခြင်း။

[أَنْضَ] မကျက်တကျက်ဖြစ်သော (အသား)။

[أَنْضَ] (အသားကို)မကျက်တကျက်ဖြစ်အောင် လုပ်သည်။

❸ [أَنْفَ -] ❶ (ကုလားအုတ်)မြက်ခင်းသစ်ကို ကျက်စားသည်။ ❷ [فُلَانًا] နာနကို ရိုက်သည်။ ❸ [الْمَاءُ فُلَانًا] နာခေါင်းတွင်းသို့ ရေဝင်သည်။

[أَنْفَ] ❶ မြက်ခင်းသစ်ကို ကျက်စားခြင်း။

❷ နာနကို ရိုက်ခြင်း။ ❸ နာခေါင်းတွင်းသို့

ရေဝင်ခြင်း။

[أَنْفَ -] ❶ (ကုလားအုတ်၏) နာရှုပ်ကြိုးတပ်ဆင်ရာနဖါး၌ အနာဖြစ်သည်။ ❷ [عَيْنُ] မောက်

မာသည်။ မတူမတန်သလို သဘောထားသည်။ ❸ [الْحَامِلُ] (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်)

အစားအသောက်ပျက်သည်။ ❹ [الْمُسَافِرُ] နေဦးပိုင်း သို့မဟုတ် ညဦးပိုင်း၌ ခရီးထွက်

သည်။ ❺ [الشَّىْ] ရွံရှာသည်။

[أَنْفَ] (ကုလားအုတ်၏) နာရှုပ်ကြိုး တပ်ဆင်ရာနဖါး၌ အနာဖြစ်ခြင်း။

[أَنْفَ - أَنْفَ] ❶ မောက်မာခြင်း။ မတူမတန်သလို သဘောထားခြင်း။ ❷ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်

အစားအသောက်ပျက်ခြင်း။ ❸ နေဦးပိုင်း သို့မဟုတ် ညဦးပိုင်း၌ ခရီးထွက်ခြင်း။ ❹ ရွံ

ရှာခြင်း။

[أَنْفَ] နာခေါင်းဒဏ်ရာရသည်။

[مَأْنُوفٍ] နာခေါင်းဒဏ်ရာရသူ။

[أَنْفَ] ❶ (ကုလားအုတ်၏) နာရှုပ်ကြိုး တပ်ဆင်ရာနဖါး၌ အနာဖြစ်စေသည်။ ❷ မောက်

မာစေသည်။ မတူမတန်သလို သဘောထားစေသည်။ ❸ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်ကို အ

စားအသောက်ပျက်စေသည်။ ❹ နေဦးပိုင်း သို့မဟုတ် ညဦးပိုင်း၌ ခရီးထွက်စေသည်။

❺ ရွံရှာစေသည်။ ❻ နာခေါင်းဒဏ်ရာရစေသည်။ ❼ [الْمَاءِ] စားကျက်အသစ်ကို

ကျက်စားစေသည်။

[أَنْفَ] ❶ (ကုလားအုတ်၏) နာရှုပ်ကြိုး တပ်ဆင်ရာနဖါး၌ အနာဖြစ်စေခြင်း။ ❷ မောက်

မာစေခြင်း။ မတူမတန်သလို သဘောထားစေခြင်း။ ❸ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်ကို အစား

အသောက်ပျက်စေခြင်း။ ၆ နေဦးပိုင်း သို့မဟုတ် ညဦးပိုင်း၌ ခရီးထွက်စေခြင်း။ ၇ ရွံရှာစေခြင်း။ ၈ နှာခေါင်းဒဏ်ရာရစေခြင်း။ ၉ စားကျက်အသစ်ကို ကျက်စားစေခြင်း။ ၁၀ အလျှင်စလို တောင်းသည်။ လောဆော်သည်။

[اَنْف] ၁ (ကုလားအုတ်၏နှာရှုပ်ကြိုး တပ်ဆင်ရာ နဖါး၌)အနာဖြစ်စေသည်။ ၂ မောက်မာစေသည်။ မတူမတန်သလို သဘောထားစေသည်။ ၃ (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်ကို အစားအသောက်ပျက်စေသည်။ ၄ နေဦးပိုင်း သို့မဟုတ် ညဦးပိုင်း၌ ခရီးထွက်စေသည်။ ၅ ရွံရှာစေသည်။ ၆ နှာခေါင်းဒဏ်ရာရစေသည်။ ၇ စားကျက်အသစ်ကို ကျက်စားစေသည်။ ၈ အဖျားကို ချွန်မြစေသည်။ ထိပ်ကိုချွန်အောင်သွေးသည်။

[اَنْتَف] ၁ အစပြုသည်။ ၂ မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံသည်။ ၃ မျက်မှောက်ပြုသည်။ ၄ ကြိုဆိုသည်။

[اَنْتَف] ၁ (ကုလားအုတ်၏နှာရှုပ်ကြိုး တပ်ဆင်ရာနဖါး၌)အနာဖြစ်သွားသည်။ ၂ မောက်မာလာသည်။ မတူမတန်သလို သဘောထားလာသည်။ ၃ (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်)အစားအသောက်ပျက်သည်။ ၄ နေဦးပိုင်းသို့မဟုတ် ညဦးပိုင်း၌ ခရီးထွက်သွားသည်။ ၅ ရွံရှာလာသည်။ ၆ နှာခေါင်းဒဏ်ရာရသွားသည်။ ၇ စားကျက်အသစ်ကို ရှာဖွေကျက်စားသည်။ ၈ အဖျားချွန်မြသည်။ ထိပ်ချွန်သည်။ ၉ တစ်ခုပြီးတစ်ခုလိုချင်သည်။

[اِسْتَنْف] ၁ အစပြုသည်။ ၂ အသစ်ပြန်စသည်။ ၃ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် တောင်းဆိုသည်။

[مُسْتَنْف] ၁ အစပြုသော(သူ၊ အရာ)။ ၂ အသစ်ပြန်စသော(သူ၊ အရာ)။ ၃ ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးရန် တောင်းဆိုသူ။ ၄ အသစ်ဖြစ်သော(သူ၊ အရာ)။ [فِي التَّجَارِبِ عَلَّمُ مُسْتَنْف] စမ်းသပ်မှု၌ အသိပညာအသစ်ရှိသည်။

[اِلْتِمْنَانُ] အောက်ခြေတရားရုံး၌ အမှုရှုံးသဖြင့် အထက်ရုံးသို့ ပြန်လည်စစ်ဆေးရန် တင်ခြင်း။

[اَلْاِنْف] မကြာမီက။ [فَعَلَهُ اِنْفَا] မကြာမီကပဲ သူဒါကိုလုပ်ခဲ့တယ်။

[اَلْاِنْفَةُ] ၁ မကြာမီက။ ၂ အဦးပိုင်းအစပိုင်း။

[اَلْاِنْفَا] နှာခေါင်းကြီးသူ။

[اَلْاِنْف] ၁ နှာခေါင်း။ ၂ အဦးပိုင်း၊ အစပိုင်း၊ အဖျားပိုင်း။ ၃ [اِنْفُ الْقَوْم] ခေါင်းဆောင်။ ၄ [اِنْفُ الْجَبَل] တောင်စွန်း။ (ج) [اِنْفُ - اَنَافُ] اَنَافُ

[اَلْاِنْف] အသစ်။ [اَلْاِنْفُ] မြက်ခင်းသစ်။ [اَلرَّوَضَةُ اَلْاِنْف] ဥယျာဉ်သစ်။

[اَلْاِنْفَةُ] ဂုဏ်မာန။ အစွဲအလန်းကြီးမှု။ ကြည့် (الحمية)

[اَلْاِنْوَف] ၁ အလွန်ဂုဏ်မောက်သူ။ ၂ နှာခေါင်းအနံ့ သင်းယုံသောမိန်းမ။ (ج) [اِنْف] [اَلْاِنْف] ၁ သံပျော့။ ၂ သစ်ပင်ပေါက်သည့်နေရာ။

[اَلْبَنَفَا] ၁ စားကျက်အသစ်၌ ထိန်းကျောင်းသူ။ ၂ နေဦးပိုင်း သို့မဟုတ် ညဦးပိုင်း၌ခရီးထွက်သူ။

● [انق] ● အလှကျက်သရေ တိုးပွားသည်။

● ကျော့ရှင်းလှပသည်။ ● [فلان] ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်သည်။ ● အံ့ဩငေးမောသည်။ အထင်ကြီးသည်။ ● နှစ်သက်စွဲလန်းသည်။

[انق] ● အလှကျက်သရေတိုးပွားခြင်း။ ● ကျော့ရှင်းလှပခြင်း။ ● ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်ခြင်း။ ● အံ့ဩငေးမောခြင်း။ အထင်ကြီးခြင်း။ ● နှစ်သက်စွဲလန်းခြင်း။

[انق] ● အလှကျက်သရေ တိုးပွားသော (သူ၊ အရာ)။ ● ကျော့ရှင်းလှပသော (သူ၊ အရာ)။

[انق] ● အံ့ဩငေးမောသော (သူ၊ အရာ)။ ● အထင်ကြီးသော (သူ၊ အရာ)။

[انق] ● အံ့ဩငေးမောစေသည်။ ● အထင်ကြီးစေသည်။ ● ရင်သပ်ရှုမောဘွယ်ဖြစ်အောင် စီရင်ဖန်တီးသည်။

[انق] ● အလှကျက်သရေ တိုးပွားသော (သူ၊ အရာ)။ ● ကျော့ရှင်းလှပသော (သူ၊ အရာ)။ ● ရင်သပ်ရှုမောဘွယ်ဖြစ်အောင် စီရင်ဖန်တီးထားသော (အရာ)။

[انق] ● အံ့ဩငေးမောစေသည်။ ● အထင်ကြီးစေသည်။ ● ရင်သပ်ရှုမောဘွယ်ဖြစ်အောင် စီရင်ဖန်တီးသည်။

[انق] ● အံ့ဩငေးမောဖွယ်ဖြစ်သည်။ ● အထင်ကြီးဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ ● ရင်သပ်ရှုမောဖွယ်ဖြစ်သည်။ ● ထူးဆန်းသော အရာများကို ရှာဖွေသည်။ ● သာယာမှုကိုခံစားသည်။

[انق] သိမ်းငှက်။ ကြည့် [انق]

● [انق] ငါးရှဉ့်။

● [انق] ကြည့် [انق]

● [انق] နမူနာပုံစံ။ (ج) [انق]

● [انق] ● မုချကေနံ။ ● ကေနံပင် --- (قُلْ اَوْحَىٰ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ) ဟူ၍ အသင်ပြောလော့။ မုချကေနံ ဂျင်နီအုပ်စုတစ်စုသည် နားထောင်ခဲ့ကြသည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်ထံ ဗျာဒိတ်ကျရောက်ခဲ့သည်။

● [انق] မုချကေနံ။ (ان رَّبِّي لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ) မုချကေနံ ကျွန်ုပ်အားဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်သည် အမှန်ပင် အလွန်ခွင့်လွှတ်တော်မူသောအရှင်၊ အလွန်တရာ သနားကြင်နာတော်မူသောအရှင်ဖြစ်တော်မူသည်။

● [انق] ● မညည်းညူသည်။ ● [انق] လေးကြီးကို ဆွဲဆန်သဖြင့် တစ်စီမြည်သည်။ ● [انق] ညည်းညူခြင်း။ ● တစ်စီမြည်ခြင်း။

[انق] နှစ်သက်ကျေနပ်အောင် ကြိုးစားသည်။

[انق] နှစ်သက်ကျေနပ်အောင် ကြိုးစားသည်။

[انق] ချိုးငှက်။

[انق] အလွန်ညည်းညူတတ်သူ။

[انق] ● ချိတ်။ (ရေတွင်းထဲမှ ရေပုံးကို ဆည်ယူရသောချိတ်)။ ● တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ညည်းညူ။

[انق] အလွန်ညည်းညူတတ်သူ။

[انق] ● နေရာမှန်။ ● သင့်လျော်သော၊ သင့်မြတ်သော (သူ၊ အရာ)။

❖ [انى] ❶ မည်သည့်နေရာ၌?။ ❷ မည်သည့်နေရာမှ?။ ❸ မည်ကဲ့သို့?။ ❹ မည်သည့်ပုံစံနှင့်မဆို။ ❺ မည်သည့်နေရာ၌မဆို။ ❻ မည်သည့်အချိန်?။ [اننى تجلس اجلس] မည်သည့်နေရာ၌မဆို အသင်ထိုင်လျှင် ကျွန်ုပ်ထိုင်မည်။ ﴿يَا مَرْيَمُ انسى لك هذا﴾ အိုမရ်ယမ် ဤအရာကို အသင်မသည် မည်သည့်နေရာမှ ရရှိသနည်း။ [اننى جئت] မည်သည့်အချိန် အသင်လာခဲ့သလဲ။

﴿اننى يحيى هب الله بعد موتها﴾ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဤမြို့ရှိလူတို့အား ၎င်းတို့သေဆုံးကုန်ကြပြီးနောက် မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြန်ထစေတော်မူမည်နည်း။

❖ [انى] ❶ အချိန်ကျသည်။ အခါကာလရောက်ရှိသည်။ [انى لك ان تفعل] အသင်အလုပ်စရန် အချိန်ကျပြီ။ ❶ မှီသည်။ ❷ အသီးအနှံ ရင့်မှည့်သည်။ ❸ အစားအစာကျက်သည်။ ❹ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်သည်။ ညှင်သာသည်။ ❺ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကိုရောက်ရှိသည်။ ❻ နှေးကွေးလေးလံသည်။

[انى- انا] ❶ အချိန်ကျခြင်း။ အခါကာလရောက်ရှိခြင်း။ ❶ မှီခြင်း။ ❷ အသီးအနှံ ရင့်မှည့်ခြင်း။ ❸ အစားအစာကျက်ခြင်း။ [انتظر انى الطعام] အစားအစာကျက်ချိန်ကို စောင့်ဆိုင်းသည်။ ﴿غير ناظرين انا﴾ စားသောက်ရန် အချိန်ကို စောင့်မျှော်သူများမဟုတ်ကြ။ ❹ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်ခြင်း။ ညှင်သာခြင်း။ ❺ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကိုရောက်ရှိခြင်း။

[انى] နှေးကွေးလေးလံခြင်း။

[انى] ❶ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်သည်။ ညှင်သာသည်။ ❶ နှေးကွေးလေးလံသည်။

[انى- انى] ❶ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်ခြင်း။ ညှင်သာခြင်း။ ❶ နှေးကွေးလေးလံခြင်း။

[انى] ❶ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်သော(သူ၊ အရာ)။ ညှင်သာသော(သူ၊ အရာ)။ ❶ နှေးကွေးလေးလံသော(သူ၊ အရာ)။

[انى] ❶ နောက်ကျစေသည်။ ❶ အချိန်လွန်စေသည်။

[انى] ❶ နောက်ကျသည်။ နောက်နှေးသည်။ ❶ [فيه] ပေါ့လျော့သည်။ ❶ [الشئ] နောက်ဆိုင်းထားသည်။

[تاتى] ❶ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်သည်။ ညှင်သာသည်။ ❶ နှေးကွေးလေးလံသည်။ ❶ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်စေသည်။ ညှင်သာစေသည်။ ❶ နှေးကွေးလေးလံစေသည်။

[استانى] ❶ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်သည်။ ညှင်သာသည်။ ❶ နှေးကွေးလေးလံသည်။ ❶ ဖြေးဖြေးသာသာဖြစ်စေသည်။ ညှင်သာစေသည်။ ❶ နှေးကွေးလေးလံစေသည်။ ❶ သိမ်မွေ့ညှင်သာစွာ ပြုမူသည်။ ❶ အချိန်ပေးသည်။ ❶ အချိန်အခါကို စောင့်ဆိုင်းသည်။

[اناء] (ج) [انى- انى] ❶ ညှိပိုင်းအချိန်။ (ج) [اوان] ❶ ခွက်။ (ج) [الاناء] ❶ တည်ကြည်မှု။ ❶ မြို့သိပ်နိုင်မှု။ ❶ စီးစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံ၍ အိန္ဒြေသိက္ခာနှင့်မြင့်မြတ်သောမိန်းမ။ (ج) [انوات] ❶ အနီးမီးယားရောဂါ။

❖ [اهب] အသင့်ပြင်ဆင်သည်။ အဆင်သင့်လုပ်ထားသည်။

[تَاهَب] အသင့်ပြင်ဆင်သည်။ အသင့်ဖြစ်သည်။ အဆင်သင့်လုပ်ထားသည်။

[الَاهَاب] ❶ သားရေ။ ❷ အခွံ၊ အခေါက်။

[أَهْب. أَهْبَةٌ] (ج)

[الْأَهْبَةُ] ❶ အသင့်ဖြစ်မှု။ ❷ ကိရိယာတန်ဆာပလာ။ (ج) [أَهْب.]

❶ [أَهْلٌ -] ❶ ထိမ်းမြားလက်ထပ်သည်။ ❷

[المَكَانُ] (နေရာ၌) လူသူ နေထိုင်သည်။ လူရှိသည်။

[أَهْلٌ - أَهْوَلٌ] ❶ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်း။ ❷ လူသူနေထိုင်ခြင်း။

[أَهْلٌ -] ❶ ကြည်နူးသည်။ ❷ စိတ်သာယာမှုရရှိသည်။ ❸ ယဉ်ပါးသည်။ [أَهْلُ الْمَكَانِ] လူသူနေထိုင်သည်။

[أَهْلُ الطَّعَامِ] အစားအစာ၌ ဆီထည့်ထားသည်။

[مَا أَهْوَلٌ] ❶ လူနေထိုင်သော(အိမ်)။ ❷ ဆီထည့်ထားသော(အစားအစာ)။

[أَهْلٌ] ❶ ကြည်နူးခြင်း။ ❷ စိတ်သာယာမှုရရှိခြင်း။ ❸ ယဉ်ပါးခြင်း။

[أَهْلٌ] ❶ ကြည်နူးသူ။ ❷ စိတ်သာယာမှုရရှိသူ။ ❸ ယဉ်ပါးသူ။

[أَهْلٌ] ❶ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးသည်။ ❷ [فَلَا نَالِلَ لِمَا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာကိစ္စနှင့်) ထိုက်တန်သူ၊ သင့်လျော်သူဟု ယူဆသည်။

[أَهْلٌ] ❶ ကြိုဆိုသည်။ ❷ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးသည်။ ❸ ထိုက်တန်သူ၊ သင့်လျော်သူဟု ယူဆသည်။

[انتهل] ထိမ်းမြားလက်ထပ်သည်။

[تَاهَل] ❶ ထိမ်းမြားလက်ထပ်သည်။ ❷ သင့်

တော်သည်။ ထိုက်တန်သည်။

[اسْتَهَلَ] ❶ အစားအစာ၌ ဆီ သို့မဟုတ် အဆီကို ထည့်သည်။ ❷ ဆီသို့မဟုတ်အဆီကို စားသည်။ ❸ ထိုက်တန်သည်။ ရထိုက်သည်။

[أَهْلٌ] ယဉ်ပါးသောတိရစ္ဆာန်။

[الْإِهَالَةُ] ❶ ဆီ။ ❷ အဆီ။

[الْأَهْلُ] ❶ မိသားစု။ ❷ ဆွေမျိုးသားချင်းများ။ ❸ ဇနီးမယား။ ❹ ပိုင်ရှင်များ။ ပတ်သက်သူများ။ [أَهْلُ الدَّارِ] အိမ်၌နေထိုင်သူများ။ အိမ်သူအိမ်သားများ။ [أَهْلُ الْبَيْتِ] တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏အိမ်တော်သူအိမ်တော်သားများ။ ❺ ထိုက်တန်သူ။

[أَهْلًا وَسَهْلًا] ကြိုဆိုပါသည်။

[الْأَهْلِيُّ] ❶ မိသားစုနှင့်ဆိုင်သော။ ❷ ဇနီးမယားနှင့်ဆိုင်သော။ ❸ ယဉ်ပါးသော(တိရစ္ဆာန်)။ ❹ သင့်လျော်မှုရှိသော။

[الْأَهْلِيَّةُ] ❶ မိသားစုနှင့်ဆိုင်သော။ ❷ ဇနီးမယားနှင့်ဆိုင်သော။ ❸ ယဉ်ပါးသောတိရစ္ဆာန်။ ❹ သင့်လျော်မှုရှိသော။

❶ [أَهْلِيْلَجْ] ❶ အပင်တစ်မျိုး ❷ အီလစ်ပုံ(ဘဲဥပုံ)။

[الْأَهْلَجِيُّ] ❶ ယင်းအပင်နှင့်ဆိုင်သော။ ❷ အီလစ်ပုံ(ဘဲဥပုံ)ဖြစ်သော။

❶ [أَهْلٌ] နာကျင်သောကြောင့် 'အို၊ အား' စသည်ဖြင့် ညည်းညူသည်။

[أَهْلٌ - أَهْلَةٌ] နာကျင်သောကြောင့် 'အို၊ အား' စသည်ဖြင့် ညည်းညူခြင်း။

❶ [أَهْي -] တဟီးဟီး၊ တဟားဟားရယ်သည်။ ❷ [أَهْيٌ] တဟီးဟီး၊ တဟားဟားရယ်ခြင်း။

[၁၆] သို့မဟုတ်။

❁ [-إِلَى اللَّهِ] ❶ ပြန်လာသည်။ ❷ [-أَب -]
 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံ ဝန်ချတောင်းပန်
 သည်။ နောင်တရသည်။ ❸ [-بِالشَّمْسِ]
 နေကွယ်သည်။ ❹ [-بِيَدِهِ إِلَى السَّيْفِ] ❺ မီးဆွဲ
 ထုတ်သည်။ ❻ [-الْمَاءِ] ❼ သ၌ ရေရှိရာသို့
 လာသည်။

[اَوْبُ. اَوْبَةُ. اِيَابُ. مَابُ] ❶ ပြန်လာခြင်း။ ❷ အလွှာဟ်
အရှင်မြတ် ထံဝန်ချတောင်းပန်ခြင်း။ နောင်
တရခြင်း။ ❸ (နေ)ကွယ်ခြင်း။ ❹ (ဝါး)ဆွဲ
ထုတ်ခြင်း။ ❺ ညဉ့်ရေရှိရာသို့လာခြင်း။
[اَوْبُ] အလွန်အမှားဝန်ခံတတ်သူ။ အလွန်
နောင်တရသူ။

[အုပ်] အပြိုင်အဆိုင်ကျော်တက်သည်။

[مُؤَاوَبَةٌ] အပြိုင်အဆိုင်ကျော်တက်ခြင်း။

[ဝပ်] ❶ ပြန်လာသည်။ ❷ တစ်နေ့ကုန်
သွားလာသည်။ ❸ အပြိုင်အဆိုင်သွားသည်။
❹ ထပ်တလဲလဲပြန်ဆိုသည်။

[နာဝ်] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြိုင်အဆိုင် ပြေး
သည်။

[تَوَابٌ] ❶ ပြန်လာသည်။ ❷ ညှိနှိုင်း၍ ပြန်
 လာသည်။ ❸ ညအချိန်၌လာသည်။ ❹ တ
 ဖန်ပြန်လာသည်။ [الْمَرْضُ] ရောဂါ ပြန်ထ
 သည်။

[الْوَبَّ] ❶ လျှင်မြန်မှု။ ❷ လေပြင်း။ ❸ မိုး
တိမ်။ ❹ ပျားအုပ်။ ❺ ရည်ရွယ်မှု။ ❻ တည်
ကြည်ဖြောင့်မတ်မှု။ ❼ ဘက်၊ ရှုထောင့်။
[مَنْ كُلِّ الْوَبَّ] အဘက်ဘက်မှ။

လွန်နှောင်တရသူ။ ❶ ရေထမ်းရောင်းသူ။

❖ [الْوَجْ] ❖ မြင့်မားမှု။ ❖ အထွတ်အထိပ်။
ထိပ်ဖျား။ ❖ သံစဉ်တစ်မျိုး။

❶ [၁၁] ❷ ကောက်ကျွေးသည်။ ❸ ကိုင်း
ညွတ်သည်။ ❹ နွဲ့နှောင်းပျော့ပျောင်းသည်။
❺ လေးလံကိုင်းညွတ်စေသည်။ ❻ ပင်ပန်း
နွမ်းရိစေသည်။

[သံ၊ - ဝံ၊ - ဝံ] ❶ ကောက်ကွေးခြင်း။ ❷ ကိုင်း
ညွတ်ခြင်း။ ❸ နွဲ့နှောင်းပျော့ပျောင်းခြင်း။
❹ လေးလံကိုင်းညွတ်စေခြင်း။ ❺ ပင်ပန်းနွမ်း
ရိစေခြင်း။

❶ [၁၂] ❷ ကောက်ကွေးသည်။ ❸ ကိုင်း
ညွှတ်သည်။

[၁၀] ❶ ကောက်ကွေးခြင်း။ ❷ ကိုင်းညွတ်
ခြင်း။ [၁၀] [၁၀] ယင်း၏ကောက်ကွေးမှုကို
ဖြောက်မတ်စေခဲ့သည်။

❶ ကောက်ကွေးသော(သူ၊ အရာ)။ [အို-အို]၊
 ❷ ကိုင်းညွတ်သော(သူ/အရာ)။ (မ) [အို-အို]

[အံ့] ● ကောက်ကွေးစေသည်။ ● ကိုင်း
ညွတ်စေသည်။

[၁၁၁] ❶ ကောက်ကျွေးလာသည်။ ❷ ကိုင်း
ညွတ်လာသည်။ ❸ ပင်ပန်းနွမ်းရိလာသည်။

၁၁ ကောက်ကွေးလာသည်။ ၁၂ ကိုင်း
ညွတ်လာသည်။ ၁၃ ပင်ပန်းနွမ်းရီစေသည်။

● တစ်စုံမြည်သံ။ ① တစ်စုံမြည်သံ။
[أَوَيْدُ النَّاسِ] လူများ၏အုံးအုံးကျက်ကျက်
အော်မြည်သံ။

(ကု)-[الْبَعِيرُ] ❶ လန်ပြေးသည်။ ❷ [اسْتَاوَرَ] လားအုတ်ထရန်ပြင်ဆင်သည်။ ထရန် ဟန်ပြင်သည်။ ❸ [انقوم غضبا] ဒေါသ ပြင်းထန်သည်။

- ❖ [اَلْاَر] အပြစ်အနာ။ ချို့ယွင်းချက်။
- [اَلْاَوَار] ❖ နေပူရှိန်။ ❖ မီးရှိန်။
[اَلْفَحْسِ اَوْ اَر النَّارِ اَوْ الشَّمْسِ] ကျွန်တော့ကို
မီးရှိန်/နေရှိန်ဟပ်သွားတယ်။ ❖ ရေငတ်မွတ်
ပူ။ [اَلْاَوَار] [كَادِغَشَى عَلَيْهِمَنِ الْاَوَار] ရေငတ်လို့ သူမေ့
သွားမတတ်ပါပဲ။ ❖ မီးခိုး။ ❖ မီးလျှံ။ (ج)
[اَوْر]
- [اَلْاَوَارِي] ရေအလွန်ငတ်သောသူ။
- [اَلْاَوْرَة] အပူမိထားသော(အရာ)
- ❖ [اَوْرَانِس] ယူရေးနပ်ပြိုဟ်။(နေမိသားစုဝင် ဂြိုဟ်
ကြီးကိုးလုံးအနက် တစ်လုံးဖြစ်ပြီး နေကို
၈၄-နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် လှည့်ပတ်နေသည်။)
- ❖ [اَوْرَبَة] ဥရောပ။
- ❖ [اَلْاَرَوْطَى] ပင်မသွေးလွှတ်ကြော။
- ❖ [اَلْاَوْرُ] ဘဲငန်း။
[اَلْاَوْرِي] ဘဲငန်းကဲ့သို့လမ်းလျှောက်ဟန်။
[اَلْمَاوْرَة] ဘဲငန်းပေါများသည့်နေရာ၊ ဒေသ။
(ج) [مَاور]
- ❖ [اَوْرَوْرِنِس] ရှေးအီဂျစ်လူမျိုးတို့ ကိုးကွယ်ကြ
သော 'အူရုရီးစ်' နတ်ဘုရား။ သေလွန်သူတို့
ကို ယင်းနတ်ဘုရားက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်
သည်ဟု ငှင်းတို့ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။
- ❖ [اَس] ❖ ပေးကမ်းသည်။ ❖ အစားပေး
သည်။ ❖ ကူညီသည်။
- [اَوْس-اِاَس] ❖ ပေးကမ်းခြင်း။ ❖ အစားပေး
ခြင်း။ ❖ ကူညီခြင်း။
- [اِسْتَأَس] ❖ ပေးကမ်းရန်တောင်းဆိုသည်။ ❖
အစားတောင်းသည်။ ❖ အကူအညီ တောင်း
ဆိုသည်။
- [اَلْاَوْس] ❖ ဝံပုလွေ။ ❖ ကဟ်တွာန်မျိုးနွယ်

- ဝင်အရင်လူမျိုးစုတစ်စု။ (အစ္စလာမ်ခေတ်ဦး၌
အစ္စလာမ်အတွက် အရာရာကို စွန့်လွှတ်စ
တေးခဲ့ကြသော အန်ဆွာရီအုပ်စု တစ်စုဖြစ်ခဲ့
သည်။)
- [اَلْاَوْنِس] ❖ ဝံပုလွေ။ ❖ အောင်စံမျိုးနွယ်ဝင်
လူငယ်လေး။
- ❖ [اَف] ❖ ကပ်ဆိုက်သည်။ ဘေးဥပါဒ်ဆိုက်
ရောက်သည်။ ❖ [اَلطَّعَام] အစားအစာ
သုံးသည်။ ပျက်သည်။ [اَيْفَ الزَّرْع] စိုက်ခင်း
ပျက်စီးသည်။
- [اَوْف-اَفَة] ❖ ကပ်ဆိုက်ခြင်း။ ဘေးဥပါဒ် ဆိုက်
ရောက်ခြင်း။ ❖ အစားအစာသုံးခြင်း။ ပျက်
စီးခြင်း။
- [اَمَوْف] ပျက်စီးသောစိုက်ခင်း။
- [اَفَة] ❖ ပျက်စီးစေသောအရာ။ ❖ ဘေး
ဥပါဒ်။ ❖ ကပ်ရောဂါ။ ❖ ငတ်မွတ်ခေါင်း
ပါးမှု။ [اَفَة الْعِلْمِ التَّسْيَان] အသိပညာကို ပျက်စီး
စေသောအရာမှာ မေ့လျော့ခြင်းပင် ဖြစ်
သည်။
- ❖ [اَق] ❖ ဝန်စည်ကိုထမ်းထားရသဖြင့် ဒ
ယီးဒယိုင်ဖြစ်သည်။ ❖ ထွက်ပေါ်သည်။ ❖
ထင်ရှားလာသည်။ ❖ အမက်လာကို ယူ
ဆောင်လာသည်။ ❖ ယိမ်းယိုင်သည်။
- [اَوْق] ❖ ဝန်စည်ကိုထမ်းထားရသဖြင့် ဒ
ယီးဒယိုင်ဖြစ်ခြင်း။ ❖ ထွက်ပေါ်ခြင်း။ ❖
ထင်ရှားလာခြင်း။ ❖ အမက်လာကို ယူ
ဆောင်လာခြင်း။ ❖ ယိမ်းယိုင်ခြင်း။
- [اَوْق] ❖ ဘေးဒုက္ခ ဆိုက်ကပ်ရောက်စေ
သည်။ ❖ အခက်တွေ့စေသည်။ ❖ သေး
သိမ်နိမ့်ကျစေသည်။ ❖ အစာရေစာ ကြပ်

တည်းစေသည်။ ❶ လက်မဲ့ဖြစ်စေသည်။ ❷
တစ်စုံတစ်ရာကို မပေးပဲထားသည်။
[تَأْوَق] ❸ ဘေးဒုက္ခ ဆိုက်ရောက်လာသည်။
❶ အခက်တွေ့သွားသည်။ ❷ သေးသိမ်နိမ့်
ကျသွားသည်။ ❸ အစာရေစာ ကြပ်တည်း
လာသည်။ ❹ လက်မဲ့ဖြစ်သည်။ ❺ တစ်စုံ
တစ်ရာကို မရပဲရှိသည်။

[الْأَوَاقِبِ] ချည်ခင်း။

[الْأَوْق] ❶ လေးလံသည့်ဝန်။ ❷ အမတ်လာ။

[الْأَوْقَةَ] အုပ်စု။

[الْأَوْقَةَ] ❶ ရေတွင်း။ ❷ တောင်ထိပ်များရှိ
ငှက်သိုက်။ (ج) [أَوْق]

❶ [الْأَوْقِيَّة] အင်္ဂလိပ်အလေးချိန်(၃၃ . ၄၄ ဂရမ်)
နှင့်ညီမျှသော အလေးချိန်။ (ج) [أَوْاق]

[الْأَوْقِيَّة] အင်္ဂလိပ်အလေးချိန်(၃၃ . ၄၄ ဂရမ်)
နှင့်ညီမျှသော အလေးချိန်။ (ج) [أَوْاق]

❶ [أَلْ-] ❶ ပြန်ဖြစ်သွားသည်။ ❷ [أَلْ-]
ပြန်လှည့်သွားသည်။ ❸ [الشَّىْء] ပြန်ပေး
သည်။ ❹ [الشَّىْء] လျော့နည်းသည်။
လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်သည်။ ❺ [بِ-] (တိရစ္ဆာန်)ပိန်လိုသည်။ ❻ [الْبَيْن] နှိမ့်သည်။
❷ [الْبَيْن] နှိမ့်စေသည်။ ❸ [عَلَى الْقَوْمِ] အုပ်ချုပ်သည်။ ❹ [الْمَال] ဥစ္စာပစ္စည်းကို
စီမံခန့်ခွဲသည်။

[الْوَل] ❶ ပြန်ဖြစ်သွားခြင်း။ ❷ ပြန်
လှည့်သွားခြင်း။ ❸ ပြန်ပေးခြင်း။ ❹ လျော့
နည်းခြင်း။ လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်ခြင်း။ ❺ ပိန်
လိုခြင်း။ ❻ နှိမ့်ခြင်း။ ❷ နှိမ့်စေခြင်း။ ❸ အုပ်
ချုပ်ခြင်း။ ❹ ဥစ္စာပစ္စည်းကို စီမံခန့်ခွဲသည်။
[الْوَل] ကျော်လွန်သည်။

[الْوَل] ကျော်လွန်ခြင်း။

[الْوَل] ❶ ပြန်ပို့သည်။ နေရာမှန်သို့ ပြန်
လည်ရောက်ရှိစေသည်။ [الْوَلِ اللَّهُ عَلَيْكَ صَلَاتَكَ]
ပျောက်သွားတဲ့မင်းရဲ့ပစ္စည်းကို အလွှာဟ်အ
ရှင်မြတ်က မင်းဆီကို ပြန်ပို့ပေးတော်မူပါစေ။
❶ ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုသည်။ လိုရင်းကိုရောက်
အောင် ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုသည်။ အနက်အဓိ
ပ္ပါယ်ကောက်သည်။ ❷ [الرُّؤْيَا] အိပ်မက်
၏အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်သည်။

[الْوَل] ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်သည်။

[الْوَل] ❶ ပြန်ရသည်။ ❷ ရှင်းလင်းဖွင့်ဆို
သည်။ လိုရင်းကိုရောက်အောင် ရှင်းလင်းဖွင့်
ဆိုသည်။ အဓိပ္ပါယ် ကောက်သည်။ ❸ စဉ်း
စားသည်။ ❹ ထင်မြင်ယူဆသည်။

[الْوَل] ❶ တံလျှပ်။ ❷ ရုပ်ခြေ၊ ပုံစံ။ ❸ မိ
သားစု။ ❹ နောက်လိုက်များ။ ❺ ကူညီသူ
များ။

[الْوَل] ❶ တူရိယာ။ ❷ ရွက်ဖျင်တံ၏တိုင်။
❸ အခြေအနေ။ ❹ ပြင်းထန်မှု။ ❺
[الْوَلِ اللَّهُ الْحَذَبَاء] လူသေကို တင်ရသောကု
တင်။ ❻ စက်ကိရိယာ။ ❷ [الْوَلِ الْحَس] အာရုံ
ခံအင်္ဂါ။ ❸ [الْوَلِ الْبَخَارِيَّة] ရေဓနေးငွေသုံး
အင်ဂျင်။ ❹ [الْوَلِ الْجَر] ထွန်စက်။ ❺ ❻
[الْوَلِ الْحَبَابِيَّة] စစ်လက်နက်။ ❷ ❸
[الْوَلِ الْخِيَاطَة] အုပ်ချုပ်စက်။ ❹ ❺
[الْوَلِ التَّسْخِين] အပူပေးကိရိယာ။ ❶ ❷
[الْوَلِ الْغُسْل] ကင်မရာ။ ❸ ❹
[الْوَلِ التَّفْرِِيْح] သား
ဖောက်စက်။ ❶ ❷ [الْوَلِ الْإِسْتِقْبَال] အသံဖမ်း
စက်။ ❸ ❹ [الْوَلِ الْمُقْطَرَة] ပေါင်းခံကိရိယာ။

① ② [اَلْكَاتِبَةُ] လက်မှတ်စက်။ ③ ④ [اَلْاَلَتِ] (ج) နီးစက်။

⑤ [اَلْاَلَتِ] ⑥ ဂီတပညာရှင်။ ⑦ ဂီတသံစဉ်များကို ပြုစုသူ။

⑧ [اَلْاَلَتِ] မူလဗီဇ။

⑨ [اَلْاَلَتِ] နို့ကိုခဲအောင်ထည့်သောခွက်။

⑩ [اَلْاَلَتِ] ⑪ လျှို့။ ⑫ ချိုင့်ဝှမ်း။ ⑬ နယ်စား ပိုင်နယ်မြေ။

⑭ [اَلْاَلَتِ] ⑮ အလွန်အမင်း ရေငတ်သည်။ ⑯ အကျည်းတန်စေသည်။ အရုပ်ဆိုးစေသည်။ ⑰ [اَلْاَلَتِ] ပျားရည်ယူရန် ပျားအုံကို မီးမှိုင်းတိုက်သည်။

[اَلْاَلَتِ] ⑱ ရေငတ်စေသည်။ ⑲ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးစေသည်။ ⑳ ဝဖြိုးစေသည်။

[اَلْاَلَتِ] ㉑ စိမ်းလန်းစိုပြေမှု။ သာယာမှု။ ㉒ မိုးတိမ်။

[اَلْاَلَتِ] ㉓ ပူလောင်ငတ်မွတ်မှု။ ㉔ မီးခိုး။ ㉕ လေးကြိုး။

① [اَلْاَلَتِ] ② ကုံလုံပြည့်ဝသည်။ ③ အနားယူသည်။ ④ သက်သာရာရသည်။

[اَلْاَلَتِ] ⑤ ကုံလုံပြည့်ဝခြင်း။ ⑥ အနားယူခြင်း။ ⑦ သက်သာရာရခြင်း။

[اَلْاَلَتِ] ⑧ နံ့ကားလာအောင် တဝတပြီစားသောက်သည်။ ⑨ [اَلْاَلَتِ] မီးဖွားရန် အချိန်နီးကပ်သည်။ ⑩ ဖြေးဖြေးလုပ်သည်။

[اَلْاَلَتِ] ⑪ နံ့ကားလာအောင် တဝတပြီစားသောက်သည်။ ⑫ မီးဖွားရန် အချိန်နီးကပ်သည်။ ⑬ ဖြေးဖြေးလုပ်သည်။ ⑭ တည်ရှိနေသည်။

[اَلْاَلَتِ] ⑮ အချိန် [جَاءَ] အေးချမ်း

သောအချိန်ရောက်ခဲ့ပြီ။ ① ကုလားအုတ်၏ ဘယ်ညာဘေးနှစ်ဘက်၌ တင်ဆောင်သည့် ဝန်စည်နှစ်ခုအနက်တစ်ခု။ ② တိုင်။ (ج) [اَلْاَلَتِ]။

သောအချိန်ရောက်ခဲ့ပြီ။ ① ကုလားအုတ်၏ ဘယ်ညာဘေးနှစ်ဘက်၌ တင်ဆောင်သည့် ဝန်စည်နှစ်ခုအနက်တစ်ခု။ ② တိုင်။ (ج) [اَلْاَلَتِ]။

[اَلْاَلَتِ] လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ စုဝေးရာ ခန်းမ။ (ج) [اَلْاَلَتِ]

[اَلْاَلَتِ] ② အချိန်။ ③ ကုလားအုတ်၏ ဘယ်ညာဘေးနှစ်ဘက်၌ တင်ဆောင်သည့် ဝန်စည်နှစ်ခုအနက်တစ်ခု။ ④ ခါး။ ⑤ ကုလားအုတ်၏ဘေးနှစ်တွင် ပစ္စည်းများထည့်ရသော အိတ်နှစ်ခုအနက် တစ်ခု။

⑥ [اَلْاَلَتِ] ⑦ နာကျင်သဖြင့် အို၊ အာ' စသည်ဖြင့် ညည်းညူသည်။ ⑧ ပူဆွေးဝမ်းနဲသဖြင့် မြည်တမ်းသည်။

[اَلْاَلَتِ] ⑨ နာကျင်သဖြင့် အို၊ အာ' စသည်ဖြင့် ညည်းညူခြင်း။ ⑩ ပူဆွေးဝမ်းနဲသဖြင့် မြည်တမ်းခြင်း။

[اَلْاَلَتِ] ⑪ နာကျင်သဖြင့် အို၊ အာ' စသည်ဖြင့် ညည်းညူသည်။ ⑫ ပူဆွေးဝမ်းနဲသဖြင့် မြည်တမ်းသည်။

[اَلْاَلَتِ] ⑬ နာကျင်သဖြင့် အို၊ အာ' စသည်ဖြင့် ညည်းညူသည်။ ⑭ ပူဆွေးဝမ်းနဲသဖြင့် မြည်တမ်းသည်။

[اَلْاَلَتِ] 'အို၊ အာ' စသည်ဖြင့် ညည်းညူသည်အသံ။

[اَلْاَلَتِ] ငန်းဖျား။

[اَلْاَلَتِ] ① အလွန်ညည်းညူတတ်သူ။ ② [اَلْاَلَتِ] အလွန်ဆုတောင်းသူ။ (اَبْرَاهِيْمَ لَوْ اَهْلِيْمُ) မုချကေန် တမန်တော်အိမ်ရာဟိမ်သည် အလွန်ဆုတောင်းသူ၊ မြို့သိပ်သည်းခံသူဖြစ်၏။

[ايد] ❶ တောင့်တင်းခိုင်မာသည်။ ❷ ခွန်အားပြည့်ဝကြံ့ခိုင်သည်။ ❸ ခွန်အားပြည့်ဝစေသည်။

[ايد] ❶ တောင့်တင်းခိုင်မာခြင်း။ ❷ ခွန်အားပြည့်ဝအားပြည့်ဝခိုင်မာခြင်း။ ❸ ခွန်အားပြည့်ဝစေခြင်း။

[ايد] ❶ စစ်ကူပေးသည်။ ❷ အင်အားဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ ကူညီအားဖြည့်ပေးသည်။
[مؤيد] စစ်ကူပေးခြင်း။ ကူညီအားဖြည့်ပေးခြင်း။

[مؤيد] စစ်ကူပေးသူ။ ကူညီအားဖြည့်ပေးသူ။

[ايد] ❶ စစ်ကူပေးသည်။ ❷ အင်အားဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ ကူညီအားဖြည့်ပေးသည်။

[ايد] ❶ အင်အားပြည့်သည်။ ❷ ခိုင်မာတောင့်တင်းလာသည်။

[الايد] ❶ စစ်ကူ။ ❷ အင်အားဖြည့်ဆည်းပေးသည်အရာ။ ❸ ခန်းဆီး။ ❹ ဘေးဘက်။ ❺ ခံတပ်။ ❻ စစ်တပ်၏ယာတောင်ပံသို့မဟုတ်ဝဲတောင်ပံ။ ❼ လူခြေထုထပ်များပြားမှု။

[الايد] ❶ အလွန်တောင့်တင်းခိုင်မာသူ။ ❷ ခွန်အားပြည့်ဝခိုင်မာသူ။

[المؤيد] ❶ ကြီးကျယ်သော အမှုကိစ္စ။ ❷ ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးဆိုးကြီး။

❶ [الايد] ယောက်ျားအင်္ဂါ။

❶ [الايد] ကြေးဝါ။

❶ [الايد] မေလ။

❶ [الايد] လေ။

❶ [ايس] ရှေးအီဂျစ်လူမျိုးတို့ ကိုးကွယ်ကြ

သော အီဖီးစ်နတ်ဘုရား။ ယင်းနတ်ဘုရားသည် အူဖီဖီးစ်နတ်ဘုရား၏မိန်းမဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။

❶ [اس] ❶ နိမ့်ချရိုကျိုးသည်။ ❷ ကျိုင့်သည်။ အောက်ကျိုးသည်။ ❸ နိုင်နင်းလွမ်းမိုးသည်။

[اس] ❶ နိမ့်ချရိုကျိုးခြင်း။ ❷ ကျိုင့်ခြင်း။ အောက်ကျိုးခြင်း။ ❸ နိုင်နင်းလွမ်းမိုးခြင်း။

[اس] မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သည်။

[اس] မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့ခြင်း။

[اس-اس] မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သူ။

[اس] မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့စေသည်။

[اساس] မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့စေခြင်း။

[اس] ❶ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေသည်။

❶ [اساس] ကျိုင့်စေသည်။ သေးသိမ်နိမ့်ပါးစေသည်။

[اساس] ❶ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလာသည်။ ❷ ကျိုင့်လာသည်။ ❸ သေးသိမ်နိမ့်ပါးသွားသည်။ ❹ ပျော့ပျောင်းသိမ်ငယ်သွားသည်။

[الاسية] ❶ မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သူမ။ ❷ ရာသီသွေးမပေါ်ဘူးသောမိန်းမ။ ❸ သွေးဆုံး၍ သားသမီးရရန် မျှော်လင့်ချက်ကင်းသောမိန်းမ။

[الاس] ❶ အဆုတ်နာ။ ❷ သွေးဆုံးသည့်အရွယ်(မိန်းမ)။

[اس] ❶ ဟုတ်သည်။ ❷ ရှိသည်။ ❸ ဖြစ်သည်။ [ايت به من حيث ايس وليس] ဟုတ်ဟုတ်မဟုတ်ဟုတ်၊ ရှိရှိမရှိရှိ၊ ဖြစ်ဖြစ်မဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါကို မင်းငဲ့ဆီယူခဲ့။

① မောပန်းခြင်း။ ပင်ပန်းခြင်း။

[الآن] ယခု။ အခု။ [حَضَرْتُ الْآنَ] ကျွန်
တော် အခုရောက်တယ်။

[الآن] မြို့။

[أَيْنَ] ❶ မည်သည့်နေရာ။ ဘယ်နေရာ။ ❷

မည်သည့်နေရာမှာမဆို။ ဘယ်နေရာမှာမ
ဆို။ [مِنْ أَيْنَ لَكَ هَذَا] ဒါကို မင်းဘယ်ကရလဲ။
[أَيْنَ تَجْلِسُ اجْلِسْ] မင်းဘယ်မှာထိုင်ထိုင် ငါလည်း
ထိုင်မယ်။ [أَيْنَمَا] မည်သည့်နေရာမှာမဆို။
«أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ» အသင်တို့သည်
မည်သည့်နေရာ၌ပင် ရှိနေကြသည်ဖြစ်ပါစေ၊
သေခြင်းတရားသည် အသင်တို့ထံ ဆိုက်
ရောက်မည်သာ။

❸ [أَيُّ] ❶ အော်ခေါ်သည်။ ❷ ကြိမ်းမောင်း
သည်။

[أَيُّ] ❶ ဆက်လုပ်။ ❷ ဆက်ပြော။ ❸
တော်တော့။

[أَيُّهَا] ဆက်မပြောနဲ့။

[أَيُّهَا] ဝေးခဲ့ပြီ။ ဝေးသေး။

❹ [أَيُّهَا] ဝေးခဲ့ပြီ။ ဝေးသေး။

❺ [أَلَا يُهَيِّقَانُ] ရှည်လျားသောမြက်ပင်တစ်မျိုး။

❻ [أَلَا يَوْنُ] လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ စုဝေးရာ
ခန်းမ။ (ج) [أَوَايُنُ - أَيَوَانَاتُ]

❼ [أَيُّ] ❶ နေထိုင်သည်။ ❷ [أَيُّ] အမှတ်
အသားထားရစ်သည်။

[أَيُّ] ❶ နေထိုင်သည်။ ❷ [الشَّيْءُ] ရည်
ရွယ်ဦးတည်သည်။

[أَيُّ] ❶ အမှတ်အသား။ ❷ နိမိတ်လက္ခ
ဏာ။ ❸ အထောက်အထား။ ❹ သတိတ
ရားရဖွယ်။

«فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِدَنِكَ لَتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً»

သို့ဖြစ်ရာ ယနေ့ ငါအရှင်မြတ်သည် အသင်
၏ရုပ်ခန္ဓာကို အသင်၏နောက်၌ရှိကြကုန်
သောသူတို့အဖို့ သတိတရားရဖွယ်ဖြစ်ရန်
အလို့ငှာ အသင့်အား ဆယ်ထုတ်တော်မူ
မည်။ ❶ လူ ပုဂ္ဂိုလ်။ ❷ အုပ်စု။ ❸ အပိုဒ်။
စာပိုဒ်။ ဒါဝါ။ (وَاذْكُرْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ) ၎င်းပြင်
ငါအရှင်မြတ်သည် ပါဒတော်တစ်ခုအစား
အခြားပါဒတော်တစ်ခုကို လဲလှယ်၍ပေး
တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။ ❶ ‘မှတ်စု’တန်ခိုး
တော်။ (وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَآمَهُ آيَةً) ၎င်းပြင်
ငါအရှင် မြတ်သည် မရိယမ်၏သားတော်နှင့်
၎င်း၏မိခင်ကို တန်ခိုးတော်အဖြစ် ပြုလုပ်
တော်မူခဲ့သည်။ (ج) [أَيُّ]။

❸ [أَيُّ] ❶ အလင်း။ ရောင်ခြည်။ [أَيُّ الشَّمْسِ]
နေရောင်ခြည်။ ❷ လှပမှု။ (ج) [أَيُّ]။
[أَيُّ] အလင်း။ ရောင်ခြည်။ [أَيُّ الشَّمْسِ] နေ
ရောင်ခြည်။

❹ [أَلَا يَوْنُ] ❶ အိုင်းယွန်း။ ❷ အီလက်ထရွန်။
❸ အရာဝတ္ထုတို့၏အသေးဆုံးအမှု။

❺ [أَيُّ] မည်သူ။ မည်သည့်အရာ။
«أَيُّهَا الْاَجَلَيْنِ قُضِيَتْ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ» မည်
သည့် သတ်မှတ်ကာလကိုမဆို ကျွန်တော်ပြီး
ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါလျှင် ကျွန်ုပ်အ
ပေါ်၌ ရန်လိုမှန်းတီးမှုမရှိစေရ။
«أَيُّكُمْ زَادَتْهُ إِيمَانًا» အသင်တို့အနက် မည်
သူသည် ယင်းဖြင့် ယုံကြည်မှုကို တိုးပွားစေ
သနည်း။

❻ [أَيُّ] ကိုသာလျှင်။ [أَيُّ] ကျွန်ုပ်ကိုသာ
လျှင်။ [أَيُّ] ကျွန်ုပ်တို့ကိုသာလျှင်။ [أَيُّ] အ

သင့်ကိုသာလျှင်။ [إِيَّاكَ] အသင်မကိုသာလျှင်။
 [إِيَّاهُ] သူ့ကိုသာလျှင်။ [إِيَّاهَا] သူမကိုသာလျှင်။
 [إِيَّاكَ] ကြည့်ရှောင်။ ဝေးဝေးကရှောင်။
 [إِيَّاكَ وَالشَّرَّ] မကောင်းမှုကို ဝေးဝေးက
 ရှောင်။ [إِيَّاكُمْ] ကြည့်ရှောင်ကြ။ ဝေးဝေးက
 ရှောင်ကြ။ [إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوفِ فِي الدِّينِ] ဘာသာရေး
 အယူသည်းမှုကို သတိပြုရှောင်ကြဉ်ကြ။

❖

[إِيَّانَ] ❶ ဘယ်နေ့။ ❷ ဘယ်တော့။ ❸
 ဘယ်အချိန်။ ❹ ဘယ်အချိန်မဆို။
 ﴿إِيَّانَ يَبْعَثُونَ﴾ ၎င်းတို့သည် မည်သည့်အခါ၌
 ပြန်လည်ရှင်ထစေခြင်းကို ခံကြရမည်နည်း။
 [إِيَّانَ تَسَافِرُ أَسَافِرَ] ဘယ်အချိန်မဆို မင်းခ
 ရီးထွက်ရင် ငါလည်းခရီးထွက်မယ်။

﴿الباء﴾

- [ပ] ဒုတိယမြောက် အရဗီဗျည်းအက္ခရာ။ (ယင်းအက္ခရာ၏ ဌာန်နှင့်ကရိုဏ်းမှာ နှုတ်ခမ်းနှစ်ခုဖြစ်သည်။)
- [ပ] ﴿كَتَبْتُ بِالْقَلَمِ﴾ --ဖြင့်။ ကျွန်တော် ကလောင်ဖြင့် ရေးခဲ့သည်။ ❶ --ကြောင့်။ [أَخَذَ بِذَنْبِهِ] သူ့အပြစ်ကြောင့် သူ့အရေးယူခံခဲ့ရသည်။ ❷ --၌။ မှာ။ တွင်။ ﴿لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ﴾ အမှန်ပင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ဘဒရစစ်မြေပြင်၌ ကူညီစောင့်မတော်မူခဲ့သည်။ ❸ ---ကို။ [أَخَذْتُ بِرَأْسِي] ခင်ဗျားရဲ့အယူအဆကို ကျွန်တော်လက်ခံတယ်။ ❹ ----ကို တိုင်တည်၍ပြောမည်။ [أَقْسَمُ بِاللَّهِ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကို တိုင်တည်၍ ကျွန်တော်ကျိန်ဆိုပါသည်။ ❺ ---အဖို့။ အတွက်။ ﴿وَوَفَّقْنَا يَكُمُ الْبَحْرَ﴾ ငါအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အဖို့ ပင်လယ်ကို ခွဲပေးတော်မူခဲ့သည်။
- [ပ] ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး။ [أَبَا بَوِيَّة] ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး၏ရာထူး။ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အဆင့်အတန်း။
- [ပ] အီဂျစ်တိုင်းရင်းသား ကစ်ဘ်တို့ လူမျိုးများ၏ ပြက္ခဒိန်အရ ဒုတိယမြောက်လ။
- [ပ] ဖိနပ်။ ❶ ခြေစွတ်။
- [ပ] စပျစ်ပိုင်။
- [ပ] ခရမ်းသီး။
- [ပ] ယမ်း၊ ခဲယမ်း။

- [ပ] မီးသင့်ကျောက်တစ်မျိုး။
- [ပ] လက်မောင်းကြွက်သားဘေးရှိ သွေးပြန်ကြော။
- [ပ] မြင်းသရိုက်နာ။
- [ပ] သခင်။ (တူရကီပိုင် တိုင်းနိုင်ငံများ၌ လူကြီးလူကောင်းတို့ကို ခေါ်ဝေါ်သည့်ဘွဲ့)။
- [ပ] ဘဲလေးအကာ။
- [ပ] စကားပြောရာ၌ 'ဘ'သံကို အကြိမ်ကြိမ်ပြောဆိုသည်။ ❶ (ကလေးငယ်) 'ဘာဘာ' ဟုပြောဆိုသည်။ ❷ 'ကျွန်တော်၏ဖခင်ကို အသင့်အတွက်စတေးပါသည်' ဟု ပြောဆိုသည်။ ❸ သိမ်မွေ့ညင်သာစွာ ဆက်ဆံသည်။
- [ပ] စကားပြောရာ၌ 'ဘ'သံကို အကြိမ်ကြိမ်ပြောဆိုခြင်း။ ❶ (ကလေးငယ်) 'ဘာဘာ' ဟုပြောဆိုခြင်း။ ❷ 'ကျွန်တော်၏ဖခင်ကို အသင့်အတွက်စတေးပါသည်' ဟု ပြောဆိုခြင်း။ ❸ သိမ်မွေ့ညင်သာစွာ ဆက်ဆံခြင်း။
- [ပ] အရင်းအမြစ်။ ❶ ဗီဇ။
- [ပ] ဗီဇကောင်းရှိသူ။ ❷ ဟိုချက်မ။ ❸ မျက်စိသူငယ်အိမ်။
- [ပ] တစ်ခုတည်း၊ တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်သော(အရာ)။ [جَعَلَهُمْ بَأْجَاوُ أَحَدًا] ၎င်းတို့ကို အညီအမျှခွဲဝေပေးသည်။ ❶ ဖြောင့်မတ်ညီညာသောလမ်း။ ❷ ဝဖြိုးသောကလေးငယ်။ ❸ အစားအစာအမျိုးအမည်။ (ج) [بِأَجَانٍ]
- [ပ] အလွန်ဝသဖြင့် လမ်းလျှောက်ရာ

၌ ပေါင်သား၊ လည်ပင်းအသား၊ လက်
မောင်းအသား လှုပ်ရမ်းသည်။
[الْبَازِ] အလွန်ဝသောသူ၌ စူထွက်နေ
သော ခန္ဓာကိုယ်ရှိ အသားစိုင်း၊ အသားတုံး။
(ج) [بَاز]

● [بَاز] ❶ တွင်းတူးသည်။ [البئر] ရေတွင်း
တူးသည်။ ❷ [الشئ] သိုဝှက်သိမ်းဆည်း
ထားသည်။ ❸ [الخير] ကောင်းမှုကို သို
သိပ်စွာပြုမူသည်။

[بَاز] ❶ တွင်းတူးခြင်း။ ❷ သိုဝှက်သိမ်း
ဆည်းထားခြင်း။ ❸ သိုသိပ်စွာပြုမူခြင်း။

[أَبَار] ရေတွင်းတူးပေးသည်။

[أَبَار] ❶ တွင်းတူးသည်။ ❷ သိုဝှက်
သိမ်းဆည်းထားသည်။

[الْبَازِ] ❶ အလွန်တွင်းတူးနိုင်သူ။ ❷ ရေ
တွင်းတူးသူ။

[الْبُورَة] ❶ တွင်း။ ❷ မီးထည့်ရန်ပြုလုပ်
ထားသောတွင်း။ ❸ ပစ္စည်းများသိမ်းဆည်း
ရန် ပြုလုပ်ထားသောတွင်း။ ❹ ဗဟိုအမှတ်။
ဆုံမှတ်။ (ج) [بُور]

[الْبئر] ရေတွင်း။ (ج) [بَاز] - [أَبَار] -
[بُور]

[الْبئرَة] ❶ ရေတွင်း။ ❷ သိမ်းဆည်းသို
လှောင်ထားသောအရာ။

[الْبئيرة] သိမ်းဆည်းသိုလှောင်ထားသော
အရာ။

● [بُور - بَزَان] (ج) သိမ်းငှက်။ [الْباز] -
[بُور] (ب و ز) ကြည့်

● [بئس] လိုလားသည်။ လိုအပ်ချက်ကြီး

မားသည်။

[بَاسٌ - بؤسٌ - بئسٌ] လိုလားခြင်း။ လိုအပ်ချက်ကြီး
မားခြင်း။

[بَاسٌ] လိုလားသူ။ လိုအပ်ချက်ကြီးမား
သူ။

[بئسٌ] ❶ ခွန်အားကြီးမားပြင်းထန်သည်။

❷ သတ္တိပြောင်သည်။

[بَاسٌ - بَاسَاءٌ - بَاسَةٌ] ❶ ခွန်အားကြီးမားပြင်းထန်ခြင်း။

❷ သတ္တိပြောင်ခြင်း။

[بئسٌ] ❶ ခွန်အားကြီးမား ပြင်းထန်သော
(သူ၊ အရာ)။ ❷ သတ္တိပြောင်သောသူ။

﴿بَعْدَ ابْنَيْسَ بَعَاكَوْ اَيْفَسُقُوْنَ﴾ ၎င်းတို့သည်
အမိန့်တော်ကို သွေဖည်လေ့ရှိခဲ့ကြသော
ကြောင့် အလွန်ပြင်းထန်သောပြစ်ဒဏ်ဖြင့် -
---။

[بئسٌ] ဆိုးယုတ်ဖွယ်ကောင်းလေစွ။ ဆိုး
ဝါးလှပေစွ။ ﴿بئسَ الشَّرَّابُ وَسَاءَتْ مَرْتَفَقَا﴾
ထိုရေသည် အလွန်ပင်ဆိုးဝါးလှ၏။ ၎င်းပြင်
နေရာထိုင်ခင်းအားဖြင့်လည်း အလွန်တရာ
ဆိုးရွားလှပေသည်။

[أَبَاسٌ] ဘေးဒုက္ခ ဆိုက်ရောက်သည်။
ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်သည်။

[إِبْتِاسٌ] ပူဆွေးသောကရောက်သည်။

﴿فَلَا تَبْتِئْسَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ﴾ ၎င်းတို့ပြုမူကြ
သော လုပ်ရပ်များကြောင့် အသင်သည် ပူ
ဆွေးသောကမဖြစ်လေနှင့်။

[تَبَاسٌ] ဘေးဒုက္ခကြောင့် အချင်းချင်းစု
ဝေးသည်။

[تَبَّسٌ] ဘေးဒုက္ခဖြင့် အချင်းချင်းစုဝေး

သည်။

[اَلْبَاسُ] ❶ တိုက်ပွဲပြင်းထန်မှု။ ❷ တိုက်ပွဲ။

❸ ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်။ ❹ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်မှု။ [اَلْبَاسُ] ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ပြဿနာမဟုတ်ဘူး။ (ج) [اَبُوْسُ]

[اَلْبَاسَاءُ] ❶ ဘေးဒုက္ခ။ ❷ ဆင်းရဲဒုက္ခ။ ❸ တိုက်ပွဲ။ ❹ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာအရေးအခင်း။

[اَلْبُؤْسُ] ❶ ဘေးဒုက္ခ။ ❷ ဆင်းရဲဒုက္ခ။

[اَلْبُؤْسَى] ❶ ဘေးဒုက္ခ။ ❷ ဆင်းရဲဒုက္ခ။

❸ [بَاسُ] အလစ်တွင် တွန်းချသည်။ အငိုက်ဖမ်း၍လှဲချသည်။

[بَاسُ] အလစ်တွင် တွန်းချခြင်း။ အငိုက်ဖမ်း၍လှဲချခြင်း။

[بَاطُ] ❶ လဲလျောင်းသည်။ ❷ ညနေခင်း၌ စိတ်ရွှင်လန်းပေါ့ပါးသည်။ ❸ မုန်းတီးရွံ့ရှာသည်။

❹ [بَوْلُ] ❶ သေးသွယ်ပိန်ခြီးသည်။ ❷ အားအင်ချီနဲ့သည်။

[بَالَةٌ - بَوْلَةٌ] ❶ သေးသွယ်ပိန်ခြီးခြင်း။ ❷ အားအင်ချီနဲ့ခြင်း။

[بَيْلٌ] ❶ သေးသွယ်ပိန်ခြီးသူ။ ❷ အားအင်ချီနဲ့သူ။

❸ [بَايُ] ❶ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားသည်။ ❷ ဘဝင်မြင့်သည်။

[بَاوُ] ❶ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားခြင်း။ ❷ ဘဝင်မြင့်ခြင်း။

[بَايُ] ❶ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားသည်။ ❷ ဘဝင်မြင့်သည်။

❶ [اَلْبُبُ] ❶ လူဝကလေး။ ❷ ပျိုမြစ်နုနယ်၍ ကုံလုံကြွယ်ဝသောလှလင်း။

❷ [اَلْبَبَانُ] ❶ တစ်ခုတည်း။ တစ်မျိုးတည်းဖြစ်သော(အရာ)။ [جَعَلَهُمْ بَبَانًا وَاحِدًا] ၎င်းတို့ကို အညီအမျှ ခွဲဝေပေးသည်။ ❷ ဖြောင့်မတ်ညီညာသောလမ်း။ ❸ ဝဖြိုးသောကလေးငယ်။ ❹ အစားအစာအမျိုးအမည်။ ကြည့်(ب ب ن)

[اَلْبَبَةُ] ❶ လူဝမိန်းကလေး။ ❷ ပျိုမြစ်နုနယ်၍ ကုံလုံကြွယ်ဝသောလုံမ။ ❸ အလွန်နံ့ခြာ၍ လေးလံထိုင်းမှိုင်းသူ။

[بَبَةٌ] ကလေးငယ်၏ဘူမုတ်သံ။

❶ [اَلْبَبْرُ] ကျား။ (ج) [بَبُور]

❷ [اَلْبَبْغَاءُ] ကြက်တူရွေး။

❸ [اَلْبَبْغَاءُ] ကြက်တူရွေး။

❹ [بَبَا] နေထိုင်သည်။

❺ [بَبَا] နေထိုင်ခြင်း။

❻ [بَبَتْ -] [اَلشَّيْءُ] ပြတ်တောက်သည်။

❶ [بَبَانُ] အားအင်ချီနဲ့သည်။ ❷ ထူအသည်။ ❸ [اَلْيَمِينُ] ကျိန်ဆိုထားသည့်အတိုင်း တိကျမှန်ကန်စွာဆောင်ရွက်ပြီးဆုံးသည်။ ကျန်ဆိုချက် ခိုင်မာသည်။

[بَبُوتُ] ❶ ပြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ အားအင်ချီနဲ့ခြင်း။ ထူအခြင်း။ ❸ ကျိန်ဆိုထားသည့်အတိုင်း တိကျမှန်ကန်စွာဆောင်ရွက်ပြီးဆုံးခြင်း။

[بَبَاتُ] ❶ ပြတ်တောက်သော(သူ၊ အရာ)။ ❷ အားအင်ချီနဲ့သော(သူ၊ အရာ)။ ❸ ထူအနံ့ခြာသူ။

[بَاتَتْ-بَتَّ] တိကျမှန်ကန်သော(ကျိန်ဆိုမှု)။
 [بَتَّ-] ❶ [الشَّى] အရင်းအမြစ်ပါမကျန်
 အောင် ဖြတ်တောက်သည်။ ❷ [السَّفَرُفَلَانَا] (ခရီးစဉ်)ပင်ပန်းနွမ်းလျှစေသည်။ ခက်ခဲကြမ်း
 တမ်းစေသည်။ ❸ [سَطَلَاقِ اِمْرَاة] (မိမိ၏ဇနီး
 ကို)အပြီးအပြတ်ကွာရှင်းသည်။ ❹ [الْحُكْم] တိကျပြတ်သားစွာ အမိန့်ထုတ်ပြန်သည်။
 ❺ [الْاَمْر] ခိုင်မာပြတ်သားစွာ ဆုံးဖြတ်ချက်
 ချသည်။ ❻ [الْيَمِين] ကျိန်ဆိုထားသည့်အ
 တိုင်း အတည်ပြုအကောင်အထည်ဖော်သည်။
 ❼ [النِّية] ရည်ရွယ်ချက်ကို အခိုင်အမာပြဋ္ဌာန်း
 သည်။
 [بَتَّ-بَتَّة-بَتَاة] ❶ အရင်းအမြစ်ပါမကျန်အောင်
 ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ ပင်ပန်းနွမ်းလျှစေခြင်း။
 ❸ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းစေခြင်း။ ❹ အပြီးအ
 ပြတ်ကွာရှင်းခြင်း။ ❺ တိကျပြတ်သားစွာ
 အမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်း။ ❻ ခိုင်မာပြတ်သားစွာ
 ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း။ ❼ ကျိန်ဆိုထားသည့်
 အတိုင်း အတည်ပြုအကောင်အထည်ဖော်
 ခြင်း။ ❶ ရည်ရွယ်ချက်ကို အခိုင်အမာပြ
 ဋ္ဌာန်းခြင်း။
 [أَبَتَّ] ❶ ပြတ်တောက်သည်။ ❷ [الشَّى] ဖြတ်
 တောက်သည်။
 [بَتَّت] ❶ အိမ်သုံးပစ္စည်း သို့မ
 ဟုတ် ခရီးဆောင်ပစ္စည်းကိုပေးသည်။ ❷
 သားမွေးခြုံထည်ကို ပေးသည်။
 [اِنْبَتَّ] ❶ ပြတ်တောက်သွားသည်။ ❷
 [الرَّجُلُ فِي السَّيْرِ] (လမ်းခရီး၌)အစီးအနင်း
 ကို အသော့နှင်သည်။ အရှိန်ပြင်းစွာ မောင်း

နှင်သည်။
 [تَبَّت] ❶ အိမ်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် ခရီး
 ဆောင်ပစ္စည်းကို ရရှိသည်။ ❷ သားမွေးခြုံ
 ထည်ကို ရရှိသည်။
 [الْبَتَات] ❶ အိမ်သုံးပစ္စည်း။ ❷ ခရီးဆောင်
 ပစ္စည်း။ ❸ လုံးဝ။ [لَا أَفْعَلُ بَتَاتًا] ဒါကို ငါလုံးဝ
 လုပ်မှာမဟုတ်ဘူး။ (ج) [اِبْتَّ] (ج) [بَتَّت] သားမွေးခြုံထည်။ (ج) [اِبْتَّ-بَتَات] သားမွေးခြုံထည် ယက်လုပ်
 သူ။ ❶ သားမွေးခြုံထည်ရောင်းသူ။
 [لَا أَفْعَلُ الْبَتَّةَ أَوْ بَتَّةً] လုံးဝ။ [اِبْتَّ] ဒါကို ငါ
 လုံးဝ လုပ်မှာမဟုတ်ဘူး။
 [اِبْتَّت] ❶ သားမွေးခြုံထည် ယက်လုပ်
 သူ။ ❷ သားမွေးခြုံထည်ရောင်းသူ။
 [بَتَّر-] ❶ အမြစ်ပါမကျန်အောင် ဖြတ်
 တောက်သည်။ ❷ [الْعَمَل] အလုပ်ကို မပြီး
 ခင်တစ်ပိုင်းတစ်စဖြင့် ရပ်ဆိုင်းသည်။
 [بَتَّر] ❶ အမြစ်ပါမကျန်အောင် ဖြတ်
 တောက်ခြင်း။ ❷ တစ်ပိုင်းတစ်စဖြင့် ရပ်ဆိုင်း
 ထားခြင်း။
 [بَاتَر] ❶ အမြစ်ပါမကျန်အောင် ဖြတ်
 တောက်သူ။ ❷ တစ်ပိုင်းတစ်စဖြင့် ရပ်ဆိုင်း
 သူ။
 [بَتَّر-] အမြစ်ပါမကျန်အောင် ပြတ်
 တောက်သည်။
 [بَتَّر] အမြစ်ပါမကျန်အောင် ပြတ်
 တောက်ခြင်း။
 [اِبْتَر] အမြစ်ပါမကျန်အောင် ပြတ်

(ج) [بَتَرَاءُ] (မ) [بَتَرَاءُ] (သု) အသော(သု) အရ(မ) [بَتَر]

[بَتَر] အမြစ်ပါမကျန်အောင် ပြတ်
တောက်သည်။ ❶ [بَتَرْنَا] အလွှာဟ်
အရှင်မြတ်က ၎င်းအား)အမြဲဖြစ်စေတော်မူ
သည်။

[بَتَر] အမြစ်ပါမကျန်အောင် ပြတ်
တောက်သည်။

[بَتَر] အမြစ်ပါမကျန်အောင် ပြတ်
တောက်သွားသည်။

[الْبَتْرُ] ❶ အမြီးဖြတ်ထားခြင်းခံရသော
(တိရစ္ဆာန်)။ ❷ အမြီးတို၍ အလွန်အဆိပ်ပြင်း
သောမြွေ။ ❸ သားသမီးမရှိသူ။ ❹ မင်္ဂလာ
မရှိသူ။ ❺ အလွန်သိမ်ဖျင်းယုတ်ညံ့သူ။
﴿إِنْ شَأْنُكَ هُوَ الْبَتْرُ﴾ မုချကေန် အသင်၏
ရန်သူသည်သာလျှင် အညွန့်တုံးသူဖြစ်ချေ
သည်။ [بَتْرُ] (ج)

[الْبَتْرَانِ] ခြည်းနှင်းကျွန်း။

(ج) [الْبَاتِرُ] အလွန်ထက်မြက်သော(မီး)

[بَوَاتِرُ]

(ج) [الْبَتَارُ الْبَتُورُ] အလွန်ထက်မြက်သော(မီး)

[بَوَاتِرُ]

[الْبَتْرُ] ခွဲစိတ်ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[الْبَتْرَاءُ] ❶ အမြီးဖြတ်ထားခြင်းခံရသော
(တိရစ္ဆာန်အမ)။ ❷ အမြီးတို၍ အလွန်အ
ဆိပ်ပြင်းသောမြွေအမ။ ❸ သားသမီးမရှိ
သောမိန်းမ။ ❹ မင်္ဂလာမရှိသောမိန်းမ။ ❺
အလွန်သိမ်ဖျင်း ယုတ်ညံ့သောမိန်းမ။ ❻ ရေ
ပက်မဝင်လောက်အောင် ပြောဆိုငြင်းခုံန်

တတ်သောမိန်းမ။ ❶ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်
အား ချီးမွမ်းခြင်းမရှိသော တရားမိန့်ခွန်း။
[بَتْرُ] (ج)

❶ [الْبِتْرُولُ] ရေနံ။

❶ [بَتَعَ] ❷ ဝေးကွာသည်။ ❸ ပြတ်
တောက်သည်။

[بَتَّوْعُ] ❶ ဝေးကွာခြင်း။ ❷ ပြတ်တောက်
ခြင်း။

[بَتَعَ] (ပျားရည်ကို)အရက်
ပြုလုပ်သည်။ ❶ [الْخَمْرُ] (အရက်ကို)ပျား
ရည်မှ ထုတ်လုပ်သည်။

[بَتَعَ] ❶ ပျားရည်အရက်ပြုလုပ်ခြင်း။

❶ အရက်ကို ပျားရည် မှထုတ်လုပ်ခြင်း။

[بَتَعَ] ❶ [الْإِنْسَانُ] (လူ)အရပ်ရှည်သည်။

❶ [الْحَيَوَانُ] (တိရစ္ဆာန်)အရိုး၊ အဆစ်ခိုင်
မာသည်။ ❷ [عُنُقُهُ] (လည်ပင်း)တုပ်ခိုင်၍
ရှည်သည်။

[بَتَعَ] ❶ ရှည်ခြင်း။ ❷ အရိုး၊ အဆစ်ခိုင်
မာခြင်း။ ❸ လည်ပင်း တုပ်ခိုင်၍ ရှည်ခြင်း။

[بَتَعَ] ❶ ရှည်သူ။ ❷ အရိုး၊ အဆစ်ခိုင်
မာသူ။ ❸ လည်ပင်းတုပ်ခိုင်၍ရှည်သူ။ (م)

[بَتَعَ] (ج) [بَتَعَةً]

[بَتَعَ] ❶ ရှည်သူ။ ❷ အရိုး၊ အဆစ်ခိုင်
မာသူ။ ❸ လည်ပင်းတုပ်ခိုင်၍ ရှည်သူ။ (م)

[بَتَعَ] (ج) [بَتَعَاءُ]

[بَتَعَ] ❶ ပြည့်ဝသော။ [رُسْعُ بَتَعَ] ပြည့်
သောလက်ကောက်ဝတ်။ ❷ [أَجْمَعُ] ၏

နောက်တွင်တွဲသုံးရပြီး 'အားလုံးတစ်ခုမ
ကျန်'ဟုအဓိပ္ပါယ်ပေးသည်။ သာကေ-

[جَاءَ الْقَوْمُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ] လူတွေအား
လုံးတစ်ယောက်မကျန် လာခဲ့ကြတယ်။

[الْبَيْتُ ع] ❶ ပျားရည်အရက်ကို ရောင်းသူ။

❶ ပျားရည်အရက်ကို လုပ်သူ။

[الْبَيْعُ] ပျားရည်အရက်။

❶ [بَيْتُكَ] ❶ ဖြတ်တောက်သည်။ ❶ အမြစ်
မှ ဆွဲနှုတ်သည်။

[بَيْتُكَ] ❶ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❶ အမြစ်မှ
ဆွဲနှုတ်ခြင်း။

[بَيْتُكَ] ❶ ဖြတ်တောက်သူ။ ❶ အမြစ်မှ
ဆွဲနှုတ်သူ။

[بَيْتُكَ] အစိတ်စိတ်၊ အပိုင်းပိုင်းဖြတ်
တောက်သည်။ ﴿فَلْيَبْتَئِكُنْ أَذَانَ الْإِنْعَامِ﴾ သို့ဖြစ်
ရာ ၎င်းတို့သည် တိရစ္ဆာန်များ၏ နားရွက်
များကို မလွဲကေန် ဖြတ်တောက်ကြလိမ့်
မည်။

[ابْتَيْتُكَ] ပြတ်တောက်သည်။

[ابْتَيْتُكَ] ပြတ်သွားသည်။

[ابْتَيْتُكَ] (ج)။ ထက်မြက်သော(ခါး)။

[بَوَاتُكَ]

[ابْتَيْتُكَ] ထက်မြက်သော(ခါး)။

[الْبَيْتُكَ] ❶ ဖြတ်ပိုင်း။ ဖြတ်ထားသော အ
စိတ်အပိုင်း။ ❶ [الْبَيْتُكَ مِنَ اللَّيْلِ] ည၏နောက်
ပိုင်းအချိန်။ (ج) [بَيْتُكَ]

[الْبَيْتُكَ] ❶ ဖြတ်ပိုင်း။ ဖြတ်ထားသော အ
စိတ်အပိုင်း။ ❶ [الْبَيْتُكَ مِنَ اللَّيْلِ] ည၏နောက်
ပိုင်းအချိန်။ (ج) [بَيْتُكَ]

[الْبَيْتُكَ] ထက်မြက်သော(ခါး)။

❶ [بَيْتُكَ] ❶ ဖြတ်တောက်သည်။ ❶ ပိုင်း

ခြားထားသည်။

[بَيْتُكَ] ❶ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❶ ပိုင်းခြား
ထားခြင်း။

[بَيْتُكَ] ပုခုံးကျယ်သည်။

[بَيْتُكَ] ပုခုံးကျယ်ခြင်း။

(ج) [بَيْتُكَ] (م) ပုခုံးကျယ်သူ။

[بَيْتُكَ]

[بَيْتُكَ] ❶ ပြတ်တောက်သည်။ ❶ [بَيْتُكَ]
လောကီရေးရာတို့မှ ကင်းကွာပြတ်တောက်
လျက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား စိတ်နှလုံးဖြူ
စင်စွာ အာရုံထားသည်။ ❶ [الشَّيْءُ] ဖြတ်
တောက်သည်။ ❶ [عَمَلُهُ] မိမိ၏လုပ်ရပ်ကို
အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အတွက်သာလျှင် (ပြစား
ကြွားဝါမှုမပါပဲ)ပြုမူကျင့်ကြံသည်။

[ابْتَيْتُكَ] ❶ ပြတ်တောက်သည်။ ကွဲပြတ်
သည်။ ❶ [عَنِ الرَّوَّاحِ] လောကီအာရုံကို
ပယ်သောအားဖြင့် အိမ်ထောင်မပြုပဲနေ
သည်။ ❶ [إِلَى اللَّهِ] လောကီရေးရာတို့မှ
ကင်းကွာလျက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား
စိတ်နှလုံးဖြူစင်စွာ အာရုံထားသည်။

[الْبَيْتُ] ❶ နှိုင်း၍မရသော(ပေးကမ်းချီး
မြှင့်မှု)။ ❶ အမှန်တရား။ [مَا قُلْتُ إِلَّا بَيْتًا]
ငါပြောခဲ့တာ အမှန်ချည်းပဲ။

[الْبَيْتُ] ခိုင်မာသောဆုံးဖြတ်ချက်။

[الْبَيْتُ] ❶ ခိုင်မာပြတ်သားသော (အရာ)။
[بَيْتُكَ] ခိုင်မာပြတ်သားသောကျိန်ဆိုမှု။
❶ စေတနာမှန်သော ပြစားမှုကင်းသော။

[صَقَّةٌ] စေတနာမှန်ကန်၍ ပြစားမှုကင်း
သော အလှူဒါန။ ❶ ပင်မအပင်မှ ပွားယူ

သော အပင်ပေါက်။

[الْبَتُولُ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အာရုံပြုလျက်တရားအားထုတ်၍ အိမ်ထောင်မပြုပဲ နေသော အပျိုစင်။

[الْبَيْتُ] ❶ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အာရုံပြုလျက်တရားအားထုတ်၍ အိမ်ထောင်မပြုပဲနေသော အပျိုစင်။ ❷ ပင်မအပင်မှ ပွားယူသော အပင်ပေါက်။ ❸ အကိုင်းအလက်နှင့်အသီးများဖြင့် ဝေဆာသောအပင်။ ❹ လျှိုအောက်ခြေရှိစမ်းချောင်း။ ❺ သေးသွယ်သောခါး။ [ج] [بَيْتُ]

[الْبَيْتُ] ❶ ပင်မအပင်မှ ပွားယူသော အပင်ပေါက်။ ❷ ထူးခြားသောကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း။ ❸ ခိုင်မာသောဆုံးဖြတ်ချက်။ [ج] [بَيْتُ]

- ❶ [بَيْتُ] ❶ ဖြန့်သည်။ ❷ [بَيْتُ] [بَيْتُ] (ပစ္စည်းများကို အိမ်ထဲ၌)ခင်းကျင်းထားသည်။ ❸ [بَيْتُ] (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က အဖန်ဆင်းခံများကို)ပြန့်ပွားစေသည်။ ﴿وَبَيْتٌ مِنْهُمَا جَالٍ كَثِيرٌ أَوْ نِسَاءً﴾ ၎င်းတို့နှစ်ဦးမှ များစွာသော ယောက်ျားများနှင့် မိန်းမများကို ပြန့်ပွားစေတော်မူခဲ့သည်။ ❹ [بَيْتُ] (ဘုရင်သည် မိမိ၏စစ်တပ်ကို ဖြိုခွာနုနု)ဖြန့်ကျက်ထားသည်။ ❺ [بَيْتُ] (သတင်းကို)ကြေညာသည်။ ❻ [بَيْتُ] (လျှိုဝှက်ချက်ကို)ဖော်ထုတ်သည်။ ဖွင့်ချသည်။ ❼ [بَيْتُ] (မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကို)ထုတ်ဖော်ထင်ရှားစေသည်။ ဆန္ဒပြသည်။

[بَيْتُ] ❶ ဖြန့်ခြင်း။ ❷ ခင်းကျင်းထားခြင်း။ ❸ ပြန့်ပွားစေခြင်း။ ❹ ဖြန့်ကျက်ထားခြင်း။ ❺ ကြေညာခြင်း။ ❻ ဖော်ထုတ်ခြင်း။ ဖွင့်ချခြင်း။ ❼ ထုတ်ဖော်ထင်ရှားစေခြင်း။ ဆန္ဒပြခြင်း။

[بَيْتُ] ❶ ဖြန့်သည်။ ❷ ခင်းကျင်းထားသည်။ ❸ ပြန့်ပွားစေသည်။ ❹ ဖြန့်ကျက်ထားသည်။ ❺ ကြေညာသည်။ ❻ (လျှိုဝှက်ချက်ကို)ဖော်ထုတ်ဝန်ခံသည်။ အသိပေးဖွင့်ချသည်။

[بَيْتُ] (မိမိ၏ စိတ်ထဲ၌ရှိသည်ကို)ဖော်ထုတ်ဝန်ခံသည်။ အသိပေးဖွင့်ချသည်။

[بَيْتُ] ပြန့်ကျဲသည်။ လွှင့်စင်ပြန့်နွဲ့သည်။

[بَيْتُ] ပြန့်ကျဲနေသော(အရာ)။ လွှင့်စင်ပြန့်နွဲ့နေသော(အရာ)။ ﴿فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا﴾ ထိုအခါ ယင်းတောင်များသည် ဖြန့်ကြဲထားသော မြူမှုန့်များဖြစ်သွားကြပေမည်။

[بَيْتُ] (လျှိုဝှက်ချက်ကို)ဖော်ထုတ်ပြောဆိုရန် တောင်းဆိုသည်။

[بَيْتُ] အခြေအနေ။ မြို့သိပ်သည်းမခံနိုင်သောပူဆွေးသောက။ အောင့်အီးသည်းမခံနိုင်သောဝေဒနာ။

❶ [بَيْتُ] အရေပြားပေါ်၌ အဖုများပေါက်သည်။ ဝက်ခြံပေါက်သည်။

[بَيْتُ] အရေပြားပေါ်၌ အဖုများပေါက်ခြင်း။ ဝက်ခြံပေါက်ခြင်း။

[بَيْتُ] အရေပြားပေါ်၌ အဖုများပေါက်သူ။ ဝက်ခြံပေါက်သူ။

[بَيْتُ] အရေပြားပေါ်၌ အဖုများပေါက်

သည်။ ဝက်ခြံပေါက်သည်။ အရေကြည်ဖု
များထွက်သည်။

[الْبَاسِرُ] စိမ့်စမ်းရေး။

[الْبَشْرُ] ၁ အဖု။ ၂ ဝက်ခြံ။ ၃ မြေပြန့်။
[بُشُورٌ] (ج)

• [بَشِعَ -] (နှုတ်ခမ်း) ပြည့်ဖြိုးနီမြန်းသည်။
၁ ရယ်မောစဉ် နှုတ်ခမ်းကျောလန်သည်။ ၂
ခန္ဓာကိုယ်၌ သွေးရောင် ပေါ်လွင်
သည်။ ၃ [الْبَشْعَةُ] သွားဖုံးထူသည်။

[بَشِعَ - بَشُوعٌ] (နှုတ်ခမ်း) ပြည့်ဖြိုးနီမြန်းခြင်း။
၁ ရယ်မောစဉ် နှုတ်ခမ်းကျောလန်ခြင်း။ ၂
ခန္ဓာကိုယ်၌ သွေးရောင် ပေါ်လွင်ခြင်း။ ၃
သွားဖုံးထူခြင်း။

[بَاشِعَةٌ - بَشُوعٌ] (နှုတ်ခမ်း) ပြည့်ဖြိုးနီမြန်းသော
မိန်းမ။ ၁ ရယ်မောစဉ် နှုတ်ခမ်းကျောလန်
သောမိန်းမ။ ၂ ခန္ဓာကိုယ်၌ သွေးရောင် ပေါ်
လွင်သောမိန်းမ။ ၃ သွားဖုံးထူသော မိန်းမ။

[بَشِعَ] (နှုတ်ခမ်း) ပြည့်ဖြိုးနီမြန်းသော
သူ။ ၁ ရယ်မောစဉ် နှုတ်ခမ်းကျောလန်သော
သူ။ ၂ ခန္ဓာကိုယ်၌ သွေးရောင် ပေါ်လွင်
သောသူ။ ၃ သွားဖုံးထူသောသူ။ [بَشْعَةٌ] (م)

[بَشِعَ] (ج)

[أَبَشِعَ] (နှုတ်ခမ်း) ပြည့်ဖြိုးနီမြန်းသော
သူ။ ၁ ရယ်မောစဉ် နှုတ်ခမ်းကျောလန်သော
သူ။ ၂ ခန္ဓာကိုယ်၌ သွေးရောင် ပေါ်လွင်
သောသူ။ ၃ သွားဖုံးထူသောသူ။ [أَبَشَعًا] (م)

[أَبَشِعَ] (ج)

[بَشِعَ] ဒဏ်ရာ၌ အနီရောင်အသားတက်
သည်။

[تَبَشَّعَ] (နှုတ်ခမ်း) ပြည့်ဖြိုးနီမြန်းသည်။

[أَلْبَشَعَةُ] နှုတ်ခမ်း၊ သွားဖုံး၊ အနာစသည်
တို့၌ နီမြန်းသောအသား။ [بَشِعَ] (ج)

[بَشِقَ -] ပန်းထွက်သည်။ [الْبَشْرُ] ရေပန်း
ထွက်သည်။ ၁ ပြည့်လျှံသည်။ [بَشِيرٌ]
တွင်းရေလျှံသည်။ ၂ [بَشِيرٌ] မျက်ရည်
လွှယ်သည်။ ၃ [الْبَشِيرُ] တာကိုဖောက်သဖြင့်
ရေပန်းထွက်လာသည်။ ၄ [النَّهْرُ] ကမ်းပါး
ပြိုကျအောင် ရေလျှံသည်။

[بَشُوقٌ] ပန်းထွက်ခြင်း။ ၁ ပြည့်လျှံ
ခြင်း။ တွင်းရေလျှံခြင်း။

[بَشِقُ] တာကိုဖောက်သဖြင့် ရေပန်းထွက်
လာခြင်း။

[بَشِقُ] တာကိုချိုးဖောက်သဖြင့် ရေပန်း
ထွက်လာသည်။ ၁ ကမ်းပါးပြိုကျအောင်
ရေလျှံသည်။

[أَبَشِقُ] ကျိုးပေါက်ကွဲအက်သည်။ ၁
[السَّيْلُ] ရုတ်တရက် ရေတက်လာသည်။
[فَلَانٌ عَلَيْهِمُ الْكَلَامُ] (ဝင်းတို့အား) စကား
ဖြင့် အဆက်မပြတ်ပြောဆိုချေပသည်။ ၂
[الْأَرْضُ] စိမ်းလန်းစိုပြေသည်။

[أَبَشِقُ] ကျိုးပေါက်ကွဲအက်သည့်နေ
ရာ။ ၁ ရေလျှံသည့်နေရာ။ [بَشِقُ] (ج)

[أَبَشِنَةُ] အပင်စိုက်ပျိုးရန်အသင့်ဖြစ်
သောနံ့မြေ။ ၁ ဥယျာဉ်။ ၂ ထောပတ်။ ၃
လှပပြည့်ဖြိုးသောမိန်းမ။ ၄ စားဝတ်နေရေး
ချောင်လည်မှု။ [بَشِنٌ] (ج)

[أَبَشِنَةُ] အပင်စိုက်ပျိုးရန် အသင့်ဖြစ်သော
နံ့မြေ။ [بَشِنٌ] (ج)

- ❶ [أَلْبَاءُ] ❶ မြေပြန့်။ ❷ အပင်စိုက်ပျိုးရန်
အသင့်ဖြစ်သောနံးမြေ။
- ❷ [الْبَيْتُ] အလွန်ချီးမွမ်းပြောဆိုတတ်သူ။
- ❸ [بَجَجَ] (ကလေးငယ်ကို) ချောမြူသည်။
ကိုစယ်ကစားသည်။
[تَبَجَجَ] ❶ (အသားအရေ) ပြည့်ဖွိုးသည်။
❷ ဖေါရောင်သည်။
- [الْبَجْبَاجُ] ❶ သဲပုံ။ ❷ အလွန်ဝဖိုးသူ။ ❸
လှန့်လှအ။ ❹ အလွန်စကားများသူ။ ❺ ချွေး
ထွက်များ၍ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သူ။ အားအင်
ချိနဲ့သူ။
- [الْبَجْبَاجَةُ] ❶ အလွန်ဝဖိုးသူ။ ❷ ပေါက်ကရ
ပြောတတ်သူ။ ❸ အောက်တန်းကျသူ။
- ❹ [بَجَّ] ❶ ခွဲသည်။ ❷ ဖြတ်တောက်
သည်။ ❸ [بَالَرْمَح] လှံဖြင့်ထိုးသည်။ ❹
[بِمَكْرُوهِ] စွတ်စွဲသည်။ ဆဲဆိုသည်။ ❺
[فِي الْمُبَارَاةِ] တစ်ဦးချင်းရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်
ရာ၌ အနိုင်ယူသည်။
[بَجَّ] ❶ ခွဲခြင်း။ ❷ ဖြတ်တောက်ခြင်း။
❸ လှံဖြင့်ထိုးခြင်း။ ❹ စွပ်စွဲခြင်း။ ဆဲဆိုခြင်း။
❺ တစ်ဦးချင်းရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရာ၌ အနိုင်
ယူခြင်း။
[بَا] ❶ တစ်ဦးချင်း ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်
သည်။ ❷ ဝင်ကြားသည်။
[تَبَا] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ယှဉ်ပြိုင်တိုက်
ခိုက်သည်။ ❷ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြိုင်အ
ဆိုင်ဝင်ကြားသည်။
[الْبَجَّةُ] ❶ မျက်စိ၌ ပေါက်သောအနာ။
မျက်စိစွန်နာ။ ❷ တိရစ္ဆာန်၏သွေးကြောကို

ခွဲ၍ဖောက်ထုတ်ယူထားသောသွေး။

- ❶ [بَجَحَ] ❶ ပျော်ရွှင်သည်။ ❷ ဂုဏ်ယူဝင့်
ကြားသည်။
[بَجَحَ] ❶ ပျော်ရွှင်ခြင်း။ ❷ ဂုဏ်ယူဝင့်
ကြားခြင်း။
[بَجَحَ] ❶ ပျော်ရွှင်သူ။ ❷ ဂုဏ်ယူဝင့်
ကြားသူ။
[أَبَجَحَ] ပျော်ရွှင်စေသည်။
[بَجَحَ] ပျော်ရွှင်စေသည်။
[أَبْتَجَحَ] ❶ ပျော်ရွှင်သည်။ ❷ ဂုဏ်ယူဝင့်
ကြားသည်။ ❸ ဂုဏ်ပြိုင်သည်။
[تَبَا] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးမောက်မာစွာ
ဆက်ဆံသည်။ ❷ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြိုင်
အဆိုင် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားသည်။
[تَبَجَجَ] ❶ ပျော်ရွှင်သည်။ ❷ ဂုဏ်ယူဝင့်
ကြားသည်။ ❸ ဂုဏ်ပြိုင်သည်။
❸ [بَجَدَ] ❶ အတည်တကျနေသည်။ ❷ စွဲ
စွဲမြဲမြဲနေသည်။
[بَجُودَ] ❶ အတည်တကျနေခြင်း။ ❷ စွဲ
စွဲမြဲမြဲနေခြင်း။
[الْبَجَادُ] ခြုံထည်အကြား။ (ج) [بُجْدُ]။
[الْبَجْدُ] ❶ အုပ်စု။ ❷ ကောင်ရေတစ်ရာ
နှင့်အထက်ရှိသော မြင်းအုပ်။ (ج) [بُجُودَ]။
[الْبَجْدَةُ] ❶ သဲကန္တာရ။ ❷ အနှစ်သာရ။
❸ သဘောတရားအမှန်။ ❹ အတွင်းသ
ဘော။ ❺ ကန္တာရလမ်းပြ။ ❻ မိမိ၏လူမျိုးကို
မစွန့်နိုင်သူ။
[أَبَجَدَ] ကြည့်။ (ج ا ب)
- ❶ [بَجَرَ] ❶ ဗိုက်ပူသည်။ ဗိုက်ရွဲသည်။ ❷

ဗိုက်ဖေါရောင်သည်။ ❶ ဖေါင်းသည်။
 [تَحْقِيبَتُهُ] သူ့အိပ်ဖေါင်းကားသည်။ ❷
 [تَسْرُتُهُ] ချက်ဆူသည်။ ❸ ဗိုက်ပြည့်
 သည်။ ❹ လေးလံထိုင်း မှိုင်းသည်။
 [بَجْرُ] ❶ ဗိုက်ပူခြင်း။ ဗိုက်ရွှခြင်း။ ❷
 ဗိုက်ဖေါရောင်ခြင်း။ ❸ ဖေါင်းခြင်း။ ❹ ဆူ
 ထွက်ခြင်း။ ❺ ဗိုက်ပြည့်ခြင်း။ ❻ လေးလံ
 ထိုင်းမှိုင်းခြင်း။
 [بَجْرُ - بَاَجْرُ] ❶ ဗိုက်ပူသူ။ ဗိုက်ရွှသူ။ ❷ ဗိုက်
 ဖေါရောင်သူ။ ❸ ဖေါင်းသော(သူ၊ အရာ)။
 ❹ ဆူထွက်(သူ၊ အရာ)။ ❺ ဗိုက်ပြည့်သူ။
 ❻ လေးလံထိုင်းမှိုင်းသူ။ [ج] (بَجْرُ - بَاَجْرُ)။
 [أَبَجْرُ] ❶ ဗိုက်ပူသူ။ ဗိုက်ရွှသူ။ ❷ ဗိုက်
 ဖေါရောင်သူ။ ❸ ဖေါင်းသော(သူ၊ အရာ)။
 ❹ ဆူထွက်(သူ/အရာ)။ ❺ ဗိုက်ပြည့်သူ။ ❻
 လေးလံထိုင်းမှိုင်းသူ။ [م] (بَجْرُ - بَاَجْرُ)။
 [بَجْرُ - بَاَجْرُ]။
 [أَبَجْرُ] ❶ ကုန်းကောက်စရာမရှိအောင် မွဲ
 တေပြီးမှ ရုတ်တရက်ချမ်းသာသွားသည်။ ❷
 ကုန်းကောက်စရာမရှိအောင် မွဲတေပြီးမှ ရုတ်
 တရက်ချမ်းသာသွားသဖြင့် အောက်ခြေ
 လွတ်သည်။
 [تَبَجْرُ] အလွန်အကြူးသောက်သည်။
 [أَلَاَبَجْرُ] ❶ အလွန်ဝဖြိုးသောသူ။ ❷ သ
 ဘောကြီး။ [ج] (أَبَاَجْرُ)။
 [أَلْبَجْرُ] ❶ မကောင်းမှု။ ❷ ဘေးအန္တရာယ်။
 ❸ တုန်လှုပ်အံ့သြဖွယ်။ ❹ ကြီးကျယ်သော
 အမှုအခင်း။ [ج] (أَبَاَجْرُ)။ [ج] (أَبَاَجْرُ)။
 [أَلْبَجْرُ] ❶ ဗိုက်ပူသောမိန်းမ။ ဗိုက်ရွှသော

မိန်းမ။ ❷ ဖေါင်းသော(အရာ)။ [أَفْضَيْتُ الْيَبِيعَجْرَى وَبَجْرَى]
 ပြည့်ကားသောအိပ်။ ❸ မြေမာကုန်းမြင့်။
 [الْبَجْرَةُ] ချက်။ [ج] (بَجْرُ)။
 [أَفْضَيْتُ الْيَبِيعَجْرَى وَبَجْرَى] သူ့ကိုယ့်ကြည်
 လို့ ကျွန်တော်၏အားနည်းချက်များနှင့်
 ချို့ယွင်းချက်များကို ဖွင့်ပြောလိုက်သည်။
 [الْبَجِيرُ] မြောက်များစွာသော ဥစ္စာပစ္စည်း။
 ❶ [السَّدُ] ❶ ပန်းထွက်သည်။ ❷ တာကို
 ကွဲအက်စေပြီး ရေယိုစိမ့်သည်။ ❸
 [الْجَرَحُ] အနာကို ပေါက်စေပြီး သွေးယို
 စိမ့်သည်။ ❹ [الْمَاءُ] ရေကို ပန်းထွက်စေ
 သည်။ ❺ [فُلَانًا] ဆဲဆိုသည်။
 [بَجْوَسُ] ❶ ပန်းထွက်ခြင်း။ ❷ တာကို ကွဲ
 အက်စေပြီးရေယိုစိမ့်ခြင်း။ ❸ အနာကို
 ပေါက်စေပြီး သွေးယိုစိမ့်ခြင်း။ ❹ ရေကို
 ပန်းထွက်စေခြင်း။ ❺ ဆဲဆိုခြင်း။
 [أَبَجَسَ] ပန်းထွက်သည်။ စိမ့်ဖြာ၍ ထွက်
 လာသည်။ ﴿فَأَبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَا عَشَرَ عَيْنًا﴾
 ယင်းကျောက်မှ စမ်းရည်ဆယ့်နှစ်သွယ် စီး
 ဆင်းစိမ့်ဖြာထွက်ခဲ့သည်။
 [تَبَجَسَ] ❶ ပန်းထွက်လာသည်။ ❷ ပေါက်
 ထွက်လာသည်။
 [أَلْبِجَاسُ] ကြံဖတ်။
 [أَلْبَجِيسُ] ❶ စီးတွေသော(ရေ)။ ❷ ပြည့်လွှဲ
 သော(ရေတွင်း)။
 [أَلْبَجْعَةُ] ငှက်ကြီးဝန်ပို။
 [بَجَلُ] ❶ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးမားတုတ်ခိုင်
 သည်။ ❷ အခြေအနေ ကောင်းမွန်စိုပြေ
 သည်။ ❸ ပျော်ရွှင်သည်။

[بجل] ❶ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးမားတုတ်ခိုင်ခြင်း။ ❷ အခြေအနေ ကောင်းမွန်စိုပြေခြင်း။

❸ ပျော်ရွှင်ခြင်း။

[باجل] ❶ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးမားတုတ်ခိုင်သူ။ ❷ အခြေအနေ ကောင်းမွန်စိုပြေသူ။ ❸ ပျော်ရွှင်သူ။

[بجل -] ❶ အခြေအနေ အဆင့်အတန်းမြင့်မားသည်။ ❷ လေးစားလောက်သော အဆင့်အတန်းနှင့် အသက်အရွယ်ကို ရောက်ရှိသည်။ ❸ တင့်တယ်လှပသည်။

[بجالة - بجولة] ❶ အခြေအနေ အဆင့်အတန်း မြင့်မားခြင်း။ ❷ လေးစားလောက်သော အဆင့်အတန်းနှင့် အသက်အရွယ်ကို ရောက်ရှိခြင်း။ ❸ တင့်တယ်လှပခြင်း။

[بجیل] ❶ အခြေအနေ အဆင့်အတန်းမြင့်မားသူ။ ❷ လေးစားလောက်သော အဆင့်အတန်းနှင့် အသက်အရွယ်ကို ရောက်ရှိသူ။ ❸ တင့်တယ်လှပသူ။

[أبجل] ❶ ပျော်ရွှင်စေသည်။ ❷ လုံလောက်စေသည်။

[بجل] ❶ ရိုသေလေးစားသည်။ ❷ 'ရပ်တန်းကရပ်လိုက်' ဟု ပြောသည်။

[ألا بجل] မြင်း၊ ကုလားအုတ်စသည်တို့၏ လက်ဖျင်ရိုးရှိ သွေးကြောမကြီး။

[ألبجل] ❶ ရိုသေလေးစားထိုက်သူ။ ❷ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမားသူ။ ❸ ဥပဓိရုပ်တည်ကြည်ခန့်ညား၍ လေးစားထိုက်သော ခေါင်းဆောင်။

[بجل] ❶ ဟုတ်ကဲ့။ ❷ တော်လောက်ပြီ။

❸ ရပ်တန်းကရပ်တော့။

[ألبجلة] ❶ ကောင်းမွန်လှပသည့် ပုံစံ၊ အနေအထား။ ❷ တင့်တယ်လှပမှု။ ❸ အပင်ငယ်။

[ألبجیل] ❶ ရိုသေလေးစားထိုက်သူ။ ❷ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမားသူ။ ❸ ဥပဓိရုပ်တည်ကြည်ခန့်ညား၍ လေးစားထိုက်သော ခေါင်းဆောင်။ ❹ ကြီးမားတုတ်ခိုင်သော။ ❺ မလိုလားအပ်သော အမှုကိစ္စ။ ❻ များစွာသော။

❻ [بجم -] ❶ တိတ်တိတ်နေသည်။ ❷ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်သဖြင့် စကားမပြောပဲနေသည်။ ❸ စုပေါင်းမိသည်။ ❹ နှေးကွေးလေးလံသည်။

[بجم - بجوم] ❶ တိတ်တိတ်နေခြင်း။ ❷ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်သဖြင့် စကားမပြောပဲနေခြင်း။ ❸ စုပေါင်းမိခြင်း။ ❹ နှေးကွေးလေးလံခြင်း။

[بجم] ❶ တိတ်တိတ်နေသည်။ ❷ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်သဖြင့် စကားမပြောပဲနေသည်။ ❸ စုပေါင်းမိသည်။ ❹ နှေးကွေးလေးလံသည်။ ❺ စိုက်ကြည့်သည်။

[ألبجامة] ❶ အိမ်နေအဝတ်။ ❷ ညအိပ်အဝတ်။

[ألبجمة] ❶ များပြားလှသော အုပ်စု။ ❷ ညအိပ်အဝတ်။ ❸ tamarisk အသီး

❹ [ببح] ❶ ကျယ်ဝန်းချောင်လည်သည်။ ❷ ဝင်ဆန့်သည်။ ❸ နေထိုင်သည်။ ❹ ဗဟိုကျသည်။

[تببح] ❶ ကျယ်ဝန်းချောင်လည်သည်။ ❷ ဝင်ဆန့်သည်။ ❸ နေထိုင်သည်။ ❹ ဗဟိုကျသည်။

[بَحَا] ကုန်ပြီ။ မရှိတော့ဘူး။

[الْبَحَا] ❶ အလျားနှင့်အနံတူညီသောအရာ။ ❷ ချောမွတ်သောအရာ။

[الْبَحْبُحَى] ❶ ချောင်လည်စွာသုံးစွဲနိုင်သူ။ ❷ ကျယ်ဝန်းစွာနေထိုင်ရသူ။

[الْبَحْوَحَى] ❶ အလယ်ဗဟို။ ❷ အချက်အခြာနေရာ။ (ج) [بَحَايْنُ]

❶ အစစ်ဖြစ်သည်။ ❷ အရောအနှောကင်းသည်။ ❸ သန့်စင်သည်။

[بَحْوَةٌ . بَحْتُ] ❶ အစစ်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ အရောအနှောကင်းခြင်း။ ❸ သန့်စင်ခြင်း။

[بَاَحَتْ] ❶ [فَلَانًا لَوْدًا] အချစ်စစ် အချစ်မှန်ဖြင့် ချစ်သည်။ ❷ [فَلَانًا بِمَا عِنْدَهُ] (မိမိ၌ရှိသောအရာကို) ထုတ်ဖော်ပြသသည်။

[الْبَحْتُ] ❶ အစစ်အမှန်ဖြစ်သော။ ❷ တစ်စုံတစ်ရာနှင့်မျှ ရောနှောထားခြင်းမရှိသော။ [مَاءٌ بَحْتُ] ရေသန့်။ [خَبْرٌ بَحْتُ] အစာမသိပ်ထားသောမုန့်။ [عَرَبِيٌّ بَحْتُ] အရပ်အစစ်။ [بِرٌّ دَبْحْتُ] အလွန်ပြင်းထန်သော အေးခဲမှု။

❶ [الْبَحْتَرُ] ပု၍တိုသော၊ တုတ်ခိုင်၍တိုသော (သူ၊ အရာ)။ (ج) [بَحَاتِرُ]

❶ [بَحْتُ -] တူးဆွသည်။

(فَبَعَثَ اللَّهُ الْغُرَّاءَ لِيَبْحَثُوا فِي الْأَرْضِ) အတ္တဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျီးကန်းတစ်ကောင်ကို စေလွှတ်တော်မူခဲ့ရာ ထိုကျီးကန်းသည် မြေကို ယက်၍တူးဆွလေ၏။ ❶ [الشَّىْ] တူးဖော်လေ့လာသည်။ ❷ [الْأَمْرُ] ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည်။ အစွမ်းကုန် ကြံဆဆောင်ရွက်

သည်။ အပြင်းအထန် စူးစမ်းလေ့လာသည်။

❶ [عَنْ -] နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်မေးမြန်းသည်။

[بَحْتُ] ❶ တူးဆွခြင်း။ ❷ တူးဖော်လေ့လာခြင်း။ ❸ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း။ အစွမ်းကုန် ကြံဆဆောင်ရွက်ခြင်း။ အပြင်းအထန် စူးစမ်းလေ့လာခြင်း။ ❹ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မေးမြန်းခြင်း။

[بَاَحْتُ - بَحْتُ - بَحَاةٌ] ❶ တူးဆွသူ။ ❷ တူးဖော်လေ့လာသူ။ ❸ ကြိုးပမ်းအားထုတ်သူ။ အစွမ်းကုန် ကြံဆဆောင်ရွက်သူ။ အပြင်းအထန် စူးစမ်းလေ့လာသူ။ ❹ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မေးမြန်းသူ။

[بَاَحْتُ] ❶ အတူတကွ တူးဖော်လေ့လာသည်။ ❷ အတူတကွ စူးစမ်းလေ့လာသည်။ ❸ အတူတကွစူးစမ်းရှာဖွေသည်။

[اِبْتَحْتُ] ❶ တူးဖော်လေ့လာသည်။ ❷ စူးစမ်းလေ့လာသည်။ ❸ စူးစမ်းရှာဖွေသည်။

[تَبَاَحْنَا] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လေ့လာသည်။ ❷ တစ်လှည့်စီ စူးစမ်းလေ့လာသည်။ ❸ စူးစမ်းလေ့လာထားသည်များကို တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆွေးနွေးဖလှယ်သည်။

[اَلْبَحَاةُ] ❶ လေ့လာစူးစမ်းရန် သတ်မှတ်ထားသောနေရာ။ ❷ တူးဖော်လေ့လာသည့် မြေ။

[اَلْبَحْتُ] ❶ လေ့လာစူးစမ်းမှု။ ❷ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း။ ❸ သုတေသနရလဒ်။ သတ္တုများကို တူးဖော်သည့်နေရာ။ မိုင်းတွင်း။ ❹ မြွေကြီး။

[اَلْبَحْثَةُ] ကလေးများ ကစားကြသောက

စားနည်းတစ်မျိုး။(ယင်းကစားနည်း၌ တစ်
ယောက်က တစ်စုံတစ်ရာကို ဂုဏ်ရပြီး တစ်
ယောက်က လိုက်ရှာရသည်။)(ج) [بَحْتُ]။

[الْبَحُوتُ] မြေကို ခြေဖြင့်ယက်သော (သတ္တ
ဝါ)

[الْبَحُوتُ] ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ရှိ စူရဟ်
ကဏ္ဍ အလ်ဘရာအတ်၏ အမည်တစ်ခု။

[الْبَحِثُ] လျှို့ဝှက်ချက်။ [بَدَّابِحِيْهُمْ] ၎င်းတို့
၏ လျှို့ဝှက်ချက် ပေါက်ကြားသွားသည်။

• [بَحَرَ] အစိပ်စိပ်အမွှာမွှာ လွင့်စင်ပြန်ကြ
စေသည်။

[تَبَحَّرَ] အစိပ်စိပ်အမွှာမွှာ လွင့်စင်ပြန်ကြ
သည်။

• [بَحَّ -] အသံအက်သည်။ အသံပြာသည်။
[بَحَّ-بَحَّ-بَحَّ-بَحَّ-بَحَّ] အသံအက်ခြင်း။ အ
သံပြာခြင်း။

[بَحَّ] အသံအက်သူ။ အသံပြာသူ။ (م)
[بَحَّ] (ج) [بَحَّ]။

[بَحَّ] (အော်ဟစ်ခြင်းက)သူ့ကို အသံ
အက်စေသည်။ အသံပြာစေသည်။

[الْبَحَّ] ၁ ဝါဒီသု။ ၂ တယောရုံကြိုး
ကြီး။ ၃ ချင်ဆီများသော(အရိုး)။ (ج) [بَحَّ]။

[الْبَحَّ] အသံပြာခြင်း။ အသံအက်ခြင်း။
[الْبَحَّ] အသံပြာခြင်း။ အသံအက်ခြင်း။

• [بَحَلَّ] ပုခုံးကိုယိမ်းလျက် အမြန်လျှောက်
သည်။

• [بَحَرَ] ၁ ဖေါက်ခွဲသည်။ အက်ကွဲစေ
သည်။ ၂ [الْحَفْرَةَ] ချဲ့သည်။ ၃ [الشَّاة] (ဆိတ်၏)နားရွက်ကိုခွဲသည်။

[بَحَرَ] ၁ ဖေါက်ခွဲခြင်း။ အက်ကွဲစေခြင်း။

၂ ချဲ့ခြင်း။ ၃ နားရွက်ကိုခွဲခြင်း။

[بَحَرَ] ၁ ပင်လယ်ကို တွေ့မြင်ရပြီး တုန်
လှုပ်အံ့အားသင့်သည်။ ၂ တုန်လှုပ်တွေဝေ
သည်။ ၃ အပြင်းအထန် ရေငတ်သည်။ ရေ
ငတ်သည့်ရောဂါခံစားရသည်။ ၄ အပြင်းအ
ထန် ပြေလွှားရသဖြင့် အားအင်ကုန်ခန်း၍
ဆက်မသွားနိုင်အောင်ဖြစ်သည်။

[بَحَرَ] ၁ ပင်လယ်ကို တွေ့မြင်ရပြီး တုန်
လှုပ်အံ့အားသင့်ခြင်း။ ၂ တုန်လှုပ်တွေဝေ
ခြင်း။ ၃ အပြင်းအထန် ရေငတ်ခြင်း။ ရေ
ငတ်သည့်ရောဂါခံစားရခြင်း။ ၄ အပြင်းအ
ထန် ပြေလွှားရသဖြင့် အားအင်ကုန်ခန်း၍
ဆက်မသွားနိုင်အောင်ဖြစ်ခြင်း။

[ابَحَرَ] ၁ [الماء] ပင်လယ်ရေကဲ့သို့ ရေ
ငံဖြစ်သည်။ ၂ [بِالارض] ရေတွင်းရေကန်
ပေါများသည်။ ၃ [فَلَانٌ] နှာခေါင်းနီမြန်း
သည်။ ၄ [فَلَانٌ] ပင်လယ်ခရီးထွက်သည်။

[تَبَحَّرَ] ၁ [المكان] နေရာကျယ်ဝန်းပြန့်
ပြူးသည်။ ၂ [فَلَانٌ فِي الْعِلْمِ] တစ်ဘက်ကမ်း
ခတ် တတ်မြောက်သည်။ ၃ [فَلَانٌ فِي الْمَالِ]
ကိုကိုတက်ချမ်းသာသည်။

[استَبَحَرَ] ၁ [المكان] နေရာကျယ်ဝန်းပြန့်
ပြူးသည်။ ၂ [فَلَانٌ فِي الْعِلْمِ] တစ်ဘက်ကမ်း
ခတ် တတ်မြောက်သည်။ ၃ [فَلَانٌ فِي الْمَالِ]
ကိုကိုတက်ချမ်းသာသည်။ ၄ [الْخَطِيبُ]
(တရားဟောကြားသူ)စကားကြွယ်သည်။

[الْبَاحِرُ] ၁ လူနုလူအ။ ၂ အဓိပ္ပါယ်မရှိ
သော အလုပ်များကို လုပ်သူ။ အဓိပ္ပါယ်မရှိ

သောစကားများကို ပြောသူ။ ၇ အလွန်လိမ်ညာတတ်သူ။ ၈ အလွန်နီရဲသော(သူ၊ အရာ)။

[الباحرة] ၉ နံအသောမိန်းမ။ ၁၀ အဓိပ္ပါယ်ရှိသော အလုပ်များကို လုပ်သောမိန်းမ။ အဓိပ္ပါယ်မရှိသော စကားများကို ပြောသောမိန်းမ။ ၁၁ အလွန်လိမ်ညာတတ်သောမိန်းမ။ ၁၂ အလွန်နီရဲသော(သူမ၊ အရာ)။ ၁၃ အလွန်နို့ထွက်များသော(နွားမ၊ ကုလားအုတ်မစသည်)။ [بواحر] (ج)။

[الباحور] ၁၄ လ။ ၁၅ ဣလိုင်လ၌ အပူချိန်မြင့်မားမှု။

[الباحوراء] ဣလိုင်လ၌ အပူချိန်မြင့်မားမှု။

[البحارة] သဘောသားအလုပ်။

[البحار] သဘောသား။

[البحر] ၁၆ ပင်လယ်။ ၁၇ ဗဟုသုတကြွယ်ဝသူ။ ၁၈ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်ကြွမ်းသူ။

၁၉ အလွန်အပြေးသန်သောမြင်း။ [بحار] (ج) [أبحر-بحور-]

[البحر] ၂၀ အဆုတ်ရောင်ရောဂါ။ ၂၁ ရေငတ်စေသည့်ရောဂါ။

[البحر] ရောဂါပျောက်မပျောက် ထင်ရှားသိသာသည့်အချိန်။ ဖျားနာသူတို့၌ ရုတ်တရက် ချွေးထွက်၍ အပူကျခြင်း။

[البحرة] ၂၂ ကျယ်ဝန်းသော(မြေ)။ ၂၃ နိမ့်သော(မြေ)။ ၂၄ ရေအိုင်။ ၂၅ မြစ်နဘေးရှိမြို့ရွာ။ ၂၆ ကျယ်ဝန်းသောဥယျာဉ်ခြံမြေ။ (ج) [بحار-بحر]။

[البحرئ] ၂၇ ပင်လယ်နှင့်ဆိုင်သော။ ၂၈ သ

ဘောသား။

[البحرية] ရေတပ်ကို အသင့်ဖြန့်ချထားခြင်း။

[البحيرة] ရေကန်ကြီး။

[البحيرة] ၂၉ ဘေးမဲ့ပေးထားသော ကုလားအုတ်မ။ (အမိုက်ခေတ်ရှိ အရပ်တို့သည် ငါးကြိမ်သားပေါက် ပြီးသော ကုလားအုတ်မကို ဘေးမဲ့ပေးကာ လွှတ်ထားလေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ﴿مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِيَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ﴾)

အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဘေးမဲ့ကုလားအုတ်မကိုလည်းကောင်း၊ ကိုး၍လွှတ်ထားသောကုလားအုတ်မကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ကြိမ်ဆက်တိုက် သားပေါက်သောကုလားအုတ်မကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ကြိမ် သားပေါက်သဖြင့် ဘေးမဲ့လွှတ်ထားသောကုလားအုတ်မကိုလည်းကောင်း (မစားရဟု)သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းတော်မူခဲ့သည်မဟုတ်ချေ။ ၃၀ နို့အထွက်များသော ကုလားအုတ်မ။ (ج) [بَحَائِر-بُحْر]။

၃၁ လူမည်းအကကို ကသည်။

[الْبَحْلُ] သန်မာထွားကြိုင်းသော လူမည်း။ [بَحْل] (ج)

[الْبَحْلِيُّ] သန်မာထွားကြိုင်းသော လူမည်း။

၃၂ [بَخ] ကျေနပ်နှစ်သက်သောအခါ၊ ပျော်ရွှင်သောအခါ ပြောဆိုသောစကားသံ။

၃၃ [بَخَخ] ၃၄ နေ့လယ်ပိုင်းတွင် ခရီးမထွက်ပဲ အပူရှိန်မှ အကာအကွယ်ယူသည်။ ၃၅ [بَخْلَان] အသားအရေတွန့်သည်။ ၃၆ [بَخْلَان] ဘန်ဘန်ဟုပြောသည်။ ၃၇ [الْبَخْلَان] (အိပ်ပျော်သူ)ဟောကံသည်။

[تَبَخَّخَ] ❶ အပူရှိန် လျှော့ကျသွားသည်။ ❷ [لَحْمُهُ] အသားအရေတွန့်သည်။

❸ ငြိမ်သက်သည်။

[الْبَخَاخُ] ဗိုက်သားတွဲ၍ သားရေတွန့်သူ။
[الْبَخْتُ] ဝေစု။ ကံကောင်းခြင်း။ (ج)
[بُخُوتٌ]

❶ [الْبَخْتُ] ခိုရာဆန်နယ်ရှိ ကုလားအုတ်။
[بَخَاتِي - بَخَاتِي - بَخَاتِي] (ج)
[الْبَخَاتُ] ခိုရာဆန်ကုလားအုတ်ကို မွေးမြူသူ။ ခိုရာဆန်ကုလားအုတ်ကို အရောင်းအဝယ်လုပ်သူ။ (ج) [بُخُوتٌ]။

[الْبَخِيتُ] ဝေစုရရှိသူ။ ကံကောင်းသူ။

[الْمَبْخُوتُ] ဝေစုရရှိသူ။ ကံကောင်းသူ။

❶ [بَخَّرَ] ❶ မောက်မာသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ အောက်ခြေလွတ်သည်။ ❷ [غِيْ مَشِيْهِ] ဝင့်ကြားစွာလျှောက်သည်။ ဆောင့်ကြားကြားဖြင့် လမ်းလျှောက်သည်။

[تَبَخَّرَ] ❶ မောက်မာသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ အောက်ခြေလွတ်သည်။ ❷ [غِيْ مَشِيْهِ] ဝင့်ကြားစွာလျှောက်သည်။ ဆောင့်ကြားကြားဖြင့် လမ်းလျှောက်သည်။

[الْبَخْرِيُّ] ❶ မောက်မာသူ။ ဘဝင်မြင့်သူ။ အောက်ခြေလွတ်သူ။ ❷ ဝင့်ကြားစွာလျှောက်သူ။ ဆောင့်ကြားကြားဖြင့် လမ်းလျှောက်သူ။

[الْبَخْرِيَّةُ] ❶ မောက်မာသောမိန်းမ။ ဘဝင်မြင့်သောမိန်းမ။ အောက်ခြေလွတ်သောမိန်းမ။ ❷ ဝင့်ကြားစွာလျှောက်သောမိန်းမ။ ဆောင့်ကြားကြားဖြင့် လမ်းလျှောက်သောမိန်းမ။

❶ ဘဝင်မြင့်စွာလျှောက်ခြင်း။

❶ [بَخْدَجَ] ခြေကားသည်။ [فِيْ مَشِيَّتِهِ] ခြေကား၍လမ်းလျှောက်သည်။

[الْبَخْدَجُ] အလွန်ဝသူ။ (ج) [بَخَادُجَ]။

❶ [بَخَّرَ] အခိုးထွက်သည်။ အငွေပြန်သည်။
[بَخَّرَ - بَخَّرَ] အခိုးထွက်ခြင်း။ အငွေပြန်ခြင်း။
[بَخَّرَ] နံစော်သည်။ အပုပ်နံ့ထွက်သည်။
[بَخَّرَ] ခါးစပ် နံစော်သည်။ အာပုပ်နံ့ထွက်သည်။

[بَخَّرَ] နံစော်ခြင်း။ အပုပ်နံ့ထွက်ခြင်း။

[بَخَّرَ] နံစော်သူ။ အပုပ်နံ့ထွက်သူ။ ပါးစပ်နံစော်သူ။ အာပုပ်နံ့ထွက်သူ။ (م) [بَخَّرَ]။

[بَخَّرَ] (ج)။

[بَخَّرَ] ❶ နံစော်စေသည်။ အပုပ်နံ့ထွက်စေသည်။ ပါးစပ်နံစော်စေသည်။ ❷ [الْمَاءُ] ရေကို အငွေပြန်စေသည်။

[بَخَّرَ] ❶ မွေးကြိုင်စေသည်။ ❷ [عَلَيْهِ] အပုပ်နံ့ထွက်စေသည်။ ❸ [الشَّيْءُ] အခိုးအငွေကို ထုတ်သည်။ မွေးကြိုင်သောအခိုးအငွေဖြင့် မွေးကြိုင်စေသည်။ ❹ [السَّائِلُ] အငွေပြန်စေသည်။ ❺ [ثَوْبُ الْمَرْيُوسِ الزَّرْعِ] (ရောဂါသည်၏အဝတ်သို့မဟုတ် စိုက်ခင်းကို)ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းသည်။

[تَبَخَّرَ] ❶ မွေးကြိုင်လာသည်။ ❷ အပုပ်နံ့ထွက်လာသည်။ ❸ အခိုးအငွေထွက်လာသည်။ မွေးကြိုင်သောအခိုးအငွေဖြင့် မွေးကြိုင်လာသည်။ ❹ ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းထားသည်။ ❺ အငွေပြန်သွားသည်။

[بَوَاخِرُ] (ج) မီးသင်္ဘော။

[اَلْبَخْرُ] ❶ မီးခိုး။ ❷ အခိုးအငွေ့။ ❸ အခိုး။ ❹ [اَبْخَرَةً] (ج)။

[اَلْبَخْرُ] [بَيَاتُ بَخْرٍ] နွေဦးရာသီ၌ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော ဖြူဖွေးပါးလွှာသည့် တိမ်လိပ်များ။

[اَلْبَخْرُ] ပါးစပ်မှထွက်သော အပုပ်နံ့။ အာပုပ်နံ့။

[اَلْبَخْرُ] နံ့သာမီးခိုး။ မွေးကြိုင်ရန်အတွက် မီးရှို့၍ အခိုးထုတ်ရသော သစ်မွေးတစ်မျိုး။ အမွေးတိုင်။

[اَلْمَبْخَرَةُ] ❶ ပါးစပ်ကို အနံ့ဆိုးဝါးစေသော အရာ။ ❷ အခိုးအငွေ့ ထုတ်သောနေရာ။ (ج) [مَبَاخِرُ]။

[اَلْمَبْخَرَةُ] အခိုးအငွေ့ ထုတ်သောကိရိယာ။ (ج) [مَبَاخِرُ]။

❶ [بَخْسَ -] [اَلْكَيلُ وَالْمِزَانُ] အလေးခိုးသည်။ အလေးချိန်နှင့် အချင်အတွယ်ကို လျော့သည်။ ﴿وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ﴾ အသင်တို့သည် လူတို့၏ဥစ္စာပစ္စည်းကို လျော့နည်းအောင် မပြုလုပ်ကြနှင့်။ ❷ [فُلَانًا] မတရား ပြုမူစော်ကားသည်။ ❸ [فُلَانًا] ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။ ❹ [عَيْنَهُ] မျက်လုံးကို ဖောက်သည်။ ❺ [فُلَانًا حَقَّةً] သူ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးကို မပေးပဲထားသည်။ သူ့အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်သည်။ [بَخْسَ] ❶ အလေးခိုးခြင်း။ အလေးချိန်နှင့် အချင်အတွယ်ကို လျော့ခြင်း။ ❷ မတရား ပြုမူစော်ကားခြင်း။ ❸ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း။ ❹ မျက်လုံးကိုဖောက်ခြင်း။ ❺ သူရသင့်ရ

ထိုက်သော အခွင့်အရေးကို မပေးပဲထားခြင်း။

[بَاخُسُ] ❶ အလေးခိုးသူ။ အလေးချိန်နှင့် အချင်အတွယ်ကို လျော့သူ။ ❷ မတရား ပြုမူစော်ကားသူ။ ❸ ပြစ်တင်ရှုတ်ချသူ။ ❹ မျက်လုံးကိုဖောက်သူ။ ❺ သူရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးကို မပေးပဲထားသူ။ (م) [بَاخُسٌ - بَاخْسَةً]။

[بَخْسَ] [مُخِ الْعَظْمِ] ခိုးတွင်းချင်ဆီကုန်ခန်းသည်။

[تَبَاخَسَ] ❶ [القَوْمُ] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အလေးခိုးသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အလေးချိန်နှင့် အချင်အတွယ်ကို လျော့သည်။ ❷ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မတရားပြုမူစော်ကားသည်။ ❸ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။ ❹ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မျက်လုံးကို ဖောက်သည်။ ❺ တစ်ဦး၏ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးကို တစ်ဦးကမပေးပဲထားသည်။

[أَلَا بَاخُسُ] လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းများ။ [ثُمَّ بَخْسُ] ❶ နည်းပါးလှသော။ အဖိုးအခအနည်းနည်းပါးလှသောတန်ဖိုး။ အဖိုးအခအနည်းငယ်။ ﴿وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ﴾ ၎င်းတို့သည် သူ့ကို အဖိုးအခအနည်းငယ်မျှဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့ကြလေသည်။ ❷ တန်ကြေးနည်းသော အရောင်းအဝယ်ပစ္စည်း။ ❸ ရေသွင်းရန်မလိုအပ်ဘဲ မိုးရေဖြင့်သာရှင်သန်သောစိုက်ခင်း။ (ج) [بُخُوسٌ]။

❶ [بَخْسَ -] [عَيْنَهُ] မျက်လုံးကိုဖောက်သည်။ [بَخْسَ] မျက်လုံးကိုဖောက်ခြင်း။

① မျက်ခွန်မို့မောက်သည်။ [بَخَصَ -]

မျက်စိ၌ အနာပေါက်သည်။ မျက်စိစွန်သည်။

② မျက်ခွန်မို့မောက်ခြင်း။ [بَخْصُ]

မျက်စိ၌ အနာပေါက်ခြင်း။ မျက်စိစွန်ခြင်း။

③ မျက်ခွန်မို့မောက်သူ။ ④ မျက်

စိ၌ အနာပေါက်သူ။ မျက်စိစွန်သူ။ (م)

⑤ [بَخْصُ] (ج)။ [بَخْصَاءُ]

⑥ [الْبَخْصُ] ⑦ ခြေဖဝါးနှင့် လက်ချောင်းများ

၏အရင်း၌ မို့မောက်နေသောအသား။ ⑧ မို့

မောက်သောမျက်ခွန်။ ⑨ အနာဒဏ်ရာရှိ

ဖြူဖွေးသောအသား။ ⑩ လက်ဖျင်၌ရှိသော

အသား။ ⑪ မျက်သား။

⑫ [بَخَعَ -] ⑬ [لَمْ] ရိုက်ချိန်းနိမ့်ချသည်။ ကျိုးနွံ

နာခံသည်။ ဒူးထောက်ဝန်ခံသည်။ အညံ့ခံ

သည်။ ⑭ [نَفْسَهُ] မိမိကိုယ်ကို သတ်သေ

သည်။ ﴿فَلَعَلَّكَ بِأَخْعُ نَفْسِكَ عَلَىٰ أَنَارِهِمْ﴾ ၎င်း

တို့၏ သွေဖည်မှုကြောင့် အသင်သည် မိမိ

ကိုယ်ကို ပျက်စီးစေမည့်ဟန်တူပေသည်။ ⑮

⑯ [الْوَجْدُ فَلَانًا] ခံစားချက်ပြင်းထန်လွန်းသ

ဖြင့် ဖျားနာသည်။ ⑰ [الْأَرْضُ] မြေယာကို

အနားမပေးပဲ ဆက်တိုက်စိုက်ပျိုးသည်။ သီး

ထပ်စိုက်သည်။ ⑱ [الْبَشْرَ] ရေတွင်းကို ရေ

ထွက်လာသည်အထိတူးသည်။ ⑲ [الْمَنْصَحَةُ]

ကောင်းမွန်ထိရောက်စွာ ဆိုဆုံးမသည်။

⑳ [بَخَعَ - بَخُوعٌ - بَخَاعَةٌ] ရိုက်ချိန်းနိမ့်ချခြင်း။ ကျိုးနွံ

နာခံခြင်း။ ဒူးထောက်ဝန်ခံခြင်း။ ㉑ မိမိကိုယ်

ကို သတ်သေခြင်း။ ㉒ ခံစားချက် ပြင်းထန်

လွန်းသဖြင့် ဖျားနာခြင်း။ ㉓ မြေယာကို အ

နားမပေးပဲ ဆက်တိုက် စိုက်ပျိုးခြင်း။ သီး

ထပ်စိုက်ခြင်း။ ㉔ ရေတွင်းကို ရေထွက်လာ

သည်အထိတူးခြင်း။ ㉕ ကောင်းမွန်ထိ

ရောက်စွာ ဆိုဆုံးမခြင်း။

[بَخَعَ -] ㉖ [لَمْ] ရိုက်ချိန်းနိမ့်ချသည်။ ကျိုးနွံနာ

ခံသည်။ ဒူးထောက်ဝန်ခံသည်။

㉗ [بَخُوعٌ - بَخَاعَةٌ] ရိုက်ချိန်းနိမ့်ချခြင်း။ ကျိုးနွံနာခံ

ခြင်း။ ဒူးထောက်ဝန်ခံခြင်း။

㉘ [بَخَقَ -] ㉙ [لَمْ] မျက်လုံးပေါက်သွား

သည်။ ㉚ [لَمْ] မျက်လုံးကို ဖောက်

သည်။

[بَخَقَ - بَخُوقٌ] မျက်လုံးပေါက်သွားခြင်း။

[بَخَقَ] မျက်လုံးကိုဖောက်ခြင်း။

[بَخَقَ - بَخِيقٌ] ပေါက်သွားသော(မျက်လုံး)။

[بَخَقَ] မျက်လုံးပေါက်နေသူ။

[بَخِيقٌ] မျက်လုံးပေါက်နေသူ။

[بَخَقَ -] ㉛ [لَمْ] မျက်လုံးတစ်ဘက်

ကန်းသည်။ ㉜ မျက်လုံး ပေါက်သည်။

[بَخَقَ] ㉝ မျက်လုံးတစ်ဘက်ကန်းခြင်း။

㉞ မျက်လုံးပေါက်ခြင်း။

[بَخَقَ] ㉟ မျက်လုံးတစ်ဘက်ကန်းသူ။

㊱ မျက်လုံးပေါက်သူ။ (ج) [بَخَقَ]

[بَخَقَ] မျက်လုံးကို ဖောက်သည်။

[بَخَقَ] မျက်လုံးပေါက်သည်။

㊲ [بَخَلَ -] စေနဲ့တွန့်တိုသည်။

[بَخَلَ - بَخْلٌ - بَخُولٌ] စေနဲ့တွန့်တိုခြင်း။

[بَخَلَ] စေနဲ့တွန့်တိုသူ။ (ج) [بَخَلَ]

[بَخَلَ] စေနဲ့တွန့်တိုသူ။ (ج) [بَخَلَ]

[بَخَلَ] စေနဲ့တွန့်တိုသည်။

[بَخَلَ - بَخْلٌ] စေနဲ့တွန့်တိုခြင်း။

[بَحَلَّ] စေနေတွန်းတိုသူ။ (ح)

[أَبَحَلَ] စေနေတွန်းတိုသည်ဟု ယူဆသည်။ စေနေတွန်းတိုစေသည်။

[بَحَلَ] စေနေတွန်းတိုသည်ဟု စွပ်စွဲသည်။ စေနေတွန်းတိုစေသည်။

[تَبَحَلَ] စေနေတွန်းတိုသည်။

[اسْتَبَحَلَ] စေနေတွန်းတိုသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။

[أَبَحَلَ-أَبَحَلَ] အလွန်စေနေတွန်းတိုသူ။

[أَبَحَلَ] စေနေတွန်းတိုခြင်း။ စေနေတွန်းတိုသော။

[أَبَحَلَ] စေနေတွန်းတိုစေသည့် အကြောင်းအရာ။

• [بَحَلَ] [المرأة] အမျိုးသမီးကို ခြုံထည်ဝတ်ဆင်စေသည်။

[تَبَحَلَ] ခြုံထည်ဝတ်ဆင်သည်။ ခေါင်းပြီးခြုံသည်။

[أَبَحَلَ] အမျိုးသမီးခြုံထည်။ အမျိုးသမီးများ မိမိတို့၏ရင်သားပေါ်သို့ ဖုံးလွှမ်းထားသောခြုံထည်။ (ج) [بَحَلَ]

[أَبَحَلَ] ပါးနှစ်တက်မှ နားရွက်အောက်အထိ အဖြူကွက်ပါသောမြင်း။

• [بَحَلَ] [غَضَبَهُ] (ဒေါသ)ပြေပျောက်သည်။

[بَحَلَ] ဒေါသပြေပျောက်ခြင်း။

[أَبَحَلَ] [غَضَبَهُ] (ဒေါသ)ပြေပျောက်စေသည်။

[أَبَحَلَ] စွန့်ပလွန်သီးအညံ့။ ဖွယ်သောအရာ။

• [بَحَلَ] စတင်သည်။ အစပြုသည်။

[بَحَلَ] (တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့) ပြောင်းရွှေ့သည်။ [بَحَلَ] ရေတွင်းကို

တူးဖော်သည်။ [بَحَلَ] တီထွင်သည်။

[بَحَلَ] စတင်ခြင်း။ အစပြုခြင်း။ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း။ ရေတွင်းကို တူးဖော်ခြင်း။

• တီထွင်ခြင်း။

[بَحَلَ] အရေပြားရောဂါခံစားရသည်။

• ကျောက်ရောဂါဖြစ်သည်။ ဖျားနာသည်။

[بَحَلَ] အရေပြားရောဂါခံစားရသူ။ ကျောက်ရောဂါဖြစ်သူ။ ဖျားနာသူ။

[بَحَلَ] ထူးဆန်းသောအရာကို ယူဆောင်လာသည်။ [بَحَلَ] (ကလေးငယ်)

သွားအသစ် ပေါက်သည်။ [بَحَلَ] တီထွင်သည်။ [بَحَلَ] (တစ်နေရာမှ

တစ်နေရာသို့) ပြောင်းရွှေ့သည်။

[بَحَلَ] ဦးစားပေးသည်။ ရှေ့တန်းတင်သည်။

[بَحَلَ] အစပြုသည်။ စတင်ပြုလုပ်သည်။

[بَحَلَ] အစပြုသည်။ စတင်ပြုလုပ်သည်။

[بَحَلَ] [بَحَلَ] မှန်းဆချက်။ ကြိုတင်သုံးသပ်ချက်။

[بَحَلَ] အစ။ [بَحَلَ] ဒါကို ငါအဦးဆုံးစလုပ်ခဲ့တယ်။ [بَحَلَ] ဒါကို ငါ

အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ခဲ့တယ်။ [بَحَلَ] သူလာတဲ့လမ်းကပြန်ခဲ့တယ်။ အသိ

ညာဏ်ထက်မြက်သောလူလင်။ အဆင့်အမြင့်ဆုံးခေါင်းဆောင်။ လှီးဖြတ်ထား

သော သားကောင်၏အကောင်းဆုံးဝေရာ။ [بَحَلَ] (ج)

[الْبِدَاءُ] ကြည့်။ (بدو)

[لَكَ الْبِدَاءُ] အကောင်းဆုံးဝေစု။

မင်းအတွက် အကောင်းဆုံး ဝေစုရှိတယ်။

[الْبِدَاءُ] ❶ အစပထမ။ ❷ လှီးဖြတ်ထား

သော သားကောင်၏ အကောင်းဆုံးဝေစု။

[الْبِدَائِي] ❶ အကောင်းဆုံးဝေစုနှင့်ဆိုင်

သော။ ❷ ပထမအဆင့်တွင်ရှိသော(အရာ)။

❸ ပထမအခြေအနေတွင်ရှိသော(အရာ)။ ❹

ပထမဘဝတွင်ရှိသော(အရာ)။ ❺ ဖြစ်တည်မှု

၏အစပိုင်းတွင်ရှိသော(အရာ)။

[الْبِدَائِيَّةُ] ကြည့်။ (بدو)

[الْبِدَائِيَّةُ] ❶ ပထမအဆင့်။ ❷ ပထမအခြေ

အနေ။ ❸ ပထမဘဝ။ ❹ ဖြစ်တည်မှု၏အစ

ပိုင်း။

[الْبِدْيَةُ] ❶ ရေတွင်းအသစ်။ ❷ အစပထ

မ။ ❸ အဖန်ဆင်းခံ။ ❹ ထူးခြားဆန်းကြယ်

သောအရာ။ ❺ အဆင့်အမြင့်ဆုံးခေါင်း

ဆောင်း။ (م) [الْبِدْيَةُ] (ج) [بَدْو]

[الْبِدْيَةُ] ❶ ပထမအဆင့်။ ❷ ပထမအခြေ

အနေ။ ❸ ပထမဘဝ။ ❹ ဖြစ်တည်မှု၏အစ

ပိုင်း။ (ج) [بَدَا]

[الْبِدَاءُ - الْبِدَاءُ] ❶ အခြေခံဗီဇ။ ❷ မူလဘူတ။

❸ အစပြုရာနေရာ။ (ج) [مَبْدَأِي]

❹ [بَدَحَ] ❶ အိန္ဒြေမဲ့စွာလမ်း

လျှောက်သည်။ အရှက်မရှိသောပုံစံဖြင့်လမ်း

လျှောက်သည်။ ❷ [بِالسَّرِّ] လျှို့ဝှက်ချက်ကို

ဖော်ထုတ်သည်။ ❸ [الشَّيْ] ပစ်ပေါက်သည်။

❹ [فَلَانًا] ဖွယ်သော၊ ပွသောအရာတစ်ခုခု

ဖြင့်ရှိက်သည်။ ❺ [فَلَانًا بِالنَّصَبِ] တုတ်ဖြင့်

ရှိက်သည်။

[بَدَّوْ] ❶ အိန္ဒြေမဲ့စွာ လမ်းလျှောက်ခြင်း။

အရှက်မရှိသောပုံစံ ဖြင့်လမ်းလျှောက်ခြင်း။

❷ လျှို့ဝှက်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း။ ❸ ပစ်

ပေါက်ခြင်း။ ❹ ဖွယ်သော၊ ပွသောအရာတစ်

ခုခုဖြင့် ရှိက်ခြင်း။ ❺ တုတ်ဖြင့် ရှိက်ခြင်း။

[بَدَّحَ] ❶ [بَتَّ الْمَرْءُ] အိန္ဒြေမဲ့စွာလမ်း

လျှောက်သည်။ အရှက်မရှိသောပုံစံဖြင့်လမ်း

လျှောက်သည်။ ❷ [السَّحَابُ] မိုးရွာသည်။

❸ [بَدَّ] ❶ ကွဲကွာစေသည်။ ခွဲသည်။ ❷

ကင်းရှင်းစွာနေသည်။ ခပ်ခွာခွာနေသည်။

❸ [فَلَانًا عَنْ الشَّيْ] တစ်စုံတစ်ရာကို မယူ

နိုင်အောင် ခွဲထားသည်။ ခပ်ဝေးဝေးမှာ ထား

သည်။ ကင်းကွာစေသည်။ ❹ [السَّرْحَ]

ကုလားအုတ်သို့ မဟုတ်မြင်း၏ကျော သက်

သာမှုရရှိရန် ကုန်းနှီးအောက်၌ အခင်းကိုခင်း

သည်။

[بَدَّ] ❶ ကွဲကွာစေခြင်း။ ခွဲထားခြင်း။

❷ ကင်းရှင်းစွာနေ ခြင်း။ ခပ်ခွာခွာနေခြင်း။

❸ တစ်စုံတစ်ရာကို မယူနိုင်အောင် ခွဲထား

ခြင်း။ ခပ်ဝေးဝေးမှာထားခြင်း။ ကင်းကွာစေ

ခြင်း။ ❹ ကုလားအုတ် သို့မဟုတ်မြင်း၏

ကျော သက်သာမှုရရှိရန် ကုန်းနှီးအောက်

၌ အခင်းကိုခင်းခြင်း။

[بَدَّ] ❶ အလွန်ဝသဖြင့် ပုကွကွဖြစ်

သည်။ ❷ ခြေကားယား၊ လက်ကားယားဖြစ်

သည်။ မိုးဝရုပ်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။

[بَدَّ] ❶ အလွန်ဝသဖြင့် ပုကွကွဖြစ်

ခြင်း။ ❷ ခြေကားယား၊ လက်ကားယားဖြစ်

ခြင်း။ ဖိုးဝရုပ်ကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း။

[أَبْدُ] ❶ အလွန်ဝသဖြင့် ပုက္ကုကွဖြစ်သူ။

၁။ ခြေကားယား၊ လက်ကားယားဖြစ်သူ။ ဖိုး
ဝရုပ်ကဲ့သို့ဖြစ်သူ။ (م) [م] (ج) [ج]

ဝေဇာနည် ဝေဇာနည် [بَدَّ] ❶
ကျအတိုင်းခွဲဝေပေးသည်။ ❷ [يَدِّ إِلَيْهِ]
လက်ကို ဆန့်ထုတ်သည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို
ယူရန် သို့မဟုတ် ပေးရန် လက်ကမ်းပေး
သည်။ ❸ [بَصْرَهُ إِلَى الشَّيْءِ] စိုက်ကြည့်
သည်။

[၁၆] ❶ ဘုံစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။ စု
 သုံးသည်။ [– الْقَوْمُ فِي السَّفَرِ] လမ်းခရီး၌
 ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ပါလာသောပစ္စည်းများကို
 စုပေါင်း၍ အတူတကွသုံးစွဲကြသည်။ ❷
 [– الشَّرَى] ပစ္စည်းချင်း လဲလှယ်ရောင်းဝယ်
 သည်။

တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပစ္စည်းချင်း လဲလှယ်ရောင်း
ဝယ်ခြင်း။

[သံ] ❶ ကွဲကွာစေသည်။ ❷ ခွဲထားသည်။ ❸ ဖယ်ရှားသည်။

အတ္ထကလေး [التَّوَّءَ مَا نِ لِمَهْمَا] ❶ [اِبْتَدَ]

နှစ်ယောက် မိမိတို့၏မိခင်၏နို့ကို တစ်ဘက်

စီ စို့သည်။ ❷ [الرَّجُلَانِ فَلَا يَبَالُضِرْبَ]

နှစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို ညှပ်ထိုးသည်။

[တံဘဲ] ❶ နှစ်ယောက်စီ နှစ်ယောက်စီ
 ဖြတ်သွားသည်။ ❷ ပြိုင်ဘက်နှစ်ဦးစီ ထွက်
 လာသည်။

[تَبَدَّد] ❶ ကွဲကွာသည်။ ကင်းကွာသည်။

❶ [القوم] မိမိတို့၏ဝေဖန်ကို ခွဲဝေယူသည်။

၁၂ [—الْحَلَى صَدْرَ الْجَارِيَةِ] မိန်းမပျို၏ရင်
သားတစ်ခုလုံးကို လက်ဝတ်ရတနာများဖြင့်
လွှမ်းခြုံထားသည်။

[اَسْتَبَدَّ] ❶ တစ်ဦးတည်းဖြစ်သည်။ တစ်ယောက်တည်း သီးခြားဖြစ်သည်။ ❷ သွားသည်။ ❸ [الْأَمْرُ بِفُلَانٍ] အတိအကျ မဝေခွဲနိုင်အောင်ဖြစ်သည်။ ❹ [بِأَمْرِه] ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကိုးကွယ်မှု လွန်ကဲသည်။

[أَبَايِدْ] ကစဉ့်ကလျားဖြစ်သော။ တကွ
တပြားစီဖြစ်သော။ [ذَهَبُ أَبَايِدْ] ကစဉ့်က
လျားထွက်သွားခဲ့ကြသည်။ တကွတပြားစီ
သွားခဲ့ကြသည်။ [طَيْرُ أَبَايِدْ] တကွတပြား
စီဖြစ်သော ငှက်များ။

[١٤] စက်ချုပ်သမား။ အဝတ်ချုပ်သူ။

[اَلْبَاءُ] ပေါင်ရင်း။

[၁၂] တစ်ယောက်ချင်းထွက်ခဲ့၊(တစ်ဦးချင်း ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန် စိန်ခေါ်သောစကား)။

[اَلْبَدَا] ❶ တစ်ဦးချင်း ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်း။ ❷ ယှဉ်ဘက်။

[அபிடா] ❶ ဝေဇုဝေပုံ။ ❷ ကုန်းနီးအောက်
၌ ခင်းရသောအရာ။

၀၈၈၀၀၀ [အ်ဃ်ဃ်]

[الْبَدْ] ❶ ဝေစုဝေပုံ။ ❷ မောပန်းမှု။

[الْبَدْدُ] ❶ လိုအပ်ချက်။ ❷ အင်အား။

[الْبُدْ] ❶ ဝေဇုဝေဇု၊ ❷ အစား ကိုယ်စား။

၉ ကွဲကွာခြင်း။ ကင်းကွာခြင်း။ [أُفٍّ] သူ
နှင့်ကင်းကင်းနေလိုမရ။ ပြေးရှောင်ရန် နေရာ

မရှိ။ ရှောင်လွှဲ၍မရ။[သို့]မလွဲမသွေ မြေကြီး
လက်ခတ်မလွဲ။ ❶ ရုပ်တူ။ ❷ ရုပ်တူထားရာ
နေရာ။(ج) [أَبْدَانٌ - بَدَنٌ]။

[آلِدْ] ❶ ဝေစုဝေပုံ။ ❷ ရွယ်တူတန်းတူ။
 ပမာတူ။ အဆင့်တူ။

အင်အား။ အင်အားဗလ။ [အဲဒါ]

[‘اَلْبُدَّةُ] ❶ ဝေစုဝေပုံ။ ❷ ပန်းတိုင်။ ခရီး
 ဆုံး။ ❸ ကာလ။

(၂) မောပန်းမှု။ ❶ ဝေဒစုဝေပုံ။ ❷ [အ်ပိဒ်] [ပိဒ်]

[اَلْبَدِيَّةِ] ❶ ကုလားအုတ်၊ မြည်းစသည်တို့၊
 ၏ဘေးနှစ်ဘက်တွင် တွဲလျားချ၍ ကျော
 ပေါ်၌တင်ဆောင်ရသော သားရေသို့မဟုတ်
 သားမွေးဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောအိမ်။ ❷ ရွယ်
 တူတန်းတူ။ ပမာတူ။ အဆင့်တူ။

[أَلْبَدِيدِ] ❶ ကုလားအုတ်၊ မြည်းစသည်တို့၊
 ၏ဘေးနှစ်ဘက်တွင် တွဲလျားချ၍ ကျောပေါ်
 ၌တင်ဆောင်ရသောသားရေ သို့မဟုတ်
 သားမွေးဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောအိပ်။ ❷ လူ
 သူကင်းမဲ့သော ကွင်းပြင်။

[التَّبْدِيدُ] အလွဲသုံးစားပြုလုပ်မှု။

❁ [بَدْرُ -] ❶ [القَمَرُ -]လပြည့်သည်။ ❷
[إِلَى الشَّيْ -]အပြေးအလွှား သွားရောက်
သည်။ ❸ [الْأَمْرُ فَلَانًا] အလျှင်အမြန်
ရောက်ရှိလာသည်။ ❹ [فَلَانًا بِالشَّيْ] တစ်
ဦးနှင့်တစ်ဦး သူ့ထက်ငါ့ဦးအောင် အလျှင်
အမြန်လုပ်သည်။ ❺ [فَلَانًا -] ကျော်လွန်
သည်။ ဖြတ်ကျော်သွားသည်။

[بَدْر] လ, ပြည့်ခြင်း။

[ပုံ] ၁ အပြေးအလွှား သွားရောက်
ခြင်း။ ၂ အလျင်အမြန် ရောက်ရှိလာခြင်း။
၃ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သူ့ထက်ငါဦးအောင် အ
လျင်အမြန်လုပ်ခြင်း။ ၄ ကျော်လွန်ခြင်း။
ဖြတ်ကျော်သွားခြင်း။

❶ [أَبْدَر] လပြည့်လံ့ထွက်ပေါ်သည်။
 (الْوَيْلُ مَالِ الْيَتِيمِ) (မိဘမဲ့ကလေး၏ပစ္စည်း
 ကို အုပ်ထန်းသူက) အလွဲသုံးစားလုပ်သည်။
 ❷ လပြည့်ညဉ့် ခရီးထွက်သည်။

[جَدَا] ● အလျှင်အမြန်သွားသည်။ ❶
[فَلَا سَاغَايَا]—ပန်းတိုင်ကို သူ့ထက်အလျှင်
ရောက်သည်။

[مُبَاذَرَةٌ بِدَارٍ] • အလျှင်အမြန် သွားရောက်
 ခြင်း။ ၂) ပန်းတိုင်ကို သူ့ထက်အလျှင်ရောက်
 ခြင်း။

● [إِتَدَّر] အလျှင်အမြန်သွားသည်။
သူ့ထက်ငါ အပြိုင်အဆိုင် ဦးအောင်လုပ်
သည်။

[تَبَادُر] ● အလျှင်အမြန်သွားသည်။ ●
 သူ့ထက်ငါ အပြိုင်အဆိုင် ဦးအောင်လုပ်
 သည်။

[الْبَادِرُ] လပြည့်,လ။

[الْبَادِرُ] ❶ ဒေါသကြောင့် ရုတ်တရက်ဖြစ်
 သောအမှားလုပ်ရပ်။ သို့မဟုတ် စကားအ
 မှား။ ❷ ဒေါသထွက်လွယ်သော မိန်းမ။
 ❸ ဆိုးယုတ်သောစကား။ ❹ ပထမဆုံး
 ပေါက်သောအပင်။ ❺ မြားဦး၊ မြားထိပ်။ ပု
 ခုံးသား။ (ج) [بَادِرُ]။

[الْبِدَارَةُ] သစ်စေ့များကို ပျိုးထောင်ရသော

အောက်ခြေ၌ အပေါက်ဖောက်ထားသည့်
မြေအိုးကြီး။

[بَدْر] မက္ကာဟ်မြို့တော်နှင့် မဒီနာမြို့
တော်အကြားရှိ မြေနိမ့်ချိုင့်ဝှမ်းတစ်ခု၏ အ
မည်။(ယင်းနေရာ၌ အစ္စလာမ့်သမိုင်းတွင်
ထင်ရှားသည့် ဘဒရ်စစ်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သည်။
[الْبَدْر] လပြည့်လ၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်ဖွယ်
ကောင်းသော ကလေးငယ်။[لَيْلَةُ الْبَدْرِ]လ
ပြည့်ည။[بَدْر - أَبْدَار] (ج)။

[الْبَدْرِي] အပြိုင်အဆိုင်ပြေးသူများ။
[الْبَدْرَةُ] ငွေကို ရေတွက်၍ထည့်ထားသော
အိပ်။(ရှေးက ယင်းငွေအိပ်ဖြင့် အပေးအယူ
လုပ်လေ့ရှိခဲ့ကြသည်။)

[الْبَدْرَةُ] ❶ ထုထောင်းထားသော အမှုန့်။
[سُكَّرُ بَدْرَةٍ] ❶ သကြားမှုန့်။ ❶ အရေပြားအေး
ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အလုပ်ပြင်ရန်အ
တွက်လည်းကောင်း သုပ်လိမ်းရသော အမှုန့်။
[الْبَدْرِى] ❶ ဘဒရ်စစ်မြေပြင်၌ ပါဝင်ဆင်နွှဲ
ခဲ့သူ။ ❶ ဆောင်းဦး၌ ဖြစ်ပေါ်သောတိမ်။
❶ သားဦးပေါက်။ အပင်ဦး။

[الْمُبْتَدِر] ခြင်္သေ့။

❶ [الْبَدْرُونَ] ကြည့်။(البديرون)

❶ [الْبَدْرُونَ] နေထိုင်ရန် သို့မဟုတ်ပစ္စည်းသို့
လှောင်ရန် မြေအောက်၌ ပြုလုပ်ထားသော
အိမ်။ ကြည့်(السرب)

❶ [بَدْع] ❶ [بَدْع] အသစ်တီထွင်သည်။ ❶
ဖန်ဆင်းသည်။ ❶ [البُئْر] ရေတွင်းကို တူး
ဖော်သည်။

[بَدْع] ❶ အသစ်တီထွင်ခြင်း။ ❶ ဖန်

ဆင်းခြင်း။ ❶ ရေတွင်းကို တူးဖော်ခြင်း။

[بَدِيع] ❶ အသစ်တီထွင်သူ။ ❶ ဖန်ဆင်း
သူ။ ❶ ရေတွင်းကို တူးဖော်သူ။ ❶ အသစ်တီ
ထွင်ထားသောအရာ။ ❶ ဖန်ဆင်းခြင်းခံရ
သောအရာ။ ❶ တူးဖော်ထားသော(ရေတွင်း)။
[بَدْع] ကမ်းကုန်သည်။ အလွန်အကျွံဖြစ်
သည်။

[بَدَاعَةٌ] ကမ်းကုန်ခြင်း။ အလွန်အကျွံဖြစ်
ခြင်း။

[بَدِيع] ကမ်းကုန်သော(သူ)။ အလွန်အ
ကျွံဖြစ်သော(သူ)။[هُوَ بَدِيعٌ فِي الْبُخْلِ]သူ
ကပ်စေးနဲတဲ့နေရာမှာ ကမ်းကုန်တယ်။

[بَدْع] ❶ အသစ်တီထွင်၍ ရောက်လာ
သည်။ အသစ်တီထွင်ဖန်တီးလာသည်။ ❶
[حُجَّةٌ] အမောဆို၍သေသည်။ ❶ [حُجَّةٌ]
အထောက်အထား ပျက်ပြယ်သည်။ ❶
[بَغْلَانٌ] သူ့လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်း
မပေးပဲ ပစ်ထားသည်။ အကူအညီမပေးပဲ
ဥပေက္ခာပြုထားသည်။ ❶ [الشَّىء] တီထွင်
သည်။ ထုတ်ယူသည်။ အသစ်အဆန်းဖြစ်
စေသည်။

[بَدْع] ❶ [حُجَّةٌ] အထောက်အထား
ပျက်ပြယ်စေခြင်းခံရသည်။ ❶ [بَغْلَانٌ] အ
စီးအနင်း အမောဆို၍ သေသဖြင့် ခရီးဖော်
များနှင့်မျက်ခြေပြတ်သည်။

[بَدْع] အသစ်ဟုယူဆသည်။ အသစ်အ
ဆန်းအဖြစ်စိတ်ဝင်စားသည်။

[بَدْع] အသစ်တီထွင်လာသည်။ အသစ်
အဆန်းလုပ်သည်။

[تَبَدَّلَ] အသစ်ထွင်၍လာသည်။ ဆန်းသစ်တီထွင်သည်။ တီထွင်သူဖြစ်သွားသည်။

[استبدع] အသစ်ဟုယူဆသည်။ အသစ်အဆန်းအဖြစ်စိတ်ဝင်စားသည်။

[الابتداع] မရှိရာမှ ရှိလာအောင်ဖန်ဆင်းခြင်း။

[الابتداعية] ရှေးမူ၊ ရှေးစနစ်များမှ ခွဲထွက်၍ မူသစ်စနစ်သစ်ကို စွဲကိုင်သည့်ဝါဒ။ လက်တွေ့မဆန်သော စိတ်အာရုံခံစားမှုကိုသာ ဦးစားပေးသည့်အယူအဆ။

[البدائع] အသစ်အဆန်းဖြစ်သော အမှုကိစ္စ။

[البدع] ❶ တစ်ခါမှမဖြစ်ခဲ့ဘူးသော အမှုကိစ္စ။ အပြုအမူအသစ်။ အသစ်အဆန်း။

﴿قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ﴾ အသစ်၍သို့ပြောလော့၊ ကျွန်ုပ်သည် တမန်တော်များအနက်မှ အသစ်အဆန်းမဟုတ်။ ❶ အတွေ့အကြုံမရှိသူ။ မရင့်ကျက်သူ။ ဖျားယောင်းသွေးဆောင်ရန် အလွန်လွယ်သူ။ ❷ (ပညာ၊ သတ္တိ စသည်တို့၌) အဆုံးအစွန်သို့ ရောက်ရှိခြင်း။

[بدع - بدع] (ج)

[البدعة] အသစ်ထွင်ခြင်း။ ဘာသာရေး၌ အသစ်တီထွင်ကျင့်သုံးမှု။ (ج) [بدع]

[البدائع] ❶ အသစ်တီထွင် ဖန်ဆင်းတော်မူသောအရှင်။ ﴿يَدْبِغُ السَّمُوتَ وَالْأَرْضَ﴾ မိုးကောင်းကင်များနှင့် ကမ္ဘာမြေပထဝီကို စတင်ဖန်ဆင်းတော်မူသောအရှင်။ ❷ အသစ်တီထွင်ထားသောအရာ။ ❸ အဆုံးအစွန်ဖြစ်သောအရာ။ [هَذَا مِنَ الْبِدَائِعِ] ဒီကဏ္ဍမှာ ဒါ

ဂိတ်ဆုံးပဲ။ ❶ စကားကို လှပစွာ တန်ဆာဆင်ပြောဆိုသည့်ပညာရပ်။ (ج) [بدائع]

❶ [بدل] ခြေဆစ်လက်ဆစ် ကိုက်ခဲနာကျင်သည်။ ဇက်ကြောတက်သည်။

[بدل] ခြေဆစ်လက်ဆစ် ကိုက်ခဲနာကျင်ခြင်း။ ဇက်ကြောတက်ခြင်း။

[بدل] ခြေဆစ်လက်ဆစ် ကိုက်ခဲနာကျင်သူ။ ဇက်ကြောတက်သူ။

[بدل] ပြောင်းလဲစေသည်။ အစားထိုးသည်။ ကိုယ်စားအဖြစ် မှတ်ယူသဘောထားသည်။

[بادل] ❶ [الشئ بغيره] အစားယူသည်။

❶ [فألان] အစားပေးသည်။

[بادل - بدال] ❶ အစားယူခြင်း။ ❷ အစားပေးခြင်း။

[بدل] ❶ မူလပုံစံကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲသည်။ [بدل الكلام] စကားကို ပြောင်းလဲပြောဆိုသည်။ ❷ လဲလှယ်သည်။ ပြောင်းလဲသည်။ [بدل الثوب القديم الثوب الجديد] အဝတ်ဟောင်းကိုစွန့်၍ အဝတ်အသစ်လဲသည်။ (ဤဝါကျမျိုးတွင် စွန့်ပစ်မည့်ပစ္စည်း၌ (ب) ကိုထည့်သုံးသည်။) ❸ သူ့နေရာ၌အစားထိုးသည်။ ﴿وَإِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ﴾ ထိုနောက် ငါအရှင်မြတ်သည် ဗျာဒိတ်တော်တစ်ခု၏အစား ဗျာဒိတ်တော်တစ်ရပ်ကို ပြောင်းလဲတော်မူသောအခါ။

[تبدل] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်လဲလှယ်သည်။

[تبدل] ❶ ပြောင်းလဲသွားသည်။ ကြည့်

[تَغَيَّرَ] ❶ [الشَّيْءُ بِالشَّيْءِ] အစားယူသည်။

❷ [تَبَدَّلَ الشَّيْءُ] အစားထိုးသည်။

[الْبَدْلُ] သူတော်စင်များ။(မိမိတို့၏စိတ်ကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေရန် ကျင့်ကြံအားထုတ် ကြကုန်သော ဆူဖီတို့၏ကျင့်စဉ်၌ ရှိသော တရားစခန်းများအနက် တရားစခန်းတစ်ခုကို ပေါက်မြောက်အောင်မြင်သူများ။)

[الْبَدْلُ] ခြေနင်း။ (စက်ဘီး၊ အပ်ချုပ်စက်၊ မောင်းတုံးစသည်တို့၌ ခြေနင်းရသောနေရာ)။

[الْبَدْلُ] ❶ ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ငရုပ်သီး၊ ကြက်သွန်စသည် ကုန်စုံပစ္စည်းများကို ရောင်း ဖြစ်သူ။(အိဂျစ်တွင် ယင်းကို(الْبَقْلُ) ဟုခေါ်သည်။) ❷ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ် ရန်အတွက်ငွေကြေးမှတစ်ပါး အပိုငွေကြေး၊ သို့မဟုတ်ပစ္စည်းမရှိသူ။

[الْبَدْلُ] ❸ အစားထိုးပစ္စည်း။ ကိုယ်စားပြု သောအရာ။ ❶ သူတော်စင်။ ❷ (သဒ္ဒါအရ) ရှေ့ရှိရှိသောနာမ်ကို ကိုယ်စားပြုဖော်ပြသည့် နာမ်။(ဥပမာ-[الْخَلِيفَةُ النَّابِي عُمَرُ]-“ဒုတိယ ခလီဖာသမ္မတကြီးအုမရ”)။ဤဝါကျ၌ ပထမနာမ်ဖြစ်သော(الْخَلِيفَةُ النَّابِي)ကို ရှင်းလင်းကိုယ်စားပြုသောနာမ် (عُمَرُ) သည် (بَدْلُ) ဖြစ်သည်။(ج)[الْبَدْلُ]။

[الْبَدْلُ] ❹ အစားထိုးပစ္စည်း။ ကိုယ်စားပြုသောအရာ။ ❶ သူတော်စင်။ ❷ ဂုဏ်သိက္ခာရှိသူ။(ج)[الْبَدْلُ]။

[الْبَدْلُ] ဝတ်စုံ၊ ယူနီဖောင်း။

[الْبَدْلُ] ❸ အစားထိုးပစ္စည်း။ ကိုယ်စားပြု

သောအရာ။ ❶ သူတော်စင်။ ❷ ရုပ်ရှင်စကားပြန်။(ج)[الْبَدْلُ]။

[الْبَدْلُ] ❸ သဘာဝပစ္စည်းကို တုပ၍ အစားထိုးအသုံးပြုသောပစ္စည်း(ခြေတု၊ လက်တု၊ သားရေတုစသည်)။ ❹ အပိုပစ္စည်း(အစားထိုးအသုံးပြုနိုင်ရန် အပိုထုတ်လုပ်ထားသောပစ္စည်း)။

[الْبَدْلُ] မူလသဘာဝနှင့်မီဖော် ပြောင်းလဲစေခြင်း။

❶ [بَدَن] ❷ ဝတ်စုံသည်။ ❸ ခန္ဓကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်သည်။

[بَدَن - بَدْن - بَدُون] ❷ ဝတ်စုံခြင်း။ ❸ ခန္ဓကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်ခြင်း။

[بَدَن] ❷ ဝတ်စုံသော(သူ)။ ❸ ခန္ဓကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်သူ။(م)[بَدْنَة] (ج)[بَوَان]။

[بَدْن - بَدْن] ❷ ဝတ်စုံသည်။ ❸ ခန္ဓကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်သည်။

[بَدْنَة] ❷ ဝတ်စုံခြင်း။ ❸ ခန္ဓကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်ခြင်း။

[بَدْن] ❷ ဝတ်စုံသော(သူ/သူမ)။ ❸ ခန္ဓကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်(သူ/သူမ)။(ج)[بَدْن]။

[بَدْن] ❷ ဝတ်စုံသည်။ ❸ ခန္ဓကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်သည်။ ❹ ဧရာထောက်၍ အားအင်ကုန်ခန်းသည်။ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်သည်။

❶ [الْحَوَان] တိရစ္ဆာန်ကိုဝတ်စုံလာအောင် ကျွေးမွေးသည်။ ❷ ခန္ဓကိုယ် ကြီးမားကြီးနိုင်လာအောင် ကျွေးမွေးသည်။ ❸ [بَدْن] သံချပ်အကျီ ဝတ်ဆင်ပေးသည်။

[اَلْبَيْتُ] ❶ ခန္ဓာကိုယ်။ ❷ ကိုယ်ထည်။ ❸ သံချပ်အင်္ကျီ။ ❹ အမျိုးသမီးများဝတ်ဆင်သော ရင်နှင့်ကျောပြင်သာဖုံး၍ လက်မပါသောအင်္ကျီ။ [اَلْبَدَنُ] (ج)။

[اَلْبَدَنُ] ❶ မက္ကာဟ်မြို့တော်၌ ကုရ်ဗာနီပြုလုပ်ရန်အတွက် ဝဗ္ဗိုးအောင်ကျွေးမွေးထားသော ကုလားအုပ်။ ❷ အမျိုးသမီးများဝတ်ဆင်သော ရင်နှင့်ကျောပြင်သာဖုံး၍ လက်မပါသောအင်္ကျီ။ [اَلْبَدَنُ - بَدْنٌ] (ج)။ စင်စစ်ငါအရှင်မြတ်သည် ကုရ်ဗာနီကုလားအုတ်များကို အသင်တို့အဖို့ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏သာသနာအထိမ်းအမှတ်များတွင် အပါအဝင်အဖြစ် သတ်မှတ်တော်မူခဲ့သည်။

[اَلْمَبْدَانُ] အစားနည်းသော်လည်း ဝဗ္ဗိုးသူ။

❶ [اَلْبَدْنُ] ❶ အမှတ်မထင် ရောက်ရှိလာသည်။ ❷ ရုတ်တရက် ဆိုက်ရောက်သည်။ ❸ စတင်သည်။

[اَلْبَدْنُ - اَلْبَدَاهُ] ❶ အမှတ်မထင် ရောက်ရှိလာခြင်း။ ❷ ရုတ်တရက် ဆိုက်ရောက်ခြင်း။ ❸ စတင်ခြင်း။

[اَلْبَدْنُ] ❶ အမှတ်မထင် ရောက်ရှိလာသည်။ ❷ ရုတ်တရက် ဆိုက်ရောက်သည်။ ❸ စတင်သည်။

[اَلْمَبْدَاهُ - اَلْبَدْنُ] ❶ အမှတ်မထင် ရောက်ရှိလာခြင်း။ ❷ ရုတ်တရက် ဆိုက်ရောက်ခြင်း။ ❸ စတင်ခြင်း။

[اَلْبَدْنُ] ရုတ်တရက် မစဉ်းစားပဲ စကားကို လှပစွာတန်ဆာ ဆင်ပြောဆိုသည်။

[اَلْخُطْبَةُ] [اَلْبَيْتُ] တရားကို လက်တန်းဟောသည်။

[اَلْبَدْنُ] ❶ ကျဘမ်းစကားပြောသည်။ ❷ တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် အပြိုင်အဆိုင် လက်ရွတ်ဆိုသည်။

[اَلْبَدَاهُ] ❶ အဦးအစ။ ❷ ရုတ်တရက်မမြော်လင့်ပဲ ရောက်ရှိလာသောအရာ။ ❸ ထင်ရှားသော ဆင်ခြင်သိ။ ❹ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိခြင်း။

[اَلْبَدَاهُ] ❶ အဦးအစဖြစ်ခြင်း။ ❷ ရုတ်တရက်မမြော်လင့်ပဲ ရောက်ရှိလာသောအရာ။ ❸ ထင်ရှားသော ဆင်ခြင်သိ။ ❹ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိခြင်း။ ❺ ရုတ်တရက်မှန်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မှု။ ❻ သင်ယူဆည်းပူးခြင်းနှင့် တွေးခေါ်ကြံဆခြင်းပြုရန်မလိုပဲ အလိုလိုသိသောအသိ။

[اَلْبَدَاهُ] ❶ ရုတ်တရက် မမြော်လင့်ပဲ ကောက်ကာငင်ကာ ကြံစည်ပြုလုပ်ခြင်း။ ❷ အလိုလိုသိနိုင်သော အသိ။ (ဥပမာ-တူညီသောအရာတိုင်း၏တစ်ဝက်တို့သည် တူညီကြသည် ဟူသောအသိ)

[اَلْمَبْدُ] ❶ အလွန်လျှင်မြန်စွာ ကြံစည်ပြုလုပ်နိုင်သူ။ ❷ စဉ်းစားမနေပဲ လက်တန်းအဖြေပေးနိုင်သူ။

❶ [اَلْبَدْنُ] ❶ ထင်ရှားပေါ်လွင်သည်။ ❷ [اَلْبَدْنُ] အကြံပေါ်သည်။

[اَلْبَدْنُ - اَلْبَدَاءُ] ❶ ထင်ရှားပေါ်လွင်ခြင်း။ ❷ အကြံပေါ်ခြင်း။

[اَلْبَدْنُ] ❶ တောထွက်သည်။ ❷ တော

၌နေသည်။

[بَدَوُ - بَدَاوَةٌ] ❶ တောထွက်ခြင်း။ ❷ တော၌နေခြင်း။

[بَادٍ - بَدَى] (ج) တော၌နေသူ။ [بَادٍ - بَدَاءٌ - بَدَى]

[أَبْدَى] ❶ ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ❷ လှစ်ဟပြသည်။ ❸ တောသို့ ထွက်စေသည်။ ❹ ရန်စကားပြောသည်။ ဆဲဆိုသည်။

[بَادَى] ❶ နှိုင်းယှဉ်သည်။ ❷ [بَادَى - بَادَى] တစ်ဦးချင်းယှဉ်ပြိုင်ရန် စိန်ခေါ်သည်။ ❸ [بَادَى - بَادَى] ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်။

[بَادَى] တောအရပ်သို့ သွားသည်။ [بَادَى] ❶ တောသားကဲ့သို့ နေထိုင်သွားလာသည်။ ❷ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းသည်။

[بَدَى] ❶ ထင်ရှားပေါ်လွင်သည်။ ❷ တော၌နေထိုင်သည်။

[بَادَى] ❶ တောကျေးလက်၌ နေထိုင်သူ။ [بَادَى - بَادَى] တောကျေးလက်၌ နေထိုင်သူများ။ ❶ [بَادَى - بَادَى] အပေါ်ယံကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း။ [بَادَى - بَادَى] ၎င်း ပြင် ကျွန်ုပ်တို့အနက်မှ အပေါ်ယံကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းအားဖြင့် ယုတ်ညံ့နိမ့်ပါးသောသူများမှအပ။ ❶ [بَادَى - بَادَى] အစပထမ။

[بَادَى] ❶ တောအရပ်။ ရေနံစားကျက်ရှိသောလွင်ပြင်။ ❷ တောသူမ။ [بَادَى]

တောအရပ်၌နေထိုင်ကြသူများ။

[بَدَوَى] ❶ တောအရပ်နှင့်ဆိုင်သော။ ❷ တောသား။

[أَبْدَأَ] ❶ အင်ဥတစ်မျိုး။ ❷ ပေါ်ပေါက်လာသော အကြံအစည်။ [بَدَأَ - بَدَأَتْ] (ج) [بَدَأَ - بَدَأَتْ] အကောင်းဆုံးအကြံအစည်ကို ရွေးချယ်တတ်သူ။ [أَبْدَأَ] အကြံအစည်အသစ်။

[أَبْدَأَتْ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၌ အကြံအစည်အသစ်ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု အယူရှိသူများ။ [أَبْدَأَتْ] တောသူတောင်သားဘဝ၊ ခြေသလုံးအိမ်တိုင်ဘဝ။

[أَبْدَوُ] ❶ တောအရပ်။ ❷ တောနေလူတန်းစားများ။

[بَدَّ - بَدَّ] ❶ ဆဲရေးတိုင်းထွာသည်။ ❷ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်သည်။ ❸ အမြင်ကပ်သည်။ [بَدَّ - بَدَّ] ငါသူ့ကို ကြည့်မရဘူး။

[بَدَّ - بَدَّ] ❶ ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်း။ [بَدَّ - بَدَّ] ဆဲရေးတိုင်းထွာမှုပြုခြင်းသည် စရိုက်ကြမ်းတမ်းမှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ ❶ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်း။ ❷ အမြင်ကပ်ခြင်း။

[بَدَّ - بَدَّ] ❶ ဆဲရေးတိုင်းထွာသည်။ ❷ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်သည်။ ❸ အမြင်ကပ်သည်။

[بَدَّ] ❶ ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်း။ ❷ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်း။ ❸ အမြင်ကပ်ခြင်း။

[بَدَّ - بَدَّ] ❶ ဆဲရေးတိုင်းထွာသည်။ ❷ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်သည်။ ❸ အမြင်ကပ်သည်။

[بَدَّ - بَدَّ] ❶ ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်း။ ❷ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်း။ ❸ အမြင်ကပ်ခြင်း။

[بَذَى] ❶ ဆဲရေးတိုင်းထွာသူ။ ❷ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်သူ။ ❸ အမြင်ကပ်သူ။

[بَذَا] ဆဲရေးတိုင်းထွာ၍လာသည်။

[بَذَا] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဆဲရေးတိုင်းထွာသည်။ ❷ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရန်တွေ့သည်။

[بَذَاءٌ - مُبَذَّاتٌ] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်း။ ❷ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရန်တွေ့ခြင်း။

❶ [الْبَذْحُ] (ج) ဆိတ်သို့မဟုတ်သိုးပေါက်။ [بَذَّجَان]

❶ [بَذَح -] ❶ ခွဲဖြတ်သည်။ ❷ [الْبَذَّة] သားရေခွါသည်။ ချွတ်ခွါသည်။ ❸ [بِالْأَي] အခိုင်အမာယူဆဆုံးဖြတ်သည်။

[بَذَح] ❶ ခွဲဖြတ်ခြင်း။ ❷ ခွဲခြင်း။ ချွတ်ခွဲခြင်း။ ❸ အခိုင်အမာယူဆဆုံးဖြတ်ခြင်း။

[بَذَح -] [بَذَحْ] (အစီးအနင်းတစ်ခုခုကို ခွစီးသဖြင့်) ဒူးပေါ် ပေါင်ပေါ်ဖြစ်သည်။

[بَذَح] ဒူးပေါ်ပေါင်ပေါ်ဖြစ်ခြင်း။

[بَذَح] [السَّحَاب] မိုးရွာသည်။

[الْبَذْح] ❶ အကွဲ အပေါက်အပြဲ။ ❷ အက်ကြောင်း။ အက်ရာ။ (ج) [بَذَّوْح]

[بَذَح -] ❶ [الْبَذْح] (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ [الرَّجُل] ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ [الْبَعِير] ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်သည်။

[بَذَّوْح] ❶ မြင့်မားထင်ရှားခြင်း။ မြင့်စွင့်ခြင်း။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်း။ ❸ မောက်မာခြင်း။ မာနကြီးခြင်း။ ဘဝင်မြင့်ခြင်း။ ❹ ငြီး

ငြူခြင်း။ တအိအိမြည်ခြင်း။

[بَذَّخ] မြင့်မားထင်ရှားသော(တောင်)။

မြင့်စွင့်သော(တောင်)။ (ج) [بَذَّخ - بَذَّخ]

[بَذَّخ] မောက်မာသော(သူ)။ မာနကြီးသော(သူ)။ ဘဝင်မြင့်သော(သူ)။ အလွန်ငြီးငြူသူ။ (ج) [بَذَّخ - بَذَّخ]

[بَذَّخ] အလွန်မောက်မာသော(သူ)။ အလွန်မာနကြီးသော(သူ)။ အလွန်ဘဝင်မြင့်သော(သူ)။

[بَذَّخ -] (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❶ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❷ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❸ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်သည်။

[بَذَّخ] ❶ မြင့်မားထင်ရှားခြင်း။ မြင့်စွင့်ခြင်း။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်း။ ❸ မောက်မာခြင်း။ မာနကြီးခြင်း။ ဘဝင်မြင့်ခြင်း။ ❹ ငြီးငြူခြင်း။ တအိအိမြည်ခြင်း။

[بَذَّخ] ❶ မြင့်မားထင်ရှားသော(တောင်)။ မြင့်စွင့်သော(တောင်)။ ❷ မောက်မာသော(သူ)။ မာနကြီးသော(သူ)။ ဘဝင်မြင့်သော(သူ)။ ❸ အလွန်ငြီးငြူသူ။

[بَذَّخ] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြိုင်အဆိုင် ဂုဏ်ပြိုင်သည်။ ❷ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မောက်မာစွာဆက်ဆံသည်။ သူကြင်မှကိုယ်ကြင်မည်ဟုသဘောထားသည်။

[بَذَّخ] ❶ (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်

[بَذَّخ] ❶ (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်

[بَذَّخ] ❶ (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်

[بَذَّخ] ❶ (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်

[بَذَّخ] ❶ (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်

[بَذَّخ] ❶ (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်

[بَذَّخ] ❶ (တောင်) မြင့်မားထင်ရှားသည်။ မြင့်စွင့်သည်။ ❷ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ဘဝင်မြင့်သည်။ ❹ ငြီးငြူသည်။ တအိအိမြည်

သည်။

[اَلْبَيْدُ] အလွန်ဝသောမိန်းမ။

❖ [بُدْ] ❶ နိုင်နင်းလွမ်းမိုးသည်။ ❷ သာပိုသည်။ ❸ ကျော်လွန်သည်။

[بُدْ] ❶ နိုင်နင်းလွမ်းမိုးခြင်း။ ❷ သာပိုခြင်း။ ❸ ကျော်လွန်ခြင်း။ ❹ ငြီးငြူခြင်း။ တအိအိမြည်ခြင်း။

[بُدْ] ❶ အခြေအနေဆိုးရွားသည်။ ❷ ပုံပျက်သည်။ ❸ အနေအထား ယိုယွင်းပျက်စီးသည်။

[بُدْ . بُدْ] ❶ အခြေအနေဆိုးရွားခြင်း။ ❷ ပုံပျက်ခြင်း။ ❸ အနေအထား ယိုယွင်းပျက်စီးခြင်း။

[بُدْ . بُدْ] ❶ အခြေအနေဆိုးရွားသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ ပုံပျက်သော(သူ၊ အရာ)။ ❸ အနေအထား ယိုယွင်းပျက်စီးသော(သူ၊ အရာ)။

[بُدْ] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အနိုင်ယူသည်။ ❷ အပြိုင်အဆိုင် ပြုလုပ်သည်။ ❸ သူ့ထက်ငါ ဦးအောင်အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးစားသည်။

[بُدْ] အနိုင်ကျင့်၍ ရယူသည်။ အတင်းအဓမ္မ သိမ်းပိုက်ရယူသည်။

❖ [بُدْ] ❶ မျိုးစေ့ချသည်။ စိုက်ပျိုးသည်။ ❷ ပြန့်နှံ့စေသည်။ ဖြန့်သည်။ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်စေသည်။ ❸ သုံးဖြုန်းသည်။ အလဟသဖြုန်းတီးသည်။ ❹ [اَلْحَدِيثُ] လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုသည်။

[بُدْ] ❶ မျိုးစေ့ချခြင်း။ စိုက်ပျိုးခြင်း။

❶ ပြန့်နှံ့စေခြင်း။ ဖြန့်ခြင်း။ ကစဉ့်ကလျား

ဖြစ်စေခြင်း။ ❷ သုံးဖြုန်းခြင်း။ အလဟသဖြုန်းတီးခြင်း။ ❸ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခြင်း။

[بُدْ] ❶ တိုးပွားများပြား၍လာသည်။ ❷ အတိုင်းထက်အလွန် သုံးဖြုန်းသည်။ အလဟသဖြုန်းတီးသည်။ ❸ ပေါက်တတ်ကရ ပြောဆိုသည်။ စကားပေါများသည်။ ❹ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုသည်။

[بُدْ] ❶ တိုးပွားများပြား၍လာခြင်း။ ❷ အတိုင်းထက်အလွန် သုံးဖြုန်းခြင်း။ အလဟသဖြုန်းတီးခြင်း။ ❸ ပေါက်တတ်ကရ ပြောဆိုခြင်း။ စကားပေါများခြင်း။ ❹ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခြင်း။

[بُدْ] ❶ တိုးပွားများပြား၍လာသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ အတိုင်းထက်အလွန် သုံးဖြုန်းသော(သူ)။ အလဟသဖြုန်းတီးသော(သူ)။ ❸ ပေါက်တတ်ကရ ပြောဆိုသော(သူ)။ စကားပေါများသော(သူ)။ ❹ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုသော(သူ)။

[بُدْ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းကို အလွန်အကျွံသုံးဖြုန်းသည်။ မိမိထံ၌ အနည်းငယ်မျှပင် မကျန်အောင် လက်ဖွာသည်။ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့သုံးစွဲသည်။ ﴿اِنَّ الْمُبْتَزِّينَ كَانُوا اِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ﴾ မုချကေန် အလွန်အကျွံသုံးဖြုန်းသူတို့သည် ယှိုင်သွာန်မိစ္ဆာကောင်၏ အဆွေခင်ပွန်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ❷ စုံစမ်းသည်။ စမ်းသပ်သည်။

[لَوْبَذَرْتَ فَلَا نَالَوَجَدْتَهُ جَلًا] မင်းသူ့ကို စမ်းသပ်ကြည့်တဲ့အခါ သူဟာ တကယ်ပဲယောက်ျားကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်တာကိုတွေ့ရမယ်။

[تَبَذَّرَ] ပြန်နဲ့သည်။ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်သည်။ တကွဲတပြားဖြစ်သည်။

[اِسْتَبْذَرَ] [السَّحَابُ] နေရာအနံ့ မိုးရွာသည်။

[الْبَذَارَةُ] ❶ သားစဉ်မြေးဆက်။ မျိုးဆက်။ ❷ တိုးပွားမှု။ မင်္ဂလာရှိမှု။

[الْبَذَرُ] ❶ မျိုးစေ့။ ❷ မျိုးဥ။ ❸ အပင်ပေါက်။ ❹ မျိုးရိုးဗီဇ။ [إِنَّ هَؤُلَاءِ لَبَذَرُ سَوَاءٍ]

ဒီလူတွေကတော့ တကယ်ကို မျိုးရိုးယုတ်ညံ့တဲ့သူတွေပဲ။ (ج) [يُنْزِرُ- يَذَرُ] (ج)

[الْبَذَرَةُ] မျိုးစေ့ရှိ ဗီဇဆဲလ်။

[الْبَذَرُ] အလွန်ကုန်းတိုက်ကုန်းချော ပြုလုပ်သူ။ (ج) [يُنْزِرُ] (ج)

[الْبَذِيرَةُ] မျိုးဥ။ (ج) [يُنْزِرُ]

[الْبَيْذَارُ] အလွန်စကားများသူ။ ပေါက်တတ်ကရပြောတတ်သူ။

[الْبَيْذَارَةُ] မိမိ၏ဥစ္စပစ္စည်းကို ဖြုန်းတီးဖျက်ဆီးသူ။

❶ [يَذَرُ] ကာကွယ်၊ စောင့်ရှောက်သည်။ [الْبَذَرُ وَمَعَى سَيْفِي] ငါ့မှာ ငါ့ဒါးတစ်လက်လုံးရှိနေတာ ငါ့အနေနဲ့ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုခံယူရဦးမှာလား။

[الْبَذَرَةُ] ❶ ရှေ့ပြေးကင်းတပ်။ ❷ ကင်းစောင့်ခ။ ❸ ခရီးသွားများအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု။ ❹ လုံခြုံရေး။

❶ [اِبْذَعَرَ] ❶ ခုန်ပေါက်ပြေးလွှားရှာဖွေသည်။ ❷ ကစဉ့်ကလျား ထွက်ပြေးသည်။

❷ [اِبْذَقَرَ] ❶ ကစဉ့်ကလျား ထွက်ပြေးသည်။ ❷ ပျော်ဝင်ပြန့်နှံ့သည်။

❸ [اِبْذَلَ] ❶ ကျေနပ်စွာ ပေးကမ်းချီးမြှင့်သည်။ ကြည်ဖြူစွာ စွန့်ကြဲပေးကမ်းသည်။ ❷ လုပ်ငန်းခွင်၌ ဝတ်ရသောအဝတ်ကို ဝတ်ဆင်သည်။

[اِبْذَلَ] ❶ ကျေနပ်စွာ ပေးကမ်းချီးမြှင့်ခြင်း။ ကြည်ဖြူစွာ စွန့်ကြဲပေးကမ်းခြင်း။ ❷ လုပ်ငန်းခွင်၌ ဝတ်ရသောအဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ခြင်း။

[اِبْذَلَ- اِبْذَالَ- اِبْذَلُوا- اِبْذَلُوا] ❶ ကျေနပ်စွာ ပေးကမ်းချီးမြှင့်သူ။ ကြည်ဖြူစွာ စွန့်ကြဲပေးကမ်းသူ။ ❷ လုပ်ငန်းခွင်၌ ဝတ်ရသောအဝတ်ကို ဝတ်ဆင်သူ။

[اِبْذَلْ] ❶ အဝတ်ကြမ်းကို ဝတ်ဆင်သည်။ ❷ လုပ်ငန်းခွင်၌ ဝတ်ရသောအဝတ်ကို ဝတ်ဆင်သည်။ ❸ ဟောင်းနွမ်းစေသည်။

[مَبْذَلٌ] ❶ နွမ်းရိသော(အရာ)။ ❷ အထပ်ထပ်အခါခါ သုံးစွဲထားသော(အရာ)။ ❸ ဟောင်းနွမ်းပွန်းပဲ့သော(အရာ)။

[تَبَذَّلَ] ❶ သမားရိုးကျနေထိုင်သွားလာသည်။ ❷ အခြေအရံနှင့် အဆောင်အယောင်တို့ကို စွန့်၍လူသားမာန်ကဲ့သို့ နေသည်။ ❸ ဟောင်းနွမ်းစုပ်ပဲ့သော အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်သည်။

[اِبْذَلْ] ပေးကမ်းချီးမြှင့်မှု။ စွန့်ကြဲမှု။

[اِبْذِلْ] အလုပ်လုပ်ရာတွင် ဝတ်ဆင်ရ

- သော အဝတ်ဟောင်း။ (ج) [بَدَل]။
 [الْبَدْلُ - الْبَدْلَةُ] ❶ အလုပ်လုပ်ရာတွင် ဝတ်ဆင်
 ရသော အဝတ်ဟောင်း။ ❷ ပေါက်ပြဲဟောင်း
 နွမ်းသောအဝတ်။ (ج) [مَبْدَل]။
- ❶ [بَدَم -] ❶ ခိုင်မာတောင့်တင်းသည်။ ❷
 ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာပြတ်သားသည်။
 [بَدَامَةٌ - بَدَم] ❶ ခိုင်မာတောင့်တင်းခြင်း။ ❷ ဆုံး
 ဖြတ်ချက် ခိုင်မာပြတ်သားခြင်း။
 [بَدَم] ❶ ခိုင်မာတောင့်တင်းသော (အ
 ရာ)။ ❷ ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာပြတ်သားသော
 (သူ)။
- ❶ [بَدَا -] ❶ အကျင့်သီလ ယိုယွင်းပျက်စီး
 သည်။ ❷ စရိုက်ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည်။
 ❸ အပြောအဆိုရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းသည်။
 [بَدَاؤُهُ - بَدَأَ] ❶ အကျင့်သီလ ယိုယွင်းပျက်စီး
 ခြင်း။ ❷ စရိုက်ကြမ်းတမ်းခက်ထန်ခြင်း။ ❸
 အပြောအဆိုရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းခြင်း။
 [بَدَاؤُهُ - بَدَأَ] ❶ အကျင့်သီလ ယိုယွင်းပျက်စီး
 သည်။ ❷ စရိုက်ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည်။
 ❸ အပြောအဆို ရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းသည်။
 [بَدَاؤُهُ - بَدَأَ] ❶ အကျင့်သီလ ယိုယွင်းပျက်စီး
 ခြင်း။ ❷ စရိုက်ကြမ်းတမ်းခက်ထန်ခြင်း။ ❸
 အပြောအဆိုရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းခြင်း။
 [بَدَى] ❶ အကျင့်သီလ ယိုယွင်းပျက်စီး
 သူ။ ❷ စရိုက်ကြမ်း တမ်းခက်ထန်သူ။ ❸ အ
 ပြောအဆိုရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းသူ။
 [أَبْدَى] ❶ အကျင့်သီလ ယိုယွင်းပျက်စီး
 သည်။ ❷ စရိုက်ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည်။
 ❸ အပြောအဆိုရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းသည်။

- ❶ [بَرَأَ -] ဖန်ဆင်းသည်။
 [بَرَأَ] ဖန်ဆင်းခြင်း။
 [بَارِئٌ] ဖန်ဆင်းသူ။
 [بَرِئٌ] ❶ (ရောဂါ၊ ဝေဒနာ)သက်သာ
 ပျောက်ကင်းသည်။ ❷ [مِنْ فُلَانٍ] ခပ်ခွဲခွဲနေ
 သည်။ ရှောင်ဖယ်၍နေသည်။ ❸ [مِنْ اللَّيْنِ]
 ကြွေးကင်းစင်သည်။ ❹ [مِنْ الْعَيْبِ] အပြစ်
 ကင်းစင်သည်။ ❺ [مِنْ التَّهْمَةِ] စွပ်စွဲချက်မှ
 ကင်းလွတ်သည်။
- [بَرَّءٌ - بَرَّءٌ] ❶ (ရောဂါ၊ ဝေဒနာ)သက်သာ
 ပျောက်ကင်းခြင်း။ ❷ ခပ်ခွဲခွဲနေခြင်း။
 ရှောင်ဖယ်၍နေခြင်း။ ❸ ကြွေးကင်းစင်ခြင်း။
 ❹ အပြစ်ကင်းစင်ခြင်း။ ❺ စွပ်စွဲချက်မှ ကင်း
 လွတ်ခြင်း။
 [بَارِئٌ] ❶ (ရောဂါ၊ ဝေဒနာ)သက်သာ
 ပျောက်ကင်းသူ။ ❷ ခပ်ခွဲခွဲနေသူ။ ရှောင်
 ဖယ်၍နေသူ။ ❸ ကြွေးကင်းစင်သူ။ ❹ အပြစ်
 ကင်းစင်သူ။ ❺ စွပ်စွဲချက်မှ ကင်းလွတ်သူ။
 (ج) [بَرَأَ]။
 [بَرَّؤُ -] ❶ (ရောဂါ၊ ဝေဒနာ)သက်သာ
 ပျောက်ကင်းသည်။ ❷ ခပ်ခွဲခွဲနေသည်။
 ရှောင်ဖယ်၍နေသည်။ ❸ ကြွေးကင်းစင်
 သည်။ ❹ အပြစ်ကင်းစင်သည်။ ❺ စွပ်စွဲ
 ချက်မှ ကင်းလွတ်သည်။ ❻ စိတ်ထား ဖြောင့်
 မတ်မှန်ကန်သည်။
 [بَرَّءٌ - بَرَّءٌ - بَرَّؤُ] ❶ (ရောဂါဝေဒနာ)သက်သာ
 ပျောက်ကင်းခြင်း။ ❷ ခပ်ခွဲခွဲနေခြင်း။ ရှောင်
 ဖယ်၍နေခြင်း။ ❸ ကြွေးကင်းစင်ခြင်း။ ❹ အပြစ်
 ကင်းစင်ခြင်း။ ❺ စွပ်စွဲချက်မှ ကင်းလွတ်ခြင်း။

❁ [بِرَّ لَّ] ❶ [الَّذِيكَ] (ကြကံ၅)ရန်သူကို
ခွပ်၍တိုက်ခိုက်သောအခါ လည်ပင်းမွေး
ထောင်သည်။ ❷ ဘေးရန်ကို သတိပိရိယ
ထား၍စောင့်ကြည့်သည်။ ❸ ရန်သူနှင့်ရင်
ဆိုင်ရန် အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည်။

၁၂၂- [ကဏ္ဍ ၅] (ကဏ္ဍ ၅) ရန်သူကို
ခွပ်၍တိုက်ခိုက်သောအခါ လည်ပင်းမွေး
ထောင်သည်။ ၁၂၃- ဘေးရန်ကို သတိမိရယူ
ထား၍စောင့်ကြည့်သည်။ ၁၂၄- ရန်သူနှင့်ရင်
ဆိုင်ရန် အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည်။

(ကဏ္ဍ ၅) ရန်သူကို (الدِّيك) • (تَبَرُّك) ခွပ်၍တိုက်ခိုက်သောအခါ လည်ပင်းမွေးထောင်သည်။ ❶ ဘေးရန်ကို သတိဝိရိယထား၍စောင့်ကြည့်သည်။ ❷ ရန်သူနှင့်ရင်ဆိုင်ရန် အသင့်ပြင်ဆင် ထားသည်။

[الْبَرِّ ائِلْ] ❶ (ကြက်ငှက်စသည်တို့၏)လည်
 ပင်းမွေး။ [الْبُرِّ ائِلْ] ကြက်ဖ။ ❷ [بُرِّ ائِلْ الارضِ]
 မြက်ခင်း။

❁ [ပံ့ပိုး] ❶ ရေပိုက်။ ❷ ရေမြောင်း။ (ဂ)
[ပံ့ပိုး]။

❁ [بَرَبَر] ❶ (ရေပုံး)ရေထဲ၌ တဗွမ်ဗွမ်မြည်သည်။ ❷ မာန်ဖီဟိန်းဟောက်သည်။ ❸ အော်ကြီးဟစ်ကျယ်ပြောဆိုသည်။ ❹ စကားပြောရာ၌ ဒေါသသံပါသည်။

၁၁။ [အံ့သြ] [အံ့သြ]

[بِر] သိုးဆိတ်တို့ကို မြက်ကျွေးရန်အတွက် ခေါ်သည့်အသံ။

[الْبَرْبُر] အဖရိကမြောက်ပိုင်းရှိ တောင်များ
 ဌှိုနေထိုင်ကြသော အဖရိကမျိုးနွယ်စုများ။

«[بَرَّ ابْرُ - بَرَّ ابْرَةُ]» (ج)

[الْبَرْ) အဖရိကမြောက်ပိုင်းရှိ တောင်များ
၌နေထိုင်ကြသော အဖရိကလူမျိုး၊ ယင်းလူ
မျိုးနှင့်ဆိုင်သော(ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေး
မှုစသည်)။

❶ [بَرَّطًا] ❷ ရေပက်သည်။ ❸ ရေကိုလွင့်စင်အောင်လုပ်သည်။

[الْبَرْبُ] ❶ ပုလွေ(မူတ်သည့်တူရိယာ တစ်
 မျိုး)။ ❷ ဘဲ၏ရင်ပုံသား။ [بَرَابُطُ] (ج)။

• သကြားအဖြူ [الْبُرْتُ]

● အလွန်ကျွမ်းကျင်သောလမ်း
ပြ။ ၂ ပုဆိန်။

• လိမ္မော်သီး။ [الْبُرْتَقَالُ]

● [الْبُرْتُن] (သိန်း၊ စွန်စသည့်ငှက်ရဲတို့၏)
ခြေသည်း။ [بَرَاتْن] (ج)။

• [بَرَجْ -] မြင့်မားထင်ရှားသည်။

[بُرُوج] မြင့်မားထင်ရှားခြင်း။

သည့်။ ❶ နဖူးကျယ်သည်။ ❷ စားဖွယ်
သောက်ဖွယ်စုံလင်အောင်လုပ်သည်။ စား
သောက်ရာ၌ ရှေးကြီးခွင်ကျယ်လုပ်သည်။

[၂၂] ❶ မျက်လုံးပြူး၍ကြည့်ခြင်း။ ❷ နဖူးကျယ်ခြင်း။ ❸ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် စုံလင်အောင်လုပ်ခြင်း။ စားသောက်ရာ၌ ရေနံ့ခိုင်ကျယ်လုပ်ခြင်း။

● [အ်ဘ်ဂျ] မျက်လုံးပြူး၍ကြည့်သော(သူ)။

❶ နဖူးကျယ်သော(သူ)။ ❷ စားဖွယ်သောက်
ဖွယ်စုံလင်အောင်လုပ်သော(သူ)။ စားသောက်
ရာ၌ ရေးကြီးခွင့်ကျယ်လုပ်သော(သူ)။(၂)

[[بَرَجَ] (ج) [[بَرَجَاءَ]

မျှော်စင်တည်ဆောက်သည်၊

ရဲတိုက်ဆောက်လုပ်သည်။ ❶ [[السماء]

ဂြိုဟ်နက္ခတ်များဖြင့် မိုးကောင်းကင်ကို လှပစွာ တန်ဆာဆင်ထားသည်။

[[تَبَرَّجَ] ❷ [[السماء]

မိုးကောင်းကင် သည် ဂြိုဟ်နက္ခတ်များဖြင့် လှပစွာတန်ဆာ ဆင်ထားသည်။ ❶ [[المرأة]

(အမျိုးသမီး)မိမိ၏ဖုံးဖိထားသင့်သော အလှအပများ ကို ဖွင့်လှစ်ပြသသည်။ လျှပ်ပေါ်လော်လီ

သည်။ သိက္ခာမဲ့စွာ နေထိုင်သွားလာသည်။

[[البرَّج] ထောပတ်ထုတ်သည့်ကိရိယာ။

[[أَبَارِجُ] (ج)

အလွန်ဆိုးရွားသော(သူ၊ အ

ရာ)။ ❶ တိုက်သင်္ဘော။

[[البرج] ❷ ခံတပ်။ ❸ မျှော်စင်။ ❹ သူရဲ

နီ။ ❺ ရဲတိုက်။ ❻ ဂြိုဟ်နက္ခတ်။

[[برج الماء] ရေစင်။ [[برج الحمام]

မျက်နှာပွင့်သူ၊ ချစ်ခင်ဖွယ် မျက်

နှာထားရှိသူ။ (ج) [[أَبْرَاجُ]

[[الآبارِج] အဖူးအပွင့်များ။

❶ [[برج جد] (ج) ခြုံထည်အထူ။

❷ [[البرجاس] လုံထိပ် သို့မဟုတ် တိုင်ထိပ်၌ ဆု

အဖြစ်ထားရှိသော ပစ်မှတ်။(မြင်းစီးသူရဲတို့ အဖြိုင်အဆိုင်ပစ်ခတ်သည့်ပွဲတွင် ရွှေနှင့်

ငွေတို့ဖြင့်ဖြုလုပ်ထားသော ဘောလုံးသို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ရာကို လုံထိပ် သို့မဟုတ်

တိုင်ထိပ်၌ ပစ်မှတ်အဖြစ်ထားသည်။ (ج)

[[برجيس]

❶ [[البرجل] စက်ဝိုင်းများရေးဆွဲရန် အသုံးပြုရသော ထောက်စူး။

❷ [[الكلام] (စကား)ကြီးကျယ်သည်။

[[البرجمة] ခြေချောင်း၊ လက်ချောင်းများ၏

အဆစ်။ (ج) [[براجم]

❶ [[البرجوازية] ဥရောပနီးကြားသောခေတ်၌ ပေါ်

ပေါက်ခဲ့သော လူလတ်တန်းစား။ ၎င်းတို့

သည် ၁၉-ရာစု၌ အရင်းရှင်များဖြစ်လာကြ

ပြီး အလုပ်သမားလူတန်းစားများနှင့် ထိပ်

တိုက်ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ ဘူမ္မာများ။

❷ [[فلان] ❶ ကင်းကွာသည်။ ❶ [[برح -]

[[الطنبي أو الطائر] ❷ ဒေါသထွက်သည်။ ❸

(သမင်သို့မဟုတ်ငှက်)ကြည့်မြင်ရသူ၏ ညာ

ဘက်မှဘယ်ဘက်သို့ ဖြတ်ပြေး ဖြတ်ပျံသွား

သည်။(အရမ်းတိုက ဤသည်ကို မကောင်း

သောအတိတ်နိမိတ်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။)

[[بروح - برح] ❶ ကင်းကွာခြင်း။ ❶ ဒေါသထွက်

ခြင်း။ ❷ ကြည့်မြင်ရသူ၏ ညာဘက်မှဘယ်

ဘက်သို့ ဖြတ်ပြေး ဖြတ်ပျံသွားခြင်း။

[[برح - برح] ❶ ကင်းကွာသော(သူ၊ အ

ရာ)။ ❶ ဒေါသထွက်သော(သူ)။ ❷ ကြည့်

မြင်ရသူ၏ ညာဘက်မှဘယ်ဘက်သို့ ဖြတ်

ပြေး ဖြတ်ပျံသွားသော(သမင်၊ ငှက်)။

[[برح -] ❶ ကင်းကွာသည်။ ❶ လွင်ပြင်သို့

ရောက်ရှိသွားသည်။ ❷ [[الخفاء] (လျှို့ဝှက်

ဖုံးကွယ်နေသည့်အရာ)ပေါ်လွင်ထင်ရှားသွား

သည်။ ❸ [[مكان] မိမိ၏နေရာကိုစွန့်ခွါ

သည်။ ❹ [[مابرح] အစဉ်အမြဲဖြစ်ပျက်

သည်။ [[مايرح يفعل كذا] သူဒီလို အမြဲလုပ်

တယ်။

[بَرَح - بَرَّاح - بَرَّوْح] ❶ ကင်းကွာခြင်း။ ❷ လွင်ပြင်သို့ ရောက်ရှိသွားခြင်း။ ❸ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသွားခြင်း။ ❹ စွန့်ခွါခြင်း။

[بَرَّاح] ❶ ကင်းကွာသော(သူ၊ အရာ)။

❷ လွင်ပြင်သို့ ရောက်ရှိသွားသော(သူ)။ ❸ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသွားသော(သူ၊ အရာ)။ ❹ စွန့်ခွါသော(သူ)။

[بَرَّح] ❶ ကင်းကွာစေသည်။ နေရာမှ ဖယ်ရှားသည်။ ❷ အကြိမ်ကြိမ်ဒုက္ခပေးသည်။ ❸ အံ့သြစေသည်။ ဂုဏ်ပေးလေးစားသည်။

[بَارَح] ❶ ထင်ရှားစေသည်။ ထုတ်ဖော်သည်။ ❷ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး စွန့်ခွါသည်။ ခွဲခွါသည်။

[بَرَّاح] ထင်ရှားစေခြင်း။ ထုတ်ဖော်ခြင်း။ [بَرَّاح - مَبَارَحَة] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး စွန့်ခွါသည်။ ခွဲခွါသည်။

[بَرَّح] ❶ ဖယ်ရှားပေးသည်။ [اللَّهِ عَنْهُ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က ၎င်းအားဘေးဒုက္ခမှ ကင်းဝေးစေတော်မူသည်။ ❷ ကင်းကွာစေသည်။ နေရာမှဖယ်ရှားသည်။ ❸ အကြိမ်ကြိမ် ဒုက္ခပေးသည်။ ❹ အံ့သြစေသည်။ ❺ ဂုဏ်ပေးလေးစားသည်။ ❻ [سَبَّ الضَّرْب] ရိုက်ချက်ပြင်းထန်သည်။ [ضَرْبُهُ ضَرْبًا مَبْرَحًا] ခပ်ပြင်းပြင်းရိုက်သည်။ ❼ [بِفُلَانٍ الْأَمْر] ခက်ခဲလေးလံစေသည်။ ပင်ပန်းနွမ်းရိစေသည်။ [لَتَبَّه الْحُمَى] အပြင်းဖျားသည်။

[تَبَّرَح] ❶ ကင်းကွာသည်။ ❷ ပျောက်

ကွယ်သည်။

[الْبَارَح] နေရာသိ၌ တိုက်ခတ်သောလေပူ။ [الْبَارَحَة] ❶ နေရာသိ၌ တိုက်ခတ်သောလေပူ။ ❷ မနေ့ညဦးချိန်။ လွန်ခဲ့သောညဦးယံ။

[بَرَّاح - بَرَّاح] ❶ နေ၏အမည်တစ်မျိုး။ ❷ [بَرَّاح - وَلَا بَرَّاح] သံသယမရှိ၊ အပြောင်းအလွဲမရှိ။

[الْبَرَّاح] ❶ သစ်ပင်နှင့် စိုက်ခင်းမရှိသောလွင်ပြင်။ ❷ ထင်ရှားပြတ်သားသော။ ❸ လက်မခံနိုင်သည့် အယူအဆ။

[الْبَرَّاح] ❶ ပြင်းထန်မှု။ ❷ ပြင်းထန်သောပြစ်ဒဏ်။ ❸ [نَفْسُهُ بَرَّاحًا] သူ့ဘက်က ဒုက္ခအမျိုးမျိုးပေးတာကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီးပြီ။

[بَرَّحَى] မှားယွင်းချွတ်ချော်မှုနှင့်ကြုံတွေ့ရသောအခါ ပြောဆိုသောစကား။ [مرحى] ၏ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ကို ဆောင်သည်။ [بَرَّحَاءُ الْحُمَى] ကြီးမားပြင်းထန်မှု။ အပြင်းအထန် အဖျားတက်ခြင်း။

[الْبَرَّحَة] အနစ်သာရ။ အကောင်းဆုံးဖြစ်သော။

[الْبَرَّيْح] မောပန်းနွမ်းနယ်မှု။ [الْتَبَارِيْح] ❶ ပြင်းထန်သောဘေးဒုက္ခများ။ ❷ စိတ်ဆန္ဒပြင်းထန်မှုများ။

❶ [بَرْد -] အပူချိန်ကျ၍ အေးလာသည်။ ❷ အေးခဲသည်။ ❸ [فَلَان] အလုပ်တစ်ခုကို ကောက်ရိုးမီးကဲ့သို့ အစ၌ အပြင်းအထန်ပြုလုပ်၍ နောက်ပိုင်းတွင် သွေးအေးသွား

သည်။ အဖျားရှူးသွားသည်။ ၆ သေသည်။

၇ လွယ်ကူသည်။ ၈ [السيف] ခုတ်ရာတစ်

ခြား ရှရာတလွှဲဖြစ်သည်။ ၉ [السيف] အေး

ခဲစေသည်။ ရေခဲရောထည့်သည်။ ၁၀

၁၁ [الخبز بالماء] မုန့်ကို ရေနင့်စိမ်သည်။ ၁၂

၁၃ [الليل] ည၌ အအေးလွန်ကဲသည်။ ၁၄

၁၅ [الحديد] (သံကို) တံစဉ်းဖြင့် (ပွတ်တိုက်) စား

သည်။ ၁၆ [العين] မျက်စိကို အေးမြစေ

ရန် ကာချယ်ဆိုးသည်။ ၁၇ [بريد] စာပို့

တစ်ဦးကို စေလွှတ်သည်။

[برَدَ - بَرَّدَ] ၁ အပူချိန်ကျ၍ အေးလာခြင်း။

၁ အေးခဲခြင်း။ ၂ အလုပ်တစ်ခုကို ကောက်

ရိုးမီးကဲ့သို့ အစ၌ အပြင်းအထန်ပြုလုပ်၍

နောက်ပိုင်းတွင် သွေးအေးသွားခြင်း။ အဖျား

ရှူးသွားခြင်း။ ၃ သေခြင်း။ ၄ လွယ်ကူခြင်း။

၅ ခုတ်ရာတစ်ခြား ရှရာတလွှဲဖြစ်ခြင်း။ ၆

အေးခဲစေခြင်း။ ရေခဲရောထည့်ခြင်း။ ၇ ရေ

နင့်စိမ်ခြင်း။ ၈ အအေးလွန်ကဲခြင်း။ ၉

သံကို တံစဉ်းဖြင့် (ပွတ်တိုက်) စားခြင်း။ ၁၀

မျက်စိအေးမြစေရန် ကာချယ်ဆိုးခြင်း။

၁၁ စာပို့တစ်ဦးကို စေလွှတ်ခြင်း။

[بَرَدَ - بَرَّدَ] ၁ အပူချိန်ကျ၍ အေးလာသော

(အရာ)။ ၂ အေးခဲသော(အရာ)။ ၃ အလုပ်

တစ်ခုကို ကောက်ရိုးမီးကဲ့သို့ အစ၌ အပြင်း

အထန်ပြုလုပ်၍ နောက်ပိုင်းတွင် သွေးအေး

သွားသော(သူ)။ ၄ သေသော(သူ)။ ၅ လွယ်

ကူသော(အရာ)။ ၆ ခုတ်ရာတစ်ခြား ရှရာ

တလွှဲဖြစ်သော(ဒါး)။

[بَرَدَ - بَرَّدَ] ၁ ရေနင့်စိမ်ထားသော(အရာ)။

၁ အေးခဲအောင် ပြုလုပ်ထားသော(အရာ)။

၂ အေးခဲလာသည်။ အေးစက်စက်

ဖြစ်သည်။ ၃ [ات الأرض] မြေကြီးပေါ်သို့

မိုးသီးများသက်ရောက်သည်။

၄ [أبرد] အေးခဲလာသည်။ ၅ နေညိုချိန်

သို့ ဝင်ရောက်လာသည်။ ၆ [له] အအေး

တိုက်သည်။ ၇ [برسالة] စာတိုက်ဖြင့် စာပို့

သည်။ ၈ [فأنا] စာပို့အဖြစ် စေလွှတ်သည်။

၉ [الشئ] (မုန့်

ကို) ရေဖြင့်စိမ်သည်။ ၁၀ [الشئ فأنا] လေး

လံထိုင်းမှိုင်းစေသည်။ သွေးအေးစေသည်။

၁၁ [له] အအေးတိုက်သည်။ ၁၂

ပေါ့လျော့သည်။ သက်သာစေသည်။

၁၃ [لَا تَبْرَدُ عَنْ الطَّالِمِ] ဖိနှိပ်စော်ကားသူကို ဆုံး

မခြင်း၌ အသင်တို့သည် မပေါ့လျော့ကြကုန်

နှင့်။ ၁၄ [الشئ] အေးခဲစေသည်။ ၁၅

[طعامه وشرابه] အစားအစာကို ရေခဲသေ

တ္တာ၌ ထည့်သည်။ ၁၆ [الشئ فأنا] လေး

လံထိုင်းမှိုင်းစေသည်။ သွေးအေးစေသည်။

၁၇ [أبرد] ရေအေးဖြင့် ဆေးသည်။ ၁၈

ဝမ်းအေးရန် ရေသောက်သည်။

၁၉ [تبرد] အေးစိမ့်သွားသည်။ ၂၀ သက်

သာရာရသည်။ ၂၁ အေးခဲသွားသည်။ ၂၂

လေးလံထိုင်းမှိုင်းလာသည်။ သွေးအေးသွား

သည်။ ၂၃ [بالماء] ရေဖြင့် အေးစေသည်။

၂၄ [بالماء] အေးရန် ရေစိမ်သည်။

၂၅ [استبرد] လျှာဖြင့် ပွတ်တိုက်

သည်။ လျက်သည်။

[البردان - البردان] နံက်ခင်းနှင့်ညနေခင်း။

[الْبَرْدَةُ] ဝမ်းထဲ၌ အေးမြခြင်း။
 [الْبَارِدُ] အေးမြသော၊ သာယာစိုပြေသော။
 [غَيْشٌ بَارِدٌ] အေးမြသော၊ သာယာစိုပြေသောဘဝ။
 [الْبَارِدَةُ] ❶ အေးမြသော၊ သာယာစိုပြေသော။ ❷ အလွယ်တကူ ရရှိသော ကြီးမားသည့်အကျိုးအမြတ်။ ❸ [غَنِيمَةٌ بَارِدَةٌ] မပင်ပန်းပဲ ရရှိသော လက်ရပစ္စည်း။
 ﴿الصَّوْمُ فِي الشَّتَاءِ الْغَنِيمَةُ الْبَارِدَةُ﴾ ဆောင်းရာသီ၌ ဆွိယာဓိဥပုသ်ဆောက်တည်ရခြင်းသည် မပင်ပန်းပဲ ရရှိသော လက်ရပစ္စည်းဖြစ်သည်။(ဆောင်းရာသီ၌ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းဖြင့် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကို မခံစားရပဲ အကျိုးကုသိုလ်များပြားလှသည်ကို ဆိုလိုသည်။)
 ❹ [حَرْبٌ بَارِدَةٌ] စစ်အေးတိုက်ပွဲ။
 [الْبَرَادَةُ] သံကို တံစဉ်းဖြင့်စားသဖြင့် ကျလာသောသံမှုများ။ သံတိုသံစများ။
 [الْبَرَادَةُ] သံနှင့်သတ္တုများကို တံစဉ်းဖြင့်စား၍ ကိရိယာများ ပြုလုပ်တပ်ဆင်ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းခြင်း။
 [الْبَرْدُ] အအေးမိခြင်း။ အအေးမိရောဂါ။
 [الْبَرْدُ] ခြုံထည်။(ج) [أَبْرَدَ - بَرَدَ]။
 [الْبَرْدُ] မိုးသီး။[حَبُّ الْعَرْنِ - حَبُّ الْغَمَامِ] ဟုလည်းခေါ်သည်။
 [سَحَابٌ بَرْدٌ] မိုးသီးများပါဝင်သော။
 [الْبَرْدُ] မိုးသီးများဖြင့် ရွာသောမိုးတိမ်။
 [الْبَرْدَاءُ] ငှက်ဖျား။ အအေးမိ၍ အပြင်းဖျားသည့်ရောဂါ။ ယင်းကို[الْإَفْضَةُ]ဟုလည်းခေါ်သည်။

[الْبَرْدَةُ] ❶ ခြုံထည်။ ❷ တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ်အား(ﷺ) ချီးမွမ်းဖွဲ့ဆိုသည့် ကဗျာလင်္ကာ။(ج) [بَرْدٌ - بَرْدٌ]။
 [الْبَرْدَةُ] အစာမကျေသည့်ရောဂါ။
 [الْبَرْدِيُّ] ကိုင်းပင်တစ်မျိုး။ ကျူပင်တစ်မျိုး။ (ရှေးအီဂျစ်လူမျိုးတို့သည် ယင်းအပင်မှစက္ကူကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။)
 [الْبَرْدِيُّ] အကောင်းစား စွန်ပလွံသီးတစ်မျိုး။
 [الْبَرَادُ] ❶ အလွန်အေးသော။ ❷ အအေးခံသည့်ခွက်။ ❸ သံနှင့်သတ္တုများကို တံစဉ်းဖြင့်စား၍ ကိရိယာများပြုလုပ်တပ်ဆင်ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသူ။
 [الْبَرَادَةُ] ❶ အလွန်အေးသော။ ❷ အအေးခံသည့်ခွက်။ ❸ သံနှင့်သတ္တုများကို တံစဉ်းဖြင့်စား၍ ကိရိယာများ ပြုလုပ်တပ်ဆင်ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသော မိန်းမ။
 ❹ ရေခဲသေတ္တာ။
 [الْبَرُودُ] ❶ အေးမြစေရန်အတွက် အသုံးပြုရသောပစ္စည်း။ ❷ [الْبَرُودِ مِنَ الثَّيَابِ] ပါးလွှာနူးညံ့မှုမရှိသောအဝတ်။
 [الْبَرِيدُ] ❶ စာများကို ပို့မဆောင်ပေးသည့် တိရစ္ဆာန်။ ❷ စာပို့လုလင်။ ❸ စေတမန်။ ဆက်သား။ ❹ ပေးစာများ။ ❺ ခရီးစခန်းနှစ်ခုအကြား အကွာအဝေး။(ج) [بُرْدٌ]။
 [التَّبْرِيدُ] ❶ အအေးခံခြင်း။ ❷ သက်သာစေခြင်း။ [جَهَازُ التَّبْرِيدِ] အအေးပေးစနစ်။ အအေးပေးသည့်စက်ကိရိယာ။ [غُرْفَةُ التَّبْرِيدِ] အအေးခန်း။
 [الْمَبْرَدُ] တံစဉ်း။

- ❶ [الْبَرْدَعَةُ] မြင်းကုန်းနီးကဲ့သို့ မြည်း၊ လားစသည်တို့၌ ခင်းသောကုန်းနီး။ (ج) [بَرَادِعُ]။
- ❷ [الْبَرْدَعَةُ] မြင်းကုန်းနီးကဲ့သို့ မြည်း၊ လားစသည်တို့၌ ခင်းသောကုန်းနီး။ (ج) [بَرَادِعُ]။
- ❸ [الْبَرْدَاقُ] ကရားအို။ (ج) [بَرَادِيقُ]။
- ❹ [الْبَرْدَجُ] ဖဲကစားနည်းတစ်မျိုး။
- ❺ [بَرْدَخُ] ပွတ်တိုက်သည်။
- ❻ [الْبَرْدَقُوشُ] ပင်စိမ်းရွက်တစ်မျိုး။
- ❼ [الْبَرْدُورَةُ] မြေပြဲရန် ထိန်းထားသည့်ကျောက်၊ အထိမ်းအကွပ်။
- ❽ [بِرْدَنُ] ❶ [الْبَرْدَسُ] ခိုင်းမြင်းကဲ့သို့ လျှောက်သည်။ ❷ [الرَّجُلُ] ခိုင်းမြင်းကို စီးသည်။ ခိုင်းမြင်းကို ပိုင်ဆိုင်သည်။ ❸ လေးလံသည်။ ❹ အဖြေမပေးနိုင်လောက်အောင် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သည်။
- ❾ [الْبَرْدُونُ] ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမား၍ သန်မာသော ခြေထောက်များနှင့် ကြီးမားသောခွါရှိသည့် ခိုင်းမြင်းတစ်မျိုး။ (ج) [بَرَادِينُ]။
- ❿ [بَر_-] ❶ [حَجَهْ] (သူပြုလုပ်သောဟာဂျီ) ပြီးပြည့်စုံသည်။ တာဝန်ကျေသည်။ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လက်ခံသဘောတူတော်မူခြင်းကိုခြင်းခံရသည်။ ❷ [الْبَيْيْنُ] ကျိန်ဆိုချက်အတိုင်း အမှန်အကန်ဆောင်ရွက်သည်။ ❸ [بَوَعْدُ] ကတိထားသည့်အတိုင်း တိကျမှန်ကန်စွာဆောင်ရွက်သည်။ ❹ [السَّلْعَةُ] ရောင်းကုန်ပစ္စည်း အဝယ်လိုက်သည်။ အဝယ်လိုက်သဖြင့် ကုန်သွားသည်။ ❺ [الْبَيْعُ] အရောင်းအဝယ်မှန်ကန်သည်။ လိမ်ညာမှု၊ လှည့်စားမှုကင်းသည်။ ❻ [الْحَجَّهْ] အလွှာဟ်အရှင်

မြတ်က သူ၏ဟာဂျီပြုမှုကို သဘောတူလက်ခံတော်မူသည်။ ❶ [الْبَيْيْنَةُ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က သူ၏ကြိမ်ဆိုမှုကို ပြီးပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူသည်။ ❷ [بَلَانْرَبَهْ] မိအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်အား အလွန်ရှိကျိုးနာခံသည်။ ❸ [بَلَانْوَالِهْ] မိမိ၏မိဘနှစ်ပါးကို ကောင်းစွာ ဆက်ဆံပြုစုသည်။

[بُر] ❶ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခြင်း။ တာဝန်ကျေခြင်း။ ❷ အမှန်အကန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ❸ ကတိထားသည့်အတိုင်း တိကျမှန်ကန်စွာဆောင်ရွက်ခြင်း။ ❹ ရောင်းကုန်ပစ္စည်း အဝယ်လိုက်ခြင်း။ အဝယ်လိုက်သဖြင့် ကုန်သွားခြင်း။ ❺ အရောင်းအဝယ် မှန်ကန်ခြင်း။ လိမ်ညာမှု၊ လှည့်စားမှုကင်းခြင်း။ ❻ သဘောတူလက်ခံခြင်း။ ❷ ပြီးပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူခြင်း။ ❸ မိမိအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်အား အလွန်ရှိကျိုးနာခံခြင်း။ ❹ မိမိ၏မိဘနှစ်ပါးကို ကောင်းစွာ ဆက်ဆံပြုစုခြင်း။

[بُر-بُر] ❶ တာဝန်ကျေသော(သူ)။ ❷ အမှန်အကန်ဆောင်ရွက်သော(သူ)။ ❸ ကတိထားသည့်အတိုင်း တိကျမှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်သော(သူ)။ ❹ အဝယ်လိုက်သော(ရောင်းကုန်ပစ္စည်း)။ ❺ မှန်ကန်ရောင်းသော(အရောင်းအဝယ်)။ လိမ်ညာမှု၊ လှည့်စားမှုကင်းသော(အရောင်းအဝယ်)။ ❻ သဘောတူလက်ခံသော(သူ)။ ❷ ပြီးပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးသော(သူ)။ ❸ မိမိအား ဖန်ဆင်းမွေး

မြို့တော်မူသောအရှင်မြတ်အား အလွန်ရှိကျိုး
နာခံသော(သူ)။ ❶ မိမိ၏ မိဘနှစ်ပါးကို ကောင်း
စွာ ဆက်ဆံပြုစုသော(သူ)။ ❷ [أَبْرَارٌ -
بِرَّةٌ]။

[بِرٌّ] အနိုင်ယူသည်။ အနိုင်ကျင့်
သည်။

[بِرٌّ] အနိုင်ယူခြင်း။ အနိုင်ကျင့်ခြင်း။
[بِرٌّ] ❶ အနိုင်ယူသည်။ အနိုင်
ကျင့်သည်။ ❷ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သည်။ ❸
ကောင်းမှုပြုသည်။

[بِرٌّ] ❶ အနိုင်ယူခြင်း။ အနိုင်ကျင့်ခြင်း။
❷ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း။ ❸ ကောင်းမှုပြု
ခြင်း။

[أَبْرٌ] ❶ ကုန်းလမ်းခရီးထွက်သည်။
[أَبْرٌ وَأَبْحَرٌ] အကြိမ်ကြိမ် ခရီးထွက်သည်။
❶ [الرَّجُلُ] သားသမီးများသည်။ ❷ ဦးရေ
များပြားသည်။ ❸ [أَبْرٌ] လွမ်းမိုး
သည်။ အနိုင်ယူသည်။ ❹ [أَبْرٌ] ကုသိုလ်
ယူသောအားဖြင့်၊ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်နှင့်
နီးစပ်မှုကို ရရှိလိုသောဆန္ဒဖြင့် ပြုမူဆောင်
ရွက်သည်။ ❺ [أَبْرٌ] ကြိမ်ဆိုထားသည့်
အတိုင်း ပြီးပြည့်စုံအောင် တိကျမှန်ကန်စွာ
ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည်။ ❻ [أَبْرٌ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က သူ၏ကြိမ်ဆိုမှုကို ပြီး
ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူသည်။
❷ [أَبْرٌ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က သူ
၏ဟကျ်ပြုမှုကို သဘောတူလက်ခံတော်မူ
သည်။

[بِرٌّ] ❶ [أَبْرٌ] မိမိ၏လုပ်ရပ်မှန်ကန်

ကြောင်းတင်ပြသည်။ ❶ အပြစ်ကင်းကြောင်း
ဆင်ခြေပေးသည်။ ❷ မှန်ကန်ကြောင်း အာမ
ခံချက်ပေးသည်။

[أَبْرٌ] အပေါင်းအဖော်များနှင့် ကင်းကွာ
သည်။

[أَبْرٌ] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သစ္စာရှိစွာပြုမူ
ဆက်ဆံသည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ကောင်း
ကျိုးပြုသည်။

[أَبْرٌ] ❶ အလွန်သစ္စာရှိသူ။ ❷ အလွန်
တိကျမှန်ကန်သူ။ ❸ အလွန်ကောင်းမှုပြုသူ။
[أَبْرٌ] ❶ ကုန်းမြေ။ ❷ ကုန်းလမ်းခရီး။
[أَبْرٌ] ❶ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏
နာမတော်တစ်ပါး။ (အကျိုးကျေးဇူးကို ဆောင်
တော်မူသောအရှင်)။

[أَبْرٌ] ❶ ကောင်းမှု။ ❷ သနားကြင်နာမှု။
❸ စိတ်ဆန္ဒ။

[أَبْرٌ] ဂျုံစေ့။

[أَبْرٌ] ❶ အပြင်ပိုင်း။ ❷ ပြင်ပ။

﴿مَنْ أَصْلَحَ جَوَانِيَّتِهِ أَصْلَحَ اللَّهُ بِرَّانِيَّتِهِ﴾ မည်
သူမဆို မိမိ၏အတွင်းပိုင်း(စိတ်ထား)ကို
ကောင်းမွန်အောင် ပြုမူပါလျှင် အလွှာဟ်
အရှင်မြတ်က ထိုသူ၏အပြင်ပိုင်း(ရုပ်ပိုင်းဆိုင်
ရာလိုအပ်ချက်များ)ကို ကောင်းစွာပြုပြင်
(ဖြည့်ဆည်း)ပေးတော်မူမည်။

[أَبْرٌ] ❶ ကန္တာရလွင်ပြင်။ (ج)။

[أَبْرٌ] အရားကပ်အပင်၏အသီး။

[أَبْرٌ] စေတနာ့ဝန်ထမ်းလုပ်ရပ်။ ကောင်း
မြတ်သောလုပ်ရပ်။ ကောင်းကျိုးပြုခြင်း။
ဆောက်လုပ်လျှူဒါန်းထားသောဇရာ၊ ဆေးရုံ

စသည်။[ج] [بِرَارِي]

- [بِرَزْ -] ① ထင်ပေါ်သည်။ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍လာသည်။ တိမ်မြုပ်နေရာမှ ပြန်လည်ထင်ရှားလာသည်။ ရှုမြင်ကွင်း၌ ထင်ရှားလာသည်။ ② စုထွက်၊ ငေါထွက်လာသည်။ ③ [لَهْ] ရန်သူနှင့်စီးချင်းထိုးရန်အတွက် မိမိ၏အုပ်စုကို ကိုယ်စားပြု၍ ထွက်လာသည်။ ④ [فَلَانْ] ပြန်လည်သတိဝင်လာသည်။ ⑤ လွင်ပြင်သို့ ထွက်ခွာသည်။ ⑥ [بِالْأَرْضِ] လွင်ပြင်ဖြစ်သွားသည်။ ⑦ [إِلَى الْمَكَانِ] ထွက်သွားသည်။ ⑧ ထူးချွန်အောင်မြင်သည်။ [بِرَوْزْ] ⑨ ထင်ပေါ်ခြင်း။ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍လာခြင်း။ တိမ်မြုပ်နေရာမှ ပြန်လည်ထင်ရှားလာခြင်း။ ရှုမြင်ကွင်း၌ ထင်ရှားလာခြင်း။ စုထွက်၊ ငေါထွက်လာခြင်း။ ⑩ ရန်သူနှင့်စီးချင်းထိုးရန်အတွက် မိမိ၏အုပ်စုကို ကိုယ်စားပြုထွက်လာခြင်း။ ⑪ ပြန်လည်သတိဝင်လာခြင်း။ ⑫ လွင်ပြင်သို့ ထွက်ခွာခြင်း။ ⑬ (မြေ) လွင်ပြင်ဖြစ်သွားခြင်း။ ⑭ ထွက်သွားခြင်း။ ⑮ ထူးချွန်အောင်မြင်ခြင်း။ [بِرَزْ -] ⑯ အသိတရား ပြည့်ဝသည်။ ညာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်။ ⑰ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သည်။ ⑱ [بِتِ الْمَرَاةِ] (အမျိုးသမီး)သိက္ခာမဲ့စွာသွားလာနေထိုင်သည်။ ယောက်ျားများနှင့် ဒွေးရောယှက်တင်နေထိုင်သည်။ [بِرَاة] ⑲ အသိတရား ပြည့်ဝခြင်း။ ညာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။ ⑳ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်မြင့်မြတ်ခြင်း။

ကိုယ်ကျင့်သီလ စင်ကြယ်ခြင်း။ ㉑ (အမျိုးသမီး)သိက္ခာမဲ့စွာ သွားလာနေထိုင်ခြင်း။ ယောက်ျားများနှင့် ဒွေးရောယှက်တင်နေထိုင်ခြင်း။

[بِرَزْ - بِرَزِي] အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သူ။ ကိုယ်ကျင့်သီလ စင်ကြယ်သူ။

[بِرَزَة] အကျင့်ပျက်သောမိန်းမ။ မိန်းမယုတ်။

[بِرَزْ] ㉒ ခရီးထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

① [الشَّى] ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ② [الكتاب] ဖြန့်ချိသည်။

[مَبْرَزْ - مَبْرُوزْ] ③ ဖော်ထုတ်ပြသထားသော(အရာ)။ ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည့်(အကြောင်းအရာ)။ ④ ဖြန့်ချိထားသော(စာအုပ်စသည်)။

[بَارَزْ] စီးချင်းထိုးရန်၊ တစ်ဦးချင်းရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် ရှေ့ထွက်လာသည်။

[بِرَزْ] ⑤ လွင်ပြင်သို့ ထွက်သွားသည်။ ① ကျော်တက်သွားသည်။ ② [عَلَيْهِمْ] သာလွန်မြင့်မားသည်။ ပိုမိုထူးကဲမြင့်မြတ်သည်။ ③ [الْفَرَسُ رَاجِبٌ] ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ④ [الْفَرَسُ رَاجِبٌ] (မြင်း)မိမိအားစီးနင်းသူကို မိမိ၏ကျောပေါ်မှ ခါချသည်။

[تَبَارَزْ] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စီးချင်းထိုးရန်၊ တစ်ဦးချင်းရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် ရှေ့ထွက်လာသည်။

[تَبَرَزْ] ⑤ လွင်ပြင်သို့ ထွက်သွားသည်။

① ကျင့်ကြံစွန့်သည်။ အခင်းကြီးသွားသည်။ မစင်စွန့်သည်။

[الْبِرْ أَ] ခန္ဓာကိုယ်မှ မလိုအပ်သောအရာ

(မစင်၊ ကျင်ငယ်၊ ချွေးစသည်)တို့ကို စွန့်သည့်ဇီဝကမ္မလုပ်ရားမူ။

[ابر] ကြည့် [الابرز]

[البراز] ❶ လွင်ပြင်။ သစ်ပင်၊ ဝါးပင်မရှိသောကွင်းပြင်။ ❷ မစင်၊ ကျင်ကြီး။

[البراز] မစင်၊ ကျင်ကြီး။

[البرزة] ❶ တောင်ပေါ်လမ်း။ ❷ ယောက်ျားများနှင့် ခွေးရောယှက်တင်နေထိုင်သော မိန်းမ။ မိန်းမဖျင်း။ မိန်းမပျက်။

[البرزة] ပလပ်ပေါက်။ (လျှပ်စစ်ဆက်သွယ်သည့်ကိရိယာ)။

[المبارزة] ဓါးသိုင်းကစားနည်းတစ်မျိုး။

❶ [البرزان] တံပိုး၊ ခရာ။

❶ [البرزخ] ❶ အရာနှစ်ခုကို ခြားထားသည့်အရာ။ တံတိုင်း။ အတားအဆီး။ ❷ သေဆုံးချိန်နှင့် ပြန်လည်ရှင်ထချိန်အကြားရှိတာဝ အခြေအနေ။ ﴿وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၏နောက်၌ ၎င်းတို့ပြန်လည်ရှင်ပြန်ထမြောက်ရမည့်နေ့တိုင်အောင် အတားအဆီးတစ်ခုသည် ရှိပေမည်။ ❸ ပင်လယ်နှစ်ခုကိုခြားထားသည့် ကုန်းမြေ၊ ကျွန်းစု။ [البرزخ الدرقية] လည်မျိုဂလင်းရှိ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု။ (ج) [البرزخ]

❶ [البرزوق] လမ်းသွယ်၊ လမ်းမြောင်း။

❶ [البرز] [الارض] မြေကို နူးညံ့ချောမွေ့အောင်ပြုလုပ်သည်။

❶ [البرستانة] ဆီးအိမ်ဝရှိဂလင်း။

❶ [برسم] အဆုပ်အမြွေးရောင်ရောဂါ ခံစားရသည်။

[البرسام] အဆုပ်အမြွေးရောင်ရောဂါ။ အဆုပ်ရောင်သည့်ရောဂါ။

❶ [ابر] ကြည့် [البرسيم]

❶ [البرسيم] ကျွဲ၊ နွားတိရစ္ဆာန်များစားရန် အိဂျစ်နိုင်ငံ၌ စိုက်ပျိုးသည့် မြက်ပင်တစ်မျိုး။

❶ [برش -] ရောင်စုံကွက်ကျားဖြစ်သည်။ ရောင်စုံအစက်အပြောက်များဖြစ်သည်။

[برش - برشة] ရောင်စုံကွက်ကျားဖြစ်ခြင်း။ ရောင်စုံအစက်အပြောက်များဖြစ်ခြင်း။

[ابرش] ရောင်စုံကွက်ကျားဖြစ်သော(သူ၊ အရာ)။ ရောင်စုံအစက်အပြောက်များဖြစ်ရှိ

(သူ၊ အရာ)။ [جلد ابرش] ရောင်စုံ ကွက်ကျားဖြစ်သော(သားရေ)။ [فرس ابرش] ရောင်စုံ

ကွက်ကျားဖြစ်သော(မြင်း)။ (م) [بر شاء]။ (ج) [برش]

[ابرش] ရောင်စုံ ကွက်ကျားဖြစ်သည်။ ရောင်စုံအစက်အပြောက်များဖြစ်သည်။

[البرش] စွန့်ပလွံကိုင်းဖြင့် ယက်လုပ်ထားသောဖျာ။

❶ [برشق] အပိုင်းပိုင်းလှီးဖြတ်သည်။ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ခုတ်ဖြတ်သည်။

[ابر نشق] ပျော်ရွှင်သည်။ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်သည်။

❶ [برسم] ❶ ငြိမ်သက်၍ ပူဆွေးဝမ်းနည်းဟန်ပြသည်။ ❷ စိုက်ကြည့်သည်။ စူးစူးဝါးဝါးကြည့်သည်။ စိတ်ဝင်တစားကြည့်သည်။

﴿كَانَ النَّاسُ يَسْأَلُونَ رَسُولَ اللَّهِ عَنِ الْخَيْرِ وَكَانَتْ آسَئِلُهُ عَنِ الشَّرِّ فَرَّ شَمُّوهُ﴾

လူအများက တမန်တော်မြတ်(ﷺ)အား

ကောင်းမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မေးမြန်းကြ၏။
 ကျွန်ုပ်ကား မကောင်းမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တမန်
 တော်မြတ်(ﷺ)အား မေးလျှောက်လေရာ
 လူတို့က တမန်တော်မြတ်(ﷺ)အား စူးစိုက်
 ကြည့်ကြကုန်သည်။ ❶ [فِي الشَّيْءِ] ရောင်
 စုံ အစက်အပြောက်များ ချယ်သည်။ ❷
 [الْبَسَامُ] သံမှိုကို အဆုံးအထိ ရိုက်ထည့်
 ပြီးနောက် ခိုင်မြဲစေရန် သံမှိုထိပ်ပြားသွား
 သည်အထိ ခပ်ပြင်းပြင်းထုရိုက်သည်။

❶ [بَرَصَةً - بَرَصًا] ❶ ငြိမ်သက်၍ ပူဆွေးဝမ်းနည်း
 ဟန်ပြခြင်း။ ❷ စိုက်ကြည့်ခြင်း။ စူးစူးဝါးဝါး
 ကြည့်ခြင်း။ စိတ်ဝင်တစား ကြည့်ခြင်း။ ❸
 ရောင်စုံအစက်အပြောက်များ ချယ်ခြင်း။ ❹
 သံမှိုကို အဆုံးအထိ ရိုက်ထည့်ပြီးနောက်
 ခိုင်မြဲစေရန် သံမှိုထိပ်ပြားသွားသည်အထိ
 ခပ်ပြင်းပြင်းထုရိုက်ခြင်း။

[الْبَرَاثِمُ] စူးစိုက်သောအကြည့်။ စူးစမ်း
 သောအကြည့်။

[الْبَرَّشَانُ - الْبَرَّشَامُ] ဝေဖာမှုန့်၊ ခရစ်ယာန်မင်္ဂလာပွဲ
 ၌ ကျွေးမွေးညှော်ခံသော ပေါင်မှုန့်။

[الْبَرَّشَامَةُ] ခိုင်မြဲရန်အတွက် စို့အဖြစ်ရိုက်
 သွင်းရသောသံစို့။

[الْبَرَّشَامُ] ဆေးအညွှန်းရေးထားသော ဆေး
 ဖူးခွံ။

[الْبَرَّشُمُ] အမျိုးသမီးများ မျက်နှာကို ဖုံးရန်
 အတွက် ဝတ်ဆင်သော ခြုံထည်။

❶ [بَرَص -] ❶ သမင်ဖြူရောဂါ စွဲကပ်သည်။

❶ [بَرَص -] ❶ (မြွေ)အရေပြား၌ တောက်ပ
 သော အဖြူရောင်အကွက်များရှိသည်။ ❶

[بَرَص -] ❶ တိရစ္ဆာန်များ ကျက်စားထား
 သဖြင့် နေရာအနှံ့ အပင်များကွက်ကျားဖြစ်
 သည်။

[بَرَص -] ❶ သမင်ဖြူရောဂါ စွဲကပ်ခြင်း။

❶ (မြွေ)အရေပြား၌ တောက်ပသော အဖြူ
 ရောင်အကွက်များရှိခြင်း။ ❷ တိရစ္ဆာန်များ
 ကျက်စားထားသဖြင့် နေရာအနှံ့ အပင်များ
 ကွက်ကျားဖြစ်ခြင်း။

[بَرَص -] ❶ သမင်ဖြူရောဂါ စွဲကပ်သော

(သူ)။ ❶ အရေပြား၌ တောက်ပသော အဖြူ
 ရောင်အကွက်များရှိသော(မြွေ)။ ❷ တိရစ္ဆာန်
 များ ကျက်စားထားသဖြင့် နေရာအနှံ့ အပင်
 များကွက်ကျားဖြစ်သော(မြွေ)။ [م] [بَرَصَاء]။
 [بَرَص -] (ج)

[بَرَص -] ❶ သမင်ဖြူရောဂါ စွဲကပ်သောက
 လေးကို ဖွားမြင်သည်။ ❶ [الْمُفْلَانَا] (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ၎င်းအား)သမင်ဖြူ
 ရောဂါ စွဲကပ်စေတော်မူသည်။

[بَرَص -] ❶ (မြေကို)ထွန်
 ယက်ခြင်းမပြုမီ မိုးရွာချသည်။ ❶ [الرَّاسُ]
 ခေါင်းကို ပြောင်နေအောင် ရိတ်သည်။ ဆံ
 ရိတ်သည်။

[بَرَص -] ❶ တိရစ္ဆာန်များအား မြေ
 တလင်း ဖြစ်သည်အထိ ကျက်စားစေသည်။
 အပင်လုံးဝမကျန်အောင် ကျောင်းသည်။

(ج) [بَرَص - سَامُ أَبْرَص] တောက်တဲ့()

[سَوَامُ أَبْرَص]

[بَرَص -] ရောဂါကြောင့် အရေပြားပေါ်၌
 ဖြစ်ပေါ်သော အဖြူကွက်။

[الْبِرْصَةُ] ❶ ကောင်းကင်ပြာကို မြင်နေရသည့် မိုးတိမ်ရှိ ပေါက်ကွဲနေသောအကွက်။

❷ အပင်မပေါက်သော သဲမြေကွက်။ ❸ စ

တော့ရှယ်သာဈေးကွက်။ [ج] [بِرْأَصْ - بِرْأَص]

[الْبِرْيُضُ] တောက်ပသောအရာ။

[الْبِرْيُضُ] [أَبْوَبَرِيضُ] တောက်တဲ့။

❹ [الْبِرْصُومُ] ပုလင်းအဖုံး။ ဗူးစို။

❺ [بِرْض -] (ရေ)ရှားပါးသည်။ နည်းပါးသည်။ ရေအထွက်နည်းသည်။ ❶ [النَّيَاتُ] (အပင်)အညောင့်ထွက်သည်။ ❷ [الْعَيْنُ مَالِه] မိမိ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းမှ မဖြစ်စလောက်ကို ပေးကမ်းသည်။ မပြောပလောက်သော ဥစ္စာပစ္စည်းကို ပေးကမ်းသည်။

[بِرْض - بِرْوَض] ❶ (ရေ)ရှားပါးခြင်း။ နည်းပါးခြင်း။ ရေအထွက်နည်းခြင်း။ ❷ (အပင်)အညောင့်ထွက်ခြင်း။ ❸ မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းမှ မဖြစ်စလောက်ကို ပေးကမ်းခြင်း။ မပြောပလောက်သော ဥစ္စာပစ္စည်းကို ပေးကမ်းခြင်း။ [بِرْض] မိမိ၌ရှိသမျှကို ပေးကမ်းလိုက်သည့်အတွက် တစ်ခုမျှမကျန်အောင်ဖြစ်သည်။

[مَبْرُوض] ရှိသမျှကုန်သွားသော(သူ)။

[الْبَرَضُ] [بِرْض] မြေနေရာအနံ့ အပင်အညောင့်များဖြင့် ပြည့်နေသည်။

[بِرْض] ❶ [بِرْض] မြေနေရာအနံ့ အပင်အညောင့်များဖြင့် ပြည့်နေသည်။ ❷ မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ပေးကမ်း၍ ဖျက်ဆီးသည်။

[بِرْض] ❸ [الْمَاءُ] (ရေ)အထွက်နည်း

သည်။ ရေရှားပါးသည်။ ❹ [فُلَانٌ] ဝမ်းစာရေးဖုလုံရန် ရရာအလုပ်ကိုလုပ်သည်။

[بِرْض] ❶ မြေနေရာအနံ့ အပင်အညောင့်များဖြင့် ပြည့်နေသည်။ ❷ [فُلَانٌ] အနည်းငယ်မျှသော စားဝတ်နေရေးဖြင့်ဖုလုံသည်။

❸ [صَاحِبَهُ] (၄င်းထံမှ)တစ်ခုပြီးတစ်ခုယူ၍ ဖုလုံအောင်နေသည်။ ❹ [حَاجَتَهُ] မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကို တစ်စီတစ်စီဖြည်းဖြည်းချင်း ဖြည့်ဆည်းရယူသည်။ ❺ [الْمَاءُ] ရေကို လက်တစ်ခုပ်စာရတိုင်း လက်ခုပ်ဖြင့်ခတ်ယူသည်။

❻ [الشَّرَابُ] စုပ်ယူသည်။ စုပ်သောက်သည်။ ❼ [الْمَاشِيَةُ النَّبَاتُ] အညောင့်ကို စားသည်။ အညွန့်ခူးစားသည်။

[الْبَارِضُ] အညောင့်။

[الْبَرِاضُ - الْبَرِاضُ] အနည်းငယ်မျှသော။ မပြောပလောက်သော။

[الْبِرْضُ] ❶ အနည်းငယ်မျှသော(အရာ)။ မပြောပလောက်သော။ ❷ [الْبَرِضُ مِنَ الْإِبْر] ရေအထွက်နည်းသောရေတွင်း။ [ج] [أَبْرَاض] [بِرْوَض - بِرْأَص]

[الْبِرْصَةُ] အပင်မပေါက်သောမြေ။

❸ [فُلَانًا] ❶ ဦးခေါင်းရှည်သည်။ ❷ ဦးထုပ် ဆောင်းပေးသည်။ ❸ လာဘ်ထိုးသည်။ တံခိုးလက်ဆောင်ပေးသည်။

[بِرْطَل] ❶ ဦးထုပ်ဆောင်းသည်။ ❷ လာဘ်စားသည်။ တံခိုးလက်ဆောင်ယူသည်။

[الْبِرْطَلُ] ဦးထုပ်။

[الْبِرْطَلَةُ] ထီး။ နွေရာသီ၌ အရိပ်ရရန်အတွက် ဆောင်းရသောဦးထုပ်။

[الْبَرَطِيلُ] ❶ ကြိတ်ဆုံကို ဖေါက်ရသော သံ

လွန်အရှည်။ ❷ အဆောက်အဦးဆောက်

လုပ်ရာ၌ အသုံးပြုရသော ကျောက်အုတ်။

❸ တံဆိုးလက်ဆောင်။ (ج) [بَرَطِيلُ]။

❹ [بَرَطَمٌ] ❶ မှောင်မိုက်သည်။

❷ [فَلَانٌ] ဒေါသထွက်သည်။ စိတ်ဆိုးသည်။

❸ ဒေါသကြောင့် နှုတ်ခမ်းစုထားသည်။ ❹

[فَلَانًا] ဒေါသထွက်အောင်လုပ်သည်။

[تَبَرَطَمَ] စကားတစ်ခွန်းကြောင့် ဒေါသ
ထွက်သည်။ စိတ်ဆိုးသည်။

[الْبَرِاطِمُ] နှုတ်ခမ်းထူသော(သူ)

[الْبَرَطَمُ] လျှာလေးသူ။ စကားကို ကောင်းစွာ
မပြောနိုင်သူ။

❺ [الْبَرَطْمَانُ] ယိုဗူး။ ပုလင်း။

❻ [الْبَرَطُومُ] ထုပ်တန်း။ အိမ်အမိုးကို ထမ်းထား
သော သစ်သားချောင်း။ (ج) [بَرِاطِيمُ]။

❼ [بَرَع -] အခြားသူများထက် သာလွန်
သည်။ သူ့ထက်သာသည်။ ❶ [الْجَبَل -]
တောင်ထိပ်ကို တက်သည်။ ❷ [صَاحِبَه -]
အောင်နိုင်သည်။ လွှမ်းမိုးသည်။

[بَرَوْع] ❶ အခြားသူများထက် သာလွန်
ခြင်း။ သူ့ထက်သာခြင်း။ ❷ တောင်ထိပ်ကို
တက်ခြင်း။ ❸ အောင်နိုင်ခြင်း။ လွှမ်းမိုးခြင်း။

[بَرَع -] အခြားသူများထက် ပို၍တော်
သည်။ သူ့ထက်သာသည်။ အများထက် ပို၍
ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်သည်။

[بَرَاعَةٌ] အခြားသူများထက် ပို၍တော်
ခြင်း။ သူ့ထက်သာခြင်း။

[بَارِعٌ - بَرِيح] အခြားသူများထက် ပို၍တော်

သော(သူ)။ သူ့ထက်သာသော(သူ)။

[تَبَّرَعَ] ❶ မတောင်းပဲပေးသည်။ ❷ မခိုင်း

ပဲလုပ်သည်။ ❸ မည်သည့် တုံ့ပြန်မှုကိုမျှ

မမြှော်လင့်ပဲ စေတနာအလျှောက် ပြုမူ

သည်။ ❹ မိမိ၌တာဝန်ရှိသည်ထက် ပို၍ပြုမူ
သည်။ ❺ အသင့်ဖြစ်သည်။

[الْبَارِع] [سَعْدُ الْبَارِع] ကြယ်တာရာတစ်
လုံး၏အမည်။

[الْبَرَاعَةُ] ❶ သူမတူအောင် ကောင်းမွန်မြင့်
မြတ်သော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်ဝမှု။

❷ သူမတူအောင် စကားအရာ၌ ကျွမ်းကျင်
ပြောင်မြောက်မှု။

❸ [بَرَعَم] ❶ အဖူးထွက်သည်။ ❷ အခက်
အညွန့်ထွက်သည်။ ❸ ပန်းပွင့်သည်။

[تَبَّرَعَم] ❶ အဖူးထွက်သည်။ ❷ အခက်
အညွန့်ထွက်သည်။ ❸ ပန်းပွင့်သည်။

[الْبَرَعَم] ❶ အဖူး၊ အငုံ။ ❷ အခက်အညွန့်။
❸ ပန်း။ ❹ အခိုင်း (ج) [بَرَاعِمُ]။

[الْبَرَعَمَةُ] ❶ အဖူး၊ အငုံ။ ❷ အခက်အညွန့်။
❸ ပန်း။ ❹ အခိုင်း (ج) [بَرَاعِمُ]။

[الْبَرَعُومَةُ] ❶ အဖူး၊ အငုံ။ ❷ အခက်အညွန့်။
❸ ပန်း။ ❹ အခိုင်း။ ❺ [الْبَرَعُومَيْنِ الْجَبَل] တောင်ထိပ်။ (ج) [بَرَاعِمُ]။

❻ [بَرَع -] ❶ စီးစိမ်ခံစားသည်။ ❷ အေးချမ်း
သာယာစွာ အသက်ရှင်နေထိုင်သည်။

[بَرَعُ] ❶ စီးစိမ်ခံစားခြင်း။ ❷ အေးချမ်း
သာယာစွာ အသက်ရှင်နေထိုင်ခြင်း။

[الْبَرَعُ] လျှာရည်(ပါးစပ်မှ ထွက်လာသော
အရည်)။

[اَبْرَقْ] ❶ ဘာကိုမျှ မမြင်နိုင်လောက်အောင် တုန်လှုပ်ခြင်း။ မေ့လုမတတ် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားခြင်း။ ❷ အကြည့်ရဲခြင်း။ မျက်လုံးစူးရှတောက်ပခြင်း။ ❸ အဖြူနှင့် အနက်ရောနေသောအရောင် တောက်ပခြင်း။

[اَبْرَقْ] ❶ ဘာကိုမျှ မမြင်နိုင်လောက်အောင် တုန်လှုပ်သော(သူ)။ မေ့လုမတတ် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသော(သူ)။ ❷ အကြည့်ရဲသော(သူ)။ မျက်လုံး စူးရှတောက်ပသော(သူ)။ ❸ အဖြူနှင့်အနက် ရောနေသော(အရာ)။ [اَبْرَقَاءُ] (ج) (م) (اَبْرَق)

[اَبْرَقْ] ❶ မိုးတိမ်သို့ မဟုတ်ကောင်းကင်၌ လျှပ်စီးလက်သည်။ ❷ [اَبْرَقَانْ] အထိတ်တလန့်ဖြစ်စေသည်။ လျှပ်ရောင်သက်ရောက်သည်။ ❸ ကြေးနန်းရိုက်သည်။ ❹ [اَبْرَقَانْ] (م) [اَبْرَقَانْ] မိုးရွာချသည်။ ❺ [اَبْرَقَانْ] လျှပ်စီးကို မြင်တွေ့ရသည်။ ❻ [اَبْرَقَانْ] မျက်နှာပြသည်။ မျက်စိပြသည်။ ❼ [اَبْرَقَانْ] (မီးကို)တလက်လက် တောက်ပစေသည်။

[اَبْرَقْ] ❶ [اَبْرَقَانْ] မျက်စိကို ပြုံး၍ကြည့်သည်။ ❷ [اَبْرَقَانْ] အထိတ်တလန့်ဖြစ်စေသည်။ ခြိမ်းခြောက်သည်။ [اَبْرَقَانْ] မင်းကို မသိတဲ့လူကဲ့သို့ ခြိမ်းခြောက်၊ မင်းအကြောင်းသိတဲ့လူကတော့ မင်းကို ဂရုမစိုက်ဘူး။ ❸ ခရီးဝေးထွက်သည်။ ❹ [اَبْرَقَانْ] မကောင်းမှု၌ နစ်မြုပ်သည်။ ❺ [اَبْرَقَانْ] မျက်နှာပြသည်။ မျက်စိပြသည်။ ❻ [اَبْرَقَانْ]

အိမ်ကို လှပစွာခင်းကျင်းထားသည်။

[اَبْرَقْ] ကျောက်ခဲ၊ သဲနှင့်ရွှံ့များရောနေသော မြေနေရာ။ [اَبْرَقْ] (ج)

[اَبْرَقْ] ❶ တလက်လက် တောက်ပသောမီး။ ❷ အသားအရေ ဝင်းလက်တောက်ပသောမိန်းမ။ ❸ မိမိ၏အလှကို ဖော်ပြသောမိန်းမ။ ❹ ကရားအိုး။

❶ [اَبْرَقْ] [اَبْرَقْ] ကြည့်

[اَبْرَقْ] ကောင်းကင်ခရီးကို ကြည့်ခြင်းတော်မူသောည၌ တမန်တော်မြတ် (ﷺ) စီးနင်းတော်မူသည့် အစီးအနင်း။

[اَبْرَقْ] ❶ လျှပ်စီး။ ❷ ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးကိရိယာ။ [اَبْرَقْ] (ج)

[اَبْرَقْ] [اَبْرَقَانْ] (ج) ဝန်စည်စလွယ်။ [اَبْرَقْ] ကျောက်ခဲ၊ သဲနှင့်ရွှံ့များရောနေသော မြေနေရာ။ [اَبْرَقْ] (ج)

[اَبْرَقْ] ❶ ကျောက်ခဲ၊ သဲနှင့်ရွှံ့များရောနေသော မြေနေရာ။ ❷ အဆီနည်းသော(အရာ)။ [اَبْرَقْ] (ج) [اَبْرَقْ] (ج)

[اَبْرَقْ] ကြေးနန်းစာ။

[اَبْرَقْ] ❶ အလံ။ ❷ အမှတ်အသား။ [اَبْرَقْ] (ج) [اَبْرَقْ]

❶ [اَبْرَقْ] ❶ အလံကိုင်း။ ❷ အမှတ်အသားပိုင်ရှင်။

❶ [اَبْرَقْ] ❶ [اَبْرَقْ] ရောင်စုံချယ်သည်။ ❷ အလှအပများဖြင့် တန်ဆာဆင်သည်။ ❸ [اَبْرَقْ] စိတ်ဝင်စားလာအောင် စကားကို တန်ဆာဆင်ပြောဆိုသည်။

[اَبْرَقْ] ❶ အရောင်အသွေး စုံလင်လှပ

သည်။ ❶ အလှအပများဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသည်။ ❷ စိတ်ဝင်စားရလောက်အောင် စကားအပြောအဆို လှပချောမွေ့သည်။
 [إِبْرَنْقَشَ] ❸ စိမ်းလန်းစိုပြေသည်။ ❹ [بِتِ الْأَشْجَارُ] သစ်ပင်များ လှပစွာပေါက်ရောက်သည်။
 [بِرَاقِشَ] ❺ အသွေးအရောင် အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲသောငှက်တစ်မျိုး။ ❻ မိမိနှင့်နီးစပ်သူကို ဘေးဆိုးသက်ရောက်စေတတ်သူ။
 [الْبِرْقَشُ] ငှက်ပုတီး။

❶ [بِرَقَطَ] ❶ ခူးနှစ်ဘက်ကိုချဲ့၍ ခြေသလုံးနှစ်ဘက်ပေါ်၌ထိုင်သည်။ ❷ [الشَّيْ] ကွဲကွာစေသည်။ တကွဲတပြားစီဖြစ်စေသည်။
 ❸ [الكَلَامَ] စကားကို အစီအစဉ်မတူပဲ ပြောဆိုသည်။ ပေါက်တတ်ကာရ ပြောဆိုသည်။

[تَبَرَّقَطَ] ❹ ပက်လက်လန်ကျသည်။ ကျောဖြင့်ကျသည်။ ❶ နေရာအနှံ့ကျက်စားသည်။
 ❷ [بِرَقَعَ] ❸ မိမိ၏မျက်နှာကို လွှမ်းခြုံဖုံးအုပ်သည်။ ခေါင်းမြီးခြုံသည်။
 ❹ [المرأة] မျက်နှာဖုံးတပ်ပေးသည်။ ခေါင်းမြီးခြုံစေသည်။ ❺ [الرَّجُلُ بِالْعَصَا] မျက်နှာကို တုတ်ဖြင့်ရိုက်သည်။

[تَبَرَّقَعَ] ❶ မျက်နှာ ဖုံးအုပ်နေသည်။ ခေါင်းမြီးခြုံထားသည်။ ❷ မျက်နှာဖုံးတပ်ထားသည်။
 [الْبَرْقَعَ] ❸ မျက်နှာဖုံး။ ခေါင်းမြီးခြုံသည်။

❶ တိရစ္ဆာန်အစီးအနင်း၏ ပေါင်၌ရှိသော အမှတ်အသား။ [ج] [بِرَاقِعَ]။

[الْبَرْقَوُعَ] ❷ မျက်နှာဖုံး။ ခေါင်းမြီးခြုံသည်။

❶ တိရစ္ဆာန်အစီးအနင်း၏ ပေါင်၌ရှိသော အမှတ်အသား။ [ج] [بِرَاقِعَ]။

[الْمَبْرَعُ] ❷ မျက်နှာတစ်ခုလုံး အဖြူကွက်ပါသော(မြင်း)။ ❸ ဂီတတူနိယာတစ်မျိုး။ [ج] [بِرَاقِعَ]။

[الْمَبْرَقَةُ] ❹ မျက်နှာတစ်ခုလုံး အဖြူကွက်ပါသော(မြင်းမ)။ ❶ ခေါင်းတစ်ခုလုံး အဖြူကွက်ရှိသောဆိတ်မ။
 [الْمَبْرَقَةُ] မြင်း၏မျက်နှာတစ်ခုလုံး ဖြူနေသောအကွက်။

❶ [الْبَرْقُوقُ] ဆီးပင်။

❷ [بِرَقْلَ] ❸ လိမ်ညှာသည်။ ❶ အပြောတစ်ခြား အလုပ်တခြားဖြစ်သည်။
 [الْبَرْقِلَ] တိုက်ပွဲ၌ သံလုံးဖြင့်ရန်သူအား ပစ်ခတ်ရန်အတွက် အသုံးပြုရသော လေးကိုင်း။

❶ [بِرَكْ] ❷ [الْبَعِيرُ] (ကုလားအုတ်)ရင်ပတ်ပေါ်၌ အိပ်ချသည်။ မှောက်လျက်ကျသည်။ နေရာတစ်နေရာ၌ စွဲမြဲစွာ ခူးထောက်ဝပ်ချသည်။ ❶ [فُلَانٌ] ရပ်တည်နေထိုင်သည်။ ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည်။ ❷

[فُلَانٌ عَلَى الْأَمْرِ] စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုမူဆောင်ရွက်သည်။ ❸ [السَّمَاءُ] မိုးအမြဲမပြတ် ရွာသည်။
 ❹ ခူးထောက်သည်။ ❺ [بِتِ الْمَرْأَةِ] ကြီးမားအရွယ်ရောက်သော သားသမီးများရှိလျက်နှင့် နောက်အိမ်ထောင်ပြုသည်။

[رُوكُ - تَبَرَّكُ] ❶ (ကုလားအုတ်)ရင်ပတ်ပေါ်၌ အိပ်ချခြင်း။ မှောက်လျက်ကျခြင်း။ နေရာတစ်နေရာ၌ စွဲမြဲစွာ ခူးထောက်ဝပ်ချခြင်း။

① ရပ်တည်နေထိုင်ခြင်း။ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း။ ② စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်း။ ③ မိုးအမြဲမပြတ်ရွာခြင်း။ ④ ဒူးထောက်ခြင်း။ ⑤ ကြီးမားအရွယ်ရောက်သော သားသမီးများရှိလျက်နှင့် နောက်အိမ်ထောင်ပြုခြင်း။ ⑥ ကြီးမားအရွယ်ရောက်သော သားသမီးများရှိလျက်နှင့် နောက်အိမ်ထောင်ပြုသောမိန်းမ။

⑦ [بَرَكَ] အားကုန်ပြေးသည်။ ဖုနောင့်နှင့်တင်ပါး တစ်သားတည်းဖြစ်အောင်ပြေးသည်။ ⑧ [الْبَعِيرُ] ကုလားအုတ်ကို ထိုင်ခိုင်းသည်။

⑨ [بَرَكَ] စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုမူဆောင်ရွက်သည်။ ⑩ [اللَّهُ الشَّيْءُ أَوْ فِيهِ أَوْ عَلَيْهِ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ကျက်သရေမင်္ဂလာတိုးပွားစေတော်မူသည်။ ကောင်းချီးပေးတော်မူသည်။

⑪ [الْبَعِيرُ] (ကုလားအုတ်)ရပ်ပတ်ပေါ်၌ အိပ်ချသည်။ မှောက်လျက်ကျသည်။ နေရာတစ်နေရာ၌ စွဲမြဲစွာဒူးထောက်ဝပ်ချသည်။ ⑫ [السَّمَاءُ] မြေမျက်နှာပြင်ကို ကွဲအက်တိုက်စားစေသည်အထိ မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်။ ⑬ [عَلَى فُلَانٍ] ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိရန်၊ ကောင်းချီးမင်္ဂလာရရှိရန် ဆုတောင်းပေးသည်။

⑭ [الْبَعِيرُ] (ကုလားအုတ်)ရပ်ပတ်ပေါ်၌ အိပ်ချသည်။ မှောက်လျက်ကျသည်။ နေရာတစ်နေရာ၌ စွဲမြဲစွာဒူးထောက်ဝပ်ချသည်။ ⑮ [الدَّابَّةُ] ဘေး

စောင်းခြေးသည်။ တစောင်းပြေးသည်။ ⑯ [فِي الْعَنَوِ] အားကုန်ပြေးသည်။ ဖုနောင့်နှင့်တင်ပါး တစ်သားတည်းဖြစ်အောင်ပြေးသည်။ ⑰ [بِتِ السَّمَاءِ] မိုးအမြဲမပြတ် ရွာသည်။ ⑱ [مُصَارَعَهُ] မိမိ၏ပြိုင်ဘက် နှပမ်းသတ်သူကို မိမိ၏ရပ်ပတ်အောက်၌ ဖိလှဲချသည်။ ⑲ [الرَّجُلِ] ၎င်း၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ညှိုးနွမ်းအောင်လုပ်ကြံသည်။

⑳ [تَبَارَكَ] မြင့်မြတ်သည်။ အခြေအနေမြင့်မားသည်။ ㉑ [اللَّهُ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် သန့်ရှင်းမြင့်မြတ်တော်မူသည်။ ㉒ [تَبَارَكَ الَّذِي يَبْدِئُ الْمَلِكُ] မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့်ပြည့်ဝစုံလင်တော်မူသော အကြင်အရှင်မြတ်၏လက်တော်၌ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာသည် တည်၏။ ㉓ [هُ] (ယင်းဖြင့်)မင်္ဂလာယူသည်။ ကောင်းချီးမင်္ဂလာတောင်းခံသည်။

㉔ [هُ] (ယင်းဖြင့်) မင်္ဂလာယူသည်။ ကောင်းချီးမင်္ဂလာတောင်းခံသည်။

㉕ [بَرَكَ] ဒီနေရာမှာပဲနေ။ ဘယ်မှမသွားနဲ့။ စွဲစွဲမြဲမြဲရပ်တည်နေပါ။ (အမိန့်ပေးကြံယာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပေးသောနာမ်)

㉖ [الْبَرَكَاءُ] ① စစ်မြေပြင်။ ② စစ်မြေပြင်၌ စွဲကြီးစွာဖြင့် ကြံ့ကြံ့ခံရပ်တည်မှု။

㉗ [الْبَرَكَ] ① ရပ်ပတ်။ ဗိုက်သာ။ ② ကုလားအုတ်ထိုင်သောအခါ မြေနှင့်ထိနေသော ရင်ပတ်အစိတ်အပိုင်း။ ③ ဒူးထောက်ဝပ်နေသော ကုလားအုတ်များ။ ④ အလွန်များပြားလှသော ကုလားအုတ်။

㉘ [الْبَرَكَ] ① တစ်စုံတစ်ခုပေါ်၌ ရပ်တည်နေ

သူ။ ဒူးထောက်နေသူ။ ❶ သတ္တိကြောင်သူ။

❷ အိပ်စက်နေသူ၏ရင်ပတ်ပေါ်၌ တစ်ကိုယ်လုံးမလှုပ်နိုင်အောင် ဖိစားထားမှု။ အိပ်စက်နေသူ၏ရင်ပတ်ပေါ်၌ မိစ္ဆာကောင်တက်စီးခြင်း။

[الْبَارُوك] ❸ တစ်စုံတစ်ရာပေါ်၌ ရပ်တည်နေ

သူ။ ဒူးထောက်နေသူ။ ❶ သတ္တိကြောင်သူ။

❷ အိပ်စက်နေသူ၏ရင်ပတ်ပေါ်၌ တစ်ကိုယ်လုံးမလှုပ်နိုင်အောင် ဖိစားထားမှု။ အိပ်စက်နေသူ၏ရင်ပတ်ပေါ်၌ မိစ္ဆာကောင်တက်စီးခြင်း။

[الْبَرَكَة] ❸ တိုးတက်ကြီးပွားမှု။ တိုးပွားများပြားမှု။ ❶ အကြောင်းလှမှု။ အခြေအနေ

ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်မှု။ ❷ အိပ်စက်နေသူ၏ရင်ပတ်ပေါ်၌ မလှုပ်နိုင်အောင် ဖိစီးထားမှု။

❸ [حَبَّةُ الْبَرَكَة] ကရဝေးစေ့။

[الْبَرَكَة] ရေကန်။ ရေအိုင်။

[الْبُرْكَة] ရေဘဲ။ (ج) [بُرْكَة]။

[الْبَرُوكُ. الْبَرِيكَة] စွန်ပလွံသီးနှင့် ထောပတ်ရော၍ ပြုလုပ်ထားသော အချိုမှုန့်တစ်မျိုး။

[الْبَرِيكَة] ❶ မင်္ဂလာရှိသော(သူ၊ အရာ)။ ❶

ဒိန်နှင့်စားရသော စွန်ပလွံသီးအမှည့်။ (ج) [بُرْكَة]။

[الْمَبْرُكَة] ❶ မင်္ဂလာရှိသော(နေရာ၊ အချိန်)။

❷ ဒူးထောက်သည့်နေရာ။ [لَيْسَ لِمَبْرُكٍ جَمَلٌ] သနားခြင်းတစ်ပြားတောင်မရှိတူ။ (ج) [مَبْرُكٌ]။

❸ [الْبَرَكَا] စက်ဝိုင်းများရေးဆွဲရန် အသုံးပြုရသော ထောက်စူး။ ကြည့် [الْبَرَجَل]

❸ [الْبُرْكَان] မီးတောင်။

❸ [الْبُرْكَان] ❶ ဒူးထောက်လဲကျသည်။ ဒူးထောက်လျက် အနေအထားဖြင့် လိမ့်ကျ

သည်။ ❶ လေးဘက်ထောက် အနေအထားဖြင့်ရပ်သည်။ လေးချောင်းထောက် ပုံစံဖြင့်

နေသည်။ ❷ [الرَّجُل] တွန်းထိုးလှဲချသည်။ နှပ်မီးသတ်သည်။ ❸ [الشَّيْ] ဖြတ်တောက်

သည်။

[تَبَرَّكَ] ❹ လဲကျသည်။ ဒူးထောက်လျက်

အနေအထားဖြင့် လိမ့်ကျသည်။ ❶ ပြတ်တောက်သွားသည်။

[الْبَرَكَة] ❶ လူပု။ ❶ အလွန်ပူသော ကုလားအုတ်။ ❷ လေးလံသဖြင့် ခြေကားယား

ဖြစ်နေသူ။

❸ [بِرْلَمَان] ပါလီမန်လွှတ်တော်။ တရားဥပဒေပြုလွှတ်တော်။

❸ [الْبَرَلْت] အလွန်အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သောစိန်။

❸ [الْبَرْ] ကြိုးအစနစ်ဘက်ကို ရစ်ပတ်ချည် နောင်သည်။ ကြိုးကျစ်သည်။

❶ [الشَّيْ] ခိုင်မာအောင်လုပ်သည်။

[بَرَم] ❷ ကြိုးအစနစ်ဘက်ကို ရစ်ပတ်ချည်နောင်ခြင်း။ ကြိုးကျစ်ခြင်း။ ❶ ခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[بَرَم] ❸ [بَرَم] ငြီးငွေ့သည်။ စိတ်ကုန်သည်။ အမြင်ကပ်သည်။ ❶ [بَسْنَطِقَة] စ

ကားထစ်သည်။ ရှင်းလင်းပီသစွာ မပြောနိုင်ပဲရှိသည်။ [بِالْحُجَّةِ وَالْجَوَاب] အထောက်အထားမပြနိုင်အောင်ဖြစ်သည်။ အဖြေမပေးနိုင်အောင်ဖြစ်သည်။

[بَرَم] ❶ ငြီးငွေ့ခြင်း။ စိတ်ကုန်ခြင်း။ အမြင်ကပ်ခြင်း။ ❶ စကားထစ်ခြင်း။ ရှင်းလင်း

ပီသစွာ မပြောနိုင်ခြင်း။

[بَرْم] ❶ ငြီးငွေ့သော(သူ)။ စိတ်ကုန်သော(သူ)။ အမြင်ကပ်သော(သူ)။ ❷ စကားထပ်သော(သူ)။ ရှင်းလင်းပီသစွာ မပြောနိုင်သော(သူ)။

[أَبْرَم] ❸ ကျောက်ခွက်ပြုလုပ်သည်။ ❹ [الْكِرْم] စပျစ်ပင် အသီးအကင်းဖြစ်သည်။ ❺ [الْحَبْل] အခိုင်အမာ ထုံးဖွဲ့သည်။ ❻ [الشَّيْ] အခိုင်အမာပြုလုပ်သည်။ ခိုင်မြဲစေသည်။ ❼ ငြီးငွေ့စေသည်။ စိတ်ကုန်စေသည်။ အမြင်ကပ်အောင် နေထိုင်ပြုမူသည်။ ❽ [الْأَمْر] အခိုင်အမာပြဌာန်းသည်။

[تَبَرَّمَ] ငြီးငွေ့သည်။ စိတ်ကုန်သည်။ အမြင်ကပ်သည်။

[الْبَرِيْمَةُ] အပေါက်ဖောက်ရန်အတွက် အသုံးပြုရသောစူး။ ဖောက်စူး။

[الْبَرَم] ❶ စပျစ်သီးအကင်း။ ❷ ကာချယ်အစို။ ❸ စေးနဲတွန့်တိုသဖြင့် လူအများနှင့် ရောနှောဆက်ဆံခြင်းမရှိသူ။ ပေးကမ်းရမည်ကို ကြောက်သဖြင့် လူများကိုရှောင်နေသူ။ [أَبْرَام] (ج)။

[الْبَرِيْمَةُ] ကျောက်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောအိုး၊ ခွက်။ (ج) [بَرْم-بَرْم-بَرَام]

[الْبَرِيْم] ❶ အရောင်နှစ်ခုရောနေသောကြိုး။ ❷ အမျိုးသမီးများ ခါးနှင့်လက်မောင်း၌ ချည်နှောင်သော လက်ဝတ်ရတနာတို့ဖြင့် ဖွန်းမံထားသည့်ကြိုး။ ❸ မျက်စိမထိရန် ကလေးများ၌ ချိတ်ဆွဲပေးသော အဆောင်လက်ဖွဲ့။ ❹ သုံးလွန်းတင်ကြိုးရှိ တစ်ကြိုး။

❶ လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ အလွှာပေါင်းစုံ ရောနှောနေသော လူစုလူဝေး။ ❷ လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ အလွှာပေါင်းစုံ ရောနှောနေသော စစ်တပ်။ ❸ ကာချယ်နှင့်စိုနေသောမျက်ရည်။ မိုးသောက်ရောင်ခြည်။ ❹ စွပ်စွဲခံရသူ။ အထင်ခံရသူ။ [الْبَيْرَم] သစ်များကို ခွဲဖြတ်ရာ၌ အသုံးပြုရသော သံဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့် သပ်ချောင်း။ [مَبْرَم] (ج) လွန်၊ ရက်ဖောက်တံ။ [مَبْرَم] (ج) လေးလံသောအရာ။ အပြောအဆို မိုက်ရိုင်းကြမ်းတမ်းသူ။

❶ [الْبَرْمَانِي] ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါ သို့မဟုတ်အပင်။

❷ [بَرَامِيل] (ج) သစ်သားစည်။

❸ [بَرَامِق] (ج) ပွတ်လုံး။

❹ [بَرْمَات] အီဂျစ်တိုင်းရင်းသား ကစ်ဘ်တို့လူမျိုးတို့၏ပြက္ခဒိန်အရ ခုနစ်လမြောက်ဖြစ်သောလ။

❺ [بَرْمُودَة] အီဂျစ်တိုင်းရင်းသား ကစ်ဘ်တို့လူမျိုးတို့၏ပြက္ခဒိန်အရ ရှစ်လမြောက်ဖြစ်သောလ။

❻ [الْبَرْنِي] လုံးဝန်း၍အနီရောင်ရှိသော အကောင်းစားစွန်ပလွံသီးတစ်မျိုး။

[الْبَرْنِيَّة] ❶ လုံးဝန်း၍အနီရောင်ရှိသော အကောင်းစားစွန်ပလွံသီးတစ်လုံး။ ❷ မြေသို့မဟုတ် ဖလံဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော အဝကျယ်သည့်အိုး၊ ခွက်။ ❸ ငယ်ရွယ်သောကြက်ဖ။ [بَرَانِي] (ج)။

[الْبَرْنِيَّة] ❶ စာရင်းစာရွက်။ ❷ ပစ္စည်းစာရင်း။ ❸ လုပ်ငန်းစဉ် ရေးဆွဲထားသော စာ

ရွက်၊ စာတမ်း။ ❶ အဆင့်ဆင့် ဆင့်ပြန်ပို့ချသူတို့၏ အမည်စာရင်းကို ပြုစုထားသောစာအုပ်။ ❷ အစီအစဉ်။ (အခမ်းအနားအစီအစဉ်၊ အသံလွှင့်အစီအစဉ်စသည်)။ (ج) [بِرَاسِي]

❶ [الْبُرْجُكُ] ❷ ဇာပါး။ ❸ လှိုင်းတွန့်အထည်စ။

❶ [الْبُرْنُزُ] ကြေးနီနှင့်ခဲမဖြူသတ္တုစပ်။

❶ [بِرَّسٍ] ❷ အရပ်လူမျိုးများ ဝတ်ဆင်သော ခေါင်းဆောင်းပါဝတ်ရုံကို ဝတ်ဆင်သည်။ ❸ ရေချိုးပြီးဝတ်ဆင်ရသော အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်သည်။

[الْبِرْسُ] ❷ အရပ်လူမျိုးများ ဝတ်ဆင်သော ခေါင်းဆောင်းပါဝတ်ရုံ။ ❸ ရေချိုးပြီး ဝတ်ဆင်ရသောအဝတ်။ (ج) [بِرَّاسٍ]

❶ [الْبِرْنُوفُ] ထန်းပင်နှင့်တူသော အပင်တစ်မျိုး။

❶ [بِرْنَطٍ] ဥရောပလူမျိုးတို့ဆောင်းသော ဦးထုပ်ကို ဆောင်းသည်။

[الْبِرْنِطَةُ] ဥရောပလူမျိုးတို့ဆောင်းသော ဦးထုပ်။ (ج) [بِرَّانِيطٍ]

❶ [بِرْنَقٍ] ပိုက်ဆံလျှော်ပင်၏အစေ့မှ ထုတ်ယူပြုလုပ်ထားသော ဆေးရောင်ဖြင့် ချယ်သည်။ အဝါဖျော့ရောင်ချယ်သည်။

[الْبِرْنِيقِيُّ] ပိုက်ဆံလျှော်ပင်၏အစေ့မှ ထုတ်ယူပြုလုပ်ထားသော ဆိုးဆေး။

❶ [بِرَّه] ❷ ခန္ဓာကိုယ် အသားအရေပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ် ကြီးမားတုတ်ခိုင်သည်။

❶ ဖြူဖွေးတောက်ပသည်။ ❷ ခန္ဓာကိုယ်

အသားအရေ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးလာသည်။

[بِرَّه] ❷ ခန္ဓာကိုယ် အသားအရေပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ် ကြီးမားတုတ်ခိုင်ခြင်း။

❶ ဖြူဖွေးတောက်ပခြင်း။ ❷ ခန္ဓာကိုယ် အသားအရေ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးလာခြင်း။

[بِرَّه] ❷ ခန္ဓာကိုယ် အသားအရေပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ် ကြီးမားတုတ်ခိုင်သော (သူ)။ ❸ ဖြူဖွေးတောက်ပသော (သူ)။ ❹

ခန္ဓာကိုယ် အသားအရေ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးလာသော (သူ)။ (م) [بِرَّهَاءُ] (ج) [بِرَّه]။

[بِرَّه] ❶ အထောက်အထား ယူလာပြသည်။ ❷ ထူးခြားဆန်းကျယ်မှုများကို ယူလာပြသည်။ ❸ လူအများကို လွှမ်းမိုးသည်။

[الْبِرْهَةُ. الْبِرْهَةُ] ❶ ခေတ္တခဏအချိန်။ ❷ အချိန်ပိုင်း။ အချိန်တို။

❶ [بِرْهَم] မျက်တောင်မခတ်ပဲ စိုက်ကြည့်သည်။

[الْبِرْهَامَةُ] ဗြာဟ္မဏပုဏ္ဏားများ။

[الْبِرْهَمِيُّ] ဗြာဟ္မဏပုဏ္ဏား။

[الْبِرْهَمَةُ. الْبِرْهَمَةُ] ❶ အဖူး၊ အငုံ။ ❷ အခက်အညွန့်။ ❸ ပန်း။ ❹ အခိုင်။

❶ [بِرْهَن] အထောက်အထား အထင်အရှား ယူလာပြသည်။

[الْبِرْهَانُ] ထင်ရှားပြတ်သားသော အထောက်အထား။ (ج) [بِرَّاهِنٍ]

❶ [بِرَّه] ❷ [الْبِرَّة] လက်ကောက်ကွင်း၊ နားကွင်း၊ နှာခေါင်းကွင်း၊ ခြေကွင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်သည်။ ❸ [الْجَمَل] (ကုလား

အုတ်၏နာခေါင်း၌)နဖားကွင်း တပ်ဆင်ပေးသည်။ ❶ [-(الْعُودَ أَوْ السَّهْمَ أَوْ الْقَلَمَ)] (တုတ်၊ မြား၊ ခဲတံစသည်ကို)ချွန်ထက်အောင်လုပ်သည်။ ❷ [-(اللَّهُ الشَّيْءَ)] ဖန်ဆင်းသည်။

[بَرَوْ] ❸ လက်ကောက်ကွင်း၊ နားကွင်း၊ နာခေါင်းကွင်း၊ ခြေကွင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်ခြင်း။ ❹ (ကုလားအုတ်၏နာခေါင်း၌)နဖားကွင်း တပ်ဆင်ပေးခြင်း။ ❺ (တုတ်၊ မြား၊ ခဲတံစသည်ကို)ချွန်ထက်အောင်လုပ်ခြင်း။ ❻ ဖန်ဆင်းခြင်း။

[مَبْرُؤٌ] ❷ နာခေါင်း၌ နဖားကွင်း တပ်ဆင်ထားသော(ကုလားအုတ်)။ ❸ ချွန်ထက်အောင်လုပ်ထားသော(တုတ်၊ မြား၊ ခဲတံစသည်)။ ❹ ဖန်ဆင်းထားသော(အဖန်ဆင်းခံ)။ [أَبْرَى] ❶ (ကုလားအုတ်၏နာခေါင်း၌)နဖားကွင်း တပ်ဆင်ပေးသည်။

[بَرَوْ] ❷ လက်ကောက်ကွင်း၊ နားကွင်း၊ နာခေါင်းကွင်း၊ ခြေကွင်းစသည်။ ❸ နဖားကွင်း။ ❹ [بَرَى - بَرَات - بَرُونَ - بَرَيْنَ (ج)] (အုတ်၊ မြား၊ ခဲတံစသည်ကို)ချွန်ထက်အောင်သွေးသဖြင့် ထွက်လာသော အပိုင်းအစများ။ အစအနများ။ ❺ အသုံးပြုပြီးနောက် ကျန်ရှိသော ဆပ်ပြာအပိုင်းအစ။

[الْبَرِيَّةُ] အဖန်ဆင်းခံများ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါများ။ [بَرَا] (ج) [بَرَايَا]

* [الْبَرُوتُ تَسْتَنِيَّةٌ] ဘရင်ဂျီခရစ်ယာန်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်၍ သီးခြားခွဲထွက်သော ပရိုတက်စတင့်

ဝါဒ။

[بُرُوتَسْتَو] ဘဏ်ငွေလွှဲလွှာကို ကန့်ကွက်ကြောင်း အသိပေးကြေငြာချက်။

❶ [بُرُوتُون] ပရိုတွန်၊ (အနုမြူ၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လျှပ်စစ်အဖိုဓါတ်ဆောင်သော ပရမာအနုမြူ။

❷ [بُرُوزَ] ဘောင်ခတ်သည်။ [بُرُوزَ] ဘောင်၊ (တံခါးဘောင်၊ ဓါတ်ပုံဘောင်စသည်)။ ကြည့် [اِطَارَ]

❸ [الْبُرُوقَةُ] ❶ သေခြာအောင် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း။ ❷ ပရူဖ်ဖတ်ခြင်း။ ❸ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု။

❹ [الْبُرُوقُ] ❶ ရွက်နု၊ မြက်နု။ ❷ အပင်တစ်မျိုး။ [بِرَاوِقُ (ج)]

❶ [-(الْحَجَرَ أَوْ الْعُودَ)] (ကျောက်၊ သစ်စသည်ကို)ထွင်း၍ ပုံဖော်သည်၊ ထွင်းထုသည်။ ❷ [-(الْقَلَمَ)] (ကလောင်၊ ခဲတံစသည်ကို)ချွန်သည်။ ❸ [-(السَّهْمَ أَوْ الْجَوْعَ الْإِنْسَانِ وَالْبَعِيرَ)] (ခရီးသို့မဟုတ် ငတ်ပြတ်မှုက လူသို့မဟုတ် ကုလားအုတ်ကို)ပိန်ခြီးစေသည်။ ❹ [-(لَهُ)] တင်ဆက်သည်။ တင်ပြသည်။

[بَرَى] ❶ (ကျောက်၊ သစ်စသည်ကို)ထွင်းသည်၊ ထွင်းထုခြင်း။ ❷ (ကလောင်၊ ခဲတံစသည်ကို)ချွန်ခြင်း၊ သွေးခြင်း။ ❸ ပိန်ခြီးစေခြင်း။ ❹ တင်ဆက်ခြင်း။ တင်ပြခြင်း။

[بَارَى] ❶ (ကျောက်၊ သစ်စသည်ကို)ထွင်းသော(သူ)၊ ထွင်းထုပုံဖော်သော(သူ)။ [عَاطَى الْقَوْسَ بَارَهًا] (ချောအောင်သပ်သော(သူ))။ ဒီကိစ္စကို သူနဲ့သက်ဆိုင်သူကို လွှဲလိုက်။ ❷

(ကလောင်၊ ခဲတံ စသည်ကို)ချွန်သော(သူ)။
သွေးသော(သူ)။ ❶ ပိန်ခြိုးစေသော(သူ၊ အ
ရာ)။ ❷ တင်ဆက်သော(သူ)။ တင်ပြသော
(သူ)။

[مَبْرُؤٌ - بَرَى] ပိန်ခြိုးစေသော(သူ၊ အရာ)။
[أَبْرَى] မြေကြီး လူးထိသည်။ ဖုံးပေသည်။
ဖုံးတက်သည်။

[بَارَى] ❶ ဖက်ပြိုင်သည်။ ပြိုင်ဆိုင်တုပ
သည်။ ❷ အားပြိုင်သည်။ ❸ [أَمْرًا] မိမိ
၏ဧနီးမယားကို ကောင်းမွန်စွာ ကွာရှင်းပြတ်
စဲသည်။ ကြည့် [برا]

[الْحَجَرُ أَوْ الْعُودَ] (ကျောက်၊
သစ် စသည်ကို)ထွင်းသည်၊ ထွင်းထုသည်။
[انْبَرَى] ❶ [الْحَجَرُ أَوْ الْعُودَ] (ကျောက်၊
သစ်စသည်)ထွင်းထားပြီးသားဖြစ်သည်၊ ထွင်း
ထုထားသည်။ ❷ [الْقَلَمَ] (ကလောင်၊ ခဲတံ
စသည်)ချွန်ထက်သည်။ ချွန်မြအောင်သွေး
ထားသည်။ ❸ [الْإِنْسَانَ وَالْبَعِيرَ] (ခရီးသို့မ
ဟုတ် ထတ်ပြတ်ကြောင့် လူသို့မဟုတ် ကုလား
အုတ်)ပိန်ခြိုးလာသည်။ ❹ [لَهُ] တင်ဆက်
သည်။ တင်ပြသည်။

[تَبَارَى] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဖက်ပြိုင်သည်။
❷ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး တုပပြိုင်ဆိုင်သည်။ ❸
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အားပြိုင်သည်။ ဂုဏ်တု
ဂုဏ်ပြိုင် ပြုလုပ်သည်။
«نَهَى عَنْ طَعَامِ الْمُتَبَارِينَ أَنْ يَوْكَلَ» တစ်ဦးနှင့်
တစ်ဦး ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် ပြုလုပ်၍ ကျွေးသော
သူနှစ်ဦး၏ အစားအစာကို မစားရဟု တားမြစ်
ထား၏။

[تَبَرَّى] ❶ လိုချင်တတ်မက်သောအကြည့်
ဖြင့်ကြည့်သည်။ မြှော်လင့်ချက်ဖြင့် ကြည့်
သည်။ ❷ ကိုယ်ရောင် ထင်ရှားပြသသည်။

[أَلْبَارِءُ] ကြည့်[بور]

[أَلْبَارِئُ] ကြည့်[بور]

[أَلْبَارِئُ] ကြည့်[بور]

[أَلْبَرَى] ❶ မြေကြီး၊ ဖုံး၊ သဲ။ ပျက်စီးပါစေ။
[فِيهِ الْبَرَى] အကျိုးနည်းပါစေ။ ❷ အဖန်
ဆင်းခံ ဝေနေယျသတ္တဝါများ။

[أَلْبَرَاءُ] ကျောက်၊ သစ်၊ ဝါးစသည်တို့ကို
ပုံဖော်ထွင်းထုသဖြင့် ထွက်လာသော အစ
အနုအတိုအထွာများ။ ကလောင်၊ ခဲတံစသည်
တို့ကို ချွန်သဖြင့် ထွက်လာသော ချွန်စများ။

[أَلْبَرَايَةُ] ❶ ကျောက်၊ သစ်၊ ဝါးစသည်တို့
ကို ပုံဖော်ထွင်းထုသဖြင့် ထွက်လာသော အစ
အနုအတိုအထွာများ။ ကလောင်၊ ခဲတံ စ
သည်တို့ကို ချွန်သဖြင့် ထွက်လာသော ချွန်စ
များ။ ❷ အလွန်ဆိုးယုတ် အောက်တန်းကျသူ။
[نَاقَةٌ ذَاتُ بَرٍّ آيَةً] အဆီ၊ အသားနှင့် ပြည့်ဖြိုး
သောကုလားအုတ်မ။

[أَلْبَرَايَةُ] ကျောက်၊ သစ်၊ ဝါးစသည်တို့ကို
ပုံဖော်ထွင်းထုသည့် အတတ်ပညာ။

[أَلْبَرَاءُ] ကျောက်၊ သစ်၊ ဝါးစသည်တို့ကို
ပုံဖော်ထွင်းထုပုံဖော်၍ အသက်မွေးသူ။

[أَلْبَرَاءَةُ - أَلْبَرَايَةُ] ကလောင်၊ ခဲတံစသည်ကို ချွန်
သည့်ကိရိယာ။

❶ [أَلْبَرَى بِرَى] ဗီတာမင်ဓါတ်ချို့တဲ့သည့် ရောဂါ။
[أَلْمَبَارَةُ] အသင်းနှစ်သင်း သို့မဟုတ် လူနှစ်
ယောက်ပြိုင်ပွဲ(အားကစား)။ (ج) «مَبَارَاتٍ»

[الْمَبْرَأَةُ] ကလောင်၊ ခဲတံစသည်ကို ချွန်
သည့်ကိရိယာ။ (ج) [مَبْرَأ]။

- [بَزَزَ] ❶ ခပ်သွက်သွက် လမ်းလျှောက်
သည်။ သုတ်ခြေတင်သည်။ ❷ ရှုံးနိမ့်သဖြင့်
ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည်။ ❸ လှုပ်ရှား
သည်။ တုန်ခါလှုပ်ရှားသည်။ ❹ [الرَّجُلَ] -
ခပ်ကြမ်းကြမ်း ဆွဲခါလှုပ်ရမ်းသည်။ ❺
[الدَّابَّةَ] - ခပ်ကြမ်းကြမ်း ဆောင့်ဆွဲသည်။ ❻
[الشَّيْءَ] - ပြုပြင်မွမ်းမံသည်။ ❼ ရုတ်တရက်
သုတ်ဆွဲယူငင်သည်။ အားဖြင့်ဆွဲထုတ်သည်။
❶ အပြီးအပိုင် လွှင့်ပစ်သည်။

[الْبَزْبُزُ] ❶ ခြေလှမ်းသွက်သောသူ။ ❷ အ
လွန်လှုပ်ရှားသော(သူ၊ အရာ)။ ❸ လမ်းခရီး၌
ပေါ့ပါးသွက်လက်သောအစေခံ။

[الْبَزْبَازُ] ❶ ခြေလှမ်းသွက်သောသူ။ ❷ အ
လွန်လှုပ်ရှားသော(သူ၊ အရာ)။ ❸ လမ်းခရီး၌
ပေါ့ပါးသွက်လက်သောအစေခံ။

[الْبَزْبُورُ] ❶ ပိုက်နှုတ်သီးချွန်၊ နော်ဇယ်။ ❷
ပိုက်ခေါင်း။

- [بَزَحَ] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာ
ဆက်ဆံသည်။ ဝင့်ကြွားသည်။ ❷ လှည့်စား
သည်။ ❸ လှပအောင် တန်ဆာဆင်သည်။
မွမ်းမံချယ်သသည်။

[بَزَحَ] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာ
ဆက်ဆံခြင်း။ ဝင့်ကြွားခြင်း။ ❷ လှည့်စား
ခြင်း။ ❸ လှပအောင် တန်ဆာဆင်ခြင်း။ မွမ်း
မံချယ်သခြင်း။

[بَزَحَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာ
ဆက်ဆံသည်။ ဝင့်ကြွားသည်။

[بَزَجَ] လှပအောင် တန်ဆာဆင်သည်။
မွမ်းမံချယ်သသည်။

[بَزَّازَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာ
ဆက်ဆံသည်။ ဝင့်ကြွားသည်။

[الْبَزْجُ] မိမိအား ကောင်းမွန်စွာပြုမူဆက်
ဆံသူအား တူညီသောတုံ့ပြန်မှုကို ပေးသူ။

- [بَزَخَ] ❶ ခါးကော့သွားအောင် ရိုက်
သည်။ ❷ [ظَهَرَ بِالْعَصَا] (ခါးကို တုတ်ဖြင့်)
ကိုင်းညွတ်သွားသည်အထိ ထုရိုက်သည်။ ❸
[الْفَوْسَ] - လေးကိုင်းကို ကွေးညွတ်သည်။
❹ [الرَّجُلَ] - အရက်တကွဲ ဖြစ်စေသည်။
သိက္ခာမဲ့အောင် လုပ်သည်။

[بَزَخَ] ❶ ခါးကော့သွားအောင် ရိုက်ခြင်း။
❷ (ခါးကို တုတ် ဖြင့်) ကိုင်းညွတ်သွားသည်
အထိ ထုရိုက်ခြင်း။ ❸ လေးကိုင်းကို ကွေး
ညွတ်ခြင်း။ ❹ အရက်တကွဲ ဖြစ်စေခြင်း။
သိက္ခာမဲ့အောင်လုပ်ခြင်း။

[الْفَرْسَ] ❶ ရင်ကော့သည်။ ❷ (မြင်း၏ကျောပြင်)
ကိုင်းညွတ်သည်။

[بَزُخَ] ❶ ရင်ကော့ခြင်း။ ❷ (မြင်း၏
ကျောပြင်) ကိုင်းညွတ်ခြင်း။

[بَزُخَ] ❶ ရင်ကော့သော(သူ)။ ❷ ကိုင်း
ညွတ်သော(ကျော)။ (ج) [بَزَّخَاءَ] (م)။

[بَزَّخَ] ကျိုးနွံနာခံသည်။ ရိုက်ချိုးနိမ့်ချ
သည်။

[بَزَّخَ] [ظَهَرَ الْفَرْسَ] (မြင်း၏ကျောပြင်)
ကိုင်းညွတ်သည်။

[بَزَّخَ] ❶ ရင်ကော့၍ လမ်းလျှောက်
သည်။ ❷ ရင်ကော့၍ ထိုင်သည်။ ❸

[بِتِ الْمَرَاةِ] မိမိ၏တင်ပါးကို နောက်ပစ်၍
 လျှောက်သည်။ တင်ကို ကော့ထားသည်။
 ❶ [الْفَرْسُ] (မြင်းရေသောက်သောအခါ)
 ရှေ့နှစ်ဘက်ကို ထောက်၍ ရှေ့ခြံ နှစ်ဘက်
 ရင်ဘတ်နှင့်ထိလှန့်ပါး ကိုင်းညွတ်သည်။ ❷
 နောက်ကျသည်။

[الْبِرْخُ] နူးညံ့သော သဲမြေအခင်း။ (ج)
 [أَبْرَاخُ]

❶ [الْبِرْدَرَةُ] ❶ သိန်း၊ စွန်စသည့် ငှက်ရဲတို့ကို
 ကောင်းမွန်စွာ လေ့ကျင့်မွေးမြူ၍ သား
 ကောင်ဖမ်းရာ၌ အသုံးချသည့်အလုပ်။ ❷
 ယင်းအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးသူ။ ❸ ငှက်ရဲ၊
 သားရဲတို့၏သဘာဝနှင့် ၎င်းတို့၏သားကောင်
 ဖမ်းဆီးနိုင်စွမ်းရည်ကို လေ့လာသည့်ပညာ။

❶ [بِرْ] ❶ [الْحَبْ] မျိုးစေ့ချသည်။ မျိုး
 ကြွသည်။ ❷ [الْقِدْرُ] အိုးထဲ၌ သစ်စေ့ကို
 ပျိုးထည့်ထားသည်။ ❸ [فَلَانًا بِالْعَصَا] တုတ်
 ဖြင့်ရိုက်သည်။ ❹ [الْقَصَارُ الثَّوْبُ] အဝတ်
 ကို တုတ်ဖြင့်ရိုက်နှက် လျှော်ဖွတ်သည်။

[بِرْ] ❶ မျိုးစေ့ချခြင်း။ မျိုးကြွခြင်း။ ❷
 အိုးထဲ၌ သစ်စေ့ကို ပျိုးထည့်ထားခြင်း။ ❸
 တုတ်ဖြင့်ရိုက်ခြင်း။ ❹ (အဝတ်ကို တုတ်ဖြင့်)
 ရိုက်နှက်လျှော်ဖွတ်ခြင်း။

[بِرْ] ❶ [الْقِدْرُ] အိုးထဲ၌ သစ်စေ့ကို
 ပျိုးထည့်ထားသည်။ ❷ [الطَّعَامُ] (အစား
 အစာကို) ကောင်းအောင် ပြင်ဆင်သည်။ ❸
 [الْكَلَامُ] စကားကို လှပအောင် တန်ဆာ
 ဆင်၍ ပြောသည်။

[الْبَارُورُ] ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟုထင်ရသူ။

သံသယရှိသူ။ [بَوَايِرُ] (ج)

[الْبَزْرُ] ❶ မျိုးစေ့။ ❷ သားသမီးများ။ (ج)
 [بَزُورُ]

[الْبَزْرُ] ❶ မျိုးစေ့။ ❷ ဟင်းခတ်အမွှေး
 အကြိုင်။ (ج) [أَبَزَارُ] (ج) [أَبَزَارُ]

❶ [بَزْرُقُطُونَا] ဆေးဘက်ဝင် အပင်တစ်မျိုး၏
 အစေ့။ (ယင်းအပင်သည် အီဂျစ်နိုင်ငံ သဲမြေ
 များ၌ပေါက်ရောက်သည်။)

[الْبَزْرَاءُ] သားသမီးများစွာ မွေးဖွားသည့်မိ
 ခင်။

[الْبِزْرَةُ] ❶ မျိုးစေ့။ ❷ မျိုးရိုး။

[الْبِزْرَارُ] မျိုးစေ့ရောင်းသူ။

[الْبِزِيرَةُ] အပွင့်မပွင့်သည့် အပင်မှမျိုးပုံ။

[الْبِيزَارُ] ❶ ထွန်ယက်သူ။ ❷ သားကောင်
 ကို ဖမ်းဆီးပေးသောသိမ်းငှက်ကို ဆောင်
 ထားသောမုဆိုး။ (ج) [بِيَازَرَةُ]

[الْبِيزَارَةُ] ခဝါသည်တုတ်၊ (အဝတ်ဖွတ်လျှော်

ရာ၌ အသုံးပြုသောတုတ်)။ (ج) [بِيَازُرُ]

[الْبِيزَرُ] ခဝါသည်တုတ်၊ (အဝတ်ဖွတ်လျှော်

ရာ၌ အသုံးပြုသောတုတ်)။

[الْبِيزَرَةُ] ငှက်ရဲ၊ သားရဲတို့၏သဘာဝနှင့်
 ၎င်းတို့၏သားကောင်ကို ဖမ်းဆီးနိုင်စွမ်းရည်
 ကို လေ့လာသည့်ပညာ။ ကြည့် [الْبِرْدَرَةُ]

[الْمِجْرُ] ခဝါသည်တုတ်၊ (အဝတ်ဖွတ်လျှော်

ရာ၌ အသုံးပြုသောတုတ်)။

[الْمِزُورُ] သားသမီးများစွာ မွေးဖွားသည့်မိ
 ခင်။

❶ [بَرْ] ❶ [بَرْ] မိမိ၏ပြိုင်ဘက်အပေါ်
 အနိုင်ရသည်။ အောင်နိုင်သည်။ ❷ လှယက်

သည်။ အတင်းအဓမ္မ ရယူသိမ်းပိုက်သည်။
[مَنْعَ بَر] ဘယ်သူမဆို နိုင်ပြီဆိုရင် မတရား
လုပ်တတ်ကြတယ်။ ❶ [الشَّيْ] အတင်းဆွဲ
ထုတ်ယူသည်။

❶ [بَرْ - بَزَّة - بَزِيْزَى] မိမိ၏ပြိုင်ဘက်အပေါ် အနိုင်
ရခြင်း။ အောင်နိုင်ခြင်း။ ❶ လှယက်ခြင်း။
အတင်းအဓမ္မ ရယူသိမ်းပိုက်ခြင်း။ ❶ အတင်း
ဆွဲထုတ်ယူခြင်း။

❶ [بَرْ - بَزِيْزَى] မိမိ၏ပြိုင်ဘက်အပေါ်
အနိုင်ရသည်။ အောင်နိုင်သည်။ ❶ [الشَّيْ] -
အတင်းဆွဲထုတ်ယူသည်။

[الْبِرَازَةُ] အထည်ရောင်းဝယ်ရေး။ အဝတ်
အထည်ဖြင့် အသက်မွေးမှု။

[الْبِرَازَةُ] အထည်ရောင်းဝယ်ရေး။ အဝတ်
အထည်ဖြင့် အသက်မွေးမှု။

❶ [الْبِرَازَةُ] အဝတ်အထည်။ အထည်စ
တစ်မျိုး။ ❶ စစ်လက်နက်။

[الْبِرَازَةُ] အမျိုးသမီးတို့၏ရင်သား။ နို့။

[الْبِرَازَةُ] စစ်လက်နက်။

[الْبِرَازَةُ] အဝတ်အထည်ရောင်းသူ။ အထည်
သည်။

[الْبِرَازَةُ] ❶ စစ်လက်နက်။ ❶ အသွင်
သဏ္ဌာန်၊ သွင်ပြင်ရုပ်ဝိ။ ❶ လှပသောအ
ဝတ်အထည်။ ❶ ချောမောလှပမှု။

❶ [بَرْ - بَزِيْزَى] (ကလေးငယ်)ချစ်
ခင်ဖွယ် သန့်ရှင်းလှပသည်။ ❶ အပြောအ
ဆို၌ အတင့်ရဲသည်။ ပြောရဲဆိုရဲရှိသည်။
❶ အလွန်လှပသည်။ ❶ [الرَّجُلُ] ရှေ့
ဆောင်လမ်းပြဖြစ်သည်။ မြင့်မြတ်သည်။

[بَرْ - بَزِيْزَى] (ကလေးငယ်)ချစ်ခင်ဖွယ် သန့်
ရှင်းလှပခြင်း။ ❶ အပြောအဆို၌ အတင့်ရဲ
ခြင်း။ ပြောရဲဆိုရဲရှိခြင်း။ ❶ အလွန်လှပခြင်း။
❶ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြဖြစ်ခြင်း။ မြင့်မြတ်ခြင်း။

❶ [بَرْ - بَزِيْزَى] ချစ်ခင်ဖွယ် သန့်ရှင်းလှပသော
(သူ)။ ❶ အပြောအဆို၌ အတင့်ရဲသော(သူ)။
ပြောရဲဆိုရဲရှိသော(သူ)။ ❶ အလွန်လှပသော
(သူ)။ ❶ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြဖြစ်သော(သူ)။
မြင့်မြတ်သော(သူ)။

[بَرْ - بَزِيْزَى] ချစ်ခင်ဖွယ် သန့်ရှင်းလှပသည်။
❶ အပြောအဆို၌ အတင့်ရဲသည်။ ပြောရဲ
ဆိုရဲရှိသည်။ ❶ [الشَّرُّ] (ဘေးအန္တရာယ်)
ကျရောက်ပြန်နဲ့သည်။

❶ [بَرْ - بَزِيْزَى] သွားပေါက်သည်။ ❶
[الشَّيْ] (နေ)ထွက်လာသည်။
[القَمَرُ أَوْ النَّجْمُ] (လ သို့မဟုတ် ကြယ်)ထွက်
လာသည်။ «فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازَ غَا» သူသည်
လထွက်လာသည်ကို မြင်သောအခါ။ ❶
[الْجِلْدُ] အရေပြားကို ခွဲ၍ သွေးထွက်စေ
သည်။

[بَرْ - بَزِيْزَى] (သွား)ပေါက်ခြင်း။ ❶ (နေလ
သို့မဟုတ်ကြယ်)ထွက်လာခြင်း။ ❶ အရေပြား
ကိုခွဲ၍ သွေးထွက်စေခြင်း။

[بَرْ - بَزِيْزَى] သွေးထွက်စေသည်။ သွေးထုတ်
သည်။ ❶ [الْبَيْطَارُ الدَّابَّةُ] (တိရစ္ဆာန်ကိုကု
သသူ)ဆရာဝန်သုံးခွဲစိတ်ခါးဖြင့် တိရစ္ဆာန်၏
ခွါအတွင်းသို့ ဆေးထိုးသွင်း၍ကုသသည်။
[بَرْ - بَزِيْزَى] မိုးဦးရာသီ ကျရောက်
သည်။

[الْبَارِغَةُ] သွား။

[الْمَبْرُغُ] ဆရာဝန်သုံးခွဲစိတ်ခါး။ (ج)

❖ [بَرْقُ -] ❶ တံတွေး ထွေးသည်။ ❷

[بَرْقُ الشَّمْسِ] (နေ)ထွက်လာသည်။

[بَرْقُ - بَرْقًا] ❶ တံတွေးထွေးခြင်း။ ❷ (နေ) ထွက်လာခြင်း။

[الْبَرْقُ] ပုလွေကဲ့သို့ တီးမှုတ်ရသော တူရိယာတစ်မျိုး။

[الْبَرْقُ] တံတွေး။

❖ [بَرْقُ -] ❶ [الْبَرْقُ] (အစွယ်၊ သွားစွယ်) ထွက်သည်။ ❷ [الرَّجُلُ] အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်သည်။

ထိတွေ့မှုများသည်။ ❸

[الرَّأْيُ أَوْ الْأَمْرُ] (အတွေးအမြင်၊ အမှုကိစ္စ) တိကျခိုင်မာသည်။ ❹ [الشَّيْءُ] ခွဲသည်။ ❺

[الشَّرَابُ] (အရည်တစ်ခုခု ယိုစိမ့်လာရန်) အိုးကို ဖောက်သည်။ ❻ သန့်စင်သည်။ ❼

အခိုင်အမာ တွေးခေါ်ယူဆသည်။ ပြတ်ပြတ်သားသား လုပ်ကိုင်ဆုံးဖြတ်သည်။ အတွေးအခေါ်ဆန်းသစ်သည်။ ❽ [الْحَاجَةُ] (လိုအပ်ချက်ကို) ဖြည့်ဆည်းသည်။

[بَرْقُ - بَرْقًا] ❶ (အစွယ်၊ သွားစွယ်) ထွက်ခြင်း။

❷ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်ခြင်း။ ထိတွေ့မှုများခြင်း။ ❸ (အံတွေးအမြင်၊ အမှုကိစ္စ) တိကျခိုင်မာခြင်း။ ❹ ခွဲခြင်း။ ❺ (အရည်တစ်ခုခု ယိုစိမ့်လာရန်) အိုးကို ဖောက်ခြင်း။

❻ သန့်စင်ခြင်း။ ❼ အခိုင်အမာ တွေးခေါ်ယူဆခြင်း။ ပြတ်ပြတ်သားသား လုပ်ကိုင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ အတွေးအခေါ်ဆန်းသစ်ခြင်း။ ❽ (လိုအပ်ချက်ကို) ဖြည့်ဆည်းခြင်း။

[بَارِل] ❶ (အစွယ်၊ သွားစွယ်) ထွက်ခြင်း။

❷ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်သော(သူ)။ ထိတွေ့မှုများသော(သူ)။ ❸ (အတွေး အမြင်၊ အမှုကိစ္စ) တိကျခိုင်မာသော(သူ)။ ❹ ခွဲသော(သူ)။ ❺ (အရည်တစ်ခုခု ယိုစိမ့်လာရန်) အိုးကို ဖောက်သော(သူ)။ ❻ သန့်စင်သော(သူ)။

❼ အခိုင်အမာ တွေးခေါ်ယူဆသော(သူ)။ ပြတ်ပြတ်သားသား လုပ်ကိုင်ဆုံးဖြတ်သော(သူ)။ အတွေးအခေါ် ဆန်းသစ်သော(သူ)။

❽ (လိုအပ်ချက်ကို) ဖြည့်ဆည်းသော(သူ)။

[بَارِل - بَرْوَل] (အစွယ်၊ သွားစွယ်) ထွက်သော (ကုလားအုတ်)။ (ج)

[بَرْوَل - بَرْوَل] ❶ (အစွယ်၊ သွားစွယ်) ထွက်သော (ကုလားအုတ်)။ (ج)

❷ [بَرْوَل] (အစွယ်၊ သွားစွယ်) ထွက်သော (ကုလားအုတ်)။ (ج)

[بَرْوَل - بَرْوَل] သန့်စင်ထားပြီးဖြစ်သော၊ စစ်ထားပြီးဖြစ်သော(အရည်)။

[الرَّأْيُ أَوْ الْأَمْرُ] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်သည်။

[بَرْوَل] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[بَرْوَل] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[بَرْوَل] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[بَرْوَل] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[بَرْوَل] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[بَرْوَل] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[بَرْوَل] (အယူအဆ၊ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို) ဖော်ထုတ်၍ တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်ခြင်း။

[الْبَزْ أَل] ❶ (ဦးခေါင်း၊ မျက်နှာ၊ နဖူးစသည်
၌)သွေးထွက်စေသောအနာ၊ ဒဏ်ရာ။ ❷ လို
အပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည့်အရာ။
[الْبَزْ أَل] သန့်စင်ထားသော အရည်ထွက်
သည့်နေရာ၊ ရေစစ်အဝ။

[الْبَزْ أَل] ဖောက်စူး။

[الْبَزْ أَل] ❶ ဖောက်စူး။ ❷ ရေစစ်၊ အရည်
ကို သန့်စင်သည့် ကိရိယာ။(ج) [مَبَّازِل]။
[الْبَزْ أَل] ရေစစ်၊ အရည်ကို သန့်စင်သည့်
ကိရိယာ။

❶ [بَزْمٌ -] ❶ (စကား)ကြီးသည်။
အပြောကြီးသည်။ ❷ ရှေ့သွားဖြင့်
ကိုက်သည်။ ❸ [عَلَى الْأَمْرِ] အခိုင်အမာ
ဆုံးဖြတ်သည်။ စိတ်ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ❹
[بِالْبَيْتِ] ဝန်စည်စလွယ်ကို ထ၍သယ်
ဆောင်သွားသည်။ ❺ [الرَّجُلُ] ခေတ်ကာ
လ၏ကပ်ဆိုး၊ ဘေးဆိုး၊ ကြမ္မာဆိုး ဆိုက်
ရောက်သည်။ ❻ [الشَّرُّ] ရိုးဖွဲသည်။ ❼
[الْبَاقَةُ] လက်မနှင့်လက်ညှိုးဖြင့် ကုလား
အုတ်မကို နိညှစ်သည်။ ❽ [الْوَتْرُ] မြား
အမြီးကိုလက်မနှင့်လက်ညှိုးဖြင့်ကိုင်၍ ပစ်
လွှတ်သည်။ ❾ [غَلَا نَا الشَّرُّ] (တစ်စုံတစ်ရာ
ကို တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ)အတင်းအဓမ္မ
ရယူသိမ်းပိုက်သည်။

❶ [بَزْمٌ -] ❶ (စကား)ကြီးခြင်း၊ အပြောကြီး
ခြင်း။ ❷ ရှေ့သွားဖြင့် ကိုက်ခြင်း။ ❸ အခိုင်
အမာဆုံးဖြတ်ခြင်း။ စိတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း။ ❹
ဝန်စည်စလွယ်ကို ထ၍သယ်ဆောင်သွား
ခြင်း။ ❺ ခေတ်ကာလ၏ ကပ်ဆိုး၊ ဘေးဆိုး၊

ကြမ္မာဆိုး ဆိုက်ရောက်ခြင်း။ ❻ ချိုးဖဲ့ခြင်း။
❼ လက်မနှင့်လက်ညှိုးဖြင့် ကုလားအုတ်မကို
နိညှစ်ခြင်း။ ❽ မြားအမြီးကို လက်မနှင့်လက်
ညှိုးဖြင့်ကိုင်၍ ပစ်လွှတ်ခြင်း။ ❾ (တစ်စုံတစ်
ရာကို တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ)အတင်း
အဓမ္မရယူ သိမ်းပိုက်ခြင်း။

[الْبَزْ أَل] ကြည့်[ဗိဗ]

[الْبَزْ أَل] ပြင်းထန်ခက်ခဲမှု၊ ဘေးဆိုးကြီး။
(ج) [بَوَازِمٌ]။

[الْبَزْ أَل] ❶ ပြင်းထန်ခက်ခဲမှု၊ ဘေးဆိုးကြီး၊
ကြမ္မာဆိုး။ ❷ တစ်နေ့စာ၊ တစ်နှစ်စာ။ ❸ ဒီရီ
ဟာမ်ဒါးသုံးဆယ်နှင့်ညီမျှသော အလေးချိန်
ပမာဏ။

[الْبَزْ أَل] ❶ ဟင်းရွက်အစည်းကို ချည်
နှောင်သည့် အုန်းရွက်၊ စွန်ပလွံရွက်စသည်။
❷ ဟင်းရွက်အစည်း။ ❸ အပိုရိက္ခာ။(ج)
[بَزْمٌ]။

[الْبَزْ أَل] ❶ ဟင်းရွက်အစည်းကို ချည်နှောင်
သည့် အုန်းရွက်၊ စွန်ပလွံရွက်စသည်။ ❷
ဟင်းရွက်အစည်း။ ❸ အပိုရိက္ခာ။(ج) [بَزْمٌ]။

❶ [بَزْ أَل -] (တစ်စုံတစ်ရာကို)
ကြည့်ရန်သို့မဟုတ် နားထောင်ရန် ခေါင်း
ထောင်ကြည့်သည်။ ပြုကြည့်သည်။ ငှဲစောင်း
၍နားထောင်သည်။ ❷ ရင်ကော့သည်။ ရင်
အုံ့ရှေ့သို့ငေါထွက်သည်။ ❸ ခုန်ပေါက်သည်။
ခုန်အုပ်သည်။ ❹ [الرَّجُلُ] အနိုင်ယူသိမ်း
ပိုက်သည်။ အဓမ္မပြုကျင့်၍ ရယူသည်။

[بَزْو] ❶ (တစ်စုံတစ်ရာကို)ကြည့်ရန် သို့
မဟုတ် နားထောင်ရန် ခေါင်းထောင်ကြည့်

ခြင်း။ ပြုကြည့်ခြင်း။ ငဲ့စောင်း၍နားထောင်ခြင်း။ ❶ ရင်ကော့ခြင်း။ ရင်အုံရှေ့သို့ငေါထွက်ခြင်း။ ❷ အနိုင်ယူသိမ်းပိုက်ခြင်း။ အဓမ္မပြုကျင့်၍ ရယူခြင်း။

[بَزَوَان] ခုန်ပေါက်ခြင်း။ ခုန်အုပ်ခြင်း။

❶ [بَزَى -] ရင်ကော့သည်။ ရင်အုံရှေ့သို့ငေါထွက်သည်။

[بَزَا - بَزَاء] ရင်ကော့ခြင်း။ ရင်အုံရှေ့သို့ငေါထွက်ခြင်း။

[أَبَزَى] ရင်ကော့သော(သူ)။ ရင်အုံရှေ့သို့ငေါထွက်သော(သူ)။

[أَبَزَى] ❶ နိုင်သည်။ အနိုင်ယူလွှမ်းမိုးသည်။

❶ [أَبَا لَمْر] (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို) နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဆောင်ရွက်သည်။ အခိုင်အမာအတိအကျဖြစ်စေသည်။ ❷ အနိုင်ယူသိမ်းပိုက်သည်။ အဓမ္မပြုကျင့်၍ ရယူသိမ်းပိုက်သည်။

[أَبَا لَمْر] ❶ ရင်ကော့သည်။ ❷ [أَبَا لَمْر] ခြေလှမ်းကြကြလှမ်းသည်။ ❸ မိမိ၌မရှိသောအရာ၊ သို့မဟုတ်အရည်အချင်းကို မိမိ၌ရှိသယောင် ကြွားဝါပြောဆိုသည်။

[أَبَا لَمْر] (ج) သိမ်းငှက်။ [أَبَا لَمْر] ပုံတူ၊ ပမာတူ၊ ပမာဏတူ၊ ဆင်တူ။

❶ [بَس] တော်ပြီ၊ လုံလောက်ပြီ၊ ရပ်တော့။ [بَس] ကြောင်ကို ဟစ်အော်သတိပေးသည့်အသံ။

[بَس - بَس] ❶ ကြောင်ကို မိမိအနားသို့လာရန် ခေါ်သည့်သည့်အသံ။ ❷ နို့ညှစ်ရန်

ဆိတ်မ၊ သို့မဟုတ်ကုလားအုတ်မကို ခေါ်သည့်အသံ။

❶ [بَسَا] ❶ [بَسَا] ယဉ်ပါးသည်။ ❷ ကျင့်သားရသည်။ လုပ်နေကျဖြစ်သည်။ ❸ လွယ်ကူသည်။ ပေါ့ပါးလွယ်ကူသည်။

[بَسَا - بَسْو] ❶ ယဉ်ပါးခြင်း။ ❷ ကျင့်သားရခြင်း။ လုပ်နေကျဖြစ်ခြင်း။ ❸ လွယ်ကူခြင်း။ ပေါ့ပါးလွယ်ကူခြင်း။

[أَبَسَا] ယဉ်ပါးအောင်လုပ်သည်။

❶ [بَسَس] ❶ အလျှင်အမြန်သွားသည်။ ❷ နို့ညှစ်ရန် ဆိတ်မ၊ သို့မဟုတ်ကုလားအုတ်မကို ခေါ်သည်။ ❸ တိရစ္ဆာန်ကို အစားအသောက်တစ်စုံတစ်ရာကို ကျွေးရန်ခေါ်သည်။

❶ [بَسَس] ကုန်းတိုက်သည်။ [بَسَس] (ရေ)မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်၌ စီးဆင်းသွားသည်။

[أَبَسَسَا] ဇာတိဖွိုလ်ပင်၊ ဇာတိဖွိုလ်သီး။

[أَبَسَس] ရေ၊ သစ်ပင်မရှိသောမြေ၊ နေရာ။ [أَبَسَس] (ج) အခြေအမြစ် မခိုင်မာသောအရာများ၊ အနှစ်သာရကင်းမဲ့သောအရာများ။

[بَسْوَسَا] ဂျုံ၊ သကြား၊ ထောပတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော မုန့်ခို။

❶ [بَسَر] (بَسَر) (နို့ကို) အပူပေး၍ ပိုးသေစေသည်။

[أَبَسَرَا] (နို့ကို) အပူပေး၍ ပိုးသေစေခြင်း။

❶ [بَسَاتِين] (ج) ဥယျာဉ်၊ ခြံမြေ။ [أَبَسَاتِين] ဥယျာဉ်လုပ်သား၊ ခြံလုပ်သား။ [أَبَسَاتِين] စိုက်ပျိုးရေးပညာ။

❶ [بِسْر] ❶ အလျှင်စလိုလုပ်သည်။❶ မျက်
 နာသန်မှုန်သည်။ မျက်နှာရှုံ့မဲ့ပြသည်။❶
 [بِالشَّيْ]အစပြုသည်။❶ [النَّخْلَةَ]စွန်ပလွံ
 ပင်ကို အချိန်မကျမီဝတ်မှုကူးပေးသည်။❶
 [النَّبَات]အညွန့်အဖူးကို ခူးစားသည်။❶
 [الْفَرْحَةَ]ပြီနာကို ပြီမတည်မီ ညှစ်သည်။❶
 ❶ [الدَّيْن]သတ်မှတ်ချိန်မကျမီ ကြွေးမြီပေး
 ဆပ်သည်။❶ ❶ [اللَّيْن]နို့မကျက်မီ သောက်
 သည်။❶ ❶ [البُسْر]အရက်ချက်ရာ၌ စွန်ပ
 လွံသီးအကင်းကို စွန်ပလွံသီးအမှည့်၊ စွန်ပလွံ
 သီးအခြောက်တို့ဖြင့် ရောသည်။
 [بِسْر - بَسُور] ❶ အလျှင်စလိုလုပ်ခြင်း။❶ မျက်
 နာသန်မှုန်ခြင်း။ မျက်နှာရှုံ့မဲ့ပြခြင်း။❶ အစပြု
 ခြင်း။❶ စွန်ပလွံပင်ကို အချိန်မကျမီ ဝတ်မှု
 ကူးပေးခြင်း။❶ အညွန့်အဖူးကို ခူးစားခြင်း။❶
 ❶ ပြီနာကို ပြီမတည်မီ ညှစ်ခြင်း။❶ သတ်
 မှတ်ချိန်မကျမီ ကြွေးမြီပေးဆပ်ခြင်း။❶ ❶ နို့မ
 ကျက်မီ သောက်ခြင်း။❶ အရက်ချက်ရာ၌
 စွန်ပလွံ သီးအကင်းကို စွန်ပလွံသီးအမှည့်၊
 စွန်ပလွံသီးအခြောက်တို့ဖြင့် ရောခြင်း။
 [بُسْر] မြင်းသရိုက်နာ ခံစားရသည်။
 [أَبْسَر] ❶ [النَّخْل]စွန်ပလွံပင် အသီး
 ကင်းစပြုသည်။❶ ❶ [بِالْأَرْض]မြေပြင်၌
 ရွက်နုများဝေသည်။❶ ❶ [الْمَرْكَبُ فِي الْبَحْرِ]
 (ပင်လယ်ပြင်၌ လှေသင်္ဘော)ရပ်နားကျောက်
 ချသည်။❶ ❶ [البُسْر]အရက်ချက်ရာ၌ စွန်ပ
 လွံသီးအကင်းကို စွန်ပလွံသီးအမှည့်၊ စွန်ပလွံ
 သီးအခြောက်တို့ဖြင့် ရောသည်။❶ ❶ [الْحَاجَةَ]
 လိုပ်ချက်ကို အစောတလျှင်ဖြည့်စွက်သည်။

[بِسْر] (တိရစ္ဆာန်အမ)အချိန်
 မကျမီ မျိုးတောင်းသည်။ ဇီးတောင်းသည်။
 [بِتَسْر] (ခြေထောက်) လေး
 လံသည်။ ထုံကျင်ဖေါရောင်သည်။❶
 [بِالشَّيْ]အစပြုသည်။
 ﴿إِنَّهُ كَانَ إِذَا نَهَضَ فِي سَفَرٍ قَالَ اللَّهُمَّ بِكَ ابْتَسَرْتُ﴾
 တမန်တော်မြတ်(ﷺ)သည် ခရီးထွက်ရန်ထ
 သောအခါ 'အိုအလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အရှင်
 မြတ်အားဖြင့် ကျွန်တော်မျိုးသည် ခရီးကို
 စတင်ပါ၏'ဟု ရွတ်ဆိုတော်မူသည်။❶
 [النَّخْلَةَ]စွန်ပလွံပင်ကို အချိန်မကျမီ ဝတ်မှု
 ကူးပေးသည်။❶ ❶ [الْحَاجَةَ]လိုပ်ချက်ကို အ
 စောတလျှင်ဖြည့်စွက်သည်။❶ ❶ [الْفَاكِهَةَ]
 နူးညံ့သည့် အပိုင်းကို ယူသည်။ အကင်းကို
 ခူးယူသည်။ အနုကိုစားသည်။❶ ❶ [الرَّأْيَ]
 အချိန်မကျမီ အယူအဆတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်
 သည်။
 [لَوْهُ] (ရွက်နုရောင်၊ စွန်ပလွံ
 သီးအကင်းရောင်)စိမ်းနုရောင်ဖြစ်သည်။
 [تَبَسَّر] စွန်ပလွံသီးအကင်းကို တောင်း
 သည်။❶ ❶ [الرَّجُل] (ခြေထောက်)လေးလံ
 သည်။ ထုံကျင်ဖေါရောင်သည်။❶ ❶ [الْحَاجَةَ]
 အချိန်မကျမီ ကြိုတင်၍ မိမိ၏လိုအပ်ချက်
 ကို ဖြည့်ဆည်းထားသည်။
 [بَوِاسِيرُ] (ج) မြင်းသရိုက်နာ။
 [الْبُسْر] ❶ သုန်မှုန်သည့်မျက်နှာ။❶ ❶ မိုး
 တိမ်မှ ပထမဦးဆုံးကျရောက်သည့် မိုးရေ။
 [الْبُسْر] ❶ စွန်ပလွံသီးအကင်း။❶ ❶ မိုးတိမ်
 မှ ပထမဦးဆုံးကျရောက်သည့် မိုးရေ။❶ ❶ နူး

ညံ့သည်အစိတ်အပိုင်း။ (ج) [بَسَارٌ]။

[الْبُسْرَةُ] ❶ စွန်ပလွံသီးအကင်း။ ❷ ရွက်နု။

❸ အညောင့်။

[الْمُبَسَّرُ مِنَ التَّخْلِ] [الْمُبَسَّرُ] အသီးအကင်း

သာသီး၍ အသီးမတင်သော စွန်ပလွံပင်။

[الْمُبَسَّرَةُ] မိုးရွာမည့် လကွဏာကိုပြသော
လေ။

[الْمُبَسَّرَةُ] မိုးရွာမည့် လကွဏာကိုပြသော
လေ။

❶ [بَسَّ -] ရှာဖွေကြိုးစားသည်။ မရမက
စူးစမ်းရှာဖွေသည်။ ❷ ဂျုံ့ကို ဆီသို့မဟုတ်
ထောပတ်ဖြင့်ရော၍ စားဖွယ်ပြုလုပ်သည်။

❸ [الشَّى -] ကစဉ့်ကလျားဖြစ်သည်။ တကွဲ
တပြားဖြစ်သည်။ ❹ [الشَّى -] ကစဉ့်ကလျား

ဖြစ်စေသည်။ တကွဲတပြားဖြစ်စေသည်။ ❺

ရယူသည်။ ❻ [عَلَيْهِ عَقَارٌ بِهِ] သူလျှိုစေ

လွှတ်သည်။ လူလွတ်၍ စုံစမ်းစေသည်။ ❶

[الْإِيلَ] (ကုလားအုတ်ကို)ညှင်သာစွာ ဆွဲ

သည်။ မောင်းနှင်သည်။ ❷ (ကုလားအုတ်

ကို)ဘစ်ဘစ်ဟုပြော၍ မောင်းနှင်သည်။ ❸

(ကုလားအုတ်မကို)ငြိမ်သက်ရန်နှင့် နို့ညှစ်ရန်

ဘစ်ဘစ်ဟုပြော၍ ချောမြူသည်။ ❹ ❺

[الرَّجُلَ -] မောင်းထုတ်သည်။ နှင်သည်။

[بَسَّ -] (ကုလားအုတ်ကို)ညှင်

သာစွာ ဆွဲသည်။ မောင်းနှင်သည်။ ❶ (ကု

လားအုတ်ကို)ဘစ်ဘစ်ဟု ပြော၍ မောင်းနှင်

သည်။ ❷ [الْمَاءَةَ -] (ကုလားအုတ်မကို) ငြိမ်

သက်ရန် နှင့်နို့ညှစ်ရန် ဘစ်ဘစ်ဟုပြော၍

ချောမြူသည်။ ❸ (ကုလားအုတ်ကို)အစာ

ကျွေးရန် ခေါ်သည်။ [مَا أَبَسَّ عَبْدُ بَنَاتِهِ] လုံးဝ။

ဘယ်သောအခါမျှ။ [لَا أَفْعَلُ ذَلِكَ مَا أَبَسَّ عَبْدُ بَنَاتِهِ]

ယင်းကို ကျွန်တော်လုံးဝ လုပ်မည်မဟုတ်။

[أَبَسَّ] ❶ သွားသည်။ တွားသွားသည်။

❷ [بِتِ الْحَيَّةِ] (မြွေ)တွားသွားသည်။ ❸

[الْمَاءُ عَلَى الْأَرْضِ] (ရေ)မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်

၌ အဘက်ဘက်သို့ ပြန့်နှံ့သွားသည်။

[الْبَاسَةُ] မက္ကာမြို့၏အခြားအမည်တစ်ခု။

[الْبَسَّ] အိမ်မွေးကြောင်။ ပူစီ။

[الْبَاسَةُ] မက္ကာမြို့၏အခြားအမည်တစ်ခု။

[الْبَسْوَسُ] ❶ (သိုး၊ ဆိတ်၊ နွားစသည်ကို)

ထိန်းကျောင်းသူ။ ❷ ဘစ်ဘစ်ဟု အသံပေး

ချောမြူမှ နို့ချပေးသောကုလားအုတ်မ။ ❸

မျိုးနွယ်စုနှစ်စုကို အကြီးအကျယ် ရန်မီးမွေး

ပေးခဲ့သော အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏အမည်။ (ထို့

ကြောင့်၊ အရပ်တို့က အလွန်ဒုက္ခပေးတတ်

သူကို [أَسَامُ مِنَ الْبَسْوَسِ] ဘစူးစိထက်ဆိုးသူ

ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။) (ج) [بَسَّ -]

[الْبَسِيسُ] တစ်လုပ်စာ၊ အစားအစာအနည်း

ငယ်။

[الْبَسِيسَةُ] ❶ တစ်လုပ်စာ၊ အစားအစာ အ

နည်းငယ်။ ❷ ဆီ၊ ထောပတ်သို့မဟုတ်အ

လားတူတစ်ခုခုဖြင့် ရောစပ်၍ မချက်ပဲစားရ

သောဂျုံမုန့်။ ❸ ရေဖြင့်စိမ်၍စားရသော

မုန့်ခြောက်။

❶ [بَسَطَ -] ဖြန့်သည်၊ ခင်းသည်။ ❷

[بَسَطَ] လက်ဖြန့်သည်။ ❸ [بَسَطَ] လက်

ဆန့်သည်။ ❹ [بَسَطَ] လက်ချောင်းငေးကို

ဖြန့်ကျဲထားသည်။ ❺ [بَسَطَ] ပေး

ပေး

ကမ်းသုံးစွဲရာ၌ အလွန်အကျွံဖြစ်သည်။ ❸
 [بَدَّ](မင်္ဂလာသတင်း သို့မဟုတ် အမင်္ဂလာ)
 သတင်းပေးသည်။ ❶ [اللَّهُ الرَّزَّاقُ الْعَبَادُ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က လူသားတို့အတွက်
 စားနပ်ရိက္ခာကို အလှူပါယ် ဖြန့်ချပေးသနား
 တော်မူသည်။ ❷ [فَلَانٌ] ပျော်ရွှင်စေသည်။
 ❸ [الْمَكَانُ الْقَوْمُ] ဆန့်သည်။ ကျယ်ဝန်းချောင်
 လည်သည်။ ❹ ❺ [فَلَانٌ عَلَى فُلَانٍ](တစ်ဦး
 တစ်ယောက်ကို အခြားတစ်ဦးအပေါ်၌)အုပ်
 ထိန်းစေသည်။ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲစေသည်။
 ❻ ❼ [فَلَانٌ عَلَى فُلَانٍ](တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို
 အခြားတစ်ဦးထက်)ဦးစားပေးသည်။ ပို၍
 မြင့်မြတ်သည်ဟု ခံယူသည်။ ❶ ❷ [الْعَرَبُ]
 ဆင်ခြေကို လက်ခံသည်။ အကြောင်းပြတောင်း
 ပန်လာသည်ကို ကျေနပ်လက်ခံသည်။ ❸ ❹
 [مِنْ فُلَانٍ]ရှက်ကြောက်အားနာမှုကို သက်သာ
 ပြေပျောက်စေသည်။

[بَسَطَ] ❶ ဖြန့်ခြင်း၊ ခင်းခြင်း။ ❶ လက်
 ဖြန့်ခြင်း။ ❷ လက်ဆန့်ခြင်း။ ❸ လက်
 ချောင်းများကို ဖြန့်ကျဲထားခြင်း။ ❹ ပေးကမ်း
 သုံးစွဲရာ၌ အလွန်အကျွံဖြစ်ခြင်း။ ❺
 (မင်္ဂလာသတင်း သို့မဟုတ် အမင်္ဂလာ)သ
 တင်းပေးခြင်း။ ❶ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က
 လူသားတို့အတွက် စားနပ်ရိက္ခာကို အလှူ
 ပါယ် ဖြန့်ချပေးသနားတော်မူခြင်း။ ❷ ပျော်
 ရွှင်စေခြင်း။ ❸ ဆန့်ခြင်း။ ကျယ်ဝန်းချောင်
 လည် ခြင်း။ ❹ ❺ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို
 အခြားတစ်ဦးအပေါ်၌)အုပ်ထိန်းစေခြင်း။
 ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲစေခြင်း။ ❶ ❷ (တစ်ဦးတစ်

ယောက်ကို အခြားတစ်ဦးထက်)ဦးစားပေး
 ခြင်း။ ပို၍မြင့်မြတ်သည်ဟု ခံယူခြင်း။ ❶ ❷
 ဆင်ခြေကို လက်ခံခြင်း။ အကြောင်းပြတောင်း
 ပန်လာသည်ကို ကျေနပ်လက်ခံခြင်း။ ❸ ❹
 ရှက်ကြောက်အားနာမှုကို သက်သာပြေ
 ပျောက်စေခြင်း။
 [بَسَطَ] ❶ [وَجْهَهُ](မျက်နှာ)ကြည်လင်
 ဝင်းပသည်။ ❶ [لِسَانَهُ]စကားသွက်သည်။
 မနားတမ်းပြောသည်။ ❷ [يَدَهُ]ကောင်းမှုပြု
 သည်။ အလှူအတန်းရက်ရောသည်။
 [بَسَاطَةً] ❶ (မျက်နှာ)ကြည်လင်ဝင်းပခြင်း။
 ❶ စကားသွက်ခြင်း။ မနားတမ်းပြောခြင်း။ ❷
 ကောင်းမှုပြုခြင်း။ အလှူအတန်း ရက်ရောခြင်း။
 [بَسِيطٌ] ❶ (မျက်နှာ)ကြည်လင်ဝင်းပသော
 (သူ)။ ❶ စကားသွက်သော(သူ)။ မနားတမ်း
 ပြောသော(သူ)။ ❷ ကောင်းမှုပြုသော(သူ)။
 အလှူအတန်း ရက်ရောသော(သူ)။(ج)
 [بَسُطٌ]။

[بَاسَطٌ] သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာ ဆက်ဆံသည်။
 တယုတယဆက် ဆံသည်။

[بَسَطَ] ❶ ဖြန့်ခင်းသည်။ ❶ ပြန့်နှံ့စေ
 သည်။ ❶ ပြင်ညီဖြစ်စေသည်။
 [اَبْسَطَ] ❶ ပြန့်နှံ့သည်။ ❶ ဖြန့်ခင်းပြီးသား
 ဖြစ်သည်။ ❷ ရှည်လျားသည်။ ❶ [لِسَانَهُ]
 စကားသွက်သည်။ မနားတမ်းပြောသည်။
 ❶ [فُلَانٌ] ပျော်ရွှင်သည်။ အရှက်ပြေသည်။
 ရှက်ရွံ့စိတ် ကင်းစင်သွားသည်။ ❶ [النَّهَارُ]
 နေ့တာရှည်သည်။

[تَبَسَّطَ] ❶ ပြန့်နှံ့သည်။ အဘက်ဘက်သို့

ပြန်သွားသည်။ ❶ [الْكَلَامُ] (စကားပြော
ရာ၌)ရှင်းလင်းချက်များသဖြင့် လိုရင်းသို့
မရောက်နိုင်အောင်ဖြစ်သည်။ ❷ လေညှင်းခံ
ထွက်သည်။ ❸ [غِيَالِيَاد] မြို့အနံ့လျှောက်
လည်သည်။

[الْبَاسِطُ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်
တစ်ပါး။ (အဖန်ဆင်းခံ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့
အတွက် စားနပ်ရိက္ခာများကို ဖြန့်ချပေး
သနားတော်မူသောအရှင်)။

[الْبَاسِطَةُ] ❶ ဗျက်အကျယ်။ ဗျက်အလျား။
❷ လက်မြှောက်ထားသူ၏ခြေမှ လက်ဖျား
အထိ တစ်ရပ်စာအမြင့်။ [عَظْلَةُ بِاسِطَةٍ] ကိုယ်
အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းကို ဆန့်အောင်လုပ်နိုင်
သော ကြွက်သား။

[الْبَاسِطُ] ကျယ်ဝန်းပြန့်ပြူးသော(မြေ)။ အ
ပန်းဖြေသူများ လာရောက်အပန်းဖြေရာနေ
ရာ။

[الْبَاسِطُ] ❶ ကျယ်ဝန်းပြန့်ပြူးသော(မြေ)။
❷ အခင်း။ ❸ အိုးကြီး။ ❹ သိုးမွေးထည်
အခင်း။ (ج) [بَسْطُ]။
[الْبَسْطُ] ဘုံဆွဲကိန်း။

[الْبَسْطَاءُ] ပြန့်ကားသော(နားရွက်)။ (ج)
[بَسْطُ]။

[الْبَسْطَةُ] ❶ သာလွန်မှု။ ပိုမိုထူးကဲမှု။

﴿وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ﴾ ငှင်းပြင်
ထိုအရှင်မြတ်သည် ငှင်းအား ဉာဏဗလ၌
လည်းကောင်း၊ ကာယဗလ၌လည်းကောင်း
သာပို၍ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သည်။ ❶ ချောင်
လည်ကျယ်ဝန်းမှု။ ❷ အသားအရေ ချော

မွတ်၍ ခန္ဓာကိုယ်အမျိုးအစား လှပပြေပြစ်
သော(အမျိုးသမီး)။

[الْبَسِيطُ] ❶ ပြန့်နှံ့သော(အရာ)။ ❷ ရိုးရှင်း
သော(အရာ)။ ❸ ချောမွေ့ပြန့်ပြူးသော(အ
ရာ)။ (ج) [بَسِيطَةٌ] (م)။

[الْبَسِيطَةُ] ကမ္ဘာမြေကြီး၊ ကမ္ဘာလောက။
(ج) [بَسَائِطُ]။

[الْمُتَبَسِّطُ] ပြန့်သော(အမိုး)။

[أَبَاسِيطُ] (ج)။ (ဘီး)။ (ح) [الْأَبْسُوطَةُ]။

❶ [بَسْطَرْمَةٌ] ကြက်သွန်ဖြူ၊ ဆီစသည်ဖြင့်နယ်
၍ကင်ထားသော ပေါင်သား။

❷ [الْبَسْفُورُ] The Bosphorus

❸ [بَسَقُ] အဆုံးအစွန်မြင့်မားသည်။ အ
လွန်မြင့်မားသည်။ ❶ [الرَّجُلُ] ကောင်းသ
တင်းကျော်စောသည်။ ❷ [أَصْحَابُهُ] မိမိ၏
အဖော်များထက် အဘက်ဘက်၌ သာလွန်မြင့်
မြတ်သည်။ [كَيْفَ بَسَقَ أَبُو بَكْرٍ أَصْحَابَ رَسُولِ اللَّهِ]။
သာဝကကြီးအဘူဘကရ်သည် တမန်တော်
မြတ်(ﷺ)၏သာဝကများထက် မည်ကဲ့သို့
သာလွန်မြင့်မားခဲ့သနည်း။ ❸ ကျွမ်းကျင်
သည်။ တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သည်။

[بُسُوقُ] ❶ အဆုံးအစွန်မြင့်မားခြင်း။ အ
လွန်မြင့်မားခြင်း။ ❷ ကောင်းသတင်း ကျော်
စောခြင်း။ ❸ မိမိ၏အဖော်များထက် အဘက်
ဘက်၌ သာလွန်မြင့်မြတ်ခြင်း။ ❹ ကျွမ်း
ကျင်ခြင်း။ တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်ခြင်း။

[الْبَسَقَةُ] (ك) (ကုလားအုတ်မ)သား
ပေါက်ခြင်းမရှိပဲ နို့ထွက်သည်။

[مَبْسُقٌ] ကလေးမွေးဖွားခြင်း၊ သားပေါက်

ခြင်းမရှိပဲ နို့ထွက်သော(မိန်းမ၊ တိရစ္ဆာန် အမ)။[مَبَاسِقُ - مَبَاسِقُ(ج)]

[بَسَق] လူတကာထက် ပိုမိုထူးကဲသည်။ ပို၍မြင့်မားသည်။

[تَبَسَّق] မြင့်မားသည်။ ကောင်းသတင်း ကျော်ဇောသည်။

[الْبَاسِقَةُ] ဖြူဝင်းတောက်ပမှု၊ ဖြူဝင်းတောက် ပသော မိုးသားတိမ်လိပ်။[بَوَاسِقُ(ج)]

[بَسَاقَةُ الْقَمَر] အဖြူရောင် တောက်ပသော ကျောက်ခဲ။ စကျင်ကျောက်။

[الْبَسَقَةُ] အနက်ရောင် ကျောက်များရှိသော မြေ။[بُسَاقُ(ج)]

❖ [بَسْكَوَيْت] တိစကွပ်မုန့်။

❖ [بَسْل -] မျက်နှာ မာကျောခက်ထန် သည်။ မျက်နှာအမူအရာ သုန်မှုန်သည်။ ❶

[الطَّعَام] (အစားအစာ)ပုပ်သိုးသည်။ ပျက် စီးသည်။ ❷ ပြင်းထန်သည်။ ❸ နာကြင်စေ

သည်။ ❹ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်သည်။ ထိန်း ချုပ်ထားသည်။ ❺ ပြစ်တင်ရှုတ်ချ

သည်။ ❻ [عَنْ حَاجَتِهِ] ပူဆာသည်။ မိမိ၏ လိုအပ်ချက်ကို အလျှင်စလို တောင်းခံသည်။

❼ [الشَّرَى] တစ်စစ၊ တစ်ခုစီယူသည်။ တစ် ဖြည်းဖြည်းချင်းယူသည်။ ❽ [الدَّفِينَى] ဂျုံ

မှု့ကို ဆန်ကာချသည်။

[بُسُول] ❶ မျက်နှာ မာကျောခက်ထန် ခြင်း။ မျက်နှာအမူအရာ သုန်မှုန်ခြင်း။ ❷

(အစားအစာ)ပုပ်သိုးခြင်း။ ပျက်စီးခြင်း။ ❸ ပြင်းထန်ခြင်း။ ❹ နာကြင်စေခြင်း။ ❺ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ခြင်း။ ထိန်းချုပ်ထားခြင်း။ ❻ ပြစ်

တင်ရှုတ်ချခြင်း။ ❶ ပူဆာခြင်း။ မိမိ၏လို အပ်ချက်ကို အလျှင်စလိုတောင်းခံခြင်း။ ❷

တစ်စစ၊ တစ်ခုစီယူခြင်း။ တစ်ဖြည်းဖြည်းချင်း ယူခြင်း။ ❸ ဂျုံမှု့ကို ဆန်ကာချခြင်း။

[بَاسِلٌ - بَسِيلٌ] ❶ မျက်နှာ မာကျောခက်ထန် သော(သူ)။ မျက်နှာအမူအရာ သုန်မှုန်သော

(သူ)။ ❷ ပုပ်သိုးသော(အစားအစာ)။ ပျက်စီး သော(အစားအစာ)။ ❸ ပြင်းထန်သော(အ

ရာ)။ ❹ နာကြင်စေသော(အရာ)။ ❺ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်သော(သူ)။ ထိန်းချုပ်ထားသော

(သူ)။ ❻ ပြစ်တင်ရှုတ်ချသော(သူ)။ ❼ ပူဆာ သော(သူ)။ မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကို အလျှင်စလို

တောင်းခံသော(သူ)။ ❽ တစ်စစ၊ တစ်ခုစီ ယူသော(သူ)။ တစ်ဖြည်းဖြည်းချင်းယူသော

(သူ)။ ❾ ဂျုံမှု့ကို ဆန်ကာချသော(သူ)။[ج] [بَسْلٌ - بَوَاسِلٌ - بَسْلَاءٌ]

[بَسْل -] (တိုက်ပွဲ)မျက်နှာမတွန့်ပဲ သတ္တိ ရှိစွာရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်သည်။ ❶ မျက်နှာပြောင်

တိုက်သည်။ ❷ အတင့်ရဲသည်။

[بَسَالٌ - بَسَالَةٌ] ❶ (တိုက်ပွဲ)မျက်နှာမတွန့်ပဲ သတ္တိ ရှိစွာရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်း။ ❷ မျက်နှာပြောင်

တိုက်ခြင်း။ ❸ အတင့်ရဲခြင်း။

[بَسِيلٌ - بَسِيلٌ] ❶ (တိုက်ပွဲ)မျက်နှာမတွန့်ပဲ သတ္တိ ရှိစွာရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်သော(သူ)။ ❷ မျက်နှာ

ပြောင်တိုက်သော(သူ)။ ❸ အတင့်ရဲသော(သူ)။ [بَسْلٌ - بَوَاسِلٌ - بَسْلَاءٌ(ج)]

[بَسْل -] ❶ တားမြစ်ပိတ်ပင်သည်။ ❷ [أَنْفَسَ لِلْمَوْتِ] အသေခံသည်။ ❸ [أَنْفَسَ لِلضَّرَبِ] အခိုက်ခံသည်။ ❹ [أَنْفَسَ لِلضَّرَبِ]

ပေါင်နံသည်။ ❶ [فَلَا نَالَهُ لَكَاةٌ] ပျက်စီးစေသည်။ ❷ [فَلَا نَالَهُ لَعْلَمُهُ] ပုံအပ်သည်။ ယုံမှတ်လွှဲအပ်သည်။ ❸ [لَا كَذًا] ခုတုံးလုပ်သည်။ မိမိ၏လိုအပ်ချက်အတွက်အသုံးချသည်။

[بَاسَل] [هَفَى الْحَرْبِ] (တိုက်ပွဲ၌) တစ်ဦးကိုတစ်ဦး သတ်ပုပ်အနိုင်ယူသည်။

[بَسَل] ❶ [وَجْهَهُ] မိမိ၏မျက်နှာကို ဆူပုပ်ထားသည်။ မိမိ၏မျက်နှာကို အကြည့်တန်လောက်အောင် မဲ့ရွဲထားသည်။ ❷ [الطَّعَام] အစားအစာကို ချဉ်စေသည်။ သိုးစေသည်။

[اِبْتَسَلَ] [الْمَوْتِ] သေရန်အသင့်ဖြစ်သည်။ မိမိ၏အသက်ကို ပုံအပ်သည်။

[تَبَسَّل] ❶ မျက်နှာထား တင်းမာဆူပုပ်သည်။ ဒေါသကြောင့် မျက်နှာခက်ထန်မာကြောသည်။ ❷ [الْوَجْه] မျက်နှာအကြည့်တန် အရုပ်ဆိုးသည်။ ❸ သတ္တိပြောင်သည်။ [اِسْتَبَسَلَ] တိုက်ပွဲ၌ အသေခံ၍တိုက်ခိုက်သည်။ မိမိ၏အသက်ကို ပဓိနမထားပဲ တိုက်ခိုက်သည်။

[اَلْبَاسِلُ] ❶ ခြင်္သေ့။ ❷ ချဉ်စော်နံသည်နို့။ ❸ အချဉ်ရည်။ ❹ ပြင်းထန်မာကြေသည့်စကား။

[بَسَلَ] ဟုတ်ကဲ့။

[اَلْبَسَلَ] ❶ တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည့် အရာ။ ❷ အနီရောင် ဆိုးဆေးပင်တစ်မျိုး။ ❸ (ဒန်းပင်ကဲ့သို့သော ဆိုးဆေးပင်မှ) ညှစ်ယူထားသော အနီရောင်ဆိုးဆေးရည်။

[بَسَلًا] ပျက်စီးပါစေ။ [بَسَلًا] သူ၏ဆု

တောင်းပြည့်ပါစေ။

[اَلْبَسِلَةُ] ပဲကြီးပင်။

[اَلْبَسِلَى] ပဲကြီးပင်။

[اَلْبَسُولُ] ခြင်္သေ့။

[اَلْبَسِيلُ-اَلْبَسِيلَةُ] ခွက်ထဲ၌ တစ်ညလုံး ကျန်ရှိနေသောရေ။

[اَلْبَسِيلَةُ] ❶ အရသာခါးသက်မှု။ ❷ ဝံပုလွေနှင့်တူသောသတ္တဝါ။

[اَلْمُتَبَسَّلُ] ခြင်္သေ့။

❶ [بَسَمَ -] ပြုံးသည်။

[بَسَمَ] ပြုံးခြင်း။

[بَاسَم - بَسَامَ] ပြုံးသော(သူ)။

[اِبْتَسَمَ] ပြုံးသည်။

[تَبَسَمَ] ❶ ပြုံးသည်။ ❷ (အရွက်၊ အဖူးစသည်) ပွင့်ကားသည်။

[اَلْبَسِيْمَةُ] အုန်းသီး၊ သကြား၊ ဂျုံအနည်းငယ်နှင့် ထောပတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော အချိုမုန့်တစ်မျိုး။

[اَلْمُبَسِمُ] (ج) ဆေးတံ၊ ❶ ပါးစပ်။ ❷ [اَلْمُبَسِمُ]

❶ [بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ] ကို ရွတ်ဆိုသည်။ ❷ [بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ] ကို ရေးသားသည်။

[بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ] ❶ [بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ] ကို ရွတ်ဆိုခြင်း။ ❷ [بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ] ကို ရေးသားခြင်း။

❶ [اِبْسَنَ] ❶ အခြေအနေ ကောင်းမွန်သည်။

❷ အသွင်သဏ္ဌာန်လှပသည်။

[اَلْبَاسَنَةُ] ❶ လျော်ကြမ်းဖြင့် ရက်လုပ်ထားသောခြင်း၊ တောင်း။ ❷ စွန်ပလွံရွက်၊ အုန်း

ရွက်စသည်တို့ဖြင့် ရက်လုပ်ထားသော ခြင်း။
 တောင်း။ ❶ ထယ်သွား။ [بَوَّاسُنْ] (ج)။
 [هُوَ حَسَنٌ يَسْنُ] သူသိပ်ကောင်း
 တယ်။ [تَوْذُقُهُ حَسَنٌ] (တွဲသုံးသည်။)
 [الْبِشْتُ] ဆောင်းရာသီ၌ ဝတ်ဆင်ရသော
 လက်မပါသည့် အနွေးထည်တစ်မျိုး။

❷ [بَشْرٌ] ❶ [بَشْرٌ] ပျော်ရွှင်သည်။ ကြည်နူး
 သည်။ ❶ [بَشْرٌ] ပျော်ရွှင်စေသည်။
 ကြည်နူးစေသည်။ ❶ [بَشْرٌ] ရွှင်
 ပြသောမျက်နှာဖြင့် တွေ့ဆုံသည်။ ❶
 [بَشْرٌ] အရေခွံခွါသည်။ အရေဆပ်သည်။
 ❶ [بَشْرٌ] နှုတ်ခမ်းမွေးကို ပြောင်စင်
 အောင်ရိတ်သည်။ ❶ [بَشْرٌ] (ကျိုင်း
 ကောင် အပင်များကို)စားသွားသည်။

[بَشْرٌ] ❶ ပျော်ရွှင်ခြင်း။ ကြည်နူးခြင်း။
 ❶ ပျော်ရွှင်စေခြင်း။ ကြည်နူးစေခြင်း။ ❶
 ရွှင်ပြသောမျက်နှာဖြင့် တွေ့ဆုံခြင်း။ ❶ အ
 ရေခွံခွါခြင်း။ အရေဆပ်ခြင်း။ ❶ နှုတ်ခမ်း
 မွေးကို ပြောင်စင်အောင်ရိတ်ခြင်း။ ❶ (အပင်
 များကို)ကျိုင်းကောင်များ စားသွားခြင်း။
 [بَشْرٌ] ပျော်ရွှင်သည်။ ကြည်နူးသည်။
 [بَشْرٌ] ပျော်ရွှင်ခြင်း။ ကြည်နူးခြင်း။
 [بَشْرٌ] ကောင်းမွန်လှပသည်။ တင့်တယ်
 ထည်ဝါသည်။

[بَشْرَةٌ] ကောင်းမွန်လှပခြင်း။ တင့်တယ်
 ထည်ဝါခြင်း။

[بَشِيرٌ] ကောင်းမွန်လှပခြင်းသော(သူ)။
 [بَشِيرٌ] (ج)။ [بَشِيرٌ] ကောင်းမွန်လှပသော(သူမ)။ တင့်

တယ်ထည်ဝါသော(သူမ)။ [بَشَائِرُ] (ج)။
 [بَشَائِرُ] မြေပြင်၌ ရွက်နု
 များဝေဆာသည်။ ❶ ပျော်ရွှင်သည်။
 [وَابَشِّرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تَعْدُونَ] ၎င်းပြင်
 အသင်တို့သည် မိမိတို့အား ကတိတော်ထား
 ရှိပြီးဖြစ်သော ဂျန္နတ်သုခဘုံဖြင့် ပျော်ရွှင်ဝမ်း
 မြောက်ကြကုန်။ ❶ [بَشَائِرُ] ဖီးတင်သည်။
 ❶ ပျော်ရွှင်စေသည်။ ❶ [بَشَائِرُ] အရေခွံခွါ
 သည်။ ❶ [بَشَائِرُ] ပျော်ရွှင်မှုက သူ
 ၏မျက်နှာကို ဝင်းပကြည်လင်စေသည်။
 [بَشِيرٌ] အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သည်။
 [مُبَشِّرٌ] အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်သော
 (သူ)။

[بَشِيرٌ] ❶ [بَشِيرٌ] မိမိ၏ဇနီးကို ပွတ်သပ်
 ကိုင်တွယ်သည်။ မိမိ၏ဇနီးနှင့် လက်ပွန်းတ
 တီးနေသည်။ မိမိ၏ဇနီးကို ထွေးပိုက်ထား
 သည်။ [وَلَا تَبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ] ၎င်း
 အသင်တို့သည် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များ၌
 အိမ်အိတ်ကာမိမိ တရားစခန်းဝင်လျက်ရှိကြစဉ်
 မိမိတို့၏ဇနီးမယားများအား ပွတ်သပ်ကျိစယ်
 ခြင်းကို မပြုကြနှင့်။ ❶ ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူ
 ဆောင်ရွက်သည်။ မည်သူ့ကိုမျှ အားမကိုးပဲ
 ကိုယ်တိုင်ဆောင် ရွက်လုပ်ကိုင်သည်။ ❶
 ချမ်းသာသုခ၏အရိပ်လက္ခဏာ ထင်ရှားပေါ်
 လွင်လာသည်။ ❶ တစ်ခုကို တစ်ခုဖြင့် ဆက်
 တွဲထားသည်။ ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်စေသည်။
 [اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا تَبَشِّرُ بِهِ قَلْبِي] အိုအလ္လာဟ်
 အရှင်မြတ် ကျွန်တော်မျိုးသည် ကျွန်တော်မျိုး
 ၏ နှလုံးသားနှင့်တစ်သားတည်းဖြစ်သော

အိမာန်ယုံကြည်မှုကို တောင်းဆိုပါသည်။

❶ ဆက်တိုက်ပြုလုပ်သည်။

[بشر] ❷ [لَبِ الثَّقَلَيْنِ] (ကုလားအုတ်မ)သား
ဦးမွေးသည်။ ❶ [لَبِ الثَّقَلَيْنِ] (စွန့်လွှဲပင်)အ

သီးဦးသီးသည်။ ❷ [لَبِ الرِّيحِ الْغَيْثِ] (လေ)

မိုးရေပါသောမိုးတိမ်ကို တိုက်ခတ်သယ်
ဆောင်သည်။ ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ تَحْمِلُ بَشِيرَاتٍ﴾

မိုးရွာမည့်အကြောင်းသတင်းပေးသည့် မိုးတိမ်
များကို သယ်ဆောင်လာသော တိုက်လေကို

စေလွှတ်တော်မူခြင်းသည်လည်း ထိုအရှင်
မြတ်၏ လက္ခဏာတော်များအနက်မှ အပါ

အဝင်ဖြစ်သည်။ ❸ သတင်းကောင်းပေး
သည်။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် မင်္ဂလာသတင်း ပေး

ပို့သည်။ ﴿يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَى﴾

အိုကေရိယာ ငါတို့သည် ယဟယာဟုအမည်ရှိ
သော သားယောက်ျားလေး ရရှိမည့်အကြောင်း

အသင့်အား သတင်းကောင်း ပေးပို့ကြပါသည်။
﴿وَبَشِّرِ الثَّانِيَيْنِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّالِحَاتُ﴾

၎င်းပြင် အသင်သည် အိမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်
ကြ၍ ကောင်းမြတ်သောအမှုပြုသူတို့အား အ

မှန်ပင် ၎င်းတို့အဖို့ ဂျန္နတ်သုခခံများရှိသည်
ကို သတင်းကောင်းပြောကြားလော့။

[بشر] အခွံခွါသည်။ အရေခွံခွါတ်သည်။
[بشر] (တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး)ကောင်းသတင်း

ပေးသည်။ မင်္ဂလာစကားဆိုသည်။
[بشر] ❸ ပျော်ရွှင်သည်။ ဝမ်းမြောက်

သည်။ သာယာကြည်နူးသည်။
﴿يَسْتَبْشِرُونَ نِعْمَةً مِنَ اللَّهِ فُضِّلَ﴾ ၎င်းတို့

သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်မှ ချမ်း

သာသုခနှင့် ကျေးဇူးတော်ဖြင့် ပျော်ရွှင်ဝမ်း

မြောက်လျက်ရှိကြကုန်၏။ ❶ [بشر] မင်္ဂ
လာသတင်းပေးပို့သည်။

[بشر] လူဆိုး၊ လူယုတ်မာ။
[بشر] မြှော်လင့်မထားသော မင်္ဂလာသ

တင်း။ ရုတ်တရက်ရောက်ရှိလာသော သ
တင်းကောင်း။ [بشر] (ج)

[بشر] တစ်ဘက်ပိတ်ငုံများ။ [بشر]
နံနက်စောစော။ [بشر] မျက်နှာလှပ

ချောမောသောမိန်းမများ။ [بشر]
ပေါ်ဦးစသီးနံများ။

[بشر] ❷ မြှော်လင့်မထားသော မင်္ဂလာ
သတင်း။ ရုတ်တရက် ရောက်ရှိလာသော

သတင်းကောင်း။ ❶ ခွဲထားသောအခွံ၊ အ
ရေခွံ။ [بشر] (ج)

[بشر] ❸ မျက်နှာထား ကြည်လင်ရွှင်ပြ
မှု။ [بشر] ပြုံးရွှင်သောမျက်နှာထားဖြင့်

တွေ့ဆုံသည်။ ❶ [بشر] သူဟာ
မျက်နှာထားလှပသူဖြစ်တယ်။

[بشر] လူသား။
[بشر] အရေပြား။ [بشر] မြေမျက်

နှာပြင်။ [بشر] (ج) သတင်းကောင်း။ မင်္ဂလာသတင်း။

[بشر] (ج) မုဒ်အမင်္ဂလာသား ဘစ်ရ်ရ်ရ်ရ်ရ်
ဝင်များ။ (မုဒ်အမင်္ဂလာရ်ရ်ရ်ရ်ရ်)

[بشر] မိုးရွာမည့်လက္ခဏာကိုပြသောလေ။
[بشر] (ج)

[بشر] အစ၊ အစ၊ [بشر] အစ၊ အစ၊

နက်ခင်း၏အစ။ [تَبَاشِيرُ الزَّهْرِ] ပန်းဦး။

[تَبَاشِيرُ النَّخْلِ] စွန်ပလွံပင်အနု။ မြေမျက်နှာ
ပြင်၌ လေတိုက်ခတ်ထားသည့် လမ်းကြောင်း
များ။

[التَّبَشِيرُ] သာသနာပြုခြင်း။

[الْمُبَشِّرَةُ] ချွတ်ခွါသည့်ကိရိယာ။

[الْمُبَشِّرَةُ-الْمُبَشِّرَةُ] ချွတ်ယွင်းချက်မရှိအောင်
လှပသောမိန်းမ။ အလွန်လှပချောမောသော
မိန်းမ။

❖ [الْيَشْرَفُ] သီချင်းအစသံစဉ်။

❖ [بَشْ-] (မျက်နှာထား) ချိုလွင်
ရွှင်ပြသည်။ ❶ [فَلَانٌ يَفْلَانُ] ပြုံးရွှင်စွာတွေ့
ဆုံသည်။ ❷ [لَهُ بِخَيْرٍ] ပေးကမ်းချီးမြှင့်
သည်။

[بَشْ-بَشَاءَةً] ❶ (မျက်နှာထား) ချိုလွင်ရွှင်ပြခြင်း။
❷ ပြုံးရွှင်စွာတွေ့ဆုံခြင်း။ ❸ ပေးကမ်းချီးမြှင့်
ခြင်း။

[بَشْ-بَشَّاشٌ] ❶ (မျက်နှာထား) ချိုလွင်ရွှင်ပြသော
(သူ)။ ❷ ပြုံးရွှင်စွာ တွေ့ဆုံသော(သူ)။ ❸ ပေး
ကမ်းချီးမြှင့်သော(သူ)။

[أَبَشَّ] ❶ ရွက်နုများဝေဆာသည်။ ❷ အ
ပင်များထူထပ်သိပ်သည်းစွာ ပေါက်ရောက်
သည်။

[تَبَشَّشَ] ပြုံးရွှင်စွာတွေ့ဆုံသည်။

[الْبَشِيشُ] မျက်နှာ။

❖ [بَشَع-] (အစားအစာ) အရ
သာဆိုးရွားသည်။ အရသာပျက်သည်။ ❶
[بَالِطَعَامٍ] အရသာဆိုးသဖြင့် မြို့မကျအောင်
ဖြစ်သည်။ ❷ ကြမ်းတမ်းသည်။ [الْبَاسُ] အ

ဝတ်ကြမ်းသည်။ ❸ [حَلَقَهُ] အစားအစာ

ကြမ်းတမ်းမာပြင်းသဖြင့် လည်ချောင်း၌ တစ်
ဆို့နေသည်။ ❹ [الرَّجُلُ] ပါးစပ်အနံ့ထွက်

သည်။ ❺ [خُلِقَ] အကျင့်ပျက်သည်။ စာ
ရိတ္တပျက်ယွင်းသည်။ ❻ [تَنَفَّسَهُ] စိတ်

ထားယုတ်ညံ့သည်။ ❼ မျက်နှာဆူပုပ်သည်။

❽ [وَجْهَهُ] အကြည့်ရဆိုးသည်။ အကြည်း
တန်သည်။ ❾ [الْوَادِي] ကျဉ်းမောင်း

သည်။ ❿ [الْخَشْبَةُ أَوْ الْعُودُ] (သစ်၊ ဝါးစ
သည်) အဆစ်များသည်။ ❶ ❶ [بِالْأَمْرِ] အ

ခက်တွေ့သည်။ ❷ ❷ [سِعْنَوْه] ရန်သူကို မ
တရားသဖြင့် သတ်ပုပ်အနိုင်ယူသည်။

[بَشَع-بَشَاعَةً] ❶ အရသာဆိုးရွားခြင်း။ အရသာ
ပျက်ခြင်း။ ❷ အရသာဆိုးသဖြင့် မြို့မကျ

အောင်ဖြစ်ခြင်း။ ❸ ကြမ်းတမ်းခြင်း။ ❹
အစားအစာကြမ်းတမ်းမာပြင်းသဖြင့် လည်

ချောင်း၌ တစ်ဆို့နေခြင်း။ ❺ ပါးစပ်အနံ့
ထွက်ခြင်း။ ❻ အကျင့်ပျက်ခြင်း။ စာရိတ္တပျက်

ယွင်းခြင်း။ ❼ စိတ်ထားယုတ်ညံ့ခြင်း။ ❽
မျက်နှာဆူပုပ်ခြင်း။ ❾ အကြည့်ရဆိုးခြင်း။

အကြည်းတန်ခြင်း။ ❿ ❿ ကျဉ်းမောင်းခြင်း။
❶ ❶ (သစ်၊ ဝါးစသည်) အဆစ်များခြင်း။

❶ ❶ အခက်တွေ့ခြင်း။ ❷ ❷ ရန်သူကို မတ
ရားသဖြင့် သတ်ပုပ်အနိုင်ယူခြင်း။

[بَشَع-بَشِيعٌ] ❶ အရသာဆိုးရွားသော(အစား
အစာ)။ အရသာပျက်သော(အစားအစာ)။

❷ အရသာဆိုးသဖြင့် မြို့မကျအောင် ဖြစ်
သော(သူ)။ ❸ ကြမ်းတမ်းသော(အစားအစာ၊

အရာ)။ ❹ အစားအစာ ကြမ်းတမ်းမာပြင်း

သဖြင့် လည်ချောင်း၌ တစ်ဆို့နေသော
 (သူ)။ ❶ ပါးစပ်အနံ့ထွက်သော(သူ)။ ❷ အ
 ကျင့်ပျက်သော(သူ)။ စာရိတ္တပျက်ယွင်းသော
 (သူ)။ ❸ စိတ်ထားယုတ်ညံ့သော(သူ)။ ❹
 မျက်နှာဆူပုပ်သော(သူ)။ ❺ အကြည့်ရဆိုး
 သော(အရာ၊ သူ)။ အကြည့်တန်သော(သူ၊
 အရာ)။ ❻ ❽ ကျဉ်းမောင်းသော(အရာ)။
 ❹ ❺ အဆစ်များသော(သစ်၊ ဝါးစသည်)။
 ❻ ❶ အခက်တွေ့သော(သူ)။ ❷ ❸ ရန်သူကို
 မတရားသဖြင့် သတ်ပုပ်အနိုင်ယူသော(သူ)။
 [أَبْشَع] [الطَّعَام] (အစားအစာ)ခံတွင်း
 ပျက်စေသည်။

[اسْتَشْع] [الشَّيْ] ကြမ်းတမ်းသည်ဟု မှတ်
 ယူသည်။

- ❶ [الشَّيْ] ❶ စိုက်ကြည့်သည်။ ❶ [بَشَقَ -]
 ရယူသည်။ ❷ [الثَّوْبَ] ဖြတ်တောက်သည်။
 ❸ [فُلَانًا بِالْعَصَا] (တုတ်ဖြင့်)ရိုက်သည်။
 ❹ [بَشَقَ] ❶ စိုက်ကြည့်ခြင်း။ ❶ ရယူခြင်း။
 ❷ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ (တုတ်ဖြင့်)ရိုက်ခြင်း။

[يَوَاشِقُ] (ج) ချိုးသိမ်း။ [الْبَاشِقُ - الْبَاشِقُ]
 [الْبَشِقُ] ထွက်ပေါက်မရှိသောနေရာသို့ ဝင်
 ရောက်သူ။ ရုန်းမထွက်နိုင်သော အမှုကိစ္စ၌
 ဝင်ရောက်မိသူ။

- ❶ [بَشَكَ -] [بَشَكَ] ❶ [بَشَكَ] ❶ [بَشَكَ] ❶ [بَشَكَ]
 [الشَّيْ] ❶ [الشَّيْ] ❶ [الشَّيْ] ❶ [الشَّيْ] ❶ [الشَّيْ]
 ဖြတ်တောက်သည်။ ❶ [الدَّابَّةَ] အပြင်းနှင့်
 သည်။ အမြန်မောင်းသည်။ ❶ [الثَّوْبَ] ချည်
 ကြဲကြချုပ်သည်။ ❶ ကြိုးဖြည်သည်။ ❶
 [الْكَلَامَ] မုသားစွက်၍ပြောသည်။ ❶ [الْعَمَلِ]

အလုပ်ကို ဆိုးဆိုးရွားရွားပြုမူဆောင်ရွက်
 သည်။ ❶ [الشَّيْ] ရောနှောသည်။

[بَشَكَ] ❶ ပြေးရာ၌ခြေသွက်ခြင်း။ ❶
 လိမ်ညာခြင်း။ ❶ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❶ အ
 ပြင်းနှင့်ခြင်း။ အမြန်မောင်းခြင်း။ ❶ ချည်ကြဲ
 ကြချုပ်ခြင်း။ ❶ ကြိုးဖြည်ခြင်း။ ❶ မုသား
 စွက်၍ပြောခြင်း။ ❶ အလုပ်ကို ဆိုးဆိုးရွားရွား
 ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်း။ ❶ ရောနှောခြင်း။

[بَشَكَ - بَشَكَ] ❶ ပြေးရာ၌ခြေသွက်သော(မြင်း၊
 ကုလားအုတ်စသည်)။ ❶ လိမ်ညာသော(သူ)။
 ❶ ဖြတ်တောက်သော(သူ)။ ❶ အပြင်းနှင့်
 သော(သူ)။ အမြန်မောင်းသော(သူ)။ ❶ ချည်
 ကြဲကြချုပ်သော(သူ)။ ❶ ကြိုးဖြည်သော
 (သူ)။ ❶ မုသားစွက်၍ပြောသော(သူ)။ ❶ အ
 လုပ်ကို ဆိုးဆိုးရွားရွားပြုမူဆောင်ရွက်သော
 (သူ)။ ❶ ရောနှောသော(သူ)။

[أَبْشَكَ] မုသားစွက်၍ပြောသည်။
 [أَبْشَكَ] ❶ [الْحَيْطُ] ပြတ်တောက်သည်။
 ❶ [الْكَلَامَ] လိမ်ညာသည်။ ❶ [الْكَلَامَ] မု
 သားစွက်၍ ပြောသည်။ ဖြီးဖြန်းသည်။ ❶
 [عَرَضَ فُلَانٍ] သူ့သိက္ခာကို ထိပါးစော်ကား
 သည်။

- ❶ [أَبْشَكَ] သွက်လက်ပေါ့ပါးသော။ [أَبْشَكَ]
 သွက်လက်ပေါ့ပါးသော ကုလားအုတ်မ။
 [أَبْشَكَ] သွက်လက်ပေါ့ပါးသော မိန်းမ။
 ❶ [أَبْشَكَ] (မီးဖိုတွင်းမှ) မုန့်ကို ကော်ယူသည်။
 ကလော်တံ။ ပျားရည်ကို ကော်ခတ်သည့်အ
 တံ။

- ❶ [أَبْشَكَ] ရေချိုးခန်း၌ ဝတ်ဆင်ရသော ရေ

လဲပုဝါထူကြီး။

- [بَشِمَ] [بَشِمَ] အိဦးငွေသွားသည် အထိ တဝတပြစားသည်။

[بَشِمَ] အိဦးငွေသွားသည်အထိ တဝတပြစားခြင်း။

[بَشِمَ] အိဦးငွေသွားသည်အထိ တဝတပြ စားသော(သူ)။

[بَشِمَ] [بَشِمَ] အိဦးငွေစေသည်။

[بَشِمَ] မွေးကြိုင်၍ အရသာရှိသောအပင်တစ်မျိုး။ (၄င်း၏အကိုင်းကို တံပူအဖြစ်အသုံးပြုရသည်)။ [بَشِمَ] (ج)

- [بَشِمَ] အိဦးနှင့်ဆီးရီးယားနိုင်ငံရှိကမ်းခြေများ၌ ပေါက်ရောက်သော အသီးသီးသည့်အပင်တစ်မျိုး။

- [بَشِمَ] အိဦးတိုင်းရင်းသားကိပ်တို့လူမျိုးတို့၏ ပြက္ခဒိန်အရ ကိုးလမြောက်လ။

- [بَشِمَ] ကြာပင်တစ်မျိုး။

- [بَصَصَ] ① [بَصَصَ] (ခွေး)အမြီးနံ့သည်။ အမြီးကို လှုပ်ရမ်းသည်။ ② [بَصَصَ] (ကုလားအုတ်များ ရွှင်မြူးစေသည့် တေးကဗျာကို ရွတ်ဆိုသောအခါ)မိမိတို့၏အမြီးကို ခါ၍ အမြန်သွားသည်။ ③ [بَصَصَ] ဟစ်ခေါ်ရာတွင် မိမိ၏လက်ညှိုးနှစ် ချောင်းကို ဖိုးပေါ်သို့ ထောင်၍ လှုပ်ရမ်းသည်။ ④ [بَصَصَ] ခါးကိုဝှေ့ရမ်းသည်။ ⑤ [بَصَصَ] (မွေးကင်းစခွေး၊ ခြေသေ့စသည်)မိမိ၏မျက်စိကို စတင်ဖွင့်ကြည့်သည်။ ⑥ [بَصَصَ] မြေပြင်၌ ရွက်နုထွက်သည်။ ⑦ [بَصَصَ] သမီးရည်းစားစကားပြောသည်။ မိမိကို ချစ်လာရန်

ချည်းကပ်ပြောဆိုသည်။

- [بَصَصَ] ① (ခွေး)အမြီးနံ့သည်။ အမြီးကို လှုပ်ရမ်းသည်။ ② (ကုလားအုတ်များ ရွှင်မြူးစေသည့် တေးကဗျာကို ရွတ်ဆိုသောအခါ) မိမိတို့၏အမြီးကို ခါ၍ အမြန်သွားသည်။ ③ ဟစ်ခေါ်ရာတွင် မိမိ၏လက်ညှိုးနှစ်ချောင်းကို ဖိုးပေါ်သို့ ထောင်၍လှုပ်ရမ်းသည်။ ④ ခါးကိုဝှေ့ရမ်းသည်။ ⑤ (မွေးကင်းစခွေး၊ ခြေသေ့စသည်)မိမိ၏ မျက်စိကို စတင်ဖွင့်ကြည့်သည်။ ⑥ မြေပြင်၌ ရွက်နုထွက်သည်။ ⑦ သမီးရည်းစားစကားပြောသည်။ မိမိကို ချစ်လာရန် ချည်းကပ်ပြောဆိုသည်။

[بَصَصَ] နိညိုရောင်ခြင်း။

- [بَصَصَ] ① [بَصَصَ] ဝိနီလီသော(ကုလားအုတ်)။ ② [بَصَصَ] ခြောက်သွေ့သော(မြက်)။ ③ [بَصَصَ] အလွန်နည်းပါးသော(ရေ)။ ④ [بَصَصَ] အလွန်ပူပြင်းသော(ခွေ)။ ⑤ ခိုး။ ⑥ မုန့်။

- [بَصَرَ] ① ပြန်မြင်သည်။ ② မြင်သည်။ ③ သိသည်။

[بَصَرَ] ① ပြန်မြင်ခြင်း။ ② မြင်ခြင်း။ ③ သိခြင်း။

[بَصَرَ] ① တွေ့မြင်သည်။ ② သိမြင်သည်။ ③ သိသည်။ ④ မှန်ကန်စွာ တွေးခေါ်နိုင်သည်။ ⑤ မြင်မမြင်ကြည့်သည်။

[بَصَرَ] ① တွေ့မြင်ခြင်း။ ② သိမြင်ခြင်း။

③ သိခြင်း။ ④ မှန်ကန်စွာ တွေးခေါ်နိုင်ခြင်း။

⑤ မြင်မမြင်ကြည့်ခြင်း။

[بَصَرَ] ① တွေ့မြင်သော(သူ)။ ② သိမြင်

သော(သူ)။ ၇ သိသော(သူ)။ ၈ မှန်ကန်စွာ
တွေးခေါ်နိုင်သော(သူ)။ ၉ မြင်မမြင် ကြည့်
သော(သူ)။

[أَبْصَرَ] ၁ ကြည့်မြင်သည်။ ၂
မှန်ကန်စွာ စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်သည်။ ၃
တံခါး၌ ခန်းဆီးတပ်ဆင်သည်။ ၄ [النَّهَارَ]
(နေ့ခင်း)ထင်သာမြင်သာအောင် လင်းစင်း
သည်။ ၅ [الطَّرِيقَ] ရှင်းလင်းထင်ရှား
သည်။ ၆ [بِالْآيَةِ] အထောက်အထား ထင်
ရှားပြတ်သားသည်။ ၇ [إِلَيْهِ] လှည့်ကြည့်
သည်။ ၈ [الشَّيْءَ] မြင်သည်။ ၉ မြင်မမြင်
ကြည့်သည်။ ၁၀ သိသည်။ ၁၁ ၁၂ ဘဆွရဟ်
မြို့သို့ ရောက်ရှိလာသည်။

[بَاصَرَ] ၁ အပြိုင်အဆိုင် ကြည့်သည်။
၂ အဝေးမှ လှမ်းမြော်ကြည့်သည်။ ၃ ကြည့်
မြင်သည်။

[بَصَّرَ] ၁ [الْجُرُوءَ] (မွေးကင်းစခွေးက
လေး၊ ခြင်္သေ့ကလေး စသည်)မျက်စိစတင်
ဖွင့်လှစ်ကြည့်ရှုသည်။ ၂ ဘဆွရဟ်မြို့သို့
ရောက်လာသည်။ ၃ [الشَّيْءَ] ရှင်းလင်းတင်
ပြသည်။ ဖွင့်ဆိုသည်။ အသိပေးသင်ပြသည်။
သိမြင်နားလည်လာအောင် ရှင်းလင်းပြသ
သည်။

[بَاصَرَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မြင်ရသည်။
[تَبَصَّرَ] ၁ စဉ်းစားတွေးခေါ်သည်။ စဉ်း
စားကြံဆသည်။ ၂ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အ
ကျိုးဆက်ကို ကြိုတင်မှန်းဆနိုင်သည်။ ၃
မြင်မမြင်ကြည့်သည်။

[اسْتَبَصَّرَ] ၁ ကြည့်မြင်သည်။ ၂ ရှင်းလင်း

ထင်ရှားသည်။ ၃ မှန်ကန်စွာ စဉ်းစားတွေး
ခေါ်နိုင်သည်။ ၄ အထင်အရှား တွေ့မြင်
သည်။

[الْبَاصِرَ] ထင်ရှားစွာသိမြင်နိုင်သော။

[نَظَرَ بِأَبْصَرٍ] ရူးရှသောအမြင်။

[الْبَاصِرَةُ] ထင်ရှားစွာသိမြင်နိုင်သော။ အမြင်
စွမ်းအား။

[الْبَصَارَةُ] ပဲနင့်ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်တို့
ဖြင့် ချက်ထားသော အစားအစာ။

[الْبَصْرَ] ၁ မျက်စိ။ ၂ အမြင်စွမ်းအား။

၃ အာရုံစွမ်းအား။ ၄ [بَصْرًا] မလင်းတလင်း

အချိန်၊ [لَقَيْتُهُ بِبَصْرٍ] မလင်းတလင်းအချိန်မှာ

သူ့ကိုတွေ့ခဲ့တယ်။ ၅ [بَيْنَ سَمْعِهِمْ وَبَصَرِهِمْ]

လူသိရှင်ကြား။ [فَعَلَّتْ بَيْنَ سَمْعِهِمْ وَبَصَرِهِمْ]

ကျွန်တော် ဒီကိစ္စကို လူသိရှင်ကြားလုပ်ခဲ့

တယ်။ ၆ [بَيْنَ سَمْعِ الْأَرْضِ وَبَصَرِهَا]

မရှိသောနေရာ။ [فَعَلَّتْ بَيْنَ سَمْعِ الْأَرْضِ وَبَصَرِهَا]

ကျွန်တော် ဒီကိစ္စကို မည်သူမျှမရှိသောနေရာ

မှာ လုပ်ခဲ့တယ်။ (ج) [أَبْصَرَ]

[الْبَصْرَ] ၁ ဖွယ်၍ အဖြူရောင်ရှိသော

ကျောက်။ ၂ ကျောက်စလစ်ပါသော ရွှံ့မြေ။

[الْبَصْرَ] ဖွယ်၍အဖြူရောင်ရှိသောကျောက်။

[الْبَصْرَ] ၁ ရနံ့သင်း၍ အနီရောင်ရှိသော

မြေ။ ၂ အခွံ။ ၃ အမြင့်ပိုင်း၊ အပေါ်ပိုင်း။ ၄

ဘေးအစွန်း။ ဘေးစောင်း။ ၅ [جِدَّ الْبَصْرِ]

ခိုင်မာသော။

[الْبَصْرَةَ] ၁ မြေမာ။ ၂ ဖွယ်၍အဖြူရောင်ရှိ

သောကျောက်။ ၃ ကျောက်စလစ်ပါသော

ရွှံ့မြေ။ ၄ အီရတ်နိုင်ငံရှိမြို့တစ်မြို့၏အမည်။

(ج)။[الْبَصْرَتَانِ]ဘဆွရဟ်မြို့နှင့်ကူဖာမြို့။
[بَصَارٌ]။

[الْبَصْرَةَ] ❶ ရနံ့သင်း၍ အနီရောင်ရှိသော
မြေ။ ❷ ကြွင်းကျန်သော နို့ရည်အနည်းငယ်။

[الْبَصْرِيُونَ] ❶ ဘဆွရဟ်မြို့သားများ။ ❷ ဘ
ဆွရဟ်မြို့သား သဒ္ဒါပညာရှင်များ။

[الْبَصِيرُ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်
တစ်ပါး။(အကြွင်းမဲ့ သိမြင်တော်မူသောအ
ရှင်)။

[الْبَصِيرَةُ] ❶ ထိုးထွင်းညာဏ်။ ❷ စဉ်းစား
တွေးခေါ်နိုင်စွမ်း။ ❸ အသိ။ ❹ အတွေ့

အကြုံ။ ❺ ခံယူချက်။[فَعَلَ ذَلِكَ عَنْ بَصِيرَةٍ]။
အဲဒီကိစ္စကို သူခံယူချက်နဲ့လုပ်ခဲ့တာဖြစ်
တယ်။ ❻ ခိုင်လုံသည့် အထောက်အထား။

❼ စောင့်ကြပ်သူ။ ❽ သံဝေဂရဖွယ်။ ❾ တံ
ခါးခန်းဆီး၊ လိုက်ကာ။ ❿ ❶ (ဒိုင်း၊ လွှားစ

သည့်)အကာအကွယ်။ ❶ ❷ ထိမှန်ထား
သောသားကောင်မှ ကျန်ရစ်ခဲ့သောသွေးစ။

(ج)။[بَصَائِرُ-بَصَارٌ]။

[الْبَصِيرُ] စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရသူ။ အစောင့်။

❶ [بَصٌّ-] တလက်လက် တောက်ပသည်။

❶ [بَتَّالِ الْعَيْنِ]။စူးစူးရှရှကြည့်သည်။ စိုက်ကြည့်
သည်။ ❷ [الْمَاءِ-]ယိုစိမ့်စီးတွေသည်။

[بَصٌّ-بَصِيصٌ] ❶ တလက်လက်တောက်ပခြင်း။

❶ စူးစူးရှရှကြည့်ခြင်း။ စိုက်ကြည့်ခြင်း။ ❷
ယိုစိမ့်စီးတွေခြင်း။

[بَصَاصَةٌ] စိုက်ကြည့်သော၊ စူးရှသော(မျက်
လုံး)။

[بَصَصَ] ❶ [بَتَّالِ الْأَرْضِ] (မြေပြင်၌)အပင်

စတင်ပေါက်ရောက်သည်။ ရွက်နုဝေသည်။

❶ [الْحَرْوُ]။မွေးကင်းစမွေးကလေး၊ ခြင်္သေ့
ကလေး မျက်စိစတင်ဖွင့်လှစ်ကြည့်ရှုသည်။

❶ [الرَّجُلُ]။မိမိအားချစ်ခင်လာအောင် လို
သည်ထက်ပို၍ရှိကျိုးစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံ
သည်။ ဖားသည်။

❶ [الْمَاءِ] (ရေ)စိမ့်ထွက်သည်။
❶ [الْعَرَقُ]။ချွေးစို့သည်။

[بَصْعٌ] (ရေ)စိမ့်ထွက်ခြင်း။
[بَصَاعَةٌ] ချွေးစို့ခြင်း။

[تَبَّصَعُ] [الْعَرَقُ] ချွေးစို့သည်။
[الْبَصْعُ] အက်ကြောင်း။ အက်ရာ။

[الْبَصِيعُ] စိုနေသောချွေး။

❶ [الشَّاةُ] ❶ (တံတွေး)ထွေးသည်။ ❷ ဇီးရှိသော
ဆိတ်မကို နို့ညှစ်သည်။

[بَصَقٌ] ❶ (တံတွေး)ထွေးခြင်း။ ❷ ဇီးရှိ
သောဆိတ်မကို နို့ ညှစ်ခြင်း။

[الْبَصَاقُ] ❶ တံတွေး။ ❷ ခွဲ၊ သလိပ်။

[الْبَصَاقَةُ] ဖြူစင်တောက်ပသောကျောက်။

❶ [بَصَلٌ] [لَمِنْ ثِيَابِهِ] အဝတ်ကို တစ်ထပ်ပြီး
တစ်ထပ် ဆွဲချွတ်သည်။

[تَبَّصَّلَ] ❶ (ကြက်သွန်နီကဲ့သို့) အခွံအ
ထပ်ထပ်ဖြစ်သည်။ ❷ [فَلَانًا] အဝတ်ကို

တစ်ထပ်ပြီးတစ်ထပ်ဆွဲချွတ်သည်။ ❸ ဖြေစ
ရာမကျန်အောင် အထပ်ထပ်အခါခါမေးမြန်း

သည်။
[الْبَصْلَةُ] ကြက်သွန်နီ။(ج)။[بَصَلٌ]။

[الْبَوَصْلَةُ] အရပ်မျက်နှာများကို ညွှန်ပြသော
ကိရိယာ။

- ❖ [بَصَمَ] လက်ဗွေနှိပ်သည်။
[بَصُمَ] လက်ဗွေနှိပ်ခြင်း။
[الْبَصْمُ] လက်သူကြွယ်ထိပ်နှင့် လက်သန်းကြားရှိအကွာအဝေး။
[الْبَصْمُ] (အဝတ်)ထူခြင်း။
[الْبَصْمَةُ] လက်ဗွေရာ။
- ❖ [بَصَا] ❶ မိမိရရန်ရှိသောအကြွေးကို မရမကသိမ်းပိုက်ရယူသည်။ ❷ [الْحَيَوَانُ] တိရစ္ဆာန်ကို ဝှေးသင်းသည်။
[بَصُوا] ❸ မိမိရရန်ရှိသောအကြွေးကို မရမကသိမ်းပိုက်ရယူခြင်း။ ❹ တိရစ္ဆာန်ကို ဝှေးသင်းခြင်း။
- [الْبَصْوَةُ - الْبَصَّةُ] မီးခဲ။
- ❖ [تَبَضَّبُضْ] (သူပိုင်ဆိုင်သူမျှကို)ရယူ သိမ်းပိုက်သည်။
[الْبَضَابُضْ] ခွန်အားကြီးမားသော(လူ၊ တိရစ္ဆာန်)။
[الْبَضْبَاضَةُ] ခန္ဓာကိုယ် နူးညံ့ပျော့ပြောင်းသောမိန်းမ။ ခန္ဓာကိုယ် ပြည့်ဖြိုးသောမိန်းမ။ အသားရောင်ဖြူစင်ဝင်းပသောမိန်းမ။
- ❖ [بَضَّ -] ❶ [الْبَدْنُ] ခန္ဓာကိုယ်စိုပြေပြည့်ဖြိုးသည်။ ❷ [الْمَاءُ] ယိုစိမ့်စီးတွေသည်။
❸ [الْحَجَرُ] ကျောက်မှ ရေစိမ့်ထွက်သည်။
❹ [بَضَّتِ الْعَيْنُ] မျက်ရည်ကျသည်။
[بَضَاضَةٌ - بَضْوَضَةٌ] ❶ ခန္ဓာကိုယ် စိုပြေပြည့်ဖြိုးခြင်း။
❷ ယိုစိမ့်စီးတွေခြင်း။ ❸ ကျောက်မှ ရေစိမ့်ထွက်ခြင်း။ ❹ မျက်ရည်ကျခြင်း။
[بَضَّ - بَضْوَضُ] ယိုစိမ့်စီးတွေခြင်း။
[بَضَّ] ❶ စိုပြေပြည့်ဖြိုးသော(ခန္ဓာကိုယ်)။

- ❶ ယိုစိမ့်စီးတွေသော(ရေ)။ ❷ ရေစိမ့်ထွက်သော(ကျောက်)။ ❸ [بَضَّةٌ] မျက်ရည်ကျသော(မျက်လုံး)။
- [بَضِيضَةٌ - بَضَّةٌ] စိုပြေသော(အသားအရေ)။
[بَضَّضَ] ❶ စိုပြေပြည့်ဖြိုးလာသည်။ ❷ ယိုစိမ့်စီးတွေလာသည်။ ❸ ရေစိမ့်ထွက်လာသည်။
- [ابْتَضَّ] အရင်းအမြစ်မကျန်အောင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းသည်။
[تَبَضَّضَ] [حَقَّه] မိမိ၏ရပိုင်ခွင့်ကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ရယူသည်။
[الْبَضَاضَةُ] ရေကြွင်းရေကျန်၊ [مَائِي السَّفَايَاضَةُ] ရေဖုံးထဲမှာ ရေတစ်စက်မှ မရှိတော့ဘူး။
- ❖ [بَضَعَ -] ❶ [الذَّمْعُ] မျက်ရည်စိုသည်။ မျက်ရည်လည်သည်။ ❷ [مِنْ الْمَاءِ] ရေကို မိုက်အပြည့် သောက်သည်။ ❸ [مِنْ فَلَانٍ] အကြိမ်ကြိမ်သြဝါဒပေးသဖြင့် ငြီးငွေ့ပြီး အဆက်ဖြတ်ထားသည်။ ❹ [فَلَانٌ] ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပြုသည်။ ❺ [اللَّحْمَ] အသားကို လှီးဖြတ်သည်။ ❻ [الْجِلْدَ] သားရေကို ခွဲဖြတ်သည်။
[بَضَعُ] ❶ မျက်ရည်စိုခြင်း။ မျက်ရည်လည်ခြင်း။ ❷ ရေကို မိုက်အပြည့်သောက်ခြင်း။ ❸ အကြိမ်ကြိမ်သြဝါဒပေးသဖြင့် ငြီးငွေ့ပြီး အဆက်ဖြတ်ထားခြင်း။ ❹ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပြုခြင်း။ ❺ အသားကို လှီးဖြတ်ခြင်း။ ❻ သားရေကို ခွဲဖြတ်ခြင်း။
[أَبْضَعَ] [الشَّىْ] ရောင်းကုန်ပစ္စည်းအဖြစ် ပြုလုပ်သည်။

[بَضَعَ] [الزَّوْجَةَ] နီးမယားနှင့် ဖက်လဲ
တကင်းနေထိုင်သည်။ နီးမယားကို ပွတ်
သပ်နမ်းသည်။

[بَضَعَ] [اللَّحْمَ] အသားကို အပိုင်းပိုင်း
လိုက်ဖြတ်သည်။

[انْبَضَعَ] ဖြတ်တောက်သည်။ ကွဲပြတ်သည်။

[تَبَضَّعَ] [العِرْقُ] ခွေးစို့သည်။ [بَتَّ الْجَبْهَةَ]
နဖူး၌ ခွေးစို့သည်။

[استَبَضَعَ] [الشَّيْءَ] ရောင်းကုန်ပစ္စည်းအဖြစ်
ပြုလုပ်သည်။

[الْبَاضِعَةُ] သွေးစို့ရုံလောက်သာဖြစ်သော ကွဲ
ရှုနာ။

[بَضَائِعُ] (ج) ရောင်းကုန်ပစ္စည်း။ [الْبِضَاعَةُ]

သုံးမှကိုးအထိ (အရေအတွက်)။ [الْبِضْعُ]

[بِضْعَةُ جَالٍ] ယောက်ျားသုံးယောက်မှကိုး

ယောက်အထိ။ [بِضْعُ نِسَاءٍ] မိန်းမသုံးယောက်

မှ ကိုးယောက်အထိ။ [بِضْعَةُ عَشْرٍ جَالًا]

ယောက်ျားဆယ့်သုံးယောက်မှ ဆယ့်ကိုး

ယောက်အထိ။ [بِضْعُ عَشْرَةٍ أَمْرًا]

မဆယ့်သုံးယောက်မှ ဆယ့်ကိုးယောက်

အထိ။ .. စသည်။

﴿فَلَبِثْتُ فِي السَّجَنِ بَضْعَ مِائَتَيْنِ﴾ သို့ဖြင့် သူသည်

အကျဉ်းထောင်၌ သုံးနှစ်ကျော်ကိုး နှစ်ခန့်

နေထိုင်ခဲ့ရပေသည်။

[الْبِضْعُ] ❶ ထိမ်းမြားလက်ထပ်မှု။ ❷ လက်

ထပ်စာချုပ်။ ❸ ‘မဟာရ်’သတိုးသမီး၏ မင်္ဂ

လာဦးရပိုင်ခွင့်။ ❹ မိန်းမအင်္ဂါ။ (ج) [بَضَاعُ]

[بِضْوَعٌ]။

[الْبِضْعَةُ] အစိတ်အပိုင်း။ [هُوَ بِضْعَةُ مِائَةٍ] သူ

သည် ငါ၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ (သူသည်
ငါ၏အစိတ်အပိုင်းကဲ့သို့ပင် ငါနှင့်အလွန် နီး
စပ်လှ၏)။

[الْبِضْيَعَةُ] ကုန်ပစ္စည်းကို သည်ဆောင်သည့်
လှည်း၊ တွန်းလှည်း၊ ကိရိယာစသည်။ (ج)

[بِضَائِعُ]။

[الْمِبْضَعُ] ဖြတ်တောက်သည့်ကိရိယာ။ ခွဲ
စိတ်ဆရာဝန်များ အသုံးပြုသည့်ခါးငယ်။ (ج)

[مِبَاضِعُ]။

❶ [بَطَّ] နှောင့်နှေးကြန့်ကြာသည်။ နောက်
ကျသည်။

[بَطَّؤَ - بَطَّاءُ] နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း။ နောက်
ကျခြင်း။

[أَبْطَأَ] ❷ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာ

သည်။ နောက်ကျသည်။ ❸ [بَطَّ] နှောင့်နှေး

ကြန့်ကြာစေသည်။ နောက်ကျစေသည်။

[بَطَّ] ❹ နောက်ကျကျန်ရစ်စေသည်။ ❶

နောက်ကျအောင် တားဆီးထားသည်။ ❷

အချိန်မှီမရောက်အောင် ပြုလုပ်ထားသည်။

﴿وَإِنْ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيَبْطِئَنَّ﴾ ၎င်းပြင် အမှန်ပင် အ

သင်တို့အနက်မှ (၎င်းလေးဆိုင်တွင်လျက် နောက်

ချန်နေရစ်သူများရှိကြသည်။

[بَطَّأَ] နှောင့်နှေးကြန့်ကြာသည်။ နောက်

ကျသည်။

[بَطَّأَ] နှောင့်နှေးကြန့်ကြာသည်။ နောက်

ကျသည်။

[اسْتَبَطَّأَ] ❸ နောက်ဆိုင်းထားရန် တောင်း

ဆိုသည်။ ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်တောင်းသည်။ ❶

နောက်ကျသည်ဟုထင်သည်။ နှောင့်နှေး

ကြန်ကြာသည်ဟုမှတ်ယူသည်။

[بَطَّانَ] ကြာလိုက်တာ။ [بَطَّانَ كَذًا]

သူဒီအလုပ်ကို လုပ်တာ အရမ်းကြာတာပဲ။

❖ [بَطَّطَ] ❶ [بَطَّطَ] (ဘဲ)အော်သည်။ ❷

ရေထဲ၌ ငုတ်လိုက်ပေါ်လိုက် ကူးခတ်သည်။

❶ [بَطَّطَ] အမြင်အာရုံ အားနည်းသည်။

❖ [بَطَّحَ] ❶ [بَطَّحَ] ဖြန့်ခင်းသည်။ ❷

[بَطَّحَ] (နေရာကို)ညီညာအောင် ညှိ

သည်။ ❶ [بَطَّحَ] မောက်လျက် လဲကျစေ

သည်။

[بَطَّحَ] ❶ ဖြန့်ခင်းခြင်း။ ❷ ညီညာအောင်

ညှိခြင်း။ ❸ မောက်လျက် လဲကျစေခြင်း။

[بَطَّحَ] အဖျားကြီးသဖြင့် သတိလစ်သည်။

အပြင်းဖျား၍ ကတုန်ကယင်ဖြစ်သည်။ က

ယောင်ခြောက်ခြားဖြစ်သည်။

[بَطَّحَ] မိုးရွာပြီး ရေစီးလေ့ရှိသဖြင့် ကျန်

ရှိသောသဲ၊ ကျောက်စလစ်မြေပြင်၌ စခန်းချ

သည်။

[بَطَّحَ] [بَطَّحَ] နေရာကို ညီညာအောင်

ညှိသည်။

[بَطَّحَ] ❶ ကျယ်ဝန်းချောင်လည်သည်။

❶ မှောက်လျက် အိပ်သည်။

[بَطَّحَ] ❶ ကျယ်ဝန်းချောင်လည်သည်။

❶ မှောက်လျက်အိပ်သည်။ ❷ ပြန့်နှံ့စီးဆင်း

သည်။ ❸ မိုးရွာပြီး ရေစီးလေ့ရှိသဖြင့် ကျန်

ရှိသောသဲ၊ ကျောက်စလစ်မြေ၌ စခန်းချ

သည်။ ❹ မက္ကဟ်မြို့၌ စခန်းချသည်။

[بَطَّحَ] ကျယ်ဝန်းချောင်လည်သည်။

[بَطَّحَ] မိုးရွာပြီး ရေစီးလေ့ရှိသဖြင့် ကျန်

ရှိသောသဲ၊ ကျောက်စလစ်မြေပြင်။ ချိုင့်ဝှမ်း။

[بَطَّحَ] (ج)

[بَطَّحَ] အဖျားကြီးသဖြင့် သတိလစ်ခြင်း။

အပြင်းဖျား၍ ကတုန်ကယင်ဖြစ်ခြင်း။ က

ယောင်ခြောက်ခြားဖြစ်ခြင်း။

[بَطَّحَ] မိုးရွာပြီး ရေစီးလေ့ရှိသဖြင့် ကျန်

ရှိသောသဲ၊ ကျောက်စလစ်မြေပြင်။ ချိုင့်ဝှမ်း။

(ج) [بَطَّحَ]

[بَطَّحَ] မှောက်လျက်အိပ်သူ၏ တစ်ရပ်စာ

အကွာအဝေး။ (ج) [بَطَّحَ]

[بَطَّحَ] မိုးရွာပြီး ရေစီးလေ့ရှိသဖြင့် ကျန်ရှိ

သောသဲ၊ ကျောက်စလစ်မြေပြင်။ ချိုင့်ဝှမ်း။

(ج) [بَطَّحَ]

❖ [بَطَّحَ] ❶ ဖရဲသီးပေါများသည်။ ❷ ဖရဲ

သီးစားသည်။

[بَطَّحَ] ❶ ဖရဲသီးစားသည်။ ❷ ခဝါရီဇင်မိ

၌ စခန်းချသည်။ [بَطَّحَ خَيْرٌ مِنَ التَّبَطُّحِ]

မက္ကဟ်၌ စခန်းချခြင်းသည် ခဝါရီဇင်မိ၌

စခန်းချခြင်းထက် ပို၍ကောင်းသည်။

[بَطَّحَ] ဖရဲသီး။

[بَطَّحَ] ဖရဲသီးပေါသောနေရာ၊ ဒေသ။

(ج) [بَطَّحَ]

❖ [بَطَّرَ] ခွဲသည်။ ခွဲဖြတ်သည်။

[بَطَّرَ] ခွဲခြင်း။ ခွဲဖြတ်ခြင်း။

[بَطَّرَ] ခွဲထားသော(အရာ)။ ခွဲဖြတ်ထား

သော(အရာ)။

[بَطَّرَ] ❶ [بَطَّرَ] နှိုးကြားတက်ကြွသည်။

အတိုင်းထက်အလွန် ပျော်ရွှင်သည်။ ❷

[بَطَّرَ] ခက်ခဲလေးလံသည်။ အခက်အကွဲ

သည်။ ❶ [غِي الْأَمْرِ] တွေဝေအံ့သြသည်။
 [النَّعْمَة] ကျေးဇူးကန်းသည်။ မောက်မာသည်။
 ﴿وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرِيَةٍ بِطَرَتِ مَعِشَتَهَا﴾ စင်စစ်
 ငါအရှင်မြတ်သည် မိမိတို့၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာကြွယ်
 ဝမှုကြောင့် မော်ကြားမောက်မာခဲ့ကြကုန်သော
 သူတို့၏ မြို့ရွာအမြောက်အများကို ဖျက်ဆီး
 တော်မူခဲ့သည်။

[بَطُر] ❷ နိုးကြားတက်ကြွခြင်း။ အတိုင်း
 ထက်အလွန် ပျော်ရွှင်ခြင်း။ ❶ ခက်ခဲလေးလံ
 ခြင်း။ အခက်တွေ့ခြင်း။ ❷ တွေဝေအံ့သြ
 ခြင်း။ ❸ ကျေးဇူးကန်းခြင်း။ မောက်မာခြင်း။

[بَطُر] ❸ နိုးကြားတက်ကြွသော(သူ)။
 အတိုင်းထက်အလွန် ပျော်ရွှင်သော(သူ)။ ❶
 ခက်ခဲလေးလံသော(သူ)။ အခက်တွေ့သော
 (သူ)။ ❷ တွေဝေအံ့သြသော(သူ)။ ❸ ကျေး
 ဇူးကန်းသော(သူ)။ မောက်မာသော(သူ)။

[بَطُر] ❹ ခက်ခဲလေးလံစေသည်။ အ
 ခက်တွေ့စေသည်။ တွေဝေအံ့သြစေသည်။
 ❶ [فَلَا نَادِرَ عَ] မနိုင်ဝန်ကို ထမ်းခိုင်းသည်။

[الْبَطْرِ] ❷ လျှာကိုထုတ်လျက် ဟစ်အော်
 သူ။ ❶ လမ်းမှား၌ နစ်မွန်းသူ။

[الْبَطْرِ] တိရစ္ဆာန်များ၏ခွံကို ခွဲ၍ဆေးကု
 သူ။[ကြည့်] [بَطْر]

[الْبَطْرِ] တိရစ္ဆာန်များ၏ခွံကို ခွဲ၍ဆေးကု
 သူ။

[الْبَطْرِ] ဘက်ထရီ၊ လျှပ်သိုက်ရိယာ။

✽ [بَطْر] မောက်မာစွာ လမ်းလျှောက်သည်။
 ၁၆၀ မော်ကြားလျက် လမ်းလျှောက်သည်။

[الْبَطْرِ] အလွန်အရပ်ရှည်သော ယောက်ျား။

[الْبَطْرِ] ❶ ဘဝင်မြင့်သူ။ ❶ မောက်မာဝင့်
 ဝါသူ။ ❷ ပင်းဝွင်းငှက်။ ❸ ရောမဗိုလ်ချုပ်။
 ❹ တိုက်ပွဲ၌ အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သူ။ ❺
 ဂျူးဘာသာရေးဆရာ။ [ج] [بَطْرِ] -
 [بَطْرِ]

❶ [الْبَطْرِ] ❶ ခရစ်ယာန်သင်းအုပ်ဘုန်းတော်
 ကြီး။ ❶ ခရစ်ယာန်သာသနာပိုင် ပုပ်ရဟန်း
 မင်းကြီး။ ❷ ဂျူးဘာသာရေးဆရာ။ (ج)
 [بَطْرِ] - [بَطْرِ]

❶ [بَطْرِ] ❶ [بَطْرِ] အတင်းအဓမ္မ သိမ်းပိုက်
 ရယူသည်။ ﴿فَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ﴾ ၎င်း
 ပြင် အသင်တို့သည် ဖမ်းဆီးအရေးယူသော
 အခါ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သူများအဖြစ် အ
 ရေးယူကြသည်။ ❶ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်
 သည်။ ❷ အားစိုက်၍ ဆုပ်ကိုင်သည်။
 ﴿فَإِذَا مَوْسَىٰ بِأَطْشَ بِجَانِبِ الْعَرْشِ﴾ ထိုအခိုက်
 မူစာ (الطَّش) သည် ပလ္လင်တော်၏နံဘေးကို
 အားစိုက်၍ဆုပ်ကိုင် ထားသည်။ ❸ အလျှင်
 အမြန် ခုန်အုပ်တိုက်ခိုက်သည်။ အမှတ်တမဲ့
 ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်။

❶ [بَطْشَ فِي الْعِلْمِ بِإِعْ يَسِيطُ] အသိပညာအ
 ရာ၌ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်
 သည်။

[بَطْشَ] ❷ အတင်းအဓမ္မ သိမ်းပိုက်ရယူ
 ခြင်း။ ❶ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်း။ ❷ အား
 စိုက်၍ဆုပ်ကိုင်ခြင်း။ ❸ အလျှင်အမြန်
 အုပ်တိုက်ခိုက်ခြင်း။ အမှတ်တမဲ့ ဝင်ရောက်
 တိုက်ခိုက်ခြင်း။

[بَطْشَ - بَطَّاشَ - بَطِشَ] ❸ အတင်းအဓမ္မ သိမ်းပိုက်ရ

ယူသော(သူ)။ ❶ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သော
(သူ)။ ❷ အားစိုက်၍ ဆုပ်ကိုင်သော(သူ)။
❸ အလျှင်အမြန် ခုန်အုပ်တိုက်ခိုက်သော
(သူ)။ အမှတ်တမဲ့ဝင် ရောက်တိုက်ခိုက်သော
(သူ)။

[بَطَّشَ] [بَطَّشَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဖမ်း
ကိုင်လှဲချရန် လက်ကို ရှေ့သို့ဆန့်တန်းထား
သည်။

❶ [بَطَّ] [بَطَّ] (ပြီတည်နာ၊ အကြိတ်နာ၊
သွေးစုနာစသည်ကို)ခွဲထုတ်သည်။

[بَطَّ] (ပြီတည်နာ၊ အကြိတ်နာ၊ သွေးစု
နာစသည်ကို)ခွဲထုတ်ခြင်း။

[بَطَّ] ❷ ဘဲအရောင်းအဝယ်လုပ်သည်။

❶ ခြေကုန်လက်ပန်းကျသည်။ ခြေလက်မ
သယ်နိုင်အောင် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သည်။ ❷

[بَطَّ] [بَطَّ] ကျုံ့ညှက်ကို နယ်၍ ဖြန့်ခင်းထား
သည်။

[بَطَّ] ❸ ဆီအိုးလုပ်ရောင်းသူ။ ❶ ဆီ
အိုးအရောင်းအဝယ်လုပ်သူ။

[بَطَّ] ❹ ဘဲ။ ❶ ဘဲသဏ္ဌာန်ဆီထည့်
သည့်အိုး။ (ج) [بَطَّ - بَطَّ]

[بَطَّ] ❷ လူလိမ်လူညာ။ ❶ တုန်လှုပ်အံ့
ဩဖွယ်ရာဖြစ်သော။ (هَذَا أَمْرٌ بَطَّ) ဒါဟာ
တုန်လှုပ်အံ့ဩဖွယ်ကိစ္စပဲ။ ❸ ခြေစွပ်ဖိနပ်။

[بَطَّ] ဖြတ်တောက်လှီးဖြတ်သည့် ကိ
ရိယာ။ (ج) [بَطَّ]

[بَطَّ] ဖြတ်တောက်လှီးဖြတ်သည့်ကိရိ
ယာ။

❶ [بَطَّ] ကဒ်ပြာ။ စလစ်။ [بَطَّ الشَّخِصِيَّة]

ကိုယ်ရေးမှတ် တမ်းပုံစံစာရွက်။ [بَطَّ الشَّخِصِيَّة]
သန်းခေါင်စာရင်း။ အိမ်ထောင်စုစာရင်း။
[بَطَّ الزَّيَارَةِ] မှတ်ပုံတင်ကဒ်။ [بَطَّ التَّجَرُّفِ]
ဖိတ်စာ။ [بَطَّ التَّجَرُّفِ] ရိက္ခာထုတ်ရန်ကဒ်။
[بَطَّ المَوَادِّ الغِذَائِيَّة] ရိက္ခာထုတ်ရန်ကဒ်။ (ج)
[بَطَّاقَات]

❶ [بَطَّ] ❶ အလဟဿ၊ အချည်းနှီးဖြစ်
သည်။ [بَطَّ دَمُ الْقَتِيلِ] အသတ်ခံရသူ၏သွေး
အချည်းနှီးဖြစ်သည်။ (သေသူအတွက် လျှော်
ကြေးမရသောအခါ ဤသို့ပြောဆိုရသည်။) ❶
ပျက်စီးသွားသည်။ ❷ အကျိုးသက်ရောက်
မှုကင်းမဲ့သည်။ ❸ ပျက်ပြယ်သည်။ [بَطَّ] အ
ရောင်းအဝယ်ပျက်ပြယ်သည်။ ❹ အားလပ်
သည်။ ရပ်နားသည်။ [بَطَّ الْعَمَلُ] အလုပ်အား
သည်။ အလုပ်နားသည်။

[بَطَّ بَطُولٌ - بَطَّ لَانٌ] ❶ အလဟဿ၊ အချည်းနှီးဖြစ်
ခြင်း။ ❶ ပျက်စီးသွားခြင်း။ ❷ အကျိုးသက်
ရောက်မှု ကင်းမဲ့ခြင်း။ ❸ ပျက်ပြယ်ခြင်း။
[بَطَّ بَطَالَةٌ - بَطَّالَةٌ] အားလပ်ခြင်း။

[بَطَّ] အလုပ်အားလပ်သော(သူ)။

[بَطَّ - بَطَّ] [بَطَّ - بَطَّ] စကားကို ပေါ့ပျက်
ပျက်ပြောဆိုသည်။ ပျက်လုံးထုတ်သည်။

[بَطَّ] စကားကို ပေါ့ပျက်ပျက်ပြောဆို
ခြင်း။

[بَطَّ] စကားကို ပေါ့ပျက်ပျက်ပြောဆို
သော(သူ)။

[بَطَّ] သတ္တိပြောင်သည်။ သူရဲကောင်း
စိတ်ဓါတ်။ အာဇာနည်စိတ်ဓါတ်ရှိသည်။

[بَطَّ] သတ္တိပြောင်ခြင်း။ သူရဲကောင်း

စိတ်ဓါတ်၊ အာဇာနည်စိတ်ဓါတ်ရှိခြင်း။

[بَطْل] သတ္တိပြောင်သော(သူ)။ သူ့ရဲကောင်း
စိတ်ဓါတ်၊ အာဇာနည်စိတ်ဓါတ် ရှိသော(သူ)။
(ج) [بَطْلًا]။

[بَطْل] ❶ [بَطْلًا] အခြေအမြစ်မခိုင်
မာသောစကားကို ပြောသည်။ ပေါ့ပျက်ပျက်
ပြောဆိုသည်။ ❷ မမှန်သောလုပ်ရပ်ကို လုပ်
ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်။ ❸ [الْبَيْت] (အ
ရောင်းအဝယ်ကို)ပျက်ပြယ်စေသည်။ ❹ အ
ချည်းနှီးဖြစ်စေသည်။ ﴿لَا تَبْطُلُوا أَعْمَالَكُمْ﴾
အသင်တို့၏လုပ်ရပ်များကို အချည်းနှီးမဖြစ်
စေကြနှင့်။

[بَطْل] ❶ [الْعَامِل] အလုပ်နားခိုင်းသည်။
အားလပ်ချိန်ပေးသည်။ ❷ [الْعَمَل] အလုပ်
ရပ်နားသည်။

[بَطْل] ❸ အားလပ်သည်။ လစ်လပ်သည်။
❶ သူ့ရဲကောင်းကဲ့သို့ ပြုမူနေထိုင်သည်။ ❷
လမ်းမှားကို လိုက်စားသည်။

[الْبَاطِل] အခြေအမြစ်မရှိသော၊ မှန်ကန်မှု
မရှိသော(စကား၊ လုပ်ရပ်)။ (ج) [أَبَاطِيلًا]။
[الْبَاطِل] အခြေအမြစ်မရှိသော၊ မှန်ကန်မှု
မရှိသော(စကား၊ လုပ်ရပ်)။ (ج) [أَبَاطِيلًا]။
[بطاليس] Ptolemies

❶ [بَطْن] ❶ [الْبَطْن] ဖုံးကွယ်နေသည်။ တိမ်
မြက်နေသည်။ ❷ [مِنْ بَطْن] အတွင်းသို့ အ
ဆင်းသို့ဖြစ်သည်။ အတွင်းရေးကို စိတ်ချ
စွာတိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်လောက်အောင် မိတ်
ဆွေဖြစ်သည်။ ❸ [الْبَيْت] အိမ်အတွင်းကို
ဝင်၍ နေရာအနှံ့လျှောက်ကြည့်သည်။ ❹

[الْبَطْن] ကိစ္စတစ်ခုကို အတွင်းကျကျ ယဃ
နနသိသည်။ ❶ [الْبَطْن] ဗိုက်ကို ထိမှန်စေ
သည်။ ဗိုက်ကို နာကျင်စေသည်။

[بَطْن] ❷ ဖုံးကွယ် နှစ်ခြင်း။ တိမ်မြက်နေ
ခြင်း။ ❸ အတွင်းသို့ အဆင်းသို့ဖြစ်ခြင်း။
အတွင်းရေးကို စိတ်ချစွာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်
လောက်အောင် မိတ်ဆွေဖြစ်ခြင်း။ ❹ (အိမ်
အတွင်းကို)ဝင်၍ နေရာအနှံ့ လျှောက်ကြည့်
ခြင်း။ ❺ (ကိစ္စတစ်ခုကို)အတွင်းကျကျ ယဃ
နနသိခြင်း။ ❻ ဗိုက်ကို ထိမှန်စေခြင်း။ ဗိုက်
ကို နာကျင်စေခြင်း။

[بَطْن] ❷ ဗိုက်နာသည်။ ❶ အလွန်ပျော်
ရွှင်တက်ကြွသည်။ အူမြူးသည်။ ❷ ဥစ္စာ
ပစ္စည်း ပေါကြွယ်ဝသည်။

[بَطْن] ❸ ဗိုက်နာခြင်း။ ❶ အလွန်ပျော်
ရွှင်တက်ကြွခြင်း။ အူမြူးခြင်း။ ❷ ဥစ္စာပစ္စည်း
ပေါကြွယ်ဝခြင်း။

[بَطْن] ❸ ဗိုက်နာသော(သူ)။ ❶ အလွန်
ပျော်ရွှင်တက်ကြွသော(သူ)။ အူမြူးသော
(သူ)။ ❷ ဥစ္စာပစ္စည်းပေါကြွယ်ဝသော(သူ)။

[بَطْن] ❸ ဗိုက်ကြီးသည်။ ဗိုက်ပူသည်။
❶ [الْمَكَان] ဝေးကွာသည်။ အလှမ်းဝေး
သည်။

[بَطْن] ❸ ဗိုက်ကြီးခြင်း။ ဗိုက်ပူခြင်း။ ❶
ဝေးကွာခြင်း။ အလှမ်းဝေးခြင်း။

[بَطْن] ❸ ဗိုက်ကြီးသော၊ ဗိုက်ပူသော
(သူ)။ ❶ ဝေးကွာသော(နေရာ)။ အလှမ်းဝေး
သော(နေရာ)။

[بَطْن] ဗိုက်နာသည်။

[مَبْطُونٌ] ဗိုက်နာသော(သူ)။

[أَبْطَنَ] ❶ [الثَّوْبَ] အဝတ်ကို အတွင်းဘက်၌ခံ၍ထပ်ချုပ်သည်။ ❷ [فَلَانًا] အတွင်းရေးမှူးခန့်သည်။ မိမိ၏ ကိုယ်တွင်းရေးကို ပြောပြသည်။

[بَطَنَ] ❶ [الثَّوْبَ] အဝတ်ကို အတွင်းဘက်၌ အတွင်းခံ ထပ်ချုပ်သည်။ ❷ [فَلَانًا] ဗိုက်ကို ရိုက်သည်။

[تَبَّطَّنَ] ❶ [الْوَادِي] လျှိုထဲသို့ဝင်၍ လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။ ❷ [الْأَمْرَ] အတွင်းကျကျသိသည်။ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်သိသည်။

[اسْتَبْطَنَ] ❶ [الْوَادِي] (လျှိုထဲသို့) ဝင်သည်။ ❷ [الْأَمْرَ] အတွင်းကျကျသိသည်။ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်သိသည်။ ❸ စိတ်ထဲ၌ ဖုံးဖိထားသည်။

[أَلْبَطَنَ] မြင်း၏ရှေ့ခြေသလုံးရှိ အကြောမကြီးအောက်၌ မြှုတ်နေသောအကြော။

[الْبَاطِنُ] ❶ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်တစ်ပါး။ (ကွယ်ဝှက်နက်နဲသည့်အရာဟူသမျှကို ထိုးဖောက်သိမြင်တော်မူသောအရှင်၊ ကွယ်ဝှက်နက်နဲစွာ တည်နေတော်မူသောအရှင်)။ ❷ အတွင်းပိုင်း။ အတွင်းသား။

[بَاطِنُ الْقَدَمِ] ခြေဖဝါး။ [بَاطِنُ الْأَرْضِ] လျှိုဝှက်နက်နဲသည့်မြေကြီးအတွင်းပိုင်း။ (ج) [بَاطِنٌ - بَوَاطِنٌ] ❶ လျှိုဝှက်ချက်။ ❷ တိရစ္ဆာန်များ၏မစင်။ (မြင်းချေး၊ နွားချေးစသည်)။

[الْبَاطِنَةُ] အစွလာမိတရားတော်၌ အတွင်းသဘောနှင့်အပြင်သဘော ရှိသည်ဟုခံယူ၍

ကုန်အာနိကျမ်းမြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ် ﴿ﷺ﴾၏ဩဝါဒတော်များ၏ အနက်သဘောကို ရှာကြံဖွင့်ဆိုသော အုပ်စုတစ်စု၏အမည်။ [الْبَطَانُ] (မြင်း၊ ကုလားအုတ်စသည်တို့၏) ဗိုက်ကို သိုင်း၍ချည်နှောင်ရသောကြိုး။ [فَلَانٌ عَرِيضُ الْبَطْنِ] အေးချမ်းတည်ငြိမ်သူ။ [أَبْطَنَةُ - بَطْنٌ] (ج)

[الْبَطَانَةُ] ❶ အဝတ်၏အတွင်းခံ။ ❷ လျှိုဝှက်ချက်။ ❸ အတွင်းရေးမှူး။ မိမိ၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကို စိတ်ချစွာတိုင်ပင်နိုင်သူ။ (ج) [بَطَانِينَ]။

[الْبَطْنُ] ❶ ဝမ်းဗိုက်။ ❷ အတွင်းပိုင်း။ ❸ တစ်ကြိမ်မွေးဖွားခြင်း။ (တစ်ဗိုက်)။

[تَشَرَّتِ الْمَرْأَةُ بَطْنَهَا] (မိန်းမ)ကလေးများစွာမွေးဖွားသည်။ [أَلْقَتْ الدَّجَاجَةُ ذُبَابَهَا] (ကြက်မ)ဥသည်။ (ج) [بَطْنَانٌ]။ [الْبَطْنُ] ဝမ်းဗိုက်နာသည့်ရောဂါ။

[الْبَطْنَانُ] အလယ်ဗဟို။ [الْبَطْنَةُ] ဗိုက်အပြည့်စားထားခြင်း။ အစာမကျေခြင်း။ အစားလွန်ခြင်း။

[الْبَطِينُ] [الْكَيْسُ الْبَطِينُ] ပြည့်မီစင်းသော (အိပ်)။

[الْبَطِينُ] ❶ နှလုံးအတွင်းရှိ အခန်းငယ်။ ❷ ကြယ်သုံးလုံး သုံးပွင့်ဆိုင်ဖိုခနောက်အနေအထားရှိသောအချိန် လရောက်ရှိရာ စခန်းတစ်ခု။

[الْمَبْطَانُ] ❶ ဗိုက်ကြီး၍ဆူသော(သူ)။ ❷ အစားကြီးသူ။

[الْمَبْطَنُ] ❶ ဗိုက်ပြားချပ်သော၊ ဗိုက်မပေါ်

သော၊ ဗိုက်မထင်ရှားသော(သူ)။ ❶ ဗိုက်နှင့် ကျော၌အဖြူကွက်ရှိသော(မြင်း)။

❷ [أَبْطِئَةً] ဖန်ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော သောက် ရေခွက်ကြီးတစ်မျိုး။ [ج] [بَوَّاطٍ]။

❸ [بَطْرَ] အပေါ်နှုတ်ခမ်းအလယ်သား ငေါ ထွက်သည်။ နှုတ်ခမ်းထော်သည်။

[بَطْرَ] အပေါ်နှုတ်ခမ်းအလယ်သား ငေါ ထွက်ခြင်း။ နှုတ်ခမ်းထော်ခြင်း။

[أَبْطَرُ] အပေါ်နှုတ်ခမ်းအလယ်သား ငေါ ထွက်သော(သူ)။ နှုတ်ခမ်းထော်သော(သူ)။

[بَطْرَ] [ج] [بَطْرَ] [م]

[أَلْبَطَارَةُ] ❶ ဆိတ်မ၏နို့အုံရှိ နို့သီးခေါင်း။

❷ (မိန်းမသို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်အမ၏)မအင်္ဂါ အလယ်မှ ထိုးထွက်နေသောအစေ့။ ❸ အပေါ်နှုတ်ခမ်းအလယ်ထိပ်။

[أَلْبَطْرُ] ❶ ဆိတ်မ၏နို့အုံရှိ နို့သီးခေါင်း။

❷ (မိန်းမသို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်အမ၏)မအင်္ဂါ အလယ်မှ ထိုးထွက်နေသောအစေ့။ ❸ အပေါ်နှုတ်ခမ်းအလယ်ထိပ်။

[أَلْبَطْرَاءُ] ❶ နို့အုံရှိ နို့သီးခေါင်း အလွန်ရှည် သော(ဆိတ်မ)။ ❷ မအင်္ဂါအလယ်မှ ထိုးထွက် နေသောအစေ့အလွန်ရှည်သော(မိန်းမသို့မ ဟုတ် တိရစ္ဆာန်အမ)။ ❸ အပေါ်နှုတ်ခမ်းအ လယ်ထိပ် အလွန်ထော်သော(မိန်းမ)။

❹ [بَطْرَمَ] ဒေါသကြောင့် အပေါ်နှုတ်ခမ်းကို ပင့်၍တင်းထားသည်။

[تَبَطَّرَمَ] ❶ ဒေါသကြောင့် အပေါ်နှုတ်ခမ်း ကို ပင့်၍တင်းထားသည်။ ❷ နှုတ်အသည်။ အသိညာဏ်ခေါင်းပါးသည်။

❶ [الْعَازِفُ الْغَوْدَ] [بَطَّ] တူရိယာတီးခတ် ရန် တုတ်ကို လှုပ်ရမ်းသည်။

[أَبَطَّ] ဝါဠီးသည်။

❷ [بَطَّالْحُمَ] [بَطَّ -] အသားတက်သည်။ အသားအရေဖြစ်ထွန်းသည်။

[بَطَّو-بُطُّو] အသားတက်ခြင်း။ အသားအရေ ဖြစ်ထွန်းခြင်း။

❸ [بَعَعَ] ❶ [الْمَاءَ] ခွက်ထဲမှ ရေအဆက် မပြတ်ထွက်ကျလာသဖြင့် ရေသံမြည်သည်။

❷ [الرَّجُلَ] (စကားကို)အဆက်မပြတ် က ရှားရေလွတ်ပြောသည်။

[الْبَغْبَعُ] ခွက်ထဲမှ ရေအဆက်မပြတ်ထွက် ကျလာသဖြင့် မြည်သောအသံ။

❹ [بَالَكُنَابَ] ❶ စေလွှတ်သည်။ ❷ [بَعَثَ] စာပို့ခိုင်းသည်။ ❸ [فَلَا نَأْمَنُ نَوْمَهُ] (အိပ်စက် ခြင်းမှ)နှိုးထစေသည်။ နှိုးကြားစေသည်။ လှုပ်ခါနှိုးသည်။ ❹ [اللَّهُ الْخَلْقَ يَعْذَمُوهُمْ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က မိမိ၏အဖန်ဆင်းခံ များကို သေပြီးနောက် ရှင်ပြန်ထစေတော်မူ သည်။ ❺ [الْبُعَيْرَ] ကုလားအုတ်ကို ကြိုး ဖြည့်၍လွှတ်ပေးသည်။ ❻ [فَلَا نَأْلَى الشَّرَى] တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်ရန် ခိုင်းစေညွှန်ကြား သည်။ ❼ [عَلَيْهِمُ الْبَلَاءُ] ဘေးဥပါဒ်သက် ရောက်စေသည်။

[بَعَثَ-بُعْثَ] စေလွှတ်ခြင်း။ ❶ (စာ)ပို့ခိုင်း ခြင်း။ ❷ (အိပ်စက်ခြင်းမှ)နှိုးထစေခြင်း။ နှိုး ကြားစေခြင်း။ လှုပ်ခါနှိုးခြင်း။ ❸ (အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်က မိမိ၏အဖန်ဆင်းခံများကို) သေပြီးနောက် ရှင်ပြန်ထစေတော်မူခြင်း။

[بَعَثَ-بُعْثَ] စေလွှတ်ခြင်း။ ❶ (စာ)ပို့ခိုင်း ခြင်း။ ❷ (အိပ်စက်ခြင်းမှ)နှိုးထစေခြင်း။ နှိုး ကြားစေခြင်း။ လှုပ်ခါနှိုးခြင်း။ ❸ (အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်က မိမိ၏အဖန်ဆင်းခံများကို) သေပြီးနောက် ရှင်ပြန်ထစေတော်မူခြင်း။

❶ (ကုလားအုတ်ကို)ကြီးပြည်၍လွတ်ပေးခြင်း။

❷ တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်ရန် ခိုင်းစေညွှန်ကြားခြင်း။

❸ ဘေးဥပါဒ်သက်ရောက်စေခြင်း။ [اِبْتَعَثَ] (အိပ်ယာမှ)နှိုးထစေသည်။(အိပ်ယာမှ)နှိုးကြားစေသည်။

﴿اَتَانِي اللَّيْلَةَ اَتِيَانًا فَاَبْتَعَثَانِي﴾ ညက ကျွန်ုပ်ထံ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး ရောက်ရှိလာကြပြီး ကျွန်ုပ်အား အိပ်ယာမှနှိုးထစေကြသည်။

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶ [اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

[اِنْبَعَثَ] ❶ နိုးကြားသည်။ နိုးထသည်။ ❶

တွင်း တစ်စုံတစ်ခုကို အပြီးအပြတ်ဆောင်ရွက်ရန် စေလွှတ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း။

❶ [بَعَثَ] ❶ တစ်ကွဲတစ်ပြားစီ လွှင့်စင်ပြန်ကြစေသည်။ ကစဉ်ကလျားဖြစ်စေသည်။

[بَعَثَ] ❶ (ပစ္စည်းကို)အထက်အောက် လှန်လောမွှေနှောက်သည်။

❷ (ဖုံးကွယ်နေသောအရာကို) ပြန်ကြထွက်ပေါ်လာစေသည်။

﴿اِذَا بَعِثَرُ مَا فِي الْقُبُورِ﴾ သင်္ချိုင်းများရှိ သေသူတို့သည် ပြန်ကြထွက်ပေါ်လာစေခြင်းကို ခံကြရသောအခါ။

❸ ကြည့်ရှုစမ်းသပ်ရန်အတွက် တစ်စစီခွဲဖြန့်သည်။

❶ [بَعَجَ] ❶ [بَطَنَ] ခိုက်ကိုခွဲသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[بَعَجَ] ❶ (မြေကို)ခွဲသည်။ တူးဆွသည်။

[فَلَانٌ بِالْحَدِيثِ] စကားအပိုပြောသည်။

[تَبَعَجَ] ❶ ပြန်ပြူးကျယ်ဝန်းသည်။ ❷

ကွဲပြဲသည်။ ❸ [السَّحَابُ] ❶ မိုးတိမ် မိုးပြင်းရွာ

ချပြီး ကစဉ့်ကလျားလွင့်စင်သွားသည်။ ❷

[فَلَانٌ بِالْحَدِيثِ] စကားအပိုပြောသည်။

❶ [بَعْدَ] ❶ ဝေးကွာသည်။ ဝေးလံသည်။

❷ ပျက်စီးသည်။

[بَعْدَ] ❶ ဝေးကွာခြင်း။ ဝေးလံခြင်း။ ❷

ပျက်စီးခြင်း။

[بَعْدَ] ❶ ဝေးကွာသည်။ ဝေးလံသည်။

❶ [بَعْدَ] ဝေးကွာစေသည်။ ❷ ပျက်စီးသည်။

[بَعْدَ] ❶ ဝေးကွာခြင်း။ ဝေးလံခြင်း။ ❷

ဝေးကွာစေခြင်း။ ❸ ပျက်စီးခြင်း။

[بَعْدَ] ❶ ဝေးကွာသော(သူ၊ အရာ)။ ဝေး

လံသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ ဝေးကွာစေသော

(သူ၊ အရာ)။ ❸ ပျက်စီးသော(သူ၊ အရာ)။

(ج) [بَعْدَ]။

[أَبْعَدَ] ❶ ဝေးဝေးမှာနေသည်။ ခပ်ခွါခွါနေ

သည်။ ခပ်ကင်းကင်းနေသည်။ ❷ အဝေးကြီး

ကို ရောက်သွားသည်။ [فِي السَّفَرِ] ဝေးဝေး

လံလံ ခရီးထွက်သည်။ [الْأَقْفَى الرَّعْيِ]

ကုလားအုတ် ဝေးဝေးလံလံအထိ ကျက်စား

သည်။ ❸ အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်သည်။

❹ [فِي الْأَمْرِ] မီးကုန်ယမ်းကုန် ကြိုးစား

သည်။ ရေကုန်ရေခန်း ပြုမူလုပ်ကိုင်သည်။

❺ [الشَّىْءِ] ဝေးဝေးမှာထားသည်။ ဝေးကွာ

စေသည်။

[بَاعَدَ] ❶ [الشَّىْءِ] ဝေးဝေးမှာထားသည်။

ဝေးကွာစေသည်။ ❷ အဝေးကြီးက ရှောင်

သည်။ ခပ်ခွါခွါနေသည်။ ❸ [بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ]

ခွဲခြားထားသည်။ ကင်းကွာစေသည်။

❹ [فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا]

သို့ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုခဲ့ကြကုန်၏။ အို

ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူ

သောအရှင်မြတ် အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်

မျိုးတို့၏ ခရီးလမ်းများကို ဝေးကွာစေတော်

မူပါ။

[بَاعَدَ - بَعَادَ] ❶ ဝေးဝေးမှာထားခြင်း။ ဝေးကွာ

စေခြင်း။ ❷ အဝေးကြီးက ရှောင်ခြင်း။ ခပ်ခွါ

ခွါနေခြင်း။ ❸ ခွဲခြားထားခြင်း။ ကင်းကွာစေ

ခြင်း။

[بَعْدَ] ❶ [الشَّىْءِ] ဝေးဝေးမှာထားသည်။

ဝေးကွာစေသည်။ ❷ အဝေးကြီးက ရှောင်

သည်။ ခပ်ခွါခွါနေသည်။

[أَبْعَدَ] ❶ ဝေးကွာသည်။ ဝေးလံသည်။

❶ [بَعْدَ] ဝေးကွာစေသည်။

[تَبَاعَدَ] မတတ်သာ၍ ခပ်ဝေးဝေးနေရ

သည်။ အဝေး၌ မနေချင်ပဲနေရသည်။

[تَبَعَّدَ] မတတ်သာ၍ ခပ်ဝေးဝေးနေရ

သည်။ အဝေး၌ မနေချင်ပဲနေရသည်။

[اسْتَبَعَّدَ] ❶ အဝေးကိုရောက်သွားသည်။

ဝေးကွာသွားသည်။ ❷ ဝေးသည်ဟုမှတ်

ယူသည်။ ❸ ခပ်ကင်းကင်းနေသည်။ ခပ်ခွါ

ခွါနေသည်။

[أَلْبَاعَدَ] အဲဒီလူမှိုက်၊ အဲဒီငမိုက်သား။ (ပိပိ

ရှုတ်ချသူ၏အမည်ကို မပြောလိုသောအခါ

သုံးသည်။)

❹ [إِنْ رَجَلًا جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ فَقَالَ إِنَّ الْآبَعْدَ نَزَنِي]

လူတစ်ယောက်သည် တမန်တော်မြတ်(ﷺ) ထံ ရောက်ရှိလာပြီး ဒီလူမိုက်(မိမိကိုယ်ကို ရည်ညွှန်းလျက်)သည် မတရားကာမမှုကို ကျူးလွန်မိခဲ့ပါသည်ဟု လျှောက်လေ၏။

[بَعْدُ] နောက်၊ နောက်မှာ။ قَبْلُ ၏ဆန့်ကျင်ဘက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်သည်။

[بَعْدَ مَنْ بَعْدَ] ထို့နောက်မှာ၊ သူ့နောက်မှာ။ [أَمَّا بَعْدُ] ပြီးနောက်၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်နောက် ဝယ် ယခုပြောလိုသည်ကာ။ (နိဒါန်းကို ပြောဆိုပြီးနောက် မိမိပြောလိုသည့် အကြောင်းအရာကို ဆက်ပြောလိုသည့်အခါ သုံးသည်။)

[وَبَعْدُ] ပြီးနောက်၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်နောက် ဝယ် ယခုပြောလိုသည်ကာ။ (နိဒါန်းကို ပြောဆိုပြီးနောက် မိမိပြောလိုသည့် အကြောင်းအရာကို ဆက်ပြောလိုသည့်အခါ သုံးသည်။)

[أَلْبَعْدُ] ❶ ဝေးကွာမှု။ ❷ ပျက်စီးမှု။ [بَعْدَ اللَّهِ] သူ ပျက်စီးပါစေ။ ❸ အတွေးအခေါ် နက်နဲမှု။ [إِنَّهُ لَنَوْيْعِدُ] သူဟာ နက်နက်နဲနဲ တွေးခေါ်တတ်သူဖြစ်တယ်။

[بَعْدُكَ] မင်းရဲ့နောက်မှာ။ (တစ်ဦးတစ်ယောက်၏နောက်၌ရှိသော အန္တရာယ်ကို သတိပေးသောအခါ သုံးသည်။)

[أَلْبَعِيدُ] ❶ ဝေးကွာသော(အရာ၊ သူ၊ နေရာ)။ ❷ အလွန်ကြာညောင်းသော(အချိန်)။ [غَيْرَ بَعِيدٍ] ခေတ္တခဏ၊ မကြာသောကာလ။ မနီးမဝေး။ [تَحْتَ غَيْرِ بَعِيدٍ] မနီးမဝေး၊ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ သွားနေ။ [فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ] သို့ဖြင့် သူသည် ခေတ္တမျှနေထိုင်ခဲ့သည်။ ❸ ဖြစ်နိုင်ချေနည်းပါးသော(အမှုကိစ္စ)။ [هَذَا أَمْرٌ بَعِيدٌ]

ဒါကတော့ ဖြစ်ဖို့ခဲယဉ်းလှပါတယ်။ ❶ သွေးဝေးသော၊ ဆွေမျိုးနီးစပ်မှုမရှိသော။ ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုမရှိသော။ [أَنْتَ مِنْهُ بَعِيدٌ] မင်းနဲ့ သူနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး။

❶ [- الشَّاءُ أَوْ النَّاقَةُ] (ဆိတ်၊ ကုလားအုတ်စသည်)မစင်စွန့်သည်။ ❷ [- الشَّرُّ] (ဆိတ်၊ ကုလားအုတ်စသည်တို့၏)မစင်ဖြင့် ပစ်ပေါက်သည်။

[بَعْرُ] ❶ (ဆိတ်၊ ကုလားအုတ်စသည်)မစင်စွန့်ခြင်း။ ❷ (ဆိတ်၊ ကုလားအုတ်စသည်တို့၏)မစင်ဖြင့် ပစ်ပေါက်ခြင်း။

[أَبْعَرُ] ❶ [- الْأَمْعَاءُ] (ဆိတ်၊ ကုလားအုတ်စသည်တို့၏)အူ၊ အစာအိမ်မှ မစင်ကို ထုတ်သည်။

[بَاعِرُ] ❶ [- الدَّابَّةُ حَالِيهَا] (တိရစ္ဆာန်)နို့ညှစ်သူအပေါ် မစင်စွန့်သည်။

[بَاعِرٌ - مَبَاعِرَةٌ] (တိရစ္ဆာန်)နို့ညှစ်သူအပေါ် မစင်စွန့်ခြင်း။

[أَلْبَاعِرُ] အကြီးစား ဆီးပင်တစ်မျိုး။

[أَلْبَعْرُ] (နွားမှအပဖြစ်သော ခွါရှိတိရစ္ဆာန်တို့၏)မစင်၊ ချေး။

[أَلْبَعِيرُ] လေးနှစ်သားအရွယ်သို့ ရောက်၍ စီးနင်းရန်နှင့် ပစ္စည်းတင်ဆောင်ရန် အသင့်ဖြစ်သောကုလားအုတ်။ (ج) بَعْرٌ أَوْ أَبَا عَيْرٍ ။ [أَبَا عَيْرٍ - أَبَا عَيْرٍ]

[أَلْمَبْعَرُ - الْمَبْعَرَةُ] (နွားမှအပဖြစ်သော ခွါရှိတိရစ္ဆာန်တို့၏)မစင်စွန့်သည့် စအိုဝ။

❶ [بَعَزَ ق] ကစဉ့်ကလျား လွင့်စင်ပြန့်ကြဲစေသည်။ တကွဲတပြားစီဖြစ်စေသည်။

[تَبَعَزَقَ] ကစဉ့်ကလျား လွင့်စင်ပြန်ကြစေသည်။ တကွတပြားစီဖြစ်စေသည်။

- [بَعَضَ] တုန်လှုပ်သည်။ တုန်ခါသည်။
[بَعَضَ] တုန်လှုပ်ခြင်း။ တုန်ခါခြင်း။
[تَبَعَضَصَ] လက်ထဲ၌ တွန့်လိမ်တုန်ခါသည်။
[الْبُعُوضُ] တင်ပဆုံရိုး။

- [بَعَضَ] ❶ (ခြင်)အစွယ်ဖြင့် ထိုးသည်။ ❷ ဝေပုံချသည်။ ❸ အစိတ်စိတ် အပိုင်းပိုင်းပြုလုပ်သည်။

[بَعَضَ] ❶ (ခြင်)အစွယ်ဖြင့်ထိုးခြင်း။ ❷ ဝေပုံချခြင်း။ ❸ အစိတ်စိတ်အပိုင်းပိုင်းပြုလုပ်ခြင်း။

[بَعَضَ] ခြင်ပေါများသည်။

[بَعَضَ] ခြင်ပေါများခြင်း။

[أَبْعَضَ] ခြင်ပေါများသည်။

[بَعَضَ] အစိတ်စိတ်အပိုင်းပိုင်း ပြုလုပ်သည်။

[تَبَعَضَ] အစိတ်စိတ်အပိုင်းပိုင်း ဖြစ်သည်။

[بَعَضَ] အစိတ်အပိုင်း။ အချို့။ အနည်းငယ်။

[الْبُعُوضُ] ခြင်။ [كَلَفَهُمُخُ الْبُعُوضُ] မဖြစ်နိုင်သောအရာကို ခိုင်းသည်။

- [بَعَطَ] ❶ ကမ်းကုန်အောင် မိုက်သည်။ မိုက်ကန်းသည်။ ❷ အလွန်အသိခေါက်ခက် အဝင်နက်သည်။ ခုံးဝေးသည်။ ❸ [الْحَيَوَانُ] သားကောင်ကို လည်လှီးသည်။

[بَعَطَ] ❶ ကမ်းကုန်အောင် မိုက်ခြင်း။

မိုက်ကန်းခြင်း။ ❷ အလွန်အသိခေါက်ခက် အဝင်နက်ခြင်း။ ခုံးဝေးခြင်း။ ❸ သားကောင်

ကို လည်လှီးခြင်း။

[أَبْعَطَهُ] မနိုင်ဝန်ကို ထမ်းခိုင်းသည်။

- [بَعَّ] [بَعَّ] [بَعَّ] (မိုး)သဲကြီးမဲကြီးရွာချသည်။

[بَعَّ] (မိုး)သဲကြီးမဲကြီးရွာချခြင်း။

[بَعَّ] [بَعَّ] ရေကို ထုနင့်ထည်နှင့် လောင်းချသည်။ တဝေါဝေါလောင်းချသည်။

[بَعَّ] ရေကို ထုနင့်ထည်နှင့်လောင်းချခြင်း။ တဝေါဝေါ လောင်းချခြင်း။

[أَبْعَا] ❶ မိုးတိမ်ရှိ ကြီးမားသောရေထု။

❷ ဥစ္စာပစ္စည်း။

- [بَعَّ] ❶ [الْوَابِلُ] ရုတ်တရက် မိုးသဲကြီးမဲကြီးရွာချသည်။ ❷ [الْحَيَوَانُ] ပါးစပ်ဟ၍ သံကုန်အော်သည်။ ❸ [عَنْ الشَّيْءِ] ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။ ❹ [الْمَطَرُ الْآرِضُ] မိုးသဲကြီးမဲကြီးရွာသဖြင့် မြေကြီးကွဲအက်သည်။ ❺ [الْبُيْرُ] ရေတွင်းတူးသည်။ ❻ [الْجَمَلُ] ကုလားအုတ်ကို လည်ချောင်းသွေးကြောဖြတ်၍ သတ်သည်။

[بَعَقَ-بَعَقَ] ❶ ရုတ်တရက် မိုးသဲကြီးမဲကြီးရွာချခြင်း။ ❷ ပါးစပ်ဟ၍ သံကုန်အော်ခြင်း။

❸ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေခြင်း။ ❹ မိုးသဲကြီး မဲ

ကြီးရွာသဖြင့် မြေကြီးကွဲအက်ခြင်း။ ❺ ရေတွင်းတူးခြင်း။ ❻ ကုလားအုတ်ကို လည်

ချောင်းသွေးကြောဖြတ်၍ သတ်ခြင်း။

[بَعَقَ] ❶ ရုတ်တရက် မိုးသဲကြီးမဲကြီး ရွာချသည်။ ❷ ပါးစပ်ဟ၍ သံကုန်အော်သည်။

❸ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။ ❹ မိုးသဲကြီးမဲ

ကြီးရွာသဖြင့် မြေကြီးကွဲအက်သည်။ ❺ ရေ

တွင်းတူးသည်။ ❶ ကုလားအုတ်ကို လည်
ချောင်းသွေးကြောဖြတ်၍ သတ်သည်။

[اَبَعَقَ] [اَبَعَقَ] စကားအပိုပြောသည်။

စကားကွဲသည်။

[اَبَعَقَ] ❷ ကွဲသည်။ ကွဲကွာသည်။ ❶

[اَبَعَقَ] စကားအပို ပြောသည်။ စကား

ကွဲသည်။ ❷ ရုတ်တရက် ဆိုက်ရောက်လာ

သည်။ ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်သည်။

[اَبَعَقَ] ❸ [اَبَعَقَ] မိုးသဲကြီးမဲကြီး ရွာချ

သည်။ ❶ [اَبَعَقَ] စကားအပိုပြောသည်။

စကားကွဲသည်။

[اَبَعَقَ] ❷ ရုတ်တရက် သဲကြီးမဲကြီး ရွာချ

သောမိုး။ ❶ အလွန်ပြင်းထန်သော ရေစီး။

အားလုံးကို တိုက်စားသော ရေထုကြီး။

❶ [اَبَعَقَ] [اَبَعَقَ] မီးဖြင့် ခြေချောင်း
လက်ချောင်းများကို ခုတ်ဖြတ်သည်။

[اَبَعَقَ] မီးဖြင့် ခြေချောင်းလက်ချောင်း

များကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်း။

[اَبَعَقَ] [اَبَعَقَ] ခန္ဓာကိုယ် ကြမ်းတမ်း

ခက်ထန်သည်။

[اَبَعَقَ] ခန္ဓာကိုယ် ကြမ်းတမ်းခက်ထန်

ခြင်း။

❶ [اَبَعَقَ] ခေတ်ဆိုး၊ ဘေးဆိုး။

[اَبَعَقَ] ❷ ဆူညံရှုတ်ထွေးနေသော လူစုလူ

ဝေ။ ❶ ဆူညံရှုတ်ထွေးနေသော ကုလားအုတ်

အစုအဝေး။ ❷ စခန်းချသွားသောသူတို့ထား

ရစ်ခဲ့သည့် ခြေရာလက်ရာများ။ ❸ အလယ်

ဗဟို။ [اَبَعَقَ] အိမ်၏အလယ်ဗဟို။ ❶

[اَبَعَقَ] နွေရာသီ၏အပူပြင်းထန်မှု။

❶ [اَبَعَقَ] ဆောင်းရာသီ၏အအေး
လွန်ကဲမှု။ (ج) [اَبَعَقَ]

❶ အိမ်ထောင်ပြုသည်။ လက်

ထပ်ထိမ်းမြားသည်။ ❶ ဖိဆန်ငြင်းပယ်သည်။

[اَبَعَقَ] ❷ အိမ်ထောင်ပြုခြင်း။ လက်ထပ်

ထိမ်းမြားခြင်း။ ❶ ဖိဆန်ငြင်းပယ်ခြင်း။

[اَبَعَقَ] တုန်လှုပ်အံ့သြသည်။ တွေဝေအံ့

သြသည်။

[اَبَعَقَ] တုန်လှုပ်အံ့သြခြင်း။ တွေဝေအံ့သြ

ခြင်း။

[اَبَعَقَ] ❸ ဇနီးမယားအဖြစ် မှတ်ယူသည်။

❶ မိမိ၏ဇနီးမယားကို ကျီစယ်သည်။ မိမိ

၏ဇနီးမယားနှင့် ပွတ်သီးပွတ်သပ်နေထိုင်

သည်။ ❷ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး သွေးနှော

လက်ထပ်သည်။

[اَبَعَقَ] [اَبَعَقَ] မိမိ၏လင်သားအ

ပေါ် ကောင်းစွာပြုစုသည်။ မိမိလင်သား၏

အမိန့်ကို ဂရုတစိုက်နားထောင်နာခံသည်။

[اَبَعَقَ] [اَبَعَقَ] လင်နှင့်မယား တစ်

ဦးကိုတစ်ဦး ကျီစယ်သည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး

ပွတ်သီးပွတ်သပ်လုပ်သည်။

[اَبَعَقَ] [اَبَعَقَ] မိမိ၏လင်သားအပေါ်

ထားရှိအပ်သော ဇနီးမယားဝတ္ထုများကို

ကျောပွန်စွာရွက်ဆောင်သည်။

[اَبَعَقَ] ❷ အိမ်ထောင်ပြုသည်။ ထိမ်းမြား

လက်ထပ်သည်။ ❶ [اَبَعَقَ] ရေလောင်းရန်

မလိုပဲ အလိုအလျောက်ရှင်သန်သည်။

[اَبَعَقَ] ❸ လင်ယောက်ျား။ ❶ ဇနီးမ

ယား။ ❷ မိုးရေမှအပ အခြားရေမရသော

ကုန်းမြေ။ ❶ ရေသွင်းရန်မလိုပဲ မိုးရေဖြင့်ရှင် သန်သော စိုက်ခင်း။ ❷ ပိုင်ရှင်။ (ج) [بُعُولَ] [بُعَالٍ-بُعُولٍ]

[بُعَلٍ] ❸ ကိုးကွယ်ရာရုပ်တု။

﴿أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ﴾ အ သင်တို့သည် ရုပ်တုကို တသကိုးကွယ်ကြ၍ အကောင်းဆုံးဖန်ဆင်းတော်မူသောအရှင် ကိုမူ စွန့်ပစ်ထားကြသလော။

[الْبُعْلَةُ] ❹ ဇနီးမယား။

[الْبُعِيمُ] ❺ သစ်သားရုပ်တု။ ❶ အထောက် အထားခိုင်လုံသဖြင့် ကောင်းစွာပြန်လည်ချေ ပပြောဆိုနိုင်စွမ်းမရှိသူ။

❶ [بَعَا] (အခမဲ့)ခေတ္တငှားရမ်းသည်။ ငှား ရမ်းသုံးစွဲသည်။

[بَعَوْ] (အခမဲ့)ခေတ္တငှားရမ်းခြင်း။ ငှား ရမ်းသုံးစွဲခြင်း။

[بَعَا] (အခမဲ့) ခေတ္တငှားရမ်းခွင့်ပြုသည်။ ငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်ပေးသည်။

[اسْتَبَعَا] (အခမဲ့)ခေတ္တငှားရမ်းခွင့်တောင်း သည်။ ငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်တောင်းသည်။

❶ [بَغَغَ] ❷ [الْبَائِمُ] (အိပ်ပျော်သူ)ဟောက် သည်။ (အိပ်ပျော်သူ)အသက်ရှူသံဖြင်း သည်။ ❶ [فِي الْكَلَامِ] (စကား)လုံးထွေး သည်။ ❷ [فِي السَّيْرِ] အမြန်သွားသည်။ ❸ ဖိနှယ်သည်။ နင်းနှယ်သည်။

[الْبَغْبَاغُ] လည်ချောင်းမှ တအိအိ၊ တခွီခွီ ဖြည်သံ။ ဟောက်သံ။

[الْبَغْبَغُ] ရေနင့်နီးသော ရေတွင်း။

❶ [بَغَتْ] (ပျော်စရာ)ရုတ်တရက် ရောက်ရှိ

လာသည်။ မထင်မှတ်ပဲ ရုတ်တရက် တွေ့ကြုံ ရသည်။

[بَغَتْ] (ပျော်စရာ)ရုတ်တရက် ရောက်ရှိ လာသည်။ မထင်မှတ်ပဲ ရုတ်တရက် တွေ့ကြုံ ရသည်။ ရုတ်တရက်ဖြစ်သည်။

[بَغَتْ-بَغْتَةً] (ပျော်စရာ)ရုတ်တရက် ရောက်ရှိ လာခြင်း။ မထင်မှတ်ပဲ ရုတ်တရက် တွေ့ကြုံ ရခြင်း။ ရုတ်တရက်ဖြစ်ခြင်း။

[بَاغَتْ] (ပျော်စရာ)ရုတ်တရက် ရောက်ရှိ လာသည်။ မထင်မှတ်ပဲ ရုတ်တရက် တွေ့ကြုံ ရသည်။ ရုတ်တရက်ဖြစ်သည်။

[مَبَاغَةً-بَغَاتٍ] (ပျော်စရာ)ရုတ်တရက် ရောက်ရှိ လာခြင်း။ မထင်မှတ်ပဲ ရုတ်တရက် တွေ့ကြုံ ရခြင်း။ ရုတ်တရက်ဖြစ်ခြင်း။

[الْبَغِيْتُ] ဂျုံအညံ့စား။

❶ [بَغَتْ] (အရောင်)ဖြူနက်ကွက်ကျားဖြစ် သည်။

[بَغَتْ-بَغْتَةً] (အရောင်)ဖြူနက်ကွက်ကျားဖြစ် ခြင်း။

[بَغَتْ] (အရောင်)ဖြူနက်ကွက်ကျားဖြစ် သော(တိရစ္ဆာန်၊ အရာ)။ (م) [بَغْتَاءُ] (ج) [بَغْتُ]

[بَغْتًا] (ج) [بَغْتًا] ငှက်ရဲတစ်မျိုး။

[الْبَغْتَاءُ] လူခြေထုပ်ရှုပ်ထွေးမှု။

[الْبَغِيْتُ] ဂျုံအညံ့စား။

❶ [تَبَغَّدَ] ❷ မိမိကိုယ်ကို ဘာဝဒတ်မြို့သား အဖြစ်ခံယူသည်။ ❸ ဘာဝဒတ်မြို့သားကဲ့သို့ နေထိုင်သွားလာသည်။ ❹ [عَلَبَ] မောက် မာစွာ ဆက်ဆံသည်။ ဝင့်ဝါသည်။

[بَغْدَاد] ဘဂဒတ်မြို့။ (အီရတ်နိုင်ငံ၏မြို့တော်)။

❖ [بَغْرَ] ❶ [الرَّيْحَ] လေကြီးမိုးကြီးတိုက်သည်။ ❷ [الْمَاءَ الْأَرْضَ] (ရေသည်) မြေကို ထွန်ယက်နိုင်ရုံ စွတ်စိုစေသည်။

[بُغْرُ] ❶ လေကြီးမိုးကြီးတိုက်ခြင်း။ ❷ (ရေသည်) မြေကို ထွန်ယက်နိုင်ရုံ စွတ်စိုစေခြင်း။

[بَغْرَ] ရေဆာငတ်သည်။ သောက်လေ၊ သောက်လေ ငတ်မပြေဖြစ်သည်။

[بَغْرَ] ရေဆာငတ်ခြင်း။ သောက်လေ၊ သောက်လေ ငတ်မပြေဖြစ်ခြင်း။

[الْبَغْرَ] ရေဆာငတ်သည့်ရောဂါ။ ရေငတ်စေသောအရည်။

[الْبَغْرَةَ] မိုးရွာပြီးနောက် မြေနုးနေသည့် အတောအတွင်း စိုက်ပျိုးရသောစိုက်ခင်း။

❖ [بَغْرَ] ❶ [بِتِ الدَّابَّةِ] (တိရစ္ဆာန်) ခုန်ပေါက်ပြေးလွှားသည်။ မြေကို ခွဲဖြင့်ပေါက်၍ အမြန်ပြေးသည်။ ❷ [الدَّابَّةِ] (အစီးအနင်းကို) အမြန်သွားရန် ခြေဖြင့်ခတ်သည်။ ❸ [بِالسَّكِينِ] ဓါးဖြင့်ခွဲသည်။

[بَغْرَ] ❶ ခုန်ပေါက်ပြေးလွှားခြင်း။ မြေကို ခွဲဖြင့်ပေါက်၍ အမြန်ပြေးခြင်း။ ❷ (အစီးအနင်းကို) အမြန်သွားရန် ခြေဖြင့်ခတ်ခြင်း။ ❸ ခွဲခြင်း။

❖ [بَغَشَ] ❶ [بِتِ السَّمَاءِ] မိုးဖွဲဖွဲရွာသည်။ ❷ [الْهَيَاءُ فِي الْكُؤَةِ] (နံရံရှိလေဝင်ပေါက်ထဲသို့ ဖုံဖုံများ) ဝင်သည်။ ❸ [الصَّبِي إِلَى أَمِهِ] (ကလေးငယ် မိမိ၏မိခင်ကို) ပူဆာသည်။ (မိ

ခင်၏ရင်ခွင်ထဲသို့ ဝင်၍) တဆာဆာဝံ့သည်။ ချဲ့သည်။

[بَغَشَ] ❶ မိုးဖွဲဖွဲရွာခြင်း။ ❷ (နံရံရှိလေဝင်ပေါက်ထဲသို့ ဖုံဖုံများ) ဝင်ခြင်း။ ❸ (ကလေးငယ် မိမိ၏မိခင်ကို) ပူဆာခြင်း။ (မိခင်၏ရင်ခွင်ထဲသို့ ဝင်၍) တဆာဆာဝံ့ခြင်း။ ချဲ့ခြင်း။ [الْبَغَاةُ] ❶ အချို့မုန့်တစ်မျိုး။

❖ [بَغَضَ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာသည်။ မုန်းတီးသည်။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်သည်။

[بَغَضَ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာခြင်း။ မုန်းတီးခြင်း။ ❷ စိတ်ဆိုး ဒေါသဖြစ်ခြင်း။

[بَاغَضَ - بَغَوْضَ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာသော(သူ)။ မုန်းတီးသော(သူ)။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်သော(သူ)။

[مَبْغُوضٌ - بَغِيضٌ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာဘွယ်ကောင်းသော(အရာ)။ မုန်းတီးဘွယ်ကောင်းသော(အရာ)။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဘွယ်ကောင်းသော(အရာ)။

[بَغَضَ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာဘွယ် ဖြစ်သည်။ မုန်းတီးဘွယ်ဖြစ်သည်။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်စရာဖြစ်သည်။

[بَغَضَ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာဘွယ်ဖြစ်ခြင်း။ မုန်းတီးဘွယ်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်စရာဖြစ်ခြင်း။

[بَغَضَ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာဘွယ် ဖြစ်သည်။ မုန်းတီးဘွယ်ဖြစ်သည်။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်စရာဖြစ်သည်။

[بَغَاظَةٌ - بَغِظَةٌ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာဘွယ်ဖြစ်ခြင်း။ မုန်းတီးဘွယ်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်

စရာဖြစ်ခြင်း။

[بَغِيضٌ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံရှာဘွယ်ဖြစ်သော (သူ၊ အရာ)။ မုန်းတီးဘွယ်ဖြစ်သော (သူ၊ အရာ)။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်စရာဖြစ်သော (သူ၊ အရာ)။

[أَبْغَضَ] ❶ စက်ဆုတ်ရွံရှာသည်။ မုန်းတီးသည်။ ❷ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်သည်။

[بَاغَضَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မုန်းသည်။ အမုန်းကို အမုန်းနှင့်တူနဲ့ပြန်သည်။

[بَغَضَ] ကြည့်မရအောင် မုန်းစေသည်။ စိတ်ဆိုးဒေါသထွက် အောင်လုပ်သည်။

[بَاغَضَ] အချင်းချင်း မုန်းသည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးအပြန်အလှန် မုန်းသည်။ စိတ်ဆိုးသည်။

[تَبَغَضَ] မုန်းတီးမှုကိုပြသည်။ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်သည့်အမူအယာပြသည်။ ရွံရှာသည့်ပုံစံလုပ်ပြသည်။

[أَلْبَغَضَاءُ] အလွန်တရာအမုန်းပွားမှု။ စိတ်ဆိုးဒေါသကြီးမှု။

❶ [بَغَّ - الدَّم] သွေးဆူသည်။ သွေးကြွသည်။

[بَغَّ] သွေးဆူခြင်း။ သွေးကြွခြင်း။

❷ [بَغَلَّ] ထုံထိုင်းသည်။ ညာဏ်ထိုင်းသည်။ တူအလွန်းသည်။

[بَغُولَةٌ] ထုံထိုင်းခြင်း။ ညာဏ်ထိုင်းခြင်း။ တူအလွန်းခြင်း။

[بَغَلَّ] (မျိုးရိုးညံ့ဖျင်းသူ)ထိမ်းမြားလက်ထပ်၍ သားသမီးများကို ညံ့ဖျင်းစေသည်။

[أَلْبَغَالُ] လားများကို ထိန်းကျောင်းသူ။

[أَلْبَغَالُ] လား။ (မြင်းနှင့်မြည်းသတ္တဝါစပ်၍ ကျလာသော သတ္တဝါ)။ (ج) [أَلْبَغْلَةُ] (م) [أَبْغَالٌ - بَغَالٌ]။

❶ [بَغَمَ] ❶ ညှင်သာသောအသံဖြင့် အော်သည်။ ❷ အသံနူးညံ့ ချိုသာသည်။ ❸ [الْحَدِيثُ] စကားကို မပွင့်တပွင့်ပြောသည်။ မရှင်းမလင်း ပြောသည်။

[بَغَامٌ - بَغْوَمٌ] ❶ ညှင်သာသောအသံဖြင့် အော်ခြင်း။ ❷ အသံနူးညံ့ချိုသာခြင်း။ ❸ စကားကို မပွင့်တပွင့်ပြောခြင်း။ မရှင်းမလင်း ပြောခြင်း။

[بَاغِمٌ] ❶ ညှင်သာသောအသံဖြင့် အော်သော (သူ)။ ❷ အသံနူးညံ့ချိုသာသော (သူ)။

❸ စကားကို မပွင့်တပွင့်ပြောသော (သူ)။ မရှင်းမလင်းပြောသော (သူ)။ (ج) [بَوَاغِمٌ]။

သမင်မအော်သံ။

❶ [بَغَى] ❶ သတ်မှတ်ချက်ကို ကျူးလွန်ချိုးဖောက်သည်။ ❷ ကျူးကျော်ရန်ပြုသည်။

﴿فَانْبَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتَلَتَا الْقَتِيلَ تَبَغَى حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ﴾

သို့ရာတွင် အကယ်၍ ယင်းအုပ်စုနှစ်စုအနက်မှ အုပ်စုတစ်စုသည် အခြားအုပ်စုအပေါ်၌ မတရားကျူးကျော်စော်ကားခဲ့ပါလျှင် အသင်တို့သည် ယင်းကျူးကျော်စော်ကားသော အုပ်စုကို ၎င်းတို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော် ဘက်သို့ပြန်လှည့်လာကြသည်အထိ တိုက်ခိုက်ကြကုန်။

❶ ဆိုးသွမ်းရမ်းကားသည်။

﴿وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ﴾
အကယ်၍သာ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိ

မိ၏ကျွန်များအား စားနပ်ရိက္ခာကို ကျယ်
ဝန်းစွာချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ပါလျှင် အမှန်ပင် ၎င်း
တို့သည် ကမ္ဘာမြေဝယ် ဆိုးသွမ်းရမ်းကားကြ
မည်ဖြစ်သည်။ ❶ အနိုင်ယူနိုင်စက်စော်ကားသည်။

❷ မောက်မာစော်ကားသည်။ ❸ တရားဥပ
ဒေကိုဆန့်ကျင်လျက် အဖျက်လုပ်ငန်းကို
လုပ်ကိုင်သည်။ သူပုန်ထသည်။ ပုန်ကန်
သည်။ ❹ [الْجُرْحُ] (အနာ၊ ဒါဏ်ရာ)ရောင်
ကား၍ပြီတည်သည်။ ❺ [الْمَرَأَةُ] (မိန်းမ)
ဖောက်ပြန်သည်။ ❻ ရှာကြိုသည်။

﴿لَوْ خَرَجُوا فِئَكُم مَّازِ أَوْ كُمْ الْأَخْبَالُ وَلَا وَضَعُوا
خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمْ الْفِتْنَةَ﴾

အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့နှင့်အတူ
ထွက်ခဲ့ကြလျှင်လည်း ထိုသူတို့သည် အသင်
တို့အား ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်းမှအပ
အခြားတစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ တိုးပွားစေကြမည်
မဟုတ်ချေ။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် အမှန်ပင်
အသင်တို့အကြား၌ ပြဿနာကို ရှာကြံဖန်
တည်းကြမည်ဖြစ်သည်။

[بغى] ❶ သတ်မှတ်ချက်ကို ကျူးလွန်ချိုး
ဖောက်ခြင်း။ ❷ ကျူးကျော်ရန်ပြုခြင်း။
❸ အနိုင်ယူနိုင်စက်စော်ကားခြင်း။ ❹ မောက်
မာစော်ကားခြင်း။ ❺ တရားဥပဒေကိုဆန့်
ကျင်လျက် အဖျက်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်း။
❻ (အနာ၊ ဒါဏ်ရာ)ရောင်ကား၍ ပြီတည်
ခြင်း။ ❼ (မိန်းမ)ဖောက်ပြန်ခြင်း။

[بَغَا] ❶ သတ်မှတ်ချက်ကို ကျူးလွန်ချိုး
ဖောက်သော(သူ)။ ❷ ကျူးကျော်ရန်ပြု
သော(သူ)။ ❸ အနိုင်ယူနိုင်စက်စော်ကား

သော(သူ)။ ❹ မောက်မာစော်ကားသော(သူ)။

❺ ရောင်ကား၍ပြီတည်သော(အနာ၊ ဒါဏ်
ရာ)။ ❻ ရှာကြိုသော(သူ)

[بَغَا] တရားဥပဒေကိုဆန့်ကျင်လျက်
အဖျက်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သော(သူ)။
ပုန်ကန်သော(သူ)။ ❼ [بَغَا] (ج)

[بَغَى] ဖောက်ပြန်သော(မိန်းမ)။

[بَغَى] ရှာကြိုခြင်း။

[بَغَى] ကုရှာပေးသည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို
ကူညီရှာပေးသည်။ [بَغَى صَالِي] ပျောက်
သွားတဲ့ငါ့ပစ္စည်းကို ကုရှာပေးပါဦး။

[بَغَى] (بَغَى) ဖောက်ပြန်
သည်။ ကိုယ်နှင့်ရင်း၍ငွေရှာသည်။

[بَغَى - بَغَا] (بَغَى) ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ကိုယ်နှင့်
ရင်း၍ငွေရှာခြင်း။

[بَغَى] လိုလိုလားလားရှာဖွေသည်။

﴿يَبْغُونَ فَضْلًا مِنَ الْبُورِ ضَوْأً﴾ ထိုသူတို့သည်
အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်မှ ကျေးဇူး
တော်နှင့် နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မူခြင်းကို
ရှာကြံလျက်ရှိကြ၏။

[بَغَى] သင့်သည်။ လျော်ကန်သည်။
ထိုက်သင့်သည်။ [مَا يَبْغِي لِفُلَانٍ أَنْ يَفْعَلَ كَذَا] ဒီလူ
ဒီအလုပ်မျိုး မလုပ်သင့်ဘူး။

﴿مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ﴾
ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ အရှင်မြတ်အပြင် အခြားအရာ
များကို ကိုးကွယ်ရာများအဖြစ် မှတ်ယူရန်
မသင့်ပြီ။

[بَغَى] အချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦးကျူး
ကျော်စော်ကားသည်။

အိုမကလိုက်ရာသည်။ သံသယမဲ့
ရာပွေ့သည်။

[الْبَاغَةُ] ဓါတ်ပုံလင်ပြုလုပ်ရာ၌ အသုံးပြု
ရသော ဓါတ်ပစ္စည်းတစ်မျိုး။

[الْبَاغِي] မတရားကျူးကျော်စော်ကားသူ။
တရားဥပဒေကို ဆန့်ကျင်၍သူပုန်ထသူ။ (ج)
[بَاغَا]

[الْبَاغِيَّة] သူပုန်အုပ်စု။

﴿وَيَلْعَمَارٌ تَقْتُلُهُ الْفِئَةُ الْبَاغِيَّةُ﴾ ဖြစ်မှဖြစ်
ရက်ပလေတယ်၊ အမှန်တစ်ယောက် သူ့ကို
သူပုန်တွေ သတ်လိုက်ကြတယ်။

[الْبَغْي] မတရားကျူးကျော်စော်ကားမှု။
တရားဥပဒေကို ဆန့် ကျင်၍ သူပုန်ထမှု။
မောက်မာဆိုးသွမ်းမှု။ စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှု။
အဖျက်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်မှု။

[الْبَغْي] ဖောက်ပြန်သောမိန်းမ။ ကိုယ်နှင့်
ရင်း၍ ငွေရှာသောမိန်းမ။

[الْبَغْيَةُ الْبَغْيَةُ] လိုလားတောင့်တသည့်အရာ။ လှမ်း
လိုသည့်ပန်းတိုင်။ [الْأَخْرَجَ] မင်းလိုလားတောင့်တတဲ့အရာဟာ နောင်ဘ
ဝကောင်းစားရေးဖြစ်ပါစေ။ [لَيْكُنْ الْحَقُّ بَغْيَتَكَ] အမှန်တရားဟာ မင်းရဲ့ပန်းတိုင်ဖြစ်ပါစေ။
[ابْنُ بَغْيَةٍ] အဖေမပေါ်ပဲမွေးသည့်သား။

● [بَقِيَ] (အို) ဆူပွက်သံ
ကြားရသည်။ ❶ ရေကျသံကြားရသည်။
❷ [الْكَلَامَ] စကားတတွတ်တွတ် ပြော
သည်။ ❸ စကားကို ရေသွန်သလို ပြော
သည်။

[الْبَقَا] ပါးစပ်။

❶ [الْبَقَا] (ခိုက်ကို) ခွဲသည်။ ❶ [الْبَقَا]

[القَوْم] (လူမျိုးတစ်မျိုး၊ လူအုပ်စုတစ်စုကို)
အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ သွေးကွဲစေသည်။ ❷

[الْحَبِث] ရှင်းလင်းပြောပြသည်။ အဖြစ်မှန်ကို
ထင်ရှားလာအောင် ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّهُ تَعْرِفُ شَيْئًا حَتَّى يَقْرَأَ مِنْ مَسْنَحِ الْحَبِثِ﴾
အာအိုရှက်သခင်မကြီးသည် ယခင်က(ဤ)အ
ကြောင်းကို)မသိခဲ့။ အွမ္မိမစ်တွာဟ်က ရှင်း
လင်းပြောပြမှသိရှိခဲ့ရသည်။ ❸ [الْأَرْضُ]

(မြေကြီးကို) ရေရှိမရှိ စူးစမ်းလေ့လာသည်။

❶ [الْمَسْأَلَةُ] ပြဿနာ၏အဖြေကို နှိုက်နှိုက်
ချွတ်ချွတ်လေ့လာစူးစမ်းသည်။ ❷ အခြေ
အနေကို စုံစမ်းထောက်လှမ်းသည်။

[يَقْرَ] (ခိုက်ကို) ခွဲခြင်း။ ❶ (လူမျိုးတစ်
မျိုး၊ လူအုပ်စုတစ်စုကို) အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ
သွေးကွဲစေခြင်း။ ❷ ရှင်းလင်းပြောပြခြင်း။ အ
ဖြစ်မှန်ကို ထင်ရှားလာအောင် ရှင်းလင်းတင်
ပြခြင်း။ ❸ (မြေကြီးကို) ရေရှိမရှိ စူးစမ်းလေ့
လာခြင်း။ ❹ ပြဿနာ၏အဖြေကို နှိုက်နှိုက်
ချွတ်ချွတ်လေ့လာစူးစမ်းခြင်း။ ❺ အခြေအ
နေကို စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်း။

[يَقْرَ] (ခိုက်) ကွဲသွားသည်။
❶ [الرَّجُلُ] အလွန်များပြားလှသော နွား
ရိုင်းအုပ်ကို ရုတ်တရက်မြင်တွေ့လိုက်ရသဖြင့်
တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသွားသည်။

[يَقْرَ] (ခိုက်) ကွဲသွားခြင်း။ ❶ အလွန်
များပြားလှသော နွားရိုင်းအုပ်ကို ရုတ်တရက်
မြင်တွေ့လိုက်ရသဖြင့် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြား
သွားခြင်း။

[اِنْقَر] ကွဲသွားသည်။

[فِي الْكَلَامِ] ❶ ကွဲသည်။ ❷

ကားကို လိုသည်ထက်ပို၍ ချဲ့ကားပြောဆိုသည်။ ❸ [فِي الْعِلْمِ] သူမတူအောင် တတ်ကြွမ်းနားလည်သည်။ ထူးချွန်စွာတတ်သိနားလည်သည်။

[الْاَيِّقِر] အကောင်းလည်းမဟုတ် အဆိုးလည်းမဟုတ်သူ။

[الْبَاقِر] ❶ သူမတူအောင် တတ်ကျွမ်းနားလည်သူ။ ❷ မျက်ကြော။ ❸ ထိန်းကျောင်းသည့်နွားအုပ်။

[الْبَقِر] နွား။ [بَقِرُ الْمَاءِ] နွားနှင့်တူသော ပင်လယ်ငါးကြီးတစ်မျိုး။

[الْبَقَّاء] ❶ နွားထိန်း။ ❷ မြေတူးသူ။

[الْبَقِير] ❶ ဗိုက်ခွဲမွေးရသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်။ ❷ အချင်းနှင့်မွေးလာသော ကလေးငယ်။ ❸ လက်မပါသော ရင်ခွဲအင်္ကျီ။

❹ [الْبَقْسُ] ထင်းရှူးပင်တစ်မျိုး။

❺ [بَقْسَاط] မုန်ခြောက်တစ်မျိုး။ (ယင်းကို [بَقْسَاط] ဟုလည်းခေါ်သည်။)

❻ [بَقَط -] ❶ ထုပ်ပိုးစည်းနှောင်သည်။ ❷ သုံးပုံတစ်ပုံ၊ လေးပုံတစ်ပုံစသည်ဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့်ပြု၍ ဥယျာဉ်ခြံမြေကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးသည်။

[بَقَط] ❶ ထုပ်ပိုးစည်းနှောင်ခြင်း။ ❷ သုံးပုံတစ်ပုံ၊ လေးပုံတစ်ပုံစသည်ဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့်ပြု၍ ဥယျာဉ်ခြံမြေကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။

[بَقَط] ❶ အမြန်လုပ်သည်။ အမြန်သွား

သည်။ ❷ [فِي الْجَبَلِ] (တောင်ပေါ်)တက်သည်။ တွယ်တက်သည်။

[تَبَقَّط] [الْخَبَر] (သတင်းကို)ဖြည်းဖြည်းချင်းရယူသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို တစ်စစစုဆောင်းသည်။

[الْبَقْط] ❶ အိမ်သုံးပစ္စည်း။ ❷ လူစု၊ အသင်းအဖွဲ့။ [بَقُوط] (ج)။

[الْبَقْط] ❶ အိမ်သုံးပစ္စည်းအတိုအစ။ ❷ လူစု၊ အသင်းအဖွဲ့။ ❸ ကြွေနေသော အသီးအနှံ။

❹ [بَقِع -] [الْجِلْد] (အရေပြား၌)အရောင်ကွက်ကြားဖြစ်သည်။ အခြားအရောင် ရောနှောသည်။ ❶ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်၌ ရေစက်များသက်ရောက်စွတ်စိုသည်။

[بَقِع] ❶ (အရေပြား၌)အရောင်ကွက်ကြားဖြစ်ခြင်း။ အခြားအရောင်ရောနှောခြင်း။ ❷ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်၌ ရေစက်များသက်ရောက်စွတ်စိုခြင်း။

[أَبَقِع] ❶ အရောင်ကွက်ကြားဖြစ်သော (အရာ)။ အခြားအရောင်ရောနှောနေသော (အရာ)။ ❷ ရေစက်များ သက်ရောက်စွတ်စိုနေသော (ခန္ဓာကိုယ်)။ [بَشْرٌ بَقْعَاء] [بَقْعَاء] (م)။ အရောင်ကွက်ကြားဖြစ်သော အရေပြား။

[بَقِع] ❶ အရောင်ကွက်ကြားဖြစ်စေသည်။ အခြားအရောင် ရောထည့်သည်။ ❷ [الْمَطَر] မိုးကွက်ကြားရွာသည်။

[تَبَقَّع] အရောင်ကွက်ကြားဖြစ်သည်။ အခြားအရောင် ရောနှောထားသည်။

[الْأَبْقَع] ❶ သမင်ဖြူရောဂါစွဲကပ်သူ။ ❷

တံလှုပ်။

[أَلْبَقَعَةُ] ၁ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးဆိုး၊ ကြမ္မာဆိုး။ ၂ ပရိယာယ်များ၍ အဘက်ဘက်မှ ကျရောက်လာနိုင်သည့်အန္တရယ်ကို သတိပိရိယဖြင့် စောင့်ကြည့်နေတတ်သော (သူ)။ ၃ မျက်စိရှင်ရှင်ထား၍ အန္တရယ်ကို သတိထားလျက် စားသောက်တတ်သော (ငှက်)။ [بَوَّاقِعُ] (ج)

[الْبَقْعَاءُ] ၁ ကျောက်စလစ်များရှိသောမြေ။ ၂ သီးနှံပေါများသော၊ စိမ်းလမ်းစိုပြေသော(နှစ်)။ [الْبَقْعَةُ] ၁ အခြားမြေနေရာနှင့်မတူပဲ တမူထူးခြားသောမြေ။ ၂ သီးခြားကွက်နေသော အရောင်။ [بَقْعُ] (ج)။ [الْبَقِيعُ] ၁ သစ်ပင်အမျိုးမျိုး စိုက်ပျိုးပေါက်ရောက်သောနေရာ။ ၂ မဒီနဟ်မြို့ရှိ 'ကဗရ်' သင်္ချိုင်းတစ်ခု၏အမည်။

• [بَقِيَّ] ၁ [الرَّجُلُ] မှန်သည်မှားသည် မခွဲခြားပဲ ရမ်းသန်းပြောဆိုသည်။ ပေါက်တတ်ကရပြောသည်။ ၂ [بِتِ الْمَرْأَةِ] ကလေးများစွာ မွေးဖွားသည်။ ၃ [بِتِ السَّمَاءِ] မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသည်။ ၄ [الْمَكَانُ] ဖြတ်ကောင်(ခြင်ကဲ့သို့ သွေးစုတ်သည့် သတ္တဝါ)ပေါသည်။ ၅ ခွဲထုတ်ယူသည်။ ၆ [الْكَأَمُ] အင်နှင့်အားနှင့်ပြောသည်။ အားရပါးရပြောသည်။ ၇ [الْخَبْرُ] သတင်းဖြန့်သည်။ ၈ [الْمَالُ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)ခွဲဝေပေးသည်။ [بَقِيَ] ၁ မှန်သည်မှားသည် မခွဲခြားပဲ ရမ်းသန်းပြောဆိုခြင်း။ ၂ ကလေးများစွာ

မွေးဖွားခြင်း။ ၃ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာချခြင်း။ ၄ ဖြတ်ကောင်(ခြင်ကဲ့သို့ သွေးစုတ်သည့် သတ္တဝါ)ပေါခြင်း။ ၅ ခွဲထုတ်ယူခြင်း။ ၆ အင်နှင့်အားနှင့်ပြောခြင်း။ အားရပါးရ ပြောခြင်း။ ၇ သတင်းဖြန့်ခြင်း။ ၈ ခွဲဝေပေးခြင်း။

[أَبَى] ၁ [الرَّجُلُ] မှန်သည်မှားသည် မခွဲခြားပဲ ရမ်းသန်းပြောဆိုသည်။ ပေါက်ကရပြောသည်။ ၂ [بِتِ الْمَرْأَةِ] ကလေးများစွာ မွေးဖွားသည်။ ၃ [بِتِ السَّمَاءِ] မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်။ ၄ [الْمَكَانُ] ဖြတ်ကောင်(ခြင်ကဲ့သို့ သွေးစုတ်သည့်သတ္တဝါ)ပေါသည်။ ၅ [خَيْرٌ أَوْ شَرٌّ] (အကောင်း၌ဖြစ်စေ၊ အဆိုး၌ဖြစ်စေ)လွန်ကျွံသည်။

[بَقَى] ၁ [الْمَكَانُ] ဖြတ်ကောင်(ခြင်ကဲ့သို့ သွေးစုတ်သည့်သတ္တဝါ)ပေါသည်။ [الْبَقَا] တန်ဖိုးမရှိသော အိမ်သုံးပစ္စည်း။ အသေးအဖွပ်ပစ္စည်း။

[الْبَقَى] ၁ ဗျက်ကျယ်သော(အရာ)။ ၂ ထင်ရှားသော(အရာ)။ ၃ ဖြတ်ကောင်(ခြင်ကဲ့သို့ သွေးစုတ်သည့်သတ္တဝါ)။ [الْبَقَا] အလွန်စကားများသူ။ [الْبَقَى] အလွန်စကားများသူ။ [الْبَقَّة] ၁ အလွန်စကားများသော မိန်းမ။ ၂ အလွန်သားသမီးများသောမိန်းမ။

• [يَقُلُ] ၁ [الشَّيْءُ] ထင်ရှားပေါ်လွင်သည်။ ၂ [بِتِ الْأَرْضِ] အသီးအနှံပေါက်ရောက်သည်။ ၃ [الْمَرْعَى] (စားကျက်)စိန်းလန်းစိုပြေသည်။ ၄ [الْمَاشِيَةِ] (တိရစ္ဆာန်အတွက်)မြက်အသီးအရွက်စသည်ကို စုသည်။

[بَقِلَ] ❶ ထင်ရှားပေါ်လွင်ခြင်း။ ❷ အသီးအနှံပေါက်ရောက်ခြင်း။ ❸ (စားကျက်) စိန်းလန်းစိုပြေခြင်း။ ❹ (တိရစ္ဆာန်အတွက်) မြက်၊ အသီးအရွက်စသည်ကို စုစောင်းခြင်း။

[أَبَقِلَ] ❶ ထင်ရှားပေါ်လွင်သည်။ ❷ အသီးအနှံပေါက်ရောက်သည်။ ❸ (စားကျက်) စိန်းလန်းစိုပြေသည်။ ❹ (တိရစ္ဆာန်အတွက်) မြက်၊ အသီးအရွက်စသည်ကို စုစောင်းသည်။ ❺ အသီးအနှံသို့မဟုတ် စားကျက်ကို တွေ့သည်။ ❻ (တိရစ္ဆာန်ကို) အသီးအနှံသို့မဟုတ် စားကျက်၌ ထိန်းကျောင်းသည်။

[بَقِلَ] ❶ [الشَّجَرُ] ရွက်နုထွက်သည်။ ❷ [الْمَائِيَّةُ] (တိရစ္ဆာန်ကို) အသီးအနှံသို့မဟုတ် စားကျက်၌ ကျက်စားစေသည်။ ❸ အသီးအနှံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဟုမှတ်ယူသည်။

[أَبَقِلَ] ❶ [الْمَائِيَّةُ] (တိရစ္ဆာန်) အသီးအနှံသို့မဟုတ် စားကျက်၌ ကျက်စားသည်။ ❷ [الْقَوْمُ] (တိရစ္ဆာန်ကို) အသီးအနှံသို့မဟုတ် စားကျက်၌ ကျက်စားစေသည်။

[تَبَقِلَ] ❶ [الْمَائِيَّةُ] (တိရစ္ဆာန်) အသီးအနှံသို့မဟုတ် စားကျက်၌ ကျက်စားသဖြင့် ဝမ်းဗိုက်သည်။ ❷ [الرَّجُلُ] အသီးအနှံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက် အရှာထွက်သည်။

[أَلْبَقَلَاءُ] ဟင်းရွက်ပင်တစ်မျိုး။

[أَلْبَقْلَى] ဟင်းရွက်ပင်တစ်မျိုး။

[أَلْبَقُولُ] လက်ကိုင်မပါသောခွက်။ (လောင်းခွက်) [ج] [بَوَّاقِل]။

[أَلْبَقْلُ] ဟင်းသီးဟင်းရွက်။ [ج] [بَقُول]

[أَلْبَقَالُ] ဟင်းသီးဟင်းရွက်ရောင်းသူ။

[أَلْمَبَقْلُ] ဟင်းသီးဟင်းရွက် ပေါက်ရောက်သော နေရာ။

[بَقْلَاوَةٌ] အစာသိပ်ထားသောပေါင်မုန့်။

❶ [تَبَقَمَ] [أَبَتِ الْغَنَمُ] (သိုးမ) မိမိ၏သားအိမ်တွင်းရှိ ကလေးငယ်များမွေးဖွားရန် နီးကပ်သဖြင့် နေရာမှမထနိုင်ဖြစ်သည်။

[أَلْبَقَامَةُ] ချည်မျှင်ရက်လုပ်ရန် အသုံးမဝင်တော့သော သားမွေးအပိုင်းအစများ။

[أَلْبَقُمُ] အပင်တစ်မျိုး။

[أَلْبَقْمُ] အပင်တစ်မျိုး။

❶ [بَقِيَ -] ❶ ကျန်ရှိသည်။ ❷ တည်မြဲသည်။ ❸ ပိုကျန်၊ ကြွင်းကျန်သည်။

[وَذُرُّوْا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا] ကျန်ရှိနေသေးသော အတိုးကို အသင်တို့သည် စွန့်လွှတ်ကြကုန်။

[بَقَاءٌ] ❶ ကျန်ရှိခြင်း။ ❷ တည်မြဲခြင်း။

❸ ပိုကျန်၊ ကြွင်း ကျန်ခြင်း။

[أَبَقَى] ❶ ကျန်ရှိနေစေသည်။ ❷ တည်မြဲစေသည်။ ❸ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သည်။

❹ မူလအခြေအနေအတိုင်းထားသည်။ ❺

[أَبَقَى فُلَانٌ] သနားကြင်နာသည်။ ❻

[أَبَقَتْ الْحُلُوبُ] အစွမ်းအစကို အကုန်ထုတ်မသုံးပဲ ထိန်ချန်ထားသည်။ [أَبَقَتِ الْخَيْلُ] အ

စွမ်းကုန်မပြေးပဲနေသည်။ [أَبَقَتْ الْحُلُوبُ] (ဆိတ်မ၊ နွားမစသည်) မိမိ၏နို့ကို အကုန်မ

ချပဲ ချန်ထားသည်။ [أَبَقَتِ الْأَرْضُ] (မြေ) ရေ

ကိုအကုန်မစုပ်သဖြင့် တင်ကျန်နေသည်။

[بَقَى] စွန့်ပစ်ထားသည်။

[تَبَقَّى] ❶ ပိုလျှံသည်။ ကြွင်းကျန်သည်။

[تَبَقَّى] ❶ ပိုလျှံသည်။ ကြွင်းကျန်သည်။

❶ [الشئ] တည်မြဲအောင် ကြိုးစားထိန်းသိမ်းသည်။

[استبقى] တည်မြဲအောင်ကြိုးစားသည်။
[أخاء] အချစ်မပျက်အောင် သည်းခံခွင့်လွှတ်သည်။

[آبقى] ❷ ထာဝရဖြစ်သော(အရာ)။ မပျက်မစီး တည်တန့်ခိုင်မြဲသော(အရာ)။
(وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى) တမလွန်ဘဝသည် သာလွန်ကောင်းမွန်၍ ထာဝရတည်မြဲသောဘဝဖြစ်သည်။ ❸ ဂရုစိုက်သော၊ သနားကြင်နာ၍ ထောက်ထားစာနာသော(သူ)။
(هُوَ أَبْقَى عَلَى قَوْمِهِ) သူသည် မိမိ၏ အမျိုးသားများအပေါ် အလွန်ဂရုစိုက်သူ။ ထောက်ထားစာနာသူဖြစ်သည်။

[الباقي] ❹ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်တစ်ပါး။ (ထာဝရတည်ရှိနေတော်မူသောအရှင်)။ ❶ ကြွင်းကျန်ရစ်သော(သူ၊ အရာ)။

[الباقية] တည်မြဲသော(အရာ)။
[الحيوة الباقية] တည်မြဲ၍ ထာဝရဖြစ်သော နောင်တမလွန်ဘဝ။ [الباقيات الصالحات] အကျိုးသက်ရောက်မှု အစဉ်မပြတ်ဖြစ်သော ကောင်းမှုများ။

[البقي] တည်မြဲစေခြင်း။
[البقية] ကြွင်းကျန်သော(အရာ)။ အကြွင်းအကျန်၊ တည်မြဲ ကျန်ရစ်သောအရာ။
(بَقِيَّةُ الْخَيْرِ لَكُمْ) အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ထံ တော်၌ တည်မြဲကျန်ရစ်မည်ဖြစ်သော ကောင်းမှု၏အကျိုးသည် အသင်တို့အဘို့

သာလွန်ကောင်းမွန်သည်။ [أَوْ لَوْ بَقِيَّة] ကြိုတင်တွေးခေါ်နိုင်သူ။ အမြော်အမြင်ရှိသူ။

❶ [بَكَ] (ရေတွင်း) ရေနည်းပါးသည်။ ❷ [الحيوان الحلوب] (ဆိတ်မ၊ နွားမ စသည်နို့ထွက်တိရစ္ဆာန်) နို့ရည်ခန်းသည်။

[بَكَ] (ရေတွင်း) ရေနည်းပါးခြင်း။ ❶ (ဆိတ်မ၊ နွားမ စသည်နို့ထွက်တိရစ္ဆာန်) နို့ရည်ခန်းခြင်း။

[بَكَو] စကားနည်းသည်။
[بَكَانَ.. بَكَ] စကားနည်းခြင်း။
[بَكَ] (ج) စကားနည်းသော(သူ)။
[بَكَ.. بَكَ] (ج) [بَكَ.. بَكَ] (م)

[بَكَ] ❷ ကောင်းခြင်းနည်းပါးသည်။ အကျိုးနည်းသည်။ ❶ (ဆိတ်မ၊ နွားမ စသည်နို့ထွက်တိရစ္ဆာန်ကို) နို့ရည်နည်းသည်ဟု ယူဆသည်။

❶ [بَكَ] ❷ လှုပ်ရမ်းသည်။ ❶ တစ်ခုပေါ်တစ်ခု ပစ်ပုံသည်။

[أَلْبَكَكُ] ❷ သွားလိုက်၊ လာလိုက်။ အသွားအလာ။ ❶ လူခြေ ထူထပ်သိပ်သည်းမှု။

❶ [بَكَ] ❷ ရိုက်နှက်သည်။ ❶ (သူ) မကြိုက်သောပုံစံဖြင့် လာရောက်တွေ့ဆုံသည်။ မုန်းစေသည်။ ❷ ခိုင်မာသော အထောက်အထားဖြင့် ရှုံးနိမ့်စေသည်။ ❸ ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။

[بَكَ] ❷ ရိုက်နှက်ခြင်း။ ❶ (သူ) မကြိုက်သောပုံစံဖြင့် လာရောက်တွေ့ဆုံခြင်း။ မုန်းစေခြင်း။ ❷ ခိုင်မာသော အထောက်အထား

[بُكْش] ဖြည့်ခြင်း။

[اَلْبَكَاش] စကားပရိယာယ်ကြွယ်ဝသူကြည့်
[بشك]။

❖ [بُكْج] ❶ ဆက်တိုက် ပြင်းပြင်းထန်ထန်
ရိုက်သည်။ ❷ သူမကြိုက်သော အမူအရာ၊
ပုံစံ၊ အရာဖြင့်ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံသည်။

[بُكْج] ❸ ဆက်တိုက် ပြင်းပြင်းထန်ထန်
ရိုက်ခြင်း။ ❹ သူမကြိုက်သော အမူအရာ၊
ပုံစံ၊ အရာဖြင့်ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံခြင်း။

❖ [بُكْ] ❶ ချိုးဖဲ့ စုပ်ဖြသည်။ ❷ ချိုးသည်။
[عُقْ] သူလည်ဂုတ်ကို ချိုးသည်။ ❸ ပြန်
မလှန်နိုင်အောင် အနိုင်ယူချိုးနှိမ်ထားသည်။
❹ အခက်တွေ့စေသည်။ အကျဉ်းအကြပ်
တွေ့စေသည်။ ❺ [الدَّابَّة] အစီးအနင်းပေါ်၌
လေးလံသည့်ဝန်ကို တင်ဆောင်၍ သွားလာ
ရာ၌ လေးလံနှောင့်နှေးစေသည်။

[بُكْ. بُكْ] ❶ ချိုးဖဲ့ စုပ်ဖြခြင်း။ ❷ ချိုးခြင်း။
❸ ပြန်မလှန်နိုင်အောင် အနိုင်ယူချိုးနှိမ်ထား
ခြင်း။ ❹ အခက်တွေ့စေခြင်း။ အကျဉ်းအ
ကြပ်တွေ့စေခြင်း။ ❺ အစီးအနင်းပေါ်၌ လေး
လံသည့်ဝန်ကို တင်ဆောင်၍ သွားလာရာ၌
လေးလံနှောင့်နှေးစေခြင်း။

[تَبَاك] [الْجُنْ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အ
ကြပ်တွေ့စေသည်။ ပြည့်ကြပ်နေအောင် လူ
ခြေထူထပ်သည်။

[اَلْبَاك] အမှားအမှန်ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်
စွမ်းမရှိသူ၊ လူနံ့လူအ။

[بُكْ] မက္ကာပရိယ။

❖ [بُكْ] ❶ ရောနှောသည်။ ရောထွေးစေ

သည်။ ❷ စကားကို မူလပုံစံအတိုင်းမဟုတ်ပဲ
လိမ်ညာ၍လုပ်ကြံဆင့်ပြန်ပြောဆိုသည်။

[بُكْ] ❸ ရောနှောခြင်း။ ရောထွေးစေ
ခြင်း။ ❹ စကားကို မူလပုံစံအတိုင်းမဟုတ်ပဲ
လိမ်ညာ၍လုပ်ကြံဆင့်ပြန်ပြောဆိုခြင်း။

[بُكْ] ❺ ရောနှောသည်။ ရောထွေးစေ
သည်။ ❶ စကားကို မူလပုံစံအတိုင်းမဟုတ်ပဲ
လိမ်ညာ၍လုပ်ကြံဆင့်ပြန်ပြောဆိုသည်။

[تَبَاك] ❶ [فِي كَلَامِهِ] စကားကို မုသား
စွက်၍ပြောသည်။ ❷ [فِي مَشْيِهِ] လမ်း
လျှောက်ရာ၌ မောက်မာမော်ကြွားသည်။

[اَلْبَاك] ဂျုံဖုံ၊ ထောပတ်၊ ရေဖြင့်ရောနှယ်
၍ပြုလုပ်ထားသော အစားအစာတစ်မျိုး။

[بُكْ] စစ်ပွဲ၌ သိမ်းပိုက်ရရှိသောပစ္စည်း။
လက်ရသုံးပန်းပစ္စည်း။

[بُكْ] အသွင်သဏ္ဌာန်၊ ပုံစံ။

[اَلْبَاك] ❶ စစ်ပွဲ၌ သိမ်းပိုက်ရရှိသော
ပစ္စည်း။ လက်ရသုံးပန်းပစ္စည်း။ ❷ ဂျုံဖုံ၊
ထောပတ်၊ ရေဖြင့်ရောနှယ်၍ပြုလုပ်ထား
သော အစားအစာတစ်မျိုး။

❖ [بُكْ] ❶ ဆွံ့အသည်။ (မွေးရာပါ စကား
ပြောအင်္ဂါ ချို့ယွင်းသည်)။ ❷ စကားကို ထိ
ရောက်စွာမပြောနိုင်ပဲရှိသည်။

[بُكْ] ❸ ဆွံ့အခြင်း။ (မွေးရာပါ စကား
ပြောအင်္ဂါ ချို့ယွင်းခြင်း)။ ❹ စကားကို ထိ
ရောက်စွာမပြောနိုင်ခြင်း။

[بُكْ] ❺ ဆွံ့အသော(သူ)။ (မွေးရာပါ စ
ကားပြောအင်္ဂါ ချို့ယွင်းသော(သူ)။ ❶ စကား
ကို ထိရောက်စွာမပြောနိုင်သော(သူ)။ (၂)

[بُكْمًا] (ج) [بُكْمًا]

[بُكْمًا] စကားအဆက်ပြတ်သွားသည်။

ပြောလက်စ စကားကို ရပ်လိုက်သည်။

[بُكْمًا] စကားအဆက်ပြတ်သွားခြင်း။

ပြောလက်စ စကားကို ရပ်လိုက်ခြင်း။

[بُكْمًا] စကားအဆက်ပြတ်သွားသော

(သု)။ ပြောလက်စ စကားကို ရပ်လိုက်သော

(သု)။ [بُكْمًا] (ج)

[بُكْمًا] စကားဆက်မပြောနိုင်အောင် ဖြစ်

သွားသည်။ စကား ထစ်အသွားသည်။

● [بُكْمًا] ဝိသုဒ္ဓိ။ ဟစ်အော်ငိုကြွေးသည်။

● [بُكْمًا] (သေသူအတွက်) ငိုချင်းချသည်။

[بُكْمًا] ဝိသုဒ္ဓိ။ ဟစ်အော်ငိုကြွေးခြင်း။

● (သေသူအတွက်) ငိုချင်းချခြင်း။

[بُكْمًا] အလွန်ငိုသော(သု)။ အငိုလွယ်

သော(သု)။

[بُكْمًا] ငိုစေသည်။

[بُكْمًا] ဝိသုဒ္ဓိ။ ● ငိုစေသည်။ ● (သေ

သူအတွက်) ငိုချင်းချသည်။

[بُكْمًا] ငိုဟန်ဆောင်သည်။

[بُكْمًا] ငိုချင်လာအောင် ဖန်တီးသည်။

[بُكْمًا] အလွန်ငိုခြင်း။

● [بُكْمًا] အမှန်တော့၊ တကယ်တော့။

[بُكْمًا] [بُكْمًا] အလီဟာ ကဗျာဆရာ

တစ်ယောက်မဟုတ်ဘူး တကယ်တော့သူဟာ

တရားဟောဆရာသာလျှင်ဖြစ်တယ်။ ● ဤ

သို့အလျင်းမဟုတ် စင်စစ်။

﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

အနန္တကရုဏာတော်ရှင်သည် သားတော်တစ်

ပါးကို ရယူတော်မူသည်ဟု ၎င်းတို့ကဆိုကြ၏။

ဤသို့အလျင်းမဟုတ် စင်စစ်၎င်းတို့သည် မြင့်

မြတ်သော ကျွန်ုပ်တို့သာလျှင်ဖြစ်ကြ၏။ ● သို့

တစေလည်း။ ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။

﴿فَذَاقُوا كَرْسِيَّ كُرْسِيِّكَ وَذَاقُوا كَرْسِيَّ كُرْسِيِّكَ﴾

စင်စစ် မိမိကိုယ်ကို စင်ကြယ်စေ၍ မိမိအား

ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်၏နာမ

တော်ကို တသလျက် ဆွလ္လာတ်ဝတ်ပြုသူ

သည် အောင်မြင်ခဲ့ပြီ။ သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း

အသင်တို့သည်ကား ဤလောကီဘဝသက်

တမ်းကိုသာလျှင် ဦးစားပေးလျက်ရှိကြ၏။

● [بُكْمًا] ရွှေဖြူ(ပလက်တီနမ်)။

● [بُكْمًا] သွေးဆဲလ်ရှိ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု။

(ပလာဆာ)။

● [بُكْمًا] ဥစ္စာပစ္စည်းကို ခွဲဝေ

ပေးသည်။ ● [بُكْمًا] အတွေးအမြင် အမျိုး

မျိုး။ အယူအဆအမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနားစေ

သည်။ ● [بُكْمًا] ပူပင်သောကဖြစ်စေသည်။

ဝေဝေဝေဖြစ်စေသည်။ ● [بُكْمًا] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်

အဖန်ဆင်းခံများ

ကို ဘာသာစကားအမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနား

စေသည်။

[بُكْمًا] ဥစ္စာပစ္စည်း ပြန့်ကြဲ

ပြန့်နှံ့သွားသည်။ ● [بُكْمًا] အတွေးအမြင်

အမျိုးမျိုး။ အယူအဆအမျိုးမျိုးကွဲပြားခြား

နားသွားသည်။ ● [بُكْمًا] ပူပင်သောကဖြစ်

သွားသည်။ ဝေဝေဝေဖြစ်သွားသည်။ ●

[بُكْمًا] အဖန်ဆင်းခံများ ဘာသာစ

ကားအမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနားသွားသည်။

[الْبَلْبَالُ-الْبَلْبَالَةُ] စိတ်သောကဖိစီးမှု၊ စိတ်ကယောင်

ခြောက်ခြားဖြစ်မှု။ (ج) [يَلْبَلُ-يَلْبَلُ]။

[الْبَلْبَلُ] ❶ နှိပ်တင်စားငှက်။

❷ [الْبَلْبَلُ مِنَ الْإِبْرِيْقِ] ကရားအိုး၏ ရေကျသည့်နေရာ။ (ج) [يَلْبَلُ-يَلْبَلُ]။

[الْبَلْبُولُ] ရေဉ်ကျက်စားသော ငှက်တစ်မျိုး။

❸ [الْبَلَّتْ] ❶ ပြတ်တောက်သည်။ ❷ [الرُّجُلُ-] စကားအဆက်ပြတ်သည်။ ❸ [الشَّيْءُ-] ဖြတ်တောက်သည်။

[بَلَّتْ] ❶ ပြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ စကားအဆက်ပြတ်ခြင်း။ ❸ ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[بَلَّتْ] ❶ ပြတ်တောက်သည်။ ❷ [الرُّجُلُ-] စကားအဆက်ပြတ်သည်။ ❸ [الشَّيْءُ-] ဖြတ်တောက်သည်။

[بَلَّتْ] ❶ ပြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ စကားအဆက်ပြတ်ခြင်း။ ❸ ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[بَلَّتْ] စကားကို ထိရောက်ပြောင်မြောက်စွာ ပြောဆိုသည်။

[بَلَّتَتْ] စကားကို ထိရောက်ပြောင်မြောက်စွာ ပြောဆိုခြင်း။

[بَلَّتَتْ] စကားကို ထိရောက်ပြောင်မြောက်စွာ ပြောဆိုသော(သူ)။

[أَبَلَّتْ] ❶ [الرُّجُلُ-] ခိုင်မာသော အထောက်အထားဖြင့် စကားဆက်မပြောနိုင်အောင် လုပ်သည်။ ❷ [فَلَانًا يَمِينًا] ကိုနှိပ်ဆိုခြင်းသည်။

❸ [تَبَلَّغَ] မိမိ၌မရှိသောအရာ သို့မဟုတ် အရည်အချင်းကို ရှိသယောင် ကြွားဝါပြောဆိုသည်။

❹ [بَلَّحَ-] ❶ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီ

သန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْبَيْتُ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။

[بَلَّوْجَ] ❶ မိုးသောက်ရောင်နီသန်းခြင်း။

❷ တံခါးကို ဖွင့်ခြင်း။

[بَلَّحَ-] ❶ [وَجْهَهُ] မျက်နှာ ကြည်ရွှင်လန်းဆန်းသည်။ ❷ [صَدْرُهُ] ရင်ထဲ၌ ရှင်းလင်းသည်။ စိတ်ရှင်းသည်။ ❸ [بُ-] ပျော်ရွှင်သည်။ ❹ နဖူးကျယ်သည်။

[بَلَّحَ] ❶ မျက်နှာ ကြည်ရွှင်လန်းဆန်းခြင်း။ ❷ ရင်ထဲ၌ ရှင်းလင်းခြင်း။ စိတ်ရှင်းခြင်း။ ❸ ပျော်ရွှင်ခြင်း။ ❹ နဖူးကျယ်ခြင်း။

[أَبَلَّحَ] ❶ မျက်နှာ ကြည်ရွှင်လန်းဆန်းသော(သူ)။ ❷ ရင်ထဲ၌ ရှင်းလင်းသော(သူ)။ စိတ်ရှင်းသော(သူ)။ ❸ ပျော်ရွှင်သော(သူ)။ ❹ နဖူးကျယ်သော(သူ)။ ❺ ထင်ရှားပြတ်သားသော(အရာ)။ [الْحَقُّ أَبْلَحَ وَالبَّاطِلُ لَجَلَ]

အမှန်တရားသည် ထင်ရှားပြတ်သား၍ အမှားသည် ရှုတ်ထွေး၏။ (م) [بَلَّجَاءَ]။ (ج) [بَلَّجَ]။

[أَبَلَّحَ] ❶ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْحَقُّ-] အမှန်တရားထင်ရှားလာသည်။ ❸ ထင်ရှားစေသည်။ ❹ [فُلَانًا] ပျော်ရွှင်စေသည်။

[أَبَلَّحَ] ❶ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။ ❹ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။ ❹ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။ ❹ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။ ❹ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။ ❹ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။ ❹ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ-] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။ ❹ [الصُّبْحُ-] မိုးသောက် ရောင်နီသန်းသည်။ ❷ [الْبَابُ-] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

[تَبَلَّحَ] ❶ [الْبَلَّاحُ] မိုးသောက် ရောင်နီ သန်းသည်။ ❷ [البَاب] တံခါးကို ဖွင့်သည်။

❸ [الْحَقُّ] အမှန်တရား ထင်ရှားလာသည်။

[الْبَلَجَةُ. الْبَلَجَةُ] ❶ မိုးသောက်ရောင်နီ။ ❷ နဖူးနှင့် မျက်နှာကျယ်ခြင်း။

❸ [بَلَاحَ] ❶ အစွမ်းအစကင်းမဲ့သည်။ အား အင်ကုန်ခန်းသည်။ ❷ [بِتِ الْبُيْرِ] ရေတွင်း ရေခန်းခြောက်သည်။ ❸ [بِشَّهَا دَاتٍ] သက် သေအထောက်အထားကို ထိန်ချန်ထား သည်။

[بَلَّحَ - بَلَّوْحَ] ❶ အစွမ်းအစကင်းမဲ့ခြင်း။ အား အင်ကုန်ခန်းခြင်း။ ❷ ရေတွင်းရေ ခန်းခြောက် ခြင်း။ ❸ သက်သေအထောက်အထားကို ထိန်ချန်ထားခြင်း။

[أَبْلَحَ] ❶ [بِتِ النَّخْلَةِ] စွန်ပလွံသီး သီး သည်။ ❷ မစွမ်းနိုင်အောင် ဖြစ်စေသည်။ အားအင်ချိနဲ့စေသည်။

[بَالَحَ] မတရားသဖြင့် ငြင်းခုံအနိုင်ယူ သည်။

[بَلَّحَ] အားအင်ကုန်ခန်းပြတ်တောက် သည်။

[بَبَالَحَ] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြိုင်အဆိုင်ငြင်း ခုံသည်။

[أَبْلَحَ] စွန်ပလွံသီး(အစိမ်း)။

❶ [بَلَّحَ] မောက်မာရမ်းကားသည်။

[بَلَّحَ] မောက်မာရမ်းကားခြင်း။

[أَبْلَحَ] မောက်မာရမ်းကားသော(သူ)။(م)

[بَلَّحَ] (ج) [بَلَّحَ]။

[بَلَّحَ] မောက်မာရမ်းကားသည်။

❶ [تَبَلَّحَ] ကြီးမားတုတ်ခိုင်၍ အသားအရေ ပြည့်ဝဖွံ့ဖြိုးသည်။

❷ [بَلَدَ] [بِلَالِ مَكَانٍ] မြို့အဖြစ်သတ်မှတ် သည်။

[بَلَّوْدَ] မြို့အဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်း။

[بَلَدَ] အသိညာဏ် နည်းပါးသည်။ ထုံ ထိုင်းသည်။ ထူအသည်။

[بَلَدَ] အသိညာဏ် နည်းပါးခြင်း။ ထုံ ထိုင်းခြင်း။ ထူအခြင်း။

[بَلَدَ] အသိညာဏ် နည်းပါးသည်။ ထုံ ထိုင်းသည်။ ထူအသည်။

[بَلَاةً] အသိညာဏ် နည်းပါးခြင်း။ ထုံ ထိုင်းခြင်း။ ထူအခြင်း။

[بَلَدَ] အသိညာဏ် နည်းပါးသော(သူ)။ ထုံထိုင်းသော(သူ)။ ထူအသော(သူ)။

[أَبْلَدَ] ❶ မြေနှင့် တစ်သားတည်းဖြစ် သည်။ ❷ အသိညာဏ်ခေါင်းပါးသူ ဖြစ်သွား သည်။ ❸ [بِلَالِ مَكَانٍ] မြို့အဖြစ်သတ်မှတ် သည်။ ❹ [بَلَاةً] မြို့၌ အမြဲနေစေ သည်။

[بَلَدَ] ❶ အလုပ်ကို ဖြစ်ကတတ်ဆန်း လုပ်သည်။ ပေါ့ပျက်ပျက်လုပ်သည်။ ❷ အား အင်ကုန်ခန်း၍ မြေပေါ်သို့ ကျသည်။ ❸ [الْفَرْسَ] (ခြင်း)ရှေ့ကို မကျော်နိုင်ဖြစ်သည်။ ❹ [السَّحَابَ] (မိုးတိမ်)မိုးရွာသွန်းခြင်း ကင်း မဲ့သည်။ ❺ [بَلَاةً] မလုပ်နိုင်မကိုင်နိုင်အောင် ဖြစ်သည်။

[بَلَدَ] ❶ အသိညာဏ်ခေါင်းပါးသည်။

❷ လူနဲ့လူအကဲ့သို့ ပြုမူသည်။

[الْبَلْدُ - الْبَلْدَةُ] ဗြူ၊ ရွာ၊ နယ်ပယ်ဒေသ၊ တိုင်း

ပြည်။ ❶ ကျယ်ဝန်းသည့် မြေနေရာ။

﴿وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتَهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ﴾ မြေပြ

ဇာကောင်းမွန်သော မြေ၊ ယင်းမြေကို ဖန်ဆင်းတော်မူသောအရှင်မြတ်၏အမိန့်တော်ဖြင့် အပင်များသည် ယင်းမြေမှ ထွက်ပေါ်လေ၏။

[الْبَلْدِيُّ] ဗြူ၊ ရွာ၊ နယ်ပယ်ဒေသ၊ တိုင်း

ပြည်နှင့်ဆိုင်သော။

[الْبَلْدِيَّةُ] ဗြူပြဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း။

[الْبَلِيدُ] အသိညာဏ်ခေါင်းပါးသူ။ ထူအသူ။ ထုံထိုင်းသူ။

❶ [بَلَدَح] ❶ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်၍ အားအင်

ကုန်ခန်းသည်။ ❶ ကတိပေးပြီး ဖောက်ဖျက်

သည်။ ❶ မိမိကိုယ်ကို မြေပေါ်သို့လှဲချသည်။

[تَبَلَدَح] ကတိပေးပြီး ဖောက်ဖျက်သည်။

[الْبَلْدُ ح] အလွန်ဝခြီးသောမိန်းမ။

❶ [بَلْدَم] ကြောက်ရသဖြင့် တိတ်တိတ်နေ

သည်။ မတတ်သာ၍ စကားမပြောပဲနေသည်။

[الْبَلْدَم] ❶ လည်ပင်း။ ❶ မပြတ်သောခါး၊ ခါးတုံး။

❶ [بَلَوْر] ❶ ဖန်သားဖြင့် မွမ်းမံခင်းကျင်း

သည်။ ❶ ပြဿနာတစ်ရပ်၊ အတွေးအမြင်တစ်ခုကို အရှင်းလင်းဆုံးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်သည်။

[تَبَلَوْر] ❶ ဖန်သားဖြင့် မွမ်းမံခင်းကျင်းထားသည်။ ❶ ပြဿနာတစ်ရပ်၊ အတွေးအမြင်တစ်ခု အရှင်းလင်းဆုံးဖြစ်သွားသည်။

[الْبَلَوْر - الْبَلَوْر] ❶ ဖန်သား။ ကြည်လင်၍ ထွင်း

ဖောက်မြင်နိုင်သော ကျောက်တစ်မျိုး။ ❶ မှန်။

❶ [الْبَلِيْز] ကြည့်၊ [بلز]

❶ [بَلَس] ရှက်ကြောက်သဖြင့်၊ သို့မဟုတ် ပြောရန် အထောက်အထားကင်းမဲ့သဖြင့် ရေင့်နုတ်ပိတ်နေသည်။ လုံးဝပါးစပ်မဟုတ်နိုင်အောင်ဖြစ်သည်။

﴿يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ﴾ ကိယာမတ် ရှင်ပြန်ထမြောက်ရမည့်နေ့တွင် အပြစ်လုပ်ထားသူတို့သည် တစ်စုံတစ်ရာ မပြောနိုင်အောင် ရေင့်နုတ်ပိတ်နေကြရမည်။

❶ [بَلِس] ကြည့်၊ [بَلِسُ]

[الْبَلَسُ] သားမွေးထည်အထူ (ج) [بَلَسُ]

[الْبَلَسُ] သဖန်းသီးတစ်မျိုး။

[الْبَلَسُ] ပဲရာဇာ။

❶ [الْبَلَسَان] အပင်တစ်မျိုး။ (balsam)

❶ [بَلَسَم] ❶ စကားမပြောပဲ ခေါင်းငုံ့ထားသည်။ ❶ မျက်နှာကို သုန်မှုန့်အောင် လုပ်ထားသည်။ မျက်နှာစူပုပ်ထားသည်။

[تَبَلَسَم] မျက်နှာကို သုန်မှုန့်အောင် လုပ်ထားသည်။ မျက်နှာစူ ပုပ်ထားသည်။

[الْبَلَسَم] အပင်တစ်မျိုး။ (balsam)

[الْبَلَسُن] ပဲရာဇာ။

❶ [الْبَلْشِيَّةُ] ဗော်ရှီဗစ်လမ်းစဉ်။ (အရင်းရှင်စနစ်မှ ကွန်မြူနစ်စနစ်သို့ တိုက်ရိုက်တက်လှမ်း၍ မရ။ အဆင့်ဆင့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ ကွန်မြူနစ်စနစ်ကို ထူထောင်ရမည်ဟု ခံယူသောဝါဒလမ်းစဉ်။)

❶ [بَلَص -] တစ်ခုမကျန် ယူသွားသည်။

[بَلَصَ] တစ်ခုမကျန် ယူသွားခြင်း။

[بَالَصَ] တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ခုန်အုပ်သည်။

[بَلَصَ] တစ်ခုမကျန် ယူသွားသည်။

[تَبَلَّصَ] တိတ်တဆိတ် တောင်းခံသည်။

တီးတိုး တောင်းဆိုသည်။

[الْبِلَاصُ] လက်ကိုင်နှစ်ဘက်ပါသော ကရားအိုးကြီး။

● [بَلَطَ] ● [الدَّارَ] အိမ်ကို ကျောက်ပြားခင်းသည်။ ● [الْأَرْضَ] မြေကို ညီညာအောင်ညှိသည်။

[بَلَطَ] ● (အိမ်ကို) ကျောက်ပြားခင်းခြင်း။

● မြေကို ညီညာအောင်ညှိခြင်း။

[أَبْلَطَ] ● [الدَّارَ] အိမ်ကို ကျောက်ပြားခင်းသည်။ ● [بِالْأَرْضِ] မြေညှိနေထိုင်သည်။

● [الرَّجُلَ] ကုန်းကောက် စရာမရှိအောင် ဆင်းရဲမွဲတေသည်။ ● [الْمَطَرُ الْأَرْضَ] မြေ၌ ဖုံးနှံသဲများလွင့်စင်သွားသည်အထိ မိုးရွာချသည်။ ● [الْأَرْضَ فَلَاتًا] (သူခိုး)တစ်

ခုမကျန် ခိုးယူသွားသည်။

[بَالَطَ] ● [غِيَا الْأَمْرِ] အစွမ်းကုန် ကြိုးစားဆောင်ရွက်သည်။ ● [فَلَاتًا] ဂွန်ပစ်ထွက်ပြေးသည်။ ● တစ်ဦးချင်း စိန်ခေါ်၍ တိုက်ခိုက်သည်။

[بَلَطَ] ● လမ်းမလျှောက်နိုင်အောင် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သည်။ ● [الدَّارَ] အိမ်ကို ကျောက်ပြားခင်းသည်။ ● နားကို နာကြင်စေသည်အထိ လက်ညှိုးနှင့်ထိုးသည်။

[تَبَالَطَ] တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် အပြန်အ

လှန် ဓါးဖြင့်ယှဉ်ပြိုင် တိုက်ခိုက်သည်။

[الْبَلَاطُ] ● ကျောက်ပြား။ ● မာပြင်းသည့်

မြေမျက်နှာပြင်။ ● အုပ်ချုပ်သူနေထိုင်သည့် စံအိမ်၊ နန်းတော်။

[الْبَلْطُ] ဆွဲဆန့်ထားသည့် သံချောင်း။

[الْبَلْطَةُ] ရဲတင်း။

[الْبَلْطِيُّ] ငါးတစ်မျိုး။

[الْبَلْوَطُ] ဝက်သစ်ချပင်။

● [بَلَطَحَ] မြေပေါ်၌ လဲလျောင်းသည်။

● [بَلَعَ] မြို့ချသည်။ သောက်မြို့သည်။

[بَلَعَ] မြို့ချခြင်း။ သောက်မြို့ခြင်း။

[بَالَعَ - بَلَّوْغَ] မြို့ချသော(သူ)။ သောက်မြို့သော(သူ)။

[بَلَعَ] မြို့ချသည်။ သောက်မြို့သည်။

[بَلَعَ] မြို့ချခြင်း။ သောက်မြို့ခြင်း။

[أَبْلَعَ] မြို့ချစေသည်။ သောက်မြို့စေသည်။ [أَبْلَعْنِي رَيْفِي] ငါ့တံတွေးကို ငါ့ကို မြို့ချခွင့်လေးပေးပါ(ငါ့ကို အချိန်အနည်းငယ် ပေးပါ)။

[بَلَعَ] ထင်ရှားပေါ်လွင်လာသည်။

[بَلَعَ الشَّيْبُ فِي رَأْسِهِ] သူ့ခေါင်းပေါ်မှာ ဇရာအရိပ်အရောင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားခဲ့ပြီ။

[إِبْتَلَعَ] မြို့ချသည်။ သောက်မြို့သည်။

[تَبَلَّعَ] မြို့ချသည်။ သောက်မြို့သည်။

[بَلَعَ الشَّيْبُ فِي رَأْسِهِ] သူ့ခေါင်းပေါ်မှာ ဇရာအရိပ်အရောင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားခဲ့ပြီ။

[الْبَلَاوَعَةُ] ရေတံလျှောက်။ ရေစီးရန်အတွက်ပြုလုပ်ထားသော ရေမြောင်း။ (ج)

[بَوَّالِيْع - بَلَالِيْع]

[اَبْلَع] အလွန်အစားကြီးသူ။ [اَسْعَدُ] လ
ရောက်ရှိရာစခန်းတစ်ခု။

[اَبْلَعَة] မြို့ချခြင်း။ သောက်မြို့ခြင်း။

[اَبْلَاعَة] ရေတံလျှောက်။ ရေစီးရန်အတွက်
ပြုလုပ်ထားသော ရေမြောင်း။

[اِنَاءٌ يَبْلُوعٌ] ❶ သောက်ဆေး။ ❷
ရေခွက်ကြီး။

❸ [اَبْلَعُ - اَبْلَعُوم] လည်ချောင်းရှိ အစာလမ်း
ကြောင်း။ ❹ မြေအောက်ရှိ ရေစီးသည့်နေ
ရာ။ [بَلَا عِم - بَلَا عِيْم] (ج)

❶ [بَلْع -] အသီးသီးသည့် အ
ရွယ်သို့ရောက်သည်။ ❷ [الْوَلْد] လူပျိုအ
ရွယ် ရောက်သည်။ ❸ [الْاَمْر] ဆုံးခန်းတိုင်
သည်။ ပြီးဆုံးသည်။ ❹ [الشَّيْء] ရောက်ရှိ
သည်။

[بَلَوْ غ - بَلَا غ] ❶ အသီးသီးသည့် အရွယ်သို့
ရောက်ခြင်း။ ❷ လူပျိုအရွယ်ရောက်ခြင်း။
❸ ဆုံးခန်းတိုင်ခြင်း။ ပြီးဆုံးခြင်း။ ❹ ရောက်
ရှိခြင်း။

[بَلْع -] စကားကို ထိရောက်ပြောင်မြောက်
စွာ ပြောဆိုသည်။ စကားကို လှပစွာတန်ဆာ
ဆင်၍ ပြောသည်။

[بَلَا غَة] စကားကို ထိရောက်ပြောင်မြောက်
စွာ ပြောဆိုခြင်း။ စကားကို လှပစွာတန်ဆာ
ဆင်၍ ပြောခြင်း။

[بَلِيْع] စကားကို ထိရောက်ပြောင်မြောက်
စွာ ပြောဆိုသော(သူ)။ စကားကို လှပစွာတန်
ဆာဆင်၍ ပြောသော(သူ)။ (ج) [بَلَا عَاء]

[بَلْع] ပို့ဆောင်ပေးသည်။ အရောက်ပို့

သည်။

[بَالِغ] အစွမ်းကုန် ကြိုးစားဆောင်ရွက်
သည်။

[بَلِغ] ❶ ထင်ရှားလာသည်။

[الشَّيْبُ غَيْرَ اِسْم] သူ၏ခေါင်း၌ ဇရာအရိပ်
လက္ခဏာ ထင်ရှားလာသည်။ ❷ [الفَارْس] -
မြင်းအမြန်ပြေးရန် ဇက်ကြီးကို ကိုင်၍ ရှေ့သို့
ဆန်ထုတ်ထားသည်။ ❸ [الشَّيْء] အရောက်
ပို့ဆောင်ပေးသည်။

[تَبَالِغ] ❶ [فِيهِ التَّرَض] ရောဂါအခြေအ
နေ အဆုံးစွန်သို့ရောက်သည်။ ❷ [فِي كَلَامِهِ] -
စကားကို တန်ဆာဆင်၍ ကြိုးစားပြောဆို
သည်။

[تَبَلِغ] ❶ [بَكَدَا] လုံလောက်သည်ဟု
ခံယူသည်။ ရောင့်ရဲသည်။ ❷ မရောက်မချင်း
ဒုက္ခခံ၍ အရောက်သွားသည်။

[اَبْلَا غ] ❶ ရောက်ရှိလာသော တရားဒေသ
နာတော်။ ❷ တရားတော်ကို လူတို့ထံအ
ရောက် ဖြန့်ချိပေးပို့ခြင်း။ ﴿هَذَا اَبْلَا غُ لِلنَّاسِ﴾
ဤသည် လူခပ်သိမ်းတို့အတွက် ရောက်ရှိ
လာသော တရားဒေသနာတော်ဖြစ်သည်။

❸ လုံလောက်မှု။

[اَبْلَا غَة] စကားအရာ၌ ပြေပြစ်လှပ၍ အ
ဓိပ္ပါယ်လေးနက် ထိရောက်မှု။

[اَبْلَغَة] ❶ မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကို အပိုအလို
မရှိ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော(အရာ)။ ❷ ဘိနပ်
တစ်မျိုး။

[تَبَالِغ] (ج) ရေးကြီး။ [اَلتَّبَلِغَة]

[اَلْمَبْلِغ] ပန်းတိုင်။ အဆုံးသတ်။ အတိုင်းအ

တာ၊ ပမာဏ။

❖ [أَلْبَلَمَ] ခွဲ၊ သလိပ်။

❖ [بَلَقَ] ❶ [السَّيْلُ] (ရေ)တိုက်စားသည်။

❶ [البَاب] တံခါးကို လုံးဝဖွင့်ထားသည်။

[بَلَقَ - بَلَوْقُ] ❷ (ရေ)တိုက်စားခြင်း။ ❸ တံခါး

ကို လုံးဝဖွင့်ထားခြင်း။

[بَلَقَ -] ❹ [الْفَرْسُ] (မြင်း)အရောင်အဖြူ

အနက်ကွက်ကြားဖြစ်သည်။ ❶ [الرَّجُلُ]

တွေဝေအံ့သြသည်။

[بَلَقَ - بَلَقَةٌ] ❷ (မြင်း)အရောင် အဖြူအနက်

ကွက်ကြားဖြစ်ခြင်း။ ❸ တွေဝေအံ့သြခြင်း။

[أَبْلَقَ] အရောင် အဖြူအနက်ကွက်ကြား

ဖြစ်သော(မြင်း) (م) [بَلَقَاءُ] (ج) [بَلَقَ]

[بَلَقَ] တွေဝေအံ့သြသော(သူ)။

[بَلَقَ -] ❸ [الْفَرْسُ] (မြင်း)အရောင် အဖြူ

အနက်ကွက်ကြားဖြစ်သည်။

[بَلَقَ - بَلَقَةٌ] (မြင်း)အရောင် အဖြူအနက်ကွက်

ကြားဖြစ်ခြင်း။

[أَبْلَقَ] ❹ (မြင်း)အရောင် အဖြူအနက်

ကွက်ကြားမွေးသည်။ ❶ [البَاب] တံခါးကို

လုံးဝဖွင့်ထားသည်။

[بَلَقَ] [ظَهَرَ بِالسَّوْطِ] သူ၏ကျောပြင်

ကို ကြာပွတ်ဖြင့်ရိုက်၍ အသားများအစိတ်

စိတ်အမွှာမွှာပြတ်ထွက်စေသည်။

[أَبْلَقَ] [البَاب] တံခါးလုံးဝဖွင့်ထားသည်။

[أَبْلَوْقُ] [لَوْهُ] အရောင် အဖြူအနက်

ကွက်ကြားဖြစ်သည်။

[أَبْلَقَ] အဖြူအနက် ကွက်ကြားဖြစ်သော

(အရောင်)။

❖ [بَلَقَ] [الْبَلَدُ] မြို့သူမြို့သားများ၌ ဆင်း

ရဲငတ်ပြတ်မှု ဆိုက်ရောက်သည်။

[الْبَلَقُ] တစ်စုံတစ်ရာမျှမရှိသော၊ လစ်

ဟာနေသော(နေရာ)။ [طَرِيقُ بَلَقَ] ရှင်း

လင်းပြောင်ချောနေသောလမ်း။ (ج) [بَلَاغَ]

«الْيَمِينُ الْكَائِبَةُ تَدْعُ الدَّيَّارَ بِبَلَاغِ» လိမ်ညာ၍

ကိုန်ဆိုခြင်းသည် အိမ်များကို ဟင်းလင်းဖြစ်

စေသည်။ (လိမ်ညာ၍ ကိုန်ဆိုမှုကို ပြုခြင်း

သည် အိုးအိမ်များ၌ ဂုဏ်ကျက်သရေကို

ဆုတ်ယုတ်စေသည်။ ဆင်းရဲကြပ်တည်းစေ

သည်။)

❖ [بَلَّ -] ❶ [بَلَّ -] နာလန်ထလာသည်။

ပြန်လည်ကျန်းမာလာသည်။ ❶ [الرَّيْحُ]

(လေ)အေးမြစွတ်စိုစေသည်။

[بَلَّ - بَلَّلَ - بَلَّوْا] ❷ နာလန်ထလာခြင်း။ ပြန်လည်

ကျန်းမာလာခြင်း။ ❶ အေးမြစွတ်စိုစေခြင်း။

[بَلَّ -] ❸ စွတ်စိုစေသည်။ ❶ [فَلَانًا]

ပေးကမ်းသည်။ ❷ [رَحِمَهُ] မိမိ၏သားချင်း

များကို ကောင်းစွာဆက်ဆံသည်။

[بَلَّ - بَلَّلَ - بَلَّوْا] ❸ စွတ်စိုစေခြင်း။ ❶ ပေးကမ်း

ခြင်း။ ❷ (မိမိ၏သားချင်းများကို)ကောင်းစွာ

ဆက်ဆံခြင်း။

[بَلَّ -] ❶ [الرَّجُلُ] မတရားငြင်းခုံအနိုင်

ယူသည်။ ❷ သေခြာစွာသိသည်။ အတိအ

ကျသိရှိသည်။ ❸ [بِلَا مَرٍ] နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်

သည်။

[بَلَّلَ - بَلَّلَةً] ❶ မတရားငြင်းခုံအနိုင်ယူခြင်း။

❷ သေခြာစွာသိခြင်း။ ❸ နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်

ခြင်း။

[أَبْلَى] ❶ မတရားငြင်းခုံအနိုင်ယူသော (သူ)။ ❷ သေခြာစွာသိသော(သူ)။ ❸ နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်သော(သူ)။

[أَبْلَى] ❶ [أَبْلَى] (ပိုက်၊ သစ်ချောင်းစသည်၌ ရေစီးသည်။ ❷ [أَبْلَى] (ရောဂါသည်)ပြန်လည်ကျန်းမာလာသည်။ နာလန်ထလာသည်။ ❸ [أَبْلَى] နိုင်နင်းလွမ်းမိုးသည်။ ❹ [أَبْلَى] မတရားငြင်းခုံအနိုင်ယူသည်။

[أَبْلَى] စွတ်စိုစေသည်။

[أَبْلَى] ❶ စွတ်စိုသည်။ ❷ ပြန်လည်ကျန်းမာလာသည်။ ❸ အခြေအနေကောင်းမွန်သည်။

[أَبْلَى] ❶ စွတ်စိုသည်။ ❷ ပြန်လည်ကျန်းမာလာသည်။ ❸ အခြေအနေကောင်းမွန်သည်။

[أَبْلَى] ❶ စွတ်စိုမှု။ ❷ ချမ်းသာသုခ။
[أَبْلَى] ရေ။

[أَبْلَى] ❶ ရေ။ ❷ လည်ပင်းကို စွတ်စိုစေသည့်အရာ။

[أَبْلَى] စွတ်စိုမှု။

[أَبْلَى] ❶ စွတ်စိုမှု။ ❷ ပျိုရွယ်မှု၏ လှပတင့်တယ်မှု။ ❸ ချမ်းသာသုခ။ [أَبْلَى] ထိုအခြေအနေကို သူနှစ်သက်လိုလား သည်။

[أَبْلَى] ❶ ဘေးရန်ကင်းငြိမ်းမှု။ ❷ နှုတ်ရွှင်မှု၊ စကားလုံးများကို ပီသစွာပြောဆိုနိုင်မှု။ ❸ ချမ်းသာသုခ။

[أَبْلَى] ဂျုံ၊ ပြောင်းစသည်ကို ချက်ပြုတ်၍ စားရသော အစားအစာတစ်မျိုး

❶ [بَلَمَ] ❶ နှုတ်ခမ်းထူသည်။ နှုတ်ခမ်းရောင်သည်။ ❷ [بَلَمَ] (ကုလားအုတ်မ) မိတ်တောင်းသည်။ ဖီးတောင်းသည်။ မိတ်လိုက်လိုသည့် လက္ခဏာပြသည်။

[بَلَمَ] ❶ နှုတ်ခမ်းထူခြင်း။ နှုတ်ခမ်းရောင်ခြင်း။ ❷ (ကုလားအုတ်မ)မိတ်တောင်းခြင်း။ ဖီးတောင်းခြင်း။ မိတ်လိုက်လိုသည့် လက္ခဏာပြခြင်း။

[بَلَمَ] ❶ တိတ်တိတ်နေသည်။ ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေသည်။ ❷ [بَلَمَ] (ကုလားအုတ်မ)မိတ်တောင်းသည်။ ဖီးတောင်းသည်။ မိတ်လိုက်လိုသည့် လက္ခဏာပြသည်။ ❸ နှုတ်ခမ်းထူသည်။ နှုတ်ခမ်းရောင်သည်။

[بَلَمَ] ❶ တိတ်တိတ်နေသည်။ ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေသည်။ ❷ [بَلَمَ] (ကုလားအုတ်မ)မိတ်တောင်းသည်။ ဖီးတောင်းသည်။ မိတ်လိုက်လိုသည့် လက္ခဏာပြသည်။ ❸ နှုတ်ခမ်းထူသည်။ နှုတ်ခမ်းရောင်သည်။

[أَبْلَمَ] ❶ နှုတ်ခမ်းထူသော(သူ)။ ❷ ဝှန်ပလွံအရွက်။

[أَبْلَمَ] မြင်း၏ပါးစပ်၌ ထည့်ထားသော ဇက်ကြိုးချည်နှောင်ရသော သံကွင်း။

[أَبْلَمَ] anchovy,ငါးတစ်မျိုး။ကြည့် (أَنْشُوجَة)

❶ [أَبْلَمَ] ❶ အိမ်သာ၊ ရေချိုးခန်း။ ❷ အိမ်သာ၊ ရေချိုးခန်း၌ အလုပ်လုပ်သူ(ح) [أَبْلَمَ]။
[أَبْلَمَ] အိမ်သာ၊ ရေချိုးခန်း၌ အလုပ်လုပ်သောမိန်းမ။

❶ [أَبْلَمَ] စကျင်ကျောက်နှင့်သဏ္ဌာန်တူ

သော ကျောက်တစ်မျိုး။

- [၁] အသိညာဏ်အားနည်းသည်။ မှတ်ညာဏ်အားနည်းသည်။ မကြာခဏမေ့သည်။

[၂] အသိညာဏ်အားနည်းခြင်း။ မှတ်ညာဏ်အားနည်းခြင်း။ မကြာခဏမေ့ခြင်း။

[၃] အသိညာဏ်အားနည်းသော(သူ)။ မှတ်ညာဏ်အားနည်းသော(သူ)။ မကြာခဏမေ့သော(သူ)။ (၄) [၄]

[၅] အသိညာဏ် အားနည်းဟန်ဆောင်သည်။ မှတ်ညာဏ်အားနည်းဟန်ဆောင်သည်။ မေ့ဟန်ဆောင်သည်။

[၆] ● အသိညာဏ်အားနည်းသည်။ မှတ်ညာဏ်အားနည်းသည်။ မကြာခဏမေ့သည်။ ၁ လမ်းပျောက်သဖြင့် ပူဆွေးသောကရောက်သည်။

[၇] ● [၈] ပြီးပြည့်စုံသော၊ သာယာစိုပြေသော(ဘဝ)။ ၁ [၉] အပျော်ကြူးသော လူငယ်ဘဝ။

[၁၀] လွှတ်ထားလိုက်။ (ကြိယာ၏အဓိပ္ပါယ်ကိုဆောင်သောနာမ်)။

- [၁၁] ပြီးပြည့်စုံသော၊ သာယာစိုပြေသောဘဝ။

- [၁၂] ဆီးအိမ်နှင့် သွေးဥတွယ်ကပ်နေသော ကပ်ပါးကောင်ရောဂါဝိုးများကြောင့်ဖြစ်သောရောဂါ။

- [၁၃] ဟုတ်ကဲ့။ (ဤ‘ဟုတ်ကဲ့’ဟု အဓိပ္ပါယ်ဆောင်သော[ဟ]သည်[ဟ]နှင့်မတူပေ။ [ဟ]သည် မဟုတ်ဝါကျကို ငြင်းဆို၍ ဆန့်

ကျင့်ဘက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထောက်ခံသောစကားလုံးဖြစ်သည်။။သာကေ။ (၁)

“အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်သည် ငါအရှင်မြတ်မဟုတ်သလော” ဟူသောမေးခွန်းကို ဖြေဆိုရာ၌[ဟ]ဟု အဖြေပေးလျှင်မှား၏။ အကြောင်းကား[ဟ]ဟု အဖြေပေးလျှင် အဓိပ္ပါယ်မှာ“ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့အားဖန် ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်သည် ကိုယ်တော်အရှင်မြတ် မဟုတ်ပါ” ဟူ၍ဖြစ်သွားမည်။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်ဝါကျသို့မဟုတ် မဟုတ်ဝါကျဖြင့်မေးသောအမေးဝါကျကို ဖြေရာ၌[ဟ]ဖြင့်ဖြေရသည်။ သို့မှသာ အဓိပ္ပါယ်မှာ“ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်သည် ကိုယ်တော်အရှင်မြတ်မဟုတ်ဟူသည် မဟုတ်။ ကိုယ်တော်အရှင်မြတ်သည်သာ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူသည်” ဟူ၍ဖြစ်ပေမည်။

(၂) زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّا لَنُيَعِثُوْا قُلُوبَهُمْ وَإِنَّا لَنَجْعَلُ لَّهُمْ فِيْهَا حَزْبًا ۖ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۖ يَكْتُمُونَ ۖ إِنَّهُمْ لَخَائِبُونَ (၃) ငြင်းပယ်သူတို့က မိမိတို့သည် သေပြီးနောက်တဖန် ပြန်လည်ရှင်ထစေခြင်းကို ခံကြရမည်မဟုတ်ဟု ယုံကြည်ထားကြ၏။ အသင်ပြောလော့။ အသင်တို့ ပြန်လည်ရှင်ထစေခြင်း●ခံကြရမည်မဟုတ်ဟူသည် မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်အားဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်ကို တိုင်တည်၍ဆိုပါမည်။ အသင်တို့သည် မလွှဲကေန ပြန်လည်ရှင်ထစေခြင်းကို ခံကြရမည်။

- [၄] စမ်းသပ်သည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေး

သည်။ စိစစ်သည်။ ﴿وَبَلَّوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ﴾
 ၎င်းပြင် ငါအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား
 ဘေးဒုက္ခဖြင့်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာသုခ
 ဖြင့်လည်းကောင်း စမ်းသပ်တော်မူမည်။ ❶
 [السَّفَرُ فَلَانَا] (ခရီး)ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စေသည်။
 [بَلَّوْ-بَلَاءٌ] ❶ စမ်းသပ်ခြင်း။ စုံစမ်းစစ်ဆေး
 ခြင်း။ စိစစ်ခြင်း။ ❷ (ခရီး)ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စေ
 ခြင်း။

[بَلَى] ❶ ဟောင်းနွမ်းစုပ်ပြိုသည်။ ❷ အို
 မင်းဟောင်းနွမ်း၊ ဆွေးမြေ့၊ ပျက်စီးသည်။
 [بَلَى-بَلَاءٌ] ❶ ဟောင်းနွမ်းစုပ်ပြိုခြင်း။ ❷ အို
 မင်းဟောင်းနွမ်း၊ ဆွေးမြေ့၊ ပျက်စီးခြင်း။
 [أَبْلَى] ❶ အစွမ်းကုန် ကြိုး
 စားဆောင်ရွက်သည်။ ❷ [فَلَانَا] စစ်ဆေး
 စမ်းသပ်သည်။ ❸ [الثَّوْبَ] (အဝတ်ကို)
 ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြေ့စေသည်။

[بَالَى] အလေးထားသည်။ ဂရုစိုက်သည်။
 လေးလေးနက်နက် သဘောထားသည်။
 [بَلَى] ❶ [السَّفَرُ فَلَانَا] (ခရီး)ပင်ပန်း
 နွမ်းရီစေသည်။ ❷ [الثَّوْبَ] (အဝတ်ကို)
 ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြေ့စေသည်။

[أَبْتَلَى] ❶ စမ်းသပ်သည်။ ❷ စမ်းသပ်သိ
 ရှိသည်။ ကြုံတွေ့သိရှိသည်။
 [أَلْبَدَاءُ] ❶ စမ်းသပ်မှု။ ❷ ဘေးဒုက္ခ။ ❸
 ပူပင်သောက။ ❹ ပင်ပန်းခက်ခဲဆင်းရဲမှု။
 [أَلْبَلَوَى] ❶ စမ်းသပ်မှု။ ❷ ဘေးဒုက္ခ။ ❸
 ပူပင်သောက။ ❹ ပင်ပန်းခက်ခဲဆင်းရဲမှု။
 [أَلْبَلَى] အလွန်ဟောင်းနွမ်းစုပ်ခြာသော
 (အရာ)။

[الْبَلِيَّةُ] ❶ စမ်းသပ်မှု။ ❷ ဘေးဒုက္ခ။ ❸
 ပူပင်သောက။ ❹ ပင်ပန်းခက်ခဲဆင်းရဲမှု။ ❺
 “ဂျာဟီလီယတ်”အမိုက်ခေတ်၌ သေဆုံး
 သွားသူ၏သင်္ချိုင်း၌ မသေမချင်း ချည်နှောင်
 ထားသော ၎င်း၏ကုလားအုတ်မ။ (ج) [بَلَاءٍ]။

❶ [الْبَلْمُ] တူရိယာရှိ ကြိုးကြီး။ (ဂီတ၊ မယ်
 ဒလင်စသည်တို့၏ အောက်ဆုံးကြိုးကြီး)။

❷ [بَنَج] မူးယစ်ထုံထိုင်းစေသည်။
 [الْبَنَجُ] မူးယစ်ထုံထိုင်းစေသောအပင်တစ်
 မျိုး။ ဆေးခြောက်ပင်တစ်မျိုး။

❸ [الْبَنَجْرُ] မုန်လာဥနီ။
 ❹ [الْبَنْدُ] ❶ ဥပဒေအပိုင်း၊ ဥပဒေပုဒ်မ။ ❷
 အလံကြီး။

❺ [الْبَنْدَارُ] ဈေးအတက်ကို စောင့်ရှုပစ္စည်းကို
 ထိန်းရောင်းသော ကုန်သည်ပွဲစား။ (ج)
 [بَنَادِرَةٌ]။

[الْبَنْدَرُ] ❶ သင်္ဘောများ ကျောက်ချရာ
 ဆိပ်ကမ်း။ ❷ မြို့ကြီး။

❻ [بَنْدَقُ] ❶ သေနတ်ကျည်ဆံအလုံး ပြု
 လုပ်သည်။ သေနတ်ပြုလုပ်သည်။ ❷ [أَلَيْهِ]။
 စိုက်ကြည့်သည်။

[الْبَنْدُقُ] ❶ သစ်အယ်ပင်။ ❷ ကျည်ဆံအ
 လုံး။ (ج) [بَنْدَاقُ]။
 [الْبَنْدُقِيُّ] ရှေးဟောင်းဗင်းနစ်မြို့သုံး ရွှေ
 ဒင်္ဂါး။

[الْبَنْدُقِيَّةُ] ❶ သေနတ်ပြောင်း။ ❷ သေနတ်။
 [الْبَنْدُوقُ] တရားဝင်မဟုတ်သောသား၊ သ
 မီး။ (ج) [بَنْدِيقُ]။

- ❖ [الْبَنُورُ] တွဲလွဲ လွှဲနိုင်သည့်အရာ။ ချိန်သီး။
- ❖ [بَنَزْهِيْر] ရှောက်သီး။
- ❖ [الْبَنَزِيْن] ဘင်ဇင်းအရည်။ ဓါတ်ငွေ့ရည် တစ်မျိုး။
- ❖ [الْبَنَسِلِيْن] ပနယ်စလင်ဆေးဝါး။
- ❖ [الْبَنَصْرُ-الْبَنَصْر] လက်သူကြွယ်။
- ❖ [الْبَنْطُ] ❶ စာလုံးအရွယ်အစား။ ဆိုဒ်။ ❷ ပွိုင့်၊ ဒဿမ။
- ❖ [الْبَنْطَلُون] ဘောင်းဘီရှည်။
- ❖ [الْبَنْفَسَاح] ခရမ်းရောင်ရင့်ပန်းတစ်မျိုး။
- ❖ [بَنَى-] ❶ [بَنَى-] အလုပ်ကို ဆက်တိုက် ပြုလုပ်သည်။ ❷ [الشَّىْءُ بِأَخْرَ] တစ်ခုနှင့် တစ်ခုဆက်သွယ်သည်။
[بَنَى] ❶ အလုပ်ကို ဆက်တိုက်ပြုလုပ် ခြင်း။ ❷ တစ်ခုနှင့် တစ်ခုဆက်သွယ်ခြင်း။
[بَنَى] ❶ လှပအောင် တန်ဆာဆင်သည်။
❶ [الْفَيْصُر] အကျိုကို ပိုမိုခိုင်မြဲစေရန် အစ ပိုး၍ချုပ်သည်။
[الْبَنِيفَةُ] ❶ တစ်ဆက်တည်း ညီညာစွာစိုက် ပျိုးထားသော သစ်ပင်အတန်း။ ❷ အကျိုကို ပိုမိုခိုင်မြဲစေရန် ပိုး၍ချုပ်ထားသော အစ။
- ❖ [بَنَى] [الْخَادِم] (အစေခံ)မိမိအလုပ်လုပ် သော အိမ်၏အတွင်းရေးကို လျှောက်ပြော သည်။
[بَنَى] [بَنَى] ရပ်တည်နေထိုင်သည်။
[بَنَى] [بَنَى] (ج)။ တဏှ။
❖ [بَنَى] [بَنَى] တဏှချက်လက်မှတ်။
- ❖ [الْبَنَكَام] သဲနာရီ။
- ❖ [بَنَى] (နေရာ၌)စွဲစွဲမြဲမြဲနေထိုင်သည်။ အ

- တည်တကျ နေထိုင်သည်။
[بَنَى] (နေရာ၌)စွဲစွဲမြဲမြဲနေထိုင်ခြင်း။ အ တည်တကျ နေထိုင်ခြင်း။
[بَنَى] ❶ [الْبَنَى] (တိရစ္ဆာန်)အလုပ် များစွာလုပ်၍ ပင်ပန်းသဖြင့် မိမိနေရာ၌ ပေ ကပ်နေသည်။ ❷ [السَّحَابَةُ] (မိုးတိမ်မှ) အဆက်မပြတ် ရက်ပေါင်းများစွာ မိုးရွာချ သည်။
[بَنَى] [الْبَنَى] (တိရစ္ဆာန်ကို)ဝဖြိုးလာ စေရန် အလုပ်မခိုင်းပဲ ချည်နှောင်ကျွေးမွေး ထားသည်။
[بَنَى] ❶ လက်ထိပ်များ။ ❷ ပန်းစိုက်ခင်း များ။
[بَنَى] [بَنَى] အဆီထပ်။ [بَنَى] အဆီတစ်ထပ်ပြီးတစ်ထပ် တက်သည်။ (အလွန်ဝလာသည်။)
[بَنَى] ကာဖီစေ့။
[بَنَى] ❶ ကာဖီစေ့ရောင်။ ❷ ငါးတစ်မျိုး။
❖ [بَنَى] ❶ တည်ဆောက်သည်။ ❷ [بَنَى] မိမိ၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းထားသည်။
❶ [الْبَنَى] သူရဲကောင်းများကို မွေးဖွားပေး သည်။ ပျိုးထောင်ပေးသည်။ ❷ [الْبَنَى] စ ကားလုံး၏နောက်ဆုံးအက္ခရာရှိသရကို အပြောင်းအလဲမရှိဟု သတ်မှတ်သည်။ ❸ [الْبَنَى] သူ့စကားအတိုင်းလိုက်၍ မှီ ငြိမ်းပြောဆိုသည်။ ❹ [بَنَى] မိမိ၏ ဇနီးမယားနှင့် ကာမစပ်ယှက်သည်။ ❺ [الْبَنَى] အစားအစာက သူ၏ခန္ဓာ ကိုယ်ကို အဟာရဖြစ်စေသည်။

[بَنَى - بِنَاءٌ - بَنِيَانٌ] ❶ တည်ဆောက်ခြင်း။ ❷ မိမိ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်း။ ❸ သူရဲကောင်းများကို မွေးဖွားပေးခြင်း။ ပျိုးထောင်ပေးခြင်း။ ❹ စကားလုံး၏ နောက်ဆုံးအက္ခရာရှိသရကို အပြောင်းအလဲမရှိဟု သတ်မှတ်ခြင်း။ ❺ သူ့စကားအတိုင်း လိုက်၍ မှီငြမ်းပြောဆိုခြင်း။ ❻ မိမိ၏ဇနီးမယားနှင့် ကာမစပ်ယှက်ခြင်း။ ❼ အစားအစာက သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို အဟာရဖြစ်စေခြင်း။

[بَنَى] ❶ တည်ဆောက်စေသည်။ [بَنَاءٌ] အိမ်ဆောက်ရန် နေရာပေးသည်။ ❶ သတိုးသားကို သတိုးသမီးနှင့်အတူအိပ်ရန် အခန်းအပ်သည်။

[بَنَى] ❶ တည်ဆောက်သည်။ ❶ သားသမီးများ ရရှိသည်။

[بَنَى] ❶ တည်ဆောက်ပြီးဖြစ်သည်။ ❶ သက်ရောက်သည်။

[بَنَى] ❶ ဝတ်ပြီးသည်။ ❶ သားအဖြစ် မှတ်ယူမွေးစားသည်။

[بَنَى] (အိမ်)အိုမင်းဟောင်း နွမ်း၍ပျက်စီးသဖြင့် အသစ်ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ရန် လက္ခဏာပြသည်။

[بَنَى] ❶ သား။ ❶ သား၏သား(မြေး)၊ မြေး၏သား(မြစ်) စသည်။ [ج] (بَنَى - بَنَوْنًا)။

[بَنَى] စစ်မြေပြင်၌ သတ္တိပြောင်စွာတိုက်ခိုက်သူ။ [بَنَى - بَنَوْنًا] သူခိုး။

[بَنَى] ခရီးသည်။ အာဂန္တု။

[بَنَى - بَنَوْنًا] ❶ သားနှင့်ဆိုင်သော။ ❶ သား၏ သား(မြေး)၊ မြေး၏သား(မြစ်)၊ စသည်တို့နှင့်

ဆိုင်သော။

[بَنَى - بَنَوْنًا] ❶ သားငယ်လေး။ ❶ သား၏သား (မြေး)ငယ်လေး၊ မြေး၏သား(မြစ်)ငယ်လေး၊ စသည်။

[بَنَى] ❶ သားများ။ ❶ သား၏သား (မြေး)များ၊ မြေး၏သား(မြစ်)များ၊ စသည်။

❶ အရပ်များနှင့်သွေးနှော၍ ယမန်၌ နေထိုင်ခဲ့ကြသော ပါးရှားလူမျိုးတစ်မျိုး။

[بَنَى] သား။

[بَنَى] ❶ ရင်ညွန့်ရိုး။ ❶ အုတ်မြစ်။ အခြေခံ။ ❶ (ခြေလေးချောင်း တိရစ္ဆာန်တို့၏) ခြေတစ်ဘက်။ [ج] (بَنَى)။

[بَنَى] ❶ အဆောက်အဦး။ ❶ စကားလုံး၊ ပုဒ်တစ်ခု၏နောက်ဆုံးအက္ခရာရှိ သရအခြေအနေ အပြောင်းအလဲမရှိခြင်း။ [ج] (بَنَى)။ [بَنَى] (بَنَى)။

[بَنَى] ❶ အဆောက်အဦး ဆောက်လုပ်သည့် အတတ်ပညာ။ ဗိသုကာပညာ။ ❶ အဆောက်အဦး။ ❶ တည်ဆောက်ထားမှု။

[بَنَى] ❶ သမီး။ ❶ မိန်းကလေး။ [ج] (بَنَى)။

[بَنَى] ပူပင်သောကများ။

[بَنَى] ခေတ်ကာလဆိုးရွားမှုများ။

[بَنَى] ကြမ္မာဆိုးများ။ [بَنَى] အကြီးမားဆုံး

ကြယ်စုနှင့် အသေးဆုံးကြယ်စုကြီးနှစ်ခု။

[بَنَى] ကျက်စားသူများ မတွေ့သော

ကွယ်နေသည့် စားကျက်ပုန်းများ။ [بَنَى]

ကိုယ်နှင့်ရင်း၍ ငွေရှာသောမိန်းမပျက်များ။

[بَنَى] ❶ တည်ဆောက်သူ။ ❶ ဗိသုကာ

ပညာရှင်။ ❶ လက်သမား။

[اَلْبَنَاءُ الْاِخْرَارُ] မြေအောက်အသင်းအဖွဲ့တစ်ခု၏ အမည်။ (ယင်းအဖွဲ့ကို ၁၄-ရာစုခန့်က မိသားစုက ပညာရှင်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ယင်းအဖွဲ့တွင် လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ ဘာသာပေါင်းစုံ၊ နိုင်ငံပေါင်းစုံမှလူများပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့ကို [اَلْمَسُون] ဟုလည်းခေါ်ပြီး ၎င်းတို့၏ဝါဒကို [اَلْمَسُونِيَّة] ဟုခေါ်သည်။)

[اَلْنُؤَة] သားအဖြစ်။ သားဖြစ်ရခြင်း။

[اَلنَّبَان] အဆောက်အဦး။

[اَلنَّبِيَّة] အဆောက်အဦး။ (ج) [اَلنَّبِيَّة]

[اَلنَّبِيَّة] ❶ အဆောက်အဦး။ ❷ အဆောက်အဦးပုံစံ။ (ج) [اَلنَّبِيَّة]

[اَلنَّبِيَّة] ❶ အဆောက်အဦး။ ❷ ကအိဗဟ်ကျောင်းတော်။

[اَلنَّبِيَّة] သေးသွယ်သောအရာ။ [اَلنَّبِيَّة] လမ်းသေးလမ်းသွယ်။

[اَلنَّبِيَّة] ❶ အဆောက်အဦး။ ❷ ပစ္စည်းများချည်နှောင်သည့် ချည်ကြိုးသို့မဟုတ် သားရေကြိုး။ ❸ ပစ္စည်းများထည့်ရန် ပြုလုပ်ထားသော သားရေအိတ်။

[اَلنَّبِيَّة] အဆောက်အဦး။ (ج) [اَلنَّبَانِي]

[اَلنَّبَانِي] ဗျည်းအက္ခရာများ။

❶ [اَلنَّبَانِي] အတူနေလိုသည်။ အတူနေ၍ကြည်နူးလိုသည်။

[اَلنَّبَانِي] အတူနေလိုခြင်း။ အတူနေ၍ ကြည်နူးလိုခြင်း။

[اَلنَّبَانِي] ကြည်နူးရွှင်ပြသည်။ ထည်ဝါခန့်ငြားသည်။

[اَلنَّبَانِي] ကြည်နူးရွှင်ပြခြင်း။ ထည်ဝါခန့်

ငြားခြင်း။

[اَلنَّبَانِي] ဘဟာအီဝါဒ။ (ဘဟာအီလ္လာဟ် ဟုခေါ်သော မိရ်ဇာဟုစိုင့်နံက ဘာဘီယဟ် ဝါဒကို တိုးချဲ့ပြုပြင်၍ ဘဟာအီဝါဒကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဘဟာအီလ္လာဟ်များသည် ခရစ်ယာန်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့်တူ၍ ယုံကြည်မှုအားဖြင့် ကမ္ဘာဘာသာကြီးများ၏ အယူအဆနှင့် ခံယူချက်များကို စုပေါင်းရောနှောထားသည်။)

❶ [اَلنَّبَانِي] အံ့အားသင့်စေသည်။ တွေဝေငေးမောစေသည်။ မှင်သက်မိစေသည်။ ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်စေသည်။ ❷ လုပ်ကြံစွပ်စွဲသည်။ ﴿وَاِنْ لَّمْ يَكُنْ فِيْهِ مَا تَقُوْلُ فَقَدْ تَبَوَّاهُ﴾ အကယ်၍ သူသည် အသင်ပြောသည့်အတိုင်းမဟုတ်လျှင် အသင်သည် ထိုသူအားမတရားစွပ်စွဲမှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

[اَلنَّبَانِي] အံ့အားသင့်စေခြင်း။ တွေဝေငေးမောစေခြင်း။ မှင်သက်မိစေခြင်း။ ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်စေခြင်း။

[اَلنَّبَانِي] လုပ်ကြံ စွပ်စွဲခြင်း။

[اَلنَّبَانِي] ❶ အထောက်အထားပြသဖြင့် အံ့အားသင့်သွားသည်။ တွေဝေငေးမောသည်။ မှင်သက်မိသည်။ ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်သည်။ ❷ (အရောင်)ဖြူဖတ်ဖြူရော်ဖြစ်သည်။ ဖျော့သည်။

[اَلنَّبَانِي] ❶ အထောက်အထားပြသဖြင့် အံ့အားသင့်သွားခြင်း။ တွေဝေငေးမောခြင်း။ မှင်သက်မိခြင်း။ ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်ခြင်း။ ❷ (အရောင်)ဖြူဖတ်ဖြူရော်ဖြစ်ခြင်း။ ဖျော့ခြင်း။

[بُهِتَ] [الرُّجُلُ] အထောက်အထားပြ
သဖြင့် အံ့အားသင့်သွားသည်။ တွေဝေငေး
မောသွားသည်။ မှင်သက်မိသည်။ ကြောင်
အမ်းအမ်းဖြစ်သွားသည်။ ﴿فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ﴾
သိုဖြင့် ငြင်းပယ်သော ထိုသူသည် တစ်စုံတစ်
ရာအဖြေမပေးနိုင်ပဲ တွေဝေသွားခဲ့သည်။

[بَاهَتْ] မျက်နှာချင်းဆိုင် လုပ်ကြံစွပ်စွဲ
သည်။ ပုတ်ခတ်သည်။ [فَلَانٌ يَّبَاهِتُ فَيَبَاهُتُ]
ဒီလူကတော့ ဆွေးနွေးမယ် ပြီးရင်ပုတ်ခတ်
စွပ်စွဲမယ်။

[تَبَاهَتْ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လုပ်ကြံစွပ်စွဲ
သည်။ လုပ်ကြံပုတ်ခတ်သည်။

[لَبَّاهُتُ] [لَبَّاهُتُ] လုပ်ကြံစွပ်စွဲမှု။ မဟုတ်မမှန်လုပ်
ကြံပုတ်ခတ်မှု။

[الْبَهَيْتَةُ] လုပ်ကြံစွပ်စွဲမှု။ မဟုတ်မမှန်လုပ်
ကြံပုတ်ခတ်မှု။ [ج] [بَاهَاتُ]။

● [بَهَرَ] လုပ်ကြံပြောဆိုသည်။ လိမ်ညာ
သည်။

● [بَهَتْ] မျက်နှာထား ရွှင်ပြုံးစွာဖြင့် လာ
ရောက်တွေ့ဆုံသည်။

[بَهَتْ] မျက်နှာထား ရွှင်ပြုံးစွာဖြင့် လာ
ရောက်တွေ့ဆုံခြင်း။

[تَبَاهَتْ] မျက်နှာထား ရွှင်ပြုံးစွာဖြင့် လာ
ရောက်တွေ့ဆုံသည်။

[الْبَهَيْتَةُ] ● မျက်နှာထား ရွှင်ပြုံးစွာဖြင့် လာ
ရောက်တွေ့ဆုံခြင်း။ ① နွားရိုင်းအမ။

● [بَهَجَ] ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။ ရွှင်
လန်းအားရဖြစ်စေသည်။

[بَهَجَ] ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေခြင်း။ ရွှင်

လန်းအားရဖြစ်စေခြင်း။

[بَهَجَ] ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။ ရွှင်
လန်းအားရဖြစ်စေသည်။ စိုပြေလန်းဆန်း
သည်။

[بَهَجَ] ● ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။ ရွှင်
လန်းအားရဖြစ်စေသည်။ ① [بِتِ الْأَرْضِ]
(မြေပြင်၌)သစ်ပင်များဖြင့် စိမ်းလန်းသာယာ
သည်။

[بَاهَجَ] ● နောက်ပြောင်ကျီစယ်၍ ပျော်
ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။ ရွှင်လန်းအားရလာ
အောင် ကျီစယ်သည်။ ① အလှပြိုင်သည်။
[بِتِ الْمَرْأَةِ تَرْبَاهَا] (အမျိုးသမီး)မိမိနှင့် သက်
တူရွယ်ကို အလှချင်းယှဉ်သည်။

[بَهَجَ] တင့်တယ်လှပစေသည်။

[بَهَجَ] ပျော်ရွှင်ကြည်နူးသည်။ ကြည်နူး
အားရသည်။

[تَبَاهَجَ] ● [الرُّؤُوسُ] ဥယျာဉ်၌ ပန်းများ
ဖြင့်ဝေဆာလှပစိုပြေသည်။ ① [بِفَلَانٍ]
ကောင်းမွန်ချိုသာသော အမူအရာဖြင့် တွေ့
ဆုံသည်။

[اسْتَبَهَجَ] ● ကြည်နူးမှုကို ရယူလိုသည်။
ပျော်ရွှင်ကြည်နူးချင်သည်။ ① ပျော်ရွှင်သည်။
[الْبَهْجُ] ရွှင်လန်းအားရသော(သူ၊ သူမ)။

● [بَهْدٍ] ရင်သားများ လှုပ်ရမ်းသည်အထိ
အမြန်လျှောက်သွားသည်။

[الْبَهْدُ] ● သားပိုက်ကောင်ငယ်။ ① ငှက်
စိမ်းတစ်မျိုး။

[الْبَهْدَةُ] ● ရင်သားအရင်း။ နို့အုံရင်း။ ①
လည်ဂုတ်ရှိ အသား။

❶ [بهر] ❶ လွမ်းမိုးချုပ်ကိုင်သည်။ [الامس] ကိစ္စတစ်ခုက သူ့ကို ဘာမှစိတ်မဝင်စားနိုင်အောင် လွမ်းမိုးထားတယ်။ ❷ [الاناء] (ခွက်ကို)ပြည့်အောင်ဖြည့်သည်။ ❸ တွေဝေအံ့အားသင့်စေသည်။ ငေးမောမှင်သက်မိစေသည်။ ❹ လွမ်းမိုးအောင်နိုင်သည်။ [القمر النجوم] လ၏အလင်းရောင်က ကြယ်တာယာများကို ဖုံးလွှမ်းသွားသည်။ [تشمس الارض] နေရောင်ချည်က ကမ္ဘာကြီးကို လွမ်းခြုံထားသည်။ [تفلاية السماء] သူမ၏အလှက ကျန်မိန်းမများ၏အလှကို မှေးမှိန်စေသည်။

[بهر-هور] ❶ လွမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ခြင်း။ ❷ (ခွက်ကို)ပြည့်အောင်ဖြည့်ခြင်း။ ❸ တွေဝေအံ့အားသင့်စေခြင်း။ ငေးမောမှင်သက်မိစေခြင်း။ ❹ လွမ်းမိုးအောင်နိုင်ခြင်း။

[بهر] (ပင်ပန်းလွန်းသဖြင့်)စိတ်ကုန်သည်။ စိတ်လျော့သည်။ စိတ်ဓါတ်ကျသည်။

[بهر] ❶ နေ့လည်ချိန်ရောက်သည်။ ❷ အမျိုးမြတ်သောမိန်းမနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားသည်။ ❸ အံ့သြဘွယ်ရာကို ယူဆောင်လာသည်။ ❹ အကျင့်သီလ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲဖောက်ပြန်သည်။ ❺ ချမ်းသာလာသည်။

[باهر] မော်ကြားဝင့်ဝါသည်။

[ابتهر] ❶ စိတ်လိုက်မာန်ပါဖြစ်သည်။ ❷ လိမ်ညာ၍ ကြေညာသည်။ ❸ မရမနေအစွမ်းကုန် ကြိုးစားဆောင်ရွက်သည်။

[تبهر] ❶ တောက်ပသည်။ ❷ ပြည့်သည်။

[ابهار] ❶ [النهار] နေ့မွန်းတည့် ချိန်

ရောက်သည်။ ❷ [الليل] ညလယ်သန်းခေါင်ချိန်ရောက်သည်။ ❸ ညတာရှည်သည်။ [عليه الليل] သူ့အတွက် ညတာရှည်လွန်းသည်။

[آبهر] ❶ ငှက်၏ဒုတိယတောင်ပံနှင့်နီးသော အမွှေးအတောင်။ ❷ ကောင်းမွန်သည့်မြေ။

[آبهران] ပင်မသွေးပြန်ကြောနှစ်ခု။

[آبهار] ❶ တောက်ပ၊ လှပသော(အရာ)။ ❷ မြင်း၏ရင်ဘတ်အောက်ရှိ ဖြူမွှေးတောက်ပသော အကွက်။ ❸ မွေးကြိုင်သော ပန်းပင်တစ်မျိုး။ ယင်းအပင်ကို အချို့က [العرار] ဟုခေါ်သည်။

[آبهار] ❶ ဝန်စည်။ ကုန်ပစ္စည်း။ ❷ ကရားအိုး။ ❸ ပျံလွှားငှက်တစ်မျိုး။ ❹ ငါးတစ်မျိုး။

[بهر الله] ❶ ပျက်စီးပါစေ။ ❷ အံ့သြစရာပဲ။

[آبهر] ❶ မောပန်းသဖြင့် အသက်ကို မြန်မြန်ရှူခြင်း။ ❷ ကျယ်ဝန်းသည့်မြေနေရာ ❸ လထိန်ထန်သာသော။ [ليلة البهر] လသာသောည။

[آبهره] ❶ ထင်ရှားမှု။ ❷ လူသိရှင်ကြား။ [فعل ذلك البهره] သူ့အလုပ်ကို လူသိရှင်ကြားလုပ်ခဲ့တယ်။

[آبهره] ❶ အလယ်ဗဟို။ ❷ ရှိအာမှတ်စံလင်မ်အုပ်စုတစ်ခု၏ အမည်။

[آبهره] မြတ်သောမိန်းမ။

[بهرح] ❶ ခွင့်ပြုသည်။ ❷ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးသည်။ ❸ အဆိုပြုချက် မှားယွင်း

သည်။ အားနည်းသည်။ ❷ အဆိုပြုချက်
မှားယွင်းစေသည်။ အားနည်းစေသည်။

[تَبَهَّرَجَ] ခွင့်ပြုချက်ရသည်။ ခွင့်ပြုထား
သည်။

[التَّبَهَّرَجَ] ❶ ခွင့်ပြုထားသော(အရာ)။ ❷
မှားယွင်းသော(အဆို၊ စကား၊ အယူစသည်)။

- ❸ [بَهَرَمَ] အနီရောင်ဆိုးသည်။
- [تَبَهَّرَمَ] အနီရောင်ဆိုးထားသည်။
- [بَهَرَامَ] မားစံဂြိုဟ်။
- [البَهَرَمَ] အနီရောင်ဆိုးဆေး ထုတ်ယူရ
သော အပင်တစ်မျိုး။

[التَّبَهَّرَمَانِي] အနီရောင်။

- ❹ [بَهَزَ] ❶ ရင်ဘတ်ကို တွန်းထိုးသည်။
❷ နှင်ထုတ်သည်။ [عَنْ عَمَلِهِ] အလုပ်ဖြုတ်
သည်။

[بَهَزَ] ❶ ရင်ဘတ်ကို တွန်းထိုးခြင်း။ ❷
နှင်ထုတ်ခြင်း။

[أَبَهَزَ] ❶ ရင်ဘတ်ကို တွန်းထိုးသည်။
❷ နှင်ထုတ်သည်။

[بَاهَزَ] ❶ သူ့ထက်ဦးသည်။ ❷ ကျော်
တက်သည်။

[تَبَهَّرَتْ أَشْيَاءُ كَثِيرَةٌ] ပြုလုပ်သည်။ [تَبَهَّرَ]
ကျွန်တော် အများကြီး လုပ်ခဲ့တယ်။

- ❸ [بِهِسَ] အတင့်ရဲသည်။ သတ္တိရှိသည်။
- [بِهِسَ] အတင့်ရဲခြင်း။ သတ္တိရှိခြင်း။
- [تَبِيهِسَ] ဝင့်ကြားစွာ လမ်းလျှောက်သည်။
မော်ကြားသည်။

[الْبِهِسَ] စွန့်ပလွံမျိုးဝင် အပင်တစ်မျိုး။

[الْبِيهِسَ] ❶ ခြင်္သေ့။ ❷ သတ္တိရှိသော(သူ)။

❸ မော်ကြားလျက် လမ်းလျှောက်သူ။ (ج)

[بِيَاهِسَ]

[الْبِيهِسِيَّةُ] အစွလာမ့်လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ခွဲ
ထွက်သွားခဲ့သော 'ခါရီဂျီ' အုပ်စုတစ်စု၏
အမည်။ (အဘူဘိုင်းဟတ်စ်၏ နောက်လိုက်
များ)။

- ❹ [بَهَشَ] ❶ ရီတော့မလိုလုပ်သည်။ ရယ်
မောစပြုသည်။ ပြုံးသည်။ ❷ [أَلَى الشَّىْءِ]
ရွှင်လမ်းတက်ကြွစွာသွားသည်။ ❸ [عَنْهُ]
ရှာဖွေသည်။

[بَهَشَ] ❶ ရီတော့မလိုလုပ်ခြင်း။ ရယ်မော
စပြုခြင်း။ ပြုံးခြင်း။ ❷ ရွှင်လမ်းတက်ကြွစွာ
သွားခြင်း။ ❸ ရှာဖွေခြင်း။

[أَبَهَشَ] ရွှင်လန်းအားရသည်။

[تَبَاهَشَ] ❶ [الرَّجُلَانِ] တစ်ဦး၏နဖူးဆံစ
ကို တစ်ဦးက ကိုင်ဆွဲသည်။ ❷ [بِعَصَا] တစ်
ဦးကိုတစ်ဦး တုတ်ဖြင့်ရိုက်ပုပ်အနိုင်ယူသည်။

[الْبَهَشُ] ❶ မျက်နှာထားရွှင်ပြမှု။ ❷ စွန့်ပ
လွံပင်မျိုးစိတ်ဝင် အပင်တစ်မျိုး။

- ❺ [بِهِضَ] ရေငတ်သည်။

[بِهِضَ] ရေငတ်ခြင်း။

[بِهِضَ] ရေငတ်သူ။

[أَبَهُضَ] ❶ ရေငတ်စေသည်။ ❷ တားဆီး
ထားသည်။

- ❻ [تَبَهَّصَلَ] [الرَّجُلِ] သူ့ပစ္စည်းကို မပေးပဲ
ထားသည်။

[تَبَهَّصَلَ] ❶ ဝတ်လစ်စလစ်ဖြစ်သည်။ ❷ မိ
မိ၏အဝတ်ကို ချွတ်၍လောင်းကစားသည်။

- ❼ [بِهِضَ] ❶ ဝန်ပိသည်။ ❷ ခက်ခဲ လေးလံ

စေသည်။

[بِهَض] ❶ ဝန်ပိခြင်း။ ❷ ခက်ခဲလေးလံစေခြင်း။

[بِهَض] ❶ ဝန်ပိစေသည်။ ❷ ခက်ခဲလေးလံစေသည်။

[الْبَهْوَض] ❶ မနိုင်ဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသူ။
❷ ရှုံးနိမ့်သူ။

❶ [بِهَط] ❶ အောင်နိုင်သည်။ ❷ ဝန်ပိစေသည်။ ❸ ခက်ခဲလေးလံစေသည်။

❶ [بِهَط] ❶ အောင်နိုင်သည်။ ❷ ဝန်ပိစေသည်။ ❸ ခက်ခဲလေးလံစေသည်။

[بِهَط] ❶ အောင်နိုင်ခြင်း။ ❷ ဝန်ပိစေခြင်း။ ❸ ခက်ခဲလေးလံစေခြင်း။

[الْبَهْض] ❶ [الْحَوْض] ရေကန်ကို ဖြည့်သည်။ ❷ ဝန်ပိစေသည်။ ❸ ခက်ခဲလေးလံစေသည်။

[الْبَاهِط] ❶ ခက်ခဲသော(အလုပ်၊ အမှုကိစ္စသည်)။ ❷ လေးလံသော(ဝန်)။ [ج] [بَوَاهِط]

[الْبَاهِطَة] ❶ ခက်ခဲသော(အလုပ်၊ အမှုကိစ္စသည်)။ ❷ လေးလံသော(ဝန်)။ ❸ ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုး။ [ج] [بَوَاهِط]

❶ [بِهَق] သမင်ဖြူရောဂါစွဲကပ်သည်။ ရောဂါကြောင့် အရေပြား၌ အဖြူကွက်များဖြစ်ပေါ်သည်။

[بِهَق] သမင်ဖြူရောဂါစွဲကပ်ခြင်း။ ရောဂါကြောင့် အရေပြား၌ အဖြူကွက်များဖြစ်ပေါ်ခြင်း။

[بِهَق] သမင်ဖြူရောဂါစွဲကပ်သော(သူ)။ ရောဂါကြောင့် အရေပြား၌ အဖြူကွက်များ

ဖြစ်ပေါ်သော(သူ)။ [م] [بَهَاء] [ج] [بِهَق]

[الْبَهَق] သမင်ဖြူရောဂါ။ အရေပြား၌ အဖြူကွက်များ ဖြစ်ပေါ်စေသည့်ရောဂါ။

❶ [بَهَكَن] ဆင်မယဉ်သာ လမ်းလျှောက်သည်။ တစ်လှမ်းချင်း လျှောက်သည်။
[الْبَهَكَن] မိန်းမဆန်သော လူပျိုလူရွယ်၊ နူးညံ့နွဲ့ပြောင်းသော ယောက်ျား။

❶ [بَهَل] ❶ အချိန်ဆွဲထားသည်။ ❷ ဖြေးဖြေးလုပ်သည်။ ❸ စိတ်တိုင်းကျ ကျက်စားစေသည်။ စိတ်တိုင်းကျ လွှတ်ထားသည်။ ❹ ကျိန်ဆဲသည်။

[بَهَل] ❶ အချိန်ဆွဲထားခြင်း။ ❷ ဖြေးဖြေးလုပ်ခြင်း။ ❸ စိတ်တိုင်းကျ ကျက်စားစေခြင်း။ စိတ်တိုင်းကျ လွှတ်ထားသည်။ ❹ ကျိန်ဆဲခြင်း။

[بَهَل] ❶ အလုပ်အကိုင်မဲ့ဖြစ်သည်။ ❷ လက်နက်မဲ့ဖြစ်သည်။ ❸ [سِت الْمَرْأَة] လင်မရှိ၊ သားသမီးမရှိသောဘဝနှင့် နေထိုင်သည်။

[بَهَل] ❶ အလုပ်အကိုင်မဲ့ဖြစ်ခြင်း။ ❷ လက်နက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း။ ❸ လင်မရှိ သားသမီးမရှိသောဘဝနှင့် နေထိုင်ခြင်း။

[بَهَل] ❶ စိတ်တိုင်းကျ နေထိုင်စေသည်။ ❷ ဘေးမဲ့ပေးထားသည်။ ❸ [إِلَا رَض] ချိုးကြပြီးနောက် ရေသွင်းသည်။

[بَهَل] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် အပြန်အလှန် ကျိန်ဆဲသည်။ (မှားသူတို့အပေါ်၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှ ကရုဏာတော်ကင်းဝေးမှု သက်

ရောက်ပါစေဟု အပြန်အလှန် ဆုတောင်းသည်။)

[اِيتِهَل] ❶ ရိုက္ခိုးနိမ့်ချလျက် ဆုတောင်းသည်။ ❷ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် အပြန်အလှန် ကျိန်ဆဲသည်။(မှားသူတို့အပေါ်၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အထံတော်မှ ကရုဏာတော်ကင်းဝေးမှု သက်ရောက်ပါစေဟု အပြန်အလှန် ဆုတောင်းသည်။)။
«ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ» ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် 'မှားသားပြောဆိုကြသူတို့အပေါ်၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ကရုဏာတော်မှကင်းဝေးခြင်းသည် ကျရောက်ပါစေသား'ဟု ဆုတောင်းကြမည်။

[نَبَاهَل] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် အပြန်အလှန် ကျိန်ဆဲသည်။(မှားသူတို့အပေါ်၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အထံတော်မှ ကရုဏာတော်ကင်းဝေးမှု သက်ရောက်ပါစေဟု အပြန်အလှန် ဆုတောင်းသည်။)။

[نَبَّهَل] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် အပြန်အလှန် ကျိန်ဆဲသည်။(မှားသူတို့အပေါ်၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှ ကရုဏာတော်ကင်းဝေးမှု သက်ရောက်ပါစေဟု အပြန်အလှန် ဆုတောင်းသည်။)။

[اِسْتَبَهَل] ❶ အချိန် ဆွဲထားသည်။ ❷ ဖြေးဖြေးလုပ်သည်။ ❸ စိတ်တိုင်းကျ ကျက်စားစေသည်။ စိတ်တိုင်းကျ လွှတ်ထားသည်။ ❹ ကျိန်ဆဲသည်။

[اِبْهَل] အမြဲစိမ်းသစ်ပင်ငယ်တစ်မျိုး။(savin)

[اِبْهَل] ❶ ဘေးမဲ့ပေးထားသော(တိရစ္ဆာန်)။ ❷ သေးနှုတ်သိမ်ဖျင်းသော(အရာ)။ ❸ အိန္ဒြိသိက္ခာမဲ့သော(အပြုအမူ၊ အနေအထိုင်)။

[اِبْهَلَةً] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်မှ ကင်းဝေးမှု။
«مَنْ وَلِيَ مِنْ أُمُورِ النَّاسِ شَيْئًا فَلَمْ يَعْطِهِمْ كِتَابَ اللَّهِ فَعَلَيْهِ بَهْلَةٌ مِنَ اللَّهِ»

မည်သူမဆို လူတို့အပေါ် အုပ်ချုပ်ပြီး အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျမ်းဂန်အရ ကိုင်တွယ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုလျှင် ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်မှကင်းဝေးမည်။

[اِبْهَلُوا] ❶ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်ပြည့်စုံသော လူကြီးလူကောင်း၊ ခေါင်းဆောင်။ ❷ အလွန်ရယ်မောပျော်ရွှင်၍နေတတ်သူ။(ج) [اِبْهَلِيل]။
[اِبْهَلُوا] ဘားရွမ်းသမား။

❶ [اِبْهَم] ❶ မြှုတ်ကွယ်သည်။ ဖုံးကွယ်နေသည်။ ❷ ဖုံးဖိထားသည်။ ကွယ်ဝှက်ထားသည်။ လျှို့ဝှက်ထားသည်။ ❸ ပိတ်သည်။ ❹ ဖယ်ရှားသည်။

[اِبْهَم] မြှုတ်ကွယ်သည်။ ဖုံးကွယ်နေသည်။ လျှို့ဝှက်နက်နဲသည်။

[اِسْتَبَهَم] ❶ မြှုတ်ကွယ်သည်။ ဖုံးကွယ်နေသည်။ ❷ လျှို့ဝှက်နက်နဲသည်။ နားလည်ရခက်သည်။ ❸ စကားမပြောနိုင်ပဲရှိသည်။

[اِلَاِبْهَام] လက်မ။(ج) [اِبْهَامَات]။
[اِلَاِبْهَم] ❶ စကားမပြောနိုင်အောင် နှုတ်

ပိတ်ထားခြင်းခံရသူ။ ❶ ဆွံ့အသူ။
 [الْبَهْمَةُ] သိုးပေါက်စ။ (ج) [بَهْمٌ - يَهْمُ] ❷ မာပြင်းသော ကျောက်တုံး။ ❸ အဖြေရှာရန်ခက်ခဲသော(ပြဿနာ)။ ❹ ဖြေရှင်း၍မရသောအမှုကိစ္စ။ ❺ လမိုက်သော (ည)။ [بَهْمٌ] (ج) ❶ နက်မှောင်သော။ ❷ တစ်ရောင်တည်းဖြစ်သော။ ❸ အနိမ့်အမြင့်မရှိသော အသံ။ (ج) [بَهْمٌ - يَهْمُ] (ج) [الْبَهْمَةُ] ခြေလေးချောင်းတိရစ္ဆာန်။ [بَهَائٍ] ❷ နားလည်ရခက်သော(အရာ၊ စကား၊ စသည်)။ ❸ နှုတ်ပိတ်ခြင်းခံထားရသော(သူ)။ ❹ မည်သည့်အရာနှင့်မျှ ရောနှောထားခြင်းမရှိသော(အရာ)။ (ج) [بَهْمٌ - يَهْمُ] ❶ အညွှန်းနာမ်များ။ [الْبَهْمَةُ] [أَسْمَاءُ الْإِشَارَةِ] ဖုဒ်ဆက်အညွှန်းနာမ်များ။ [أَسْمَاءُ الْمُوَصُولِ] နာမ်စားများစသည်တို့ကို [الْبَهْمَةُ] ဟုခေါ်သည်။

❷ [الْبَهْمَانَةُ] နွဲ့နှောင်းသော၊ ပျော့ပျောင်းသော မိန်းမ။

❸ [بَهْنَسٍ] [بَهْنَسٍ] လမ်းလျှောက်ရာ၌ မော်ကြားသည်။ ဝင့်ကြားသည်။ [بَهْنَسٍ] လမ်းလျှောက်ရာ၌ မော်ကြားသည်။ ဝင့်ကြားသည်။ [الْبَهْنَسُ] (ج) [بَهْنَسٍ] ခြံသေ့။ (ج) [بَهْنَسٍ] ❶ လှပသည်။ ချောမောပြေပြစ်သည်။ လှပခန့်ညားသည်။ ❷ [بَهْنَسًا] သာ

လွန်သည်။ ပိုမိုထူးကဲသည်။
 [بَهْنَسًا] ❶ လှပခြင်း။ ချောမောပြေပြစ်ခြင်း။ လှပခန့်ညားခြင်း။ ❷ သာလွန်ခြင်း။ ပိုမို ထူးကဲခြင်း။

❸ [بَهْنَسًا] ❶ လှပသည်။ ချောမောပြေပြစ်သည်။ လှပခန့်ညားသည်။ ❷ သာလွန်သည်။ ပိုမို ထူးကဲသည်။ ❸ [بَهْنَسًا] (နေရာ)လစ်လပ်သည်။ လစ်ဟာသည်။ ကျယ်ဝန်းသည်။

❹ [بَهْنَسًا] ❶ လှပခြင်း။ ချောမောပြေပြစ်ခြင်း။ လှပခန့်ညားခြင်း။ ❷ သာလွန်ခြင်း။ ပိုမိုထူးကဲခြင်း။ ❸ (နေရာ)လစ်လပ်ခြင်း။ လစ်ဟာခြင်း။ ကျယ်ဝန်းခြင်း။

[بَهْنَسًا] ❶ လှပသော(သူ)။ ချောမောပြေပြစ်သော(သူ)။ လှပခန့်ညားသော(သူ)။ ❷ သာလွန်သော(သူ)။ ပိုမို ထူးကဲသော(သူ)။ ❸ လစ်လပ်သော(နေရာ)။ လစ်ဟာသော(နေရာ)။ ကျယ်ဝန်းသော(နေရာ)။ (ج) [بَهْنَسًا] [بَهْنَسًا] (ج) [بَهْنَسًا] (م) [بَهْنَسًا] ❶ လှပသည်။ ချောမောပြေပြစ်သည်။ လှပခန့်ညားသည်။ ❷ သာလွန်သည်။ ပိုမို ထူးကဲသည်။ ❸ [بَهْنَسًا] (နေရာကို)လစ်လပ်စေသည်။ လစ်ဟာစေသည်။ ကျယ်ဝန်းစေသည်။

[بَهْنَسًا] ဂုဏ်ပြိုင်သည်။ မော်ကြားသည်။ ဝင့်ကြားသည်။

[بَهْنَسًا] ပို၍ကျယ်ဝန်းအောင်လုပ်သည်။ [بَهْنَسًا] မောက်မာသည်။ [بَهْنَسًا] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာ

ဆက်ဆံသည်။

[الْبَهْو] ❶ ကျယ်ဝန်းသော(အရာ)။

[هُوَ فِي بَهْوٍ مِنَ الْعَيْشِ] သူဟာ ချောင်လည်တဲ့

ဘဝနဲ့နေရတယ်။ ❷ မျက်နှာစာတန်း၌

ရှိသော အိမ်။ ❸ ညှော်ခန်း။(ج) [أَبْهَاء]

[الْبَهَاءِ] ❶ လှပခန့်ငြားမှု။ ❷ သာယာလှပ

သော ရှုမြင်ကွင်း။ ❸ တောက်ပမှု။

❶ [بَاءٌ] ❶ ပြန်လှည့်လာသည်။ ❷ ပြန်ယူ

လာသည်။ ﴿وَبَاثُوا بَعْضَ مِنَ اللَّهِ﴾ ထို့ပြင်

၎င်းတို့သည် အလွှာဟုအရှင်မြတ်၏အမျက်

တော်ကို ယူဆောင်လျက်ပြန်လာခဲ့ကြကုန်

၏။ ❷ အသေစား သေစေခြင်းခံရသည်။

[بَوَاءٌ] ❶ ပြန်လှည့်လာခြင်း။ ❷ ပြန်ယူ

လာခြင်း။ ❸ အသေစား သေစေခြင်းခံရခြင်း။

[أَبَاءٌ] ❶ ပြန်ယူလာသည်။ ❷ နေရာ

ထိုင်ခင်းပေးသည်။ ❸ ဝန်ခံစေသည်။ ❹ အ

သေစားသေစေသည်။

[بَاوَأَ] ❶ အသေစား သေစေရန်ထိုက်

သည်။ ❷ အသေစား သေစေသည်။

[بَوَا] ❶ လက်ထပ်ထိမ်းမြားသည်။ ❷

နေရာထိုင်ခင်းပေးသည်။

﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ

مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا

၎င်းပြင် အကြံသူတို့သည် ယုံကြည်ခဲ့ကြပြီး

ကောင်းမြတ်သော အကျင့်သီလများကို ပြုမှု

ခဲ့ကြကုန်၏။ ငါအရှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့

အား ဂျန္နတ်သုခဘုံရှိ ခန်းဆောင်များ၌ နေ

ရာထိုင်ခင်း ပြုလုပ်ပေးတော်မူမည်။ ❷ အိမ်

ယာစီမံပေးသည်။ ❸ ခါးလှံလက်နက်ဖြင့်

ချိန်ရွယ်သည်။

[تَبَاوَأَ] အသတ်ခံရသူနှင့် သတ်သူကို အ

သေစားသေစေခြင်းဖြင့်ညှိမျှစေသည်။

[تَبَوَّأَ] နေရာယူသည်။ သွားရောက်ခိုလှုံ

နေထိုင်သည်။

[اِسْتَبَاءَ] ❶ နေရာယူသည်။ ❷ သွားရောက်

ခိုလှုံနေထိုင်သည်။ ❸ အသေစား သေစေ

သည်။

[اَلْبَاءُ] ❶ ထိမ်းမြားမှု။ ❷ ကာမစပ်ယှက်

မှု။

[اَلْبَاءَةُ] ❶ ထိမ်းမြားမှု။ ❷ ကာမစပ်ယှက်

မှု။ ﴿مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةُ فَلْيَتَزَوَّجْ﴾ အသင်

တို့အနက် မည်သူမဆို ထိမ်းမြားရန်တတ်

စွမ်းနိုင်လျှင် ထိမ်းမြားမှုကိုပြုကြကုန်။ ❸

အိမ်။ နေအိမ်။(ج) [أَبَاءٌ]

[اَلْبَوَاءُ] ❶ အသေစားသေစေခြင်း၌ ညှိမျှ

သော(သူ)။ အသတ်ခံရသူ၏အစား သေစေ

ရန်ထိုက်တန်သူ။ ❷ အဖြေ၊ ဖြေကြားချက်။

[كَلَّمْنَاهُمْ فَأَجَابُوا عَنْ بَوَائِهِمْ] သူတို့ကို

တို့စကားပြောကြည့်တာ အဖြေတစ်ခုပဲရ

တယ်။

[اَلْبَيْئَةُ] ❶ အိမ်။ ❷ အခြေအနေ။

[بَيْئَةُ طَبِيعَةٍ] သဘာဝအခြေအနေ။

[بَيْئَةُ سِيَاسَةٍ] နိုင်ငံရေးအခြေအနေ။

[رَحِيبُ الْمَبَايَةِ] ❶ အိမ်။ ❷ အ

လွန်ရက်ရာပေးကမ်းသူ။

[بَابٌ] တံခါးမှူးလုပ်သည်။ ဂိတ်စောင့် အ

လုပ်ကို လုပ်သည်။

[بَوَّبَ] တံခါးမှူးလုပ်ခြင်း။ ဂိတ်စောင့်အ

လုပ်ကို လုပ်ခြင်း။

① [بَوَّبَ] ② [الْبَابَ] တံခါးလုပ်သည်။

[الْكَبَابَ] (စာအုပ်ကို) ကဏ္ဍများ၊ အခန်းများ ဖွဲ့၍ ပြုစုသည်။

① (စာအုပ် ကို) ကဏ္ဍများ၊ အခန်းများဖွဲ့၍ ပြုစုထား သည်။ ② တံခါးမှူးအဖြစ် ခန့်အပ်ထားသည်။

(ج) [الْبَابَ] ② တံခါး။ ① ကဏ္ဍ၊ အခန်း။ [ابوابَ يَبْنَانُ]။

[الْبَابِيُّ] ② တံခါးနှင့်ဆိုင်သော။

① [الْوَرِيدُ الْبَابِيُّ] သွေးကြောမကြီး။

② [الْبَابِيَّةُ] ② အံ့ဩဘွယ်ရာ၊ ထူးဆန်းသော (အရာ)။ ① ဟိဂျရီ(၁၃)ရာစုခန့်က အီရန်နိုင်ငံ၌ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဘာသာရေးလှုပ်ရှားမှုတစ်ခု၏အမည်။ ယင်းလှုပ်ရှားမှုကို စတင်ပြုလုပ်သူ 'ဗားဗ်မိရ်ဇာအလီမုဟမ္မဒ်' ၏ နောက်လိုက်များ။

[الْبَوَّابَةُ] တံခါးစောင့်အလုပ်။

① [الْبَوَّابَةُ] ② တံခါးစောင့်။ ဂိတ်စောင့်။

အူမကြီး၏အဝ။

[الْبَوَّابَةُ] ပင်မတံခါးကြီး။

❖ [الْبُوتَايَامَ] ပိုတက်စီယမ်။

❖ [الْبُوتَقَةُ] သတ္တုကျိုသည့်ခွက်၊ လုံခွက်။

❖ [بَاتَ] ② ရှာဖွေသည်။ ① အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ လွင့်စင်ပြန့်ကြဲစေသည်။ ② ထုတ်ယူသည်။ ③ တွင်းတူးပြီးမြေဖို့သည်။

[بَوَّثَ] ② ရှာဖွေခြင်း။ ① အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ လွင့်စင်ပြန့်ကြဲစေခြင်း။ ② ထုတ်ယူခြင်း။ ③ တွင်းတူးပြီး မြေဖို့ခြင်း။

[أَبَاتَ] ရှာဖွေသည်။

[أَبَاتَ] ရှာဖွေသည်။

[أَسْتَبَاتَ] နှိုက်ထုတ်သည်။

❖ [الْبَرْقُ] ② [بَا ج -] (လျှပ်စီး) တဖျပ်ဖျပ် လင်းလက် တောက်ပသည်။ ① [فُلَانٌ]

မျက်နှာ ကြည်လင်ဝင်းပလာသည်။ ②

ဟစ်အော်သည်။ ③ မောပန်းသည်။ ပင်ပန်း

သည်။ ④ [فُلَانًا] ထိတွေ့သည်။ သက်

ရောက်သည်။ ⑤ လွမ်းခြုံ သက်ရောက်သည်။

[بَوْج - بَوْجَانُ] ② (လျှပ်စီး) တဖျပ်ဖျပ် လင်းလက် တောက်ပခြင်း။ ① မျက်နှာ ကြည်လင်ဝင်းပ

လာခြင်း။ ② ဟစ်အော်ခြင်း။ ③ မောပန်း

ခြင်း။ ပင်ပန်းခြင်း။ ④ ထိတွေ့ခြင်း။ သက်

ရောက်ခြင်း။ ⑤ လွမ်းခြုံ သက်ရောက်ခြင်း။

[بَوْجَ] ② [الْبَرْقُ] (လျှပ်စီး) တဖျပ်ဖျပ် လင်းလက်တောက်ပသည်။ ① ဟစ်အော်သည်။

[أَبَا جَ] ② [الْبَرْقُ] (လျှပ်စီး) တဖျပ်ဖျပ်လင်းလက်တောက်ပသည်။ ① [الْبَابِجَةُ] ဘေးဒုက္ခ

ကျရောက်သည်။

[بَوَّجَ] ② [الْبَرْقُ] (လျှပ်စီး) တဖျပ်ဖျပ်လင်းလက် တောက်ပသည်။

[الْبَابِجُ] ② ပေါင်အတွင်းရှိ အကြော။ ①

တစ်ကိုယ်လုံးပြန့်နှံ့နေသည့် အကြော။

[الْبَابِجَةُ] ② ပေါင်အတွင်းရှိ အကြော။ ①

တစ်ကိုယ်လုံးပြန့်နှံ့နေသည့် အကြော။ ② သဲ

ပြင်။ ③ ဘေးဒုက္ခ။ (ج) [بَوْجَانُ]။

[الْبَابِجُ] ညီညာ၍ဖြောင့်ဖြူးသောလမ်း။

[أَبَا جَوْ أَحَدٌ] တစ်မျိုးတစ်စားတည်းဖြစ်သော၊

[النَّاسُ يَأْجُوهُ أَحَدًا] လူတွေဟာ အားလုံး အတူ

တူပဲ။ [أَبَوَاحُ] (ج)။

- ① ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်။ [بَاحُ] - [فَلَانٌ بِالسَّرِّ] (လျှို့ဝှက်ချက်ကို)ဖော်ထုတ်သည်။ ② မိမိ၏ ပြိုင်ဘက်ကို လုံးထွေးသတ်ပုပ်သည်။

① (လျှို့ဝှက်ချက်ကို)ဖော်ထုတ်ခြင်း။ [بَوَّاحُ] ② ပေါ်လွင်ထင်ရှားခြင်း။ ③ မိမိ၏ ပြိုင်ဘက်ကို လုံးထွေးသတ်ပုပ်ခြင်း။

- [بَائِحٌ - بَتَّوْحُ] ① ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော (သူ၊ အရာ)။ ② (လျှို့ဝှက်ချက်ကို)ဖော်ထုတ်သော (သူ)။ ③ မိမိ၏ပြိုင်ဘက်ကို လုံးထွေးသတ်ပုပ်သော (သူ၊ အရာ)။

① ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။ [أَبَا ح] ② (လျှို့ဝှက်ချက်ကို)ဖော်ထုတ်သည်။ ③ ခွင့်ပြုသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးသည်။

[أَسْتَبَا ح] ① ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသောအရာအဖြစ် မှတ်ယူသည်။ ② အရင်းအမြစ်ကို ဖယ်ရှားဆွဲနှုတ်သည်။

③ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသောအရာအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း။ ④ လုပ်လိုကလုပ်နိုင်၍ မလုပ်လိုက မလုပ်ပဲနေနိုင်သည်ဟု ပညတ်ထားချက်။

[أَلَا بِأَحِيَّةُ] ① စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ဘောင်ခတ်သတ်မှတ်ချက်များမှ ရုန်းထွက်သောလုပ်ရှားမှု။ ② လူသည် ကောင်းမှုပြုရန်နှင့် မကောင်းမှုများကို ရှောင်ကြဉ်ရန် ပင်ကိုယ်အစွမ်းအစမရှိဟု ခံယူကြပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကို လက်မခံဘဲ ဘုံပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်ကို ကျင့်သုံးသော အုပ်စုတစ်

စု။ [أَلْبَا حَة] ① မျက်နှာစာ။ ရင်ပြင်။ ② ကျယ်ဝန်းပြန့်ပြူးသည့်နေရာ။ ③ အလွန်များပြားလှသော စွန့်ပလွှပ်များ။ ④ [بَا حَة الْمَاءِ] အလွန်များပြားကြီးမားလှသော ရေထုကြီး။ (ج) [بَوَّاحُ]။

- [بَا ح - بَا ح] ① ငြိမ်းအေးသည်။ ② ငြိမ်းသွားသည်။ [الْحَرْ] အပူချိန် လျော့ကျသွားသည်။ [الْغَضَبُ] ဒေါသပြေသည်။ ③ ခြေကုန်လက်ပန်းကျသည်။ မောပန်းနွမ်းဟိုက်သည်။ ④ [الْحَمُّ] အသားပုပ် သိုးပျက်စီးသည်။

⑤ [بَوَّاحُ - بَوَّاحُ - بَوَّاحُ] ငြိမ်းအေးခြင်း။ (မီး)ငြိမ်းသွားခြင်း။ (အပူချိန်)လျော့ကျသွားခြင်း။ ဒေါသပြေခြင်း။ စစ်ပြီးဆုံးခြင်း။ ⑥ ခြေကုန်လက်ပန်းကျခြင်း။ မောပန်းနွမ်းဟိုက်ခြင်း။ ⑦ အသားပုပ် သိုးပျက်စီးခြင်း။

[بَا ح] ငြိမ်းအေးစေသည်။ [الْبَا ح] သတ်သည်။ [الْحَرْ] အပူချိန် လျော့ကျသွားစေသည်။ [الْغَضَبُ] ဒေါသပြေငြိမ်းစေသည်။ [الْحَرْ] စစ်ပြီးဆုံးစေသည်။

[بَوَّاحُ] ① ရှုတ်ထွေးမှု။ [هُمُ فِي بَوَّاحٍ مِنْ أَمْرِهُمْ] သူတို့ကိစ္စနဲ့သူတို့ ရှုတ်ထွေးနေတယ်။

- [الْبَوْدَقَةُ] သတ္တုကျိုသည့်ခွက်၊ လုံခွက်။ [الْبَوْتَقَةُ] ကြည့်။

● [الْبَوْدِيَّةُ] ဗုဒ္ဓဘာသာ။

- [بَار ح] ① ပျက်စီးသည်။ ② အလုပ်အကိုင်မဲ့သည်။ ③ အရောင်းအဝယ် ထိုင်းမှိုင်းသည်။ ④ [بَار حِ الْاَرْضُ] မြေကို စိုက်ပျိုးခြင်းမ

ပြုပဲ ပစ်ထားသည်။ မြေလွတ်မြေရိုင်းဖြစ်သည်။ ❶ [الْعَمَل] ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ ဆောင်ရွက်သည်။ ❷ စစ်ဆေးစမ်းသပ်သည်။ စုံစမ်းသည်။

[بَوَّرَ-بَوَّرًا] ❶ ပျက်စီးခြင်း။ ❷ အလုပ်အကိုင်မဲ့ခြင်း။ ❸ အရောင်းအဝယ် ထိုင်းမှိုင်းခြင်း။ ❹ မြေကို စိုက်ပျိုးခြင်းမပြုပဲ ပစ်ထားခြင်း။ မြေလွတ်မြေရိုင်းဖြစ်ခြင်း။ ❺ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ❻ စစ်ဆေးစမ်းသပ်သည်။ စုံစမ်းခြင်း။

[بَائِر] ❶ ပျက်စီးသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ အလုပ်အကိုင်မဲ့သော(သူ၊ အရာ)။ ❸ ထိုင်းမှိုင်းသော(အရောင်းအဝယ်)။ ❹ မြေကို စိုက်ပျိုးခြင်းမပြုပဲ ပစ်ထားသော(မြေ)။ မြေလွတ်မြေရိုင်း။ ❺ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့သော(အလုပ်)။ ❻ စစ်ဆေးစမ်းသပ်သော(သူ)။ စုံစမ်းသော(သူ)။ [ج] [بَوَّرَ-بَوَّرًا]။

[بَار] ❶ ပျက်စီးစေသည်။ ❷ အလုပ်အကိုင်မဲ့စေသည်။ ❸ အရောင်းအဝယ် ထိုင်းမှိုင်းစေသည်။

[بَارًا] စစ်ဆေးသည်။ စုံစမ်းသည်။
[الْبَارِيَاء] ဖျာ။ မြက်ဖျာ။
[الْبَارِي] ဖျာ။ မြက်ဖျာ။
[الْبَارِيَّة] ဖျာ။ မြက်ဖျာ။
[الْبَوَار] မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း။
[الْبَوَّر] ❶ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း။ ❷ မင်္ဂလာမရှိသူ။ လူယုတ်မာ။

[الْبَوْرِي] ❶ ဖျာ။ မြက်ဖျာ။ ❷ ငါးတစ်မျိုး။

❸ [الْبَوْرَق] လက်ချား။

❶ [بَار] တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသည်။

[بَوَّرَ] တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း။

[بَوَّرَ] ❶ နှုတ်ခမ်းစုထားသည်။ ❷ စိတ်ကောက်သည်။ ❸ မျက်နှာပုပ်ထားသည်။

[الْبَارِ] သိန်းငှက်။ (ج) [بَارًا]။
[الْبَوَّر] ❶ နှုတ်ခမ်းဝ။ ❷ ပါးစပ်။ ❸ ရေခဲမုန့်။ ❹ ဘီယာအချိုရည်။ (ج) [بَارًا]။

❶ [بَاس] နမ်းသည်။

[بَوَّس] နမ်းခြင်း။

❶ [بَاس] ❶ လူရမ်းကားနှင့် ပေါင်းဖော်သည်။ ကလေးကချေနှင့် ပေါင်းဖော်သည်။

❶ [الْقَوْم] လူများ ရှုပ်ထွေးဆူညံသည်။ ❷ [الشَّيْء] ရောနှောသည်။

[بَوَّش] ❶ လူရမ်းကားနှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်း။ ကလေးကချေနှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်း။ ❷ လူများ ရှုပ်ထွေးဆူညံခြင်း။ ❸ ရောနှောခြင်း။

[بَاوَّش] တစ်စုံတစ်ရာဖြင့် အရိပ်အမြွက်ပြသည်။ ညွှန်းသည်။

[بَوَّش] (လူများ)ရှုပ်ထွေးဆူညံသည်။

[ابَّاش] တွန့်ဆုတ်ထွက်ပြေးသည်။

[تَبَاوَّش] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လုံ့၊ မြားစသည်ဖြင့် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ပစ်ခတ်သည်။

[تَبَوَّش] (လူများ)ရှုပ်ထွေးဆူညံသည်။

[الْبَوَّش] ❶ ရှုပ်ထွေးဆူညံသော(လူအုပ်)။

❷ လူရမ်းကား၊ တေလေ။ လူလေလူလွင့်။

[ابَّوَّاش - أَبَاوَّاش] (ج)

[الْبَوَّش - الْبَوَّشِي] ❶ ကလေးများသော သူဆင်းရဲ။

❶ လူရမ်းကား၊ တေလေ။ လူလေလူလွင်း။

❷ [بَاص] ❶ အလွန် ဝေးကွာသည်။ ❶ ထွက်ပြေးပုန်းခိုသည်။ ❶ အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားသည်။ ❶ လက်လွတ်ကျန်ရစ်သည်။ ❶ အသဲအသန် တောင်းဆိုသည်။ ဆန္ဒစောသည်။

[بَوَص] ❶ အလွန်ဝေးကွာခြင်း။ ❶ ထွက်ပြေးပုန်းခိုခြင်း။ ❶ အကြိမ်ကြိမ်ကြိုးစားခြင်း။ ❶ လက်လွတ်ကျန်ရစ်ခြင်း။ ❶ အသဲအသန် တောင်းဆိုခြင်း။ ဆန္ဒစောခြင်း။

[بَوَص] ❶ အရောင် သန့်ရှင်းတောက်ပသည်။ ❶ (မြင်း)မြင်းပြိုင်ကွင်း၌ ရှေ့ရောက်သည်။ ကျော်တက်သည်။

[اِبْصَا] တွန့်ကျေသည်။ ရှုံ့တွသည်။ [اِسْتَبَاص] ရှေ့ရောက်သည်။ ကျော်တက်သည်။

[اَلْبَوَص] ❶ အသွေးအရောင်။ ❶ အခြေအနေ။ ❶ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်။ (ج) [اَبَوَاَص] ❶ အသွေးအရောင်။ ❶ အခြေအနေ။ ❶ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်။ ❶ အပင်တစ်မျိုး။ (ج) [اَبَوَاَص]။

[اَلْبَوِصِي] ရှေးဟောင်းသင်္ဘောတစ်မျိုး။

❷ [بَاص] ❶ မျက်နှာ ပြန်လည်လှပလာသည်။ ❶ [بِاَلْمَكْنِ] ရပ်တည်နေထိုင်သည်။

[بَوَص] ❶ မျက်နှာ ပြန်လည်လှပလာခြင်း။ ❶ ရပ်တည်နေထိုင်ခြင်း။

❷ [بَاط] ❶ ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းလာသည်။ ❶ ချမ်းသာရာမှ ဆင်းရဲသွားသည်။ အထည်ကြီးပျက်ဖြစ်သည်။

[بَوَط] အပင်တစ်မျိုး။

❷ [بَاع] ❶ မိမိ၏လက်နှစ်ဘက်ကို ဘေးသို့ဆန့်တန်းသည်။ ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ဖြန့်ဝေသည်။ ❶ [فِي سِرٍّ] ခြေလှမ်းကြိုကြိုလှမ်းသည်။ ❶ [الشَّىْء] မိမိ၏ လက်တစ်ကားစာ၊ တစ်လံအကွာအဝေးဖြင့် တိုင်းတာသတ်မှတ်သည်။ ❶ [الطَّرِيقَ] ခြေလှမ်း ကြိုကြိုဖြင့် အမြန်လျှောက်သည်။

[بَوَّع] ❶ မိမိ၏လက်နှစ်ဘက်ကို ဘေးသို့ဆန့်တန်းခြင်း။ ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ဖြန့်ဝေခြင်း။ ❶ ခြေလှမ်းကြိုကြိုလှမ်းခြင်း။ ❶ မိမိ၏ လက်တစ်ကားစာ၊ တစ်လံအကွာအဝေးဖြင့် တိုင်းတာသတ်မှတ်ခြင်း။ ❶ ခြေလှမ်းကြိုကြိုဖြင့် အမြန်လျှောက်သည်။

[بَاعَ . بَيْعَ] ❶ မိမိ၏လက်နှစ်ဘက်ကို ဘေးသို့ဆန့်တန်းသော(သူ)။ ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ဖြန့်ဝေသော(သူ)။ ❶ ခြေလှမ်းကြိုကြိုလှမ်းသော(သူ)။ ❶ မိမိ၏လက်တစ်ကားစာ၊ တစ်လံအကွာအဝေးဖြင့် တိုင်းတာသတ်မှတ်သော(သူ)။ ❶ ခြေလှမ်းကြိုကြိုဖြင့် အမြန်လျှောက်သော(သူ)။ (ج) [بَاعَهُ]။

[بَوَّعَ] ခြေလှမ်းကြိုကြိုဖြင့် အမြန်လျှောက်သည်။

[اِبْصَا] ❶ ဆန့်တန်းသည်။ ❶ အလျားရှည်ထွက်သည်။ [بِاَلْحَيَّةِ] (မြွေ)ရစ်ခွေရာမှ မိမိကိုယ်ကို ဆန့်ထုတ်သည်။ ❶ လွှားခုန်သည်။ ❶ [لَفِي السَّلْعَةِ] ဈေးလျှော့ပေးသည်။ ❶ [اِبْنَاَعُ الْمَاءِ] (ရေ)ပန်းထွက်သည်။ [بَوَّعَ] ❶ ရှည်လျားဆန့်ထွက်သည်။

❶ မိမိ၏လက်နှစ်ဘက်ကို ဘေးသို့ဆန့်တန်းသည်။ ❷ ချေလွမ်းကြကြိလွမ်းသည်။

[البائع] သမင်ပေါက်စ။ (ج) [بوعَ بوائِع] ❸ တစ်လံအကွာအဝေး။

❶ [طويلُ الباع] အရပ်ရှည်သော(သူ)။ ❷ [طويلُ الباع في كذا] အလွန်အလွန်ဖြစ်သော။ အဆုံးအစွန်ဖြစ်သော။

[هو طويلُ الباع في العلم] သူဟာ ပညာအရာမှာ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သူဖြစ်တယ်။ (ج) [أبوعَ]။

[الباعة] မျက်နှာစာ။ ရင်ပြင်။

[البوع] ❶ တစ်လံအကွာအဝေး။ ❷ [طويلُ البوع] အရပ်ရှည်သော(သူ)။ ❸ [طويلُ البوع في كذا]

အဆုံးအစွန်ဖြစ်သော။ [هو طويلُ البوع في العلم] သူဟာ ပညာအရာမှာ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သူဖြစ်တယ်။ (ج) [أبوعَ]။

[البوع] ❶ တစ်လံအကွာအဝေး။ ❷ ခြေမအရင်းရှိ အရိုး။ (ج) [أبوعَ]။

[أبوعَ] အလွန်အလွန် ဝပြုံးသော။

[أباغ] ကျူးကျော်စော်ကားသည်။

[بِهِ الدَّمُ فَقَتَلَهُ] ❶ ထကြွသည်။ [الشَّرُّ] သူသွေးဆူပြီး သတ်လိုက်တယ်။ ❷

မကောင်းမှု ပြုနဲ့နဲ့သည်။ ❸ [خَصَمَهُ] မိမိ၏ရန်ဘက်ကို အနိုင်ယူလွှမ်းမိုးသည်။

❶ [البوعاء] ❶ မြေကြီး။ ❷ ဖုံ။ ❸ အလွန်အသိညာဏ်နည်းပါးသူ။ အောက်တန်းကျသူ။ [البوعاء من الطيب] ဖွေးရနံ့။

❶ [باق] ❶ ပျက်စီးယိုယွင်းသည်။ ❷ ကွယ်

ပျောက်သည်။ ❸ [السَّيْنَةُ] (သင်္ဘော) နှစ်မြတ်သည်။ ❶ လိမ်ညာသည်။ ❷ ရန်

တွေ့သည်။ ဒုက္ခပေးသည်။ ❸ [سِفْلَانٍ] ကွယ်ရာမှ ချောင်းမြောင်းကြည့်ရှုသည်။ အ

ကွယ်မှ ရုတ်တရက်ထွက်ပေါ်တိုက်ခိုက်သည်။

❶ [بِالدَّاهِيَةِ] (ဘေးဒုက္ခ)ထိတွေ့သည်။ ❷ [يَأْتُوا عَلَيْهِ] သူတို့က သူ့ကို ဝိုင်းပြီး မတရားသတ်ဖြတ်လိုက်ကြ

တယ်။ ❸ ခိုးဝှက်သည်။

[بوق] ❶ ပျက်စီးယိုယွင်းခြင်း။ ❷ ကွယ်ပျောက်ခြင်း။ ❸ နှစ်မြတ်ခြင်း။ ❶ လိမ်ညာ

ခြင်း။ ❷ ရန်တွေ့ခြင်း။ ဒုက္ခပေးခြင်း။ ❸ ကွယ်ရာမှ ချောင်းမြောင်းကြည့်ရှုခြင်း။ အ

ကွယ်မှ ရုတ်တရက်ပေါ်ထွက် တိုက်ခိုက်ခြင်း။

❶ (ဘေးဒုက္ခ)ထိတွေ့ခြင်း။ ❷ သစ္စာဖောက်ခြင်း။ ❸ ခိုးဝှက်ခြင်း။

[بوق] ❶ မှုတ်သည်။ ❷ စကားကို တန်ဆာဆင်ပြောသည်။

[انباق] ❶ ဘေးဒုက္ခ စုပြုံကျရောက်သည်။ ❷ မတရားစော်ကားသည်။

[تبوق] ❶ တိရစ္ဆာန်များ၌ ကူးဆက်ရောဂါ ကျရောက်ပြန့်နွံသည်။ ❷ မတတ်သာ၍ လိမ်

ညာလိုက်ရသည်။

[أبائِق] ကျကျနဲ့ခွဲသောပစ္စည်း။

[أبائقة] ❶ ကြမ္မာဆိုး။ ❷ ဘေးဒုက္ခ။ (ج) [بوائِق]။

[أبائِق] ဟင်းရွက်အစည်း။

[أبوق] အလွန်ပြင်းထန်မှု။

[أبوق] ❶ ဝီစီ။ လေမှုတ်တူရိယာ။ ❷ မှား

ယွင်းမှု။ လုပ်ကြံဖန်တီးပြောဆိုမှု။ ❶ လျှို့ဝှက်အပ်သည်ကို ဖွင့်ဖော်ပြောဆိုတတ်သူ။
[أَبَوَاقٌ - يَنْقَانُ] (ج)
[أَلْبَوَقَةُ] ❷ ဝိစိ။ လေမှုတ်တူရိယာ။ ❸ မှားယွင်းမှု။ လုပ်ကြံဖန်တီးပြောဆိုမှု။ ❹ လျှို့ဝှက်အပ်သည်ကို ဖွင့်ဖော်ပြောဆိုတတ်သူ။ ❺ မိုးသက်လေပြင်း။ [بَوَقَاتٌ] (ج)
[أَلْبَوَاقُ] ဝိစိမှုတ်သူ။ လေမှုတ်တူရိယာကို တီးမှုတ်သူ။

❶ [بَاكَ] ❷ ဝဖြိုးသည်။ ❸ ရှုတ်ထွေးသည်။ ❹ [فَلَانًا] ရောနှောဆက်ဆံသည်။ ❺ ထည့်သည်။ ❻ [رَأْيُهُ] ကြံရာမရဖြစ်သည်။ ❼ [السَّيِّء] ထွင်းထုရေးခြစ်သည်။ ❶ ဝယ်ယူသည်။ ❷ မွှေနှောက်သည်။ ❸ [بِنْتَةُ الْمَسْك] (နဲ့သားကို)မွေးရနံ့ ထွက်လာရန် လက်ဖဝါးနှစ်ဖက်ဖြင့် ပွတ်နယ်သည်။

[بَوَكٌ - بُوَكٌ] ❶ ဝဖြိုးခြင်း။ ❷ ရှုတ်ထွေးခြင်း။ ❸ ရောနှောဆက်ဆံခြင်း။ ❹ ထည့်ခြင်း။ ❺ ကြံရာမရဖြစ်ခြင်း။ ❻ ထွင်းထုရေးခြစ်ခြင်း။ ❼ ဝယ်ယူခြင်း။ ❶ မွှေနှောက်ခြင်း။ ❷ (နဲ့သားကို)မွေးရနံ့ ထွက်လာရန် လက်ဖဝါးနှစ်ဖက်ဖြင့် ပွတ်နယ်ခြင်း။

[بَاكَ] ❶ ဝဖြိုးသော(သူ)။ ❷ ရှုတ်ထွေးသော(အမှုကိစ္စ)။ ❸ ရောနှောဆက်ဆံသော(သူ)။ ❹ ထည့်သော(သူ)။ ❺ ကြံရာမရဖြစ်သော(သူ)။ ❻ ထွင်းထုရေးခြစ်သော(သူ)။ ❼ ဝယ်ယူသော(သူ)။ ❶ မွှေနှောက်သော(သူ)။ ❷ (နဲ့သားကို)မွေးရနံ့ ထွက်လာရန် လက်ဖဝါးနှစ်ဖက်ဖြင့် ပွတ်နယ်သော(သူ)။

[بُولُ] [بُولُ] (ج) [بَاكَ] (م) [بَوَكٌ - بِيَكٌ] (ج) [بُولُ] ပူးပေါင်းဆက်ဆံသည်။ ရောနှောပေါင်းဖော်သည်။

[بَاكَ] ကြံရာမရဖြစ်သည်။ [أَلْبَاكَ] အလွန်တုတ်ခိုင်ကြီးမားသော စွန်ပလွံပင်။ [بُولُ] (ج) [بَوَكٌ] သန့်ရှင်းသပ်ရပ်သူ။ ဝင့်ဝါမော်ကြားသူ။

❶ [فُلَانٌ] ❷ ကျင်ငယ်စွန့်သည်။ ❸ သားသမီးပေါများသည်။ ❹ အရည်ပျော်သည်။

[بُولُ] ❶ ကျင်ငယ်စွန့်ခြင်း။ ❷ သားသမီးပေါများခြင်း။ ❸ အရည်ပျော်ခြင်း။

[بَاكَ] ❶ ကျင်ငယ်စွန့်သော(သူ)။ ❷ သားသမီးပေါများသော(သူ)။ ❸ အရည်ပျော်သော(အရာ)။

[أَبَالَ] ကျင်ငယ်စွန့်စေသည်။ ဆီးရွှင်စေသည်။

[بُولُ] ကျင်ငယ်စွန့်သည်။ ဆီးသွားသည်။ [بُولُ] ကျင်ငယ်စွန့်သည်။ ဆီးသွားသည်။ [أَسْتَبَالَ] ကျင်ငယ်စွန့်စေသည်။ ဆီးရွှင်စေသည်။ ဆီးဖြူသည်။ [أَسْتَبَالَ الطَّيِّبُ الرِّيحُ] ဆရာဝန်က ဆီးစစ်ဖို့ လူနာဆီက ဆီးကို တောင်းတယ်။

[أَبَالَ] ❶ အခြေအနေ။ အဆင့်အတန်း။ ❷ အရေးကိစ္စ။ [أَبَالَ] အလွန်အရေးပါသောကိစ္စ။ ❸ စိုးရိမ်ရသော။ ❹ မျှော်လင့်ချက်။ ❺ ပုဆိန်။ ❻ ဝေလငါးကြီး။

[أَبَالَ] ❶ အလွန်ထူသောအိပ်။ ❷ ဘေ

ထုပ်။

[أَبْوَال] ဆီးမကြာခဏသွားသည့်ရောဂါ။
ဆီးလွန်ရောဂါ။

[أَبْوَال] ဆီး။ ကျင်ငယ်။ သေ။ (ج)။
[أَبْوَال] ဆီးမကြာခဏသွားသူ။ ဆီးတ
စက်စက်ယိုကျသူ။

[أَبْيَال] ဆီးထွက်သည့်အပေါက်။ ကျင်
ငယ်ပေါက်။ ဆီးလမ်းကြောင်း။

[أَبْيَال] ဆီးရွှင်စေသည့်အရာ။
[كثرة الشراب مَبْوَال] ရေကို များစွာသောက်
ခြင်းသည် ဆီးရွှင်စေသည်။

[أَبْيَال] ဆီးအိုး။ သေးအိုး။ သေးခွက်။
[مَبَاوِل] (ج)။

❶ [بَوْم - أَبْوَام] (ج)။ ဖီးကွက်။ [أَبْوَمَة]
[أَبْوَام] အလွန်ဆူညံသူ။

❷ [بَان -] သူ့ထက်သာအောင် ကျေးဇူးပြု
သည်။ ထောက်ညှာမှု၌ သူ့ထက်သာပိုသည်။
[بُون] သူ့ထက်သာအောင် ကျေးဇူးပြု
ခြင်း။ ထောက်ညှာမှု၌ သူ့ထက်သာပိုခြင်း။

[أَلْبَان] အပင်တစ်မျိုး။

[بُون - بُون] (ج)။ ရွက်ဖျင်တစ်ခုတိုင်း။
[أَبْوَنَة]။

[أَبْيُون - أَبْيُون] အရာနှစ်ခုကြား အကွာအဝေး။

❸ [بَاء -] အထိတ်တလန့် အော်ဟစ်သည်။
❶ ပိန်သည်။ ❷ သတိရှိသည်။ နိုးကြားဖြတ်
လတ်သည်။ ❸ ကျိန်ဆဲသည်။

[بَوْه] အထိတ်တလန့် အော်ဟစ်ခြင်း။

❶ ပိန်ခြင်း။ ❷ သတိရှိခြင်း။ နိုးကြားဖြတ်
လတ်ခြင်း။ ❸ ကျိန်ဆဲခြင်း။

[السَّيْلُ الشَّجَرَة] [أَسْتَبَاه] ရေစီးက သစ်
ပင်ကို အမြစ်မှ ကျွတ်ထွက်အောင် တိုက်စား
သွားသည်။

[أُسْتَبِيَه الرَّجُل] [أُسْتَبِيَه] ရူးသွပ်သည်။

[أَلْبَاه] ❶ ထိမ်းမြားမှု။ ❷ ကာမစပ်ယှက်
မှု။

[أَلْبَاهَة] ❶ ထိမ်းမြားမှု။ ❷ ကာမစပ်ယှက်
မှု။

[أَبْوَه] ❶ ဒီးဒုတ်ငှက်။ ❷ အတောင်ကျွတ်
နေသော သိမ်းငှက်။

[أَبْوَهَة] ❶ ဦးနှောက်မပြည့်သူ။ ❷ ပျံလွင့်
နေသော သားမွေး။ ❸ ပျံလွင့်နေသော ဖုံမှုံ။

❹ [أَبْوَاه] ❶ ကုလားအုတ်ပေါက်စ။ ❷ ကု
လားအုတ်ပေါက်စ၏သားရေ၌ မြက်၊
ကောက်ရိုးစသည်ကို သွပ်၍ ကုလားအုတ်
ပေါက်စ သဏ္ဌာန်ပြုလုပ်ထားသောအရုပ်။
(ယင်းအရုပ်ကို ကုလားအုတ်မ နို့ချပေးရန်အ
တွက် အသုံးပြုသည်။) ❸ ပြာ။ ❹ လူနံလူ
အ။ [أَبْوَاه] (ج)။

[أَبْوَيْ] လူနံလူအ။

❺ [أَبْوَيْ] နံရံ၊ သစ်သားတို့ကို ပွတ်ရသော
ရေနံချေး။ ပေါလစ်စသည်။

❻ [أَلْبَيْتَة] [ب و ا] ကြည့်။

❼ [أَبَاب -] ကန်ထဲသို့ရေဝင်ရန် မြောင်းဖောက်
သည်။

[أَبَاب] ကန်ထဲသို့ရေဝင်ရန် မြောင်းဖောက်
ခြင်း။

[أَبَاب] ❶ ကန်ထဲသို့ရေဝင်ရန် ဖောက်ထား
သောမြောင်း။ ❷ ကန်မှရေဖောက်ထုတ်ရန်

ပြုလုပ်ထားသောအပေါက်။

[الْبَيْتَةُ] ❶ ကန်ထဲသို့ရေဝင်ရန် ဖောက်ထား

သောမြောင်း။ ❷ ကန်မှရေဖောက်ထုတ်ရန်

ပြုလုပ်ထားသော အပေါက်။ ❸ ပေါင်းအိုး။

❹ [بَابُ] ❶ ညရောက်သည်။ ❷ တစ်ည

တာကုန်ဆုံးသွားသည်။ ❸ ညဌ်နေထိုင်

သည်။ ❹ ညခိုသည်။ ❺ ညသိပ်သည်။ ❻

ထိမ်းမြားလက်ထပ်သည်။ ❼ ညဌ်ပြုလုပ်

သည်။ ❽ နားခိုစခန်းချသည်။

[بَيْتٌ - بَيْتٌ - مَبِيتٌ - مَبَاتٌ] ❶ ညရောက်ခြင်း။

❷ တစ်ညတာ ကုန်ဆုံးသွားခြင်း။ ❸ ညဌ်နေ

ထိုင်ခြင်း။ ❹ ညခိုခြင်း။ ❺ ညသိပ်ခြင်း။

❻ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်း။ ❼ ညဌ်ပြုလုပ်

ခြင်း။ ❽ နားခိုစခန်းချခြင်း။

[بَابُ] ❶ ညရောက်သော။ ❷ တစ်ည

တာကုန်ဆုံးသွားသော။ ❸ ညဌ်နေထိုင်

သော။ ❹ ညခိုသော။ ❺ ညသိပ်ထား

သော။ [مَاءُ بَابٍ] ညတစ်ညလုံး ဤအတိုင်း

ပစ်ထားသောရေ။ ❻ ထိမ်းမြားလက်ထပ်

သော။ ❼ ညဌ်ပြုလုပ်သော။ ❽ နားခိုစခန်း

ချသော။

[بَابُ] ❶ တစ်ညတာကုန်ဆုံးသွားစေ

သည်။ ❷ ညဌ်နေထိုင်စေသည်။ ❸ ညခို

စေသည်။ ❹ ညသိပ်ထားသည်။ ❺ ထိမ်း

မြားလက်ထပ်စေသည်။ ❻ ညဌ်ပြုလုပ်စေ

သည်။ ❼ နားခိုစခန်းချစေသည်။

[بَيْتٌ] ❶ [بَيْتٌ] အိမ်ဆောက်သည်။

❷ တစ်ညတာကုန်ဆုံးသွားစေသည်။ ❸ ညဌ်

နေထိုင်စေသည်။ ❹ ညဌ်ပြုလုပ်သည်။ ❺

ညသိပ်ထားသည်။ ❻ [الشَّيْءُ] ❶ ညဌ်စီမံဆောင်

ရွက်သည်။ ﴿وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّنُونَ﴾ အလ္လာဟ်

အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ ညအချိန်၌ ဆွေး

နွေးတိုင်ပင်ကြသည်များကို မှတ်သားထား

တော်မူသည်။ ❷ ညဌ်ပြုလုပ်သည်။ ❸ ညဌ်

ရည်စူးသည်။ ﴿لَا صِيَامَ لِمَنْ لَمْ يَبَيِّنِ الصِّيَامَ﴾

ညဌ် ဆွီယာမ်ဥပုသ်စောင့်ရန် ရည်စူးမူမပြု

သူအဖို့ ဆွီယာမ်ဥပုသ် အထမမြောက်။

❹ ညဌ် ရုတ်တရက် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်

သည်။ ❺ [النَّخْلَةُ] (စွန်ပလွံပင်ကို)အ

ကိုင်းအလက်များကို သုတ်သင်ရှင်းလင်း

သည်။

[بَيْتٌ] ❶ [بَيْتٌ] အိမ်ဆောက်ထား

သည်။ ❷ တစ်ညတာ ကုန်ဆုံးသွားသည်။

❸ ညဌ်နေထိုင်သည်။ ❹ ညဌ်ပြုလုပ်ထား

သည်။ ❺ ညသိပ်ထားသည်။ ❻ ညဌ်စီမံ

ဆောင်ရွက်ထားသည်။ ❼ ညဌ်ပြုလုပ်ထား

သည်။ ❽ ညဌ်ရည်စူးထားသည်။ ❾ ညဌ်

ရုတ်တရက် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မိသည်။

❿ [النَّخْلَةُ] (စွန်ပလွံပင်)အကိုင်းအလက်များ သုတ်

သင်ရှင်းလင်းထားသည်။ ❿ [الْمَرْأَةُ]

(အမျိုးသမီး)အိုးအိမ်နှင့် လင်သားကို ရရှိပိုင်

ဆိုင်သည်။ ❿ [الطَّعَامُ] အစားအစာကို

ညမအိပ်မီ စားသည်။ ❿ [الرَّجُلُ] သူ့

လိုအပ်ချက်ကို မဖြည့်ပဲ ပစ်ထားသည်။

[الْبَيْتُ] ညသန်းခေါင်၌ ရုတ်တရက်ဖြစ်

သော။ [الْبَيْتُ] သူ့ဆီ ညသန်းခေါင်၌ ရုတ်

တရက်ရောက်ရှိလာသည်။ [الْبَيْتُ الشَّعْوَى]

အေးချမ်းငြိမ်သက်သော ဆောင်းကာလ။

အိပ်စက်အနားယူရန် အကောင်းဆုံး အေးချမ်းသည့်ကာလ၊ အခြေအနေ။

[الْبَيْتُ] ❶ အိမ်။ ❷ ကအိပ်စက်ကျောင်းတော်။ ❸ သင်္ချိုင်း။ ❹ [بَيْتُ اللَّهِ] ဗလိဝတ်ကျောင်းတော်။ ❺ [بَيْتُ الرَّجُلِ] နီးမယား။ ❻ အိမ်သူအိမ်သား။ ❼ [بَيْتُ الشَّعْرِ] ကဗျာလင်္ကာအပိုဒ်။ (ج) [بُيُوتٌ-أَيَّاتٌ]။

[الْبَيْتُ] ရိက္ခာ။

[الْبَيْتَةُ] ❶ ရိက္ခာ။ ❷ ညဉ့်နေထိုင်သည့်ပုံစံ၊ အခြေအနေ။

[الْبُيُوتُ] ❶ ညဉ့် အရေးတကြီးဆောင်ရွက်ရသောကိစ္စ။ ❷ ညသိပ်ထားသောအရာ။ [الْبُيُوتَةُ] သွားပေါက်ချိန်မှစ၍ သေသည်တိုင် မကျွတ်သောသွား။

❸ [بَيْحٌ] တိုးတိုးတိတ်တိတ် အသိပေးသည်။ မဆိုင်သူ မကြားအောင် တိုးတိုးပြောသည်။ [الْبَيْحَانُ] တိုးတိုးတိတ်တိတ် အသိပေးသူ။ မဆိုင်သူ မကြားအောင် တိုးတိုးပြောသူ။

❹ [بَادٍ] ❶ ပျက်သုဉ်းသည်။ ပျက်စီး၍ အစတိုးသွားသည်။ ❷ [بَتِ الشَّمْسُ] နေဝင်သည်။

[بَيْدٌ-بَيَّادٌ-يُّوَدٌ] ❶ ပျက်သုဉ်းခြင်း။ ပျက်စီး၍ အစတိုးသွားခြင်း။ ❷ (နေ)ဝင်ခြင်း။

[أَبَادٌ] ပျက်သုဉ်းစေသည်။ ပျက်စီး၍ အစတိုးသွားစေသည်။

[الْبَيْدُ] သိမ်ဖျင်းယုတ်ညံ့သော(အရာ)။ [الْبَيْدَاءُ] မြေပြန့်လွင်ပြင်။ လွင်တီးခေါင်။ [بَيْدٌ] (ج)။

[الْبَيْدَانَةُ] တောမြည်းရိုင်း။

[بَيْدًا] ❶ သို့သော်။

[هُوَ كَثِيرُ الْمَالِ بَيْدًا أَنْ يَخِيلَ] သူဟာချမ်းသာတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူဟာတွန့်တို စေးနဲတယ်။

❶ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်။

❷ [أَنَا أَفْصَحُ الْعَرَبِيَّةِ أَنْتَ مِنْ قُرَيْشٍ وَتَشَأْتُ مِنْ بَنِي سَعْدِ]

ကျွန်ုပ်သည် အရပ်များတွင် စကားအရာ၌ အပြောင်မြောက်ဆုံး ပြောနိုင်သူဖြစ်သည်။ အကြောင်းကား ကျွန်ုပ်သည် ကုရိုင်းရ်မျိုးနွယ်မှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားလာပြီး စအဒ်မျိုးနွယ်၌ ကြီးပြင်းလာခဲ့သူဖြစ်သည်။

[الْمُعِيدُ] ပိုးသတ်ဆေး။

❸ [يُنْدِرُ] ဂျုံစေ့ကို ကောက်လှိုင်းမှ ဖွတ်နှယ်ထုတ်ယူသည်။ ကောက်လှိုင်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ထုရိုက်၍ ဂျုံစေ့ကို ချွေသည်။

[الْيَنْدِرُ] ❶ ကောက်လှိုင်းမှ ဖွတ်နှယ်ထုတ်ယူထားသော ဂျုံစေ့။ ကောက်လှိုင်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ထုရိုက်၍ ချွေယူထားသောဂျုံစေ့။ ❷ ဂျုံစေ့ကို ဖွတ်နှယ်သည့်နေရာ၊ တလင်း။ (ج) [يَبَادِرُ]။

❸ [الْيَبْدُقُ] ❶ ခြေလျင်တပ်သား။ ❷ ခရီးလမ်းပြ။ လမ်းညွှန်။ (ج) [بَيَادِقٌ-بَيَادِقَةٌ]။

❹ [الْيَبْدُقُ] ❶ ခြေလျင်တပ်သား။ ❷ ခရီးလမ်းပြ။ လမ်းညွှန်။

❺ [الْبَيْرَةُ] ဘီယာ။

❻ [الْبَيْرَقُ] အလံ၊ ကြီးမားသော အလံ။ (ج) [بَيَارِقٌ]။

❼ [الْبَيْرِمُ] [بِرْم] ကြည့်။

❽ [بَازٍ] ❶ ပျက်သုဉ်းသည်။ ပျက်စီး၍ အစတိုးသွားသည်။ ❷ ယိမ်းယိုင်သည်။ တိမ်းပါးသည်။

၉ ဗျက်သုဉ်းခြင်း။ ဗျက်စီး၍ အ
 စတုးသွားခြင်း။ ၁၀ ယိမ်းယိုင်ခြင်း။ တိမ်းပါး
 ခြင်း။

❶ [الْبَيِّنَاتُ] ❷ ထွန်းယက်သူ။ ❸ သားကောင်
ကို ဖမ်းရန်အတွက် မွေးမြူထားသော သိန်း
ငှက်ကို ဆောင်သားသောမုဆိုး။ (ج) [بَيِّنَاتُ]

ကောင်ကို ဖမ်းရန်အတွက် မွေးမြူထားသော သိန်းငှက်ကို ဆောင်ထားသောမုဆိုး(မိန်းမ)။

❶ ကြီးမား၍ တုတ်သောတုတ်။

[أَلْبِزْرُ] ❶ ခဝါသည်တုတ်။ (အဝတ်ဖွတ်
 လျော်ရာ၌ အသုံးပြုသောတုတ်)။ ❷ ကြီးမား
 ၍ တုတ်သောတုတ်။ (ج)[رُبَا]။

[الْيَزْرَةَ] ငှက်ရဲ၊ သားရဲတို့၏သဘာဝနှင့်
 ၎င်းတို့၏သားကောင်ကို ဖမ်းဆီးနိုင်စွမ်းရည်
 ကို လေ့လာသည့်ပညာ။ [الْبَزْزَةَ]

❁ [بَاسَ] ❁ မောက်မာရိုင်းစိုင်းသည်။ ❁
ဝင့်ဝါသည်။ မော်ကြွားသည်။

[بَيْسُ] ❶ မောက်မာရိုင်းစိုင်းခြင်း။ ❷
 ဝင့်ဝါခြင်း။ မော်ကြွားခြင်း။

၂၂ (ကကမ) [إِبْتِذَاجَةً] ❶ [بَاضَ] ❷
 သည်။ ❸ [بَاضَتِ الْأَرْضُ] ❹ ❶
 ပေါက်ရောက်သည်။ ❷ [تَيَّدَ] ❸ လက်ဖေါ
 ယောင်သည်။ ❹ [إِتِّسَحَابُ] ❺ မိုးရွာသည်။
 ❶ [الْحُرُّ] ❷ အပူချိန် မြင့်မားခြင်းထန်သည်။
 ❸ [الْعُودُ] ❹ (သစ်ချောင်း၊ သစ်ကိုင်း)ခြောက်
 သွေ့သည်။ ❺ [غُلَانٌ بِالْمَكَانِ] ❻ နေထိုင်သည်။
 ❷ [الْقَوْمُ] ❸ (၎င်း)ထွက်ပြေးသည်။ ❹
 တို့(ထံ)ဝင်ရောက်ရှိလိုသည်။ အကောအကုယံ

ယူသည်။ ❶ [فُلًا](သု.ထက်)ဖြူသည်။

[بيض] ● (ကြက်မ)၃ ဥခြင်း။ ● (မေမှ)

အပင်များ ပေါက်ရောက်ခြင်း။ ၃ (လက်)ဖေါ
ယောင်ခြင်း။ ၄ မိုးရွာခြင်း။ ၅ အပူချိန် မြင့်
မားပြင်းထန်ခြင်း။ ၆ (သစ်)ချောင်း၊ သစ်
ကိုင်း)ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ၇ နေထိုင်ခြင်း။ ၈
ထွက်ပြေးခြင်း။ ၉ ဝင်ရောက်ခိုလှုံခြင်း။ အ
ကာအကွယ်ယူခြင်း။ ၁၀ (သူ့ထက်)ဖြူခြင်း။
[بَيْضٌ - بَيَّوْضَ] ၂ ၂သော(ကြက်မ)။(ج) [بَيْضٌ -
بَيَّوْضَ] ၁၁ [بَيَّوْضَ - بَيْضٌ]

အသားဖြူသော [أَبَاضَ] ❶ အသားဖြူသော ကလေးကို ဖွားမြင်သည်။ ❷ အဖြူရောင် ဖြစ်သည်။ ❸ ခြောက်သွေ့သည်။ ❹ အကာ အကွယ်ယူသည်။ ခိုလှုံသည်။

[အိဗ်] အသားဖြူသော ကလေးကို ဖွားမြင်သည်။

[بَاضًا] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မည်သူပို၍
အသားဖြူကြောင်း ပြိုင်ဆိုင်သည်။ ❷ အော်
ဟစ်ရန်တွေ့သည်။

[بَيْضٌ] ❶ အဝတ်အဖြူ ဝတ်ဆင်သည်။
 ❷ [بِاتِّعَيْنَ] မျက်စိ တိမ်ဖုံးသည်။ မှိုဝါးဝါး
 ဖြစ်သည်။ ❸ [الشَّيْءَ] အဖြူရောင်ဆိုး
 သည်။ ❹ [الْجِدَارَ] နံရံကို ထုံးကိုင်သည်။
 ❺ [الْأَبْءَ] ခွက်ကို ဖြည့်သည်။ ❻ [الْحَاسَ]
 ကြေးကို သံဖြူကွပ်သည်။ ❼ [الرَّيَّالَةَ] စာ
 ကို နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်ရေးသည်။

[إِبْتِاضٌ] ❶ သံခမောက် ဆောင်းသည်။
စစ်သားများဆောင်းသော သံဦးထုပ်ကို
ဆောင်းသည်။ ❷ အကာအကွယ် ယူသည်။

ခိုလှုံသည်။

[اَبْيَضَ] ❶ အဖြူရောင်ဖြစ်သည်။ ❷

[الْوَجْهَ] မျက်နှာ ကြည်လင်ဝင်းပသည်။

ပျော်ရွှင်ပြီးရယ်သည်။

[اِبْيَاضَ] တဖြည်းဖြည်း ဖြူလာသည်။

[الْاَبْيَضَ] ❶ အဖြူရောင်၊ ❷ ငွေသတ္တု၊ ❸ ဓါး။

❹ [وَجْهٌ يَبْيَضُ] ကြည်လင်ပြီးရွှင်သော(မျက်နှာ)။ ❺ [مَوْتُ اَبْيَضَ] မတ်စားရပဲ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်သေဆုံးမှု။

[ج] [يَبْيَضُ]။

[الْاَبْيَضَانِ] ❶ ရေနံနီ၊ ❷ ရေနံမုန့်၊ ❸ နှစ်ရက်၊ ❹ နှစ်လ။ [مَارَ اَيْتُهُ مَذْاَبْيَضَانِ] ကျွန်တော် သူ့ကိုမတွေ့တာ နှစ်ရက်၊ သို့မဟုတ် နှစ်လရှိပြီ။

[الْبَيَاضَ] ❶ အဖြူရောင်၊ ❷ နို့၊ ❸ အကြေးခွံမရှိသော ငါးတစ်မျိုး။ ❹ ပလာစတစ်။

စာရွက်အလွတ်။ [اَتَيْتُهُ وَاقْوَيْتُ] မင်းနဲ့စာရွက်အလွတ်တစ်ရွက် ငါ့ဆီယူခဲ့။ ❶ အဆီ၊ ❷

[الْبَيَاضُ مِنَ الْجِلْدِ] အမွေးမပေါက်သော အရေပြား။ ❸ [الْبَيَاضُ مِنَ الْاَرْضِ] အဆောက်အဦးမရှိသော မြေလွတ်။ (م) [الْبَضَاءُ]။

[الْبَيْضَاءُ] ❶ အဖြူရောင်။ ❷ နေ၊ ❸ ဂျုံ။

❹ အိုး၊ ခွက်။ ❺ မုဆိုး၏အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း၊ ဖိုက်၊ ညွတ်၊ ကြိုးကွင်းစသည်။

❻ [الْبَيْضَاءُ اللَّيْلَةُ] တစ်ညလုံးလသာသောည။

❼ [الْبَيْضَاءُ] အဆောက်အဦးမရှိသောမြေလွတ်။ အပင်မပေါက်သောမြေ။ ❶

[الْبَيْضَاءُ] သဘောရှိဖြင့် ပေးကမ်းချီးမြှင့်မှု။

❷ [الْحُجَّةُ الْبَيْضَاءُ] အလွန်ခိုင်မာသော အ

ထောက်အထား။ ❶ ❷ [الْبَيْضَاءُ] အိုး၊ ခွက်။

(ج) [يَبْيَضُ]။

[الْبَيْضَةُ] ❶ ဥ၊ ❷ ဝှေးစေ့၊ ❸ စစ်သားများ

ဆောင်းလေ့ရှိသော သံခမောက်။ ❹ အကြိတ်

အဖု၊ ❺ မူလရင်းမြစ်၊ ဗီဇ၊ ❻ ဗဟို၊ အလယ်

ဗဟို။ ❼ [اَفْرَختَ يَبْيَضُهُ] သူ့ရဲ့လျှို့ဝှက်ချက်

ပေါက်ကြားသွားသည်။ ❶ [بَيْضَةُ الصَّيْفِ] နွေရာသီ၏ အပူပြင်းထန်မှု (ج) [يَبْيَضُ - يَبْوُضُ]။

[الْبَيَاضَ] ❶ အဝတ်ဖြူကို ဝတ်ဆင်ထားသူ။

❷ ကြက်ဥ၊ ဘဲဥစသည်ကို ရောင်းသူ။ ❸

ပန်းရံအလုပ်ကို လုပ်သူ။ ❹ အိမ်၊ နံရံ စ

သည်ကို ထုံးသုပ်သူ။ ❶ ကြေးကို ငွေရည်

လောင်းသူ။

[الْمُبْيَضُ] ❶ အဝတ်ဖြူကို ဝတ်ဆင်ထားသူ။

❷ ကြက်ဥ၊ ဘဲဥစသည်ကို ရောင်းသူ။ ❸

ပန်းရံအလုပ်ကို လုပ်သူ။ ❹ အိမ်၊ နံရံ စ

သည်ကို ထုံးသုပ်သူ။ ❶ ကြေးကို ငွေရည်

လောင်းသူ။

[الْمُبْيَضَةُ] အိမ်ဗာစီမင်းအစိုးရကို တော်လှန်သော စနဝိဂုဏ်း။

❶ [يَبْطِرُ] တိရစ္ဆာန်၏ခွါကို ခွဲ၍ဆေးထည့်သည်။

[تَبْطِرُ] တိရစ္ဆာန်၏ခွါကို ခွဲ၍ဆေးထည့်သည်။

[الْبَيْطَارُ] ❶ တိရစ္ဆာန်၏ခွါကို ခွဲ၍ဆေးထည့်သူ။ ❷ ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်သူ။

(ج) [يَبْطِئِرُ]။

[الْبَيْطَرُ] ❶ တိရစ္ဆာန်၏ခွါကို ခွဲ၍ဆေးထည့်သူ။ ❷ ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်သူ။

[بَيَّاطِرَةٌ] (ج)

[الْبَيْطَرَةُ] တိရစ္ဆာန်၏ခွံကို ခွဲ၍ဆေးကုစားသည့်အလုပ်။

❖ [بَاظ -] ပြန်လည်ဖြိုးလာသည်။

[بَيَّظُ] ပြန်လည်ဖြိုးလာခြင်း။

[الْبَيْظُ] ပုရွက်ဆိတ်၏ဥ။

❖ [بَاَعَ -] ❶ ရောင်းသည်။ ❷ ဝယ်သည်။

[بَيْع] ❶ ရောင်းခြင်း။ ❷ ဝယ်ခြင်း။

[بَائِع - بَيَّاع] (ج) ❶ ရောင်းသူ။ ❷ ဝယ်သူ။

[بَاَعَةٌ]

[بَاَعَ] ❶ ရောင်းရန်ပြောသည်။ ❷ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် တင်ဆက်ပြသထားသည်။

[بَاَيْع] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ရောင်းဝယ်သည်။ ❷ ကတိပြုသည်။ သစ္စာပြုသည်။

[بَاَيْعًا] ❶ ဝယ်ယူသည်။ ❷ ကိုယ်စားဝယ်သည်။

[بَاَيْعًا] ❶ ရောင်းထားသည်။ ❷ ရောင်းခြင်းခံရသည်။ ❸ အရောင်းသွက်သည်။ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝယ်လိုအားမမျှပဲရှိသည်။

[تَبَاَيْع] ❶ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ကျေနပ်စွာ ကတိပြုသည်။ ❷ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အရောင်းအဝယ် ကတိထားသည်။

[اِسْتَبَاعَ] မိမိအားရောင်းရန် တောင်းဆိုသည်။

[اِلْبَيْاعَةُ] ကုန်ပစ္စည်း၊ အရောင်းအဝယ်ပစ္စည်း။

[اَلْبَيْعُ] အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်မှု။ (ج)

[بُيُوع]

[اَلْبَيْعَةُ] တာဝန်ယူမှု၊ ကတိသစ္စာပြုမှု။

[اَلْبَيْعَةُ] ခရစ်ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း။ (ج)

[بَيْع]

[اَلْبَيْوَع] အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ။

[اَلْبَيْعُ] ❶ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ။ ❷ ဈေးသည်။ ❸ ဈေးတင်ရောင်းသူ။

❖ [بَاَغ -] ❶ ထကြွသည်။ သောင်းကျန်းသည်။ [اَلْدَّمُ] သွေးကြွသည်။ ❷ ပျက်စီးသည်။

[بَيْغ] ❶ ထကြွခြင်း။ သောင်းကျန်းခြင်း။

❷ ပျက်စီးခြင်း။

[تَبَيْغ] ❶ ထကြွသည်။ သောင်းကျန်းသည်။ သွေးဆိုးသည်။ ❷ [اَلْمَاءُ] ရေလှိုင်းထသည်။ ❸ [اَللَّبَنُ] နို့ရည်အထွက် သန့်သည်။ ❹ [اَلْعَلَيْهِ اَلْاَمْرُ] ခက်ခဲရှုတ်ထွေးသည်။

[اَلْبَيْغُ] သွေးအားကောင်းသဖြင့် နှုတ်ခမ်းနီနေခြင်း။

❖ [بَيْقَر] ❶ တစ်နေရာမှ အခြားတစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သည်။ ❷ တောအရပ်မှ မြို့အရပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သည်။ ❸ မောပန်းသည်။ ပင်ပန်းငြီးငွေ့သည်။ ❹ ပျက်စီးသည်။ ❺ ပျက်စီးသည်။ ❻ ဥစ္စာပစ္စည်းစုဆောင်းမှု၌ လောဘကြီးသည်။ အတ္တကြီးသည်။ ❼ သံသယဝင်သည်။ သို့လောသို့လောဖြစ်သည်။ ❽ [اَلْفَرْسُ] (မြင်း)

ရှေ့ခွါထိပ်ဖြင့်ရပ်သည်။ ❶ [فِي الْعُورِ] ရန်သူရှေ့၌ ဒူးထောက်အညံ့ခံလွယ်သည်။ စိတ်ဝါတ်ပျော့ညံ့သည်။ ❷ ❷ [الْمَكَانَ] နေထိုင်ရာနေရာ အဖြစ်သတ်မှတ်သည်။

[تَبَيَّرَ] ကျယ်ဝန်းသည်။

[الْبَيْقَرُ] အဝတ်အထည်ယက်လုပ်သူ။ (ج)

[بَيَّاقَرُ]။

[الْبَيْقَرَةُ] အလွန်ကျယ်၍ကြီးသောအိုးကြီး။

❶ [الْبَيْلَمُ] ❶ အပင်တစ်မျိုး၏ အတွင်းသားရှိ အမြှင့်၊ လျော်မြင့်။ ❶ သစ်များကို ခွဲဖြတ်ရာ၌ အသုံးပြုရသော သံဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့် သပ်ချောင်း။

❶ [أَلْبَسَارَ سَتَانِ] ဆေးခန်း။ ဆေးကုသရာဌာန။

❶ [بَانِ] ❶ ဝေးကွာသည်။ ကင်းကွာသည်။

❶ ကွာရှင်းပြတ်စဲသည်။ ❶ လက်ထပ်ထိမ်းမြားသည်။ ❶ ခရီးထွက်သည်။ ထွက်ခွါသည်။ ❶ အထင်အရှား ထိုးထိုးထောင်ထောင်ဖြစ်သည်။ ❶ သီးခြား အမှတ်တရ လက်ဆောင်ရသည်။ ❶ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်။ ❶ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။ ❶ ဖြတ်တောက်သည်။ ❶ ❶ စွန့်ခွါသည်။

[بَيْنَ - بَيُونُ - بَيْنُونَةُ] ❶ ဝေးကွာခြင်း။ ကင်းကွာခြင်း။

❶ ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း။ ❶ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း။ ❶ ခရီးထွက်ခြင်း။ ထွက်ခွါခြင်း။ ❶ အထင်အရှား ထိုးထိုးထောင်ထောင်ဖြစ်ခြင်း။ ❶ သီးခြား အမှတ်တရလက်ဆောင်ရခြင်း။ ❶ ပေါ်လွင်ထင်ရှားခြင်း။ ❶ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေခြင်း။ ❶ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❶ ❶ စွန့်ခွါသည်။

[بَانٍ] ❶ ဝေးကွာသော(သူ၊ အရာ)။ ကင်းကွာသော(သူ၊ အရာ)။ ❶ လင်နှင့်မယား အကွာဖြစ်စေသော(ကွာရှင်းမှု)။ လင်ယောက်ျားနှင့် ကွာရှင်းထားသောမိန်းမ။ ❶ လက်ထပ်ထိမ်းမြားသော(သူ)။ ❶ ခရီးထွက်သော(သူ)။ ထွက်ခွါသော(သူ၊ အရာ)။ ❶ အထင်အရှား ထိုးထိုးထောင်ထောင်ဖြစ်သော(အရာ)။ ❶ သီးခြားအမှတ်တရလက်ဆောင်ရသော(သူ)။ ❶ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော(အရာ)။ ❶ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသော(သူ၊ အရာ)။ ❶ ဖြတ်တောက်သော(သူ၊ အရာ)။ ❶ ❶ စွန့်ခွါသော(သူ)။

[بَيْنَ] ထင်ရှားစေသော(သူ၊ အရာ)။

[بَانٍ] ❶ ထင်ရှားသည်။ ပေါ်လွင်သည်။

❶ ဆိုလိုရင်းကို ထိမိပြောင်မြောက်စွာပြောဆိုနိုင်သည်။ ❶ ခွဲခြားထားသည်။ ကွဲကွာစေသည်။ ❶ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။ ❶ ထိမ်းမြားသည်။ လက်ထပ်သည်။ ❶ [وَلَدَ بَيْلًا] (မိမိ၏သားသမီးများအနက် သားသမီးတစ်ဦးကို)သီးခြားပေးကမ်းသည်။

[بَانٍ] ❶ စွန့်ခွါသည်။ ❶ ဆန့်ကျင်သည်။ အတိုက်အခံလုပ်သည်။

[بَيْنَ] ❶ ထင်ရှားသည်။ ပေါ်လွင်သည်။

❶ ထွက်ပြုစဖြစ်သည်။ [الشَّجَرُ] သစ်ပင်၌ ရွက်နုများထွက်သည်။ ❶ ထွက်ပေါ်သည်။ ❶ ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ❶ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးသည်။

[بَانٍ] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး စွန့်ခွါသည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ကျောခိုင်းထွက်ခွါသည်။

● ကွဲပြားခြားနားသည်။

[بَيْنَ] ● ထင်ရှားလာသည်။ ပေါ်လွင်သွားသည်။ ● ရှင်းလင်းပြတ်သားသော အဖြေတစ်ခုရသည်အထိ အသေအခြာ စဉ်းစားသုံးသပ်သည်။

[اِسْتَبَانَ] ● ထင်ရှားသည်။ ပေါ်လွင်သည်။ ● ရှင်းလင်းစေသည်။ မရှင်းသောကြောင့် ရှင်းခိုင်းသည်။ ● သိရှိသွားသည်။

[اَلْبَيِّنَةُ] သားသမီးများအနက် တစ်ဦးကို အထူးပြုပေးကမ်းသော အမှတ်တရပစ္စည်း။

[اَلْبَانُ] ကြည့်[بَو]

[اَلْبَانَةُ] ကြည့်[بَو]

[اَلْبَيَانُ] ● အထောက်အထား။ ● ပြောင်မြောက်သောအရေးအဖွဲ့။ ● လိုရင်းကို ထိမိ၍ လှပစွာတန်ဆာဆင်ပြောဆိုသောစကား။ ● အလင်္ကာ၊ ရသများဆိုင်ရာ စာပေပညာရပ်။

[اَلْبَيَانُ] စန္ဒယား။

[اَلْبَيَانِلَا] ဂီတတူရိယာတစ်မျိုး။

[اَلْبَيَانِيَّةُ] အုမိုက်ယဟ်ခေတ်နှောင်းပိုင်း၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ရှီအဟ်အုပ်စုတစ်ခု။ ဘယာနစ်နစင်မ်အာန်တမီဇီ၏နောက်လိုက်များ။

[بَيْنَ] ● ကြားမှာ၊ နှစ်ခုအကြား၌။

[جَلَسْتُ بَيْنَ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ] ကျွန်တော် မုဟမ္မဒ်နဲ့ အလီတို့ကြားမှာ ထိုင်ခဲ့တယ်။ ● အလယ်မှာ။ [جَلَسْتُ بَيْنَهُمَا] ကျွန်တော် သူတို့အလယ်မှာထိုင်ခဲ့တယ်။

[بَيْنَمَا - بَيْنَا] ● အတောအတွင်း။

[بَيْنَمَا نَحْنُ جَلَسْنَا] ကျွန်တော်တို့ ထိုင်နေစဉ်

အတောအတွင်း။

[اَلْبَيْنُ] ● ကွဲကွာမှု။ ● ချစ်ခင်ရင်းနှီးသောအားဖြင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်မှု။ သို့မဟုတ် ငြိုးသူရန်ဘက်အသွင်ဖြင့် ပတ်သက်မှု။

[اَلْبَيْنُ] ● ဘက်။ ရှုထောင့်။ ● မျက်စိတစ်ဆုံး အကွာအဝေး။

[اَلْبَيُونُ] ကျယ်ဝန်းနက်နိုင်းသော (ရေတွင်း)။

[اَلْبَيْنُ] ● ထင်ရှားသော(အရာ)။ ပေါ်လွင်သော(အရာ)။ ● စကားကို အလင်္ကာ၊ ရသတို့ဖြင့် ပြောင်မြောက်စွာတန်ဆာဆင် ပြောဆိုနိုင်သူ။ [اَبْيْنَاءُ - اَبْيَانُ] (ج)

[اَلْبَيِّنَةُ] ထင်ရှားသောအထောက်အထား။

● [بَاءَ - بَا] ညာဏ်ရွှင်သည်။ သိလွယ်တတ်လွယ်သည်။ အသိညာဏ်ထက်မြက်သည်။

[بِيَّه] ညာဏ်ရွှင်ခြင်း။ သိလွယ်တတ်လွယ်ခြင်း။ အသိညာဏ်ထက်မြက်ခြင်း။

● [اَلْبَيَّهْسُ] ကြည့်[ب ه س]

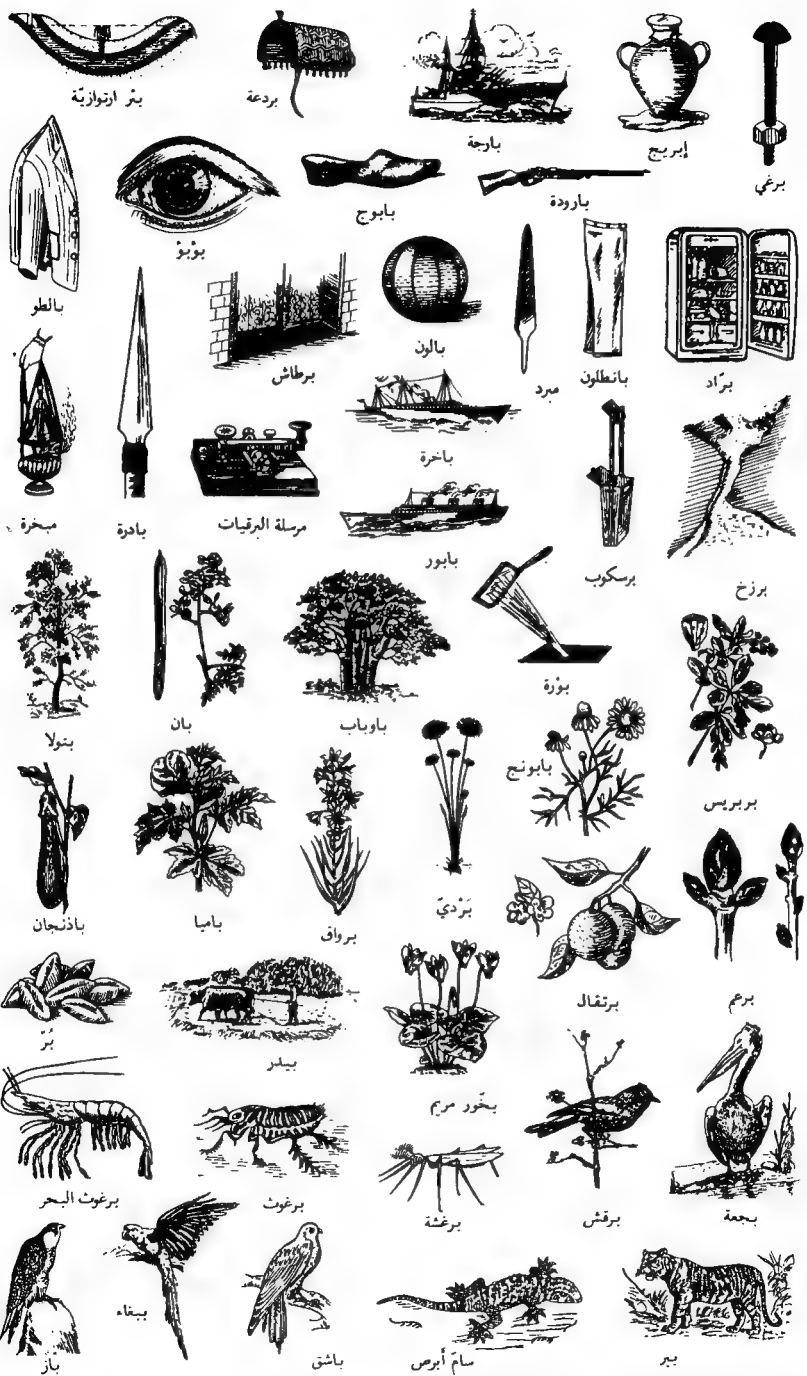
[بَيَّا] ● ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ● ချစ်ခင်အလိုလိုက်သည်။ ● ကောင်းစွာ နေရာထိုင်ခင်းပေးသည်။

[تَبَيَّيْتُ - تَبَيَّيْتُ] ● ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း။ ● ချစ်ခင်အလိုလိုက်ခြင်း။ ● ကောင်းစွာ နေရာထိုင်ခင်းပေးခြင်း။

[تَبَيَّا] ● ဦးတည်သည်။ ● ရည်ရွယ်သည်။

[اَلْبَيُّ - بَيَّانُ] မည်သူမည်မည်ဝါဖြစ်သည်ကို မသိရသောသူ။ ဇစ်မြစ်ကို မသိရသူ။

[هُوَ بَيِّنٌ] သူ့ရဲ့ဇစ်မြစ်ကို မသိဘူး။

برميل

بطء

بكوة

بكله

بطاطا صينية

بشم

بصلة

براقة

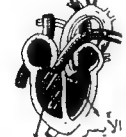
بقر هندي

مبشرة

برمائية

البطيخ الأيسر

البطيخ الأبيض

بطاطية كهربائية

بكرة

برواز

ممرأة

ممرضة

مبضع

برنطة

بركان

بوقال

برنية

برزة

برقة

برزال

برنس

برقس

بطاطا

بطاطا

بطاطا

بطاطا

بطاطا

بطاطا

بطيخ اصفر

بطيخ اصفر

بطيخ اصفر

بطيخ اصفر

﴿التَّاء﴾

- ❖ [ت] တတိယမြောက် အရဗီဗျည်းအက္ခရာ။ (ယင်းအက္ခရာ၏ဌာန်နှင့်ကရိုဏ်းမှာ အပေါ်ရှေ့သွားအရင်းနှင့် လျှာထိပ်ဖြစ်သည်။)
- ❖ [ت] ----ကို တိုင်တည်၍ပြောမည်။ [تَالله] အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်ကို တိုင်တည်၍ ကျွန်တော်ပြောပါမည်။
- ❖ [تَأْت] ❶ စကားပြောရာ၌ 'တ'သံပါသည်။ စကားထစ်သည်။ ❷ မောက်မာဝင့်ကြွားသည်။ ❸ [الطَّفْلُ] (ကလေးငယ်) လမ်းလျှောက်သည်။ [تَأْتِ] စကားပြောရာ၌ 'တ'သံပါသောသူ။ စကားထစ်သူ။
- ❖ [تَأْتِ] ❶ [تَأْتِ] အလုပ်ကို ရပ်နားထားရာမှ ပြန်ဆက်လုပ်သည်။ ❷ [تَأْتِ] ကြိမ်းမောင်းသည်။ ငေါက်ငန်းသည်။
[تَأْتِ] ❶ အလုပ်ကို ရပ်နားထားရာမှပြန်ဆက်လုပ်ခြင်း။ ❷ ကြိမ်းမောင်းခြင်း။ ငေါက်ငန်းခြင်း။
[تَأْتِ] ❶ [البَصْرُ] တကောက်ကောက်လိုက်ကြည့်သည်။ ❷ [البَصْرُ] သေသေခြာခြာစိုက်ကြည့်သည်။ ❸ [تَأْتِ] တုတ်ဖြင့်ရိုက်သည်။
[تَأْتِ] ❶ [تَأْتِ] တစ်ကြိမ်၊ တစ်ခါ (ج)။
[تَأْتِ] ❶ [تَأْتِ] ပုလိပ်နောက်လိုက်။
- ❖ [تَأْتِ] ❶ (အနာ၊ ဒဏ်ရာ) အသားတက်သည်။ ❷ (တွင်း၊ အပေါက်) ပိတ်သည်။ ❸

ချည်းကပ်သည်။ အနားတိုးကပ်သည်။

[تَأْتِ] ❶ (အနာ၊ ဒဏ်ရာ) အသားတက်ခြင်း။ ❷ (တွင်း၊ အပေါက်) ပိတ်ခြင်း။ ❸

ချည်းကပ်ခြင်း။ အနားတိုးကပ်ခြင်း။

[تَأْتِ] ❶ (အို၊ ခွက်) ပြည့်သည်။ ❷ ဗိုက်

ပြည့်သည်။ ❸ အပြည့်အဝပျော်ရွှင်သည်။

❹ အလွန်ဝမ်းနည်းသည်။ ❺ အလွန် ဒေါသ

ဖြစ်သည်။ ❻ အလွန်ဆိုးယုတ်သည်။ ❼

[تَأْتِ] (ကလေးငယ်) ငိုရင်း တက်သွားသည်။

❶ [تَأْتِ] (မြင်း) ဖြတ်လတ်သွက်လက်

သည်။

[تَأْتِ] ❶ (အို၊ ခွက်) ပြည့်ခြင်း။ ❷ ဗိုက်

ပြည့်ခြင်း။ ❸ အပြည့်အဝပျော်ရွှင်ခြင်း။ ❹

အလွန်ဝမ်းနည်းခြင်း။ ❺ အလွန် ဒေါသဖြစ်

ခြင်း။ ❻ အလွန်ဆိုးယုတ်ခြင်း။ ❼ (ကလေး

ငယ်) ငိုရင်း တက်သွားခြင်း။ ❶ (မြင်း) ဖြတ်

လတ်သွက်လက်ခြင်း။

[تَأْتِ] ❶ ပြည့်သော(အို၊ ခွက်)။ ❷ ဗိုက်

ပြည့်သော(သူ)။ ❸ အပြည့်အဝပျော်ရွှင်သော

(သူ)။ ❹ အလွန်ဝမ်းနည်းသော(သူ)။ ❺ အလွန်

ဒေါသဖြစ်သော(သူ)။ ❻ အလွန်ဆိုးယုတ်သော

(သူ)။ ❼ ငိုရင်းတက် သွားသော(ကလေးငယ်)။

❶ ဖြတ်လတ်သွက်လက်သော(မြင်း)။ ❷ ဒေါ

သဖြစ်လွယ်(သူ)။ [تَأْتِ] ❶ [تَأْتِ] မင်းက ဒေါသဖြစ်လွယ်တယ်၊ ငါကငိုလွယ်

တယ်။ တို့နှစ်ယောက် ဘယ်လိုပေါင်းလိုရ

မှာလဲ။

[تَأْتِ] ❶ (အို၊ ခွက်) ပြည့်သည်။ ❷

လေးကိုင်းကြိုးကို အတင်းအကြပ်ချည်နှောင်

[تَأْتِ] ❶ (အို၊ ခွက်) ပြည့်သည်။ ❷

လေးကိုင်းကြိုးကို အတင်းအကြပ်ချည်နှောင်

သည်။

[الْمِثْقُ] မကောင်းမှုသို့မဟုတ် အခြားသူ
ကို ဒုက္ခပေးမှု၌ အလွန်အားသန်သူ။

❖ [اتَمَّ] [بِتِ الْحَامِلِ] (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိ
ခင်)အမြွှာမွေးသည်။

[مُتَمِّم] အမြွှာမွေးသော (ကိုယ်ဝန်ဆောင်
မိခင်)။

[تَأَمَّ] [الْقَرْسُ] (မြင်း)ဒုန်းပြေးသည်။

❶ [أَخَاهُ] အမြွှာညီအစ်ကိုအဖြစ် မွေးဖွား
သည်။ ❷ [التَّوَبَ] (အဝတ်အထည်ကို)နှစ်
ပင်ချည်ဖြင့် ယက်လုပ်သည်။

[التَّائِم] ယောက်သွား။

[التَّائِمِيَّة] ပုလဲ။

[التَّوَمُّمُ - التَّئِيمُ] အမြွှာညီအစ်ကိုနှစ်ဦးအနက် ညီ
သို့မဟုတ်အစ်ကို။

[التَّوَيْمُ - تَوَامُ] (ج) အမြွှာညီအစ်ကို။

[التَّوَيْمَةُ] အမျိုးသမီးများ စီးနင်းရန်အတွက်
အစီးအနင်းပေါ်၌ ပြုလုပ်တပ်ဆင်ထားသော
ထိုင်ခုံ။ [تَوَيْمُ] (ج)

(ج) အမွှာမွေးလေ့ရှိသောမိခင်။ [الْمِتَّامُ]
[مَتَائِمُ]။

❖ [تَتَانِ] [الصَّيْدُ] (သားကောင်ကို)အ
ဇိုက်ဖမ်းသည်။ ❶ [فَلَانٌ] လှည့်စားသည်။

[تَتَنَ] [الصَّيْدُ] (သားကောင်ကို)အ
ဇိုက်ဖမ်းသည်။ ❶ [فَلَانٌ] လှည့်စားသည်။

❖ [تَبَّ -] [الشَّيْءُ] ပြတ်တောက်သည်။
ဆိတ်သုဉ်းသည်။ ❶ အားအင်ချိန့်၍ အိုမင်း
မစွမ်းဖြစ်သည်။ ❷ [فَلَانٌ] ဆုံးရှုံးနစ်နာသည်။
ပျက်စီးသည်။ [تَبَّتْ يَدُهُ - تَبَّأَلَهُ] သူ ပျက်စီးပါ

စေ။ ❶ [الْحِمَارُ] (မြည်း၏ကျော၌)အနာ
ဖြစ်သည်။

❶ [تَبَّ - تَبَّابٌ - تَبِيْبٌ] ပြတ်တောက်ခြင်း။ ဆိတ်
သုဉ်းခြင်း။ ❶ အားအင်ချိန့်၍ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်

ခြင်း။ ❷ ဆုံးရှုံးနစ်နာခြင်း။ ပျက်စီးခြင်း။

❶ (မြည်း၏ကျော၌)အနာဖြစ်ခြင်း။

[تَبَّ -] [الشَّيْءُ] ပြတ်တောက်သည်။

[تَبَّ] [اللَّهُفُوْتَهُ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်
သည် သူ၏အင်အားကို ဆုတ်ယုတ်စေတော်
မူသည်။

[تَبَّ] ❶ ဖျက်ဆီးသည်။ ❶ သူ့အခွင့်အ
ရေးကို ချိုးဖောက်သည်။ ဆုံးရှုံးနစ်နာစေ
သည်။ ❶ ပျက်စီးပါစေဟု ကျိန်ဆဲသည်။

❶ [الطَّرِيْقُ] (လူသွားလူလာများသဖြင့်)
လမ်း၌ နိမ့်ကျသော မြေနေရာများဖြစ်စေ
သည်။

[اسْتَبَّ] ❶ ရှင်းလင်းထင်ရှားသည်။ ❶
ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သည်။ [النَّظَامُ] စနစ်
ကောင်မွန်ခိုင်မာသည်။

[تَبَّتَبَّ] အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်သည်။

❶ [التَّابُوْتُ - التَّبُوْتُ] ❶ သေတ္တာ။ ❶ ရှေးအီဂျစ်လူ
မျိုးတို့ သေသူအား ထည့်မြှတ်သောသေတ္တာ။

❶ ခရစ်ယာန်တို့ လူသေကိုထည့်သော
သေတ္တာ။ ခရစ်ယာန်သင်္ချိုင်း။ ❶ ရေတွင်းမှ
ရေကို ငင်ယူရသောရေပုံးကြီး။ ❶ ရင်၊ နှလုံး
သား။ [مَا أَوْ دَعَتْ تَابُوْتُيْ شَيْئًا إِلَّا قَفَدَتْهُ] ကျွန်
တော် ရင်ထဲထည့်ထားတာမှန်သမျှ ပြန်မေ့
ကုန်တယ်။

❶ [تَبَّرَ -] ❶ ပျက်စီးသည်။ ယိုယွင်းသည်။

၁ ဖျက်ဆီးသည်။ ချိုးဖဲ့သည်။
 [تَبَّرَ] ၂ ဖျက်စီးခြင်း။ ယိုယွင်းခြင်း။
 ၁ ဖျက်ဆီးခြင်း။ ချိုးဖဲ့ခြင်း။
 [تَبَّرَ -] ဖျက်စီးသည်။ ယိုယွင်းသည်။
 [تَبَّرَ - تَبَّارٌ] ဖျက်စီးခြင်း။ ယိုယွင်းခြင်း။
 [تَبَّرَ] ဖျက်ဆီးသည်။
 [التَّبَرُّ] ရွှေသို့မဟုတ်ငွေအရိုင်းတုံး။
 [مَا أَصَبَتْ مِنْهُ تَبَرُّرٌ] တစ်စုံတစ်ရာ။
 c1 သူ့ဆီက ဘာတစ်ခုမျှ မရခဲ့ပါ။
 ၁ [تَبِعَ -] နောက်လိုက်သည်။ သူ့ခြေရာ
 အတိုင်း လိုက်သည်။ ၁ [فَلَا يَحْفَظُ] မိမိ၏
 အခွင့်အရေးကို လိုက်လံတောင်းဆိုသည်။
 ၁ [الْإِمَامَ] ရှေ့ဆောင်လုပ်သည့်အတိုင်း
 လိုက်လုပ်သည်။ ၁ [بِتِ الْغَصَانِ الرَّيْحَ] (သစ်ကိုင်းများ)လေယူရာ ယိမ်းထိုးသည်။
 [تَبِعَ - تَوَّع - تَبَّاعٌ] ၁ နောက်လိုက်ခြင်း။ သူ့ခြေရာ
 အတိုင်း လိုက်ခြင်း။ ၁ မိမိ၏အခွင့်အရေးကို
 လိုက်လံတောင်းဆိုခြင်း။ ၁ ရှေ့ဆောင် လုပ်
 သည့်အတိုင်း လိုက်လုပ်ခြင်း။ ၁ (သစ်ကိုင်း
 များ)လေယူရာ ယိမ်းထိုးခြင်း။
 [اتَّبَعَ] (နွားမ)ကလေး
 မွေးသည်။ ၁ [فَلَانٌ فِي كَلَامِهِ] စကားပြော
 ဆိုရာ၌ ကာရံတူ၍ အဓိပ္ပါယ် လေးနက်စေ
 သော စကားလုံးနှစ်လုံးတွဲသုံးသည်။ ဥပမာ-
 [الشَّيْءُ] ၁ [حَسَنٌ يَسُنُّ]
 နောက်လိုက်သည်။ နောက်မှထားသည်။
 [مُتَّبِعٌ - مُتَّبِعَةٌ] ကလေးမွေးသော(နွားမ)။
 [تَابَعَ] ၁ ဖြည်းဖြည်းချင်း ရှာဖွေရယူ
 သည်။ တစစီရယူသည်။ တဖြည်းဖြည်းခြင်း

တောင်းယူသည်။ ၁ ဆက်တိုက်၊ အဆက်မ
 ပြတ်လုပ်ကိုင်သည်။ အဆက်မပြတ် ပြော
 သည်။ ၁ သေခြာ၍ လှပခိုင်ခန့်အောင်လုပ်
 သည်။ ၁ (ကိစ္စနှစ်ရပ်ကို)တစ်ဆက်တည်း
 ဆောင်ရွက်သည်။ ၁ လိုက်လံတောင်းဆို
 သည်။ ၆ သဘောတူသည်။ ၇ ကူညီအား
 ပေးသည်။
 [اتَّبَعَ] ၁ နောက်က တကောက်ကောက်
 လိုက်သည်။ ၁ လိုက်နာကျင့်သုံးသည်။ ၃
 လိုက်လံတောင်းဆိုသည်။
 [تَتَابَعَ] ၁ ဆက်တိုက်ဖြစ်သည်။ ၁ (မြင်း)
 မှန်မှန်ပြေးသည်။
 [تَتَّبَعَ] တဖြည်းဖြည်း ရှာဖွေရယူသည်။
 တစစီရယူသည်။ တဖြည်းဖြည်းခြင်းတောင်း
 ယူသည်။
 [استَتَبَعَ] မိမိနောက်သို့လိုက်ရန် တောင်းဆို
 သည်။
 [الْإِتِّبَاعُ] မော်ဒန်စာပေနှင့် အနုပညာကို
 လက်မခံဘဲ ရှေးရိုးစာပေယဉ်ကျေးမှုကိုသာ
 လက်ခံသည့်စာပေအယူအဆ။
 [التَّابِعُ] ၁ နောက်လိုက်သော(သူ)။ ၁ အ
 စေခံ။ ၁ ရှေ့၌ရှိသောနာမ်၏အခြေအနေ
 အတိုင်း နောက်ကလိုက်သောနာမ်ပုဒ်။ (م)
 تَبَّاعٌ - تَبَّعَةٌ - تَبَّعَ - تَوَّابِعُ (ج) [التَّابِعَةُ]
 [تَبَّعَ -]
 [التَّابِعَةُ] လက်အောက်ခံဖြစ်သော(တိုင်း
 ဖြည်၊ နိုင်ငံ) (ج) [تَوَّابِعُ]
 [التَّابِعِيُّ] တမန်တော်မြတ်၏သာဝကများ
 ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး မွတ်စ်လင်မံအဖြစ်ကွယ်

လွန်သေဆုံးသူ။

[التَّبَاعَةُ] ❶ အကျိုးဆက်။ ❷ ဆက်တိုက် ဖြစ်စဉ်။ ❸ မတရားရယူပိုင်ဆိုင်ထားသည့် အရာ။ [لِيَمْنَنْ قِبَلِ فَلَانٍ ظُلَامَةً] ကျွန်တော့်ဆီက မတရားရယူထားတဲ့ပစ္စည်း ကျွန်တော်ပြန်ရ သင့်တယ်။

[التَّبَعُ] ❶ နောက်က တကောက်ကောက် လိုက်သူ။ [تَبِعَ نِسَاءً] မိန်းမမြင်တိုင်း တကောက် ကောက်လိုက်တတ်သူ။ ❷ မွေးကာစတိ ရစ္ဆာန်။ [ج] [تَبَاْع]။

[التَّبَعُ] နောက်လိုက်သော(သူ)။ [ج] [تَبَاْع]။

[التَّبَعُ] ❶ အရိပ်။ ❷ ပျားဘုရင်မ။ [ج] [تَبَاْع - تَبَاْيَع]။

[تُبِعَ] ရှေးယီမင်ဘုရင်တို့ ခံယူသောဘွဲ့။ [ج] [تَبَاْيَعَةُ]။

[التَّبِيعَةُ] ❶ အကျိုးဆက်။ ❷ ဆက်တိုက် ဖြစ်စဉ်။ ❸ မတရားရ ယူပိုင်ဆိုင်ထားသည့် အရာ။

[التَّبِيعَةُ] အခြားအရာတစ်ခု၏ နောက်၌ ရှိမှု။

[التَّبِيعُ] ❶ နောက်လိုက်သော(သူ)။ ❷ အ စေခံ။ ❸ မိမိ၏အဖော်ကို သတ်သည့်အ တွက် အရေးယူကလွဲစားချေသော(သူ)။ «ثُمَّ لَا تَجِدُوا الْكُمْ عَلَيْنَا يَتَّبِعَا» ထို့နောက် အ သင်တို့သည် ငါအရှင်မြတ်အား အရေးယူ မည့်သူကို တွေ့ကြရမည်မဟုတ်ပေ။ ❹ မိမိရထိုက်သော အကြွေးငွေ၊ သို့မဟုတ် အခွင့်အရေးတစ်စုံတစ်ရာကို တောင်းဆို

သော(သူ)။ ❺ နွားပေါက်စ။ [ج] [تَبَاْع - تَبَاْع]။

❶ [التَّبَعُ] ဆေးရွက်ကြီးပင်။

❷ [تَبَلَّ مِنْهُ] ❶ သွေးကြွေးဆပ်သည်။ (မိမိမိတ်ဆွေကို သတ်သောသူအား)ပြန် လည်သတ်ဖြတ်သည်။ သူ့အတွက် အရေး ယူကလွဲစားချေပေးသည်။ ❷ [الدَّهْرُ الْقَوْمُ] (၎င်းတို့အ ပေါ်)ကြမ္မာဆိုး ကျရောက်သည်။ ❸ [الْحُبَّ فَلَانًا] အချစ်က သူ့ကို အသိတရား မရှိအောင် လုပ်လိုက်သည်။ အချစ်အဆိပ် တက်သည်။ ❹ [الطَّلَامُ] အစားအစာ၌ ဟင်း ခပ်အမွှေးအကြိုင်ထည့်သည်။ ❺ [الكَام] စကားကို နားဆင်သူများ ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုမရှိ ဘဲ စိတ်ဝင်စားလာအောင် ပြောသည်။

[تَبَلَّ] ❶ သွေးကြွေးဆပ်ခြင်း။ (မိမိမိတ် ဆွေကို သတ်သောသူအား)ပြန်လည်သတ် ဖြတ်ခြင်း။ သူ့အတွက် အရေးယူကလွဲစား ချေပေးခြင်း။ ❷ ကြမ္မာဆိုး ကျရောက်ခြင်း။ ❸ အချစ်က သူ့ကို အသိတရားမရှိအောင် လုပ်လိုက်ခြင်း။ အချစ်အဆိပ်တက်ခြင်း။ ❹ အစားအစာ၌ ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင် ထည့်ခြင်း။

[مَتَّبَعٌ - تَبَلَّ] အချစ်ရှုံး ရူးနေသူ။ အချစ်ဝေဒနာ ခံစားနေရသူ။

[أَتَبَلَّ] ❶ သွေးကြွေးဆပ်သည်။ (မိမိမိတ် ဆွေကို သတ်သောသူအား)ပြန်လည်သတ် ဖြတ်သည်။ သူ့အတွက် အရေးယူကလွဲစား ချေပေးသည်။ ❷ [الدَّهْرُ الْقَوْمُ] (၎င်းတို့ အပေါ်)ကြမ္မာဆိုးကျရောက်သည်။ ❸

[الْحُبْلَانَا] အချစ်က သူ့ကို အသိတရားမရှိအောင် လုပ်လိုက်သည်။ အချစ်အဆိပ်တက်သည်။ ❶ [الطَّعَام] အစားအစာ၌ ဟင်းခပ် အမွှေးအကြိုင်ထည့်သည်။

[تَبَّل] ❷ [الطَّعَام] အစားအစာ၌ ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင်ထည့်သည်။ ❶ [الْكَوْلَام] စကားကို နားဆင်သူများ ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုမရှိဘဲ စိတ်ဝင်စားလာအောင် ပြောသည်။

[تَوَبَّل] ❷ [الطَّعَام] အစားအစာ၌ ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင်ထည့်သည်။ ❶ [الْكَوْلَام] စကားကို နားဆင်သူများ ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုမရှိဘဲ စိတ်ဝင်စားလာအောင်ပြောသည်။

[التَّابِل] ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင် [ج] [تَوَابِل]

[التَّابِل] ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင်ရောင်းသူ။ [التَّابِل] ရန်ငြိ။ ရန်စ၊ ရန်ကြေး။ [ج] [تَوْبُل]

[التَّوْبَال] သတ္တုကို ရိုက်ထုသောအခါ၌ ထွက်လာသော သတ္တုအမှုများ။

[تَوَابِل] [ج] [التَّوَابِل] ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင်။

❶ [تَبَن] [التَّابِيَّة] (တိရစ္ဆာန်ကို) ကောက်ရိုးကျွေးသည်။

[تَبَن] (တိရစ္ဆာန်ကို) ကောက်ရိုး ကျွေးခြင်း။

[تَبَن] နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မြင်တတ်သည်။ အသိညာဏ်ရွှင်သည်။ အမြင်စူးရှသည်။

[تَبَن - تَبَانَة] နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်မြင်တတ်ခြင်း။ အသိညာဏ်ရွှင်ခြင်း။ အမြင်စူးရှခြင်း။

[تَبَن] နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်မြင်တတ်သော (သူ)။ အသိညာဏ်ရွှင်သော (သူ)။ အမြင်စူးရှသော (သူ)။

[تَبَن] ❶ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်မြင်တတ်သည်။ အသိညာဏ်ရွှင်သည်။ အမြင်စူးရှသည်။ ❶ [فَلَانًا] ဘောင်းဘီတို ဝတ်ဆင်ပေးသည်။

[تَبَن] ဘောင်းဘီတို ဝတ်ဆင်သည်။ [التَّبَانَة] မြက်၊ ကောက်ရိုးရောင်းသည့် အလုပ်အကိုင်။

[التَّبَان] မြက်၊ ကောက်ရိုးရောင်းသူ။ [ج] [تَبَانَة]

[التَّبَان] ဘောင်းဘီတို။ [ج] [تَبَان]

[التَّبَن] ❷ ကောက်ရိုး။ ❶ ခွက်ကြီး။ [ج] [التَّبَان]

[التَّبَن] လက်အငြိမ်မနေနိုင်သူ။ လက်ဆော့သူ။

[التَّبَنِي] ကောက်ရိုးရောင်။ အဝါရင့်ရောင်။

[التَّبَن] ကောက်ရိုးထားသည့်နေရာ။ [ج] [مَتَابِن]

[التَّبَنَة] ကောက်ရိုးထားသည့်နေရာ။ [ج] [مَتَابِن]

❶ [تَتَرَى] ကြည့် [وَتَر]

❶ [التَّجَاب] အရည်ကိုထားသော ငွေရိုင်းတုံး။ [التَّجَاب] သတ္တုတွင်းရို ငွေကြေး။

❶ [تَجْر -] ကူးသန်းရောင်းဝယ်သည်။ အရောင်းအဝယ်လုပ်သည်။

[تَجْر - تَجَارَة] ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း။ အရောင်းအဝယ်လုပ်ခြင်း။

[تَجَر] နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ကုန်စည်ဖလှယ်
သည်။ အပြန်အလှန် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား
သည်။

[اتَجَرَ] ကူးသန်းရောင်းဝယ်သည်။ အ
ရောင်းအဝယ်လုပ် သည်။

[التَّاجِر] ❶ ကူးသန်းရောင်းဝယ်သူ။ ကုန်
သည်။ ❷ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသူ။ (ج) [تُجَارُ -
تَجَر - تَجَار -]

[التَّاجِرَةُ] ❶ ကူးသန်းရောင်းဝယ်သူ (အ
မျိုးသမီး)။ ကုန်သည် (မ)။ ❷ အဝယ်လိုက်
သော။ [سِلْعَةٌ تَاجِرَةٌ] အဝယ်လိုက်သော
ပစ္စည်း။ (ج) [تَوَاجِر]။

[التَّجَارَةُ] ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု။ အရောင်း
အဝယ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု။

[مَتَاجِر] (ج) [تَجَر]။ ကွေးကွက်။

❶ [تَحَت] အောက်မှာ။

[تَحْتِي - تَحْتَانِي] အောက်နှင့်ဆိုင်သော၊ အောက်
၌ရှိသော (အရာ)။

[التَّحْتَ] ❶ အောက်ကျသူ။ အလွန်အဆင့်
နိမ့်သူ။ ❷ မြှုပ်နှံထားသော ရတနာသိုက်။
(ج) [تَحْوَتْ]။

❶ [تَحْتَح] လှုပ်ရမ်းသည်။

[تَحْتَح] လှုပ်ရှားသည်။ တုန်ခါလှုပ်ရှား
သည်။

[التَّحْتَحَةُ] လှုပ်ရှားသည့်အသံ။

[التَّحْتَرَبَةُ] အပေါ်ယံမြေဆီလွှာအောက်ရှိမြေ
သား။

❶ [اتَحَف] လက်ဆောင်ပေးသည်။

[اتَحَف] လက်ဆောင်ပေးသည်။

[التُّحْفَةُ] ❶ လက်ဆောင်။ ❷ လက်ရာ
မြောက်သော ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်
ပစ္စည်း။ (ج) [تُحَف]။

[التَّحَف] လက်ရာမြောက်သော ရှေးဟောင်း
အမွေအနှစ်ပစ္စည်းများ ပြသထားရာဌာန။
ရှေးဟောင်းပြတိုက်။ (ج) [مَتَاحِف]။

❶ [التَّحْتُ] ❶ ကုတင်။ ❷ အဝတ်များ ထား
သိုသည့်အိပ်။ ❸ တေးဂီတပညာရှင်များ အ
စည်းအရုံး။

[التَّخْتَةُ] ❶ သင်ပုန်း။ ❷ ကျောင်းသားများ
ထိုင်သည့်ခုံ။

❶ [تَخَخ] စကားကို မဝီမသပြောသည်။

[التَّخَاخ] စကားမဝီမသ။

❶ [التَّخَرَّوَان] အမျိုးသမီးများထိုင်ရန် အစီးအ
နင်းပေါ်၌ တပ်ဆင်ထားသော ထိုင်ခုံ။ ဝေါ
ယဉ်။

❶ [تَخ -] (مَنْعَيْن) (မုန်ညှက်) အချဉ်
ပေါက်သည်။ ❷ (မုန်ညှက်၌) ရေများသဖြင့်
နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသည်။ ❸ အစားအ
သောက်ပျက်သည်။ မစားချင်မသောက်ချင်
ဖြစ်သည်။

[تَخ - تَخَوْخ] ❶ အချဉ်ပေါက်ခြင်း။ ❷ ရေများ
သဖြင့် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်း။ ❸ အစားအ
သောက်ပျက်ခြင်း။ မစားချင်မသောက်ချင်
ဖြစ်ခြင်း။

[تَخ -] (مَنْعَيْن) (မုန်ညှက်ကို) အ
ချဉ်ဖောက်သည်။ ❷ (မုန်ညှက်၌) နူးညံ့ပျော့
ပျောင်းစေရန် ရေများများထည့်သည်။

[التَّخ] ❶ အချဉ်ဖောက်ထားသော (မုန်

ညက်။ ❶ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသော(မုန့်
ညက်)။ ❷ အသီးအနှံတမျိုးမျိုးမှ ညစ်ယူ
ထားသောအဆီရည်။

- ❶ [تَخَذَ -] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)ရှာဖွေ
ဆည်းပူးသည်။ ❷ [غَلَا نَاصِبًا] မိတ်ဆွေ
အဖြစ် မှတ်ယူသည်။

[تَخَذَ] ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)ရှာဖွေဆည်း
ပူးခြင်း။ ❷ မိတ်ဆွေအဖြစ် မှတ်ယူခြင်း။

[اِخْذْ] ကြည့် [اِخْذْ]

- ❶ [تَاخَمَ] ဆက်စပ်ထားသည်။ တွဲဆက်
ထားသည်။

[اَوْخَمْ] ကြည့် [اِتَّخَمَ]

[اِتَّخَمَ] ❶ နယ်ခြားမျဉ်း။ နယ်မြေနှစ်ခုကို
ပိုင်းခြားထားသော မျဉ်း။ ❷ လမ်းပြအမှတ်
အသား။ [تُخَوْمٌ] (ج) [هُوَ طَيْبُ التُّخَوْمِ]။
သူဟာ ဗီဇကောင်းသူဖြစ်တယ်။

[اَوْخَمْ] ကြည့် [اِتَّخَمَ]

- ❶ [تَدْرَجَ] ရစ်ငှက်။
- ❶ [اَلْتَدْرَهُ] ❶ အလစ်ဝင်တိုက်ခြင်း။
သူဟာ ရန်သူတွေကို အလစ်ချောင်းပြီးတိုက်
သူဖြစ်တယ်။ ❷ တွန်းလှန်ကာကွယ်ခြင်း။
[هُوَ وَتَدْرَهُهُمْ] သူဟာ သူတို့ကို အကာအ
ကွယ်ပေးနေသူဖြစ်တယ်။

- ❶ [تَرَا جِدِيًا] သမိုင်းအဖြစ်အပျက်တို့ကို ပြောင်
မြောက်စွာ ဖော်ညွှန်းနိုင်ပြီး ကြေကွဲဖွယ်ဇာတ်
သိမ်းခန်းဖြင့် ကပြဖြေဖျော်သည့် ကြေကွဲဖွယ်
ပြဇာတ်။

- ❶ [تَرَاخَوْا] မျက်ခမ်းစပ်ရောဂါ။

- ❶ [تَرَبَّ -] မြေဖုံးသည်။ မြေကြီးကို သုပ်လိမ်း

သည်။

[تَرَبَّ] မြေဖုံးခြင်း။ မြေကြီးကို သုပ်လိမ်း
ခြင်း။

[تَرَبَّ -] ❶ မြေလူးထိသည်။ မြေကြီးပေ
သည်။ ❷ ဖုံတက်သည်။ ❸ [سَبَّ الرِّيحِ]
လေက ဖုံများကို သယ်ဆောင်လာ သည်။
❹ [سَبَّ يَدَاهُ] ဆင်းရဲသည်။ [فَلَانٌ] သူ ဆင်း
ရဲပါစေ။ ဆုံးရှုံးပါစေ။

[تَرَبَّ - مَتَرَبَّ - مَتَرَبَّةً] ❶ မြေလူးထိခြင်း။ မြေကြီး

ပေခြင်း။ ❷ ဖုံတက်သည်။ ❸ (လေက)ဖုံများ
ကို သယ်ဆောင်လာခြင်း။ ❹ ဆင်းရဲခြင်း။

[تَرَبَّةً - تَرَبَّةً] ❶ မြေလူးထိသော(သူ၊ အရာ)။ မြေ
ကြီးပေသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ ဖုံတက်သော
(သူ၊ အရာ)။ ❸ ဖုံများကို သယ်ဆောင်လာ
သော(လေ)။ ❹ ဆင်းရဲသော(သူ)။ (م) [تَرَبَّةً]
- [تَرَبَّ -]

[اَتَرَبَّ] ❶ မြေဖုံးသည်။ မြေကြီးကို သုပ်
လိမ်းသည်။ ❷ ဥစ္စာပစ္စည်း ပေါများကြွယ်ဝ
သည်။

[تَارَبَ] မိတ်ဆွေဖွဲ့သည်။

[تَتَرَبَّ] ❶ မြေဖုံးသည်။ မြေကြီးကို သုပ်
လိမ်းသည်။ ❷ မြေကြီးအရောင် သုပ်လိမ်း
သည်။

[تَرَبَّةً] ❶ ရင်ညွန့်ရိုး။ ရင်ခေါင်းရိုး။ ❷
ခလောက်ဆွဲသည့်နေရာ။ (ج) [تَرَابُ]

[اَلْتَرَابُ] ❶ အပေါ်ယံမြေဆီလွှာ။ ❷ မြေ
ကြီး။ ကမ္ဘာမြေကြီး။ (ج) [تَرَبَانُ]

[اَلْتَرَبُّ] ❶ အပေါ်ယံမြေဆီလွှာ။ ❷ မြေ
ကြီး။ ကမ္ဘာမြေကြီး။ ❸ ချည်ရစ်ထားသော

သစ်ချောင်း။[آتْرَابْ(ج)]

[الْتَرْبَاءُ] ❶ အပေါ်ယံမြေဆီလွှာ။ ❷ မြေ

ကြီး။ ကမ္ဘာမြေကြီး။

[الْتَرْبَةُ] ❶ အပေါ်ယံမြေဆီလွှာ။ ❷ မြေ

ကြီး။ ကမ္ဘာမြေကြီး။ ❸ မြေကြီး၏သဘာဝ။

(ج)[تَرْبُ]

[الْتَرْبِيُّ] သချိုင်း၌ အလုပ်လုပ်သူ။ သချိုင်း
၌ မြေတူးသူ။

[الْتَرْبِيَّةُ] အနီရောင်ဂျုံတစ်မျိုး။

❶ [تَرْبَسْ] [البَابْ] (တံခါးကို)အလုံပိတ်
သည်။

[الْتَرْبَاسُ] တံခါးကို အပြင်ဘက်မှ ဖဖွင့်နိုင်

ရန် အတွင်းဘက်မှ ကန့်လန့်ထိုးထားသော
မင်းတုန်း။ တံခါးဘွန်၊ ဂျက်စသည်။(ج)

[تَرْابِيْسُ]

[الْتَرْبَنَةُ] လွှအပိုင်းဖြင့် အရိုးကို အလွှာအ
ပိုင်းများပိုင်းဖြတ်ခြင်း။

[الْتَرْبِيْن] တာဘိုင်။ ရေအား၊ လေအား၊ ရေ
နွေးငွေ့အားစသည်ကို အသုံးပြု၍ ရဟတ်ကို
လည်ပတ်စေပြီး စက်အားဖြစ် စေသောကရိ
ယာ။

❶ [تَرْتَر] ❶ (ခန္ဓာကိုယ်)နူးညံ့ပျော့ပျောင်း
သည်။ ❷ (စကား)နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်။ ❸
စကားတတွတ်တွတ်ပြောသည်။ ❹ အညှာ
ကို ကိုင်လှုပ်သည်။

[تَرْتَر] တုန်ခါလှုပ်ရှားသည်။

[الْتَرْتَوْرُ] (ج)[تَرْانِيْر] ပုလိပ်နောက်လိုက်။

❶ [تَرْج-] ဖုံးကွယ်သည်။ တိမ်မြူတ်သည်။
ပျောက်ကွယ်သည်။

[تَرْجْ] ဖုံးကွယ်ခြင်း။ တိမ်မြူတ်ခြင်း။

ပျောက်ကွယ်ခြင်း။

[تَرْج-] ❶ စဉ်းစားမရအောင် ခက်ခဲနက်နဲ
သည်။ ❷ အခက်တွေ့သည်။

[تَرْجْ] ❶ စဉ်းစားမရအောင် ခက်ခဲနက်နဲ
သော(အရာ)။ ❷ အခက်တွေ့သော(သူ)

[تَرْجْ] ❶ စဉ်းစားမရအောင် ခက်ခဲနက်နဲ
ခြင်း။ ❷ အခက်တွေ့ခြင်း။

[تَرْجْ] [التَّوْبْ] အဝတ်ကို အနီရောင်
အပြည့်ဆိုးသည်။

[الْتَرْجُ] ရောက်သီး။

[الْتَرْيَجْ] အကြောသန်မာသူ။

❶ [تَرْجَمْ] ❶ ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုသည်။ ❷ ဘာ
သာပြန်သည်။ ❸ [لِفْلَانٍ] (သူ၏)အတ္ထုပ္ပ
တ္တိကို တင်ပြသည်။

[الْتَرْجَمَانُ] ❶ ဘာသာပြန်သူ။ ❷ စကားပြန်။
(ج)[تَرْاجِمُ- تَرْاجِمَةُ]

[الْتَرْجَمَةُ] အတ္ထုပ္ပတ္တိ။(ج)[تَرْاجِمُ]

❶ [تَرْح-] ❶ ပူဆွေးသောကရောက်သည်။
❷ အမင်္ဂလာဖြစ်သည်။

[تَرْحْ] ❶ ပူဆွေးသောကရောက်ခြင်း။

❷ အမင်္ဂလာဖြစ်ခြင်း။

[تَرْحْ] ❶ ပူဆွေးသောကရောက်သော
(သူ)။ ❷ အမင်္ဂလာဖြစ်သော(သူ)။

❶ [الْتَرْخْ] လုံးဝပျောက်ကင်းခြင်းမရှိသေး
သော ဒဏ်ရာရှိ ကွဲကြောင်း။

❶ [تَرْ-] ❶ ကင်းကွာ ပြတ်တောက်သည်။
❷ ဝေးကွာသည်။ ❸ လွင့်စင်သည်။ ❹ ခန္ဓာ

ကိုယ်ပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ်ကြီးမားတုတ်

ခိုင်သည်။ ❶ (ဆာလောင်အားပြတ်သဖြင့်) ခန္ဓာကိုယ် ပျော့ခွေသည်။ ❷ ဖြတ်တောက်သည်။

[तर-तूरो] ❸ ကင်းကွာပြတ်တောက်ခြင်း။

❶ ဝေးကွာခြင်း။ ❷ လွင့်စင်ခြင်း။ ❸ ခန္ဓာကိုယ်ပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ်ကြီးမားတုတ်ခိုင်ခြင်း။ ❹ (ဆာလောင်အားပြတ်သဖြင့်) ခန္ဓာကိုယ် ပျော့ခွေခြင်း။ ❺ ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[तर-] ခန္ဓာကိုယ်ပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ်ကြီးမားတုတ်ခိုင်သည်။

[तर] ခန္ဓာကိုယ်ပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ်ကြီးမားတုတ်ခိုင်ခြင်း။

[तर] ခန္ဓာကိုယ်ပြည့်ဖြိုး၍ အရိုးအဆစ်ကြီးမားတုတ်ခိုင်သော(သူ)။

[तर] ❶ ဖြတ်တောက်သည်။ ❷ ဝေးကွာစေသည်။ ကင်းကွာစေသည်။

[तर-तूरो] ❶ ကပုလိပ်နောက်လိုက်။ ❷ လေးငယ်။ (ج) [तर-تو]

[तर] အဆောက်အဦးဆောက်လုပ်ရာ၌ ညီညာစေရန် အသုံးပြုရသော ရေချိန်ညှိကြိုး။ [तर-تو] မင်းကို ငါဖြောင့်အောင် တကယ်လုပ်ပေးမယ်။ (မင်းလမ်းမှန်ရအောင် ငါဖြူပြင်ပေးမယ်။)

❶ [तर-] ❶ [तर-] ❶ (အသားအရေ)ခြောက်သွေ့ကြမ်းတမ်းသည်။ ❷ [तर-] ဆာလောင်ငတ်မွတ်သည်။ ❸ ကွယ်လွန်သေဆုံးသည်။ ❹ [तर-] (ကုလားအုတ်အမြီး)ရောဂါကြောင့် အမွှေး

ကျွတ်သည်။ ❺ [तर-] လှဲချသည်။ နပမ်းလုံး၍ လှဲချသည်။

[तर-तूरो] ❶ (အသားအရေ)ခြောက်သွေ့ ကြမ်းတမ်းခြင်း။ ❷ ဆာလောင်ငတ်မွတ်ခြင်း။ ❸ ကွယ်လွန်သေဆုံးခြင်း။ ❹ (ကုလားအုတ်အမြီး)ရောဂါကြောင့် အမွှေးကျွတ်ခြင်း။ ❺ လှဲချခြင်း။ နပမ်းလုံး၍ လှဲချခြင်း။

[तर] ❶ (အသားအရေ)ခြောက်သွေ့ကြမ်းတမ်းခြင်း။ မာကြမ်းကြမ်းဖြစ်ခြင်း။ ❷ ရေခဲခြင်း။

[तर-] ❶ [तर-] (အသားအရေ)ခြောက်သွေ့ကြမ်းတမ်းသည်။ မာကြမ်းကြမ်းဖြစ်သည်။ ❷ [तर-] ရေခဲသည်။

[तर-] ခြောက်သွေ့စေသည်။ [तर-तर-तर] မမျှော်လင့်ဘဲ ရုတ်တရက်သေခြင်း။

[तर-तर-तर] အပ်ချုပ်သမား။

❶ [तर-तर-तर] တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ်ရန် သတ္တုဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်ကို ဆောင်းသည်။

[तर-तर-तर] တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ်ရန် သတ္တုဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်ကို ဆောင်းသည်။

[तर-तर-तर] တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ်ရန် သတ္တုဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်ကို ဆောင်းသည်။

[तर-तर-तर] တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ်

ရန် သတ္တဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်ကို ပြုလုပ်သည့်အတတ်ပညာ။

[التَّرس] တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ် ရန် သတ္တဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်ကို ဆောင်းထားသူ၊ ပြုလုပ်သူ၊ ရောင်းသူ။

[التَّرس] ❶ တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ် ရန် သတ္တဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်။ ❷ တံခါးမင်းတုန်း။ ❸ ခွေးသွားစိတ်စက်ဝိုင်း။ လွှဝိုင်း။ [اتراس - تراس - ترسة - ترس] (ج)။ [التَّرْسَة] ပင်လယ်လိပ်ကြီး။

[التمراس] ရန်သူသွားရာလမ်း၌ ချထားသော ထောင်ချောက်။ [متاريس] (ج)။

[التمراس] ❶ တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ် ရန် သတ္တဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်။ ❷ တံခါးမင်းတုန်း။ ❸ ခွေးသွားစိတ်စက် ဝိုင်း။ လွှဝိုင်း။ [متاريس] (ج)။

❶ [ترص -] တိကျခိုင်မာသည်။

[تراصة] တိကျခိုင်မာခြင်း။

[تارص - تريص] တိကျခိုင်မာသော(သူ၊ အရာ)။ ﴿لَوْ زَنَ رَجَاءُ الْمُؤْمِنِ وَخَوْفُهُ يَمِيزُ أَنْ تَرِيصَ مَا زَادَ أَحَدُهُمَا عَلَى الْآخَرِ﴾

အကယ်၍သာ တိကျခိုင်မာသောချိန်ခွင့်ဖြင့် မုဆိုးမင်းနုယုံကြည်သူ၏မျှော်လင့်အားထားမှုနှင့် ကြောက်ရွံ့မှုကို ချိန်စက်လျှင် ယင်းမျှော် လင့်အားထားမှုနှင့် ကြောက်ရွံ့မှုသည် တူညီ နေမည်။

[اترص] တိကျခိုင်မာစေသည်။ ညီမျှစေ သည်။

[ترص] တိကျခိုင်မာစေသည်။ ညီမျှစေ

သည်။

[المتراصات] ဖြောင့်တန်းနေအောင် ညှိထား သောလှံများ။ အရှည် တူညီအောင် ညှိထား သောလှံများ။

❶ [ترع -] ဦးတည်ရာကို ပြောင်းလဲစေသည်။ ရည်ရွယ်ထားသောအရာမှ လွဲဖယ်စေသည်။

[ترع] ဦးတည်ရာကို ပြောင်းလဲစေခြင်း။ ရည်ရွယ်ထားသောအရာမှ လွဲဖယ်စေခြင်း။

[ترع -] ❶ ပြည့်သည်။ ❷ အသိ

တရားမဲ့ကာ မကောင်းမှုကို ဇွတ်တရွတ်ပြု လုပ်သည်။ ❸ [إلى كذا] အလျှင်စလို ပြုလုပ်သည်။ တစ်စုံတစ်ရာ တွေးဆဖြင်းမရှိ ဘဲ ဇွတ်လုပ်သည်။

[ترع] ❶ ပြည့်ခြင်း။ ❷ အသိတရားမဲ့ ကာ မကောင်းမှုကို ဇွတ်တရွတ်ပြုလုပ်ခြင်း။

❸ အလျှင်စလို ပြုလုပ်ခြင်း။ တစ်စုံတစ်ရာ တွေးဆဖြင်းမရှိဘဲ ဇွတ်လုပ်ခြင်း။

[ترع] ❶ ပြည့်သော(အိုး၊ ခွက်စသည်)။

❷ အသိတရားမဲ့ကာ မကောင်းမှုကို ဇွတ်တ ရွတ်ပြုလုပ်သော(သူ)။ ❸ အလျှင်စလို ပြု လုပ်သော(သူ)။ တစ်စုံတစ်ရာ တွေးဆဖြင်းမ ရှိဘဲ ဇွတ်လုပ်သော(သူ)။

[اترع] ပြည့်အောင်ဖြည့်သည်။

[ترع] [الباب] တံခါးကို ပိတ်သည်။

[اترع] ပြည့်သွားသည်။

[تترع] အလျှင်အမြန်လုပ်သည်။ လျှင်မြန် သည်။

[آلآ ترع] ❶ လျှို့၊ ချိုင့်ဝှမ်းကို ပြည့်အောင် စီးဆင်းသည့်ရေစီး။ ❷ အရှိန်ပြင်းသော။

[سَيْلٌ أَتْرُعُ] အရှိန်ပြင်းသော၊ အားပါသော
ရေစီး။

[الْتَّرُعُ] ပြည့်သော(အိုး)။

[الْتَّرُعَةُ] ❶ ရေမျောင်းကြီး။ ❷ ရေကန်

ကြီး။ ❸ တံခါး။ ❹ လှေကားအဆင့်။ ❺

ကုန်းမြင့်ပေါ်ရှိဥယျာဉ်။ (ج) [تَرُعُ]။

[الْتَّرَاُ] လျှို။ ချိုင့်ဝှမ်းကို ပြည့်အောင်
စီးဆင်းသည့်ရေစီး။

- ❶ [تَرَفَ] ❶ အရည်ရွှင်သည်။ အရည်ရွှမ်း
သည်။ ❷ စိမ်းစိုသည်။ ❸ စည်းစိမ်ချမ်းသာ
နှင့်ပြည့်စုံသည်။ ❹ အပေါ်နှုတ်ခမ်းထိပ် ထင်
ရှားသည်။

[تَرَفَ] ❶ အရည်ရွှင်ခြင်း။ အရည်ရွှမ်း
ခြင်း။ ❷ စိမ်းစိုခြင်း။ ❸ စည်းစိမ်ချမ်းသာ
နှင့်ပြည့်စုံခြင်း။ ❹ အပေါ်နှုတ်ခမ်းထိပ် ထင်
ရှားခြင်း။

[تَرَفَ] စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံသော
(သူ)။

[أَتَرَفَ] အပေါ်နှုတ်ခမ်းထိပ် ထင်ရှားသော
(သူ)။ (م) [تَرَفَاءُ]။ (ج) [تَرَفُ]။

[أَتَرَفَ] ❶ အကြိမ်ကြိမ် ဆူပူသောင်းကျန်း
သည်။ မတရားမှုကို ခဏခဏကျူးလွန်
သည်။ ❷ ခေါင်းပေါ်တက်သည်အထိ အလို
လိုက်သည်။ ❸ [بِتِ النَّعْمَةِ فَلَانًا] စည်းစိမ်
ချမ်းသာက သူ့ကို မောက်မာထောင်လွှားစေ
သည်။

[تَرَفَ] ❶ အကြိမ်ကြိမ် ဆူပူသောင်းကျန်း
သည်။ မတရားမှုကို ခဏခဏကျူးလွန်
သည်။ ❷ ခေါင်းပေါ်တက်သည်အထိ အလို

လိုက်သည်။ ❸ [بِتِ النَّعْمَةِ فَلَانًا] စည်းစိမ်
ချမ်းသာက သူ့ကို မောက်မာထောင်လွှားစေ
သည်။ ❹ အဟာရဖြစ်အောင် ကောင်းစွာ
ကျွေးမွေးသည်။

[تَرَفَ] စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည်။

[اسْتَرَفَ] စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့်
မောက်မာ သောင်းကျန်းသည်။ အောက်ခြေ
လွတ်သည်။

[الْتَّرَفَةُ] ❶ စည်းစိမ်ချမ်းသာ။ ❷ မိမိချစ်
ခင်နှစ်သက်သူအားပေးရန် သီးသန့်ပြုလုပ်
ထားသောအရာ။ ❸ အစားကောင်းအ
သောက်ကောင်း။ ❹ နှုတ်ခမ်းအပေါ်ထိပ်။
❺ ရေခွက်။ (ج) [تَرَفَ]။

❶ [الْتَّرَفَاسُ] အင်ဥတစ်မျိုး။

❷ [تَرَقَى] ❶ [فَلَانًا] လည်စေ့ကို ထိမှန်
သည်။ ❷ လည်စေ့ညှစ်သည်။

❸ [الْتَّرَقْوَةُ] လည်စေ့။ ယောက်ျားများလည်
ပင်းအရင်း၌ ထွက်နေသော အရိုး။ (ج)
[تَرَاقَى]။

❹ [تَرَكَ -] ❶ စွန့်ပစ်သည်။ ❷ လွှတ်ထား
သည်။ ❸ ထားရစ်သည်။

[تَرَكَ - تَرَكَانُ] ❶ စွန့်ပစ်ခြင်း။ ❷ လွှတ်ထားခြင်း။
❸ ထားရစ်ခြင်း။

[تَرَكَ - مِتَرَكَ] ❶ စွန့်ပစ်သော(သူ)။ ❷ လွှတ်
ထားသော(သူ)။ ❸ ထားရစ်သော(သူ)။

[تَرَكَ -] လင်သေမုဆိုးမကို ထိမ်းမြားလက်
ထပ်သည်။

[تَرَكَ] လင်သေမုဆိုးမကို ထိမ်းမြားလက်
ထပ်ခြင်း။

[تَارَكَ] (အရောင်းအဝယ်ကို)နှစ်
ဦးနှစ်ဘက် သဘောတူညီစွာဖြင့် စွန့်လွှတ်
သည်။ ဖျက်သိမ်းသည်။

[اتَرَكَ] ❶ စွန့်ပစ်သည်။ ❷ လွှတ်ထား
သည်။ ❸ ထားရစ်သည်။

[تَرَكَ] စွန့်ပစ်လိုက်။ ပစ်ထားလိုက်။
[تَتَارَكَ] ❶ စွန့်ပစ်သည်။ ❷ လွှတ်ထား
သည်။ ❸ ထားရစ်သည်။

[اتَرَكَ] (ج) တူရကီလူမျိုး။
[التَّرَكَةُ] ❶ အကောင်ပေါက်ပြီးသော ဥခွံ။
❷ သံလုံး။ (ج) [تَرَكَ]

[التَّرَكَةُ] ကွယ်လွန်သူထားရစ်ခဲ့သော
ပစ္စည်း။ သို့မဟုတ် မိန်းမ။

[التَّرَكَةُ] ကွယ်လွန်သူထားရစ်ခဲ့သော
ပစ္စည်း။ သို့မဟုတ် မိန်းမ။

[التَّرِيكُ] အသီးခူးထားပြီးနောက် ကျန်ရှိ
သောအကိုင်း၊ အညှာ။

[التَّرِيكَةُ] ❶ အကောင်ပေါက်ပြီးသော ဥခွံ။
❷ သံလုံး။ ❸ အသီးခူးထားပြီးနောက် ကျန်

ရှိသောအကိုင်း၊ အညှာ။ ❹ မှန်ကို ခဏ
ခဏကြည့်သူ။ ❺ တိရစ္ဆာန်များအား ထိန်း
ကျောင်းကျက်စားစေရန် သတိမထားမိသော
စားကျက်။ ❻ မည်သူမျှ မသိသေးသော
စားကျက်ခြေ။ ❼ ရေစီးကထားရစ်ခဲ့သော
ရေ။ ❽ လယ်ရာစိုက်ခင်းပျက်စီးသဖြင့် နှစ်
စဉ်ကြေးသို့မဟုတ် အခွန်လွှတ်ခြင်း။ (ج)

[تَرَائِكَ - تَرِيكَ - تَرَكَ]

❶ [التَّرَامُ] လျှပ်စစ်ရထား။

❷ [تَرَمَسَ] တိုက်ပွဲသို့မဟုတ်၊ ပြဿနာမှ

ကင်းဝေးရာသို့ ပုန်းကွယ်သည်။ ဝပ်ကွယ်
သည်။

[التَّرَمُّسُ] ဝပ်လွေကဲ့သို့သော သတ္တဝါ။

[التَّرَمُّسُ] အရည်တို့၏ အပူသို့မဟုတ်အ
အေးကို ထိန်းထားရန် အသုံးပြုရသော
ဖန်အိုး။ ဓါတ်ပူး။

[التَّرَمُّسُ] ❶ ဝပ်လွေကဲ့သို့သော သတ္တဝါ။
❷ မြေအောက်ခန်း။ (ج) [تَرَامِسُ]

❸ [تَرَمَوْجَرَف] လေထုအပူချိန်တိုင်းကိရိယာ။

❹ [تَرَمَوْمَتَر] သာမိုမီတာ။ အပူချိန်တိုင်းကိရိ
ယာ။

❺ [تَرَمَ -] လွင်တီးခေါင်၌ ကျရောက်
သည်။ ❶ လမ်းသေးလမ်းသွယ်၌ ရောက်ရှိ

သွားသည်။ ❷ လမ်းမှား၌ ကျရောက်သည်။
❸ အကျိုးမဲ့သော စကားများကို ပြောသည်။

[تَرَمَ] ❶ လွင်တီးခေါင်၌ ကျရောက်
ခြင်း။ ❷ လမ်းသေးလမ်းသွယ်၌ ရောက်ရှိ

သွားခြင်း။ ❸ လမ်းမှား၌ ကျရောက်ခြင်း။
❹ အကျိုးမဲ့သော စကားများကို ပြောခြင်း။

[التَّرَمَ] မှားယွင်းသော(စကား၊ အယူဝါဒ
စသည်)။

[التَّرَهَّه] ❶ လွင်တီးခေါင်။ ❷ လမ်းသေး
လမ်းသွယ်။ ❸ မှားယွင်းသော(စကား၊ အ
ယူဝါဒစသည်)။ ❹ အကျိုးမဲ့သော စကား။

❺ [تَرَمَى] အလုပ်လုပ်ရာ၌ နှေးကွေးလေးလံ
သည်။

[تَرَمَى] အလုပ်လုပ်ရာ၌ နှေးကွေးလေးလံ
ခြင်း။

[اتَرَى] အလုပ်နှစ်ခုပြီးတိုင်း အားလပ် ရပ်

နားချိန်သတ်မှတ်၍ အလုပ်များစွာကို ဆက်
တိုက်လုပ်သည်။

❖ [الْتَرِيَاقُ] ကာကွယ်ဆေး၊ အဆိပ်ဖြေဆေး။

❖ [تَسْعَ -] ❶ ကိုးယောက်မြောက်အဖြစ် ပါ
ဝင်သည်။ ❷ ကိုးပုံတစ်ပုံကို ယူသည်။ ❸

[الْحَبْلُ] ကြိုးကို ကိုးပင်လိမ်ကျစ်သည်။

[تَسْعَ] ❶ ကိုးယောက်မြောက်အဖြစ် ပါ
ဝင်ခြင်း။ ❷ ကိုးပုံတစ်ပုံကို ယူခြင်း။ ❸ ကြိုး

ကို ကိုးပင်လိမ်ကျစ်ခြင်း။

[اتَّسَعَ] ❶ ကိုးယောက်မြောက် ဖြစ်သည်။

❶ အရေအတွက် ကိုးဖြစ်စေသည်။ ❷ ကိုး
ရက်ကြာသည်။

[الْتَّاسُوعَاءُ] မဟာရံရမ်လကိုးရက်မြောက်နေ့။

[اتَّسَاعُ] (ج) ကိုးပုံတစ်ပုံ။ [الْتَّسَعُ]

ကိုး။

[الْتَّسِيعُ] ကိုးပုံတစ်ပုံ။

❖ [تَشْرَيْنُ] အောက်တိုဘာ
လ။ ❶ [تَشْرَيْنُ الثَّانِي] နိုဝင်ဘာလ။ (ج)

[تَشَارَيْنُ]

❖ [تَعَبَ -] ❶ မောပန်းသည်။ ❷ ငြီးငွေ့

သည်။ ❸ မောဟိုက်လဲကျသည်။ ❹ ဒုက္ခ
ရောက်သည်။

[تَعَبُ] ❶ မောပန်းခြင်း။ ❷ ငြီးငွေ့ခြင်း။

❸ မောဟိုက်လဲကျခြင်း။ ❹ ဒုက္ခရောက်ခြင်း။

[اتَّعَبَ] ❶ [الفَوْمُ] ၎င်းတို့၏တိရစ္ဆာန်
များ မောပန်းသည်။ ❷ မောပန်းစေသည်။

ပင်ပန်းဆင်းရဲစေသည်။

❖ [تَعَعَ] (ا) (အစီးအနင်း၊ တိ
ရစ္ဆာန်) သဲနစ်သည်။ ❶ [فَلَانٌ فِي كَلَامِهِ]

စကားထစ်သည်။ ❷ အညွှာကို ကိုင်လှုပ်
သည်။

[تَتَعَ] ❶ [فَلَانٌ فِي كَلَامِهِ] စကားထစ်
သည်။

[الْتَّعَاتُ] ကောလဟာလသတင်းများ။ ဆူပူ
အောင်လှုံ့ဆော်သည့် မဟုတ်မမှန်သတင်း
များ။

❖ [تَعَسَ] ❶ မှောက်လျက် လဲကျသည်။ ❷
ပျက်စီးသည်။ ❸ ပျက်စီးစေသည်။

[تَعَسَ] ❶ မှောက်လျက် လဲကျခြင်း။ ❷

ပျက်စီးခြင်း။ ❸ ပျက်စီးစေခြင်း။

[تَعَسَ -] ❶ မှောက်လျက် လဲကျသည်။ ❷

ပျက်စီးသည်။ ❸ ပျက်စီးစေသည်။

[تَعَسَ] ❶ မှောက်လျက် လဲကျခြင်း။ ❷

ပျက်စီးခြင်း။ ❸ ပျက်စီးစေခြင်း။

[تَعَسَ] ❶ မှောက်လျက် လဲကျသော(သူ)။

❶ ပျက်စီးသော(သူ)။ ❷ ပျက်စီးစေသော
(သူ)။

[اتَّعَسَ] ❶ မှောက်လျက်လဲကျစေသည်။

❶ ပျက်စီးစေသည်။

[الْتَّعَسُ] ❶ ဝေးကွာမှု။ ❷ ပျက်စီးယိုယွင်း

မှု။ ❸ ဘေးဒုက္ခ။

[الْتَّعَلُ] လည်ချောင်း၌ပူလောင်မှု။

❖ [تَغَبَ -] ❶ ချို့ယွင်းသည်။ အပြစ်အနာ
ပေါ်ပေါက်သည်။ ❷ ပျက်စီးသည်။ ❸ ပေ

ကျညစ်ထေးသည်။ ❹ ဆာလောင်သည်။

[تَغَبَ] ❶ ချို့ယွင်းခြင်း။ အပြစ်အနာ ပေါ်

ပေါက်ခြင်း။ ❷ ပျက်စီးခြင်း။ ❸ ပေကျညစ်

ထေးခြင်း။ ❹ ဆာလောင်ခြင်း။

[تَغَبَّ] ❶ ချို့ယွင်းသော(သူ၊ အရာ)။ အပြစ်အနာ ပေါ်ပေါက်သော(သူ၊ အရာ)။ ❷ ပျက်စီးခြင်း။ ❸ ပေကျံညစ်ထေးသော(သူ၊ အရာ)။ ❹ ဆာလောင်ခြင်း။

[اتَّغَبَّ] ❶ ချို့ယွင်းစေသည်။ အပြစ်အနာ ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ❷ ပျက်စီးစေသည်။ ❸ ပေကျံညစ်ထေးစေသည်။ ❹ ဆာလောင်စေသည်။

❶ [تَتَعَ] ❶ သွားမရှိသဖြင့် စကားကို မပီမသပြောသည်။ စကားပြေရာ၌ လေသံထွက်သည်။ ❷ စကားထစ်သည်။ ❸ ငိုအားထက်ရယ်အားသန်သည်။

❶ [تَغَرَّ] ❶ ပေါက်ကွဲသည်။ ပေါက်ထွက်သည်။ ❷ (ခွေး)သေးပန်းသည်။ ❸ (အိုး)ဆူပွက်သည်။ ❹ (သွေး)ပန်းထွက်သည်။

[تَغُورُ] ❶ ပေါက်ကွဲခြင်း။ ပေါက်ထွက်ခြင်း။ ❷ (ခွေး)သေးပန်းခြင်း။ ❸ (အိုး)ဆူပွက်ခြင်း။ ❹ (သွေး)ပန်းထွက်ခြင်း။

❶ [تَغِيَّ] ❶ ဒေါသအိုးပေါက်ကွဲသည်။ ❷ အကြီးအကျယ် စိတ်ဆိုးသည်။

[تَغِيَّ] ❶ ဒေါသအိုးပေါက်ကွဲခြင်း။ ❷ အကြီးအကျယ် စိတ်ဆိုးခြင်း။
[التَّغِيَّةُ] အချိန်အခါ။ အခါကာလ။

❶ [تَتَفَفَّ] ပြန်ပေသည်။ ပြန်၍ညစ်ပတ်သည်။ မိန်းမများ၏အကြောင်းကို လိုက်လံစပ်စုသည်။

[التَّتَفَاتٍ] မိန်းမများ၏အကြောင်းကို လိုက်လံစပ်စုသူ။

❶ [تَفَثَ] ဆံပင်ကို မရိတ်မညှပ်ဘဲ ဆီမ

လိမ်းဘဲထားသဖြင့် ရှုတ်ထွေးရှည်လျား၍ ညစ်ပတ်သည်။

[تَفَثَ] ဆံပင်ကို မရိတ်မညှပ်ဘဲ ဆီမလိမ်းဘဲထားသဖြင့် ရှုတ်ထွေးရှည်လျား၍ ညစ်ပတ်ခြင်း။

[تَفَثَ] [الدَّمُ] (သွေး)လူးပေသည်။

[التَّفَثُ] ဟဂျိရာသီ၌ အိတ်ရာမဝတ်ထားသူအား လူးထိသော ﴿لَمْ يَلْبِسُوا ثِيَابَهُمْ﴾ ထိုနောက်၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏အညစ်အကြေးများကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းကြရမည်။

❶ [اتَّفَحَ] ပန်းသီးပေးသည်။

[التُّفَّاحُ] ပန်းသီး။

[التُّفَّاحَةُ] ❶ ပန်းသီးတစ်လုံး။ ❷ ဒူးခေါင်းရှိ ဂုံညင်းရိုး။

[التَّفْحَةُ] ပန်းသီးပင်များ စိုက်ပျိုးထားသော ဥယျာဉ်ခြံ။ [ج] [مَتَفَحٌ]။

❶ [اتْفَرَّ] အညောင့်ထွက်သည်။

[التَّفَرُّةُ] ❶ အညောင့်။ ❷ အပင်ပေါက်။ ❸ အပေါ်နှုတ်ခမ်း ထိပ်။

❶ [تَفَّ] တံတွေးထွေးသည်။

[تَفَّ] တံတွေးထွေးခြင်း။

[تَفَفَّ] ‘ထွ်’ဟု ပြောသည်။ စက်ဆုပ်ရွံရှာသောသူ သို့မဟုတ်စက်ဆုပ်ရွံရှာသောအရာကို ‘ဟွန်း၊ ဟင်း၊ ထွ်’စသည်ဖြင့် ပြောဆိုသည်။

[التُّفَّ] ❶ စက်ဆုပ်ရွံရှာသောသူ သို့မဟုတ်စက်ဆုပ်ရွံရှာသောအရာကို ‘ဟွန်း၊ ဟင်း၊ ထွ်’စသည်ဖြင့် ပြောဆိုသည့်အသံ။

❶ လက်သည်း၊ ခြေသည်းအတွင်းရှိ ချေး၊
အညစ်အကြေး။ [تَفْهٌ] (ح)

[التَّفَافُ] အပင်တစ်မျိုး။

[التَّفَافَةُ] တံတွေး။

[التَّفَافُ] အလွန်အောက်တန်းကျသူ။ အ
လွန်ရှံရှာဖွယ်ကောင်းသူ။

❷ [التَّقَانُ] အချိန်အခါ။ ကာလ။

❸ [التَّقَةُ] တောကြောင်။

❹ [تَفَلَّ -] ❶ တံတွေးထွေးသည်။ ❷ တီးတိုး
ပြောဆိုသည်။ နားနားကပ်၍ပြောသည်။

❸ ရေကို ထွေးထုတ်သည်။

[تَفَلَّ] ❶ တံတွေးထွေးခြင်း။ ❷ တီးတိုး
ပြောဆိုခြင်း။ နားနားကပ်၍ပြောခြင်း။ ❸ ရေ
ကို ထွေးထုတ်ခြင်း။

❺ [تَفَلَّ -] အနံ့ပြောင်းလဲသည်။ အနံ့အ
သက် ဆိုးရွားလာသည်။

[تَفَلَّ] အနံ့ပြောင်းလဲခြင်း။ အနံ့အသက်
ဆိုးရွားလာခြင်း။

[تَفَلَّ - مِتَفَالٌ] အနံ့ပြောင်းလဲသော(သူ)။ အနံ့အ
သက် ဆိုးရွားလာသော(သူ)။ (م)

[اتَفَلَّ] အနံ့ပြောင်းလဲစေသည်။ အနံ့အ
သက် ဆိုးရွားလာစေသည်။

[التَّفُلُّ - التَّفُلُّ] ❶ မြေခွေး။ ❷ မြေခွေးပေါက်စ။

[التَّفَالُ - التَّفُلُّ] ❶ တံတွေး။ ❷ အမြှုပ်၊ ရေမြှုပ်။

[التَّفَلُّ] အနည်းငယ်မျှဖြစ်သော(အရာ)။

[الْمَتَفَلَّةُ] ထွေးခံ၊ တံတွေးထွေးရသောခွက်။
[مَتَافِلٌ] (م)

❸ [تَفَنَ -] မောင်းနှင်ထုတ်သည်။

[تَفَنَ] မောင်းနှင်ထုတ်ခြင်း။

[التَّقَانُ] အချိန်အခါ။ ကာလ။

[التَّقْنُ] အညစ်အကြေး။

❶ [تَفَهٌ -] ❶ သေးနှုပ်သိမ်ဖျင်းသည်။ မဆို
စလောက်ဖြစ်သည်။ ❷ နှံ့အသည်။ ထူထိုင်း
သည်။ ခုံးဝေးသည်။ ❸ အရသာကင်းမဲ့
သည်။

[تَفَهُ - تَفَاهَةً] ❶ သေးနှုပ်သိမ်ဖျင်းခြင်း။ မဆိုစ
လောက်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ နှံ့အခြင်း။ ထူထိုင်းခြင်း။
ခုံးဝေးခြင်း။ ❸ အရသာကင်းမဲ့ခြင်း။

[التَّفَاءُ] [فِي الْعَطَاءِ] မဖြစ်စလောက်ပေး
သည်။ မစိုမပို၊ ပေးကမ်းသည်။

[التَّفَةُ] တောကြောင်။

❷ [اتَّقَنَ] ❶ တိကျခိုင်မာစေသည်။ ❷ အ
ခိုင်အမာဖြစ်စေသည်။

﴿صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي اتَّقَنَ كُلَّ شَيْءٍ﴾ အရာဟူသမျှ
ကို တိကျခိုင်မာစေတော်မူသော အလ္လာဟ်
အရှင်မြတ်၏စီမံတော်မူချက်။

[تَقَنَ] [أَرْضَهُ] မြေယာသို့၊ ရေသွင်း
သည်။

[تَتَقَنَ] [بِتِ الْبَيْتِ] (ရေတွင်းထဲမှ) ရွှံ့ရေ
များ ထွက်လာသည်။

[التَّقْنُ] ❶ တိကျခိုင်မာသောသူ။ ❷ ရေ
တွင်းထဲမှ ထွက်လာသောရွှံ့မြေ။ ❸ ရေခန်း
ခြောက်သွားသဖြင့် အက်ကွဲသောရွှံ့မြေ။ ❹
ရေအောက်၌ ထိုင်နေသောအနည်။

[التَّقْنُ] တိကျခိုင်မာသောသူ။

[التَّقْنَةُ] ရေအောက်၌ ထိုင်နေသောအ
နည်။

❸ [اتكا] ကြည့်။

- ❖ [تَكَتَكَ] ❶ ခုန်ဆွခုန်ဆွပြေးသည်။ ❷ [البَطِيخ] (ဖရဲသီးကို) နင်း၍ခွဲသည်။
[التَّكِينُ] စစ်မြေပြင်၌ မိမိ၏စစ်တပ်ကို စီမံကွပ်ကဲ၍ နေရာချထားပေးသည့်အတတ်ပညာ။
- ❖ [تَكَ] ❶ [الرَّجُل] နှံ့အသည်။ ညာဏ်ထိုင်းသည်။ အသိညာဏ်ချို့ယွင်းသည်။ ❷ ပိန်ခြိုးသည်။ ❸ ပျက်စီးသည်။ ❹ ဖြတ်တောက်သည်။ ❺ ခြေဖြင့်နင်း၍ခွဲသည်။
[تَكُوكُ] ❶ နှံ့အခြင်း။ ညာဏ်ထိုင်းခြင်း။ အသိညာဏ်ချို့ယွင်းခြင်း။ ❷ ပိန်ခြိုးခြင်း။ ❸ ပျက်စီးခြင်း။ ❹ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❺ ခြေဖြင့်နင်း၍ခွဲခြင်း။
[تَكَا] ❶ နှံ့အသော(သူ)။ ညာဏ်ထိုင်းသော(သူ)။ အသိညာဏ်ချို့ယွင်းသော(သူ)။ ❷ ပိန်ခြိုးသော(သူ)။ ❸ ပျက်စီးသော (သူ)။ ❹ ဖြတ်တောက်သော(သူ)။ ❺ ခြေဖြင့်နင်း၍ခွဲသော(သူ)။ (ج) [تَكَ]။
[تَكَتَكَ] ❶ [التَّكَّة] ဘောင်းဘီကြိုးတပ်သည်။ ❷ [الْحَرْيْر] ဘောင်းဘီကြိုးကို ဝိုးသားဖြင့်ပြုလုပ်သည်။
[تَكَتَكَ] (ج) ဘောင်းဘီကြိုး။
[التَّكِينُ] အတွေးအခေါ်မရှိသူ။
[التَّكُّ] ဘောင်းဘီကြိုးတပ်သည့်ကိရိယာ။ (ج) [تَكَ]။
- ❖ [تَكِيَّة] သူတော်စင်များ တရားအားထုတ်သည့်နေရာ။ တရားဇရပ်။
- ❖ [التَّلب] ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု။

- [التَّوَلَّب] ❶ တစ်နှစ်သားအရွယ် တောမြည်းပေါက်စ။ ❷ မြင်းကျားပေါက်စ။ (ج) [تَوَلَّب]။
- ❖ [التَّلبَاتِي] စိတ်ချင်း ဆက်သွယ်စကားပြောမှု။
- ❖ [تَلَّتِل] ❶ အရှိန်ပြင်းစွာ သွားသည်။ ❷ အရှိန်ပြင်းစွာ မောင်းနှင်သည်။ ❸ အရှိန်ပြင်းစွာ လှုပ်ရမ်းသည်။ ❹ စိတ်ဓါတ်ပျက်ပြားခြောက်ခြားအောင် လုပ်သည်။
[التَّلَاتِل] အသားအရေပြည့်ဖြိုးတုတ်ခိုင်သော ယောက်ျား။
[التَّلَاتِلَة] ❶ အရှိန်ပြင်းထန်မှု။ ❷ ထန်း၊ အုန်းစသည်တို့၏အဖူးကို ဖုံးအုပ်ထားသော အခွံ။ ❸ ‘ဘတ်ရာအိ’ ဟုခေါ်သော အရပ်စာပေတစ်ခု၌ အနာဂတ်ကာလပြုကြိုယာ၏ အစအကွရာများကို [-] ဖြင့်ဖတ်ခြင်း။ (ج) [تَلَّتِل]
- ❖ [تَلَّد] ❶ [الشَّيْء] ရှေးကျသည်။ ရှေးဟောင်းဖြစ်သည်။ ❷ [التَّخَالُف] (တိရစ္ဆာန်များ) ပေါက်ပွားသည်။ ❸ အမွေဆိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်ရောက်ရှိလာသည်။ ❹ [الْمَكَان] အတည်တကျ နေထိုင်သည်။
[تَلَّوْد] ❶ ရှေးကျခြင်း။ ရှေးဟောင်းဖြစ်ခြင်း။ ❷ (တိရစ္ဆာန်များ) ပေါက်ပွားခြင်း။ ❸ အမွေဆိုင်ပစ္စည်းအဖြစ် ရောက်ရှိလာခြင်း။ ❹ အတည်တကျ နေထိုင်ခြင်း။
[تَلَّد] [الْمَكَان] အတည်တကျ နေထိုင်သည်။
[تَلَّد] [الْحَال] ရှေးဟောင်းလူလမ်းများကို ဝိုင်ဆိုင်သည်။

[تَلَد] ဥစ္စာပစ္စည်းများကို စုဆောင်းထားပြီး မပေးရက်မကမ်းရက်နိုင်အောင် စေးနဲတွန့်တိုသည်။ အတ္တကြီးသည်။

[التَلَاد] ရှေးကတည်းကရှိနေခဲ့သောမူလပစ္စည်း။ မူလအရင်းအနှီး။

[التَلَد] ရှေးကတည်းကရှိနေခဲ့သောမူလပစ္စည်း။ မူလအရင်းအနှီး။ (ج) [تَلَادُ - تَلَد]

[التَلَد] ၁ ရှေးကတည်းကရှိနေခဲ့သောမူလပစ္စည်း။ မူလအရင်းအနှီး။ ၂ စွန့်ငှက်ပေါက်စ။ (ج) [تَلَادُ - تَلَد]

[التَلَد] ရှေးကတည်းကရှိနေခဲ့သောမူလပစ္စည်း။ မူလအရင်းအနှီး။ (ج) [تَلَادُ - تَلَد]

[التَلَد] ၁ ရှေးကတည်းကရှိနေခဲ့သော မူလပစ္စည်း။ မူလအရင်းအနှီး။ (ج) [تَلَادُ - تَلَد]

[تَلَد - تَلَد] ၂ မြတ်သောမိန်းမ။ (ج) [تَلَد - تَلَد]

• [التَلَسْكُوب] တယ်လီစကုပ်။ နက္ခတ်ကြည့်မှန်ပြောင်း။

• [تَلَع -] ပုန်းကွယ်နေရာမှ ခေါင်းပြုကြည့်သည်။

[تَلَع - تَلَوَّع] ပုန်းကွယ်နေရာမှ ခေါင်းပြုကြည့်ခြင်း။

[تَلَع -] ၁ လည်ပင်းရှည်သည်။ ၂ အရပ်ရှည်သည်။

[تَلَع] ၁ လည်ပင်းရှည်ခြင်း။ ၂ အရပ်ရှည်ခြင်း။

[التَلَع] ၁ လည်ပင်းရှည်သော(သူ)။ ၂ အရပ်ရှည်သော(သူ)။ (م) [تَلَع] (ج) [تَلَع] ၁ ပုန်းကွယ်နေရာမှ ခေါင်းပြု

[تَلَع -] ၁ လည်ပင်းရှည်သည်။ ၂ အရပ်ရှည်သည်။

ကြည့်သည်။ ၁ လည်ပင်းရှည်သည်။ ၂ အရပ်ရှည်သည်။

[تَلَع] ၁ ပုန်းကွယ်နေရာမှ ခေါင်းပြုကြည့်ခြင်း။ ၂ လည်ပင်းရှည်ခြင်း။ ၃ အရပ်ရှည်ခြင်း။

[تَلَع] ၁ ပုန်းကွယ်နေရာမှ ခေါင်းပြုကြည့်သော(သူ)။ ၂ လည်ပင်းရှည်သော(သူ)။ ၃ အရပ်ရှည်သော(သူ)။

[تَلَع] ၁ ပုန်းကွယ်နေရာမှ ခေါင်းပြုကြည့်သည်။ ၂ လည်ပင်းရှည်သည်။ ၃ အရပ်ရှည်သည်။ ၄ လည်ဆန့်သည်။ ၅ [التَلَاة] (မိန်းမ)ခေါင်မော့၍ မိမိအလိုကိုပြသည်။

[تَلَع] [فِي مَشِيهِ] လမ်းလျှောက်ရာ၌ လည်ကိုဆန့်၍ ဦးခေါင်းကို မော့ထားသည်။

[تَلَع] ၁ [فِي مَشِيهِ] လမ်းလျှောက်ရာ၌ လည်ကိုဆန့်၍ ဦးခေါင်းကို မော့ထားသည်။

၂ [الْبَعِير] (ကုလားအုတ်)ထရန် အားယူသည့်အနေဖြင့် မိမိ၏ဦးကိုမော့သည်။ ၃

[فَلَان] ထရန်ဟန်ပြင်သည့်အနေဖြင့် ဦးခေါင်းကို ထောင်သည်။ ၄ ရှေ့ကိုရောက်သည်။ ၅ ပေါ်ထွက်သည်။

[تَلَع] [الْخَيْر] (သတင်းကို)စုံစမ်းရန် ထွက်လာသည်။ လာရောက်စပ်စုသည်။

[التَلَع] ၁ ကုန်းမြေ။ ၂ ရေဝဲခွန်။ ၃ ကျယ်ဝန်းသည့်လျှို။ (ج) [تَلَع - تَلَا]

• [التَلَاة] ကြေးနန်း။

• [تَلَف -] ပျက်စီးယိုယွင်းသည်။ [تَلَف] ပျက်စီးယိုယွင်းခြင်း။

[تَلَفٌ - تَلْفٌ] ဖျက်စီးယိုယွင်းသော(သူ၊ အရာ)။

- ❶ [تَلَفٌ] ❶ ဖျက်စီးယိုယွင်းစေသည်။ ❷ ဖျက်ဆီးသည်။ ❸ [تَلَفٌ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို) သုံးဖြုန်းသည်။
[تَلَفٌ] မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းကို အပိုင်စီးမည် ကို စိုးရိမ်လျက် လူတိုင်းကို မယုံသကာဖြင့် ဆက်ဆံသူမိန်းမ။ ဥစ္စာခြောက်သောမိန်းမ။
[تَلَفٌ] အလွန်ဖျက်ဆီးတတ်သူ။ အသုံး အဖြုန်းကြီးသူ။ (ج) [تَلَفٌ]။
[تَلَفٌ] ဖျက်ဆီးခြင်း။ အသုံးအဖြုန်းကြီး ခြင်း။ သုံးဖြုန်းသည့် နေရာ။ ကန္တာရလွင်ပြင်။ (ج) [تَلَفٌ]။
[تَلَفٌ] အလွန်ဖျက်ဆီးတတ်သူ။ အသုံး အဖြုန်းကြီးသူ။ (ج) [تَلَفٌ]။
[تَلَفٌ] ဖျက်ဆီးခြင်း။ အသုံးအဖြုန်းကြီး ခြင်း။ သုံးဖြုန်းသည့်နေရာ။ (ج) [تَلَفٌ]။
[تَلَفٌ] တယ်လီဗီးရှင်း။ ရုပ်မြင်သံကြား စက်။

[تَلْفُونٌ] တယ်လီဖုန်း။

- ❶ [تَلَكٌ] ထိုအရာ။ (အညွှန်းနာမ်၊ အဝေးရှိအ ရာဝတ္ထုကို ညွှန်သောအခါသုံးသည်။)

- ❶ [تَلٌ -] ❶ ကျသည်။ ပြုတ်ကျသည်။ ❷ [تَلٌ -] (ရေ)အစက်ကလေးများဖြစ်ပေါ် သည်။ စိုလာသည်။ ❸ [تَلٌ -] နှစ်သက်သည်။ လှေသည်။ ❹ မှောက်လျက်လှေသည်။ လှေသည်။ ❺ နောက် ၎င်းတို့နှစ်ဦးသည် အမိန့်တော်ကို လိုက်နာပြီး ထို(အိမ်ရာဟီးမ်)သည် ထို(မိမိ၏သား)ကို မှောက်လျက်လှေသောအခါ။ ❻ [تَلٌ -]

ရေစက်ချသည်။ ရေကို လောင်းချသည်။

- ❶ [تَلٌ -] လက်ထဲထည့်ပေး သည်။

- [تَلٌ] ❶ ကျခြင်း။ ပြုတ်ကျခြင်း။ ❷ (ရေ)အစက်ကလေး များဖြစ်ပေါ်ခြင်း။ စိုလာ ခြင်း။ ❸ နှစ်သက်ခြင်း။ လှေသည်။ ❹ မှောက်လျက် လှေသည်။ ❺ ရေစက်ချခြင်း။ ရေကို လောင်းချခြင်း။ ❻ လက်ထဲထည့်ပေး ခြင်း။

[تَلٌ] (ရေ)စက်ချသည်။ ရေကို လောင်းချသည်။

[تَلٌ] နှစ်သက်သည်။ လှေ သည်။

[تَلٌ] အလွန်လမ်း မှားနေသူ။

[تَلٌ] တောင်ပူစာ။ ကုန်းမြေ။ တောင် ကုန်းငယ်။ (ج) [تَلٌ]။

[تَلٌ] အခြားတစ်ဘက်ကို မြင်နိုင်သည် အထိ ပါးလွှာသောချည်ထည်။

[تَلٌ] စွတ်စိုမှု။

- [تَلٌ] ❶ ဘဝအခြေအနေ နိမ့်ပါးမှု။ ❷ အတွေးအခေါ်အားနည်းမှု။ ❸ အုန်းစ သည်တို့၏ အဖူးကို အုပ်ထားသည့်အခွံ။ (ج) [تَلٌ]။

[تَلٌ] ❶ ပျင်းရိမှု။ ❷ အခြေအနေ။

[تَلٌ] လည်လှီးထားသောဆိတ်။

[تَلٌ] ခိုင်းလိုက်လျှင် အမြဲတမ်းနောက် ကျနေတတ်သူ။ အလုပ်ကို စိတ်မပါလက်မ ပါလုပ်သူ။ အလွန်နှေးကွေးသူ။

[الْبَيْتُ] လည်ဂုတ်။ (ج) [الْبَيْتُ]။

[الْبَيْتُ] အလွန်ခွန်အားကြီးမားသူ။ ❶

ထောင်ထားသောလုံ။ ❷ ကြမ်းတမ်းခက်

ထန်သူ။

❸ [الْبَيْتُ] အုန်းလက်၊ ထန်းလက်စသည်တို့

ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခြင်း၊ တောင်း။

❹ [الْبَيْتُ] မြေအက်ကွဲကြောင်း။ ထွန်ယက်

ထားသည့်အရာအကြောင်း။ (ج) [الْبَيْتُ]။

[الْبَيْتُ] မြေအက်ကွဲကြောင်း။ ထွန်ယက်

ထားသည့်အရာအကြောင်း။ (ج) [الْبَيْتُ]။

[الْبَيْتُ] ❶ လယ်ထွန်သူ။ ❷ လယ်သမား။

❸ ပန်းထိမ်သမားတို့ အသုံးပြုလေ့ရှိသော

ဖိုးဖိုအရှည်။ ❹ ပန်းထိမ်ပညာသင်ယူသူ။

(ج) [الْبَيْتُ]။

❺ [الْبَيْتُ] ဂျူးကျမ်း၊ ယဟူဒီတို့၏ဘာသာ

ရေးကျမ်း။

❻ [الْبَيْتُ] တပြည့်ခံသည်။ သင်ယူဆည်းပူး

သည်။

[الْبَيْتُ] တပြည့်။ ကျောင်းသား။ (ج)

[الْبَيْتُ] [الْبَيْتُ]။

❽ [الْبَيْتُ] ❶ ပျက်စီးသည်။ ❷ [الْبَيْتُ]

ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်သည်။ တွေဝေသည်။

❸ သတိလစ်သည်။ ❹ [الْبَيْتُ] မေ့ပျောက်

သည်။ မည်သည့်နေရာ၌ ထားမိမှန်းမသိဖြစ်

သည်။

[الْبَيْتُ] ❶ ပျက်စီးခြင်း။ ❷ ကြောင်အမ်း

အမ်းဖြစ်ခြင်း။ တွေဝေခြင်း။ ❸ သတိလစ်

ခြင်း။ ❹ မေ့ပျောက်ခြင်း။ မည်သည့်နေရာ

၌ ထားမိမှန်းမသိဖြစ်ခြင်း။

[الْبَيْتُ] အသိညာဏ်ပျက်ယွင်းသည်။ ရူး
သွပ်သည်။

[الْبَيْتُ] ❶ ပျက်စီးစေသည်။ ❷ ကြောင်

အမ်းအမ်းဖြစ်စေသည်။ တွေဝေစေသည်။

❸ သတိလစ်စေသည်။ အရူးအမူးဖြစ်စေ

သည်။ ❹ မေ့ပျောက်စေသည်။

[الْبَيْتُ] ❶ ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်စေသည်။

တွေဝေစေသည်။ ❷ သတိလစ်စေသည်။ အ

ရူးအမူးဖြစ်စေသည်။

[الْبَيْتُ] ❶ ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်သည်။

တွေဝေသည်။ ❷ သတိလစ်သည်။ အရူး

အမူးဖြစ်သည်။

[الْبَيْتُ] ❶ ကြောင်အမ်းအမ်းဖြစ်သည်။

တွေဝေသည်။ ❷ သတိလစ်သည်။ အရူးအ

မူးဖြစ်သည်။

[الْبَيْتُ] [الْبَيْتُ] ကန္တာရလွင်ပြင်။ (ج)

[الْبَيْتُ] [الْبَيْتُ] ကန္တာရလွင်ပြင်။ (ج)

❽ [الْبَيْتُ] ❶ နောက်လိုက်သည်။ ❷ နောက်

ချန်နေသည်။ နောက်၌နေရစ်သည်။ ❸

နို့ဖြတ်ခါစ တိရစ္ဆာန်သားပေါက်ကို ဝယ်

သည်။ ❹ [الْبَيْتُ] လိုက်လုပ်သည်။ တုပပြု

လုပ်သည်။ သူလုပ်သည့်အတိုင်း လိုက်လုပ်

သည်။ ❺ [الْبَيْتُ] မောင်းနှင်သည်။ နှင်

ထုတ်သည်။ ❻ စွန့်ပစ်ထားခဲ့သည်။ ❼ သေး

သိမ်နိမ့်ကျစေသည်။ ❽ [الْبَيْتُ] ဖတ်ရွတ်

သည်။ ❾ လိုက်နာကျင့်သုံးသည်။ ❿

[الْبَيْتُ] သတင်းကို အသိပေးအကြောင်း

ကြားသည်။

[الْبَيْتُ] ❶ နောက်လိုက်ခြင်း။ ❷ နောက်

ချန်နေခြင်း။ နောက်၌နေရစ်ခြင်း။ ❶ နို့
 ဖြတ်ခါစ တိရစ္ဆာန်သားပေါက်ကို ဝယ်ခြင်း။
 ❷ လိုက်လုပ်ခြင်း။ တပပြုလုပ်ခြင်း။ သူလုပ်
 သည့်အတိုင်း လိုက်လုပ်ခြင်း။ ❸ မောင်းနှင်
 ခြင်း။ နှင်ထုတ်ခြင်း။ ❹ စွန့်ပစ်ထားခဲ့ခြင်း။
 ❺ သေးသိမ်နိမ့်ကျစေခြင်း။ ❻ လိုက်နာကျင့်
 သုံးခြင်း။ ❼ သတင်းကို အသိပေးအကြောင်း
 ကြားခြင်း။
 [تَلَوْا] ဖတ်ရွတ်ခြင်း။

[لَبَّ] ❶ နောက်လိုက်သော(သူ)။ ❷
 နောက်ချန်နေသော(သူ)။ နောက်၌နေရစ်
 သော(သူ)။ ❸ နို့ဖြတ်ခါစ တိရစ္ဆာန်သား
 ပေါက်ကို ဝယ်သော(သူ)။ ❹ လိုက်လုပ်
 သော(သူ)။ တပပြုလုပ်သော(သူ)။ သူလုပ်
 သည့်အတိုင်း လိုက်လုပ်သော(သူ)။ ❺
 မောင်းနှင်သော(သူ)။ နှင်ထုတ်သော(သူ)။
 ❻ စွန့်ပစ်ထားသော(သူ)။ ❼ သေးသိမ်နိမ့်
 ကျစေသော(သူ)။ ❽ ဖတ်ရွတ်သော(သူ)။
 ❾ လိုက်နာကျင့်သုံးသော(သူ)။ ❿ သတင်း
 ကို အသိပေးအကြောင်းကြားသော(သူ)။

[لَبَّ] ❶ နောက်လိုက်သည်။ ❷ နောက်
 ချန်နေသည်။ နောက်၌ နေရစ်သည်။

[تَلَوْا] ❶ နောက်လိုက်ခြင်း။ ❷ နောက်
 ချန်နေခြင်း။ နောက်၌နေရစ်ခြင်း။

[تَلَوْا] ❶ ကြွင်းကျန်သည်။
 [تَلَوْا] ❶ ရမ်သွာန်လကုန်
 ရန် သုံးရက်ကျန်သေးသည်။ ❷ နောက်ချန်
 နေသည်။ နောက်၌ နေရစ်သည်။

[تَلَوْا] ❶ ကြွင်းကျန်ခြင်း။ ❷ နောက်ချန်

နေခြင်း။ နောက်၌ နေရစ်ခြင်း။

[تَلَوْا] ❶ နို့ဖြတ်ခါစက
 လေးငယ် မိမိ၏နို့တိုက်မိခင်နောက် တ
 ကောက်ကောက်လိုက်သည်။ ❷ ရှေ့ကို
 ရောက်သည်။ ကျော်တက်သည်။ ❸ [لَبَّ] မိမိ
 နောက်က လိုက်စေသည်။ ❹ [لَبَّ] တစ်စုံတစ်ရာကို
 တစ်စုံတစ်ရာ၏နောက်၌
 ထားသည်။ ❺ လွှဲပြောင်းပေးသည်။ ❻ ချန်
 ထားသည်။ ❼ လမ်းခရီး၌ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု
 အာမခံပေးသည်။

[تَلَوْا] ❶ နို့ဖြတ်ခါစကလေးငယ် တကောက်
 ကောက်လိုက်နေသော နို့တိုက်မိခင်။ (ج)
 [لَبَّ]။

[لَبَّ] အနောက်မှ လိုက်၍ ပူးပေါင်းပါ
 ဝင်သည်။ နောက်မှ လိုက်လုပ်သည်။
 [لَبَّ] အဆိုတော်၏နောက်မှ
 လိုက်ဆိုပေးသည်။

[تَلَوْا] ❶ ဆွလာတ်ဝတ်ပြုရန် ထရပ်
 သည်။ ❷ မိမိကိုးထားသည်ကို အကောင်အ
 ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည်။ ❸ အသက်
 ငင်သည်။ အသက်ငွေငွေကျန်သည်။ ❹
 သေဆုံးသည်။ ❺ အနောက်လိုက်သည်။
 ❻ နောက်မှာ ထားသည်။ ❼ တစ်ခုအပြီး၌
 နောက်တစ်ခုကိုလုပ်သည်။

[تَلَوْا] ‘ဖရသွံ’ မပြုမနေရတ
 ဝန်ကို ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ‘နဖိလ်’ အပို
 တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်သည်။

[لَبَّ] ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်သည်။ တစ်ခု
 ပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပျက်သည်။

[تَلَّى] ❶ နောက်ရန်နေသည်။ ❷ နောက်ကျကျန်ရစ်သည်။ ❸ ဥစ္စာပစ္စည်း အများအပြားကို သိမ်းဆည်းစုဆောင်းသည်။ ❹ ကြွင်းကျန်စေသည်။

[اسْتَلَى] ❶ လမ်းခရီး၌ ဘေးရန်ကင်းငြိမ်းမှုအတွက် အာမခံတောင်းသည်။ ❷ မိမိအား မျက်ခြေမပြတ်စေရန် စောင့်ဆိုင်းလျက် မိမိ နောက်သို့လိုက်စေသည်။ ❸ အနောက်မှ ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်စေသည်။

[الْتَالَى] (ပြိုင်မြင်းများအနက်) စတုတ္ထနေရာမှ ပြေးနေသောမြင်း။

[الْتَلَّى] ❶ အကြွင်းအကျန်။ ❷ ကြွေးကျန်။ ငွေကျန်စသည်။

[الْتَلَاء] ❶ လမ်းခရီး၌ ဘေးကင်း၍လုံခြုံမှုရှိစေရန် တာဝန်ယူ အာမခံမှု။ ❷ လွှဲပြောင်းပေးအပ်မှု။

[الْتَلَاوَة] ❶ အကြွင်းအကျန်။ ❷ ကြွေးကျန်။ ငွေကျန်စသည်။ ❸ လွှဲပြောင်းပေးအပ်မှု။

[الْتَلَوْ] ❶ နောက်မှ လိုက်သောအရာ။ ❷ ပြီးနောက်။ ❸ နို့တိုက်မိခင်နောက် တကောက်ကောက်လိုက်နေသော နို့ဖြတ်ခါစကလေးငယ်။ (ج) [الْتَلَاء]။

[الْتَلَوْ] ကိုယ်ပိုင်အစွမ်းအစမရှိသဖြင့် အခြားသူနောက် အားကိုးတကြီး လိုက်နေတတ်သူ။

[الْتَلَّى] ❶ အလွန်ကျိန်တွယ်ပြောဆိုတတ်သူ။ ❷ အလွန်ဥစ္စာနေကြွယ်ဝသူ။

[الْتَلْيَة] ❶ အကြွင်းအကျန်။ ❷ ကြွေးကျန်။

ငွေကျန်စသည်။ ❸ တစ်စုံတစ်ရာ၏ နောက်၌ဖြစ်လော။

[الْتَوَّالِي] ❶ (မြင်း၊ ကုလားအုတ်စသည်တို့၏) အမြီးနှင့်ခြေထောက်များ။ ❷ နောက်ဆုံး၌ ကျန်ရစ်နေသောအရာများ။ ❸ နောက်ပိုင်းများ။ အမြီးပိုင်းများ။ (و) [الْتَوَّالِي]။

[الْمُتَالِي] နောက်က ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်သူ။

❶ [تَمَبَاك] ဆေးရွက်ကြီး။

❷ [تَمَم] စကားထစ်သည်။ ထစ်ထစ်ငဲ့ငဲ့ ပြောဆိုသည်။

❸ [تَمَر] ❶ စွန်ပလွံသီး ကျွေးသည်။ ❷ ရိက္ခာအဖြစ် စွန်ပလွံသီးကို ထည့်ပေးသည်။

❹ [تَمَر] ❶ စွန်ပလွံသီး ကျွေးခြင်း။ ❷ ရိက္ခာအဖြစ် စွန်ပလွံသီးကို ထည့်ပေးခြင်း။

❺ [تَمَر - تَنْفَسُهُ] စိတ်ကောင်းနုလုံးကောင်းရှိသည်။

[تَمَر] စိတ်ကောင်းနုလုံးကောင်း ရှိခြင်း။

[الْتَرُطْب] ❶ [تَمَر] စွန်ပလွံသီးအခြောက်ဖြစ်သွားသည်။ ❷ စွန်ပလွံသီး ပေါကြွယ်ဝသည်။ ❸ စွန်ပလွံသီး ကျွေးသည်။

[تَمَر] ❶ စွန်ပလွံသီး အခြောက်ဖြစ်သွားသည်။ ❷ စွန်ပလွံသီး ပေါကြွယ်ဝသည်။

❸ စွန်ပလွံသီး ကျွေးသည်။ ❹ စွန်ပလွံသီးကို အခြောက်လှန်းသည်။ ❺ (အသားကို) အပိုင်းပိုင်းဖြတ်၍ အခြောက်လှန်းသည်။

[تَمَّر] ❶ စွန်ပလွံသီး အခြောက်ဖြစ်သွားသည်။ ❷ စွန်ပလွံသီးကို စားသည်။ ❸ (အသားကို) အပိုင်းပိုင်းဖြတ်၍ အခြောက်လှန်း

ထားသည်။

[الْأَمْرُ] စွန့်ပလွံသီးပိုင်ရှင်။

[الْأَمْرُ] ကြည့်[အမ]။

[الْأَمْرُ] ကြည့်[အမ]။

[الْتَمَارُ] အပင်တစ်မျိုး။

[الْتَمْرُ] စွန့်ပလွံသီး(အခြောက်)။(ج)

[تَمُور- تَمْرَان]

[الْتَمْرُ الْهِنْدِيُّ] မန်ကျီးသီး။[تَمْرُ الْحِنَاءِ] ဒန်းပွင့်။

[الْتَمَارُ] စွန့်ပလွံသီး(အခြောက်)ရောင်းသူ။

[الْتَمْرُ] စာကလေးထက်ငယ်ပြီး စွန့်ပလွံသီးများကို စားလေ့ရှိသော လှပသည့်ငှက်တစ်မျိုး။

[الْتَمْرُ] ကြည့်[အမ]။

[الْتَمُورُ] ကြည့်[အမ]။

• [تَمَاسِيحُ] မိချောင်း။(ج)

• [تَمَكُ] (ကုလားအုတ်၏ဘို့)

ကြီးမား၍ ရှည်လျားမြင့်မားသည်။ ❶

[الْبِنَاءُ] (အဆောက်အဦး)မြင့်စွင့်သည်။ ❷

[الْحُسْنُ] ❸ ဂုဏ်မြင့်သည်။ [شَرَفُ فَلَانٍ]

(အလှအပ)ပြည့်စုံသည်။

[تَمَكُ- تَمُوكُ] ကြီးမား၍ ရှည်လျားမြင့်မား

ခြင်း။ ❶ (အဆောက်အဦး)မြင့်စွင့်ခြင်း။

❷ ဂုဏ်မြင့်ခြင်း။ ❸ (အလှအပ)ပြည့်စုံခြင်း။

[الْعُسْبُ الْحَيَوَانُ] (မြက်က တိ

ရစ္ဆာန်ကို)ဝဲဖြိုးစေသည်။[الرَّيْبُعُ السَّنَامُ]

မိုးဦးရာသီက တိရစ္ဆာန်များ၏ ဘို့ကို ပြည့်ဖြိုးမြင့်မားစေသည်။

[الْتَامُكُ] ❶ တိရစ္ဆာန်များ၏ကျော၌ မို့

မောက်နေသော ဘို့။ ❷ ဘို့အလွန်ကြီးမား

သော ကုလားအုတ်။(ج)[تَوَامُكُ]

• [الْتَامُوكُ] အပင်တစ်မျိုး။

• [تَم-] ❶ ကျစ်လျစ်ခိုင်မာသည်။ ❷ [عَلَى الْأَمْرِ] အဆက်မပြတ်လုပ်သည်။ ❸ [إِلَيْهِ] ရောက်ရှိသည်။ ❹ [سِبَالِ الشَّيْءِ] ပြီးပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သည်။

[تَم- تَمَام] ❶ ကျစ်လျစ်ခိုင်မာခြင်း။ ❷ အဆက်မပြတ်လုပ်ခြင်း။ ❸

ရောက်ရှိခြင်း။ ❹ ပြီးပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

[تَم-] မျက်စိမထိစေရန် လည်ပင်း၌ အကာအကွယ်ကို ကပ်ထားသည်။ ဆွဲထားသည်။

[تَم] မျက်စိမထိစေရန် လည်ပင်းတွင် အကာအကွယ်ကို ကပ်ထားခြင်း။ ဆွဲထားခြင်း။

[الْتَامِلُ] ❶ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင် နေ့စေ့လစေ့ဖြစ်သည်။ ဖွားမြင်ရန် အချိန်နီးကပ်သည်။ ❷ [الْتَبْتُ] (အပင်)

ရှည်လျား၍ ပန်းများပွင့်သည်။ ❸ [الْقَمْرُ]

လပြည့်သည်။ ❹ [إِلَيْهِ] ရည်ရွယ်ဦးတည်၍

သွားသည်။ ရှေ့ဦးတည်သည်။ ❺ [الشَّيْءِ]

ပြီးပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သည်။

❻ [فُلَانًا] ပုဆိန်ပေးသည်။

[عَلَى الْجَرِيحِ] ❶ ဒဏ်ရာရထားသူကို အသေသတ်သည်။ မသေမရှင်ဖြစ်နေသူကို အမြန်သေစေသည်။

❷ [عَلَى الْجُنْدِ أَوْ الطَّلَابِ] ကျောင်းသား

များ။ သို့မဟုတ် စစ်သားများ လူစုံသည်။
မစုံသည် ကိုသိရှိရန် ရေတွက်စစ်ဆေးသည်။

❶ [الشَّىء] ပြည့်ဝအောင် ဆောင်ရွက်သည်။
ပြည့်စုံစေသည်။ ❷ [الصَّبِيء] ကလေးငယ်
ကို မျက်စိမထိစေရန် လည်ဂုတ်၌ အဆောင်
ကပ်ပေးသည်။

[تَتِمُّم - تَتِمَّة] ပြည့်ဝအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
ပြည့်စုံစေခြင်း။

[تَام] [القَوْم] လူစုံတက်စုံဖြစ်သည်။

အရေအတွက်၊ ဦးရေ ပြည့်သည်။

[اسْتَمَّ] ❶ [الشَّىء] ပြည့်ဝအောင်ဆောင်
ရွက်သည်။ ပြည့်စုံစေသည်။ ❶ အပြည့်အဝ
ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။

[التَّيْمَةُ] ❶ ပြည့်စုံစေသည့်အရာ။ ❶ ဖြည့်
စွက်ချက်။

[التَّام] ❶ ပြည့်ဝမှု။ ❶ လပြည့်ည။

[التَّام] ❶ ပြည့်ဝသော။ ❶ အရှည်လျား
ဆုံးဖြစ်သော။ [لَيْلَةُ التَّيَام] တစ်နှစ်ပတ်လုံး၌
အရှည်လျားဆုံးဖြစ်သောည။

❶ [التَّامَةُ - التَّامَةُ] ပြည့်စုံစေသည့်အရာ။ ❶

ဖြည့်စွက်ချက်။

[التَّامَةُ] အကြွင်းအကျန်။

[التِّم] ❶ ပြည့်စုံသော၊ ပြည့်ဝသော အ
ရာ။ ❶ ပုဆိန်။ ❶ ခြစ်ခွါသည့်ကိရိယာ။ (ج)
[تِم - تِمَّة]

[التِّم] ကိုယ်လက်အင်္ဂါပြည့်စုံသော၊ အင်္ဂါ
စုံသော(သူ၊ အရာ)။

[تِم] နဂျဒ်နယ်ရှိ အရပ်မျိုးနွယ်စုတစ်ခု
၏အမည်။

[التَّيْمَةُ] မျက်စိမထိစေရန် လည်ပင်း၌
ဆွဲရသော အဆောင်၊ အကာအကွယ်။ (ج)

[تَمَائِم - تَمِيم]

[التَّم] ချက်ကြောဖြတ်ထားသူ။ ချက်
ကြောပြတ်နေသူ။

❶ [تَمُور] ဇူလိုင်လ။

❶ [الْبَن] (နိ)ပျက်သည်။ ❶ [تَم -]
[الْحَم] (အသား)ပျက်သည်။ အပုပ်နဲ့ထွက်
သည်။

[تَم] (နိ)ပျက်ခြင်း။ ❶ (အသား)ပျက်
ခြင်း။ အပုပ်နဲ့ထွက်ခြင်း။

[تَم] ပျက်သော(နိ)။ ❶ ပျက်သော၊
အပုပ်နဲ့ထွက်သော(အသား)။

❶ [تَأ -] နေထိုင်သည်။ ❶

[عَلَى الْأَمْرِ] (ကိစ္စတစ်ခုကို)စွဲစွဲမြဲမြဲ ဇောက်
ချလုပ်ကိုင်သည်။ စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်သည်။

[تَوَّء - تَأْنَةً] နေထိုင်ခြင်း။ ❶ (ကိစ္စတစ်ခု
ကို)စွဲစွဲမြဲမြဲ ဇောက်ချလုပ်ကိုင်ခြင်း။ စိတ်ပါ
လက်ပါ လုပ်ခြင်း။

❶ [التَّابُول] ကွမ်းရွက်။

[التَّابُول] တိုသော(သူ၊ အရာ)။ (ج) [تَابِلَةٌ]
[تَابِيل]

[التَّابِلَةُ] တိုသော(သူ၊ အရာ)။ (ج) [تَابِيل]။
[التَّابِيل] ကွမ်းရွက်။ ❶ ပျင်းရိသူ။

[التَّابُول] တိုသော(သူ၊ အရာ)။ (ج) [تَابُول]

❶ [تَتَل] ဥပျက်သည်။ ဥ
ပုပ်သည်။ ❶ [الرَّجُل] ပြန်၍ညစ်ပတ်
သည်။ ပေရေသည်။ ❶ အသိညာဏ် ထုံ
ထိုင်းလာသည်။

[تَنَاتِلُ] (ج) (အရာ)။ (သု)။ တိုသော(သု)။

[تَنَاتِلَةٌ] (ج) (အရာ)။ (သု)။ တိုသော(သု)။

[تَنَاتِلُ] (ج) (အရာ)။ (သု)။ တိုသော(သု)။

[تَنَاتِلُ] (ج) (အရာ)။ (သု)။ တိုသော(သု)။

- ❖ [تَنَن] မိမိ၏မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းများကို စွန့်၍ အခြားသူများနှင့် သွားရောက်ပေါင်းဖော်သည်။

- ❖ [تَنَنَتْنَه] ဇာပေါက်များပါသောအဝတ်။ ဇာထည်။

- ❖ [تَنَوْبُ] အပင်တစ်မျိုး။

- ❖ [تَنَوُجُ] အပင်တစ်မျိုး။

- ❖ [تَنَخ -] (نَخ) (နေရာ၌) နေထိုင်သည်။ ❶ (كَيْفَ) (ကိစ္စတစ်ခုကို) စွဲစွဲမြဲမြဲ ဇောက်ချလုပ်ကိုင်သည်။ စိတ်ပါလက်ပါလုပ်သည်။

[تَنَخ] ❷ (နေရာ၌) နေထိုင်ခြင်း။ ❶ (ကိစ္စတစ်ခုကို) စွဲစွဲမြဲမြဲ ဇောက်ချလုပ်ကိုင်ခြင်း။ စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်ခြင်း။

[تَنَخ -] ❸ (အစားအစာကို ဆက်မစားနိုင်အောင်) အိသည်။ ငြီးငွေ့သည်။ ❶ [تَنَفَسَه] တဝတပြီစားမိသဖြင့် အသက်ရှူကြပ်သည်။ အံထွက်လုမတတ် ဗိုက်အပြည့်လွန်သည်။

[تَنَخ] ❷ (အစားအစာကို ဆက်မစားနိုင်အောင်) အိခြင်း။ ငြီးငွေ့ခြင်း။ ❶ တဝတပြီစားမိသဖြင့် အသက်ရှူကြပ်ခြင်း။ အံထွက်လုမတတ် ဗိုက်အပြည့်လွန်ခြင်း။

[تَنَخ - تَنَخ] ❸ (အစားအစာကို ဆက်မစားနိုင်အောင်) အိသော(သု)။ ငြီးငွေ့သော(သု)။ ❶

တဝတပြီစားမိသဖြင့် အသက်ရှူကြပ်သော

(သု)။ အံထွက်လုမတတ် ဗိုက်အပြည့်လွန်သော(သု)။

[تَنَخ] အိစေသည်။

[تَنَخ] ကြုံကြုံခံထားသည်။ ကျားကုတ်ကျားခဲ အခိုင်အမာ ရပ်တည်သည်။

- ❖ [تَنَارُ] မုန့်ဖိုလုပ်သူ။ မုန့်ဖိုတ်သည့်မီးဖိုပြုလုပ်သူ။

[تَنَارُ] မုန့်ဖို။ မုန့်ဖိုတ်သည့်မီးဖို။ (ج) [تَنَابِرُ]

- ❖ [تَنَضُّبُ] [ن ض ب] ကြည့်။

- ❖ [تَنَسُّ] တင်းနစ်ကစားခြင်း။

- ❖ [تَنَوَّفَةٌ] ရေနံ လူသူမရှိသော လွင်တီးခေါင်။ ကန္တာရလွင်ပြင်။ (ج) [تَنَافُ] ရေနံလူသူမရှိသော လွင်တီးခေါင်။ ကန္တာရလွင်ပြင်။

- ❖ [تَنَكَّة] ❶ ဒန်အိုး၊ ဒန်ခွက်။ ❶ လက်ဘက်ရည်ကျိုသည့်အိုး။

- ❖ [تَنَوْمُ] အပင်တစ်မျိုး။

- ❖ [تَن] ❶ ဝေးကွာသည်။ ❶ [تَنَرْضُ الصَّبِي] ရောဂါက ကလေးငယ်ကို ပိန်ခြိုးစေသည်။ ကြီးထွားမှုကို နှေးကွေးစေသည်။

[تَن] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး နှိုင်းယှဉ်သည်။ တုပပြိုင်ဆိုင်သည်။

[تَن] ❶ ပမာတူ၊ အရွယ်တူ၊ ဆိုက်တူ။ ❶ [تَنَانُ] (ج) လူပုဂ္ဂိုလ်။

[تَنِينُ] ❶ ခြင်္သေ့လက်သည်း၊ သိန်းငှက်၏တောင်ပံနှင့် မြွေ၏အမြီးရှိသော စိတ်ကူးယဉ်သတ္တဝါကြီး။ ❶ နဂါး။ ❶ မြွေကြီး။

- ❖ [تَن تَن] ❶ ကုလားအုတ်ကို အော်ငေါက်

သည့်အသံ။ ❶ ခွေးကို ခေါ်သည့်အသံ။

[تَهْتَه] ❷ စကားပြောရာ၌ ထစ်သောကြောင့် 'တုဟ်၊ တုဟ်'သံပါသည်။ ❸ လမ်းမှား၌ တဝဲလည်လည်ဖြစ်သည်။

[تَهْتَه] ❹ စကားပြောရာ၌ ထစ်သောကြောင့် 'တုဟ်၊ တုဟ်'သံပါသည်။ ❶ လမ်းမှား၌ တဝဲလည်လည်ဖြစ်သည်။

[الْتَهْتَه] အခြေအမြစ်မရှိသော အကြောင်းအရာများ၊ ပေါက်တတ်ကရ စကားများ။ အမှားမှားအယွင်းယွင်း၊ အလွဲလွဲအချော်ချော်ဖြစ်နေသော အကြောင်းကိစ္စများ။

[الْتَهْتَه] ❶ အခြေအမြစ်မရှိသော အကြောင်းအရာ၊ ပေါက်တတ်ကရ စကား။ အမှားမှားအယွင်းယွင်း၊ အလွဲလွဲအချော်ချော်ဖြစ်နေသော အကြောင်းကိစ္စ။ ❶ စကားထစ်ခြင်း။

❶ [الْتَهْتَه] ❶ အလွန်မြင့်မားသောပင်လယ်ရေလှိုင်း။ ❶ ချိုင့်ဝှမ်း။ ❷ မြေနိမ့်ပိုင်း။ ❸ အလွန်မောက်မာခက်ထန်သူ။ (ج) [تَاهِر] - [تَاهِير]။

❶ [تَهْم] ❶ [الْلَيْن] (နိ)ပျက်သည်။ ❶ [الْلَحْم] အသားပုပ်သည်။ အပုပ်နံ့ထွက်သည်။ ❷ [الرَّجُل] ကိုယ်အနံ့ ဆိုးရွားသည်။ ❸ အားနည်းချက် ထင်ပေါ်သည်။ မတတ်သာသည့် အမူအရာပေါ်လွင်သည်။ ❹ မစားချင်မသောက်ချင်ဖြစ်သည်။ အစားအသောက်ပျက်သည်။ ❺ ခန္ဓာကိုယ်၌ တေဇောဓိတ် လွန်ကဲသဖြင့် ပိန်ခြီးသည်။ ❶ [الْحَرْ] လေငြိမ်၍ အပူချိန်ပြင်းထန်သည်။

[تَهْم] ❶ (နိ)ပျက်ခြင်း။ ❶ အသားပုပ်ခြင်း။ အပုပ်နံ့ထွက်ခြင်း။ ❷ ကိုယ်အနံ့ ဆိုးရွားခြင်း။ ❸ အားနည်းချက် ထင်ပေါ်ခြင်း။ မတတ်သာသည့် အမူအရာပေါ်လွင်ခြင်း။ ❹ မစားချင် မသောက်ချင်ဖြစ်ခြင်း။ အစားအသောက်ပျက်ခြင်း။ ❺ ခန္ဓာကိုယ်၌ တေဇောဓိတ် လွန်ကဲသဖြင့် ပိန်ခြီးခြင်း။ ❶ လေငြိမ်၍ အပူချိန်ပြင်းထန်ခြင်း။

[تَهْم] ❶ ဟိဂျားဇ်နှင့် ယမန်နယ်ရှိ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် တောင်များအကြား၌ရှိသော မြေနိမ့်လွင်ပြင်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ❶ [الْبَلَد] မြို့ကို မိမိအဖို့နေထိုင်ရန် မသင့်ဟု ယူဆသည်။ မြို့၏လေထုကို ညစ်ညမ်းသည်ဟု ယူဆသည်။

[تَاهْم] ဟိဂျားဇ်နှင့် ယမန်နယ်ရှိ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် တောင်များအကြား၌ရှိသော မြေနိမ့်လွင်ပြင်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။

[تَاهْم] ကြည့်[وَاهْم]

[تَهْم] ဟိဂျားဇ်နှင့် ယမန်နယ်ရှိ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် တောင်များအကြား၌ရှိသော မြေနိမ့်လွင်ပြင်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။

[تَهْمَة] ဟိဂျားဇ်နှင့် ယမန်နယ်ရှိ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် တောင်များအကြား၌ရှိသော မြေနိမ့်လွင်ပြင်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ (ج) [تَهْمَة]

[تَهْمَة - تَهْم] ဟိဂျားဇ်နှင့် ယမန်နယ်ရှိ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် တောင်များအကြား၌ရှိသော မြေနိမ့်လွင်ပြင်၌ နေထိုင်သူ။

[التَّهْمُ] ပင်လယ်ကမ်းရိုးတမ်းရှိ မြေနိမ့်
လွင်ပြင်။

[التَّهْمَةُ] မြို့။

[التَّهْمَةُ] ကြည့်[و ၅ မ]။

[الْمِثْمَامُ] ဟိုဂျားဖ်နှင့် ယမန်နယ်ရှိ ပင်
လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် တောင်များအကြား
ဌိရှိသော မြေနိမ့်လွင်ပြင်သို့ အကြိမ်ကြိမ်သွား
ရောက်သူ။

❶ [نَابُ -] ❶ မကောင်းမှုကို စွန့်၍ပြန်လာ
သည်။ ❶ နောင်တရသည်။ ❶ ဝန်ချတောင်း
ပန်သည်။ ❶ [الله على فلان] (အလ္လာဟ်အ
ရှင်မြတ်က သူ၏ဝန်ချတောင်းပန်မှုကို လက်
ခံသဘောတူသည်။

[تَوْبُ - تَوْبَةُ - مَتَابُ - تَابَةُ] ❶ မကောင်းမှုကို စွန့်၍ပြန်
လာခြင်း။ ❶ နောင်တရခြင်း။ ❶ ဝန်ချ
တောင်းပန်ခြင်း။ ❶ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်
က သူ၏ဝန်ချတောင်းပန်မှုကို လက်ခံသ
ဘောတူခြင်း။

[تَائِبُ] ❶ မကောင်းမှုကို စွန့်၍ပြန်လာ
သော(သူ)။ ❶ နောင်တရသော(သူ)။ ❶ ဝန်
ချတောင်းပန်သော(သူ)။

[تَوَّابُ] ဝန်ချတောင်းပန် အသနားခံမှုကို
အကြိမ်ကြိမ် လက်ခံသဘောတူတော်မူ၍
ခွင့်လွှတ်တော်မူသောအရှင်။(အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်၏ နာမတော်တစ်ပါး)။

[اسْتَبَابَ] ❶ မကောင်းမှုကို စွန့်၍ပြန်လာရန်
တိုက်တွန်းသည်။ ❶ နောင်တရရန် ပြောဆို
ဆုံးမသည်။ ❶ ဝန်ချတောင်းပန်ခိုင်းသည်။

[التَّوْبَةُ] ❶ မကောင်းမှုကို စွန့်၍ပြန်လာ

ခြင်း။ ❶ နောင်တရခြင်း။ ❶ ဝန်ချတောင်း
ပန်ခြင်း။ [التَّوْبَةُ تَذْهَبُ الْحَوْبَةَ] အမှားဝန်ခံ
၍ ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်းသည် ဆင်းရဲခြင်း
ဘေးဒုက္ခအပေါင်းကို ကင်းဝေးစေသည်။

❶ [تَوْتُ] အိဂျစ်တိုင်းရင်းသားတို့၏ ပြက္ခဒိန်
အရ ပထမဦးဆုံး ဖြစ်သောလ။

[التَّوْتُ] ပိုးဇာပင်။

[التَّوْتِيَاءُ] မျက်စိကို ကာဂျယ်ဆိုးရသော
ကျောက်မြေတစ်မျိုး။

[الْمَتَوْنَةُ] ပိုးဇာပင်ပေါများသော အရပ်ဒေ
သ။

❶ [تَوَّجَّ] သရဖူဆောင်းပေးသည်။ ခေါင်း
ဆောင် တင်မြှောက်သည်။

[تَوَّجَّ] သရဖူဆောင်းပြီးဖြစ်သည်။ ခေါင်း
ဆောင် ဖြစ်သွားသည်။

[التَّائِجُ] သရဖူဆောင်းထားသူ။ ခေါင်း
ဆောင်။

[التَّائِجُ] သရဖူ။ ပန်းကုံး(ج) [اتَّوَّاجُ -
تَيْجَانُ]။

[التَّوَيْجُ] ပန်း၏အတွင်းပိုင်းအကာ။ ပန်းဦး
ရစ်။

❶ [تَح -] ကြည့်[ح ي ح]။

❶ [تَار -] (ရေ)စီးဆင်းသည်။

[تَوَّر] (ရေ)စီးဆင်းခြင်း။

[تَار] အကြိမ်ကြိမ်ပစ်ခတ်
သည်။

[تَار] အကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်သည်။ ခဏခ
ဏပြန်လုပ်သည်။

[التَّارَةُ] အချိန်၊ ကာလ။ အကြိမ်(ج)

[تَبْرُ]

(ج) ❶ ရေခွက်။ ❷ သံတမန်။ ❸ [اَلْتَّوْرُ]

[اَتَوَارُ]

[اَلْتَّوْرَةُ] တမန်တော်မူစာထံ ကျရောက်ခဲ့သောကျမ်း။ တောင်ရတ်ကျမ်း။

[اَلْتَّوْرَةُ] ချစ်သူနှစ်ဦးအကြား အောင်သွယ်လုပ်ပေးသောမိန်းမ။

❶ [اَف_-] ❷ မျက်တောင်မခတ်ပဲ စိုက်ကြည့်သည်။ ငေးမောကြည့်ရှုသည်။ ❸ ကျော်၍မြင်သည်။ လှမ်းမြင်သည်။

[اَف_-] ❷ မျက်တောင်မခတ်ပဲ စိုက်ကြည့်ခြင်း။ ငေးမောကြည့်ရှုခြင်း။ ❸ ကျော်၍မြင်ခြင်း။ လှမ်းမြင်ခြင်း။

[اَلْفَافُ] ❶ အပြစ်အနာ။ ချို့တဲ့ချို့ယွင်းမှု။

❶ လိုသည်ထက် ပိုက်မှု။ ❷ လိုအပ်မှု။ ❸ နှေးကွေးမှု။

[اَلْفَوْفُ] ❶ အပြစ်အနာ။ ချို့တဲ့ချို့ယွင်းမှု။

❶ လိုသည်ထက် ပိုက်မှု။ ❷ လိုအပ်မှု။ ❸ နှေးကွေးမှု။

[اَلْفَوْفُ] ❶ အပြစ်။ ❷ ချွတ်ချော်တိမ်းပါးမှု။

❶ [اَق_-] ❷ အငန်းမရဖြစ်သည်။ ❸ အလွန်အကျူး တတ်မက် စွဲလန်းသည်။ ❹ [اَمْنُهُ] သတိထားရှောင်ရှားသည်။ ❺ [اَمِنَ الرِّضُ] ရောဂါပျောက်ကင်းပြီးနောက်လည်း ရောဂါ၏ ဒဏ်ကြောင့် ပိန်ခြီးသည်။

[اَق_-] ❷ အငန်းမရဖြစ်ခြင်း။

❶ အလွန်အကျူး တတ်မက် စွဲလန်းခြင်း။

❷ သတိထားရှောင်ရှားခြင်း။ ❸ ရောဂါပျောက်ကင်းပြီးနောက်လည်း ရောဂါ၏ ဒဏ်

ကြောင့် ပိန်ခြီးခြင်း။

[اَق_-] ❷ အငန်းမရဖြစ်သော(သူ)။ ❸

အလွန်အကျူး တတ်မက်စွဲလန်းသော(သူ)။

❶ သတိထားရှောင်ရှားသော(သူ)။ ❷ ရော

ဂါပျောက်ကင်းပြီးနောက်လည်း ရောဂါ၏

ဒဏ်ကြောင့် ပိန်ခြီးသော(သူ)။ (ج) [اَق_-]

❶ ပရောဂကုသည်။

[اَق_-] ❶ ပရောဂကုခြင်း။

[اَق_-] ❶ စွန့်ပလွှဲအပင်ပေါက်။

[اَق_-] ❶ ပရောဂအတတ်။ ပြုစားမှု။ ❸

မျက်နှာပွင့်ဆေး။ ပီယဆေး။

[اَق_-] ❶ ပရောဂအတတ်။ ပြုစားမှု။ ❸

မျက်နှာပွင့်ဆေး။ ပီယဆေး။ ❷ အလွန်ဆိုး

ရွားလှသော ဘေးဒုက္ခ။ ကြမ္မာဆိုးကြီး။

[اَق_-] ❶ လူများ စုပေါင်းရောနှောနေထိုင်

သော ရပ်ကွက်။ လူနေ ရပ်ကွက်။

❶ [اَق_-] ကြည့်[اَق_-]

❶ [اَق_-] ကြည့်[اَق_-]

❶ [اَق_-] နားကပ်တပ်ဆင်ပေးသည်။

[اَق_-] ❶ နားကပ်။ ❷ ပုလဲ။ ❸ ငှက်ကု

လားအုတ်၏(ج) [اَق_-]

[اَق_-] ❶ ယောက်သွား။ ပုလဲမုတ်ကောင်။

❶ [اَق_-] အမဲလိုက်ရာ၌ သား

ကောင်ကို ညာဘက်မှလည်းကောင်း၊ ဘယ်

ဘက်မှလည်းကောင်း ခြောက်လှန့်၍ ဖမ်း

ဆီးသည်။ သားကောင်ကို လှည့်စား၍ ဖမ်း

သည်။ ကြည့်[اَق_-]

[اَق_-] ❶ တူနီးရှား။ အရှည်(၆)မီတာ

ခန့်ရှိသော ငါးကြီးတစ်မျိုး။ လင်းပိုင်။

❖ [تَو] ❶ မျက်စိလည်လမ်းမှားသည်။

❶ မည်သည့်နေရာသို့ သွားရမည်ကိုမသိပဲ
တွေဝေသည်။ ❷ ပျက်စီးသည်။ ❸ မောက်
မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ❹ မတွေးတော
မစဉ်းစားတတ်အောင် ဖြစ်သည်။

[تَو - تَوْ] ❶ မျက်စိလည်လမ်းမှားခြင်း။ ❶
မည်သည့်နေရာသို့ သွားရမည်ကိုမသိပဲ တွေ
ဝေခြင်း။ ❷ ပျက်စီးခြင်း။ ❸ မောက်မာခြင်း။
မာနကြီးခြင်း။ ❹ မတွေးတော မစဉ်းစားတတ်
အောင်ဖြစ်ခြင်း။

[تَوْ] ❶ မျက်စိလည် လမ်းမှားစေသည်။
❶ တွေဝေစေသည်။ ❷ ပျက်စီးစေသည်။
❸ မတွေးတော မစဉ်းစားတတ်အောင် လုပ်
ထားသည်။

[التَّو] မျက်စိလည်လမ်းမှားစေသည့် နေ
ရာ။ ထွက်ပေါက်ရှာမရသော ကန္တာရလွင်
ပြင်။ [أَتَاوَاهُ] (ج) [أَتَوَاهُ] (ج)

❖ [أَتَوَى] တစ်ကိုယ်တည်း ရောက်ရှိလာ
သည်။

[أَتَوَى] ❶ တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်သော၊
တစ်ယောက်တည်းဖြစ်သော။ [جَاءَ تَوًا] သူ
တစ်ယောက်တည်းလာခဲ့သည်။ ❶ မိမိ၏
လောကီအကျိုးစီးပွားကိုသော်လည်းကောင်း၊
လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားကိုသော်လည်း
ကောင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိသူ။ ❷ ကုလား
အုတ်ဘို့ကဲ့သို့ ထိုးထိုးထောင်ထောင်ဖြစ်နေ
သော အဆောက်အဦး။ အလွန်ကြီးမားသော
အဆောက်အဦး။ [ج] [أَتَوَى] (ج)

[التَّو] နေသို့မဟုတ် ည၏အစိတ်အပိုင်း။

❖ [تَوَى] (ကုလားအုတ်ကို)သံပူ
ဖြင့်ကပ်၍ အမှတ်အသားပြုလုပ်သည်။

[تَوَى] (ကုလားအုတ်ကို)သံပူဖြင့်ကပ်၍
အမှတ်အသားပြုလုပ်ခြင်း။

[تَوَى] ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်း)ဆုံးရှုံး
ပျက်စီးသည်။ ❶ သေကျေပျက်စီးသည်။

[تَوَى] ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်း)ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်း။
❶ သေကျေပျက်စီးခြင်း။

[تَوَى] ❶ ဆုံးရှုံးပျက်စီးသော(ဥစ္စာပစ္စည်း)။
❶ သေကျေပျက်စီးသော(သူ)။

[التَّوَى] ကုလားအုတ်၏ပေါင်၊ သို့မဟုတ်
လည်ပင်း၌ အပူကပ်၍ ပြုလုပ်ထားသော
ကြက်ခြေခတ်အမှတ်အသား။

[التَّوَى] ကုလားအုတ်၏ပေါင်၊ သို့မဟုတ်
လည်ပင်း၌ အပူကပ်၍ ပြုလုပ်ထားသော
ကြက်ခြေခတ်အမှတ်အသား။

[الْمَتَوَى] သေကျေပျက်စီးစေသောနေရာ။
သေကျေပျက်စီးစေသည့်အကြောင်း။

[الْمَتَوَى] စေးနည်းတွန့်တိုမှုဟာ ပျက်
စီးစေတတ်တာ အမှန်ပဲ။ [ج] [الْمَتَوَى]

❖ [تَوَى] ဤသူမ။ ဤအရာ။ (မနာမ်ကို
ညွှန်းသည့် အညွှန်းနာမ်)။

❖ [تَوَى] ❶ အသင့်ဖြစ်သည်။ အသင့်ပြင်
ဆင်ထားသည်။ ❶ စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။
❶ [فِي مَتَبِهِ] ကိုယ်ကို ဘယ်ညာယိမ်းလျက်
လမ်းလျှောက်သည်။

[تَوَى] ❶ အသင့်ဖြစ်ခြင်း။ အသင့်ပြင်
ဆင်ထားခြင်း။ ❶ စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း။ ❶
ကိုယ်ကို ဘယ်ညာယိမ်းလျက် လမ်းလျှောက်

ခြင်း။

[اَنَاح] ❶ အသင့်ဖြစ်စေသည်။ အသင့် ပြင်ဆင်စီမံထားသည်။ ❷ စွမ်းဆောင်နိုင်စေ သည်။

[اَلْتَّيَّحَانُ-اَلْتَّيَّحَانُ] ❶ မနေတတ်မထိုင်တတ် မ ပြောတတ်မဆိုတတ်သောကြောင့် ဒုက္ခတွေ့ သူ။ ❷ နေရာတကာတွင် ပါဝင်ပတ်သက် တတ်သူ။ ❸ အလွန်အပြေးသန်သော(မြင်း)။ ❹ ကိုယ်ကို ဘယ်ညာယိမ်း၍ မြောက်ကြွကြွ လမ်းလျှောက်သူ။

[اَلْتَّيَّاحُ] ကိုယ်ကို ဘယ်ညာယိမ်း၍ပြေး သော(မြင်း)။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] ❶ အငြိမ်မနေနိုင်ပဲ အဓိပ္ပါယ်မရှိ သောအလုပ်များကို လုပ်နေတတ်သဖြင့် ဒုက္ခတွေ့ရသူ။ ❷ စီမံသတ်မှတ်ထားသော အရေးကိစ္စ။

[اَلْمَتَّيَّحُ] ❶ အငြိမ်မနေနိုင်ပဲ အဓိပ္ပါယ်မရှိ သောအလုပ်များကို လုပ်နေတတ်သဖြင့် ဒုက္ခတွေ့ရသူ။ ❷ စီမံသတ်မှတ်ထားသော အရေးကိစ္စ။

❶ [اَلْمَتَّيَّاحُ] ညှင်သာမှု။ နူးညံ့သိမ်မွေ့မှု။ [اَلْمَتَّيَّاحُ]ဟေ့လူ၊ ဖြေးဖြေးနဲ့ ညှင်ညှင် သာသာလုပ်ပါ။ [اَلْمَتَّيَّاحُ]သူကို ညှင်ညှင် သာသာ ဆက်ဆံပါ။

❶ [اَلْمَتَّيَّاحُ] ❶ ထုပ်တန်း(နံရံနှစ်ဘက်ပေါ်၌ တင်ထားပြီး ၎င်းအပေါ်၌ အိမ်အမိုးကို တင် ရသောတန်း။) ❷ မျက်စိလည်လမ်းမှား၍ ထွက်ပေါက်မရှိသော ကွင်းပြင်။ [اَلْمَتَّيَّاحُ] ❶ စီးကြောင်း(ရေအေးစီးကြောင်း

ရေနွေးစီးကြောင်း၊ လျှပ်စစ်စီးကြောင်းစ သည်။) ❶ ရေစီးအဟုန်ပြင်းထန်မှု။ ❷ အ လွန်ဘဝင်မြင့် မောက်မာသူ။ ❸ [اَلْمَتَّيَّاحُ] လှိုင်းတံပိုးကဲ့သို့ ခုန်ပေါက်ပြေးလွှားသော (မြင်း)။

❶ [اَلْمَتَّيَّاحُ] ❶ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည်။ မာ ပြင်းကြမ်းတမ်းသည်။ ❷ [اَلْمَتَّيَّاحُ] (မြား ပစ်မှတ်၌)တုန်ခါသည်။ ❸ [اَلْمَتَّيَّاحُ] အနိုင်ယူသည်။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] အနိုင်ယူသည်။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] [اَلْمَتَّيَّاحُ] ဖြေးဖြေးနှင့်မှန်မှန် လျှောက်သည်။ မနေ့မမြန် လျှောက်သည်။

❶ [اَلْمَتَّيَّاحُ] ဆိတ်ပေါက်စကို ခေါ်သည့်အသံ။

❶ [اَلْمَتَّيَّاحُ] (ဆိတ်ပေါက်စကလေး)တစ်နှစ်သား အရွယ်ရောက်သည်။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] (ဆိတ်ပေါက်စကလေး)တစ်နှစ် သားအရွယ်ရောက်ခြင်း။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] တောင်ဆိတ်၏ဦးချိုကဲ့သို့ ဦးချို ရှည်လျားသန်မာသည်။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] တောင်ဆိတ်၏ဦးချိုကဲ့သို့ ဦးချို ရှည်လျားသန်မာခြင်း။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] တွန်းလှန်ကာကွယ်သည်။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] ❶ [اَلْمَتَّيَّاحُ] သေးသိမ်နိမ့်ကျစေ သည်။ ❷ ပြန်လည်ခုခံပြောဆိုသည်။ တစ် ဘက်မှ အဆိုကို ချေဖျက်သည်။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] [اَلْمَتَّيَّاحُ] လှိုင်းပုတ်သည်။ လှိုင်းခပ် သည်။

[اَلْمَتَّيَّاحُ] တစ်နှစ်သားဆိတ်ပေါက်စပမာ ဖြစ်သည်။

[الْتَيْسُ] တစ်နှစ်သားအရွယ် ဆိတ်ပေါက်
စ၊ တောင်ဆိတ်ပေါက်စ၊ သမင်ပေါက်စ
စသည်။ [تَيْوَسٌ-أَتْيَاسٌ-تَيْسَةٌ] (ج)။
[الْحَيَّةُ الْتَيْسُ] မုန်လာဥကဲ့သို့ ချက်ပြုတ်စား
ရသော အပင်တစ်မျိုး။

[الْعَبُوسَاءُ] တစ်နှစ်သားအရွယ် ဆိတ်ပေါက်
စအုပ်စု။

- ❖ [تَاَعَ] (အစိုင်အခဲ) အရည်
ပျော်၍စီးတွေသည်။ ❶ [الْمَاءُ] မြေပြင်ပေါ်
၌ ရေပြန့်နှံ့စီးတွေသွားသည်။ ❷ [الدَّمُ]
သွေးထွက်သည်။ ❸ [السُّنْبُلُ] (အနံ့) အချို့
တစ်ဝက် ခြောက်သွေ့ပြီး အချို့စိမ်းစိုမှုအ
တိုင်းကျန်နေသည်။ ❹ [بِالشَّيْءِ] လက်ဖြင့်
ယူသည်။ ❺ [إِلَى الشَّيْءِ] စွဲလန်းမက်မော
သည်။ ❻ [بِالشَّيْءِ] လက်ဖြင့်ယူသည်။ ❼
[السَّمَنَ] အမြန်သွားသည်။ ❽ [إِلَيْهِ]
ထောပတ်ကို မုန့်ဖြင့်တို့စားသည်။ ❾ ❿
[الطَّرِيقَ] လမ်း၌ ဓါးပြတိုက်သည်။
[تَيْع-تَيْع] (အစိုင်အခဲ) အရည်ပျော်၍စီး
တွေခြင်း။ ❶ မြေပြင်ပေါ်၌ ရေပြန့်နှံ့စီးတွေ
သွားခြင်း။ ❷ သွေးထွက်ခြင်း။ ❸ (အနံ့) အ
ချို့တစ်ဝက် ခြောက်သွေ့ပြီး အချို့စိမ်းစိုမှုအ
တိုင်းကျန်နေခြင်း။ ❹ လက်ဖြင့်ယူခြင်း။ ❺
စွဲလန်းမက်မောခြင်း။ ❻ လက်ဖြင့်ယူခြင်း။
❼ အမြန်သွားခြင်း။ ❽ ထောပတ်ကို မုန့်ဖြင့်
တို့စားခြင်း။ ❾ ❿ လမ်း၌ ဓါးပြတိုက်ခြင်း။
[تَاَعَ] ❶ ပြိုအန်သည်။ ❷ အန်ဖတ်ကို
ထွေးထုတ်သည်။ ❸ အန်ဖတ်ကို ပြန်မြဲချ
သည်။

[تَاَعَ] [تَاَعَ] မကောင်းမှုကို ဇွတ်
လုပ်သည်။

[تَيْع] ❶ လက်ဖြင့်ယူသည်။ ❷ ထော
ပတ်ကို မုန့်ဖြင့်တို့စားသည်။

[تَاَعَ] (ကုလား
အုတ်) လမ်းသွားရာ၌ ကိုယ်ကိုလှုပ်ရမ်း၍
သွားသည်။ ❶ [السَّكَرَانُ] (မူးနေသူ) မိမိ
ကိုယ်ကို မထိန်းနိုင်သဖြင့် လှဲချသည်။ ❷
(မကောင်းမှုကို) ဇွတ်တရွတ်လုပ်သည်။ ❸
တဖွတ်ထိုးလုပ်သည်။ ❹ မည်သူ့ကိုမျှ အား
မကိုးပဲ မိမိသာရပ်သည်။

❶ [بِتِ الرِّيحِ الْوَرَقَ] (လေက သစ်ရွက်၊
စာရွက်စသည်ကို) လွင့်ပါးသွားစေသည်။ ❷
လူအများနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။

[تَاَعَ] (ကုလားအုတ်) လမ်းသွားရာ၌
ကိုယ်ကိုလှုပ်ရမ်း၍ သွားသည်။ ❶ (မူးနေသူ)
မိမိကိုယ်ကို မထိန်းနိုင်သဖြင့် လှဲချသည်။
❷ (မကောင်းမှုကို) ဇွတ်တရွတ်လုပ်သည်။ ❸
တဖွတ်ထိုးလုပ်သည်။ ❹ မည်သူ့ကိုမျှ အား
မကိုးပဲ မိမိသာရပ်သည်။ ❺ (လေက သစ်
ရွက်၊ စာရွက်စသည်ကို) လွင့်ပါးသွားစေ
သည်။ ❻ လူအများနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။

[تَيْع] ❶ (ရေ) ပြန့်နှံ့စီးဆင်းသွားသည်။
❷ (မကောင်းမှုကို) ဇွတ်တရွတ်လုပ်သည်။
❸ တဖွတ်ထိုးလုပ်သည်။

[تَاَعَ] ❶ မိုက်မဲစွာ ရမ်းသမ်းလုပ်ကိုင်
တတ်သူ။ ❷ တံလျှပ် အရောင်ဟပ်နေသော
နေရာ။

[تَاَعَ] ကလေးမမွေးမီ သို့မဟုတ် မွေး

ပြီးကာစ၌ မိခင်၏ ပြစ်ခဲနေသောနို့ရည်။

[التَّيْعُ] အရည်ပျော်၍ ပြန့်နှံ့စီးဆင်းလာသောအရည်။

[التَّيْعَةُ] ဆိတ် သို့မဟုတ် သိုးအကောင်လေးဆယ်။(ယင်းအရေအတွက်သည် ဆိတ်သို့မဟုတ်သိုးအား ဇကားတံထုတ်ရန် တာဝန်ရှိစေသော အရေအတွက်ဖြစ်သည်။ အစွလာမ့်ဥပဒေအရ ဆိတ်သို့မဟုတ်သိုးအကောင်ရေ လေးဆယ်ပိုင်ဆိုင်သူသည် တစ်ကောင်ကို ဧကကတ်အဖြစ်ပေးဆောင်ရသည်။)

[التَّيْعُ] မကောင်းမှုကို ဇွတ်တရွတ် ပြုလုပ်တတ်သူ။

[التَّيْعَانُ] မကောင်းမှုကို ဇွတ်တရွတ် ပြုလုပ်တတ်သူ။

❖ [التَّيْفُودُ] တိုက်ဖိုက်ရောဂါ။

❖ [التَّيْفُوسُ] ကိုယ်တွင် အနီစက်များဖြစ်ပေါ်သည့် ငန်းဖျားကြီး။

❖ [تَيْلُ] လျော်ပင်တစ်မျိုး။

❖ [تَامَ] ❖ လူအများနှင့် ရောနှောဆက်ဆံမှုမရှိပဲ တစ်ကိုယ်တည်းနေသည်။

❶ [التَّهْوَى فَلَانًا] ဆန္ဒက လူကို အစေခံကျွန်ဖြစ်စေသည်။ ❷ [التَّحْبِيبُ فَلَانًا] ချစ်သူက အရူးအမူးဖြစ်အောင်၊ အသိတရားကင်းမဲ့အောင် လုပ်ထားသည်။

[تَمَّ] ❶ လူအများနှင့် ရောနှောဆက်ဆံမှုမရှိပဲ တစ်ကိုယ်တည်းနေခြင်း။ ❶ (ဆန္ဒက လူကို)အစေခံကျွန် ဖြစ်စေခြင်း။ ❷ (ချစ်သူက)အရူးအမူးဖြစ်အောင်၊ အသိတရား

ကင်းမဲ့အောင် လုပ်ထားခြင်း။

[تَمَّ] အိမ်၌မွေးမြူထားသော ဆိတ်မကိုသတ်စားသည်။

[تَمَّ] ❶ [التَّهْوَى فَلَانًا] ဆန္ဒက လူကို အစေခံကျွန် ဖြစ်စေသည်။ ❶ [التَّحْبِيبُ فَلَانًا] ချစ်သူက အရူးအမူးဖြစ်အောင်၊ အသိတရားကင်းမဲ့အောင် လုပ်ထားသည်။

[تَمَّ] အိမ်၌မွေးမြူထားသော ဆိတ်မကိုသတ်စားသည်။

[التَّيْمُ] ကျွန်။

[التَّيْمَاءُ] ❶ လွင်ပြင်ကျယ်၊ ကွင်းပြင်ကျယ်။

❶ ကြယ်စုတစ်ခု၏အမည်။

[التَّيْمَةُ] ❶ အိမ်မွေးဆိတ်မ။ ❶ ကလေးငယ်များ မျက်စိမထိစေရန်၊ သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ကင်းရန် ၎င်းတို့၏ကိုယ်၌ ချိတ်ဆွဲပေးသောအဆောင်၊ လက်ဖွဲ့။ ❶ ငတ်ပြတ်လာသဖြင့် စားသောက်ရန် လှီးဖြတ်ထားသောဆိတ်မ။ ❶ အကောင်လေးဆယ်ထက်ပိုလာပြီး နောက်ထပ်အကောင်လေးဆယ်မပြည့်သော ဆိတ်အရေအတွက်။ (သာဓကအားဖြင့် ဆိတ်အကောင်ရေလေးဆယ့်ငါးကောင်ရှိလျှင် အကောင်လေးဆယ်ထက်ပိုသော ငါးကောင်သည်[التَّيْمَةُ]ဖြစ်သည်။)

❶ [التَّيْنُ الشُّرْكِيُّ] သဖန်းပင်၊ သဖန်းသီး။ ကန္တာရ၌ ပေါက်သောဆူးပင်တစ်မျိုး။

[التَّيْنُ] သဖန်းသီးရောင်းသူ။

❶ [تَا] ❶ မောက်မာသည်။

❶ [تَا] ❶ မျက်စိလည် လမ်းမှား၍

မည်သည့်နေရာသို့သွားရမုန်းမသိဖြစ်သည်။

❶ [بَصْرُهُ] မျက်တောင်မခတ် စိုက်ကြည့်သည်။ လှမ်းမြော်ကြည့်သည်။

❷ [تَبَهُ - تَبَتْ - تَبَّهَان] မောက်မာခြင်း။ ❶ မျက်စိလည်လမ်းမှား၍ မည်သည့်နေရာသို့သွားရမုန်းမသိဖြစ်ခြင်း။ ❷ မျက်တောင်မခတ် စိုက်ကြည့်ခြင်း။ လှမ်းမြော်ကြည့်ခြင်း။

[أَنَا] မျက်စိလည်လမ်းမှားစေသည်။

[الشَّىْء] ❶ လမ်းမှားစေသည်။ ❶ မျက်ဆီးသည်။ ❷ တွေဝေစေသည်။

❸ [أَلَا تَبَهُ] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ လမ်းညွှန်အမှတ်အသားမရှိသော(မြို့)။

❹ [الْبَتِيَّة] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ မျက်စိလည်၍ ထွက်ပေါက်မရှိသော ကွင်းပြင်။ (ج) [أَتَيَْاهُ] (ج) [أَتَايَحُ]။

❺ [الْبَتِيَّة] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ မျက်စိလည်၍ ထွက်ပေါက်မရှိသော ကွင်းပြင်။

❻ [الْبَتِيَّة] ❶ မည်သည့်အကြံပြုချက်ကိုမျှ လက်မခံပဲ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဟု သဘောပိုက်၍ ဇွတ်လုပ်တတ်သူ။ ❶ မောင်းနှင်သည့်ဘက်သို့မသွားပဲ မိမိသွားချင်ရာသို့သွားသော(ကုလားအုတ်၊ နွားစသည်)။

[الْبَتِيَّة] ❶ မည်သည့်အကြံပြုချက်ကိုမျှ လက်မခံပဲ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဟု သဘောပိုက်၍ ဇွတ်လုပ်တတ်သူ။ ❶ မောင်းနှင်သည့်ဘက်သို့မသွားပဲ မိမိသွားချင်ရာသို့သွားသော(ကုလားအုတ်၊ နွားစသည်)။

❼ [الْمَنَاه] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ မျက်စိလည်၍ ထွက်ပေါက်မရှိသောကွင်းပြင်။

❺ [الْمَنِيَّة] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ မျက်စိလည်၍ ထွက်ပေါက်မရှိသောကွင်းပြင်။

❻ [الْمَنِيَّة] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ မျက်စိလည်၍ ထွက်ပေါက်မရှိသော ကွင်းပြင်။ ❷ အလွန်လမ်းမှားလိုက်စားသူ။ ❸ အလွန်မောက်မာသူ။

❼ [الْمَنِيَّة] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ မျက်စိလည်၍ ထွက်ပေါက်မရှိသော ကွင်းပြင်။

❺ [الْمَنِيَّة] ❶ လမ်းမှား မျက်စိလည်စေတတ်သော(နေရာ)။ ❶ မျက်စိလည်၍ ထွက်ပေါက်မရှိသောကွင်းပြင်။

[ت ၇] [الْبَتِيَّة] ကြည့်။

[الْبَتِيَّة] ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတွဲဖက်၍ အုပ်ချုပ်သောစနစ်။

ترمومتر كجولي

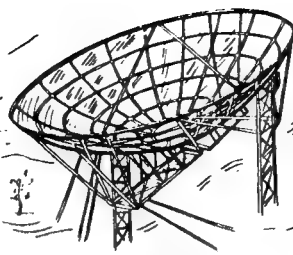

درجة الفهرن

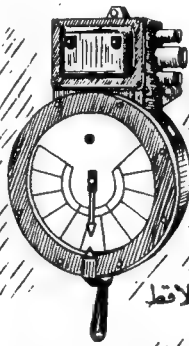

درجة الفهرن

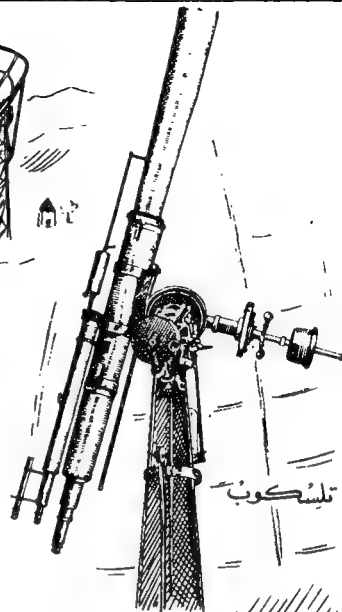
ترمومتر زئبقى

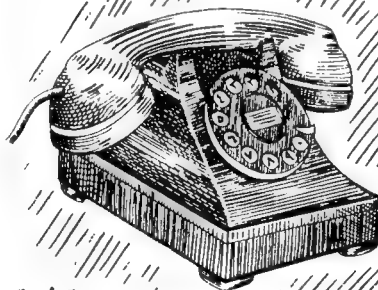
راديو تلسكوب

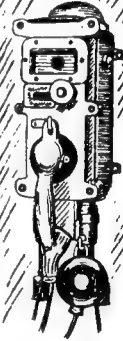
جهاز تلفراف لاقط

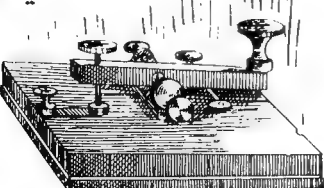
تليسكوب

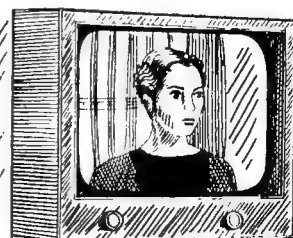
تلفون

تلفون يستعمل في السفن

جهاز تلفراف مرسيل

تليفزيون

تخت

تجيمة

تقرة

تيرس

تنجرة

توتياه

تاج

تاج العمود

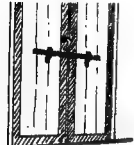
تبان

تنورة

تابوت

متراس

ترفاس

تويج

ترس

تنشور

مشك

تنيل

ترنجان

تنوب

تين

تين البنغال

تغاف

توت الارض

توبجينة

تونج

نيل

تفاح

تنسك

تبنية

تبع

توس

توت

توت العليق

تمساح

ترعلة

تاير

تدرج

تن

﴿ ٱلْأَنْبِيَاء ﴾

- [ٱ] စတုတ္ထမြောက် အရဗီပျဉ်းအက္ခရာ၊ သွင်းအက္ခရာ၏ ဌာန်နှင့်ကရိုဏ်းမှာ အပေါ်ရှေ့သွားထိပ်နှင့် လျှာထိပ်တို့ဖြစ်သည်။
- [ٱ] ပျဉ်းရိသောကြောင့်လည်းကောင်း အိပ်ငိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ်းဝေသည်။
[ٱ] ပျဉ်းရိသောကြောင့်လည်းကောင်း အိပ်ငိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ်းဝေခြင်း။
[ٱ] ပျဉ်းရိသောကြောင့်လည်းကောင်း အိပ်ငိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ်းဝေသော(သူ)။
[ٱ] အိပ်ငိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပျဉ်းရိသောကြောင့်လည်းကောင်း သမ်းဝေသည်။ ၁ [ٱ] သတင်းများကို လိုက်လံစူးစမ်းသည်။
[ٱ] အိပ်ငိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပျဉ်းရိသောကြောင့်လည်းကောင်း သန်းဝေသည်။ ၂ သန်းဝေဟန်ပြုသည်။ ၃ [ٱ] သတင်းကို အတိအကျ သိမြင်သည်။
[ٱ] ပျဉ်းရိသောကြောင့်လည်းကောင်း အိပ်ငိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ်းဝေမှု။
[ٱ] သန်းပင်ကဲ့သို့သော အပင်တစ်မျိုး။
- [ٱ] ﴿ ٱ] ဒေါသပြေငြိမ်းသည်။

- ၁ ဒေါသကို ပြေငြိမ်းစေသည်။ ၂ [ٱ] တစ်စုံတစ်ရာကို ဆန္ဒရှိပြီးမှ စိတ်ကူးဝင်သဖြင့် စွန့်လွှတ်သည်။ ၃ ရေငတ်ပြေစေသည်။
[ٱ] ၄ ဒေါသပြေသွားသည်။ ၅ ဒေါသကို ပြေငြိမ်းစေသည်။ ၆ [ٱ] ကြောက်ရွံ့တွန့်ဆုတ်သည်။
[ٱ] (သိုး)အော်သည်။
[ٱ] (သိုး)အော်ခြင်း။
[ٱ] (သိုး)အော်သံ။
[ٱ] ၇ စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းသည်။ စိမ်းစိုသည်။ ၈ အေးချမ်းသည်။ ၉ [ٱ] အအေးမိသည်။ ၁၀ [ٱ] ပေါင်သား ပြည့်ဖြိုးသည်။
[ٱ] ၁၁ စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းခြင်း။ စိမ်းစိုခြင်း။
၁၂ အေးချမ်းခြင်း။ ၁၃ အအေးမိခြင်း။ ၁၄ (ပေါင်သား)ပြည့်ဖြိုးခြင်း။
[ٱ] ၁၅ စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းမှု။ စိမ်းစိုမှု။ ၁၆ အေးချမ်းမှု။ ၁၇ အအေး။ ၁၈ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသောအပင်။ ၁၉ အလွန်ဆိုးယုတ်သော အမှုကိစ္စ။
[ٱ] ၂၀ အလွန်ညာဏ်ထိုင်းသော မိန်းမ။ နို့အသောမိန်းမ။ ၂၁ ကျွန်မ။
[ٱ] အသားအရေပြည့်ဖြိုးသော မိန်းမ။
[ٱ] ၂၂ အသတ်ခံရသူအတွက် ဂလဲ့စားချေပေးသည်။ အသတ်ခံရသူဘက်မှ သွေးကြွေးဆပ်ပေးသည်။ ၂၃ [ٱ] သတ်သူကို ပြန်လည်အရေးယူသတ်ဖြတ်သည်။

[ثا] ❶ အသတ်ခံရသူအတွက် ဂလဲ

စားချေပေးခြင်း။ အသတ်ခံရသူဘက်မှ သွေး

ကြွေးဆပ်ပေးခြင်း။ ❷ သတ်သူကို ပြန်လည်

အရေးယူသတ်ဖြတ်ခြင်း။

[مَثُورٌ-مَثُورٌ مِنْهُ] သတ်ဖြတ်သူ။ သွေးကြွေးဆပ်

ရန် ကျန်ရှိသူ။ လက်စားချေရမည့်သူ။

[مَثُورٌ-مَثُورٌ بِهِ] သတ်ဖြတ်ခံရသူ။

[ثا] တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် ဂလဲ

စားချေလိုက်ရသည်။ သွေးကြွေးဆပ်သော

အားဖြင့် ရန်သူကို သတ်လိုက်သည်။

[ثا] တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် ဂလဲ

စားချေလိုက်ရသည်။ သွေးကြွေးဆပ်သော

အားဖြင့် ရန်သူကို သတ်လိုက်သည်။

[الثا] မိမိ၏မိတ်ဆွေသို့မဟုတ် ဆွေမျိုး

သားချင်းတစ်ဦးတစ်ယောက် အသတ်ခံရ

သည့်အတွက် သတ်သူကို လက်စားချေ

သတ်ဖြတ်သူ။ သွေးကြွေးဆပ်သောအားဖြင့်

ရန်သူကို ဂလဲစားချေ သတ်ရသူ။

[الثا] ❶ သွေး။ ❷ မိမိ၏မိတ်ဆွေကို

သတ်ဖြတ်သူ။ ❸ [الثا] ကျေနပ်နှစ်

သက်စေသည့်အရာ။ စိတ်ချမ်းမြေ့စေသည့်

အရာ။ [ثا-ثا] (ج)။

❶ [ثا] အရေပြား၌ ကြွက်နို့ ပေါက်သည်။

အသားမာဖု ပေါက်သည်။

[ثا] အရေပြား၌ ကြွက်နို့ပေါက်သည်။

အသားမာဖု ပေါက်သည်။

[الثا] အရေပြား၌ ပေါက်သောကြွက်နို့။

အသားမာဖု။ (ج) [ثا]။

❶ [ثا] ❶ အပေါက် ဖောက်သည်။ ❷ ခွဲ

ဖောက်သည်။

[ثا] ❶ အပေါက် ဖောက်ခြင်း။ ❷ ခွဲ

ဖောက်ခြင်း။

[ثا] ပေါက်ပြီသည်။

[الثا-الثا] ❶ အားအင်ချိနဲ့မှု။ ❷ အမာရွတ်။

❸ တောင်အစွန်း။

❶ [الثا] (الثا) (ရေခဲ) ပြည့်လုံသည်။

❷ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမားကြီးနိုင်သည်။

❶ [ثا] ❶ စိတ်ချလက်ချထိုင်သည်။ နေ

ရာယူထိုင်ချသည်။ ❷ ပြီးပြည့်စုံသည်။

[ثا] ❶ စိတ်ချလက်ချထိုင်ခြင်း။ နေ

ရာယူထိုင်ချခြင်း။ ❷ ပြီးပြည့်စုံခြင်း။

❶ [ثا] ❶ တည်ရှိသည်။ တည်တံ့သည်။

❷ အတည်တကျ နေထိုင်သည်။ ❸ မှန်ကန်

တိကျသည်။ ခိုင်မာသည်။ မြဲမြံသည်။

[ثا-ثا] ❶ တည်ရှိခြင်း။ တည်တံ့ခြင်း။ ❷

အတည်တကျ နေထိုင်ခြင်း။ ❸ မှန်ကန်တိ

ကျခြင်း။ ခိုင်မာခြင်း။ မြဲမြံခြင်း။

[ثا] ❶ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်မြဲမြံသည်။ သ

မာမိခိုင်မာသည်။ ❷ စိတ်ထားရင့်ကျက်၍

လောကဓံကို မယိမ်းမယိုင် ကြံ့ခိုင်စွာ ရင်ဆိုင်

သည်။

[ثا-ثا] ❶ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်မြဲမြံခြင်း။ သမာ

မိခိုင်မာခြင်း။ ❷ စိတ်ထားရင့်ကျက်၍ လော

ကဓံကို မယိမ်းမယိုင် ကြံ့ခိုင်စွာ ရင်ဆိုင်ခြင်း။

[ثا-ثا] ❶ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်မြဲမြံသော(သူ)။

သမာမိခိုင်မာသော(သူ)။ ❷ စိတ်ထားရင့်ကျက်

၍ လောကဓံကို မယိမ်းမယိုင် ကြံ့ခိုင်စွာရင်

ဆိုင်သော(သူ)။

[အိမ်] ၁ တိကျနိုင်စေသည်။

၁ [အိမ်] အထောက်အထားတင်ပြ၍ အမှန်တရားကို ခိုင်မာအောင်လုပ်သည်။

၂ [အိမ်] တည်စေသည်။

၃ (يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ) အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအလိုရှိတော်မူသောအရာကို ပယ်ဖျက်တော်မူ၍ (မိမိအလိုရှိတော်မူသောအရာကို) တည်စေတော်မူသည်။

၄ [အိမ်] (တစ်စုံတစ်ရာကို) နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် သိသည်။ ၅ [အိမ်] ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်သည်။ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းသည်။

﴿وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْيَهُودُ أَوْ يَتَّبِعُونَكَ﴾
﴿وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ﴾

၆ ပြင် အခါတပါး၌ ပြင်ပယ်သူတို့သည် အသင်တမန်တော်အား ဖမ်းဆီးထားကြရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အသင့်အား သတ်ဖြတ်ကြရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အသင့်အား နှင်ထုတ်ကြရန်အတွက်လည်းကောင်း ကြံစည်ဆွေးနွေးကြကုန်၏။

[အိမ်] ၁ တိကျနိုင်စေသည်။ ၂ ကြံနိုင်မြဲဖြစ်စေသည်။

၃ (يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ) အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ယုံကြည်သူတို့ကို တိကျနိုင်စေသောစကားဖြင့် ကြံနိုင်မြဲဖြစ်စေတော်မူသည်။

[အိမ်] (ثَبَّتَ) တစ်စုံတစ်ရာကို ဖြစ်သလို ပြီးစလွယ်မလုပ်ဘဲ အသေအခြာတွေးဆဆင်ခြင်၍ အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာ ဆောင်

ရွက်သည်။

[အိမ်] တစ်စုံတစ်ရာကို ဖြစ်သလို ပြီးစလွယ်မလုပ်ဘဲ အသေအခြာတွေးဆဆင်ခြင်၍ အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာ ဆောင်ရွက်သည်။

၁ [အိမ်] ၁ တည်ကြည်မြဲမြံမှု။ စွဲမြဲမှု။ ၂ [အိမ်] မလှုပ်ရှားနိုင်အောင် ဖိစီးထားသည့်ရောဂါ။

[အိမ်] ခိုင်မာတည်တံ့စေရန် ချည်နှောင်ရသောအရာ။

[အိမ်] ၁ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်ရဲရင့်သူ။ ၂ အတွေးအမြင် ရင့်ကျက်ခိုင်မာသူ။ [အိမ်] အထောက်အထားခိုင်လုံစွာဖြင့် အချက်ကျကျ တင်ပြခြင်းခံနိုင်သူ။

[အိမ်] ၁ အထောက်အထား။ ၂ အထောက်အထားများကို ပြုစုထားသောကျမ်း။ (ဥပဒေကျမ်း)။ ၃ [အိမ်] တမန်တော်မြတ်(ﷺ)၏ဩဝါဒတော်များနှင့် ယင်းဩဝါဒတော်များကို ဆင့်ပြန်သူတို့ကို ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ထားသောကျမ်း။ ၄ မာတိကာ။ [အိမ်] (ج)။

[အိမ်] ၁ အတည်ပြုခြင်းခံရသော(အရာ၊ သူ)။ ၂ အလုပ်ဖြစ်ခြင်းကိုပြသော(ဝါကျ)။ [အိမ်] ခိုင်မာသည်။ ဖြစ်သည်စသော အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြသောဝါကျ။ မရှိ၊ မဖြစ်စသည့်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြသောမဟုတ် ဝါကျကို [အိမ်] မဟုတ်သည်။ ၃ မလှုပ်ရှား၊ မသွားလာနိုင်အောင် ဖိစီးထားသောရောဂါဝေဒနာခံစားနေရသူ။

[အိမ်] ၁ ခြေဖျားပေါ်၌ တိုင်သည်။ ၂ စ

ကားကို လုံးထွေးခြုံငုံ၍ပြောသည်။ အနက် အဓိပ္ပါယ်မရှင်းလင်းသောစကားကို ပြောသည်။ စကားဝှက် ပြောသည်။ ပဟေဠိဆန် ဆန်ပြောသည်။

[ثَبَج - ثُبُوح] ❶ ခြေဖျားပေါ်၌ ထိုင်ခြင်း။ ❷ စကားကို လုံးထွေးခြုံငုံ၍ပြောခြင်း။ အနက်အဓိပ္ပါယ်မရှင်းလင်းသောစကားကို ပြောခြင်း။ စကားဝှက် ပြောခြင်း။ ပဟေဠိဆန်ဆန်ပြောခြင်း။

[ثَبَجَ -] (ကိုယ်)အလယ်ပိုင်း၌ ကြီးမားတုတ်နိုင်သည်။

[ثَبَجَ] (ကိုယ်)အလယ်ပိုင်း၌ ကြီးမားတုတ်နိုင်ခြင်း။

[اَثْبَجَ] (ကိုယ်)အလယ်ပိုင်း၌ ကြီးမားတုတ်နိုင်သော(သူ၊ အရာ)။ (م) [ثَبَجَاء] (ج) [ثَبَجَ]။

[اَثْبَجَ] (ဆိတ်ကျောင်းသူ တုတ်ကို)မိမိ၏နောက်ကျော၌ထား၍ လက်ကိုနောက်သို့ပစ်ကာ ကိုင်သည်။

[اَلْثَبَجُ] အလယ်၊ ဗဟို။ [ثَبَجُ الْبَحْرِ] ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်ဗဟို။ (ج) [ثُبُوح] [اَثْبَاح -]။

[اَلْثَبَجَةُ] အလွန်ကောင်းမြတ်သောသူလည်းမဟုတ်၊ အလွန်ယုတ်ညံ့သောသူလည်းမဟုတ်ဘဲ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော (မိန်းမ၊ အရာ)။

❶ [اَثْبَجَر] တုန်လှုပ်ချောက်ချားသည်။

❷ [ثَبَرَ -] ❶ သေကျေပျက်စီးသည်။ ❷ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသည်။ ❸ ဖျက်ဆီးသည်။

❶ [عَنْ الثَّيْبِ] တစ်စုံတစ်ရာကို မပေးဘဲ တားဆီးထားသည်။ ❷ ဖမ်းဆီးအရေးယူသည်။ ❸ နှင်ထုတ်သည်။ ❹ (ရေ)ခန်းခြောက်သည်။

[ثَبَرَ - ثُبُور] ❶ သေကျေပျက်စီးခြင်း။ ❷ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း။

[لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَلَا حِدَاوًا ادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا] ယနေ့ အသင်တို့သည် တစ်ခုတည်းသော ပျက်စီးခြင်းကို တောင်းဆို တာသခြင်းမပြုကြနှင့်၊ များစွာသောပျက်စီးခြင်းများကို တောင်းဆို တာသကြကုန်။ ❸ ဖျက်ဆီးခြင်း။ ❹ တစ်စုံတစ်ရာကို မပေးဘဲ တားဆီးထားခြင်း။ ❺ ဖမ်းဆီးအရေးယူခြင်း။ ❻ နှင်ထုတ်ခြင်း။ ❼ (ရေ)ခန်းခြောက်ခြင်း။

[مَثْبُور] ဖျက်ဆီးကွပ်မျက်ခြင်းခံရသူ။ ဖမ်းဆီးအရေးယူခြင်းခံရသူ။

[وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يُفْرِعُونَ مَثُورًا] ၎င်းပြင် အို-ဖိရ်အောင်နီ၊ မုချကေန် အသင်သည် ဖျက်ဆီးကွပ်မျက်ခြင်းခံရမည့်သူဖြစ်သည် ဟု ကျွန်ုပ်ထင်မှတ်၏။

[ثَبَرَ -] [ثَبَرَ] အနာပေါက်သွားသည်။

[ثَابَرَ] တစိုက်မတ်မတ် မပျက်မကွက်ပြုမှုဆောင်ရွက်သည်။

[ثَبَرَ -] [ثَبَرَ] တစ်စုံတစ်ရာကို မပြုလုပ်နိုင်အောင် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ထားသည်။ တားဆီးထားသည်။

[ثَبَّرَ] တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ခုန်အုပ်တိုက်ခိုက်သည်။

[اَلْبَارُ] ပြီးလုနီးနီးဖြစ်သော(အခြေနေ)။

[هُوَ عَلَى ثَبَارٍ أَمْرٍ] သူ ဒီကိစ္စဆောင်ရွက်တာ ပြီးလုနီးပါးအခြေအနေမှာရှိတယ်။

[اَلثَّبْرَةُ] ❶ စွန့်ပလွံပင်၏အမြစ် ထပ်မံမ ထိုးမေါက်နိုင်တော့သောမြေလွှာရှိ မြေကြီး။

❷ တောင်များပေါ်၌ ရေတင်ကျန်နေသော ချိုင့်ခွက်၊ ရေကန်ငယ်။

❸ [ثَبَطَ -] ❶ ရပ်တည်သည်။ ❷ မူတည် သည်။ ❸ ရပ်တည်စေသည်။

❹ [فَلَا نَأْنِى الشَّيْءَ] တစ်စုံတစ်ရာကို နှောင့် နှေးကြန့်ကြာအောင် ပြုလုပ်ထားသည်။ ❺ ဖမ်းဆီးအရေးယူသည်။

[ثَبُطَ] ❶ ရပ်တည်ခြင်း။ ❷ မူတည်ခြင်း။

❸ ရပ်တည်စေခြင်း။ ❹ တစ်စုံတစ်ရာကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာအောင် ပြုလုပ်ထားခြင်း။

❺ ဖမ်းဆီးအရေးယူခြင်း။

[ثَبَطَ -] ❶ အားအင်ချိနဲ့၍ ထိုင်းမှိုင်းလေး လံသည်။ ❷ အသိတရားမဲ့စွာ ပြုမူလုပ်ကိုင် သည်။

[ثَبُطَ] ❶ အားအင်ချိနဲ့၍ ထိုင်းမှိုင်းလေး လံခြင်း။ ❷ အသိတရားမဲ့စွာ ပြုမူလုပ်ကိုင် ခြင်း။

[ثَبُطَ] ❶ အားအင်ချိနဲ့၍ ထိုင်းမှိုင်းလေး လံသော(သူ)။ ❷ အသိတရားမဲ့စွာ ပြုမူလုပ် ကိုင်သော(သူ)။ [اَنْثَبَطَ (ج)]

[اَنْثَبَطَ] ရောဂါက သူ့ကို အ ဆက်မပြတ် ဖိစီးထားသည်။

[ثَبَطَ] တစ်စုံတစ်ရာမှ နှောင့်နှေးကြန့် ကြာစေသည်။ တားဆီးထားသည်။

﴿وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ﴾ အလွှာဟ်အ ရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ စစ်မြေပြင်သို့ထွက်ခွဲသွား ကြခြင်းကို လိုလားတော်မမူပေ။ ထို့ကြောင့် ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား(စစ်မြေပြင်သို့ မသွားနိုင်ကြလေအောင်)နှောင့်နှေးစေတော် မူခဲ့သည်။(တားဆီးထားတော်မူခဲ့သည်။)

[ثَبَّطَ] နှောင့်နှေးကြန့်ကြာသည်။ အတား အဆီး၊ အခက်အခဲ တွေ့ကြုံသည်။

❶ [ثَبَّطَ] ❶ [ثَبَّطَ] မျက်ရည်ထိန်းထား သည့်ကြားက မျက်ရည်ကျသည်။ မျက်ရည် လွယ်သည်။ ❷ [اَلنَّهْرُ] မြစ်ရေလျှံ၍ အရှိန် အဟုန်ဖြင့်စီးတွေသည်။

[ثَبَّطَ] ❶ မျက်ရည်ထိန်းထားသည့်ကြား က မျက်ရည်ကျခြင်း။ မျက်ရည်လွယ်ခြင်း။

❷ (မြစ်ရေ)လျှံ၍ အရှိန်အဟုန်ဖြင့်စီးတွေ သည်။

❸ [ثَبَّنَ] ❶ [اَلثَّوْبَ] အဝတ်၏အနားကို လိပ်၍ချုပ်သည်။ ❷ [اَلثَّوْبَ] တစ်စုံတစ် ရာကို အဝတ်၌ထည့်လိပ်၍ ဆုပ်ကိုင်သည်။

[ثَبَّنَ] ❶ အဝတ်၏အနားကို လိပ်၍ချုပ် ခြင်း။ ❷ တစ်စုံတစ်ရာကို အဝတ်၌ထည့်လိပ် ၍ ဆုပ်ကိုင်ခြင်း။

[اَثَبَّنَ] [اَثَبَّنَ] တစ်စုံတစ်ရာကို အ ဝတ်၌ထည့်လိပ်၍ ဆုပ်ကိုင်သည်။

[اَلثَّبَانُ] အဝတ်၌ထည့်လိပ်၍ ယူဆောင် သွားသော(အရာ)။

[اِذَا مَرَّ أَحَدُكُمْ بِحَاطِطٍ فَلْيَاكُلْ مِنْهُ وَلَا يَتَّخِذْ ثَبَانًا] အသင်တို့အနက် တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် စည်းရိုးတစ်ခုအပါးမှ ဖြတ်သွားသဖြင့် ယင်း

စည်းရိုးရှိ သီးနှံတစ်စုံတစ်ရာကို စားလိုက
စားနိုင်၏။ သို့သော် အဝတ်၌ လိပ်ခေါက်၍
သယ်ဆောင်သွားခြင်းမပြုရ။ (ج) [ثُبْنٌ]

[الثَّبْنَةُ] သစ်သီးဝလံများ ထည့်သောအိပ်။
(ج) [ثُبْنٌ]

[الثَّبِينُ] အဝတ်၌ထည့်လိပ်၍ ယူဆောင်
သွားသော(အရာ)။ (ج) [ثُبْنَةٌ]

[الثَّبْنَةُ] အမျိုးသမီးများ မှန်နှင့် အခြားအ
မျိုးသမီးအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ထည့်ရ
သော လက်ဆွဲအိပ်။ (ج) [ثَبَائِبٌ]

❖ [ثَبِي -] စုရုံးသည်။ စုပေါင်းသည်။

[ثَبِي] စုရုံးခြင်း။ စုပေါင်းခြင်း။

[ثَبِي] ❶ ဖခင်၏ချေရာအတိုင်း တသွေ
မတိမ်း လိုက်နာဆောင်ရွက်သည်။

❶ [الْجَمْعُ] အုပ်စုများ၊ အဖွဲ့များပြုလုပ်
သည်။ ❷ [الْمَالُ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို ထိန်း

သိမ်း၍ တိုးပွားလာအောင် ပြုလုပ်သည်။ ❸

[فَلَانًا] အကြိမ်ကြိမ်ချီးမွမ်းခန်းဖွင့်သည်။

❹ [اللَّهِ نِعْمَ لَهُ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က သူ
ကို သုခချမ်းသာ အလှူပယ်ချီးမြှင့်သည်။

[الثَّبَةُ] ❶ အုပ်စု။ အသင်းအဖွဲ့။ ❷ မြင်း

အုပ်။ (ج) [ثَبَاتٌ]

﴿فَانْفَرُوا ثَبَاتٍ أَوْ انْفِرُوا جَمِيعًا﴾ အသင်တို့
သည် စစ်မြေပြင်သို့ အုပ်စုများခွဲ၍ ချီတက်
သွားကြကုန်။ သို့တည်းမဟုတ် အားလုံး
တစ်စုတစ်စည်းတည်း ချီတက်သွားကြကုန်။

❖ [ثَمَّ -] ❶ ပစ်ခတ်သည်။ ❷ ဖျက်ဆီး

သည်။

[ثَمَّ] ❶ ပစ်ခတ်ခြင်း။ ❷ ဖျက်ဆီးခြင်း။

[انْتَمَ] ❶ ထိမှန်သည်။ ❷ ပျက်စီးသည်။

❸ မကြားဝံ့၊ မနာသာအောင် ယုတ်ညံ့စွာဆဲ
ဆိုသည်။

[تَتَمَّ] ❶ ထိမှန်သည်။ ❷ ပျက်စီးသည်။

❸ မကြားဝံ့၊ မနာသာအောင် ယုတ်ညံ့စွာဆဲ
ဆိုသည်။ ❹ (အဝတ်)အပိုင်းပိုင်း ပြတ်တောက်

သည်။ ❺ (အသား)နူးသည်။ ကောင်းစွာကျက်
သွားသည်။

[الْتَمَى - الْتَمَى] ❶ စွန့်ပလွံသီးအခွံနှင့် စွန့်ပလွံသီး

အညှို့။ ❷ ခြောက်သွေ့၍ ထုရိုက်ထားသော

ကောက်ရိုးအကြေအစအန။ ❸ အိပ်များပြု
လုပ်ရန်အတွက် ထုရိုက်ထားသော လျှော်

မျှင်။

[الْتَمَاءُ] စွန့်ပလွံသီးအခွံနှင့် စွန့်ပလွံသီး
အညှို့။

❖ [تَجَحَّجَ] [الْمَاءِ] ရေကို သွန်းလောင်းသည်။

[تَتَجَحَّجَ] ရေစီးတွေသည်။ စီးကျသည်။

❖ [تَجَّ -] [الْمَاءِ] ရေစီးတွေသည်။ ❶

[الْمَاءِ] ရေစီးတွေစေသည်။ ရေလောင်းချ
သည်။

[تَجَّوَجَّ] ❶ ရေစီးတွေခြင်း။ ❷ ရေကို စီး

တွေစေခြင်း။ ရေလောင်းချခြင်း။

[تَجَّ] စီးတွေသော(ရေ)။

[مَتَجَّوَجَّ] လောင်းချလိုက်သည့်ရေ။

[الْتَجَّاجُ] အရှိန်ပြင်းစွာ သွန်းလောင်းကျ
ဆင်းလာသော(ရေ)။

﴿وَأَنزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرِ مَاءً ثَجَّاجًا﴾ ထို့ပြင်

ငါအရှင်မြတ်သည် အရည်ကိုညှစ်ထုတ်သော

(မိုးတိမ်များ)မှ အရှိန်အဟုန်ပြင်းသော မိုးရေ

ကို ရွာသွန်းစေတော်မူသည်။

[النَّجَّةُ] ❶ ရေကန်များရှိသော ဥယျာဉ်ခြံမြေ။ ❷ မိုးရေတိုက်စားသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောတွင်း။

[النَّجْوَجُ] အရှိန်ပြင်းစွာ သွန်းလောင်းကျဆင်းလာသော(ရေ)။

[النَّجِينُ] အရှိန်ပြင်းစွာ သွန်းလောင်းကျဆင်းလာသော(ရေ)။ ရေစီးကြောင်း။

[النَّجْحُ] ❶ အရှိန်ပြင်းစွာ သွန်းလောင်းကျဆင်းလာသော(ရေ)။ ❷ အလွန်အပြောဟောကောင်းသူ။

❸ [نَجْرَ - النَّمْرَ] စွန်ပလွံသီးအခြောက်ကို အရည်ညှစ်ထားသော စွန်ပလွံသီးအစိမ်းဖြင့် ရောသည်။

[نَجْرَ] စွန်ပလွံသီးအခြောက်ကို အရည်ညှစ်ထားသော စွန်ပလွံသီးအစိမ်းဖြင့် ရောခြင်း။

[نَجْرَ -] ကျယ်ပြောသည်။ ဗျက်ကျယ်သည်။

[نَجْرَ] ကျယ်ပြောခြင်း။ ဗျက်ကျယ်ခြင်း။

[نَجْرَ - أَثَجْرَ] ကျယ်ပြောသော(အရာ)။ ဗျက်ကျယ်သော(အရာ)။

[نَجْرَ] ကျယ်ပြောစေသည်။ ဗျက်ကျယ်စေသည်။

[النَّجْرُ] အလုံးတုတ်၍ တိုသောမြား။ (ج) [نَجْرَ]။

[النَّجْرُ - النَّجْرُ] ကြီးမားတုတ်ခိုင်၍ ဗျက်ကျယ်သော(အရာ)။

[النَّجْرَةُ] ❶ အလယ်ဗဟို။ ❷ မြေနိမ့်ချိုင့်ဝှမ်း။ ❸ သားကောင် ဇာလည်ပင်းရှိ ခွက်နေ

သောအစိတ်အပိုင်း။ ❹ ပြန့်ကျဲနေသော အပင်အစအန။ (ج) [نَجْرَ]။

[النَّجِيرُ] အရည်ညှစ်ထားသဖြင့် ကျန်ရှိသောအဖတ်။ (သဗျစ်သီးအခွံ၊ ကြိတ်စသည်)။

[النَّجْرُ] ပြန့်ပေါက်ပါသော(အပင်၊ အရာ)။

❶ [نَجْلَ -] ❷ ဗိုက်ရွှဲသည်။ ဗိုက်ဆူသည်။ ❸ [النَّزَاةُ] (ရေအိပ်)ကျယ်ဝန်းဖေါင်းကားသည်။

[نَجْلَ] ❶ ဗိုက်ရွှဲခြင်း။ ဗိုက်ဆူခြင်း။ ❷ (ရေအိပ်)ကျယ်ဝန်းဖေါင်းကားခြင်း။

[نَجْلَ] ❶ ဗိုက်ရွှဲသော(သူ)။ ဗိုက်ဆူသော(သူ)။ ❷ ကျယ်ဝန်းဖေါင်းကားသော(ရေအိပ်)။ (ج) [نَجْلَ]။ (م) [نَجْلَ]။

[نَجْلَ] ထည်ဝါခန့်ညားစေသည်။ ကြီးမားခန့်ညားအောင် လုပ်သည်။

[النَّجْلَ] အလယ်ဗဟို၊ ကြီးမားထင်ရှားသည့်အပိုင်း။

❶ [نَجْمَ -] အမြန်လှည့်သည်။ ရုတ်တရက်လှည့်ပြောင်းစေသည်။

[نَجْمَ] အမြန်လှည့်ခြင်း။ ရုတ်တရက်ပြန်လှည့်သွားစေခြင်း။

[نَجْمَ -] အမြန်ပြန်လှည့်သွားသည်။ ရုတ်တရက် မျက်နှာလွှဲသွားသည်။

[نَجْمَ] အမြန်ပြန်လှည့်သွားခြင်း။ ရုတ်တရက် မျက်နှာလွှဲသွားခြင်း။

[النَّجْمُ] [النَّجْمُ] မိုးအဆက်မပြတ်ရွာသည်။

[النَّجْمُ] [النَّجْمُ] မိုးအဆက်မပြတ်ရွာ

သည်။

- [نَحْنُ] စကားပြောရာ၌ အာခေါင်သံပါသည်။ အသံအက်သည်။

[النَّحْنُ] အာခေါင်သံ။ လည်ချောင်းမှထွက်လာသောလေသံ။

- [نَحْنُ] ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည်။ ထူ၍မာပြင်းသည်။

[نَحْنُ نَحْنُ] ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းခြင်း။ ထူ၍မာပြင်းခြင်း။

[نَحْنُ] ထိရောက်စွာ ပြုမှုဆောင်ရွက်သည်။ အစွမ်းကုန်ကြိုးစားဆောင်ရွက်သည်။ တတ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်သည်။ ① [نَحْنُ] အစွမ်းကုန်တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်သည်။ စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်သည်။

﴿مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يُكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يَشِخْنَ فِي الْأَرْضِ﴾ မည်သည့်နဗီတမန်တော်မဆို ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ် ကောင်းစွာစစ်မက်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို မပြုသေးသမျှကာလပတ်လုံး ယင်းတမန်တော်အဖို့ သုံးပန်းများသည် မရှိသင့်ပေ။ ② [نَحْنُ] (သူ့ကို သောက)ဖိစီးလွှမ်းမိုးထားသည်။ ③ [نَحْنُ] နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်သိသည်။ အသေအခြာသိသည်။

[نَحْنُ] အိပ်ခြင်းက သူ့ကို ဖိစီးထားသည်။ [نَحْنُ] ရောဂါ သူ့ကို ဖိစီးထားသည်။

[نَحْنُ] (ရောဂါ) ငိုက်မြည်းခြင်း၊ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှု၊ ဖိစီးထားခြင်း။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု။ [نَحْنُ] (ရောဂါ) ငိုက်မြည်းခြင်း၊ ပင်ပန်း

နွမ်းနယ်မှု၊ ဖိစီးထားခြင်း။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု။

- [نَحْنُ] မိုးဒလဟောရွာသည်။ ရုတ်တရက်မိုးသက်လေပြင်းကျရောက်သည်။

① [نَحْنُ] (လျှိုထဲ၌) ရေစီးဆင်းသည်။

② [نَحْنُ] (ဆိတ်၏ဗိုက်ကို) ခွဲသည်။

③ [نَحْنُ] (မြင်းတပ်ကို) စေလွှတ်သည်။

④ မိုးဒလဟောရွာခြင်း။ ရုတ်တရက်မိုးပြင်းကျခြင်း။ ⑤ (လျှိုထဲ၌) ရေစီးဆင်းခြင်း။ ⑥ (ဆိတ်၏ဗိုက်ကို) ခွဲခြင်း။ ⑦ မြင်းတပ်ကို စေလွှတ်ခြင်း။

⑧ မိုးဒလဟောရွာသည်။ ရုတ်တရက်မိုးပြင်းကျသည်။ ⑨ (လျှိုထဲ၌) ရေစီးဆင်းသွားသည်။ ⑩ (ဆိတ်၏ဗိုက်ကို) ခွဲထားသည်။ ⑪ မြင်းတပ်ကို စေလွှတ်ထားသည်။ ⑫ (ဗိုက်) ခွဲသည်။

- [نَحْنُ] (ကရားအိုးပေါ်၌) ရေစစ်ကို ထားသည်။

[نَحْنُ] ရေစစ်။ အမှိုက်များကို စစ်ထုတ်သည့် ရေစစ်။

- [نَحْنُ] (အသား) ပျက်သည်။ အပုပ်နံ့ထွက်သည်။ ① [نَحْنُ] အသားအရေဖြိုးလေးလံသည်။ ② ကိုယ်လက်အင်္ဂါချို့ယွင်းသည်။

③ (အသား) ပျက်ခြင်း။ အပုပ်နံ့ထွက်ခြင်း။ ④ အသား အရေဖြိုးလေးလံခြင်း။ ⑤ ကိုယ်လက်အင်္ဂါချို့ယွင်းခြင်း။

⑥ ပျက်သော၊ အပုပ်နံ့ထွက်သော (အသား)။ ⑦ အသားအရေဖြိုးလေးလံသော (သူ)။ ⑧ ကိုယ်လက်အင်္ဂါချို့ယွင်း

သော(သူ)။

[ثَرْبُ] (အမျိုးသမီး)

လေးလံသည်။ ❶ [ثَرْبُ]

အလွန်၍ ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်သည်။

[ثَرْبُ] အသားအရေဖြိုးလေးလံသော

(သူ)။

[ثَرْبُ] အလွန်၍ ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်

သော(အမျိုးသမီး)။

❷ [ثَرْبُ] စွတ်စိုစေသည်။

[ثَرْبُ] စွတ်စိုစေခြင်း။

[ثَرْبُ] ❶ စွတ်စိုသည်။ ❷ [ثَرْبُ]

အမျိုးသမီး၏ရင်သား ကြီးထွားသည်။

[ثَرْبُ] ❶ စွတ်စိုခြင်း။ ❷ (အမျိုးသမီး၏)

ရင်သား ကြီးထွားခြင်း။

[ثَرْبُ] ရင်သားကြီးထွားသော(အမျိုးသ

မီး)။

[ثَرْبُ] အစာအဟာရ ကျွေးမွေးသည်။

အဟာရဖြစ်စေသည်။

[ثَرْبُ] ရင်သား၊ နို့အုံ။ (ج) [ثَرْبُ]

❶ [ثَرْبُ] ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းသည်။ ❷

[ثَرْبُ] လူနာ၏အဝတ်ကို ချွတ်သည်။

[ثَرْبُ] ❶ ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းခြင်း။ ❷

လူနာ၏အဝတ်ကို ချွတ်ခြင်း။

[ثَرْبُ] ❶ အဆီတိုး၍ ဝဖြိုးလာသည်။

❷ [ثَرْبُ] မဖြစ်စလောက်ပေးကမ်းသည်။

❸ မိမိပေးကမ်းထားသည်ကို ဂုဏ်ဖော်ပြော

ဆိုသည်။ ❹ ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းသည်။

[ثَرْبُ] ❶ ဖျက်ဆီးသည်။ ရှုတ်ထွေးပျက်

စီးအောင် လုပ်သည်။ ❷ ပြစ်တင်ကြိမ်း

မောင်းသည်။ (لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ)

အသင်တို့အပေါ်၌ တစ်စုံတစ်ရာ ပြစ်တင်

ဖွယ်ရာမရှိပြီ။

[ثَرْبُ] အူကို ဖုံးအုပ်ထားသော ပါးလွှာ

သည့်အဆီ။ (ج) [ثَرْبُ]

❶ [ثَرْبُ] ပေါက်တတ်ကရ

ပြောသည်။ ဗလုံးဗထွေးပြောသည်။ ❷

[ثَرْبُ] ပေါက်တတ်ကရ စားသည်။

တွေ့ကရာစားသည်။ ❸ ကစဉ်ကလျားဖြစ်

စေသည်။

[ثَرْبُ] ပေါက်တတ်ကရ ပြောသူ။

❶ [ثَرْبُ] (မုန့်ကို)ချိုးဖဲ့၍ ဟင်း

ရည်နှင့်စိမ်စားသည်။ ❷ [ثَرْبُ]

သား ကောင်ကို ကျောက်ခဲ၊ သို့မဟုတ် အရိုးပိုင်း၊

သို့မဟုတ် အသွားထက်မြက်ခြင်းမရှိသော

သံတိုသံစဖြင့် လှီးဖြတ်သည်။ ❸ [ثَرْبُ]

အဝတ်ကို ဆိုးဆေးရည်၌ နှစ်စိမ်ထားသည်။

❹ [ثَرْبُ] (မိုးရေ မြေပေါ်သို့)မစိုမ

ပို့ ရွာချသည်။

[ثَرْبُ] ❶ (မုန့်ကို)ချိုးဖဲ့၍ ဟင်းရည်နှင့်

စိမ်စားခြင်း။ ❷ သားကောင်ကို ကျောက်ခဲ၊

သို့မဟုတ် အရိုးပိုင်း၊ သို့မဟုတ် အသွားထက်

မြက်ခြင်းမရှိသော သံတိုသံစဖြင့်လှီးဖြတ်ခြင်း။

❸ အဝတ်ကို ဆိုးဆေးရည်၌ နှစ်စိမ်ထားခြင်း။

❹ မိုးရေ မြေပေါ်သို့ မစိုမပို့ ရွာခြင်း။

[ثَرْبُ] (မုန့်ကို)ချိုးဖဲ့၍ ဟင်းရည်နှင့်စိမ်

စားသော(သူ)။

[ثَرْبُ] ချိုးဖဲ့၍ ဟင်းရည်နှင့်စိမ်စားရ

သော(မုန့်)။

[مَثْرُودٌ] ❶ ချိုးဖဲ့၍ ဟင်းရည်နှင့်စိမ်စားရသော(မုန့်)။ ❷ မစို့မပို့ မိုးရွာချထားသော(မြေနေရာ)။

[ثَرَدَ] ❶ (နှုတ်ခမ်း)ကွဲသည်။

❶ ဒဏ်ရာရလျက် အသက်ငွေ့ငွေ့ဖြင့် စစ်မြေပြင်မှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည်။

[أَثَرَدَ] [الْخَيْرَ] (မုန့်ကို)ချိုးဖဲ့၍ ဟင်းရည်နှင့်စိမ်စားသည်။

[الْثَرْدُ] မိုးဖဲ့။ မစို့မပို့ ရွာသောမိုး။

[الْثَرِيدُ] ❶ ဟင်းရည်နှင့်စိမ်စားရန် ချိုးဖဲ့ထားသောမုန့်။ ❷ အရက်ငှ်အမြှုပ်။

[الْمِثْرَادُ] သားကောင်ကို သတ်ဖြတ်သည့် အသွားမထက်သောကိရိယာ။(ကျောက်ခဲ၊ အရိုးပိုင်၊ သံတိုသံစ စသည်)။

[الْمِثْرَادَةُ] မုန့်ကို တိုစားရန် ဟင်းထည့်သော ပန်းကန်လုံး။

❶ [ثَرَّ -] (အရည်)များပြားပြည့်လှုံသည်။

[ثَبَّ الْعَيْنُ] မျက်လုံး၌ မျက်ရည်လှုံသည်။ ❶

[ثَبَّ الشَّاةُ] (ဆိတ်မ)နို့ထွက်ကောင်းသည်။ ❶

[ثَبَّ الرَّجُلُ] ပေါက်တတ်ကရပြောသည်။ ❶

[ثَبَّ الطَّعْنَةُ] (ဒဏ်ရာ)သွေးအထွက်များသည်။

❶ [ثَبَّ الشَّيْءُ] ကစဉ့်ကလျား လွင့်စင်ပြန့်ကျဲစေသည်။ ❶

[ثَبَّ السَّاحِبَةُ مَاءً] မိုးရွာချသည်။ ❶

[ثَرَّ - ثُرَّ - ثُرُورٌ] ❶ (အရည်)များပြားပြည့်လှုံခြင်း။

❶ (ဆိတ်မ)နို့ထွက်ကောင်းခြင်း။ ❶ ပေါက်

တတ်ကရပြောခြင်း။ ❶ (ဒဏ်ရာ)သွေးအထွက်

များခြင်း။ ❶ ကစဉ့်ကလျား လွင့်စင်ပြန့်ကြဲစေ

ခြင်း။ ❶ မိုးရွာချခြင်း။

[ثَارَ - ثَرَّ] အလွန်စကားများသူ၊ ပေါက်တတ်

ကရပြောသူ။

[ثَارَةٌ - ثَرَّةٌ - ثُرُورٌ] နို့ထွက်များသော(ဆိတ်မ၊ နွားမစသည်)။

[ثَارَةٌ] နို့ထွက်များသော(ဆိတ်မ၊ နွားမစသည်)။

[ثَرَّةٌ] သွေးထွက်များသော(ဒဏ်ရာ)။

[ثَرَّرَ] [الْمَكَانَ] (နေရာကို)စွတ်စိုစေသည်။

[الثَّرَّى] လျှင်မြန်စွာ ခုန်ပေါက်ပြေးလွှားသော(မြင်း)။

❶ [الثَّرْعَةُ] ကြက်ဖ၏လည်ပင်းအမွေး။

❶ [الثَّرْعَامَةُ] သဗျစ်ခြံကို စောင့်ကြပ်သူ၏အရိပ် ခိုသောနေရာ။ အရိပ်ခိုရသော အမိုးအကာ၊ ထီးစသည်။

❶ [الثَّرْغُلُ] မြေခွေးအမ။

[الثَّرْغُولُ] အပင်တစ်မျိုး။

❶ [ثَرَمَ -] ❶ သွားကျွတ်ထွက်သည်အထိ ပါးစပ်ကို ရိုက်သည်။ ❶ သွားကို အရင်းမှ ဆွဲနှုတ်သည်။

[ثَرَمَ] ❶ သွားကျွတ်ထွက်သည်အထိ ပါးစပ်ကို ရိုက်ခြင်း။ ❶ သွားကို အရင်းမှ ဆွဲနှုတ်ခြင်း။

[ثَرَمَ -] ❶ သွားကျိုးသည်။ ❶ သွားကျွတ်ထွက်သည်။

[ثَرَمَ] ❶ သွားကျိုးခြင်း။ ❶ သွားကျွတ်ထွက်ခြင်း။

[أَثَرَمَ] ❶ သွားကျိုးသော(သူ)။ ❶ သွားကျွတ်ထွက်သော(သူ)။(မ) [ثَرَمَاءُ] (ج)

[ثَرَمَ]

[أَثَرَمَ] ❶ သွားကျွတ်ထွက်သည်အထိ

ပါးစပ်ကို ရိုက်သည်။ ❶ သွားကို အရင်းမှ ဆွဲနှုတ်သည်။

[اَنْشَرَمَ] သွားကျိုးသူဖြစ်သွားသည်။

[اَلَا تَرُمُ] ကဗျာလင်္ကာစပ်ဆိုရာ၌[၁]အကွ ရာကို ထည့်သည့်အခါထည့်၍ ဖြုတ်သည့် အခါဖြုတ်လျက် စပ်ဆိုခြင်း။

[اَلَا تَرَمَان] ❷ နေ့နှင့်ည။ ❶ ခေတ်ကာလနှင့် သေခြင်းတရား။

❸ [تَرَمَدَ] [اَلطَّعَام] အစားအစာကို ကောင်းစွာစီရင်မှုမရှိပဲ ဖြစ်သလို ပြုလုပ်ထားသည်။

❸ [تَرَمَل] ❷ [اَلطَّعَام] အစားအစာကို ဖြစ်သလိုစားသည်။ အစားအသောက် စုတ်ပဲ့သည်။ ❶ [اَلْعَمَل] အလုပ်ကို ဖြစ်ကတတ်ဆန်းလုပ်သည်။

[اَلْتَرْمُلَةُ] ❶ မြေခွေးအမ။ ❶ အပေါ်နှုတ်ခမ်းအလယ်ရှိ ချိုင့်နေသောနေရာ။

❸ [تَرَامَ] ❶ [اَلنَّال] (ဥစ္စာပစ္စည်း)တိုးပွားများပြားသည်။ ❶ [اَلْقَوْم] ဦးရေ တိုးတက်များပြားသည်။ ❷ (အခြားသော အမျိုးသားများထက်)လူဦးရေနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်း သာလွန်များပြားသည်။

[تَرَاء] ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်း)တိုးပွားများပြားခြင်း။

❶ ဦးရေ တိုးတက်များပြားခြင်း။ ❷ (အခြားသော အမျိုးသားများထက်)လူဦးရေနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်း သာလွန်များပြားခြင်း။

[تَرَى -] ❶ [اَلْمَطَرُ التَّرَاب] (မိုးရေက မြေကို)စွတ်စိုစေသည်။ ❶ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းစေသည်။

[تَرَى] ❶ (မိုးရေက မြေကို)စွတ်စိုစေ

ခြင်း။ ❶ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းစေခြင်း။

[تَرَى -] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်း ပေါကြွယ်ဝသည်။

❶ [اَلْاَرْضُ] မြေကြီးစွတ်စို၍ နူးညံ့သည်။

❶ [بِالشَّيْء] ပျော်မွေ့သည်။

[تَرَاء] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်း ပေါကြွယ်ဝခြင်း။

❶ မြေကြီးစွတ်စို၍ နူးညံ့ခြင်း။ ❷ ပျော်မွေ့ခြင်း။

[تَرَى - تَرَى - تَرَوَان] ဥစ္စာပစ္စည်း ပေါကြွယ်ဝသော (သူ)။ (م) [تَرَوَى]

[تَرِيَّة - تَرِيَّة] စွတ်စို၍ နူးညံ့သောမြေ။

[اَتَرَى] ❶ [اَلْمَال] ဥစ္စာပစ္စည်း ပေါကြွယ်ဝသည်။ ❶ [اَلْاَرْضُ] မြေကြီးစွတ်စို နူးညံ့သည်။ ❶ [اَلْمَطَر] မိုးရေက မြေကြီးကို စွတ်စိုနူးညံ့စေသည်။ ❶ [مَا بَيْنَهُمَا] သူတို့နှစ်ဦး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအပြန်အလှန် ထောက်ထားမှုရှိတယ်။ ၎င်းတို့နှစ်ဦးကြား၌ ဆက်ဆံရေးပြေပြစ်ကောင်းမွန်သည်။

[تَرَى] ❶ စွတ်စိုသောမြေပေါ်၌ လက်ကို တင်ထားသည်။ ❶ [فَلَانًا] ရေဖြင့် ပက်ဖြန်းသည်။ ❶ [اَللّٰهُ الْقَوْم] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ၎င်းတို့၏လူဦးရေကို တိုးပွားစေတော်မူသည်။ ❶ [اَلْمَال] ဥစ္စာပစ္စည်းကို တိုးပွားလာအောင် ဆောင်ရွက်သည်။

[التَّرَى] ❶ ကမ္ဘာမြေပထဝီ။ ❶ စွတ်စိုမှု။

❶ စွတ်စိုသောမြေ။

﴿لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى﴾

မိုးကောင်းကင်များနှင့် ကမ္ဘာမြေ၌ရှိသမျှ တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယင်းမိုးများနှင့်

ကမ္ဘာ မြေအကြားရှိအရာခပ်သိမ်းတို့သည်
လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာမြေပထဝီအောက်၌
ရှိသမျှအရာအားလုံးတို့သည်လည်းကောင်း
အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ပိုင်ဆိုင်တော်မူသော
အရာများသာလျှင်ဖြစ်ကုန်၏။

[لَا تَوَيْسُ الشَّرَّ يَنْبَلِكُ وَيَنْبَأُ] မင်းနဲ့သူနဲ့ကြားမှာ
ရှိတဲ့ ဆက်ဆံရေးကို မပျက်စေနဲ့။

[الشَّراء] ဥစ္စာပစ္စည်းပေါကြွယ်ဝမှု။

[الشَّروء] (ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် လူဦးရေ)တိုးတက်
များပြားမှု။ [الشَّروء القومية] အမျိုးသားထုတ်
ကုန်။ နိုင်ငံတော်၏ထွက်ကုန်။

[الشُّرْب] ❶ နွားထီးသဏ္ဌာန်ရှိသော ကြယ်
စု။ (ဖျောက်ဆိတ်ကြယ်)။ ❷ မျက်နှာကျက်၌
တွဲလွဲခွဲထားသော မီးပန်းဆိုင်။ မီးပဒေသာ။
(ج) [شُرْبَات]

[الشُّرَاء] (ဥစ္စာပစ္စည်း) ပေါကြွယ်ဝစေသော
အကြောင်း။ (ဥစ္စာပစ္စည်း)ပေါကြွယ်ဝစေ
သောနေရာ။

❶ [ثَط] (မှတ်ဆိတ်မွေး၊ ပါးသိုင်းမွေး၊
မျက်ခုံးမွေးစသည်)ပါးလွှာသည်။ ❷ ဗိုက်
လေးသဖြင့် လှုပ်ရှားမှုနှေးကွေးသည်။

[ثَط. ثُطُوط] (မှတ်ဆိတ်မွေး၊ ပါးသိုင်းမွေး၊
မျက်ခုံးမွေးစသည်)ပါးလွှာခြင်း။ ❸ ဗိုက်
လေးသဖြင့် လှုပ်ရှားမှုနှေးကွေးခြင်း။

[ثَط] (မှတ်ဆိတ်မွေး၊ ပါးသိုင်းမွေး၊
မျက်ခုံးမွေးစသည်)ပါးလွှာသော(သူ)။ ❹
ဗိုက်လေးသဖြင့် လှုပ်ရှားမှုနှေးကွေးသော
(သူ)။

❶ [ثَط] [الصَّبِي] ကလေးငယ် စတင်လမ်း

လျှောက်သည်။ တစ်လမ်းချင်း မခိုင်တခိုင်
လျှောက်သည်။

[ثَط. ثَطَا] ကလေးငယ် စတင်လမ်းလျှောက်
ခြင်း။ တစ်လမ်းချင်း မခိုင်တခိုင်လျှောက်
ခြင်း။

❶ [ثَعَب] [الْمَاء] (ရေကို)ပန်းထွက်စေသည်။
ဖြာထွက်စေသည်။

[يَجِيءُ الشَّهِيْدُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَجُرْحُهُ يَتَعَبُ دَمًا]

သာသနာအတွက် အသက်ပေးသွားသော
'ရှဟ်ဒီ'သည် ကိယာမတ်နေ့တွင် ဒဏ်ရာမှ
သွေးများပန်းထွက်လျက် ရောက်ရှိလာမည်။

[انْتَعَب] (ရေ၊ သွေး)ပန်းထွက်သည်။ ဖြာ
ထွက်သည်။ ❶ စီးတွေသည်။

[الْأَنْعَابُ] (ရေ၊ သွေး)ပန်းထွက်သည့်နေရာ။

[الثَّعْب] လျှို့ဝှက်ရှိသော ရေစီးကြောင်း။ (ج)

[ثُعْبَان]

[فَالْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ] မြို့

သို့ဖြင့် တမန်တော်မူစာသည် မိမိ၏တောင်
ဝှေးကို ပစ်ချလိုက်လေရာ ရုတ်တရက် ယင်း
တောင်ဝှေးသည် ထင်ရှားသောမြွေကြီးတစ်
ကောင် ဖြစ်ရှိ၍သွား၏။ (ج) [ثُعَابِيْن]

[ثُعْبَانُ السَّمَاءِ] ငါးရည်း။

[ثُعْب] (ج) တောက်တဲ့။ [الثُّعْبَةُ]

[الثُّعُوبُ] အဝါရောင်သဲချေရည်။ အနံ့သော
အခါ ထွက်လာသော အဝါရောင်အခါးရည်။

[الْمُتْعَب] ရေတံလျှောက်။ ရေမြောင်း။ ရေ
စီးရန်ပြုလုပ်ထားသော ရေစီးကြောင်း။ (ج)

[مَتَاعِب]

❶ [تَتَعَ] စကားပြောရာ၌ ထစ်သောကြောင့်

‘စ’သံနှင့်‘အ’သံထွက်သည်။ ❶ အဆက်မပြတ် အန်သည်။

[الثَّغْم] ❶ ပုလဲ။ ❷ ယောက်သွား၊ မုတ်ကောင်။ ❸ အနီရောင် သားမွေး။

- ❶ [ثَعَجَر] [الثَّعْجَر] ရေလောင်းချသည်။
- ❷ [الثَّعْنَجَر] [الثَّعْنَجَر] ရေစီးကျသည်။
- ❸ [الثَّعْنَنَة] (ဟင်းရည်ခွက်)ပြည့်သည်။
- ❹ ဟင်းရည်ခွက်၌ အဆီပြည့်သည်။

[الثَّغْنَجُر] ❶ ရေလှံ။ ❷ (သမုဒ္ဒရာ၏)အလယ်ဗဟို။

- ❶ [الثَّغْدُ] ❶ စွန်ပလွံသီးအမှည့်။ ❷ အမှည့်ရောင်သန်းနေသော စွန်ပလွံသီး။ ❸ နူးညံ့သောဟင်းရွက်။ ❹ မခန့်။ ❺ စွတ်စိုသော။
- [ثَرَى ثَعْدُ] စွတ်စိုသောဖြူ။

- ❶ [ثَعْر_-] ဝက်ခြံဖုများ မျက်နှာတစ်ပြင်လုံး ပေါက်သည်။

[ثَعْر_-] ဝက်ခြံဖုများ မျက်နှာတစ်ပြင်လုံး ပေါက်ခြင်း။

[ثَعْر_-] ဝက်ခြံဖုများ မျက်နှာတစ်ပြင်လုံး ပေါက်သော(သူ)။

[أَثَعْر] သတင်းများကို ထောက်လှမ်းစုံစမ်းပြီးနောက် သတင်းအမှားကို ပေးသည်။ လိမ်းညှာသတင်းပေးသည်။

[أَثَعْر] [أَثَعْر] အပင်တစ်မျိုးမှ စီးကျလာသောအဆိပ်အရည်။ ယင်းအရည်သည် မျက်စိတွင်းသို့ ဝင်သွားပါက သေစေနိုင်သည်အထိ ပြင်းထန်သည်။(ج) [أَثَعْر]။

- ❶ [ثَعْر_-] [الثَّغْر] (နှာခေါင်း) ကွဲသည်။
- ❷ နှာခေါင်းထိပ်၌ အဖုကလေးများထွက်

သည်။

[الثَّعَارِيرُ] ❶ (နှာခေါင်း၌)ထင်ရှားသော ကွဲနေသည့်အရာ။ ❷ ကညွတ်ပင်တစ်မျိုး။

[الثَّعْرُورُ] ❶ အရပ်ပု၍ တုတ်ခိုင်သူ။ ❷ နှာခေါင်းထိပ်၌ ထွက်သောအဖုဖြူ။ ❸ သခွါးသီးအငယ်စားအပင်။(ج) [ثَعَارِيرُ]။

﴿يَخْرُجُ قَوْمٌ مِنَ النَّارِ فَيَنْبَتُونَ كَمَا يَنْبَتُ الثَّعَارِيرُ﴾ လူတစ်စုသည် ရေမှထွက်လာကြပြီးနောက် ၎င်းတို့သည် သခွါးပင်များပေါက်သကဲ့သို့ ရှင်သန်လာကြမည်။

- ❶ [ثَعَط_-] [الثَّحْم_-] (အသား)အပုပ်နဲ့ ထွက်သည်။
- ❷ [الثَّيْضَةُ] ❶ ပျက်သည်။
- ❸ [الثَّجْلُد_-] သားရေ အပုပ်နဲ့ထွက်ပြီး အပိုင်းပိုင်းပြတ်ကျသည်။
- ❹ [الثَّشْفَةُ] နှုတ်ခမ်းရောင်၍ကွဲသည်။

[ثَعَط_-] ❶ (အသား)အပုပ်နဲ့ထွက်ခြင်း။

❶ ၂ ပျက်ခြင်း။ ❷ သားရေ အပုပ်နဲ့ ထွက်ပြီး အပိုင်းပိုင်းပြတ်ကျခြင်း။ ❸ နှုတ်ခမ်းရောင်၍ကွဲခြင်း။

[ثَعَط_-] ❶ အပုပ်နဲ့ထွက်သော(အသား)။

❶ အပုပ်နဲ့ထွက်ပြီး အပိုင်းပိုင်းပြတ်ကျသော(သားရေ)။

[ثَعَط_-] ❶ ပျက်သော(၂)။ ❷ ရောင်၍ကွဲသော(နှုတ်ခမ်း)။

[ثَعَط_-] ချိုးဖဲ့၍ ကျေမွအောင်လုပ်သည်။ အပိုင်းပိုင်းချိုးဖဲ့၍ချေသည်။

[الثَّغِيْطُ] လေနှင့်အတူပါလာသော သဲမှုန့်မြေမှုန့်များ။

- ❶ [ثَغ_-] အန်သည်။

[ثُع] အန်ခြင်း။

[اِثْنَع] ❶ အန်ဖတ်များ ထွက်ကျသည်။

အန်ချသည်။ ❷ [الدَّم] သွေးထွက်သည်။

❶ [ثُعِلَ] ❶ သွားများ တစ်ခုပေါ် တစ်ခုထပ်၍ ပေါက်သည်။ ❷ [ثُعِلَ] သွားများ မညီမညာပေါက်သည်။ ❸

[ثُعِلَ] (နှိအုံရုံ နှိသီးခေါင်း)သာ

မန်ရီသော အရေအတွက်ထက် ပိုသည်။

[ثُعِلَ] ❶ သွားများ တစ်ခုပေါ်တစ်ခုထပ်

၍ ပေါက်ခြင်း။ ❷ သွားများ မညီမညာ

ပေါက်ခြင်း။ ❸ (နှိအုံရုံ နှိသီးခေါင်း)သာ

မန်ရီသော အရေအတွက်ထက် ပိုခြင်း။

[اِثْنَع] ❶ ဆန့်ကျင်သည်။ ❷ [الْجَمْعُ]

လူခြေထူထပ် ရှုပ်ထွေးသည်။ ❸ [الْمَر]

ဖြေရှင်းမရအောင် ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသည်။

[اِثْنَع] ❶ သွားများ မညီမညာပေါက်သော

(သု)။ ❷ လူသိများ၍ကျော်ကြားသည့် ခေါင်း

ဆောင်။ [ج] [اِثْنَع]

[ثُعَالَة] ❶ မြေခွေး။ ❷ အပင်တစ်မျိုး။ ❸

မြက်ခြောက်။

[ثُعَل] ❶ သွားပို၊ သွားတက်။ ❷ နှိသီး

အပို။ ❸ စိတ်ထားယုတ်ညံ့၍ စေးနည်းတွန့်

တိုသူ။ ❹ ရေပုံး၌ ရေများပုပ်ပျက်သောအခါ

ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော ပိုးကောင်ငယ်။ ပိုးလောက်

လန်း။ [ج] [ثُعُول]

[ثُعُول] ❶ သွားပို၊ သွားတက်။ ❷ နှိသီး

အပိုပါသော(လူ၊ တိရစ္ဆာန်)။ ❸ အလွန်ဒေါ

သကြီးသူ။ [ج] [ثُعَال]

[ثُعُول] အလွန်

ကြီးမားသောစစ်တပ်။ ❶ နှိသီးအပိုပါသော

(လူ၊ တိရစ္ဆာန်)။

[الْمَثْعَلَة] မြေခွေးပေါများသောဒေသ။ [ج]

[مَثَال]

❶ [ثُعَل] ❶ မြေခွေးပေါသည်။ ❷ သတ္တိ

ကြောင်ပြီး ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသည်။

[ثُعَل] မြေခွေးကဲ့သို့ သတ္တိကြောင်ပြီး

ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသည်။

[الْثُعَل] မြေခွေး။ [ج] [ثُعَال]

[الْثُعَل] ❶ မြေခွေးအမ။ ❷ ဆံပင်၊ အမွှေး

ကျွတ်စေသည့် ရေဂရါ။

[الْثُعَل] ❶ မြေခွေးအထီး။ ❷ အရာရာကို

လိမ္မာပါးနပ်စွာ သိမြင်လွယ်သူ။

[الْثُعَل] မြေခွေးကဲ့သို့ဖြစ်သော။

[الْفَرْسُ الثُعَلِيَّة] (မြင်း)မြေခွေးကဲ့သို့ ပြေး

သည်။

❶ [ثُعَب] ❶ (ဆိတ်ကို)လည်လှီး

သတ်ဖြတ်သည်။ ❷ [الرَّجُلُ بِالرُّمَح]

ဖြင့်ထိုးသည်။

[ثُعَب] (ဆိတ်ကို)လည်လှီးသတ်ဖြတ်ခြင်း။

❶ (လှံဖြင့်)ထိုးခြင်း။

[ثُعَب] [ثُعَب] သွားဖုံးသွေးယို

သည်။

[الْثُعَب] ❶ အခိုင်အခဲမှ ပျက်ကျလာသော

(အရည်)။ ❷ တောင်ခြေရှိ ရေကန်။ [ج]

[اِثْنَع]

❶ [الْطِفْلُ فِي الشَّيْء] (ကလေး

ငယ်)သွားမပေါက်မီ မိမိ၏သွားဖုံးဖြင့် ကိုက်

သည်။ ❷ [الْكَلَام] စကားကို မဝိမသပြော

သည်။ စကားကို အဆီအငေါ့မတည့် ပြောသည်။

- ❖ [ثَغْر] (နံရံ) အက်ကြောင်း ပေါ်စေသည်။ (နံရံ) အပေါက်ဖြစ်စေသည်။
- ❶ [ثَغْر] (သူ့သွားကို) ချိုးသည်။ သွားကိုးစေသည်။
- ❷ [ثَغْر] သွားနှုတ်သည်။

[ثَغْر] (နံရံ) အက်ကြောင်း ပေါ်စေခြင်း။ (နံရံ) အပေါက်ဖြစ်စေခြင်း။

- ❶ (သူ့သွားကို) ချိုးခြင်း။ သွားကိုးစေခြင်း။
- ❷ သွားနှုတ်ခြင်း။
- ❸ ရှေ့သွား ကျွတ်သည်။
- ❹ သွားပေါက်သည်။
- ❺ သွားပေါက်သည်။

[ثَغْر] ၎င်းတို့သည် ကလေးသွားပေါက်သောအခါ ထိုကလေးကို ဆွလာတ်ဝတ်ပြုမှုကို သင်ကြားပြသပေးရန် လိုလားကြသည်။

- ❶ [ثَغْر] တောင်၌ရှိသော အပေါက်။ အက်ကွဲကြောင်း။
- ❷ ရန်သူများ လာရောက်တိုက်ခိုက်နိုင်သောနေရာ။
- ❸ ပါးစပ်။
- ❹ သွားများ။
- ❺ ဆိပ်ကမ်းမြို့။ (ج) [ثَغْر]

[ثَغْر] တောင်၌ရှိသော အပေါက်။ အက်ကွဲကြောင်း။

- ❶ [ثَغْر] အကျိုးရောင်ဖြစ်သည်။
- ❷ အတင့်ရဲသည်။
- ❸ [ثَغْر] အကျိုးရောင်ဖြစ်သော(အရာ)။
- ❹ အတင့်ရဲသော(သူ)။

[ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

- ❶ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❷ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❸ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

[ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

- ❶ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❷ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❸ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

[ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

- ❶ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❷ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❸ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

[ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

- ❶ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❷ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။
- ❸ [ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

[ثَغْم] (အို) လျှို့ဝှက်၍ အဖြူရောင်အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည်။

တတ်ဆင်သည်။ ❶ အနောက်က မောင်းနှင်သည်။

❶ [ثَفَّرَ] [ثَفَّرَ] အစီးအနင်း တိရစ္ဆာန်ကိုအနောက်က မောင်းနှင်သည်။

[ثَفَّرَ] ❷ ခါးတောင်းကျိုက်သည်။ အဝတ်အစကို ပေါင်နှစ်ဘက်အောက်မှ သိမ်း၍ ခါး၌ချည်နှောင်လိပ်ပတ်ထားသည်။(တစ်ဦးတစ်ထောက်ကို ထိုးကြိတ်ရန် သို့မဟုတ် အလေးအပင် တစ်ခုခုကို မရန် ပြင်ဆင်သောအခါ ဤသို့အဝတ်ကို ခါးတောင်းကျိုက်သည်။) ❶ [ثَفَّرَ] (ရာသီသွေးဆင်းသော အမျိုးသမီး)အဝတ်ပိုင်းကို မိမိ၏ပေါင်ကြား၌ ညှပ်ထားသည်။

[ثَفَّرَ] ကုန်းနှီးနောက်ပိုင်းရှိ မြီးသိုင်းကြီး။ (ج) [ثَفَّرَ]

(ج) (သားရဲတိရစ္ဆာန်တို့၏)မအင်္ဂါ။ [ثَفَّرَ] [ثَفَّرَ]

❶ [ثَفَّرَ] စွန်ပလွံသီးအညှာ။ ကြွေသွားသောစွန်ပလွံသီးအစအနများ ကျန်ရှိနေသေးသော ရိုးတံညှာ။(ج) [ثَفَّرَ]

❶ [ثَفَّرَ] (ရေ)အနည်ထိုင်သည်။ အနည်ကျသည်။ ❶ [ثَفَّرَ] ကြိတ်ဆုံအောက်၌ အခင်းကိုခံထားသည်။ ❶ [ثَفَّرَ] တစ်ချက်တည်း ဖြန့်ကြဲသည်။ တစ်ခုမကျန်လွင့်စင်ပြန်ကြသွားစေသည်။

[ثَفَّرَ] ❶ (ရေ)အနည်ထိုင်ခြင်း။ အနည်ကျခြင်း။ ❶ ကြိတ်ဆုံအောက်၌ အခင်းကိုခံထားခြင်း။ ❶ တစ်ချက်တည်း ဖြန့်ကြဲခြင်း။ တစ်ခုမကျန် လွင့်စင်ပြန်ကြသွားစေခြင်း။

[ثَفَّرَ] (ရေ)အနည်ထိုင်သည်။ အနည်ကျသည်။

[ثَفَّرَ] စွန်ပလွံသီး၊ သို့မဟုတ်မုန့်၊ သို့မဟုတ် သစ်စေ့တစ်စုံတစ်ရာဖြင့် လုံလောက်သည်။ တင်းတိမ်သည်။

[ثَفَّرَ] [ثَفَّرَ] မုန့်ကြိတ်ဆုံအောက်၌ အခင်းကို ခံထားသည်။

[ثَفَّرَ] ❶ [ثَفَّرَ] မုန့်ကြိတ်ဆုံအောက်၌ ခင်းရသော အခင်းအဖြစ် ပြုလုပ်ထားသည်။ ❶ [ثَفَّرَ] မကောင်းသော ဗီဇအခံဖြစ်စေသည်။ ❶ [ثَفَّرَ] (သူ့ကို) လွှမ်းမိုးထားသည်။ အပေါ်စီးကနေသည်။ အပေါ်မှ ဖိစီးထားသည်။ [ثَفَّرَ] နပမ်းသတ်သူသည် မိမိ၏ပြိုင်ဘက်ကို အပေါ်မှ ဖိစီးထားသည်။

[ثَفَّرَ] အနှစ်အနည်။ ရေအောက်၌ ထိုင်နေသောအနည်။

[ثَفَّرَ] ❶ မုန့်ကြိတ်ဆုံအောက်၌ ခံထားသောသားရေ အခင်း။ ❶ မုန့်ကြိတ်ဆုံရှိ အောက်ခံကျောက်။(ج) [ثَفَّرَ]

[ثَفَّرَ] အတင်းအကြပ်မောင်းနှင်မှု သွားသော နှေးကွေးလေးလံသည့် တိရစ္ဆာန်။

[ثَفَّرَ] မုန့်ကြိတ်ဆုံရှိ အောက်ခံကျောက်။

[ثَفَّرَ] ❶ ရေအောက်၌ ထိုင်နေသောအနည်။ ❶ အရည်ညှစ်ထားသောအဖတ်။

❶ မုန့်ကြိတ်ဆုံအောက်၌ ခံထားသောသားရေအခင်း။ ❶ နို့မပါပဲ စားရသော စွန်ပလွံသီး၊ မုန့်၊ သစ်စေ့ စသည်။(ج) [ثَفَّرَ]

[ثَفَّرَ] အတင်းအကြပ်မောင်းနှင်မှု သွား

သော နှေးကွေးလေးလံသည့် တိရစ္ဆာန်။

- [ثَغْن -] ① [ثَغْن -] အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့် လက်ကြမ်းတမ်းသည်။ အသားမာတက်သည်။ ② [ثَغْن -] တိရစ္ဆာန်ထိုင်သောအခါ။ သို့မဟုတ် အိပ်သောအခါ မြေနှင့်ထိသောအစိတ် အပိုင်း၌ အသားမာတက်သည်။ ③ ဒူးနာသည်။

[ثَغْن] ① အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့် လက်ကြမ်းတမ်းခြင်း။ အသားမာတက်ခြင်း။ ② တိရစ္ဆာန်ထိုင်သောအခါ။ သို့မဟုတ် အိပ်သောအခါ မြေနှင့်ထိသောအစိတ်အပိုင်း၌ အသားမာတက်ခြင်း။ ③ ဒူးနာခြင်း။

[ثَغْن] ကြမ်းတမ်းသော။ အသားမာတက်သော(သူ၊ အရာ)။ [ثَغْنُ الْيَدِ] လက်ကြမ်းသူ။ [ثَغْنُ الْيَدِ] ကြမ်းတမ်းသောလက်။

[ثَغْن] ကြမ်းတမ်းမာပြင်းစေသည်။ အသားမာတက်စေသည်။

[ثَغْن] (သူ့အကြောင်းကို အစအဆုံးသိရန်)ရောနှောဆက်ဆံသည်။ ပူးကပ်စုံစမ်းသည်။ အနီးကပ် စူးစမ်းလေ့လာသည်။

[ثَغْن] ① ဒူး။ ② အသားမာတက်နေသော ကိုယ်လက်အစိတ်အပိုင်း။

- [ثَغْن -] ① သူ့ခြေရာအတိုင်း လိုက်လာသည်။ ② ရုတ်တရက် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်။

[ثَغْن] [ثَغْن] အိုးတင်ရန် ဖိုခနောက်ပြင်ဆင်ထားသည်။ကြည့်[ثَغْن]

[ثَغْن] [ثَغْن] အိုးတင်ရန် ဖိုခနောက်ပြင်ဆင်ထားသည်။

- [ثَغْب -] ① [ثَغْب -] မီးတောက်သည်။

① [ثَغْب -] (မီးမွေးသည့် တုတ်တံ၌)မီးစမီးပွင့်များ စတင်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ② [ثَغْب -] ဂြိုဟ်နက္ခတ် လင်းဝင်းတောက်ပသည်။ ③ [ثَغْب -] ထင်ရှားကျော်ကြားသည်။ ④ [ثَغْب -] အနံ့ရှားသည်။ ⑤ [ثَغْب -] အမြင် မှန်ကန်သည်။ တွေးထင်ယူဆချက် မှန်ကန်သည်။ ⑥ [ثَغْب -] (တုတ်၊ သစ်ချောင်းစသည်၌)ရေစိမ့်ဝင်သဖြင့် ပျော့ပျောင်းနူးညံ့သည်။ ⑦ [ثَغْب -] (ကုလားအုတ်မ)နို့ပြစ်သည်။ နို့ကောင်းသည်။ ⑧ [ثَغْب -] အပေါက်ဖောက်သည်။

- [ثَغْب -] ① (မီးမွေးသည့်တုတ်တံ၌)မီးစမီးပွင့်များ စတင်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။ ② ဂြိုဟ်နက္ခတ် လင်းဝင်းတောက်ပခြင်း။ ③ ထင်ရှားကျော်ကြားခြင်း။ ④ အနံ့ရှားရခြင်း။ ⑤ အမြင် မှန်ကန်သည်။ တွေးထင်ယူဆချက်မှန်ကန်ခြင်း။ ⑥ (တုတ်၊ သစ်ချောင်းစသည်၌)ရေစိမ့်ဝင်သဖြင့် ပျော့ပျောင်းနူးညံ့ခြင်း။ ⑦ (ကုလားအုတ်မ)နို့ပြစ်သည်။ နို့ကောင်းခြင်း။ ⑧ အပေါက်ဖောက်ခြင်း။

[ثَغْب] [ثَغْب] အနီရောင် တောက်ပသည်။

[ثَغْب] [ثَغْب] မီးတောက်စေသည်။ မီးမွေးသည်။ ① [ثَغْب -] မီးစမီးပွင့်များ ထွက်လာသည်အထိ မီးမွေးတံကို ပွတ်သည်။

[ثَغْب] ② [ثَغْب -] သစ်ချောင်း၌ ရေစီးဝင်သည်။ ရေစိမ့်ဝင်သည်။ ③ [ثَغْب -]

၎င်း အလွန်မြင့်မားစွာ ပျံ့သန်းသည်။ ❶

[-الْشَّيْءُ] အပေါက် ဖောက်သည်။ ❷

မီးမွေးသည်။ မီးတောက်စေသည်။

❸ [-الشَّيْبُ لَا] ရောဂါလက္ခဏာ ထင်ရှားပေါ်လွင်လာသည်။

[اِنْثَقَبَ] အပေါက်ဖြစ်သည်။

[-الشَّيْءُ] ❶ အပေါက်ဖြစ်သည်။

ပေါက်ပြီ ပျက်စီးသည်။ ပေါက်ပြီစေသည်။

❷ [-النَّارُ] မီးတောက် လောင်စေသည်။

[اِنْثَقَبَ] မီးခြစ်ဆံ့။ မီးမွေးတံ့။ (ج)

[-ثَقُوبٌ - اِنْثَقَابٌ] (ج) အပေါက်။

[اِنْثَقَبَ]

[-الْتَّقَابَةُ] အပေါက်ဖောက်သည့်ကိရိယာ။

[-الْتَّقُوبُ] မီးခြစ်ဆံ့။ မီးမွေးတံ့။

[-الْمِنْقَبَ] လူအများသွားလာမှုများသဖြင့် ချိုင့်ခွက်များဖြစ်ပေါ် နေသော လမ်းမကြီး။

[-الْمِنْقَابَ] အပေါက်ဖောက်သည့်ကိရိယာ။

[-الْمِنْقَبَ] ❶ အပေါက်ဖောက်သည့်ကိရိယာ။

❷ ကုမ္ပဏီမှ မက္ကာဟ်မြို့သို့သွားသော အီရတ်လမ်းမကြီး။ (ج) [-مَنْاقِبُ]

❸ [-ثَقِفَ] ❶ ညာဏ်ထက်မြက်သည်။

[-الْخُلْ] အချဉ်ဟင်း အလွန်အမင်း အရ

သာချဉ်သည်။ ❷ [-الصَّنَاعَةُ] ကျွမ်းကျင်စွာ

တတ်မြောက်သည်။ ❸ [-الرَّجُلُ] ဖမ်းဆီးရ

မိသည်။ ﴿ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ﴾ အ

သင်တို့သည် ၎င်းတို့အား အသင်တို့ ဖမ်းဆီး

ရမိရာနေရာတိုင်းတွင် သုတ်သင်သတ်ဖြတ်

ကြ။ ❹ [-الشَّيْءُ] အောင်မြင်စွာသိမ်းပိုက်ရရှိ

သည်။

[ثَقِفَ] ❶ ညာဏ်ထက်မြက်ခြင်း။

လွန်အမင်း အရသာချဉ်ခြင်း။ ❷ ကျွမ်းကျင်

စွာ တတ်မြောက်ခြင်း။ ❸ ဖမ်းဆီးရမိခြင်း။

❹ အောင်မြင်စွာသိမ်းပိုက်ရရှိခြင်း။

[ثَقِفَ] ညာဏ်ထက်မြက်သော(သူ)။ ကျွမ်း

ကျင်တတ်မြောက်သော(သူ)။

[ثَقِيفٌ] အလွန်ချဉ်သော(အချဉ်ဟင်း)။

[-ثَقِفَ] ❶ ညာဏ်ထက်မြက်သည်။

လွန်အမင်း အရသာချဉ်သည်။ ❷ ကျွမ်းကျင်

စွာ တတ်မြောက်သည်။

[-ثَقِيفَةٌ] ❶ ညာဏ်ထက်မြက်ခြင်း။

လွန်အမင်း အရသာချဉ်ခြင်း။ ❷ ကျွမ်းကျင်

စွာ တတ်မြောက်ခြင်း။

[-ثَقِيفٌ] ❶ ရန်ကွေ့သည်။ ငြင်းခုံသည်။

❷ ဓါးဖြင့်ခုတ်ပိုင်းသည်။ ❸ ဓါးရေးပြသည်။

[-ثَقِفَ] ❶ ဖြောင့်တန်း ညာညာအောင်လှုပ်

သည်။ ❷ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စေသည်။ အသိ

ပညာပေးသည်။

[-ثَقِيفٌ] ❶ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဓါးရေးပြသည်။

❷ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဓါးနှင့်ပိုင်းသည်။

[-ثَقِفَ] ❶ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လာသည်။

❷ အသိပညာရရှိလာသည်။ [-هُوَ ثَقِفَ عَلَى يَدٍ]

သူ့ကိုကိစ္စသိကာ ပညာဆည်းပူးခဲ့တယ်။

[-هُوَ ثَقِفَ فِي الْجَامِعَةِ نَوْرَ مُحَمَّدٍ] သူ 'နူးရ်မု

ဟမ္မဒ်တက္ကသိုလ်' မှာ ပညာဆည်းပူးခဲ့တယ်။

[-الْتَّقِافَةُ] ❶ ယဉ်ကျေးမှု။ ❷ အသိပညာ။

အနုပညာ။

[-الْتَّقِافُ] ကောက်နေသောလှံတံကို ဖြောင့်

တန်းညီညာအောင် ပြုလုပ်ရသောသစ်၊ သို့မ

ဟုတ်သံဖြင့်ပြုလုပ်ထားသောကိရိယာ။ (ج)

[أَثَقْتُ - ثَقُلْتُ]

[الْثِقَالُ] ဓါးသိုင်းကစားခြင်း။ ဓါးရေးပြခြင်း။

❖ [ثَقُلْتُ -] ❶ [الشَّىءُ يَثِقُ] လက်ဖြင့် အလေးချိန်ကို မှန်းဆကြည့်သည်။

❶ [غَيْرَ فِي الْوِزْنِ] အခြားအရာထက် ပို၍လေးသည်။ အချိန်စီးသည်။

[ثَقُلْتُ] ❷ (လက်ဖြင့်)အလေးချိန်ကို မှန်းဆကြည့်ခြင်း။ ❶ အခြားအရာထက် ပို၍လေးခြင်း။ အချိန်စီးခြင်း။

[ثَقُلْتُ -] ❷ အချိန်စီးသည်။ ပို၍လေးသည်။

❶ [الرَّجُلُ] ❷ [الْأَمْرُ] ခက်ခဲသည်။ ❷ [الرَّجُلُ] အ

တည်တကျ နေထိုင်သည်။ ❷ [الْمَرْيُوسُ] ရောဂါဝေဒနာ ပြင်းထန်သည်။ ❸ [يَثِقُ] လက်

နှေးကွေးလေးလံသည်။ လက်လှုပ်ရှားမှု အား

နည်းသည်။ ❸ [سَمِعَهُ] နားလေးသံသည်။ ❶

[لِسَانَهُ] လျှာလေးသည်။ စကားကို လိမ့်ပတ်

လည်အောင် မပြောနိုင်ဖြစ်သည်။ စကားထစ်

သည်။ ❶ [الشَّىءُ عَلَى النَّفْسِ] စိတ်ကို ပင်ပန်း

လေးလံစေသည်။ ❷ [الْحَامِلُ] ကိုယ်ဝန် ထင်

ရှား၍လာသည်။ ကိုယ်လေးလက်ဝန်ဖြစ်သည်။

❶ [النَّيَاتُ] (အပင်)ရေဝသည်။

[ثَقُلْتُ - ثَقُلْتُ] ❶ အချိန်စီးခြင်း။ ပို၍လေးခြင်း။

❶ ခက်ခဲခြင်း။ ❷ အတည်တကျနေထိုင်ခြင်း။

❷ ရောဂါဝေဒနာ ပြင်းထန်ခြင်း။ ❸ လက်

နှေးကွေးလေးလံခြင်း။ လက်လှုပ်ရှားမှု အား

နည်းခြင်း။ ❸ နားလေးခြင်း။ ❶ လျှာလေး

ခြင်း။ စကားကို လိမ့်ပတ်လည်အောင် မ

ပြောနိုင်ဖြစ်ခြင်း။ စကားထစ်ခြင်း။ ❶ စိတ်

ကို ပင်ပန်းလေးလံစေခြင်း။ ❶ ကိုယ်ဝန်ထင်

ရှား၍လာခြင်း။ ကိုယ်လေးလက်ဝန် ဖြစ်ခြင်း။

❶ (အပင်)ရေဝခြင်း။

[ثَقُلْتُ - ثَقُلْتُ] ❶ အချိန်စီးသော(အရာ)။ ပို၍လေး

သော(အရာ)။ ❶ ခက်ခဲသော(ကိစ္စ)။ ❷ အ

တည်တကျ နေထိုင်သော(သူ)။ ❷ ရောဂါ

ဝေဒနာ ပြင်းထန်စွာခံစားရသော(သူ)။ ❸

လက်နှေးကွေး လေးလံသော(အရာ)။ လှုပ်

ရှားမှုအားနည်းသော(လက်)။ ❸ လေးသော

(နား)။ ❶ လေးသော(လျှာ)။ စကားကို လိမ့်

ပတ်လည်အောင် မပြောနိုင်ဖြစ်သော(သူ)။

❶ စိတ်ကို ပင်ပန်းလေးလံစေသော(အရာ)။

❶ ကိုယ်လေးလက်ဝန် ဖြစ်သော(ကိုယ်ဝန်

ဆောင်မိခင်)။ ❶ (ج) ရေဝသော(အပင်)။ [ثَقُلْتُ - ثَقُلْتُ]

[ثَقُلْتُ - ثَقُلْتُ]

[ثَقُلْتُ - ثَقُلْتُ] ❶ [الْحَامِلُ] ကိုယ်ဝန် ထင်

ရှားလာသည်။ ﴿فَلَمَّا أَثَقَلَتْ دَعَا اللَّهَ رَبَّهُمَا﴾

သူမ၌ ကိုယ်ဝန်ထင်ရှားလာသောအခါ ယင်း

ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးသည် မိမိတို့အား ဖန်ဆင်း

မွေးမြူတော်မူသော အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ထံ

ဆုပန်ခဲ့ကြသည်။ ❶ [فَلَانًا] လေးလံသည့်

ဝန်ကို ထမ်းဆောင်စေသည်။ ❶ [الْوِزْرُ]

ဝန်ပိသည်။ ဝန်ထုတ်ဝန်ဝိုး ဖိစီးထားသည်။

❶ [الْمَرْيُوسُ] ရောဂါဝေဒနာ ဖိစီးထား

သည်။ ❶ [النَّوْمُ] နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်အိပ်

ပျော်သွားသည်။

[ثَقُلْتُ] ❶ လေးလံစေသည်။ အလေးချိန်

စီးစေသည်။ ❶ [الْحَرْفُ فِي الْكَلِمَةِ] ပုဒ်တစ်

ခုရှိအက္ခရာ၌ [تَشْدِيدٌ=] ထည့်ပေးသည်။ ❶

[عَلَى فُلَانٍ] ဝန်ပိစေသည်။ ခက်ခဲလေးလံစေသည်။

[تَنَاقَلَ] ❶ [عَلَى فُلَانٍ] မနိုင်ဝန်ကို ထမ်းဆောင်စေသည်။ ❷ [عَنِ الشَّيْءِ] လေးလံနူးကွေးသည်။ ❸ [إِلَى مَكَانٍ] နေရာတစ်ခုသို့သွား၍ အတည်တကျ စိတ်ချလက်ချနေထိုင်သည်။ ❹ လေးလံစွာ ထိုင်ချသည်။

[اتَّقَلَ] လေးလံစွာထိုင်ချသည်။ တစ်စုံတစ်ရာကို ပြုလုပ်ရန် စိတ်မပါသဖြင့် စိတ်မသက်မသာဖြင့် လေးလံစွာထိုင်ချသည်။ ﴿مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ﴾

အသင်တို့အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်သို့ ထွက်ကြဟု ပြောသောအခါ အသင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် လေးလံစွာထိုင်လိုက်ကြသနည်း။

[اسْتَقَلَ] ❶ [الشَّيْءِ] လေးလံသည့်အရာဖြစ်သွားသည်။ လေးလံ၍လာသည်။ ❷ [فِي نَوْمِهِ] နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်မောကျသည်။ ❸ လေးလံသည်ဟု ယူဆသည်။

[الْثَقِيلُ] ❶ လေးလံသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ ရောဂါဖိစီးထားသူ။

[الثَّقَالُ] ❶ လေးလံသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ ရောဂါဖိစီးထားသူ။ (ج) [ثَقُلَ]

[الثَّقَالَةُ] လေတိုက်သောအခါ စာရွက်များလွင့်စင်သွားခြင်းမရှိစေရန် ဖိထားရသော(အရာ)။

[الثَّقِيلُ] ❶ အလေးချိန်။ ❷ လေးလံသည့်ဝန်။ ❸ ဂြိုဟ်စသော စိတ်ကို လေး

လံစေသောအရာ။ [اتَّقَالَ] (ج) မြေကြီးအတွင်း၌ တည်ရှိသောအရာများ။ မြေကြီးအတွင်း၌ မြှုတ်နှံထားသောအရာများ။

﴿وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا﴾ ၎င်းနောက် မြေသည် မိမိအတွင်း၌ရှိသောအရာများကို ထုတ်လေ(သောအခါ)။

[الثَّقُلُ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်း။ ❷ အလွန်တရာအရေးပါသော ပစ္စည်း။

﴿إِنِّي تَارِكُ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَعِترَتِي﴾ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့ထံ၌ အလွန်အရေးပါလှသောအရာနှစ်ခုကို ထားရစ်ခဲ့မည်။ (ယင်းအရာနှစ်ခုကား) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်နှင့် ကျွန်ုပ်၏သားစဉ်မြေးဆက်ဖြစ်သည်။ (ج) [اتَّقَالَ]

[الثَّقَلَانِ] လူနှင့် ဂျင်နီသတ္တဝါ။

﴿سَنَفَرُغُ لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَانِ﴾ အို-လူနှင့်ဂျင်နီသတ္တဝါတို့၊ မကြာမီ ငါအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့ဘက်သို့ လှည့်တော်မူမည်။

[الثَّقَلَةُ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းများ။ ❷ အလွန်တရာအရေးပါသောပစ္စည်း။ ❸ ကိုယ်ခန္ဓာတည်ငြိမ်ခြင်း။

[الثَّقِيلُ] ❶ လေးလံသော(အရာ)။ ❷ အသံအနေအထားတစ်မျိုး။ (ج) [ثَقَلَ]

[الْبَثْقَالُ] ❶ အလားတူ အလေးချိန်ပမာဏ။

[مِثْقَالُ ذَرَّةٍ] မြူမှုန်မျှရှိသော အလေးချိန်ပမာဏ။ ❷ ငွေဒင်္ဂါးတစ်ပြားနှင့် ခုနစ်ပုံသုံးပုံအလေးချိန်ပမာဏ။ (ج) [مِثْقَالُ]

[الْمِثْقَالُ] တည်ငြိမ်မှုရရှိစေရန် ဖိတင်ထားရသောပစ္စည်း။

❖ [-الْوَلَدَاوَالْحَبِيبَ] [ثَكَلَ -] သား၊ သို့မဟုတ် ချစ်သူ ပျောက်ဆုံးသည်။ (ဤကြိယာပုဒ်ကို မိခင်များအတွက် အသုံးများသည်။) [ثَكَلْتُكَ أُمًّا] မင်းရဲ့အမေ မင်းကို ဆုံးရှုံးပါစေ။ (တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ကျိန်ဆဲသည့်သဘောဖြင့်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ရိုးရိုးအပြစ်တင်သည့်သဘောဖြင့်လည်းကောင်း ပြောဆိုရသည်။ ထိုအခါ ဖော်ပြပါ ဝါကျ၏အဓိပ္ပါယ်မှာ “မင်း တော်တော်အသုံးမကျတဲ့ကောင်” ဟူသော မြန်မာစကားနှင့် ဆင်ဆင်တူသည်။)

[أَنْكَلَ] ❖ [-الْأُمُ] (မိခင်) သားကို အဆုံးရှုံးခံရသည်။ သားပျောက်ဆုံးသည်။ ❖ [-الْهَالِ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က သူမကို သား ပျောက်ဆုံးစေသည်။

[الثَّكُلَ] သား၊ သို့မဟုတ်ချစ်ရသူကို လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရခြင်း။

[الثَّكُولَ] သားပျောက်ဆုံးသော မိခင်။

[الثَّكْنَةُ] ❖ အလံ။ ❖ စစ်ဌာနချုပ်။ (ج) [ثَكْنٌ - ثَكَنَاتٌ]

❖ [-الْشَّيْءُ] အက်ကွဲစေသည်။

❖ [-فَلَانًا] ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့သည်။ ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။

❖ [-الْمَنَاعَ] အပေါ်အောက်လှန်သည်။ ကပြောင်းကပြန် လုပ်သည်။

[ثَلَبَ] ❖ အက်ကွဲစေခြင်း။ ❖ ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့ခြင်း။ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း။

❖ အပေါ်အောက်လှန်ခြင်း။ ကပြောင်းကပြန် လုပ်ခြင်း။

[- ثَلَبَ] ❖ [-الْجُلْدُ] (အသားအရေ) တွန့်သည်။

❖ [-الثَّوْبُ] (အဝတ်) ညစ်ပတ်သည်။

❖ [-الرَّجُلَ] ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြင့် မိမိ၏ကိုယ်ကို အစွန်းအထင်း ဖြစ်စေသည်။

❖ [-الْقَدَمُ] ခြေဖဝါး ကွဲသည်။

[ثَلَبَ] ❖ (အသားအရေ) တွန့်ခြင်း။

❖ ညစ်ပတ်ခြင်း။

❖ ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြင့် မိမိ၏ကိုယ်ကို အစွန်းအထင်း ဖြစ်စေခြင်း။

❖ (ခြေဖဝါး) ကွဲခြင်း။

[الثَّلَبُ - الثَّلِبُ] ချို့တဲ့မှုရှိသောနေရာ။ အပြစ်အနာရှိသောနေရာ။ ပြစ်တင်ရှုတ်ချဖွယ်ရာအမှုကိစ္စ။

[الثَّلَبُ] အလွန်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ။ ချို့ယွင်းချက်များပြားသူ။

[الثَّلْبَةُ] ချို့တဲ့မှု။ အပြစ်အနာ။ ပြစ်တင်ရှုတ်ချဖွယ်ရာအမှုကိစ္စ။ (ج) [مَثَالِبٌ]

[-] ❖ [الثَّلَثَ] (ကြိုးကို) သုံးလွန်းတင်ကျစ်သည်။

❖ [-الْعَمَلَ] (အလုပ်ကို) သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် လုပ်သည်။

❖ [-الشَّيْءَ] သုံးပုံတစ်ပုံ ယူသည်။

❖ [-الْأَتْنَيْنِ] နှစ်ခုကို သုံးခုဖြစ်အောင် နောက်တစ်ခုထပ်ထည့်သည်။

[ثَلَثَ] ❖ (ကြိုးကို) သုံးလွန်းတင် ကျစ်ခြင်း။

❖ (အလုပ်ကို) သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် လုပ်ခြင်း။

❖ သုံးပုံတစ်ပုံယူခြင်း။

❖ နှစ်ခုကို သုံးခုဖြစ်အောင် နောက်တစ်ခုထပ်ထည့်ခြင်း။

[ثَلَثَ] ❖ [-الشَّيْءَ] သုံးပုံတစ်ပုံကျန်သည်။

❖ [-الْفَوْمُ] အုပ်စုသုံးစုခွဲသည်။

❖ [-الْحَامِلَ] (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်) တတိယမြောက်ကလေးကို မွေးဖွားသည်။

❖ [-الشَّيْءَ] သုံးဖြစ်စေသည်။

[ثَلَثَ] ❖ တတိယမြောက်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်

ရောက်ရှိလာသည်။ [الْفَرَسُ] (မြင်း) တတိယ
 နေရာ၌ ပြေးသည်။ ❶ [البُسْرُ] (စွန်ပလွဲ
 သီး) သုံးပုံတစ်ပုံနှင့် ရပ်မှည့်သည်။ ❷ [السَّيْءُ]
 သုံးပုံ ပုံသည်။ အစုသုံးစု ခွဲသည်။ ❸
 [الشَّرَابُ] သုံးခွက်တစ်ခွက်တင် ကြိုချက်
 သည်။

[الثَّلَاثُ] ❶ သုံးခုပေါင်း၍ တစ်ခုဖြစ်နေ
 သော (အရာ)။ ❷ ခရစ်ယာန်အယူဝါဒအရ
 သုံးပါးပေါင်းတစ်ဆူဖြစ်သော ဘုရားသခင်။
 [ثَلَاثٌ] သုံးယောက်စီ၊ သုံးယောက်စီ။ သုံး
 ခုစီ၊ သုံးခုစီ။ [ثَلَاثٌ] သူတို့ သုံး
 ယောက်စီ၊ သုံးယောက်စီ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြ
 သည်။ (သုံးယောက်တစ်တွဲ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြ
 သည်။) ﴿جَاعِلِ الْمَلِكِ تَرْسُلًا ثَلَاثًا وَرُبَاعًا﴾
 'မလာအိကဟ်' ကောင်းကင်တမန်များကို
 တောင်ပံနှစ်ခုစီရှိသော စေတမန်များအ
 ဖြစ်လည်းကောင်း၊ တောင်ပံသုံးခုစီရှိသော
 စေတမန်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တောင်ပံ
 လေးခုစီရှိသော စေတမန်များအဖြစ်လည်း
 ကောင်း ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းထားတော်မူသော
 အရှင်။

[الثَّلَاثَاءُ] အင်္ဂါနေ့။
 [الثَّلَاثَةُ] သုံးယောက်၊ သုံးခု၊ သုံးဦး၊ စ
 သည်။ (အရေအတွက် 'သုံး' ကို ဖော်ပြသော
 နာမ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး အရဗီသဒ္ဒါအရ အရေအ
 တွက်ကို ဖော်ပြသောနာမ်ပုဒ်များကို [عَدَدٌ]
 ဟု ခေါ်သည်။) သာဓက - [ثَلَاثَةُ رَجَالٍ]
 ယောက်ျားသုံးယောက်။ [ثَلَاثُ نِسَاءٍ] မိန်းမ
 သုံးယောက်။

[الثَّلَاثُونَ] သုံးဆယ်။ (အရေအတွက် 'သုံး
 ဆယ်' ကို ဖော်ပြသောနာမ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး အရဗီ
 သဒ္ဒါအရ အရေအတွက်ကို ဖော်ပြသော
 နာမ်ပုဒ်များကို [عَدَدٌ] ဟု ခေါ်သည်။) သာဓ
 က - [ثَلَاثُونَ رَجُلًا] - ယောက်ျား အယောက်
 သုံးဆယ်။ [ثَلَاثُونَ امْرَأَةً] မိန်းမ အယောက်
 သုံးဆယ်။

[الثَّلَاثِي] သုံးနှင့်သက်ဆိုင်သော၊ သုံးခုသာ
 ရှိသော။ သုံးခုပေါင်း၍ တစ်ခုပြုလုပ်ထား
 သော။ [كَلِمَةٌ ثَلَاثِيَّةٌ] အက္ခရာသုံးလုံးဖြင့် ဖွဲ့
 ထားသောပုဒ်။

[ثَلَاثٌ] (ج) သုံးပုံတစ်ပုံ။ [الثَّلَثُ]။
 [خَطُّ الثَّلَثِ] အရဗီရေးဟန်တစ်မျိုး။
 [الثَّلَثُ] သုံးရက်လျှင်တစ်ကြိမ်၊ သို့မဟုတ်
 သုံးပတ်လျှင်တစ်ကြိမ်၊ သို့မဟုတ် သုံးလ
 လျှင်တစ်ကြိမ် စသည်ဖြင့် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိ
 သောအရာ။

[ثَلَاثٌ] (ج) သုံးပုံတစ်ပုံ။ [الثَّلِيثُ]။
 [ثَلَاثٌ] သုံးယောက်စီ၊ သုံးယောက်စီ။ သုံး
 ခုစီ၊ သုံးခုစီ။ [ثَلَاثٌ] သူတို့ သုံး
 ယောက်စီ၊ သုံးယောက်စီ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြ
 သည်။ (သုံးယောက်တစ်တွဲ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြ
 သည်။)

[ثَلَاثٌ] ❶ ကြိမ်။ [ثَلَاثٌ] ❷ ထောင်မှန်ကြိမ်။
 [ثَلَاثٌ] ❸ မတူညီသော။ [ثَلَاثٌ] ❹ နှစ်
 နားညီကြိမ်။ [ثَلَاثٌ] ❺ အနားမညီ
 ကြိမ်။ ❶ သုံးခွက်တစ်ခွက်တင် ကြိုချက်ထား
 သောအရာ။

- ❖ [ثَلَجَ] ❶ [ثَلَجَ] ရေအေးခဲ့သည်။ ❶
- [صَدُرَ] စိတ်ကျေနပ်နှစ်သက်သွားသည်။
- ❶ [قَبِلَ] အတွေးခေါင်သည်။ အသိညာဏ်ထူထိုင်းသည်။ ❶ [ثَلَجَ] ရေကို အေးမြစေရန် ရေခဲထည့်သည်။ ❶ [ثَلَجَ] မိုးသီးရွာချသည်။
- [ثَلَجَ] ❶ ရေအေးခဲ့ခြင်း။ ❶ စိတ်ကျေနပ်နှစ်သက်သွားခြင်း။ ❶ အတွေးခေါင်ခြင်း။ အသိညာဏ် ထူထိုင်းခြင်း။ ❶ ရေကို အေးမြစေရန် ရေခဲထည့်ခြင်း။ ❶ မိုးသီး ရွာချခြင်း။
- [ثَلَجَ] ❶ [ثَلَجَ] ရေအေးခဲ့သည်။ ❶
- [صَدُرَ] စိတ်ကျေနပ်နှစ်သက်သွားသည်။
- ❶ [قَبِلَ] စိတ်ချလက်ချ ယုံကြည်သည်။
- [ثَلَجَ] ❶ ရေအေးခဲ့ခြင်း။ ❶ စိတ်ကျေနပ်နှစ်သက်သွားခြင်း။ ❶ စိတ်ချလက်ချ ယုံကြည်ခြင်း။
- [ثَلَجَ] ❶ အေးခဲ့သော(ရေ)။ ❶ စိတ်ကျေနပ်နှစ်သက်သွားသော(သူ)။ ❶ စိတ်ချလက်ချ ယုံကြည်သော(သူ)။
- [ثَلَجَ] ❶ [ثَلَجَ] မိုးသီးများရွာချသည်။ ❶ [ثَلَجَ] ရေခဲပြင်၌သွားသည်။ ❶
- ❶ [ثَلَجَ] စိတ်ချလက်ချဖြစ်သည်။ စိတ်အေးချမ်းသည်။ ❶ [ثَلَجَ] စိတ်ချမ်းမြေ့စေသည်။
- [ثَلَجَ] အလွန်ဖြူစင်တောက်ပသော(အရောင်)။
- [ثَلَجَ] ရေခဲ။ မိုးသီး။ (ج) [ثَلَجَ]
- [ثَلَجَ] ရေခဲရောင်းသူ။
- [ثَلَجَ] ရေခဲသေတ္တာ။

- [ثَلَجَ] ရေခဲနေသည့်နေရာ။
- ❖ [ثَلَجَ] [ثَلَجَ] (တိရစ္ဆာန်)ဝမ်းပျက်သည်။ မစင်စွန့်ရာ၌ အရည်ပါသည်။ ဝမ်းခပ်ကျကျ သွားသည်။
- [ثَلَجَ] (တိရစ္ဆာန်)ဝမ်းပျက်ခြင်း။ မစင်စွန့်ရာ၌ အရည်ပါခြင်း။ ဝမ်းခပ်ကျကျသွားခြင်း။
- [ثَلَجَ] ညစ်ပတ်သောအရာများနှင့် လူးထိပေရေသည်။ ညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့သည်။
- [ثَلَجَ] ညစ်ပတ်သောအရာများနှင့် လူးထိပေရေခြင်း။ ညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့ခြင်း။
- [ثَلَجَ] ညစ်ပတ်သောအရာများနှင့် လူးထိပေရေသော(သူ)။ ညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့သော(သူ)။
- [ثَلَجَ] အညစ်အကြေးများ လူးထိညစ်ပတ်စေသည်။
- ❖ [ثَلَجَ] [ثَلَجَ] (တိရစ္ဆာန်)အတုံးလိုက် မစင်စွန့်သည်။ အတုံးလိုက်အတစ်လိုက်ချေးပါသည်။ ❶ [ثَلَجَ] (တစ်စုံတစ်ရာကို တိရစ္ဆာန်၏)မစင်ဖြင့် သုတ်လိမ်းသည်။
- [ثَلَجَ] ❶ (တိရစ္ဆာန်)မစင်စွန့်ခြင်း။ အတုံးလိုက်အတစ်လိုက် ချေးပါခြင်း။ ❶ (တစ်စုံတစ်ရာကို တိရစ္ဆာန်၏)မစင်ဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်း။
- [ثَلَجَ] (တိရစ္ဆာန်၏)မစင်တုံး။
- ❖ [ثَلَجَ] [ثَلَجَ] (ဦးခေါင်းကို)ကွဲစေသည်။ ခေါင်းရှိက်ခွဲသည်။
- [ثَلَجَ] (ဦးခေါင်းကို)ကွဲစေခြင်း။ ခေါင်းရှိက်ခွဲခြင်း။
- [ثَلَجَ] ကျကွဲစေသည်။ [ثَلَجَ] (မိုးရေက စွန်ပလွံသီးအမှည့်များကို)ချွေချပြီး

ကွဲစေသည်။

- [- نَلَّ] (သဲတောင်ကုန်းအခြေရှိ သဲမြေကို)လက်ဖြင့် ယက်ထုတ်သည်။ ① [- عَرَّاهُ] (အိမ်ကို)ဖြိုဖျက်သည်။ ② [- الدَّارَ] (အာဏာ)ကင်းမဲ့စေသည်။ (အာဏာကို ရုတ်သိမ်းသည်။) ③ [- الوعاء] (အိပ်ထဲ၌ရှိသော အရာကို)ထုတ်ယူသည်။

[- نَلَّ] (သဲတောင်ကုန်းအခြေရှိ သဲမြေကို)လက်ဖြင့်ယက်ထုတ်ခြင်း။ ① (အိမ်ကို)ဖြိုဖျက်ခြင်း။ ② (အာဏာ)ကင်းမဲ့စေခြင်း။ (အာဏာကို)ရုတ်သိမ်းခြင်း။ ③ (အိပ်ထဲ၌ရှိသော အရာကို)ထုတ်ယူခြင်း။

[- نَلَّ] ② ဖျက်စီးသည်။ ① [- اسَّاهُ] သွားများ ကျွတ်ကျသည်။

[- نَلَّ] ② ဖျက်စီးခြင်း။ ① (သွားများ) ကျွတ်ကျခြင်း။

[- نَلَّ] ② ဖျက်ဆီးသည်။ ① [- فَمَّه] သွားများ ကျွတ်ကျသည်။ ② [- الرَّجُلَ] သိုးဆိတ်များ ပေါကြွယ်ဝသည်။ သားမွေးများ ပေါကြွယ်ဝသည်။

[- نَلَّ] (အဆောက်အဦး)ဖြိုဖျက်ထားသည်။ ဖြိုကျဖျက်စီးနေသည်။ ① [- التَّرابَ] ဖုံ့များ လေနှင့်အတူ ပျံ့လွင့်သည်။

[- نَلَّ] ② သားမွေး။ ① သိုးအုပ်။ ဆိတ်အုပ်။ ③ ရေတွင်းမှ ဆည်ယူရရှိသော မြေ။ [- نَلَّ] (ج)

[- نَلَّ] လူအုပ်စုကြီး။ (ثَلَّةٌ مِنَ الْوَالَيْنِ وَثَلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ) ရှေးလွန်

လေပြီးသော လူအုပ်စုကြီးတစ်ခုသည်လည်းကောင်း၊ နောင်လာမည့် လူအုပ်စုကြီးတစ်ခုသည်လည်းကောင်း။

[- نَلَّ] ဖျက်စီးမှု။

- [- نَلَّ] (နံရံကို)အက်ကွဲစေသည်။ အက်ရာထင်စေသည်။ ① [- الْإِنَاءَ] (ခွက်ကို)နှုတ်ခမ်းပဲ့စေသည်။ ② [- السَّيْفَ] (မီးကို)တုံးစေသည်။

[- نَلَّ] (နံရံကို)အက်ကွဲစေခြင်း။ အက်ရာထင်စေခြင်း။ ① (ခွက်ကို)နှုတ်ခမ်းပဲ့စေခြင်း။ ② (မီးကို)တုံးစေခြင်း။

- [- نَلَّ] (နံရံ)အက်ရာထင်သည်။ အက်ကြောင်းပေါ်သည်။ ① [- الْوِائِي] (လျှို့ကမ်းပါး)ဖြိုကျသည်။ ② [- الطَّرِيقَ] (လမ်း)ချိုင့်ခွက်များဖြစ်ပေါ်သည်။ ③ [- الرَّجُلَ] (မီး)တုံးသည်။ ④ [- السَّيْفَ] အသည်။ ညာဏ်ထိုင်းသည်။

[- نَلَّ] (သူ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာ)စော်ကားခံရသည်။

[- نَلَّ] (နံရံ)အက်ရာထင်ခြင်း။ အက်ကြောင်းပေါ်ခြင်း။ ① (လျှို့ကမ်းပါး)ဖြိုကျခြင်း။ ② (လမ်း)ချိုင့်ခွက်များဖြစ်ပေါ်ခြင်း။ ③ (မီး)တုံးခြင်း။ ④ နှံအခြင်း။ ညာဏ်ထိုင်းခြင်း။

[- نَلَّ] နှံအသော(သူ)။ ညာဏ်ထိုင်းသော(သူ)။

[- نَلَّ] အက်ရာ ထင်စေသည်။ အက်ကြောင်း ဖြစ်စေသည်။

[- نَلَّ] ② အက်ရာထင်သည်။ အက်

ကြောင်းဖြစ်ပေါ်သည်။ ❶ [الْقَوْمُ عَلَى فَلَانٍ]

(သူ့ထံ)အဘက်ဘက်မှ ရောက်ရှိလာသည်။

[تَتَلَمَّ] အက်ရာ ထင်သွားသည်။ အက်

ကြောင်းဖြစ်သွားသည်။

[فَعُولٌ] ကဗျာလင်္ကာစပ်ဆိုရာ၌ [الْتَلَمَّ]

မှ [ف]အက္ခရာဖြုတ်၍ [عُولٌ]ဟုစပ်ဆိုခြင်း။

[الْتَلَمَّ] ❷ ကဗျာလင်္ကာစပ်ဆိုရာ၌ [فَعُولٌ]

မှ [ف]အက္ခရာဖြုတ်၍ [عُولٌ]ဟုစပ်ဆိုခြင်း။

❶ အက်ကြောင်းပေါ်သည့်နေရာ။ ကွဲသွား
သည့်နေရာ။ [ثَلَمَ] (ج)

❷ [ثَمًا] ❶ [الْخَبْرَ] မုန့်ကို ဖဲ့သည်။ ❶

[الْأَسَ] (ဦးခေါင်းကို)ကွဲစေသည်။ ခေါင်း

ကို ရိုက်ခွဲသည်။ ❷ [الْطَعَامَ] (အစားအစာ

ကို)ထောပတ်၌ ထည့်စိမ်ထားသည်။ ❸

[فُلَانًا]အဆီကို ကျွေးသည်။

[ثَمًا] ❶ (မုန့်)ကို ဖဲ့ခြင်း။ ❶ (ဦးခေါင်း

ကို)ကွဲစေခြင်း။ ခေါင်းကို ရိုက်ခွဲခြင်း။ ❷ (အ

စားအစာကို)ထောပတ်၌ ထည့်စိမ်ထားခြင်း။

❸ အဆီကို ကျွေးခြင်း။

❸ [ثُمَّ] (စကားပြောရာ၌)တုန့်

ဆိုင်း၍ပြောသည်။ ခေတ္တရပ်နား၍ပြော

သည်။ ❶ [الشَّيْءَ] (အညှာကို)ကိုင်လှုပ်

သည်။ အရင်းကို ကိုင်၍လှုပ်ရမ်းသည်။ ❷

[قَرْنَهُ] (မိမိ၏ပြိုင်ဘက်ကို)အောင်နိုင်သည်။

နိုင်နှင့်လွှမ်းမိုးသည်။ ❸ [السَّيْفِ] (မီး

ဦး၊ မီးဖျားကို)တွန့်လိပ်စေသည်။ လိပ်

ကောက်စေသည်။ ❹ [الْبَاءَ] (အို၊ ခွက်ကို)

ဖုံးအုပ်သည်။ ❺ [الْعَمَلَ] (အလုပ်ကို)အပြီး

စလွယ်လုပ်သည်။ မျက်နှာလွှဲ ခဲပစ်လုပ်

သည်။ ❶ [فُلَانًا] ရပ်နားခွင့် တောင်းသည်။

❷ [عَنِ الشَّيْءِ] ရပ်တန့်သည်။

[تَتَمَّتْ] [عَنِ الشَّيْءِ] ရပ်တန့်သည်။

[تَكَلَّمَ وَمَاتَتْهُمْ] သူစကားပြောတာ မရပ်
တော့ဘူး။

[الْتَمَّامُ] မိမိ၏ရန်ဘက်ကို အောင်နိုင်သူ။

[الْتَمَّامُ] ခွေး။

❸ [تَمَّجَ] ရောနှောသည်။

[الْتِمَاجَ] အဝတ်အထည်ကို ဒီ
ဇိုင်းနှင့်အရောင် အမျိုးမျိုးတင်သည်။

[الْمُخَبَّجَ] အဝတ်အထည်ကို ဒီဇိုင်းနှင့်အ
ရောင် အမျိုးမျိုးဖေါ်သူ။

❸ [تَمَدَّ] ❶ [الْمَاءَ] (ရေ)နည်းပါးသည်။

❶ [الْمَكَانَ] ရေလျှောင်ရန်အတွက် ကန်ပြု

လုပ်သည်။ ❷ [الْمَاءَ] ရေကို မြေကြီးအ

တွင်းမှ ထုတ်ယူသည်။ ❸ ရေထုကြီးကို ကုန်

ဆုံးခန်းခြောက်စေသည်။ ❹ [الْمَاقَةَ] (ကု

လားအုတ်မ၏နို့ကို)ကုန်စင်အောင် ညှစ်

သည်။ ❺ [فُلَانًا] (သူ့ထံ၌ရှိသောအရာကို)

ကုန်ဆုံးစေသည်။ ကုန်စင်အောင်လုပ်သည်။

[تَمَدَّ] ❶ (ရေ)နည်းပါးခြင်း။ ❶ ရေ

လျှောင်ရန်အတွက် ကန်ပြုလုပ်ခြင်း။ ❷ ရေ

ကို မြေကြီးအတွင်းမှ ထုတ်ယူခြင်း။ ❸ ရေ

ထုကြီးကို ကုန်ဆုံးခန်းခြောက်စေခြင်း။ ❹

(ကုလားအုတ်မ၏နို့ကို)ကုန်စင်အောင် ညှစ်

ခြင်း။ ❺ (သူ့ထံ၌ရှိသောအရာကို)ကုန်ဆုံးစေ

ခြင်း။ ကုန်စင်အောင်လုပ်ခြင်း။

[تَمَدَّ] ❶ [الْمَاءَ] (ရေ)နည်းပါးသည်။

❶ စိတ်မပါ လက်မပါဖြစ်သည်။ ဝါသနာအ

ထုံ နည်းပါးသည်။

[ثَمَدٌ] ❶ (ရေ)နည်းပါးခြင်း။ ❷ စိတ်မပါလက်မပါဖြစ်သည်။ ❸ သနာအထုံ နည်းပါးခြင်း။

[أَثَمَدٌ] ❶ ကုန်စင်အောင် လုပ်သည်။ ❷ မျက်စိကို ကာချယ်ဆိုးသည်။

[إِثْمَدٌ] ❶ ရေကန်ရှိရာသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ❷ ရေကို မြေကြီးမှ ထုတ်ယူသည်။

❸ ရေကို ကုန်စင်အောင် လုပ်သည်။

[اسْتَمَدَ] ❶ [الْمَاءَ] ရေကို မြေကြီးမှ ထုတ်ယူသည်။ ❷ ရေကို ကုန်စင်အောင်လုပ်သည်။

❸ [فُلَانًا] ကောင်းမှုပြုရန် တောင်းဆိုသည်။ ပေးကမ်းချီးမြှင့်ပါရန် တောင်းဆိုသည်။

[الْإِثْمَدُ] ခနောက်စိမ်း။

[الْثَمَدُ] ❶ အနည်းငယ်မျှသောရေ။ ❷ ရေအိုင်၊ ရေကန်။ [ثَمَادٌ] (ج)။

[الْثَمَدُ] ❶ အနည်းငယ်မျှသောရေ။ ❷ ရေအိုင်၊ ရေကန်။

[ثَمَوْدٌ] စမူးဒ်အမျိုးသားများ။ (တမန်တော် 'ဆွာလိဟ်' ၏အမျိုးသားများ။ ၎င်းတို့သည် ကျေးလက်နေအရပ်များဖြစ်ကြသည်။)

❶ [ثَمَرٌ] ❶ (အပင်)အသီးပေါ်သည်။ အသီးသီးစဖြစ်သည်။ ❷ [الشَّيْءُ] ပြီးစီးပြည့်စုံသည်။ ❸ [أَمَالُهُ] (သူ၏ဥစ္စာပစ္စည်း)ပေါများကြွယ်ဝသည်။ ❹ သစ်သီးဝလံကို စုဆောင်းသည်။

[ثَمُورٌ] ❶ (အပင်)အသီးပေါ်ခြင်း။ အသီးသီးစဖြစ်ခြင်း။ ❷ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း။ ❸ (သူ၏ဥစ္စာပစ္စည်း)ပေါများကြွယ်ဝခြင်း။ ❹ သစ်သီး

ဝလံကို စုဆောင်းခြင်း။

[أَثْمَرٌ] ❶ (အပင်)အသီးသီးချိန်တန်သည်။ ❷ [الشَّيْءُ] အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းသည်။ ❸ သစ်သီးဝလံဖြင့် ညှော်ခံကျွေးမွေးသည်။

[ثَمَرٌ] ❶ (အပင်)အသီးသီးသည်။ ❷ [الْبَيْتُ] (နိ)မလှိုင်တက်သည်။ ❸ [أَمَالُهُ] (မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းကို)တိုးပွားလာအောင် ဆောင်ရွက်သည်။

[اسْتَمَرَ] [أَمَالُهُ] (မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းကို)တိုးပွားလာ အောင်ဆောင်ရွက်သည်။

[الْإِسْتِمَارُ] အကျိုးအမြတ်ရရှိခံစားရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု။

[الْثَامِرُ] ပဲပင်တစ်မျိုး။

[الْثَمَرَةُ] ❶ အသီး။ သစ်သီး။ ❷ အကျိုးအမြတ်။ ❸ [ثَمَارٌ - ثَمَرٌ - أَثْمَارٌ] (ج) ရလာဒ်။ ❹ [ثَمَرٌ]

[الْثَمِيرُ] ❶ အသီးသီးသော(အပင်)။ ❷ အကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းသော(အရာ)။

❸ [ثَمَغٌ] ❶ (အရောင်များကို)ရောစပ်သည်။ ❷ [الثَّوْبُ] (အဝတ်ကို)အရောင် အပြည့်ဆိုးသည်။

[ثَمَغٌ] (အရောင်များကို) ရောစပ်ခြင်း။

❶ (အဝတ်ကို)အရောင် အပြည့်ဆိုးခြင်း။

[ثَمَغٌ] ❶ (အရောင်များကို) ရောစပ်သည်။

❷ (အဝတ်ကို)အရောင် အပြည့်ဆိုးသည်။

[الْثَمِغَةُ] ဦးခေါင်းကွသည့် ဒဏ်ရာ။

[ثَمَلٌ] ❶ ကုတ်ကပ်နေထိုင်သည်။

[ثَمَلٌ فِي دَارٍ مُنْذِيوَيْنِ] သူအိမ်ထဲက အပြင်မ

ထွက်တာ နှစ်ရက်ရှိပြီ။ ❶ [–الشَّيْءَ] ကျန်ရှိ
 နေစေသည်။ ❷ ဖုံးကွယ်လျှို့ဝှက်ထားသည်။
 ❸ [–الطَّعَامَ] (အစားအစာကို) ကောင်းအောင်
 ပြုပြင်စီမံသည်။ ❹ [–فَلَانًا] ပြုစုပျိုးထောင်
 သည်။ ❺ [–إِلَاءَ] (ခွက်အတွင်းမှ) အမြုတ်
 များကို ဖယ်ထုတ်သည်။ ရေကြွင်းရေကျန်ကို
 ထုတ်သည်။

[تَمْلٌ - تُمُولٌ] ❶ ကုတ်ကပ်နေထိုင်ခြင်း။ ❷
 ကျန်ရှိနေစေခြင်း။ ❸ ဖုံးကွယ်လျှို့ဝှက်ထား
 ခြင်း။ ❹ (အစားအစာကို) ကောင်းအောင် ပြု
 ပြင်စီမံခြင်း။ ❺ ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း။ ❻ (ခွက်
 အတွင်းမှ) အမြုတ်များကို ဖယ်ထုတ်ခြင်း။
 ရေကြွင်းရေကျန်ကို ထုတ်ခြင်း။

[– تَمْلٌ] ❶ (သောက်ထားသည့်အရည်)
 အာနိသင်ပြသည်။ ❷ [–الْيَكْدَا] စွဲလန်းမက်
 မောသည်။ တတ်မက်သည်။

[تَمْلٌ] ❶ (သောက်ထားသည့်အရည်)
 အာနိသင်ပြခြင်း။ ❷ စွဲလန်းမက်မောခြင်း။
 တတ်မက်ခြင်း။

[تَمْلٌ] ❶ အာနိသင်ပြသော(သောက်ထား
 သည့်အရည်)။ ❷ စွဲလန်းမက်မောသော
 (သူ)။ တတ်မက်သော(သူ)။

[أَتَمْلٌ] ❶ [–الْمَكَانَ] (နေရာ) ကောင်းမွန်
 ပြီး နေထိုင်သူကို စွဲလန်းတတ်မက်စေ
 သည်။ စွဲဆောင်ထားသည်။ ❷ [–الْبَيْنَ] (နှို)
 အမြုတ်များသည်။ ❸ [–الشَّرَابُ] (သောက်
 သည့်အရည်) သောက်သူကို မူးဝေစေသည်။
 ❹ [–إِلَاءَ] (ခွက်အတွင်းမှ) အမြုတ်များကို
 ဖယ်ထုတ်သည်။ ရေကြွင်းရေကျန်ကို ထုတ်

သည်။

[تَمْلٌ] ❶ [–الشَّرَابُ] (သောက်ဖွယ်ရာ
 အရည်ကို) အချဉ်ပေါက်စေသည်။ အရက်
 ဖြစ်စေသည်။ ❷ [–الشَّرَابُ] (သောက်
 သည့်အရည်) သောက်သူကို မူးဝေစေသည်။

[تَمْلٌ] ❶ (သောက်ဖွယ်ရာအရည်) အ
 ချဉ်ပေါက်သည်။ အရက်ဖြစ်သွားသည်။
 ❷ (အရည်ကို) စုတ်ယူသည်။ ဖြည်းဖြည်းချင်း
 သောက်သည်။

[التَّمْلُ] ခိုလှုံရာနေရာ၊ အားကိုးတကြီး
 အကူအညီ ရယူတောင်းခံသည့်နေရာ။

[التَّمْلُ] စုဆောင်းသိုမှီးထားသော ပြင်း
 ထန်သည့်အဆိပ်။

[التَّمْلَةُ] ❶ ခွက်၏အခြေ၌ ကပ်နေသော
 ရေကြွင်းရေကျန်။ ❷ အမြုတ်။ (ج) [تَمْلٌ]။

[التَّمْلَةُ] ❶ ခွက်၏အခြေ၌ ကပ်နေသော
 ရေကြွင်းရေကျန်။ ❷ အမြုတ်။ ❸ ဆီစိမ်

ထားသော အဝတ်ပိုင်း။ (ج) [تَمْلٌ]။

[التَّمْلَةُ] ❶ ခွက်၏အခြေ၌ ကပ်နေသော
 ရေကြွင်းရေကျန်။ ❷ အမြုတ်။ ❸ ဆီစိမ်

ထားသော အဝတ်ပိုင်း။

[التَّمِيلَةُ] ❶ ခွက်၏အခြေ၌ ကပ်နေသော
 ရေကြွင်းရေကျန်။ ❷ အနားယူအပန်းဖြေရန်

ခင်းကျင်းထားသော အဆောက်အဦး။ ❸
 ရေကို တားဆီးပိတ်ကာထားသည့် အရာ။

[تَمْلٌ تَمِيلٌ] (ج)။
 [التَّمْلَةُ] ရေကို သိုလှောင်ထားသည့်နေ
 ရာ။ (ج) [تَمْلٌ]။
 [التَّمْلَةُ] ❶ ဆီတိ၊ နွားကျောင်းသူ၏

လည်ပင်း၌ ချိတ်ဆွဲထားရသော မြေပုံအညွန့်။ ❶ တိရစ္ဆာန်၏ လည်ပင်း၌ ချိတ်ဆွဲထားသော မြက်အိပ်။ ❷ နို့ချဉ်၊ ဒိန်ချဉ်ကို အရည်စစ်ထုတ်ရသော အုန်းလက်၊ ထန်းလက်စသည်တို့ဖြင့် ယက်လုပ်ထားသော အိပ်။ (ج) [مَامِلُ]

❶ [نَمْ -] မြက်ပင်ဖြင့် ကာရံထားသည်။ ❷ [يَدْ -] မြက်ပင်ဖြင့် လက်ကို သုတ်သပ်သည်။ ❸ [الشَّىء -] ကောင်းအောင် ပြုပြင်မွမ်းမံသည်။ ❹ [الطَّعَامُ] (အစားအစာကို) အကောင်းစားဖြစ်စေ၊ အညံ့စားဖြစ်စေ တွေ့မရှောင်စားသည်။ ❺ (တိရစ္ဆာန် အပင်ကို) ပါးစပ်ဖြင့် ဆွဲနှုတ်သည်။

[نَمْ] ❶ မြက်ပင်ဖြင့် ကာရံထားခြင်း။ ❷ မြက်ပင်ဖြင့် လက်ကို သုတ်သပ်ခြင်း။ ❸ ကောင်းအောင် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း။ ❹ (အစားအစာကို) အကောင်းစားဖြစ်စေ၊ အညံ့စားဖြစ်စေ တွေ့မရှောင်စားခြင်း။ ❺ (တိရစ္ဆာန် အပင်ကို) ပါးစပ်ဖြင့် ဆွဲနှုတ်ခြင်း။

[نَوْمُ] (အပင်ကို) ပါးစပ်ဖြင့် ဆွဲနှုတ်စားသော တိရစ္ဆာန်။ (ج) [نَمْ]

[نَمْ] (အရိုးကို) ထင်ရှားပေါ်လွင်လာအောင် လုပ်သည်။

[نَمْ] ❶ [الشَّيْخُ] (အဖိုးအို) အသက်ကြီးရင့်ပြီး အားအင်ချိနဲ့သည်။ ❷ ပိန်ခြိုးသည်။ ❸ [عَلِيَّه] စုပြုံကျရောက်သည်။

[هُوَ مِنْكَ عَلَى طَرَفِ الثَّمَامِ] မြက် [الثَّمَامُ] သူဟာ မင်းနဲ့ လက်တစ်ကမ်းအကွာမှာရှိ

တယ်။ [الْعَرِيقُ يَتَشَبَّثُ بِثَمَامَةٍ] ရေနစ်သူဟာ မြက်တစ်ပင်ကိုလည်း ဆုတ်ကိုင်မှာပဲ။

[نَمْ] ထို့နောက်။ (အရဗီသဒ္ဒါ၌ ၎င်းကို [عَظْفُ] ဟုခေါ်သည်။ အဖြစ်အပျက်၊ ဖြစ်စဉ်တို့၏ တစ်ခုပြီးတစ်ခုအစီအစဉ်ကို ဖော်ပြရာ၌ အချိန်အတန်ကြာဆိုင်းပြီးမှ နောက်ထပ်ပေါ်ပေါက်သောဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြရန်သုံးသည်။ သာကေ -

﴿وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ﴾

ထို့ပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည် လူသားအား ဖန်ဆင်းခြင်းကို ရွှံ့စေးဖြင့် စတင်တော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုအရှင်မြတ်သည် ယင်းလူသား၏အဆက်အနွယ်ကို အဖိုးမတန်သောအရည်မှ ညှစ်ထုတ်ထားသောအရည်ဖြင့် ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့သည်။)

[نَمْتُ] ထို့နောက်။

[نَمْ] ထိုနေရာ၌။ ထိုနေရာသို့။ (وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ) ၎င်းပြင် အသင်သည် ထိုနေရာသို့ ကြည့်သောအခါ။ ﴿وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ﴾ ၎င်းပြင် ငါအရှင်မြတ်သည် အခြားအုပ်စုများကိုလည်း ထိုနေရာသို့ ချဉ်းကပ်စေတော်မူခဲ့သည်။ ﴿فَاتَيْنَا تُولُوْا فَاثْمَوْا وَجْهَ اللّٰهِ﴾ သို့ဖြစ်ရာ အသင်တို့သည် မည်သည့်ဘက်ကိုမဆို မျက်နှာမူသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုမှာဘက်၌ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏မျက်နှာတော်သည် ရှိနေတော်မူ၏။

[نَمْ] (ج) မြက်တစ်ဆုပ်။ [الثَّمَّةُ]

[الثَّمَّةُ] ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော (အရာ သူ)။

[شَيْخِ ثَمَّةَ] အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်နေသော အဖိုးအို။
[ثَمَمٌ] (ج)

[الثَّمَمُ] ချက်ကြိုးဖြတ်ထားသည့်နေရာ။
[مَثَامٌ] (ج)

❖ [ثَمَنَ] (ثَمَنَ) (တစ်စုံတစ်ရာ၏) ရှစ်
ပုံတစ်ပုံကို ယူသည်။ ❶ ရှစ်ယောက်မြောက်
ဖြစ်သည်။

[ثَمَنَ] (တစ်စုံတစ်ရာ၏) ရှစ်ပုံတစ်ပုံ
ကို ယူခြင်း။ ❶ ရှစ်ယောက်မြောက် ဖြစ်ခြင်း။
[ثَمَنَ] (ثَمَنَ) (တစ်စုံတစ်ရာ၏) ရှစ်ပုံတစ်ပုံ
တန်ဖိုးမြင့်မားသည်။ ❶ ဂုဏ်အရည်အချင်း
မြင့်မားသည်။

[ثَمَانَةً] (တန်ဖိုးကြီးမားခြင်း။ တန်ဖိုး
မြင့်မားခြင်း။ ❶ ဂုဏ်အရည်အချင်း မြင့်မား
ခြင်း။

[ثَمِينَ] (တန်ဖိုးကြီးမားသော(အရာ)။
တန်ဖိုးမြင့်မားသော(အရာ)။ ❶ ဂုဏ်အရည်
အချင်း မြင့်မားသော(သူ)။

[ثَمَنَ] (ثَمَنَ) (လူဦးရေ ရှစ်ယောက်
ဖြစ်သွားသည်။ ❶ [الثَّلَاثَةُ] ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုး
မြင့်တက်သည်။ ❷ [الثَّمَنُ] (တစ်စုံတစ်ရာ
ကို) တန်ဖိုးသတ်မှတ်သည်။ ❸ [ثَمَنًا]
ပစ္စည်းတန်ဖိုးကို ပေးသည်။

[ثَمَنَ] ပစ္စည်းတန်ဖိုးကို မြှင့်တင်၍ပြေဆို
သည်။ ဈေးတင်ရောင်းသည်။

[ثَمَنَ] (ثَمَنَ) (ပစ္စည်း) တန်ဖိုးသတ်
မှတ်သည်။ ❶ [الثَّمَنُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)
အချက်ရှိချက် သတ်မှတ်သည်။ အပိုင်းရှစ်
ပိုင်း ခွဲသည်။

[الثَّمَنُ] တန်ဖိုး။ သတ်မှတ်ဈေးနှုန်း။

[ثَمَانٌ] (ج) (ရှစ်ပုံတစ်ပုံ)။

[الثَّمِينُ] ❶ တန်ဖိုးကြီးမားသော(အရာ)။
တန်ဖိုးမြင့်မားသော(အရာ)။ ❶ ဂုဏ်အရည်
အချင်း မြင့်မားသော(သူ)။ ❷ ရှစ်ပုံတစ်ပုံ။
[ثَمَانٌ] (ج)

❖ [الثَّدْوَةُ] ❶ ယောက်ျား၏နို့အုံ။ ❶ နှာခေါင်း
၏အဖျား။ နှာနု။ [ثَنَانٌ] (ج)

❖ [الثَّطْبُ] ငှက်လောင်အိမ်ပြုလုပ်သူတို့ အ
သုံးပြုလေ့ရှိသော ဝါးကို အပေါက်ဖောက်
သည့် ကိရိယာ။

❖ [ثَنَّنَ] ❶ မြက်ခြောက် ပေါများသည်။
❶ အားအင်ချိနဲ့၍ ယိုယွင်းပျက်စီးသည်။
[ثَنَّنَ] ❶ မြက်ခြောက်ကို ကျက်စားသည်။
❶ [الثَّرْسُ] (မြင်း) လေးလံသည့် ဝန်တင်
ဆောင်ထားသဖြင့် ချက်နှင့်မြေကြီးထိလှမ
တတ်ဖြစ်သည်။

[الثَّرْنُ] ❶ မြက်ခြောက်။ ❶ ကျွတ်ဆတ်
သောအပင်။ [ثَنَانٌ] (ج)

[الثُّنَّةُ] ❶ ဝမ်းဗိုက်အောက်ပိုင်း။ ❶ တိ
ရစ္ဆာန်၏ခွါအရင်းရှိ မြေကြီးနှင့် ထိလှမတတ်
ဖြစ်နေသောအမွေး။ [ثَنَّنَ] (ج)

❖ [ثَنَّى] (ثَنَّى) (လိပ်ပတ်ထားသည်။
❶ [الثَّرْنُ] မိမိ၏ရင်ပတ်ကို တစ်စုံတစ်ရာ
ပေါ်၌ ကုန်း၍ထားသည်။ ရင်ပတ်ကို ကုန်း၍
ဖိထားသည်။ ﴿الْأَلِهَمَّ بِثَنِّ ثَنِّهِمْ يَسْتَخْفَوْنَ مِنْهُ﴾
မှတ်ယူကြကုန်၊ မုချကောန် ၎င်းတို့သည်
အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အပေါ်၌ လျှို့ဝှက်ဖုံးအုပ်
ထားကြရန် မိမိတို့၏ရင်ပတ်များကို ကုန်း၍ဖိ

ထားကြသည်။ ❶ [فَلَا نَعْنَا عَنْ كَذَا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ) မျက်နှာ လွဲစေသည်။ ဦးတည်ချက် ပြောင်းလဲစေသည်။ ❷ [عَنْ قَرَسِهِ] (မြင်း) ဒုန်းစိုင်းပြေးနေရာမှ အရှိန်လျှော့ချရန် ဇက်ကြိုးကို မြင်း၏မျက်နှာပေါ်၌ အနည်းငယ်လိပ်ခေါက်လျှော့ကျစေသည်။ ❸ [عَنْ مَعْنَى] မျက်နှာလွဲသွားသည်။ ကျောခိုင်းသည်။ ❹ [فَلَا نَعْنَا عَلَى وَجْهِهِ] လာရာလမ်းအတိုင်း ပြန်ပို့သည်။ ❺ [عَطْفَهُ] မောက်မာသည်။ ❻ [فَلَا نَا] ဒုတိယလူ ဖြစ်သည်။

[ثَنَى] ❶ လိပ်ပတ်ထားခြင်း။ ❷ မိမိ၏ရင်ပတ်ကို တစ်စုံတစ်ရာပေါ်၌ ကုန်း၍ဖိထားခြင်း။ ရင်ပတ်ကို ကုန်း၍ဖိထားခြင်း။ ❸ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ) မျက်နှာလွဲစေခြင်း။ ဦးတည်ချက် ပြောင်းလဲစေခြင်း။ ❹ (မြင်း) ဒုန်းစိုင်းပြေးနေရာမှ အရှိန်လျှော့ချရန် ဇက်ကြိုးကို မြင်း၏မျက်နှာပေါ်၌ အနည်းငယ် လိပ်ခေါက်လျှော့ကျစေခြင်း။ ❺ မျက်နှာလွဲသွားခြင်း။ ကျောခိုင်းခြင်း။ ❻ လာရာလမ်းအတိုင်း ပြန်ပို့ခြင်း။ ❼ မောက်မာခြင်း။ ❽ ဒုတိယလူ ဖြစ်ခြင်း။

[اَثْنَى] ❶ (တိရစ္ဆာန်) ရှေ့သွားကျွတ်သည်။ ❷ [عَلَى فَلَانٍ] ချီးမွမ်းသည်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဂုဏ်ကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုသည်။

[ثَنَى] ❶ [الشَّىْءِ] နှစ်ခုပြုလုပ်သည်။ နှစ်ပိုင်းဖြစ်စေသည်။ ❷ [بِالْأَمْرِ] ကိစ္စတစ်ခုကို ယခင်ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် ချိတ်ဆက်သည်။

❶ [الْكَلِمَةِ] ပုဒ်တစ်ခုကို ခွဲဝှက်ကိန်း၏သင်္ကေတ ထည့်ပေးသည်။ ❷ [الْحَرْفِ] အက္ခရာတစ်လုံး၌ အစက်နှစ်စက်ထည့်သည်။

[اِثْنَى] တစ်ခုပေါ်တစ်ခု လိပ်ခေါက်ထားသည်။ တစ်ခုပေါ်တစ်ခု လိပ်ခေါက်ရစ်ပတ်ထားသည်။

[اِثْنَى] ❶ တစ်ခုပေါ်တစ်ခု လိပ်ခေါက်ထားသည်။ တစ်ခုပေါ်တစ်ခု လိပ်ခေါက်ရစ်ပတ်ထားသည်။ ❷ [فِي مَشِيَّتِهِ] လမ်းလျှောက်ရာ၌ မော်ကြားဝင့်ဝါလျက် လျှောက်သည်။ [تَقَانَى] [عَلَيْهِ] (သူ့အကြောင်း) ချီးမွမ်းပြောဆိုသည်။ သူ့ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုသည်။

[ثَنَى] ❶ တစ်ခုပေါ်တစ်ခု လိပ်ခေါက်ထားသည်။ တစ်ခုပေါ်တစ်ခု လိပ်ခေါက်ရစ်ပတ်ထားသည်။ ❷ [فِي مَشِيَّتِهِ] လမ်းလျှောက်ရာ၌ မော်ကြားဝင့်ဝါလျက် လျှောက်သည်။ ❸ [فِي صَنْدُوكِهِ] သံသယဖြစ်သည်။ ဝေခွဲမရဖြစ်သည်။ သို့လော၊ သို့လောဖြစ်သည်။ [اِسْتَثْنَى] ချွင်းချန်ထားသည်။ ချွင်းချန်၍ ပယ်ထားသည်။

﴿اِذَا قَسَمُوا الْيَمْرَ مِنْهَا مُصَبِّحِينَ وَلَا يَسْتَشْنُونَ﴾ အခါတပါး၌ ၎င်းတို့က “မှချကေနန် မိမိတို့သည် နံနက်စောစောသွားကြလျက် ယင်း (ဥယျာဉ်)မှ အသီးများကို ဆွတ်ခူးကြမည်” ဟု ကျိန်ဆိုခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အလိုတော်ရှိပါလျှင်) ဟူ၍ ချွင်းချက်ထား၍ပြောဆိုခြင်းမပြုခဲ့ကြပေ။ [مَذْكُرٌ] နှစ်ခု။ နှစ်ယောက်။ (ဖိနာမ် [الْأَنْثَانِ]

ဖြစ်ပြီး ဒွိဂုဏ်ကိန်း[တိဗ္ဗိယ]ဖြစ်သောနာမ်ကို
ရေတွက်ရာ၌သုံးသည်။သာကေ-

[မုနိသုဗ္ဗိယ]ယောက်ျားနှစ်ယောက်။

[သုတိယ]တနင်္လာနေ့။

[သုတိယ] နှစ်ခု။ နှစ်ယောက်။(မုနိသုဗ္ဗိယ)

ဖြစ်ပြီး ဒွိဂုဏ်ကိန်း[တိဗ္ဗိယ]ဖြစ်သောနာမ်ကို
ရေတွက်ရာ၌သုံးသည်။သာကေ-

[သုတိယ]မိန်းမကြီးနှစ်ယောက်။

[သုတိယ] တစ်ဆယ့်နှစ်ခု။ တစ်ဆယ့်နှစ်

ယောက်။(သာကေ-[သုတိယ])ယောက်

ကျားတစ်ဆယ့်နှစ်ယောက်။

[သုတိယ] တစ်ဆယ့်နှစ်ခု။ တစ်ဆယ့်နှစ်

ယောက်။(သာကေ-[သုတိယ])မိန်းမ

တစ်ဆယ့်နှစ်ယောက်။

[သုတိယ] အုတ်သီး။

[သုတိယ] ရှိအာအုပ်စုတစ်ခု၏အမည်။(၎င်း
တို့၏အယူအဆအရ အေမာမ်(၁၂)ပါးရှိပြီး
ပထမအေမာမ်သည် သာဝကကြီးအလိုဖြစ်၍
နောက်ဆုံးအေမာမ်သည် အေမာမ်မဟ်ဒီဖြစ်
သည်။)

[သုတိယ] ဒုတိယအဆင့်။

[သုတိယ] စက္ကန့်(တစ်မိနစ်၏ ခြောက်ဆယ်
ပုံတစ်ပုံဖြစ်သော အချိန်အပိုင်းအခြား။ သို့မ
ဟုတ် ယင်းအချိန်ပိုင်းကို ညွှန်ပြသောနာရီ
လက်တံငယ်။) (ဂ) [သုတိယ]

[သုတိယ] အခြင်းနှစ်ခြင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော
(အရာ)။ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါသော(အရာ)။

[သုတိယ] ကဏ္ဍနှစ်ရပ်ခွဲထားသော အ
မိန့်။

[အင်္ဂါ] နှစ်ကြိမ်။ နှစ်ခါ။ နှစ်ခု။

[အင်္ဂါ] ငါသူ့ကို နှစ်ကြိမ် အော်ခေါ်ခဲ့
တယ်။

[အင်္ဂါ] ၁ နှစ်ကြိမ်။ နှစ်ခါ။ နှစ်ခု။ ၂ နှစ်

ကြိမ်ပြုလုပ်ရသော အလုပ်။ နှစ်ကြိမ်ဖြစ်သော
အမှုကိစ္စ။ (ဂ) [အင်္ဂါ]

[အင်္ဂါ] ချီးမွမ်းခြင်း။ ဂုဏ်မွမ်းခြင်း။ (ဂ)

[အင်္ဂါ]

[အင်္ဂါ] တိရစ္ဆာန်၏ခြေကို ခတ်ရသော
လက်ထိပ်ကွင်းနှင့်တူသော ကွင်းနှစ်ခုအနက်

တစ်ခု။ (ဂ) [အင်္ဂါ]

[အင်္ဂါ] နှစ်ယောက်စီ။ နှစ်ယောက်စီ။

[အင်္ဂါ] သူတို့နှစ်ယောက်စီ။ နှစ်ယောက်စီ
လာခဲ့ကြသည်။

[အင်္ဂါ] ကောင်းကျိုးဆောင်သည့် ဘုရားနှင့်
မကောင်းကျိုး ဆောင်သည့်ဘုရားဟူ၍ ဘုရား
နှစ်ပါးရှိသည်ဟုခံယူသောဝါဒ။ ယင်းဝါဒကို
ယုံကြည်သူများ။ ၎င်းတို့သည် ယင်းဘုရားနှစ်ပါး
အတွက် အလင်းနှင့်အမှောင်ကို ကိုယ်စားပြုဖော်
ပြကြသည်။

[အင်္ဂါ] ၁ ကလေးနှစ်ကြိမ် မွေးဖွားပြီး

သောမိန်းမ။ ၂ ဒုတိယမြောက်ကလေး။ ၃

တွန့်လိမ်နေသော(မြွေ ကြီးစသည်)။ ၄ အ

ဖျား။ အစ။ [အင်္ဂါ] ကြိုးစနစ်ဘက်။

၅ [အင်္ဂါ] တောင်တန်းရှိ ကွေ့ကောက်
သွားသည့်အပိုင်း။ ၆ [အင်္ဂါ] အနားစ
တွန့်လိမ်၍ ခေါက်နေသောအဝတ်။

၇ [အင်္ဂါ] ည၏အစိတ် အပိုင်းတစ်ခု။

[အင်္ဂါ] အချိန်တစ်ချိန်။ (ဂ) [အင်္ဂါ]

[اَنْتَا] အတောအတွင်း၊ စဉ်တွင်း။

[فَيَا اَنْتَا الْاَكْل] စားနေစဉ် အတောအတွင်း။

[اَلثَّانِيَّة] ❶ အပေါ်ရေအလယ်သွားနှစ်ချောင်းနှင့် အောက်ရေအလယ်သွားနှစ်ချောင်း၊ စုစုပေါင်းသွား(၄)ချောင်းအနက် တစ်ချောင်း။

❶ တောင်ကြားလမ်း။ ❷ ချွင်းချန်ထားခြင်း၊ ချွင်းချန်၍ ပယ်ထားခြင်း။ ❸ ချွင်းချန်ထားသော အရာ၊ ချွင်းချန်၍ပယ်ထားသောအရာ။ ❹

သီးခြားရွေးချယ်ထားသည့်အရာ။ (ج) [نَا]။ [فَانْ طَلَا عُنَا] အခက်အခဲများကို ကြုံကြုံ ခံ၍ကျော်လွှားနိုင်သူ။ အရေးပါသော ကိစ္စများ၌သာ စိတ်ဝင်တစားကြိုးစားလုပ်ကိုင်သူ။

[اَلثَّانِي] ကိုယ်ပိုင်အရည်အချင်းမရှိဘဲ သူများနောက်ကိုသာလိုက်၍ အားကိုးနေတတ်သူ။ [اَلْمَثَانِي] အကြိမ်ကြိမ်၊ အဖတ်တလဲလဲ ရွတ်ဖတ်ရသော(စာပိုဒ်)။

﴿ وَلَقَدْ اَتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴾ ငါအရှင်မြတ်သည် အသင့်အား အဖန်တလဲလဲ ရွတ်ဖတ်ရသော မုက္ခပါဌ်တော် ခုနှစ်ပါးနှင့် ကြီးကျယ်လှစွာသော ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်ကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့သည်။

[اَلْمَثْنَى] နှစ်ယောက်စီ၊ နှစ်ယောက်စီ။

[جَاؤَا مَثْنَى] သူတို့နှစ်ယောက်စီ၊ နှစ်ယောက်စီ လာခဲ့ကြသည်။ (ج) [مَثَانٍ]။

[اَلْمَثْنَوِيُّ] ❶ နောက်ဆုံးအက္ခရာများကို ကာရံတူအောင် ပြုလုပ်ထားသော နှစ်ကြောင်းစပ်ကဗျာ။ ❷ 'တဆွောင်ဝုဗ်' အစွလာဗ်ပရမတ္တတရားအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသော မော်လာ

နာကျလာလွှဲဒီးနိဂ္ဂမိ၏ ကဗျာကျမ်း။

❶ [ثَاب] ❶ ပြန်လှည့်လာသည်။ ❶ [ثَاب] (ရေ)ကန်ထဲ၌ စုဝေးနေသည်။ (ရေ)ကန်ထဲ၌ ပြည့်သည်။ ❶ [ثَاب] (ဥစ္စာပစ္စည်း)တိုးပွားများပြားသည်။ ❶ [ثَاب] တဖွဲဖွဲ ရောက်ရှိလာကြသည်။ အဆက်မပြတ် ရောက်ရှိလာကြသည်။

[ثَاب] ❶ ပြန်လှည့်လာခြင်း။ ❶ (ရေ)ကန်ထဲ၌ စုဝေးနေခြင်း။ (ရေ)ကန်ထဲ၌ ပြည့်ခြင်း။ ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်း)တိုးပွားများပြားခြင်း။ ❶ တဖွဲဖွဲ ရောက်ရှိလာကြခြင်း။ အဆက်မပြတ်ရောက်ရှိလာကြခြင်း။

[ثَاب] ❶ ပြန်လှည့်လာစေသည်။ ❶ အကျိုးဆုလာဘ်ချီးမြှင့်သည်။

﴿ فَاتَّابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا اجْنَبْ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ﴾ သို့ဖြစ်ရာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့အား ထိုသူတို့ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့ကြသည့် အတွက်ကြောင့် အကြင်ဥယျာဉ်များကို အစားပေးချီးမြှင့်တော်မူမည်။ ယင်းဥယျာဉ်များ၏ အောက်၌ စမ်းချောင်းများသည် စီးဆင်းလျက်ရှိပေမည်။

[ثَاب] အလေ့အထဖြစ်စေသည်။ အကျင့်ဖြစ်စေသည်။ [ثَاب] သူ့မှာ ဒီရောဂါခဏခဏဖြစ်တယ်။

[ثَاب] ❶ ပြန်လာသည်။ ❶ ခေါ်သည်။ နှိုးဆော်သည်။ [ثَاب] 'ဆွလာတ်' ဝတ်ပြုရန် နှိုးဆော်သည်။ ❶ 'ဖရတ်သွ်' မပြုမနေရအဓိကတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ပြီး နောက် တာဝန်မရှိသော 'နမ်လ်' အပိုကောင်း

မှုကို ပြုမူဆောင်ရွက်သည်။ ❶ အဝတ်ကို လူမြင်သာအောင် လှုပ်ရမ်းပြသည်။ ❷ အစားပေးသည်။ ဆုလာဘ်ချီးမြှင့်သည်။

[ثِيَاب] (ثِيَابُ) (မိန်းမ) တစ်ခုလပ်ဖြစ် သွားသည်။

[ثِيَاب] တစ်ခုလပ်ဖြစ်သွားသော (မိန်းမ)။ [ثَوْب] အပိုကောင်းမှုများကို ဆောင်ရွက် သည်။ တာဝန်ရှိသည်ထက် ပိုမို၍ ကောင်းမှု ကို ဆောင်ရွက်သည်။

[ثِيَاب] (ثِيَابُ) (မိန်းမ) တစ်ခုလပ်ဖြစ် သွားသည်။

[اسْتَفَاب] အကျိုးဆုလာဘ်ကို တောင်းခံ သည်။

[الثَّائِب] ❶ မိုးမရွာမီ တိုက်ခတ်သောလေ ပြင်း။ ❷ [مَاءُ ثَائِب] ပင်လယ်ရေကျပြီးနောက် ကျန်ရစ်ခဲ့သောရေ။

[الثَّابِت] [ث ب ي] ကြည့်။

[الثَّوَاب] ❶ အကျိုးကုသိုလ်။ အကျိုးဆု လာဘ်။ ❷ ပေးကမ်းချီးမြှင့်မှု။

[الثَّوْب] အဝတ်၊ အထည်။ [طَاهِرُ الثَّوْب] အပြစ်ကင်းစင်သူ။ [ثَوْبُ الْمَاءِ] အချင်း။ (ج) [اَنْوَابٌ - ثِيَابٌ]

[الثَّوَاب] အဝတ်၊ အထည်ရောင်းသူ။

[الثَّيِّب] တစ်ခုလပ်မိန်းမ၊ အပျိုမဟုတ်သော မိန်းမ။

[الثَّيِّب - الثَّيِّبَةُ] ❶ အိမ်၊ ❷ လူအများစုဝေးရာ နေရာ။ ❸ ခိုလှုံရာနေရာ။

﴿وَإِذْ جَعَلْنَا الْيَتِيمَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْناً﴾ ၄၆ ပြင် ငါအရှင်မြတ်သည် ယင်းအိမ်တော်ကို လူအ

ပေါင်းစုဝေးရာနေရာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘေးရန် ကင်းငြိမ်းရာနေရာအဖြစ်လည်း ကောင်း ပြုလုပ်ထားတော်မူသည်။ ❶ အ ကျိုးဆုလာဘ်။

[الثَّوْبَةُ - الثَّوْبَةُ] အကျိုးဆုလာဘ်။

﴿لَثَوْبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ﴾ အမှန်ပင် အလွှာဟ် အရှင်မြတ်အထံတော်မှ အကျိုးဆုလာဘ် သည် သာ၍ကောင်းမြတ်လှ၏။

❶ [ثَار] ထကြွပြန့်သည်။ ပြန့်ကြဲသည်။ လွင့်စင်ပြန့်သည်။ [الثَّار] ဖုံတထောင်း ထောင်းထသည်။ ❶ [الثَّاء] (ရေ)ပန်း ထွက်သည်။ ❷ [الثَّاء] (သူ့ကို လူအများ က)ပိုင်ဝန်း တိုက်ခိုက်ကြသည်။

[ثَوْرٌ أَنْ ثَوْرٌ - ثَوْرَةٌ] ထကြွပြန့်ခြင်း။ ပြန့်ကြဲခြင်း။ လွင့်စင်ပြန့်ခြင်း။ ❶ (ရေ)ပန်းထွက်ခြင်း။ ❷ (သူ့ကို လူအများက)ပိုင်ဝန်းတိုက်ခိုက်ကြခြင်း။

[الثَّار] ထကြွပြန့်စေသည်။ ပြန့်ကြဲ စေသည်။ လွင့်စင်ပြန့် နှံ့စေသည်။

❶ [الثَّار] (စိုက်ပျိုးရန် မြေကို)ထွန်ယက် သည်။ ﴿وَأَنَارُوا الْآرَاضِ وَاعْمَرُواَهَا﴾ ထို့ပြင် ထိုသူတို့သည် မြေကို ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြ ပြီး စည်ပင်သာယာအောင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြ သည်။ ❷ စနစ်တကျ စူးစမ်းလေ့လာသည်။ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာသည်။

[الثَّار] ခုန်အုပ်တိုက်ခိုက်သည်။

[الثَّار] ထကြွပြန့်စေသည်။ ပြန့်ကြဲစေ သည်။ လွင့်စင်ပြန့် နှံ့စေသည်။

[الثَّار] တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ခုန်အုပ်တိုက် ခိုက်သည်။

[الثَّوْرُ] ① နားထီး (ج) ② နားထီး

③ နားသဏ္ဌာန် နက္ခတ်တစ်ခု၏အမည်။

[الثَّوْرَةُ] နိုင်ငံရေးသို့မဟုတ် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ တော်လှန်ရေး။

[الثَّوْرَةُ] ① နားပေါသောဒေသ (ج) ② နားပေါသောဒေသ

③ [ثَوَاعٍ] စီးတွေသည်။

[ثَوَاعٍ] စီးတွေခြင်း။

④ [ثَوَالٍ] ① ရူးသွပ်သည့် လက္ခဏာပြသည်။

② ထူထိုင်းနံ့အသည်။ ③ [الثَّوَالِ] စုပြုံကျ ရောက်စေသည်။

[ثَوَالٍ] ① ရူးသွပ်သည့် လက္ခဏာပြခြင်း။

② ထူထိုင်းနံ့အခြင်း။ ③ စုပြုံကျရောက်စေ ခြင်း။

[ثَوَالٍ] ① ရူးသွပ်သည်။ ② တုန်ခါလှုပ်ရှား သည်။

[ثَوَالٍ] ① ရူးသွပ်ခြင်း။ ② တုန်ခါလှုပ်ရှား ခြင်း။

[الثَّوَالِ] ① ရူးသွပ်သော(သူ)။ ② တုန်ခါ လှုပ်ရှားသော(သူ၊ အရာ)။ (ج) ③ [ثَوَالٍ] (ပ) ④ [ثَوَالٍ] ①

[الثَّوَالِ] အစုလိုက်၊ အပြုံလိုက် ကျရောက် သည်။ အစုလိုက်၊ အပြုံလိုက် ရောက်ရှိလာ သည်။ [الثَّوَالِ عَلَيْهِ السَّاسُ] (သူထံ လူအများ) အဘက်ဘက်မှ ရောက်ရှိလာကြသည်။

[الثَّوَالِ عَلَيْهِ الْإِفْكَارُ] အကြံညာဏ်များ ဆက် တိုက်ပေါ်ပေါက်သဖြင့် မည်သည့်အရာကို စတင်ဆောင်ရွက်ရမှန်းမသိဖြစ်သည်။

[الثَّوَالِ عَلَيْهِ الْعِبَارَةُ] ပြောရမည့်စကားများ ဆက်တိုက်ပေါ်ပေါက်သဖြင့် မည်သည့် စ

ကားကို စတင်ပြောဆိုရမှန်းမသိဖြစ်သည်။

[الثَّوَالِ] အစုလိုက်၊ အပြုံလိုက် ကျရောက် သည်။ အစုလိုက်၊ အပြုံလိုက် ရောက်ရှိလာ သည်။

[الثَّوَالِ] အသိညာဏ်ခေါင်းပါး၍ အလွန်နှေး ကွေးလေးလံသူ၊ တုန်ခါတုန်ခါဖြင့် နှေးကွေးစွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူ။

[الثَّوَالِ] ပျားအုပ်။

[الثَّوَالِ] လူစုလူဝေး။ [الثَّوَالِ مِنَ النَّاسِ] လူအုပ်ကြီး ရောက်ရှိလာသည်။

⑤ [الثَّوَالِ] ကြက်သွန်ဖြူ။

⑥ [الثَّوَالِ] မုန့်လုပ်ရန်အတွက် နယ်ပြီးသားဂျုံ၊ မုန့်ညက်အောက်၌ ဖြူးထားသော ဂျုံမှုံ၊ ဆန်မှုံစသည်။

⑦ [الثَّوَالِ] ① အတည်တကျနေထိုင်သည်။ နား ခိုနေထိုင်သည်။ ﴿وَمَا كُنْتَ تَأْوِي بِأَهْلِ مَدْيَنَ﴾ အသင်သည် မဒ်ယာန်မြို့သားများနှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့သူမဟုတ်ချေ။ ② ပျက်စီးသည်။

[الثَّوَالِ] ③ အတည်တကျနေထိုင်ခြင်း။ နား ခိုနေထိုင်ခြင်း။ ④ ပျက်စီးခြင်း။

[الثَّوَالِ] ⑤ အတည်တကျနေထိုင်စေသည်။ နေရာထိုင်ခင်းပေးသည်။ ⑥ အတည်တကျ နေထိုင်သည်။

[الثَّوَالِ] အတည်တကျနေထိုင်စေသည်။ နေရာထိုင်ခင်းပေးသည်။

[الثَّوَالِ] ⑦ တိရစ္ဆာန်များအား လေနှင့်အ အေးဒဏ်ကို အကာအကွယ်ပေးရန် ပတ်ပတ် လည်ကာရံထားသောခြံ၊ ကုလားအုပ်ခြံ၊ နား ခြံစသည်။ ⑧ လမ်းဘေး၌ ထောင်ထားသော

လမ်းညွှန်ကျောက်တုံး။ သို့မဟုတ် လမ်း
ညွှန်ကျောက်တိုင်။ ❶ အရိပ်ခိုရန်အတွက် အ
ဝတ်နှင့်သစ်ဝါးစသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော
ယာယီအရိပ်ခိုသည့်နေရာ။ ❷ ပင်လယ်ကမ်း
ခြေ၌ ဆော့ကစားရသည့် တစ်ယောက်စီးလှေ
ငယ်။

[الثَّوْبُ] တောင်ပူစာငယ်။ ကုန်းမြေမြင့်(များ
သောအားဖြင့် ယင်းတောင်ပူစာပေါ်၌ လမ်း
ညွှန်အမှတ်အသားအဖြစ် ကျောက်တုံးကို တင်
ထားသည်။) (ج) [ثَوًى]။

[الثَّوْبُ] ❶ အတည်တကျ နေထိုင်သူ။ ❷
ဧည့်သည်။ (ج) [الثَّوْبُ] (م) [أَثْوَاءُ] (ج)
[ثَوَايَا] ❸ ဧည့်သည်အတွက် အသင့်ပြင်
ဆင်ထားသောအိမ်။ (ج) [أَثْوِيَّةُ]။

[الْمَثْوَى] နေထိုင်ရာနေရာ။ အိမ်။ နေရာထိုင်
ခင်း။ နားခိုရာနေရာ။

﴿الَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِيْنَ﴾ ငြင်းပယ်သူ
တို့အဖို့ ငရဲတို၌ နေရာထိုင်ခင်းရှိသည်မဟုတ်
လော။ [أَبُو الْمَثْوَى] အိမ်ရှင်။ [أُمُّ الْمَثْوَى] အိမ်
ရှင်မ။

❶ [ثَوْبٌ] ကြည့်[و ب] [ثَبَّ]

[و ب] ကြည့်[ثَبَّ]

[و ب] ကြည့်[ثَبَّ]

❷ [الثَّيْلُ] မြေလျှောက်ပင်တစ်မျိုး။

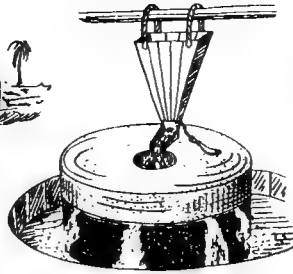
[الثَّيْلُ] မြေလျှောက်ပင်တစ်မျိုး။

❸ [الثَّيْنُ] ❶ ပုလဲငုတ်သူ၊ ပင်လယ်မှ ပုလဲကို
ထုတ်ယူသူ။ ❷ ပုလဲကို အပေါက်ဖောက်သူ။

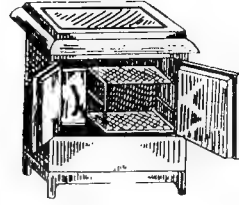
❸ ပုလဲကို အပေါက်ဖောက်သည့် ကိရိယာ။

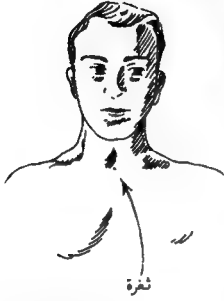
مشاب البئر

ثفال

مثلجة

ثفرة

ثفال

مثلث متساوي الساقين مثلث متساوي الاضلاع

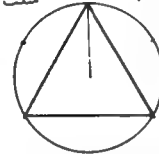
مثلث قائم الزاوية

ثغوب

مثلث منحرف

طريقة رسم مثلث متساوي الاضلاع

انفي عشري

ثغر

ثناه

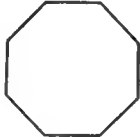
ثقاب

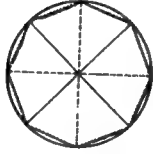
ثدام

ثقوب

ثمن

طريقة رسم ثمن

ثرياً

الثمرة واقسامها

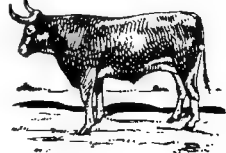
ثعلب

ثيل

ثوم

ثور

﴿ الجيم ﴾

- ❖ [ج] ပစ္စမမြောက် အရဗီဗျည်းအက္ခရာ။
(ယင်းအက္ခရာ၏ ဌာန်နှင့်ကရိုဏ်းမှာ အာ
ခေါင်မာနှင့် လျှာလယ်တို့ဖြစ်သည်။)
- ❖ [الْجَارُ وَالْجَنَّةُ] ဂဆိုလင်။ လောင်စာဆီတစ်မျိုး။
- ❖ [جَنَى] ကုလားအုတ်ကို ရေတိုက်ရန် ခေါ်
သည့်အသံ။
[جَا جَا] ကုလားအုတ်ကို ရေတိုက်ရန် ဂိုအံ
ဂျီအံ ဟုခေါ်သည်။
[تَجَا جَا] တုံ့ဆိုင်းရပ်တန့်သည်။
[الْجَوْ جَوْ] ❶ ရင်ညွန့်ရိုး။ ❷ သင်္ဘောဦးပိုင်း။
(جَا جَى)
- ❖ [جَابَ] ❶ အရောင်ဆိုးဆေးအဖြစ် အသုံး
ပြုရသောမြေမှုို့ကို ရောင်းသည်။ ❷ ဥစ္စာ
ပစ္စည်း ရှာဖွေဆည်းပူးသည်။
[جَابَ] ❶ အရောင်ဆိုးဆေးအဖြစ် အသုံး
ပြုရသောမြေမှုို့ကို ရောင်းခြင်း။ ❷ ဥစ္စာ
ပစ္စည်း ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း။
[الْجَابَ] ❶ အရောင်ဆိုးဆေးအဖြစ် အသုံး
ပြုရသောမြေမှုို့။ ❷ [جَابَةُ الْبَطْنِ] ချက်။ ❸
ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသော(အရာ)။ ❹ ခြင်္သေ့။
❺ [جُنُوبَ] (ج) [جَابَةُ] (م) တောမြည်း။
- ❖ [جَاثَ] ❶ [يَحْمِلُ] လေးလံသောဝန်ကို
သယ်ဆောင်သွားသည်။ ❷ [الرُّجُلُ] သ
တင်းများကို သယ်ယူပို့ဆောင်သည်။
[جَاثَ] ❶ (လေးလံသောဝန်ကို) သယ်
ဆောင်သွားခြင်း။ ❷ သတင်းများကို သယ်
ယူပို့ဆောင်ခြင်း။

- [جَاثُ] ❶ (လေးလံသောဝန်ကို) သယ်
ဆောင်သွားသော(သူ)။ ❷ သတင်းများကို
သယ်ယူပို့ဆောင်သော(သူ)။
- [جَثَ] ❶ လေးလံစွာ ထသည်။ မနိုင်တ
နိုင် မတ်တတ်ရပ်သည်။ ❷ ဝန်ပိသည်။
- [جَاثَ] ❶ လေးလံစွာ ထခြင်း။ မနိုင်တ
နိုင် မတ်တတ်ရပ်ခြင်း။ ❷ ဝန်ပိခြင်း။
- [جَثَ] တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသည်။ အ
ထိတ်တလန့်ဖြစ်သည်။
- [جُثُوثَ] တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားခြင်း။ အ
ထိတ်တလန့်ဖြစ်ခြင်း။
- [مَجْثُوثَ] တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသော(သူ)။
အထိတ်တလန့်ဖြစ်သော(သူ)။
- [أَجَثَ] [هُجْثَ] လေးလံစေသည်။ ဝန်
ပိစေသည်။
- [انْجَثَ] [النَّخْلَ] (စွန်ပလွင်) ပြုလဲကျသည်။
- [الْجَثَاثَ] ❶ လေးလံနွေးကွေးစွာ လမ်းလျှောက်
သူ။ ❷ အလွန်အကျွံစာရိတ္တ ယိုယွင်းပျက်
စီးသူ။
- ❖ [الْجَوْدَرُ] (ج) နွားရိုင်းပေါက်စ။
- ❖ [جَارَ] ❶ အသံကို မြှင့်တင်သည်။ အော်
သည်။ [الْبَقْرَ] (နွား) အော်သည်။ ❷ [إِلَى اللَّهِ]
(အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံ) ရိုက်ကျိုးစွာဖြင့် အကူ
အညီတောင်းခံသည်။ ❸ [النَّبْتَ] (အပင်)
ရှည်လျားသည်။
- [جَارَ جَوَارَ] ❶ အသံကို မြှင့်တင်ခြင်း။ အော်
ခြင်း။ ❷ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံ) ရိုက်ကျိုးစွာ
ဖြင့် အကူအညီတောင်းခံခြင်း။ ❸ (အပင်)
ရှည်လျားခြင်း။

[جَبْر_-] လည်ချောင်း၌ တစ်ဆို့နေသည်။

ရင်ခံသည်။ လည်ချောင်းနှင်သည်။

[جَبْرُ] လည်ချောင်း၌ တစ်ဆို့နေသည်။

ရင်ခံသည်။ လည်ချောင်းနှင်သည်။

[الْجَوَارُ] အထက်လှန်အောက်လျှော့ဖြစ်ခြင်း။ အန်၍ ဝမ်းသွားခြင်း။

[الْجَارُ] ❶ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသူ။ ❷ ထူထပ်သိပ်သည်းသော မိုးတိမ်။ ❸ ပြည့်ဖြိုးနိုးညှံသောအပင်။

[الْجَائِرُ] ❶ လည်ချောင်း၌ တစ်စုံတစ်ရာ တစ်စို့နေသူ။ ❷ လည်ချောင်း၌ ခံစားရသော ပူလောင်မှု။

❶ [جَبْر_-] [الْجَاءِ] (ရေ)လည်ချောင်း၌ တစ်ဆို့သည်။ လည်ချောင်းနှင်သည်။

[جَزْ- جَزْ] (ရေ)လည်ချောင်း၌ တစ်ဆို့ခြင်း။ လည်ချောင်းနှင်ခြင်း။

[جَبْر- جَبْر] (ရေ)လည်ချောင်း၌ တစ်ဆို့သော (သူ)။ လည်ချောင်း နှင်သော(သူ)။

[أَجَازَ] လည်ချောင်း၌ တစ်ဆို့စေသည်။ လည်ချောင်းနှင်စေသည်။

❶ [جَاش_-] [سَتَفْسُ] အလွန်ပူဆွေးသော ကရောက်သဖြင့် သတိမေ့လုမတတ်ဖြစ်သည်။ အကြောက်လွန်သဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှား၍ သတိလက်လွတ်ဖြစ်သည်။ ❷ ရောက်ရှိလာသည်။ လာရောက်ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံသည်။

[جَاش] ❶ အလွန် ပူဆွေးသောကရောက်သဖြင့် သတိမေ့လုမတတ်ဖြစ်ခြင်း။ အကြောက်လွန်သဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှား၍ သတိလက်လွတ်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ ရောက်ရှိလာခြင်း။

လာရောက်ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံခြင်း။

[هُوَ رَاطِبُ الْجَاشِ] စိတ်၊ နှလုံး။

သူဟာ ဒုက္ခအခက်အခဲတွေကို ကြုံကြုံခံရင် ဆိုင်နိုင်တဲ့သူဖြစ်တယ်။

[الْجَوْشُوشُ] ❶ ရင်ဘတ်။ ❷ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည့်ယောက်ျား။ ❸ (နေသို့မဟုတ်ည၏)အစိတ်အပိုင်း။

❶ [جَاف_-] ❶ နပမ်းသတ်၍ လှဲချသည်။ မြေကြီးပေါ်သို့ တွန်းလှဲချသည်။ ❷ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစေသည်။ ❸ [الشَّجَرَة_-] (အပင်ကို)အမြစ်ပါမကျန်အောင် နှုတ်သည်။

[جَاف] ❶ နပမ်းသတ်၍ လှဲချခြင်း။ မြေ

ကြီးပေါ်သို့ တွန်းလှဲချခြင်း။ ❷ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစေခြင်း။ ❸ (အပင်ကို)အမြစ်ပါမကျန်အောင် နှုတ်ခြင်း။

[جَيْف] ❶ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသည်။ ❷ ဆာလောင်သည်။

[جَاف- جَوَاف] ❶ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားခြင်း။ ❷ ဆာလောင်ခြင်း။

[جَاف] တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစေသည်။

[مَجَاف] ❶ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသော(သူ)။

❷ နှလုံးသားမရှိသူ။

[اجَاف] နပမ်းသတ်၍ လှဲချသည်။ မြေကြီးပေါ်သို့ တွန်းလှဲချသည်။

[انْجَاف] [الشَّجَرَة_-] (သစ်ပင်)အမြစ်ပါမကျန်အောင် ကျွတ်ထွက်သည်။

❶ [جَيْل] ခွေးအ။

[جَيْلَة] ခွေးအ။

[الْجَيْل] ထူထဲကြမ်းတမ်းသော(အရာ)။

❖ [-جأى] ❶ ကိုက်သည်။ ❷ ထိန်းသိမ်းထားသည်။ သိမ်းဆည်းချုပ်ကိုင်ထားသည်။ ❸ ဖုံးအုပ်၊ ဖုံးဖိထားသည်။ လျှို့ဝှက်ထားသည်။ ❹ [-الثوب] (အဝတ်ကို) ချုပ်၍ ပြုပြင်ဖာထားသည်။ ❺ [-السقاء] (ရေပုံး၊ ဖိနပ်ကို) သားရေစ၊ သို့မဟုတ် အဝတ်စဖြင့်ခံ၍ ဖာထားသည်။ ❻ [-الفدر] (အိုးကိုတင်ရန်) သားရေစကို ခုခံထားသည်။ ❼ [-الغَم] (သိုးကို) ထိန်းသိမ်းသည်။

[-جأى] ❶ ကိုက်ခြင်း။ ❷ ထိန်းသိမ်းထားခြင်း။ သိမ်းဆည်းချုပ်ကိုင်ထားခြင်း။ ❸ ဖုံးအုပ်၊ ဖုံးဖိထားခြင်း။ လျှို့ဝှက်ထားခြင်း။ ❹ (အဝတ်ကို) ချုပ်၍ ပြုပြင်ဖာထားခြင်း။ ❺ (ရေပုံး၊ ဖိနပ်ကို) သားရေစ၊ သို့မဟုတ် အဝတ်စဖြင့် ခံ၍ဖာထားခြင်း။ ❻ (အိုးကိုတင်ရန်) သားရေစကို ခုခံထားခြင်း။ ❼ (သိုးကို) ထိန်းသိမ်းခြင်း။

[-جئى] (မြင်း) နီညိုရောင်သန်းသည်။

[-جئى - جؤوة] (မြင်း) နီညိုရောင်သန်းခြင်း။

[-جأى] (မ) နီညိုရောင်သန်းသော (မြင်း)။ [-جأوا]

[-جأى] [-الفدر] (အိုးကို တင်ရန်) သားရေစကို ခုခံထားသည်။

[-الجأوة] (အိုးကို တင်ရန်) ပြုလုပ်ထားသော သားရေစ။ (မ) [-جئاء]

[-الجئوة] ဖာထားရန် အသုံးပြုရသော သားရေစ၊ သို့မဟုတ် အဝတ်စ။ (မ) [-جئاء]

❖ [-جأ] ❶ (ခါး) ခုတ်ချက် လွဲချော်သည်။ တလွဲတချော်ခုတ်မိသည်။ ❷

[-عن الشئ] တစ်စုံတစ်ရာကို ကြောက်ရွံ့၍ ရှောင်ပြေးပုန်းအောင်းသည်။ ❶ [-عليه] ရုတ်တရက် ထွက်ပေါ်လာသည်။ ပြုန်းစားကြီး ပေါက်ချလာသည်။ ❷ [-سب الحية] (မြွေ) လျှိုဝင်ကွယ်ပျောက်သည်။ ❸ [-الشئ] ရွံ့မုန်းသည်။ ❹ [-عنقه] (လည်ပင်းကို) ငဲ့စောင်းထားသည်။ ယိမ်းထားသည်။

[-جؤ - جؤء] ❶ (ခါး) ခုတ်ချက် လွဲချော်ခြင်း။ တလွဲခုတ်မိခြင်း။ ❷ တစ်စုံတစ်ရာကို ကြောက်ရွံ့၍ ရှောင်ပြေးပုန်းအောင်းခြင်း။ ❸ ရုတ်တရက် ထွက်ပေါ်လာခြင်း။ ပြုန်းစားကြီး ပေါက်ချလာခြင်း။ ❹ (မြွေ) လျှိုဝင်ကွယ်ပျောက်ခြင်း။ ❺ ရွံ့မုန်းခြင်း။ ❻ (လည်ပင်းကို) ငဲ့စောင်းထားခြင်း။ ယိမ်းထားခြင်း။

[-أجبا] ❶ [-الارض] (မြေ၌) အင်ဥပေါများသည်။ ❷ [-عليهم] (၎င်းတို့ကို) အပေါ်စီးမှ လှမ်းမျှော်ကြည့်သည်။ ❸ [-الزرع] စိုက်ခင်းကို သီးနှံဖြစ်ထွန်းခြင်းမရှိမီ ရောင်းချသည်။ ❹ [-الشئ] ဖုံးကွယ်လျှို့ဝှက်ထားသည်။ ထိန်ချန်ထားသည်။

[-الجبأ] တောင်ပေါ်၌ ရေတင်ကျန်နေသော တွင်းငယ်။ တောင်ပေါ်၌ ဖြစ်ပေါ်နေသော ရေကန်ငယ်။ [-جبتة] (ج)။

[-الجبتة] ❶ အင်ဥတစ်မျိုး။ ❷ ဖိနပ်ပြုလုပ်သူ ဖိနပ်သားရေကို ဖြတ်ရာ၌ အောက်ခံအဖြစ်အသုံးပြုသော သစ်သား။

[-الجباى] ရင်သား မို့မောက်သောမိန်းမ။

[-الجبا] သတ္တိကြောင်သူ၊ သူရဲဘောကြောင်သူ။

[الْجَبَاء] သတ္တိကြောင်သူ၊ သူရဲဘောကြောင်သူ။

- [جَب -] ❶ ဖြတ်တောက်သည်။ ပယ်ဖြတ်သည်။ [الْإِسْلَامُ جَبُّ مَاقِلِهِ] အစ္စလာမ်သည် သူ့အလျင် ရှိခဲ့သောအရာများကို ဖြတ်တောက်သည်။ (အစ္စလာမ်ကို လက်ခံယူကြည်ခြင်းသည် မယုံကြည်မီက ပြုမူခဲ့သမျှ အပြစ်များကို ပလပ်ပယ်ဖျက်သည်။) ❷ [النَّخْل] လွှမ်းမိုးအောင်နိုင်သည်။ ❸ (စွန်ပလွံပင်ကို)ဝတ်မှုကူးပေးသည်။

[جَب - جِبَاب] ❶ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ လွှမ်းမိုးအောင်နိုင်ခြင်း။ ❸ (စွန်ပလွံပင်ကို)ဝတ်မှုကူးပေးခြင်း။

- [جَب -] [الْبَيْعِر] (ကုလားအုပ်၏)ဘို့ ဖြတ်တောက်သည်။

[جَب] (ကုလားအုပ်၏)ဘို့ ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[أَجَب] ဘို့ ဖြတ်တောက်နေသော(ကုလားအုပ်)။ [ج] [جَب] [جَبَاء] (မ)။

တင်သား။ ရင်သား။ ပေါင်သား ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိသော မိန်းမ။

[أَجَب] [الْبَيْن] (နို့)မလှိုင်ကဲ့သို့ အဆီအနှစ်တက်သည်။

[جَاب] (တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး)ပြိုင်ဆိုင် အနိုင်ယူသည်။

- [جَاب - مُجَابَّة] (တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး)ပြိုင်ဆိုင်အနိုင်ယူခြင်း။

[جَبَب] ❶ အလျှင်အမြန် ထွက်ပြေးသည်။

- ❷ [الْقَرْس] (ခြင်း)ခြေထောက်ရှိ အဖြူကွက်ခွေးအထိရောက်သည်။

[اجْتَب] ❶ အပေါ်ရုံလက်ပွအကျီကို ဝတ်ဆင်သည်။ ❷ [الشَّيْء] ဖြတ်တောက်သည်။

[انْجَب] ပြတ်တောက်သည်။

[تَجَاب] တစ်ဦး၏နှမကို တစ်ဦးလက်ထပ်သည်။ (လူနှစ်ယောက် မိမိ၏နှမကို အခြားတစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်စေပြီး မိမိနှမနှင့် လက်ထပ်သူ၏နှမကို အပြန်အလှန် လက်ထပ်ယူသည်။ အစ်မနှမချင်း ဖလှယ်၍ လက်ထပ်သည်။)

[الْجَبَاب] အလွန်ဆိုးရွားသော မိုးခေါင်ရေရှားမှု၊ အငတ်ဘေး။

[الْجَبَاب] ❶ အလွန်ဆိုးရွားသော မိုးခေါင်ရေရှားမှု၊ အငတ်ဘေး။ ❷ အချည်းနှီး၊ အလဟဿဖြစ်သော(အရာ)။ ❸ မလှိုင်ကဲ့သို့ နီ၍ဖြစ်ပေါ်သော အဆီအနှစ်။

[الْجَب] အလွန်နက်၍ ကျယ်သောရေတွင်း။ တွင်းနက်ကြီး။

❶ [وَالْقَوْفُ غِيَابَةُ الْجَب] ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် သူကို ရေတွင်းကြီးတစ်ခု၏ အတွင်းအောက်ခြေသို့ ပစ်ချကြလေကုန်။ [ج] [جَبَّة] [أَجَاب - جَبَاب -]။

[الْجَبَائِئِ] ခူဖက်စတာန်ဒေသရှိ ဂျတ်ဗ်ဗာအမည်ရှိရွာ၌မွေးဖွား၍ ဟိဂျရီသက္ကရာဇ်(၃၀၃) ခုနှစ်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သော အဘူအလီမုဟမ္မဒ် အိမ်နအဗ်ဒိလ်ဝဟဗ်ဟားဗ်၏နောက်လိုက်များဖြစ်ကြသော ဘဆွဲရဟ်မြို့နေ မုအ်တဇိလဟ်ဂိုဏ်းတစ်ခု၏အမည်။

[الْجَبَّة] ❶ (တိုက်ပုံအကျီကဲ့သို့) အတွင်းအကျိအပေါ်၌ထပ် ချီခြုံဝတ်ရသော ရှေ့ခွဲ

လက်ပွအကျီ။ ❶ သံချပ်အကျီ။ ❷ မျက်ခုံး
ရိုး။ ❸ (အိမ်၏)အလယ်ဗဟို။ ❹ လုံသွားစိုက်
ဝင်ထားသည့်နေရာ။ ❺ ခြေသလုံးနှင့် ပေါင်
အကြားရှိအဆစ်။ (جَبَابُ - جَبَابُ)။

❶ [الْجُبُوبُ] ကြမ်းတမ်းသောမြေကြီး။
မြေကြီး။

[الْمَجْبَةُ] လမ်း၏အလယ်ဗဟို။

- ❷ [الْجَبْتُ] ❶ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်မှအပ အ
ခြားကိုးကွယ်ခံရသူ။ ရုပ်ပွားဆင်းတု။
《يُؤْمِنُونَ بِالْجَبْتِ وَالطَّاغُوتِ》၎င်းတို့သည်
ရုပ်ပွားဆင်းတုများကိုလည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာတို့
ကိုလည်းကောင်း ယုံကြည်ကြကုန်၏။ ❶
ရှေ့ဖြစ်နောက်ဖြစ်ဟောသူ။ ဗေဒင်ဆရာ။
❷ ပရောဂအတတ်ဖြင့်ပြုစားသူ။ ❸ ပဉ္စလက်
ဆရာ။ ❹ ပရောဂအတတ်။

- ❸ [جَبَب] ❶ ဝါဒီသည်။ ❷ တရားအား
ထုတ်သောအားဖြင့် ခရီးထွက်သည်။ ကျင့်
ကြံအားထုတ်မှုအလို့ငှာ ခရီးထွက်သည်။
[الْجَبَابَةُ] အသားကို ပြုတ်၍ အပိုင်းပိုင်း
ဖြတ်ကာ အခြောက်ခံထားသော ခရီးရိက္ခာ။
(جَبَابُ - جَبَابُ)။

❶ [الْجَبَابَةُ] ❶ အသားကို ပြုတ်၍ အပိုင်းပိုင်း
ဖြတ်ကာ အခြောက်ခံထားသော ခရီးရိက္ခာ။

❶ ကုလားအုပ်ကို ရေတိုက်ရန်အသုံးပြုရ
သောရေအိပ်။ မြေသည်ရန် သားရေဖြင့် ပြု
လုပ်ထားသော ပုံး။ ခွက်။ (جَبَابُ - جَبَابُ)။

[الْجَبَابَةُ] လက်နက်ခဲယမ်းသိုလှောင်ထား
ရှိသောနေရာ၊ လက်နက်တိုက်။

- ❶ [جَبَب] ❶ (သဗျစ်သီး)အလုံး

သေးပြီး သွေ့ခြောက်သည်။ ❶ ဆောင့်ဆွဲ
သည်။ ဆွဲဆန့်သည်။

[جَبَب] ❶ (သဗျစ်သီး)အလုံးသေး၍ သွေ့
ခြောက်ခြင်း။ ❶ ဆောင့်ဆွဲခြင်း။ ဆွဲဆန့်ခြင်း။
[اجْتَبَدَ] ဆွဲဆန့်သည်။ ဆွဲငင်သည်။
[انْجَبَدَ] ဆန့်ထွက်လာသည်။ ရှည်ထွက်
လာသည်။

- ❶ [جَبَر] ❶ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာသည်။
အဆင်ပြေလာသည်။ [الْعَظْمُ الْكَسِيرُ] (ကျိုး
သွားသောအရိုး)ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာ
သည်။ [الفَقِيرُ] (ဆင်းရဲသား)ပြန်၍ ချောင်
လည်လာသည်။ ❶ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာ
စေသည်။ အဆင်ပြေစေသည်။ [الْعَظْمُ الْكَسِيرُ]
ကျိုးသွားသောအရိုးကို ပြန်လည်ကောင်းမွန်
လာအောင်လုပ်သည်။ [الفَقِيرُ] ဆင်းရဲသား
ကို ပြန်၍ချောင်လည်လာစေသည်။ ချောင်
လည်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ❶
ကျောက်ပတ်တီး စည်းပေးသည်။ ❶ [مَفْقَدَةً]
ပျောက်ဆုံးသွားသောပစ္စည်းအတွက် အစား
ပြန်ပေးသည်။ ❶ [الْمَرْ] အမှုကိစ္စတစ်စုံ
တစ်ရာကို တော်တည့်မှန်ကန်အောင်ဆောင်
ရွက်စီမံပြီး မပျက်မယွင်းရလေအောင် ထိန်း
သိမ်းကာကွယ်သည်။ ❶ [فَلَا نَأْخُذُ بِالْأَمْرِ] (တစ်
ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာပြုမူဆောင်
ရွက်ရန်)အတင်းအကြပ် ခိုင်းစေသည်။

❶ [جَبَر - جُبُور] ❶ ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာခြင်း။
အဆင်ပြေခြင်း။ ❶ ပြန်လည်ကောင်းမွန်
လာစေခြင်း။ အဆင်ပြေစေခြင်း။ ❶
ကျောက်ပတ်တီးစည်းပေးခြင်း။ ❶ ပျောက်

ဆုံးသွားသောပစ္စည်းအားက အစားပြန်ပေးခြင်း။ ❶ အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို တော်တည့်မှန်ကန်အောင် ဆောင်ရွက်စီမံပြီး မပျက်မယွင်းရလေအောင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း။ ❷ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာ ပြုမူဆောင်ရွက်ရန်)အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေခြင်း။

[أَجْبَرَ] ❶ [أَعْلَى الْأَمْرِ] အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေသည်။ ❷ [أَفْلَأَ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) ဂျင်ရီယတ်ဂိုဏ်းသားဟု စွပ်စွဲသည်။

[جَبْر] [الْعَظْم] (အရိုးကို) ကောင်းလာအောင်ပြုလုပ်သည်။ ကျောက်ပတ်တီး စည်းသည်။

[اجْتَبَرَ] ❶ [الْعَظْم] (အရိုး) ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာသည်။ ❷ [الْعَظْم] (အရိုးကို) ကောင်းလာအောင်ပြုလုပ်သည်။ ကျောက်ပတ်တီးစည်းသည်။ ❸ [أَفْلَأَ] ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ပြီးနောက် ပြန်ချောင်လည်လာသည်။

[انْجَبَرَ] ❶ [الْعَظْم] (အရိုး) ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာသည်။ ❷ [الْفَقِير] ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ပြီးနောက် ပြန်ချောင်လည်လာသည်။

[تَجَبَرَ] ❶ [الْعَظْم] (အရိုး) ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာသည်။ ❷ [الْفَقِير] ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ပြီးနောက် ပြန်ချောင်လည်လာသည်။

❸ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ❹ [النَّبَات] (အပင်) ခြောက်သွေ့ပြီးနောက် ပြန်လည်စိမ်းစိုလာသည်။ ❺ [أَفْلَأَ] ဆုံးရှုံးသွားသော ပစ္စည်းကို ပြန်လည်ရရှိသည်။

❻ [أَفْلَأَ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို) ရရှိသည်။

[اسْتَجَبَرَ] ❶ [الْفَقِير] တစ်ဦးတစ်ယောက်က ကူညီပေးကမ်းသဖြင့် ချောင်လည် အဆင်ပြေသွားသည်။ ❷ [أَفْلَأَ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) ကူညီပေးမရန် ကောင်းစွာတာဝန်ယူသည်။

[التَّجَبَّرَ] မာန်မာန။ မောက်မာမှု။

[الْجَبَّارُ] ❶ အစားပြန်လည်မရရှိနိုင်သော အလဟဿပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု။ [نَهَبَ مُجَبَّارًا] သူ၏သွေးအချည်းနှီးဖြစ်သွားသည်။ (သူ အသတ်ခံရသည့်အတွက် တစ်စုံတစ်ရာအသေစား သေစေခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အသက်ဖိုးလျော်ကြေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိဖြစ်သည်။)

❷ အပြစ်ကင်းစင်သော(သူ၊ အရာ)။ ပတ်သက်မှုမရှိသော(သူ)။ [أَنَا مِنْهُ جَبَّارٌ] ငါ ဒီကိစ္စနဲ့ မပတ်သက်ဘူး။ ငါနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ ❸ အင်္ဂါနေ့။ ('ဂျာဟ်လီယတ်' အမှိုက်ခေတ်၌ အင်္ဂါနေ့ကို [جَبَّار] ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။)

[الْجَبَّارَةُ] ❶ ကျောက်ပတ်တီး စည်းပေးသောအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုမှု။ ❷ ကျောက်ပတ်တီး။ (ج)

[الْجَبَّارُ] ❶ ဂုဏ်တန်ခိုးအဝဝနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်။ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်တစ်ပါး)။ ❷ မောက်မာဆိုးသွမ်းသော(သူ)။ ❸ ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သော(သူ)။ ❹ အလွန်မြင့်မား၍ လက်လှမ်းမမီသော စွန်ပလွံပင်။ (ج) [جَبَّارَةٌ]။

[الجَبْرِ] အလွန်မောက်မာသူ။

[الجَبْر] ❶ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသူ။ ❷ အရိုးကျိုး

သောအဆစ်အပိုင်းကို ကျောက်ပတ်တီးနှင့် အတူ စည်းနှောင်ရသော သစ်သားချောင်း။

(ج) [مَذْهَبُ الْجَبْرِ] [جَبَّارٌ] လူသား၌

မည်သည့်အလုပ်ကိုမျှ မိမိ၏သဘောဆန္ဒဖြင့်

ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းမရှိ၊ လုပ်ရပ်ဟူသမျှသည်

အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏သဘောဆန္ဒတော်အ

တိုင်း ဖြစ်နေရသည်'ဟု ခံယူသောဝါဒ။

[عِلْمُ الْجَبْرِ] အက္ခရာသင်္ချာ။

[الْجَبْرِيُّ] နိုင်ငံတော်

အစိုးရက သတ်မှတ်ပေးထားသော ကုန်ဈေး

နှုန်း။

[الْجَبْرِيَّةُ] ❶ ဂျမ်ရီယတ်ဝါဒ။ (လူသားတစ်

ဦးတစ်ယောက်အဖို့ ဖြစ်ရှိသမျှသည် ရှေးဦး

မဆွကတည်းက သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်၍

လူသား၌ လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ပြုမူနိုင်

ခွင့်မရှိပဲ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ပြုမူ

လုပ်ရှားနေရသည်'ဟု ခံယူသည့်ဝါဒ။) ❷

ယင်းဝါဒကို ခံယူကြသူ ဂျမ်ရီယတ်ဝါဒသား

များ။

[الْجَبْرِيَّةُ] မောက်မာမှု၊ မာန်မာနကြီးမှု။

[الْجَبْرَوْتُ] နိုင်နင်းလွှမ်းမိုးမှု။

[الْجَبْرِ] အရိုးကျိုးသဖြင့် ကုသရန် စည်း

နှောင်ရသော ပတ်တီး။ ကျောက်ပတ်တီး။

(ج) [جَبَائِرٌ]။

❶ [جَبْرِيلَ] တမန်တော်များထံ အလွှာဟ်အ

ရှင်မြတ်ထံတော်မှ ဝဟ်ဗျာဒိတ်ကို ပို့ဆောင်

ပေးရသော ကောင်းကင်တမန်'ဂျိဘ်ရာ

အီလ်'။ [جَبْرِئِيلَ] ဟုလည်းခေါ်သည်။

❶ [جَبَّسَ] [الْعَظْمُ الْكَسِيرَ] ကျိုးနေသော

အရိုးပေါ်၌ ကျောက်ဂေါဒန်အမှုန့်ပါသည့်

ပိတ်ပါးစ(ကျောက်ပတ်တီး)ကို စည်းနှောင်

သည်။

[تَجَبَّسَ] [فِي مَشْيَيْهِ] လမ်းလျှောက်ရာ၌

ဝင့်ဝါမော်ကြွားသည်။

[أَلَا جَبَّسَ] အားအင်ချိနဲ့ပြီး သတ္တိမရှိသူ။

[الْجَبَّاسُ] ❶ မဖောက်ထုံးပြုလုပ်သူ။ ❷ မ

ဖောက်ထုံးရောင်းသူ။ ❸ အကျင့်စာရိတ္တ ဆိုး

ယုတ်သူ။

[الْجَبَّاسَةُ] မဖောက်ထုံးရှိသည့်နေရာ။

[الْجَبَّاسُ] ❶ မဖောက်ထုံး။ ❷ စိတ်ထား

ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းသူ။ ❸ ညာဏ်ထိုင်းသူ။

❹ (လမ်းလျှောက်ရာ၌)မော်ကြွားသူ။ ❺

[أَجْبَاسٌ - جُبُوسٌ] (ج) ဝက်ဝံပေါက်စ။

[الْجَبَّاسُ] စိတ်ထားယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းသူ။

❶ [جَبَلٌ] (اللهُ الْخَلْقُ) (အလွှာဟ်အရှင်

မြတ်က အဖန်ဆင်းခံများကို)ဖန်ဆင်းတော်

မူသည်။ ❷ [أَلَا عَلَى كَذَا] သဘာဝ ဖြစ်စေ

သည်။ ဗီဇဖြစ်စေသည်။ အထုံဝါသနာဖြစ်

စေသည်။ [جَبَلُ الْقُلُوبِ عَلَى حَبٍّ مِّنْ أَحْسَنِ إِلَٰهَا]

နှလုံးသားများသည် မိမိအား ကောင်းစွာ

ဆက်ဆံသူကို ချစ်ခင်တတ်သည့် သဘာဝ

ကို သတ်မှတ်ခြင်းခံရသည်။ (မိမိအားကောင်း

စွာ ဆက်ဆံသူကို ချစ်ခင်တတ်ခြင်းသည်

သဘာဝဖြစ်သည်။) ❸ [الشَّيْءُ] မြဲမြံခိုင်

မာစေသည်။ ❹ [أَلَا عَلَى الشَّيْءِ] (တစ်ဦးတစ်

ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာပြုလုပ်ရန်)အတင်း

အကြပ် စေခိုင်းသည်။

[جَبَل] ❶ (အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က အဖန်ဆင်းခံများကို)ဖန်ဆင်းတော်မူခြင်း။ ❷ သဘာဝဖြစ်စေခြင်း။ ဗီဇဖြစ်စေခြင်း။ ❸ မြို့မြို့ခိုင်မာစေခြင်း။ ❹ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာပြုလုပ်ရန်)အတင်းအကြပ် စေခိုင်းခြင်း။

[جَبَل -] ထူထဲကြမ်းတမ်းသည်။

[جَبَل] ထူထဲကြမ်းတမ်းခြင်း။

[جَبَل - جَبَل] ထူထဲကြမ်းတမ်းသော(သူ)။

[أَجَبَل] ❶ တောင်ရှိရာသို့ ချည်းကမ်းသည်။

❷ ရုတ်တရက် တောင်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

❸ မြေကြီးအတွင်းပိုင်းရှိ အလွန်မာပြင်းသော မြေနေရာသို့ရောက်သည်အထိ မြေကို တူးသည်။ ❹ [الخطيب] (တရားဟောဆရာ)ရှေ့ဆက်ဘာပြောရမုန်းမသိဖြစ်သည်။

စကားဆက်ပြောရန် အခက်တွေ့သည်။ ❺

[فَلَان]ဆင်ရဲကြပ်တည်းသည်။ လိုတမပြည့်ဖြစ်သည်။ ❻ မပေးရက် မကမ်းရက်နိုင်

အောင် တွန့်တိုသည်။ ❼ ဥစ္စာပစ္စည်း ကုန်

ခန်းသည်။ ❽ [فَلَان]တွန့်တိုသူ၊ စေးနည်း

သူအဖြစ်မြင်သည်။ ❾ အတင်းအကြပ် ခိုင်း

စေသည်။

[جَابِل] တောင်ပေါ်၌ စခန်းချသည်။

[جَبَل] အပိုင်းပိုင်း ဖြတ်တောက်သည်။

[تَجَبَل] ❶ တောင်ထဲသို့ ဝင်သည်။ ❷

[فَلَانْ مَا لَفَلَانْ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို)ကုန်အစင် သိမ်းယူသည်။

[أَجَبَل] ❶ လူမျိုးအုပ်စု။ ❷ လူစုလူဝေး။

❸ အလွန်များပြားသော(အရာ)။

[أَجَبَل] ❶ လူမျိုးအုပ်စု။ ❷ လူစုလူဝေး။

❸ အလွန်များပြားသော(အရာ)။ ❹ ခြောက်သွေ့နေသော အပင်။

[أَجَبَل] ❶ တောင်။ ❷ တောင်ကဲ့သို့ စိတ်

ဝါတ်မြို့မြို့ခိုင်မာသော(သူ)။ ❸ ခေါင်းဆောင်။

❹ အသိပညာနှင့် ပြည့်စုံသူ။ (ج) [أَجَبَل -

جَبَل - أَجَبَل]။

[أَبْنَةُ الْجَبَل] ❶ မြွေ။ ❷ ဘေးဆိုး၊ ကြမ္မာဆိုး။

❸ ပဲ့တင်သံ။ [مَا أَنتَ إِلَّا كَأَبْنَةِ الْجَبَلِ مَهْمَا يَلُفُّ تَلًّا]

မင်းဟာ ပဲ့တင်သံလိုဘဲ၊ ကြားတဲ့အတိုင်း ပြန်ပြောတယ်။ (ကြားသမျှကို အမှားအမှန် ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်စွမ်းမရှိဘဲ ပြန်ပြောလေ့ရှိသူကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသည်။)

[أَلْجَبَلَةُ] ❶ အလွန်မာပြင်းသည့် မြေလွှာ။

❷ အင်အား။ ❸ သဘာဝ။ ဗီဇ။ ❹ ချို့ယွင်း

ချက်။ ❺ မျက်နှာ။ မျက်နှာအရေပြား။

[أَلْجَبَلَةُ] ❶ အလွန်မာပြင်းသည့် မြေလွှာ။

❷ အင်အား။ ❸ သဘာဝ။ ဗီဇ။ ❹ ချို့ယွင်း

ချက်။ ❺ မျက်နှာ။ မျက်နှာအရေပြား။ ❻ လူ

အုပ်စု။ ❼ လူ့အစုအဝေး။ ❽ အသက်ဗီဇ။

[أَلْجَبَلَةُ] ❶ သဘာဝ။ ဗီဇ။ ❷ လူ့အစုအ

ဝေး။ ❸ လူအုပ်စု။

[أَلْجَبَل] လူ့အစုအဝေး။

﴿وَلَقَدْ أَصَلَّ مِنْكُمْ جِبَالًا كَآبِرًا﴾ ၎င်းပြင် အမှန်ပင် ထိုသူတို့သည် များပြားလှစွာသော လူ့အစုအဝေးကို လမ်းမှားစေခဲ့ကြပြီ။

[أَلْجَبَل] လူ့အစုအဝေး။

[أَلْجَبَلَةُ] ❶ ဗီဇ၊ သဘာဝ။ ဗီဇအကျင့်။

❶ လူ့အစုအဝေး။ လူအုပ်စု။

﴿وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّ الْأَوَّلِينَ﴾

၎င်းပြင် အသင်တို့သည် အကြင်အရှင်မြတ်ကို ကြောက်ရွံ့ကြကုန်။ ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့နှင့် အသင်တို့အလျင်ရှိခဲ့ကြသော ရှေးလူ့အစုအဝေးကို ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့သည်။

[الْجِبِلَّةُ] [الْحَرَكَةُ الْجِبِلَّةُ] ပင်ကိုယ်မိသဘာဝ၏စွမ်းအင် ဖြင့်လှုပ်ရှားမှု။

[الْحَبِيلُ] ❶ လူအုပ်စု။ ❶ ရုပ်ဆိုးသော(သူ)။

[رَجُلٌ حَبِيلٌ الْوَجْه] မျက်နှာ အလွန်အရှုပ်ဆိုးသော ယောက်ျား။ (ج) [حَبِيلٌ]။

[الْجِبِلَّةُ] ❶ လူမျိုးစု။ ❶ မိမိ၊ သဘာဝ။

[الْمَجْبَالُ] အင်္ဂါရုပ်ကြမ်းတမ်းသော(သူ)။

[أَمْرًا مَجْبَالًا] အင်္ဂါရုပ်ကြမ်းတမ်းသော(မိန်းမ)။

❶ [جَبْنٌ -] သတ္တိကြောင်သည်။ သူရဲဘောကြောင်သည်။

[جَبْنٌ] သတ္တိကြောင်ခြင်း။ သူရဲဘောကြောင်ခြင်း။

[جَبْنٌ -] သတ္တိကြောင်သည်။ သူရဲဘောကြောင်သည်။

[جَبَانٌ - جَبْنٌ - جَبَانَةٌ] သတ္တိကြောင်ခြင်း။ သူရဲဘောကြောင်ခြင်း။

[جَبِينٌ - جَبَانٌ - جَبَانَةٌ] သတ္တိကြောင်သော(သူ၊ သူမ)။ သူရဲဘောကြောင်သော(သူ၊ သူမ)။

[أَجَبْنُ] သတ္တိကြောင်သူအဖြစ် မြင်တွေ့ရသည်။ သူရဲဘောကြောင်သူဟု ထင်မြင်ယူဆသည်။

[جَبْنٌ] သတ္တိကြောင်သူဟု စွပ်စွဲသည်။ သတ္တိကြောင်စေသည်။

[أَجَبْنُ] ❶ သတ္တိကြောင်သူအဖြစ် မြင်တွေ့ရသည်။ သူရဲဘောကြောင်သူဟု ထင်မြင်ယူဆသည်။ ❶ [الَلَبْنُ] (နို့)ဒိန်ခဲ

ပြုလုပ်သည်။ [تَجَبْنُ] (နို့)ဒိန်ခဲကဲ့သို့ ဖြစ်သွားသည်။

[أَلْتَجَبْنُ] အသားမျှင်တစ်ရှူးများ ပျက်စီး၍ အဝါရောင်သို့မဟုတ် အညိုရောင်ရှိသော အသားမာကလေးများအဖြစ်ပြောင်းလဲသွားခြင်း။

[الْجَبَانُ] ❶ သတ္တိကြောင်သူ။ သူရဲဘောနည်းသူ။ ❶ [جَبَانُ الْوَجْه] ရက်ကြောက်အားနာတတ်သူ။ ❶ [جَبَانُ الْكَلْب] အလွန်ညှော့ဝတ်ကျေပွန်သူ။ (ج) [جَبَانَةٌ]။

[الْجَبَانُ] ❶ ကန္တာရ။ ❶ သင်္ချိုင်း။

[الْجَبَانَةُ] ❶ ကန္တာရ။ ❶ သင်္ချိုင်း။ (ج) [جَبَابِينُ]။

[الْجَبْنُ] ဒိန်ခဲ။

[أَجَبْنُ - أَجَبْنَةٌ] (ج) နဖူးစောင်း။

[الْمَجْبَنَةُ] သတ္တိကြောင်စေသည့်အကြောင်း။ သတ္တိကြောင်သည့် အခြေအနေ။

[الْوَلَدُ الْمَجْبَنَةُ وَمَبْخَلَةٌ] ကလေးဆိုတာ သတ္တိကြောင်ပြီး တွန့်တိုတတ်တဲ့ သဘာဝရှိတယ်။

[جَبَةٌ -] (သူ)နဖူးကို ဖိတွန်းသည်။

❶ မနှစ်မြို့ဖွယ် အမှုကိစ္စကို (သူ)ရှေ့မှာ လုပ်ပြသည်။ ❶ (သူ)လိုအပ်ချက်ကို မဖြည့်ဘဲထားသည်။ ❶ ရုတ်တရက် အသိမပေးအကြောင်းမကြားဘဲ ဆိုက်ရောက်လာသည်။

❶ [الْمَاءُ] ရေရှိရာသို့ ရေခတ်ရန် ပစ္စည်း

ကိရိယာတစ်စုံတစ်ရာမပါဘဲ ရောက်ရှိလာသည်။

① [جَبَّ] (သူ)နဖူးကို ဖိတွန်းခြင်း။ ② မနှစ်မြို့ဖွယ် အမှုကိစ္စကို (သူ)ရှေ့မှာ လုပ်ပြခြင်း။ ③ (သူ)လိုအပ်ချက်ကို မဖြည့်ဘဲ ထားခြင်း။ ④ ရုတ်တရက် အသိမပေးအကြောင်း မကြားဘဲ ဆိုက်ရောက်လာခြင်း။ ⑤ ရေရှိရာသို့ ရေခတ်ရန် ပစ္စည်းကိရိယာ တစ်စုံတစ်ရာမပါဘဲ ရောက်ရှိလာခြင်း။

[جَبَّ -] နဖူးကျယ်ပြီး လှပခန့်ငြားသည်။
[جَبَّ] နဖူးကျယ်ပြီး လှပခန့်ငြားခြင်း။
[أَجَبَّ] နဖူးကျယ်ပြီး လှပခန့်ငြားသူ။ (م)
[جَبَّ] [جَبَّ] [جَبَّ]

[جَبَّ] နဖူးကို အောက်ဆိုက်သွားအောင် သေးသိမ်နိမ့်ကျစေသည်။ ရိုက်ဖျိုးလာစေသည်။

[أَجَبَّ] [الْمَاء] (ရေကို)ခံတွင်းမတွေ့ ဖြစ်သည်။

[أَجَبَّ] ခြင်္သေ့။

[أَجَبَّ] (အရပ်တို့က မကောင်းသောအတိတ်နိမိတ်ကိုဆောင်သည်ဟု ယူဆကြသော)မိမိနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ရောက်ရှိလာသည့်ငှက် သို့မဟုတ် သားရဲတိရစ္ဆာန်။

[أَجَبَّ] သတ္တိကြောင်သူ။

① လူအုပ်စု။ ② [جَبَّ] [جَبَّ] [جَبَّ]

③ အမျိုးသားရေး အကျိုးဆောင်အဖွဲ့။ ④ [لَيْسَ فِي الْجَبْهَةِ وَالنَّحْهَ صَدَقَةٌ] မြင်းအုပ်။ ⑤ မြင်းအုပ်နှင့် ခိုင်းနွားများ၌ ဇကူးတံတာဝန်မရှိ။ ⑥ [جَبْهَةُ الْقَوْمِ] ခေါင်းဆောင်။ အကြီး

အကဲ။ ⑦ [جَبْهَةُ الْقِتَالِ] စစ်မျက်နှာ။ ⑧ [جَبْهَةُ الْأَسَدِ] ခြင်္သေ့သဏ္ဌာန် ကြယ်လေးလုံး။ (လင်ဆယ်ခုမြောက်စခန်း)။

⑨ [جَبَّ -] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို) သိမ်းစုသည်။ ⑩ [الْمَاء] (ရေကို)ကန်ထဲ၌ စုလှောင်ထားသည်။

⑪ [جَبَّ -] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)သိမ်းစုခြင်း။ ⑫ (ရေကို)ကန်ထဲ၌ စုလှောင်ထားခြင်း။

[جَبَّ -] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)သိမ်းစုသည်။ ⑬ [الْمَاء] (ရေကို)ကန်ထဲ၌ စုလှောင်ထားသည်။

⑭ [جَبَّ -] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)သိမ်းစုခြင်း။ ⑮ (ရေကို)ကန်ထဲ၌ စုလှောင်ထားခြင်း။

[أَجَبَّ] ကြည့် [أَجَبَّ]

[جَبَّ] ⑯ ဦးချလျက် မျက်နှာကို မြေသို့ မှောက်ထားသည်။ ⑰ ဦးညွတ်လျက် မိမိ၏ လက်နှစ်ဘက်ဖြင့် ဒူးကို ကိုင်ထားသည်။

[أَجَبَّ] ⑱ ရွေးကောက်သည်။ ရွေးချယ်သည်။ ရွေးချယ်မြှောက်စားသည်။

⑲ [وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ] ၎င်းပြင် ထိုနည်းတူစွာပင် အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်သည် အသင့်ကို ရွေးချယ်တော်မူမည်။ ⑳ လုပ်ကြံဖန်တီးထားသည်။

တီထွင်ကြံဆသည်။ ㉑ [وَالْوَلَا جَبَّيْتَهَا] ၎င်းတို့က 'အသင်သည် ယင်း(သက်သေလက္ခဏာ)ကို အဘယ်ကြောင့် တီထွင်၍ယူဆောင်လာခြင်းမရှိသနည်း'ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြပေသည်။

[أَجَبَّ] ㉒ အခွန်အတုတ်များကို လိုက်လံကောက်ခံရသူ။ ㉓ ကျိုင်းကောင်။ (ج)

[جَبَاةٌ]။

[جَوَابٌ] (ج)။ ရေလှောင်ကန်။ [الْجَابِيَةُ]

ရေကန်ကြီးများတမျှ ဇလုံ၊ အင်တုံများကိုလည်းကောင်း။

[الْجَبَا] ၁။ ရေကန်ထဲ၌ စုဆောင်းထားသောရေ။ ၂။ ရေကန်နှင့်ရေတွင်းဘေးရှိ

မြေကြီး။ [الْجَبَاءُ] (ج)။

၁။ [اجْتَلَّ] အမွေးထောင်သည်။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထသည်။ ၂။ [الطَّائِرُ]

(ငှက်)မိမိ၏အမွေးအတောင်များကို ထောင်စေသည်။ ၃။ [النَّبَاتُ] ဒေါသထွက်ပြီး ရန်

ပြုတိုက်ခိုက်ရန်ပြင်ဆင်သည်။ ၄။ [الشَّيْءُ] ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာသည်။

၁။ [جَثُ -] [النَّحْلُ] (ပျား)တဝိစိ အော်မြည်သည်။ ၂။ [الشَّيْءُ] ဆွဲနှုတ်သည်။ ၃။

[الْعَسَلُ] ဖြတ်တောက်သည်။ ၄။ [الشَّيْءُ] (ပျားရည်ကို)ပျားသလက်နှင့်အတူယူသည်။

၁။ [جَثُ] (ပျား)တဝိစိအော်မြည်ခြင်း။ ၂။ ဆွဲနှုတ်ခြင်း။ ၃။ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ၄။ (ပျား

ရည်ကို)ပျားသလက်နှင့်အတူယူခြင်း။ [جَثُ] ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်သည်။

[اجْتَثُ] ၁။ ပြတ်တောက်သည်။ ၂။ ကျွတ်ထွက်သည်။ ၃။ ဖြတ်တောက်သည်။ ၄။ ဆွဲ

နှုတ်သည်။ ﴿وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ

مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ﴾ ၎င်းပြင် ညစ်ညမ်းသောစကား၏ပုံပမာကား

အကြင်ညစ်ညမ်းသော သစ်ပင်တစ်ပင်ပမာ ဖြစ်၏။ ထိုသစ်ပင်သည် မြေ၏ပေါ်ယံမှ ဆွဲ

နှုတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရ၏။

[انْجَثُ] ၁။ ပြတ်တောက်သည်။ ၂။ ကျွတ်ထွက်သည်။

[الْجُثُ] ၁။ ပျားသလက်။ ၂။ ပျားဖယောင်း။ ဖယောင်း။

[الْجُثُ] အင်ဥကလေးများကဲ့သို့ မြေကြီးပေါ်၌ ပြုထွက်နေသော အရာ။

[الْجُثَّةُ] ရုပ်ခန္ဓာ။ သက်မဲ့ရုပ်ခန္ဓာ။ (ج) [جُثْ - اجْثَا]

[الْجُثِيَّةُ] ပွားယူထားသည့် စွန့်ပလွံပင်ပေါက်စ။ (ج) [جَثِيْتُ]

[الْمُجْثُ] အရဗိကဗျာစပ်နည်းတစ်မျိုး။ [الْمِجْثَا]

ပွားယူထားသည့် စွန့်ပလွံပင်ပေါက်စကို နှုတ်ရာ၌အသုံးပြုရသောကိရိယာ

(သံချောင်း)။ (ج) [مَجَاثِيْتُ] ပွားယူထားသည့် စွန့်ပလွံပင်

ပေါက်စကို နှုတ်ရာ၌အသုံးပြုရသောကိရိယာ (သံချောင်း)။ (ج) [مَجَا]

[الْمَجَا] (လျှပ်စီး)အလင်းတန်းရှည်လျားသည်။

[تَجَثَّجُ] ၁။ [الشَّعْرُ] အမွေးများသည်။ ၂။ တုန်ခါလှုပ်ရှားသည်။

[الْجُثَا] ထူထပ်သိပ်သည်းသော အမွေး၊ သို့မဟုတ်ဆံပင်။

[الْجُثَا] ၁။ ထူထပ်သိပ်သည်းသော အမွေး၊ သို့မဟုတ်ဆံပင်။ ၂။ အဝါရောင်အပွင့်

များရှိပြီး မွေးကြိုင်သောအပင်တစ်မျိုး။ [جَثَلُ] ပြန့်ကြဲလွင့်စင်စေသည်။

[جَثَلُ] ပြန့်ကြဲလွင့်စင်စေခြင်း။

[جَثْلُ -] (သစ်ပင်)ရှည်လျားထူထပ်၍ သိပ်သည်းစွာ ပေါက်ရောက်သည်။
 [جَثَالَةٌ - جُثُولَةٌ] (သစ်ပင်)ရှည်လျားထူထပ်၍ သိပ်သည်းစွာပေါက်ရောက်ခြင်း။
 [جَثِيلٌ - جَثْلٌ] ရှည်လျားထူထပ်၍ သိပ်သည်းစွာ ပေါက်ရောက်သော(သစ်ပင်)။
 [جَثَالٌ] ကြည့်[جَثْلٌ]။
 [الجَثَالَةُ] လွင့်စင်ပြန့်ကျဲနေသော သစ်ရွက်များ။
 [جَثْلٌ] (ج) ပုရွက်ဆိတ်အမဲကြီး။
 [الجَائِلِقُ] (ج) ဘရင်ဂျီခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီး။
 [جَثَالَةٌ]။
 * [جَثْمٌ -] မိမိနေရာမှ ဘယ်မှမခွါဘဲပေကပ်နေထိုင်သည်။ စွဲစွဲမြဲမြဲနေထိုင်သည်။ ❶ မြေကြီးပေါ်၌ မှောက်လျက်နေသည်။
 «فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَثْمِينَ» ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏နေအိမ်များတွင် မှောက်လျက်သား ဖြစ်ရှိသွားကြကုန်၏။ ❷ [الطَّعَامُ] (အစားအစာ)အစာအိမ်ကို လေးလံစေသည်။ ဗိုက်ပြည့်စေသည်။ ❸ [الْيَلِيلُ] (ည)သန်းခေါင်အချိန်ရောက်သည်။ ❹ [الْعَذَقُ] (စွန်ပလွံသီးအခိုင်၌)စွန်ပလွံသီးအမှည့် ဖွံ့ထွားသည်။ ❺ [الزَّرْعُ] (စိုက်ပျိုးပင်များ)မြင့်မားသည်။ ❻ [فَلَانُ التَّرَابِ] (မြေကြီးကို)သိမ်းကြိုးစုစည်းသည်။
 [جُثْمٌ] ❶ မိမိနေရာမှ ဘယ်မှမခွါဘဲ ပေကပ်နေထိုင်ခြင်း။ စွဲစွဲမြဲမြဲနေထိုင်ခြင်း။ ❷ မြေကြီးပေါ်၌ မှောက်လျက်နေခြင်း။ ❸ (အစားအစာ)အစာအိမ်ကို လေးလံစေခြင်း။ ဗိုက်

ပြည့်စေခြင်း။ ❹ (ည)သန်းခေါင်အချိန်ရောက်ခြင်း။ ❺ (စွန်ပလွံသီးအခိုင်၌)စွန်ပလွံသီးအမှည့် ဖွံ့ထွားခြင်း။ ❻ (စိုက်ပျိုးပင်များ)မြင့်မားခြင်း။ ❼ (မြေကြီးကို)သိမ်းကြိုးစုစည်းခြင်း။
 [جَاثِمٌ] ❶ မိမိနေရာမှ ဘယ်မှမခွါဘဲ ပေကပ်နေထိုင်သော(သူ)။ စွဲစွဲမြဲမြဲနေထိုင်သော(သူ)။ ❷ မြေကြီးပေါ်၌ မှောက်လျက်နေသော(သူ)။
 [جَثْمٌ - جَثْمٌ] ❶ စွန်ပလွံသီးအမှည့် ဖွံ့ထွားသော(စွန်ပလွံသီးအခိုင်)။ ❷ မြင့်မားသော(စိုက်ပျိုးပင်)။
 [جَثْمٌ] ❶ မသေမချင်း ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားသည်။ ❷ (တစ်စုံတစ်ရာကို)ပစ်မှတ်အဖြစ် ထောင်၍ပစ်ခတ်သည်။
 [الْمَجْثَمَةُ] ပစ်မှတ်အဖြစ်ထား၍ မသေမချင်း ကျောက်ခဲဖြင့် ပစ်ခတ်ခံရသောဆိတ်မ။
 «نَهَى رَسُولُ اللَّهِ عَنِ الْمَجْثَمَةِ» တမန်တော်မြတ်သည် ဆိတ်မကို ပစ်မှတ်ထား၍ ပစ်သတ်သည့်ခလေးကို တားမြစ်ပိတ်ပင်တော်မူခဲ့သည်။
 [الطَّائِرُ الْأَسَاءُ] (ငှက်အထီးက ငှက်မပေါ်သို့)မိတ်လိုက်ရန် ခုန်တက်သည်။
 [الْجَاثِمُ] အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ တစ်ကိုယ်လုံးမလှုပ် နိုင်အောင် ဖိစားထားမှု။ အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ မိစ္ဆာကောင်တက်စီးခြင်း။
 [الْجَثَامُ] အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ တစ်ကိုယ်လုံးမလှုပ်နိုင်အောင် ဖိစားထားမှု။ အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ မိစ္ဆာကောင်

တက်စီးခြင်း။

[الْجَمَّةُ] ❶ အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ တစ်ကိုယ်လုံးမလှုပ်နိုင်အောင် ဖိစားထားမှု။ အိပ်စက်နေသူ၏ရင်ပတ်ပေါ်၌ မိစ္ဆာကောင် တက်စီးခြင်း။ ❶ ပညာမဲ့လူမိုက်။

❶ လူပျင်း။

[الْجُمُ] အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ တစ်ကိုယ်လုံးမလှုပ်နိုင်အောင် ဖိစားထားမှု။ အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ မိစ္ဆာကောင် တက်စီးခြင်း။

[الْجُمَانُ] ❶ ခန္ဓာကိုယ်။ ❶ လူပုဂ္ဂိုလ်။

[الْجُمَّةُ] အင်ဥ။

[الْجُمَّةُ] ❶ အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ တစ်ကိုယ်လုံးမလှုပ်နိုင်အောင် ဖိစားထားမှု။ အိပ်စက်နေသူ၏ ရင်ပတ်ပေါ်၌ မိစ္ဆာကောင် တက်စီးခြင်း။ ❶ ပညာမဲ့လူမိုက်။

❶ လူပျင်း။

❶ [جَا -] ❶ ဒူးထောက်ထိုင်သည်။ ပုဆစ်တုပ်ထိုင်သည်။ ❶ ခြေဖျားထောက်ရပ်သည်။ ❶ စုရုံးသည်။

[جَو - جُو] ❶ ဒူးထောက်ထိုင်ခြင်း။ ပုဆစ်တုပ်ထိုင်ခြင်း။ ❶ ခြေ ဖျားထောက်ရပ်ခြင်း။ ❶ စုရုံးခြင်း။

[جَاب] ❶ ဒူးထောက်ထိုင်သော(သူ)။ ပုဆစ်တုပ်ထိုင်သော(သူ)။ ﴿وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَانِيَةً﴾ ။ ၎င်းပြင် အသင်သည် ဒူးထောက် လျက်ရှိကြသော လူအုပ်စုတိုင်းကို မြင်တွေ့ရမည်။ ❶ ခြေဖျားထောက်ရပ်သော(သူ)။ ❶ စုရုံးသော(သူ)။ [ج - ج] ။

﴿ثُمَّ لَنُخْصِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًا﴾ ထို့နောက် ငါအရှင်မြတ်သည် အမှန်ပင် ၎င်းတို့အား ဂျဟန္နမ်ငရဲ၏အနီးတွင် ဒူးထောက်ကြလျက် စုရုံးရောက်ရှိစေတော်မူမည်။

[أَجَا] ❶ ဒူးထောက်ထိုင်စေသည်။ ပုဆစ်တုပ်ထိုင်ခိုင်းသည်။ ❶ ခြေဖျားထောက်ရပ်စေသည်။ ❶ စုရုံးစေသည်။

[جَانَى] (တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်နှာချင်းဆိုင်)ဒူးထောက်ထိုင်သည်။(တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်နှာချင်းဆိုင်)ဒူးချင်းထိကပ်၍ ထိုင်သည်။

[جَا] ❶ ဒူးထောက်ထိုင်စေသည်။ ပုဆစ်တုပ်ထိုင်ခိုင်းသည်။ ❶ ခြေဖျားထောက်ရပ်စေသည်။ ❶ စုရုံးစေသည်။

[تَجَايَى] ဒူးတိုက်ဆွေးနွေးငြင်းခုံသည်။

[الْجَاءُ - الْجَاءُ] ❶ လူပုဂ္ဂိုလ်။ ❶ အစား၊ ရလာဘ်။

❶ ပမာဏ၊ ပမာဏခန့်မှန်းမှု။ [عَدَدُهُمْ جَاءُ مِائَةٍ] သူတို့ရဲ့လူဦးရေက တစ်ရာလောက်ရှိတယ်။

[الْجَنَوَةُ] ❶ (မြေ၊ ကောက်ရိုး၊ အသီးအနှံစသည်တို့၏)အစုအပုံ။ ❶ သင်္ချိုင်း။ ❶ ရုပ်ကောင်။ ❶ ရဲရဲတောက်နေသော မီးခဲ။ (ج) [جَيْ - جَيْ]

❶ [جَحَجَح] ❶ အလျင်စလို ပြုလုပ်သည်။ အမြန်ပြေးသွားသည်။ ❶ မိမိ၏ခေါင်းဆောင်ကောင်းကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ကြွားဝါသည်။ ❶ ခေါင်းဆောင်ကောင်းကို မွေးဖွားသည်။ ❶ တွန့် ဆုတ်၍ ပြန်လှည့်လာသည်။ ❶ ရပ်တန့် နောက်ဆုတ်သည်။

[الْجَحَجَا ح] ခေါင်းဆောင်ကောင်း။

[جَحَجِيح - جَحَجِيحَة] (ج)

[الْجَحْجَحُ] ခေါင်းဆောင်ကောင်း။

[جَحَاجُ] (ج)။

[الْجَحْجَحُ] သိုးထီး။ (ج)။

❖ [جَح -] ❶ တရွတ်တိုက် ဆွဲသည်။ ❷ ဖြန့်ခင်းသည်။

[جَح] ❸ တရွတ်တိုက်ဆွဲခြင်း။ ❹ ဖြန့်ခင်းခြင်း။

[أَجَح] (ကိုယ်ဝန်) နေ့စေ့လစေ့ ဖြစ်သည်။

မွေးဖွားရန် အချိန်နီးကပ်သည်။

[مَجَّح - مَجَّحَة] (ကိုယ်ဝန်) နေ့စေ့လစေ့ဖြစ်သော (မိန်းမ)။ မွေးဖွားရန်အချိန် နီးကပ်သော (မိန်းမ)။

[مَجَّح] (ج)။

[أَنَجَّح] [النَّات] (အပင်) မြေပေါ်၌လျှောက်

၍ပေါက်ပြီး ပြန့်နှံ့သည်။ (မြင်းခွါရွက်ကဲ့သို့)

[الْجَحَّة] မြေပေါ်၌လျှောက်၍ပေါက်ပြီး ပြန့်နှံ့သောအပင်။ (ج)။

❖ [جَحَد -] မငြင်းပယ်သင့်ကြောင်း သိလျက် နှင့် ငြင်းပယ်သည်။ သွေဖည်သည်။

﴿وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ﴾ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၏စိတ်နှလုံးများက ယင်းသက်သေ လက္ခဏာတော်များကို သိမြင်ယုံကြည်ကြ လျက်နှင့်ပင် ၎င်းတို့သည် ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။

[جَحَد - جُحُود] မငြင်းပယ်သင့်ကြောင်း သိလျက် နှင့် ငြင်းပယ်ခြင်း။

[جَحَد -] ❶ ဆင်းရဲသဖြင့်၊ သို့မဟုတ် စေးနည်းတွန့်တိုသဖြင့် ပေးကမ်းမှုနည်းပါးသည်။ ❷ [الْعَام] (နှစ်) မိုးခေါင်သည်။ ❸

[بِتِ الْآرْضِ] (မြေ) ခြောက်သွေ့ပြီး အပင်များ

သေကြေပျက်စီးသည်။ ❹ [بِتِ النَّبَاتِ] (သီးနှံပင်များ) ရှားပါးသည်။ ❺ [الْعَيْشِ] (ဘဝအခြေအနေ) ချွတ်ခြံကျသည်။ မွဲတေသည်။

[جَحَد] ❻ ဆင်းရဲသဖြင့်၊ သို့မဟုတ် စေးနည်းတွန့်တိုသဖြင့် ပေးကမ်းမှုနည်းပါးခြင်း။ ❼ (နှစ်) မိုးခေါင်ခြင်း။ ❽ (မြေ) ခြောက်သွေ့ပြီး

အပင်များသေကြေပျက်စီးခြင်း။ ❾ (သီးနှံပင်များ) ရှားပါးခြင်း။ ❿ (ဘဝအခြေအနေ) ချွတ်ခြံကျခြင်း။ မွဲတေခြင်း။

[أَجَد] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးသည်။ ❷ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှု နည်းပါးသည်။ ❸

[غَلَا] စေးနည်းတွန့်တိုသူအဖြစ် မြင်သည်။ [لَمْ يَكُنْ] နှင့် [مَا كَانَ] အရဗိသုဒ္ဓါအရ

စသည်တို့ဖြင့်အစပြုသော မဟုတ်ဝါကျ၌ အသုံးပြုရပြီး [= نَصَب] အခြေအနေ၌ရှိသော ပစ္စုပ္ပန်နှင့်အနာဂတ်ကာလပြကြိယာ၌ ဝင်ရောက်သောဝိဘတ် [لِ]

ယင်းဝိဘတ်ကို [لَمْ يَكُنْ] ဟုခေါ်သည်။ သာကေ -

﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ﴾ စင်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင် ၎င်းတို့နှင့်

အတူ ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး ၎င်းတို့ကို အရေးယူအပြစ်ပေးတော်မူမည် မဟုတ်ချေ။

﴿لَمْ يَكُنْ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ﴾ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ခွင့်လွှတ်တော်မူခဲ့သည်

မဟုတ်ချေ။

❖ [جَحَرَ] လူးလိမ့်သွားအောင် တွန်းထိုးလှဲချသည်။

[تَجَحَّرَ] ❶ လဲကျပြီး လူးလိမ့်သွားသည်။ ❷ [الطَّائِرِ] (ငှက်) လှုပ်ရှားပျံသန်းသွားသည်။

[جَحَادٌ] (ج) ပုသောယောက်ျား။ [الْجَحْدَرُ]

- [جَحْدَلٌ] ဆင်းရဲပြီးနောက် ပြန်လည်ချမ်းသာကြွယ်ဝလာသည်။ ① [الْمَالُ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို) စုဆောင်းသည်။ ② [الْإِنَاءُ] (ခွက်ကို) အပြည့် ဖြည့်သည်။ ③ [فَلَانًا] တွန်းထိုးလှဲချသည်။ ④ မလှုပ်နိုင်အောင် ချုပ်ကိုင်ချည်နှောင်သည်။ ⑤ [الدَّابَّةُ] (တိရစ္ဆာန်ကို) အခကြေးငွေဖြင့် ငှားရမ်းသည်။

[الْجَحْدَلُ] အင်္ဂါအချိုးအစား ပြည့်စုံ၍ ဝဖိုးသောကလေး။

[الْجَحْدُلُ] အင်္ဂါအချိုးအစား ပြည့်စုံ၍ ဝဖိုးသောကလေး။

- [جَحْرٌ] (ဖွတ်) တွင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်သည်။ ① နောက်ကျကျန်ရစ်သည်။ လွန်မြောက်ကျန်ရစ်သည်။ ② [الْعَامُ] (နှစ်) မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်သည်။ ③ [الصَّبُّ] (ဖွတ်ကို) တွင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်စေသည်။ ④ [تَعَيْنُهُ] မျက်တွင်းဟောက်ပက်ဖြစ်သည်။ မျက်တွင်းကျသည်။
- [جَحْرٌ] (ဖွတ်) တွင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း။ ① နောက်ကျကျန်ရစ်ခြင်း။ လွန်မြောက်ကျန်ရစ်ခြင်း။ ② (နှစ်) မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်ခြင်း။ ③ (ဖွတ်ကို) တွင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်စေခြင်း။ ④ မျက်တွင်းဟောက်ပက်ဖြစ်ခြင်း။ မျက်တွင်းကျခြင်း။
- [أَجَحَرَ] (ဖွတ်ကို) တွင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်စေသည်။ ① [إِلَيْهِ] ဘေးကြပ်နံကြပ်ဖြစ်စေသည်။ အကြပ်အတည်း ဆိုက်ရောက်စေသည်။ ② [الْعَامُ] (နှစ်) မိုး

ခေါင်ရေရှားဖြစ်သည်။ ③ [الْقَوْمُ] (လူအများ) အငတ်ဘေးနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။

[اجْتَحَرَ] [جَحْرًا] တွင်းအဖြစ် အသုံးပြုသည်။ တွင်းပြုလုပ်သည်။

[انْجَحَرَ] တွင်းထဲသို့ ဝင်သည်။

[تَجَحَّرَ] တွင်းထဲသို့ ဝင်သည်။

[الْجَحْرُ] (မြွေ ကြွက်၊ စသည်တို့ဝင်ရောက်နေထိုင်သော) တွင်း။ (ج) [أَجَحَارٌ] (جَحْرَةٌ - أَجَحَارٌ) အလွန်မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်သော နှစ်။

[الْجَحْرَةُ] ပုန်းခိုသည့်နေရာ။ (ج) [الْمَجَاهِرُ] တစ်ကိုယ်တည်းနေသည်။ သားရေ ကွာကျစေသည်။

● [جَحْشٌ] (ج) [عَنْهُ] ဖယ်ခွါ၍ တစ်ကိုယ်တည်းနေသည်။ သားရေ ကွာကျစေသည်။

● [جَحْشٌ] (ج) [عَنْهُ] ဖယ်ခွါ၍ တစ်ကိုယ်တည်းနေခြင်း။ ① သားရေကို ပွန်းပဲ့စေခြင်း။ သားရေ ကွာကျစေခြင်း။

[جَاحَشَ] (ج) [عَنْ نَفْسِهِ] မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်တိုက်ခိုက်သည်။ ① [الْقَوْمُ] ဝင်ရောက်ရောနှောသည်။ ② [الْأَمْرُ] (အရေးကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို) ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သည်။

ကြုံနေကျဖြစ်သည်။ [جَاحَشَ] (ج) [جَاحَشٌ] မြည်းပေါက်စ။ ① [الْجَحْشَةُ] မြည်းပေါက်စ (အမ)။ ② ချည်ငင်ရန် လက်၌ရပ်ပတ်ခွေထားသော သားမွေး။ ချည်ခင်။ (ج) [جَاحَشٌ] မျက်ဆန်ပြူးထွက်သည်။ မျက်ဆန် ထင်ရှားဆူထွက်သည်။

● [جَحْظٌ] (ج) [عَيْنُهُ] မျက်ဆန်ပြူးထွက်သည်။ မျက်ဆန် ထင်ရှားဆူထွက်သည်။

❶ [الْيَه الْعَل] (တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်နေသည်ကို)မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်သောအကြည့်ဖြင့် ကြည့်သည်။ မပြုလုပ်ရန် မျက်ရိပ်ပြသည်။ ချို့ယွင်းချက်ကို မြင်သာအောင် မျက်ရိပ်မျက်ကဲဖြင့် ပြသည်။

❷ [جَحَظ] မျက်ဆန်ပြူးထွက်ခြင်း။ မျက်ဆန် ထင်ရှားဆူထွက်ခြင်း။ ❶ (တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်နေသည်ကို)မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်သောအကြည့်ဖြင့် ကြည့်ခြင်း။ မပြုလုပ်ရန် မျက်ရိပ်ပြခြင်း။ ချို့ယွင်းချက်ကို မြင်သာအောင် မျက်ရိပ်မျက်ကဲဖြင့် ပြသည်။

❸ [جَا حَظ] မျက်ဆန်ပြူးထွက်သော(သူ)။ မျက်ဆန် ထင်ရှားဆူထွက်သော(သူ)။ ❶ (တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်နေသည်ကို)မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်သောအကြည့်ဖြင့် ကြည့်သော(သူ)။ မပြုလုပ်ရန် မျက်ရိပ်ပြသော(သူ)။ ချို့ယွင်းချက်ကို မြင်သာအောင် မျက်ရိပ်မျက်ကဲဖြင့် ပြသသော(သူ)။ (م) [جَا حَظًا] မျက်ဆန်ပြူးထွက်ခြင်း။ (ج) [جَحَظ]။

[جَحَظ] စူးစူးဝါးဝါးကြည့်သည်။ စိုက်ကြည့်သည်။

[تَجَا حَظًا] 'ဂျာဟိဇ်' ၏စကားကို သံယောင်လိုက်၍ ပြောသည်။ ('ဂျာဟိဇ်' ဟူသည် အမ်ရုဗ်နဘဟိရ်ကို ခေါ်သည်။ သူသည် ဟိဂျရီသက္ကရာဇ်(၂၅၅)ခုနှစ်ခန့်က ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။)

[الْجَا حَظًا] မျက်ဆန်။

[الْجَا حَظِيَّة] မုဆိုးတစ်လတ်ရိုက်သားများအနက် ဂျာဟိဇ်၏နောက်လိုက်အုပ်စုတစ်စု။

❹ [الْجَحَاظ] ❶ မျက်လုံးပြူးထွက်ခြင်း။ ❶ မျက်တွင်း။ ❷ ပြူးထွက်သောမျက်ဆန်။

❺ [جَحَفَ] (သူ့ဘက်)ပါသည်။ ယိမ်းသည်။ တွယ်တာသည်။ ❶ [الشَّيْء] အခွံခွါသည်။ ❷ ယူသည်။ ❸ [لَهُمُ الطَّعَام] (အစားအစာကို ၎င်းတို့အတွက်) ခူးခပ်ပေးသည်။ ❹ [الْكُرَّة مِنْ وَجْهِ الْأَرْض] (ပိုလိုကစားသမားများ)ဘောလုံးကို ရိုက်တုတ်ဖြင့် ရိုက်သည်။ ❺ [الشَّيْء بِرَجْلِهِ] ခြေထောက်ဖြင့် အဝေးကိုရောက်အောင် ကန်သည်။

❻ [جَحَفَ] (သူ့ဘက်)ပါခြင်း။ ယိမ်းခြင်း။ တွယ်တာခြင်း။ ❶ အခွံခွါခြင်း။ ❷ ယူခြင်း။ ❸ (အစားအစာကို ၎င်းတို့အတွက်)ခူးခပ်ပေးခြင်း။ ❹ (ပိုလိုကစားသမားများ)ဘောလုံးကို ရိုက်တုတ်ဖြင့် ရိုက်ခြင်း။ ❺ ခြေထောက်ဖြင့် အဝေးကိုရောက်အောင် ကန်ခြင်း။

[جَحَفَ] (အစားအစားသဖြင့်) ဝမ်းသွားသည်။ [جَا حَفَ] ❶ [الشَّيْء] တစ်ခုမကျန်ယူသည်။

❶ ရောနှောဆက်ဆံသည်။ ❷ အနားတိုးကပ်သည်။ ချည်းကပ်သည်။ ❸ [عَنْهُ] ကာကွယ်သည်။

[أَجَحَفَ] ❶ [بِهِ] ယူဆောင် ရုတ်သိမ်းသည်။ ❶ အလွန်ဒုက္ခပေးသည်။ ❷ မနိုင်ဝန်ကို ထမ်းစေသည်။

[اجْتَحَفَ] ❶ [مَاء الْبَر] (ရေတွင်းရေကို) ခတ်ယူသည်။ ❶ [الْكُرَّة مِنْ وَجْهِ الْأَرْض] (ဘောလုံးကို မြေပြင်မှ)ရိုက်တုတ်ဖြင့် ရိုက်သည်။ ❷ [الشَّيْء] အလျင်အမြန် သုတ်ယူ

သည်။ အမြန်ဆွဲငင်ယူသည်။

[تَجَاحَفُوا] (ဘောလုံးကို)အလှအယက် ရိုက်တုတ်ဖြင့် ရိုက်ကြသည်။ [تَجَاحَفُوا فِي الْقِتَالِ] ၁။ ဓားများဖြင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အလှအယက် တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ကြသည်။

[الْجَحَافُ] (အစားမှားသဖြင့်)ဝမ်းသွားခြင်း။ [الْجَحْفَةُ] ၁။ ထောပတ်အပိုင်းအစ။ ၂။ ဝမ်း

မိုက်နာရောဂါ။ ၃။ ရေကန်ဘေးပတ်ပတ်လည်၌ ကျန်နေသောရေ။ (ج) [جَحَافٌ]

[الْجَحْفَةُ] ၁။ လက်ခုပ်အပြည့်အစားအစာ။ ၂။ မက္ကာဟ်မြို့နှင့် မဒီနဟ်မြို့ကြားရှိ နေရာတစ်ခု။ ၃။ ရေကန်ဘေးပတ်ပတ်လည်၌ ကျန်နေသောရေ။ (ج) [جَحْفٌ]

• [جَحْفَلٌ] တွန်းထိုးပစ်ချသည်။ ကိုင်ပေါက်သည်။

[تَجَحَفَلُ] စုရုံးသည်။ စုဝေးသည်။

[الْجَحْفَلُ] အလွန်များပြားလှသော စစ်တပ်။ (ج) [جَحَافِلٌ]

[الْجَحْفَلَةُ] (ခွဲရိုသောသတ္တဝါတို့၏) နှုတ်ခမ်း။ (ج) [جَحَافِلٌ]

• [جَحَلٌ] တွန်းထိုးလှဲချသည်။

[جَحَلٌ] တွန်းထိုးလှဲချခြင်း။

[جَحَلٌ] အသေအခြာတွန်းထိုး လှဲချသည်။ ပြန်မထနိုင်အောင် အပြီးလှဲချသည်။

[الْجَحَالُ] သေစေနိုင်သော ပြင်းထန်သည့် အဆိပ်။

[الْجَحْلُ] ၁။ ကြီးမားသည့်အပိုင်း။ ၂။ ပုတ်သင်ညို။ ၃။ ပျားဘုရင်မ။ (ج) [جَحْلَانٌ]

[جَحُولٌ]

• [جَحَمَ] ၁။ [النَّارُ] (မီး)မွေးသည်။ မီးကို တောက်စေသည်။ ၂။ [الرَّجُلُ عَيْنَيْهِ] (မျက်စိကို)မျက်တောင်မခတ်ဘဲ ဖွင့်ထားသည်။ [جَحَمَ] ၃။ (မီး)မွေးခြင်း။ မီးကို တောက်စေခြင်း။ ၄။ (မျက်စိကို)မျက်တောင်မခတ်ဘဲ ဖွင့်ထားခြင်း။

[جَحَمَ] ၅။ [النَّارُ] (မီး)အလျှံတည်းတည်း တောက်လောင်သည်။ မီးတောက် မီးလျှံ ကြီးမားသည်။ ၆။ [بَتِ الْعَيْنَانِ] (မျက်စိနှစ်လုံး)ရဲရဲတောက်နီမြန်း၍ ပြူးကျယ်သည်။

[جَحَمَ - جَحَمَ] ၇။ (မီး)အလျှံတည်းတည်း တောက်လောင်ခြင်း။ မီးတောက် မီးလျှံကြီးမားခြင်း။ ၈။ (မျက်စိနှစ်လုံး)ရဲရဲတောက်နီမြန်း၍ ပြူးကျယ်ခြင်း။

[أَجَحَمَ] ၉။ အလျှံတည်းတည်း တောက်လောင်သော(မီး)။ ကြီးမားသော(မီးတောက်မီးလျှံ)။

၁။ ရဲရဲတောက်နီမြန်း၍ ပြူးကျယ်သော(မျက်စိနှစ်လုံး)။ (م) [جَحَمَاءُ] ၂။

[أَجَحَمَ] ၃။ တွန့်ဆုတ်ရပ်တန့်သည်။ ရပ်နားသည်။ ၄။ ပျက်စီးစေလုနီးပါးဖြစ်သည်။

[جَحَمَ] [بَعِيْنِهِ] စူးစူးရှရှ ကြည့်သည်။ စိုက်ကြည့်သည်။

[تَجَاحَمَ] ၅။ ကျဉ်းမြောင်းကြပ်တည်းလာသည်။ ၆။ လောဘ၊ သို့မဟုတ် စေးနည်းတွန့်

တို့မှုကြောင့် ရင်ပူသည်။ စိတ်ပူသည်။ [تَجَحَّمَ] ၇။ ကျဉ်းမြောင်းကြပ်တည်းလာသည်။ ၈။ လောဘ၊ သို့မဟုတ် စေးနည်း

တွန့်တိုမှုကြောင့် ရင်ပူသည်။ စိတ်ပူသည်။
 [الْجَاحِمُ] ❶ ရဲရဲတောက်မီးခဲ။ ❷ အလွန်ပူ
 လောင်သည့်နေရာ။ [جَاحِمُ الْحَرِّ] တိုက်ပွဲ
 ၏ပဟိုအချက်အခြာနေရာ။
 [الْجَحَامُ] ❶ မျက်စိနာ။ ❷ ခွေး၏ဦးခေါင်း၌
 ဖြစ်သော အနာရောဂါ။
 [الْجَحْمَةُ] အလျှံတညီးညီး တောက်လောင်
 သောမီး။
 [الْجَحْمَةُ] အလျှံတညီးညီး တောက်လောင်
 သောမီး။ (ج) [جَحْمٌ]။
 [الْجَحِيمُ] ❶ အလျှံတညီးညီး တောက်လောင်
 သောမီး။ ﴿قَالُوا ابْنُوا بُيُوتًا فَأَلْقَوْهُ فِي الْجَحِيمِ﴾
 ၎င်းတို့က ဤသို့ပြောဆိုခဲ့ကြ၏။ “အသင်တို့
 သည် ထိုသူအဖို့ အဆောက်အအုံတစ်ခုကို
 တည်ဆောက်ကြပြီးလျှင် ၎င်းအား အလျှံတညီး
 ညီး တောက်လောင်သောမီးအတွင်းသို့ ပစ်ချ
 ကြလေကုန်။” ❷ ဂျဟန္နမ်ခရဲ။
 ❶ [الْجَحْمُ ش] ❶ အလွန်အကြည့်ရဆိုးသော မိန်း
 မ။ ❷ အဖွားအို။ ❸ အသက်ကြီးသော(ကု
 လားအုတ်)။ (ج) [جَحَامِرُ]။
 ❶ [جَحْنُ -] ဆင်းရဲသောကြောင့် လည်းကောင်း၊
 စေးနည်းတွန့်တိုသောကြောင့်လည်းကောင်း
 မိမိ၏မိသားစုကို မဝရေစာကြွေးသည်။ စား
 ဝတ်နေရေး အကြပ်အတည်းဆိုက်စေသည်။
 [جَحْنُ] ဆင်းရဲသောကြောင့် လည်းကောင်း၊
 စေးနည်းတွန့်တိုသောကြောင့်လည်းကောင်း
 မိမိ၏မိသားစုကို မဝရေစာကြွေးခြင်း။ စား
 ဝတ်နေရေး အကြပ်အတည်းဆိုက်စေခြင်း။
 [جَحْنُ -] အဟာရချို့တဲ့သဖြင့် ပိန်လိုသည်။

ကြီးထွားမှု နှေးကွေးသည်။
 [جَحْنُ - جَحْنَةُ] အဟာရချို့တဲ့သဖြင့် ပိန်လို ခြင်း။
 ကြီးထွားမှု နှေးကွေးခြင်း။
 [جَحْنُ] အဟာရချို့တဲ့သဖြင့် ပိန်လိုသော
 (သူ)။ ကြီးထွားမှု နှေးကွေးသော(သူ)။
 [أَجَحْنُ] ဆင်းရဲသောကြောင့် လည်းကောင်း၊
 စေးနည်းတွန့်တိုသောကြောင့်လည်းကောင်း
 မိမိ၏မိသားစုကို မဝရေစာကြွေးသည်။ စား
 ဝတ်နေရေး အကြပ်အတည်းဆိုက်စေသည်။
 [الْجَحْنُ] ရေငတ်နေသော ပိန်လိုနေသည့်
 အပင်။
 ❶ [جَحَا -] ❶ [بِالْمَكَانِ] နေထိုင်သည်။ ❷
 [الشَّيْءِ] အရင်းအမြစ်ပါမကျန်အောင် ဆွဲ
 နှုတ်သည်။
 [جَحْوُ] ❶ နေထိုင်ခြင်း။ ❷ အရင်းအမြစ်
 ပါမကျန်အောင် ဆွဲနှုတ်ခြင်း။
 [إِجْتَحَى] [الشَّيْءِ] အရင်းအမြစ်ပါမကျန်
 အောင် ဆွဲနှုတ်သည်။
 [جَحَا] အရပ်ဟာသပုံပြင်များ၌ ဖေါပြ
 လေ့ရှိသော ဇာတ်ကောင်။ သူ၏အမည်အ
 ပြည့်အစုံမှာ အဘုလ်ဂွတ်ဆွန်နီ ဒုဂျိုင်နပ်န
 စာမိတ် ဖြစ်သည်။
 ❶ [جَحْ -] ❶ [بِرْ جِلِه] (ခြေထောက်ဖြင့်)
 မြေကြီးကို ခတ်သည်။ ဖုံထစေသည်။ (လမ်း
 လျှောက်ရာ၌ ခြေထောက်ကို မြေကြီးနှင့်
 ပွတ်တိုက်၍ လျှောက်သဖြင့် ဖုံထစေသည်။
 ❷ [فِي صَلَاتِهِ] (ဆွလာတ်ဝတ်ပြုရာ၌)မိမိ
 ၏ဗိုက်ကို မြှင့်တင်ထားပြီး လက်ရုံးကို ဖွင့်
 ထားလျက် ဦးချသည်။

[جَحْ] (ခြေထောက်ဖြင့်)မြေကြီးကို ခတ်ခြင်း။ ဖုံထစေခြင်း။(လမ်းလျှောက်ရာ၌ ခြေထောက်ကို မြေကြီးနှင့် ပွတ်တိုက်၍ လျှောက်သဖြင့် ဖုံထစေခြင်း။) ❶ (ဆွလာတ် ဝတ်ပြုရာ၌)မိမိ၏ဗိုက်ကို မြှင့်တင်ထားပြီး လက်ရုံးကို ဖွင့်ထားလျက် ဦးချခြင်း။

❶ [جَحَا] (ခြေထောက်ဖြင့်) မြေကြီးကို ခတ်သည်။ ဖုံထစေသည်။(လမ်း လျှောက်ရာ၌ ခြေထောက်ကို မြေကြီးနှင့်ပွတ် တိုက်၍လျှောက်သဖြင့် ဖုံထစေသည်။) ❶ [الْكُوزُ] (သောက်ရေခွက်ကို)မှောက်ချ သည်။ မှောက်သွန်သည်။

[جَنُو] (ခြေထောက်ဖြင့်)မြေကြီးကို ခတ်ခြင်း။ ဖုံထစေခြင်း။(လမ်းလျှောက်ရာ၌ ခြေထောက်ကို မြေကြီးနှင့် ပွတ်တိုက်၍ လျှောက်သဖြင့် ဖုံထစေခြင်း။) ❶ (သောက် ရေခွက်ကို)မှောက်ချခြင်း။ မှောက်သွန်ခြင်း။ [جَحَى] (အဖိုးအိုခါး)ကုန်းသည်။ ခါးကိုင်သည်။ ❶ [الْحُجُودُ] (ဦးချရာ၌) လက်ရုံးကို ဖွင့်ထားထားသည်။ လက်မောင်း ကို ချဲ့ထားထားသည်။ ❶ [الْمِجْمَرُ] (အမွေးအကြိုင်ကို မီးရှို့ရသော မီးခဲထည့် ထားသည့်ခွက်၌)အမွေးအကြိုင်ကို မီးရှို့ ဟားသည်။ ❶ ဖြောင့်မတ်မှုနှင့် တရားမျှတ မှုမှ သွေဖည်တိမ်းပါးသည်။ အကတိလိုက် စားသည်။ မျက်နှာလိုက်၍လုပ်ကိုင်ဆုံးဖြတ် သည်။ ❶ [الْلِيلُ] (ည)ကုန်ဆုံးထွက်ခွါသွား သည်။ ❶ [الْكُوزُ] (သောက်ရေခွက်)တိမ်း စောင်းသည်။ မှောက်လုမတတ်ဖြစ်သည်။

[الْكُوزُ] (သောက်ရေခွက်) တိမ်းစောင်းသည်။ တိမ်းမှောက်သည်။ ❶ [الْمِجْمَرُ] (မီးခဲထည့်ထားသည့်ခွက် ၌)အမွေးအကြိုင်ကို မီးရှို့ထားသည်။

❶ [جَدَبَ] ရေမရသဖြင့် ခြောက်သွေ့ သည်။ ❶ [الشَّىءُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ပြစ် တင်ပြောဆိုသည်။ ရှုတ်ချသည်။ မကောင်း သောအရာအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ [جَدَبَ لَنَا عَمْرُ السَّمْرِ بَعْدَ عَتَمَةٍ] သာဝကကြီး အုမရ်သည် ညဦးနောက်ပိုင်းအချိန်များ၌ အုပ်စုဖွဲ့၍ ထွေရာလေးပါးပြောဆိုခြင်းကို ပြစ် တင်ရှုတ်ချခဲ့သည်။

[جَدَبَ] ရေမရသဖြင့် ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ❶ ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်း။ ရှုတ်ချခြင်း။ မ ကောင်းသောအရာ အဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်း။ [جَدَبَ] ရေမရသဖြင့် ခြောက်သွေ့သည်။ [جَدَبَ] ရေမရသဖြင့် ခြောက်သွေ့ခြင်း။ [جَدَبَ] ရေမရသဖြင့် ခြောက်သွေ့သည်။ [جَدَبَ] ရေမရသဖြင့် ခြောက်သွေ့ခြင်း။

[جَدَبَ - جَدْبَةٌ - جَدُوبٌ] (မ) (နေရာ)။ [جَدَبَ] ခြောက်သွေ့သွားသည်။ [جَدَبَ] (နှစ်)ရာသီဥတုခြောက်သွေ့ သည်။ [الْقَوْمُ] ခြောက်သွေ့သောနှစ်ကို တွေ့ကြုံကြရသည်။ ❶ [الْأَرْضُ] ခြောက် သွေ့သောမြေအဖြစ် မြင်တွေ့ရသည်။ ❶ [فَلَانًا] မိမိထံ၌ လာရောက်တည်း ခိုသူအား တစ်စုံတစ်ရာ ကျွေးမွေးညှော်ခံခြင်းမပြုဘဲ ပစ် ထားသည်။

[جَادَبَ] (မိုးခေါင်ရေရှားသောနှစ်ကို ကြိုသဖြင့် ကုလားအုတ်များ) မြက်ဆွေး၊ မြက်ခြောက်များကိုသာလျှင် စားကြရသည်။

[تَجَدَّبَ] လေးလံသည်ဟု မှတ်ယူသည်။

[الْأَجْدَبُ] ရေမရသဖြင့် ခြောက်သွေ့သော (နေရာ) [جَدَبٌ - أَجَادِبُ] (ج)

(ج) [الْمَجْدَابُ] ခြောက်သွေ့သော(မြေ) [مَجَادِبُ]

❖ [اجْتَدَتْ] သင်္ချိုင်းအဖြစ် မှတ်ယူပြုလုပ်သည်။

[أَجْدَاثُ] (ج) သင်္ချိုင်း [الْجَدَثُ]

﴿وَنُفِّخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ﴾

ထို့ပြင် တံပိုးခရာမှုတ်သောအခါ ရုတ်တရက် ၎င်းတို့သည် သင်္ချိုင်းများမှထွက်၍ မိမိတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်ထံသို့ လျှင်မြန်စွာလာရောက်ကြပေမည်။

❖ [الْجَدَجْدُ] မာပြင်း၍ ပြန့်ပြူးညီညာသော မြေ။

[الْجَدَجْدُ] ❶ ပုရစ်။ ❷ မျက်စိ၌ထွက်သော အဖု။ မျက်စိစွန်ဖု။ (ج) [جَدَجْدُ]

❖ [جَدَحَ -] (الْأَسْوَيْقُ) (ဂျုံပွဲညှက်ကို)ရေ၌ ထည့်၍ မွှေတုတ်ဖြင့် မွှေသည်။ မွှေနှောက်သည်။ သမအောင် ရောမွှေသည်။

[جَدَحَ] (ဂျုံပွဲညှက်ကို)ရေ၌ထည့်၍ မွှေတုတ်ဖြင့် မွှေခြင်း။ မွှေနှောက်ခြင်း။ သမအောင် ရောမွှေခြင်း။

[أَجَدَحَ] (الْأَسْوَيْقُ) (ဂျုံပွဲညှက်ကို)ရေ၌

ထည့်၍ မွှေတုတ်ဖြင့် မွှေသည်။ မွှေနှောက်သည်။ သမအောင် ရောမွှေသည်။

[جَدَحَ] (الْأَسْوَيْقُ) (ဂျုံပွဲညှက်ကို)ရေ၌ ထည့်၍ မွှေတုတ်ဖြင့် မွှေသည်။ မွှေနှောက်သည်။ သမအောင် ရောမွှေသည်။

[أَجَدَحَ] (الْأَسْوَيْقُ) (ဂျုံပွဲညှက်ကို)ရေ၌ ထည့်၍ မွှေတုတ်ဖြင့် မွှေသည်။ မွှေနှောက်သည်။ သမအောင် ရောမွှေသည်။

[الْمَجْدَحُ] မွှေသည့်တုတ်။(အဖျား၌ ကြက်ခြေခတ်သဏ္ဌာန် တုတ်နှစ်ချောင်းကို ညှပ်ထားပြီး အရည်များကို မွှေနှောက်ရာ၌ သုံးသောတုတ်တံ) (ج) [مَجَادِيحُ]

❖ [جَدَّ -] ကြိုးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❶ ဝေဝါ၊ ဝေပုံ၊ အကျိုးအမြတ်ခံစားရရှိသည်။

❷ လေးနက်တည်ကြည်မှုရှိသည်။

❸ ကြိုးစားအားထုတ်သည်။ [فِي الْأَمْرِ]

[الشَّيْءُ] အသစ်ဖြစ်သည်။

[جَدَّ] ကြိုးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်း။

﴿وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدْرُ رَبِّكَ﴾ ထို့ပြင် မုချကောန် ကျွန်ုပ်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အရှင်မြတ်၏ဂုဏ်ကျက်သရေသည် မြင့်မြတ်လှပေသည်။ ❶ ဝေဝါ၊ ဝေပုံ၊ အကျိုးအမြတ်ခံစားရရှိခြင်း။

[جَدَّ] လေးနက်တည် ကြည်မှုရှိခြင်း။

❷ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း။

[جَدَّةً] အသစ်ဖြစ်ခြင်း။

[جَدَّ -] ဖြတ်တောက်သည်။ [النَّخْلُ] စွန်ပလွံသီးကို ခူးဖြတ်သည်။

[جَدَّ - جَدَادُ] ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[مَجْدُودٌ - جَدِيدٌ] ဖြတ်တောက်ထားသော(အရာ)။

[جَدٌ -] ရရှိသည်။ [جِدَّتْ بِالْخَيْرِ] ကျွန်တော် ချမ်းသာသူကို ခံစားရရှိသည်။ ❶

[الْتَدَى] (နို့အုံ) ခြောက်ကပ်ကပ် ဖြစ်သည်။ နို့ရည် ခန်းခြောက်သည်။

[جُدٌّ] ရရှိခြင်း။ ခံစားရရှိခြင်း။

[جَدٌّ] (နို့အုံ) ခြောက်ကပ်ကပ် ဖြစ်ခြင်း။ နို့ရည် ခန်းခြောက်ခြင်း။

[أَجَدٌ] ခြောက်ကပ်ကပ် ဖြစ်သော(နို့အုံ)။ နို့ရည် ခန်းခြောက်သော(ဆိတ်မ၊ နွားမစသည်)။ (م) [جَدَّاءٌ] (ح) [جُدٌّ]။

[جُد] ဝေစု၊ ဝေပုံရရှိသည်။ အကျိုးအမြတ်ခံစားရရှိသည်။

[أَجَدٌ] ❶ [فَلَانٌ] အလေးအနက်ထား၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သူ ဖြစ်သွားသည်။ ❶ ပြန်ပြူးညီညာသောလမ်းကို လျှောက်သည်။

❷ [فِي الْأَمْرِ] အလေးအနက်ထား၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သည်။ ❸ [الطَّرِيقُ] (လမ်း) ပြန်ပြူးညီညာသည်။ ❹ [النَّحْلُ] (စွန်ပလွံပင်) အသီးကို ခူးဖြတ်ရန် အချိန်တန်သည်။

❺ [الشَّيْءُ] အသစ်ပြုလုပ်သည်။ အသစ်လဲလှယ်သည်။ [ثَوْبًا] အဝတ်အသစ်လဲလှယ်ဝတ်ဆင်သည်။ ❻ [السَّيْرُ] အလျှင်အမြန်လျှောက်သည်။ အမြန်သွားသည်။ ❼ [أَمْرًا بِكَذَا] တိကျခိုင်မာအောင်လုပ်သည်။

[جَادٌ] [دَفَى الْأَمْرَ] (တစ်စုံတစ်ရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍) အငြင်းအခုံပြုလုပ်သည်။

[جَدَّ] ❶ အသစ်လုပ်သည်။ ❷ [ثَوْبًا] အဝတ်အသစ်ကို ဝတ်ဆင်သည်။

[تَجَدَّدَ] ❶ အသစ်ဖြစ်သွားသည်။ ❶

[الضَّرْعُ] (နို့အုံ) နို့ရည် ခန်းခြောက်သည်။

[اسْتَجَدَّ] ❶ အသစ်ဖြစ်သွားသည်။ ❶ အသစ်ဖြစ်စေသည်။

[الْأَجْدُ] ❶ မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်သော (နှစ်)။

❷ [الْأَجْدَانُ] နေ့နှင့်ည။

[الْجَادَةُ] ❶ (လမ်းခွဲများ လာရောက်တွေ့ဆုံသော) လမ်းမကြီး။ ❷ လမ်း၏အလယ်ဗဟို။ (ج) [جَوَادٌ]။

[الْجَدَادُ] (စွန်ပလွံပင်) အသီးကို ခူးဖြတ်ရန် တန်သောအချိန်။

[الْجَدَادَةُ] ခူးဖြတ်ထားသော(အသီး)။

[الْجَدُّ] ❶ ဖခင်၏အဖေ၊ မိခင်၏အဖေ။

❷ [جُدُودٌ - جُدُودٌ] (ح) [جَدَّةٌ] (م) (အဖိုး)။ [أَجْدَادٌ] ❶ စားနပ်ရိက္ခာ။ ❷ ရာထူး၊ အဆင့်အတန်း၊ ဂုဏ်ရှိသော အခြေအနေ။ ❸

[أَجْدَادٌ - جُدُودٌ] (ج) မြစ်ကမ်းနဖူး။ ❹ [جُدُودٌ] (ج) ဝေစု၊ ဝေပုံ။ (ح) [جُدُودٌ]။

[جَدُّ الْحِنْطَةِ] ဂျုံပင်တစ်မျိုး။

[الْجَدُّ] ❶ မြေမျက်နှာပြင်။ ❷ မြစ်ကမ်း။

[جَدًّا] အလွန်အလွန်၊ အင်မတန်။

[هُوَ ظَالِمٌ جَدًّا] သူဟာ အင်မတန် မတရားပြုမှုသူဖြစ်တယ်။

[الْجَدُّ] ❶ ဘေးဘက်။ ❷ မြစ်ကမ်း။ (ح) [أَجْدَادٌ] ❶ ကြီးမားသော ဝေစုဝေပုံကို ရရှိသူ။ (ج) [جُدُونُ]။

[الْجَدُّ] ညီညာပြန်ပြူးသောမြေပြင်။

[الْجَدَّاءُ] ❶ နားရွက်ဖြတ်ထားသော(ကုလားအုတ်၊ ဆိတ်စသည်)။ ❷ နို့အုံသေးငယ်သော

(မိန်းမ)။ ❶ မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်သော(နှစ်)။

❷ ခြောက်သွေ့သော(မြေပြန့်လွင်ပြင်)။

[اَلْجَدَّادُ] ရှုတ်ထွေးရစ်ပတ်နေသော ကြီးအထုံး။ ရှုတ်ထွေးရစ်ပတ်နေသော သစ်ကိုင်း။

[اَلْجَدَّةُ] ❶ မြစ်ကမ်း။ ❷ အရောင်ကွက်နေသောနေရာ၊ အစိတ်အပိုင်း။

[جَدَّةُ الْحِمَارِ] မြည်း၏ကျောပြင်၌ ကွက်နေသောအရောင်။ ❸ [جَدُّ] ❶ မြေကြော၊ သတ္တုကြော။

﴿وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا﴾ ထိုနည်းတူစွာ တောင်များ၌လည်း မြေကြောများရှိကြပေရာ အချို့မှာ အဖြူများဖြစ်၍ အချို့မှာ အနီများဖြစ်ကြသည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ အရောင်များမှာ အထူးထူးအပြားပြား ဖြစ်လျက်ရှိကြပေသည်။

[اَلْجَدَّةُ] ❶ မြေမျက်နှာပြင်။ ❷ ခွေး၏လည်ပင်း၌ ချိတ်ဆွဲရသော ခေါင်းလောင်း။ လည်ပတ်ကြိုး။ ❸ [جَدُّ] ❶

[جَدَّةُ] ❶ မြေမျက်နှာပြင်။ ❷ [جَدَّةُ] ❶ မြေမျက်နှာပြင်။ ❷ [جَدَّةُ] ❶

[اَلْجَدِيدَانِ] နေ့နှင့်ည။

[جَدِيدَانَا السَّرَجُ] ကုန်းနှီးအောက်၌ ခုခံ၍ခင်းထားသော သားမွေးသို့မဟုတ် သားရေအခင်း။

[اَلْجَدِيدُ] လူတို့က တရားတော်ကို လွဲမှားစွာ ပြုမူကျင့်ကြံနေကြသောခေတ်ကာလ၌ စစ်မှန်သောတရားတော်ကို ဖော်ထုတ်၍ လူတို့အား တရားအမှန်ဟောပြောဆုံးမသူ။

[اَلْمَجْدُ] ချည်အမျိုးမျိုးဖြင့် ယက်လုပ်ထား

သော(အဝတ်အထည်)။

❶ [جَدْرٌ] ❶ (ခန္ဓာကိုယ်၌)ကျောက်ပေါက်သည်။ ကျောက်ရောဂါဖြစ်သည်။ ❷

[اَلشَّرَّاءُ] ❶ အညောင့်ထွက်သည်။ ❷

ပတ်လည်၌ ကာရံသည်။ တံတိုင်းပမာ အကာအကွယ် ပေးထားသည်။ ❸ [اَلرَّجُلُ] ❶ နံရံ

နောက်၌ ပုန်းကွယ်သည်။ ❷ [اَلْحِمَارُ] (မြည်း၏လည်ပင်း)ဖေါရောင်သည်။

[جَدْرٌ] ❶ (ခန္ဓာကိုယ်၌)ကျောက်ပေါက်ခြင်း။ ကျောက်ရောဂါဖြစ်ခြင်း။ ❷ အ

ညောင့်ထွက်ခြင်း။ ❸ (မြည်း၏လည်ပင်း)ဖေါရောင်ခြင်း။ ❹ နံရံအနောက်၌ ပုန်းကွယ်

ခြင်း။ ❺ ပတ်ပတ်လည် ကာရံခြင်း။ တံတိုင်းပမာ အကာအကွယ်ပေးထားခြင်း။

[جَدْرٌ] ❶ ကျောက်ပေါက်သည်။ ကျောက်ရောဂါဖြစ်သည်။ ❷ [اَلظَّهْرُ] ကျော၌ အ

ဖုထွက်သည်။ ကျောပြင်၌ အနာဖုပေါက်ပြီးဖူးရောင်သည်။ ❸ [اَلْيَدُ] (လက်၌)

အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့် အရည်ကြည်ဖုပေါက်သည်။ ❹ [اَلْكِرْمُ] သဗျစ်သီး အစေ့

ပေါ်ပြီး အရည်ထွက်လှမတတ် ဖြစ်သည်။ [جَدْرٌ] ❶ ကျောက်ပေါက်ခြင်း။ ကျောက်

ရောဂါဖြစ်ခြင်း။ ❷ (ကျော၌)အဖုထွက်ခြင်း။ (ကျောပြင်၌)အနာဖု ပေါက်ပြီး ဖူးရောင်ခြင်း။

❸ (လက်၌)အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့် အရည်ကြည်ဖုပေါက်ခြင်း။ ❹ (ဓပုစ်သီး)အစေ့

ပေါ်ပြီး အရည်ထွက်လှမတတ် ဖြစ်ခြင်း။ [جَدْرٌ] ❶ [اَلْكَدَّاءُ] လျော်ကန်သင့်

မြတ်သည်။ ထိုက်တန်သည်။ အံဝင်ခွင်ကျ

[الْتَبْتُ] ❶ လိုက်ဘက်သည်။
 အညောင့်ထွက်သည်။
 [جَدَارَةٌ] ❷ လျော်ကန်သင့်မြတ်ခြင်း။ ထိုက်
 တန်ခြင်း။ အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်ခြင်း။ လိုက်ဘက်
 ခြင်း။ ❸ အညောင့်ထွက်ခြင်း။
 [جَدِيرٌ] လျော်ကန်သင့်မြတ်သော(သူ၊ အ
 ရာ)။ ထိုက်တန်သော(သူ၊ အရာ)။ အံဝင်ခွင်
 ကျဖြစ်သော(သူ၊ အရာ)။ လိုက်ဘက်သော
 (သူ၊ အရာ)။ [جَدَرَاءُ] (ج)။
 [جَدِرٌ] ကျောက်ပေါက်သည်။ ကျောက်
 ရောဂါဖြစ်သည်။
 [مَجْدُورٌ] ကျောက်ပေါက်သော(သူ)။ ကျောက်
 ရောဂါဖြစ်သော(သူ)။
 [أَجْدَرُ] ❶ [الْتَبْتُ] (အပင်)အညောင့်
 ထွက်သည်။ ❷ [الشَّجَرُ] (အပင်)အသီးအ
 ကင်း သီးသည်။
 [جَدْرٌ] ❶ [الْتَبْتُ] (အပင်)အညောင့်
 ထွက်သည်။ ❷ [الشَّجَرُ] (အပင်)အသီး
 အကင်းသီးသည်။ ❸ [الْكَرْمُ] (သဗျစ်သီး)
 အစေ့ပေါ်ပြီး အရည်ထွက်လုမတတ်ဖြစ်
 သည်။ ❹ [الْبَنَاءُ] (အဆောက်အအုံကို)
 အခိုင်အမာ တည်ဆောက်သည်။
 [جَدِرٌ] ကျောက်ပေါက်သည်။ ကျောက်
 ရောဂါဖြစ်သည်။
 [مَجْدَرٌ] ကျောက်ရောဂါဖြစ်သော(သူ)။
 [اجْتَدَرَ] [الجِدَارُ] (နံရံ၊ တံတိုင်းကို)
 တည်ဆောက်သည်။
 [الجِدَارُ] နံရံ၊ တံတိုင်း။ (ج)။
 ﴿أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدْرٍ﴾ တံတိုင်းများ၏နောက်

ကွယ်မှသော်လည်းကောင်း။
 [السَّاقِطُ الْجِدَارِيُّ] [الْجِدَارِيُّ] သားအိမ်၏
 အတွင်းပိုင်းအလွှာရှိ အကြီးဆုံးအပိုင်း။
 [الجُدْرَانُ] (ج)။ နံရံ၊ တံတိုင်း။
 ❶ နံရံအောက်ခြေ။ တံတိုင်း၏အခြေ၊ အရင်း။
 (ج)။
 [الْجُدْرُ] ❷ လည်ပင်းရောင်သည့်ရောဂါ။
 ❸ (သဘာဝအလျောက်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်ရာ
 ကြောင့်ဖြစ်စေ)ကိုယ်၌ဖြစ်သောအဖု။ (ج)
 [أَجْدَرُ]။
 [الْجَدْرَةُ] ❶ ဝတ်ဆံဖို။ ❷ သိုးခြံ။ (ج)
 [جَدْرٌ]။
 [الْجَدْرِيُّ] ကျောက်ရောဂါ။
 [الْجَدِيرُ] ပတ်ပတ်လည် ကာရံထားသော
 နေရာ။
 [الْجَدِيرَةُ] ❶ ကျောက်ဖြင့် ပတ်ပတ်လည်
 ကာရံထားသောခြံ။ ❷ သဘာဝ။
 [الْمَجْدَارُ] စိုက်ခင်းများ၌ လူသဏ္ဌာန်ပြုလုပ်
 ထားသော အရပ်။ စာခြောက်ရပ်။
 [الْمَجْدَرَةُ] ❶ ကျောက်ရောဂါ အဖြစ်များ
 သောနေရာ။ ❷ သင့်လျော်သော၊ အံဝင်ခွင်
 ကျဖြစ်သော(အရာ)။ [الْمَجْدَرَةُ لِذَلِكَ]။
 ဒီကိစ္စဟာ အဲဒါနဲ့ သင့်တော်တယ်။
 [الْمَجْدُورُ] ထိုက်သင့်သော(သူ)။
 [إِنَّهُ لَمَجْدُورٌ أَنْ يَفْعَلَ كَذَا] သူဒီလို လုပ်သင့်
 တယ်။
 ❶ [جَدَسُ -] (الْأَثَرُ) (ခြေရာ၊ အမှတ်အ
 သား)ပျောက်သည်။ ❷ [الشَّيْءُ] (တစ်စုံ
 တစ်ရာ)ခြောက်သွေ့၍ မာပြင်းသည်။ ❸

[بِتِ الْأَرْضِ] မြေလွတ်မြေရိုင်းဖြစ်သည်။
 [جُدُوسٌ] ❶ (ခြေရာ၊ အမှတ်အသား)ပျောက်
 ခြင်း။ ❷ ခြောက်သွေ့၍မာပြင်းခြင်း။ ❸ မြေ
 လွတ်မြေရိုင်းဖြစ်ခြင်း။
 [جَادِسٌ] ❶ ပျောက်သွားသော(ခြေရာ၊ အ
 မှတ်အသား)။ ❷ ခြောက်သွေ့၍ မာပြင်း
 သော(အရာ)။ ❸ အဆောက်အဦး ဆောက်
 လုပ်ထားခြင်း။ စိုက်ပျိုးထားခြင်းမရှိသော(မြေ
 လွတ်မြေရိုင်း)။ (ج) [جَوَادِسٌ]။

- ❶ [جَدَعٌ] ❶ နှာခေါင်းကို ဖြတ်သည်။ ကိုယ်
 လက်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို ဖြတ်
 တောက်သည်။ ❷ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထား
 သည်။ အကျဉ်းချထားသည်။ ❸ [عَالٌ]
 (မိမိ၏ မိသားစုကို ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်း
 စွာထားသည်။ ❹ [الصَّبِي] (ကလေးငယ်
 ကို)အဟာရချို့တဲ့စေသည်။
 [جَدَعٌ] ❶ နှာခေါင်းကို ဖြတ်ခြင်း။ ကိုယ်
 လက်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို ဖြတ်
 တောက်ခြင်း။ ❷ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားခြင်း။
 အကျဉ်းချထားခြင်း။ ❸ (မိမိ၏ မိသားစုကို
 ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းစွာထားခြင်း။ ❹ (က
 လေးငယ်ကို)အဟာရချို့တဲ့စေခြင်း။
 [جَدَعَالٌ] သူ့နှာခေါင်းပြတ်ပါစေ(ကျိန်ဆဲ
 သည့်စကား)။
 [جَدَعٌ] ❶ နှာခေါင်း ပြတ်သည်။ ကိုယ်
 လက်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခု ပြတ်သည်။
 ❷ [الصَّبِي] (ကလေးငယ်)အဟာရ ချို့တဲ့
 သည်။ ❸ [الفَصِيلُ] (နို့ဖြတ်ကာစ ကု
 လားအုတ်ငယ်၊ သို့မဟုတ် နွားငယ်)အဟာ

ရချို့တဲ့သည်။ အရွယ်မရောက်မီ ခိုင်းစေ
 ခြင်းခံရသဖြင့် ဒဏ်ပိပြီး ပိန်လိုချိနဲ့သည်။
 [جَدَعٌ] ❶ နှာခေါင်း ပြတ်ခြင်း။ ကိုယ်
 လက်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခု ပြတ်ခြင်း။
 ❷ (ကလေးငယ်)အဟာရချို့တဲ့ခြင်း။ ❸ (နို့
 ဖြတ်ကာစကုလားအုတ်ငယ်၊ သို့မဟုတ် နွား
 ငယ်)အဟာရ ချို့တဲ့ခြင်း။ အရွယ်မရောက်မီ
 ခိုင်းစေခြင်းခံရသဖြင့် ဒဏ်ပိပြီး ပိန်လိုချိနဲ့
 ခြင်း။
 [جَدَعٌ] နှာခေါင်းပြတ်နေသော(သူ)။ ကိုယ်
 လက်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခု ပြတ်နေ
 သော(သူ)။ (ج) [جَدَعَاءٌ] (پ)။
 [جَدَعٌ] ❶ အဟာရချို့တဲ့သော(ကလေး
 ငယ်)။ ❷ အဟာရ ချို့တဲ့သော၊ အရွယ်မ
 ရောက်မီ ခိုင်းစေခြင်းခံရသဖြင့် ဒဏ်ပိပြီး
 ပိန်လိုချိနဲ့သော(နို့ဖြတ်ကာစကုလားအုတ်
 ငယ်၊ သို့မဟုတ် နွားငယ်)။
 [جَدَعٌ] အဟာရချို့တဲ့စေသည်။
 [جَدَعٌ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မကြားဝံ့နာသာ
 ဆဲဆိုရန်တွေ့သည်။
 [جَدَعٌ] ❶ နှာခေါင်းကို ဖြတ်သည်။ ကိုယ်
 လက်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို ဖြတ်
 တောက်သည်။ ❷ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထား
 သည်။ အကျဉ်းချထားသည်။ ❸ [عَالٌ]
 (မိမိ၏ မိသားစုကို)ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်း
 စွာထားသည်။ ❹ [الصَّبِي] (ကလေးငယ်
 ကို)အဟာရချို့တဲ့စေသည်။ ❺ [لَا يَلَا] (တစ်
 ဦးတစ်ယောက်ကို) 'မင်းနှာခေါင်းပြတ်ပါစေ'
 ဟု ပြောဆိုကျိန်ဆဲသည်။ ❻ [لَا يَلَا]

(အပင်ကို)ထိပ်ဖျားနှင့် အကိုင်းအလက်များကို ခုတ်သည်။

[تَجَادَع] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မကြားဝံ့မနာသာ ဆဲဆိုရန်တွေ့သည်။ ငြင်းခုံရန်ဖြစ်သည်။

[الْجَدَا] သန်မာထွေးကြိုင်းမှုမရှိသောမြက်။ [الْجَدْعَة] ❶ ဖြတ်တောက်ထားသည့်နေရာ။

❶ ဖြတ်တောက်ထားပြီး ကျန်ရှိသောအစိတ်အပိုင်း။

❷ [جَدَفَ -] [الطَّائِرُ] (ငှက်)တောင်ပံခတ်၍ ပျံသန်းသွားသည်။ တောင်ပံကို နောက်သို့ ပစ်၍ ပျံသည်။ ❶ လမ်းလျှောက်ရာ၌ လက်ကို ရှေ့နောက်လှုပ်ရမ်းသည်။ ❷ [المرعة] (မိန်းမ)လမ်းလျှောက်ရာ၌ ခြေလှမ်းစိတ်စိတ်လှမ်းသည်။ အရှက်အကြောက်ကြီးသောပုံစံဖြင့်လျှောက်သည်။ ❸ [الحاوي] (ကုလား)အုတ်မောင်းသူ ကုလားအုတ်သီချင်းကို) အသံနေ အသံထား၊ အဖြတ်အတောက်မှန်မှန်ဖြင့် သီဆိုသည်။ ❹ [السَّامَاءُ بِاللَّحْجِ] မိုးသီးများကို အရှိန်ပြင်းစွာရွာချသည်။ ❺ [المَلَأُحُ السَّفِينَةُ] လှေကို လှော်တက်ဖြင့် လှော်ခတ်သည်။ ❻ [الشَّيْءَ] ဖြတ်တောက်သည်။

[جَدَفَ - جَدَوْف] ❶ တောင်ပံခတ်၍ ပျံသန်းသွားခြင်း။ တောင်ပံကို နောက်သို့ပစ်၍ ပျံခြင်း။ ❶ လမ်းလျှောက်ရာ၌ လက်ကိုရှေ့နောက်လှုပ်ရမ်းခြင်း။ ❷ လမ်းလျှောက်ရာ၌ ခြေလှမ်းစိတ်စိတ်လှမ်းခြင်း။ အရှက်အကြောက်ကြီးသောပုံစံဖြင့် လျှောက်ခြင်း။ ❸ (ကုလား)အုတ်မောင်းသူ ကုလားအုတ်သီချင်းကို)အ

သံနေအသံထား၊ အဖြတ်အတောက် မှန်မှန်ဖြင့် သီဆိုခြင်း။ ❶ မိုးသီးများကို အရှိန်ပြင်းစွာရွာချခြင်း။ ❷ လှေကို လှော်တက်ဖြင့် လှော်ခတ်ခြင်း။ ❸ ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[جُدِفَ] [يُدْ -] (လက်)ပြတ်သည်။

[مَجْدَوْف] ပြတ်တောက်သော(အရာ)။

[هُوَ مَجْدَوْفٌ عَلَيْهِ الْعَيْشُ] သူဟာ အလွန်ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းတဲ့ ဘဝနဲ့နေရတယ်။

[أَجَدَفَ] အသံပြုဟစ်အော်သည်။ ဆူညံပူညံလုပ်သည်။

[جَدَفَ] [بِالنِّعْمَةِ] ကျေးဇူးကန်းသည်။

ကျေးဇူးပြုမှုကို ပုန်ကန်ငြင်းပယ်သည်။

❶ [لَا تَجْدُوْا بِنِعْمَةِ اللَّهِ] အသင်တို့သည် အလွတ်အရှင်မြတ်၏ ချီးမြှင့်ထားမှုများအပေါ် ကျေးဇူးမကန်းကြနှင့်။

[الْأَجْدَفُ] အရပ်ပုသူး။

[الْجَادَوْفُ] ❶ ခန္ဓာ(စိုက်ခင်းထဲသို့ ရေသွင်းရာ၌ အသုံးပြုရသော ကိရိယာ)။

[الْجَدَفُ] ❶ မဖုံးထားသော သောက်ဖွယ်

အရည်။ ❷ အရည်မှ ဖယ်ထုတ်ပစ်ရသော

အမြှုတ်သို့မဟုတ် အမှိုက်။ ❸ သချိုင်း။ (ج)

[اجْدَافُ]။

[الْجَدْفَةُ] ❶ အော်ဟစ်ဆူညံမှု။ အော်ဟစ်

ဆူညံသံ။ ❷ ပြေးလွှားသံ။ ❸ သချိုင်း။

[الْمَجْدَافُ] ❶ တောင်ပံ။ ❷ လှော်တက်။ (ح)

[مَجَادِيْفٌ]။

❶ [الْعِلَامُ] ❶ [جدَل -] (ကလေးငယ်)အား အင်ပြည့်ဖြိုးလာပြီး မိမိ၏မိခင်နောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်သည်။

❶ [الْحُبُّ فِي السُّنْبُلِ] (စပါးနှံ၊ ဂျုံနှံစသည်) အစေ့ထွက်ပေါ်သည်။ အစေ့သန်မာသည်။

❷ [الشَّيْءُ] မာပြင်း၊ မာကြောသည်။

❸ [جَدُولٌ] (ကလေးငယ်)အားအင်ပြည့် ဖြိုးလာပြီး မိမိ၏မိခင်နောက် တကောက် ကောက်လိုက်ခြင်း။

❹ (စပါးနှံ၊ ဂျုံနှံစသည်) အစေ့ထွက်ပေါ်ခြင်း။ အစေ့သန်မာခြင်း။

❺ [جَادِلٌ] အားအင်ပြည့်ဖြိုးလာပြီး မိမိ၏မိခင်နောက် တကောက်ကောက်လိုက်သော (ကလေးငယ်)။

[جَدَلٌ - جَدَلٌ] မာပြင်း၊ မာကြောသော(အရာ)။

❶ [جَدَلٌ] (ကြိုးကို)အိုင်အမာ ကျစ်သည်။

❷ [الرُّجُلُ] တွန်းထိုးလှဲချသည်။

❸ [جَدَلٌ] (ကြိုးကို)အိုင်အမာ ကျစ်ခြင်း။

❹ တွန်းထိုး လှဲချခြင်း။

❺ [مَجْدُولٌ] အိုင်အမာကျစ်ထားသော(ကြိုး)။

❻ [جَدَلٌ] အပြင်းအထန် ငြင်းခုံသည်။

❼ [الشَّيْءُ] ကျစ်လျစ်ခိုင်မာသည်။

❽ [جَدَلٌ] အပြင်းအထန် ငြင်းခုံခြင်း။

❾ ကျစ်လျစ်ခိုင်မာခြင်း။

❿ [أَجْدَلٌ] အပြင်းအထန် ငြင်းခုံသော (သူ)။

⓫ ကျစ်လျစ်ခိုင်မာသော(သူ၊ အရာ)။

[سَاعِدٌ أَجْدَلٌ] ကျစ်လျစ်ခိုင်မာသော လက်မောင်း။

[جَدَلٌ] (ج) [جَدَلَاءٌ] ကျစ်လျစ်ခိုင်မာသော ခြေသလုံး။

[جَدَلٌ] (ج) [جَدَلَاءٌ] (သမင်မ)မိမိကလေး

နှင့်အတူ သွားလာသည်။

[جَادِلٌ] အတိုက်အခံလုပ်သည်။ အခြေအတင်ပြောဆိုသည်။ ဆွေးနွေးငြင်းခုံသည်။

[وَجَادِلْهُمْ بِالتِّيْهِ أَحْسَنُ] ၎င်းပြင် အသင်သည် ၎င်းတို့အား အကောင်းဆုံးပုံစံဖြင့် အတိုက်အခံပြုလုပ်ပါလေ။

[جَادِلٌ] အတိုက်အခံလုပ်ခြင်း။ ဝင်ရောက် ငြင်းခုံခြင်း။ ဆွေးနွေးငြင်းခုံခြင်း။

[جَدَلٌ] တွန်းထိုး လှဲချသည်။ ကျဆုံးစေသည်။

[اجْتَدَلٌ] (ကလေးငယ်)အားအင် ပြည့်ဖြိုးလာပြီး မိမိ၏မိခင်နှင့်အတူ လမ်း လျှောက်သည်။

[اجْتَدَلٌ] လဲကျသည်။ ကျဆုံးသည်။

[تَجَادَلٌ] ငြင်းခုံသည်။

[تَجَدَلٌ] လဲကျသည်။ ကျဆုံးသည်။

[أَجَادِلٌ] (ج) သိမ်းငှက်။

[أَلْجَدْلِيُّ] သိမ်းငှက်။

[الْجَدْلُ] အစိမ်းရောင်ဖြစ်လာပြီး လုံးဝိုင်း လာသောစွန်ပလွံသီး။

[الْجَدْلَةُ] မြေကြီး။ သဲမြေ။

[الْجَدْلُ] အစိမ်းရောင်ဖြစ်လာပြီး လုံးဝိုင်း လာသောစွန်ပလွံသီးကို ရောင်းသူ။

[الْجَدْلُ] (အတွေးအခေါ်ပညာရှင်များ တီထွင် ကြံဆထားသည့်)ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် အထောက်အထားများတင်ပြ၍ ငြင်းခုံဆွေးနွေးရသော နည်းလမ်းပုံစံတစ်ခု။ (ယင်းငြင်းခုံမှုပုံစံကို မွတ်စ်လင်မိတို့၏ မန်တိုက် ယုတ္တိဗေဒဝေါဟာရအားဖြင့် ထင်ရှား၍လက်ခံနိုင်သောအ

ချက်များဖြင့် တည်ဆောက်ထားသော နှိုင်းယှဉ်
ဖော်ပြချက် [فَيَسْأَلُ الْمُتَلَقِّينَ الْمُشْهُورَ آتِ وَالْمُسْتَسْمَاتِ]
ဟုခေါ်သည်။)

[الْجَدَلُ] ❶ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း။ ❷ အစိတ်
အပိုင်းတစ်ခုအပြည့် ဖြစ်သောအရိုး။ (ခြေ၊
လက်စသည်တို့၏) အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုလုံး၏
အရိုး။ (ج) [الْجَدْوَلُ - جَدْوَلُ]

[الْجَدَلُ] ❶ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း။ ❷ အစိတ်
အပိုင်းတစ်ခုအပြည့် ဖြစ်သောအရိုး။ (ခြေ၊
လက်စသည်တို့၏) အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုလုံး၏
အရိုး။)

[الْجَدَلُ] ကျည်ပွေ့။

[الْجَدْلِيُّ] ❶ (အတွေးအခေါ်ပညာရှင်များ
တို့ထွင်ကြံဆထားသည့်) ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် အ
ထောက်အထားများတင်ပြ၍ ငြင်းခုံဆွေးနွေး
ရသော နည်းလမ်းပုံစံတစ်ခုနှင့်ဆိုင်သော။
❷ ယင်းပုံစံဖြင့် ငြင်းခုံဆွေးနွေးသူ။ ❸ ခိုင်ငံ။
အပျံ့သင်စခို။

[الْجَدْوَلُ] ကြည့် [جدول]

[الْجَدِيلُ] ❶ သားရေ၊ သို့မဟုတ် အမွှေးဖြင့်
ကျစ်ထားသော အထိန်းကြိုး၊ လည်ကွင်း
ကြိုး၊ ဇက်ကြိုးစသည်။ ❷ စလွယ်။ (ج) [الْجَدْلُ]

[الْجَدِيلَةُ] ❶ ဝါးဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခို
လှောင်အိမ်။ ❷ မျိုးနွယ် အုပ်စု။ ❸ ဘက်၊
ရှုထောင့်၊ ထောင့်။ ❹ အခြေအနေ။ ❺
နည်းစနစ်၊ ပုံစံ။

[الْمَجْدَالُ] စကားအနိုင်လုခြင်း။ စကားစစ်
ထိုးခြင်း။ (အမှန်တရား ပေါ်လွင်ထင်ရှားရန်

မဟုတ်ဘဲ စကားအရ အနိုင်ရရှိအတွက်သာ
ငြင်းခုံခြင်း။) (ج) [الْمَجَادِلُ]

❶ [الْمَجْدَامُ] အုန်းလက်၊ စွန်ပလွံအလက်စ
သည်တို့၏အရင်း။

[الْمَجْدَامَةُ] ချွေလှေရာ၌ အကုန်အစင် မကြွေ
ဘဲ အနံ့၌ အသီးတစ်ဝက်မျှ ကျန်ရှိနေသေး
သော စပါးနှံ၊ ဂျုံနှံစသည်။

[الْمَجْدَامِيَّةُ] အခက်အလက်များသော (စွန်ပ
လွံပင်)။

[الْمَجْدَمَةُ] ❶ ချွေလှေရာ၌ အကုန်အစင်မ
ကြွေဘဲ အနံ့၌ အသီးတစ်ဝက်မျှ ကျန်ရှိနေ
သေးသော စပါးနှံ၊ ဂျုံနှံစသည်။ ❷ အလွန်
ပူသော (ယောက်ျားသို့မဟုတ်မိန်းမ)။ ❸ သစ်
စေ့၏အပေါ်ဆုံးအလွှာ။ (ج) [الْمَجْدَمُ]

[الْمَجْدُولُ] ❶ စိုက်ခင်းများဆီသို့ ရေသွင်းရန်
ဖောက်လုပ်ထားသော ရေမြောင်း။ ❷ ဇယား
ကွက်။ (ج) [الْمَجْدُولُ]

❶ [الْمَجْدَا] ❶ ပေးကမ်းသည်။ ❷ တစ်စုံတစ်
ရာ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှုကို တောင်းဆိုသည်။

[الْمَجْدَا - جَدَا] ❶ ပေးကမ်းခြင်း။ ❷ တစ်စုံတစ်
ရာ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှုကို တောင်းဆိုခြင်း။

[الْمَجْدَا - جَدَا] ❶ တစ်စုံတစ်ရာပေးကမ်းစွန့်ကြဲ
မှုကို တောင်းဆိုသည်။ ❷ စားသည်။

[الْمَجْدَا] တစ်စုံတစ်ရာ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှု
ကို တောင်းဆိုခြင်း။

[الْمَجْدَا] ❶ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည်။ ❷ တစ်
စုံတစ်ရာပေးကမ်း စွန့်ကြဲမှုကို ရရှိသည်။

❸ [الْمَجْدَا - جَدَا] ဒဏ်ရာမှ သွေးစိမ်းရှင်ရှင်
ထွက်သည်။ ❹ [الْمَجْدَا - جَدَا] လိုလားမှု၊ တောင့်တ

မှု ကင်းသည်။ ပေးကမ်းသည်။

[جَدَى] ကုန်းနှီးအောက် ဘေး

နှစ်ဘက်၌ အဝတ်စကို ခံထားသည်။ ကပ်

ချုပ်ထားသည်။

[اجتدى] တစ်စုံတစ်ရာ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှု

ကို တောင်းဆိုသည်။

[استجدى] တစ်စုံတစ်ရာ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှုကို

တောင်းဆိုသည်။

[الجدى] ကျိုင်းကောင်။

[الجدى] ကိုကုမံ။

[الجدى] ကိုကုမံ။

[الجدى] ❶ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှု။ ❷ နေရာ

အနံ့အပြား ရွာသောမိုး။

[الجدى] ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုနှင့် အကျိုးဖြစ်

ထွန်းမှု။

[الجدى] မြောက်လဒ်။

[الجدى] [جاء الثلثة في الساعة] သုံးနှင့် သုံး၏

မြောက်လဒ်သည် ကိုးဖြစ်သည်။

[الجدى] ခြောက်လသားကျော်ကျော်ခန့်

သမင်ပေါက်စ။ (ج) [الجدى]

[الجدى] ခြောက်လသားကျော်ကျော်ခန့်

သမင်ပေါက်စ။

[الجدى] ❶ နေရာအနံ့အပြား ရွာသောမိုး။

❷ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲသည့်ပစ္စည်း။ ပေးကမ်းစွန့်

ကြဲမှု။

[الجدى] ❶ ဆိတ်ပေါက်စ(အထီး)။ (ج)

[الجدى] ❷ [الجدى] ❸ ဂြိုဟ်နက္ခတ်တစ်

ခု၏အမည်။ (မာဂနက္ခတ်နှင့် ကပ်လျက်ရှိ

သော ဒက္ခိဏယဉ်စွန်းတန်းရှိ ဂြိုဟ်နက္ခတ်)။

[الجدى] ကုန်းနှီး၏အောက်ဘက် ဘေးနှစ်

ဘက်နှစ်ချက်၌ ကပ်၍ချုပ်ထားသော အ

ဝတ်စ။

[الجدى] အနောက်အရပ်ကို ညွှန်ပြသော

ဝင်ရိုးစွန်းရှိကြယ် တစ်ခု၏အမည်။

[الجدى] ❶ ပန်းထွက်ယိုစီးနေသောသွေး။

❷ မျက်နှာ၏အသွေးအရောင်။ ❸ နံ့သာ

တုံး။ နံ့သာအပိုင်းအစ။ ❹ ဘက်။ ထောင့်။

ရှုထောင့်။ ❺ ကုန်းနှီး၏အောက် ဘေးနှစ်

ဘက်နှစ်ချက်၌ ကပ်၍ချုပ်ထားသော အ

ဝတ်စ။ (ج) [الجدى]

[الجدى] ❶ [الجدى] (အပင်)ကြုံလိုသည်။

အပင်ပေါက်သော်လည်း ရှည်လျားလာခြင်းမ

ရှိဘဲ ပိန်လိုသည်။ ❷ [الجدى] မတ်တတ်ရပ်

၍ ဆဲဆိုရန်တွေ့ရန် ဟန်ပြင်သည်။

[الجدى] ❶ [الجدى] (လ၏ရက်အများ

စု)ကုန်ဆုံးသွားသည်။ ❷ [الجدى] ဖြန့်ခင်း

သည်။ ❸ [الجدى] (ရေကို)ပါးစပ်ဖြင့် ငုံ့

သောက်သည်။ ❹ [الجدى] (နို့စို့ကလေး

ကို)နို့ဖြတ်သည်။ ❺ [الجدى] အ

ဆက်အသွယ်ဖြတ်သည်။ သံယောဇဉ်ဖြတ်

သည်။ ပုံမှန်ဆက်ဆံရေးကို ဖြတ်တောက်

လိုက်သည်။ ❻ [الجدى] (မိန်းမ)မိ

မိအား လာရောက်ကြောင်းလှမ်းလာသူကို

ငြင်းပယ်လိုက်သည်။ ❼ [الجدى] (ကု

လားအုတ်မ)မိမိ၏နို့ကို ချမပေးဘဲ တင်ထား

သည်။ ❶ [الجدى] နေရာပြောင်းရွှေ့ချ

ထားသည်။ ❷ ဆွဲငင်သည်။

[الجدى] ❶ (လ၏ရက်အများစု) ကုန်ဆုံး

သွားခြင်း။ ❶ ဖြန့်ခင်းခြင်း။ ❷ (ရေကို)ပါးစပ်
ဖြင့် ငုံ့သောက်ခြင်း။ ❸ (နို့စို့ကလေးကို)
နို့ဖြတ်ခြင်း။ ❹ အဆက်အသွယ်ဖြတ်ခြင်း။
သံယောဇဉ်ဖြတ်ခြင်း။ ပုံမှန်ဆက်ဆံရေးကို
ဖြတ်တောက်လိုက်ခြင်း။ ❺ (မိန်းမမိမိအား
လာရောက်ကြောင်းလှမ်းလာသူကို)ငြင်းပယ်
လိုက်ခြင်း။ ❻ နေရာပြောင်းရွှေ့ချထားခြင်း။
❼ ဆွဲငင်ခြင်း။

[جَذَابٌ] (ကုလားအုတ်မ)မိမိ၏နို့ကို ချမ
ပေးဘဲ တင်ထားခြင်း။

[جَذِبَ - جَذَبٌ] မိမိ၏နို့ကို ချမပေးဘဲနို့အုံ၌ တင်
ထားသော(ကုလားအုတ်မ)။ [جَوَذَبٌ]
[جَذَوْبٌ] မိမိ၏နို့ကို ချမပေးဘဲ နို့အုံ၌ တင်
ထားသော(ကုလားအုတ်မ)။ [جَذَابٌ] (ج)
[جَذَابٌ] ❶ (တစ်စုံတစ်ရာကို မူ
လနေရာမှ)နေရာရွှေ့ပြောင်းထားသည်။ ❷
ပေးကမ်းသည်။ ❸ ဆွဲယူသည်။ လုယူသည်။
[انْجَذَبَ] ❶ ပြန့်ပြူးသည်။ ဖြန့်ခင်းထား
သည်။ ❷ အလျင်အမြန် လျှောက်သွား
သည်။ ခရီးဝေးကို ထွက်သွားသည်။
[تَجَذَّبَ] ဆွဲလုသည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို သူရ
ထိုက်သည် ငါရထိုက်သည်ဟု အငြင်းပွား
သည်။
[تَجَذَّبَ] ❶ ပြန့်ပြူးသည်။ ဆန့်ထွက်သည်။
အပြားလိုက် ရှည်ထွက်သည်။ ❷ [اللَّيْنُ]
(နို့ကို)သောက်သည်။

[التَّجَذُّبُ الْمَغْنَطِيْسِيُّ] သံလိုက်ဆွဲငင်အား။

[الْجَذْبَةُ] ❶ အမွှေးအကြိုင်အဆီကို ထုတ်
ယူရပြီး အရွက်ကို ဝါးစားရသောအပင်။ ❷

ဆွဲအား။

[الْجَذْبَةُ] ❶ ဆွဲဆောင်နိုင်မှု။ ညှို့ဝါတ်။
[فَلَانٌ لَّجَذْبِيَّةٌ] ဆွဲဆောင်နိုင်မှု ရှိသောသူ။

❷ ဆွဲအား။

[الْجَذْبُ] ❶ ဆူဖီများ(အစ္စလာမ့်ပရမတ္တတ
ရားကျင့်ကြသူများ)၏ဝေါဟာရအရ မြင့်
မြတ်သောလောကနှင့် ဆက်သွယ်မှုရရှိပြီး
လောကီရေးရာအသိများကွယ်ပျောက်သော
စိတ်၏အခြေအနေ။ ယင်းအခြေအနေကို
အချို့က 'အတွေ့' [اَلْوَجْدُ] ဟုခေါ်ကြသည်။

❷ အမြတ်ဆုံးနှင့် အမြင့်မားဆုံးချမ်းသာသုခ။

❸ ဆွဲငင်အား။

[اَلْجَذْبَةُ] စွန့်ပလွန်ပင်စည်၏အခေါင်း။ အူ
တိုင်။ [جَذْبٌ - جَذَابٌ] (ج)

[اَلْجَذْبَةُ] အစိတ်အပိုင်း၊ အပိုင်းအစ။ (ج)

[جَذَابٌ]

[اَلْجَوْذَابُ] အသား၊ ဆန်၊ သကြားနှင့် သစ်
ကြားသီးတို့ဖြင့် ရောနှောချက်ပြုတ်ထား
သော အစားအစာ။

[اَلْمَجْذُوبُ] ဆူဖီများ(အစ္စလာမ့်ပရမတ္တတ
ရား ကျင့်ကြသူများ)၏ဝေါဟာရအရ တစ်စုံ
တစ်ရာကျင့်ကြံအားထုတ်မှုကို မပြုရဘဲ
အလွှာဟ်အရင်မြတ်က မိမိထံရွေးချယ်၍
ချီးမြှင့်တော်မူခြင်းခံရသူ။

❶ [جَذٌ] ❶ ချိုးဖွဲသည်။ ❷ ဖြတ်တောက်
သည်။ [اَلنَّخْلُ] စွန့်ပလွံသီးကို ခူးဖြတ်သည်။

[جَذْدٌ - جَذَاذٌ] ❶ ချိုးဖွဲခြင်း။ ❷ ဖြတ်တောက်
ခြင်း။ ခူးဖြတ်ခြင်း။

[جَذِيْدٌ - مَجْذُوْدٌ] ❶ ချိုးဖွဲသော(အရာ)။ ❷ ပြတ်

တောက်နေသော(အရာ)။﴿عَطَاءٌ غَيْرَ مَجْنُونٍ﴾

အဆက်မပြတ် ချီးမြှင့်တော်မူခြင်းအားဖြင့်။

❶ ခူးဖြတ်သော(အသီး)။

[جَذَّ] ❶ ချိုးပဲ့သည်။ ❶ ဖြတ်တောက်

သည်။ ခူးဖြတ်သည်။ ❶ [القَوْمَ] မိမိ၏

နောက်သို့ လိုက်ကြရန် ခေါ်သော်လည်း

မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လိုက်လာခြင်း

မရှိဖြစ်သည်။

[انْجَذَّ] ❶ ကျိုးပဲ့သည်။ ❶ ပြတ်တောက်

သည်။

[تَجَذَّ] ❶ အစိတ်စိတ်အမွှာအမွှာ ကျိုးပဲ့

သည်။ ❶ အပိုင်းပိုင်း ပြတ်တောက်သည်။

[الْجَذَّاءُ] ❶ အစိတ်စိတ်အမွှာအမွှာ၊ တစ်စ

စီ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးနေသော(အရာ)။ ❶ အပိုင်း

ပိုင်း ပြတ်တောက်နေသော(အရာ)။

﴿فَجَعَلَهُمْ جَذَاذًا الْاَكْبَرُ الْهَمُّ﴾ သို့ဖြင့် သူသည်

ယင်းအရာများအနက် အကြီးမားဆုံးသော

အရာမှအပ ကျန်အရာများကို အစိတ်စိတ်အ

ပိုင်းပိုင်း ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။

[الْجَذَّاءُ] ❶ အစိတ်စိတ်အမွှာအမွှာ၊ တစ်စ

စီ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးနေသော(အရာ)။ ❶ အပိုင်း

ပိုင်း ပြတ်တောက်နေသော(အရာ)။

[الْجَذَّاءَةُ] ❶ ရွှေရိုင်းတုံး။ ❶ ငွေတုံးအပိုင်းအ

စ။ ❶ မှတ်ချက်အတိုအထွာ ရေးမှတ်ထား

သော စာရွက်အပိုင်းအစ၊ အတိုအထွာ။

[جَذَّاءُ] (ج)

[الْجَذَّاءُ] ❶ ကျိုးပဲ့နေသော(အရာ)။

[السِّنَّ الْجَذَّاءُ] ကျိုးပဲ့နေသော(သွား)။ ❶

ပြတ်တောက်နေသော(အရာ)။ [يَذَّجْدَأُ] ပြတ်

တောက်နေသော(လက်)။

[الْجَذَّةُ] ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖုံးအုပ်ရသောအ

ဝတ်။ [مَا عَلَيْهِ جَذَّةٌ] သူ ကိုယ်လုံးတည်း ဖြစ်

နေတယ်။ သူ့ကိုယ်ပေါ်မှာ အဝတ်မရှိဘူး။

[الْجَذِيذُ] ချိုးဖျက်ထားသည့် အပိုင်းအစ။

ဖြတ်တောက်ထားသည့် အပိုင်းအစ။ (ج)

[جَذَّادٌ]။

[الْمَجْدُ] မျက်စိကို စုရ်မာဆိုးသောအခါ၌

အသုံးပြုရသော တုတ်တံ၏အဖျား။ (ج)

[مَجَادٌ]။

❶ [الْجَنْزُ] [الشَّيْءُ] အမြစ်ပါမကျန်အောင် နှုတ်သည်။ အခြေအမြစ်မှ လှန်၍ပြုတ်ထွက် စေသည်။

[جَنْزٌ] အမြစ်ပါမကျန်အောင် နှုတ်ခြင်း။

အခြေအမြစ်မှ လှန်၍ပြုတ်ထွက်စေခြင်း။

[أَجَنْزَ] [الشَّيْءُ] အမြစ်ပါမကျန်အောင်

နှုတ်သည်။ အခြေအမြစ်မှ လှန်၍ပြုတ်ထွက်

စေသည်။

[انْجَنْزَ] [الشَّيْءُ] အမြစ်ပါမကျန်အောင်

ကျွတ်ထွက်သည်။ အခြေအမြစ်ပါမကျန်

ပြုတ်ထွက်သည်။

[ج اذ ر] ကြည့် [الْجَوْذَرُ]

[الْجَذَرُ] ❶ အခြေ၊ အမြစ်၊ အရင်း။ (ج)

[جَذُورٌ] ❶ နှစ်ထပ်ကိန်းရင်း။

[جَذْرُ مِائَةِ عَشْرَةٍ] တစ်ရာ၏နှစ်ထပ်ကိန်းရင်း

သည် တစ်ဆယ်ဖြစ်သည်။

[جَذْرُ خَمْسَةِ وَعِشْرِينَ خَمْسَةً] နှစ်ဆယ့်ငါး

၏နှစ်ထပ်ကိန်းရင်းသည် ငါးဖြစ်သည်။

[الْجَذِيرُ] (အပင်နှင့်သတ္တဝါများ၏)တစ်သျှူး

အမျှင်။

[الْمَجْدِرُ] သားပေါက်ရှိသော

နွားရိုင်းမ။

[الْمَجْدُورُ] နှစ်ထပ်ကိန်းရင်း၏နှစ်ထပ်ကိန်း
တန်ဖိုး။

❶ [جَذَعَ] ❶ ပွတ်တိုက်၊ ပွတ်သပ်သည်။ ❶

[الدَّابَّة] (တိရစ္ဆာန်ကို) အစာမကျွေးဘဲ ဖမ်း
ဆီးချည်နှောင်ထားသည်။ ❷ [الرَّجُل] ❷
ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားသည်။ ❸ [عِيَالَهُ] ❸
မိသားစုကို အငတ်ထားသည်။

❹ [بَيْنَ الْبَعِيرَيْنِ] (ကုလားအုတ်နှစ်ကောင်
ကို) ကြိုးတစ်ချောင်းတည်းဖြင့် တွဲချည်ထား
သည်။

[جَذَعَ] ❶ ပွတ်တိုက်၊ ပွတ်သပ်ခြင်း။ ❶
(တိရစ္ဆာန်ကို) အစာမကျွေးဘဲ ဖမ်းဆီးချည်
နှောင်ထားခြင်း။ ❷ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်
ထားခြင်း။ ❸ မိသားစုကို အငတ်ထားခြင်း။

❹ (ကုလားအုတ်နှစ်ကောင်ကို) ကြိုးတစ်
ချောင်းတည်းဖြင့် တွဲချည်ထားခြင်း။

[الْفَصِيلُ] (နို့ဖြတ်ထားသော ကု
လားအုတ်ပေါက်စ) ငါးနှစ်သားအရွယ်သို့
ရောက်သည်။ (နို့ဖြတ်ထားသော နွားပေါက်
စ) သုံးနှစ်သားအရွယ်သို့ ရောက်သည်။ (နို့
ဖြတ်ထားသော ဆိတ်ပေါက်စ) ရှစ်လ၊ ကိုးလ
သားအရွယ်သို့ ရောက်သည်။

[تَجَاذَع] ပျိုရွယ်နုနယ်ကြောင်း ပြသသည်။

[الْجَذْعُ] ❶ ပျိုရွယ်နုနယ်သော (လုလင်ပျို)။

❶ ငါးနှစ်သားအရွယ်ကုလားအုတ်။ ❷ သုံး
နှစ်သားအရွယ် မြင်းသို့မဟုတ်နွား။ ❸ ရှစ်

လသို့မဟုတ်ကိုးလသားအရွယ်ဆိတ်။ (ج)

[فَلَانٌ فِي هَذَا الْأَمْرِ جَذَعٌ] [جَذَاعٌ - جَذَعَانُ]

သူဟာ ဒီကိစ္စမှာ လူသစ်ဖြစ်တယ်။ (ဒီကိစ္စ
နဲ့ပတ်သက်ပြီး သူဟာ အတွေ့အကြုံမရှိ
သေးဘူး၊ မရင့်ကျက်သေးဘူး)။

[أَعَذْتُ الْأَمْرَ جَذَعًا] ဒီကိစ္စကို ငါ အသစ်ပြန်
လုပ်ခဲ့တယ်။ [أُمُّ الْجَذَعِ] ဘေးဆိုး၊ ကြမ္မာ
ဆိုး။ [الْأَزْلَمُ الْجَذَعُ] ခြင်္သေ့၊ ခေတ်ကာလ။
[الْجَذْعُ] (စွန့်ပလွံပင်၊ အုန်းပင်စသည်တို့
၏) ပင်စည်။ (ج) [أَجَذَاعٌ - جُذُوعٌ]

[الْجَذَعُ] လူတွေ
အဘက်ဘက်ကို တကွတပြားထွက်သွားကြ
တယ်။ ကစဉ့်ကလျား လူစုခွဲသွားကြတယ်။

[الْمَجْدُورُ] အခြေအမြစ်မရှိသော၊ ခိုင်မာမှုမရှိ
သော (အရာ)။

❶ [جَذَفَ] ❶ [فِي مَشْيِهِ] အမြန်လျှောက်

သည်။ ❶ (ငှက်) အမြန်
ပျံသန်းသွားသည်။ ❷ [بِتِ الْمَرَاةِ] (မိန်းမ)
ခြေလှမ်းစိတ်စိတ် လှမ်းသည်။ ❸ [بِتِ السَّمَاءِ]
မိုးသီးများ ရွာချသည်။ ❹ [الشَّيْءَ] ဖြတ်
တောက်သည်။

[جَذَفَ] ❶ အလျှင်အမြန် လျှောက်ခြင်း။

❶ (ငှက်) အမြန်ပျံသန်းသွားခြင်း။ ❷ (မိန်းမ)
ခြေလှမ်းစိတ်စိတ် လှမ်းခြင်း။ ❸ မိုးသီးများ
ရွာချခြင်း။ ❹ ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[أَجَذَفَ] ❶ [فِي مَشْيِهِ] အမြန်လျှောက်

သည်။ ❶ (ငှက်) အမြန်
ပျံသန်းသွားသည်။ ❷ [بِتِ الْمَرَاةِ] (မိန်းမ)
ခြေလှမ်းစိတ်စိတ် လှမ်းသည်။

[انْجَذَفَ] အမြန်လျှောက်သည်။ အမြန်လုပ်သည်။

[تَجَذَفَ] အမြန်လျှောက်သည်။ အမြန်လုပ်သည်။

[مَجَازِيْفُ] (ج) လှော်တက်။ [الْمَجْذَافُ]

• [جَذَلَ - الشَّيْءُ] ထောင်မတ်နေသည်။

မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်သည်။ မယိုင်မလဲဘဲ မတ်မတ်ရပ်တည်သည်။

[جُذُولُ] ထောင်မတ်နေခြင်း။ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ခြင်း။ မယိုင်မလဲဘဲ မတ်မတ်ရပ်တည်ခြင်း။

[جَذَلَ -] ပျော်ရွှင်သည်။

[جَذَلَ] ပျော်ရွှင်ခြင်း။

[جَذَلَى] (م) (သု) ပျော်ရွှင်သော (သု) [جَذَلَان - جَذَلَان]

[جَذَلَى - جَذَلَان] (ج)

[أَجَذَلَ] ပျော်ရွှင်စေသည်။

[أَجَذَلَ] ပျော်ရွှင်သည်။

[تَجَذَلَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အမုန်းထားသည်။

စိတ်ထဲ၌ ရန်ညှိုးထားသည်။

[اسْتَجَذَلَ] ထောင်မတ်နေသည်။ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်သည်။ မယိုင်မလဲဘဲ မတ်မတ်ရပ်တည်သည်။

[الْجَذَلُ] ❶ သစ်ပင်ငုတ်တို့ (အကိုင်းအလက်များမရှိဘဲ ပင်စည်ချည်းကျန်သောအပင်။)

❷ တောင်ထိပ်။ တောင်၏ထင်သာမြင်သာသည့်အစိတ်အပိုင်း။ ❸ ဝဲနား၊ ယားနားပေါက်သောကုလားအုတ် အယားပြေပွတ်တိုက်ရန် ထောင်ထားသော တုတ်တိုင်၊ ငုတ်တိုင်။

[فَلَانٌ جَذَلٌ أَيْلٌ أَوْ غَنِمٌ] ကုလားအုတ်သို့မဟုတ်

သိုးကို ကောင်းစွာထိန်းကျောင်းစောင့်ရှောက်သူ။ [أَجْذَالَ - جَذَالَ - جُذُولُ] (ج) (သု)

• [جَذَمَ -] ဖြတ်တောက်သည်။

[جَذَمَ] ဖြတ်တောက်ခြင်း။

[مَجْذُومٌ - جَذِيمٌ] ဖြတ်တောက်ထားသော (အရာ)။

[دُقْ] (اسْتَيْدَهُ) [جَذَمَ -] ပြတ်တောက်သည်။

(သု၏လက်) ပြတ်သည်။ (သု၏လက်ချောင်းများ) ပြတ်သည်။

[جَذَمَ] ပြတ်တောက်ခြင်း။

[أَجْذَمَ] (လက်၊ လက်ချောင်းများ) ပြတ်နေသော (သု) (ج) [جَذَمَاءُ] (ج)

[جَذَمَ] အံ့နာကြီးရောဂါရသည်။ နှုသည်။

[مَجْذُومٌ] အံ့နာကြီးရောဂါခံစားနေရသော (သု)။ နှုနေသော (သု)။

[دُقْ] (اسْتَيْدَهُ) [جَذَمَ] ❶ ဖြတ်တောက်သည်။

(လက်ကို) ဖြတ်သည်။ ❷ [عَنِ الشَّيْءِ] (တစ်စုံတစ်ရာကို) ဆွဲခွတ်သည်။

❸ [عَلَيْهِ] ဆုံးဖြတ်သည်။ အခိုင်အမာဆန္ဒထားသည်။

❹ [السَّيْرِ] အမြန်လျှောက်သည်။

အပြေးအလွှားသွားသည်။

[جَذَمَ] အပိုင်းပိုင်း ပြတ်တောက်သည်။

[أَلْجَذَامُ] အနှုတ်ရောဂါ။ အံ့နာကြီးရောဂါ။

[أَلْجَذَامَةُ] [الرَّزْعُ] ရိတ်သိမ်းပြီးနောက် စိုက်ခင်း၌ ကျန်ရှိနေသော (အရာ)။

[أَلْجَذَمُ] ❶ အမြစ်။ ❷ အရင်းမူလ။ ❸ ဖြစ်။

[أَجْذَامٌ - جُذُومٌ] (ج) မိသားစု။ ❹ မိသားစု။

[أَلْجَذْمَةُ] လက်၏ပြတ်နေသောနေရာ။

[جَذْمَةٌ مِنَ النَّاسِ] အပိုင်းအစ။

[جَذَمَ] (ج) အုပ်စုတစ်စု။

[الْمَجْدَامُ الْمَجْدَامَةُ] ❶ ကိစ္စရပ်များကို ပြတ်သားစွာ
 ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း နိုင်သော(သူ)။ ❶ ချစ်ခင်မှု
 ကို လျှင်မြန်စွာပြတ်တောက်စေနိုင်သော
 (သူ၊ အရာ)။ ❷ [مَجْدَامُ الرِّكْضِ فِي الْحَرْبِ]
 တိုက်ပွဲ၌ ရန်သူကို လျှင်မြန်စွာ ခုန်အုပ်တိုက်
 ခိုက်နိုင်သူ။ (ج) [مَجَاذِيمُ]။

[مَجْدُومٌ] ❸ အနာကြီးရောဂါခံစားနေရ
 သော(သူ)။ နှုနေသော(သူ)။ ❶ ဖြတ်တောက်
 ထားသော(အရာ)။

❶ [جَذَا -] ❶ မတ်မတ်ထောင်နေသည်။ အ
 ပေါ်ထောင်လျက်သားဖြစ်သည်။ မတ်တတ်
 အနေအထားဖြင့် တည်ရှိနေသည်။ ❶ ဒူး
 ထောက်ထိုင်သည်။ ❷ ခြေဖျားထောက် ရပ်
 သည်။ ❸ [السَّامُ] ကုလားအုပ်၏ဘို့ အဆီ
 ပြည့်သည်။

[جَذَوْ - جَذُو] ❶ မတ်မတ်ထောင်နေခြင်း။ အ
 ပေါ်ထောင်လျက်သားဖြစ်ခြင်း။ မတ်တတ်
 အနေအထားဖြင့် တည်ရှိနေခြင်း။ ❶ ဒူး
 ထောက်ထိုင်ခြင်း။ ❷ ခြေဖျားထောက် ရပ်
 ခြင်း။ ❸ ကုလားအုပ်၏ဘို့ အဆီပြည့်ခြင်း။

[جَاذ] ❶ မတ်မတ်ထောင်နေသော(သူ၊
 အရာ)။ အပေါ်ထောင်လျက်သားဖြစ်နေ
 သော(သူ၊ အရာ)။ မတ်တတ်အနေအထား
 ဖြင့် တည်ရှိနေသော(သူ၊ အရာ)။ ❶ ဒူး
 ထောက်ထိုင်သော(သူ)။ ❷ ခြေဖျားထောက်
 ရပ်သော(သူ)။ (ج) [جَذَاءٌ]။

[جَاذَا -] တားဆီးထားသည်။ တားမြစ်ပိတ်
 ပင်သည်။

[جَذَى] တားဆီးထားခြင်း။ တားမြစ်ပိတ်

ပင်ခြင်း။

[أَجَذَى] ❶ မတ်မတ်ထောင်နေသည်။ အ
 ပေါ်ထောင်လျက်သားဖြစ်သည်။ မတ်တတ်
 အနေအထားဖြင့် တည်ရှိနေသည်။ ❶
 [الْفَصِيلُ] (နို့ဖြတ်ထားသော ကုလားအုပ်
 ၏ဘို့၌)အဆီတက်သည်။ ❶ [فَلَانًا عَنْهُ]
 တားဆီးထားသည်။ တားမြစ်ပိတ်ပင်သည်။
 ❶ [الْحَجَرُ] (ကျောက်ခဲကို)မသည်။ ပင့်
 ဆောင်သည်။ ပင့်မြှောက်သည်။
 [تَجَذَى] (တစ်နေ့
 [الرَّجُلُ يَوْمَهُ أَجَمَعَ] ❶ မရပ်မနား လုပ်ကိုင်သည်။

❶ [الْحَمَامُ بِالْحَمَامَةِ] (ခိုထီး ခိုမကို ဖိုသံ
 ပေး၍ မြေကြီးကို အမြီးနှင့်ပွတ်သည်။
 [القَوْمُ حَجَرًا] (ကျောက်တုံးကို
 မရန် ယင်းကျောက်တုံးအောက်၌)တုတ်ကို
 ထည့်ထားသည်။

[أَجَذَى] ခြေဖျားထောက်၍ ရပ်သည်။

[أَجَذَى] ❶ မားမားမတ်မတ် တည်တန့်
 သည်။ ထောင်မတ်နေသည်။ ❶ အိမ်၌
 ကုတ်ကပ်၍နေသည်။ အစီးအနင်းပေါ်၌
 စွဲမြဲစွာ နေသည်။ ❶ သေးသိမ်နိမ့်ကျသည်။
 ဂုဏ်သိမ်ညိုနွမ်းသည်။

[أَجَذَى] အရပ်အမောင်း ပုသောသူ။ ခြေ
 တံလက်တံတိုသော သူ။

[أَجَذِيَّةٌ] ❶ အရပ်အမောင်း ပုသောသူ(မ)။
 ခြေတံလက်တံတိုသောသူ(မ)။ ❶ နို့အထွက်
 နည်းသော ကုလားအုတ်မ။

[أَجَذَاءُ] (ج) ကြီးမားသောအပင်၏အမြစ်။ [جَذَاءٌ]

[الْجَذْوَةُ] မီးတောက်နေသောမီးခဲ။ မီးစ။

[جَذَاءٌ - جَذَاءٌ] (ج)

﴿لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ﴾

﴿لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ﴾

ကျွန်ုပ်သည် ထိုမီးရှိရာမှ သတင်းတစ်စုံတစ်ရာကို အသင်တို့ထံ ယူလာပါမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့ မီးလှုံနိုင်ကြရန် မီးစတစ်ခုကို ညှိယူလာခဲ့ပါမည်။ ဟုပြောဆိုခဲ့လေသည်။

[الْجِدْيُ] ❶ အမြစ်။ ❷ အရင်းမူလ။ ဇစ်မြစ်။

[مِجْدَاءُ الطَّائِرِ] (ငှက်) နှုတ်သီး။

❶ [جَرَوْ -] နောက်ဆိုင်းတွန့်ဆုတ်ခြင်းမရှိဘဲ ဇွတ်လုပ်သည်။ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ဘဲ အမြန်လုပ်သည်။ ❷ အတင့်ရဲသည်။

❶ [جُرْئَةٌ - جَرَأَةٌ] နောက်ဆိုင်းတွန့်ဆုတ်ခြင်းမရှိဘဲ ဇွတ်လုပ်ခြင်း။ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ဘဲ အမြန်လုပ်ခြင်း။ ❷ အတင့်ရဲခြင်း။

[جَرِيءٌ] နောက်ဆိုင်းတွန့်ဆုတ်ခြင်းမရှိဘဲ ဇွတ်လုပ်သော(သူ)။ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ဘဲ အမြန်လုပ်သော(သူ)။ ❷ အတင့်ရဲသော(သူ)။ [ج - أَجْرَاءٌ] (ဂ)

[جَرَاءٌ - أَجْرَاءٌ] (ဂ)

အတင့်ရဲစေသည်။ ရဲဆေးတင်ပေးသည်။ သတ္တိရှိစေသည်။

[أَجْرَأَ] - [أَجْرَأَ] အတင့်ရဲသည်။ ရဲတင်းသည်။ သတ္တိရှိသည်။

[تَجَرَّأَ] အတင့်ရဲသည်။ ရဲတင်းသည်။ သတ္တိရှိသည်။

[الْجَرِينَةُ] ❶ လည်ပင်း။ ❷ ကြက်၊ ငှက်စသည်တို့၏လည်ချောင်းအရင်းရှိ အစာအိမ်။

(စားလုပ်)။ ❶ သားကောင်များကို ဖမ်းဆီးရာ၌ အသုံးပြုရသောထောင်ချောက်အိမ်။ [جَرَأِي] (ဂ)

❶ [أَجْرَأْتُ] နာလန်ထဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်ပိန်လိုချိနဲ့ပြီးမှ ပြန်လည်ကျန်းမာသန်စွမ်းလာသည်။ ❷ [أَجْرَأْتُ الْإِبِلَ] (ကုလားအုတ်) ဗိုက်ပြည့်ကားဝဖြိုးသည်။

[أَجْرَأْتُ] ❶ ခြင်္သေ့။ ❷ အလွန်ကြီးမားကြီး ခိုင်သော(ကုလားအုတ်)။ [ج - أَجْرَأْتُ] (ဂ)

[جَرَأَيْتُ] ဂရပ်ဖိုက်။ (ခဲတံ၏အဆံအဖြစ် အသုံးပြုရသော သတ္တုကျောက်တစ်မျိုး။

[أَلْجَرَانِيَّتُ] ဂရေးနိုက်ကျောက်။ (လိပ်သည်းကျောက်)။

❶ [جَرَبَ -] ဝဲနာ၊ ယားနာပေါက်သည်။ ❷ [السَّيْفُ] (ခါး)သံချေးတက်သည်။

[جَرَبَ] ❶ ဝဲနာ၊ ယားနာပေါက်ခြင်း။ ❷ (ခါး)သံချေးတက်ခြင်း။

[أَجَرَبَ] ❶ ဝဲနာ၊ ယားနာပေါက်သော(သူ)။ ❷ သံချေးတက်သော(ခါး)။ [ج - جَرَبَاءُ] (မ)

[جَرَبٌ - جَرَابٌ] (မ)

[جَرَبَانُ] ဝဲနာ၊ ယားနာပေါက်သော(သူ)။

[جَرَابٌ - جَرَبِي] (ဂ)

[جَرَبِي] (ဂ)

[جَرَبٌ] ဝဲနာ၊ ယားနာပေါက်သော(သူ)။

[جَرَابٌ] (ဂ)

[أَجَرَبَ] (သူ၏ကုလားအုတ်)ဝဲနာ၊ ယားနာပေါက်သည်။

[جَرَبَ] အကြိမ်ကြိမ် စစ်ဆေးစမ်းသပ်သည်။ အတွေ့အကြုံများသည်။

[تَجَرَّبَ - تَجَرُّبَةً] အကြိမ်ကြိမ် စစ်ဆေးစမ်းသပ်

ခြင်း။ အတွေ့အကြုံများခြင်း။
 [ج و ر ب] ကြည့် [ج و ر ب]။
 [تجورب] ကြည့် [ج و ر ب]။
 [التجربة] ❶ စနစ်တကျ စူးစမ်းလေ့လာမှု။
 ❷ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု။
 [الجرب] ❶ စားနပ်ရိက္ခာများကို ထည့်ရ
 သောအိမ်။ ❷ မီးအိမ်။ ❸ ရေတွင်း၏အတွင်း
 ပိုင်း။ ❹ ကပ်ယာအိမ်။ (ج) [جرب]။
 [الجرب] သဘောအလွတ်။
 [الجرب] ❶ ဝဲနာ၊ ယားနာ။ ❷ အပြစ်၊ အ
 နာအဆာ။
 [الجرباء] ❶ ဝဲနာ၊ ယားနာပေါက်သော (သူ
 မ)။ ❷ မိုးခေါင်ရေရှားသဖြင့် သစ်ပင်ဝါးပင်
 ကင်းမဲ့သောမြေ။ ❸ မိုးကောင်းကင်။
 [الجربان] အကျိုးအိမ်ကပ်။
 [الجربان] ❶ အကျိုးအိမ်ကပ်။ ❷ မီးအိမ်။
 ❸ မီးသွား။
 [الجربة] ❶ စိုက်ခင်း။ ❷ ရေတွင်း၏အ
 တွင်းဘက်၌ခံထားသောသားရေ။ ရေမြောင်း
 ၌ ရေကျရန် ခံထားသောသားရေပြား။ (ج)
 [جرب]။
 [الجرباء] မြောက်လေအေး။
 [الجرب] ❶ စိုက်ခင်း။ ❷ ကျောက်စလစ်
 ရောနေသည့်မြေ။ ❸ (၆၄)ကီလိုဂရမ်အလေး
 ချိန်ခန့်ရှိသော အချင်အတွယ် ပမာဏ။ (ج)
 [الجربة - جربان]။
 [الجرب] အရေပြား၌ အမွှေးများ၏အရင်းရှိ
 တွင်းငယ်။
 [ج و ر ب] ကြည့် [الجورب]

❶ [تجرتهم] ❶ ကုပ်နေသည်။ ကျုံ့ကျုံ့လေး
 နေသည်။ ခပ်ကုတ်ကုတ်နေသည်။ ❷ အ
 မြင့်မှ အောက်သို့ ပြုတ်ကျသည်။ ❸ မကုန်
 တကုန်ယူသည်။ အကုန်လုံးနီးပါး ယူသည်။
 [اجرتهم] ❶ နေရာယူသည်။ [القوم] လူစု
 ကြပြီး နေရာတစ်ခု၌ တပ်စွဲနေထိုင်ကြသည်။
 ❷ [الرَّجُل] အမြင့်မှ အောက်သို့ ပြုတ်ကျ
 သည်။
 [الجرثومة] ❶ အရင်းအမြစ်။ မူလအခြေခံ။
 ဇစ်မြစ်။ ❷ သစ်ပင်၏အရင်းအမြစ်၌ စု
 နေသောမြေ။ ❸ မျိုးဆက်ပြန့်ပွားရန်အတွက်
 အခြေခံကျသော အစိတ်အပိုင်း။ (သီးပင်များ
 ၏သစ်စေ့၊ ကြက်၊ ငှက်တို့၏ဥ၊ ပန်းပင်များ
 ၏ဝတ်ဆံ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏သုတ်ပိုးစသည်)။
 ❹ လျှာ၏အရင်း၌ရှိသော လျှာခင်။ ❺
 ပုရွက်ဆိတ်အုံ။ ပုရွက်ဆိတ်တွင်း။
 ❶ [جرح - الجرح] (ကုလားအုတ်
 စားကျက်ရှိ မြက်ကို)စားသည်။
 [جرح] (ကုလားအုတ် စားကျက်ရှိ မြက်
 ကို)စားခြင်း။
 [جرح - الجرح] ❶ မတည်မငြိမ်လှုပ်ရှားသည်။ တုန်
 ရီခါရမ်းသည်။ [الخاتم في أصبعه] သူ့လက်
 ထဲကလက်စွတ် (ချောင်ပြီး)လှုပ်ရမ်းနေတယ်။
 ❷ [الرَّجُل] လမ်းအလယ်မှလျှောက်သည်။
 ❸ [الأرض] (မြေ)ကြမ်းတမ်းသည်။
 [جرح] ❶ မတည်မငြိမ် လှုပ်ရှားခြင်း။
 တုန်ရီခါရမ်းခြင်း။ ❷ လမ်းအလယ်မှလျှောက်
 ခြင်း။ ❸ (မြေ)ကြမ်းတမ်းခြင်း။
 [جرح] မတည်မငြိမ်လှုပ်ရှားသော(အရာ)။

တုန်ရီခါရမ်းသော(အရာ)။

[سَكِنَ جَرَحٌ] အရိုးချောင်သဖြင့် လှုပ်ရမ်းနေသောဝါး။ (ج) [جَرِيَّةٌ]။

[جَرَّحَ] ❶ မတည်မငြိမ် လှုပ်ရှားစေသည်။ တုန်ရီခါရမ်းစေသည်။ ❷ လွဲချော်စေသည်။

❸ [الْجَرَجَةُ] ❶ အလမ်း၏အလယ်ဗဟို။ ❷

ကြမ်းတမ်းသောမြေ။ (ج) [جَرَّحَ]။

[الْجَرَجَةُ] အဝကျဉ်းပြီး အခြေ၌ကျယ်သော စားနပ်ရိက္ခာထည့်သည့်အိပ်။ (ج) [جَرَّحَ]။

❶ [جَرَّحَ] ❶ [الْبَعِيرُ] (ကုလားအုတ်)လည်ချောင်းသံ ပေးသည်။ ❷ [الْمَاءُ] (ရေ)အသံမြည်သည်။ ရေသံထွက်သည်။ [الْمَاءُ الْحَلِيُّ] (ရေသောက်သောအခါ လည်ချောင်း၌)အသံမြည်သည်။ ❸ [بِتِ النَّارِ] (မီး)အသံမြည်သည်။ ❹ [الْمَاءُ] လည်ချောင်း၌အသံမြည်အောင် ရေကိုသောက်သည်။ ❺ [فَلَانًا الْمَاءُ] လည်ချောင်း၌အသံမြည်အောင် ရေတိုက်သည်။

[الْجَرَجُ] ❶ ကိုယ်အတွင်းပိုင်း။ ဝမ်းဗိုက်။

❷ [مَاءُ جَرَّحٍ] အသံမြည်သော(ရေ)။

[الْجَرَجَارُ] တဂျိမ်းဂျမ်းမြည်သံ၊ မိုးချိုးသံ။

[الْجَرَجُ] ❶ မြေကို ထွန်သည့်ထယ်သွား။

❷ ရိတ်သိမ်းပြီး ဂျုံနံများကို ချွေရန်အတွက် ပြုလုပ်ထားသော တလိမ့်တုံး။

[الْجَرَجِيرُ] ဟင်းရွက်ပင်တစ်မျိုး။

❶ [جَرَّحَ] ❶ [الطَّلَامُ] (အစားအစာကို)တစ်စက်မျှမကျန်အောင် အကုန်စားသည်။ ပြောင်စင်အောင်စားသည်။ ❷ [الرَّجُلُ] တွန်းထိုးလှဲချသည်။ ပြိုလဲကျစေသည်။ ❸ [الْبَيْتُ]

(အိမ်ကို)ဖြိုချသည်။ ဖျက်ချသည်။

[الطَّلَامُ] ❶ [تَجَرَّجَ] တစ်

စက်မျှ မကျန်အောင် အကုန်စားထားသည်။

လုံးဝမကျွင်းမကျန် ကုန်ဆုံးသည်။ ❶

[الرَّجُلُ] လဲကျသည်။ ပြိုလဲကျသည်။ ❷

[الْبَيْتُ] (အိမ်)ဖြိုကျသည်။ ဖျက်ကျသည်။

[الشَّيْءُ] ❶ ကျသည်။ ပြုတ်ကျသည်။ ❷

[غَيْرِ الْاَكْلِ] အစားများသည်။ ❸

[فِي مَكَانِهِ] (မိမိနေရာ၌)ခပ်ကုတ်ကုတ် နေသည်။ ကိုယ်ကို ကျုံ့လျက်နေသည်။

❶ [جَرَّحَ] ❶ ခန္ဓာကိုယ်၌ ကွဲရှသည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသည်။ ❷ [بِلَيْسَانِهِ] နာကြင်အောင်ပြောဆိုသည်။ ဆဲဆိုသည်။ ❸

[الشَّيْءُ] ရှာဖွေဆည်းပူးသည်။ ပြုမူကျင့်ကြံသည်။

❶ [وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ]

၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည်ပင် အသင်တို့

အား ညအချိန်၌ အိပ်စက်စေတော်မူသည်။

၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့ နေ၌

ပြုမူကြသမျှကို သိရှိတော်မူသည်။

[هُوَ يَجَرَّحُ لِيَعَالِهِ] သူ သူမိသားစုအတွက်

ဝမ်းစာရှာသည်။

[جَرَّحَ] ❶ ခန္ဓာကိုယ်၌ ကွဲရှခြင်း။ ထိခိုက်

ဒဏ်ရာရခြင်း။ ❷ နာကြင်အောင်ပြောဆို

ခြင်း။ ဆဲဆိုခြင်း။ ❸ ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း။

ပြုမူကျင့်ကြံခြင်း။

[جَرَّحَ] ❶ ခန္ဓာကိုယ်၌ ကွဲရှသော(သူ)။

ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသော(သူ)။ ❷ နာကြင်

အောင် ပြောဆိုသော(သူ)။ ဆဲဆိုသော(သူ)။

❶ ရှာဖွေဆည်းပူးသော(သူ)။ ပြုမူကျင့်ကြံသော(သူ)။ (ج) [جرح]

[جرح -] ခန္ဓာကိုယ်၌ ကွဲရှသည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသည်။ ❶ မိမိ၏အဆို၊ တင်ပြချက်၊ သက်သေထွက်ဆိုချက် ဝေဖန်ခံရသည်။

[جرح] ❷ ခန္ဓာကိုယ်၌ ကွဲရှခြင်း။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်း။ ❶ မိမိ၏အဆို၊ တင်ပြချက် ဝေဖန်ခံရခြင်း။

[جرح] အပြင်းအထန်ထိခိုက်နာကျင်စေသည်။ အကြိမ်ကြိမ် ထိုးနှက်ဒုက္ခပေးသည်။ [جرحوا أبواب] သူ့ကို ဝိုင်း၍ ဆဲဆိုဝေဖန်ကြသည်။

[اجترح] ❶ (မကောင်းမှု၊ ပြစ်မှု)ကျူးလွန်သည်။ ပြုမူလုပ်ကိုင်သည်။

❶ (ام حسب الدين اجترحوا السيئات) မကောင်းမှုများကို ကျူးလွန်ကြသူတို့သည် ထင်မှတ်ကြလေသလော။ ❶ ရှာဖွေဆည်းပူးသည်။ [هو يجترح ليعياله] သူ သူ့မိသားစုအတွက် ဝမ်းစာရှာသည်။

[استجرح] [الشاهد] သက်သေထွက်ဆိုသူ၏သက်သေထွက်ဆိုချက် ချို့ယွင်းအားနည်းသည်။ မခိုင်မလုံဖြစ်သည်။

[الجارح] [الجارح عياله] မိမိ၏ မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် ဝမ်းစာရှာသူ။

[الجارح] ❶ လှုပ်ရှားအသုံးပြုရသော ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်း(ခြေ၊ လက်စသည်)။ ❶ အမဲလိုက်တိရစ္ဆာန်၊ သားကောင်ကို ဖမ်းဆီးပေးရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသော

(ငှက်၊ ခွေးစသည်)။ (ج) [جرح]

❶ ငှင်းပြင် အသင်တို့သင်ကြားပေးထားသော အမဲလိုက်တိရစ္ဆာန်များ။ ❶ သက်သေထွက် ဆိုချက်သို့မဟုတ် အဆိုတစ်ရပ်၏အားနည်းချို့ယွင်းချက်။

[الجرحة] ❶ ထိခိုက်ဒဏ်ရာ။ နာကျင်မှု။ ❶ ခွဲစိတ်ကုသမှု အတတ်ပညာ။ ❶ ခွဲစိတ်ကုသမှု။

[الجرحة] ထိခိုက်ဒဏ်ရာ။ နာကျင်မှု။ (ج) [جروح - جراح]

[الجرحة] သက်သေထွက်ဆိုချက် သို့မဟုတ် အဆိုတစ်ရပ်၏အားနည်းချက်။ ချို့ယွင်းချက်။ လက်မခံနိုင်ဖွယ် အပြစ်အနာအဆာ။

[الجرأ] ခွဲစိတ်ကုသသူ။

❶ [جر د] အခွံကွာစေသည်။ အခွံချွတ်သည်။ သူ့အဝတ်ကို ဆွဲချွတ်သည်။ ❶ [الجلد] (သားရေရှိ အမွေးများကို)ချွတ်သည်။ ❶ [الجراد الأرض] (ကျိုင်းကောင် မြေ၌ရှိသမျှ အပင်များကို)ပြောင်စင်အောင် ဖျက်ဆီးစားသောက်သွားသည်။ ❶

[الفتح الأرض] (မိုးခေါင်ရေရှားမှုက မြေ၌ရှိ သမျှအပင်များကို)သေကျေပျက်စီးစေသည်။ ❶ [السيف] ဓါးကို ဓါးအိမ်မှ ဆွဲထုတ်သည်။ ❶ [القوم] (လူတို့ထံမှတောင်းဆိုရာ)တစ်စုံတစ်ရာမျှမရဘဲ လက်မဲ့ဖြစ်သည်။ (လူတို့ထံမှ တောင်းဆိုရာ)ကျေနပ်မှုမရှိဘဲ ပေးကမ်းသည်ကို ရရှိသည်။ ❶

[الجرحان أو الحانوت] (သိုလှောင်ခန်းသို့မဟုတ်ဆိုင်ရှိ ပစ္စည်းများကို)ရေတွက်မှတ်

သားသည်။ ❶ [الْقَطْنُ] (ဝါဂွမ်းကို) အစေ့ထုတ်သည်။

[جَرْدٌ] ❷ အခွံကွာစေခြင်း။ အခွံချွတ်ခြင်း။ ❸ (သားရေရှိ အမွေးများကို) ချွတ်ခြင်း။

❹ (ကျိုင်းကောင် မြေ၌ရှိသမျှ အပင်များကို) ပြောင်စင်အောင် ဖျက်ဆီးစားသောက်သွားခြင်း။ ❺ (မိုးခေါင်ရေရှားမှုက မြေ၌ရှိသမျှအပင်များကို) သေကျေပျက်စီးစေခြင်း။

❻ (မီးကို မီးအိမ်မှ) ဆွဲထုတ်ခြင်း။ ❼ (လူတို့ထံမှ တောင်းဆိုရာ) တစ်စုံတစ်ရာမျှမရဘဲ လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း။ (လူတို့ထံမှ တောင်းဆိုရာ) ကျေနပ်မှုမရှိဘဲ ပေးကမ်းသည်ကို ရရှိခြင်း။ ❶ (သိုလှောင်ခန်းသို့မဟုတ်ဆိုင်ရှိ ပစ္စည်းများကို) ရေတွက်မှတ်သားခြင်း။ ❷ (ဝါဂွမ်းကို) အစေ့ထုတ်ခြင်း။

[جَرْدٌ] ❸ ခန္ဓာကိုယ်၌ အမွေးကင်းစင်သည်။ အမွေးပါးသည်။ ❶ [الْمَكَانُ] အပင်ကင်းမဲ့သည်။ ❷ [بِالسَّامَاءِ] တိမ်ကင်းစင်သည်။ ❸ [شَعْرَ الْفَرَسِ] (မြင်းအမွေး) တို၍ပါးသည်။ ❹ [الرَّجُلُ] ကျိုင်းကောင်ကို စားသဖြင့် အရေပြား၌ ယားယံပြီးနာကျင်စေသည့် အနီဖုများပေါက်သည်။ ❺ [الشَّوْبُ] (အဝတ်) ဆွေးမြေ့ ဟောင်းနွမ်းသည်။ ❶ [الْيَوْمَ أَوْ الشَّهْرَ] (တစ်ရက်သို့မဟုတ်တစ်လ) ပြည့်သွားသည်။

[جَرْدٌ] ❷ ခန္ဓာကိုယ်၌ အမွေးကင်းစင်ခြင်း။ အမွေးပါးခြင်း။ ❶ အပင်ကင်းမဲ့ခြင်း။ ❷ တိမ်ကင်းစင်ခြင်း။ ❸ (မြင်းအမွေး) တို၍ပါးခြင်း။ ❹ ကျိုင်းကောင်ကို စားသဖြင့်

အရေပြား၌ ယားယံပြီး နာကျင်စေသည့် အနီဖုများပေါက်ခြင်း။ ❶ (အဝတ်) ဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းခြင်း။ ❷ (တစ်ရက်သို့မဟုတ်တစ်လ) ပြည့်သွားခြင်း။

[أَجْرَدٌ] ❸ ခန္ဓာကိုယ်၌ အမွေးကင်းစင်သော(သူ)။ (ج) [جَرْدٌ] ❶ [فَرَسٌ أَجْرَدٌ] အမွေးတို၍ပါးသော(မြင်း)

(م) [أَجْرَدٌ-جَرْدٌ-جَرْدٌ] အပင်ကင်းမဲ့သော(နေရာ)။ [أَرْضٌ جَرْدَةٌ أَوْ جَرْدَاءٌ] [جَرْدَةٌ-جَرْدَاءٌ] အပင်မရှိသော မြေနေရာ။ [سَمَاءٌ جَرْدَاءٌ] မိုးတိမ်ကင်းစင်သော ကောင်းကင်။ (ج) [جَرْدٌ] ကျိုင်းကောင်ကို စားသဖြင့် အရေပြား၌ ယားယံပြီးနာကျင်စေသည့် အနီဖုများ

ပေါက်သော(သူ)။ (ج) [جَرْدٌ] ❷ [أَجْرَدٌ-جَرْدٌ] ပြည့်ဝကုန်ဆုံးသွားသော(ရက်၊ လ)။

[جَرْدٌ] ❸ ကျိုင်းကောင်ကို စားသဖြင့် မိုက်နာသည်။ ❶ [الرَّزْعُ] စိုက်ခင်း၌ ကျိုင်းကောင်များ ကျရောက်သည်။

[مَجْرُودٌ] ❷ ကျိုင်းကောင်ကို စားသဖြင့် မိုက်နာသော(သူ)။ ❸ ကျိုင်းကောင်များ ကျရောက်သော(မြေနေရာ၊ စိုက်ခင်း)။

[جَرْدٌ] ❹ ကင်းကွာစေသည်။ [فَلَانًا الثَّوْبَ] အဝတ်ကို ကျွတ်စေသည်။ ကိုယ်လုံးတည်း ထားသည်။ [الْجِلْدَ] သားရေရှိ အမွေးများကို ပြောင်စင်စေသည်။ [السَّيْفَ مِنْ غَمْدِهِ] မီးကို မီးအိမ်မှ ချွတ်သည်။ မီးကို မီးအိမ်မှ ဆွဲထုတ်သည်။

[أَنْجَرَدَ] ❶ ကင်းစင်သည်။ [مِنْ الثَّوْبِ] အ

ဝတ်ကင်းသည်။ ကိုယ်လုံးတည်း ဖြစ်သည်။
 [الْإِبِلُ مِنَ أَوْبَارِهَا] (ကုလားအုတ်)အမွေးကျွတ်
 သည်။ ❶ [السُّنْبُلُ] အနံ့ အဖူးမှ ကွဲထွက်
 သည်။ ❷ [الثَّوْبُ] (အဝတ်)ဆွေးမြေ့ဟောင်း
 နွမ်းသည်။ ❸ [شَعْرُ الْفَرَسِ] (မြင်း၏အ
 မွေး)တိုသည်။ ❹ [فِي سَيْرِهِ] ကြိုးစားအား
 ထုတ်၍ သွားသည်။ ❺ [بِهِ السَّيْرُ] အဝေးကို
 ရောက်ရှိသွားသည်။ ❻ [الْفَرْسُ] (မြင်း)ပြိုင်
 မြင်းများကို ကျော်ထွက်သွားသည်။
 [مِنَ الثَّوْبِ] အကင်းစင်သည်။ ❶ [تَجَرَّدَ]
 ဝတ်ကင်းသည်။ ကိုယ်လုံးတည်း ဖြစ်သည်။
 ❷ [السُّنْبُلُ] အနံ့ အဖူးမှ ကွဲထွက်သည်။
 ❸ [لِلْأَمْرِ] ကြိုးစားအားထုတ်သည်။ ❹
 [الْفَرْسُ] (မြင်း)ပြိုင်မြင်းများကို ကျော်ထွက်
 သွားသည်။
 [الْأَجْرَدُ] ❶ [فَرَسٌ سَائِقٌ] အကြိမ်ကြိမ်ရေကို
 ကျော်တက်သောမြင်း။ ❷ [لَيْنٌ أَجْرَدٌ] အ
 မြွတ်မထွက်သောနို့။ ❸ [قَلْبٌ أَجْرَدٌ] ဖေါက်
 ပြန့်မှု၊ လိမ်ညာကောက်ကျစ်မှုမရှိသော နှလုံး
 သာ။ ❹ [رُمِيَ عَلَى أَجْرَدِهِ] နောက်ကျော။
 [أَجْرَدُ] (ج) အပစ်ခံရတယ်။
 [التَّجْرِيدُ] ❶ အခွံခွါခြင်း။ ❷ အဝတ်ကို
 ချွတ်ခြင်း။ ❸ ကင်းကွာစေခြင်း။ ကင်းစင်စေ
 ခြင်း။
 [الْجَارُودُ] ❶ [سَنَةٌ جَارُودٌ] မိုးခေါင်ရှားဖြစ်
 သောနှစ်။ ❷ [رَجُلٌ جَارُودٌ] မင်္ဂလာမရှိသော
 ယောက်ျား။
 [الْجَارُودِيَّةُ] ရှိအတ်ဂိုဏ်းဝင် ဇိုင်ဒီယတ်အုပ်စု
 တစ်စု၏အမည်။ (အဗုလ်ဂျာရူးဒ်ဖီယားဒ်

ဘင်နီ အလ်မွန်ဖိရ်ဟမ်ဒါနီ၏ နောက်လိုက်
 များ။)
 [الْجَرَادُ] ကျိုင်းကောင်း(နှံကောင်တစ်မျိုး)။
 [الْجَرَادَةُ] အခွံသင်ထားသော၊ အခွံခွာထား
 သော၊ အခွံချွတ်ထားသော(အရာ)။
 [الْجَرْدَاءُ] ❶ ပြောင်ချောနေသော၊ ပြောင်
 လက်နေသော(အရာ)။ [صَخْرَةٌ جَرْدَاءٌ]
 ပြောင်ချောနေသောကျောက်တုံး။ ❷ အစား
 ကြီးသော။ [نَاقَةٌ جَرْدَاءٌ] အစားကြီးသော
 ကုလားအုတ်မ။ ❸ အပင်ကင်းမဲ့သော(နေ
 ရာ)။ [أَرْضٌ جَرْدَاءٌ] အပင်ကင်းမဲ့သောမြေ။
 [الْجَرْدُ] အပင်မရှိသော
 ကွင်းပြင်။ လွင်ပြင်(ج) [أَجْرَدُ]။
 [الْجَرْدُ] ❶ သံခမောက်။ ❷ ပစ္စည်းအ
 ကြွင်းအကျန်။
 [الْجَرَادُ] ❶ [لَيْسَ جَرَادٌ] ကိုယ်၌ရှိသောအ
 ဝတ်ပါမကျန်အောင် ခိုးသောသူနို့။ ❷ ရွှေ
 ခွက်များကို အရောင်တောက်အောင် ပြုလုပ်
 သူ။
 [الْجَرُودُ] [نَاقَةٌ جَرُودٌ] အစားကြီးသော ကု
 လားအုတ်မ။
 [الْجَرِيدَةُ] ❶ စွန်ပလွံ၊ အုန်းစသည်တို့၏ အ
 ကိုင်းအလက်မှခွါယူထားသော ရှည်လျားသည့်
 အခေါက်အကြော။ ❷ ပစ္စည်းအကြွင်းအကျန်။
 ❸ ဇိက္ခာစာရင်းဇယား။ ❹ နေ့စဉ်သတင်းစာ။
 [جَرَانْدُ] (ج)
 [الْمَجْرَدُ] ဝါဂွမ်းမှ အစေ့ကို ထုတ်သည့်နေ
 ရာ။ ဝါဖတ်သည့်နေရာ။
 [الْمَجْرَدُ] ❶ အာရုံများဖြင့်မသိနိုင်ပဲ ဦး

နောက်ဖြင့်သာ စဉ်းစားယူ၍ရသော(အရာ)။

❶ အပိုမပါသော၊ မူလအတိုင်းရှိသော(အရာ)။ [الثَلَاثِي الْمَجْرَدُ] မူလအက္ခရာသုံးလုံးသာလျှင်ရှိသောကြိယာ။

❷ [جَرَدَب] (အစားအစာကို)အကုန်စားသည်။ ❶ (အစားအစာကို)ညှာလက်ဖြင့်စား၍ ဘက်လက်ဖြင့် အခြားသူများဝင်မစားနိုင်အောင် ကာဆီးထားသည်။ ကိုယ်ကျိုးကိုသာကြည့်သည်။တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်လွန်းသည်။

[جَرَدَبَان - جَرْدَبَان] (အစားအစာကို)အကုန်စားသော(သူ)။ ❶ (အစားအစာကို)ညှာလက်ဖြင့်စား၍ ဘက်လက်ဖြင့် အခြားသူများဝင်မစားနိုင်အောင် ကာဆီးထားသော(သူ)။ ကိုယ်ကျိုးကိုသာကြည့်သော(သူ)။ တစ်ကိုယ်ကောင်း ဆန်လွန်းသော(သူ)။

[جَرْدَبِي] (အစားအစာကို)အကုန်စားသော(သူ)။ ❶ (အစားအစာကို)ညှာလက်ဖြင့်စား၍ ဘက်လက်ဖြင့် အခြားသူများဝင်မစားနိုင်အောင် ကာဆီးထားသော(သူ)။ ကိုယ်ကျိုးကိုသာကြည့်သော(သူ)။ တစ်ကိုယ်ကောင်း ဆန်လွန်းသော(သူ)။

❸ [الْجَرْدَقُ] မုန့်ကြမ်း။

❹ [جَرْدَل] လက်ဆွဲပုံ။ သံပုံ။ (ج)။

❺ [جَرْدَم] အလျှင်အမြန် ပြုလုပ်သည်။ အမြန်သွားသည်။ ❶ စကားများသည်။ အလွန်စကားပြောသည်။

❷ [أَفَى الطَّعَامِ] (အစားအစာကို)အကုန် စားသည်။ ❶ [أَمَانِي الْإِنَاءِ] (ခွက်ထဲ၌ရှိသမျှကို)

အကုန်စားသည်။ ❶ [السَّيِّئِينَ مِنَ السَّيِّئِينَ] အသက်ခြောက်ဆယ်ကျော်ဖြစ်သည်။

[أَلْجَرْدَمُ] ကိုယ်အနက်ရောင်ရှိပြီး ဦးခေါင်းအစိမ်းရောင်ဖြစ်သော နံ့ကောင်တစ်မျိုး။

❷ [بِالْفَرْحَةِ] [جَرْدُ -] ပြီတည်နာ ဖေါရောင်သည်။ ဖုထွက်ရောင်ကိုင်းသည်။

[جَرْدُ] (ပြီတည်နာ)ဖေါရောင်ခြင်း။ ဖုထွက်ရောင်ကိုင်းခြင်း။

[جَرْدَ -] [بِالْفَرْحَةِ] ❶ ပြီတည်နာ ဖေါရောင်သည်။ ဖုထွက်ရောင်ကိုင်းသည်။ ❶

[الْفَرْسُ] (မြင်း၏)နောက်ခြေနှစ်ဘက်ဒူးအရင်း၌ အနာဖြစ်ပြီး ဖူးရောင်သည်။

[جَرْدُ] (ပြီတည်နာ)ဖေါရောင်ခြင်း။ ဖုထွက်ရောင်ကိုင်းခြင်း။ ❶ (မြင်း၏)နောက်ခြေ

နှစ်ဘက်ဒူးအရင်း၌ အနာဖြစ်ပြီးဖူးရောင်ခြင်း။ [أَجَرْدَ] ❶ [أَلَى الشَّيْءِ] တစ်စုံတစ်ရာကို အတင်းအကြပ် ပြုလုပ်ရန် အကြောင်း

ဖြစ်စေသည်။ တစ်စုံတစ်ရာကို ပြုလုပ်ရန် မှတစ်ပါး အခြားရွေးချယ်စရာမရှိအောင် ဘေးကြပ်နံ့ကြပ်ဖြစ်စေသည်။ အကြပ်အ

တည်းဆိုက်ရောက်စေသည်။ ❶ အခြားဆီသို့ ခိုလှုံရန် တွန်းပို့သည်။

[جَرْدَ] (သစ်ပင်၏ အခေါက်ကို)ခွါသည်။ သစ်ပင်၏အတွင်းသား ပေါ်လွင်သည်အထိ အကိုင်းအလက်များနှင့်

အခွံကို သင်သည်။ ❶ [الْدَّهْرُ] (အချိန်ကာလက သူ့ကို)ရင့်ကျက်ခိုင်မာစေသည်။

[أَلْجَرْدُ] ခြေကားသူ။

[أَلْجَرْدُ] တိရစ္ဆာန်၏ နောက်ခြေနှစ်ဘက်ရှိ

ဒူး၌ အနာဖြစ်၍ ဖူးရောင်ခြင်း။
 [الْجَرْدُ] မြေကြွက်ကြီး ကြွက်အကြီးစား။
 (ج) [الْجَرْدَانُ]။
 [الْجَرْدَةُ] မြေကြွက်ကြီးများ ပေါများသည့်
 နေရာ။

- [جَرٌّ] (တိရစ္ဆာန်)သွား
 လာကျက်စားသည်။ ❶ [بِالْحَامِلِ] (ကိုယ်
 ဝန်ဆောင်မိခင်)ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရက် ကျော်
 လွန်သည်။ မွေးရမည့်အချိန်ကျော်လွန်၍
 ကိုယ်ဝန်ဆောင်ထားသည်။ ❷ [الْمَاءَةُ] (ကျက်စားနေသောကုလားအုတ်ကို)စီးသည်။
 ❸ [الْإِبِلَ] (ကုလားအုတ်ကို)ညှင်ညှင်သာ
 သာ မောင်းသည်။ ဖြေးဖြေးမောင်းနှင်သည်။
 ❹ [الْفَصِيلَ] (နို့ဖြတ်ကာစ ကုလားအုတ်
 ငယ်ကို)နို့မစို့နိုင်အောင် လျှာကို ခွဲထားသည်။
 ❺ [الْأَرْضَ بِسَنَائِكِهَا] (မြင်း)မြေကို ခွါ
 ဖြင့်ပေါက်သည်။ မြေ၌ ခွါအရာထင်စေ
 သည်။ ❻ [عَلَى نَفْسِهِ] (အပြစ်)ကျူးလွန်
 သည်။ ထိခိုက်နာကျင်စေမှုကို ပြစ်မှားကျူး
 လွန်သည်။

[جَرٌّ] (တိရစ္ဆာန်)သွားလာကျက်စား
 ခြင်း။ ❶ (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်)ကိုယ်ဝန်
 ဆောင်ရက် ကျော်လွန်ခြင်း။ မွေးရမည့်အ
 ချိန်ကျော်လွန်၍ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ထားခြင်း။
 ❷ (ကျက်စားနေသော ကုလားအုတ်ကို)စီး
 ခြင်း။ ❸ (ကုလားအုတ်ကို)ညှင်ညှင်သာသာ
 မောင်းနှင်ခြင်း။ ဖြေးဖြေးမောင်းနှင်ခြင်း။
 ❹ (နို့ဖြတ်ကာစ ကုလားအုတ်ငယ်ကို)နို့မစို့
 နိုင်အောင် လျှာကို ခွဲထားခြင်း။ ❺ (မြင်း)

မြေကို ခွါဖြင့်ပေါက်ခြင်း။ မြေ၌ ခွါအရာ
 ထင်စေခြင်း။ ❶ (အပြစ်)ကျူးလွန်ခြင်း။
 ထိခိုက်နာကျင်စေမှုကို ပြစ်မှားကျူးလွန်
 ခြင်း။

[جَرَوْا] ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရက် ကျော်လွန်
 သော(ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်)။ မွေးရမည့်အ
 ချိန်ကျော်လွန်၍ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ထားသော
 (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်)။

[أَجَرٌ] (ရေတွင်း)အောက်
 ခြေ အလွန်နက်ရှိုင်းသည်။ (ရေတွင်း)ရေ
 အောက်ကြမ်းပြင် နက်သည်။ ❶ [الْبَعِيرَ]
 (ကုလားအုတ်ကို ဆွဲသည့်ကြိုးကို)ကုလား
 အုတ် လည်ဂုတ်ပေါ်၌ တင်ထားသည်။ ❷
 [الْفَصِيلَ] (နို့ဖြတ်ကာစ ကုလားအုတ်ငယ်
 ကို)နို့မစို့နိုင်အောင် လျှာခွဲထားသည်။
 [لِسَانَهُ] သူ့ကို စကားမပြောရန် တားဆီး
 ထားသည်။ ❸ [فُلَانًا غَائِبَةً] (သိဆိုသူ
 တစ်ဦးတစ်ယောက်၏နောက်မှ)လိုက်ဆို
 သည်။ ❹ [فُلَانًا دَائِنًا] (အကြွေးကို)နောက်
 ဆိုင်းထားသည်။ ❺ [فُلَانًا رُمَحًا] (တစ်ဦး
 တစ်ယောက်ကို လုံဖြင့်)ထိုး၍ ပြန်မနှုတ်ဘဲ
 ထားသည်။

[جَارٌ] [جَارَةٌ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်အား)
 ပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ်ထားသောအချိန်ကို
 အကြိမ်ကြိမ်သတ်မှတ်ရွှေ့ဆိုင်းသည်။ (တစ်
 ဦးတစ်ယောက်အား ပေးဆပ်ရန်ရှိသည်ကို
 သတ်မှတ် ချိန်ကျရောက်လာသော်လည်း
 ပေးဆပ်ခြင်းမရှိဘဲ နောက်ထပ် သတ်မှတ်
 ချိန်တစ်ခု၌ ပေးရန်အကြိမ်ကြိမ်ကတိပြု၍

နောက်ဆိုင်း ထားသည်။

﴿وَلَا تَجَارَّخَاكَ وَلَا تُتَارَّ﴾ အသင်ပေးဆပ်ရန်ရှိသောကြွေးကို မပေးဆောင်ဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ရက်ချိန်းပေး၍ နောက်ဆိုင်းထားခြင်းကို မပြုနှင့်။ ထိုနည်းတူစွာ ကြွေးရရန်ရှိသူကလည်း ကြွေးပေးရန်ရှိသူအပေါ် အတင်းအဓမ္မပြင်းခံတောင်ဆိုခြင်းကို မပြုနှင့်။

[جُرْ] ဆွဲယူသည်။ တရွတ်တိုက်ဆွဲသည်။

[اِنْجُرْ] ❶ ဆွဲယူသဖြင့် ဆွဲငင်ရာသို့ ပါသွားသည်။ တရွတ်တိုက်ဆွဲရာသို့ တရွတ်တိုက်ပါသွားသည်။ ❷ [الْمَاشِيَةَ] (တိရစ္ဆာန်) သွားရင်းလာရင်းကျက်စားသည်။

[اِجْتَرْ] ❶ [الْبَعِيرُ] စားမြုံ့ပြန်သည်။ ❷ [الشَّيْءَ] ဆွဲငင်သည်။ ဆောင့်ဆွဲသည်။

[اِسْتَجَرْ] ❶ [الفَصِيلُ] (နို့ဖြတ်ကာစ ကုလားအုတ်ပေါက်စ) ပါးစပ်၌ သို့မဟုတ် ကိုယ်၌ အနာပေါက်သဖြင့် နို့မစို့ဘဲနေသည်။ ❷ [الشَّيْءَ] ကျိုးစွဲနာခံသည်။ ❸ [الفِلَانُ] ဆွဲငင်သည်။ ဆောင့်ဆွဲသည်။

[اَلْاَجْرَانِ] လူနှင့်လျင်နသတ္တဝါ။

[اَلْجَارَةُ] ❶ ရေရှိရာသို့ သွားသောလမ်း။

❷ အလုပ်ခိုင်းရာ၌ အသုံးပြုရသော။

[اَلْاِبِلُ الْجَارَةُ] အလုပ်ခိုင်းရာ၌ အသုံးပြုရသော ကုလားအုတ်များ။

❶ ﴿لَا صَدَقَةَ فِي الْاِبِلِ الْجَارَةِ﴾ အလုပ်ခိုင်းရာ၌ အသုံးပြုရသော ကုလားအုတ်များ၌ ဧကကတ်ပေးဆောင်ရန်မလို။ ❷ အသုံးဝင်သော၊ အကျိုးရှိသော(အရာ)။

[اَلْجَارَةُ لِي فِي هَذَا] ဒီဟာ ငါ့အတွက် ဘာမှအသုံးမဝင်ဘူး။ ငါ့အတွက် ဘာအကျိုးမှမရှိဘူး။

[اَلْجَارُورُ] ❶ အံ့ဆွဲ။ ❷ ရေစီးက နက်ရှိုင်းအောင်ပြုလုပ်ထား သောမြစ်၊ ချောင်း။

[اَلْجَرَارَةُ] မြေအိုးပြုလုပ်သူ။ ယင်းအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသူ။

[جُرْ] ခွေးကို မောင်းနှင်ထုတ်သည်အသံ။

[اَلْجُرْ] ❶ ထွန်တံ၌ ချည်နှောင်အသုံးပြုရသောကြိုး။ ❷ မြေ၌ ချိုင့်ခွက်ဖြစ်နေသောနေရာ။ တွင်းချိုင့်ဖြစ်နေသောမြေနေရာ။ မြေခိုမ်။

❸ အရဗီသဒ္ဒါအရ နာမ်နှင့်ကြိယာတို့၏ နောက်ဆုံးအက္ခရာ၌ ပြောင်းလဲမှု[اِعْرَاب] တစ်မျိုး။ ❹ [هَلَمْ جُرْ] စသည်ဖြင့်။

[اَلْجَرَاءُ - اَلْجَرَاءُ] အတွက်ကြောင့်၊ အကြောင်းကြောင့်၊ ကြောင့်။

[فَعَلْتُ ذَلِكَ مِنْ جَرِّ اِيَّاكَ اَوْ مِنْ جَرِّ اِيَّاهُ] မင်းကြောင့် ဒါကို လုပ်ခဲ့ရတယ်။

[اَلْجَرَارُ] ❶ များပြားလှသော(အရာ)။

[اَعْسَكَرُ جَرَارًا] အလွန်များပြားလှသော စစ်တပ်။ ❷ မြေအိုး၊ မြေခွက်ပြုလုပ်သူ။ ❸ လယ်ထွန်စက်။ ဆွဲသည့်ယာဉ်။ (م)

[اَلْجَرَارَةُ] (ج) [اَلْجَرَارَةُ]

[اَلْجَرَارَةُ] အလွန်အဆိပ်ပြင်းသော အဝါရောင်ကင်းမြီးကောက်တစ်မျိုး။

[اَلْجَرَّةُ] ❶ မြေကို မီးဖုတ်၍ပြုလုပ်ထားသောအိုး၊ ခွက်။ မြေအိုး၊ မြေခွက်။ ❷ သားကောင်ကိုဖမ်းဆီးရန် မုဆိုးများအသုံးပြု

သော ကြိုးကွင်းတပ်ထားသော ဖုတ်ပိုင်း။

❶ (ကုလားအုတ်၊ နွားစသည်၏)စားပြီးသား အစာကို ပြန်ထုတ်၍ဝါးထားသောအစာ ဟောင်း။ စားမြူ။ (ج) جرار

[الجرّة] ❶ နေထိုင်ပြီးနောက် ထွက်ခွာသွား ကြသော လူအုပ်စု။ ❶ အစာစားချိန်အထိ လုံလောက်သော ကုလားအုတ်အစာ။ ❶ ချိ ရှိသော တိရစ္ဆာန်တို့၏အစာအိမ်။ စားမြူ။ [هو لا يكظم على جرته] သူဟာ လျှို့ဝှက်ချက် ကို ဖုံးဖိမထားတတ်ဘူး။ (ج) جرر

[الجرور] ❶ ခိုင်း၍မရသော၊ ပေကပ်ကပ် လုပ်သော တိရစ္ဆာန်။ ❶ အလွန်နက်ရှိုင်း သော(ရေတွင်း)။ (ج) جرر

[الجرير] ❶ ကုလားအုတ်၊ နွားစသည်ကို ဆွဲသည့်ကြိုး။ (ج) جران

[الجريرة] ❶ အပြစ်။ ပြစ်မှု။ ပြစ်မှုကျူးလွန် ခြင်း။ ❶ အတွက်ကြောင့်၊ ကြောင့်။ [فعلت ذلك من جريرة تك] မင်းကြောင့် ဒါကို လုပ်ခဲ့ရတယ်။

[المجر] ထုပ်တန်း။

[المجرة] နဂါးငွေ့တန်းကြယ်စု။

❶ [جرز] ❶ အလျှင်အမြန် စားသည်။ ❶ ဖြတ်တောက်အမြစ်လှန်သည်။ အရင်းအမြစ် ပါမကျန်အောင် ဖြတ်တောက်သည်။ [الشجرة] သစ်ပင်ကို အမြစ်ပါမကျန်အောင် ခုတ်ဖြတ်သည်။ [العدو] ရန်သူကို အပြီးအ ပိုင် ချေမှုန်းသည်။ ❶ [الجراد الأرض] (ကျွင်း ကောင် မြေပေါ်၌ ရှိသမျှအပင်များကို)ဖျက် ဆီးစားသောက်သွားသည်။ ❶ [هم الزمان]

(အချိန်ကာလဆိုးက ငှင်းတို့ကို)တစ်ဦးတစ် ယောက်မျှမကျန်အောင် ဖျက်ဆီးသွားသည်။

❶ [فلان] သရော်သည်။ ပြောင်လှောင်ပျက် ရယ်ပြုသည်။ ဆဲဆိုသကဲ့သို့ နာကျင်အောင် ပြောဆိုသည်။

[جرز] ❶ အလျှင်အမြန် စားခြင်း။ ❶ ဖြတ်တောက်အမြစ်လှန်ခြင်း။ အရင်းအမြစ် ပါမကျန်အောင် ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❶ (ကျွင်း ကောင် မြေပေါ်၌ ရှိသမျှအပင်များကို)ဖျက် ဆီးစားသောက်သွားခြင်း။ ❶ (အချိန်ကာလ ဆိုးက ငှင်းတို့ကို)တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မ ကျန်အောင် ဖျက်ဆီးသွားခြင်း။ ❶ သရော် ခြင်း။ ပြောင်လှောင်ပျက်ရယ်ပြုခြင်း။ ဆဲဆို သကဲ့သို့ နာကျင်အောင်ပြောဆိုခြင်း။

[جرز] ❶ (မြေကြီး)ရေမရ သဖြင့် ခြောက်သွေ့သည်။ ❶ (မြေကြီးပေါ်၌ ရှိသမျှ)အပင်များကို တိရစ္ဆာန်များ ကျက်စား သွားသည်။

[جرز] ❶ (မြေကြီး)ရေမရသဖြင့် ခြောက် သွေ့ခြင်း။ ❶ (မြေကြီးပေါ်၌ ရှိသမျှ)အပင် များကို တိရစ္ဆာန်များ ကျက်စားသွားခြင်း။

[جرز] ❶ အစားကြီးသည်။ ❶ အစားမြန် သည်။

[جرازة] ❶ အစားကြီးခြင်း။ ❶ အစားမြန် ခြင်း။

[جرور] ❶ အစားကြီးသော(သူ၊ သူမ)။ ❶ အစားမြန်သော (သူ၊ သူမ)။

[آجرز] ❶ (မြေကြီး)ရေမရ သဖြင့် ခြောက်သွေ့သည်။ ❶ (မြေကြီးပေါ်

၌ ရှိသမျှ)အပင်များကို တ်ရစ္ဆာန်များ ကျက်
စားသွားသည်။ ❶ [الْقَوْمُ] ရေရှားပါး
ခြောက်သွေ့သည့်နေရာသို့ ရောက်ရှိသွား
သည်။ မိုးခေါင်ရေရှားမှုဘေးဒုက္ခကို တွေ့
ကြုံခံစားကြရသည်။ ❷ [بِالْمَاءِ] (ကုလား
အုတ် ပိန်လိုသည်။
[جَارَز] ဆဲဆိုသကဲ့သို့ နာကျင်အောင်
ရှုတ်ချသရော်သည်။ ပြောင်လှောင်သည်။
[تَجَارَز] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး နှုတ်ဖြင့် သို့မ
ဟုတ် ကိုယ်ထိလက်ရောက် နာကျင်အောင်
ပြုမှုဆက်ဆံသည်။
[الْجَارَزُ] ❶ သွေးဆုံးသော။ ❷ သွေးဆုံးသောမိန်းမ။ ❸ ပြင်းထန်သော။
[سُعَالُ جَارَز] ပြင်းထန်သော နှာချေမှု။
[الْجَارَزَةُ] [أَرْضُ جَارَزَةٍ] ကြမ်းတမ်း၍
ခြောက်သွေ့သောမြေ။
[الْجُرَازُ] ❶ ထက်မြက်သော(မီး)။ ❷ အ
စားကြီးသော(ကုလားအုတ်)။
[الْجَرْزُ] ❶ မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်သောနှစ်။
❷ (လူ၏)ရင်ဘတ်ပိုင်း၊ ကိုယ်အလယ်ပိုင်း။
[أَجْرَازُ] (ج)
[الْجَرْزُ] ❶ သားမွေးသို့မဟုတ် သားရေ
ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော အမျိုးသမီးဝတ်အင်္ကျီ။
❷ ထူထဲကြမ်းတမ်းသော တိရစ္ဆာန်၏ သား
ရေ။ [جُرُوزُ] (ج)
[الْجَرْزُ] ❶ သံချောင်း၊ သံတိုင်။ ❷ ခြောက်
သွေ့သော(မြေ)။
﴿أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ﴾
ငါအရှင်မြတ်သည် ခြောက်သွေ့သောမြေဆီ

သို့ ရေကို မောင်းနှင်ပို့ဆောင်တော်မူသည်
ကို ၎င်းတို့ မမြင်ကြသလော။ [أَجْرَازُ] (ج)
[الْجَرْزُ] ❶ သံချောင်း၊ သံတိုင်။ ❷ ခြောက်
သွေ့သော(မြေ)။ [جَرْزَةٌ] (ج)
[الْجَرْزَةُ] တစ်ချက်တည်းဖြင့် အမြစ်ပါမ
ကျန်အောင် ဖြတ်တောက်ခြင်း။
[الْجَرْزَةُ] မြက်ပင်တစ်မျိုး၏အထုံး၊ အ
စည်း။
[الْمِجْرَازُ] ခြောက်သွေ့သော(နေရာ)။
[مَفَازٌ مِجْرَازٌ] ခြောက်သွေ့သောကွင်းပြင်။
❶ [الطَّائِرُ] (ငှက်)အသံပေး
သည်။ တွန်ကြူးအော်မြည်သည်။
❷ [الكَلَامُ] တီးတိုးညှင်သာစွာ စကားပြော
သည်။ ❸ [الْبَقَرَةُ وَلَدَهَا] (နွားမ မိမိ၏
ကလေးငယ်ကို)လျှာဖြင့် လျက်သည်။ ❹
[التَّحْلِيلُ نَوْرُ الشَّجَرَةِ] (ပျား အပင်၏အပွင့်
ရှိ ဝတ်ရည်ကို)စုတ်သည်။ ❺ [الثَّوْرُ الْبَقَرَةُ] (နွားထီး
နွားမကို ဦးချိုဖြင့်)ထိုးဆွသည်။
[الْجَرْزُ] (ငှက်)အသံပေးခြင်း။ တွန်ကြူး
အော်မြည်ခြင်း။ ❶ တီးတိုးညှင်သာစွာ စ
ကားပြောခြင်း။ ❷ (နွားမ မိမိ၏ကလေး
ငယ်ကို)လျှာဖြင့် လျက်ခြင်း။ ❸ (ပျား အပင်
၏အပွင့်ရှိ ဝတ်ရည်ကို)စုတ်ခြင်း။ ❹ (နွား
ထီးက နွားမကို ဦးချိုဖြင့်)ထိုးဆွခြင်း။
[أَجْرَسُ] ❶ အသံမြည်သည်။ အသံထွက်
သည်။ အသံပြုသည်။ [الْحَلَى] လက်ဝတ်
လက်စားမှ အသံမြည်သည်။ ❷ [الطَّائِرُ] (ငှက်)
အော်မြည်သံ ကြားရသည်။
❸ [الْجَرْزُ أَوْ بِالْجَرْسِ] (ခေါင်းလောင်းကို)

အသံမြည်အောင် လှုပ်ရမ်းသည်။ ခေါင်း
လောင်းတီးသည်။

[جرس] ❶ (ငှင်းတို့ ကြားကြစေ
ရန်)အသံကုန် ဟစ်အော်သည်။

❶ [الدَّهْرُ فَلَانًا] (အချိန်ကာလများက သူ့
ကို)ရင့်ကျက်ခိုင်မာစေသည်။

[مَجْرَسٌ] ❷ အသံကုန် ဟစ်အော်သော(သူ)။

❶ (အချိန်ကာလများက)ရင့်ကျက်ခိုင်မာစေ
သော(သူ)။ အတွေ့အကြုံများသော(သူ)။ (م)
[نَاقَةُ مَجْرَسَةٍ] ❶ ခရီးသွားရန်နှင့်
စီးနင်းရန် ကောင်းစွာလေ့ကျင့်ပေးထားသော
ကုလားအုတ်မ။

[تَجْرَسُ] တီးတိုးညှင်သာစွာ ပြောဆိုသည်။

[الْجَارُوسُ] အစားကြီးသော(သူ)။

[الْجِرْسُ] တီးတိုးညှင်သာစွာ ပြောဆိုသည့်
အသံ။ အသံ။ (ج)

[الْجِرْسُ] ❶ လှုပ်ရှားမှု။ ❶ အသံ။ ❶ ခေါင်း
လောင်း။ (ج)

[الْجِرْسَةُ] မပြုလုပ်အပ်ကြောင်း သတိပေး
တားမြစ်သည့် အသံ။

[الْجِرْسَةُ] အသံမြည်သော။ အသံထွက်
သော။

❶ [جرس -] ❶ အခွံခွါသည်။ အခွံနွှာသည်။
အခွံသင်သည်။ ❶ ပွတ်တိုက်သည်။

[الجلد] သားရေကို နူးညံ့ချောမွေ့လာ
အောင် ပွတ်တိုက်သည်။ ❶ [رَأْسُهُ بِالْمِشْطِ]

ဦးခေါင်းကို ဘီးဖြင့်ဖြိုးသည်။ ❶ [الشَّيْءُ -]
ကြိတ်ခွဲသည်။

[جرش] ❶ အခွံခွါခြင်း။ အခွံနွှာခြင်း။ အခွံ

သင်ခြင်း။ ❶ ပွတ်တိုက်ခြင်း။ ❶ (ဦးခေါင်းကို
ဘီးဖြင့်)ဖြိုးခြင်း။ ❶ ကြိတ်ခွဲခြင်း။

[مَجْرُوسٌ. جَرِيئٌ] ❶ အခွံခွါထားသော (အရာ)။

အခွံနွှာသော(အရာ)။ အခွံသင်သော(အရာ)။

❶ ပွတ်တိုက်သော(အရာ)။ ❶ ကြိတ်ခွဲသော
(အရာ)။

[اجترس] ❶ [إِعْيَالُهُ] (မိသားစုအတွက်)

ဒုက္ခခံ၍ ဝမ်းစာရှာသည်။ ❶ [الشَّيْءُ] အ
လစ်ကို ချောင်း၍ ခိုးဝှက်ယူသည်။ လှည့်
စား၍ ခိုးယူသည်။

[الْجَرَّاشَةُ] ပွတ်တိုက်သောကြောင့် ထွက်လာ
သော အစအနများ။

[الْجَرَّاشُ] မာပြင်းသော အစားအစာကို စား
သည့်အခါ၌ ထွက်သောအသံ။ (ج) [جُرُوشٌ]
[أَجْرَاشٌ]။

[كُرَيْمُ الْجَرَّاشِ] စိတ်။ စိတ်ထား။ [الْجَرَّاشِ]
စိတ်ထား မြင့်မြတ်သူ။

[الْجَرِيئُ] ❶ ကြိတ်ခွဲထားသော သစ်စေ့၊
အစိုင်အခဲစသည်။ ❶ ခွန်အားဗလနှင့် ပြည့်
စုံ၍ အမှုကိစ္စများကို ငြီးစီးအောင် ဆောင်
ရွက်နိုင်သူ။

❶ [جرض -] ❶ လည်ပင်းညှစ်သည်။ လည်မျို
ကို ဖိသတ်သည်။ ❶ [فَلَانٌ يَرِيئُهُ] (မိမိ၏
တံတွေးကို)မျိုချသည်။

[جرض] ❶ လည်ပင်းညှစ်ခြင်း။ လည်မျိုကို
ဖိသတ်ခြင်း။ ❶ (မိမိ၏ တံတွေးကို)မျိုချခြင်း။

[جرض -] ❶ သောကသို့မဟုတ် ဝမ်းနည်းပူ
ဆွေးမှုကြောင့် တံတွေးကို အံ့ကြိတ်မျိုချ
သည်။ ❶ (မိမိ၏တံတွေးကို)မျိုချရာ၌ လည်

ပင်းတွင် တစ်ဆို့သည်။ တံတွေးနှင့်သည်။

[عَلَى رَيْقِهِ] သူ့ ငါးအပေါ် ဒေါသနဲ့ တံတွေး မျိုချတယ်။ [يَنْفِسُهُ] သူ သေလုမျှောပါး ဖြစ် တယ်။

[جَرَضُ] ❶ သောကသို့မဟုတ် ဝမ်းနည်းပူ ဆွေးမှုကြောင့် တံတွေးကို အံ့ကြိတ်မျိုချခြင်း။

❶ (မိမိ၏တံတွေးကို)မျိုချရာ၌ လည်ပင်း တွင် တစ်ဆို့ခြင်း။ တံတွေးနှင့်ခြင်း။

[جَرِيضُ] ❶ သောကသို့မဟုတ် ဝမ်းနည်းပူ ဆွေးမှုကြောင့် တံတွေးကို အံ့ကြိတ်မျိုချ သော(သူ)။ ❶ (မိမိ၏တံတွေးကို)မျိုချရာ၌ လည်ပင်းတွင် တစ်ဆို့သော(သူ)။ တံတွေး နှင့်သော(သူ)။ (ج) [جَرَضِي]။

[أَجْرَضُ] တံတွေး လည်ပင်း၌ တစ်စေ သည်၊ နှင်စေသည်။

[الْجَرَائِضُ] ကြည့်[اض] [ج ر ا ض]။

[الْجَرَاضُ] ❶ ကြီးမားသော ကုလားအုတ်။

❶ မိမိ၏ကလေးငယ်ကို အလွန်တယ်တာ သော ကုလားအုတ်မ။

[الْجَرِيضُ] ❶ လည်ပင်း၌ တစ်ဆို့နေခြင်း။

လည်ပင်းနှင့်ခြင်း။ ❶ သေဆုံးချိန်၌ ပါးစပ် ရွဲ့စောင်းနေခြင်း။ အပေါ်အောက် ပါးရိုး ရွဲ့စောင်းခြင်း။ ❶ ကြီးမားပြင်းထန်သော ပူဆွေးသောက။ (ج) [جَرَضِي]။

❶ [جَرَعُ] သောက်မျိုသည်။

[جَرَعُ] သောက်မျိုခြင်း။

[جَرَعُ] ❶ သောက်မျိုသည်။ [الْمَاءُ] (ရေ ကို)မော့ချသည်။ [الْغَيْطُ] (ဒေါသကို)မျို သိပ်ချုပ်တည်းသည်။ ❶ [الْحَبْلُ] (ကြိုး)

တွန့်လိမ်သည်။

[جَرَعُ] သောက်မျိုခြင်း။

[جَرَعُ] (ကြိုး)တွန့်လိမ်ခြင်း။

[جَرَعُ] တွန့်လိမ်သော(ကြိုး)။

[أَجْرَعُ] [الْحَبْلُ] ကြိုး၏အပင်များအ နက် အချို့ကို) ကြီးမားတုတ်ခိုင်စေသည်။

[جَرَعُ] ❶ [الْمَاءُ] ရေကိုတိုက်သည်။ ရေ ကို မျိုချစေသည်။ ❶ [غَضَصُ الْغَيْطِ] အ

ကြိမ်ကြိမ်ဒေါသထွက်အောင် ပြုလုပ်သော် လည်း ဒေါသကို မျှိုသိပ်ထားသည်။

[أَجْتَرَعُ] ❶ [الْمَاءُ] ရေကို မျိုချသည်။ ရေ ကို မော့ချသည်။ ❶ ခက်ခက်ခဲခဲ သောက်မျို သည်။ မသောက်ချင် သောက်ချင်ဖြင့် သောက်သည်။

[تَجَرَّعُ] ❶ [الْمَاءُ] ရေကို မျိုချသည်။ ရေ ကို မော့ချသည်။ ❶ ခက်ခက်ခဲခဲ သောက်

မျိုသည်။ မသောက်ချင် သောက်ချင်ဖြင့် သောက်သည်။ ﴿يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسْقِيهِ﴾

သူသည် ယင်း ပြည်ပုပ်ရည်ကို တကျိုက်စီ သောက်မျိုရပေမည်။ သို့ရာတွင် သူသည်

ယင်းပြည်ပုပ်ရည်ကို လည်ချောင်းအောက်သို့ ခဲယဉ်းစွာ မျိုချရပေမည်။ ❶ [غَضَصُ الْغَيْطِ]

ဒေါသကို မျှိုသိပ်ချုပ်တည်းထားသည်။

[أَجَارَعُ] (ج) ကြမ်းတမ်းသည့်မြေ။

[الْجَرَاعَاءُ] ကြမ်းတမ်းသည့်မြေ။

[جَرَاعَاتُ] (ج)

[الْجَرَاعَةُ] ❶ တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကျိုက်သောက် မျိုခြင်း။ ❶ ကြမ်းတမ်းသည့်မြေ။ (ج)

[جَرَاعُ]

[الْجَرَعَةُ] ကြမ်းတမ်းသည့်မြေ။ [الْجَرَعُ] (ج)

[الْجَرَعَةُ] (ရေ)တစ်ကျိုက်၊ (ရေ)တစ်မူတ်၊

(ရေ)တစ်မျို။ [الْجَرَعُ] (ج)

❖ [السَّيْلُ] ❶ အစားများသည်။ ❷ [جَرَفَ] -

အားလုံးသို့မဟုတ် အများပိုင်းကို ဖျက်ဆီး

သည်။ ပျောက်ပျက်စေသည်။ [السَّيْلُ الْوَادِي]

(ရေစီးသည် လျှို့ဝှက်ကမ်းနဘေးကို)တိုက်

စားသွားသည်။ [الدَّهْرُ الْقَوْمَ] ကာလဆိုးက

၎င်းတို့ကို ပျက်စီးစေသည်။ ❸ [الطَّيْنُ]

(မြေကြီးကို)ပြောင်စင်အောင် သုပ်သင်ရှင်း

လင်းသည်။ ❹ [الْبَعِيرُ] (ကုလားအုတ်ကို)

အမှတ်အသားပြုလုပ်သည်။

[جَرَفَ] ❶ အစားများခြင်း။ ❷ အားလုံးသို့

မဟုတ် အများပိုင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်း။ ပျောက်

ပျက်စေခြင်း။ ❸ (မြေကြီးကို)ပြောင်စင်

အောင် သုပ်သင်ရှင်းလင်းခြင်း။ ❹ (ကုလား

အုတ်ကို)အမှတ်အသားပြုလုပ်ခြင်း။

[الْجَرَفُ] ❶ [الْمَكَانُ] မြေနေရာများကို

တိုက်စားသွားသည့် ရေလွှမ်းမိုးမှုဖြစ်သည်။

❶ [الرُّجْلُ] (မိမိ၏ကုလားအုတ်ကို)မြက်

ပင်ထူထပ်သောနေရာ၌ ထိန်းကျောင်းသည်။

[جَرَفَ] တိုက်စားသည်။ အားလုံးသို့မ

ဟုတ် အများပိုင်းကို ဖျက်ဆီးသည်။ ပျောက်

ပျက်စေသည်။

[اجْتَرَفَ] တိုက်စားသည်။ အားလုံးသို့မ

ဟုတ် အများပိုင်းကို ဖျက်ဆီးသည်။ ပျောက်

ပျက်စေသည်။

[تَجَرَّفَ] တိုက်စားသည်။ အားလုံးသို့မ

ဟုတ် အများပိုင်းကို ဖျက်ဆီးသည်။ ပျောက်

ပျက်စေသည်။

[انْجَرَفَ] အလုံးစုံ ပျက်စီးသွားသည်။

ပျောက်ပျက်သွားသည်။

[الْجَارُوفُ] ထွန်ခြစ်။ သတ္တုနှင့်ပြုလုပ်ထား

သော ခက်ရင်းပုံတန်ဆာပလာ။

[الْجَرَأُ] အားလုံးကို ပျက်စီးစေတတ်သော

(အရာ)။ တစ်စမကျန် ဖျက်ဆီးတတ်သော

(အရာ)။ [سَيْلُ جَرَأٍ] အားလုံးကို တိုက်စား

ဖျက်ဆီးသော ရေလွှမ်းမိုးမှု။ [رَجُلٌ جَرَأٌ]

အလွန်အစား ကြီးသောယောက်ျား။

[الْجَرْفُ] ❶ များပြားလှသော ရွှေငွေဥစ္စာ

ပစ္စည်းများနှင့် ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်များ။ ❷

ထူထပ်သိပ်သည်းစွာပေါက်ရောက်နေသော

မြက်။

[الْجَرْفُ] အောက်ခြေကို ရေတိုက်စားထား

သော လျှို့ဝှက်ကမ်းပါး။ အောက်ခြေမခိုင်သော

ချောက်ကမ်းပါး။ [جَرَفَةٌ] (ج)

[الْجَرْفُ] အောက်ခြေကို ရေတိုက်စားထား

သော လျှို့ဝှက်ကမ်းပါး။ အောက်ခြေမခိုင်သော

ချောက်ကမ်းပါး။ [عَلَى شَفَا جَرَفٍ هَارٍ]

ကျအံ့ဆဲဆဲ ချောက်ကမ်းပါးပေါ်၌။ (ج)

[الْجَرَأُ - جَرُوفُ]

[الْجَرْفَةُ] ကုလားအုတ်ကိုယ်ပေါ်ရှိ အမှတ်

အသား။

[الْمِنْجَرَفُ] ❶ ထွန်ခြစ်။ သတ္တုနှင့်ပြုလုပ်ထား

သော ခက်ရင်းပုံတန်ဆာပလာ။ ❷ အစားအ

စာကို ကြိုးယူသောလက်ခုပ်ကြီးသော(သူ)။

(ج) [مَجَارِفُ]

[الْمِنْجَرَفَةُ] ထွန်ခြစ်။ သတ္တုနှင့်ပြုလုပ်ထား

သော ခက်ရင်းပုံတန်ဆာပလာ။(ج)

[مَجَارِفُ]။

- [جرل -] (မြေ)မာ၍ ကြမ်းတမ်းသည်။

[جرل] (မြေ)မာ၍ ကြမ်းတမ်းခြင်း။

[الجرل] မာ၍ ကြမ်းတမ်းသော(မြေ)။

ကျောက်ခဲပေါသော(မြေ)။(ج) [أجرال]

[الجرول] မာ၍ ကြမ်းတမ်းသော(မြေ)။

ကျောက်ခဲပေါသော(မြေ)။(ج) [أجراول]

[الجريال] အရက်။ အရက်၏အရောင်။

- [جرم -] ပြစ်မှားသည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်။ ထိခိုက်နစ်နာစေမှုကို ကျူးလွန်သည်။

① [فلان لاهله] မိမိ၏မိသားစုအတွက် ဝမ်း

စာရှာဖွေသည်။ ② [الرجل] ပြစ်မှုကျူး

လွန်စေသည်။

﴿وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَنْ لَا تَعْدِلُوا﴾

လူတစ်စုကို မုန်းတီးခြင်းသည် အသင်တို့

အား မတရားမှုပြုမှုကို ကျူးလွန်စေသည်

မဖြစ်စေနှင့်။ ③ [الشئ] ဖြတ်တောက်

သည်။ ④ [التخل] (စွန့်ပလွှဲ)အသီးကို

ခူးဆွတ်သည်။

[جرم -] ပြစ်မှုကြီးမားသည်။ ကြီးမားသော

ကြီးလေးသော ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်။

[جرم -] [لونه] (အရောင်)သန့်ရှင်းတောက်

ပသည်။

① [أجرم] ပြစ်မှု ကျူးလွန်သည်။

[التخل] (စွန့်ပလွှဲ)အသီးခူးရန် အချိန်

ကျသည်။ ② [الرجل] ပြစ်မှု ကျူးလွန်စေ

သည်။

||[جرم]||[السنة]||နှစ်ကို ပြည့်ဝစေသည်။

||[أجترم]|| ပြစ်မှု ကျူးလွန်သည်။

① ||[الشئ]|| ဖြတ်တောက်သည်။ ②

||[السنة]|| မိသားစုအတွက် ဝမ်းစာရှာသည်။

||[أجترم]|| ပြည့်ဝသည်။ ③ ||[الليل]|| တစ်ညပြည့်သွား

သည်။ ④ ||[عليه]|| အပြစ်ကျူးလွန်သည်ဟု

စွပ်စွဲသည်။

||[جرم]|| မလွဲမသွေ၊ မလွဲကေန်၊

အမှန်တကယ်။

||[أجرام]|| သစ်စေ့။ ① စွန့်ပလွှဲသီးအ

ခြောက်။

||[أجرام]|| တစ်ဂရမ်။(အလေးချိန်ယူနစ်)။

||[أجرمة]|| ခူးဆွတ်ရာ၌ ကြွေကျနေသော

စွန့်ပလွှဲသီး။ ① စွန့်ပလွှဲပေါ်၌ ကျန်ရစ်

သောစွန့်ပလွှဲသီး။ ② စွန့်ပလွှဲသီးအဖျင်း။

||[أجرم]|| အသံ ကိုယ်ခန္ဓာ။[جرم الصوت]

||[جرم -]|| ဖြတ်တောက်မှုပမာဏ။

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

||[جرم -]|| [جرم -] [جرم -] [جرم -]

အတွက် ရှာဖွေသူ။[جرائم(ج)]

❖ [جرمز] ကျုံ့ဝင်သည်။ တွန့်ဆုတ်၍ ခပ်ကုတ်ကုတ်ဖြစ်သည်။[عن الجواب]အဖြေမပေးနိုင်သဖြင့် တွန့်ဆုတ်၍ ခပ်ကုတ်ကုတ်နေသည်။

[جرمز] ကျုံ့ဝင်သည်။ တွန့်ဆုတ်၍ ခပ်ကုတ်ကုတ်ဖြစ်သည်။[العام]နှစ်အစ၌ မိုးမရွာဘဲ နှစ်အလယ်၌ မိုးကြီးရွာသည်။

[تجرمز] ❖ စုဝေးသည်။ စုပြုံနေသည်။

❶ [عليهم] ကုန်ဆုံးသွားသည်။ ❷ [اليل]ည ကျရောက်သည်။

[الجراميز] ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ခြေ၊ လက်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများ။[جمع جر اميزه]ခန့်ရန်အတွက် ကိုယ်ခန္ဓာကို ကျုံ့သည်။ မနန်မိအလျင် အားယူသည့်အနေဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာကို ကျုံ့သည်။[رَمَى الْأَرْضَ بِجَرَامِيزِهِ وَأَوْرَقَهُ]မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်ကို မြေပေါ်သို့ လိမ့်ချသည်။[اضْمَأَلِيَهُ جَرَامِيزِهِ]မိမိ၏အဝတ်စကို ဆွဲမ၍ သွားသည်။[أَخَذَ الشَّيْءَ بِجَرَامِيزِهِ]ကုန်စင်အောင် ယူသွားသည်။ အားလုံးတစ်ခုမကျန်ယူသည်။[جَمَعَ لَهُ جَرَامِيزِهِ]အသင့်ပြင်ဆင်၍ အခိုင်အမာဦးတည်သည်။

[الجرموز] ❖ ကွင်းပြင်သို့မဟုတ် ကုန်းမြင့်ရှိ ဥယျာဉ်၌ရှိသော ရေကန်။[جر اميز(ج)]

❶ ဘောင်ခတ်ကာရံထားခြင်းမရှိသော ရေတွင်း။ ❷ အိမ်ငယ်။ ❸ ဝံပုလွေသားပေါက် (အထီး)။

❖ [الجرمقاني] အစွလာမ့်ခေတ်ဦးကာလ၌ အီရတ်နှင့် ဂါဇာကမ်းခြေဒေသများအကြားရှိ

မောင်ဆွိလ်ဟုခေါ်သောဒေသ၌ လာရောက်နေထိုင်ကြသော လူမျိုးတစ်မျိုး။[جر امقة(ج)]။ [الجرموق] ရှူးဖိနပ်ပေါ်၌ ထပ်ဝတ်ရသော ခြေစွပ်ဖိနပ်။ နောက်ပိတ်ဖိနပ်ကို ဖုံးဝတ်ရသောဖိနပ်။

❖ [جرن -] အလေ့အကျင့်ဖြစ်သည်။ ကျင့်သားရသည်။ လေ့ကျင့်ထားသဖြင့် ကျွမ်းကျင်သည်။[تيد على العمل]သူ့လက်က အလုပ်အပေါ်မှာ ကျင့်သားရသည်။

[التوب] (အဝတ်)ဝတ်နေကျဖြစ်သောကြောင့် နူးညံ့ဟောင်းနွမ်းသည်။ ❶ [الكساب] (စာအုပ်ကို)လေ့ကျက်မှတ်သားသည်။ ❷ [الحب] သစ်စေ့ကို အခွံကျွတ်အောင် ကြိတ်သည်။

[جرؤن] ❖ အလေ့အကျင့်ဖြစ်ခြင်း။ ကျင့်သားရခြင်း။ ❶ (စာအုပ်ကို)လေ့ကျက်မှတ်သားခြင်း။ ❷ (သစ်စေ့ကို)အခွံကျွတ်အောင် ကြိတ်ခြင်း။

[جرين - جرن -] ❖ အလေ့အကျင့်ဖြစ်သော(သူ၊ အရာ)။ ကျင့်သားရသော(သူ၊ အရာ)။ ❶ (စာအုပ်ကို)လေ့ကျက်မှတ်သားသော(သူ)။ ❷ (သစ်စေ့ကို)အခွံကျွတ်အောင် ကြိတ်သော(သူ၊ အရာ)။ [جوارن(ج)]

[مجرؤن - جرين] ❖ အလေ့အကျင့်ဖြစ်သော(အရာ)။ ကျင့်သားရသော(အရာ)။ ❶ လေ့ကျက်မှတ်သားထားသော(စာအုပ်)။ ❷ အမှုံဖြစ်အောင် ကြိတ်ထားသော(သစ်စေ့)။

[الحب] သစ်စေ့ကို အခွံကျွတ်အောင် ထုရိုက်ကြိတ်ခွဲသည်။

[السوطا] ကြာပွတ်ကို နူးညံ့

အသားကျအောင် ပြုလုပ်သည်။
 [اجترن] အသီးအနှံများကို ထုရှိက်ကြိတ်ခွဲ
 သည့်အရာ ပြုလုပ်သည်။
 [الجارن] ❶ သွားနေကျလမ်း၊ လမ်းရိုး၊
 လမ်းဟောင်း။ ❷ အသုံးပြုနေကျ ပစ္စည်း
 အဟောင်း။
 [الجران] လည်ဂုတ်အတွင်းပိုင်း၊ လည်ပင်း
 ရှေ့ပိုင်း။ [جرن (ج)]
 [القي فلان على هذا الأمر جرانه] သူ ဒီကိစ္စ
 မှာ စိတ်ကို ခုံးခုံးချထားတယ်။ သူ ဒီကိစ္စမှာ
 အပြည့်အဝ အာရုံထားတယ်။
 [ضرب الإنسان جرانه] အစ္စလာမ်သာသနာ
 ဟာ လုံးဝအခြေခိုင် တည်တံ့သွားပြီဖြစ်
 တယ်။ [القي عليه جرانه] သူ့ဝန်ထုတ်ကို သူ
 အပေါ်မှာ ထားလိုက်တယ်။
 [الجرن] သစ်စေ့များကို အခွံချွတ်သည့်နေ
 ရာ။ သစ်စေ့များကို ကြိတ်ခွဲရန် ပြုလုပ်
 ထားသော တလင်း။ ကြိတ်ခွဲစက်။ သစ်စေ့
 များကို အခြောက်ခံသည့်နေရာ။
 [الجران (ج)]
 [الجرين] သစ်စေ့များကို အခွံချွတ်သည့်နေ
 ရာ။ သစ်စေ့များကို ကြိတ်ခွဲရန် ပြုလုပ်ထား
 သော တလင်း။ ကြိတ်ခွဲစက်။ သစ်စေ့များ
 ကို အခြောက်ခံသည့်နေရာ။ [جرن (ج) -
 أجرنة]
 [المجرن] ❶ သစ်စေ့များကို အခွံချွတ်သည့်
 နေရာ။ သစ်စေ့များကို ကြိတ်ခွဲရန် ပြုလုပ်
 ထားသော တလင်း။ ကြိတ်ခွဲစက်။ သစ်စေ့
 များကို အခြောက်ခံသည့်နေရာ။ ❷ အလွန်

အစားကြီးသူ။ ❸ ဝေးလံသော။ [سفر مجرن]
 ဝေးလံသောခရီး။
 ❶ [الجرى] (သစ်ပင်)အသီး
 အကင်းကလေးများ သီးသည်။ [السنبعة]
 (သားရဲ)ကလေးငယ်သားပေါက်များ ပေါက်
 ဖွားသည်။
 [الجرؤ] ❶ အသီးအကင်း။ ❷ ဘူးသီး၊
 သခွါးသီး စသော လုံးဝိုင်း၍ရှည်သောအသီး။
 ❸ (ခွေး၊ ခြင်္သေ့စသောသားရဲတို့ ၏)ကလေး
 ငယ်၊ သားပေါက်။ [جر - أجر - أجرأ (ج) -
 جرأ]
 [الجرؤة] ❶ (ခွေး၊ ခြင်္သေ့စသောသားရဲ
 တို့၏)ကလေးငယ်(အမ)၊ သားပေါက်(အမ)။
 ❷ အလွန်ပူသော ကုလားအုတ်မ။
 [ضرب لهذا الأمر جرؤته] သူ ဒီကိစ္စမှာ
 စိတ်ကို ခုံးခုံးချထားတယ်။ သူ ဒီကိစ္စမှာ
 အပြည့်အဝအာရုံထားတယ်။
 [ضربت جرؤتي عنه] ကျွန်တော် သူ့ကို ခွင့်
 လွှတ်သည်းခံခဲ့တယ်။
 ❶ [السفينة] ❶ ပြေးသည်။ ❷ [جرى -
 (သင်္ဘော)သွားသည်။ ❸ [الماء] (ရေ)စီး
 တွေသည်။ ❹ [الكد] ဦးတည်ရည်ရွယ်
 ၍ အမြန်သွားသည်။ ❺ [الشيء] အမြဲဖြစ်
 သည်။ တည်မြဲသည်။ ဖြစ်မြဲဖြစ်သည်။ ဆက်
 လက်ဖြစ်ရှိသည်။ ❻ [فلان مجرى فلان]
 (တစ်ဦးတစ်ယောက်၏)အခြေအနေနှင့် ထပ်
 တူထပ်မျှဖြစ်သည်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏
 ကိုယ်စားဖြစ်သည်။
 [جرى - جرأ] ❶ ပြေးခြင်း။ ❷ (သင်္ဘော)သွား

ခြင်း။ ❶ (ရေ)စီးတွေခြင်း။ ❷ ဦးတည်ရည်
ရွယ်၍ အမြန်သွားခြင်း။ ❸ အမြဲ ဖြစ်ခြင်း။
တည်မြဲခြင်း။ ဖြစ်မြဲဖြစ်ခြင်း။ ဆက်လက်ဖြစ်ရှိ
ခြင်း။ ❹ (တစ်ဦးတစ်ယောက်၏)အခြေအ
နေနှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်ခြင်း။ တစ်ဦးတစ်
ယောက်၏ ကိုယ်စားဖြစ်ခြင်း။

[أَجْرِي] ❶ (ရေကို)စီးတွေစေ
သည်။ စီးဆင်းစေသည်။ ❷ [السَّيْفِيَّة] (သ
င်္ဘောကို)ခုတ်မောင်းသည်။ ❸ [غَلَائِي حَاجِي] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မိမိကိစ္စဖြည့်ဆည်း
ဆောင်ရွက်ရန်)စေလွှတ်သည်။ ❹ [عَلَيْهِ كَذَا] ဆက်လက်တည်တန့်စေသည်။ ဆက်လက်
လုပ်ဆောင်စေသည်။ ဖြစ်မြဲဖြစ်စေသည်။
[جَارِي] (သူနှင့်အတူ)ပြေးသည်။
[فِي الْحَدِيث] (သူနှင့်အပြိုင်)ပြောသည်။
[جَرَى] (သူ့ကို မိမိ၏)ကိုယ်စားလှယ်
အဖြစ် ခန့်အပ်စေလွှတ်သည်။

[تَجَارَوْا فِي الْحَدِيث] (သူတို့)
အချင်းချင်း စကားအပြိုင်ပြောကြသည်။
[تَجَارَوْا فِي أَهْوَائِهِمْ] (သူတို့)အချင်းချင်း
စိတ်ထင်တိုင်း အပြိုင်နွဲ့ရန် ဖိတ်ခေါ်စုဝေးကြ
သည်။

[اسْتَجَرِي] ❶ ပြေးခိုင်းသည်။ ❷ မိမိ၏ ကိုယ်
စားလှယ်အဖြစ် ခန့်အပ်စေလွှတ်သည်။

[الْأَجْرِيَّ. الْإِجْرِيَّ] ❶ လုပ်ဆောင်သည့်ပုံစံ၊ ဆောင်
ရွက်ပုံ နည်းစနစ်။ ❷ အကျင့်စရိုက်၊ စာရိတ္တ၊
ဗိသေဘာဝ။ ❸ ပြေးခြင်း။ (ج) [أَجَارِي]။
[فَرَسُ دُوْا أَجَارِي] ပြေးနည်းအမျိုးမျိုးကို
တတ်ကျွမ်းသောမြင်း။

[الْإِجْرِيَّ] အကျင့်စရိုက်၊ စာရိတ္တ၊ ဗိသေ
ဘာဝ။

[الْجَارِي] ❶ လက်ရှိအခြေအနေဖြစ်သော၊
လက်ရှိလုပ်ဆောင် လျက်ရှိသော၊ လက်ရှိ
အသုံးပြုနေသော။ [الشَّهْرُ الْجَارِي] လက်ရှိ
လ၊ ယခုလ။ ❷ စီးတွေလျက်ရှိသော။ ပုံမှန်
လည်ပတ်လျက်ရှိသော။

[الْجَارِيَّة] ❶ ကျွန်မ(အသက်ကြီးသော ကျွန်
မိန်းမ)။ ❷ မိန်းမပျို။ ❸ နေ။ ❹ လှေ၊
သင်္ဘော။ ﴿حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ﴾ ငါအရင်
မြတ်သည် အသင်တို့အား သင်္ဘောပေါ်၌
တင်ဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ❺ တိုက်ခတ်
သည့်လေ။ (ج) [جَوَارٍ]။

[الْجَرَى] နေ့လည်ခင်း သို့မဟုတ် ညလည်
ယံအချိန်၌ အရှေ့ဘက်မှ တိုက်ခတ်လာ
သောလေ။

[الْجَرَايَةُ] ❶ နေ့လည်ခင်း သို့မဟုတ် ည
လည်ယံအချိန်၌ အရှေ့ဘက်မှ တိုက်ခတ်
လာသောလေ။ ❷ ကိုယ်စားလှယ်လွှဲအပ်မှု။

[الْجَرَايَةُ] ❶ ရုံးလုပ်ငန်းပုံမှန်တာဝန်။ ပုံမှန်
လစာ။ နေ့စဉ်ပုံမှန်အသုံးစာရိတ်။ ❷ ကိုယ်
စားလှယ်လွှဲအပ်မှု။ (ج) [جَرَايَاتٍ]။

[الْجَرِيءُ] အကျင့်စရိုက်၊ စာရိတ္တ၊ ဗိသေ
သဘာဝ။

[الْجَرِيُّ] ❶ ကိုယ်စားလှယ်။ ❷ အစေ
တော်။ သံတမန်။ ❸ လုပ်ခစား အလုပ်သ
မား။ ❹ တာဝန်ယူရသူ၊ တာဝန်ခံ။ (ج)
[أَجْرِيَاءُ]။

[الْمَجْرَى] ❶ (မြစ်)ရေစီးကြောင်း။ စီးတွေ

သည့်နေရာ။ ❶ ကိုယ်စားပြုရသည့် နေရာကဏ္ဍ။ ❷ ပုဒ်တစ်ခု၏ နောက်ဆုံးအက္ခရာ၏အခြေအနေ။ (ج) [مَجَارٍ]။

❸ [الْجَرِيَال] အနီရောင် ဆိုးဆေး။

❹ [جَزَا] (ကုလားအုတ်များ)စိမ်းစိုသော အပင်များနှင့်မြက်များကို စားရသဖြင့် ရေသောက်ရန်မလိုဘဲ နေနိုင်သည်။ ❶ [بِالشَّيْءِ] (တစ်စုံတစ်ရာဖြင့်) ရောင့်ရဲသည်။ တင်းတိမ်သည်။ ဖူလုံသည်။ ❷ [الشَّيْءِ] (တစ်စုံတစ်ရာကို) ခွဲဝေ၊ ပိုင်း၊ ပုံသည်။ အပိုင်းပိုင်း၊ အပုံပုံပြုလုပ်သည်။ ❸ ခိုင်မာအောင် ပြုလုပ်သည်။ အခိုင်အမာ ချည်နှောင်သည်။ ❹ [الشَّعْرَ] (ကဗျာဖွဲ့ဆိုရာ၌)အပိုဒ်နှစ်ပိုဒ်ကို ဖြုတ်ထားသည်။

[جَزَاءُ - جَزَوْا] (ကုလားအုတ်များ) စိမ်းစိုသော အပင်များနှင့် မြက်များကို စားရသဖြင့် ရေသောက်ရန်မလိုဘဲ နေနိုင်ခြင်း။ ❶ (တစ်စုံတစ်ရာဖြင့်)ရောင့်ရဲခြင်း။ တင်းတိမ်ခြင်း။ ဖူလုံခြင်း။ ❷ (တစ်စုံတစ်ရာကို) ခွဲဝေ၊ ပိုင်း၊ ပုံခြင်း။ အပိုင်းပိုင်း၊ အပုံပုံပြုလုပ်ခြင်း။ ❸ ခိုင်မာအောင် ပြုလုပ်ခြင်း။ အခိုင်အမာ ချည်နှောင်ခြင်း။ ❹ (ကဗျာ ဖွဲ့ဆိုရာ၌)အပိုဒ်နှစ်ပိုဒ်ကို ဖြုတ်ထားခြင်း။

[أَجْرًا] ❶ [الْقَوْمُ] (၎င်းတို့၏ကုလားအုတ်များ)စိမ်းစိုသောအပင်များနှင့် မြက်များကို စားရသဖြင့် ရေသောက်ရန်မလိုဘဲ နေနိုင်သည်။ ❶ [بِالْمَرْءِ] (မိန်းမ)သမီး မိန်းကလေးများကိုသာလျှင် မွေးဖွားသည်။

❷ [الْمَرْعَى] (စားကျက်ရှိ)အပင်များ ထူ

ထပ်သိပ်သည်းစွာ ပေါက်ရောက်သည်။ ❶

[أَعْنَهُ] လုံလောက်စေသည်။ လိုလားတောင့်တမှုကင်းစေသည်။ ❷ [الْإِبِلَ] ကုလားအုတ်ကို ရေသောက်ဖို့ မလိုအောင် စိမ်းစိုသောအပင်များနှင့် မြက်များကို ကျွေးသည်။

❸ [السَّكِينِ] (ခါးကို)ခါးအရိုးတပ်သည်။ ခါးလက်ကိုင် တပ်သည်။ ❹ [عَنِ الشَّيْءِ جَزَاءً] (တစ်စုံတစ်ရာမှ)အပိုင်းတစ်ပိုင်းကို ယူသည်။

❺ [الْخَاتَمِ فِي أَصْبَعِهِ] (လက်စွပ်ကို လက်ချောင်း၌)စွပ်သည်။

[مَجْزُئ - مَجْزُئَةً] သမီးမိန်းကလေးများကိုသာလျှင် မွေးသော(မိန်းမ)။

[مَجْزُئ] လုံလောက်စေသော(အရာ)။

[أَجْرُ مَجْزُئ] လုံလောက်သော၊ ဖူလုံသော အခကြေးငွေ။

[جَزَا] ❶ အပိုင်းပိုင်း၊ အပုံပုံ ခွဲသည်။ ဝေစုဝေပုံ ခွဲဝေသည်။ ❶ [الْإِبِلَ] (ကုလားအုတ်ကို ရေသောက်ဖို့မလိုအောင်)စိမ်းစိုသော အပင်များနှင့် မြက်များကျွေးသည်။

❷ [الشَّعْرَ] (ကဗျာရှိ အပိုဒ်နှစ်ပိုဒ်ကို)ဖြုတ်ထားသည်။ ❸ [السَّكِينِ] (ခါးကို)ခါးအရိုးတပ်သည်။ ခါးလက်ကိုင် တပ်သည်။

❹ [أَجْتَزَا] [ه] လုံလောက်သည်။ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်သည်။

[تَجَزَّأ] ❶ [ه] လုံလောက်သည်။ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်သည်။ ❷ [الْإِبِلَ] (ကုလားအုတ်ကို ရေသောက်ဖို့မလိုအောင်)စိမ်းစိုသော အပင်များနှင့် မြက်များကျွေးသည်။

[أَلْجَازُ] လုံလောက်သော(သူ)၊ တစ်ဦး

တစ်ယောက်၏ရန်မှ ကာကွယ်ပေးနိုင်သူ။
[هَذَا رَجُلٌ جَزَّ نَكَرٌ جَلٍ] ဒီလူဟာ လူတစ်
ယောက်ရဲ့ရန်က မင်းကို အကာအကွယ်ပေး
ဖို့ လုံလောက်သူဖြစ်တယ်။

[الْجَزْءُ] ရေလောင်းရန်မလိုသော စွန့်ပလွဲ
ပင်။ [جَوَازِي] (ج)

[الْتَجَزُّةُ] [اَتَمَّانُ التَّجَزُّةِ] လက်လီဈေးနှုံး
များ။ [تَاجِرُ التَّجَزُّةِ] လက်လီရောင်းသူ။
[الْجَزْءُ] လုံလောက်မှု။ [مَالِ الْفَلَانِ جَزْءٌ] သူ့
အတွက် မလုံလောက်ဘူး။

[الْجَزْءُ] ❶ အစိတ်အပိုင်း။ ❷ ဝေစုဝေပုံ။
❸ ကုန်အာန်ကျမ်း တော်မြတ်၏ အစောင်
သုံးဆယ်၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု။ တစ်
စောင်။

[الْجَزْءُ] ❶ ဓါး။ လှံစသည်တို့၏အစွန်းလက်
ကိုင်။ ❷ သဗျစ်ပင်ကို မြှင့်တင်ထားသည့်
သစ်သားချောင်း။ သဗျစ်စင်အတွက် ပြုလုပ်
ထားသော သစ်ချောင်း။ (ج) [جَزْءٌ]

[الْجُزْئِيُّ] ခွဲခြမ်း၊ ပိုင်းခြားမှုနှင့်ဆိုင်သော။
တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော။

[الْجُزْئِيَّةُ] ခွဲခြမ်း၊ ပိုင်းခြားမှုနှင့်ဆိုင်သော။
တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော။ အသေးအဖွဲ့ဖြစ်
သော။ [مَوَادُّ جُزْئِيَّةٌ] အသေးအဖွဲ့ ဖြစ်သော၊
အရေးမပါသော အမှုကိစ္စများ။ [الصِّبْغَةُ الْجُزْئِيَّةُ]
ခြပ်စင်တို့၏အက်တမ်တည်ဆောက်မှုပုံစံ။

[الْجُزْئِيُّ] မော်လီကျူး။

❶ [جَزَحَ -] (သမင်)မိမိ၏ခိုအောင်း
ရာသို့ ဝင်ရောက်သွားသည်။ ❷ [فَلَانٌ]
မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် မည်သူ

ကိုမျှ မစောင့်ဘဲ ထွက်ခွာသွားသည်။ ❸

[لَ-] အမြောက်အမြား၊ ချီးမြှင့်ပေးကမ်း
သည်။ မည်သူနှင့်မျှ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းမရှိ
ဘဲ ပေးကမ်းသည်။ ❹ [الشَّجَرَةُ] သစ်
ရွက်ကြွေကျလာရန် သစ်ပင်ကို တုတ်ဖြင့်
ရိုက်သည်။

[جَزَحَ] ❶ (သမင်)မိမိ၏ ခိုအောင်းရာသို့
ဝင်ရောက်သွားခြင်း။ ❷ မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကို
ဖြည့်ဆည်းရန် မည်သူ့ကိုမျှ မစောင့်ဘဲ
ထွက်ခွာသွားခြင်း။ ❸ အမြောက်အမြား ချီး
မြှင့်ပေးကမ်းခြင်း။ မည်သူနှင့်မျှ တိုင်ပင်ဆွေး
နွေးခြင်းမရှိဘဲ ပေးကမ်းခြင်း။ ❹ သစ်ရွက်
ကြွေကျလာရန် သစ်ပင်ကို တုတ်ဖြင့်ရိုက်
ခြင်း။

❶ [جَزَرَ -] [الْمَاءُ عَنِ الْأَرْضِ] (မြေကြီး၌
ရေ)စိမ့်ဝင်ခန်းခြောက်သည်။ [النَّهْرُ] မြစ်
ရေကျသည်။ ❷ [الشَّيْءُ] ဖြတ်တောက်
သည်။ ❸ [الْجُزُورُ] (ကုလားအုတ်ကို)လှီး
ဖြတ်သည်။ သတ်သည်။ ❹ [الْعَسَلُ] ပျား
ရည်ကို ပျားအိမ်မှ ထုတ်ယူသည်။

❶ [النَّخْلُ] (စွန်ပလွံပင်ကို)ခုတ်လှဲသည်။
[جَزَرَ] ❶ (မြေကြီး၌ ရေ)စိမ့်ဝင်ခန်းခြောက်
ခြင်း၊ မြစ်ရေကျခြင်း။ ❷ ဖြတ်တောက်ခြင်း။
❸ (ကုလားအုတ်ကို)လှီးဖြတ်ခြင်း။ သတ်
ခြင်း။ ❹ ပျားရည်ကို ပျားအိမ်မှ ထုတ်ယူ
ခြင်း။

[جَزَرَ - جَزَارُ] (စွန်ပလွံပင်ကို)ခုတ်လှဲခြင်း။
[جَزَرَ - جَزَارُ - جَزِيرٌ] (ကုလားအုတ်ကို)လှီးဖြတ်
သော(သူ)။ သတ်သော(သူ)။

[أَجَزَر] (ကုလားအုတ်)လှီး
 ဖြတ်စားသောက်နိုင်သော အရွယ်သို့ရောက်
 သည်။ သတ်ဖြတ်စားသောက်နိုင်သော အ
 ရွယ်သို့ ရောက်သည်။ ❶ [النَّخْل] (စွန်ပလွံ
 ပင်)ခုတ်လှဲရန် အချိန်တန်သည်။
 ❷ [الشَّيْخ] (အဖိုးအို)သေချိန် နီးကပ်
 သည်။ ❸ [فَلَانًا] လှီးဖြတ်စားသောက်နိုင်
 သော ဆိတ်။ သိုး စသည်ကို ပေးသည်။
 [اجْتَزَرَ] (လှီးဖြတ်စားသောက်
 နိုင်သောအရွယ် ကုလားအုတ်ကို)လှီးဖြတ်၊
 သတ်ဖြတ်သည်။ ❶ [القَوْم] (၎င်းတို့အ
 တွက် လှီးဖြတ်စားသောက်နိုင်သောအရွယ်
 ကုလားအုတ်ကို)လှီးဖြတ်၊ သတ်ဖြတ်သည်။
 [انْجَزَرَ] (ပင်လယ်ရေ)ကူးသည်။
 [الْجَزَارَةُ] သားသတ်သည့်အလုပ်။ ကဆိုင်
 အလုပ်။
 [الْجَزَارَةُ] ❶ ကုလားအုတ်၏ ခြေလေး
 ချောင်းနှင့်ဦးခေါင်း။ (သားသတ်သမားက
 သားသတ်ခအဖြစ်ယူသော ခြေလေးချောင်း
 နှင့် ဦးခေါင်း။) ❷ မြင်း၏ခြေလေးချောင်း။
 [فَرَسٌ صَحْمُ الْجَزَارَةِ] ခြေလေးချောင်း
 တုတ်ခိုင်ကြီးမားသော မြင်း။
 [الْجَزْر] ❶ ကုလားအုတ်ကို လှီးဖြတ်၊
 သတ်ဖြတ်ခြင်း။ ❷ ဒီရေကူးခြင်း။
 [الْجَزْر] မုန်လာဥ။
 [الْجَزْر] ❶ မုန်လာဥ။ ❷ လှီးဖြတ်၊ သတ်
 ဖြတ်စားသောက်နိုင်သောအရွယ် ဆိတ်။
 ❸ [جَزْرُ السَّيَاح] သားရဲတို့စားသော အ
 သား၊ အစာ။ ❹ ရေကူးသွားသောမြေနေ

ရာများ။
 [الْجَزْوَر] လှီးဖြတ်၊ သတ်ဖြတ်နိုင်သော
 အရွယ်သို့ရောက်သည့် ကုလားအုတ်။
 [الْجَزْوَرُ السَّيْنَةُ] ဖြိုးသော လှီးဖြတ်နိုင်
 သည့် ကုလားအုတ်။ (ج) [جَزْرُ]။ သားသတ်
 သည့်နေရာ။ (ج) [مَجَازُ]။
 [اتَّقُوا هَٰؤُلَاءِ النَّجَّارَ فَإِنَّ لَهُ نَاصِرًا وَكُفْرًا وَآوَةَ الْخَيْرِ]
 ဤသားသတ်ရာနေရာများမှ ရှောင်ရှား၍နေ
 ကြ။ ယင်းနေရာများ၌ အရက်ကြောင့် လက်
 ရဲဇက်ရမှုကဲ့သို့ လက်ရဲဇက်ရမှုရှိသည်။
 ❶ [جَزْرُ] (စွန်ပလွံပင်)အသီး
 ခူးဖြတ်ရန် အချိန်တန်သည်။ ❷ [النَّخْل] (စွန်ပလွံပင်)အသီးကို ခူးဖြတ်သည်။ ❸
 (စွန်ပလွံပင်မှ)အသီးကို ခူးဖြတ်သည်။ ❹
 [الصُّوْف] (သားမွေးကို)ဖြတ်ညှပ်သည်။
 [جَزْرُ] (စွန်ပလွံပင်)အသီးကို ခူးဖြတ်
 ရန် အချိန်တန်ခြင်း။ ❶ (သားမွေးကို)ဖြတ်
 ညှပ်ခြင်း။
 [جَزْرُ - جَزَا] (စွန်ပလွံပင်မှ)အသီးကို ခူးဖြတ်
 ခြင်း။
 [جَزْرُ - التَّمْر] (စွန်ပလွံသီး)ခြောက်
 သွေ့သည်။
 [جَزْوَر] (စွန်ပလွံသီး)ခြောက်သွေ့ခြင်း။
 [أَجَزْ] (စွန်ပလွံပင်)အသီး
 ခူးရန် အချိန်တန်သည်။ ❶ [القَوْم] (၎င်း
 တို့၏ ဆိတ်၊ သိုးများ)အမွေး ဖြတ်ညှပ်ရန်
 အချိန်တန်သည်။ ❷ [التَّمْر] (စွန်ပလွံသီး)
 ခြောက်သွေ့သည်။ ❸ [فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်
 ယောက်အတွက်)တစ်နှစ်ပြည့်သားမွေးကို ပြု

လုပ်ပေးသည်။

[الْصُوف] (သားမွေးကို)ဖြတ်

ညှတ်သည်။

[الْصُوف] (သားမွေးညှပ်ရန် အ

ချိန်တန်သည်။ [التَّعْرُ] (စွန်ပလွံသီး)ခူးရန် အချိန်တန်သည်။

[الْجَاذَةُ] ကျိုးပြတ်သောနေရာ၌ သက်

ရောက်သော အား။

[الْجَزَارُ] ❶ ခူးဆွတ်ဖြတ်တောက်ရန်အ ချိန်။ ❷ ရိတ်သိမ်းမှု။

[الْجَزَارُ] ❸ ခူးဆွတ်ဖြတ်တောက်ထား

သောအရာ။ ❹ ခူးဆွတ်ဖြတ်တောက်စဉ် ကျကျန်ရစ်သော အသီးအနှံများ။

[الْجَزَاةُ] ❶ ခူးဆွတ်ဖြတ်တောက်ထား သောအရာ။ ❷ ခူးဆွတ်ဖြတ်တောက်စဉ်

ကျကျန်ရစ်သော အသီးအနှံများ။

[الْجَزْرُ] ဖြတ်ညှပ်ထားသော သားမွေး။

[الْجَزْرَةُ] တစ်နှစ်သက်တမ်းရှိသော သိုး မွေး။ [جَزْر - جَزَائِر] (ဂ)

[الْجَزْوُزُ] ဖြတ်ညှပ်ထားသော သိုးမွေး။ (ဂ) [جَزْرُ]

[الْجَزْوَزَةُ] သိုးမွေးအတွက် မွေးမြူထားသော သိုး၊ ဆိတ်စသည်။ [جَزَائِر] (ဂ)

[الْبَجْرُ] ဖြတ်ညှပ်သည့်ကိရိယာ။ ဖြတ် တောက်သည့်ကိရိယာ။ (ဂ) [مَجَازُ]

❶ [جَزَع -] ပိုင်းဖြတ်သည်။

[الْحَبْلُ] (ကြိုးကို)အလယ်မှ ပိုင်းဖြတ် သည်။ [الْوَادِي] (လျှိုကို)အလယ်မှ ကန့်

လန့်ဖြတ် ဖြတ်ကူးသည်။ ❷ [لَهُ مِنْ مَالِهِ]

(သူ့အတွက် မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းမှ)ပိုင်း၍ ပေး သည်။

[جَزَعُ] ပိုင်းဖြတ်ခြင်း။

[جَزَعَةٌ] ပိုင်း၍ ပေးခြင်း။

[جَزَع -] (ကြုံတွေ့ရသော ဘေးဒုက္ခတစ်စုံ တစ်ရာကြောင့်)တုန်လှုပ်သည်။ ခြောက်ခြား သည်။ တည်ငြိမ်မှု ကင်းမဲ့သည်။

[جَزَع - جَزَوْع -] (ကြုံတွေ့ရသော ဘေးဒုက္ခတစ်စုံ တစ်ရာကြောင့်)တုန်လှုပ်ခြင်း။ ခြောက်ခြား ခြင်း။ တည်ငြိမ်မှု ကင်းမဲ့ခြင်း။

[جَزَع - جَزَع - جَزَوْع -] (ကြုံတွေ့ရသော ဘေးဒုက္ခတစ်စုံတစ်ရာကြောင့်)တုန်လှုပ် သော(သူ)။ ခြောက်ခြားသော(သူ)။ တည်ငြိမ် မှု ကင်းမဲ့သော(သူ)။

[جَزَعُ] တုန်လှုပ်စေသည်။ ခြောက်ခြား စေသည်။ တည်ငြိမ်မှု ကင်းမဲ့စေသည်။

[جَزَعُ] ❶ [الرُّطْبُ] (စွန်ပလွံသီး)အချို့ အဝက် ရင့်မှည့်သည်။ ❷ [الْحَوْضُ] (ရေ ကန်၌)ရေအနည်းငယ်သာ ကျန်ရှိသည်။ ❸

[النَّوَى] (သစ်စေ့)တစ်ခုနှင့်တစ်ခုပွတ်တိုက် ထားသဖြင့် ပွတ်တိုက်သည့်နေရာ၌ မူလအ ရောင် ပျောက်သည်။ ပွတ်ရာထင်သည်။ ❹

[فَلَانًا] ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်မှုကို ပျောက် ကင်းစေသည်။ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားမှုမှ ကင်းဝေးစေသည်။

[اجَزَعَ] [الشَّيْءُ] ပိုင်းဖြတ်သည်။

[انْجَزَعَ] [الشَّيْءُ] ပြတ်တောက်သည်။ ထက်ပိုင်းပြတ်သည်။ [الْحَبْلُ] (ကြိုး)အ လယ်မှ ထက်ပိုင်းပြတ်သည်။ [النَّصَا]

(တုတ်)ထက်ပိုင်း ကျိုးသည်။

[جَزَع] ❶ [الرُّطْبُ] (စွန်ပလွံသီး)အချို့

အဝက် ရင့်မှည့်သည်။ ❷ [الشَّيْءُ] အပိုင်း

ပိုင်း ပြတ်တောက်သွားသည်။ ❸ [السَّهْمُ]

(မြား)ကျိုးသွားသည်။ ❹ [القَوْمُ الشَّيْءُ]

ခွဲဝေယူကြသည်။

[الْجَزْءُ] ထမ်းပိုး။

[الْجَزْءُ] အဆိပ်အတောက်ဖြစ်သော သေ

စေတတ်သော(အရာ)။ [الْكَلاءُ الْجَزْءُ]

(တိရစ္ဆာန်များကို)သေစေတတ်သောမြက်။

[الْجَزْعُ] ❶ လျှို့၊ ချိုင့်ဝှမ်း၏ကွေ့ကောက်

နေသောအပိုင်း၊ သို့မဟုတ် အလယ်ဗဟို။

❷ ရောင်စုံအစင်းများပါသည့် မဟူရာကြောင်

ကျောက်။ [جَزْعُ] (ج)

[الْجَزْعُ] မဖြစ်နိုင်သော၊ ယုတ္တိမရှိသောအ

ကြောင်းအရာတို့ကို ပြောဆိုသည့် စကား

ပိုင်း။

[الْجَزْعَةُ] အလွန်နည်းပါးသော၊ အနည်း

ငယ်မျှဖြစ်သော(အရာ)။ [جَزْعُ] (ج)

[الْجَزْعَةُ] ❶ အလွန်နည်းပါးသော၊ အနည်း

ငယ်မျှဖြစ်သော(အရာ)။ ❷ ည၏အချိန်ပိုင်း။

❸ သစ်တော၊ တောအုပ်။ [جَزْعُ] (ج)

[الْمَجْزَعُ] အဖြူနှင့် အနက်ရောနေသော

(အရာ)။

[الْمَجْزَعُ] ❶ အဖြူနှင့်အနက်ရောနေသော

(အရာ)။ ❷ အဖြူရောင်နှင့်အနီရောင်ရှိသော

(အသား)။ ❸ အထူအပါးမညီသော(တူရိ

ယာကြိုး)။

❹ [جَزْفُ] ❶ [لَهْفُ الْكَيْلِ] (သူ့အတွက်

ခြင်တွယ်၍ပေးရာ၌)အမြောက်အမြား ထည့်

ပေးသည်။ အပို ခြင်တွယ်၍ပေးသည်။ ❶ အ

ပို ပေးသည်။

[جَزْفُ] ❷ အပို ခြင်တွယ်၍ပေးခြင်း။ ❸ အ

အပို ပေးခြင်း။

[جَاَزَفَ] ❶ အခြင်အတွယ်၊ သို့မဟုတ် အ

လေးချိန်ပမာဏကို မသိရပဲ ရောင်းသည်။

❷ [بِنَفْسِهِ] မိမိကိုယ်ကို အန္တရာယ်ကြားသို့

ပို့ဆောင်သည်။ ❸ [فِي كَلَامِهِ] ပေါက်တတ်

ကရပြောသည်။ ဥပဒေမဲ့ ပြောသည်။

[اجْتَزَفَ] အခြင်အတွယ်၊ သို့မဟုတ် အ

လေးချိန်ပမာဏကို မသိရပဲ ရောင်းသည်။

မျက်မှန်ဖြင့်ရောင်းသည်၊ ဝယ်သည်။

[الْجَزْفُ] အခြင်အတွယ်၊ သို့မဟုတ် အ

လေးချိန်ပမာဏမသိရသော ပစ္စည်း။

[الْجَزْفَةُ] အခြင်အတွယ်၊ သို့မဟုတ် အ

လေးချိန်ပမာဏမသိရသော ပစ္စည်း။

[الْجَزْفَةُ] အစိတ်အပိုင်း။ အပိုင်းအစ။

❹ [جَزَلَ] ❶ [الشَّيْءُ] ဖြတ်တောက်သည်။

❷ [لَهُ مِنْ مَالِهِ] (သူ့အတွက် မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်း

မှ)ပိုင်း၍ ပေးသည်။ ခွဲပေးသည်။

❸ [الْقَتَبُ غَارِبَ الْبَعِيرِ] (ကုန်းနီးက ကု

လားအုတ်၏လည်ကုတ်အရင်း၌)အနာဖြစ်စေ

သည်။

[جَزَلَ] ❶ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ (သူ့အ

တွက် မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းမှ)ပိုင်း၍ ပေးခြင်း။

ခွဲပေးခြင်း။ ❸ အနာဖြစ်စေခြင်း။

[جَزَلَ] ❶ [الْبَعِيرُ] (ကုလားအုတ်)လည်

ကုတ်အရင်း၌ အနာပေါက်သည်။

① [الرأى] (အတွေးအမြင်) မှားယွင်းသည်။
(အယူအဆ) ဖောက်ပြန်သည်။

[جزل] ② (ကုလားအုတ်) လည်ကုတ်အရင်း၌ အနာပေါက်ခြင်း။ ① (အတွေးအမြင်) မှားယွင်းခြင်း။ (အယူအဆ) ဖောက်ပြန်ခြင်း။
[أجزل] လည်ကုတ်အရင်း၌ အနာပေါက်သော (ကုလားအုတ်)။ (ج) [جزلاء] (م) [جزل]။

[جزل] (အတွေးအမြင်) မှားယွင်းသော (သူ)။ (အယူအဆ) ဖောက်ပြန်သော (သူ)။

[جزل] ② [القط] ① (စကားလုံး) ခိုင်မာ၍ အားပြည့်သည်။ အဓိပ္ပါယ် လေးနက်ပြောင်မြောက်သည်။ ② [فلان] အတွေးအခေါ် ကောင်းမွန်ထိ ရောက်သည်။ အတွေးအမြင် တိကျခိုင်မာသည်။

[جزلة] ② (စကားလုံး) ခိုင်မာ၍ အားပြည့်ခြင်း။ အဓိပ္ပါယ် လေးနက်ပြောင်မြောက်ခြင်း။ ③ အတွေးအခေါ် ကောင်းမွန်ထိ ရောက်ခြင်း။ အတွေးအမြင် တိကျခိုင်မာခြင်း။

[جزل - جزيل] ② (စကားလုံး) သော (သူ အရာ)။ ① ခိုင်မာ၍ အားပြည့်သော (စကား)။ အဓိပ္ပါယ် လေးနက်ပြောင်မြောက်သော (စကား)။ ③ အတွေးအခေါ် ကောင်းမွန်ထိရောက်သော (သူ)။ အတွေးအမြင် တိကျခိုင်မာသော (သူ)။
[أجزل] ③ ဖြတ်တောက်သည်။

① [الطاء] အမြောက်အမြား ပေးကမ်းချီးမြှင့်သည်။

[استجزل] ② [هـ] အမြောက်အမြား ပေးကမ်းသူ၊ အလွန်ရက်ရောချီးမြှင့်သူဟု မှတ်ယူသည်။ ① အလွန်များပြားသည်ဟု ထင်သည်။
[أجزل] ③ စွန့်ပလွှဲသွားကို ခူးဆွတ်ခြင်း။

[أجزل] ② အလွန်ကြီးကျယ် များပြားလှသော (အရာ)။ ① ခြောက်သွေ့၍ ကြီးမားလှသော (ထင်းတုံး)။ [اجتمعوا له خطباً جزلاً] သူအတွက် ကြီးမားသော ထင်းတုံးများကို စုကြ။ ③ အလွန်ပေးကမ်းရက်ရောသူ။ ④ အဓိပ္ပါယ်လေးနက်၍ ပြောင်မြောက်သော (စကား)။ (ج) [جزال]။

[أجزل] ② အစိတ်အပိုင်း။ ① နို့ပုံး။ (ج) [جزال]။

[أجزل] အစိတ်အပိုင်း။
[يضر بـ رجلاً بالسيف فيقطع جزلتيه] သူသည် လူတစ်ယောက်ကို ဓားဖြင့်ခုတ်၍ နှစ်ပိုင်းဖြတ်တောက်လိမ့်မည်။ (ج) [أجزل]။

[أجزل] ② ခိုပေါက်စ။ (ج) [أجزل]။

② [جزم -] နေသို့မဟုတ်ည၌ တစ်ကြိမ်အဝစားသည်။ တစ်နပ်စားသည်။ ① [عليه] တိတ်တိတ်နေသည်။ နှုတ်ဆိတ်၍ စကားမပြောဘဲနေသည်။ ② [عنه] မဝံ့မရဲဖြစ်သည်။ သတ္တိကြောင့်ပြီး လက်မြောက်အရှုံးပေးသည်။ ③ အခိုင်အမာ ဆုံးဖြတ်သည်။ ④ [الامر] ဖြတ်တောက်သည်။ ⑤ (ကိစ္စတစ်ခုကို) အလေးအနက်ထား၍ အစပြုသည်။ ⑥ [اليمين] ကျိန်ဆိုထားသည့်အတိုင်း အခိုင်အမာ ပြုမူဆောင်ရွက်သည်။ ကျိန်ဆိုချက်ကို ပြီးပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ဆည်း

ဆောင်ရွက်သည်။ ❶ [عَلَيْهِ بِكَذَا] (သူ့အပေါ်၌ တစ်စုံတစ်ရာ)တာဝန်ပေးသည်။ တာဝန်သတ်မှတ်သည်။ ❷ [النَّخْل] (စွန်ပလွံ)ပင်ရှိအသီးများကို)အရေအတွက် ခန့်မှန်းသတ်မှတ်သည်။ ❸ ❹ [الكَلِمَةُ] (ဝါကျရှိ)ပုဒ်တစ်ခု၏နောက်ဆုံးအက္ခရာ၌ [ـ = ْ جَزَمْ]ကို ထားသည်။

[جَزَمْ] ❶ နေသို့မဟုတ်ည၌ တစ်ကြိမ်အဝစားခြင်း။ တစ်နပ်စားခြင်း။ ❷ တိတ်တိတ်နေခြင်း။ နှုတ်ဆိတ်၍ စကားမပြောဘဲနေခြင်း။ ❸ မဝံ့မရဲဖြစ်ခြင်း။ သတ္တိကြောင်ပြီးလက်မြောက်အရှုံးပေးခြင်း။ ❹ အခိုင်အမာဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ❺ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❻ (ကိစ္စတစ်ခုကို)အလေးအနက်ထား၍ အစပြုခြင်း။ ❼ ကျိန်ဆိုထားသည့်အတိုင်း အခိုင်အမာ ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်း။ ကျိန်ဆိုချက်ကို ပြီးပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ ❶ (သူ့အပေါ်၌ တစ်စုံတစ်ရာ)တာဝန်ပေးခြင်း။ တာဝန်သတ်မှတ်ခြင်း။ ❷ (စွန်ပလွံ)ပင်ရှိအသီးများကို)အရေအတွက် ခန့်မှန်းသတ်မှတ်ခြင်း။ ❸ ❹ (ဝါကျရှိ) ပုဒ်တစ်ခု၏နောက်ဆုံးအက္ခရာ၌ [ـ = ْ جَزَمْ]ကို ထားခြင်း။

[جَزَمْ] ❶ [عَلَيْهِ]တိတ်တိတ်နေသည်။ နှုတ်ဆိတ်၍ စကားမပြောဘဲနေသည်။ ❷ [عَنْ]မဝံ့မရဲဖြစ်သည်။ သတ္တိကြောင်ပြီးလက်မြောက်အရှုံးပေးသည်။

[اجْتَزَمْ] ❶ [النَّخْل] (စွန်ပလွံ)သီးကို ဝယ်သည်။ ❷ [الشَّيْءَ] ဖြတ်တောက်သည်။

❶ [جَزَمَ مِنَ الْمَالِ] (ပစ္စည်းတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ယူသည်။

[انْجَزَمْ] ❶ [الْحَرْفُ] (ပုဒ်တစ်ခု၏နောက်ဆုံးအက္ခရာ၌ [ـ = ْ جَزَمْ]ရှိသည်။ ❷ [الشَّيْءَ] ဖြတ်တောက်သည်။ ကျိုးပျက်သည်။

[تَجَزَمْ] ❶ [الْحَرْفُ] (ပုဒ်တစ်ခု၏နောက်ဆုံးအက္ခရာ၌ [ـ = ْ جَزَمْ]ရှိသည်။ ❷ [الشَّيْءَ] ဖြတ်တောက်သည်။ ကျိုးပျက်သည်။ ကွဲပေါက်သည်။

[الْجَزَامُ] စွန်ပလွံသီးကို ခူးဆွတ်ခြင်း။

[الْجَزَمْ] ❶ (ဝါကျတစ်ခုရှိ) ပုဒ်တစ်ခု၏နောက်ဆုံးအက္ခရာ၌ [ـ = ْ جَزَمْ]ရှိခြင်း။ ❷ (ဝါကျတစ်ခုရှိ) ပုဒ်တစ်ခု၏နောက်ဆုံးအက္ခရာ၌ရှိသော [ـ]။ ❸ ရှေးဦး အရဗီရေးဟန်တစ်မျိုး။

[الْجَزَمْ] ဝေစုဝေပုံ။

[الْجَزْمَةُ] တစ်ကြိမ်စားခြင်း။ တစ်နပ်။

[الْجَزْمَةُ] ❶ အစိတ်အပိုင်း။ ❷ ဆယ်ကောင်ထက်များသော(ဆိတ်အုပ်၊ နွားအုပ်စသည်)။ (جَزَمْ)။

[الْجَزْمِيَّةُ] ❶ ဆင်ခြင်တုံတရားက မဖောက်ပြန်သောအမှန်တရားကို သိမြင်စေနိုင်သည်ဟုခံယူသောအတွေးအခေါ်သမားများ။ ၎င်းတို့၏ဝါဒ။ ❷ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုမပြုဘဲ တစ်စုံတစ်ရာကို အစစ်အမှန်ဟု အခိုင်အမာယုံကြည်သူများ။

❶ [جَزَى -] ❶ လုံလောက်စေသည်။ အကာအကွယ်ပေးသည်။

❷ ﴿وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزَى نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا﴾ ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် အကြင်နေ့ကို

ကြောက်ရွံ့ကြကုန်။ ထိုနေ့၌ မည်သူမျှ တစ်ဦးတစ်ယောက်အဖို့ အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ❶ [مَجْرَى فَلَانٍ] သူ့ကိုယ်စားရပ်တည်သည်။ ❷ [فَلَانًا كَذَا] အစားပေးသည်။ တူညီသော တုန့်ပြန်မှုကို ပြသည်။ ❸ [فَلَانًا حَقًّا] (သူ၏အခွင့်အရေးကို) အပြည့်အဝ ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ တာဝန်ကျေသည်။

[جَزَاء] ❶ လုံလောက်စေခြင်း။ အကာအကွယ်ပေးခြင်း။ ❷ ကိုယ်စား ရပ်တည်ခြင်း။ ❸ အစားပေးခြင်း။ တူညီသော တုန့်ပြန်မှုကို ပြခြင်း။ ❹ အပြည့်အဝ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။ တာဝန်ကျေခြင်း။

[أَجَزَى] ❶ အစားပေးသည်။ တူညီသော တုန့်ပြန်မှုကို ပြသည်။ ❷ [عَنْهُ مَجْرَى فَلَانٍ] သူ့ကိုယ်စား ရပ်တည်စေသည်။

[جَازَى] ❶ [أ-] ဆုပေးသည်။ အကျိုးကျေးဇူးခံစားစေသည်။ ❷ အပြစ်ပေးသည်။ အရေးယူသည်။

[اجْتَزَى] [أ-] အကျိုးဆုလာဘ်ကို တောင်းဆိုသည်။

[تَجَازَى] [الَّيْنِ] (အကြွေး)တောင်းသည်။

[مُتَجَازٍ] (အကြွေး)တောင်းသူ။

[الْجَازَى] လုံလောက်သော၊ ကိုယ်စားအဖြစ် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သော(သူ)။

[هُوَ جَازٍ بِكَ مَعْنَى جَلٍ] (သူဟာ မင်းအတွက် လုံလောက်ပါတယ်)။

[الْجَازِيَةُ] ❶ အကျိုးဆုလာဘ်။ ❷ ပြစ်ဒဏ်။

❸ တုန့်ပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှု။ (ج) [جَوَازٍ]။

[الْجَزَاءُ] ❶ အကျိုးဆုလာဘ်။ ❷ ပြစ်ဒဏ်။

❸ တုန့်ပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှု။

[الْجَزِيَّةُ] ❶ ပြေခွန်။ ❷ လူခွန်။ (အစ္စလာမ့်အုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ နေထိုင်ကြသော မွတ်စ်လင်မ်မဟုတ်သူတို့ ပေးဆောင်ရသောအခွန်)။

«حَتَّى يُعْطُوا الْجَزِيَّةَ عَنْ يَدٍ» ၎င်းတို့သည် လူခွန်ကို လက်ငင်းပေးဆောင်ခြင်းမရှိကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ (جَزَى - جَزَاءُ) (ج)။

❶ [جَسَا] (အပင်)ခြောက်သွေ့သည်။ ❷ [تَيْدَهُ] (လက် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့်)ကြမ်းတမ်းမာပြင်းသည်။ ❸ [الْمَاءُ] (ရေ)ခဲသည်။ ❹ [الشَّيْخُ] (အဖိုးအို)သူငယ်ပြန်သည့်အရွယ်အထိ အသက်ကြီးသည်။

❶ [جَسَا - جُسُوءٌ - جُسَاةٌ] (အပင်)ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ❷ (လက် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့်)ကြမ်းတမ်းမာပြင်းခြင်း။ ❸ (ရေ)ခဲခြင်း။ ❹ (အဖိုးအို)သူငယ်ပြန်သည့်အရွယ်အထိ အသက်ကြီးခြင်း။

[جَابِئٌ] ❶ ခြောက်သွေ့သော(အပင်)။ ❷ (အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့်)ကြမ်းတမ်းမာပြင်းသော(လက်)။ ❸ ခဲသော(ရေ)။ ❹ သူငယ်ပြန်သည့်အရွယ်အထိ အသက်ကြီးသော(အဖိုးအို)။

[الْجَاسِيَاءُ] မာပြင်းကြမ်းတမ်းမှု။

❶ [جَسَدٌ] [أ-] ကိုယ်ခန္ဓာကို ရိုက်သည်။ [جَسَدٌ] ကိုယ်ခန္ဓာကို ရိုက်ခြင်း။

[جَسَدٌ] ❶ [الدَّمُ] (သွေး)ခြောက်သွေ့သည်။ ❷ [الدَّمُ] (သွေး)လူးထိသည်။ ❸ တွယ်ကပ်သည်။

[جَسَدٌ] ❶ (သွေး)ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ❷

(သွေး)လူးထိခြင်း။ ❶ တွယ်ကပ်ခြင်း။

❶ [جَسَدٌ-جَسَدٌ] (သွေး)ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ❷

(သွေး)လူးထိခြင်း။ ❸ တွယ်ကပ်ခြင်း။

[أَجَسَدَ] [الثَّوْبَ] (အဝတ်ကို)အဝါရင့်
ရောင်၊ သို့မဟုတ် အနီရင့်ရောင်ဆိုးဆေးဖြင့်
ဆေးဆိုးသည်။

[مَجَسَدَ] အဝါရင့်ရောင်၊ သို့မဟုတ် အနီရင့်
ရောင်ဆိုးဆေးဖြင့် ဆေးဆိုးထားသော(အ
ဝတ်)။ [مَجَسَدَ] (ج)

[جَسَدَ] (အဝတ်ကို)အဝါရင့်
ရောင်၊ သို့မဟုတ် အနီရင့်ရောင်ဆိုးဆေးဖြင့်
ဆေးဆိုးသည်။

[تَجَسَدَ] ❶ [الثَّوْبَ] (အဝတ်)အဝါရင့်
ရောင်၊ သို့မဟုတ် အနီရင့်ရောင်ဆိုးဆေးဖြင့်
ဆေး ဆိုးထားသည်။ ❷ ကိုယ်ခန္ဓာဖြစ်ပေါ်
သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခု၌ ဝင်ရောက်၊ ဝင်စား
သည်။

❶ [أَلْجَسَادَ] ❷ ခြောက်သွေ့သောသွေး။ ❸ အ
ဝါရင့်ရောင်၊ သို့မဟုတ် အနီရင့်ရောင်ဆိုးဆေး။

❹ ကိုက်ကုမ်း။

❶ [أَلْجَسَادَ] ❷ ကိုယ်ခန္ဓာ ကိုက်ခဲနာကျင်မှု။

❸ ဗိုက်နာသည့် ဝေဒနာ။

[أَلْجَسَدَ] ❷ ကိုယ်ခန္ဓာ။ ❸ ခြောက်သွေ့
သောသွေး။ ❹ အဝါရင့်ရောင်၊ သို့မဟုတ်အ
နီရင့်ရောင်ဆိုးဆေး။ ❺ ကိုက်ကုမ်း(ج)

[أَجَسَدَ] (ج) ကိုယ်ကြပ်အကျိုး။ [الْمَجَسَدَ]

❶ [جَسَرَ] ❷ သတ္တိရှိသည်။ ရဲသည်။ ❸

မည်သည့်အရာကိုမျှ အလေးမထားဘဲ ဆက်
လက်ဆောင်ရွက်သည်။ ❹ [فَلَانَ عَلَى الشَّيْءِ]

ဖွတ်လုပ်သည်။ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ဘဲ လုပ်
သည်။ ❶ [الْمَفَازَةَ] (ကွင်းပြင်ကို)ဖြတ်ကူး
သည်။ ❷ တံတားကို ဆောက်လုပ်သည်။

❸ သတ္တိရှိခြင်း။ ရဲတင်းခြင်း။ ❹ [جَسُورٌ-جَسَارَةٌ]

မည်သည့်အရာကိုမျှ ဂရုမစိုက်ဘဲ ဆက်
လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ❺ ဖွတ်လုပ်ခြင်း။

မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ဘဲ လုပ်ခြင်း။ ❻ (ကွင်းပြင်
ကို)ဖြတ်ကူးခြင်း။ ❼ တံတားကို ဆောက်
လုပ်ခြင်း။

❶ [جَسَرَ-جَسُورٌ] ❷ သတ္တိရှိသော(သူ)။ ရဲတင်းသော

(သူ)။ ❸ မည်သည့်အရာကိုမျှ ဂရုမစိုက်ဘဲ
ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သော(သူ)။ [ج] [جَسْرٌ
جَسَائِرُ] (ج) [جَسُورٌ-جَسُورَةٌ] (م) [جَسَرَ-
جَسَرَ-جَسَرَ]

[جَسَرَ] သတ္တိရှိစေသည်။ ရဲတင်းလာ
အောင် လှုံ့ဆော်ပေးသည်။

[اجْتَسَرَ] [لِبِ السَّفِينَةِ الْبَحْرِ] ဖြတ်ကူးသည်။
သင်္ဘော ပင်လယ်ကို ဖြတ်ကူးသည်။

[تَجَاسَرَ] ❶ မည်သည့်အရာကိုမျှ ဂရုမစိုက်
ဘဲ လုပ်မြဲတိုင်း ဆက်လုပ်သည်။ ❷ မည်သူ

ကိုမျှ အလေးမထားသည့်ပုံစံဖြင့် ဦးခေါင်း
ထောင်သည်။ မာန်စောင် တက်ကြွသည်။

❸ အတင့်ရဲသည်။ ❹ [لَهُ بِالْعَصَا] (တုတ်
ဖြင့်)ငှေ့ရမ်းပြသည်။

[الْجَسْرَ] ❶ တံတား။ ❷ ကန်ဘောင်ရိုး။

❸ မြေနစ်ချအကြားရှိနယ်နိမိန့်ကန်သတ်
ထားသည့်နေရာ။ [ج] [جَسُورٌ-جَسُورَةٌ]

[الْجَسْرَ] ကြီးမားတုတ်ခိုင်သော(သူ၊ အ
စိတ်အပိုင်း)။ (م) [جَسْرَةٌ]

လက် [جارية جنس السواعد] [الجنسة] မောင်းကြီးမား ပြည့်ဖြိုးသောမိန်းမ။

- [جس -] (မြေကို) ခြေဖြင့်နင်းသည်။ ခြေချသည်။ ❶ [الخبر] အကျိုးအကြောင်းကို လိုက်လံစုံစမ်း၍ မှန်မမှန် စမ်းစစ်သည်။ ❷ [الشئ ببده] လက်ဖြင့်ကိုင်တွယ် စမ်းသပ်ကြည့်သည်။ ❸ [الشخص بعينه] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) မည်သူမည်ဝါဟူ၍ သဲသဲကွဲကွဲဖြစ်ရန် မျက်စိဖြင့် စိုက်ကြည့်သည်။

[جس] (မြေကို) ခြေဖြင့်နင်းခြင်း။ ခြေချခြင်း။ ❶ အကျိုးအကြောင်းကို လိုက်လံစုံစမ်း၍ မှန်မမှန် စမ်းစစ်ခြင်း။ ❷ လက်ဖြင့်ကိုင်တွယ် စမ်းသပ်ကြည့်ခြင်း။ ❸ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) မည်သူမည်ဝါဟူ၍ သဲသဲကွဲကွဲ ဖြစ်ရန် မျက်စိဖြင့် စိုက်ကြည့်ခြင်း။

[اجتس] လက်ဖြင့်ကိုင်တွယ်စမ်းသပ်ကြည့်သည်။ ❶ [الايل الكلا] (ကုလားအုတ်) မြက်ကို ပါးစပ်ဖြင့် ကိုက်စမ်းသည်။

[تجسس] သတင်းအချက်အလက်များကို လိုက်လံစုံစောင့်သည်။ စုံစမ်းထောက်လှမ်းသည်။ (ولا تجسسوا) အသင်တို့သည် တစ်ဦး၏အပြစ်ကို တစ်ဦးက စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်းကို မပြုကြနှင့်။

[جواس] (ج) အာရုံ၊ အာရုံသိ။ [الجاسوس] သတင်းထောက်။ သူလျှို။ (ج) [جواسيس]။

[الجسس] ❶ အလွန်စုံစမ်းလေ့လာသူ။ နှိုက်

ခြံသေ့။ ❶ နှိုက်ချွတ်ချွတ် စုံစမ်းသူ။

[الجسس] သတင်းထောက်။ သူလျှို။

[المجس] တစ်စုံတစ်ရာ၏ လျှို့ဝှက်ချက်ကို ဖော်ပြသည့်နေရာ။ စုံစမ်းကြည့်ရှုရသည့်နေရာ။ [افواه الابل مجاسها] [مجاس] (ج) ကုလားအုတ်တွေဟာ ဝမယ်၊ မဝဘူးဆိုတာ သူတို့ပါးစပ်ကို ကြည့်ရင်သိနိုင်တယ်။ (အစာကောင်းကောင်းစားတဲ့ ကုလားအုပ်က ဝလာမှာပဲ)။

[المجس] စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာ။ [مجاس] (ج)

[المجسة] တစ်စုံတစ်ရာ၏ လျှို့ဝှက်ချက်ကို ဖော်ပြသည့်နေရာ။ စုံစမ်းကြည့်ရှုရသည့်နေရာ။ [مجاس] (ج)

[المجسة] စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာ။ [مجاس] (ج)

- [جس -] [عن العطاء] မပေးဘဲထားသည်။ ပေးကမ်းမှုကို ရပ်ဆိုင်းထားသည်။

[جسوع] မပေးဘဲထားခြင်း။ ပေးကမ်းမှုကို ရပ်ဆိုင်းထားခြင်း။

[الجاسع] ဝေးလံသော (ခရီး)။

- [جسم -] ကြီးကျယ်သည်။ ကြီးမားတုတ်ခိုင်သည်။

[جسامه] ကြီးကျယ်ခြင်း။ ကြီးမားတုတ်ခိုင်ခြင်း။

[جسيم] ကြီးကျယ်သော (သူ၊ အရာ)။ ကြီးမားတုတ်ခိုင်သော (သူ၊ အရာ)။ (ج) [جسام]

ကိုယ်ထည် ပြုလုပ်သည်။ ကိုယ်ရုပ်ဖော်သည်။ [جسم] [الشئ] ကိုယ်ထည် ပြုလုပ်သည်။

[تَجَسَّم] ❶ [الشَّيْءُ] ကိုယ်ထည် ဖြစ်သွားသည်။ ကိုယ်ရုပ်ပေါ်သည်။ ကိုယ်ထင်ပြသည်။ ❷ [الشَّيْءُ فِي الْعَيْنِ] မျက်စိ၌ မြင်ယောင်သည်။ ❸ [الشَّيْءُ] (တစ်စုံတစ်ရာ ဆီသို့)လိုလိုလားလားဖြင့် မျက်နှာမူသည်။ လိုလားနှစ်သက်စွာ ရွေးချယ်သည်။

[الْجَسَامُ] အလွန်ကိုယ်ထည်ကြီးသော(သူ၊ အရာ)။

[الْجِسْمُ] ❶ ခန္ဓာကိုယ်။ ❷ ကိုယ်ထည်။ ❸ အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်ရှိသောအရာ။ (ج) [أَجْسَامٌ - جُسُومٌ]။

[الْجَسِيمُ] ❶ အလွန်အရေးပါ၊ အရာရောက်သော အမှုကိစ္စ။ ❷ အလွန်အသိညာဏ်နှင့် ပြည့်ဝရင့်ကျက်သူ။ (ج) [جُسَمٌ]။

[الْجُسَمَانُ] ❶ ခန္ဓာကိုယ်။ ❷ လူပုဂ္ဂိုလ်။

[الْجُسَمَانِيُّ] ခန္ဓာကိုယ်နှင့်ဆိုင်သော။ အလွန်ခန္ဓာကိုယ် ကြီးမားသော(သူ)။

[الْجِسْمِيُّ] ခန္ဓာကိုယ်နှင့်ဆိုင်သော။ အလွန်ခန္ဓာကိုယ် ကြီးမားသော(သူ)။

[الْمَجْسَمُ] အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်ရှိသောအရာ။ ထုထည်ရှိသောအရာ။ [رَأْسُ الْمَجْسَمِ] ကုဗတုံး၊ သို့မဟုတ်၊ ထုလုံးချွန်အနားများဆုံရာအမှတ်။

[جَسَانٌ] (ج) ခုံတီးသူ။ [الْجَاسِنُ]

[الْجَسَنَةُ] ငါးတစ်မျိုး။

❶ [جَسَا -] (အပင်)ခြောက်သွေ့သည်။ ❷ [تَيَّدهُ] (လက် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့်)ကြမ်းတမ်းမာပြင်းသည်။ ❸ [الْمَاءُ -] (ရေ)ခဲသည်။ ❹ [الشَّيْخُ] (အဖိုးအို)သူငယ်

ပြန်သည့်အရွယ်အထိ အသက်ကြီးသည်။

❶ [جَسُو - جُسُو] (အပင်)ခြောက်သွေ့ခြင်း။

(လက် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့်)ကြမ်းတမ်းမာပြင်းခြင်း။ ❷ (ရေ)ခဲခြင်း။ ❸ (အဖိုးအို)သူငယ်ပြန်သည့်အရွယ်အထိ အသက်ကြီးခြင်း။

[جَسَى -] (အပင်)ခြောက်သွေ့သည်။ ❶ [تَيَّدهُ] (လက် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့်)ကြမ်းတမ်းမာပြင်းသည်။ ❷ [الْمَاءُ -] (ရေ)ခဲသည်။ ❸ [الشَّيْخُ] (အဖိုးအို)သူငယ်

ပြန်သည့်အရွယ်အထိ အသက်ကြီးသည်။

❶ [جَسُو] (အပင်)ခြောက်သွေ့ခြင်း။

(လက် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသဖြင့်)ကြမ်းတမ်းမာပြင်းခြင်း။ ❷ (ရေ)ခဲခြင်း။ ❸ (အဖိုးအို)သူငယ်ပြန်သည့်အရွယ်အထိ အသက်ကြီးခြင်း။

[جَاسَى] ကျူးကျော်စော်ကားသည်။ ရန်မူသည်။ ရန်စသည်။

[ج س ا] ကြည့်။ [الْجَاسِيَاءُ]

❶ [جَاسَا -] (جَاسَا -) အန်ချင်စိတ် ပေါက်သည်။ ပြို့အန်ချင်သည်။ ❷ ထိတ်လန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပူဆွေးဝမ်းနည်းသောကြောင့်လည်းကောင်း စိတ်လှုပ်ရှားသည်။ ❸ [الْبَحْرُ] (ပင်လယ်)လှိုင်းကြီးသည်။ ❹ [بِ الْمَعْدَةِ] (အစာအိမ်ပြည့်တင်းသဖြင့်)လေချဉ်တက်သည်။ ❺ [الْلَيْلُ] (ည)ပိန်းပိတ်အောင် မှောင်သည်။

❶ [الْوَحْشُ] (သားရဲ)ရုတ်တရက် ခုန်အုပ်သည်။ ❷ [الْعَوُو] (ရန်သူ)ထလာသည်။ ❸ [الْقَوْمُ] (သူတို့)တစ်မြို့ဝင် တစ်မြို့ထွက်သွားကြသည်။ ❹ [عَلَى نَفْسِهِ] စိတ် ကျဉ်း

ကြပ်သည်။ ② ③ [عَنْ الطَّعَامِ] (အစား
အစာကို) ငြီးငွေ့သည်။

[جَشَأُ جُشُوءٌ - جُشَاءٌ] ④ အန်ချင်စိတ်ပေါက်ခြင်း။ ပြို့
အန်ချင်သလိုဖြစ်ခြင်း။ ① ထိတ်လန့်သော
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပူဆွေးဝမ်းနည်း
သောကြောင့်လည်းကောင်း စိတ်လှုပ်ရှားခြင်း။
② (ပင်လယ်) လှိုင်းကြီးခြင်း။ ③ (အစာအိမ်
ပြည့်တင်းသဖြင့်) လေချဉ်တက်ခြင်း။ ④ (ည)
ပိန်းပိတ်အောင်မှောင်ခြင်း။ ⑤ ရုတ်တရက်
ခုန်အုပ်ခြင်း။ ⑥ ထလာခြင်း။ ⑦ တစ်မြို့ဝင်၊
တစ်မြို့ထွက် သွားလာခြင်း။ ⑧ စိတ်ကျဉ်း
ကြပ်ခြင်း။ ⑨ ⑩ (အစားအစာကို) ငြီးငွေ့ခြင်း။

[جَشَأَ] [بِتِ الْمَعِدَةِ] (အစာအိမ်ပြည့်တင်း
သဖြင့်) လေချဉ်တက်သည်။

[اجتشأ] [تَهَّ الْبِلَادُ] (မြို့ရွာဒေသများနှင့်) မ
ညီမညွတ်ဖြစ်သည်။ အနေအထိုင် အဆင်
မပြေဖြစ်သည်။

[تَجَشَّأ] ① [بِتِ الْمَعِدَةِ] (အစာအိမ်ပြည့်
တင်းသဖြင့်) လေချဉ်တက်သည်။

[تَجَشَّأَ فَلَانٌ مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ] ဗိုက်မပြည့်ဘဲ လေ
ချဉ်တက်သည်။ (မိမိ၌မရှိသော အရည်အချင်း
ကို ရှိသယောင်လုပ်ပြသည်။) ② [بِتِ الْفَجْرِ] (မိုး
သောက်ချိန်) လေညှင်းတိုက်ခတ်သည်။

[الْجَشْأُ] ③ အလွန်များပြားသော (အရာ)။

④ ပေါ့ပါး၍ အလွန်တုံ့ခါသော လေးကိုင်း။ (ج)
[أَجْشَاءُ]။

[الْجُشَاءُ] အစာအိမ်မှ တက်လာသောလေ။
လေချဉ်တက်သည့်အသံ။

[الْجُشْئَةُ] ⑤ အစာအိမ်မှ တက်လာသော

လေ။ လေချဉ်တက်သည့်အသံ။ ① မိုးသောက်
ချိန်၌ လေတိုက်ခြင်း။

[الْجُشْئَةُ] ② အစာအိမ်မှ တက်လာသော
လေ။ လေချဉ်တက်သည့်အသံ။ ③ အလွန်
စိတ်လှုပ်ရှားသော၊ စိတ်ကယောင်ခြောက်
ခြားဖြစ်သော (သူ)။

④ [جَشَبَ] ⑤ ထူထဲကြမ်းတမ်းသည်။ မာပြင်း
သည်။ ① [عَنِ الطَّعَامِ] (အစားအစာ) ကြမ်းတမ်း
သည်။ အစာသိပ် ကင်းမဲ့သည်။ ② [الْحَبَّ] (သစ်စေ့ကို) ကြိတ်ခွဲသည်။ အမှုန့်ကြိတ်သည်။
③ [الشَّبَابَ] (ပျိုရွယ်မှုကို) ပျောက်ဆုံးစေ
သည်။

[جَشَبَ] ④ ထူထဲကြမ်းတမ်းခြင်း။ မာပြင်း
ခြင်း။ ① (အစားအစာ) ကြမ်းတမ်းခြင်း။ အစာ
သိပ် ကင်းမဲ့ခြင်း။ ② (သစ်စေ့ကို) ကြိတ်ခွဲခြင်း။
အမှုန့်ကြိတ်ခြင်း။ ③ (ပျိုရွယ်မှုကို) ပျောက်ဆုံးစေ
ခြင်း။

[جَشَبَ - مَجْشَابٌ] ကြမ်းတမ်းသော (အစားအစာ)။
အစာသိပ်မထားသော (အစားအစာ)။

[جَشَبَ] ⑤ [عَنِ الطَّعَامِ] (အစားအစာ) ကြမ်း
တမ်းသည်။ အစာသိပ် ကင်းမဲ့သည်။ ①
[الرَّجُلَ] ကြမ်းတမ်းသော အစားအစာကို
သာလျှင် စားရသည်။

[جَشَبَ] ကြမ်းတမ်းသော အစားအစာ။
[كَانَ يَأْكُلُ الْجَشَبَ مِنَ الطَّعَامِ] တမန်
တော်မြတ် (ﷺ) သည် ကြမ်းတမ်းသော
အစားအစာကိုသာ စားရလေ့ရှိခဲ့သည်။

[جَشَبَ] ⑥ [عَنِ الطَّعَامِ] (အစားအစာ) ကြမ်း
တမ်းသည်။ အစာသိပ် ကင်းမဲ့သည်။ ①

[الرَّجُلُ] ကြမ်းတမ်းသော အစားအစာကို
သာလျှင် စားရသည်။ ❶ [الْكَلَامُ] (စကား၊
အပြောအဆို) ကြမ်းတမ်း၊ ရိုင်းစိုင်းသည်။
[جَشِيبٌ] (စကား၊ အပြောအဆို) ကြမ်းတမ်း၊
ရိုင်းစိုင်းသော(သူ)။

[الْجُشُوبُ] ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသော မိန်းမ။
[الْمَجْشَابُ] တုတ်ခိုင်ကြီးမားသော ခန္ဓာကိုယ်။
[الْمَجْشَبُ] တုတ်ခိုင်ကြီးမားသော၊ သတ္တိ
ပြောင်သော(သူ)။

❶ [جَشَرَ -] [الصَّبْحُ] (နံနက်ခင်း၏အ
လင်းရောင်) ထင်ရှားထွက်ပေါ်လာသည်။ ❶
[الدَّوَابُّ] (တိရစ္ဆာန်များ) စားကျက်၌ ကျက်
စားကြသည်။ ❶ [عَنْ أَهْلِهِ] (မိမိ၏ မိသားစု
နှင့်) ဝေးကွာသည်။ ❶ [الرَّجُلُ] ခရီးထွက်
သည်။ ❶ [الدَّوَابُّ] (တိရစ္ဆာန်များကို) စား
ကျက်ရှိရာသို့ မောင်းနှင်သည်။ (တိရစ္ဆာန်များ
ကို) အိမ်အနီးအပါး၌ ကျက်စားစေသည်။ ❶
[الشَّيْءُ] စွန့်လွှတ်သည်။ ထားရစ်သည်။
[جُشُورٌ] ❶ (နံနက်ခင်း၏အလင်းရောင်)
ထင်ရှားထွက်ပေါ်လာခြင်း။ ❶ (တိရစ္ဆာန်များ)
စားကျက်၌ ကျက်စားကြခြင်း။ ❶ (မိမိ၏ မိ
သားစုနှင့်) ဝေးကွာခြင်း။ ❶ ခရီးထွက်ခြင်း။
❶ (တိရစ္ဆာန်များကို) စားကျက်ရှိရာသို့ မောင်း
နှင်ခြင်း။ (တိရစ္ဆာန်များကို) အိမ်အနီးအပါး၌
ကျက်စားစေခြင်း။ ❶ စွန့်လွှတ်ခြင်း။ ထား
ရစ်ခြင်း။

[جَشَرَ] ❶ [الْإِنَاءُ] (ခွက်) ညစ်ပေသည်။
❶ [السَّاحِلُ] (ကမ်းခြေရှိမြေ) ခြောက်သွေ့၍
မာပြင်းသည်။ ❶ [صَوْتُهُ] (အသံ) အက်ကွဲ

သည်။ အသံပျက်သည်။ ❶ [الرَّجُلُ] ချောင်း
ဆိုးသည်။ ချောင်းဆိုးလွန်းသဖြင့် အသံပျက်
သည်။

[جَشَرَ] ❶ (ခွက်) ညစ်ပေခြင်း။ ❶ (ကမ်းခြေ
ရှိမြေ) ခြောက်သွေ့၍ မာပြင်းခြင်း။ ❶ (အသံ)
အက်ကွဲခြင်း။ အသံပျက်ခြင်း။ ❶ ချောင်း
ဆိုးခြင်း။ ချောင်းဆိုးလွန်းသဖြင့် အသံပျက်ခြင်း။
[جَشَرَ] ညစ်ပေသော(ခွက်)။

[أَجَشَرَ] ချောင်းဆိုးသော(သူ)။ ချောင်းဆိုး
လွန်းသဖြင့် အသံပျက်သော(သူ)။ (م) [أَجَشَرًا]။
(ج) [جَشَرَ]။

[جَشَرَ] ချောင်းဆိုးသည်။
[مَجْشُورٌ] ချောင်းဆိုးသော(သူ)။

[جَشَرَ] ❶ [الْإِنَاءُ] (ခွက်ကို) ပြောင်စင်
အောင်လုပ်သည်။ (ခွက်ထဲ၌) ဘာမျှမရှိအောင်
ရှင်းလင်းထားသည်။ ❶ [الدَّوَابُّ] (တိရစ္ဆာန်
များကို) စားကျက်ရှိရာသို့ မောင်းနှင်သည်။
(တိရစ္ဆာန်များကို) အိမ်အနီးအပါး၌ ကျက်စားစေ
သည်။ ❶ [الشَّيْءُ] စွန့်လွှတ်သည်။ ထားရစ်
သည်။

[تَجَشَّرَ] ❶ [الْإِنَاءُ] (ခွက်) ပြောင်စင်အောင်
လုပ်ထားသည်။ (ခွက်ထဲ၌) ဘာမျှမရှိအောင်
ရှင်းလင်းထားသည်။ ❶ [الدَّوَابُّ] (တိရစ္ဆာန်
များ) စားကျက်ရှိရာသို့ ရောက်ရှိသည်။ (တိ
ရစ္ဆာန်များ) အိမ်အနီးအပါး၌ ကျက်စား
သည်။ ❶ [الْبَطْنُ] (ဗိုက်) ဖေါဖရောင်သည်။
ပွသည်။

[أَجَاشِرٌ] မိမိသွားလိုရာသို့ သွားလာကျက်
စားသော(တိရစ္ဆာန်)။

[الْجَائِرَةُ] ❶ ဖွန်းတည်ချိန်။ ❷ နံနက်မိုး
သောက်ချိန်။ ❸ နံနက်စောစော တစ်စုံတစ်
ရာကို သောက်ခြင်း။

[الْجُشَارُ] ❶ ချောင်းဆိုးခြင်း။ ❷ ရင်ကြပ်
ခြင်း။ ❸ ချောင်းဆိုးသဖြင့် အသံပျက်ခြင်း။
[الْجُشْرُ] ပင်လယ်ရှိ ကျောက်ပန်း။ (ကျောက်
နှင့် ယောက်သွားခွံများ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထား
သောကျောက်။)

[الْجُشْرُ] ❶ ပင်လယ်ရှိ ကျောက်ပန်း။ ❷ စား
ကျက်၌ ကျက်စား၍ သင်းကွဲကျန်ရစ်သော
(တိရစ္ဆာန်)။ ❸ အိမ်မပြန်ဘဲ တိရစ္ဆာန်များနှင့်
အတူ စားကျက်၌နေသူ။ ❹ လူဖျင်း၊ လူညံ့။
❺ မိုးဦးရာသီ ဟင်းသီး၊ ဟင်းရွက်။ ❻ ဂျုံစေ့
အခွံအတွင်းပိုင်းရှိ အခွံအမြှေး။

[الْجُشْرَةُ] ❶ ချောင်းဆိုးခြင်း။ ❷ ရင်ကြပ်
ခြင်း။ ❸ ချောင်းဆိုးသဖြင့် အသံပျက်ခြင်း။
❹ နှာစေးခြင်း။

[الْجُشَارُ] စားကျက်၌ ကျက်စား၍ သင်းကွဲ
ကျန်ရစ်သောတိရစ္ဆာန်ကို ပိုင်ဆိုင်သူ။

[الْجَشِيرُ] ❶ မြားတံများကို ထည့်သောအိမ်။
❷ ဂျုံစသည်တို့ကို ထည့်ရသော လျှော်ကြမ်း
ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသောအိမ်။ ဂုံနီအိမ်။ (ج)
[أَجْشَرَةٌ - جُشْرُ]

[الْمَجْشَرُ] အလွန်ညစ်ပတ်သဖြင့် လူအများ
သောက်သုံးခြင်းမပြုသော ရေကန်။ ဗွက်အိုင်။
(ج) [مَجَاشِرُ]

❶ [جَشَّ -] ❶ ရုတ်တရက် အုပ်စု
လိုက်ထပြေးကြသည်။ ❷ [الْحَيَوَانُ بِالْعَصَا] -
(တိရစ္ဆာန်ကို)တုတ်ဖြင့် ရိုက်သည်။ ❸

[الْحَبَّ] (သစ်စေ့ကို)အခွံကျွတ်အောင်
ကြိတ်သည်။ ❶ [الْبَاكِ دَمْعَهُ] (ငိုသူ)မျက်ရည်
ကျအောင် လုပ်သည်။ ❷ [الْمَكَانَ] (နေရာ
ကို)အမှိုက်ရှင်းသည်။ တံမြက်စီးလှည်းသည်။
❸ [الْبَيْرَ] (ရေတွင်းကို)ရှို့ဖို့သည်။ နှုံးဖို့
သည်။ ရေတွင်းဆည်သည်။ ❹ [الشَّيْءَ] ထု
ရိုက်ချိုးဖဲ့သည်။

[جَشَّ] ❶ ရုတ်တရက် အုပ်စုလိုက်ထပြေး
ကြခြင်း။ ❷ (တိရစ္ဆာန်ကို)တုတ်ဖြင့် ရိုက်ခြင်း။
❸ (သစ်စေ့ကို)အခွံကျွတ်အောင် ကြိတ်ခြင်း။
❹ မျက်ရည်ကျအောင် လုပ်ခြင်း။ ❺ (နေရာ
ကို)အမှိုက်ရှင်းခြင်း။ တံမြက်စီးလှည်းခြင်း။
❻ (ရေတွင်းကို)ရှို့ဖို့ခြင်း။ နှုံးဖို့ခြင်း။ ရေ
တွင်းဆည်ခြင်း။ ❽ ထုရိုက်ချိုးဖဲ့ခြင်း

[مَجْشُوشٌ - جَشِيشٌ] အခွံကျွတ်အောင် ကြိတ်ထား
သော(သစ်စေ့)။

[جَشَّ -] [الْصَوْتُ] (အသံ)အက်သည်။
အသံပြင်း၍အက်ကွဲသံပါသည်။

[جَشَّ - جُشَّةٌ] (အသံ)အက်ခြင်း။ အသံပြင်း၍
အက်ကွဲသံပါခြင်း။

[أَجَشَّ] (အသံ)အက်သော(သူ)။ အသံပြင်း
၍ အက်ကွဲသံပါသော(သူ)။ (م) [جَاءَ] (ج)
[جَشَّ]

[الْحَبَّ] ❶ [أَجَشَّ] (သစ်စေ့ကို)အခွံ
ကျွတ်အောင် ကြိတ်သည်။ ❷ [بِالْأَرْضِ] -
သစ်ပင်များ ထူထပ်သိပ်သည်းစွာပေါက်
သည်။

[بِالْأَرْضِ] သစ်ပင်များ ထူထပ်
သိပ်သည်းစွာပေါက်သည်။ [اجتش]

[الْجَشْ] အက်ကွသံပါသော အသံ။

[الْجَشْ] ❶ ကြမ်းတမ်းသော ကျောက်ခဲများရှိသောနေရာ။ ❷ အလယ်ဗဟို။

[الْجَشْ] ❸ ကြမ်းတမ်းသော ကျောက်ခဲများရှိသောနေရာ။ ❹ အလယ်ဗဟို။ ❺ ည၏အစိတ်အပိုင်း။ ညပိုင်းအချိန်တစ်ချိန်။ (ج) [جَشَّاشٌ]။

[الْجَشَاءُ] ❶ စွန့်ပလွံပင် စိုက်ပျိုးရန် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သောမြေ။ ❷ အသံ။

[مَا أَكَلُ الْجَشَاءَ مِنْ شَهْوَتِهَا وَلَكِنْ لِيَعْلَمَ أَهْلُ بَيْتِي أَنَّهَا حَلَالٌ]

ကျွန်ုပ်သည် အသံကို နှစ်သက်သဖြင့်စားရခြင်းမဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်၏မိသားစုကို အသံသည် တရားတော်အရ စားခွင့်ရှိသောအရာဖြစ်ကြောင်း အသိပေးစေလို၍ စားခြင်းသာဖြစ်သည်။

[الْجَشَانُ] ❶ ကြမ်းတမ်းသော ကျောက်ခဲများရှိသောနေရာ။ ❷ အလယ်ဗဟို။

[الْجَشَّةُ] အုပ်စုလိုက် ထပြေးကြသူများ။

[الْجَشَّةُ] ❶ အုပ်စုလိုက် ထပြေးကြသူများ။

❷ အသံပြင်းထန်ခြင်း။ ❸ အက်ကွ၍ နှာခေါင်းသံပါသောအသံ။

[الْجَشِيشَةُ] ဂျုံမှုန့်၊ ဆန်မှုန့်စသည်၌ အသားသို့မဟုတ် စွန့်ပလွံသီးကို ထည့်၍ချက်ထားသော အစားအစာ။

﴿أَنَّهُ﴾ ﴿أَوَلَمْ عَلَى بَعْضِ أَرْوَاحِهِ جَشِيشَةٌ﴾

တမန်တော်မြတ်သည် ကြင်ယာတော်တစ်ပါးနှင့် ထိမ်းမြားမှုပြုရာ၌ ဂျုံမှုန့်၌ အသားသို့မဟုတ် စွန့်ပလွံသီးကို ထည့်၍ချက်ထား

သောအစားအစာကို ကျွေးမွေးညှော်ခဲ့သည်။

[مَجَاشٌ] (ج) ကြိတ်ဆုံ၊ ကြိတ်စက်။

[مَجَاشٌ] (ج) ကြိတ်ဆုံ၊ ကြိတ်စက်။

❶ [جَشَعَ -] ❷ လောဘာရမက်ကြီးသည်။

မိမိနှင့် ချစ်ခင်ရင်းနှီးသူနှင့် ကွေကွင်းရသည့်အတွက် စိတ်ပူပင်သောကရောက်သည်။ စိတ်လှုပ်ရှားသည်။ ❸ ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်သည်။

[جَشَعَ] ❶ လောဘာရမက်ကြီးခြင်း။

မိမိနှင့် ချစ်ခင်ရင်းနှီးသူနှင့် ကွေကွင်းရသည့်အတွက် စိတ်ပူပင်သောကရောက်ခြင်း။ စိတ်လှုပ်ရှားခြင်း။ ❷ ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်ခြင်း။

[جَشَعَ] ❶ လောဘာရမက်ကြီးသော (သူ)။

❷ မိမိနှင့် ချစ်ခင်ရင်းနှီးသူနှင့် ကွေကွင်းရသည့်အတွက် စိတ်ပူပင်သောကရောက်သော(သူ)။ စိတ်လှုပ်ရှားခြင်း။ ❸ ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်သော(သူ)။ (ج) [جَشَاءَ - جَشَاعَى -]

[تَجَاشَعَ] အလှအယက် တိုးဝှေ့လှယူသည်။

[تَجَشَّعَ] (عَلَيْهِ) အလွန်လောဘကြီးစွာဖြင့် ရယူလိုသည်။ တတ်မက်မှုလွန်ကဲသည်။

[الْجَشْمُ] ❶ အရာရာကို မိမိတစ်ဦးတည်းရရှိခံစားလို၍ အခြားသူတို့ခံစားရမည်ကို အလွန်ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်သူ။ ❷ ခြသေ့။

❸ [جَشِمَ -] ❹ ဝဖြိုးသည်။ ❺ လေးလံသည်။

❶ [الْأَمْرُ] (အမှုကိုစွတစ်စုံတစ်ရာကို)ခက်ခဲစွာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်။

[جَشِمَ] ❶ ဝဖြိုးခြင်း။ ❷ လေးလံခြင်း။

[جَشَم - جَشَامَة] (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို)ခက်
ခဲစွာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်း။

[جَشِم - جَشِيم] ❶ ဝဖြိုးသော(သူ)။ ❷ လေးလံ
သော(သူ)။

[جَاشِم - جَشُوم] (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို)ခက်
ခဲစွာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော(သူ)။

[أَجَشِم] [أَمْرًا] (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာ
ကို)ခိုင်းစေတာဝန်ပေးသည်။

[جَشِم] [أَمْرًا] (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာ
ကို)ခိုင်းစေတာဝန်ပေးသည်။

[مَهْمَا تَجَشِمْنِي فَأَيَّ جَاشِمٍ] ခင်ဗျား ကျွန်တော့်
ကို ဘာတာဝန်ခံပေးပေး ကျွန်တော်က
တော့ ဒုက္ခခံပြီးဆောင်ရွက်မဲ့သူဖြစ်တယ်။

[تَجَشِم] ❶ [أَمْرًا] (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်
ရာကို)ခက်ခဲစွာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေး

သည်။ ❷ [فَلَا تَأْيِينَ الْقَوْم] (လူအများ
ကြားမှ တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံသို့)ဦးတည်

ရည်ရွယ်သည်။ ❸ [الْأَرْض] (နယ်မြေတစ်
ခုသို့)ဦးတည်ရည်ရွယ်၍သွားသည်။ ❹ ရွေး

ချယ်သည်။

[الْجَشْم] ❶ လေးလံမှု။ ❷ လေးလံသော
ဝန်။ ခက်ခဲသောတာဝန်။ ❸ ဒဂါးအညံ့စား။

[جَشُوم] (ج)

[الْجَشْم] ❶ လေးလံမှု။ ❷ လေးလံသော
ဝန်။ ခက်ခဲသောတာဝန်။ ❸ ရင်ပုံပိုင်း။

ရင်အုပ်ပိုင်း။ [جَشُوم] (ج)

❶ [جَشِن -] ဝဖြိုးတုတ်ခိုင်သည်။

[جَشِن] ဝဖြိုးတုတ်ခိုင်ခြင်း။

[جَشِن] ဝဖြိုးတုတ်ခိုင်သော(သူ)။

[الْجَشْنَة] အလွန်သေးငယ်သော ငှက်တစ်
မျိုး။

[الْجَوْشَن] ❶ ရင်ဘတ်။ ❷ ရင်ဖုံးအင်္ကျီ။ ❸
သံချပ်အင်္ကျီ။ ❹ ညလယ်ယံ။ သန်းခေါင်အ
ချိန်။

❶ [جَض -] တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ချည်နှောင်
ထားသဖြင့် ညည်းညူသည်။

[جَض - جَضِيض] တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ချည်နှောင်
ထားသဖြင့် ညည်းညူခြင်း။

❶ [جَضَض] ❶ [الْجِرْو] (ခွေး၊ ခြင်္သေ့ စ
သော သားရဲတို့၏ကလေးငယ်၊ သားပေါက်)

မျက်လုံးဖွင့်၍ လိုက်ကြည့်သည်။ မျက်လုံး
ကစားသည်။ ❷ [النَّبْتُ] (အပင်)အညောင့်

ထွက်သည်။ ❸ [الزُّهْر] (ပန်း)အအဖူး
ထွက်သည်။ ❹ [الْبَنَاء] (အဆောက်အဦး

ကို)သရွတ်၊ အင်္ဂတေကိုင်သည်။ သရွတ်မံ
သည်။ ❺ [الْإِنَاء] (ခွက်ကို)ဖြည့်သည်။

[اجْتَضَّ] [الْقَوْم] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးနီးကပ်
စွာ စုဝေးကြသည်။

[تَجَاضَّ] [الْقَوْم] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးနီးကပ်
စွာ စုဝေးကြသည်။

[الْجَض] သရွတ်၊ အင်္ဂတေ။

[الْجِصَاصُ] ❶ သရွတ်၊ အင်္ဂတေကိုင်သူ။ ❷
သရွတ်၊ အင်္ဂတေရောင်းသူ။

[الْجِصَاصَةُ] သရွတ်၊ အင်္ဂတေပြုလုပ်သည့်နေ
ရာ။

[الْجِصِيصَةُ] လူစုလူဝေး။

❶ [جَض -] ❶ မောက်မာစွာ လမ်းလျှောက်
သည်။ ❷ [عَلَيْهِ بِالسَّيْفِ] (ခါးဖြင့်)တိုက်ခိုက်

သည်။

[جَص] ❶ မောက်မာစွာ လမ်းလျှောက်

ခြင်း။ ❶ (ခါးဖြင့်)တိုက်ခိုက်ခြင်း။

[جَضَض] ❷ အလွန်လျှင်မြန်စွာ ပြေးသည်။

❶ (ခါးဖြင့်)တိုက်ခိုက်သည်။

[الْجِيْضِي] မောက်မာစွာ လမ်းလျှောက်ခြင်း။

❶ [جَعَب -] ❷ [الجَعْبَة] မြားထည့်သည့်အိပ်
ကို လုပ်သည်။ ❶ [الشَّيْء] စုဆောင်းသည်။

❷ အထက်အောက် လှန်သည်။ ❸ တွန်း၍
လှဲချသည်။

[جَعَب] ❸ မြားထည့်သည့်အိပ်ကို လုပ်
ခြင်း။ ❶ စုဆောင်းခြင်း။ ❷ အထက်အောက်
လှန်ခြင်း။ ❸ တွန်း၍ လှဲချခြင်း။

[جَعَب] ❸ [الجَعْبَة] မြားထည့်သည့်အိပ်
ကို လုပ်သည်။ ❶ [الشَّيْء] စုဆောင်းသည်။
❷ အထက်အောက် လှန်သည်။ ❸ တွန်း၍
လှဲချသည်။

[انْجَعَب] ❶ [الشَّيْء] စုဆောင်းထားသည်။

❶ အထက်အောက် လှန်သွားသည်။ ❷ လဲ
ကျသည်။

[تَجَعَّب] ❶ [الشَّيْء] စုဆောင်းထားသည်။

❶ အထက်အောက် လှန်သွားသည်။ ❷ လဲ
ကျသည်။

[الْجَعَابَة] မြားထည့်သည့်အိပ်ကို ပြုလုပ်
သည့်လုပ်ငန်း၊ သို့မဟုတ် ယင်းအိပ်ကို ပြု
လုပ်သည့်အတတ်ပညာ။

[الجَعْبَة] မြားထည့်သည့်အိပ်။ (ج) [جَعَاب]။

[الْجَعَاب] မြားထည့်သည့်အိပ်ကို ပြုလုပ်သူ၊
သို့မဟုတ် ရောင်းသူ။

[الْمَجْعَب] အခြားသူကို အမြဲတမ်းလှဲချအနိုင်
ရသူ။

[الْجُعْبُوْب] ❶ အရပ်ပုပြီး အလွန်အရပ်ဆိုး
သူ။ ❶ ကောင်းကျိုးမပေးသူ။ ❷ မည်သည့်
အလုပ်ကိုမျှ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် မလုပ်
နိုင်သူ။ (ج) [جَعَابِيْب]။

[الْجَعْبَاء] ကိုယ်အောက်ပိုင်း။

❶ [جَعَبَر] [ه] တွန်း၍ လှဲချသည်။
[الْجَعْبِر] ပုသော၊ တိုသော (သူ၊ အရာ)။
(ج) [جَعَابِر]။

[الْجَعْبِرِي] အရပ်ပုပြီး အလွန်အရပ်ဆိုးသူ။

❶ [تَجَعَّن] တွန့်ကြေသည်။ တွန့်လိမ်၍ ကျုံ့
ဝင်သည်။

[جَعَانِيْن] သစ်ပင်၏အမြစ်။ (ج) [جَعَانِيْن]။

[الْجَعْنِيْنَة] ❶ သစ်ပင်၏အမြစ်။ ❶ အလွန်
သတ္တိကြောင့်၍ လေးလံထိုင်းမှိုင်းသူ။ (ج)
[جَعَانِيْن]။

❶ [جَعَجَع] ❶ [الْجَل] (ကုလားအုတ်)လည်
ချောင်းမှ အသံမြည်သည်။ ညည်းညူသည်။

❶ [الرَّحَى] ((ကြိတ်ဆုံ)တကွီကွီ မြည်
သည်။ ❷ [غِي الْمَكَان] (နေရာ၌)ဂဏှာမငြိမ်
ဖြစ်လျက် ထိုင်သည်။ ဖင်တကြွေကြွေဖြစ်သည်။

❶ [ه] စိုးရိမ်ထိတ်လန့်စေသည်။ ❶ ဖမ်း
ဆီးချုပ်နှောင်သည်။ ❶ [الْبَعِيْر] (ကုလား
အုတ်ကို)ထိုင်စေရန်၊ သို့မဟုတ်ထစေရန်
ကိုင်လှုပ်သည်။ ❶ [الْجَزُوْر] (ကုလား
အုတ်ကို)လှီးဖြတ်၊ သတ်ဖြတ်သည်။ ❶

[بِالْغَرِيْم] (အကြွေးပေးဆပ်ရန်ရှိသူအပေါ်
၌)အတင်းအကြပ် တောင်းဆိုသည်။ ❶

[-بَ] အကျဉ်းအကြပ်၌ နေစေသည်။

[جَعَجَع] ❶ (ကုလားအုတ်)လည်ချောင်းမှ သံမြည်သောအသံ။ ညည်းညူသည့်အသံ။

❷ (ကြိတ်ဆုံ)တက္ကိက္ခိ မြည်သံ။

[اسْعَجَجَعَةً وَلَا أَرَى طَحْنًا] ကြိတ်ဆုံရဲ့တက္ကိက္ခိမြည်သံကိုတော့ ကြားပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ မုန့်ညှက်တော့မတွေ့ရဘူး။ (စကားကို ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ပြောတတ်သော်လည်း လက်တွေ့အားဖြင့် အသုံးမဝင်သူအား ရည်ညွှန်းပြောဆိုရသည်။)

[تَجَجَّع] [-الْبَعِير] (ကုလားအုတ်)နာကျင်သဖြင့်၊ သို့မဟုတ် အရိုက်ခံရသဖြင့် ထိုင်ချသည်။ မိမိကိုယ်ကို မြေကြီးပေါ်သို့လှဲချသည်။

[اَلْجَجْجَاع] ❶ ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းသည့်နေရာ။ ❷ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားသည့်နေရာ။ ❸ စစ်မြေပြင်။ စစ်ပွဲ။ ❹ မိုးခေါင်ရေရှားသည့်ဒေသ။ ❺ ရာသီဥတု အလွန်ဆိုးရွားသည့်ဒေသ။

[اَلْجَجْجَع] ❶ ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းသည့်နေရာ။ ❷ ချိုင့်ဝင်နေသော၊ နိမ့်ကျသောမြေနေရာ။

❶ [-جَعْد] ❶ [-الشَّعْر] (ဆံပင်)ထူ၍ တွန့်လိမ်ကောက်ကွေးသည်။ ❷ [-الزَّيْد] (မလှိုင်)အထပ်ထပ်တက်သည်။ ❸ [-الْوَجْه] (မျက်နှာ)သွယ်သည်။ ❹ [-الشَّيْء] တိုသည်။

[جَعَوْدٌ - جَعَادَةٌ] ❶ (ဆံပင်)ထူ၍ တွန့်လိမ်ကောက်ကွေးခြင်း။ ❷ (မလှိုင်)အထပ်ထပ်တက်ခြင်း။

❸ (မျက်နှာ)သွယ်ခြင်း။ ❹ တိုခြင်း။

[جَعْد] ❶ ထူ၍ တွန့်လိမ်ကောက်ကွေးသော(ဆံပင်)။ ❷ အထပ်ထပ်တက်သော(မလှိုင်)။ ❸ သွယ်လျသော(မျက်နှာ)။ ❹ တိုသော(အရာ)။

[جَعْد] ❶ [-الشَّعْر] (ဆံပင်ကို)စုသည်။

❷ [-الزَّيْد] (မလှိုင်)အထပ်ထပ်တက်စေသည်။ ❸ [-الشَّيْء] ပြုတ်သိပ်စေသည်။ ❹ တိုစေသည်။

[تَجَعَّد] ❶ [-الشَّعْر] (ဆံပင်)ထူ၍တွန့်လိမ်ကောက်ကွေးသည်။ ❷ [-الزَّيْد] (မလှိုင်)အထပ်ထပ်တက်သည်။ ❸ [-الشَّيْء] ပြုတ်သိပ်သည်။

[اَلْجَعْد] ❶ [-الشَّعْر] ထူ၍လိမ်ကောက်သော(ဆံပင်)။ ❷ [-الزَّيْد] အထပ်ထပ်တက်သော(မလှိုင်)။ ❸ [-الْوَجْه] သွယ်လျသော(မျက်နှာ)။ ❹ တိုသော(အရာ)။ ❺ [-الْبَعِير] အမွေးထူသော ကုလားအုတ်။ ❻ အလွန်စေးနည်းတွန့်တို၍ စိတ်ထားသိမ်ဖျင်းယုတ်ညံ့သူ။ [رَجُلٌ جَعْدٌ الْقَفَا] အမျိုးညံ့သူ။ [جَعَادٌ] (ج)

[اَبُو جَعْدَةٍ] ❶ အပင်တစ်မျိုး။ ❷ ဝံပလွေ။

[اَلْجَعَادَةُ] [اَبُو جَعَادَةٍ] ဝံပလွေ။

❶ [-جَعْر] ❶ ဝမ်းချုပ်သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း၌ အပူလွန်ကဲသည်။ ❷ [-السُّبُع] (သားရဲတိရစ္ဆာန်)မစင်စွန့်သည်။

[جَعْر] ❶ ဝမ်းချုပ်ခြင်း။ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း၌ အပူလွန်ကဲခြင်း။ ❷ (သားရဲတိရစ္ဆာန်)

မစင်စွန့်ခြင်း။

[مَجْعَارٌ] ဝမ်းချုပ်သော။ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း
၌ အပူလွန်ကဲသော(သူ)။ [ابْنُ مَجْعَارِ الْبَطْنِ]
ကျွန်ုပ်သည် ဝမ်းချုပ်တတ်သူဖြစ်သည်။

[تَجْعَرُ] ရေတွင်းထဲသို့ ဆင်းရန်အတွက်
ခါး၌ ကြိုးချည်ထားသည်။

[الْجَاعِرَةُ] ❶ စအို။ ❷ (သားရဲတိရစ္ဆာန်၏)
မစင်။ ❸ တင်ပါး။

[جَعَار] [أُمُّ الْجَعَارِ] ခွေးအ။

[الْجَعَارُ] ❶ ရေတွင်းထဲသို့ ဆင်းသူများ မိ
မိတို့၏ခါး၌ ချည်နှောင်ရသောကြိုး။ (ယင်း
ကြိုးအစတစ်ဘက်ကို ခါး၌ချည်၍ ကျန်တစ်
ဘက်ကို ရေတွင်းပေါ်ရှိ လူတစ်ယောက်က
ဆွဲထားရသည်။) ❷ တိရစ္ဆာန်၏တင်ပါး၌
ပြုလုပ်ထားသော အမှတ်အသား။

[الْجَعْرُ] ❶ စအို၌ကပ်နေသော မစင်အ
ခြောက်။ ❷ သားရဲတိရစ္ဆာန်၏မစင်။ (ج)
[جُعُورٌ]။

[الْجَعْرَاءُ] စအို။

[الْجَعْرَانُ] ❶ [ابُو جَعْرَان] ချေးထိုးပိုးကောင်။
❷ [أُمُّ جَعْرَان] လင်းတငှက်။

[الْجَعْرَةُ] ❶ ခါး၌ထင်ကျန်ရစ်သော ကြိုးအ
ရာ။ ❷ ပင်စည်နှင့်အနံ ဖွံ့ဖြိုးသော ဂျောင်
ပင်၊ မုယောစပါးပင်။

[الْجَعْرِيُّ] ❶ စအို။ ❷ သောက်ရေအိုးစင် က
စားနည်း။ (ယင်းကစားနည်း၌ ကလေးနှစ်ဦး
က မိမိတို့၏အလယ်၌ ကလေးတစ်ယောက်
ကို လက်ဖြင့်တင်မ၍ကစားရသည်။)

[الْمَجْعَرُ] စအို။

[الْجَعْرُورُ] ❶ အသုံးမဝင်သော စွန့်ပလွံသီး
အသေးစားတစ်မျိုး။ ❷ မြွေ၏ဦးခေါင်းကဲ့သို့
ဦးခေါင်းရှိပြီး ကင်းလိပ်နှင့်တူသော သတ္တဝါ။

❸ [جَعَسَ -] ❶ ဝမ်းသွားသည်။ မစင်စွန့်သည်။
❷ ဆီးသွားသည်။ သေးပေါက်သည်။

[جَعَسُ] ❶ ဝမ်းသွားခြင်း။ မစင်စွန့်ခြင်း။
❷ ဆီးသွားခြင်း။ သေးပေါက်ခြင်း။

[تَجَعَّسَ] ❶ ဝမ်းသွားသည်။ မစင်စွန့်သည်။
❷ ဆီးသွားသည်။ သေးပေါက်သည်။ ❸ စ

ကားအပြောအဆို ရိုင်းဆိုင်းယုတ်မာသည်။
အပြောအဆို ညစ်ညမ်းသည်။

[الْجَعْسُ] မြေဩဇာအဖြစ်အသုံးပြုရသော
နွားချေး၊ ကျွဲချေးစသည်။

[الْجَعْسُ] ထူထဲသော၊ ဖွံ့ထွားသော။

[الْجَعْسُوسُ] ❶ အရပ်ပု၍ အလွန်အရပ်ဆိုး
သောသူ။ ❷ ရုပ်ဆိုးပြီး အကျင့်ယုတ်သူ။ (ج)

[جَعَّاسِينُ]။

❸ [الْجَعْشُمُ] ခါးလယ်ပိုင်။ အလယ်အလတ်။
(ج) [جَعَّاشِمُ]။

[الْجَعْشِمُ] လူပုစိတ်တို။ (ج) [جَعَّاشِمُ]။

❸ [التَّغَافُ] မြက်ပင်တစ်မျိုး။ ကြည့် [الْجَفْضِيُّضُ]။

❸ [جَعَطَ -] (فَلَا نَاغَنَ الشَّيْءُ) (တစ်ဦး
တစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ဝေးရာသို့
မောင်းထုတ်သည်။ ❶ [عَلَيْهِ] (တစ်ဦး
တစ်ယောက်ထံသို့)ထွက်လာပြီး သူ၏အမှု
ကိစ္စများ၌ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်သည်။

[جَعَطَ] ❶ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံ
တစ်ရာမှ)ဝေးရာသို့ မောင်းထုတ်ခြင်း။ ❷

(တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံသို့)ထွက်လာပြီး သူ

၏အမှုကိစ္စများ၌ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း။
[جَعَطَ] အကျင့်စာရိတ္တ ဆိုးရွားသည်။ အ
ကျင့်ယုတ်သည်။

[جَعَطَ] အကျင့်စာရိတ္တ ဆိုးရွားခြင်း။ အ
ကျင့်ယုတ်ခြင်း။

[أَجَعَطَ] ❶ [فَلَانًا عَنِ الشَّيْءِ] (တစ်ဦးတစ်
ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ဝေးရာသို့ မောင်း
ထုတ်သည်။ ❷ ထွက်ပြေးသည်။ ကိုယ်လွတ်
ရုန်းပြေးသည်။

[جَعَطَ] [عَلَيْهِ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံ
သို့)ထွက်လာပြီး သူ၏အမှုကိစ္စများ၌ ဝင်
ရောက်စွက်ဖက်သည်။

[أَلْجَعَطَ] ❶ ထုထည်ကြီးမားသော (အရာ)။
❷ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး၍မောက်မာသော
သူ။ ﴿لَا أَنْبِتُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ كُلَّ جَعَطٍ﴾ ငရဲ
သားများမည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြသည်ကို အ
သင်တို့အား ကျွန်ုပ်ပြောဘဲနေရမည်လော။
စင်စစ် ငရဲသားများသည် မိမိတို့ကိုယ်ကို
အထင်ကြီး၍ မောက်မာဆိုးသွမ်းသူများဖြစ်
ကြ၏။ ❸ အကျင့်ယုတ်သူ။

❶ [جَعُ -] [فَلَانٌ] ❶ မြေကြီးကိုစားသည်။
❷ [فَلَانًا] မြေကြီးဖြင့် ပစ်ပေါက်သည်။
[جُعُ] ❶ မြေကြီးကိုစားခြင်း။ ❷ မြေကြီး
ဖြင့် ပစ်ပေါက်ခြင်း။

❶ [جَفَ -] ❶ မှောက်လှန်သည်။ ❷ ဆွဲနှုတ်
သည်။ ❸ [فَلَانًا] မြေကြီးပေါ် ဆွဲဖွတ်ချ
သည်။ ဆွဲဖွတ်၍ မြေကြီးပေါ် ပစ်ကျစေ
သည်။

[جَفَبَ] ❶ မှောက်လှန်ခြင်း။ ❷ ဆွဲနှုတ်

ခြင်း။ ❸ မြေကြီးပေါ် ဆွဲဖွတ်ချခြင်း။ ဆွဲဖွတ်
၍ မြေကြီးပေါ် ပစ်ကျစေခြင်း။

[أَجَفَ] [فَلَانًا] မြေကြီးပေါ် ဆွဲဖွတ်ချ
သည်။ ဆွဲဖွတ်၍ မြေကြီးပေါ် ပစ်ကျစေ
သည်။

[اجْتَفَ] [الشَّجَرَةَ] (အပင်ကို)ဆွဲနှုတ်သည်။

[انْجَفَ] ❶ ကပြောင်းကပြန်ဖြစ်သည်။ ❷
ဆွဲနှုတ်သဖြင့် ကျွတ်ထွက်သည်။ ❸ မြေ
ကြီးပေါ် ဆွဲဖွတ်ချသဖြင့် လဲကျသည်။

[الْجَاعِفُ] [سَيْلٌ جَاعِفٌ] အပင်များနှင့် အ
ဆောက်အဦများကို ကျွတ်ထွက်သွားအောင်
တိုက်စားသောရေစီး။

[الْجُعَافُ] [سَيْلٌ جُعَافٌ] အပင်များနှင့် အ
ဆောက်အဦများကို ကျွတ်ထွက်သွားအောင်
တိုက်စားသောရေစီး။

[الْجَفُ] အနည်းငယ်မျှဖြစ်သော(အရာ)။
[الْجَعْفُ] [الْمَتَاعُ] သူ့ဆီမှာ ဥစ္စာပ
စ္စည်း အနည်းငယ်သာရှိတယ်။

❶ [الْجَعْفَرُ] ❶ မြစ်၊ ချောင်း။ ❷ အလွန်နို့ထွက်
ကောင်းသော ကုလားအုတ်မ။ (ج) [جَعْفَرُ]

[الْجَعْفَرِيَّةُ] ❶ အမာမိဂျအ်ဖရ်ဆွာဒိက် အိမ်
နမုဟမ္မဒ်အလ်ဘာကီရ်၏နောက်လိုက် ရှိ
အဟ်အုပ်စုတစ်စု၏အမည်။ ❷ ဂျအ်ဖရ်အိမ်
နမုဟရ်နှင့် ဂျအ်ဖရ်အိမ်နမုဟတ်ရှိရှိရ်တို့
၏နောက်လိုက် မုအ်တဒ်လဟ်အုပ်စုတစ်စု။

❶ [الْجَعْفِيلُ] ကပ်ပါးပင်တစ်မျိုး။ ယင်းအပင်ကို
အိဂျစ်နိုင်ငံ၌ [الْهَالُوكُ] ဟု ခေါ်သည်။

❶ [جَعَلَ -] ❶ တီထွင်ပြုလုပ်သည်။ ဖန်ဆင်း
သည်။ ﴿وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ﴾ ထိုအရင်

မြတ်သည် အမှောင်ထုများနှင့် အလင်းကို
ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့သည်။ ❶ ပြုမူသည်။ ❷
[... عَلَى كَذَا] ထည့်ထားသည်။ ချထားသည်။
[... لَمْ أَجْعَلْ هَذَا] ဒီကိစ္စကို ငါ
နောက်ကျောမှာ မထားခဲ့ပါ။ (ဒီကိစ္စကို ပစ်
ထားခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပါ။ အလေးအနက်ထား၍
ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။) ❸ [... فَلَا نَأْكُلُ] ခန့်အပ်
သည်။ [... جَعَلَهُ حَاكِمًا فِي هَذَا الْأَمْرِ] ဒီကိစ္စမှာ
သူ့ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သူအဖြစ် ခန့်
အပ်ခဲ့တယ်။ ❹ [... أَلْشَّيْءَ كَذَا] ဖြစ်သွားစေ
သည်။ ပြောင်းလဲသွားစေသည်။
[... جَعَلَ الْقَدِيمَ حَدِيثًا] အဟောင်းကို အသစ်ဖြစ်
စေသည်။ [... جَعَلَ الْحَسَنَ قَبِيحًا] လှပသူကို အ
ရုပ်ဆိုးသူဖြစ်စေသည်။ ❺ [... يَفْعَلُ كَذَا] အစ
ပြုသည်။ [... جَعَلَ يَكْتُبُ] သူ စာရေးစပြုသည်။
❻ [... جَعَلَ الْحَقُّ بَاطِلًا] ထင်သည်။ [... كَذَا] အမှန်ကို အမှားဟုထင်သည်။ ❷ ပေးကမ်း
ချီးမြှင့်သည်။ [... أَجْعَلْنِي نَصَفَ هَذَا] ဒီပစ္စည်း
တစ်ဝက် ကျွန်တော်ကို ပေးပါ။
❸ [... لَهُ عَلَى كَذَا] အစိုးအခ သတ်မှတ်သည်။
❹ [... الْقَدْرَ] (အိုးကို)လက်နှီးအဝတ်ဖြင့်
ကိုင်၍ ချသည်။
[... جَعَلَ] ❶ တီထွင်ပြုလုပ်ခြင်း။ ဖန်ဆင်း
ခြင်း။ ❷ ပြုမူခြင်း။ ❸ ထည့်ထားခြင်း။ ချ
ထားခြင်း။ ❹ ခန့်အပ်ခြင်း။ ❺ ဖြစ်သွားစေ
ခြင်း။ ပြောင်းလဲသွားစေခြင်း။ ❻ အစ
ပြုခြင်း။ ❼ ထင်ခြင်း။ ❽ ပေးကမ်းချီးမြှင့်
ခြင်း။ ❾ (အိုးကို)လက်နှီးအဝတ်ဖြင့် ကိုင်၍
ချခြင်း။

[... جَعَلَ - جَعَالَةً] အစိုးအခ သတ်မှတ်ခြင်း။
[... جَعَلَ] ❶ ချေးထိုးပိုးကောင် ပေါများ
သည်။ ❷ [... الْمَاءَ] (ရေ) ချေးထိုးပိုးကောင်
ကျသေသည်။ ❸ [... الصَّبْيَ] (ကလေးငယ်)
ဝပြီးပုသည်။
[... جَعَلَ] ❶ ချေးထိုးပိုးကောင် ပေါများခြင်း။
❷ (ရေ) ချေးထိုးပိုးကောင် ကျသေခြင်း။ ❸
(ကလေးငယ်) ဝပြီးပုခြင်း။
[... جَعَلَ] ❶ ချေးထိုးပိုးကောင် ပေါများ
သော(နေရာ)။ ❷ ချေးထိုးပိုးကောင် ကျသေ
သော(ရေ)။ ❸ ဝပြီးပုသော(ကလေးငယ်)။
[... أَجَعَلَ] ❶ ချေးထိုးပိုးကောင် ပေါများ
သည်။ ❷ [... الْمَاءَ] (ရေ) ချေးထိုးပိုးကောင်
ကျသေသည်။ ❸ [... الصَّبْيَ] (ကလေးငယ်)
ဝပြီးပုသည်။ ❹ [... فَلَا أَوْ لَهُ] လုပ်ခကို သတ်
မှတ်ပေးသည်။ ❺ [... الْقَدْرَ] (အိုးကို)လက်
နှီးအဝတ်ဖြင့် ကိုင်၍ ချသည်။
[... أَجَاعَ] [... فَلَا أَوْ لَهُ] လုပ်ခကို သတ်မှတ်
ပေးသည်။
[... جَعَلَ] လုပ်ခကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း။
[... أَجْتَعَلَ] ❶ [... الشَّيْءَ] ပြုလုပ်သည်။
[... أَجْتَعَلَ مِنَ الْخَشَبِ السَّرِيرَ] သစ်သားဖြင့်
ကုတင်ကို ပြုလုပ်သည်။ ❷ [... الْجُعَلَ] လုပ်
ခကို လက်ခံယူသည်။
[... تَجَاعَلُوا الشَّيْءَ] တစ်စုံတစ်ရာ
ကို မိမိတို့အကြား၌ထားသည်။ ဘုံပစ္စည်း
အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။
[... الْجِعَالُ] ❶ လုပ်အားခ၊ အလုပ်ဖြစ်ရန်အ
တွက် ပေးရသောတံစိုးလက်ဆောင်။ ❷

လက်နှီးအဝတ်။ (ج) [جُعِلَ]။

[الْجَعَالَةُ] လုပ်အားခ၊ အလုပ်ဖြစ်ရန်အတွက်
ပေးရသော တံခိုးလက်ဆောင်။ (ج) [جَعَالٌ]။

[الْجُعْلُ] လုပ်အားခ၊ အလုပ်ဖြစ်ရန်အတွက်
ပေးရသော တံခိုးလက်ဆောင်။ (ج) [جُعُولٌ]။

[الْجُعْلُ] ❶ ချေးထိုးပိုးကောင်။ ❷ အသား
မည်း၍အရုပ်ဆိုးသော(သူ)။ ❸ ပေကပ်ကပ်
နိုင်သောသူ။ ဖွတ်တရွတ်ပြုပူတတ်သူ။ (ج) [جَعْلَانٌ]။

[الْجَعْلَةُ] ❶ အပင်ပေါက်။ အပင်ခွဲ။ ❷ ပု
သောစွန်ပလွံပင်။ (ج) [جَعْلٌ]။

[الْجَعِيلَةُ] လုပ်အားခ၊ အလုပ်ဖြစ်ရန်အတွက်
ပေးရသော တံခိုးလက်ဆောင်။ (ج) [جَعَائِلٌ]။

❶ [جَعَمَ -] ❶ အလွန် အလိုရမ္မက်ကြီးသည်။
ငမ်းငမ်းတက်ဖြစ်သည်။ လောဘကြီးသည်။

[إِلَى الطَّعَامِ] (အစားအစာကို) ငမ်းငမ်းတက်
ဖြစ်သည်။ စားလိုစိတ် ပြင်းထန်သည်။ ❶

[الْبَغِيرَ] (ကုလားအုပ်ကို) မစားနိုင်အောင်
ပါးချုပ်တပ်ဆင်ပေးထားသည်။

[جَعَمَ] ❶ အလွန်အလိုရမ္မက်ကြီးခြင်း။ ငမ်း
ငမ်းတက်ဖြစ်ခြင်း။ လောဘကြီးခြင်း။ ❶
(ကုလားအုပ်ကို) မစားနိုင်အောင် ပါးချုပ်တပ်
ဆင်ပေးထားခြင်း။

[جَعَمَ -] ❶ အလွန် အလိုရမ္မက်ကြီးသည်။
ငမ်းငမ်းတက်ဖြစ်သည်။ လောဘကြီးသည်။

[إِلَى الطَّعَامِ] (ကုလားအုပ်) စားစရာမတွေ့သ
ဖြင့် အရိုးကို ကိုက်ဖဲ့သည်။ [إِلَى الطَّعَامِ]

(အစားအစာကို) ငမ်းငမ်းတက်ဖြစ်သည်။ စား
လိုစိတ် ပြင်းထန်သည်။ ❶ [كَذَا] ပေါ့ပါး

သည်။ ❶ အသံဩဇာအပြည့်ဖြင့် ပြော
သည်။ လည်ချောင်းအပြည့် ပြောသည်။

[جَعَمَ] ❶ အလွန် အလိုရမ္မက်ကြီးခြင်း။
ငမ်းငမ်းတက်ဖြစ်ခြင်း။ လောဘကြီးခြင်း။

❶ ပေါ့ပါးခြင်း။ ❷ အသံဩဇာအပြည့်ဖြင့်
ပြောခြင်း။ လည်ချောင်းအပြည့် ပြောခြင်း။

[جَعَمَ الْكَلَامَ] အသံဩဇာအပြည့်
ဖြင့်ပြောသော(သူ)။ လည်ချောင်းအပြည့်
ပြောသော(သူ)။

[أَجَعَمَ] ❶ [الْمَكَانَ] (နေရာ၌) တိရစ္ဆာန်
များစားထားသဖြင့် အပင်ကင်းမဲ့သည်။ ❶

[الْقَوْمَ] (၎င်းတို့၏) တိရစ္ဆာန်များ ဝမ်းလျှော
ရောဂါဖြစ်သည်။ ❶ [الشَّيْءَ] အရင်းအမြစ်

ပါမကျန်အောင် ဆွဲနှုတ်သည်။ အမြစ်လှန်
သည်။

[الْجَعَامَ] တိရစ္ဆာန်များ၌ဖြစ်သော ဝမ်း
လျှောသည့်ရောဂါ။

[الْجَعَمَ] ဆာလောင်မှု။ ဆာငတ်မှု။

[الْجَعْمَى] အာသာငမ်းငမ်းဖြစ်သောသူ။ အ
လွန်လောဘကြီးသူ။

[الْجَعْوَمُ] ❶ မလိုလားအပ်သော၊ မတောင့်
တအပ်သောအရာကိုမှ လိုချင်တတ်မက်
သောသူ။ ❶ အလွန်ဆာလောင်နေသောမိန်း
မ။

[الْجَيْعَمَ] ❶ ဆာလောင်သောသူ။ ❶ မိမိ
လိုချင်သောအရာမှလွဲ၍ အခြားမည်သည့်
အရာကိုမျှမမြင်သူ။

[الْمَجْعَمَ] ခိုလှုံရာနေရာ။ အကြပ်အတည်း
ကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့်နေရာ။ (ج) [مَجَامٍ]။

❖ [جَعَا -] ဘီယာအရက် ပြုလုပ်သည်။ ❶ [الْبَعْر] (ကုလားအုပ်ချေး၊ မြင်းချေးစသည်ကို) စု၍ ပုံထားသည်။

[جَعُو] ❷ ဘီယာအရက် ပြုလုပ်ခြင်း။ ❶ (ကုလားအုပ်ချေး၊ မြင်းချေးစသည်ကို) စု၍ ပုံထားခြင်း။

[الْجَعَا - الْجَعُو] ❶ မုယောဆန်စသည်တို့ဖြင့် ချက်လုပ်ထားသော ဘီယာအရက်။

[الْجَعُو] ❷ မြေကြီး။ ❶ (ကုလားအုပ်ချေး၊ မြင်းချေးစသည်၏) အစုအပုံ။ ❷ တင်းပါး။ ကိုယ်အောက်ပိုင်း။

❖ (ج) [الْجَعُول] ၎င်းကုလားအုတ်ပေါက်စ။ [جَعَاوُل]

❖ [الْجُفْرَانِيَّة] ပထဝီဝင် ဘာသာရပ်။

❖ [جَفَا -] ❶ [الزَّيْدُ] အမြှုပ်ထသည်။ ❶ [الْقَدْر] (အိုး) ဆူပွက်ပြီး အမြှုပ်များဖိတ်စင်ကျသည်။ ❷ [الْوَادِي غُثَاءً] (ချိုင့်ဝှမ်းရှိရေများ သစ်ဆွေး၊ သစ်ရွက်အဆွေးများကို) သည်ဆောင် အနည်ကျစေသည်။ ❸

[الْقَدْر] (အိုးရှိ အမြှုပ်များကို) ရှင်းလင်းဖယ်ရှားသည်။ ❶ [الْقَدْر] (အိုးကို) သွန်မှောက်သည်။ ﴿أَنسَحَرَمُ الْحُرْمِ الْأَهْلِيَّةَ فَجَفَنُوا الْقُدُورَ﴾

တမန်တော်မြတ်သည် အိမ်မွေးမြည်းတို့ကို စားခြင်းမှ တားမြစ်ခဲ့ရာ ၎င်းတို့သည် အိုးများကို သွန်မှောက်ခဲကြကုန်၏။ ❶ [الرَّجُل] တွန်းထိုးလှဲချသည်။ နှုတ်သတ်သည်။ ❷

[الْأَرْض] မြေပေါ်သို့ ဖွတ်ချသည်။ မြေကြီးပေါ် ပစ်ကျစေသည်။ ❶ [الشَّجَر] (သစ်ပင်ကို) နှုတ်ပစ်သည်။ ❷ ခုတ်ဖြတ်

သည်။ ❶ [الْبَاب] (တံခါးကို) ပိတ်သည်။

[جَفُو - جَفُوْء] ❶ အမြှုပ်ထခြင်း။ ❶ (အိုး) ဆူပွက်ပြီး အမြှုပ်များဖိတ်စင်ကျခြင်း။ ❷ (ချိုင့်ဝှမ်းရှိရေများ သစ်ဆွေး၊ သစ်ရွက်အဆွေးများကို) သည်ဆောင် အနည်ကျစေခြင်း။ ❸ (အိုးရှိ အမြှုပ်များကို) ရှင်းလင်းဖယ်ရှားခြင်း။ ❹ (အိုးကို) သွန်မှောက်ခြင်း။ ❺ တွန်းထိုးလှဲချသည်။ နှုတ်သတ်ခြင်း။ ❻ မြေပေါ်သို့ ဖွတ်ချခြင်း။ မြေကြီးပေါ် ပစ်ကျစေခြင်း။ ❽ (သစ်ပင်ကို) နှုတ်ပစ်သည်။ ❾ ခုတ်ဖြတ်ခြင်း။ ❶ ❷ (တံခါးကို) ပိတ်ခြင်း။

[أَجَفَا] ❶ [بِالْأَرْضِ] (မြေညှိဖွင်းသည်။

❶ [الْقَدْر] (အိုး) ဆူပွက်ပြီး အမြှုပ်တက်သည်။ ❷ [الْوَادِي] (ချိုင့်ဝှမ်းရှိရေများ သစ်ဆွေး၊ သစ်ရွက်အဆွေးများကို) သည်ဆောင်သည်။ ❸ [الْقَدْر] (အိုးရှိ အမြှုပ်များကို) ရှင်းလင်းဖယ်ရှားသည်။ ❹ [الرَّجُل] တွန်းထိုးလှဲချသည်။ နှုတ်သတ်သည်။

❶ [سَاسِيَّتَهُ] တိရစ္ဆာန်ကို အစာမကျွေးဘဲ မောင်းနှင်၍ မောပန်းစေသည်။ ❷ [الْبَاب] (တံခါးကို) ပိတ်သည်။

[أَجَفَا] [الشَّجَر] (သစ်ပင်ကို) နှုတ်ပစ်သည်။

[تَجَفَا] [بِالْأَرْضِ] (မြေညှိဖွင်းသည်။ ❶ [الْجَفَاء] အမြှုပ်။ ❶ ရေပေါ်၌ အမှိုက်များဖြင့် ပေါလောပေါ်နေသော ရေမြှုပ်။ ❷ အလဟဿ၊ အချည်းအနီး။

﴿فَأَمَّا الزُّبَيَّذِيُّ فَجَفَأَ﴾ သို့ဖြစ်ရာ အညစ်အကြေးသည် အသုံးမဝင်သောအရာအဖြစ်

အချည်းနှီးဖြစ်သွား၏။ ❶ ခွဲထွက်ရေးသမား
တို့၏အသင်း။ အဖွဲ့။ သင်းကွဲ။ [نَبَذَ جُفَاءً]
မိတ်ဆွေအဖြစ်မှ စွန့်လွှတ်သည်။

❶ [الْجَفْتُ] ❷ မွေးညွှပ်။ ❸ ဇာကနာ။ ❹ က
ဏန်းလက်မပုံညွှပ်။

❶ [جَفَجَفَ] ❷ [التَّوْبُ الْجَدِيدُ] (အဝတ်အ
သစ်)ကော်ရည်မစင်သဖြင့် တရွှမ်းရွှမ်းအသံ
မြည်သည်။ ❸ မခြောက်တခြောက်ဖြစ်သည်။
အစိုဓါတ်ကျန်ရှိသည်။ ❹ [الْمَوْكَبُ] (အ
ခမ်းအနား။ အခင်းအကျင်း၌ အစီးအနင်းကို
ဟန်ရေးပြ စီးနင်းသူများ)ပေါ်ပါးညှင်သာစွာ
သွားသည်။ ❺ [النَّعَمَ] (တိရစ္ဆာန်များကို)
တစ် ကောင်နှင့်တစ်ကောင်ထပ်သည်အထိ
တရကြမ်းမောင်းနှင်သည်။ ❻ [الْمَاشِيَةَ]
(တိရစ္ဆာန်များကို)စုစည်းသည်။ ❼ ဖမ်း
လှောင်ထားသည်။

[تَجَفَّجَفَ] ❶ [الطَّائِرُ] (ငှက်)မိမိ၏အမွှေး
အတောင်ကို ထောင်ထစေသည်။ ❷ (ငှက်)
မိမိ၏ဥပေါ်၌ ဝပ်သည်။

[الْجَفَا جَفَ] ❶ အသွင်သဏ္ဍာန်၊ ပုံစံ။ ❷ အ
ဝတ်အထည်။

[الْجَفَجَفَ] ❶ ကုန်းမြေ၊ ကုန်းမြင့်။ ❷ မြေ
နိမ့်၊ ချိုင့်ဝှမ်း။ ❸ ပြန့်ပြူးညီညာ၍ ကျယ်ဝန်း
သောလွင်ပြင်။ ❹ ထိတွေ့သမျှကို ခြောက်
သွေစေသောလေ။ ❺ ပေါက်တတ်ကရပြော
သူ။ အမှားမှားအယွင်းယွင်း ပြောဆိုသူ။

❶ [جَفَخَ] မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။
ဝင့်ကြွားသည်။

[جَفَخَ] မောက်မာခြင်း။ မာနကြီးခြင်း။

ဝင့်ကြွားခြင်း။

[جَفَا] မောက်မာသော(သူ)။ မာနကြီး
သော(သူ)။ ဝင့်ကြွားသော(သူ)။

[جَفَخَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာ
ဆက်ဆံသည်။ အပြိုင်အဆိုင်မာနထား
သည်။

❶ [جَفَرَ] ❷ ကာမစပ်ယှက်မှု ကင်းပြတ်
သည်။ ❸ [الْجَدَى] (ဆိတ်ပေါက်စ)အစာ
စားနိုင်သည့်အရွယ်သို့ ရောက်သည်။ ဗိုက်
နှင့်ကိုယ် ကြီးမားလာသည်။ ❹ [جَنَبَاهُ]
(ဘေးနှစ်)ဘက် ကျယ်သည်။ ဗျက်ကျယ်
သည်။ ❺ [مِنَ الرِّضِ] (ရောဂါဝေဒနာမှ)
ကင်းစင်သည်။ ဝေဒနာ သက်သာပျောက်
ကင်းသည်။

[جَفُورَ] ❶ ကာမစပ်ယှက်မှု ကင်းပြတ်
ခြင်း။ ❷ (ဆိတ်ပေါက်စ)အစာ စားနိုင်သည့်
အရွယ်သို့ ရောက်ခြင်း။ ဗိုက်နှင့်ကိုယ် ကြီး
မားလာခြင်း။ ❸ (ဘေးနှစ်)ဘက် ကျယ်ခြင်း။
ဗျက်ကျယ်ခြင်း။ ❹ (ရောဂါဝေဒနာမှ)ကင်း
စင်ခြင်း။ ဝေဒနာ သက်သာပျောက်ကင်း
ခြင်း။

[أَجَفَرَ] ❶ ကာမစပ်ယှက်မှု ကင်းပြတ်
သည်။ ❷ [الْجَدَى] (ဆိတ်ပေါက်စ)အစာ
စားနိုင်သည့်အရွယ်သို့ ရောက်သည်။ ဗိုက်
နှင့်ကိုယ် ကြီးမားလာသည်။ ❸ [جَنَبَاهُ]
(ဘေးနှစ်)ဘက် ကျယ်သည်။ ဗျက်ကျယ်
သည်။ ❹ [مِنَ الرِّضِ] (ရောဂါဝေဒနာမှ)
ကင်းစင်သည်။ ဝေဒနာ သက်သာပျောက်
ကင်းသည်။ ❺ ပျောက်ကွယ်သည်။ ❻ ကိုယ်

နံ ညီစော်နံသည်။ အပုပ်နံ ထွက်သည်။

① [عنه] ကင်းကွာသည်။ အဆက်ပြတ်

သည်။ ② [السَّيء] စွန့်လွှတ်ထားသည်။

စွန့်ပစ်သည်။ ③ [غَلَا] ကာမစပ်ယှက်မှုကို

ကင်းစေသည်။ ရာဂစိတ် ကုန်ခန်းစေသည်။

④ [عن الأمر] ပြတ်သားသည်။ ⑤

[الرَّكِيَّة] (ရေတွင်း)ဘေးနှစ်ဘက်ကို ချဲ့

သည်။

[اجْتَفَرَ] ကာမစပ်ယှက်မှု ကင်းပြတ်သည်။

[تَجَفَّرَ] [الجَفَر] (အစားစားနိုင်သည့်

အရွယ် ဆိတ်ပေါက်စ) ဝါဖြစ်သည်။ နို့စို့ရန်မ

လိုဘဲ အစာဖြင့် အားအင်ပြည့်သည်။

[استَجَفَرَ] [الجَفَر] (အစားစားနိုင်သည့်

အရွယ် ဆိတ်ပေါက်စ) ဝါဖြစ်သည်။ နို့စို့ရန်မ

လိုဘဲ အစာဖြင့် အားအင်ပြည့်သည်။

[الجَفَر] ⑥ အစာစားနိုင်သည့်အရွယ် ဆိတ်

ပေါက်စ။ ⑦ အသားအရေ ပြည့်ဖောင်းနေ

သော ကလေးငယ်။ ⑧ အုတ်စိထားခြင်းမရှိ

သောရေတွင်း။ (ج) [جَفَر - جَفَار - جَفْرَة]

⑨ သာဝကကြီးအလီ သို့မဟုတ် အေမာမ်

ဂျအ်ဖရက အနာဂတ်၌ဖြစ်မည့်အရာများကို

ကြိုတင်ရေးသားထားသော သားရေချပ်။

[عَلَّمَ الْجَفَر] အနာဂတ်ကို ကြိုတင်ဟော

သည့် အတတ်ပညာ။ ⑩ စကားဝှက်။ ⑪ အ

တွက်ကြောင့် [فَعَلْتُ كَذَا مِنْ جَفَرٍ كَذَا] ဒီကိစ္စ

ကို ဒါကြောင့် ငါလုပ်ခဲ့ရတယ်။

[الْجَفْرَة] ⑫ အလယ်ဗဟို။ ⑬ အဓိကအ

ပိုင်း။ ⑭ ရေတွင်းကျယ်။ ⑮ ရင်အုပ်အတွင်း

ပိုင်း။ (ج) [جَفَر - جَفَار]

[أَجْفَرَى] အဖူး၏အခွံ။

[الْجَفِير] မြားထည့်သည့်အိပ်။ မြားဖူး။

[لَيْسَ فِي جَفِيرٍ غَيْرُ زَنْدِينَ]

မီးမွှေးတံနှစ်ချောင်းကလွဲလို့ ဘာမှမရှိဘူး။

(အသုံးမကျတဲ့ကောင်)။

[الْجَفِيرَة] မြားထည့်သည့်အိပ်။ မြားဖူး။

[الْمَجْفَر] ကာမအားကို ဆုတ်ယုတ်စေသည့်

အစားအစာ။ (ج) [مَجَافِر]

[الْمَجْفَر] ① ရင်အုပ်ကြီးသော ကုလား

အုတ်။ မြင်းစသည်။ ② ဘေးနှစ်ဘက် ကျယ်

သော(အရာ)။ ဗျက်ကျယ်သော(အရာ)။

[الْمَجْفَرَة] ကာမအားကို ဆုတ်ယုတ်စေသည့်

အစားအစာ။ (ج) [مَجَافِر]

③ [جَفَسَ -]

သည့်။ ရင်ပြည့်သည်။ ④ [تَنَفَّسَ مِنَ الطَّعَامِ]

အစာစားချင်စိတ် ကင်းမဲ့သည်။ အစားအစာ

ကို မုန်းသည်။

[جَفَسَ - جَفَاسَة] ⑤ (အစားအစာကို)အိခြင်း။ ရင်

ပြည့်ခြင်း။ ⑥ အစာစားချင်စိတ် ကင်းမဲ့ခြင်း။

အစားအစာကို မုန်းခြင်း။

[جَفَسَ] ⑦ (အစားအစာကို) အိသော(သူ)။

ရင် ပြည့်သော(သူ)။ ⑧ အစာစားချင်စိတ်

ကင်းမဲ့ခြင်း။ အစားအစာကို မုန်းသော(သူ)။

⑨ [جَفَشَ -]

စုစည်းသည်။ စုဆောင်း

သည်။ ⑩ ဖြေးဖြေးသာသာညှစ်သည်။ ⑪

[الْإِثْقَالَة] (ကုလားအုတ်မကို)လက်ချောင်း

ထိပ်များဖြင့် နှိညှစ်သည်။

[جَفَشَ] ⑫ စုစည်းခြင်း။ စုဆောင်းခြင်း။

⑬ ဖြေးဖြေးသာသာညှစ်ခြင်း။ ⑭ (ကုလား

အုတ်မကျိလက်ချောင်းထိပ်များဖြင့် နို့ညှစ်ခြင်း။

❶ [جَفَظَ -] ဖြည့်သည်။ ပြည့်စေသည်။

[جَفْظٌ] ဖြည့်ခြင်း။ ပြည့်စေခြင်း။

[اجْفَظَ] ❷ သေလုမျောပါးဖြစ်သည်။ အသက်ငင်သည်။ ❶ [بِتِ الْجَيْفَةِ] (အသေကောင်)ပုပ်ပွသည်။

[الْجَفْظُ] သင်္ဘောကြီး။

[الْجَفِيطُ] ပုပ်ပွနေသောအသေကောင်။

❷ [جَفَ -] ❶ [الشَّيْءُ] ခြောက်သွေ့သည်။

❶ [الرَّجُلُ] စကားမပြောဘဲ ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေသည်။

[جُفُوفٌ - جَفَافٌ] ❶ ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ❶ စကားမပြောဘဲ ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေခြင်း။

[جَفَ -] ❶ [الشَّيْءُ] စုဆောင်းသည်။ စုစည်းသည်။

[جَفٌّ] စုဆောင်းခြင်း။ စုစည်းခြင်း။

[جَفَّفَ] ❶ [الشَّيْءُ] အခြောက်ခံသည်။

ခြောက်သွေ့စေသည်။ ❶ [الْإِنْسَانُ أَوْ الْفَرَسُ] (လူသို့မဟုတ် မြင်းကို)စစ်မြေပြင်၌ ထိခိုက်မှုမှ ကာကွယ်ရန် ချပ်ဝတ်တန်ဆာကို ဆင်ပေးသည်။

[اجْتَفَفَ] [مَافِي الْإِنَاءِ] (ခွက်ထဲ၌ရှိသမျှကို) တစ်စက်မကျန် သောက်သည်။

[الطَّائِرُ] ❶ ခြောက်သွေ့သည်။ ❶ [تَجَفَّفَ] (ငှက်)မိမိ၏ဥပေါ်၌ ဝပ်သည်။

[التَّجْفَافُ] ချပ်ဝတ်တန်ဆာ (စစ်မြေပြင်၌ ထိခိုက်မှုမှ ကာကွယ်ရန် လူသို့မဟုတ် မြင်းအား ဆင်ယင်ပေးရသော ချပ်ဝတ်)။ (ج) [تَجَافَيْ] ဆင်ယင်ပေးရသော ချပ်ဝတ်။

[الْجَفَافُ] အခြောက်ခံထားသည့်အရာ။

[الْجَفَافَةُ] လွင့်စင်ပြန့်ကြဲနေသော မြက်ခြောက်၊ ကောက်ရိုးစသည်။

[الْجَفْفُ] ❶ ခြောက်သွေ့ကြမ်းတမ်းသောမြေ။ ❶ လိုအင်ဆန္ဒ။ လိုအပ်ချက်။

[الْجَفُّ] လူအုပ်။

[الْجَفُّ] ❶ အတွင်း၌ ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်နေသော (အရာ)။ ❶ အဖူး၏အကာ။ ❶ ရေပုံးငယ်။ ❶ အဖိုးအို။ ❶ ကုန်းမြေမြင့်။

ကုန်းပေါ်ပိုင်း။ ❶ ကိုယ်ထည်ပိုင်း။ ❶ လူအုပ်စု။ [جُفُوفٌ] (ج)

[الْجَفَّةُ] ❶ ရေပုံးငယ်။ ❶ လူအုပ်စု။

[الْجَفِيفُ] အပင်ခြောက်။

[الْمَجْفِفُ] ခြောက်သွေ့မှုကို အားပေးသောပစ္စည်း။

❶ [جَفَلَ -] ❶ [الشَّعْرُ] (ဆံပင် အမွေး)ထောင်သည်။ ❶ တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးသည်။ ❶ အမြန်သွားသည်။ ❶ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသည်။ ❶ [الْفَيْلُ] (ဆင်)ချေးပါသည်။ ❶ [الشَّيْءُ] အစအနပျောက်စေသည်။ အဝေးသို့ ပူဆောင်သွားသည်။ ❶ [الْبَحْرُ السَّمَكُ] (ပင်လယ်လှိုင်းက ငါးကို)ကမ်းပေါ်တင်စေသည်။ ❶ [الرَّيْحُ السَّحَابُ] (လေက မိုးတိမ်ကို)တိုက်ခတ်သည်ဆောင်သွားသည်။ ❶ [الشَّيْءُ عَنْ الشَّيْءِ] တစ်ခုကို တစ်ခုနှင့် ဝေးဝေးထားသည်။ ခွဲထားသည်။ ❶ ❶ [الطَّيْرُ] (ငှက်ကို)မောင်းနှင်ထုတ်သည်။ ❶ ❶ [فَلَانًا] လုံးထွေးသတ်ပုတ်၍ လှဲချသည်။

[جَفَلَ - جُفُولٌ] ❶ (ဆံပင်၊ အမွေး) ထောင်ခြင်း။

❶ တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးခြင်း။ ❷ အမြန်သွားခြင်း။ ❸ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားခြင်း။ ❹ (ဆင်)ချေးပါခြင်း။ ❺ အစအနပျောက်စေခြင်း။ အဝေးသို့ ယူဆောင်သွားခြင်း။ ❻ (ပင်လယ်လှိုင်းက ငါးကို)ကမ်းပေါ်တင်စေခြင်း။ ❼ (လေက မိုးတိမ်ကို)တိုက်ခတ်သည် ဆောင်သွားခြင်း။ Ⓜ တစ်ခုကို တစ်ခုနှင့် ဝေးဝေးထားခြင်း။ ခွာထားခြင်း။ ⓂⓂ (ငှက်ကို)မောင်းနှင်ထုတ်ခြင်း။ ⓂⓂ လုံးထွေးသတ်ပုတ်၍ လှဲချခြင်း။

[أَجْفَلَ] အမြန်သွားသည်။ ထွက်ပြေးသည်။

[جَفَلَ] ❶ မောင်းနှင်ထုတ်သည်။ ❷ အလုံးစုံ ပျက်စီး ပျောက်ပျက်စေသည်။ [انْجَفَلَ] ❸ အလျင်အမြန် ထွက်ပြေးသည်။ ❹ (الديك) (ကြက်ဖ)လည်ပင်းမွေးထောင်သည်။

[الْأَجْفَلَى] လူအုပ်။ လူအုပ်စု တစ်ခုလုံး။ [دَعَاهُمُ الْاَجْفَلَى] အယုတ်၊ အမြတ်၊ အလတ် မရွေး လူအားလုံးကို ဖိတ်သည်။

[الْاَجْفَلَةُ] လူအုပ်။ လူအုပ်စု တစ်ခုလုံး။ [الْاَجْفِيلُ] တွေ့သမျှကို ကြောက်နေသူ။ အကြောက်လွန်သည့် ဝေဒနာခံစားနေရသူ။

[الْجَفَالُ] ❶ များပြားလှသော(အရာ)။ ❷ အမြှုပ်၊ ရေမြှုပ်။

[الْجَفَالَةُ] ❶ များပြားလှသော(အရာ)။ ❷ အမြှုပ်၊ ရေမြှုပ်။

[الْجَفْلُ] ❶ တွေ့သမျှကို ကြောက်နေသူ။ အကြောက်လွန်သည့် ဝေဒနာခံစားနေရသူ။

(ج) [جُفُولٌ] ❶ မိုးရွာသွန်း၍ လွင်းပါးနေသော မိုးတိမ်။ ❷ မည်းနက်သော ပုရွက်ဆိတ်အကြီးစား။

[الْجَفْلُ] ဆင်ချေး။ (ج) [أَجْفَالٌ] လူအုပ်။ လူအုပ်စု တစ်ခုလုံး။

[الْجَفْلَةُ] ❶ အလွန်အရွက်များသော(အပင်)။ ❷ တစ်နှစ်ခန့် မညှပ်ဘဲထားသော သိုးမွေး။

[الْجَفْلَةُ] တစ်နှစ်ခန့် မညှပ်ဘဲထားသော သိုးမွေး။ (ج) [جُفْلٌ] သိုးမွေးအို။

[الْجَفُولُ] အဖွားအို။

[الْجَفِيلُ] ❶ များပြားလှသော(သိုးမွေး)။ ❷ စိုက်ခင်းရှိ ရှည်လျားသောအပင်များအား ဖြတ်တောက်ထားသည့်အကိုင်အလက်များ။ အသီးအနှံများ။

❸ [جَفَنَ -] (အစားအစာကို)ပန်းကန်၌ထည့်သည်။ ❹ [نَفَسَهُ عَنِ الشَّيْءِ] (တစ်စုံတစ်ရာမှ)စိတ်ကို ချုပ်တည်းထားသည်။

[جَفَنَ] ❶ (အစားအစာကို)ပန်းကန်၌ ထည့်ခြင်း။ ❷ (တစ်စုံတစ်ရာမှ)စိတ်ကို ချုပ်တည်းထားခြင်း။

[جَفَنَ] ❶ ပန်းကန်ပြုလုပ်သည်။ ❷ အစားအစာထည့်ထားသော ပန်းကန်ကိုပေးသည်။ [نَبَاَنَجَفَنَ لَكَ] မင်း ငါတို့ဆီလာရင် မင်းအတွက် ငါတို့ စားစရာထည့်ထားတဲ့ ပန်းကန် ပေးမယ်။

[تَجَفَّنَ] မိမိကိုယ်ကို ဂျစ်နတ်မျိုးနွယ်ဝင် တစ်ဦးဟု ပြောသည်။

အမြစ်မှ ဆွဲနှုတ်ခြင်း။
 [الْجَفْنُ] ❶ ဝါးအိမ်။ ❷ မျက်လွှာ။ မျက်ခွံ။
 [إِنَّهُ لَشَدِيدُ جَفْنِ الْعَيْنِ] သူဟာ အလွန်အိပ်ရေး
 အပျက်ခံနိုင်သူဖြစ်တယ်။ [جَفُونُ] (ج) ❸
 ❹ [جَفْنُ الْمَاءِ] မိုးတိမ်။ ❺ [جَفْنَا الرَّغِيفَ]
 ပေါင်မုန့်၏မျက်နှာနှစ်ဘက်။
 [أَجْفَانُ - جَفُونُ] (ج) ❻ «အိမ်» [الْجَفْنُ]
 [أَجْفُنُ]။

[الْجَفْنَةُ] ❶ ရေတွင်းငယ်။ ❷ ပန်းကန်။
 «لَوْ» အင်တုံ။ [جَفْنُ] (ج) ❸
 «وَجَفَانُ كَالْجَوَابِ» ရေကန်ကြီးများတမျှ
 «لَوْ» အင်တုံများ။ ❹ အလွန် ညေဝတ်ကျ
 သူ။ ❺ သတ္တုကျိုချက်သည့်လုံခွက်။

❶ [جَفَا -] ❶ [الشَّيْءُ] နေရာလွဲချော်သည်။
 အနေအထား မကျမနဖြစ်သည်။ အံမဝင်ခွင်
 မကျဖြစ်သည်။ ❷ ဝေးကွာသည်။ ❸ ထူ
 ထည်းကျမ်းတမ်းသည်။ ❹ [فَلَانٌ] စရိုက်
 ကြမ်းသည်။ အကျင့်ဆိုးသည်။ ❺ [فَلَانًا]
 ကျောခိုင်း၊ အဆက်ဖြတ်သည်။ ❻ [الشَّيْءُ]
 ဝေးကွာစေသည်။ ❼ [الشَّيْءُ عَلَيْهِ] လေးလံ
 သည်။ ခက်ခဲပင်ပန်းစေသည်။ ❽ [الْبَقْلُ]
 (ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်ကို)အမြစ်မှ ဆွဲနှုတ်
 သည်။

[جَفَاءً - جَفُو] ❶ နေရာလွဲချော်ခြင်း။ အနေအ
 ထား မကျမနဖြစ်ခြင်း။ အံမဝင်ခွင်မကျဖြစ်
 ခြင်း။ ❷ ဝေးကွာခြင်း။ ❸ ထူထည်းကျမ်း
 တမ်းခြင်း။ ❹ စရိုက်ကြမ်းခြင်း။ အကျင့်ဆိုး
 ခြင်း။ ❺ ကျောခိုင်း၊ အဆက်ဖြတ်ခြင်း။ ❻
 ဝေးကွာစေခြင်း။ ❼ လေးလံခြင်း။ ခက်ခဲပင်
 ပန်းစေခြင်း။ ❽ (ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်ကို)

အမြစ်မှ ဆွဲနှုတ်ခြင်း။
 [الشَّيْءُ] ❶ [جَفَى -] ဝေးကွာစေသည်။
 အဝေးသို့ လွှင့်ပစ်သည်။ ❷ [فَلَانًا] ကျော
 ခိုင်း၊ အဆက်ဖြတ်သည်။ ❸ [الْبَقْلُ] (ဟင်း
 သီးဟင်းရွက်ပင်ကို)အမြစ်မှ ဆွဲနှုတ်သည်။
 ❹ [فَلَانًا] နပမ်းသတ်သည်။ တွန်းထိုးလှဲချ
 သည်။

[الْبَقْلُ] (မြေ)ညံ့သည်။
 [الشَّيْءُ] ❶ [أَجْفَنُ] အဝေးသို့ လွှင့်ပစ်သည်။ ဝေး
 ကွာစေသည်။ ❷ [الْمَاشِيَةَ] (တိရစ္ဆာန်ကို)ခပ်
 ကြမ်းကြမ်း မောင်းနှင်သည်။

[جَافَى] ❶ [الشَّيْءُ] အဝေးသို့ လွှင့်ပစ်သည်။
 [اجْتَفَى] ❶ [الشَّيْءُ] အဝေးသို့ လွှင့်ပစ်
 သည်။ ❷ [فَلَانًا] ကျောခိုင်း၊ အဆက်ဖြတ်
 သည်။ ❸ [الشَّيْءُ] ဝေးကွာစေသည်။
 နေရာမှဖယ်ရှားသည်။ ❹ [الْبَقْلُ] (ဟင်း
 သီးဟင်း ရွက်ပင်ကို)အမြစ်မှ ဆွဲနှုတ်သည်။
 [تَجَافَى] ❶ အဝေးသို့ လွှင့်စင်သွားသည်။
 ❷ နေရာလွဲချော်၊ အနေအထားမမှန်၊ စနစ်
 မကျဖြစ်သည်။ ❸ [فِي سُجُودِهِ] ဦးချရာ၌
 မိမိ၏လက်မောင်းနှစ်ဘက်ကို ရင်ပတ်ဘေး
 နှင့်ခွါထားသည်။

[اسْتَجَفَى] ကြမ်းတမ်းသော(သူ၊ အရာ)ဟုမှတ်
 ယူသည်။

[الْجَافَى] သဘာဝမကျသော ရွေးချယ်မှု။
 [الْجَفَاءُ] အမြှုပ်၊ ရေမြှုပ်။
 [الْجَفَايَةُ] သဘောအလွတ်။ ကုန်တင်ထား
 ခြင်းမရှိသော သဘော။

❶ [جَلَبَ -] ❶ အော်ဟစ်ဆူညံသည်။ ညာသံ

ပေးသည်။ ❶ [الْجَرْحُ] (အနာ၊ ဒဏ်ရာ) အသားတက်သည်။ ❷ [الْدُمُ] (သွေး) ခြောက်သွေ့သည်။ ❸ [عَلَيْهِ] ကိုယ်ထိ လက်ရောက် ကျူးလွန်သည်။ ❹ [لَا هَلْ] (မိမိ၏ မိသားစုအတွက်) ဝမ်းစာရှာသည်။ ❺ [الشَّىْءُ] တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ဆွဲယူ သွားသည်။ တွန်းပို့သည်။ ❻ [فُلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) အော်ဟစ်ကြိမ်းမောင်း၍ ၎င်းအားတိုက်ခိုက်ရန် လူစုလာသည်။ ❼ [عَلَى الْفَرَسِ] (မြင်းကို) အော်ဟစ်၍ အသော့နှင့်သည်။

[جَلَب - جَلَب] ❶ အော်ဟစ်ဆူညံခြင်း။ ညာသံ ပေးခြင်း။ ❷ (အနာ၊ ဒဏ်ရာ) အသားတက်ခြင်း။ ❸ (သွေး) ခြောက်သွေ့ခြင်း။ ❹ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်ခြင်း။ ❺ (မိမိ၏ မိသားစုအတွက်) ဝမ်းစာရှာခြင်း။ ❻ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ဆွဲယူသွားခြင်း။ တွန်းပို့ခြင်း။ ❼ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) အော်ဟစ်ကြိမ်းမောင်း၍ ၎င်းအားတိုက်ခိုက်ရန် လူစုလာခြင်း။ ❼ (မြင်းကို) အော်ဟစ်၍ အသော့ နှင်ခြင်း။

[جَلَب] တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ဆွဲယူ သွားသော(သူ)။ တွန်းပို့သော(သူ)။

[جَلَب - عَلَى الْفَرَسِ] စုဆောင်းသည်။

[جَلَب] စုခြင်း။ စုဆောင်းခြင်း။

[جَلَب] ❶ [الْقَوْمُ] စုရုံး၍ ဆူညံအော်ဟစ်ကြသည်။ ညာသံပေး ဟစ်အော်သည်။ ❷

[الْجَرْحُ] (အနာ၊ ဒဏ်ရာ) အသားတက်

သည်။ ❸ [الْدُمُ] (သွေး) ခြောက်သွေ့သည်။ ❹ [عَلَيْهِ] ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်သည်။ ❺ [لَا هَلْ] (မိမိ၏ မိသားစုအတွက်) ဝမ်းစာရှာသည်။ ❻ [الشَّىْءُ] တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ဆွဲယူသွားသည်။ တွန်းပို့သည်။ ❼ [فُلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) အော်ဟစ်ကြိမ်းမောင်း၍ ၎င်းအားတိုက်ခိုက်ရန် လူစုလာသည်။ ❽ [فُلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) ကုညီရန် လူစုပေးသည်။ ❾ [عَلَى الْفَرَسِ] (မြင်းကို) အော်ဟစ်၍ အသော့နှင့်သည်။

[جَلَب] ❶ စုရုံး၍ ဆူညံအော်ဟစ်ကြသည်။ ညာသံပေးဟစ်အော်သည်။ ❷ [عَلَى الْفَرَسِ] မိုးခြိမ်းသည်။ ❸ (မြင်းကို) အော်ဟစ်၍ အသော့နှင့်သည်။ [انْجَلَب] ရောက်ရှိသွားသည်။ ဆွဲရာသို့ လိုက်ပါသွားသည်။

[تَجَلَب] ရေကြည်ရာမျက်နှာ လှည့်လည် သွားလာသည်။

[استَجَلَب] [الشَّىْءُ] မိမိထံသို့ ဆွဲယူလာရန် တောင်းဆိုသည်။ မိမိထံသို့ ပို့ဆောင်ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။

[الْجَالِيَّةُ] ပျက်စီးစေသည့်အရာ။ အကြပ်အတည်း။ အခက်အခဲ။ ဘေးဒုက္ခ။ (ج) [جَوَالِبُ]

[الْجَلَب] ❶ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် ဆွဲငင်ယူဆောင်လာသော ကုလားအုတ်၊ သိုး၊ ဆိတ်စသည်။ ❷ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် ကုလားအုတ်၊ သိုး၊ ဆိတ်စသည်ကို ဆွဲငင်

ယူဆောင်လာကြသောသူများ။(ج) [أَجْلَابُ]။
 [أَلْجَلْبُ] ❶ အဖုံးအကာ၊ အပိတ်။ ❷ (ည
 ၏)အမှောင်ထု။ ❸ တိမ်တောင်တိမ်လိပ်။
 (ج) [أَجْلَابُ]။
 [أَلْجَلْبَانُ] ❶ ခါးလွယ်နှင့် အခြားခရီးဆောင်
 ပစ္စည်းများကို ထည့်ရသော သားရေအိပ်။
 ❷ အစေ့ကို စားရသော ရာသီလိုက်ပေါက်
 ရောက်သည့် အပင်တစ်မျိုး။
 [أَلْجَلْبَانُ] ❶ ခါးလွယ်နှင့် အခြားခရီးဆောင်
 ပစ္စည်းများကို ထည့်ရသော သားရေအိပ်။
 ❷ အစေ့ကို စားရသော ရာသီလိုက်ပေါက်
 ရောက်သည့် အပင်တစ်မျိုး။ ❸ ဟစ်အော်
 ဆူညံသူ။
 [أَلْجَلْبَةُ] ❶ အနာ၊ ဒဏ်ရာပျောက်ကင်းသ
 ဖြင့် အသားတက်၍ ခြောက်သွားသော
 အရေပြား။ ❷ တစ်စုံတစ်ခုပေါ်၌ခြောက်သွား
 သည်အထိ အုပ်ထားရသော သားရေ။ ❸
 တိမ်အပိုင်းအစ။ ❹ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်နေ
 သော မြက်ပင်များ။ ❺ အခါသမယဆိုး။
 အလွန်ဆိုးရွားလှသောခေတ်ကာလ။ အခက်
 ခဲဆုံး အချိန်အခါ။(ج) [جَلْبُ]။
 [جَلْبُ] (ج) [جَلْبُ] ဆူညံအော်ဟစ်မှု။
 [أَلْجَلَابُ] နှင်းဆီရေ။(ج) [جَلْبُ]။
 [أَلْجَلْوَةُ] ❶ ရောင်ဝယ်ရန်အတွက် ဆွဲငင်
 ယူဆောင်လာသောပစ္စည်း။ ❷ ကုန်ပစ္စည်း
 များတင်ဆောင်ထားသော ကုလားအုတ်။
 (ج) [جَلَابُ]။
 [أَلْجَلْبِي] ❶ ဆွဲဆောင်ယူငင်လာခြင်းခံရ
 သော(သူ)။(ج) [جَلْبِي]။ ❷ ဆွဲဆောင်

ယူငင်လာခြင်းခံရသော(သူမ)။(ج) [جَلْبِي]။
 [جَلَابُ]။
 [أَلْجَلْبِيَّةُ] ဆွဲဆောင်ယူငင်လာခြင်းခံရသော
 (သူမ)။(ج) [جَلَابُ]။
 [جَلْبَب] ❶ [ع] အင်္ကျီဝတ်ဆင်ပေးသည်။
 ❷ [هـ] ခြုံထည် ဝတ်ဆင်ပေးသည်။
 [تَجَلَّبَب] ❶ အင်္ကျီဝတ်ဆင်ထားသည်။ ❷
 ခြုံထည် ဝတ်ဆင်ထားသည်။
 [أَلْجَلْبَابُ] ❶ အင်္ကျီ။ ❷ ခြုံထည်။ ❸ အမျိုး
 သမီးများ မိမိတို့၏ရင်သားပေါ်၌ ဖုံးအုပ်ဆင်
 မြန်းရသော ပုဂံ။ ❹ ခေါင်းဖုံးခြုံထည်။ (ج)
 ﴿يَذْنِبْنَ عَلَىٰ هُنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ﴾ [جَلَابِيبُ]
 သူမတို့သည် မိမိတို့၏အပေါ်ရုံခြုံထည်များ
 ကို မိမိတို့၏ကိုယ်ပေါ်၌ တွဲလျားချထားကြရ
 မည်။
 [جَلَجَلَ] ❶ [السَّحَابُ أَوْ الرَّعْدُ] မိုးခြိမ်း
 သည်။ မိုးခြိမ်းသံ တုန်ခါမြည်ဟည်းသည်။
 ❷ [الرَّجُلُ] ဟိန်းဟောက်သည်။ ❸ ခေါင်း
 လောင်းကို အသံမြည်အောင်လှုပ်ရမ်းသည်။
 ❹ [الشَّيْءُ] (မြင်း)ဟီသည်။ ❺ (တစ်စုံတစ်ရာကို)အသံမြည်အောင် လှုပ်ရမ်း
 သည်။ ❻ (တစ်စုံတစ်ရာကို)အခြားတစ်စုံတစ်
 ရာဖြင့်) အသံမြည်လာသည်အထိ ရောမွှေ
 သည်။ ❼ [الْبَيْعَرُ] (ကုလားအုတ်ကို)ခြုံဆွဲ
 ပေးသည်။ ❽ [الشَّيْءُ] ဆန့်ကာချသည်။
 ❾ [الْأَمْرُ فِي نَفْسِهِ] စိတ်ကူးပေါ်သည်။ စိတ်
 လှုပ်ရှားသည်။
 [تَجَلَجَلَ] ❶ လှုပ်ရမ်းသဖြင့် အသံမြည်
 သည်။ ❷ ရောမွှေသဖြင့် အသံမြည်သည်။

❶ ဆန်ကာချပြီးသားဖြစ်သည်။ ❷ လှုပ်ရှားသည်။ [الْقَوْمُ لِلْسَفَرِ] ခရီးထွက်ရန် လှုပ်ရှားကြသည်။ ❸ [الامرُ فِي نَفْسِهِ] စိတ်ကူးပေါ်သည်။ စိတ်လှုပ်ရှားသည်။

[الْجَلَجَلُ] ❶ တိန်းသံ၊ မြည်သံ။ ❷ အလုပ်ကို သွက်လက်တက်ကြွစွာ လုပ်ကိုင်တတ်သောအစေခံ။ ❸ စိတ်ကူး၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု။

[الْجَلْجَالُ] ပြင်းထန် ပြတ်သားသောအသံ။

[الْجُلْجُلَانُ] ❶ မရိတ်သိမ်းရသေးသော နင်းစေ့။

❷ [صَبَّتْ جُلْجُلَانُ قَلْبِهِ] နှလုံးသည်းပွတ်။ ❸ [صَبَّتْ جُلْجُلَانُ قَلْبِهِ] သူ့နှလုံးသားအတွင်းအထိ ရောက်အောင်၊ မှတ်လောက်သားလောက်တဲ့အတိ ခံစားသွားရလေအောင် ငါပြောထည့်လိုက်တယ်။

❹ နံနံစေ့။

[الْجُلْجُلُ] ❶ ခေါင်းလောင်းငယ်။ ချူ။ ❷ အလွန်အရေးပါသော အမှုကိစ္စ။ ❸ မပြောပလောက်သောအမှုကိစ္စ။ ❹ အလုပ်ကို သွက်လက်တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်သော(အစေခံ)။ [جَلَّ جَلَّالٌ] ငါ့ရဲ့ စိတ်ကူးပါက်တာတွေကို သူ့ကိုပြောပြခဲ့တယ်။

[الْمَجْلَجُلُ] ❶ ခွန်အားဗလနှင့်ပြည့်စုံသည့် ခေါင်းဆောင်။ ❷ မိုးခြိမ်းသံနှင့်အတူ မိုးရွာသွန်းသည့်မိုးတိမ်။ ❸ အပြစ်ဆိုဖွယ်မရှိအောင် သပ်ယပ်ပြေပြစ်သူ။ ❹ အသံကို အဝေးသို့ရောက်ရှိအောင် အော်ဟစ်နိုင်သူ။

[الْمَجْلَجُلُ] အလွန်မျိုးရိုးသန့်သူ။ အခြားသွေးနွှောထားခြင်းမရှိသူ။

❶ [الْحَيَوَانُ النَّبَاتُ] (တိရစ္ဆာန်

အပင်၏)အညွန့်များနှင့် အခက်အလက်များကို စားသည်။

[جَلَحَ] ❶ (တိရစ္ဆာန် အပင်၏)အညွန့်များနှင့် အခက်အလက်များကို စားခြင်း။

[الْيَوْمُ] ❶ ထိပ်ပြောင်သည်။ ❷ [جَلَحَ -]

(နွှေး)အပူချိန် ပြင်းထန်သည်။ ❸ [الْثَوْرُ]

(နွားထီး)ဦးချို့ ကင်းမဲ့သည်။ ❹ [بِالْأَرْضِ]

(မြေနေရာ၌)တိရစ္ဆာန်များ ကျက်စားထားသဖြင့် ကွက်လပ်ဖြစ်သည်။ ❺ [بِالْقَرْيَةِ]

(မြို့၊ ရွာ)မြို့ရိုး၊ စည်းရုံးကင်းမဲ့သည်။

[جَلَحَ] ❶ ထိပ်ပြောင်ခြင်း။ ❷ (နွှေး)အပူ

ချိန်ပြင်းထန်ခြင်း။ ❸ (နွားထီး)ဦးချို့ ကင်းမဲ့ခြင်း။ ❹ (မြေနေရာ၌)တိရစ္ဆာန်များ ကျက်

စားထားသဖြင့် ကွက်လပ်ဖြစ်ခြင်း။ ❺ (မြို့၊

ရွာ)မြို့ရိုး၊ စည်းရုံးကင်းမဲ့ခြင်း။

[أَجْلَحَ] ❶ ထိပ်ပြောင်သော(သူ)။ ❷ အပူ

ချိန်ပြင်းထန်သော(နွှေး)။ ❸ ဦးချို့ကင်းမဲ့သော

(နွားထီး)။ ❹ တိရစ္ဆာန်များ ကျက်စားထား

သဖြင့် ကွက်လပ်ဖြစ်(မြေနေရာ)။ ❺ မြို့ရိုး၊

စည်းရုံးကင်းမဲ့သော(မြို့၊ ရွာ)။ (م) [جَلَحَاءُ]

(جَلَحَ) [ج]

[جَالَحَ] ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဂုဏ်ပြိုင်

သည်။ အားပြိုင်သည်။ ❷ [بِالْعِدَاوَةِ] ရန်စ

သည်။ စိန်ခေါ်ရန်လုပ်သည်။

[جَلَحَ] ❶ [الذِّئْبُ] (ဝံပုလွေ)အတင့်ရဲ

သည်။ ခုန်အုပ်တိုက်ခိုက်သည်။ ❷ [السَّيْئَةُ]

(အငတ်ဘေး)ဥစ္စပစ္စည်းများကို ကုန်ဆုံးပျက်

သုဉ်းစေသည်။ ကုန်းကောက်စရာမရှိအောင်

မွဲတေစေသည်။ ❸ [فَلَانٌ] အရှိန်အဟုန်

တွန်းထိုးလှဲချခြင်း။ ❶ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်း။

❷ ကိစ္စတစ်ခုကို အတင်းအကြပ် စေခိုင်းခြင်း။

[- جَلَدَ] (မြေကြီးပေါ်၌)ရေခဲသည်။ မိုးသီးကျရောက်သည်။

[جَلْدَ] (မြေကြီးပေါ်၌)ရေခဲခြင်း။ မိုးသီးကျရောက်ခြင်း။

[- جَلْدَ] ❶ ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံသည်။ ❷

ဒုက္ခအခက်အခဲများအပေါ် ကြံ့ကြံ့ခံရပ်တည်သည်။ ဇွဲရှိသည်။

❸ ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံခြင်း။ ❹

ဒုက္ခအခက်အခဲများအပေါ် ကြံ့ကြံ့ခံရပ်တည်ခြင်း။ ဇွဲရှိခြင်း။

[جَلْدَ] ❶ ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံသော(သူ)။

❷ ဒုက္ခအခက်အခဲများအပေါ် ကြံ့ကြံ့ခံရပ်တည်သော(သူ)။ ဇွဲရှိသော(သူ)။ (ج) [جَلْدًا]

❸ ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံသော(သူ)။

❹ ဒုက္ခအခက်အခဲများအပေါ် ကြံ့ကြံ့ခံရပ်တည်သော(သူ)။ ဇွဲရှိသော(သူ)။ (ج) [جَلْدًا - جُلْدًا]

[جَلْدَ] (မြေကြီးပေါ်၌)ရေခဲသည်။ မိုးသီးကျရောက်သည်။

[أَجَلَدَ] ❶ [-]အရေပြားကို ထိခိုက်နာကျင်စေသည်။ [- جَلْدَ بِالسَّوْطِ] ကြာပွတ်ဖြင့်

အရေပြားစုတ်အောင် ရိုက်သည်။ [- جَلْدَ بِالسَّيْفِ] (မြေ)

ခါးဖြင့် ခုတ်သည်။ ❶ [- الْحَيَّةُ فَلَانًا] (မြေ)ပေါက်သည်။ ❷ [-]မြေကြီးပေါ်

တွန်းထိုးလှဲချသည်။ ❸ [- فَلَانًا أَحَدًا] ပြစ်ဒဏ်စီရင်သည်။ ❹

အတင်းအကြပ် စေခိုင်းသည်။ ❶ [- فَلَانًا إِلَهًا]

အကြပ်အတည်းတွေ့စေသည်။ မရမဖြစ်၊ မရှိမဖြစ်အခြေအနေကို ဖန်တီးပေးထားသည်။

[- فَلَانًا] (မြေကြီးပေါ်၌)ရေခဲသည်။ မိုးသီးကျရောက်သည်။

[جَالَدَ] (ခါးဖြင့်)တစ်ဦးကို တစ်ဦး တိုက်ခိုက်သည်။

[- جَالَدًا] (ခါးဖြင့်)တစ်ဦးကိုတစ်ဦး တိုက်ခိုက်ခြင်း။ [- لَوْ لَا جَالَدِي لَغَنِمَ بِلَادِي] ငါ့သား

နဲ့ ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်းမရှိလျှင် ငါ့ပစ္စည်းတွေ ကုန်သွားတာကြာပြီ။

[جَلْدَ] ❶ [- الشَّيْءَ] သားရေဖုံးအုပ်သည်။

❷ [- الْكِتَابَ] (စာအုပ်ကို)သားရေအဖုံး ဖုံးသည်။ စာအုပ်ကို အတွဲများခွဲချုပ်သည်။ ❸

[- الدَّيْحَةَ] (လည်လုံးထားသော သားကောင်ကို)အရေခွါသည်။

[- اجْتَلَدَ] ❶ [- الْقَوْمُ بِالسُّيُوفِ] ခါးများဖြင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ❷

[- اِمَافَى الْإِنَاءِ] (ခွက်ထဲ၌ရှိသမျှကို)တစ်စက်မကျန် သောက်သည်။

[- تَجَالَدَ] [- الْقَوْمُ بِالسُّيُوفِ] ခါးများဖြင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး တိုက်ခိုက်ကြသည်။

[تَجَلَّدَ] ❶ [- الشَّيْءَ] သားရေအုပ်ထားသည်။ ❷ [- الْكِتَابَ] (စာအုပ်)သားရေဖြင့်

ချုပ်ထားသည်။ အတွဲများခွဲချုပ်ထားသည်။ ❸ [- الْجِلْدَ] (ကုလားအုတ်ပေါက်စ၏သား

ရေ၌ မြက်၊ ကောက်ရိုးစသည်ကို သွပ်၍ပြုလုပ်ထားသော ကုလားအုတ်ပေါက်စအရုပ်

ကို) ကုလားအုတ်မနီချပေးရန် ထုတ်ပြသည်။

❶ ဇွဲကြီးသည်။ ကြံကြံခံသည်။

[الْأَجْلَدُ] မာပြင်းကြမ်းတမ်းသောမြေ။

[الْتَجَالِيدُ] လူတစ်ကိုယ်လုံး။

[الْجَلْدُ] သားရေ။ အရေပြား။ [الْبَسْ الْجِلْدَ النِّسْرُ]

သူ့ကို ကျားသားရေ ခြုံပြသည်။(ရန်စသည်။)

[الْجَلَادُ الْإِنْسَانُ] [أَجَلًا - جُلُودًا] (ج)

တစ်ကိုယ်လုံး။

[الْجَلْدُ] ❶ ကုလားအုတ်ပေါက်စ၏သား

ရေ၌ မြက်၊ ကောက်ရိုးစသည်ကို သွပ်၍ပြု

လုပ်ထားသော ကုလားအုတ်ပေါက်စအရုပ်။

ကြည့် [الْبَوُ] ❶ မာပြင်းကြမ်းတမ်းသော

မြေ။ ❷ ကလေးနှင့် နို့မရှိသောကုလားအုတ်

မ၊ ဆိတ်မစသည်။ [أَجَلًا - جَلَدًا] (ج)

[الْجِلْدَةُ] ❶ သားရေအပိုင်းအစ။ ❷ မိသား

စု။ မျိုးနွယ်။ [هُوَ مِنْ جِلْدَتَا] သူဟာ ငါတို့ရဲ့

မျိုးနွယ်ကဖြစ်တယ်။

[الْجَلَادُ] ❶ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ရသူ။ အာဏာပါး

ကွက်သား။ ❷ သားရေကုန်သည်။

[الْجَلِيدُ] မြေပေါ်၌ခဲနေသောရေ၊ နှင်းခဲ၊

မိုးသီး။

[الْمِجْلَادُ] ❶ ကြာပွတ်။ ❷ သားရေအပိုင်းအ

စ။ ❸ ငိုချင်းချသူအမျိုးသမီးများ မိမိတို့၏

မျက်နှာကို ရိုက်ပုပ်သောပုဝါ။

[الْمِجْلَدُ] ❶ ကြာပွတ်။ ❷ သားရေအပိုင်းအ

စ။ ❸ ငိုချင်းချသူအမျိုးသမီးများ မိမိတို့၏

မျက်နှာကို ရိုက်ပုပ်သောပုဝါ။ [الْمِجْلَدَةُ] (م)

[مَجَالِدُ] (ج)

[الْمُجْلَدُ] ❶ အသားမရှိဘဲ အရေပြားသာ

လျှင် တင်ကျန်နေသောအရိုး။ ❶ သားရေဖြင့်

ဖုံးအုပ်ချုပ်ထားသော၊ အတွဲများခွဲထားသော

(စာအုပ်)။ [حَيَوَانٌ مُجَلَّدٌ] ❷ ရိုက်သလောက်

မဖြူသောတိရစ္ဆာန်။

❶ [الْجَلُودُ] ❶ အလျှင်အမြန်သွားသည်။

(ည) [الْلَيْلُ] ဆက်လက်ဖြစ်မြဲဖြစ်သည်။

❷ (ည) ကုန်ဆုံးသွားသည်။

❸ (ည) တာရှည်သည်။

❹ [الْمَطَرُ] (မိုး)စဲသွားပြီးဆက်လက်ရွာ

သည်။

❺ အမြန်သွားမြဲသွားသည်။ အမြန်

နှုန်းကို ထိန်းထားသည်။

[مَنْجَدُ] (ج) ကြွက်စုတ်တစ်မျိုး။

[الْجَلَادِي] ❶ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသောသူ။

❷ ကျောက်ခဲ၊ ကျောက်တုံး။

❸ အလုပ်သမား။

❹ ဘုန်းကြီး။ [ج] (ج)

[الْجِلْدَةُ] ❶ ကြမ်းတမ်းသောမြေ။

❷ ကျောက်ခဲ၊ ကျောက်တုံး။

[الْجَلْدِي] ❶ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသောသူ။

❷ ကျောက်ခဲ၊ ကျောက်တုံး။

❸ အလုပ်သမား။

❹ ဘုန်းကြီး။

[الْجَلُودُ] ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသောသူ။

❶ [جَلَزَ -] အလျှင်အမြန်သွားသည်။

❷ [الشَّىء] လိပ်ခေါက်သည်။ ပတ်စည်းသည်။

❸ [الشَّىءُ بِالشَّىءِ] (တစ်ခုကို အခြားတစ်ခု

နှင့်) ပူးပေါင်းသည်။ ထပ်သည်။ ပူးကပ်တွဲစပ်

ထားသည်။ စည်းနှောင်သည်။

❹ [الرَّأْسُ] (ဦးခေါင်းကို) ပုဝါသို့မဟုတ် ပတ်တီးစည်းထား

သည်။

❺ [عَلَى الْأَمْرِ نَفْسَهُ] (အမှုကိုစွ

တစ်စုံတစ်ရာပေါ်၌) မိမိ၏စိတ်ကို စုစည်းထား

သည်။ [السَّكِينُ] အာရုံပြုထားသည်။

(မီးကို)အရိုးတပ်သည်။ မီးရိုး၌ သံကွင်းတပ်သည်။

[جلز - جليز] ❶ အလျှင်အမြန်သွားခြင်း။ ❷

လိပ်ခေါက်ခြင်း။ ပတ်စည်းခြင်း။ ❸ (တစ်ခုကို အခြားတစ်ခု နှင့်)ပူးပေါင်းခြင်း။ ထပ်ခြင်း။

ပူးကပ်တွဲစပ်ထားခြင်း။ စည်းနှောင်ခြင်း။ ❹

(ဦးခေါင်းကို)ပုဝါသို့မဟုတ် ပတ်တီးစည်းထားခြင်း။ ❺ (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာပေါ်၌)မိမိ၏

စိတ်ကို စုစည်းထားခြင်း။ အာရုံပြုထားခြင်း။

❻ (မီးကို)အရိုးတပ်ခြင်း။ မီးရိုး၌ သံကွင်းတပ်ခြင်း။

[جلز] ❶ အလျှင်အမြန်သွားသည်။ ❷

[الشئ]လိပ်ခေါက်သည်။ ပတ်စည်းသည်။

[جلوز] (ပုလိပ်)ခြေဖေါ့၍ လျှောက်သည်။ပေါ့ပါးစွာ သွားလာသည်။

[الجلاز] ❶ တစ်စုံတစ်ရာပေါ်၌ လိပ်ပတ်ရသောအရာ။ ❷ ကြာပွတ်ထိပ်၌ လိပ်ပတ်

ထားသော သားရေပြား။ ❸ လေးကိုင်း၌ လိပ်ပတ်ထားသော သားရေ သို့မဟုတ်

သစ်ပင်၏အခေါက်၊ အကြော။(م) [جلادة]။

[جلانز] (ج)

[الجلز] ❶ မီးရိုး၊ လှံရိုးစသည်တို့၏အရင်း၌ ခိုင်မြဲစေရန် စွပ်ထားရသော သတ္တုကွင်း။

❷ သားရေပြား။ သစ်ပင်၏အခေါက်၊ အကြော။

[الجلوز] ❶ ကိုယ်ကာယထွားကျိုင်း၍သတ္တိနှင့်ပြည့်စုံသူ။ ❷ သစ်အယ်ပင်။ ❸ ရဲသား။

ပုလိပ်။(ج) [جلوزة]။

[الجلواز] ရဲသား။ ပုလိပ်။(ج) [جلواز]

[الجلوز الجسم] ❶ [الجلوز]အသား

အရေကျစ်လျစ်ခိုင်မာသူ။ ❷ [الجلوز الرأى]

အတွေးအခေါ် မှန်ကန်တိကျသူ။

❸ [الطائر] ❶ ထိုင်သည်။ ❷ [جلس -]

(ငှက်)နားသည်။ ❸ [الشئ]တည်ရှိသည်။

❹ [جلسا] မာပြင်းသောမြေနေရာသို့ လာသည်။

[جلوس - مجلس] ❶ ထိုင်ခြင်း။ ❷ (ငှက်)နားခြင်း။

❸ တည်ရှိခြင်း။ ❹ မာပြင်းသောမြေ နေရာသို့ လာခြင်း။

[جالس] ❶ ထိုင်သော(သူ)။ ❷ နားသော

(ငှက်)။ ❸ တည်ရှိသော(အရာ)။ ❹ မာပြင်း

သောမြေနေရာသို့ လာသော(သူ)။

[الشئ] ❶ ထိုင်စေသည်။ ❷ [أجلس]

တည်ရှိစေသည်။

[جالس] အတူထိုင်သည်။

[هو جلس نفسه] [جلست - مجالس]အတူထိုင်သော(သူ)။

သူနဲ့အတူထိုင်သူဆိုလို့ သူဘဲရှိတယ်။(သူလူတွေနဲ့ ရောနှောဆက်ဆံမှု ကင်းတယ်။)

[تجالس] အတူထိုင်သည်။

[استجلس] အတူထိုင်ရန်ခေါ်သည်။ အထိုင်ခိုင်းသည်။

[ألجلس] ❶ အိမ်ရှေ့မျက်နှာစာ၌ အမြဲထွက်၍ ထိုင်နေတတ်သော မိန်းမ။ ❷ လူကြား

ဝင်ဆန့်သော မိန်းမ။ ❸ ထူထည်းကြမ်းတမ်းသော၊ မြင့်သော၊ ရှည်သောအရာ။ ❹ နှစ်ချို့

အရက်။(ج) [جالس - جالس]။

[ألجلس] ❶ အတူထိုင်သော(သူ)။ ❷ အ

လွန်ညာဏ်ထိုင်းသူ။ ထူအသူ။

[الْجَلَسَةُ] ❶ တစ်ကြိမ်ထိုင်ခြင်း။ ❷ အခမ်းအနား။ လူစုလူဝေး။ လူပွဲသဘင်။ (ج)

[جَلَسَات]

[الْجِلْسِيُّ] မျက်သား။ (မျက်ဆန်ဘေးရှိအစိတ်အပိုင်း)။

[الْجُلْسَانُ] နှင်းဆီအဖြူ။

[الْجِلْسِيُّ] ❶ ထိုင်ဖို့ထိုင်ဘက်။ ❷ အလွန်ထိုင်သူ။ မကြာခဏထိုင်သူ။

[الْمَجْلِسُ] ❶ ထိုင်သည့်နေရာ။ ❷ အသင်း။ အဖွဲ့။ ကော်မတီ။ ကောင်စီ။

[الْمَجْلِسُ الْأَعْلَى لِلشُّؤْنِ الْإِسْلَامِيَّةِ] အစ္စလာမ်သာသနာရေးရာကောင်စီဌာနချုပ်။

❶ [جَلَّاشٌ] အစားအစာကို အရောင်ချယ်သောဆေးတစ်မျိုး။

❷ [جَلَطَ -] ❶ လိမ်ညှာသည်။ ❷ ကျိန်ဆိုသည်။ ❸ [الشَّيْءُ مِنَ الشَّيْءِ] (တစ်စုံတစ်ရာကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ချွတ်ခွါသည်။ ကင်းစင်စေသည်။ ဖယ်ရှားသည်။ ❹ ဆွဲထုတ်သည်။ ❺ [رَأَسَهُ] (ဦးခေါင်းရှိ ဆံပင်ကို)ရိတ်သည်။ ❻ [السَّيْفَ] (ဝါးကို)ဆွဲထုတ်သည်။

[جَلَطَ] ❶ လိမ်ညှာခြင်း။ ❷ ကျိန်ဆိုခြင်း။ ❸ (တစ်စုံတစ်ရာကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ချွတ်ခွါခြင်း။ ကင်းစင်စေခြင်း။ ဖယ်ရှားခြင်း။ ❹ ဆွဲထုတ်ခြင်း။ ❺ (ဦးခေါင်းရှိ ဆံပင်ကို)ရိတ်ခြင်း။

[تَجَلَّطَ] [الدَّمُ] (သွေး)ခဲသည်။

[اجْتَطَطَ] ❶ [أُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)အလစ်သုတ်ယူသည်။ ခိုးဝှက်သည်။ ❷ [أَنْأَ] (ခွက်၌ရှိသူမျှကို)ကုန်စင်အောင်သောက်သည်။

[اجْتَطَطَ] ❶ ကင်းကွာသည်။ ❷ ကျွတ်သွားသည်။

[الْجَلَطَةُ] ❶ ကျန်ရစ်သောနို့။ ခွက်၌ ကပ်နေသောနို့။ ❷ သွေးစ၊ ကျွင်းကျန်သောသွေး။

❶ [جَلَعَ -] ❶ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် ညစ်ညမ်းသောစကားများကို ပြောဆိုသည်။ ❷ အိန္ဒြေသိက္ခာမဲ့စွာ နေထိုင်သွားလာသည်။ ❸ ဖော်သည်။ လှစ်ဟပြသည်။ ❹ (အဝတ်ကို)ချွတ်ပြသည်။

[جَلَّوْعَ] ❶ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် ညစ်ညမ်းသောစကားများကို ပြောဆိုခြင်း။ ❷ အိန္ဒြေသိက္ခာမဲ့စွာ နေထိုင်သွားလာခြင်း။

[جَالَعَ] ❶ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့စွာ ညစ်ညမ်းသောစကားများကို ပြောဆိုသော (သူ၊ သူမ)။ ❷ အိန္ဒြေသိက္ခာမဲ့စွာ နေထိုင်သွားလာသော (သူ၊ သူမ)။

[جَلَعَ] ❶ ဖော်ခြင်း။ လှစ်ဟပြခြင်း။ ❷ (အဝတ်ကို)ချွတ်ပြခြင်း။

[جَالَعَ] ❶ ဖော်သော (သူ)။ လှစ်ဟပြသော (သူ)။ ❷ (အဝတ်ကို)ချွတ်ပြသော (သူ)။

[جَلَعَ -] ❶ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် ညစ်ညမ်းသောစကားများကို ပြောဆိုသည်။ ❷ အိန္ဒြေသိက္ခာမဲ့စွာ နေထိုင်သွားလာသည်။ ❸ ဖော်သည်။ လှစ်ဟပြသည်။ ❹ (အဝတ်ကို)ချွတ်ပြသည်။ ❺ ပက်လက်လန်သွားသည်။ ❻ ရယ်မောသဖြင့် သွားစွယ်ပေါ်သည်။ ❼ الشَّفَتَانِ لَوِ الْقَمُ (နှုတ်ခမ်းနှစ်ခု)ပွင့်ဟသည်။ ❽ [الَّتِي] (သွားဖုံးကို)ဖော်

သည်။ သွားဖြူသည်။

[جَلَع] ❶ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့စွာ ဖြင့် ညစ်ညမ်းသောစကားများကို ပြောဆိုခြင်း။ ❷ အိန္ဒြေသိက္ခာမဲ့စွာ နေထိုင်သွားလာခြင်း။ ❸ ဖော်ခြင်း။ လှစ်ဟပြခြင်း။ ❹ (အဝတ်ကို) ချွတ်ပြခြင်း။ ❺ ပက်လက်လန်သွားခြင်း။ ❻ ရယ်မောသဖြင့် သွားစွယ်ပေါ်ခြင်း။ ❼ (နှုတ်ခမ်းနှစ်ခု) ပွင့်ဟခြင်း။ ❶ (သွားဖုံးကို) ဖော်ခြင်း။ သွားဖြူခြင်း။

[جَالَع] ❶ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့စွာ ဖြင့် ညစ်ညမ်းသောစကားများကို ပြောဆိုသည်။ ❷ အိန္ဒြေသိက္ခာမဲ့စွာ နေထိုင်သွားလာသည်။ ❸ ဖော်သည်။ လှစ်ဟပြသည်။ ❹ (အဝတ်ကို) ချွတ်ပြသည်။ ❺ ပက်လက်လန်သွားသည်။ ❻ ရယ်မောသဖြင့် သွားစွယ်ပေါ်သည်။ ❼ ငြင်းခုံရာ၌ ယုတ်မာညစ်ညမ်းစွာ တုန့်ပြန်ဆဲဆိုသည်။

[انْجَلَعَ] ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်။

[تَجَالَعَ] (အရက်ဝိုင်း၊ ဖဲဝိုင်း၊ သို့မဟုတ် ဝေစုခွဲသည့်နေရာ၌) တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မကျေနပ်သဖြင့် ယုတ်မာစွာ ဆဲဆိုငြင်းခုံသည်။ [الْجَلِيحُ] မိမိ၏လင်သားနှင့် နှစ်ကိုယ်တည်း တွေ့စဉ် လွတ်လပ်ပွင့်လင်းစွာ ဆက်ဆံတတ်သောမိန်းမ။ ﴿جَلِيحٌ عَلَى رَوْحِهَا حَصَانٌ مِنْ غَيْرِهِ﴾ လိင်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိ၏လင်ယောက်ျားအပေါ်၌ ပွင့်လင်းစွာ ဆက်ဆံတတ်ပြီး အခြားယောက်ျားများနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိကိုယ်ကို ထိန်းသိမ်းသောမိန်းမ။

❶ [جَلَفَ] ❶ လုံးဝပျက်သုဉ်းစေသည်။ ❶

အဝေးသို့ ယူဆောင်သွားသည်။ ❶ အခွံခွါသည်။ အခွံချွတ်သည်။ ❷ အရင်းအမြစ်ပါမကျန်အောင် ဆွဲနှုတ်သည်။ ❸ [النَّيْحَةُ] လည်လှီးထားသည့်သားကောင်ကို သားရေခွါသည်။ ❹ [الْجَلَفَ عَنْ رَأْسِ النَّبِيِّ] (အိုးစရည်း၏ အပိတ်ကို) ချွတ်သည်။

[جَلَفَ] ❶ လုံးဝပျက်သုဉ်းစေခြင်း။ ❶ အဝေးသို့ ယူဆောင်သွားခြင်း။ ❷ အခွံခွါခြင်း။ အခွံချွတ်ခြင်း။ ❸ အရင်းအမြစ်ပါမကျန်အောင် ဆွဲနှုတ်ခြင်း။ ❹ လည်လှီးထားသည့်သားကောင်ကို သားရေခွါခြင်း။ ❺ (အိုးစရည်း၏ အပိတ်ကို) ချွတ်ခြင်း။

[جَلَفَ -] ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သူ ဖြစ်သွားသည်။

[جَلَفَ - جَلَفَةً] ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သူ ဖြစ်သွားခြင်း။

[أَجَلَفَ] အိုးစရည်း၏အပိတ်ကို ချွတ်သည်။

[جَلَفَ] ❶ လုံးဝပျက်သုဉ်းစေသည်။ ❶ အဝေးသို့ ယူဆောင်သွားသည်။ ❶ အခွံခွါသည်။ အခွံချွတ်သည်။ ❷ အရင်းအမြစ်ပါမကျန်အောင် ဆွဲနှုတ်သည်။ ❸ [النَّيْحَةُ] လည်လှီးထားသည့်သားကောင်ကို သားရေခွါသည်။ ❹ [الْجَلَفَ عَنْ رَأْسِ النَّبِيِّ] (အိုးစရည်း၏ အပိတ်ကို) ချွတ်သည်။

[اجْتَلَفَ] ❶ လုံးဝပျက်သုဉ်းစေသည်။ ❶ အဝေးသို့ ယူဆောင်သွားသည်။ ❶ အခွံခွါသည်။ အခွံချွတ်သည်။ ❷ အရင်းအမြစ်ပါမကျန်အောင် ဆွဲနှုတ်သည်။ ❸ [النَّيْحَةُ]

လည်လှီးထားသည့်သားကောင်ကို သားရေ
ခွါသည်။ ❶ [الْجُلْفَاءُ عَزَّازُ النَّاسِ] ❷ အိုးစ
ရည်း၏ အပိတ်ကို) ချွတ်သည်။

[تَجَلَّفَ] ❸ လုံးဝပျက်သုဉ်းသွားသည်။ ❹
အဝေးသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ❺ အခွံ
ကျွတ်သည်။ ❻ အရင်းအမြစ်ပါမကျန်
အောင် ကျွတ်သည်။ ❼ [الْبَيْحَةُ] လည်လှီး
ထားသည့်သားကောင်) သားရေ ခွါထား
သည်။ ❽ ပိန်ခြိုးသည်။

[الْجَالِفَةُ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းအလုံးစုံကို ပျက်
သုဉ်းစေသော ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးကြီး။ ❷
အရေပြားပွန်းပဲ့ ထိခိုက်မှု။

[الْجُلْفَاءُ] ❶ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသူ။ ❷ ထုံ
ထိုင်းနဲ့အသူ။ ❸ အိပ်။ ❹ အိုးစရည်းအ
လွတ်။ ❺ ဦးခေါင်းမရှိသော ခန္ဓာကိုယ်။ ❻
သားရေခွါထားသော လည်လှီးထားသည့်
သားကောင်။ ❼ စွန်ပလွံအဖိုပင်။ ❽ အစာ
မသိပ်ထားသော မုန့်ခြောက်အကြမ်း။

﴿كُلُّ شَيْءٍ سِوَى جُلْفِ الطَّعَامِ طَلٌّ وَبِئْسَ بَيْتٌ يَسْتَرْفِضُ﴾
အစားအစာမုန့်ခြောက်အကြမ်း၊ အပူဒဏ်
ကာကွယ်ရန်အဝတ်နှင့် လုံခြုံမှုပေးသော
အိမ်မှအပ ကျန်ပစ္စည်းများသည် အပိုပစ္စည်း
များသာဖြစ်သည်။ (ج) [جُلُوفٌ] - [أَجْلَافٌ]။

[الْجِلْفَةُ] ကလောင်သွား။
[الْجِلْفَةُ] (ج) ချွတ်ခွါထားသည့်သားရေ။ (ج)
[جُلْفٌ]။

[الْجِلْفَةُ] ❶ အစိတ်အပိုင်း၊ အစအန။ ❷
ကလောင်သွား။ (ج) [جِلْفٌ]။

[الْجِلْفُ] ❶ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသူ။ ❷ ထုံ
ထိုင်းနဲ့အသူ။ (ج) [جُلْفَاءٌ]။

[الْجِلْفَةُ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းအလုံးစုံကို ပျက်
သုဉ်းစေသော ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးကြီး။ ❷
အရေပြားပွန်းပဲ့ ထိခိုက်မှု။ (ج) [جُلْفٌ]။
[جِلْفٌ] လေ့၊ သဘောတရားသည်၏ ပျဉ်ချပ်
များအကြား၌ အဝတ်စသို့မဟုတ် လျှော်စ
များသိပ်၍ ကတ္တရာစေးဖြင့် ပိတ်သည်။

[الْجِلْفَاطُ] လေ့၊ သဘောတရားသည်၏ ပျဉ်ချပ်
များအကြား၌ အဝတ်စသို့မဟုတ် လျှော်စ
များသိပ်၍ ကတ္တရာစေးဖြင့် ပိတ်သူ။ (ج)
[جِلْفَاطَةً]။

❶ [الْجِلْفُ] လေ့ကားလက်ကိုင်တန်း။ လေ့
ကားဘောင်။

❷ [جَلَقَ] ❶ [الشَّيْءُ] ဖွင့်ဖော်သည်။ လှစ်ဟ
ပြသည်။ ဖော်ထုတ်ထင်ရှားစေသည်။ ❷
ဆံပင်ရိတ်သည်။ ❸ [فَهْ] ပါးစပ်ဟ
သည်။ ❹ [الْحِصْنُ] (ခံတပ်၊ မြို့ရိုးကို)
ကျောက်ခဲထည့်၍ ပစ်ရသောလက်နက်ဖြင့်
ပစ်ခတ်ဖြိုဖျက်သည်။

[جَلَقَ] ❶ ဖွင့်ဖော်ခြင်း။ လှစ်ဟပြခြင်း။
ဖော်ထုတ်ထင်ရှားစေခြင်း။ ❷ ဆံပင်ရိတ်
ခြင်း။ ❸ ပါးစပ်ဟခြင်း။ ❹ (ခံတပ်၊ မြို့ရိုးကို)
ကျောက်ခဲထည့်၍ ပစ်ရသောလက်နက်ဖြင့်
ပစ်ခတ်ဖြိုဖျက်ခြင်း။

[جَلَقَ] [الْحِصْنُ] (ခံတပ်၊ မြို့ရိုးကို) ကျောက်
ခဲထည့်၍ ပစ်ရသောလက်နက်ဖြင့် ပစ်ခတ်
ဖြိုဖျက်သည်။

[تَجَلَّقَ] အံ့သွားများပေါ်သည်အထိ ဟက်

ဟက်ဟက် ရယ်သည်။

[الْجَلَاةُ] အသားအပိုင်းအစ။ အသားပိုင်။

အသားတုံး။

[الْجَلَاةُ] တောသူတောင်သား။

[الْجَلْفَةُ] ❶ ရယ်မောသည့် မျက်နှာအစိတ်

အပိုင်း။ ❷ ရယ်စရာ။ ဟာသ။

[جَلْقُ] ဒမတ်စကတ်မြို့။

[الْجَوَالِقُ] သားမွေးဖြင့် ယက်လုပ်ထားသော

အိမ်။ [جَوَالِقُ - جَوَالِقَاتُ] (ج)။

[الْجَوَالِقُ] သားမွေးဖြင့် ယက်လုပ်ထားသော

အိမ်။

[الْمَنْجَلِيْقُ] သားမွေးဖြင့် ယက်လုပ်ထားသော

အိမ်။ [مَنْجَلِيْقُ] (ج)။

❶ [جَلْ -] (မိမိ၏တိုင်းပြည်မှ)

ထွက်ခွာသည်။ ❷ [الشَّيْءُ] အဓိကကျသော

အပိုင်းကို ယူသည်။ အများပိုင်းကို ယူသည်။

❸ [الدَّابَّةُ] (တိရစ္ဆာန်ကို)ဇက်ကြီးတပ်သည်။

❹ [الْجِلَّةُ] (ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစ

သည်ကို)လိုက်လံစုသည်။ ❺ [الدَّابَّةُ الْجِلَّةُ]

(တိရစ္ဆာန် ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစသည်

ကို)စားသည်။ ❻ [الشَّيْءُ عَلَيْهِ] အပြစ်တစ်စုံ

တစ်ရာကို သူ့အပေါ်ပုံချစွပ်စွဲသည်။

[جُلُولُ] (မိမိ၏တိုင်းပြည်မှ)ထွက်ခွာခြင်း။

[جَلْ] ❶ အဓိကကျသော အပိုင်းကို ယူ

ခြင်း။ အများပိုင်းကို ယူခြင်း။ ❷ (တိရစ္ဆာန်

ကို)ဇက်ကြီးတပ်ခြင်း။ ❸ (ကုလားအုတ်ချေး၊

နွားချေးစသည်ကို)လိုက်လံစုခြင်း။ ❹ (တိ

ရစ္ဆာန် ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစသည်ကို)

စားခြင်း။ ❺ (အပြစ်တစ်စုံတစ်ရာကို သူ့အ

ပေါ်)ပုံချစွပ်စွဲခြင်း။

[جَالٌ - جَالٌ] ❶ (မိမိ၏တိုင်းပြည်မှ)ထွက်ခွာသော

(သူ)။ ❷ အဓိကကျသော အပိုင်းကို ယူသော

(သူ)။ အများပိုင်းကို ယူသော(သူ)။ ❸

(တိရစ္ဆာန်ကို)ဇက်ကြီးတပ်သော(သူ)။ ❹

(ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစသည်ကို)လိုက်

လံစုသော(သူ)။ ❺ (ကုလားအုတ်ချေး၊ နွား

ချေးစသည်ကို)စားသော(တိရစ္ဆာန်)။ ❻ (အ

ပြစ်တစ်စုံတစ်ရာကို သူ့အပေါ်)ပုံချစွပ်စွဲသော

(သူ)။

[جَلْ -] ❶ ကြီးကျယ်သည်။ မြင့်မြတ်

သည်။ ❷ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်သည်။ ❸

အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သည်။ ❹ [عَنْ -]

ရှောင်ကြဉ်သည်။ ❺ [عَنْ وَطْنِهِ] (မိမိ၏တိုင်း

ပြည်မှ)ထွက်ခွာသည်။

[جَالٌ - جَالَةٌ] ❶ ကြီးကျယ်ခြင်း။ မြင့်မြတ်ခြင်း။

❷ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်ခြင်း။ ❸ အတွေ့

အကြုံရင့်ကျက်ခြင်း။ ❹ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။

❺ (မိမိ၏တိုင်း ပြည်မှ)ထွက်ခွာခြင်း။

[جُلْ - جُلْ - جُلْ] ❶ ကြီးကျယ်သော(သူ)။ မြင့်

မြတ်သော(သူ)။ ❷ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်

သော(သူ)။ ❸ အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သော

(သူ)။ ❹ ရှောင်ကြဉ်သော(သူ)။ ❺ (မိမိ၏

တိုင်းပြည်မှ)ထွက်ခွာသွားသော(သူ)။ (ج)

[جَلِيلَةٌ] (م)။ [أَجَلًا - أَجَلًا - جَلِيلًا]

[جَلِيلًا] (ج)။

[أَجَلٌ] ❶ ကြီးကျယ်နိုင်မာသည်။ ❷

[أَجَلًا] ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်ဟု မှတ်ယူ

သည်။ ကြည်ညိုလေးစားသည်။ ❸ အ

မြောက်အမြား ချီးမြှင့်ပေးကမ်းသည်။

ကျွန်တော် [အိတ်ဖလါနာဖမာအဂ္ဂါတိဝမာအဂ္ဂါတိ] လူတစ်ယောက်ဆီကို ရောက်ခဲ့တယ်။ သူက ကျွန်တော့်ကို အများကြီးလည်းမပေးဘူး၊ အနည်းငယ်လည်းမပေးဘူး။

။သားခြံလွမ်း- [السَّيِّءُ] ● [جَلِيلٌ]

ယေဘုယျသဘောကို ဆောင်သည်။ ❶
 ဖုံးအုပ်သည်။ ❷ [الدَّابَّةُ]-(တိရစ္ဆာန်ကို)ဇက်
 ကြိုးတပ်ဆင်သည်။ ❸ [الدَّابَّةُ الْجَلَّةُ]-(တိ
 ရစ္ဆာန် ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစသည်ကို)
 စားသည်။

[تَجَال] ❶ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်သည်။
 ❷ كَانُوا كُنُونَ فِي الْمَسْجِدِ نِسْوَةً قَدْ تَجَالَلْنَ
 တို့သည် ဗလိဝတ်ကျောင်းတော်၌ အသက်
 အရွယ် ကြီးရင့်သော အမျိုးသမီးများဖြစ်ခဲ့ကြ
 ပါသည်။ ❸ ကြီးကျယ်သယောင် လုပ်ပြ
 သည်။ ❹ [الشَّيْءَ] အဓိကကျသောအပိုင်း
 ကို ယူသည်။ အများပိုင်းကို ယူသည်။

[تَجَلَّى] ❶ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်။ ❷
 ဖုံးဖိ၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်။ ❸ [الشَّيْءُ] အစီ
 ကကျသောအပိုင်းကို ယူသည်။ အများပိုင်း
 ကို ယူသည်။ ❹ အပေါ်သို့ တက်သည်။
 မြင့်မားသည်။

[اَجَلًا] အတွက်ကြောင့်၊ သောကြောင့်။
[فَعَلْتُ ذَلِكَ لِجَلَالِكَ] မင်းကြောင့် ဒီကိစ္စကို ငါ
လုပ်ခဲ့ရတယ်။

[التَّجَلَّى] ❶ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှု။ ❷ အ
တုက်ကြောင့်၊ သောကြောင့်။

[فَعَلْتُ ذَلِكَ لَجَلَالِكَ]မင်းကြောင့် ဒီကိစ္စကို ငါ

လုပ်ခဲ့ရတယ်။

[الْجَلال] ကြီးမားသောအစိတ်အပိုင်း။ အ
များပိုင်း။ (အသေးအဖွဲသေးနှုတ်သောအရာ
[الْمَقال]၏ဆန့်ကျင်ဘက်အဓိပ္ပါယ်။)

॥အနုအကာ [အင်္ဂလိပ်]

۱۱ [جَلَّالٌ - أَجَلَّالٌ] (ج) :: ﴿٣٠﴾ ﴿٣١﴾ [الْجَلُّ]

❶ သင်္ဘောရွက်၊ ရွက်တိုင်။ (ج) [أَجَلٌ] ❷ ရိတ်သိမ်းပြီး ကျန်ရှိသောပင် စည်ရိုးတံ။ ❸ [عُرْفُ الدِّيكِ] ဟုခေါ်သော ပန်းပင်၏အပွင့်။ ❹ နှင်းဆီပန်းတစ်မျိုး။

[الْجُل] ❶ ကော်ကြီး။ ❷ သဘောရွက်၊ ရွက်

တိုင်။ ၃ ရိတ်သိမ်းပြီး ကျန်ရှိသောပင်စည်
ရိုးတံ။ ၄ [عَرْفُ الدِّيكِ] ဟုခေါ်သော ပန်းပင်
၏အပွင့်။ ၅ နှင်းဆီပန်းတစ်မျိုး။ ၆ အဓိက
အပိုင်း၊ အကြီးမားဆုံးအပိုင်း။ ယေဘုယျ
အပိုင်း။ ၇ အိမ်ဆောက်ရန် သတ်မှတ်ရာ
ထားသည့်နေရာ။ [جَلَالٌ، أَجَلَالٌ] ၈
အတွက်ကြောင့်၊ သောကြောင့်။

[فَعَلْتُ ذَلِكَ لِجَلَالِكَ] မင်းကြောင့် ဒီကိစ္စကို ငါ လုပ်ခဲ့ရတယ်။

[الجل] ❶ ကြီးမားသောအရာ။ (သေးနှုတ်
 သောအရာ [الدق] ၏ဆန့်ကျင်ဘက်အဓိပ္ပါယ်။
 ﴿النَّهْمُ اغْمِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّ حَلِيقَةٍ﴾ အို၊ အလွှာဟ်
 အရှင်မြတ် အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုး
 ၏သေးနှုတ်သောအပြစ်များနှင့် ကြီးကျယ်
 သောအပြစ်များ အားလုံးကို လွတ်ငြိမ်းချမ်း
 သာခွင့်ပေးသနားတော်မူပါ။ ❷ ရိတ်သိမ်းပြီး
 ကျန်ရှိသော ပင်စည်၊ ရိုးတံ။

[الَجَلَلُ] ❶ ကိုးမားသောအရာ။ ❷ သေး

နုတ်သောအရာ။ ﴿الْقَتْلَى جَلَلٌ إِلَّا مُحَمَّدًا﴾ တ
မန်တော်မြတ်မဟုတ် (ﷺ) မူလွဲ၍ ကျန်သော
ကျေကျဆုံးမူသည် မပြောပလောက်ချေ။
[الْجَلَّةُ] ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစ
သည်။

[الْجَلَّةُ] ❶ ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစ
သည်။ ❷ စွန်ပလွံသီးအမျိုးအစားတစ်မျိုး။
(ج) [جَلَلٌ]

[الْجَلَّى] အလွန်အရေးပါသော အမှုကိစ္စ။
ကြီးကျယ်သောကိစ္စ။ [لَا يَدْعَى الْجَلَّى إِلَّا أَخُوَهَا]
အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စအတွက် ထိုက်တန်သူကို
ခေါ်ရတာဘဲ။ (ج) [جَلَلٌ]

[الْجَلَاءُ] အလွန်အရေးပါသော အမှုကိစ္စ။
ကြီးကျယ်သောကိစ္စ။
[الْجَلَاءُ] အလွန်အရေးပါသော အမှုကိစ္စ။
ကြီးကျယ်သောကိစ္စ။

[الْجَلَالَةُ] ကုလားအုတ်ချေး၊ နွားချေးစ
သည်ကို စားသောတိရစ္ဆာန်။

[الْجَلِيلُ] ❶ အလွန်ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်
တော်မူသော အရှင်။ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏
နာမတော်တစ်ပါး။) ❷ အလွန်တောက်ပ၍
ကျက်သရေရှိသော (အရာ)။ [مَنْظَرٌ جَلِيلٌ رَائِعٌ]
အလွန်လက်ရာမြောက်၍ လှပသောရှုခင်း။

❸ အလွန်အရေးပါသော (အမှုကိစ္စ)။ ❹ မြက်
ပင်တစ်မျိုး။ [كُنُودٌ] [النَّمَامُ]

[الْمَجَلَّةُ] ❶ စာအုပ်။ ❷ စာစောင်၊ မဂ္ဂဇင်း။
(ج) [مَجَالٌ - مَجَالَاتٌ]

❸ [الْحَلَكِي - الْحَلَكِي] အရိုးကိုပါ စား၍ရသောငါးရှဉ့်
ကဲ့သို့ ငါးတစ်မျိုး။

❶ [جَلَمَ -] ဖြတ်တောက်သည်။
❷ ရိတ်လှီးသည်။ ❸ [الشَّعْرَ] (ဆံပင်၊ အ
မွေးကို) ဖြတ်ညှပ်သည်။ ❹ [الْحَيَوَانَ] (တိ
ရစ္ဆာန်၏) အရိုးပေါ်ရှိ အသားကို လှီးဖြတ်ယူ
သည်။

[جَلَمَ] ❶ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❷ ရိတ်လှီး
ခြင်း။ ❸ (ဆံပင်၊ အမွေးကို) ဖြတ်ညှပ်ခြင်း။
❹ (တိရစ္ဆာန်၏) အရိုးပေါ်ရှိ အသားကို လှီး
ဖြတ်ယူခြင်း။

[اجْتَلَمَ] (တိရစ္ဆာန်၏) အရိုးပေါ်
ရှိ အသားကို လှီးဖြတ်ယူသည်။

[الْجَلَامَةُ] ဖြတ်ညှပ်ထားသော သားမွေး၊ အ
မွေးစသည်။

[الْجَلَمُ] ❶ သားမွေး၊ အမွေးစသည်ကို
ဖြတ်ညှပ်သည့်ကိရိယာ၊ ကပ်ကြေး။ ❷ လ
ခြမ်း။ [جَلَامٌ] (ج)

[الْجَلْمُ] အစာအိမ်၊ အူစသည့်အတွင်း က
လီစာရှိ အဆီ။

[الْجَلْمَةُ - الْجَلْمَةُ] အားလုံး၊ အကုန်။
[أَخَذْتُ الْمَالَ بِجَلْمَتِهِ] ပစ္စည်းကို ငါ အကုန်
ယူခဲ့တယ်။

[الْجَلْمَانُ] သားမွေး၊ အမွေးစသည်ကို ဖြတ်
ညှပ်သည့်ကိရိယာ၊ ကပ်ကြေး။

❶ [الْجَلْمُ] ❶ ကျောက်တုံး။ ❷ ခက်ထန်ကြမ်း
တမ်းသူ။ ❸ အသံနက်သောသူ။ ❹ ကြံ့ခိုင်
ဝဗြီးသော တိရစ္ဆာန်အုပ်။ ❺ အသက်အရွယ်
ကြီးရင့်သော တိရစ္ဆာန်အုပ်။ (ج) [جَلَمِدٌ]

[الْجَلْمُ] ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းသူ။
[الْجَلْمُ] ကျောက်တုံး။

[الْجَلَمَدَةُ] ❶ ကျောက်ခဲပေါသောမြေ။ ❷ ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းသူ။ ❸ နွားမ။ (ج) [جَلَامِدٌ]။

[الْجَلْمُودُ] ❶ ကျောက်တုံး။ ❷ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသူ။ ❸ အသံနက်သောသူ။ ❹ ကြံ့ခိုင် ဖြိုးသော တိရစ္ဆာန်အုပ်။ ❺ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်သောတိရစ္ဆာန်အုပ်။ (ج) [جَلَامِيدٌ]။ [الْطَى عَلَيْهِ جَلَامِيدُهُ] သူ့ရဲ့ဝန်ထုပ်ကို သူ့အပေါ်မှာ တင်ခဲ့တယ်။

❶ [جَلَمَقٌ] [القَوْسُ] (လေးကိုင်းကို)သားရေပြားသို့မဟုတ် အပင်၏အခေါက်၊ အကြောဖြင့် လိပ်ပတ်စည်းနှောင်သည်။

[الْجِلْمَاقُ] လေးကိုင်းကို လိပ်ပတ်စည်းနှောင်ရသော သားရေပြားသို့မဟုတ် အပင်၏အခေါက်၊ အကြော။ (ج) [جَلَامِقٌ]။

[الْجِلْمَقُ] တိုက်ပုံအင်္ကျီကဲ့သို့ အတွင်းအင်္ကျီအပေါ်၌ ထပ်ဝတ်ရသော အင်္ကျီ။

❶ [الْجُلْنَارُ] သလဲပင်အပွင့်။

❶ [جَلَهْ -] [الرُّجْلُ] ပြန်ပို့သည်။ နှင်သည်။ ❷ [الشَّىء] ဖွင့်ဖော်သည်။ လှစ်ဟပြသည်။ ❸ [الْبَيْتُ] (အိမ်ကို)တံခါးနှင့်အကာအရံများမထားဘဲ ဟာလာဟင်းလင်း ပြုလုပ်ထားသည်။ ❹ [العِمَامَةُ] (ခေါင်းပေါင်းကို) နဖူး၊ ဦးစွန်းပေါ်အောင် ပင့်တင်ထားသည်။ ❺ [الْحَصَى عَنْ مَوْضِعِهِ] (ကျောက်စလစ်ခဲများကို)နေရာမှ ဖယ်ရှားသည်။

[جَلَهْ] ❶ ပြန်ပို့ခြင်း။ နှင်ခြင်း။ ❷ ဖွင့်ဖော်ခြင်း။ လှစ်ဟပြခြင်း။ ❸ (အိမ်ကို)တံခါးနှင့်အကာအရံများမထားဘဲ ဟာလာဟင်းလင်း

ပြုလုပ်ထားခြင်း။ ❹ (ခေါင်းပေါင်းကို)နဖူး၊ ဦးစွန်းပေါ်အောင် ပင့်တင်ထားခြင်း။ ❺ (ကျောက်စလစ်ခဲများကို)နေရာမှ ဖယ်ရှားခြင်း။

[مَجْلُوءٌ] ❶ တံခါးနှင့် အကာအရံများမထားဘဲ ဟာလာဟင်းလင်းပြုလုပ်ထားသော (အိမ်)။ ❷ နေရာမှ ဖယ်ရှားထားသော (ကျောက်စလစ်ခဲ)။

[جَلَهْ -] ❶ နဖူးကျယ်သည်။ ❷ ထိပ်ပြောင်သည်။

[جَلَهْ] ❶ နဖူးကျယ်ခြင်း။ ❷ ထိပ်ပြောင်ခြင်း။

[أَجَلَهْ] ❶ နဖူးကျယ်သော(သူ)။ ❷ ထိပ်ပြောင်သော(သူ)။ (م) [جَلَهَاءُ] (ج) [جُلْحٌ] ဦးချိုမရှိသောနွားထီး။

[الْجَلْهَةُ] ❶ လုံးဝန်းသောကျောက်တုံး။ ❷ လူနေရပ်ကွက်။ ❸ ချောက်ကမ်းပါး။ လျှိုကမ်းပါး။ ❹ နွားနို့၊ ထောပတ်၌ စိမ်ထားသော အစေ့ထုတ်ထားသည့်စွန်ပလွံသီး။ (ج) [جَلَاهُ]။

[الْجَلِيْهَةُ] ❶ ကျောက်စလစ်ခဲများ ဖယ်ရှားထားသည့်နေရာ။ ❷ နွားနို့၊ ထောပတ်၌ စိမ်ထားသော အစေ့ထုတ်ထားသည့်စွန်ပလွံသီး။

❶ [جَلَهَزَ] [الشَّىء] ချိုသိပ်ဖုံးဖိထားသည်။

❶ [الْجَلَاهِقُ] ❶ လောက်စာလုံး။ ❷ အမြောက်၌ ကျည်ဆံအဖြစ်ထည့်ပစ်ရသော သံလုံး။ (ج) [جَلَاهِقٌ]။

❶ [الْجَلْهَمُ] အပင်တစ်မျိုး။

(ج) ကြီးမားသော ကျောက်တုံး။ [الْجُلْهُم]

[جَلَاهُمْ]

[الْجَلْهُمَة] ချောက်ကမ်းပါး။ လျှိုကမ်းပါး။

[جَلَاهُمْ] (ج)

[الْجَلْهُمَة] ❶ ချောက်ကမ်းပါး။ လျှိုကမ်းပါး။

❷ အခက်အခဲ။ ❸ ချထားသည့်ပုံစံ။ အစီအစဉ်။ [جَلَاهُمْ] (ج)

[الْجُلْهُم] အလွန်များပြားလှသော အုပ်စု။

❶ [جَلَا -] [القَوْمُ عَنْ وَطَنِهِمْ] (အဝတ်

ဘေး၊ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် တစ်စုံတစ်ရာကြောင့်)မိမိတို့၏တိုင်းပြည်မှ စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြသည်။ ❶ [الْأَمْرُ] ထင်ရှားပြတ်သားသည်။

❷ [عَيْنَهُ] မျက်စိကို ကာချယ်ဆိုးသည်။ ❸ [أَمْرَهُ] (အဝတ်ကို)ချွတ်ပစ်သည်။

❹ [الْعَدُوُّ الْقَوْمَ عَنْ أَوْطَانِهِمْ] (ရန်သူက)မိမိတို့အား တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်သည်။

❺ [النَّحْلُ] (ပျားအုပ်ကို)ပျားရည်ရယူရန် မီးခိုးတိုက်သည်။ မိုင်းတိုက်၍ ပျားဖွတ်သည်။

❻ [السَّيْفُ] (ခါးကို)သံချေးချွတ်၍ အရောင်တောက်ပစေသည်။ ❼ [الفِضَّةُ] (ငွေကို)အရောင်တင်သည်။ ❽ [الْمَائِطَةُ الْغُرُوسَ عَلَى بَعْلِهَا] (အလှပြင်ပေးသူအမျိုးသမီးက သတို့သမီးကို သတို့သားအား)ပြသသည်။

❾ [الْأَمْرُ] ထင်ရှားစေသည်။ ရှင်းလင်းဖော်ပြသည်။

❿ [الرَّوْجُ عَرُوسَهُ هَدِيَّةً] (သတို့သားက သတို့သမီးကို)အခန်းအပ်ချိန်၌ အမှတ်တရလက်ဆောင်ပေးသည်။

⓫ [فَلَانًا الْهَم] (သောက ကင်းဝေးစေသည်။

[جَلَاءَ - جَلَوْ] ❶ (အဝတ်ဘေး၊ ထိတ်လန့်တုန်

လှုပ် ဖွယ်တစ်စုံတစ်ရာကြောင့်)မိမိတို့၏တိုင်းပြည်မှ စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြခြင်း။ ❶ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်း။

﴿وَلَوْ لَا أَنْ كَبَّ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا﴾

အကယ်၍သာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ပြည်နှင့်ဒဏ်ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းတော်မူခြင်းမရှိခဲ့ပါလျှင် အမှန်ပင် ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ဤမျက်မှောက်လောကီဘဝ၌ ပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူခဲ့ပေမည်။

[جَلَاءَ] ❶ ထင်ရှားပြတ်သားခြင်း။ ❶

(မျက်စိကို)ကာချယ်ဆိုးခြင်း။ ❷ (အဝတ်ကို)ချွတ်ပစ်ခြင်း။ ❸ (ပျားအုပ်ကို)ပျားရည်ရယူရန် မီး ခိုးတိုက်သည်။ မိုင်းတိုက်၍ ပျားဖွတ်ခြင်း။

❹ ရှင်းလင်းထင်ရှားစေခြင်း။

[جَلَى] ထင်ရှားပြတ်သားသော(အရာ)။

[جَلَوْ - جَلَاءَ] (ရန်သူက)မိမိတို့အား တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခြင်း။

[جَلَوْ - جَلَاءَ] (ခါး၊ ငွေစသည်ကို)သံချေးချွတ်ခြင်း။ အရောင်တင်ခြင်း။

[جَلَاءَ - جَلَوْ] ❶ သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်းပြင်ဆင်၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်ပေးခြင်း။ ❶ (သတို့သားက သတို့သမီးကို)ကြည့်ခြင်း။

[جَلَاءَ - جَلَوْ] ❶ သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်းပြင်ဆင်၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်ပေးခြင်း။ ❶ (သတို့သားက သတို့သမီးကို)ကြည့်ခြင်း။

[جَلَوْ] ❶ အခန်းအပ်ချိန်၌ သတို့သားက သတို့သမီးကို အမှတ်တရလက်ဆောင်ပေးခြင်း။ ❶ ဖော်ထုတ်ပြသခြင်း။ ❷ အပူ

သောက ကင်းဝေးစေခြင်း။

[جلى -] (ခါးကို)သံချေးချွတ်၍ အရောင်ပြောင်စေသည်။ ❶ [الفَصَّة]

(ငွေကို)အရောင်တင်သည်။ ❷ [الْمِرْآة]

(မှန်ကို)ကြည်လင်အောင် ပွတ်သည်။

[جلى - جلاء] (ခါးကို)သံချေးချွတ်၍ အရောင်ပြောင်စေခြင်း။ ❸ (ငွေကို)အရောင်တင်ခြင်း။

❹ (မှန်ကို)ကြည်လင်အောင် ပွတ်ခြင်း။

[جلى -] (မိုးကောင်းကင်)ပွင့်လင်းသည်။ တိမ်ကင်းစင်သည်။ ❶ [جلى -]

[الرجل] (နဖူး)ကျယ်သည်။ ❷ [الوجه] ထိပ်ပြောင်သည်။

[جلى] (မိုးကောင်းကင်) ပွင့်လင်းခြင်း။ တိမ်ကင်းစင်သည်။ ❸ (နဖူး)ကျယ်ခြင်း။

❹ ထိပ်ပြောင်ခြင်း။

[جلى] ပွင့်လင်းသော၊ ကင်းရှင်းသော။ ❶ (နဖူး)ကျယ်သော(သူ)။ ❷ ထိပ်ပြောင်သော(သူ)။ ❸ (ج) [جلو] (م) [جلو]

[جلى] (အင်္ဂါ) [القوم عن وطنهم] အင်္ဂါတစ်ရာ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် တစ်စုံတစ်ရာ

ကြောင့်)မိမိတို့၏တိုင်းပြည်မှ စွန့်ခွါထွက်ပြေးကြသည်။ ❶ [جلى] (အင်္ဂါ) [القوم عن وطنهم] အင်္ဂါတစ်ရာ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် တစ်စုံတစ်ရာ

ကြောင့်)မိမိတို့၏တိုင်းပြည်မှ စွန့်ခွါထွက်ပြေးကြသည်။ ❷ [جلى] (အင်္ဂါ) [القوم عن وطنهم] အင်္ဂါတစ်ရာ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် တစ်စုံတစ်ရာ

ကြောင့်)မိမိတို့၏တိုင်းပြည်မှ စွန့်ခွါထွက်ပြေးကြသည်။ ❸ [جلى] (အင်္ဂါ) [القوم عن وطنهم] အင်္ဂါတစ်ရာ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် တစ်စုံတစ်ရာ

ဖော်ပြောဆိုသည်။

[جلى] (မြင်း)အခြားပြိုင်မြင်းများကို ကျော်တက်သည်။ ❶ [البارى]

(သိမ်းငှက်)ခေါင်းထောင်ကြည့်သည်။ ❷ [عن نفسه]

မိမိ၏စိတ်၌ရှိသော အကြောင်းအရာကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်။ ❸ [النهار الظلمة]

(နေက အမှောင်ထုကို)ဖယ်ရှားလိုက်သည်။ (ငှင်းတို့ကို မိမိတို့၏တိုင်းပြည်မှ)နှင်ထုတ်သည်။ ❹ [عروسة هدية]

(သတို့သမီးကို)အမှတ်တရလက်ဆောင်ပေးသည်။

[جلى] (နေရာမှ)ကစဉ်ကလျား ထွက်သွားကြသည်။ ❶ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❷ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❸ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❹ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❺ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❻ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❼ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❽ [القوم عن النواضح]

(သတို့သမီးကို ဖြီးလိမ်း၍ သတို့သားထံ ပို့ဆောင်သည်။ ❾ [القوم عن النواضح]

[تَجَالَى] တစ်ဦး၏အခြေအနေကို တစ်ဦး သိသည်။ တစ်ယောက်အကြောင်း တစ် ယောက်ကို ပြောသည်။

[تَجَلَّى] ❶ ထင်ရှားလာသည်။ ❷ အသေ အခြာမြင်ရန် မျက်စိကို မှိတ်ပြီး ပြန်ဖွင့်သည်။ ❸ တက်ကြည့်သည်။ ခေါင်းထောင်ကြည့် သည်။ ခေါင်းပြုကြည့်သည်။

[اجلوى] တစ်မြို့ဝင်၊ တစ်မြို့ထွက်သွား သည်။

[الاجلى] ❶ မျက်နှာလှပသော(သူ)။ ❷ ခေါင်းဆောင်။ ❸ နံနက်ခင်း။ ❹ ထင်ရှားသောအမှုကိစ္စ။

[الجالية] ❶ မိမိတို့၏တိုင်ပြည်ကို စွန့်ခွါ သွားကြသူများ။ ❷ အခြားနိုင်ငံ၌ ခိုလှုံနေ ထိုင်ကြသူများ။ ❸ အခွန်ဆောင်၍ နေထိုင် သူများ။

[الجالا] ❶ ကာချယ်။ ❷ [ابن الجالا] အ ဆောင်အယောင်ဖြင့် သီးခြားမနေဘဲ လူအ များနှင့် ရောနှောနေထိုင်သော ခေါင်း ဆောင်။ ❸ ထင်ရှားသောအမှုကိစ္စ။

[الجالء] ❶ ကာချယ်။ ❷ [جالء يوم] နေ့ ပိုင်း။ ❸ ထင်ရှားပြတ်သားသောအမှုကိစ္စ။ ❹ တရားရုံး၌ တင်ပြလာသော ထင်ရှား သည့်အထောက်အထား၊ သက်သေ။

[الجالء] ❶ ကာချယ်။ ❷ လူတစ်ယောက် အတွက် အလေးအမြတ်ထားအပ်သော ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူး၊ ရာထူးစသည်။

[الجلوة] [الجلوة الغروس] အခန်းအပ်ချိန်၌ သတို့သားက သတို့သမီးအား ပေးသော

အမှတ် တရ ပစ္စည်း။

[الجللى] အိမ်အမိုးအောက်နံရံ၌ ဖောက် ထားသောအပေါက်။

[الجلية] ❶ ခိုင်မာသော၊ ယုံကြည်စိတ်ချရ သောသတင်းအချက်အလက်။ ❷ ကိစ္စရပ် တစ်ခု၏ အစစ်အမှန်သဘော။

[الجللى] ငယ်ထိပ်။ ဦးစွန်း။ (ج) [مَجَالِي]။

[الجللى] ဖြိုင်ပွဲ၌ ရှေ့ဆုံးမှ ပြေးနေသော (မြင်း)။ ပထမရသော(သူ၊ မြင်း)။

[جَمَى - عَلَى فَلَانٍ] ❶ ဒေါသဖြစ်သည်။ ❷ [الفرس] (မြင်း)နဖူးရှိ အဖြူကွက် ထင် ရှားရှည်လျားသည်။

[جَمَا] ❶ ဒေါသဖြစ်ခြင်း။ ❷ (မြင်း)နဖူးရှိ အဖြူကွက် ထင်ရှားရှည်လျားခြင်း။

[جَمَى] ဒေါသဖြစ်သော(သူ)။

[أَجَمَا] နဖူးရှိ အဖြူကွက် ထင်ရှားရှည် လျားသော(မြင်း)။

[تَجَمَّأ] ❶ [القَوْم] စုရုံးကြသည်။ ❷ [تَجَمَّأ] တစ်ကိုယ်လုံးကို အဝတ်တစ်ခုဖြင့် လိပ်ပတ်ထားသည်။ ❸ [السَّيْء] (တစ်စုံတစ် ရာကို)ကိုယ်နှင့်ကွယ်၍ ဖုံးထားသည်။

[الَجَمَا] လူပုဂ္ဂိုလ်။

[الَجَمَاء] လူပုဂ္ဂိုလ်။

[الْمَجْمَا] [فَرَسٌ مُّجَمَّأ] နဖူးရှိ အဖြူကွက် ထင်ရှားရှည် လျားသော(မြင်း)။

[الْمَجْمَا] [فَرَسٌ مُّجَمَّأ] နဖူးရှိ အဖြူကွက် ထင်ရှားရှည် လျားသော(မြင်း)။

[الْجَمْبَاز] ❶ ကိုယ်လက်ကြံခိုင်ရေး အားကစား နည်းတစ်မျိုး။

❶ [جَنَم] ❶ [فَلَان] စကားကို မရှင်းမလင်း ပြောသည်။ ❶ [الشَّىءُ فِي صَدْرِهِ] (တစ်စုံတစ်ရာကို) မိမိ၏ရင်ဘတ်ထဲ၌ သိုဝှက်ထားသည်။ ❶ [فَلَانًا] သေကျေပျက်စီးစေသည်။ [تَجَنَّمَ] စကားကို မရှင်းမလင်း ပြောသည်။

[الْجَنَّمَ] ဖိနပ်။

[الْجُنْمَةُ] ❶ ဦးခေါင်းအရိုး။ ❶ ဦးခေါင်း။

❶ လူ။ ❶ လူထုခေါင်းဆောင်။ ❶ သစ်သားဖြင့်ပြုလုပ်ထားသောခွက်။ ❶ ချင်ခွက်တစ်မျိုး။ ❶ ထယ်တုံး။ ❶ ရေငံတွင်း ဆားမြေ၌ တူးထားသောရေတွင်း။ (ج) - جَمَاجُم [جَمَجُم]

❶ [جَمَح] ❶ [الْفَرَس] (မြင်း) ပေကပ်ကပ်လုပ်သည်။ သခင်၏အမိန့်ကို မနာခံဘဲနေသည်။ ❶ [الرَّجُل] စိတ်အလိုကိုလိုက်၍ မကောင်းမှုများမှ ရုန်းမထွက်နိုင်အောင် မိုက်တွင်းနက်သည်။ စိတ်ရိုင်းဝင်သည်။ ❶ [ابْتِ السَّفِينَةِ] သင်္ဘော ဦးတည်ရာမဲ့ဖြစ်သည်။ ❶ [الْمَفَازُ بِأَلْقَوْم] (လွင်ပြင်၊ ကွင်းပြင်) မျက်စိလည် လမ်းမှားစေသည်။ ❶ [اِهْمَر] စိတ်ဆန္ဒ မပြည့်ဘဲ လိုရာမရဖြစ်သည်။ ပန်းတိုင်ကို မရောက်နိုင်အောင်ဖြစ်သည်။ ❶ [فَلَانٌ إِلَى كَذَا] အပြေးအလွှားသွားရောက်သည်။ အလျှင်အမြန် ပြုမူသည်။ (لَوْ لَوْ إِلَيْهِمْ يَجْمَحُونَ) အမှန်ပင် ၎င်းတို့သည် ထိုနေရာသို့ ကျောခိုင်းထွက်ပြေးကြလျက် အလျင်အမြန် သွားရောက်ခဲ့အောင်းကြပေမည်။ ❶ [حَبِ الْحَرْب] စစ်ရှုံး၍ပြေးသည်။

❶ [التَّرَاقُ مِنْ زَوْجِهَا] လင်ယောက်ျားနှင့်စိတ်ဆိုး၍ အိမ်မှ ဆင်းသွားသည်။

❶ [جَمَح - جُمُوح - جَمَاح] (မြင်း) ပေကပ်ကပ် လုပ်ခြင်း။ သခင်၏အမိန့်ကို မနာခံဘဲနေခြင်း။

❶ စိတ်အလိုကိုလိုက်၍ မကောင်းမှုများမှ ရုန်းမထွက်နိုင်အောင် မိုက်တွင်းနက်ခြင်း။ စိတ်ရိုင်းဝင်ခြင်း။ ❶ (သင်္ဘော) ဦးတည်ရာမဲ့ ဖြစ်ခြင်း။ ❶ (လွင်ပြင်၊ ကွင်းပြင်) မျက်စိလည် လမ်းမှားစေခြင်း။ ❶ စိတ်ဆန္ဒ မပြည့်ဘဲ လိုရာမရဖြစ်ခြင်း။ ပန်းတိုင်ကို မရောက်နိုင်အောင်ဖြစ်ခြင်း။ ❶ အပြေးအလွှားသွားရောက်ခြင်း။ အလျှင်အမြန် ပြုမူခြင်း။ ❶ (စစ်ရှုံး၍) ပြေးခြင်း။ ❶ လင်ယောက်ျားနှင့်စိတ်ဆိုး၍ အိမ်မှ ဆင်းသွားခြင်း။

[جَمَح] ❶ ပေကပ်ကပ် လုပ်သော(မြင်း)။ သခင်၏အမိန့်ကို မနာခံသော(မြင်း)။ (ج) [جَامِحَة - جُمُوح] (م) [جَوَامِح - جَمَاح]

[جَوَامِح] (ج) စိတ်အလိုကိုလိုက်၍ မကောင်းမှုများမှ ရုန်းမထွက်နိုင်အောင် မိုက်တွင်းနက်သောသူ။ စိတ်ရိုင်းဝင်သော(သူ)။

[جَامِح] (စစ်ရှုံး၍) ပြေးသော(သူ)။ [جَمَاح]

(ج) [الْجَمَاح] အသွားမပါသော မြားတံ။ [جَمَامِح]

❶ [الْجَمَحَل] ယောက်သွားအတွင်းရှိ သတ္တဝါ။ ကနုကမာကောင်။ မုတ်ကောင်။

❶ [جَمَح] ❶ မောက်မာသည်။ မာနကြီးသည်။ ❶ [كَعْبُ اللَّعِيب] (အံ့စာတုံး) ထောင်

သည်။ ❶ [الَصَّبِيُّ] (ကလေးငယ်) ခုန်ပေါက်သည်။
 သည်။ ❷ [الصَّبِيَانُ كَعَبُ اللَّعِبِ] (အံ့စာတုံးကို ကလေးငယ်များ) လိမ့်ကစားကြသည်။
 [جَمَخَ] ❸ မောက်မာခြင်း။ မာနကြီးခြင်း။
 ❹ (အံ့စာတုံး) ထောင်ခြင်း။ ❺ (ကလေးငယ်) ခုန်ပေါက်ခြင်း။ ❻ (အံ့စာတုံးကို) လိမ့်ကစားခြင်း။

[جَامَخَ] မောက်မာသော(သူ)။ မာနကြီးသော(သူ)။ (ج) [جَمَخَ]

[جَمُوخَ] မောက်မာသော(သူ)။ မာနကြီးသော(သူ)။

[جَمِيخَ] မောက်မာသော(သူ)။ မာနကြီးသော(သူ)။

[جَمَّأَخَ] မောက်မာသော(သူ)။ မာနကြီးသော(သူ)။

[جَامَخَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာ ဆက်ဆံသည်။ ဂုဏ်တူဂုဏ်ပြိုင်လုပ်သည်။

[انْجَمَخَ] (အံ့စာတုံး) ထောင်သည်။

❶ [جَمَدٌ] ❶ မာသည်။ အစိုင်အခဲဖြစ်သည်။

❷ [الْمَاءُ] (ရေ) ခဲသည်။ ❸ [تَغَيَّنَ] (မျက်စိ) မျက်ရည်နည်းသည်။ ❹ [الْمَاقَةُ] (ကုလားအုတ်မ) နို့အထွက်နည်းသည်။ ❺ [السَّنةُ] (တစ်နှစ်လုံး) မိုးခေါင်သည်။ ❻ [الشَّيْءُ] ဖြတ်တောက်သည်။ ❼ [فَلَانٌ] စေးနည်းတွန့်တိုသည်။ ❽ တာဝန်ရှိသည်။

[جَمَدٌ - جُمُودٌ] ❶ မာခြင်း။ အစိုင်အခဲဖြစ်ခြင်း။

❷ (ရေ) ခဲခြင်း။ ❸ (မျက်စိ) မျက်ရည်နည်းခြင်း။ ❹ (ကုလားအုတ်မ) နို့အထွက် နည်း

ခြင်း။ ❺ (တစ်နှစ်လုံး) မိုးခေါင်ခြင်း။ ❻ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ ❼ စေးနည်းတွန့်တိုခြင်း။

❽ တာဝန်ရှိခြင်း။

[جَامِدٌ - جَمْدٌ] ❶ မာသော(အရာ)။ အစိုင်အခဲဖြစ်သော(အရာ)။ ❷ (ရေ) ခဲသော(ရေ)။

[جَامِدَةٌ - جَمُودٌ] မျက်ရည်နည်းသော(မျက်စိ)။

[جَامِدَةٌ - جَمَادٌ] ❶ မိုးခေါင်သော(နှစ်)။

❷ [جَامِدُ الْكَيْفِ - جَمَادُ الْكَيْفِ] စေးနည်းတွန့်တိုသော(သူ)။

[أَجَمَدٌ] ❸ ဂျူမာဒါလသို့ ရောက်ရှိသည်။

❹ အလွန်တရာ စေးနည်းတွန့်တိုသည်။ ❺ ကျက်သရေမကံလာ ကင်းမဲ့သည်။ ❽ တာဝန်ပေးသည်။

[جَامِدٌ] အိမ်နားနီးချင်းအဖြစ် နေထိုင်သည်။

[جَمْدٌ] [الْمَاءُ] (ရေ) ခဲလုမတတ် ဖြစ်သည်။

[الْجَامِدُ] (အိမ်နှစ်အိမ်၊ မြေယာနှစ်ခုအကြား) ကာရံ၍ခြားထားသော စည်း။

[جَامِدُ الْمَالِ وَذَاتِهِ] သက်ရှိပစ္စည်းနှင့် သက်မဲ့ပစ္စည်း။ (ج) [جَوَامِدُ]

[الْجَمَادُ] သက်မဲ့ဖြစ်သောအရာ။

[الْجَمْدُ] ရေခဲ။ နှင်းခဲ။

[الْجَمْدُ] ❶ ရေခဲ။ နှင်းခဲ။ ❷ မြေမာကုန်း။

❸ ကျောက်ခဲ။ (ج) [جَمَادٌ - جَمَادٌ]

[جَمَادٌ - جَمَادٌ] (ج) [الْجَمْدُ - الْجَمْدُ] မြေမာကုန်း။

[جَمَادَى] ❶ ပဉ္စမမြောက်လနှင့် ဆဌမမြောက်လဖြစ်သော အရဗီလနှစ်လ၏အမည်။ ပဉ္စမမြောက်လကို [الْأَوَّلَى] ဟု

ခေါ်၍ ဆဋ္ဌမမြောက်လကို[جُمَادَى الْآخِرَةِ] ဟုခေါ်သည်။ ❶ ဆောင်းရာသီ၏အေးချမ်းသောရက်များ။

[الْجُمَادُ] [السَّيْفُ الْجُمَادُ] အလွန်ထက်သောခါး။

❶ [جَمْرٌ -] ❶ [الْفَرْسُ] (မြင်း)ချည်တိုင်၌ ခုန်ပေါက်သည်။ ❶ [فَلَانًا] မီးခဲကို ပေးသည်။

❶ နှင်ထုတ်သည်။ ဖယ်ရှားသည်။

[جَمْرٌ] (မြင်း)ချည်တိုင်၌ ခုန်ပေါက်ခြင်း။ ❶ မီးခဲကို ပေးခြင်း။ ❶ နှင်ထုတ်ခြင်း။ ဖယ်ရှားခြင်း။

❶ [جَمْرٌ] ❶ [الْقَوْمُ] (ရဲရုံး)ကြသည်။

[الْفَرْسُ] (မြင်း)ချည်တိုင်၌ ခုန်ပေါက်သည်။

❶ [الدَّابَّةُ] (အစီးအနင်း)အလျှင်အမြန် သွားသည်။ ❶ [اللَّيْلَةُ] (ည)တစ်ညလုံး လထွက်သည်။

❶ [الثَّوْبَ] (အဝတ်ကို)မီးခဲဖြင့် အပူပေးသည်။ ❶ [الْمَرَاةَ] (မိန်းမ)မိမိ၏ဆံပင်ကို ထုံးထားသည်။

[الرَّجُلُ شَعْرَهُ] (ယောက်ျား)မိမိ၏ဆံပင်ကို စည်းထားသည်။

❶ [الْأَمْرَ الْقَوْمَ] အားလုံးအပေါ် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်သည်။

❶ [الْجَمَارُ الْخَافِرُ] (ခွါး)ကျောက်စလစ်ခဲလုံးများက မာပြင်းကြမ်းတမ်းစေသည်။

❶ [جَمْرٌ] ❶ [الْقَوْمُ] (ရဲရုံး)ကြသည်။

[الْحَاجُّ] (ဟဂျ်ဖြူလုပ်သူ)မိနာအရပ်၌ ခဲပေါက်သည်။ ❶ [الرَّجُلُ] စွန့်ပလွှပ်အနစ်ကို ဖြတ်သည်။

❶ [الشَّيْءَ] (ရုစည်းသည်။

[جَمَرَهُمُ الْأَمْرُ] (ကိစ္စတစ်ခုက ၎င်းတို့ကို စုရုံးစေသည်။ ❶ [الْجَيْشُ] (စစ်တပ်ကို)အ

သင့်ချထားသည်။ ❶ [الْمَرَاةَ] (မိန်းမ)မိမိ၏ဆံပင်ကို ထုံးထားသည်။

❶ [الْحَمَّ] (အသားကို)မီးခဲပေါ်၌ ကင်သည်။ ❶ [الثَّوْبَ] (အဝတ်ကို)မီးခဲဖြင့် အပူပေးသည်။

[الْمَجْمَرَةَ] မီးခဲထည့်ထားသောခွက်၌ အမွှေးအကြိုင်၊ နံ့သာစသည်ကို ရှို့သည်။

❶ [تَجَمَّرَ] ❶ [الْقَوْمُ] (ရဲရုံး)ကြသည်။

[الْجَيْشُ] (စစ်တပ်)အသင့်ချထားသည်။

❶ [الْمَجْمَرَةَ] မီးခဲထည့်ထားသောခွက်၌ အမွှေးအကြိုင်၊ နံ့သာစသည်ကို ရှို့သည်။

❶ [تَجَمَّرَ] ❶ [الْقَوْمُ] (ရဲရုံး)ကြသည်။

[الْجَيْشُ] (စစ်တပ်)အသင့်ချထားသည်။

❶ [الرَّجُلُ] ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်စွန့်ပြီးနောက် ကျောက်ခဲဖြင့် ကိုယ်ကို သုပ်သပ်သည်။

❶ [الْمَجْمَرَةَ] မီးခဲထည့်ထားသောခွက်၌ အမွှေးအကြိုင်၊ နံ့သာစသည်ကို ရှို့သည်။

❶ [الْجَمَامُورُ] ❶ စွန့်ပလွှပ်၏အနစ်။ ❶ ဦးခေါင်း။

❶ [الْجَمَارُ] အုပ်စု၊ လူစုလူဝေး။

[الْجَمَارَا] အုပ်စု၊ လူစုလူဝေး။

[جَمَارَى] အားလုံး၊ တစ်ယောက်မကျန်။

[جَاءُوا جَمَارَى] ညူတို့အားလုံး တစ်ယောက်မကျန် ရောက်လာခဲ့ကြသည်။

❶ [الْمَجْمَرَةَ] ❶ မီးခဲ။ ❶ ကျောက်စလစ်တုံး။

❶ ဟဂျ်ဖြူလုပ်သူတို့ မိနာအရပ်၌ ပေါက်ရသော ကျောက်ခဲ။ ❶ အလွန်မှောင်မိုက်သော အမှောင်ထု။ ❶ အချင်းချင်းသစ္စာရှိ၍

အေးအတူပူအမျှ လက်တွဲနေထိုင်ကြသူများ။

⑥ ကိုယ်၌ ပူအိုက်လွန်းသဖြင့် ထွက်သောအပူစေ့ မိတ်။(ج) [جَمَزَاتُ - جَمَارُ]။
[هَرَقَ لِحْمَ لَكَمَاءَ] မင်းရဲ့မီးခဲတွေကို ရေလောင်းလိုက်ပါ။(ဒေါသကို ထိန်းပါ။)

[الْجَمَارُ] စွန့်ပလွံပင်၏အနှစ်။

[الْجَمِيرُ] ① လူအုပ်စု။ ② ဆံထုံး။ ③

[إِبْنَا جَمِيرٍ] အလွန်မှောင်သောသူ။ ④
နေနွင့်ည။

[جَمَائِرُ] (ج) ဆံထုံး။

[الْمَجْمَرُ] ① နံ့သာ၊ အမွှေးအကြိုင်စသည်ကို မီးရှို့ရန် မီးခဲထည့်ရသောခွက်။ ② မွှေးကြိုင်သော သစ်ခေါက်။(ج) [مَجَامِرُ]။

[الْمُجْمَرُ] မီးရှို့ရသော နံ့သာ၊ အမွှေးအကြိုင်။

[الْجُمْرُكُ] သွင်းကုန်အပေါ်၌ စည်းကြပ်ကောက်ခံသောအခွန်။

⑤ [جَمَزَ -] ① [الْفَرْسُ] (မြင်း)မနွေးမမြန်ပြေးသည်။ ② [فُلَانٌ] အလျင်အမြန် ပြေးသွားသည်။ ③ ခုန်ပေါက်သည်။ ④ [يَهْ -] ပြောင်လှောင်သည်။ ပျက်ရယ်ပြုသည်။ ⑤ [فُلَانٌ فِي الْأَرْضِ] ခရီးသွားသည်။

⑥ [جَمَزَ - جَمَزَى] (မြင်း)မနွေးမမြန် ပြေးခြင်း။ ① အလျင်အမြန် ပြေးသွားခြင်း။ ② ခုန်ပေါက်ခြင်း။ ③ ပြောင်လှောင်ခြင်း။ ပျက်ရယ်ပြုခြင်း။ ④ ခရီးသွားခြင်း။

[الْجَمَزُ - الْجَمَزُ] စွန့်ပလွံပင်၏ အကိုင်းအလက်၌ ကျန်ရစ်နေသော ရိုးတံများ။(ج) [جُمُوزُ -] [أَجْمَازُ -]

[الْجَمَزَةُ] ① အစေ့ရှိသောအဖူး၊ အငုံ။ အသီးအဖြစ်သို့ရောက်ရှိလာမည့် အပွင့်အတွင်းရှိ အစိတ်အပိုင်း။ ② စွန့်ပလွံသီးနှင့် ထောပတ် ရောနှောထားသော အစားအစာ။(ج) [جَمَزُ]။

[الْجَمَازُ] အလွန်ခုန်ပေါက်၍ ပြေးသော(တိရစ္ဆာန်)။

[الْجَمَازَةُ] သားမွေးဖြင့် ယက်လုပ်ထားသည့် လက်အဝကျဉ်းသော အပေါ်ရုံအင်္ကျီ။(ج) [جَمَزُ]။

﴿إِنَّ النَّبِيَّ تَوَاضَعًا قَدِيدًا كَمَا جَمِيزَ كَانَتْ عَلَيْهِ﴾
တမန်တော်မြတ်(ﷺ)သည် ဂုဏ်ရေသန့်စင်တော်မူလေရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကိုယ်ပေါ်၌ ဆင်မြန်းထားသော အပေါ်ရုံအင်္ကျီ၏လက်အဝန်တံဘက်သည် ကျဉ်းမြောင်း၍ ကြပ်နေခဲ့သည်။

[الْجَمِيزُ] သဖန်းပိုးဇာပင်။

[الْجَمِيزَى] သဖန်းပိုးဇာပင်။

① [جَمَسَ -] (ထောပတ်)ခဲသည်။ ② [النَّبْتُ] (အပင်)အစိုဓါတ် ခန်းခြောက်သဖြင့် မာလာသည်။

③ (အပင်)အစိုဓါတ် ခန်းခြောက်သဖြင့် မာလာခြင်း။ [جَمَسَ - جُمُوسُ]

④ [جَامِسٌ] ခဲသော(ထောပတ်)။
﴿إِذَا وَقَعَتْ فَارَةٌ فِي سَمْنٍ إِنْ كَانَ جَامِسًا لَقِيَ مَاحُولَهُ وَ أَكَلُوا إِنْ كَانَ مَائِعًا رُبِقَ كُلُّهُ﴾

အကယ်၍ ကြွက်တစ်ကောင်သည် ထောပတ်အတွင်း၌ ကျခဲ့လျှင် ယင်းထောပတ်သည် ခဲနေပါက ကြွက်ကျသည့်နေရာတစ်

ဝိုက်ကို ထုတ်ပစ်လိုက်ရမည်။ ထောပတ်
သည် အရည်ဖြစ်ပါက အားလုံးကို သွန်
ပစ်ရမည်။ ❶ အစိုဓါတ် ခန်းခြောက်သဖြင့်
မာလာသော(အပင်)။

[جَمَسَ] (ထောပတ်)ခဲသည်။

[جُمُوسَ] (ထောပတ်)ခဲခြင်း။

[جَمِيسَ] ခဲသော(ထောပတ်)။

[الْجَامُوسَ] ကျွဲ။

[الْجَمَاسِيَّةَ] အလွန်အေးခဲသော(အရာ)။

[الْجَلَّةُ حَبَابِيَّةٌ] ရေခဲလှမတတ် အေးသောည။

[الْجَمْسَةُ] မီး။

[الْجَمْسَةُ] ❶ စွန်ပလွံသီးအခြောက်။ ❷ ကု

လားအုတ်အစု။ [جَمَسَ] (ج)

❶ [جَمَشَ] (အပင်ကို)ရိတ်သိမ်း
သည်။ ❷ [الرَّاسَ] ဆံပင်ရိတ်သည်။ ❸

[النُّورَةَ الشَّعْرَ] (အမွေးကျွတ်ဆေးက ဆံပင်
ကို)ကျွတ်စေသည်။ ❹ [الْجَسْمَ] (ကိုယ်ကို)

လောင်ကျွမ်းစေသည်။ ❺ [الضَّرْعَ] (နို့အုံ
ကို)နို့ညှစ်သည်။ ❻ [الْمَرَاةَ] (မိန်းမကို)တို့
ထိ၊ ဆိပ်ကစားသည်။ ကျီစယ်သည်။

[جَمَشَ] ❶ (အပင်ကို)ရိတ်သိမ်းခြင်း။ ❷

ဆံပင်ရိတ်ခြင်း။ ❸ (အမွေးကျွတ်ဆေးက
ဆံပင်ကို)ကျွတ်စေခြင်း။ ❹ (ကိုယ်ကို)လောင်

ကျွမ်းစေခြင်း။ ❺ (နို့အုံကို)နို့ညှစ်ခြင်း။ ❻
(မိန်းမကို)တို့ ထိ၊ ဆိပ်ကစားသည်။ ကျီစယ်

ခြင်း။

[جَمَشَ] (မိန်းမကို)တို့ ထိ၊ ဆိပ်

ကစားသည်။ ကျီစယ်သည်။

[الْجَمُوشَ] မွေးကျွတ်ဆေး။ [سَنَةُ جَمُوشَ]

ခေါင်ရှားသဖြင့် အပင်များသေကျေပျက်စီး
သောနှစ်။

[الْجَمِيشُ] ❶ အပင်မရှိ
သောမြေ၊ နေရာ။

❷ [الْمُتَفَرَّقَ] (တကွတပြားဖြစ်
နေသောအရာကို)ပြန်စုသည်။ ပေါင်းစုသည်။

❸ [اللَّهُ الْقُلُوبَ] အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က နှလုံး
သားများကို စုပေါင်းပေးတော်မူသည်။ (အ

ချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချစ်ခင်တတ်သည့်
စိတ်ဓါတ်ကို ပေးသနားတော်မူသည်။) ❹

[لَ] (သူ့ကို တိုက်ခိုက်ရန်)လူစုသည်။

[إِنْ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا الْكُفْرَ] မုချကေန် လူတို့
သည် အသင်တို့အားတိုက်ခိုက်ရန် လူစုထား

ကြသည်။ ❶ [الْأَمْرَ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ပြု
လုပ်ရန် စိတ်ဆုံးဖြတ်သည်။ ❷ [عَلَيْهِ نِيَابَهُ]

(သူ့ကို)အဝတ် ဖုံးပေးသည်။ အဝတ်ဆင်ပေး
သည်။ ❸ [بَتِ الْجَارِيَةُ الثِّيَابَ] (မိန်းမပျို)မိမိ

နှင့် လိုက်ဘက်သောအဝတ်ကို ရွေးချယ်ဝတ်
ဆင်သည်။ ❹ [بِهَا أَوْ غَنَاهَا] (သူမကို)ကာမ

ဆက်ဆံသည်။

[جَمَعَ] ❶ (တကွတပြားဖြစ်နေသောအ
ရာ ကို)ပြန်စုခြင်း။ ပေါင်းစုခြင်း။ ❷ အချင်း

ချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချစ်ခင်တတ်သည့်
စိတ်ဓါတ်ကို ဖန်တီးပေးခြင်း။ ❸ (သူ့ကို

တိုက်ခိုက်ရန်)လူစုခြင်း။ ❹ (တစ်စုံတစ်ရာ
ကို)ပြုလုပ်ရန် စိတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ❺ (သူ့ကို)

အဝတ် ဖုံးပေးခြင်း။ အဝတ်ဆင်ပေးခြင်း။

❻ (မိန်းမပျို)မိမိနှင့်လိုက်ဘက်သော အဝတ်
ကို ရွေးချယ်ဝတ်ဆင်ခြင်း။ ❼ (သူမကို)ကာမ

ဆက်ဆံခြင်း။

[جامع - جَمُوع] (တကွတပြားဖြစ်နေသောအရာကို)ပြန်စုသော(သူ)။ ပေါင်းစုသော(သူ)။

● အချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချစ်ခင်

တတ်သည့် စိတ်ဓါတ်ကို ဖန်တီးပေးသော

(သူ)။ ● (သူ့ကို တိုက်ခိုက်ရန်)လူစုသော

(သူ)။ ● (တစ်စုံတစ်ရာကို)ပြုလုပ်ရန် စိတ်ဆုံး

ဖြတ်သော(သူ)။ ● အဝတ် ဖုံးပေးသော(သူ)။

အဝတ်ဆင်ပေးသော(သူ)။ ● ကာမဆက်

ဆံသော(သူ)။

[جامع - جَمُوع] တကွတပြားဖြစ်နေသောအရာ

ကို)ပြန်စုသော(သူ)။ ပေါင်းစုသော(သူ)။

[جامع - جَمُوع] ပြန်စုထားသော(အရာ)။ ပေါင်းစု

ထားသော(အရာ)။

[اجمع - اقوم] ညီညွတ်ကြသည်။

တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်းဖြစ်ကြသည်။ အယူ

အဆတူကြသည်။ ● [الارض] မိုးခေါင်

သည်။ အငတ်ဘေး ဆိုက်ရောက်သည်။ ●

[التفرق] (အိုး)ဆွဲပွက်သည်။ ● [التفرق]

(တကွတပြားဖြစ်နေသောအရာကို)ပြန်စုသည်။

ပေါင်းစုသည်။ ● [الامر] (တစ်စုံတစ်ရာကို)

အခိုင်အမာဖြစ်စေသည်။ တိတိကျကျဆောင်

ရွက်သည်။ ﴿فَجَمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتَّوَصَفُوا﴾

သို့ဖြစ်ရာ အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ ကြံစည်မှု

များကို စနစ်တကျစုဆောင်း၍ စိတ်နိုးလျက်

ယူလာကြကုန်။ ● [الامر أو على الامر]

(တစ်စုံတစ်ရာကို ပြုလုပ်ရန်)အခိုင်အမာဆုံး

ဖြတ်သည်။

﴿مَنْ لَمْ يَجْمَعْ الصَّيَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَلَا صِيَامَ لَهُ﴾ မည်

သူမဆို ဆွိယာမ်ဥပုသ်စောင့်ထိမ်းရန် ည

ကတည်းက အခိုင်အမာမဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါလျှင်

ထိုသူအဖို့ ဆွိယာမ်အထမမြောက်။ ●

[الشيء] အသင့်ပြင်ထားသည်။ ● ခြောက်

သွေ့စေသည်။ အခြောက်ထားသည်။ ● ●

[الغلاء] အရောတဝင် ဆက်ဆံသည်။ နှစ်

သက်ကြည်နူးစေသည်။ ● ● [البلبل] (ကု

လားအုတ်များကို)အုပ်စုလိုက် မောင်းနှင်

သည်။ ● ● [المطر الارض] နေရာအနှံ့

မိုးရွာသည်။

[جامع - المرأة] ကာမဆက်ဆံသည်။

● [الغلاء على امر كذا] (ကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို

ဆောင်ရွက်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား

အကူအညီပေးသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်သည်။

[جمع - الناس] သောကြာဆွလာတ်

ကို စုပေါင်းဝတ်ပြုကြသည်။ ● [الدجاجة]

(ကြက်မ)ဝမ်းဗိုက်အတွင်းရှိဥအိမ်၌ ဥများစု

သည်။ ● [التفرق] (တကွတပြားဖြစ်နေ

သောအရာကို)ပြန်စုသည်။ ပေါင်းစုသည်။

[اجتمع - الناس] စုရုံးကြသည်။ ●

[الرجل] ကိုယ်ခန္ဓာအချိုးအစား ပြေပြစ်

သော လူပျိုအရွယ်သို့ရောက်သည်။ ● လမ်း

လျှောက်ရာ၌ အနည်းငယ်အမြန် လျှောက်

သည်။

[اجتمع - تجمّع] တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပူးသည်။ ●

သည်။ (ကျသည်၏ဆန့်ကျင်ဘက်)။ ●

[الناس] အဘက်ဘက်မှ လာရောက်စုရုံးကြ

သည်။

[استجمع - تجمّع] တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပူးသည်။ စု

သည်။ (ကျသည်၏ဆန့်ကျင်ဘက်)။ ❶

[النَّاسُ] အဘက်ဘက်မှ လာရောက်စုရုံးကြသည်။ ❷ [البَقْلُ] (ဟင်းရွက်)ခြောက်သည်။

❸ [الْجَرِيَّ أَوْ لِلْوُتُبِ] (ပြေးရန်၊ ခုန်ရန်) အသင့်ပြင်သည့်အနေဖြင့် ကိုယ်ကို ကျုံ့သည်။ ❹ [الرَّجُلُ] လူပျိုလူရွယ်အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ❺ [لَهُ أُمُورٌ] (သူ့အတွက်) ပျော်ရွှင်ဘွယ်ရာများ စုပြုံရောက်ရှိသည်။

[أَجْمَعَ] အားလုံး၊ တစ်ယောက်မကျန်။ [جَاءُوا أَجْمَعًا] သူတို့အားလုံး တစ်ယောက်မကျန် လာခဲ့ကြသည်။ [نَلِثَ حَقِّي أَجْمَعَ] ကျွန်တော့်ရဲ့ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေအားလုံး အကုန်ရတယ်။

[الْأَجْمَاعُ] ❶ သီးခြားပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် အများ၏အမြင်တူညီမှု။ သဘောထားညီညွတ်မှု။ ❷ အစုလားမိဘာသာရေးကိစ္စတစ်ခု၌ အစုလားမိဓမ္မသတ်ဆိုင်ရာ သုတေသီတို့၏ အမြင်တူညီမှု။ ၎င်းတို့၏တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ထားသော ဓမ္မသတ်အဆုံးအဖြတ်။ (အစုလားမိဥပဒေပြုပြဋ္ဌာန်းရာ၌ ကျင့်သုံးရသော တတိယအဆင့် အခြေခံမှု) ကြည့် [أَصْلُ]။

[الْإِجْتِمَاعُ] ❶ လူအများစုဝေးမှု။ ❷ [عِلْمُ الْإِجْتِمَاعِ] လူ့အစုအဝေးတစ်ရပ်၏ တိုးတက်မှု၊ ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းမှု၊ ၎င်းတို့၏ သဘာဝ၊ ဥပဒေသများကို လေ့လာသည့် ပညာရပ်။

[الْإِجْتِمَاعِيُّ] လူ့အစုအဝေးကို (رَجُلٌ أَجْتِمَاعِيٌّ) လူ့အစုအဝေးကို စိတ်ဝင်စားသူ။ လူအများနှင့် ရောနှောနေ

ထိုင်ရမှု ကျေနပ်သူ။

[الْجَامِعُ] ❶ ရှင်ပြန်ထမြောက်ရမည့်နေ့၌ အားလုံးကို ပြန်လည်စုရုံးစေတော်မူမည့် အရှင်။ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော် တစ်ပါး။) ❷ [مَسْجِدُ الْجَامِعِ] သောကြာဆွလာတ်ကို စုပေါင်းဝတ်ပြုသော ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်။ ❸ [أَمْرٌ جَامِعٌ] အရေးပေါ်ကိစ္စ။ အလွန်အရေးကြီးသော အမှုကိစ္စ။ စုပေါင်းဆောင်ရွက်အပ်သော အမှုကိစ္စ။

(وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ)

ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် စုပေါင်းဆောင်ရွက်အပ်သော အမှုကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူရှိနေကြစဉ် ထိုတမန်တော်မြတ်ထံ ခွင့်ပန်ကြားခြင်းမရှိဘဲ ထွက်ခွါသွားကြသည်မဟုတ်ချေ။ ❹ [كَلَامٌ جَامِعٌ] စကားလုံး ကျစ်လျစ်သိပ်သည်း၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ကျယ်ဝန်းသောစကား။ ❺ [قَنْدَرٌ جَامِعٌ] အလွန်ကြီးမားသောအိုး။ ❻ [أَتَانُ جَامِعٍ] ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ဇီးကပ်သော မြည်းမ။ (ج) [جَوَامِعُ]။

[الْجَامِعَةُ] ❶ တရားခံ၊ အကျဉ်းသား၏လက်နှစ်ဘက်ကို လည်ကုတ်ပေါ်၌ ချုပ်နှောင်ရသော လက်ထိပ်ကွင်း။ ❷ တက္ကသိုလ်။ ❸ [قَنْدَرٌ جَامِعَةٌ] အလွန်ကြီးမားသော အိုး။ ❹ [كَلِمَةٌ جَامِعَةٌ] ကျစ်လျစ်သိပ်သည်း၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကျယ်ဝန်းသော စကားလုံး။ (ج) [أَوْ تَبَتْ جَوَامِعُ الْكَلِمِ] ကျွန်ုပ်သည် ကျစ်လျစ်သိပ်သည်း၍ အဓိပ္ပါယ်လေး

နက်ကျယ်ဝန်းသော စကားများကို ချီးမြှင့်
တော်မူခြင်းခံခဲ့ရသည်။

[الْجَمَاعُ] ❶ အနှစ်ချုပ်။ အဓိကကျသောအ
စိတ်အပိုင်း။ အခရာကျသောအပိုင်း။ အပေါင်း
အစု။ [الْجَمْعُ] အရက်သည် မကောင်း
မှု၏အချုပ်ဖြစ်သည်။ ❷ [جَمَاعًا] အပတ်စဉ်
သောကြာနေ့တိုင်း။ သောကြာနေ့ကျရောက်
တိုင်း။ [اجتمع السَّالُونَ لِمَامِ الْمَسْجِدِ جَمَاعًا] သော
ကြာနေ့အပတ်တိုင်းမှာ သူတောင်းစားတွေ
ဟာ ဗလီအရှေ့မှာ လာရောက်စုဝေးကြ
တယ်။ ❸ [قَبْرُ جَمَاعٍ] အလွန်ကြီးမားသော
အိုး။ ❹ [فَلَانُ جَمَاعٌ لِبَنِي فَلَانٍ] ❶
တစ်ဆွေလုံးက သူ့ဆီမှာ ခိုလှုံဆည်းကပ်ရ
တယ်။

[الْجَمَاعَةُ] ❶ အုပ်စု။ ❷ အသင်း၊ အဖွဲ့။

[الْجَمَاعِيَّةُ] ❶ ပြည်သူပိုင်စနစ်။ (နိုင်ငံတော်
ထွက်ကုန်မှန်သမျှကို နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်သော
စနစ်။ ❷ [المُعَاهِدَةُ الْجَمَاعِيَّةُ] နိုင်ငံတကာ
သဘောတူညီမှု။

[الْجَمْعُ] ❶ အုပ်စု။ ❷ အသင်း၊ အဖွဲ့။ ❸
လူစုလူဝေး။ ❹ စစ်တပ်။ ❺ မည်သည့်အမျိုး
အစားမှန်းမသိရသော သဘာဝအလျောက်
အစေ့မှပေါက်သောစွန့်ပလွံပင်။ ❻ စွန့်ပလွံ
သီးအစားစားကို စုပေါင်းရောနှောထားသော
စွန့်ပလွံသီး။ ❼ အနီရောင်ဆိုးဆေး။ ❽ အ
ရေအတွက်၊ ကိန်းဂဏန်း၊ ပမာဏစသည်
ကို ပေါင်းခြင်း။ ❾ ဗဟုဝန်ကိန်းကိုပြသော
နာမ်။ (ج) [جَمُوعٌ] ကိယာ
မတ်နေ့။ ပြန်လည်ရှင်ပြန်ထမြောက်ရမည့်

နေ့။ [يَوْمُ جَمْعٍ] အရဟတ်နေ့။

[الْجَمْعُ] ❶ အုပ်စု။ ❷ အုပ်ထားသော။

[ضَرْبُهُ يَجْمَعُ بِيَدِهِ] သူ့ကို လက်သီးဖြင့်ထိုး
သည်။ ❸ အပြည့်ဖြစ်သော။

[أَعْطَا شَيْئًا يَجْمَعُ الْكَفَّ] သူ့ကို လက်တစ်
ဆုပ်စာအပြည့် ပေးခဲ့တယ်။ ❹ လျှို့ဝှက်

သောကိစ္စ။ [أَمْرُهُمْ يَجْمَعُ] သူတို့ရဲ့ကိစ္စက
လျှို့ဝှက်ထားတယ်။ ❺ အားလုံး။

[هَبَّ الشَّهْرِ يَجْمَعُ] တစ်လလုံးလုံး ကုန်ဆုံး
သွားခဲ့တယ်။

[الْجَمْعَاءُ] ❶ အင်္ဂါစုံသော(တိရစ္ဆာန်)။ ❷
အိုမင်းရင့်ရော်သော(ကုလားအုတ်မ)။ (ج)

[جَمْعٌ] ❶

[جَاءَتِ الْقَبِيلَةُ جَمْعَاءُ] အားလုံး။ အားလုံး
မျိုးနွယ်စုတစ်ခုလုံး ရောက်ရှိလာခဲ့ကြတယ်။

[الْجَمْعَةُ] ❶ စုပုံထားသောအရာ၊ အားလုံး
ပါဝင်အောင် စုစည်းထားသောအရာ။ ❷

လက်တစ်ဆုပ်စာဖြစ်သောအရာ။ [جَمْعُ تَبَرٍ]
စွန့်ပလွံသီးလက်တစ်ဆုပ်စာ။ ❸ အချင်းချင်း

ချစ်ခင်မှု။ [أَدَامَ اللَّهُ جَمْعَةً بَيْنَهُمَا] အလွှာဟ်အ
ရှင်မြတ်က မင်းတို့နှစ်ဦးကြားမှာရှိတဲ့ ချစ်ခင်

မှုကို တည်မြဲစေတော်မူပါစေ။ ❹ သော
ကြာနေ့။ [صَلَوَةُ الْجَمْعَةِ] သောကြာနေ့ စုရုံးဝတ်

ပြုမှု။ (ج) [جَمْعٌ] ❶

[الْجَمْعَةُ] သောကြာနေ့။

[الْجَمْعَةُ] သောကြာနေ့။

[الْجَمَاعُ] ❶ အစုအပေါင်း၊ အစုအစည်း။
❷ အနှစ်ချုပ်၊ အဓိကကျသော အစိတ်အ
ပိုင်း။ ❸ လူမျိုးပေါင်းစုံ ရောနှောပါဝင်သော

လူအုပ်စု။ ❶ [جَمَاعُ الْجَسَدِ] ဦးခေါင်း။ ❷

[جَمَاعُ الشَّئْبِ] နေအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ပါဝင်သော ဂြိုဟ်များ။

[الْجَمْعِيَّةُ] အသင်းအဖွဲ့။ (ရည်ရွယ်ချက်၊ ဦးတည်ချက်တစ်ခုကို အခြေခံ၍ အဖွဲ့ဝင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့အစည်း။)

[الْجَمِيعُ] ❶ အားလုံး။ ❷ ပြီးပြည့်စုံသောအရာ။ [رَجُلٌ جَمِيعٌ] ကိုယ်လက်အင်္ဂါပြည့်စုံ၍ ကြံ့ခိုင်သောလူရွယ်။ ❸ [جَمِيعُ الرِّأْيِ] အတွေးအခေါ် ရင့်ကျက်မှန်ကန်သောသူ။ ❹

စစ်တပ်။ ❺ [جَمِيعٌ] ဦးရှိသောကုလားအုတ်မ။ ❻ စစ်တပ်။

[الْمُجْتَمَعُ] ❶ စုရုံးသည့်နေရာ။ ❷ လူအစုအဝေး။

[الْمَجْمَعُ] ❶ ပေါင်းဆုံသည့်နေရာ၊ ဆုံတွေ့သည့်နေရာ။ [مَجْمَعُ الْبَحْرَيْنِ] ပင်လယ်နှစ်ခုဆုံသောနေရာ။ ❷ စုရုံးရောက်ရှိနေကြသူများ။ ❸ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာအစရှိသည်တို့နှင့်ဆိုင်သော လှုပ်ရှားမှုအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသောအသင်း၊ အဖွဲ့။

[مَجَامِعُ] (ج)

[الْمَجْمَعَةُ] စုရုံးသည့်နေရာ။ (ج)

[الْمُجْمَعَةُ] ပြီးပြည့်စုံ၍ ချို့ယွင်းချက်မရှိသော တရားမိန့်ခွန်း။

[الْمَجْمُوعُ] ပေါင်းလဒ်။ အရေအတွက်၊ ကိန်းဂဏန်း၊ ပမာဏစသည်ကို ပေါင်း၍ ရရှိသောအဖြေ။

❶ [جَمَلٌ] (ت) [الْمُتَّفَرِّقُ] (ت) တကွတပြားဖြစ်နေသော အရာကို) ပြန်စုသည်။ ပေါင်းစု

သည်။ ❶ [الشَّحْمُ] (အဆီကို) ပျော်စေသည်။

[جَمَلٌ] ❶ (တကွတပြားဖြစ်နေသော အရာကို) ပြန်စုခြင်း၊ ပေါင်းစုခြင်း။ ❷ (အဆီကို) ပျော်စေခြင်း။

[جَمَلٌ] ❶ ရုပ်ရည်လှပသည်။ ❷ စိတ်ထားလှပသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်သည်။

[جَمَالٌ] ❶ ရုပ်ရည်လှပခြင်း။ ❷ စိတ်ထားကောင်းမွန်မြင့်မြတ်ခြင်း။ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်ခြင်း။

[جَمِيلٌ] ❶ ရုပ်ရည်လှပသော(သူ)။ ❷ စိတ်ထား ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော(သူ)။ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်သော(သူ)။ (ج) [جَمَائِلُ] (ج) [جَمِيلَةٌ] (م) [جَمَلَاءُ]

[أَجْمَلٌ] ❶ အလွန်ချောမောလှပသည်။

❷ [غِي الطَّلَبِ] (ရှာဖွေရာ၌) မျှတစွာ ရှာကြသည်။

[أَجْمَلُوا فِي طَلَبِ الرِّزْقِ] အသင်တို့သည် စီးပွားရှာရာ၌ မျှတစွာရှာဖွေကြ။ (အလွန်အကျွန်လောဘတကြီးမရှာကြနှင့်)။ ❸ [الشَّحْمُ] (အဆီကို) ပျော်စေသည်။ ❹ [الْمُتَّفَرِّقُ] (တကွတပြားဖြစ်နေသောအရာကို) ပြန်စုသည်။

ပေါင်းစုသည်။ ❶ [الحَسَابُ] စာရင်းကို ခြုံ၍တွက်သည်။ ❷ [الكَلَامُ] (စကားကို) အသေးစိတ်ရှင်းလင်းပြောကြားခြင်းမပြုဘဲ ခြုံ၍ပြောသည်။

[جَامِلٌ] သိမ်မွေ့လှပစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံသည်။

[جَمَلٌ] လှပအောင် ချယ်လှယ်မွမ်းမံသည်။

[جَمَلٌ] သိမ်မွေ့လှပစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံသည်။

[جَمَلٌ] လှပအောင် ချယ်လှယ်မွမ်းမံသည်။

[اجْتَمَلَ] ❶ ပျော်နေသောအဆီကို စားသည်။ ❷ ပျော်နေသောအဆီဖြင့် ဦးခေါင်းကို လိမ်းကုန်သည်။ ❸ [الشَّحْمَ] အဆီကို ပျော်စေသည်။

[تَجَمَّلَ] ❶ လှပလာသည်။ ချောမောသည်။

❷ ဒူပေနာပေခံသည်။ ဒုက္ခအခက်အခဲများကို ကြိုက်ခန့်နိုင်သည်။ ❸ မလှလှအောင် ကြိုးစားသည်။ လှချင်ပချင်စိတ်လွန်ကဲသည်။ ❹ မိမိနှင့်လိုက်ဘက်အောင် နေတတ်၊ စားတတ်၊ ဝတ်ဆင်တတ်သည်။ ❺ ပျော်နေသောအဆီကို စားသည်။

[اسْتَجَمَلَ] ❶ [البَيْعِرُ] (ကုလားအုတ်)ဘို့နှစ်လုံးနှင့်ကုလားအုတ် ဖြစ်သွားသည်။ ❷ [الشَّيْءَ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)လှပသည်ဟု ထင်မြင်သတ်မှတ်သည်။

[الْجَامِلُ] ထိန်းကျောင်းသူနှင့်အတူရှိသောကုလားအုတ် အုပ်စု။ [رَجُلٌ جَامِلٌ] ကုလားအုတ်ကြီးများကို ပိုင်ဆိုင်သူ။

[الْجَمَالُ] ❶ လှပမှု။ ❷ အရာဟူသမျှ၌ တည်ရှိနေသော စိတ်ကြည်နူးဖွယ်အချင်းလက္ခဏာ။ [عِلْمُ الْجَمَالِ] လှပမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍လေ့လာသည့်ပညာ။ [جَمَالُكَ] စိတ်ထိန်းပါ၊ ဒီလိုမလုပ်ပါနဲ့။ [لَا تَقُلْ هَذَا] စိတ်ထိန်းပါ၊ ဒီလိုမပြောပါနဲ့။

[الْجَمَالُ] အစွမ်းကုန်လှပသော(သူ၊ အရာ)။

[الْجَمَالِيُّ] ❶ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးခိုင်ကြီးမား၍ အချိုးအစားပြေပြစ်ကျနသော(ကုလားအုတ်၊ လူ)။ ❷ ရှည်သော(သူ၊ အရာ)။

[الْجَمَلُ] ❶ အလွန်ကြီးမားသောကုလား

အုတ်။ ❷ ဘို့နှစ်လုံးရှိသောကုလားအုတ်။

[مَا اسْتَتَرَ مِنْ قَادِ الْجَمَلِ] ကုလားအုတ်ကို ဆွဲလာသူဟာ ကွယ်မနေဘူး။ (လျှို့ဝှက်ထား၍မရသောကိစ္စကို လျှို့ဝှက်ထားသူအား ရည်ညွှန်းပြောဆိုရသည်။) [اتَّخَذَ اللَّيْلَ جَمَلًا] သူဟာ ညကို ကုလားအုတ်လို သဘောထား

တယ်။ (ညမှာ တစ်ညလုံး အလုပ်လုပ်တယ်။) [جَمَلٌ - أَجْمَلٌ - جَمَالٌ - أَجْمَلٌ - جَمَالَةٌ] (ج)

❶ ကြီးမားတုတ် ခိုင်သောကြိုး။ ❷ ပင်လယ်ငါးကြီးတစ်မျိုး။

[الْجَمْلُ] ကြီးမားတုတ် ခိုင်သောကြိုး။

[الْجَمْلُ] ❶ ကြီးမားတုတ် ခိုင်သောကြိုး။

❷ လူအုပ်စု။

[الْجَمَلَانَةُ] နိုက်တင်ဂေးငှက်။

[الْجَمَلَةُ] ❶ အပေါင်းအစု။ အစုလိုက်အပုံလိုက်ဖြစ်သောအရာ။ [اتَّخَذَ الْعَالُ جَمَلَةً] သူပစ္စည်းကို တပေါင်းတစည်း၊ သိမ်းကြိုးယူခဲ့တယ်။ ❷ ငါကျ။ (ج) [الْجَمْلُ]

[الْجَمْلُونُ] ကုလားအုတ်ဘို့ကဲ့သို့ မို့မောက်သောအမိုး။

[الْجَمَالُ] ❶ ကုလားအုတ်ပိုင်ရှင်။ ❷ ကုလားအုတ်ထိန်းကျောင်းသူ။ ❸ ကုလားအုတ်မောင်းသူ။

[الْجَمَالُ] ကုလားအုတ်အမြောက်အမြား ပိုင်ဆိုင်သူ။

[الْجَمْلُ] ကြီးမားတုတ်ခိုင်သောကြိုး။

[حِسَابُ الْجَمَلِ] အကွရာတို့၏တန်ဖိုးကို ပြသောဇယား။ [تَبَيَّنَ] ကြည့်။

[الْجَمِيلُ] နိုက်တင်ဂေးငှက်။

[الْجَمُول] ❶ ဝဗြးသောမိန်းမ။ ❷ အဆီကို

အရည်ဖျော်သူ။ (ج) [جَمُل]

[الْجَمِيل] အရည်ဖျော်နေသောအဆီ။

[الْجَمِيل] နိုက်တင်ဂေးငှက်။ (ج) [جَمَلَان]

[الْمَجْل] ❶ အသေးစိတ် ရှင်းလင်းထားခြင်း

မရှိသော(စကား)။ ခြုံ၍ပြောသောစကား။

❷ (အစွလာမ့်ဓမ္မသတ်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူအ

ရ)အနက်အဓိပ္ပါယ် တိမ်မြုပ်နေသော ကုရ်

အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ပါဒတော်နှင့် တမန်

တော်မြတ်၏ဩဝါဒတော်။ (ယင်းတိမ်မြုပ်

နေသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကုရ်အာန်

ကျမ်းလာအခြားပါဒတော် သို့မဟုတ် တမန်

တော်မြတ်၏ဩဝါဒတော်က ရှင်းလင်းပြမူ

သာလျှင် အဓိပ္ပါယ်ထင်ရှားလာသည်။ ဤသို့

အဓိပ္ပါယ်ထင်ရှားလာလျှင် ယင်းကို [مُفسِّر]

ဟုခေါ်သည်။ ကြည့် [مُفسِّر]

❸ [جَم -] စုပြုံသည်။ ပြွပ်သိပ်သည်။

ပြည့်ကြပ်သည်။ [سِت الْبَيْت] (ရေတွင်း)ရေ

ထွက်အားကောင်းသည်။ ❶ [الْفَرْس]

(မြင်း)အနားရသဖြင့် ခွန်အားပြန်လည်ပြည့်

ဝလာသည်။ ❷ [الْعَظْم] (အရိုးပေါ်၌)အ

သားထူသည်။ ❸ [الْفَرْس] (မြင်း)မိတ်လိုက်

ခြင်းမရှိသဖြင့် သုတ်ရည်ပြည့်ဖြိုးသည်။ ❹

[الْأَمْر] (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာ)အချိန်အခါ

ကျရောက်သည်။ ❺ [الْمَاء] (ရေကို)များလာ

စေရန် မခပ်ဘဲထားသည်။ ❻ [بَاء] (ခွက်

ကို)လျှံသွားသည်အထိ ဖြည့်သည်။

❿ [جَم - جَمْر] စုပြုံခြင်း။ ပြွပ်သိပ်ခြင်း။ ပြည့်ကြပ်

ခြင်း။

[جَم - جَمَام] ❶ (မြင်း)အနားရသဖြင့် ခွန်အား

ပြန်လည်ပြည့်ဝလာခြင်း။ ❷ (အရိုးပေါ်၌)အ

သားထူခြင်း။

[جَمَام] ❶ (မြင်း)မိတ်လိုက် ခြင်းမရှိသဖြင့်

သုတ်ရည်ပြည့်ဖြိုးခြင်း။ ❷ (အမှုကိစ္စတစ်

စုံတစ်ရာ)အချိန်အခါ ကျရောက်ခြင်း။ ❸

(ရေကို)များလာစေရန် မခပ်ဘဲထားခြင်း။ ❹

(ခွက်ကို)လျှံသွားသည်အထိ ဖြည့်ခြင်း။

[جَم] စုပြုံသော(အရာ)။ ပြွပ်သိပ်သော

(အရာ)။ ပြည့်ကြပ်သော(အရာ)။

[جَام] ❶ အနားရသဖြင့် ခွန်အား ပြန်

လည်ပြည့်ဝလာသော(မြင်း)။ ❷ အသားထူ

သော(အရိုး)။

[جَمَام - جَمَان] ❶ မိတ်လိုက်ခြင်းမရှိသဖြင့် သုတ်

ရည်ပြည့်ဖြိုးလာသော။ ❷ အချိန်အခါကျ

ရောက်လာသော(အမှုကိစ္စ)။ ❸ များလာစေ

ရန်မခပ်ဘဲထားသော(ရေ)။ ❹ လျှံသွားသည်

အထိ ဖြည့်ထားသော(ခွက်)။ (م) [جَمِي]

(အရိုးပေါ်၌)အ

သားထူသည်။ [جَمَّتِ الْفَرَاة] (မိန်းမ)အသား

အရေ ပြည့်ဖြိုးသည်။ ❶ [الْكَيْش]

ချို ကင်းမဲ့သည်။ ❷ [الرَّجُل]

လက်နက်မ

ပါဘဲ တိုက်ပွဲဝင်သည်။ ❸ [الْبَاء]

(အိမ်)ဝရန်တာကင်းမဲ့သည်။

[جَمَم] ❶ (အရိုးပေါ်၌)အသားထူခြင်း။

❷ (သိုး)ဦးချို ကင်းမဲ့ခြင်း။ ❸ လက်နက်မ

ပါဘဲ တိုက်ပွဲဝင်ခြင်း။ ❹ (အိမ်)ဝရန်တာ

ကင်းမဲ့ခြင်း။

[أَجَم] ❶ (အရိုးပေါ်၌)အသားထူသော

(သူ)။ အသားအရေပြည့်သော(သူ)။ ❶ ဦးချို
 ကင်းမဲ့သော(သိုး)။ [عِنْدَ النَّطَاحِ يَغْلُبُ الْكَبْشُ الْإِجْمُ]။
 ခတ်ပြီဆိုရင် ချိုမရှိတဲ့သိုးဟာ ရှုံးတာပါဘဲ။
 ❷ လက်နက်မပါဘဲ တိုက်ပွဲဝင်သော(သူ)။
 ❸ ဝရန်တာကင်းမဲ့သော(အိမ်)။ (م) [جَمَاءُ]။
 (ج) [جَمُ]။

[جَمُ]။ ❶ [الْفَرْسُ]။ (မြင်း)အနားရသဖြင့်
 ခွန်အား ပြန်လည်ဖြည့်ဝလာသည်။ ❷
 [الْأَمْرُ]။ (အမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာ)အချိန်အခါ
 ကျရောက်သည်။ [أَجَمَ الْفِرَاقُ]။ ခွဲခွာရန် အချိန်
 အခါ ဆိုက်ရောက်လာသည်။ ❸ [الْمَاءُ]။
 (ရေကို)များလာစေရန် မခပ်ဘဲထားသည်။
 ❹ [الْفَرْسُ]။ (မြင်းကို)ခွန်အားပြည့်ပြီးလာရန်
 အနားပေးသည်။ [أَجَمَ أَوْ أَجَمَ نَفْسَكَ]။ ကိုယ့်
 ကိုယ်ကို အနားပေးပါ။ [أَجَمَ لِسَانَهُ مِنَ الْكَلَامِ]။
 သူ့လျှာကို စကားမပြောဘဲ အနားပေးထား
 တယ်။

[جَم]။ ❶ [النَّبَاتُ]။ (အပင်)မြေကြီးကို ဖုံး
 လွှမ်းသွားသည်အထိ ပြန့်နှံ့သည်။ ❷
 [الرَّاءُ]။ (မိန်းမ)ယောက်ျားများကဲ့သို့ ဆံ
 ပင်ထားသည်။ ဆံပင်ကို ဆံတောက်ဖြတ်
 သည်။ [لَعَنَ اللَّهُ الْمُجِمَّاتِ]။ အလ္လာဟ်အရှင်
 မြတ်သည် ယောက်ျားများကဲ့သို့ ဆံတောက်
 ထားသော အမျိုးသမီးများကို မိမိ၏ကရု
 ထာတော်မှ ကင်းဝေးစေတော်မူသည်။ ❸
 [الْإِنَاءُ]။ (ခွက်ကို)လျှံသွားသည်အထိ ဖြည့်
 သည်။
 [تَجَمَّ]။ [النَّبَاتُ]။ (အပင်)မြေကြီးကို ဖုံး
 လွှမ်းသွားသည်အထိ ပြန့်နှံ့သည်။

[اسْتَجَمَ] ❶ စုပြုံသည်။ ပြွပ်သိပ်သည်။ ပြည့်
 ကြပ်သည်။ ❷ [الْأَرْضُ]။ (မြေပေါ်၌)အပင်
 များ ပေါက်ရောက်သည်။ ❸ [الْفَرْسُ]။
 (မြင်းကို)ခွန်အားပြန် လည်ပြည့်ဝလာစေ
 ရန်အနားပေးသည်။ ❹ [الْمَاءُ]။ (ရေကို)များ
 လာစေရန် မခပ်ဘဲထားသည်။ ❺ [الْإِنَاءُ]။
 (ခွက်ကို)လျှံသွားသည်အထိ ဖြည့်သည်။
 [الْجَمَامُ]။ အနားယူခြင်း။ သက်သာရာရခြင်း။
 [الْجَمَامُ]။ ❶ ခွက်အပြည့်ဖြစ်သော(အရာ)။
 [إِنِّي جَمَامٌ مِنَ الْمَاءِ]။ ငါ့ကို ရေတစ်ခွက် အ
 ပြည့်ပေးပါ။ ❷ ပြည့်လျှံနေသော(ခွက်)။
 [الْجَمَامَةُ]။ အနားယူခြင်း။ သက်သာရာရခြင်း။
 [الْجَمُ]။ ❶ အမြောက်အများဖြစ်သော(အ
 ရာ)။ အလွန်အကွဲဖြစ်သော(အမှုကိစ္စ)။
 (وَيَحْيُونَ الْمَالَ حَبَاجِمًا)။ ၎င်းတို့သည် ဥစ္စာ
 ပစ္စည်းကို အလွန်အမင်း မက်မောကြကုန်၏။
 ❷ အဓိကကျသောအစိတ်အပိုင်း။ အချုပ်အခြာ
 ဖြစ်သောအပိုင်း။ ❸ [الْجَمُ الْغَفِيرُ]။ လူအုပ်
 စုကြီး။ [جَاءُوا أَجْمَاعًا غَفِيرًا]။ သူတို့
 အုပ်စုလိုက် ကြိတ်ကြိတ်တိုး ရောက်ရှိလာခဲ့
 ကြသည်။ [جَمَامٌ - جُمُومٌ] (ج)။
 [الْجَمُ]။ ❶ အမြောက်အများဖြစ်သော(အ
 ရာ)။ ပြွပ်သိပ်နေသော(အရာ)။ ❷ ပြည့်လျှံနေ
 သော(ခွက်)။ ❸ ရင်ဘတ်။
 [الْجَمَاءُ الْغَفِيرُ]။ ❶ သံခမောက်။ ❷
 လူအုပ်စုကြီး။
 [جَاءُوا أَجْمَاءً غَفِيرًا]။ သူတို့
 အုပ်စုလိုက် ကြိတ်ကြိတ်တိုး ရောက်ရှိလာခဲ့
 ကြသည်။

[الْجُمَةُ] ❶ အမြောက်အများဖြစ်သော(အရာ)။ အလွန်အကဲဖြစ်သော(အမှုကိစ္စ)။ ❷ အဓိကကျသောအစိတ်အပိုင်း။ အချုပ်အခြာဖြစ်သောအပိုင်း။ ❸ အလွန်ရေအထွက်သန်သော ရေတွင်း။ ❹ ရေတွင်းရှိ ရေထုကြီး။ [جَانُوا اِفِي جُمَةٍ] ❶ သူတို့ သွေးကြွေးတောင်းရန် အုပ်စုလိုက် ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ (ج) [جِمَامٌ]။

[الْجُمَةُ] ❶ ဦးစွန်းရှိဆံပင်အစု။ ❷ ပုခုံးနှစ်ဘက်ပေါ်သို့ ကျရောက်နေသောဆံပင်။ ❸ ရေထု။ [جَانُوا اِفِي جُمَةٍ] ❶ သူတို့ သွေးကြွေးတောင်းရန် အုပ်စုလိုက် ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ (ج) [جُمَمٌ - جِمَامٌ]။

[الْجُمُومُ] ❶ အလွန်များပြားသော(အရာ)။ မြွတ်သိပ်ကြပ်ခဲနေသော(အရာ)။ ❷ ရေအထွက်သန်သောရေတွင်း။ [الْجَبِيمُ] ❶ အလွန်များပြားသော(အရာ)။ မြွတ်သိပ်ကြပ်ခဲနေသော(အရာ)။ ❷ အလွန်ထူထပ်စွာပေါက်ရောက်သောအပင်။ မြေကြီးကို ဖုံးသွားသည့်အထိ ပြန့်နှံ့ပေါက်ရောက်သောအပင်။

[الْمَجْمُ] ❶ ရေများစုဝေးတည်ရှိနေသော နေရာ။ ရေအိုင်။ ❷ ရင်ဘတ်။ (ج) [مَجَامٌ]။ [الْمَجْمَةُ] အားသစ်ဖြစ်စေသည့်အရာ။ အနားရစေသည့်အရာ။ သက်သာမှုရစေသည့်အရာ။

❶ [الْجُمَانُ] ❶ ပုလဲ။ ❷ ငွေပုလဲလုံး။ ❸ ရောင်စုံပုလဲများဖြင့် ချိတ်ဆက်ပြုလုပ်ထားသော သားရေစလွယ်။

❶ [جَمَهْرٌ] ❶ [الشَّيْءُ] ပေါင်းစုသည်။ စုစည်းသည်။ ❷ [القَبْرِ] (သင်္ချိုင်းကို)မြေဖို့သည်။ ❸ [الكَلَامِ] (စကားကို)လှပစွာပြောဆိုသည်။ ❹ [لَهُ الْخَبْرُ] အကြောင်းအရာအချို့ကို ထိန်ချန်၍ သတင်းပေးသည်။ [تَجْمَهْرُ] ❶ [عَلَيْهِ] ပြိုင်ဆိုင်သည်။

❶ [النَّاسِ] (လူအများ)စုဝေးကြသည်။ [الْجُمَاهِرُ] ကြီးမားကြွယ်ဝသော(သူ၊ အရာ)။ [الْجَمَهْرَةُ] အလွန်ကြီးမားသည့်အစိတ်အပိုင်း။ အဓိကအပိုင်း။ (ج) [جَمَاهِرٌ]။

[الْجُمُورُ] ❶ အလွန်ကြီးမားသည့် အစိတ်အပိုင်း။ အဓိကအပိုင်း။ ❷ အစု၊ အပုံ၊ (သဲပုံ၊ ကောက်ရိုးပုံစသည်။) ❸ လူအုပ်စုကြီး၊ လူအများစုကြီး။ (ج) [جَمَاهِيرُ]။ [جَمَاهِيرُ النَّاسِ] ထူးခြားမြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ။

[الْجُمُورَةُ] အစု၊ အပုံ၊ (သဲပုံ၊ ကောက်ရိုးပုံစသည်။) (ج) [جَمَاهِيرُ]။

[الْجُمُورِيُّ] ❶ စုပုံနေသော(အရာ)။ ❷ လူအများနှင့်ဆိုင်သော။ ❸ [الْحُكْمُ الْجُمُورِيُّ] လူထုကရွေးချယ်သော လူထုကိုယ်စားလှယ်များက သတ်မှတ်ထားသော သက်တမ်းတစ်ခုအထိအုပ်ချုပ်ရသောစနစ်။ ❹ စပျစ်သီးမှ ချက်လုပ်ထားသောအရက်။

[الْجُمُورِيَّةُ] လူထုကရွေးချယ်သော လူထုကိုယ်စားလှယ်များက သတ်မှတ်ထားသော သက်တမ်းတစ်ခုအထိအုပ်ချုပ်ရသောစနစ်ကို ကျင့်သုံးသောနိုင်ငံ။ သမ္မတနိုင်ငံတော်။ [الْمَجْمَهْرُ] ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါ ပြေပြစ်လှပ၍ကြွယ်ဝသော(သူ)။

❶ [جَمَى -] (ရေ)ပေါများသည်။
 [جَمَى] (ရေ)ပေါများခြင်း။
 [تَجَمَّى] (လူအများ)စုဝေးကြသည်။ [تَجَمَّوْا عَلَيْهِ] ဘုရားထံ စုရုံးရောက်ရှိလာကြသည်။
 [الْجَمَا] ❶ အသွင်သဏ္ဌာန်။ ❷ ကိုယ်ထည်။
 ❶ ပမာဏ။ ❷ ထိုးထွက်ထင်ရှားမှု။ ❸ မြေပြင်၌ ပေါ်ထွက်နေသောကျောက်ခဲ။ ❹ အသားပို၊ မို့မောက်ရောင်ကိုင်းနေသောနေရာ။
 [الْجُمَاء] ❶ အသွင်သဏ္ဌာန်။ ❷ ကိုယ်ထည်။
 ❶ ပမာဏ။ ❷ ထိုးထွက်ထင်ရှားမှု။ ❸ မြေပြင်၌ ပေါ်ထွက်နေသောကျောက်ခဲ။ ❹ အသားပို၊ မို့မောက်ရောင်ကိုင်းနေသောနေရာ။
 [الْجُمَاءُ] ❶ အသွင်သဏ္ဌာန်။ ❷ ကိုယ်ထည်။
 ❶ ပမာဏ။ ❷ ထိုးထွက်ထင်ရှားမှု။ ❸ မြေပြင်၌ ပေါ်ထွက်နေသောကျောက်ခဲ။ ❹ အသားပို၊ မို့မောက်ရောင်ကိုင်းနေသောနေရာ။
 ❶ [جَنَ -] ❶ [جَنَ -] စိတ်ဝင်တစား အပြေးအလွှား ရောက်ရှိလာသည်။ ❷ တိမ်းညွတ် ယိမ်းယိုင်သည်။
 [جَنَوْا] ❶ စိတ်ဝင်တစား အပြေးအလွှား ရောက်ရှိလာခြင်း။ ❷ တိမ်းညွတ် ယိမ်းယိုင်ခြင်း။
 [جَنَى -] ❶ [جَنَى -] သိုး၏ဦးချို နောက်သို့ ကော့လန်သည်။ ❷ ကျောပြင်၌ ဘို့သဏ္ဌာန် မွေးရာပါဘုလုံးထွက်သဖြင့် ရင်ဘတ်ရှေ့သို့ ဆူထွက်သည်။
 [جَنَ] ❶ သိုး၏ဦးချို နောက်သို့ ကော့လန်ခြင်း။ ❷ ကျောပြင်၌ ဘို့သဏ္ဌာန် မွေး

ရာပါဘုလုံးထွက်သဖြင့် ရှိုက်ကုန်းဖြစ်သည်။
 [أَجَنَ] ❶ ဦးချို နောက်သို့ ကော့လန်သော(သိုး)။ ❷ ကျောပြင်၌ ဘို့သဏ္ဌာန် မွေးရာပါဘုလုံးထွက်သဖြင့် ကုန်းနေသော(သူ)။
 [جُنْءٌ] (ج) [جُنْءٌ] (م)
 [أَجَنَ] ❶ [أَجَنَ] စိတ်ဝင်တစား အပြေးအလွှား ရောက်ရှိလာသည်။ ❷ [الشَّيْءُ -] တိမ်းညွတ် ယိမ်းယိုင်စေသည်။ ကွေးညွတ်စေသည်။
 [أَجَنَ] [أَجَنَ] စိတ်ဝင်တစား အပြေးအလွှား ရောက်ရှိလာသည်။
 [أَجَنَ] [أَجَنَ] စိတ်ဝင်တစား အပြေးအလွှား ရောက်ရှိလာသည်။
 [أَجَنَ] [أَجَنَ] စိတ်ဝင်တစား အပြေးအလွှား ရောက်ရှိလာသည်။
 [أَجَنَ] ❶ ကျော၌ ဘို့သဏ္ဌာန်ဘုထွက်နေသော(သူ)။ ❷ ရှိုက်ကုန်းဖြစ်နေသော(သူ)။
 [الْمَجْنَأُ] တိုက်ပွဲ၌ ဦးခေါင်းကို ကာကွယ်ရန် သတ္တုဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခမောက်။
 [الْمَجْنَعَةُ] သချိုင်းတွင်း။
 ❶ [جَنَبَ -] ❶ [جَنَبَ -] (ငင်းတို့ထံ၌) သူစိမ်းတစ်ဦးအဖြစ် လာရောက်စတည်းချသည်။
 ❶ [بِتِ الرِّبْحِ] တောင်လေတိုက်သည်။ ❷ [الشَّيْءُ -] အရူးအမူးစွဲလန်းသည်။ ❸ [الشَّيْءُ -] ဝေးကွာသည်။ ❹ [الشَّيْءُ -] ဝေးကွာစေသည်။ ❺ [الْبَعِيرَ] ကုလားအုတ်၏နံဘေးကို သံပူဖြင့်ကပ်၍ အမှတ်အသားလုပ်သည်။
 ❶ နံဘေးကို ချိုးသည်။ ❷ ရင်ဘတ်ဘေးကို

ထိခိုက်နာကျင်စေသည်။ ❶ [الْأَرْضِ] (မြေကို)ညီညာအောင် ပေါက်ပြားဖြင့်ညှိသည်။ ❷ ❸ [الْبَيْتِ] အိမ်ကို ဘေးအကာပြုလုပ်သည်။ ❹ ❺ [الْفَرَسِ] (မြင်းကို)ဘေးမှ မောင်းနှင်သည်။ ❻ [الْأَسِيرِ] (အကျဉ်းသားကို) ဘေးမှ ဆွဲခေါ်သည်။ ❼ ❽ [فَلَانَا الشَّيْءَ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ဝေးကွာစေသည်။ ﴿وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ﴾ ထို့ပြင် အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးနှင့် ကျွန်တော်မျိုး၏သားမြေးများကို ရုပ်ပွားဆင်းတုများအား ကိုးကွယ်ခြင်းမှ ကင်းဝေးစေတော်မူပါ။

[جَنَابٌ] သူစိမ်းတစ်ဦးအဖြစ် လာရောက်စတည်းချခြင်း။

[جُنُوبٌ] တောင်လေတိုက်ခြင်း။

[جَنْبٌ] ❶ အရူးအမူးစွဲလန်းခြင်း။ ❷ ဝေးကွာခြင်း။ ❸ ဝေးကွာစေခြင်း။ ❹ နံဘေး၌ ထိခိုက်နာကျင်ခြင်း။ ❺ နံဘေးကို ချိုးဖဲ့ခြင်း။ ❻ ကုလားအုတ်၏နံဘေးကို သံပူဖြင့်ကပ်၍ အမှတ်အသားလုပ်ခြင်း။ ❼ အိမ်ကို ဘေးအကာပြုလုပ်ခြင်း။

[جَنْبٌ - جُنُوبٌ - جَنَابَةٌ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ဝေးကွာစေခြင်း။

[جَنْبٌ] ❶ ဝေးကွာသည်။ ❷ နံဘေးနာကျင်သည်။ ❸ ဘေးသို့ကိုင်းညွတ်သည်။ ❹ ဆာငတ်သဖြင့် လူးလွန့်သည်။ ❺ [إِلَيْهِ] အရူးအမူးစွဲလန်းသည်။ ❻ [الرَّيْحِ] တောင်လေတိုက်သည်။ ❼ [فَلَانًا] သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သည်။ ရေချိုး

ရန် တာဝန်ရှိလာသည်။ ❶ [فِي مَشْيِهِ] လမ်းလျှောက်ရာ၌ ခြေတစ်ဘက်ဆာသည်။ ခြေဆွဲသည်။

[جَنْبٌ] ❶ ဝေးကွာခြင်း။ ❷ နံဘေးနာကျင်ခြင်း။ ❸ ဘေးသို့ကိုင်းညွတ်ခြင်း။ ❹ ဆာငတ်သဖြင့် လူးလွန့်ခြင်း။ ❺ အရူးအမူးစွဲလန်းခြင်း။ ❻ တောင်လေတိုက်ခြင်း။ ❼ သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်ခြင်း။ ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိလာခြင်း။ ❶ လမ်းလျှောက်ရာ၌ ခြေတစ်ဘက်ဆာခြင်း။ ခြေဆွဲခြင်း။

[جَنْبٌ] ❶ ဝေးကွာသည်။ ❷ နီးကပ်လာသည်။ ❸ သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သည်။ ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိလာသည်။

[جَنَابَةٌ] ❶ ဝေးကွာခြင်း။ ❷ နီးကပ်လာခြင်း။ ❸ သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်ခြင်း။ ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိလာခြင်း။

[جَنْبٌ] ❶ ဝေးကွာသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ နီးကပ်လာသော(သူ၊ အရာ)။

[جَنْبٌ] ❶ ဝေးကွာသည်။ ❷ နံဘေး၌ ထိခိုက်နာကျင်သည်။ အဆုတ်အမြှေးရောင်ရောဂါခံစားရသည်။ ❸ တောင်လေဖြတ်တိုက်သွားသည်။ [جَنْبُ الْقَوْمِ] (သူတို့ကို) တောင်လေတိုက်သွားသည်။ [جَنْبُ الزُّرْعِ] (စိုက်ခင်းပေါ်၌)တောင်လေ ဖြတ်တိုက်သွားသည်။

[مَجْنُوبٌ] တောင်လေ ဖြတ်တိုက်သွားသော (စိုက်ခင်း၊ မြို့၊ ရွာစသည်။)

[أَجَنَبَ] ❶ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဝေးကွာသည်။

❶ သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်း ဖြစ်သည်။ ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိလာသည်။

❷ တောင်လေဖြတ်တိုက်သွားသည်။ ❸

[فَلَانًا الشَّيْءُ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ဝေးကွာစေသည်။

[جَانَبَ] ❶ [هُ] (သူ)ဘေးနားကို ရောက်ရှိလာသည်။ (သူ)ဘေးမှ လျှောက်သည်။

❶ ဝေးကွာစေသည်။ အဝေးသို့ စွန့်ပစ်ထားသည်။ [قَدْ جَانَبَ الرَّضْوُ أَهْوَى الْجَرْلِ] မြေကောင်းကို စွန့်ပြီး မြေညှိကို လိုလားတယ်။ (မိမိအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့်အရာကို ပစ်ပယ်၍ မိမိအတွက် အကျိုးယုတ်စေမည့်အရာကို လိုလားတောင့်တသူအား ရည်ညွှန်းပြောဆိုရသည်။)

[جَنَبَ] ❶ [الْقَوْمَ] ဦးခေါင်သဖြင့် မိမိတို့

၏တိရစ္ဆာန်များနှိုအထွက်နည်းသည်။ စားနပ်ရိက္ခာရှားပါးသည်။ ❶ [الْفَرَسَ] (မြင်းကို)ဘေးမှ မောင်းနှင်သည်။ [الْأَسِيرَ] (အကျဉ်းသားကို)ဘေးမှဆွဲခေါ်သည်။ ❷ [فَلَانًا الشَّيْءَ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာမှ)ဝေးကွာစေသည်။

[اجْتَنَبَ] ❶ သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သည်။ ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိလာသည်။ ❶ [الشَّيْءَ] ရှောင်ကြဉ်သည်။ တစ်စုံတစ်ရာမှ အဝေးသို့ ထွက်သွားသည်။ ❷ [الْفَرَسَ] (မြင်းကို)ဘေးမှ မောင်းနှင်သည်။ [الْأَسِيرَ] (အကျဉ်းသားကို)ဘေးမှဆွဲခေါ်သည်။

[تَجَانَبَ] ❶ [الشَّيْءَ] ရှောင်ကြဉ်သည်။

တစ် စုံတစ်ရာမှ အဝေးသို့ ထွက်သွားသည်။ ❶ [لَا مَانَ]

(ကလေးနှစ်ယောက်)တစ်ယောက်ကဖမ်း၍ ကျန်တစ်ယောက်က ရှောင်သောကစားနည်းကို ကစားသည်။

[تَجَنَّبَ] ❶ သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သည်။ ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိလာသည်။ ❶ [الشَّيْءَ] ရှောင်ကြဉ်သည်။

တစ်စုံတစ်ရာမှ အဝေးသို့ ထွက်သွားသည်။ [استَجَنَبَ] သုတ်ရည်ထွက်သဖြင့် ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သည်။ ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိလာသည်။

[أَلْجَنَبَ] ❶ သူစိမ်း။ ဆွေမျိုးနီးစပ်မှု မရှိသောသူ။ ❶ အမိန့်ကို မနာခံသူ။ ခိုင်းသည့်အတိုင်းမလုပ်သူ။ [ج] [أَجَانِبَ]။

[أَلْجَنَبِيُّ] ❶ သူစိမ်း။ ဆွေမျိုးနီးစပ်မှု မရှိသောသူ။ ❶ အတွေ့အကြုံမရှိသောသူ။ မသက်ဆိုင်သောသူ။ [هُوَ أَجَنَبِيٌّ فِي هَذَا أَمْرٍ] ဒီကိစ္စမှာ သူဟာ အတွေ့အကြုံလုံးဝမရှိဘူး။ ဒီကိစ္စဟာ သူနဲ့မဆိုင်ဘူး။ ❷ နိုင်ငံသား။ သို့မဟုတ် လူမျိုးအခွင့်အရေးကို မခံစားရသူ။ [ج] [أَجَانِبَ]။

[أَلْجَانِبَ] ❶ နံဘေး။ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ဘေးဘက်အခြမ်း။ ❶ အိမ်ရှေ့မျက်နှာစာ။ [ج] [أَجَوَانِبَ] [مُتَّفَخُ الْجَوَانِبِ] မောက်မာသူ။ ❶ သူစိမ်း။ ❷ အထင်အမြင်သေးဖွယ်၊ ရှောင်ကြဉ်ဖွယ်ကောင်းသော (သူ၊ အရာ)။ ❸ အမိန့်ကို မနာခံသူ။ ခိုင်းသည့်အတိုင်း မလုပ်

သူ။[جُنَابُ](ج)

[الْجُنَابُ] ၁ ဘက်။ ရှုထောင့်၊ ထောင့်။

၁ အိမ်ရှေ့မျက်နှာစာ။ ၂ ဘေးဘက်၊ ဘေးနား။ [مَرَوْا وَيَسِيرُونَ جُنَابِيهِ] ဘက်နားက ဖြတ်သန်းသွားကြသည်။

၃ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု။ [أَنَافِي جُنَابِي] ငါဟာ သူ့ရဲ့စောင့်ရှောက်မှုအောက်မှာရှိတယ်။

၄ [رَحْبُ الْجُنَابِ - خَطِيبُ الْجُنَابِ] အလွန်ရက်ရောသူ။ [أَجْنِبَةُ](ج)

[الْجُنَابُ] အဆုတ်အမြှေးရောင်ရောဂါ။

[الْجُنَابُ] ၁ ဘေးနားကို ရောက်ရှိလာခြင်း။ ဘေးမှလျှောက်ခြင်း။ ၂ [فَرَسٌ طَوَّعَ الْجُنَابِ] ချည်နှောင်ရလွယ်သောမြင်း။

[الْجُنَابِي] ကစားနည်းတစ်မျိုး။ (ယင်းကစားနည်း၌ တစ်ဦးကဖမ်း၍ ကျန်တစ်ဦးက ရှောင်ရသည်။)

[الْجُنَابَاءُ] ကစားနည်းတစ်မျိုး။ (ယင်းကစားနည်း၌ တစ်ဦးကဖမ်း၍ ကျန်တစ်ဦးက ရှောင်ရသည်။)

[الْجُنَابَةُ] ၁ ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်မှု။ (သုတ်ရည်ထွက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာမစပ်ယှက်သောကြောင့်လည်းကောင်း ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိ။) [اغْتَسَلَنِ الْجُنَابَةَ] သူ ကိုယ်မသန့်သဖြင့် ရေချိုးခဲ့သည်။ ၂ ဘက်။ ရှုထောင့်၊ ထောင့်။ ၃ ဘေးဘက်၊ ဘေးနား။ [مَرَوْا وَيَسِيرُونَ جُنَابَتِيهِ] ဘက်နားက ဖြတ်သန်းသွားကြသည်။

[الْجُنُبُ] ၁ ဘက်။ ရှုထောင့်၊ ထောင့်။ ၂ ဘေးဘက်၊ ဘေးနား။ ၃ နံဘေး။ ၄ နှိုင်းယှဉ်

မှု။ [هَذَا أَقْلِيلٌ فِي جَنْبٍ مُوَدَّكَ] မင်းရဲ့အချစ်နဲ့

နှိုင်းရင် ဒါဟာ အသေးအဖွဲ့ပါ။ ၅ ပတ်သက်မှု။ [مَاذَا تَفْعَلُ فِي جَنْبِ حَاجَتِي] လိုအပ်ချက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး မင်းဘာလုပ်ပေးမှာလဲ။

၆ [يَا حَسْرَتِي عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ] ထိုသို့ ငါသည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပျက်ကွက်လစ်ဟင်း၊ ပေါ့ဆခဲ့သောကြောင့် ဝမ်းနည်းရလေခြင်း။ [ج] ၇

[جُنُوبٌ - أَجْنَابُ] အိမ်ချင်းကပ်နေသော အိမ်နီးချင်းမိတ်ဆွေ။ [صَاحِبُ الْجَنْبِ] အလွန်ရင်းနှီးသောမိတ်ဆွေ။ [أَعْطَاهُ الْجَنْبُ] သူ့အမိန့်ကို နာခံသည်။ [ذَاتُ الْجَنْبِ] အဆုတ်အမြှေးရောင်ရောဂါ။ ယင်းရောဂါ ခံစားနေရသော မိန်းမ။ [ذُو الْجَنْبِ] အဆုတ်အမြှေးရောင်ရောဂါ ခံစားနေရသောသူ။

[الْجُنُبُ] ၁ မနီးမဝေး၌ရှိသော(သူ၊ အရာ)။ ၂ [فَبُصِّرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ] သို့ဖြင့် သူမသည် ၎င်းအား မနီးမဝေးမှ ကြည့်ရှုနေခဲ့သည်။

၃ [جَارُ الْجَنْبِ - جَارُ جُنُبٍ] ဆွေမျိုးတော်စပ်ခြင်းမရှိသော အိမ်နီးနားချင်းမိတ်ဆွေ။ ၄ ခရီးသွားဖော်။ ၅ အမိန့်မနာခံသူ။ ၆ ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သူ။ (သုတ်ရည်ထွက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာမစပ်ယှက်သောကြောင့်လည်းကောင်း ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိသူ။) [ج] ၇

[الْجُنَابُ] ၁ နံဘေး၊ ဘက်၊ ဘေးဘက်။ ၂ ဖယ်ခွဲ၍နေခြင်း၊ ရှောင်နေခြင်း၊ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနေခြင်း။ ၃ * عَلَيْكُمْ بِالْجَنْبَةِ فَإِنَّهَا عَفَافٌ * အသင်တို့သည် အပြစ်များမှ ကင်းကင်းရှင်းရှင်း

၄ မနီးမဝေး၌ရှိသော(သူ၊ အရာ)။ ၅ သို့ဖြင့် သူမသည် ၎င်းအား မနီးမဝေးမှ ကြည့်ရှုနေခဲ့သည်။

၆ [جَارُ الْجَنْبِ - جَارُ جُنُبٍ] ဆွေမျိုးတော်စပ်ခြင်းမရှိသော အိမ်နီးနားချင်းမိတ်ဆွေ။ ၇ ခရီးသွားဖော်။ ၈ အမိန့်မနာခံသူ။ ၉ ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သူ။ (သုတ်ရည်ထွက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာမစပ်ယှက်သောကြောင့်လည်းကောင်း ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိသူ။) [ج] ၁၀

[الْجُنَابَةُ] ၁ နံဘေး၊ ဘက်၊ ဘေးဘက်။ ၂ ဖယ်ခွဲ၍နေခြင်း၊ ရှောင်နေခြင်း၊ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနေခြင်း။ ၃ * عَلَيْكُمْ بِالْجَنْبَةِ فَإِنَّهَا عَفَافٌ * အသင်တို့သည် အပြစ်များမှ ကင်းကင်းရှင်းရှင်း

၄ မနီးမဝေး၌ရှိသော(သူ၊ အရာ)။ ၅ သို့ဖြင့် သူမသည် ၎င်းအား မနီးမဝေးမှ ကြည့်ရှုနေခဲ့သည်။

၆ [جَارُ الْجَنْبِ - جَارُ جُنُبٍ] ဆွေမျိုးတော်စပ်ခြင်းမရှိသော အိမ်နီးနားချင်းမိတ်ဆွေ။ ၇ ခရီးသွားဖော်။ ၈ အမိန့်မနာခံသူ။ ၉ ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သူ။ (သုတ်ရည်ထွက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာမစပ်ယှက်သောကြောင့်လည်းကောင်း ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိသူ။) [ج] ၁၀

[الْجُنَابَةُ] ၁ နံဘေး၊ ဘက်၊ ဘေးဘက်။ ၂ ဖယ်ခွဲ၍နေခြင်း၊ ရှောင်နေခြင်း၊ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနေခြင်း။ ၃ * عَلَيْكُمْ بِالْجَنْبَةِ فَإِنَّهَا عَفَافٌ * အသင်တို့သည် အပြစ်များမှ ကင်းကင်းရှင်းရှင်း

၄ မနီးမဝေး၌ရှိသော(သူ၊ အရာ)။ ၅ သို့ဖြင့် သူမသည် ၎င်းအား မနီးမဝေးမှ ကြည့်ရှုနေခဲ့သည်။

၆ [جَارُ الْجَنْبِ - جَارُ جُنُبٍ] ဆွေမျိုးတော်စပ်ခြင်းမရှိသော အိမ်နီးနားချင်းမိတ်ဆွေ။ ၇ ခရီးသွားဖော်။ ၈ အမိန့်မနာခံသူ။ ၉ ကိုယ်မသန့်မရှင်းဖြစ်သူ။ (သုတ်ရည်ထွက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာမစပ်ယှက်သောကြောင့်လည်းကောင်း ရေချိုးရန် တာဝန်ရှိသူ။) [ج] ၁၀

နေကြ။ ဤသို့နေခြင်းသည် အပြစ်ကျူးလွန်မှုကို ချုပ်တည်းစေနိုင်သောအရာဖြစ်သည်။

❶ နွေရာသီ၌ စိမ်းစိုသောအပင်။ ❷ သစ်ပင်အလတ်စား။

[الْجَنَّةُ] ❶ နံဘေး၊ ဘက်၊ ဘေးဘက်။ ❷ ထောင့်၊ ရှုထောင့်။

[الْجَنَّةُ] လူတို့နှင့် ခပ်ကင်းကင်းနေသူ။

[الْجَنَابُ] မိမိနှင့်ဘေးချင်းယှဉ်လျက်လျှောက်သောအဖော်။

[الْجَنُوبُ] ❶ တောင်အရပ်။ တောင်ဘက်။

❷ တောင်လေ။ [رِيحُهَا جَنُوبٌ] သူတို့နှစ်ယောက်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ သန့်ရှင်းတယ်။ (ج)

[الْجَنِيبُ] ❶ နံဘေးမှ ဆွဲခေါ်လာသော(မြင်း၊ အကျဉ်းသားစသည်)။ ❷ မိမိနှင့်ဘေးချင်းယှဉ်လျက် လျှောက်သောအဖော်။ ❸ အမိန့်နာခံသူ။ ❹ လမ်းလျှောက်ရာ၌ ခြေတစ်ဘက်ဆာသူ။ ❺ သူစိမ်း၊ ဆွေမျိုးတော်စပ်ခြင်းမရှိသူ။ ❻ စွန့်ပလွံသီးအကောင်းစားတစ်မျိုး။ (ج)

[الْجَنِيَّةُ] ❶ ဆွဲခေါ်လာသောတိရစ္ဆာန်။ ❷ ခရီးဆောင်ပစ္စည်းနှင့် ရိက္ခာများတင်ဆောင်ရန် ပေးအပ်သောကုလားအုတ်။ ❸ တိရစ္ဆာန်အစီးအနင်း၏ ဘေးနှစ်ဘက်နှစ်ချက်၌ ချိတ်ဆွဲတင်ဆောင်ထားသောအိပ်။ (ج)

[جَنَائِبُ] ❶ သူဟာ သူ့ရှေ့မှာ ကုလားအုတ်ကို ဆွဲလာရသူဖြစ်တယ်။ (သူဟာ အလွန်ကြီးကျယ်သူ ဖြစ်တယ်။)

[الْمَجْنَبُ] ❶ ကောင်းသောအမူ၌အလွန် အ

ကွဲပြားသူ။ ❶ ဆိုးသောအမူ၌အလွန်အကွဲပြားသူ။ (ج)

[الْمَجْنَبُ] ❶ ကောင်းသောအမူ၌အလွန် အကွဲပြားသူ။ ❷ ဆိုးသောအမူ၌အလွန်အကွဲပြားသူ။ ❸ ပေါက်ပြား။ ❹ ပျားဖွတ်သူတို့ အသုံးပြုသော လှေကား။ ❺ သံခမောက်။ ❻ ခန်းဆီး၊ လိုက်ကာ၊ ကန့်လန့်ကာ။ ❼ နယ်ခြားမှတ်တိုင်။ တိုင်ပြည်နှစ်ခုကို ပိုင်းခြားထားသောမျဉ်း။ (ج)

[الْمَجْنَبَةُ] တပ်ဦး။

[الْمَجْنَبَةُ] (စစ်တပ်၏)လက်ယာတောင်ပံ၊ လက်ဝဲတောင်ပံ။

﴿بَعَثَ النَّبِيُّ يَوْمَ الْفَتْحِ خَالِدَ بْنَ الْوَلِيدِ عَلَى الْمَجْنَبَةِ الْيُمْنَى وَالزُّبَيْرَ عَلَى الْمَجْنَبَةِ الْيُسْرَى﴾

တမန်တော်မြတ်(ﷺ)သည် မက္ကာဟ်မြို့ကို အောင်မြင်စွာ သိမ်းတော်မူသည့်နေ့၌ သာဝကကြီးခါလိဒ်ဘင်နိုဝလီးဒ်အားစစ်တပ်၏ယာတောင်ပံအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သာဝကကြီးဇုဗိုင်ရ်အားဝဲတောင်ပံအဖြစ်လည်းကောင်း စေလွှတ်တော်မူသည်။

❶ [تَجَنَّبَ] အခြားလူမျိုးအဖြစ် ဟန်ဆောင်သည်။ မိမိ၏အမျိုးဇာတိကို ထိန်ချန်သည်။ ❷ [الشَّىْءِ] တစ်စုံတစ်ရာကို လိမ်၍ ဝှက်ထားသည်။ ❸ [عَلَيْهِ] အရူးအမူးစွဲလန်းသည်။ ❹ [الطَّائِرُ] အတောင်ဖြန့်၍ ဆင်းသက်သည်။

[الْجَنُتُ] ❶ အမျိုးအစား၊ လူမျိုး။ ❷ စကားမဝီမသဖြစ်ခြင်း။ (ج)

[الْجَنَّتِيُّ] ❶ ပန်းပဲအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေး

သူ။ ❶ ချပ်ဝတ်တန်ဆာများကို ပြုလုပ်သူ။

❷ ၎င်း။ ❸ ချပ်ဝတ်တန်ဆာ။ ❹ သံမဏိ။

[أَجْنَاتُ] (ج)

[أَجْنَانُ] (ج) ၎င်းညွန့်ရိုး။ [الْجَنِينُ]

[أَجْنَانُ] (ج) ၎င်းညွန့်ရိုး။ [الْجَنِينُ]

[أَجْنَانُ] (ج) ၎င်းညွန့်ရိုး။ [الْجَنِينُ]

[أَجْنَانُ] (ج) ၎င်းညွန့်ရိုး။ [الْجَنِينُ]

[أَجْنَانُ] (ج) ၎င်းညွန့်ရိုး။ [الْجَنِينُ]

❶ [جَنَحَ] ❷ တိမ်းယိမ်းသည်။ ယိမ်းယိုင်

သည်။ ❸ [السَّيْفِينَةُ] (သဘော)သောင်တင်

သည်။ ❹ [الطَّائِرُ] အတောင်ကို စုသိမ်း၍

ထိုးဆင်းသည်။ ❺ [الليل] (ည)ကုန်ဆုံးလု

နီးပါးဖြစ်သည်။ (ည)ရောက်လုနီးပါးဖြစ်

သည်။ [جَنَحَ الظَّالَمُ] အမှောင်ထု ကျရောက်

လာသည်။ ❻ [الرَّجُلُ] အမိန့်နာခံသည်။

❼ [فُلَانٌ عَلَى مَرِّ فَيْهٍ] မိမိ၏တတောင်စေ့

နှစ်ခုကို ဖြေကြီး။ သို့မဟုတ် မှီအုံးပေါ်၌

ထောက်လျက်မှီထားသည်။ ❽ [الطَّائِرُ]

(ငှက်ကို)အတောင်ထိမှန်စေသည်။ အ

တောင်ကို ချိုးသည်။ ❾ [عَلَى الشَّيْءِ] ကုန်း

၍လုပ်သည်။

[جَنَحَ - جُنُوحٌ] ❶ တိမ်းယိမ်းခြင်း။ ယိမ်းယိုင်ခြင်း။

❷ (သဘော)သောင်တင်ခြင်း။ ❸ အတောင်

ကို စုသိမ်း၍ ထိုးဆင်းခြင်း။ ❹ (ည)ကုန်ဆုံး

လု နီးပါးဖြစ်ခြင်း။ (ည)ရောက်လုနီးပါးဖြစ်

ခြင်း။ ❺ အမိန့်နာခံခြင်း။ ❻ မိမိ၏တ

တောင်စေ့နှစ်ခုကို ဖြေကြီး။ သို့မဟုတ် မှီအုံး

ပေါ်၌ ထောက်လျက်မှီထားခြင်း။ ❼ (ငှက်

ကို)အတောင်ထိမှန်စေခြင်း။ အတောင်ကို

ချိုးခြင်း။ ❶ ကုန်း၍လုပ်ခြင်း။

[جَنَحَ] ❷ (ငှက်)အတောင်ကျိုးသည်။ ❶

(လူ)နံရိုးကျိုးသည်။

[أَجَحَّ] တိမ်းယိမ်းစေသည်။ ယိမ်းယိုင်စေ

သည်။

[جَنَحَ] ❶ [جِه] အတောင်တပ်ဆင်ပေး

သည်။ ❷ [الْجَنَائِيَّةُ] (ပြစ်မှုကို)ရက်သတ္တတစ်

ပတ်ထက်ပို၍ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားနိုင်

သော၊ သို့မဟုတ် အီဂျစ်ငွေတစ်ပေါင်ထက်ပို

၍ ဒဏ်ငွေစီရင်နိုင်သောပြစ်မှုဟု မှတ်ယူ

သည်။

[أَجَحَّ] (လူ)နံရိုးကျိုးသည်။ ❶ [الإنسان]

❷ [السَّيْفِينَةُ] (သဘော)သောင်တင်သည်။

❸ [عَلَى فُلَانٍ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)မှီ

ထားသည်။

﴿مَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ فَوَجَدَ خَفَةً فَأَجَحَّ عَلَى

أَسَافَةٍ حَتَّى دَخَلَ الْمَسْجِدَ﴾

တမန်တော်မြတ်(ﷺ)သည် မမာမကျန်းဖြစ်

နေတော်မူခဲ့ရာမှ အနည်းငယ်သက်သာမှုကို

ခံစားရသောအခါ အစာမဟ်ကို အမှီပြုလျက်

ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်အတွင်းသို့ ဝင်တော်

မူခဲ့သည်။ ❷ [فِي السُّجُودِ] ဦးချရာ၌လက်

မောင်းရင်းနှစ်ဘက်ကို ဘေးသို့ကား၍ ကြမ်း

ပြင်နှင့်ခွါထားသည်။ ❸ [الشَّيْءِ] ယိမ်းယိုင်

စေသည်။ ❹ [الْحَيَوَانُ فِي سَيْرِهِ] (တိရစ္ဆာန်)

ကုန်းရုန်း၍သွားသည်။

[جَنَحَ] ❶ အတောင် တပ်ဆင်ပြီးသားဖြစ်

သည်။ ❷ [فِي السُّجُودِ] (ဦးချရာ၌)လက်

မောင်းရင်းနှစ်ဘက်ကို ဘေးသို့ကား၍ ကြမ်း

ပြင်နှင့်ခွဲထားသည်။ ❶ (ပြစ်မှု)ရက်သတ္တတစ်
ပတ်ထက်ပို၍ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားနိုင်
သော၊ သို့မဟုတ် အီဂျစ်ငွေတစ်ပေါင်ထက်ပို
၍ ဒဏ်ငွေစီရင်နိုင်သောပြစ်မှုမြောက်သွား
သည်။

[استجنح] (ည)ရောက်လာသည်။
[الجانحة] ရင်ညွန့်၌ရှိသော အတိုဆုံးနံရိုး။
[جَوَاحُ] (ج)

[الجنح] ❶ အတောင်၊ တောင်ပံ။ ❷ လက်
မောင်း။ ❸ လက်။ ❹ ချိုင်း။ ❺ နံဘေး။
ဘေး။ ❻ အိမ်အိမ်။ ❼ အုပ်စု၊
အစု။ ❽ အကူအညီ။ အစောင့်အရှောက်။
[أَجْنَحُ] (ج) ကျွန်တော်ဟာ သူ့ရဲ့ ကူညီ
စောင့်မမှုအောက်မှာ နေရတယ်။ [أَنَا فَي جَنَاحَ فَلَانِ]
«أُولَى أَجْنَحَتَيْنِ وَلَا شَوْرَبَا ع» [أَجْنَحَةٌ]
တောင်ပံနှစ်ခုစီ၊ သုံးခုစီ၊ လေးခုစီရှိကြသော
သူများအဖြစ်။ [هُوَ مَقْصُوصُ الْجَنَاحِ] သူဟာ
အသုံးမကျသူ ဖြစ်တယ်။

[رَكِبُوا أَجْنَحِي الطَّائِرِ] သူတို့ မိမိတို့၏ တိုင်း
ပြည်မှ ထွက်ခွာသွားကြသည်။
[رَكِبَ جَنَاحِي النَّعَامَةِ] သူ အလုပ်ကို ကြိုးစား
၍ မြန်မြန်ဆန်ဆန်လုပ်သည်။
[خَفَضَ لَهُ جَنَاحَهُ] ရှိကျိုးသည်။ အလွန်ရှိသေ
စွာ ဆက်ဆံသည်။

«وَخَفَضَ لَهُمَا جَنَاحَ الدَّلِيمِ مِنَ الرَّحْمَةِ»
အသင်သည် ထိုမိဘနှစ်ပါး၏ရှေ့မှောက်တွင်
၎င်းတို့အပေါ်၌ ကရုဏာထားသောအားဖြင့်
ကျိုးနွံစွာရှိပါလေ။

[الجنح] ❶ အပြစ်၊ ပြစ်မှုမြောက်ခြင်း။ ❷

အပြစ်ကျူးလွန်ရန် အသင့်ဖြစ်ခြင်း၊ အပြစ်
ဘက်သို့ ယိမ်းခြင်း။ ❸ ခံစားရသောပူပန်
သောက၊ ဒုက္ခ။ ❹ အစု၊ အုပ်စု။ ❺ စွဲလန်း
မှု။ [أَنَا إِلَيْكَ جُنَاحٌ] မင်းကို စွဲလန်းနေတယ်။
[الجنحية] ရှိအဟုတ်အပိုတစ်ခု။ (အဓိပ္ပာယ်မှာ)
ဘင်န်မှအာဝီယတ် ဘင်န်အဓိပ္ပာယ်မှာ
ဘင်န် ကျအံ့ဖရဲလက်ကျနာဟိုင်နံ၏ နောက်
လိုက်များ။)

[الجنح] ❶ ဘက်။ ဘေးဘက်။ ရှုထောင့်။
ထောင့်။ ❷ အစိတ်အပိုင်း။ [جُنْحُ اللَّيْلِ]
၏အစိတ်အပိုင်း။ ည၏အမှောင်ထု။
[الجنح] [جُنْحُ اللَّيْلِ] ည၏အစိတ်အပိုင်း။
ည၏အမှောင်ထု။

[الجنحة] ရက်သတ္တတစ် ပတ်ထက်ပို၍ ဖမ်း
ဆီးချုပ်နှောင်ထားနိုင်သော၊ သို့မဟုတ် အီ
ဂျစ်ငွေတစ်ပေါင်ထက်ပို၍ ဒဏ်ငွေစီရင်နိုင်
သောပြစ်မှု။

[المنجنحة] စီးနင်းသူ လက်ထောက်၍မှီနိုင်ရန်
ကုန်းနီး၏ရှေ့၌ ပြုလုပ်ထားသော သားရေ
အပိုင်း။ [مَجْنَحُ] (ج)

❶ [جند] (စစ်သားများကို) စစ်သားများကို
ဆောင်းသည်။ ❷ [فَلَانًا] စစ်သားလုပ်နိုင်
သည်။

[تَجَنَّدَ] ❶ စစ်သားဖြစ်သွားသည်။ ❷ စစ်
ထဲသို့ ဝင်သည်။

[الجنادى] ❶ နံရံကို ဖုံးကာထားသော အ
ဝတ်များ။ ❷ ခန်းဆီးအဝတ်။

«سَرْنَا الْبَيْتَ بِجُنَادِي أَخْضَرَ فَدَخَلَ أَبُو أَيُّوبَ
فَلَمَّا رَأَى أَخْرَجَ انْكَارَ إِلَهٍ»

ကျွန်ုပ်တို့သည် အိမ်ကို အစိမ်းရောင်ခန်းဆီး
များကာရန်ထားသည်ကို အဘူအိုက်ယူးဗ်
သည် အိမ်ထဲသို့ဝင်ရောက်တွေ့မြင်သွားခဲ့
လေရာ ဤသည်ကို မနှစ်မြို့သဖြင့် ပြန်
လည်ထွက်ခွာသွားခဲ့သည်။

[الْجُنْدُ] ❶ စစ်တပ်။ စစ်သားများ။ ❷ ကူ
ညီသူများ။ [جُنْدٌ مُّجَنَّدٌ] စစ်သားအင်အား အ
မြောက်အမြားဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော စစ်
တပ်။ (ج) [أَجْنَادُ - جُنُودُ]

[الْجُنْدُ] ❸ ကြမ်းတမ်းသောမြေ။ ❹ ရွှံ့
မြေနှင့်တူသောကျောက်။

[الْجُنْدِيُّ] စစ်သား။

[الْجُنْدِيَّةُ] စစ်စည်းကမ်း။ စစ်ဥပဒေ။

❶ [الْجُنْدُبُ] နှံ့ကောင်တစ်မျိုး။ (မီးခတ်ကောင်)။
(ج) [جُنْدَبٌ] မစားနိုင်၊ မ
အိပ်နိုင်လောက်အောင် အကြပ်အတည်း
ဆိုက်ရောက်သည်။ [أَمْ جُنْدُبٌ] ဘေးဆိုးကြီး။
သစ္စာဖောက်လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှု။ မတရား
ကျူးကျော်စော်ကားမှု။ [رَكِبَ أَمْ جُنْدُبٍ]
သစ္စာဖောက်၍လုပ်ကြံသည်။ မတရားကျူး
ကျော်စော်ကားသည်။ [وَقَعَ بِأَمْ جُنْدُبٍ] သစ္စာ
ဖောက်၍လုပ်ကြံသည်။ မတရားကျူးကျော်
စော်ကားသည်။

[الْجُنْدُبُ] နှံ့ကောင်တစ်မျိုး။ (မီးခတ်ကောင်)။

❷ [جَنْدَر] ❶ (အဝတ်ကို)ပြန်လည်
သစ်လွင်လာအောင် ပြုလုပ်သည်။ ❷ (အ
ဝတ်ကို)ရေညှစ်၍ မီးပူတိုက်သည်။ (အဝတ်
ကို)ပြန့်ကား၍ တွန့်ကျေခြင်းမရှိစေရန်
တုံးဖြင့်ဖိသည်။ ❸ [الْكِتَابُ] (စာအုပ်ကို)

ယင်းစာအုပ်ရှိ မိမိသိမှတ်လိုသော အကြောင်း
အရာများကို ထင်ရှားစေရန် မုဉ်းတားသည်။
[الْجَنْدَرَةُ] အဝတ်တွန့်ကျေခြင်းမရှိစေရန်
ရေညှစ်ပြီးဖိရသောတုံး။

❶ [جَنْدَلِي] ကနုကမာကောင်။ မုတ်ကောင်။
[ج ح م ح ل ج]

❷ [جَنْدَل] မြေပေါ်သို့ တွန်းထိုးလှဲချသည်။
ပူး၍ ဖွတ်လှဲချသည်။

[الْجَنْدِلُ] ကြီးမားပြင်းထန်သော၊ အရှိန်အ
ဟုန်ပြင်းသော(အရာ)။ (ج) [جَنْدِلٌ]

[الْجَنْدِلُ] ❶ စမ်းချောင်းရှိ ရေစီးအလွန်
ပြင်းထန်သော ကျောက်ခဲရှိသည့်နေရာ။ ❷
ကျောက်တုံး။ [جَنْدَلَتَانِ اصْطَكَا] ကျောက်

တုံးနှစ်တုံး တိုက်ကြသည်။ (အလွန်ရင်းနှီး
သောမိတ်ဆွေနှစ်ဦး ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားသည်)။
(ج) [جَنْدَلٌ]

❸ [جَنْز - الشَّيْءُ] ❶ ဖုံးအုပ်သည်။ ❷ စု
ဆောင်းသည်။ ❸ [الْمَيْتَ] (သေသူကို)
ထမ်းစင်၍ ထည့်သည်။

[جَنْز] ❶ ဖုံးအုပ်ခြင်း။ ❷ စုဆောင်းခြင်း။
❸ (သေသူကို)ထမ်းစင်၍ ထည့်ခြင်း။

[جَنْز] [الْمَيْتَ] (သေသူကို)ထမ်းစင်၍
ထည့်သည်။

[الْجِنَازَةُ] ❶ သေသူကို ထည့်၍ထမ်းပို့ရ
သောထမ်းစင်။ အလောင်းထည့်သောအ
ခေါင်း။ ❷ လူသေအလောင်း။ ❸ အသုဘ
အခမ်းအနား။ ❹ ပူပင်သောကဖြစ်စေသော
အရာ။ (ج) [جِنَازٌ]

[الْجِنَازِيُّ] လူသေအလောင်း၏ရှေ့၌ မိမိတို့

၏ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ရွတ်ဖတ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်။

[الْجَنَازُ] ခရစ်ယာန်တို့၏အယူအရ သေသူ အတွက်ရွတ်ဖတ်ဆုတောင်းမှု။

❖ [الْجَنَزِيلُ] ချင်း၊ ချင်းပင်းကြည့်[الْجَنَزِيلُ]။

❖ [جَنَزَر] ကြေးညှိတက်သည်။ကြည့်[زَجَرَ]

[الْجَنَزَارُ] ကြေးညှိကြည့်[الْجَنَزَارُ]

[الْجَنَزِيرُ] အလျားအကွာအဝေးကို တိုင်းတာ

ရာ၌အသုံးပြုသော ချိန်းကြိုး။(ج)

[الْجَنَزِيرُ] ကြည့်[الْجَنَزِيرُ]။

❖ [جنس] အမျိုးအစား တစ်ခုတည်းဖြစ် သည်။ အမျိုးတူသည်။ ❶ [الرُّطْبَةُ] (စွန်ပ လွံသီးအရင့်)တစ်လုံးလုံး မှည့်သည်။

[جنس] အမျိုးအစား တစ်ခုတည်းဖြစ် ခြင်း။ အမျိုးတူခြင်း။ ❶ (စွန်ပလွံသီးအရင့်) တစ်လုံးလုံး မှည့်ခြင်း။

[جنس] (ရေ)ခဲသည်။

[جنس] (ရေ)ခဲခြင်း။

[الْجَنَسُ] ရေခဲ။

[جَانَس] အမျိုးအစား တစ်ခုတည်းဖြစ် သည်။ အမျိုးတူသည်။ ❶ အသွင်တူသည်။

[جنس] အမျိုးအစား တစ်ခုတည်းဖြစ် အောင်လုပ်သည်။ ❶ အသွင်တူစေသည်။

[تَجَنَس] အမျိုးအစား တစ်ခုတည်းဖြစ် သွားသည်။ ❶ အသွင်တူသည်။

[تَجَانَس] တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အမျိုးအစား တူသည်။ ❶ အသွင်တူသည်။

[التَّجَنُّسُ] အပိုင်းကိန်းများကို အချိုးညီ အောင်လုပ်ခြင်း။(ပိုင်းဝေကို မြှောက်သော

ကိန်းဖြင့် ပိုင်းခြေကို မြှောက်ခြင်း။ သို့မဟုတ် ပိုင်းဝေကို စားသောကိန်းဖြင့် ပိုင်းခြေကို စားခြင်း။)

[الْجَنَاسُ] စာပေဂုဏ်မြောက်စွာရေးဖွဲ့ခြင်း ဆိုင်ရာပညာရပ်၏ဝေါဟာရ[عِلْمُ الْبَدِيعِ] အရ အသုံးပြုထားသောဝါကျရှိ ပုဒ်နှစ်ခု၏ အကွာအဝေးလုံးသော်လည်းကောင်း၊ အများ စုသော်လည်းကောင်း တူညီသော်လည်း အ မိပ္ပိယမ်မတူခြင်း။

[اسْمُ الْجِنْسِ] အမျိုးအစား။ ❶ အမျိုးအစားတစ်ခုလုံးကို ရည်ညွှန်းသော နာမ်။ ❶ မူလစစ်မြစ်။ ❷ မျိုးရိုးဇာတိ။ ❸ လိင်။ ❹ ဖိုမဆက်ဆံမှု။ ❺ အတန်းအ စား။

[الْجِنْسِيُّ] ❶ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ။ ❶ ဖိုမဆိုင် ရာ။ ❷ နိုင်ငံသားဖြစ်သော။[هُوَ جِنْسِيٌّ بَصْرَ] သူဟာ အီဂျစ်နိုင်ငံသားဖြစ်တယ်။

[الْجِنْسِيَّةُ] ❶ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ(အချက်အ လက်)။ ❶ ဖိုမဆိုင်ရာ။ ❷ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု။

[الْجِنْيَاسُ] ငါးတစ်မျိုး။

[الْجَنِيْسُ] မျိုးရိုးဇာတိမှန်ကန်သူ။ ဇာတိမြင့် မြတ်သန့်ရှင်းသူ။

❖ [إِلَيْهِ] ❶ ခုန်အုပ်သည်။ ❶ ရောက်ရှိလာသည်။ ❷ [إِلَيْهِ] ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်သည်။

[جنش] ❶ ခုန်အုပ်ခြင်း။ ❶ ရောက်ရှိလာ ခြင်း။ ❷ ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်ခြင်း။

[جنش] [الْمَكَانُ] ခြောက်သွေ့သည်။ မိုး ခေါင်သည်။

[جَنَشَ] ခြောက်သွေ့ခြင်း။ မိုးခေါင်ခြင်း။

- ❶ [جَنَصَ] ❶ ကြောက်ရွံ့ပြေးသည်။ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာမှ လွတ်မြောက်ရာသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည်။ ❷ [بَصَرَهُ] စူးစူးရှရှေ့ကြည့်သည်။ ❸ [الطَّرِيقُ بِالسَّاسِ] (လမ်း) ကျဉ်းသည်။

- ❷ [الْجَنَاطَانُ] ဆေးပုလဲပင်။

- ❸ [جَنَفَ] ❶ ယိမ်းယိုင်သည်။ တိမ်းပါးသည်။ ❷ အမှန်တရားမှ သွေဖည်ဖောက်ပြန်သည်။ ❸ [عَلِيَهُ] မတရားပြုမှုဆုံးဖြတ်၊ လုပ်ကိုင်သည်။ ❹ [فِيهِ] ကျူးကျော်စော်ကားသည်။ ❺ [عَنَهُ] လွဲချော်သည်။ ဘေးသို့ ချော်ထွက်သည်။

[جَنُوفُ] ❶ ယိမ်းယိုင်ခြင်း။ တိမ်းပါးခြင်း။

- ❷ အမှန်တရားမှ သွေဖည်ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ❸ မတရားပြုမှုဆုံးဖြတ်၊ လုပ်ကိုင်ခြင်း။ ❹ ကျူးကျော်စော်ကားခြင်း။ ❺ လွဲချော်ခြင်း။ ဘေးသို့ ချော်ထွက်ခြင်း။

[جَنَفَ] ❶ ယိမ်းယိုင်သည်။ တိမ်းပါးသည်။

- ❷ အမှန်တရားမှ သွေဖည်ဖောက်ပြန်သည်။ ❸ [عَلِيَهُ] မတရားပြုမှုဆုံးဖြတ်၊ လုပ်ကိုင်သည်။ ❹ [فِيهِ] ကျူးကျော်စော်ကားသည်။ ❺ [عَنَهُ] လွဲချော်သည်။ ဘေးသို့ချော်ထွက်သည်။ ❻ ခါးကိုင်သည်။ ကျောကုန်းသည်။

[جَنَفَ] ❶ ယိမ်းယိုင်ခြင်း။ တိမ်းပါးခြင်း။

- ❷ အမှန်တရားမှ သွေဖည်ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ❸ မတရားပြုမှုဆုံးဖြတ်၊ လုပ်ကိုင်ခြင်း။ ❹ ကျူးကျော်စော်ကားခြင်း။ ❺ လွဲချော်ခြင်း။ ဘေးသို့ ချော်ထွက်ခြင်း။ လွဲချော်မှားယွင်း

ခြင်း။ ❻ (فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا) သို့ဖြစ်ရာ အသင်တို့အနက် တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် သေတမ်းစာမှာကြားသူထံမှ တစ်စုံတစ်ရာမှားယွင်းမှု၊ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုတစ်စုံတစ်ရာကို စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ပါ။ ❷ ခါးကိုင်ခြင်း။ ကျောကုန်းခြင်း။

[جَنِيفَ] ❶ ယိမ်းယိုင်သော(သူ၊ အရာ)။ တိမ်းပါးသော(သူ၊ အရာ)။ ❷ အမှန်တရားမှ သွေဖည်ဖောက်ပြန်သော(သူ၊ အရာ)။ ❸ မတရားပြုမှုဆုံးဖြတ်၊ လုပ်ကိုင်သော(သူ၊ အရာ)။ ❹ ကျူးကျော်စော်ကားသော(သူ၊ အရာ)။ ❺ လွဲချော်သော(သူ၊ အရာ)။ ဘေးသို့ ချော်ထွက်သော(သူ၊ အရာ)။

[جَنِفَ] ခါးကိုင်သော(သူ)။ ကျောကုန်းသော(သူ)။ (ج) [جَنَفَاءُ] (م) [جَنَفَ]

[جَنِفَ] ❶ ယိမ်းယိုင်သည်။ တိမ်းပါးသည်။

- ❷ အမှန်တရားမှ သွေဖည်ဖောက်ပြန်သည်။ ❸ [عَلِيَهُ] မတရားပြုမှုဆုံးဖြတ်၊ လုပ်ကိုင်သည်။ ❹ [فِيهِ] ကျူးကျော်စော်ကားသည်။ ❺ [عَنَهُ] လွဲချော်သည်။ ဘေးသို့ချော်ထွက်သည်။ ❻ ခါးကိုင်သည်။ ကျောကုန်းသည်။ ❼ [فَلَانًا] မတရားဘက်လိုက်ဆုံးဖြတ်သူအဖြစ် မြင်တွေ့ရသည်။

[جَانَفَ] [الْأَقْوَمُ] (ငှက်တို့နှင့်) မဆက်ဆံဘဲ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနေသည်။ [جَانَفَ أَهْلًا] စိတ်ဆိုးသဖြင့် မိမိ၏မိသားစုထံမပြန်ဘဲ ပစ်ထားသည်။

[تَجَانَفَ] ❶ [لَهُ لَوْ إِلَيْهِ] ယိမ်းယိုင်သည်။ တိမ်းပါးသည်။ ❷ [فِي مَشِيَّتِهِ] လမ်းလျှောက်ရာ၌

မောက်မာဝင့်ကြားစွာလျှောက်သည်။ ❶

[لَعْنَةُ] လွဲချော်သည်။ ဘေးသို့ချော်ထွက်သည်။

[الْأَجْفُفُ] ထူထည်ကြီးမားသော(အရာ)။

[قَدْحُ أَجْفُ] ကြီးမားသော ခွက်။

[الْجَنَافِيُّ] မောက်မာဝင့်ကြားစွာ လျှောက်သူ။

[الْمَجْنَفُ] အမှန်တရားမှ တိမ်းပါးဖောက်ပြန်သူ။

❷ [جَنَقَ -] ကျောက်ခဲထည့်ပစ်ရသော လက်နက်ဖြင့် ပစ်ခတ်သည်။

[جَنَقُ] ကျောက်ခဲထည့်ပစ်ရသော လက်နက်ဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်း။

[جَانَقَ] ကျောက်ခဲထည့်ပစ်ရသော လက်နက်ဖြင့် ပစ်ခတ်သော(သူ)။

[جَنَقَ] ကျောက်ခဲထည့်ပစ်ရသော လက်နက်ဖြင့် ပစ်ခတ်သည်။

[الْجُنُقُ] ကျောက်ခဲထည့်ပစ်ရသော လက်နက်ကို ကိုင်ဆောင်သူများ။ ယင်းလက်နက်ဖြင့် ပစ်ခတ်ရသော ကျောက်ခဲ။

[الْمِنْجَنِيْقُ] ကျောက်ခဲထည့်ပစ်ရသော လက်နက်ကို ကိုင်ဆောင်သူများ။ ယင်းလက်နက်ဖြင့် ပစ်ခတ်ရသော ကျောက်ခဲကြည့် [الْمِنْجَلِيْقُ]။

❸ [الْجُنْكَ] လင်းကွင်း။(အလ်မွန်ဂျိဒ်)မယ်ဒလင်း(မှအ်ဂျမ်)ကြည့် [الْطَنْبُورُ]။

❹ [جَنَ -] ဖုံးကွယ်သည်။ ပျောက်ကွယ်သည်။ ဖုံးကွယ်သည်။

[جَنُ] ဖုံးကွယ်ခြင်း။ ပျောက်ကွယ်ခြင်း။

ဖုံးကွယ်ခြင်း။

❶ [الْلَيْلُ] (ည)မှောင်သည်။ ❶

[الْظَّلَامُ] (အမှောင်ထု)နက်ရှိုင်းသည်။ ❷

[الشَّىء] ဖုံးအုပ်ထားသည်။ ဖုံးဖိထားသည်။

❸ ﴿فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا﴾

သို့ဖြင့် ညသည် ၎င်းအားဖုံးလွှမ်းသွားသော အခါ သူသည် ဂြိုဟ်နက္ခတ်တစ်လုံးကို မြင်တွေ့ခဲ့ရလေသည်။ ❹

[الْمَيْتَ] (သေသူကို) အဝတ်လွှမ်းခြုံ။ စည်းနှောင်သည်။(ကဖန်ထုပ်သည်။) ❺

(သေသူကို)မြေမြှုတ်သဂြိုဟ်သည်။

(အမှောင်ထု)မှောင်ခြင်း။ ❶ [جَنَ - جُنُونُ] ဖုံးအုပ်ထားခြင်း။ ဖုံးဖိထားခြင်း။

❷ ဖုံးလွှမ်းခြင်း။ (သေသူကို)အဝတ်လွှမ်းခြုံ။ စည်းနှောင်ခြင်း။(ကဖန်ထုပ်ခြင်း။) ❸

(သေသူကို)မြေမြှုတ်သဂြိုဟ်ခြင်း။

[جُنَ] ရူးသွပ်သည်။ [جُنُ جُنُونُ] သွက်သွက်ခါအောင် ရူးသည်။ ❶

[بِهِ وَمِنْهُ] ရူးသွားလုမတတ် အံ့ဩသည်။ အရူးအမူးဖြစ်သည်။ ❷

[التَّبْتُ] (အပင်)ရှည်လျား။ ရစ်ပတ်။ ရှုပ်ထွေးသည်။ ❸

[الْأَرْضُ] (မြေ၌)အပင်များ ပွင့်လန်းသည်။ ❹

[الدَّبَابُ] (ယင်ကောင်)တဝီဝီအော်မြည်သည်။

❶ ရူးသွပ်ခြင်း။ ❷ [جَنَ - جُنُونُ - جَنَّةٌ - مَجَنَّةٌ] သွားလုမတတ် အံ့ဩခြင်း။ အရူးအမူးဖြစ်ခြင်း။

❸ (အပင်)ရှည်လျား။ ရစ်ပတ်။ ရှုပ်ထွေးခြင်း။ ❹ (မြေ၌)အပင်များ ပွင့်လန်းခြင်း။ ❺ (ယင်ကောင်)တဝီဝီအော်မြည်ခြင်း။

၁။ [الشَّيْءُ] ၁။ ရူးသွပ်သည်။ [أَجْنٌ] အုပ်ထားသည်။ ကွယ်ဝှက်ထားသည်။ ၂။ [الْمَرَاةُ جُنَيْتٌ] (မိန်းမ)ကိုယ်ဝန်ရှိသည်။ ၃။ [الشَّيْءُ عَنْهُ] ဖုံးကွယ်သည်။ တိမ်မြုပ်တယ်။ ၄။ [الْمَيْتُ] (သေသူကို)အဝတ်လွှမ်းခြုံ၊ စည်းနှောင်ပေးသည်။ ကဖန်ထုပ်သည်။ ၅။ وَلِيٌّ دَفَنَ رَسُولَ اللَّهِ وَاجْتَنَاهُ عَلَيْهِ وَعَبَّاسٌ* တမန်တော်မြတ်(ﷺ)အား မြေချသင်္ဂြိုဟ်ရန်နှင့် ကဖန်လွှမ်းခြုံပေးရန် သာဝကကြီးအလီနှင့် အင်ဗားစ်တို့က တာဝန်ယူခဲ့ကြသည်။ ၆။ (သေသူကို)မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်သည်။ ၇။ [الشَّيْءُ صَدْرَهُ] ရူးသွပ်စေသည်။ ၈။ (တစ်စုံတစ်ရာကို ရင်ထဲ၌)မျှသိပ်ထားသည်။ ၉။ [الشَّيْءُ] ဖုံးအုပ်ထားသည်။ [جَنَنْ] ကွယ်ဝှက်ထားသည်။ ၁၀။ [الْمَيْتُ] (သေသူကို)အဝတ်လွှမ်းခြုံ၊ စည်းနှောင်ပေးသည်။ ကဖန်ထုပ်သည်။ ၁၁။ (သေသူကို)မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်သည်။ ၁၂။ [الشَّيْءُ صَدْرَهُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို ရင်ထဲ၌)မျှသိပ်ထားသည်။

ကွယ်သည်။ [– الشَّيْءُ] [اجْتَنِّ] ကွယ်သည်။

၁၁. [تَجَانُّ] ရူးချင်ယောင်ဆောင်သည်။ အရူး
လို လုပ်ပြသည်။

[جَنِّنٌ] ❶ ကွယ်သွားသည်။
 ကွယ်ဝှက်သည်။ ❷ [-الْمَيْتُ] (သေသူ)
 အဝတ်လွှမ်းခြုံ၊ စည်းနှောင်ပြီးသားဖြစ်သွား
 သည်။ ကဖန်ထုပ်ပြီးသားဖြစ်သည်။ ❸
 (သေသူကို)မြေမြှတ်ထားသည်။ ❹ ရူးသွပ်

သွားသည်။

ကွယ် [الشَّيْءُ] ❶ | استَجَنَ | ကွယ်
ပျောက်သည်။ ❷ | فُلَانًا | မယ်ဒလင်တီးရန်
ခေါ်သည်။

[التَّجْنِينُ] ဂျင်နီသတ္တဝါတို့၏စကား။

သူ့ အထူးအဆန်းတွေ ပြောတယ်။

[الْجَانُّ] ● ဂျင်နသတ္တဝါ။

(لَمْ يَطْمِئْنُوا أَنْفُسَ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانُ) ၎င်းတို့အလျှင်
 သူမတို့အား မည်သည့်လူသားတစ်ဦးတစ်
 ယောက်သည်လည်းကောင်း၊ မည်သည့်
 ဂျင်နီ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှလည်းကောင်း
 ထိတွေ့ခဲ့သည်မရှိချေ။ ❶ မြွေသူတော်။
 (فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌ وَلَىٰ مُدَبِّرُ) ။
 ထို့နောက် သူသည် ယင်းတောင်ငှေးကို မြွေ
 ကဲ့သို့ တွန့်လိမ့်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရ
 သောအခါ ကျောခိုင်း၍ ထွက်ပြေးလေ၏။
 (جَنَانٌ - جَوَانُ) (ج)

[الْجَنَانُ] ❶ အတွင်းပိုင်း။ ဝမ်းဗိုက်ပိုင်း။

❶ နှလုံးသား။ [إِذَا قَرَأَ الْجِنَانُ نَكَتَ الْعَيْنَانِ]
 နှလုံးသားက နာကျင်လာရင် မျက်စိနှလုံး
 က ဝိုကြွေးတယ်။ ❷ ဖုံးကွယ်နေသော(အ
 ရာ)။ ကွယ်ဝှက်နက်နဲသော(အမှုကိစ္စ)။ ❸

[جَنَانُ اللَّيْلِ] ၉။ [جَنَانُ النَّاسِ] လူအုပ်ကြီး။
 [أَجْنَانُ] (ج) နဂ်ရှိုင်းသောညအမှောင်ထု။
 [الْجُنَّ] ၁။ ဂျင်န်သတ္တဝါ။ ဂျင်န်
 သတ္တဝါတစ်ဦး။ [بَاتُ فَلَانٍ ضَيْفُ جَنِيٍّ] သူ ဂျင်န်
 သတ္တဝါတို့၏ ညညီညီအဖြစ် ညအိပ်ခွဲရ
 သည်။ (သူ လူသူကင်းမဲ့သောအရပ်၌ ညအိပ်

သည်။(သူ လူသူကင်းခဲ့သောအရပ်၌ ညအိပ်
ခဲ့ရသည်။) ❶ [جَنَّ الشَّابَّ] ပျိုရွယ်မှု၏ အ
ဦးအစ၊ အမြူးကြဆုံးဖြစ်သော ပျိုမြစ်နုနယ်
သည့်အရွယ်။ ❷ [جَنَّ النَّبَاتَ] အပွင့်။ ❸
[جَنَّ اللَّيْلَ] ည၏နက်ရှိုင်းသောအမှောင်။ ❹
[جَنَّ النَّاسَ] လူအုပ်ကြီး။
[الْجَنُّ] ❶ အဖုံး။ အကာ။ ❷ သင်္ချိုင်း။
❸ သေသူကို ထပ်ပိုးစည်းနှောင်ရသော အ
ဝတ်။ ကဖန်ဝတ်။ ❹ ဖုံးအုပ်ထားသော(အ
ရာ)။ ❺ လူသေကောင်။(ج) [أَجَنَّ]။
[الْجَنَّةُ] ❶ ဥယျာဉ်၊ ခြံမြေ။ ❷ နောင်တ
မလွန်၌ သူတော်ကောင်းတို့ စံမြန်းကြရမည့်
သုခဘုံ။(ج) [جَنَانٌ]။
[الْجَنَّةُ] ❶ ရူးသွပ်မှု။ ❷ ဂျင်နီသတ္တဝါ။
(مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ) ဂျင်နီသတ္တဝါများအနက်မှ
လည်းကောင်း၊ လူသားများအနက်မှလည်း
ကောင်း။
[الْجَنَّةُ] ❶ အကာအကွယ်၊ အကာအရံ၊
အတားအဆီး။ ❷ မျက်လုံးမှအပ ကျန်ဦး
ခေါင်းတစ်ခုလုံးကို ဖုံးအုပ်ရသည့် အမျိုးသမီး
ဝတ် ခေါင်းမြီးခြုံပုဝါ။ ❸ ဒိုင်း၊ လွှား။ (ج)
[جُنٌّ]။
[الْجُنُونُ] ရူးသွပ်မှု။
[الْجِنِّينَ] ❶ သင်္ချိုင်း။ ❷ ဖုံးအုပ်ထားသော
အရာ။ ❸ သန္ဓေသား၊ သားလောင်း။ ❹
အစေ့မှ ပြုထွက်လာသောအညောင့်။ (ج)
[الْجَنَّةُ - أَجَنُّ]။
[الْجَنِينَةُ] အမျိုးသမီးဝတ်ခြုံထည်။
[الْجَنِينَةُ] ဥယျာဉ်ငယ်။

[أَلْجَنُّ] ❶ သံခမောက်။ [قَلْبُ فَلَانٍ مَجْنٌ] အရှက်မထားဘဲ လုပ်ချင်ရာလုပ်သည်။
[قَلْبٌ لَهُ ظَهَرَ الْمَجْنُ] ချစ်ခင်ပြီးနောက်မှ
ဖောက်ပြန် ရန်တွေ့သည်။ ❶ စလွယ်။(ج)
[مَجَانٌ]။
[مَجَانٌ] (ج) သံခမောက်။
[الْمَجْنَةُ] ❶ ရူးသွပ်မှု။ ❷ ပုန်းကွယ်သည့်
နေရာ။ ❸ ဂျင်နီသတ္တဝါများ ပေါများသည့်
နေရာ။(ج) [مَجَانٌ]။
[الْمَجْنُونُ] အရူး။ ဦးနှောက်ပျက်သူ။ စိတ္တ
ဇဝေဒနာသည်။(ج) [مَجَانِينٌ]။
❶ [جَنَى -] ပြစ်မှားကျူးလွန်သည်။
ထိခိုက်နာကျင်စေမှုကို ကျူးလွန်သည်။
[جَنَى عَلَى نَفْسِهِ] မိမိကိုယ်ကို သေကြောင်း
ကြံသည်။ ထိခိုက်နာကျင်စေသည်။
❶ [الذَّنْبَ عَلَى فُلَانٍ] တစ်ဦးတစ်ယောက်အ
ပေါ်၌ အပြစ်ပုံချသည်။ ❷ [الشَّرَّاءَ] (အသီး
ကို) ခူးဆွတ်သည်။ ❸ [الذَّهَبَ] (ရွှေကို)
သတ္တုတွင်းမှ တူးဖော်စုဆောင်းသည်။
[جَنَايَةً] ❶ ပြစ်မှားကျူးလွန်ခြင်း။ ထိခိုက်
နာကျင်စေမှုကို ကျူးလွန်ခြင်း။ ❷ တစ်ဦး
တစ်ယောက်အပေါ်၌ အပြစ်ပုံချခြင်း။
[جَنَى - جَنَى] ❶ (အသီးကို) ခူးဆွတ်ခြင်း။ ❷
(ရွှေကို) သတ္တုတွင်းမှ တူးဖော်စုဆောင်းခြင်း။
[جَانٍ] ❶ ပြစ်မှားကျူးလွန်သော(သူ)။
ထိခိုက်နာကျင်စေမှုကို ကျူးလွန်သော(သူ)။
❶ တစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ်၌ အပြစ်ပုံချ
သော(သူ)။ ❷ (အသီးကို) ခူးဆွတ်သော(သူ)။
❸ (ရွှေကို) သတ္တုတွင်းမှ တူးဖော်စုဆောင်း

သော(သူ)။[جَنَاءُ] (ج)။

[جَنَى -] ရှုနာရှိုက်ကုန်းဖြစ်သည်။ ကျော
ပြင် ကုန်းသည်။

[جَنَى] ရှုနာရှိုက်ကုန်းဖြစ်ခြင်း။ ကျော
ပြင် ကုန်းခြင်း။

[أَجَنَى] ရှုနာရှိုက်ကုန်းဖြစ်သော(သူ)။

ကျောပြင်ကုန်းသော(သူ)။[م] (جَنَوَاءُ)။

[أَجَنَى] (အသီး)ခူးဆွတ်ရန်
အချိန်တန်သည်။ ❶ [الْأَرْضُ] (မြေ)အသီး

ထွက်နှုံးကောင်းသည်။ ❷ [اللَّامِشِيَّةَ]

(အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က တိရိစ္ဆာန်များအ
တွက်)မြက်များကို ပေါက်ရောက်စေတော်မူ

သည်။ ❸ [فَلَانًا الشَّمْرَ] (တစ်ဦးတစ်
ယောက်ကို အသီး)ခူးစားခွင့်ပြုသည်။

[جَانَى] (သူ့အပေါ်)သူ မကျူး
လွန်ရဘဲ ကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲသည်။

[أَجَنَى] (အသီးကို)ခူးဆွတ်
သည်။ ❶ [الْعَسَلُ] (ပျားရည်ကို)လိုက်လံ

ရှာဖွေစုဆောင်းသည်။ ❷ [سَاءَ الْمَطَرُ] (မိုး
ရေကို)သောက်သည်။

[تَجَنَى] (သူ့အပေါ်)သူမကျူး
လွန်ရဘဲ ကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲသည်။

❶ [الشَّوْرَةَ] (အသီးကို)ခူးဆွတ်သည်။

[الْجَانِي] ❷ စွန့်ပလွံပင်ကို ဝတ်မှုကူးပေး
သူ။ ❸ ရှာဖွေဆည်းပူးသူ။ ကျူးလွန်သူ။

[الْجَنَى] ❹ အပင်မှ ခူးဆွတ်ထားသော
အသီးအနှံ။ ❶ ခြံပင်၊ မြက်ပင်။ ❷ စပျစ်သီး။

❸ စွန့်ပလွံသီးအရင့်။ ❹ ပျားရည်။ ❺ ရွှေ။

❻ ခရုခွံ။[جَنَى] (ج)။

[الْجَنَائِيَّةَ] ပြစ်မှု။(ج)။

[الْجَنِي] ခူးဆွတ်ရန်အချိန်တန်သဖြင့် ခူး
ဆွတ်ထားသော အသီးအနှံ။

[الْجَاهِبُ] အထင်အရှား လူသိရှင်ကြားဖြစ်
သော(သူ၊ အရာ)။ [أَنَاءُ جَاهِبًا] သူ့ထံ အ

ကြောင်းကြား၍ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

[الْجَهْبُ] စူပုပ်ထားသောမျက်နှာ။ အလွန်
ရုပ်ဆိုးသောမျက်နှာ။

[الْمَجْهَبُ] အရှက်အကြောက်မရှိသူ။ မျက်နှာ
ပြောင်သူ။(ج)။[مَجَاهِبُ]

❶ ထိုးထွင်းကြံဆညာဏ်ကောင်း
သူ။ ညာဏ်ထက်၍နားလည်လွယ်သူ။ (ج)

[جَهَابَةٌ]

ထိုးထွင်းကြံဆညာဏ်ကောင်း
သူ။ ညာဏ်ထက်၍နားလည်လွယ်သူ။ (ج)

[جَهَابَةٌ]

❶ အ
သက်ကြီးသူ။ ❷ ကြီးမားသောတောင်ဆိတ်။

[جَهَابِلُ] (ج)
[الْجَهْلَةُ] အရပ်ပု၍ အလွန်ရုပ်ဆိုးသောမိန်း

မ။

❶ [جَهْتُ -] (စိုးရိမ်စိတ်၊ ဒေါသစိတ်စသည်)
ပြေပျောက်သည်။

[جَهْتُ] (စိုးရိမ်စိတ်၊ ဒေါသစိတ်စသည်)
ပြေပျောက်ခြင်း။

[جَهْتَانُ] (စိုးရိမ်စိတ်၊ ဒေါသစိတ်စသည်)ပြေ
ပျောက်သွားသော(သူ)။

❶ [الْإِبْطَالُ] (သူရဲကောင်းများ)
တိုက်ပွဲ၌ ညာသံပေး ဟစ်အော်ကြသည်။

ခြောက်လှန့်သည်။ ❶ [الرَّجُلُ] ပြန်လှည့်သွားစေသည်။ မောင်းထုတ်သည်။

[تَجَهَّجَ] [الْبَطَالُ] (သူရဲကောင်းများ)တိုက်ပွဲ၌ ညာသံပေး ဟစ်အော်ကြသည်။

❷ [جَهْدَ] (အစွမ်းကုန်)ကြိုးစားအားထုတ်သည်။ ❶ လိုရာပန်းတိုင်ရောက်သည် အထိ ကြိုးစားရှာဖွေသည်။ ❷ [سَيِّلًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)စမ်းသပ်သည်။ စုံစမ်း စစ်ဆေးသည်။ ❸ [فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)အခက်တွေ့စေသည်။ အကြပ်အတည်းဆိုက်ရောက်စေသည်။ ❹ အဖန်တလဲလဲတောင်းဆိုသည်။ ခဏခဏမေးမြန်းသည်။ မေးပြီးရင်းမေးသည်။ ❺ [الدَّابَّةَ] (အစီးအနင်းပေါ်၌)မနိုင်ဝန်ကို တင်ဆောင်သည်။ စွမ်းနိုင်သည်ထက် ပို၍ဝန်တင်ထားသည်။ ❶ [الرَّحْضُ فُلَانًا] (ရောဂါက တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)ပိန်ခြိုးစေသည်။ ❷ [الْبَيْتَ] (နို့ကို)ရေဖြင့်ရောစပ်သည်။ ❸ (နို့မှ)မလှိုင်ကို အကုန်အစင်ထုတ်ယူသည်။ ❹ [الْمَاءَ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)တကွဲတပြားဖြစ်စေသည်။ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်စေသည်။ ❺ [الظُّلُمَ] (အစားအစာကို)စားချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ အလွန်အကျူးစားသည်။ [الْمَائِيَّةُ الرِّعَى] (တိရစ္ဆာန် စားကျက်ကို)အတိုင်းထက်အလွန်စားသည်။

[جَهْدَ] ❶ အစွမ်းကုန်ကြိုးစား အားထုတ်ခြင်း။ ﴿وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ﴾ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အစွမ်းကုန် တိုင်တည်ခဲ့ကြကုန်၏။ ❶ လိုရာ

ပန်းတိုင်ရောက်သည်အထိ ကြိုးစားရှာဖွေခြင်း။ ❷ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)စမ်းသပ်ခြင်း။ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း။ ❸ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)အခက်တွေ့စေခြင်း။ အကြပ်အတည်းဆိုက်ရောက်စေခြင်း။ ❹ အဖန်တလဲလဲတောင်းဆိုခြင်း။ ခဏခဏမေးမြန်းခြင်း။ မေးပြီးရင်းမေးခြင်း။ ❺ (အစီးအနင်းပေါ်၌)မနိုင်ဝန်ကို တင်ဆောင်ခြင်း။ ❶ (ရောဂါက တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)ပိန်ခြိုးစေခြင်း။ ❷ (နို့ကို)ရေဖြင့်ရောစပ်ခြင်း။ ❸ (နို့မှ)မလှိုင်ကို အကုန်အစင်ထုတ်ယူခြင်း။ ❹ ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)တကွဲတပြားဖြစ်စေခြင်း။ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်စေခြင်း။ ❺ ❶ (အစားအစာကို)စားချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။ အလွန်အကျူးစားခြင်း။

[جَاهِدَ] ❶ အစွမ်းကုန် ကြိုးစားအားထုတ်သော(သူ)။ ❶ လိုရာပန်းတိုင်ရောက်သည်အထိ ကြိုးစားရှာဖွေသော(သူ)။ ❷ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)စမ်းသပ်သော(သူ)။ စုံစမ်းစစ်ဆေးသော(သူ)။ ❸ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)အခက်တွေ့စေသော(သူ)။ အကြပ်အတည်းဆိုက်ရောက်စေသော(သူ)။ ❹ အဖန်တလဲလဲတောင်းဆိုသော(သူ)။ ခဏခဏ မေးမြန်းသော(သူ)။ မေးပြီးရင်းမေးသော(သူ)။ ❺ (အစီးအနင်းပေါ်၌)မနိုင်ဝန်ကို တင်ဆောင်သော(သူ)။ ❶ ပိန်ခြိုးစေသော(ရောဂါ)။ ❷ (နို့ကို)ရေဖြင့်ရောစပ်သော(သူ)။ ❸ (နို့မှ)မလှိုင်ကို အကုန်အစင်ထုတ်ယူသော(သူ)။ ❹ ❶ (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)တကွဲတပြား ဖြစ်စေသော(သူ)။ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်စေသော(သူ)။

❶ ❷ (အစားအစာကို)စားချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်
 သော(သူ)။ အလွန်အကျွံစားသော(သူ)။
 [مَجْهُودٌ-جَهْدٌ] ❸ အစွမ်းကုန် ကြိုးစားအားထုတ်
 ခြုံပြုလုပ်ထားသော(အရာ)။ ❹ ကြိုးစားရှာ
 ဖွေအပ်သော(ပန်းတိုင်)။ ❺ စမ်းသပ်ခြင်းခံ
 ရသော(သူ)။ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသော
 (သူ)။ ❻ အခက်တွေ့စေသော(သူ)။ အကြပ်
 အတည်း ဆိုက်ရောက်သော(သူ)။ ❼ အဖန်
 တလဲလဲတောင်းဆိုခြင်းခံရသော(သူ)။ ခဏ
 ခဏ မေးမြန်းခြင်းခံရသော(သူ)။ မေးပြီးရင်း
 မေးခြင်းခံရသော(သူ)။ ❽ မနိုင်ဝန်ကို တင်
 ဆောင်ထားသော(အစီးအနင်း)။ ❾ (ရောဂါ
 ၏)ဖိစီးမှုကြောင့်ပိန်ခြိုးသော(သူ)။ ❿ ရေ
 ဖြင့်ရောစပ်ထားသော(နို့)။ ⓫ မလှိုင်ကို အ
 ကုန်အစင်ထုတ်ယူထားသော(နို့)။ ❶ ❷
 တကွတပြားဖြစ်သော(ဥစ္စာပစ္စည်း)။ ကစဉ့်
 ကလျားဖြစ်သော(ဥစ္စာပစ္စည်း)။ ❶ ❷
 စားချင်ဖွယ်ဖြစ်သော(အစားအစာ)။
 [جَهْدٌ] [النَّاسُ] (လူများ)မိုးခေါင်ရေရှား
 အငတ်ဘေးကြုံသဖြင့် အကြပ်အတည်းတွေ့
 သည်။
 [جَهْدٌ] [الْعَيْشُ] (ဘဝအခြေအနေ)ကြပ်
 တည်း ခက်ခဲသည်။
 [جَهْدٌ] (ဘဝအခြေအနေ)ကြပ်တည်း
 ခက်ခဲခြင်း။
 [جَهْدٌ] (ဘဝအခြေအနေ)ကြပ်တည်း
 ခက်ခဲသော(သူ)။
 [أَجْهَدُ] ❶ အကြပ်အတည်းဆိုက်ရောက်
 သည်။ အခက်အခဲတွေ့သည်။ ❷ အစီးအ

နင်း မောပမ်းချိန်နှင့် ကြုံတွေ့ရသည်။ ❸
 [الْأَرْضُ] (မြေကြီး)ထင်ရှားပေါ်လွင်သည်။
 ❹ [لَهُ الطَّرِيقُ] (လမ်း)ရှင်းလင်းထင်ရှား
 သည်။ ❺ [أَعْلَى أَنْ يَفْعَلَ كَذَا] (တစ်စုံတစ်ရာ
 ပြု လုပ်ရန်)အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေသည်။
 ❻ [الشَّيْبُ فِيهِ] (အိုမင်းရင့်ရော်မှု)မြန်ဆန်
 သည်။ ❼ [الْعَدُوَّ عَلَيْهِ] (ရန်သူ)အသည်း
 အသန် ရန်လုပ်သည်။ ❽ [فَلَا نَفِي الْأَمْرِ]
 (တစ်စုံတစ်ရာကို)သတိကြီးစွာဖြင့် ဆောင်
 ရွက်သည်။ ❾ [فَلَا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်
 ကို)အခက်တွေ့စေသည်။ အကြပ်အတည်း
 ဆိုက်ရောက်စေသည်။ ❶ ❷ [الدَّابَّةُ]
 (အစီးအနင်းပေါ်၌)မနိုင်ဝန်ကို တင်ဆောင်
 သည်။ စွမ်းနိုင်သည်ထက် ပို၍ဝန်တင်
 ထားသည်။ ❶ ❷ [سَالَهُ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)က
 စဉ့်ကလျားပျက် စီးစေသည်။ ဖြိုးသည်။
 ❶ ❷ [الطَّعَامُ] (အစားအစာကို)စားချင်စိတ်
 ဖြစ်ပေါ်သည်။ အလွန်အကျွံစားသည်။
 [جَاهَدَ] ❶ [الْعَوْرَ] (ရန်သူကို)အစွမ်းကုန်
 တိုက်ခိုက်သည်။ ❷ [نَفْسَهُ] (မကောင်း
 သည့် စိတ်ဓါတ်ကို)ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်လာ
 အောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်သည်။
 [أَجْهَدُ] ❶ အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်းဆောင်
 ရွက်သည်။ ❷ အစွမ်းကုန် တွေးခေါ်ကြံဆ
 သည်။
 [جَاهَدَ] အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်
 သည်။
 [أَجْهَدُ] ကုန်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်နှင့်
 တမန်တော်မြတ်၏သြဝါဒတော်များအား ကိုး

တမန်တော်မြတ်(ﷺ)သည် အရပ်ပုလွန်းသူ မဟုတ်။ အရပ်ရှည်လွန်းသူလည်းမဟုတ်။ အတန်ငယ်အရပ်ရှည်သူဖြစ်တော်မူပြီး ကိုယ် တော်အား အလွန်လှပခန့်ငြား၍ကြည့်ညှိ လေးဖွယ်မြင်တွေ့ရ၏။ ❶ [الْبَرَّ](ရေ တွင်းကို)ရွံ့နှံ့များ ဆယ်ထုတ်သည်။ ရေ တွင်းဖော်သည်။ ရေတွင်းရှိရေများကို ငင် ထုတ်သည်။ ❷ ❷ ရေတွင်းကို ရေထွက် သည်အထိ တူးသည်။ ❸ ❸ [الْبَرَّ](နို့ကို) မွှေနှောကပ်၍ ထောပတ်ထုတ်ယူသည်။ ❹ ❹ [الْقَوْمَ](၎င်းတို့ကို)အိပ်ချင်မူးတူးပုံစံ ဖြင့် နံနက်ခင်း၌ နိုးထစေသည်။

[جهر] ❶ ထင်ရှားခြင်း။ ပေါ်လွင်ခြင်း။ လူသိရင်ကြားဖြစ်ခြင်း။ ထင်သာမြင်သာခြင်း။ ❶ (စကားကို)ကျယ်လောင်စွာပြောခြင်း။ကြား သိစေခြင်း။ ❷ အတားအဆီးမရှိဘဲ ကွက် ကွက်ကွင်းကွင်းမြင်ရခြင်း။ ❸ မျက်မှန်းဖြင့် တိုင်းတာသတ်မှတ်ခြင်း။ ❹ (နေရောင်)သူ မျက်စိကို ကျိန်းစပ်စေပြီး အမြင်မှိုဝါးစေခြင်း။ ❺ ရမ်းသမ်းသွားလာခြင်း။ ❻ မျက်စိအမြင်၌ စစ်သည်အင်အား အမြောက်အများဖြစ်ခြင်း။ ❼ အမြင်၌ ကြီးကျယ်၊ လှပ၊ ခန့်ငြားခြင်း။ ကြည့်ညှိလေးစားဖွယ်ကောင်းခြင်း။ ❽ (ရေ တွင်းကို)ရွံ့နှံ့များ ဆယ်ထုတ်ခြင်း။ ရေတွင်း ဖော်ခြင်း။ ရေတွင်းရှိရေများကို ငင်ထုတ်ခြင်း။ ❾ ❾ ရေတွင်းကို ရေထွက်သည်အထိ တူး ခြင်း။ ❿ ❿ [နို့ကို]မွှေနှောကပ်၍ ထောပတ် ထုတ်ယူခြင်း။ ❻ ❻ (၎င်းတို့ကို)အိပ်ချင်မူး တူးပုံစံဖြင့် နံနက်ခင်း၌ နိုးထစေခြင်း။

[الْإِنْسَانُ] ❶ (လူ)နေရောင်ကြောင့် မျက်စိကျိန်းစပ်သည်။ အလင်းရောင်ကို ကြည့်မိသဖြင့် မျက်စိပြာ၍ အမြင်ဝါးသည်။ ❶ [فُلَانٌ]မျက်စိပြူးကျယ်သည်။ မျက်ဆန် ပြူးထွက်သည်။ ❷ [تَعَيْنُهُ](မျက်စိ)စွေ သည်။ ပယ်သည်။ ❸ [الْفَرْسُ](မြင်း)၏ ထိပ်ကွက် မျက်နှာတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းခြုံ ထားသည်။ ❹ [فُلَانٌ]ကြည့်မြင်ရသူ၏အ မြင်၌ ခန္ဓာကိုယ်အချိုးအစားပြည့်စုံ၍ ရုပ်သွင် မူရာခန့်ငြားလှပသည်။

[جهر] ❶ (လူ)နေရောင်ကြောင့် မျက်စိ ကျိန်းစပ်ခြင်း။ အလင်းရောင်ကို ကြည့်မိသ ဖြင့် မျက်စိပြာ၍ အမြင်ဝါးခြင်း။ ❶ မျက်စိ ပြူးကျယ်ခြင်း။ မျက်ဆန် ပြူးထွက်ခြင်း။ ❷ (မျက်စိ)စွေခြင်း။ ပယ်ခြင်း။ ❸ (မြင်း)၏ ထိပ်ကွက် မျက်နှာတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းခြုံထား ခြင်း။

[جُورَةً. جَهَارَةً] ကြည့်မြင်ရသူ၏အမြင်၌ ခန္ဓာ ကိုယ်အချိုးအစားပြည့်စုံ၍ ရုပ်သွင်မူယာခန့် ငြားလှပ

[جهير] ❶ နေရောင်ကြောင့် မျက်စိကျိန်း စပ်သော(သူ)။ အလင်းရောင်ကို ကြည့်မိသ ဖြင့် မျက်စိပြာ၍ အမြင်ဝါးသော(သူ)။ ❶ မျက်စိပြူးကျယ်သော(သူ)။ မျက်ဆန် ပြူး ထွက်သော(သူ)။ ❷ (မျက်စိ)စွေသော(သူ)။ မျက်စိပယ်သော(သူ)။ ❸ ထိပ်ကွက် မျက်နှာ တစ်ခုလုံးကို လွှမ်းခြုံထားသော(မြင်း)။ ❹ ကြည့်မြင်ရသူ၏အမြင်၌ ခန္ဓာကိုယ်အချိုး အစားပြည့်စုံ၍ ရုပ်သွင်မူရာခန့်ငြားလှပသော

(သု)။

[အဗျာ] ၁ ထင်ရှားပေါ်လွင်စေသည်။ကြ
ငြာသည်။ ၂ [بِالْكَلَامِ] (စကားကို)ကျယ်
လောင်စွာ ပြောဆိုသည်။ ၃ [فَلَانٌ] အသံ
ကျယ်သူဟု သမုတ်ခံရသည်။ ၄ လှပခန့်
ငြားသော သားများကို ခေါ်ဆောင်လာ
သည်။

[အဗျာ] ၁ [بِالْعَدَاوَةِ] ရန်ပြုသည်။ ၂
တင်ရန်လုပ်သည်။ ၃ [بِالْأَمْرِ] (ကိုစွတစ်စုံ
တစ်ရာကို)လှသိရှင်ကြားဖြစ်စေသည်။ ၄
[فَلَانٌ] အနိုင်ယူသည်။

[အဗျာ] ၁ မျက်စိကျိန်းစပ်၍ အမြင်မ
ကြည်လင်သည့်အမူအရာကိုပြသည်။ ၂
[بِالْأَمْرِ] ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။

[အဗျာ] ၁ [الشَّيْءِ] ကွက်ကွက်ကွင်း
ကွင်းမြင်သည်။ ၂ [الْبَيْتِ] မက်စီအမြင်
၌ စစ်သည်အင်အားအမြောက်အမြား မြင်
တွေ့ရသည်။ ၃ [فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်
ကို)လှပခန့်ငြား၍ကြည့်ညို့ဖွယ် တွေ့မြင်ရ
သည်။ ၄ [الشَّيْءِ] အမြင်၌ လှပသည်။
ရှုချင်စဖွယ်ဖြစ်သည်။ ၅ [الْبَيْتِ] (ရေတွင်း
ကို)ရှုံ့နှံ့များမှ သန့်ရှင်းအောင်လုပ်သည်။ ရေ
တွင်းဖေါ်သည်။ ၆ (ရေတွင်းမှ)ရေငင်ထုတ်
သည်။ ရေတွင်းဆည်သည်။

[အဗျာ] ကွက်ကွက်ကွင်းမြင်ရသော(အရာ)။
မျက်မြင်ထင်ရှားဖြစ်သော(အရာ)။
[الْفَيْتُهُنَّهَارًا] ကျွန်တော် သူ့ကို နေ့ခင်း
ကြောင်တောင် မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ခဲ့
ရတယ်။

[الْجَهْرُ] ၁ ခေတ်ကာလ၏အချိန်တစ်
ချိန်။ ၂ နှစ်အပြည့်၊ တစ်နှစ်လုံး။ ၃ အထင်
အရှား၊ မျက်ဝါးထင်ထင်။ ၄ ကုန်းမြေ။
[الْجَهْرُ] [جَهْرُ الرَّجُلِ] (လူတစ်ယောက်
၏)အသွင်အပြင်၊ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်။
[مَا أَحْسَنَ جَهْرَهُ] သူ့ရဲ့ပုံပန်းသဏ္ဌာန် သိပ်လှ
တာပဲ။

[الْجَهْرُ] ၁ ပြန့်ပြူးသောမြေပြင်၊ ကွင်းပြင်။
၂ ပြန့်ပြူးသော ကုန်းမြင့်။ ၃ အုပ်စု။ ၄
မြင့်မြတ်ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ။
[الْجَهْرَةُ] အထင်အရှားဖြစ်သော(အရာ)။
မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ရသော(အရာ)။
«لَنْ تَوْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً» ကျွန်ုပ်တို့
သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မျက်ဝါးထင်
ထင်မမြင်ရမချင်း အသင့်ကို ယုံကြည်လက်ခံ
ကြမည်မဟုတ်။

[الْجَهْوَرُ] အတင့်ရဲသော၊ လက်ရဲဇက်ရဲဖြစ်
သော(သူ)။

[وَجْهٌ جَهِيرٌ] ၁ လှပသော(အရာ)။ [الْجَهِيرُ]
လှပသောမျက်နှာ။ ၂ ရေမရောသောနို့။ (ج)
[جَهْرٌ]။

[الْجَهِيرَةُ] ထင်ရှားသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာ။
(ج) [جِهَاتٌ]။

[الجَوْهَرُ] ကြည့်[جوهر]။
[الْمَجَاهِرُ] ၁ စကားကို ကျယ်လောင်စွာ
ပြောဆိုတတ်သူ။ (ج) [مَجَاهِيرٌ] ၂ အသံ
ချဲ့စက်။ မိုက်ကရိုဖုန်း။

(ج) [الْمَجْهَرُ] မိုက်ကရိုစကား၊ မှန်ဘီလူး။ (ج)
[مَجَاهِرٌ]။

• [جَهَزَ] [عَلَى الْجَرِيحِ] (ဒဏ်ရာရထားသူကို)အသေသတ်သည်။ မသေမရှင်ဖြစ်နေသူကို လုံးဝသေသွားအောင် သတ်သည်။
[جَهَزَ] (ဒဏ်ရာရထားသူကို)အသေသတ်ခြင်း။ မသေမရှင်ဖြစ်နေသူကို လုံးဝသေသွားအောင် သတ်ခြင်း။

[أَجْهَزَ] [عَلَى الْجَرِيحِ] (ဒဏ်ရာရထားသူကို)အသေသတ်သည်။ မသေမရှင်ဖြစ်နေသူကို လုံးဝသေသွားအောင် သတ်သည်။
﴿إِنَّهُ أَتَى إِلَى أَبِي جَهْلٍ وَهُوَ صَرِيحٌ فَاجْهَزَ عَلَيْهِ﴾
သူသည် ဒဏ်ရာဖြင့် လဲနေသော အဘူဂျဟလ်ထံရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး အသေသတ်လိုက်သည်။

[جَهَزَ] [أ-] (သူ့အတွက်)ဝန်စည်း၊ စလွယ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည်။ ﴿فَلَمَّا جَهَزَ هُمُ بِيَهَازِ هُمْ﴾
သူသည် ၎င်းတို့အဖို့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို စီမံဆောင်ရွက်ပေးပြီးသောအခါ။
[تَجَهَّزَ] [لِلْأَمْرِ] (တစ်စုံတစ်ရာကိစ္စအတွက်)အသင့်ပြင်ထားသည်။ အသင့်စီမံထားသည်။

[أَلْجَهَازُ] အသင့်စီမံထားသော(အရာ)။ အသင့်ပြင်ဆင်ထားသော ဝန်စည်းစလွယ်၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း။

[أَلْجَهَازُ] • ကိရိယာ၊ တန်ဆာပလာ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း။ [جَهَازُ الْعُرُوسِ] သမီးအသုံးအဆောင်ပစ္စည်း။ [جَهَازُ الْبَيْتِ] အိမ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း။ [جَهَازُ الْمُسَافِرِ] ခရီးအသုံးအဆောင်ပစ္စည်း။ • အင်္ဂါအဖွဲ့အစည်း။

စည်း။ [جَهَازُ التَّنْفِيسِ] အသက်ရှူအင်္ဂါအဖွဲ့အစည်း။ [جَهَازُ الْهَضْمِ] အစာချေအင်္ဂါအဖွဲ့အစည်း။ [الْجَهَازُ الْعَصَبِيُّ] အာရုံခံအင်္ဂါအဖွဲ့အစည်း။ • စက်ကိရိယာ။ [جَهَازُ الْإِسْتِقْبَالِ] အသံဖမ်းကိရိယာ။ [جَهَازُ الْإِرْسَالِ] အသံလွှင့်ကိရိယာ။ [الْجَهَازُ الْعَصَبِيُّ] အာရုံခံအင်္ဂါအဖွဲ့အစည်း။

[الْجَهِيْزُ] မြန်ဆန်သွက်လက်သော(သူ၊ အရာ)။ [صَوْتُ جَهِيْزٍ] အလွန်မြန်သောအသံ။ [فَرَسٌ جَهِيْزٌ] ပေါ့ပါးသွက်လက်သောမြင်း။ [فَرَسٌ جَهِيْزٌ الشَّد] အလွန် အပြေးမြန်သောမြင်း။

[الْجَهِيْزَةُ] • ဝပ်လွေအမ။ • ဝက်ဝံအမ။ • ဝက်ဝံပေါက်စ။ • ပွဲဖျက်သောမိန်းမ။ (အရေးပါသောအမှုကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို ပြုလုပ်စီမံနေမှုကို ပျက်စီးစေသောမိန်းမ)။

• [جَهَشَ] [نَفْسَهُ] စိတ်လှုပ်ရှား၍ ငိုမဲ့မဲ့ဖြစ်သည်။ [الْصَّبِيُّ إِلَى أُمِّهِ] (ကလေးငယ် မိမိ၏မိခင်ထံ၌)ငိုသံဖြင့် ချွေ့သည်။ • [فَلَانٌ إِلَى فَلَانٍ] ပူဆာသည်။ နားပူနားဆာလုပ်သည်။

﴿أَنَّ النَّبِيَّ بِالْحَدِيثِ فَقَاصَبٌ أَصْحَابَهُ عَطَشٌ قَالُوا فَجَهَشْنَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ﴾

တမန်တော်မြတ်(ﷺ)သည် ဟုဒိုင်ဗိယဟ်အရပ်၌ ရှိနေတော်မူစဉ် ကိုယ်တော်မြတ်၏သာဝကများသည် ရေငတ်မွတ်မှုကို ခံစားကြရ၏။ သို့ဖြင့်ကျွန်ုပ်တို့သည် တမန်တော်မြတ်ထံ ရေရရှိရန် ပူဆာခဲ့ကြသည်။ • [لِلْبُكَاءِ] ငိုတော့မလိုဖြစ်သည်။ ငိုချင်သည်။

① [إِلَى الْقَوْمِ] (၎င်းတို့ထံ)ရောက်ရှိလာသည်။ ② [فُلَانٌ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ] တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ အမြန်ထွက်ခွာသွားသည်။ ③ [مِنْ الشَّيْءِ] ထွက်ပြေးသည်။ လွတ်ရာကျွတ်ရာသို့ သွားသည်။ ④ [إِلَى نَفْسِهِ] ပြို့အန်ချင်စိတ်ပေါက်သည်။ အန်ထွက်လုမတတ်ဖြစ်သည်။

[جَهْشٌ - جَهْشَانٌ] ⑤ စိတ်လှုပ်ရှား၍ ငိုမဲ့မဲ့ဖြစ်ခြင်း။

① (ကလေးငယ် မိမိ၏မိခင်ထံ၌)ငိုသံဖြင့် ခွဲခြွဲခြင်း။ ② ပူဆာခြင်း။ နားပူနားဆာလုပ်ခြင်း။ ③ ငိုတော့မလိုဖြစ်ခြင်း။ ငိုချင်ခြင်း။ ④ ရောက်ရှိလာခြင်း။ ⑤ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ အမြန်ထွက်ခွာသွားခြင်း။ ⑥ ထွက်ပြေးခြင်း။ လွတ်ရာကျွတ်ရာသို့ သွားခြင်း။ ⑦ ပြို့အန်ချင်စိတ်ပေါက်ခြင်း။ အန်ထွက်လုမတတ်ဖြစ်ခြင်း။

[جَهْوَشٌ] ⑧ စိတ်လှုပ်ရှား၍ ငိုမဲ့မဲ့ဖြစ်သော (သူ)။ ① ငိုသံဖြင့် ခွဲခြွဲသော(ကလေးငယ်)။ ② ပူဆာသော(သူ)။ နားပူနားဆာလုပ်သော(သူ)။ ③ ငိုတော့မလိုဖြစ်သော(သူ)။ ငိုချင်သော(သူ)။ ④ ရောက်ရှိလာသော(သူ)။ ⑤ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ အမြန်ထွက်ခွာသွားသော(သူ)။ ⑥ ထွက်ပြေးသော(သူ)။ လွတ်ရာကျွတ်ရာသို့ သွားသော(သူ)။ ⑦ ပြို့အန်ချင်စိတ်ပေါက်သော(သူ)။ အန်ထွက်လုမတတ်ဖြစ်သော(သူ)။

[- جَهْشٌ] [- الصَّبِيُّ إِلَى أُمِّهِ] (ကလေးငယ် မိမိ၏မိခင်ထံ၌)ငိုသံဖြင့် ခွဲခြွဲသည်။

[جَهْشٌ جَهْشَانٌ جَهْوَشٌ] (ကလေးငယ် မိမိ၏မိခင်

ထံ၌)ငိုသံဖြင့် ခွဲခြွဲခြင်း။

[أَجْهَشَ] ⑧ ငိုမဲ့မဲ့ဖြစ်သည်။ ငိုရန်အသင့်ဖြစ်သည်။ ⑨ [إِلَى نَفْسِهِ] ပြို့အန်ချင်သည်။ ⑩ [فُلَانًا عَلَى الْأَمْرِ] လောဆော်သည်။ အမြန်လုပ်ခိုင်းသည်။

[أَلْجَهْشَةُ] ⑪ လူအုပ်စု။ ⑫ မျက်ရည်စ။

⑬ [- جَهْضٌ] အောင်နိုင်သည်။ လွမ်းမိုးသည်။ အနိုင်ရသည်။

[جَهْضٌ] အောင်နိုင်ခြင်း။ လွမ်းမိုးခြင်း။ အနိုင်ရသည်။

[أَجْهَضَ] ⑭ [بِتِ الْحَامِلِ] (ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီး)သားလျော့သည်။ ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျသည်။ ⑮ [فُلَانًا عَنْ شَيْءٍ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာ)ဝေးကွာစေသည်။ မပေးဘဲထားသည်။ ⑯ [- عَنْ مَكَانِهِ] (နေရာမှ)ဖယ်ရှားသည်။ နေရာရွှေ့ခိုင်းသည်။ ⑰ [فُلَانًا عَنْ الْأَمْرِ] လောဆော်သည်။ အမြန်လုပ်ခိုင်းသည်။

[جَاهِضٌ] [-] တားဆီးထားသည်။ ကာဆီးထားသည်။

* قَصَدْتُ يَوْمَ أَحْبَبْتُ جُلَافًا جَاهِضَنِي عَنْهُ أَبُو سُفْيَانَ ⑱ အဟုဒ္ဒိတိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသောနေ့၌ ကျွန်ုပ်သည် လူတစ်ယောက်ထံရည်ရွယ်ဦးတည်၍ သွားလေရာ အဘူစွတ်ဖ်ယာန်က ကာဆီးထားလေသည်။

[أَلْجَاهِضُ] ⑲ ကိုယ်ဝန် လေးလံမပြည့်မီ ပျက်ကျခြင်း။ သားလျော့ခြင်း။

[الْجَاهِضُ] ⑳ (ဘိုကဲ့သို့)မြင့်မား၊ မိုမောက်သောအပိုင်။ ㉑ စိတ်ဓါတ်ကြွခိုင်သူ။

[الْجَاهِضَةُ] တစ်နှစ်သား မြည်းပေါက်စ(အမ)။

[جَوَاهِضُ] (ج)

[الْجَهَاضُ] ဆူးဖြူပင်တစ်မျိုး၏အသီး။

[الْجَهَاضَةُ] စိတ်ဓါတ်ကြွခိုင်မှု။

[الْجَهْضُ] ပျက်ကျသောကလေး။

[الْجَهَاضَةُ] အသက်ကြီးရင့်အိုမင်းသော ကုလားအုတ်မ။

[الْجَهْرُوضَةُ] စိတ်ဓါတ်ကြွခိုင်မှု။

[الْجَهْضُ] ပျက်ကျသောကလေး။

[الْجَهَاضُ] ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျလေ့ရှိသော (မိန်းမ၊ တိရစ္ဆာန်အမ)

❖ [تَجَهَّضَ] ❶ ဆိုးသွမ်းမောက်မာသည်။ မာန်မာနဖြင့် အမှန်တရားမှ သွေဖည်သည်။ ❷ (တိရစ္ဆာန်အထီး)အခြားတိရစ္ဆာန်အပေါ်သို့ နောက်မှ တက်သည်။ မိတ်လိုက်သကဲ့သို့ ပြုမူသည်။

[الْجَهْضُ] ဦးခေါင်းကြီး၍ မျက်နှာဝိုင်းစက်သူ။

❖ [جَهْلٌ -] ❶ (جَهْلٌ) (အိုး)ပွက်ပွက်ဆူသည်။ ❷ [فَلَانَ عَلَى غَيْرِهِ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)မိုက်ရိုင်းစွာ ပြုမူဆက်ဆံသည်။

❸ [الشَّىْءَ لَوِيهِ] အသိညာဏ် ကင်းမဲ့သည်။ သတိတရားမဲ့သည်။ ပညာမဲ့သည်။ ❹ [الْحَقُّ] (အမှန်တရားကို)ဖျက်ဆီးနှောင့်ယှက်သည်။

[جَهْلٌ] (အိုး)ပွက်ပွက်ဆူခြင်း။

[جَهْلٌ - جَهَالَةٌ] ❶ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)မိုက်ရိုင်းစွာ ပြုမူဆက်ဆံခြင်း။ ❷ အသိမဲ့ခြင်း။ အသိညာဏ် ကင်းမဲ့ခြင်း။ သတိတရားမဲ့

ခြင်း။ ပညာမဲ့ခြင်း။

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تَصِيبُوا قَوْمًا بَٰجِهَالَةٍ﴾

အိုယုံကြည်သူအပေါင်းတို့ အကယ်၍ သူယုတ်တစ်ဦးသည် အသင်တို့ထံ တစ်စုံတစ်ရာသတင်းကို ယူဆောင်လာခဲ့ပါလျှင် အသင်တို့သည် သတိတရားမဲ့စွာဖြင့် လူမျိုးတစ်မျိုးကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်းမရှိကြစေရန် ထိုသတင်းကို မှန်မမှန်စိစစ်ကြကုန်။ ❶

(အမှန်တရားကို)ဖျက်ဆီးနှောင့်ယှက်ခြင်း။

[جَاهِلٌ] ❶ ပွက်ပွက်ဆူသော(အိုး)။ ❷

(တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)မိုက်ရိုင်းစွာ ပြုမူဆက်ဆံသော(သူ)။

﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ﴾ ကျွန်ုပ်သည် လူမိုက်များအနက်မှ တစ်ဦးအပါအဝင်ဖြစ်ရခြင်းမှ ကင်းရန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်၌ ခိုလှုံပါ၏။ ❶ အသိမဲ့သော(သူ)။ အသိ

ညာဏ် ကင်းမဲ့သော(သူ)။ သတိတရားမဲ့သော(သူ)။ ပညာမဲ့သော(သူ)။ ❷ (အမှန်တရားကို)ဖျက်ဆီးနှောင့်ယှက်သော(သူ)။

[جُهْلٌ - جَهْلَةٌ - جُهْلٌ - جُهْلَاءُ] (ج)

[جَهْلٌ] ❶ ပွက်ပွက်ဆူသော(အိုး)။ ❷ (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)မိုက်ရိုင်းစွာ ပြုမူဆက်ဆံသော(သူ)။ ❸ အသိမဲ့သော(သူ)။ အသိညာဏ် ကင်းမဲ့သော(သူ)။ သတိတရားမဲ့သော(သူ)။ ပညာမဲ့သော(သူ)။ ❹ (အမှန်တရားကို)ဖျက်ဆီးနှောင့်ယှက်သော(သူ)။

[جَهْلٌ] (ج)

[مَجْهُولٌ] ❶ မသိရသော(အရာ)။ ❷ နားမ

လည်နိုင်သော(အရာ)။

[أَجَاهِل] ❶ အသိတရား ကင်းမဲ့စေသည်။

အသိညာဏ်ခေါင်းပါးစေသည်။ ပညာမဲ့စေသည်။ ❶ မိုက်ရိုင်းစေသည်။ ❷ အသိတရား ခေါင်းပါးသူအဖြစ် မြင်တွေ့ရသည်။ ❸ လူ မိုက်တစ်ဦးအဖြစ် တွေ့မြင်ရသည်။

[جَهْل] ❶ အသိတရားကင်းမဲ့သူ ဟုစွပ်စွဲသည်။ အသိညာဏ်ခေါင်းပါးသူဟု စွပ်စွဲသည်။ ပညာမဲ့သူဟုစွပ်စွဲသည်။ ❶ မိုက်ရိုင်း သူဟုစွပ်စွဲသည်။ ❷ အသိတရား ခေါင်းပါး သူဟုစွပ်စွဲသည်။ ❸ လူမိုက်တစ်ဦးဟုစွပ် စွဲသည်။ ❹ ပညာမဲ့ရာရောက်စေသည်။

[جَهْلُ الْحَرْص] လောဘက သူ့ကို ပညာမဲ့ အဖြစ်ကို ရောက်ရှိသွားစေသည်။

[جَاهِل] မိုက်မိုက်ကန်းကန်း ဆက်ဆံသည်။ လူမိုက်တစ်ဦးပမာ ပြုမူဆက်ဆံသည်။

[اجْتَهَلَ] [أَغْضَبَ] (ဒေါသက သူ့ကို)လူ မိုက်တစ်ဦးဖြစ်စေသည်။ ပညာမဲ့ဖြစ်စေ သည်။ [اجْتَهَلَتْ الْحِمِيَّة] မကောင်းသည့် အစွဲ အလန်းက သူ့ကို မိုက်ရိုင်းစေသည်။

[تَجَاهَلَ] မသိကျိုးကျွံပြုလျက်နေသည်။ သိလျက်နှင့် မသိချင်ဟန်ဆောင်သည်။ မသိ နားမလည်သလို နေသည်။

[استَجْهَلَ] ❶ [أَه] (သူ့ကို)လူမိုက်တစ်ဦးအ ဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ ပညာမဲ့သူအဖြစ် မှတ် ယူသည်။ ❶ [أَه] (သူ့ကို)လူမိုက်တစ်ဦးအ ဖြစ် မြင်တွေ့ရသည်။ ပညာမဲ့သူအဖြစ် မြင် တွေ့ရသည်။ ❷ [أَه] (သူ့ကို)လူမိုက်တစ်ဦး ဖြစ်စေသည်။ ပညာမဲ့သူ ဖြစ်စေသည်။

❸ مَنْ اسْتَجْهَلَ مُؤْمَفَعَلِيهِ اِنَّهُ ❹ မည်သူမဆို ယုံကြည်သူတစ်ဦးကို ပညာမတတ်အောင်လုပ် ထားလျှင် ထိုသူပြုသမျှမကောင်းမှု၏ဒဏ်ကို ထိုသူခံရမည်။ ❺ ပေါ့ပေါ့တန်တန်သဘော ထားသည်။ အလေးမမူ၊ ကရုမစိုက်ဘဲနေ သည်။ ❻ [الْيَسَّاحُ الْغُصْنُ] (လေက သစ် ကိုင်းကို)ယိမ်းထိုးလှုပ်ရှားစေသည်။

[الْجَاهِل] ခြင်္သေ့။

[الْجَاهِلِيَّةُ] ❶ တမန်တော်မြတ်(ﷺ) မဟုတ် အစ္စလာမ့်တရားတော်ကို တင်ပြဟောကြား ခြင်းမပြုမီ ယခင်ကရှိခဲ့သော မိုက်ရိုင်းဆိုး သွမ်းသည့် အရပ်တို့၏အခြေအနေ၊ အ မိုက်ခေတ်။ ယင်းအမိုက်ခေတ်၏အစဉ်အ လာဆိုး၊ ဓလေ့ဆိုး။

❷ وَلَا تَبْرَحْ تَبْرَحِ الْجَاهِلِيَّةُ الْأُولَى ❸ ထို့ပြင် အသင်မတို့သည် အမိုက်ခေတ်၌ မိမိတို့ကိုယ် ကို ပြဿသကဲ့သို့ မိမိတို့ကိုယ်ကို မပြဿကြ ကုန်နှင့်။ ❹ အစ္စလာမ့်တရားတော်နှင့် မညီ ညွတ်သောအယူဝါဒ။ ❺ တမန်တော်တစ်ပါး နှင့်တစ်ပါးအကြားရှိ ခေတ်ကာလ။

[الْجَهْل] လွဲမှားစွာခံယူ၊ ယုံကြည်၊ ကျင့်သုံး မှု။ [الْجَهْلُ الْبَسِيطُ] ရိုးရိုးသားသား မသိနားမ လည်မှု။ [الْجَهْلُ الْمُرْكَبُ] အရှိတရားနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်လွဲမှားစွာ ခံယူ၊ ယုံကြည်၊ ကျင့်သုံးမှု။ မရိုးမသား မသိနားမလည်မှု။ (ج) [مَجَاهِل]။

[الْجَهْل] ❶ မီးခဲကို ထိုးဆွရသောသစ် ချောင်း။ ❷ ကျောက်တုံးကြီး။

[الْجَهْلَةُ] မီးခဲကို ထိုးဆွရသောသစ်ချောင်း။

[الْجَهَنَّمَةُ] မီးခဲကို ထိုးဆွရသောသစ်ချောင်း။

[الْمَجْهَلُ] မီးခဲကို ထိုးဆွရသောသစ်ချောင်း။

[الْمَجْهَلَةُ] မီးခဲကို ထိုးဆွရသောသစ်ချောင်း။

[الْمَجْهَالُ] ပေါ့ပါးစွာ သွားလာသောကုလားအုတ်။

[الْمَجْهَلُ] လမ်းညွှန်၊ အမှတ်အသားမရှိသော ကွင်းပြင်။ မျက်စိလည်လမ်းမှားစေတတ်သော ကွင်းပြင်။ [مَجَاهِلُ] (ج)

[الْمَجْهَلُ] မီးခဲကို ထိုးဆွရသောသစ်ချောင်း။

[الْمَجْهَلَةُ] မသိမိုက်မဲမှုကို ဖြစ်စေသောအကြောင်း။ [الْوَلَمَبْخَلَةُ الْمُجْنِبَةُ الْمُجْهَلَةُ] ကလေးသည် တွန့်တိုမှုကိုဖြစ်စေသောအကြောင်း၊ သတ္တိကြောင်းမှုကို ဖြစ်စေသောအကြောင်း၊ မသိမိုက်မဲမှုကို ဖြစ်စေသောအကြောင်းဖြစ်သည်။

[الْمَجْهَلَةُ] မီးခဲကို ထိုးဆွရသောသစ်ချောင်း။

[الْمَجْهُولُ] ပြုသူကို မသိရသော၊ ပြုသူကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသောကြိယာပုံစံ။ သာဓက- [ضَرَبَ] သူတစ်ယောက် အရှိက်ခံခဲ့ရသည်။ ဤကြိယာပုံစံ၌ အရှိက်ခံရသော 'သူ' ကိုသာ သိရပြီး ရိုက်သူကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။

[الْمَجْهُوْلُ] ❶ မီးကပ်ခြင်းမရှိသော ကုလားအုတ်မ။ ❷ လမ်းညွှန်၊ အမှတ်အသားမရှိသော ကွင်းပြင်။ မျက်စိလည်လမ်းမှားစေတတ်သော ကွင်းပြင်။

❸ [جَهَمَ] (د) (သူ့ကို) ဆူပုပ်ထားသော မျက်နှာဖြင့် လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။ သုန်မှုန်သော မျက်နှာဖြင့် တွေ့ဆုံသည်။ ❹ ကြမ်း

တမ်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုဆက်ဆံသည်။

[جَهَنِي بِمَا أَكْرَهَ] ကျွန်တော် မကြိုက်သောပုံစံဖြင့် ကျွန်တော့်ကို ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းဆက်ဆံသည်။

[جَهْمُ] ❶ (သူ့ကို) စူပုပ်ထားသော မျက်နှာဖြင့် လက်ခံတွေ့ဆုံခြင်း။ သုန်မှုန်သော မျက်နှာဖြင့် တွေ့ဆုံခြင်း။ ❷ ကြမ်းတမ်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း။

[جَهْمٌ] မျက်နှာစူပုပ်ထားသည်။ မျက်မှောင်ကြုတ်သည်။

[جَهَامَةٌ - جَهْوَمَةٌ] မျက်နှာစူပုပ်ထားခြင်း။ မျက်မှောင်ကြုတ်ခြင်း။

[جَهْمٌ - جَهِيْمٌ] မျက်နှာစူပုပ်ထားသော (သူ)။ မျက်မှောင်ကြုတ်သော (သူ)။

[أَجْهَمُ] [سِت السَّمَاء] (ကောင်းကင်၌) မိုးမရွာသောတိမ်တိုက်များ ဖြစ်ထွန်းသည်။

[أَجْهَمُ] ❶ ည၏နောက်ဆုံးပိုင်း မှောင်ချိန်ရောက်ရှိသည်။ ❷ ည၏နောက်ဆုံးပိုင်းမှောင်ချိန်၌ ခရီးသွားသည်။

[تَجَهَّمَ] ❶ (သူ့ကို) စူပုပ်ထားသောမျက်နှာဖြင့် လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။ သုန်မှုန်သောမျက်နှာဖြင့် တွေ့ဆုံသည်။

[إِلَى مَنْ تَكَلَّمْتُ إِلَى عَدُوِّي تَجَهَّمُنِي] ကျွန်ုပ်အား မည်သူထံ လွှဲအပ်မည်နည်း။ ကျွန်ုပ်အား စူပုပ်ထားသောမျက်နှာဖြင့် ကြည့်မည့်သူထံ လွှဲအပ်မည်လော။ ❷ [لَا مَلَأْنَا] (မျှော်လင့်ထားသောအရာ) လွဲချော်သည်။ မျှော်လင့်ထားသည်နှင့် တခြားစုံဖြစ်လာသည်။

[أَجْهَامٌ] မိုးရွာသွန်းခြင်းမရှိသောမိုးတိမ်။

ကျိုးမရှိ။ အသုံးမဝင်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခု ရောက်
ရှိလာတယ်။

[الْجَهْمَةُ] အိုးကြီး။

[الْجَهْمَةُ] ည၏နောက်ပိုင်းရှိအမှောင်ထု။

[الْجَهْمِيَّةُ] ဂျဟ်မုန်နဆွပ်ဝါန်၏ နောက်လိုက်
ခါရိုဂျီအုပ်စုတစ်ခု။

[الْجَهْوَمُ] အစွမ်းအစမရှိသူ။ ဆန်ကုန်မြေ
လေး။

[الْجَهْمَانُ] ကိုကုမံ၊ နံ့သာ။

❖ [جَهَن -] ချဉ်းကပ်လာသည်။ နီးကပ်လာ
သည်။

[جَهْوَن] ချဉ်းကပ်လာသည်။ နီးကပ်လာ
သည်။

[الْجَهَانَةُ] အပျိုဖြန်း။ မြီးကောင်ပေါက်အ
ရွယ်မိန်းမပျို။

[الْجَهْن] မျက်နှာကြမ်းသော၊ ရုပ်ကြမ်း
သောသူ။

[الْجَهْنَةُ] ည၏နောက်ပိုင်းရှိအမှောင်ထု။

❖ [الْجَهْنَامُ] ❶ အလွန်ဇောက်နက်သော(အ
ရာ)။ ❷ အလွန်နက်ရှိုင်းသောရေတွင်း။

[جَهْنَم] ❸ သူယုတ်တို့ခံစားကြရမည့် ငရဲ
ဘုံ၏အမည်တစ်ခု။ ❹ အလွန်နက်ရှိုင်းသော
တွင်း၊ အသူတစ်ရာနက်သောချောက်။

[جَهْنَمِيَّة] ရွက်လှပန်းပင်တစ်မျိုး။

❖ [جَهِي -] ❶ (الْبَسَاءُ) (ကောင်းကင်)မိုး
သားကင်းစင်သည်။ ပွင့်လင်းလာသည်။ ❷

[الْبَيْتُ] (အိမ်)ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးသည်။

❸ [فَلَانٌ] ထိပ်ပြောင်သည်။

[جَهِي] ❹ (ကောင်းကင်၌)မိုးသားကင်း

စင်ခြင်း။ ပွင့်လင်းလာခြင်း။ ❶ (အိမ်)ဟောင်း

နွမ်းပျက်စီးခြင်း။ ❷ ထိပ်ပြောင်ခြင်း။

[جَاهٍ - أَجَاهِي] ❸ မိုးသားကင်းစင်သော (ကောင်း

ကင်)။ ပွင့်လင်းလာသော(ကောင်းကင်)။ ❶

ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးသော(အိမ်)။ ❷ ထိပ်

ပြောင်သော(သူ)။

[أَجَاهِي] ❸ (الْبَسَاءُ) (ကောင်းကင်)မိုး

သားကင်းစင်သည်။ ပွင့်လင်းလာသည်။ ❶

[الْقَوْمُ] (၎င်းတို့နေရာ၌)မိုးသားတိမ်လိပ်

ကင်းရှင်းသည်။ ❷ [الطَّرِيقُ] (လမ်း)ထင်

ရှားသည်။ [أَجَاهِي لَهُ الْأَمْرُ] ဒီကိစ္စ သူ့အတွက်

ရှင်းလင်းထင်ရှားသည်။ ❸ [الْخَبَاءُ] (တိမ်

မြှုပ်ဖုံးကွယ်နေသောအရာ)ပေါ်လွင်ထင်ရှား

လာသည်။ ❹ [فَلَانٌ عَلَيْهِ] တွန့်တိုသည်။ ❺

[الْمَرْأَةُ عَلَى زَوْجِهَا] (မိန်းမ မိမိ၏လင်သား

အပေါ်)ဆွဲဆောင်မှု ကင်းမဲ့သည်။ ❶

[الطَّرِيقُ] (လမ်းကို)ထင်ရှားစေသည်။ ❷

[الْبَيْتُ] (အိမ်ကို)ဖွင့်ပြသည်။

[جَاهِي] (တစ်ဦးကိုတစ်ဦး)မောက်မာစွာ

ဆက်ဆံသည်။ အပြိုင်မာနထားသည်။

[جَهِي] (السَّجَّةُ) (ဦးခေါင်းရှိ ကွဲရှနာ

ကို)ကျယ်အောင်ချဲ့သည်။ အက်ကွဲသောနေ

ရာကို ချဲ့သည်။

[الْجَاهِي] အထင်အရှားဖြစ်သော(အရာ)။

[أَنَا جَاهِيًا] လူသိရှင်ကြားဖြစ်သော(အရာ)။

သူထံ အထင်အရှားရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

[الْجَهْوَةُ] ထင်ရှားမြင်သာသောကုန်းမြင့်။

တောင်ပူစာ။ တောင်ဘို့။

❖ [جَابَ -] ❶ (الطَّيْرُ) (ငှက်)ဆင်းသက်နား

သည်။ ထိုးဆင်းသည်။ တစ်စုံတစ်ရာကိုသုတ်ယူရန် ဆင်းသည်။ ❶ [فَلَانُ الشَّيْءِ] ဖြတ်တောက်သည်။ အလည်တည့်တည့်ကို ပိုင်းဖြတ်သည်။ ❷ ပေါက်ပြဲစေသည်။ ဆုပ်ဖြဲသည်။ ခွဲဖြတ်သည်။ ❸ [الصَّخْرَةَ] (ကျောက်ကို) ထွင်းဖောက်သည်။

❹ (وَنُودِيَ الدَّيْنَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ) ရာအရပ်၌ ကျောက်များကို ထွင်းဖောက်ခဲ့ကြသောစမှူးဒ်အမျိုးသားတို့အား။ ❺ [الْأَرْضَ] ဖြတ်သန်းသွားသည်။ ❻ [الْخَبْرُ الْبِلَادَ] (သတင်း) မြို့ရွာအနှံ့ ပြန့်နှံ့သွားသည်။ ❼ [الظَّلَامَ] (အမှောင်ထု) ပျောက်ကွယ်သည်။ [جَوَّبَ] ❶ (ငှက်) ဆင်းသက်နားခိုခြင်း။ ထိုးဆင်းခြင်း။ တစ်စုံတစ်ရာကို သုတ်ယူရန် ဆင်းခြင်း။ ❷ ဖြတ်တောက်ခြင်း။ အလည်တည့်တည့်ကို ပိုင်းဖြတ်ခြင်း။ ❸ ပေါက်ပြဲစေခြင်း။ ဆုပ်ဖြဲခြင်း။ ခွဲဖြတ်ခြင်း။ ❹ (ကျောက်ကို) ထွင်းဖောက်ခြင်း။ ❺ ဖြတ်သန်းသွားခြင်း။ ❻ (သတင်း) မြို့ရွာအနှံ့ ပြန့်နှံ့သွားခြင်း။ ❼ (အမှောင်ထု) ပျောက်ကွယ်ခြင်း။

❶ [أَجَابَ] (မြေနေရာ၌) အပင် ပေါက်ရောက်သည်။ ❷ [فَلَانُ فَلَانًا] အဖြေပေးသည်။ ❸ [طَلَبَهُ] (သူ၏တောင်းဆိုလျှောက်ထားချက်ကို) သဘောတူလက်ခံသည်။ ❹ (فَانِي قَرْيَبُ أَجِينْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ) ငါအရှင်မြတ်သည် နီးကပ်စွာတည်ရှိနေတော်မူပြီး ငါအရှင်မြတ်ထံ တစ်ဦးတစ်ယောက်က တောင်းဆိုသောအခါ ထိုတောင်းဆိုသူ၏တောင်းဆိုမှုကို ငါအရှင်မြတ် လက်ခံသ

ဘောတူတော်မူသည်။ [جَاوَبَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန်ဖြေကြားသည်။

[جَوَّبَ] ❶ [القَمَرَ] (လ) ထိန်ထိန်သာသည်။ ❷ [أَعْلَى فَلَانٍ يَتْرُسَ] (သံခမောက်ဖြင့်) အကာအကွယ်လုပ်ပေးသည်။ ❸ [الشَّيْءَ] (တစ်စုံတစ်ရာကို) အတွင်း၌ ဟောင်းလောင်းပေါက် ဖြစ်စေသည်။ ဝမ်းဖောက်သည်။ ❹ အလည်တည့်တည့်ကို ဖောက်သည်။ ❺ (أَخَذْتُ إِبَاهَا بِمَعْطُونَا فَجَوَّبْتُ وَسَطَهُوْا دَخَلْتُ فِي عُنُقِي) ကျွန်ုပ်သည် သားရေနယ်ပြုလုပ်ထားသော သားရေကိုယူ၍ အလည်၌အပေါက်ဖောက်ကာ ကျွန်ုပ်၏ဦးခေါင်း၌ စွပ်ခဲ့သည်။ ❶ [الْمَطَرُ الْأَرْضَ] (မိုးရေ) ကွက်ကျားရွာသည်။ [اجْتَابَ] ❷ [الشَّيْءَ] ပေါက်ပြဲစေသည်။ စုပ်ဖြဲသည်။ ဖောက်ခွဲသည်။ ❸ [الْبَيْتَ] (ရေတွင်း) တူးသည်။ ❹ [الْأَرْضَ] ဖြတ်သန်းသွားသည်။ ❺ [الْقَمِيصَ] (အင်္ကျီကို) ဝတ်ဆင်သည်။ ❻ (أَتَاهُ قَوْمٌ مُّجْتَابِي التَّمَارِ) ကျားသားရေကို ဝတ်ဆင်ထားကြသူတို့သည် သူ့ထံ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ ❷ [الظَّلَامَ] (အမှောင်ထုအတွင်း) ဝင်ရောက်သည်။

[انْجَابَ] ❶ ပေါက်ပြဲသည်။ စုပ်ပြတ်သည်။ ကွဲပြတ်သည်။ ❷ [السَّحَابَ] (မိုးတိမ်) ပွင့်၍ မိုးသားကို မြင်ရသည်။ ❸ (فَانْجَابَ السَّحَابُ عَنِ الْمَدِينَةِ حَتَّى صَارَ كَالْإَكْبِيلِ) မိုးတိမ်သည် မဒီနဟ်မြို့မှ ကင်းစင်သွားပြီး သရဖူသဏ္ဌာန်ဖြစ်သွားသည်။ ❹ [الظَّلَامَ]

သရဖူသဏ္ဌာန်ဖြစ်သွားသည်။ ❶ [الطَّالِمُ] (အမှောင်ထု)ကင်းစင်သွားသည်။ မှေးမှိန်ကွယ်ပျောက်သည်။ ❷ [الْمَاءُ] (ကုလားအုတ်မ)လည်ဆန့်သည်။

[تَجَاوَبَ] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြန်အလှန်ဖြေကြားသည်။

❶ အ [أَب] [لَ] အဖြေပေးသည်။ ❷ အမိန့်ကို လက်ခံနာယူသည်။ ﴿فَلْيَسْتَجِيبُوا إِلَيَّ﴾ သို့ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့သည် ငါအရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို လက်ခံနာယူကြရမည်။ ❸ လက်ခံသဘောတူသည်။

❶ လက်ခံသဘောတူသည်။ ❷ [اسْتَوْجَبَ] အဖြေတောင်းသည်။

❶ အဖြေ၊ ဖြေကြားချက်။
[الْجَابَةُ] ကောင်းကောင်းနားမထောင်ဘူး၊ ပြီးတော့ပေါက်ကရဖြေတယ်။

❶ အဖြေ၊ ဖြေကြားချက်။ ❷ [الْجَوَابُ] လက်ခံသဘောတူမှု။ ❸ ပြန်ကြားလွှာ။ (ج) [أَجُوبُ] ❶ ၎င်းဆင်းသက်လာသည့်အသံ။

﴿فَسَمِعْنَا جَوَابَ آبَائِنَا مِنَ السَّمَاءِ فَإِذَا بِطَائِرٍ عَظِيمٍ مِنَ النَّسْرِ﴾

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကောင်းကင်မှ ၎င်းဆင်းသက်လာသည့်အသံကို ကြားကြရသဖြင့် ကြည့်လိုက်ရာ ရုတ်တရက် သိမ်းငှက်ထက် ကြီးသောငှက်တစ်ကောင်ကို တွေ့ကြရသည်။ ❶ ဂီတသံစဉ်တစ်မျိုး။ (ရှစ်သံ)။

[الْجَوَابُ] ❶ အမျိုးသမီးဝတ် အင်္ကျီတစ်မျိုး။ ❷ သံခမောက်။ ❸ ရေပုံးအကြီးစား။ ❹ မီးဖို။

❶ အမျိုးအစား။ အချင်းလက္ခဏာ။

[الْجَوْبَةُ] ❶ မိုးသားတိမ်လိပ်ရှိ ကောင်းကင်ကို မြင်ရသောအပေါက်။ ❷ အဆောက်အဦးကင်းမဲ့သော မြေလွတ်။ ❸ တွက်ကျယ်ကြီး။ ❹ နယ်မြေနှစ်ခုအကြားရှိလွင်ပြင်။ ❺ အိမ်များအကြားရှိ မြေကွက်လမ်း။ ❻ သစ်ပင်နည်းပါးသော မြေနိမ့်ပိုင်း။ ❼ သံခမောက်။ (ج) [جُوبٌ]

[الْجَوَابُ] ဒေသအနံ့အပြားသို့ လှည့်လည်သွားလာနေတတ်သူ။

[الْمَجُوبُ] ❶ ဖေါက်စူး။ ❷ ၎င်းလှောင်အိမ်ပြုလုပ်သူတို့ အသုံးပြုသော ဝါးသို့မဟုတ် စွန်ပလွံကိုင်းကို အပေါက်ဖေါက်သော ကိရိယာ။

[الْمَجُوبُ] ❶ ဖြတ်တောက်ရာ၌အသုံးပြုရသော သံပြားစ။ ❷ သံခမောက်။ ❸ အမျိုးသမီးဝတ်အင်္ကျီတစ်မျိုး။

[الْمَجُوبَةُ] ❶ အဖြေ၊ ဖြေကြားချက်။ ❷ လက်ခံသဘောတူမှု။ ❸ ပြန်ကြားလွှာ။

❶ [جَوْتُ] ❶ ဗိုက်ဆူထွက်သည်။ ❷ ဗိုက်တွဲကျသည်။

[جَوْتُ] ❶ ဗိုက်ဆူထွက်ခြင်း။ ❷ ဗိုက်တွဲကျခြင်း။

[أَجَوْتُ] ❶ ဗိုက်ဆူထွက်သော(သူ)။ ❷ (ج) [جَوْنَاءُ] (م) ဗိုက်တွဲကျသော(သူ)။ [جَوْتُ]

❶ [جَاحٌ] ❶ သားချင်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသည်။ ❷ လမ်း

[الْجَائِحَةُ الْمَالُ] (ဘေးဒုက္ခ၊ ကပ်) ဥစ္စာပစ္စည်းများကို တစ်စမကျန် အလုံးစုံပျက်သုဉ်းစေသည်။

[جَوْح] ❶ သားချင်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း။ ❷ လမ်းချော်ခြင်း။

လမ်းမှ တိမ်းပါးခြင်း။ ❸ (ဘေးဒုက္ခ၊ ကပ်) ဥစ္စာပစ္စည်းများကို တစ်စမကျန် အလုံးစုံပျက်သုဉ်းစေခြင်း။ ﴿اعَادَكُمْ اللَّهُ مِنْ جَرَحِ الدَّهْرِ﴾ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ခေတ်ကာလဆိုး၏ လုံးဝဥသပျက်စီးခြင်းဘေးမှ ကင်းဝေးစေတော်မူသည်ဖြစ်ပါစေ။

[أَجَاح] [الْجَائِحَةُ الْمَالُ] (ဘေးဒုက္ခ၊ ကပ်) ဥစ္စာပစ္စည်းများကို တစ်စမကျန် အလုံးစုံပျက်သုဉ်းစေသည်။

[جَوْح] [جَوْلَهُ] (သူ၏ခြေထောက်ကို) ဖိနပ်၊ ခြေစွပ်စသည်မှ ကင်းစေသည်။ ဖိနပ်ချွတ်သည်။

[اجتاح] ❶ [الْجَائِحَةُ الْمَالُ] (ဘေးဒုက္ခ၊ ကပ်) ဥစ္စာပစ္စည်းများကို တစ်စမကျန် အလုံးစုံပျက် သုဉ်းစေသည်။ ❷ [الْقَوْمُ] (လူမျိုး၊ အုပ်စု) ကို တစ်ယောက်မကျန် သတ်ဖြတ်သည်။

[الْأَجْوَح] ကျယ်ဝန်းသော၊ ချောင်သော (အရာ)။ [جَوْح] (ج) [جَوْحَاءُ] (م)။

[الْجَائِحَةُ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို အလုံးစုံ ပျက်သုဉ်းစေသော ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးကြီး။ ❷ ကောက်ပဲသီးနှံများကို ပျက်စီးစေသည့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု။ [ج] [جَوَائِحُ]။

[الْجَوْح] ဆီးရီးယားနိုင်ငံတွက် ဖရဲလီး။

[الْجَوْحَةُ] ❶ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို အလုံးစုံ ပျက်

သုဉ်းစေသော ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးကြီး။ ❶ ကောက်ပဲသီးနှံများကို ပျက်စီးစေသည့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု။ [ج] [جَوَائِحُ]။

[الْمَجْوَح] အရာဟူသမျှကို ပျက်စီးစေသော (အရာ)။ [ج] [مَجَاوِحُ]။

❶ [السَّيْلُ الْوَادِي] (ရေစီးက လျှိုကမ်းပါးများကို) တိုက်စားသွားသည်။

[جَوْح] (ရေစီးက လျှိုကမ်းပါးများကို) တိုက်စားသွားခြင်း။

[السَّيْلُ الْوَادِي] (ရေစီးက လျှိုကမ်းပါးများကို) တိုက်စားသွားသည်။ ❶

[فُلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) တွန်းထိုးလှဲချသည်။ သတ်ပုပ်၍ လဲကျစေသည်။ ဒဏ်ရာဖြင့် လဲကျစေသည်။

[تَجْوَح] ❶ [البُئْرُ] (ရေတွင်း) ပြိုကျသည်။

❶ [الْقَرْحَةُ] (ပြီတည်နာ) သွေးပုပ်၊ ပြီပုပ်ပေါက်ထွက်သည်။ ❷ [فُلَانٌ] ပြိုလဲကျသည်။ ဒဏ်ရာဖြင့် မြေပေါ်သို့ လဲကျသည်။

[أَجْوَاخُ] (ج) သားဖွေးထည်။ [الْجَوْحُ]။

[الْجَوْحَةُ] တွင်း။

❶ [الشَّيْءُ] (ကောင်းမွန်သည်။ [جَادَ -]

❶ [الْمَتَاعُ] (ကုန်ပစ္စည်း) အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည်။ ❷ [الْعَمَلُ] (အလုပ်) သပ်ယပ်ကောင်းမွန်သည်။ ❸ [الرَّجُلُ] အပြော၊

အလုပ်စသည်ကို ကောင်းမွန်အောင်ပြောဆိုပြုမူသည်။ ❹ [الْقَرَسُ] (ခြင်း) မျိုးကောင်း၍ လျှင်မြန်သွက်လက် အပြေးသန်သည်။ ❺ [فُلَانٌ] ရက်ရောသည်။ ပေးကမ်းသုံးစွဲရာ၌ တွန့်တိုမှုကင်းသည်။ ❻ [بِنَفْسِهِ عِنْدَ الْمَوْتِ]။

သေလုမျှောပါးဖြစ်သည်။ ❶ [الْمَطْرُ] (မိုး
 ရေ)သည်ထန်သည်။ မိုးများသည်။ နေရာ
 အနံ့မိုးရွာသည်။ ﴿تَرَكْتُ أَهْلَ مَكَّةَ وَقَدْ جَدُّوْا﴾
 ကျန်သည် မက္ကာဟ်သားတို့အား ၎င်းတို့
 မိုးကောင်းချိန်၌ စွန့်လွှတ်ထားခဲ့သည်။ ❷
 ❶ ❶ [الْعَيْنُ] (မျက်စိ)မျက်ရည်ရွှင်သည်။
 [الْبُحْرَى فَلَانًا] (စိတ်ရှိုင်း)ဖိစီးလွှမ်းမိုးသည်။
 [جَادَهُ النَّعَاسُ] ငိုက်မြီးခြင်းက သူ့ကို ဖိစီးခဲ့
 သည်။ ❷ ❷ [فَلَانًا] ရက်ရောရာ၌ သူ့ထက်
 ပိုသည်။

[جَوْدَةً] ❶ ကောင်းမွန်ခြင်း။ ❶ (ကုန်
 ပစ္စည်း)အရည်အသွေး ကောင်းမွန်ခြင်း။ ❶
 (အလုပ်)သပ်ယပ်ကောင်းမွန်ခြင်း။ ❶ အ
 ပြော၊ အလုပ်စသည်ကို ကောင်းမွန်အောင်
 ပြောဆို၊ ပြုမူခြင်း။ ❶ (မြင်း)မျိုးကောင်း၍
 လျှင်မြန်သွက်လက် အပြေးသန်ခြင်း။
 [جَوْدٌ] ရက်ရောခြင်း။ ပေးကမ်းသုံးစွဲရာ၌
 တွန့်တိုမှုကင်းခြင်း။

❶ (မိုး
 ရေ)သည်ထန်ခြင်း။ မိုးများခြင်း။ နေရာအနံ့
 မိုးရွာခြင်း။ ❷ (မျက်စိ)မျက်ရည်ရွှင်ခြင်း။ ❷
 (စိတ်ရှိုင်း)ဖိစီးလွှမ်းမိုးခြင်း။ ❷ ❷ ရက်ရောရာ
 ၌ သူ့ထက်ပိုခြင်း။

[جَبَدٌ] ❶ ကောင်းမွန်သော(အရာ)။ ❶
 အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သော(အရာ)။ ❷
 သပ်ယပ်ကောင်းမွန်သော(အလုပ်)။ (ج)
 [جِيَادٌ]

[جَوَادٌ] မျိုးကောင်း၍ လျှင်မြန်သွက်လက်
 အပြေးသန်သော(မြင်း)။ [إِنَّ الْجَوَادَ قَدِ يَعْتَشِرُ]

မြင်းကောင်းခွါလိပ်။ (ج) [جِيَادٌ]

[جَانِدٌ] ❶ ရက်ရောသော(သူ)။ ပေးကမ်း
 သုံးစွဲရာ၌ တွန့်တိုမှုကင်းသော(သူ)။ ❶ သေ
 လုမျှောပါးဖြစ်သော(သူ)။ ❶ သည်းထန်
 သော(မိုး)။ နေရာအနံ့ရွာသော(မိုး)။ ❶
 မျက်ရည်ရွှင်သော(မျက်စိ)။ ❶ ဖိစီးလွှမ်းမိုး
 သော(အရာ)။ (ج) [جَوْدٌ]

[جَوَادٌ] သူမတူအောင် ရက်ရောသော
 (သူ)။ [جَوَادٌ] (ج) [جَوَادٌ] (ج) [جَوَادٌ]
 [جَوْدٌ] (ج) [جَوَادٌ] (م) [جَوْدٌ]

[جَبَدٌ] ❶ ရေငတ်သည်။ ❶
 သေကျေပျက်စီးလုမတတ်ဖြစ်သည်။
 [إِنِّي لَأَجَادُ إِلَى لِقَائِهِ] သူ့ကို ငါအသည်းအသန်
 တွေ့ချင်နေတယ်။ (သူ့ကို မတွေ့ရရင် ငါသေ
 သွားနိုင်တယ်။)

[جَوَادٌ] ❶ ရေငတ်ခြင်း။ ❶ သေကျေပျက်
 စီးလုမတတ်ဖြစ်ခြင်း။

[مَجْوَدٌ] ❶ ရေငတ်သော(သူ)။ ❶ သေ
 ကျေပျက်စီးလုမတတ်ဖြစ်သော(သူ)။

[أَجَادٌ] ❶ [الشَّيْءُ] အကောင်းစားဖြစ်
 အောင်လုပ်သည်။ ❶ [الْمَتَاعُ] (ကုန်ပစ္စည်း
 ကို)အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေသည်။ ❶
 [الْعَمَلُ] (အလုပ်ကို)သပ်ယပ်ကောင်းမွန်စွာ
 လုပ်သည်။ ❶ [الرَّجُلُ] အပြော၊ အလုပ်စ
 သည်ကို ကောင်းမွန်အောင်ပြောဆို၊ ပြုမူ
 သည်။ ❶ [فَلَانًا] မျိုးကောင်း၍အပြေးသန်
 သောမြင်းကို ပိုင်ဆိုင်သည်။ ❶ [فَلَانًا] အ
 ပြောအဆို၊ အမှုအယာပြေပြစ်ကောင်းမွန်သော
 ကလေးကို မွေးထားသည်။ ❶ [فَلَانًا] (တစ်

ဦးတစ်ယောက်ကို)ရက်ရောသူအဖြစ် တွေ့မြင်ရသည်။ ❶ [فَلَانًا الْقِيَابَ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အဝတ်)အကောင်းစား ပေးသည်။ ❷ [الْجَوْدُ الْإِرْضَ] (အလွန်သည်းထန်သည့်မိုးရေ မြေ၌)သက်ရောက်သည်။ ❸ ❹ [فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)သတ်ဖြတ်သည်။

[أَجَوَدَ] ❶ [الشَّيْءَ] အကောင်းစားဖြစ်အောင်လုပ်သည်။ ❷ [الْمَاعَ] (ကုန်ပစ္စည်းကို)အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေသည်။ ❸ [الْعَمَلَ] (အလုပ်ကို)သပ်ယပ်ကောင်းမွန်စွာလုပ်သည်။ ❹ [الرُّجُلَ] အပြော အလုပ်စသည်ကို ကောင်းမွန်အောင်ပြောဆို၊ ပြုမူသည်။ ❺ [فَلَانًا] မျိုးကောင်း၍အပြေးသန်သောမြင်းကို ပိုင်ဆိုင်သည်။

[جَاوَدَ] [فَلَانًا] ရက်ရောမှု၌ သူ့ထက်သာအောင် အပြိုင်အဆိုင်ပြုလုပ်သည်။

[جَوَدَ] ❶ [الْفَرْسَ فِي عَدْوِهِ] (မြင်း ပြေးရာ၌)အလွန်လျင်မြန်သည်။ ❷ [الشَّيْءَ] အကောင်းစားဖြစ် အောင်လုပ်သည်။

[تَجَاوَدَ] တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကောင်းပြိုင်သည်။ မည်သူ့အကောင်းဆုံး၊ အသာဆုံးဖြစ်သည်ကို ပြိုင်ဆိုင်သည်။ [تَجَلَّوْنَا فِي الْحَبِيبِ] စကားအရာ၌ မည်သူ့အကောင်းဆုံးပြောနိုင်သူဖြစ်သည်ကို ပြိုင်ဆိုင်ကြသည်။

[فِي الْعَمَلِ] ❶ [تَجَوَّدَ] စနစ်တကျ၊ အသေအခြာ စဉ်းစားသုံးသပ်၍ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင်လုပ်သည်။ ❷

[الشَّيْءَ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ရွေးချယ်၍ အ

ကောင်းစားဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်သည်။

[اسْتَجَادَ] ❶ [أَ] အကောင်းစားဟု မှတ်ယူသည်။ ❷ [الشَّيْءَ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ရွေးချယ်၍ အကောင်းစားဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်သည်။ ❸ [الْفَرْسَ] (မြင်း)အကောင်းစားကို တောင်းသည်။ ❹ [فَلَانًا] (တစ်စုံတစ်ဦးကို) ရက်ရောရန် တိုက်တွန်းသည်။

[الْتَجَاوَيْدُ] အလွန်သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသော မိုးများ။

[الْجَادِي] ကိုကုမံ။

[الْجَوَادُ] မြင်းကောင်း။ မျိုးကောင်းမြင်း။ (ج)

﴿ادْعُرْ ضَعْلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجَيَادُ﴾ အခါတစ်ပါး၌ လျှင်မြန်ပေါ့ပါးသော မျိုးကောင်းမြင်းများသည် သူ၏ရှေ့ဝယ် ညနေခင်းအချိန်၌ တင်ပြခြင်းကို ခံရလေ၏။

[الْجَوَادُ] ငိုက်မြည်းခြင်း။

[الْجَوْدُ] အလွန်သည်းထန်သောမိုးရေ၊ မိုးစက်မိုးပေါက်များ ကြီးမားများပြားစွာ ရွာသွန်းမှု။ ﴿لَمْ يَأْتِ أَحَدٌ مِّنْ نَّاحِيَةِ الْإِلَاحِدَّتِ بِالْجَوْدِ﴾ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ ရောက်ရှိလာသူတိုင်းသည် သည်းထန်စွာမိုးရွာသွန်းမည့်အကြောင်းကိုသာလျှင် ပြောဆိုခဲ့ကြကုန်၏။

[الْجَوْدُ] ရက်ရောမှု။ ကောင်းမြတ်သော ကိစ္စအတွက် တုန့်ပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှုကို မျှော်လင့်ချက်မထားဘဲ မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်းကို သုံးစွဲခြင်း။

[الْجَوْدَةُ] ရေငတ်မွတ်မှု။

❶ [جَارَ] အကူအညီရရှိရန် တောင်းဆို

သည်။ ❶ [الطَّرِيقُ] (လမ်း)ပျောက်သည်။
 လမ်းကွေ့ကောက်သည်။ ❷ [سَبِيلُ الْأَرْضِ] (မြေ)
 ရှည်လျားမြင့်မားသောအပင်များပေါက်သည်။
 ❸ [سَعْنُ الطَّرِيقِ] (လမ်းမှ)သွေဖည်သွားသည်။
 လမ်းလွဲသည်။ ❹ [خُفِيَ حُكْمُهُ] (ဆုံးဖြတ်ရာ၌)
 ဘက်လိုက်၍ မတရားဆုံးဖြတ်သည်။

❺ [عَلِيهِ] (သူ့အပေါ်)မတရားပြုမှု စော်ကား
 သည်။ ကျူးကျော်သည်။

[جَوْرٌ] ❶ အကူအညီရရှိရန် တောင်းဆို
 ခြင်း။ ❷ (လမ်း)ပျောက်ခြင်း။ လမ်းကွေ့
 ကောက်ခြင်း။ ❸ (မြေ)ရှည်လျားမြင့်မား
 သောအပင်များပေါက်ခြင်း။ ❹ (လမ်းမှ)သွေ
 ဖည်သွားခြင်း။ လမ်းလွဲခြင်း။ ❺ (ဆုံးဖြတ်ရာ
 ၌)ဘက်လိုက်၍ မတရားဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ❻
 (သူ့အပေါ်)မတရားပြုမှုစော်ကားခြင်း။ ကျူး
 ကျော်ခြင်း။

[جَائِرٌ - جَوْرٌ] ❶ အကူအညီရရှိရန် တောင်းဆို
 သော(သူ)။ ❷ ပျောက်သော(လမ်း)။ ကွေ့
 ကောက်သော(လမ်း)။
 ﴿وَعَلَى اللَّهِ الْقَصْدُ السَّبِيلُ وَمِنْهَا جَائِرٌ﴾ ဖြောင့်မတ်
 သောလမ်းကို ပြသရန်မှာ အလ္လာဟ်အရှင်
 မြတ်၌သာတည်၏။ စင်စစ်ယင်းလမ်းများအ
 နက် ကောက်ကွေ့သောလမ်းသည်လည်းရှိ
 ၏။ ❶ ရှည်လျားမြင့်မားသောအပင်များပေါက်
 ရောက်သော(မြေ)။ ❷ (လမ်းမှ)သွေဖည်သွား
 သော(သူ)။ လမ်းလွဲသော(သူ)။ ❸ (ဆုံးဖြတ်
 ရာ၌)ဘက်လိုက်၍ မတရားဆုံးဖြတ်သော
 (သူ)။ ❹ မတရားပြုမှုစော်ကားသော(သူ)။
 ကျူးကျော်သော(သူ)။ (ج) [جَوْرَةٌ - جَارَةٌ]။

❶ [أَجَارَ] ❶ အကူအညီပေးသည်။ ❶
 ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည်။ ❷ ကယ်တင်
 သည်။ ﴿وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ﴾ ထိုအရှင်
 မြတ်သည် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော်မူ၏။
 သို့ရာတွင် ထိုအရှင်မြတ်နှင့်ဆန့်ကျင်၍ မည်
 သူမျှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်သူမရှိ။
 [أَجَارَهُ اللَّهُ مِنْ عَذَابِهِ] အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က
 ၎င်းအား မိမိ၏ပြစ်ဒဏ်မှ ချွတ်ကယ်တော်မူ
 သည်။ ❶ [الْمَنَاعَ] (ဥစ္စာပစ္စည်းကို)ထိန်း
 သိမ်းစောင့်ရှောက်သည်။ ❶ [فَلَا نَعْنُ الطَّرِيقَ]
 (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို လမ်းမှ)သွေဖည်သွား
 စေသည်။ လမ်းမှားစေသည်။

[جَاوَرَ] ❶ [ء] (သူ)နှင့်အတူ အနီးအပါး၌
 ကပ်နေသည်။ ❶ အိမ်နီးချင်းအဖြစ်နေထိုင်
 သည်။ ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်
 ကူညီရန် ကတိပြုသည်။ ❶ [الْمَسْجِدَ] (ဗ
 လီဝတ်ကျောင်းတော်၌)နေထိုင်၍ တရား
 အားထုတ်သည်။ အိမ်အိတ်ကား၌ ထိုင်သည်။
 [جَاوَرَ الْمَدِينَةَ] မဒီနာမြို့သို့သွား၍ တရား
 အားထုတ်နေထိုင်သည်။ ❶ [الْقَوْمَ] (၎င်းတို့
 ၏)အကူအညီကို ရယူသည်။ ၎င်းတို့၏ကာ
 ကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူသည်။

[جَوْرٌ] ❶ [ء] (သူ့ကို)လမ်းမှားသူ၊ မတ
 ရားစော်ကားသူဟု စွပ်စွဲသည်။ ❶ [الْبَنَاءَ]
 (အဆောက်အဦးကို)ဖြိုချဖျက်ဆီးသည်။ ❶
 [فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)တွန်းထိုးလှဲချ
 သည်။ လုံးထွေးသတ်ပုပ်၍ လဲကျစေသည်။
 [اجْتَوَرَ] ❶ [الْقَوْمَ] အချင်းချင်းတစ်ဦးနှင့်
 တစ်ဦး အိမ်နီးချင်းများအဖြစ် နေထိုင်ကြ

သည်။ ❶ အချင်းချင်းတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ကူညီသည်။

[تَجَوَّرَ] ❷ [الرَّجُلُ] လဲကျသည်။ ❸ အင်္ဂါရာရပြီး လဲသည်။ ❹ [عَلَى الْفِرَاشِ] (အိပ်ယာပေါ်)လဲလျောင်းသည်။ ❺ [الْبِنَاءُ] (အဆောက်အဦး)ပြိုကျသည်။ ❻ [خَبَأَ اللَّيْلُ] (ညဉ့် ဖုံးကွယ်နေသောအရာ)ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာသည်။

[اِسْتَجَارَ] ❶ [بِفُلَانٍ] (တစ်ဦးတစ်ယောက်အား)အကူအညီတောင်း၍ ခိုလှုံသည်။ ❷ [فُلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်အား)အကာအကွယ်ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။
(وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ)
၎င်းပြင် အကယ်၍ 'မုရှ်ရိုက်'တို့အနက်မှ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အသင့်ထံမှ အကာအကွယ်ရရန် တောင်းဆိုအသနားခံလာပါလျှင် အသင်သည် ထိုသူအား ကာကွယ်ပါလေ။

[الْجَارُ] ❶ အိမ်နီးချင်း။ ❷ အရောင်းအဝယ်၌ ဖက်စပ်ပါဝင်သူ။ ❸ လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်။ ❹ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူ၊ ကယ်တင်သူ။ ကူညီစောင့်မသူ။ ❺ အကူအညီတောင်းခံသူ။ ခိုလှုံခွင့်တောင်းသူ။ ❻ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းခံရသူ။ ❼ လင်ယောက်ျား။ ❽ ဇနီးမယား။ ❾ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးကူညီရန် ကတိပြုထားသူ။ (ج) [أَجَوَّرَ] [جَيْرَةً - جَيْرَان -]

[الْجَوَارُ] ❶ အလွန်နက်ရှိုင်းများပြားသော ရေထု။ ❷ အိမ်ဘေးပတ်လည်။

[الْجَوَارُ] ❶ ကတိဝန်ခံချက်။ ❷ လွက်ငြိမ်းခွင့်။ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု။

[مُعَاهَدَةُ حَسَنِ الْجَوَارِ] အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအကြား အိမ်နီးချင်းကောင်းပီသသော အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေး။

[الْجَوْرُ] ❶ အကူအညီရရှိရန် တောင်းဆိုသော(သူ)။ ❷ ပျောက်သော(လမ်း)။ ကွေ့ကောက်သော(လမ်း)။ ❸ ရှည်လျားမြင့်မားသောအပင်များ ပေါက်ရောက်သော(မြေ)။ ❹ (လမ်းမှ)သွေဖည်သွားသော(သူ)။ လမ်းလွဲသော(သူ)။ ❺ (ဆုံးဖြတ်ရာ၌)ဘက်လိုက်၍ မတရားဆုံးဖြတ်သော(သူ)။ ❻ မတရားပြုမှု စော်ကားသော(သူ)။ ❼ ကျူးကျော်သော(သူ)။ ❽ အလွန်များပြားသော(အရာ)။

[عِنْدَهُ مِنَ الْمَالِ الْجَوْرُ] သူ့ဆီမှာ ဥစ္စာပစ္စည်းအမြောက်အများရှိတယ်။ (ج) [جَوْرَةٌ - جَوْرَةٌ]

[الْجَوْرُ] ❶ အလွန်မာပြင်းသော(အရာ)။ ❷ [بَعِيرُ جَوْرٍ] အလွန်ထွားကြိုင်းသန်မာသော ကုလားအုတ်။ ❸ [سَيْلُ جَوْرٍ] အလွန်အရှိန်ပြင်းစွာစီးသောရေစိမ်း။ ❹ [غَيْثُ جَوْرٍ] မိုးခြိမ်းသံပြင်းထန်၍ သည်းထန်စွာရွာသော မိုးတိမ်။ ❺ [مَالُ جَوْرٍ] အလွန်ပေါကြွယ်ဝသော ဥစ္စာပစ္စည်း။

[الْجَوَارُ] ❶ လယ်ယာထွန်ယက်သူ။ ❷ မြေဆွပေါင်းတူးအလုပ်သမား၊ ခြံလုပ်သား။

❸ [جَوْرَبَ] [جَوْرَبَ] ခြေစွပ် ဝတ်ဆင်ပေးသည်။ [تَجَوْرَبَ] ခြေစွပ် ဝတ်ဆင်ထားသည်။

[جَوَارِبَةٌ - جَوَارِبَ] (ج) [الْجَوْرَبُ] ခြေစွပ်။

❹ [جَاَزَ -] [الْقَوْلُ] (စကား)ပေါက်ရောက်

သည်။ ပြောသည့်အတိုင်းဖြစ်သည်။ ❶
 [الْعُقْدُ] (သဘောတူညီမှု၊ ကတိဝန်ခံချက်)
 မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်မြောက်သည်။ အထ
 မြောက်သည်။ အကောင်အထည်ပေါ်သည်။
 ❷ [الْبَرَاهِمُ] (ငွေဒဂါး)လက်ရှိအရည်အသွေး
 အတိုင်း လက်ခံခြင်းခံရသည်။ အပယ်ခံရ
 ခြင်းမှ ကင်းလွတ်သည်။ ❸ [الْمَكَانُ] (နေ
 ရာကို)ဖြတ်ကျော်လွန်မြောက်သည်။

[جَوْز - جَوَاز - مَجَاز] ❶ (စကား)ပေါက်ရောက်ခြင်း။
 ပြောသည့်အတိုင်းဖြစ်ခြင်း။ ❶ (သဘောတူ
 ညီမှု၊ ကတိဝန်ခံချက်)မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်
 မြောက်ခြင်း။ အထမြောက်ခြင်း။ အကောင်
 အထည်ပေါ်ခြင်း။ ❷ (ငွေဒဂါး)လက်ရှိအရည်
 အသွေးအတိုင်း လက်ခံခြင်းခံရခြင်း။ အပယ်
 ခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခြင်း။ ❸ (နေရာကို)ဖြတ်
 ကျော်လွန်မြောက်ခြင်း။

[أَجَاز] ❶ [عَلَى اسْمِهِ] (သူ့အမည်ကို)အ
 မှတ်အသားပြုလုပ်သည်။ အမည်အရှေ့၌
 ကြက်ခြေခတ်အမှတ်အသားပြုလုပ်သည်။
 ❶ [الشَّاعِرُ] (ကဗျာဆရာ)ကဗျာလင်္ကာ စပ်
 ဆိုရာ၌ လင်္ကာအပိုဒ်၏နောက်ဆုံးစာလုံး
 နှင့်ကပ်လျက်ရှိသောအက္ခရာ၌ မတူညီသော
 သရကို သုံးသည်။ အခြားသူရေးစပ်ထား
 သောကဗျာကို ထပ်မံဖြည့်စွက်၍ပြည့်စုံအောင်
 စပ်ဆိုသည်။ ❷ [الشَّيْءُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)
 ဆုအဖြစ်သတ်မှတ်သည်။ ❸ [الْمَكَانُ]
 (နေရာကို)ဖြတ်ကျော်လွန်မြောက်သည်။ ❹
 [فَلَانًا مَصْنَعًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်အား နေ
 ရာကို)ဖြတ်ကျော်လွန်မြောက်သည်အထိ ဦး

ဆောင်ခေါ်သွားသည်။ ❺ [الْعَقْدُ] (ကတိ
 ဝန်ခံချက်ကို)အကောင်အထည်ဖော်သည်။
 ❶ [الرَّأْيُ] (အတွေးအခေါ်ကို)လက်တွေ့အ
 ကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည်။ ❷
 [فَلَانًا] လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးသည်။ ခွင့်ပြုသည်။
 ❸ [فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)ခရီးစခန်း
 နှစ်ခုအကြား သောက်သုံးရန်လုံလောက်
 သောရေကို ပေးသည်။ ❹ ❺ ဆုပေးသည်။
 ဆုချသည်။ ❶ ❷ [تَبْلِيْغُهُ] (မိမိ၏တပြည့်
 ကို)မိမိထံမှ ဆင့်ပြန်ပြောကြားခွင့်ပြုသည်။
 ❸ ❹ [الْحَبْلُ] (ကြိုးကို)အိုင်အမာ မကျစ်
 သဖြင့် ကြိုးလွန်းများ တစ်ခုပေါ်တစ်ခုထပ်၍
 တွန့်လိမ့်သည်။

[جَاوَزَ] ❶ [عَنْ ذَنْبِهِ] (သူ့အပြစ်ကို)အရေး
 မယူဘဲ ခွင့်လွှတ်သည်။ ❶ [الطَّرِيقُ] (လမ်း
 ကို)ဖြတ်လျှောက်သွားသည်။ ❷ [الْمَكَانُ]
 (နေရာကို)ဖြတ်ကျော်လွန်မြောက်သည်။

[مَجَاوَزَةً - جَوَازًا] ❶ (သူ့အပြစ်ကို) အရေးမယူဘဲ
 ခွင့်လွှတ်ခြင်း။ ❶ (လမ်းကို)ဖြတ်လျှောက်
 သွားခြင်း။ ❷ (နေရာကို)ဖြတ်ကျော်လွန်
 မြောက်ခြင်း။

[جَوَزَ] ❶ [لَهُمْ دَوَابُّهُمْ] (ငှက်တို့၏တိ
 ရိစ္ဆာန်များကို)တစ်ကောင်စီ ဆွဲခေါ်၍ ဖြတ်
 ကျော်သည်။ ❶ [الدَّرَاهِمُ] (ငွေဒဂါးများကို)
 လက်ရှိအရည်အသွေးအတိုင်း လက်ခံသည်။
 ❷ [الرَّأْيُ] (အတွေးအခေါ်ကို)လက်တွေ့အ
 ကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည်။ ❸
 [فَلَانًا مَصْنَعًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက် ပြုလုပ်
 ထားသည့်အရာကို)လက်ခံသည်။ ခွင့်ပြု

သည်။ [هَذَا مِمَّا لَا يَجُوزُهُ الْعَقْلُ] ဒါဟာ ဆင်ခြင်
တုံတရားက လက်မခံနိုင်တဲ့ကိစ္စဖြစ်တယ်။

❶ [لَمْ الْوَاب] (၄င်းတို့၏တိရစ္ဆာန်များကို)
ရေတိုက်သည်။

[اجْتَازَ] ဖြတ်လျှောက်သွားသည်။

[تَجَاوَزَ] (တစ်စုံတစ်ရာမှ)
မျက်နှာလွှဲသည်။ မကြည့်ဘဲနေသည်။ ၂

ပေက္ခာပြုထားသည်။ ❶ [عَنْ الرَّجُلِ] ခွင့်
လွတ်သည်။ ❷ [عَنِ النَّبِ] အပြစ်မယူ အ

ရေးမယူဘဲနေသည်။ ❸ [فِي الشَّيْءِ] (တစ်
စုံတစ်ရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍) အလွန်အကျွံဖြစ်

သည်။ အလွန်အကျွံ ပြုမှုဆောင်ရွက်သည်။
❹ [الْمَكَانَ] (နေရာကို) ဖြတ်ကျော်လွန်

မြောက်သည်။
[تَجَوَّزَ] (تَجَاوَزَ) (တစ်စုံတစ်ရာနှင့်

စပ်လျဉ်း၍) ကြိတ်မှိတ်သည်းခံသည်။ ❶
[فِي الصَّلَاةِ] ခွင့်လွတ်သည်။ ❷ [عَنِ الرَّجُلِ]

(ဆွလာတ်ဝတ်ပြုမှုကို) အကျဉ်းခြီး၍ ဝတ်
ပြုသည်။ ❸ [فِي الْكَلَامِ] (စကားပြောရာ၌)

စကားလုံးကို မူလအဓိပ္ပါယ်မယူဘဲ အခြား
အဓိပ္ပါယ်ယူ၍ပြောသည်။ သွယ်ဝိုက်ပြော

သည်။ ❹ [الدَّرَاهِمَ] (ငွေဒင်္ဂါးများကို) လက်ရှိ
အရည်အသွေးအတိုင်း လက်ခံသည်။

[اسْتَجَاَزَ] ❶ လုပ်ပိုင်ခွင့်တောင်းသည်။ ❶
[الْمُسَافِرُ فَلَانًا] (ခရီးသည် တစ်ဦးတစ်

ယောက်ထံမှ) ခရီးစခန်းနှစ်ခုအကြား သောက်
သုံးရန်လုံလောက်သောရေကို တောင်း

[فَلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ) ဆင့်ပြန်
ပြောကြားနိုင်ခွင့်ကို တောင်းခံသည်။

[الْجَائِزَ] ❶ ရေငတ်မွတ်သောအဖြစ်နှင့် လူ
တစ်စုထံ ရောက်ရှိလာသူ။ ❷ ထုပ်တန်း။

[أَجُوزَةُ - جِيزَان - جُوزَان - جَوَائِز] (ج)
❶ ခရီးစခန်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအ

ကြား သောက်သုံးရန်ဆောင်ယူသည့်ရေ။ ❶
ရေတစ်မော့၊ ရေတစ်မှုတ်။ ❷ ဆု၊ ပေးကမ်း

ချီးမြှင့်မှု။ [جَوَائِزُ الْأَمْثَالِ] (ج) ချီးမြှင့်မှု။
မျိုးတစ်မျိုးမှတစ်မျိုးသို့ လက်ဆင့်ကမ်းပြန့်

ပွားသွားသော ဆီဝိုင်းစကား၊ သို့မဟုတ်ကဗျာ
လင်္ကာ။

[الْجَوَازُ] ❶ စိုက်ခင်း၊ သို့မဟုတ်တိရစ္ဆာန်ကို
တိုက်ကျွေးသည့်ရေ။ ❷ လမ်းခရီး၌ သောက်

သုံးရန် ဆောင်ယူရသောရေ။ ❸ [جَوَازُ السَّفَرِ]
နိုင်ငံကူးလက်မှတ်။ (ج) [أَجُوزَةُ]

❶ သစ်ကြားသီး။ ❷ အလည်ပ
ဟို။ [إِنَّهُ قَامَ فِي جُوزِ اللَّيْلِ يَصَلِّي] ည

လည်ယံ၌ ထ၍ ဆွလာတ်ဝတ်ပြုသည်။
❶ အဓိကအစိတ်အပိုင်း၊ အများပိုင်း။ ❷

အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများပြုလုပ်ရာ၌ အသုံး
များသည့် လှပသောသစ်တစ်မျိုး။ ❸

[جُوزُ الْقَيْءِ] အုန်းသီး။ ❶ [جُوزُ الْهِنْدِ]
ခပေါင်းပင်။ ❷ [جُوزُ الطَّيِّبِ] ဇာတိပွိုလ်

သီး။ ❸ [أَجُوزَاتُ] (ج) ခရီးအိမ်။ [جُوزُ الْقَرْ]
❶ မေထုံရာသီ။

[الْجُوزَاءُ] ❶ သစ်ကြားသီး။ ❷ ရေတစ်မော့၊
ရေတစ်မှုတ်။ ❸ ခရီးစခန်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအ

ကြား သောက်သုံးရန်ဆောင်ယူသည့်ရေ။

၇ အဝါရောင်စပျစ်သီးတစ်မျိုး။

[الْجِيزُ] ၈ လူအုပ်စုတစ်စု နေထိုင်သည့် နေရာ။ [نَزَلْنَا جِيزَ بَنِي فَلَانٍ] ကျွန်ုပ်တို့သည် အနီပုဂ္ဂိုလ်၏သားမြေးများနေထိုင်ရာအရပ်၌ စခန်းချခဲ့ကြသည်။ ၉ လျှို့ဝှက်မီးပါး။

[الْجِزَّةُ] ၁ ခရီးစရိတ်။ ၂ ထောင့်၊ ရှုထောင့်၊ ဘက်။ ၃ လျှို့ဝှက်မီးပါး။ (ج) [جِيزُ - جِيزُ]

[الْمَجَازُ] ၁ ဖြတ်ကူးသည့်နေရာ။ ၂ စကားလုံး၏ မူလအဓိပ္ပါယ်ကိုမယူဘဲ အခြားအဓိပ္ပါယ်တစ်ခုကို ယူ၍ပြောသောစကား။

[الْمَجَازَةُ] ၁ [مَجَازَةُ النَّهْرِ] မြစ်ကူးတံတား။ ၂ [أَرْضُ مَجَازَةٍ] သစ်ကြားပင်ပေါများသော ဒေသ။ ၃ ဖြတ်ကူးသည့်နေရာ။

[الْمُجِيزُ] တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ကိစ္စအဝဝကို တာဝန်ယူရသူ။

- [جَاسٌ -] ၁ ဝင်လိုက်ထွက်လိုက်လုပ်သည်။ ရှေ့တိုးနောက်ဆုတ် လုပ်သည်။ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်သည်။ ၂ [خَالَ الدَّيَّارَ] (အိမ်များသို့)ဝင်ရောက်၍ ဖျက်ဆီးမွှေနှောက်သည်။ ﴿فَجَاسُوا إِخْلَالَ الدِّيَارِ﴾ သို့ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့သည် အိမ်များသို့ ဝင်ရောက်ကြ၍ ဖျက်ဆီးမွှေနှောက်ခဲ့ကြသည်။ ၃ [الْحَاسُ] (အစောင့်)ညဉ့် အိမ်များအကြား လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုသည်။ ၄ [الشَّيْءُ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)အသည်းအသန် မွှေနှောက်ရှာဖွေသည်။ ၅ ခြေဖြင့် နင်းနယ်သည်။ ၆ ခွကျော်သွားသည်။ [جَاءَ يَجُوسُ النَّاسُ] သူ ရောက်လာပြီး လူတွေကို ကျော်ခွသွားတယ်။

[جَوْسٌ - جَوْسَانٌ]

၁ ဝင် လို က် ထွက် လို က် လုပ် ခြင်း။ ရှေ့တိုးနောက်ဆုတ်လုပ်ခြင်း။ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ခြင်း။ ၂ (အိမ်များသို့)ဝင်ရောက်၍ ဖျက်ဆီးမွှေနှောက်ခြင်း။ ၃ (အစောင့်)ညဉ့် အိမ်များအကြား လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုခြင်း။ ၄ (တစ်စုံတစ်ရာကို)အသည်းအသန် မွှေနှောက်ရှာဖွေခြင်း။ ၅ ခြေဖြင့် နင်းနယ်ခြင်း။ ၆ ခွကျော်သွားခြင်း။

[اجْتَسَّ] ၁ ဝင်လိုက်ထွက်လိုက်လုပ်သည်။ ရှေ့တိုးနောက်ဆုတ် လုပ်သည်။ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်သည်။ ၂ (တစ်စုံတစ်ရာကို)အသည်းအသန် မွှေနှောက်ရှာဖွေသည်။

[جَاسَى] ရန်ပြုသည်။ ရန်လုပ်သည်။

[الْجَوَّاسُ] ၁ လူအများထံ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်သူ။ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးသူ။ ၂ ခြင်္သေ့။

[جَوْسَةُ النَّاطِرِ] ၁ ရူးရဲသောအကြည့်။

- [الْجَوْسُقُ] ၁ နန်းတော်။ ၂ ခံတပ်။ (ج) [جَوَاسِقُ - جَوَاسِقُ]

- [جَاشُ -] ညဉ့် တစ်ညလုံး ခရီးသွားသည်။ [جَوْشُ] ညဉ့် တစ်ညလုံး ခရီးသွားခြင်း။ [تَجَوْشُ] ၁ [الَّيْلُ] (ည၏)အချိန်တစ်ချိန်ကုန် ဆုံးသွားသည်။ ၂ [فَلَانٌ] အနည်းငယ်ပိန် ခြိုးလာသည်။ ၃ [غَبَى الْأَرْضُ] နယ်မြေသို့ ဝင်ရောက်လာသည်။

[الْجَوْشُ] ၁ ရင်ဘတ်။ ၂ ခါး။ ခါးလယ်ပိုင်း။ ၃ ည၏အချိန်တစ်ချိန်။

- [الْجَوْشَنُ] ရင်ဘတ်။ (ج) [الْجَوْشَنُ] ၁ ရင်ဘတ်။ ၂ သံချပ်အင်္ကျီ။

«جَوَاشُن»

❖ [جَاظُ -] မောက်မာဝင့်ကြားစွာ လမ်း
လျှောက်သည်။

[جَوْظَانُ] မောက်မာဝင့်ကြားစွာ လမ်း
လျှောက်ခြင်း။

[الجَوَّاطُ] မောက်မာသူ။ ဝင့်ကြားသူ။ ဘဝင်
မြင့်သူ။

[الجَوَّاطَةُ] အလွန်မောက်မာသူ။ အလွန်ဝင့်
ကြားသူ။ အလွန်ဘဝင်မြင့်သူ။

[جَوْظُ] ❶ ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည်။ ❷
ပြေးသည်။ ❸ စိတ်ဆတ်သည်။ ဒေါသဖြစ်
လွယ်သည်။

[الجَوَّاطُ] စိတ်ဆတ်သောသူ။

[الجَوَّاطُ] ❶ စိတ်ဝါတ်ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်
သူ။ ❷ အစားကျူးသူ။ အစားကြီးသူ။

❖ [جَاعَ -] ❶ ဆာလောင်ငတ်မွတ်သည်။ ❷
[الْحَى] (လူနေရပ်ကွက်)လူသူကင်းမဲ့၍ အ
စာရေစာခေါင်းပါးသည့်နေရာ ဖြစ်သွား
သည်။ ❸ [الْبَهْ] စွဲလန်းတတ်မက်သည်။

[جَوْعٌ - جَوْعَةٌ - مَجَاعَةٌ] ❶ (လူနေရပ်ကွက်)လူသူကင်းမဲ့၍ အ
စာရေစာခေါင်းပါးသည့်နေရာ ဖြစ်သွားခြင်း။

❷ စွဲလန်းတတ်မက်ခြင်း။

[جَائِعٌ] ❶ ဆာလောင်ငတ်မွတ်သော(သူ)။

[يَطْنُهُ جَائِعٌ وَوَجْهُهُ مَذْهُونٌ] သူ့ဗိုက်က ဆာ
လောင်နေတယ်။ သူ့မျက်နှာမှာတော့ ဆီ
စွတ်ထားတယ်။ (မိမိ၌မရှိသော အရည်အ
ချင်းကို ရှိသယောင် ပြုမူပြောဆိုတတ်သူအား
ရည်ညွှန်းပြောဆိုရသောစကား။ ❶ လူသူ

ကင်းမဲ့၍ အစာရေစာခေါင်းပါးသည့် နေရာ။

❶ စွဲလန်းတတ်မက်သော(သူ)။ [جَائِعٌ - جَوْعٌ - جَوَائِعٌ] (ج) [جَائِعَةٌ] (م) [جَائِعٌ - جَوْعٌ] ဆာလောင်ငတ်မွတ်သော(သူ)။ [جَوَّاعٌ] (ج)

[أَجَاعَ] အငတ်ထားသည်။ အစာရေစာ
ဖြတ်ထားသည်။ [أَجَاعَ قَدْرَهُ] သူ့အိုကို အ
ငတ်ထားသည်။ (သူ့ကို အငတ်ထားသည်။)

[جَوَّعَ] အငတ်ထားသည်။ အစာရေစာ
ဖြတ်ထားသည်။ [جَوَّعَ كَلْبَكَ يَتَعَكَ] မင်းရဲ့
ခွေးကို အငတ်ထားပါ။ ဒါမှ မင်းနောက်ကို
တကောက်ကောက်လိုက်လိမ့်မယ်။ (လိုတရှိမှ
မိမိနှင့်ဆက်ဆံသောသူအား လိုအပ်ချက်ကို
ဖြည့်ဆည်းမပေးဘဲ ထားရန် ပြောဆိုရ
သောဆိုရိုးစကား။)

[تَجَوَّعَ] အစာအငတ်ခံသည်။ ဗိုက်အပြည့်
မစားဘဲနေသည်။ အနည်းအကျဉ်းသာစား၍
ဆာလောင်သည်။

❖ [اسْتَجَاعَ] အချိန်တိုင်း တစ်ခုပြီးတစ်ခုစား
သည်။ ခဏခဏ စားသည်။

[الجَوْعُ] ဆာလောင်ငတ်မွတ်မှု။

«أَطْعَمَهُمْ مِنْ جَوْعٍ» ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်း
တို့အား ဆာလောင်ငတ်မွတ်မှုမှ ကင်းဝေးရန်
ကျွေးမွေးတော်မူ၏။

[الْمَجَاعُ] ဗိုက်တစ်ဆာခရီးအကွာအဝေး။
(ဗိုက်ပြည့်နေသူတစ်ဦး ဗိုက်ဆာသည့်အချိန်
၌ ရောက်ရှိသော ခရီးအကွာအဝေး။)

[الْمَجَاعَةُ] အငတ်ဘေး။ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး
မှု။ [مَجَائِعٌ] (ج)

[الْمَجْوَعَةُ] အငတ်ဘေး။ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး

မှု။ [مَجَاعٌ] (ج)။

[الْمَجْوَعَةُ] အငတ်ဘေး။ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး

မှု။ [مَجَاعٌ] (ج)။

● [جَافٌ] ၁။ ဝမ်းဗိုက်ကို ထိမှန်သည်။ အလယ်တည့်တည့်ကို ထိမှန်သည်။

၁။ [الصَّيْدُ] (သားကောင်ကို) မြားဖြင့် ဝမ်းဗိုက်ကို ထိမှန်စေသည်။ [جَافٌ فَلَانًا بِطَعْنَةٍ] သူ့ဗိုက်ကို လှံဖြင့် ထိုးသည်။ [جَافَتِ الطَّغْنَةُ فَلَانًا] ထိုးချက်က သူ့ဗိုက်ကို ထိမှန်သည်။ ၃။

[جَافٌ] (ဆေး) ဗိုက်ထဲသို့ ဝင်သွားသည်။

[جَوْفٌ] ၁။ ဝမ်းဗိုက်ကို ထိမှန်ခြင်း။ အလယ်တည့်တည့်ကို ထိမှန်ခြင်း။ ၁။ (သားကောင်၏) ဝမ်းဗိုက်ကို မြားဖြင့်ထိမှန်စေခြင်း။

၃။ (ဆေး) ဗိုက်ထဲသို့ ဝင်သွားခြင်း။

[جَائِفٌ] ၁။ ဝမ်းဗိုက်ကို ထိမှန်သော (သူ၊ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်)။ အလယ်တည့်တည့်ကို ထိမှန်သော (အရာ)။ ၁။ (သားကောင်၏) ဝမ်းဗိုက်ကို မြားဖြင့်ထိမှန်စေသော (သူ)။ ၃။ ဗိုက်ထဲသို့ ဝင်သွားသော (ဆေး)။ (م) [جَائِفَةٌ] ၁။ ဝမ်းဗိုက် ထိခိုက်နာကျင်စေမှု၌ အသက်လျှော်ကြေး၏ သုံးပုံတစ်ပုံကို ပေးဆောင်စေ။

[جَوْفٌ] ၁။ ဝမ်းတွင်းပိုင်းဖြစ်သည်။ အခေါင်းပေါက်ဖြစ်သည်။ ၁။ ဟောင်းလောင်းဖြစ်သည်။ ၃။ အလယ်တည့်တည့်ကို ထိမှန်သည်။ ၃။ ဝမ်းတွင်းပိုင်းကျယ်သည်။ အတွင်းဘက် အဝန်းအဝိုင်းကျယ်သည်။

[جَوْفٌ] ၁။ ဝမ်းတွင်းပိုင်းဖြစ်ခြင်း။ အခေါင်းပေါက်ဖြစ်ခြင်း။ ၁။ ဟောင်းလောင်း ဖြစ်ခြင်း။

၃။ အလယ်တည့်တည့်ကို ထိမှန်ခြင်း။ ၃။ ဝမ်းတွင်းပိုင်းကျယ်ခြင်း။ အတွင်းဘက် အဝန်းအဝိုင်းကျယ်သည်။

[أَجَوْفٌ] ၁။ ဝမ်းတွင်းပိုင်းဖြစ်သော (အရာ)။ အခေါင်းပေါက်ဖြစ်သော (အရာ)။ ၁။ ဟောင်းလောင်းသော (အရာ)။ ၃။ အလယ်တည့်တည့်ကို ထိမှန်သော (အရာ)။ ၃။ ဝမ်းတွင်းပိုင်းကျယ်သော (သူ၊ အရာ)။ အတွင်းဘက် အဝန်းအဝိုင်းကျယ်သော (အရာ)။ (ج) [أَجَوْفٌ] ၁။ ဝမ်းဗိုက်ကို တစ်စုံတစ်ရာဖြင့် ထိုးသည်။ ၁။ [البَابُ] (တံခါးကို) ဖွင့်ပြီးပြန် ပိတ်သည်။ [أَبْنُو دَخَلَ الْبَيْتَ وَأَجَافَ الْبَابُ] သူအိမ်ထဲသို့ဝင်၍ တံခါးကို ပြန်ပိတ်ခဲ့သည်။

[أَجَافٌ] ၁။ ဝမ်းဗိုက်ကို တစ်စုံတစ်ရာဖြင့် ထိုးသည်။ ၁။ [البَابُ] (တံခါးကို) ဖွင့်ပြီးပြန် ပိတ်သည်။ [أَبْنُو دَخَلَ الْبَيْتَ وَأَجَافَ الْبَابُ] သူအိမ်ထဲသို့ဝင်၍ တံခါးကို ပြန်ပိတ်ခဲ့သည်။ [جَوْفٌ] ၁။ [الشَّيْءُ] ဝမ်းတွင်းပိုင်း ပြုလုပ်သည်။ အတွင်း၌ ဟောင်းလောင်းပေါက်ဖောက်သည်။ ၁။ [الصَّيْدُ] (သားကောင်ကို) မြားဖြင့် ဝမ်းဗိုက်ကို ထိမှန်စေသည်။

[أَجْتَأَفَ] ဝမ်းဗိုက်အတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။ [تَجَوَّفَ] ၁။ [الشَّيْءُ] ဝမ်းတွင်းပိုင်းဖြစ်သည်။ အတွင်း၌ ဟောင်းလောင်းပေါက် ဖြစ်သွားသည်။ ၁။ [الصَّيْدُ] (သားကောင်) မြားဖြင့် ဝမ်းဗိုက်ကို ထိမှန်သည်။ ၁။ ဝမ်းဗိုက်အတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။

[تَجَوَّفَ] ၁။ [الشَّيْءُ] ဝမ်းတွင်းပိုင်းကျယ်သည်။ အတွင်း၌ရှိသော ဟောင်းလောင်းပေါက် ကျယ်သည်။ [وَعَامَسَتْ جَافٌ] ကျယ်ဝန်းသောအိမ်။ ၁။ (တစ်စုံတစ်ရာ၊ သို့မဟုတ်

တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို)အဝန်းအဝိုင်းကြီးသော
အရာ၊ ခေါင်းပေါက်ဖြစ်နေသောအရာ၊ ဝမ်း
ဗိုက်ကြီးသောသူအဖြစ် တွေ့ရသည်။

[الْأَجْوَانُ] ဝမ်းဗိုက်နှင့်အရှက်အင်္ဂါ။

[التَّجَوُّفُ] အတွင်း၌ ဟောင်းလောင်းဖြစ်နေ
ခြင်း။ ဝမ်းတွင်းခေါင်း။ (ج) [تَجَاوَيْفُ]။

(ج) [الْجَائِفُ] လက်မောင်းရင်းရှိအကြော။

[جَوَائِفُ]။

[الْجَائِفَةُ] အလွန်ကြီးမားသော ချိုယွင်း
ချက်၊ အပြစ်အနာအဆာ။

[الْجَوَافُ] ဝမ်းလျှော့ခြင်း၊ ဝမ်းပျက်ခြင်းဝေဒ
နာ။

❶ [جَوَافُ] (ج) ငါးတစ်မျိုး။ ငါးတစ်သီး။
မလကာသီး။

[الْجَوْفُ] ❶ ဝမ်းဗိုက်။ ❷ အတွင်းပိုင်း၊
ဟောင်းလောင်းပေါက်။ ❸ အတွင်းရှိ အဝန်း
အဝိုင်း။ ❹ [جَوْفُ اللَّيْلِ] ည၏နောက်ပိုင်းသုံး
ပုံတစ်ပုံအချိန်။ ❺ [جَوْفُ الْأَرْضِ] ချိုင့်ဝှမ်း။

❻ [أَجَوَافُ] (ج) လျှို့ဝှက်။

[الْمَجْوُفُ] ❶ ဝမ်းတွင်းခေါင်း ကျယ်သော
သူ။ ❷ အတွင်းပိုင်း၊ ဟောင်းလောင်းပေါက်
ကျယ်သောအရာ။ အတွင်းရှိ အဝန်းအဝိုင်း
ကျယ်သောအရာ။

[الْمَجْوُفُ] [رَجُلٌ مَجْوُفٌ] သတ္တိကြောင့်သူ။

❶ [جَوْقٌ] လည်ပင်း တုတ်ခိုင်သည်။
[الْوَجْهَ] (မျက်နှာ)ရွဲ့စောင်းသည်။

❷ [جَوْقٌ] လည်ပင်း တုတ်ခိုင်ခြင်း။

(မျက်နှာ)ရွဲ့စောင်းခြင်း။

❸ [أَجَوْقٌ] လည်ပင်း တုတ်ခိုင်သော(သူ)။

❶ (မျက်နှာ)ရွဲ့စောင်းသော(သူ)၊ ရွဲ့စောင်းသော
(မျက်နှာ)။

[جَوْقٌ] ❶ (သူထံ)ဟစ်အော်စု
ရုံး ရောက်ရှိလာကြသည်။ ❷ [الْقَوْمُ] (လူ

အုပ်ကို)စုရုံးသည်။ လူစုသည်။

[تَجَوَّقُ] ❶ လူစုမိသည်။ လူစုလူဝေးဖြစ်ရှိ
သွားသည်။ ❷ လူအုပ်စုတစ်စုကို စုရုံးသည်။

[الْجَوْقُ] လူအုပ်စု၊ လူစုလူဝေး။ လူထုအ
စည်းအဝေး။ (ج) [أَجَوَاقُ]။

[الْجَوْقَةُ] လူအုပ်စု၊ လူစုလူဝေး။ လူထုအ
စည်းအဝေး။ (ج) [أَجَوَاقُ]။

[الْمَجْوُوقُ] ပါးစောင်နှစ်ဘက် ရွဲ့စောင်းသူ။

❶ [جَالٌ] (ج) မြေကြီး)လေတိုက်
သဖြင့် လွင့်စင်ထကြွသည်။ ဖုံထသည်။

[النَّطَاقُ] (ခါးကြီး)ချောင်သဖြင့် လှုပ်ရမ်း၍
တင်လိုက်ကူလိုက်ဖြစ်သည်။ ❷ [فِي الْبِلَادِ] (မြို့

ရွာအနှံ့)လှည့်လည်သွားလာသည်။ ခြေဦး
တည့်ရာသွားလာသည်။ ❸ [فِي الْحَرْبِ] (တိုက်ပွဲ၌)ဆုတ်ခွါပြီးနောက် ပြန်လည်ရှေ့တိုး

တိုက်ခိုက်သည်။ ❹ [بَسَيْفِهِ] (ခါးဖြင့်)ခု
ရမ်းကစားသည်။ ခါးရေးပြသည်။

❺ [الْأَمْرُ فِي نَفْسِهِ] (စိတ်ထဲ၌ ကိစ္စတစ်စုံ
တစ်ရာ)ဝေဝေဝေဖြစ်သည်။ နဝေဝေတောင်

ဖြစ်သည်။ သို့လောသို့လော ဖြစ်သည်။ ရှေ့
တိုးရကောင်းနိုး၊ နောက်ဆုတ်ရကောင်းနိုး

ဖြစ်သည်။ ❻ [الشَّىْءُ مِنْ غَيْرِهِ] (တစ်စုံတစ်
ရာကို)ရွေးထုတ်ယူသည်။ ရွေးကောက်သည်။

❷ [جَوْلٌ - جَوْلَةٌ - جَوْلَانٌ - جُنُولٌ] (မှ) မြေကြီး)လေ
တိုက်သဖြင့် လွင့်စင်ထကြွခြင်း။ ဖုံထခြင်း။

[الْبَاطِلِ جَوْلَةً تَمْصَحُلُ] အမှားဟူသည် အစပထမ၌ လှုပ်ရှားထကြွမှုရှိသောလည်း အဆုံး၌ ပျောက်ပျက်သွားသည်သာဖြစ်၏။

❶ (ခါးကြိုး)ချောင်သဖြင့် လှုပ်ရမ်း၍တင်လိုက်ကျလိုက်ဖြစ်ခြင်း။ ❷ (မြို့ရွာအနံ့)လှည့်လည်သွားလာခြင်း။ ခြေဦးတည့်ရာ သွားလာခြင်း။ ❸ (တိုက်ပွဲ၌)ဆုတ်ခွါပြီးနောက် ပြန်လည်ရှေ့တိုး တိုက်ခိုက်ခြင်း။ ❹ (ခါးဖြင့်)ငှေ့ရမ်းကစားခြင်း။ ခါးရေးပြခြင်း။ ❺ (စိတ်ထဲ၌ ကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာ)ဝေဝဝဝဖြစ်ခြင်း။ နဝေဝတိမ်တောင်ဖြစ်ခြင်း။ သို့လောသို့လော ဖြစ်ခြင်း။ ရှေ့တိုးရကောင်းနိုး၊ နောက်ဆုတ်ရကောင်းနိုးဖြစ်ခြင်း။ ❻ (တစ်စုံတစ်ရာကို)ရွေးထုတ်ယူခြင်း။ ရွေးကောက်ခြင်း။

[أَجَالَ] (ဖုံ၊ မြေကြီးကို)လွင့်စင်ထကြွစေသည်။ ဖုံထစေသည်။❶

[النَّطَاقِ] (ခါးကြိုးကို)ချောင်၍ လှုပ်ရမ်းစေသည်။ ❷ (မြို့ရွာအနံ့)လှည့်လည်သွားလာစေသည်။ ❸ [الْقَوْمِ فِي الْحَرْبِ] (တိုက်ပွဲ၌)ဆုတ်ခွါပြီးနောက် ပြန်လည်ရှေ့တိုးတိုက်ခိုက်စေသည်။ ❹ (ခါးဖြင့်)ငှေ့ရမ်းကစားခိုင်းသည်။ ခါးရေးပြခိုင်းသည်။ ❺ (စိတ်ထဲ၌ ကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာကို)ဝေဝဝဝဖြစ်စေသည်။ နဝေဝတိမ်တောင် ဖြစ်စေသည်။ သို့လောသို့လော ဖြစ်စေသည်။ ရှေ့တိုးရကောင်းနိုး၊ နောက်ဆုတ်ရကောင်းနိုးဖြစ်စေသည်။ ❻ လည်ပတ်စေသည်။ လှည့်လည်စေသည်။ ❼ [جَالَتْ] (မိမိ၏ကိစ္စကို)နောက်တွန့်ခြင်းမရှိဘဲ ဆက်

လုပ်သည်။ ❶ [الْقَوْمُ الرَّائِيَّيْنَهُمْ] အချင်းချင်း အမြင်လှယ်သည်။

[جَاوَلَ] ဆုတ်လိုက်တက်လိုက်၊ ပူးလိုက်ခွါလိုက်လုပ်သည်။

[جَوْلَ] [الْبِلَادِ] (အမြို့မြို့အနယ်နယ်ကို)အကြိမ်ကြိမ် ခရီးလှည့်လည်သွားလာသည်။

[تَجَوَّلَ] (အမြို့မြို့အနယ်နယ်သို့)အကြိမ်ကြိမ် ခရီးလှည့်လည်သွားလာခြင်း။

[اجْتَالَ] ❶ [فِي الْبِلَادِ] (အမြို့မြို့အနယ်နယ်သို့)အကြိမ်ကြိမ် ခရီးလှည့်လည်သွားလာသည်။ ❷ [الشَّىْءَ مِنْ غَيْرِهِ] (တစ်စုံတစ်ရာကို)ရွေးထုတ်ယူသည်။ ရွေးကောက်သည်။ ❸ [الْقَوْمِ] (၎င်းတို့ကို)ဦးတည်ချက် ပြောင်းလဲစေသည်။ ❹ [الشَّيْطَانُ فَلَانًا] (ယှိုင်တွာန် မိစ္ဆာက တစ်စုံတစ်ဦးကို)သွေးဆောင်ဖျားယောင်း၍ လမ်းမှား၌ နှစ်မွန်းစေသည်။

﴿إِنِّي خَلَقْتُ عَبَادِي حُنَفَاءَ فَاجْتَالَهُمُ الشَّيْطَانُ﴾

ငါအရှင်မြတ်သည် ငါအရှင်၏ကျွန်များကို အမှန်တရားဘက်ယိမ်းသောသူတော်ကောင်းတို့၏ဗီဇဖြင့် ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့သည်။ စင်စစ်ယှိုင်တွာန်က ၎င်းတို့အားသွေးဆောင်ဖျားယောင်း၍လမ်းမှားစေခဲ့သည်။ ❶ [الْمَاشِيَةَ] (တိရစ္ဆာန်ကို)မောင်းနှင်၍သွားသည်။

[جَوْلَ] ❶ [الْبِلَادِ] (အမြို့မြို့အနယ်နယ်ကို)အကြိမ်ကြိမ် ခရီးလှည့်လည်သွားလာသည်။ ❷ [التَّرَابِ] (ဖုံ)ထသည်။

[تَجَاوَلَ] (တိုက်ပွဲ၌)တက်လိုက်ဆုတ်လိုက်၊ ပူးလိုက်ခွါလိုက် တိုက်ခိုက်သည်။

[اِسْتَجَالَ] (လေက မိုး တိမ်ကို)သယ်ဆောင်၍ တစ်စစ ကွဲပြတ်လွင့် စင်စေသည်။ ❶ [اِفْلَانُ السَّحَابِ] (လေက မိုး တိမ်ကို)သယ်ဆောင်၍ တစ်စစ ကွဲပြတ်လွင့် စင်သွားသည်ကို မြင်တွေ့သည်။

❷ [اِهْلُ السَّيْطَانِ] (ယှဉ်တွာန်မိစ္ဆာက တစ်စုံ တစ်ဦးကို)သွေးဆောင်ဖျားယောင်း၍ လမ်း မှား၌ နစ်မွန်းစေသည်။ ❸ [اِلْمَاشِيَةِ] (တိ ရွာန်ကို)မောင်းနှင်၍သွားသည်။

[اِلْجَالِ] ❶ နံရံ နံဘေး၊ ဘောင်။ (ရေတွင်း ၏အတွင်းနံရံ လျှို၏ကမ်းပါး၊ တောင်စောင်းစ သည်။) ❷ ဆုံးဖြတ်ချက်။ အခိုင်အမာ ယူဆ ချက်။ အမြင်။ အတွေးအခေါ်။ [اِجْوَالُ] (ج) အိမ်ပျော်လျှောက် လမ်းလျှောက်တတ် သောအကျင့်။

[اِلْجَوْلِ] ❶ လေတိုက်ခတ် သယ်ဆောင် သွားသည့် မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ ဖု၊ မြေကြီး၊ အမှိုက်စသည်။ ❷ ထူသော ကျမ်းဇယား၊ ❸ တိ ရွာန်အုပ်။ (ကွဲအုပ်၊ နွားအုပ်စသည်။) (ج) [اِجْوَالُ-جَوْلِ]။

[اِلْجَوْلِ] ❶ နံရံ နံဘေး၊ ဘောင်။ (ရေတွင်း ၏အတွင်းနံရံ လျှို၏ကမ်းပါး၊ တောင်စောင်းစ သည်။) ❷ ဆုံးဖြတ်ချက်။ အခိုင်အမာ ယူဆ ချက်။ အမြင်။ အတွေးအခေါ်။ ❸ လေတိုက် ခတ် သယ်ဆောင်သွားသည့် မြေမျက်နှာပြင် ပေါ်ရှိ ဖု၊ မြေကြီး၊ အမှိုက်စသည်။ ❹ တိရွာန် အုပ်။ (ကွဲအုပ်၊ နွားအုပ်စသည်။) ❺ ရေတွင်းကို အုတ်သို့မဟုတ်ကျောက်စီရန် ရေတွင်းအောက် ခြေ၍ချထားသော ကျောက်တုံး။ ❻ အသိ

ညာဏ်၊ ဆင်ခြင်တုံတရား။ [اِجْوَالُ] (ج)။ [اِلْجَوْلَانِ] လေတိုက်ခတ် သယ်ဆောင်သွား သည့် မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ ဖု၊ မြေကြီး၊ အမှိုက် စသည်။

[اِلْجَوْلَانِي] ❶ သူစီမံ၊ သူ ကျက်မရွေး အားလုံး၏အကျိုးကို ဆောင် တတ်သူ။ ❷ လေတိုက်ခတ်သဖြင့် ဖုံးထားသော နေ။ သံမှန်တိုင်းထန်သောနေ။

[اِلْجَوْلَةِ] အမြဲမြဲအနယ်နယ်သို့ လှည့်ပတ် သွားလာသောအုပ်စု၊ ခြေလျင်လေ့လာရေး ခန့် သွားအုပ်စု။

[اِلْجَوْلِي] လေတိုက်သဖြင့် လွင့်ပါးသော(သစ် ရွက်၊ သဲ၊ ဖုံးစသည်။)

[اِلْمَجَالِ] ❶ သွားလာသည့်နေရာ။ ❷ ပြုလုပ် နေသည့် အမှုကိစ္စ။ [لَمْ يَبْقَ لَهُ مَجَالٌ فِي هَذَا الْأَمْرِ] ဒီကိစ္စမှာ သူ သွားစရာနေရာ မရှိတော့ဘူး။ (သူ ဘေးကြပ်နံကြပ်ဖြစ်နေပြီ။)

[اِلْمَجَوْلِ] ❶ အိမ်နေအဝတ်။ ❷ ဘေးကင်း ရန် ရည်ရွယ်လျက် လည်ပင်း၌ ချိတ်ဆွဲရသော အဆောင်၊ လက်ဖွဲ့စသည်။ ❸ ခြေကျင်း။ (လက်ကောက်ကဲ့သို့ အမျိုးသမီးများ ခြေ၌ ဝတ်ဆင်ရသော ကွင်း။) ❹ သံခမောက်။ ❺ ငွေ။ ❻ လည်ဆွဲ၊ ဘယက်စသည်တို့၌ တပ်ဆင်ရသော ငွေသားဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည့် လခြမ်း။ ❼ မြင်းကျား။ [اِمَجَاوِلُ] (ج)။

❶ [اِلْجَوَالِقِ] သားမွေး၊ သိုးမွေးစသည်တို့ဖြင့် ယက်လုပ်ထားသောအိမ်(ယင်းအိမ်ကို အများ က [اِسْوَالُ] ဟုလည်းခေါ်ကြသည်။) (ج) [اِلْجَوَالِقِ - جَوَالِقِ]။

❶ [جَامٌ -] အကောင်းကိုဖြစ်စေ၊ အဆိုးကိုဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ရာကို ရှာဖွေဆည်းပူးသည်။
 [جَوْمٌ] အကောင်းကိုဖြစ်စေ၊ အဆိုးကိုဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ရာကို ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း။
 [الْجَامُ] ငွေဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော သောက်ရေခွက်။ ငွေပန်းကန်။ [صَبَّ عَلَيْهِ جَامُهُ] သူ့ခွက်ကို သူ့အပေါ် လောင်းချသည်။ စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်သည်။ [جَامَاتٌ - آجَوا - جَوْمٌ] (ج) [الْجَامَةُ] ငွေဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော သောက်ရေခွက်။ ငွေပန်းကန်။ [جَامَاتٌ - جَامٌ] (ج) ကိစ္စတစ်ခုအတွက် စုဝေးကြသော လူထု။

❷ [جَانٌ -] မည်းနက်သည်။
 [جُونٌ - جُونَةٌ] မည်းနက်ခြင်း။
 [الْجُونُ] ❶ အနက်ရောင်၊ မည်းနက်သော အရာ။ ❷ အဖြူရောင်၊ ဖြူသောအရာ။ ❸ အလင်းရောင်။ ❹ အမှောင်ထု။ ❺ အနီရောင်နှင့် ရောနှောနေသောအနက်ရောင်။ နီညိုရောင်။ [جُونٌ] (ج) ❶ ဂူးလေး၏အစွန်း၊ အဖျား။ [الْجَوْنَاءُ] ❷ နေ။ ❸ အို၊ ခွက်၊ ❹ မည်းနက်သောကုလားအုတ်။
 [الْجُونَةُ] ❶ နေ။ ❷ ရေအိမ်။
 [الْجُونَةُ] ❶ တောင်ပူစာ၊ ကုန်းမြင့်။ ❷ ရေမွှေးပုလင်းသို့မဟုတ်ရေမွှေးပွား။ [جُونٌ] (ج)
 [الجَوَانِي] ကြည့် [جَو]။
 [الْجُونِي] ❶ အနက်ရောင်၊ မည်းနက်သော အရာ။ ❷ ရင်ဘတ်နှင့် အတောင်၌အနက်ရောင်ရှိပြီး သဲကန္တာရ၌ ရှင်သန်ပေါက်ပွားသော ခိုနှင့်သဏ္ဍာန်တူသော ငှက်တစ်မျိုး။

❸ [جَاهٌ -] မျက်နှာချင်းဆိုင် လာရောက်ဒုက္ခပေးသည်။ ပြဿနာကို ယူလာသည်။ ပြဿနာဖြင့် တွေ့ဆုံသည်။
 [جَوْهٌ] မျက်နှာချင်းဆိုင် လာရောက်ဒုက္ခပေးခြင်း။ ပြဿနာကို ယူလာခြင်း။ ပြဿနာဖြင့် တွေ့ဆုံခြင်း။
 [تَجَوَّهَ] ❶ မိမိကိုယ်ကို ကြီးကျယ်သည်ဟု မှတ်ယူသည်။ ❷ မိမိ၌မရှိသောဂုဏ်ကို ရှိသယောင် လုပ်ပြသည်။
 [الْجَاهُ] ❶ ဂုဏ်။ ❷ အဆောင်အယောင်ပကာသန။ ❸ အဆင့်အတန်းမြင့်မားမှု။
 ❹ [الْجَوْهْرُ] ❶ ပင်ကိုယ်အရည်အသွေး။ ပင်ကိုယ် သဘာဝ။ ❷ အနှစ်သာရ။ ❸ ကျောက်မျက်ရတနာ။ ❹ အခြားအရာပေါ်၌ တည်မှီနေခြင်းမရှိဘဲ ပင်ကိုယ်သဘောကိုဆောင်လျက် တည်ရှိနေသော ဝတ္ထုပစ္စည်း။ [جَوَاهِرُ] (ج)
 [الْجَوْهْرِيُّ] ❶ ကျောက်မျက်များကို အရည်အသွေးဖော်သူ။ ကျောက်သွေးသူ။ ❷ ကျောက်ကုန်သည်။
 ❹ [جَوَى -] ❶ ရင်ဘတ်အောင့်သည်။ ❷ စိတ်ကျဉ်းကြပ်သည်။ ❸ နာတာရှည်ရောဂါရသည်။ ❹ အချစ်သို့မဟုတ် ပူဆွေးမှုခံစားချက် ပြင်းထန်သည်။ ❺ [الْأَمْءُ] (ရေ)အပုပ်နံ့ထွက်သည်။ [فَتَجَوَى الْأَرْضُ مِنْ تَتَبِهِمْ] ကမ္ဘာမြေကြီးသည် ၎င်းတို့၏ပုပ်နံ့သော အလောင်းများကြောင့် အပုပ်နံ့ထွက်လိမ့်မည်။
 ❻ [الْبَلْدُ] (မြို့)မိမိနှင့် ရေမြေသဘာဝအံ့မဝင်ခွင်မကျဖြစ်သဖြင့် မနေချင်မထိုင်ချင်ဖြစ်

သည်။

[جوى] ❶ ရင်ဘတ်အောင့်ခြင်း။ ❷ စိတ် ကျဉ်းကြပ်ခြင်း။ ❸ နာတာရှည်ရောဂါရခြင်း။ ❹ အချစ်သို့မဟုတ် ပူဆွေးမှုခံစားချက် ပြင်း ထန်ခြင်း။ ❺ (ရေ)အပုပ်နံ့ထွက်ခြင်း။ ❻ (မြို့ ကို)မိမိနှင့်ရေမြေသဘာဝ အံ့မဝင်ခွင်မကျဖြစ် သဖြင့် မနေချင်မထိုင်ချင်ဖြစ်ခြင်း။

[جوى] ❶ ရင်ဘတ်အောင့်သော(သူ)။ ❷ စိတ်ကျဉ်းကြပ်သော(သူ)။ ❸ နာတာရှည်ရော ဂါရသော(သူ)။ ❹ အချစ်သို့မဟုတ် ပူဆွေး မှုခံစားချက် ပြင်းထန်သော(သူ)။ ❺ (ရေ)အ ပုပ်နံ့ထွက်သော(သူ)။ ❻ (မြို့ကို)မိမိနှင့်ရေ မြေသဘာဝ အံ့မဝင်ခွင်မကျဖြစ်သဖြင့် မနေ ချင်မထိုင်ချင်ဖြစ်သော(သူ)။
[جَاوَى] (ကုလားအုတ်ကို)ရေ တိုက်ရန်ခေါ်သည်။

[جَوَى] (ရေပုံးကို)ဖာထေးသည်။
[اجتوى] ❶ (الطعام) (အစားအစာကို)မုန်း သဖြင့် မစားချင်မသောက်ချင်ဖြစ်သည်။ ❷ (البلد) (မြို့ကို)မကြိုက်သဖြင့် မနေချင်မ ထိုင်ချင်ဖြစ်သည်။ ❸ (القوم) (၎င်းတို့ကို) မုန်းသည်။

[استجوى] (မြို့ကို)မကြိုက်သဖြင့် မ နေချင်မထိုင်ချင်ဖြစ်သည်။

[الجِوَاءُ] ❶ ကျယ်ဝန်းသော ချိုင့်ဝှမ်း။ ❷ အိမ်အတွင်းပိုင်းရှိ ကျယ်ဝန်းသည့်နေရာ။ ❸ ကရွတ်ခွေ။ (အိုးတင်ရန်ပြုလုပ်ထားသော အောက်ခံအခင်း။)

[الجِوَاءُ] ကရွတ်ခွေ။ (အိုးတင်ရန်ပြုလုပ်

ထားသော အောက်ခံအခင်း။)

[الْجَوْ] ❶ ကျယ်ဝန်းသော မြေနှိမ့်ချိုင့် ဝှမ်း။ ❷ အာကာသ။ လေဟာပြင်။ အာကာ သဟင်းလင်းပြင်။

﴿الْمَيْرَ وَالْإِلَى الطَّيْرِ مَسْخَرَاتُ جِوِ السَّمَاءِ﴾
ကောင်းကင်လေထဲ၌ ငှက်တိရစ္ဆာန်များ အမိန့်တော်ကို လိုက်နာလျက်ရှိကြသည်ကို ၎င်းတို့ မမြင်ကြသလော။ ❷ အတွင်းပိုင်း။
[جِوَاءٌ - أَجِوَاءٌ] (ج)

[الْجَوْ] ❶ ကျယ်ဝန်းသော မြေနှိမ့်ချိုင့် ဝှမ်း။ ❷ ကြမ်းတမ်းသောမြေ။ ❸ အတွင်း ပိုင်း။

[الْجَوْ] ❶ ရေပုံး၌ဖာထေးထားသော အ ရာ။ (ဖာထေးရာ၌ အသုံးပြုရသော သားရေ ၈၊ အဝတ်စ ၈သည်။) ❷ တောင်၌ရှိသော အပေါက်။

[الْجَوَانِي] အတွင်းဘက်ကျသောအပိုင်း။ အတွင်းပိုင်း။ [الْبَرَانِي] အပြင်ဘက်ကျသော အပိုင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အဓိပ္ပါယ်။
﴿إِنْ لِكُلِّ أَمْرٍ جَوَانِيًّا وَبَرَانِيًّا فَمَنْ أَصْلَحَ جَوَانِيَّهُ﴾
လူတိုင်း၌ အတွင်းပိုင်း အတွင်းပိုင်းနှင့် အပြင်ပိုင်း ရုပ်ပိုင်း ဟူ၍ရှိ၏။ မည်သူမဆို မိမိ၏အတွင်းပိုင်း စိတ်ပိုင်းဆိုင် ရာကို ကောင်းအောင်ပြုပြင်လျှင် အလွှာဟ် အရှင်မြတ်သည် ထိုသူ၏အပြင်ပိုင်း ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာကို ပြုပြင်ပေးတော်မူမည်။

[جَاءَ] ❶ ရောက်ရှိလာသည်။ လာသည်။ ❷ (تَابَعَهُ) (တစ်စုံတစ်ရာကို)ယူဆောင်လာ သည်။ ❸ [الغَيْثُ] မိုးရွာသည်။ ❹

[الْأَمْر] ❶ [الْأَمْر] ဖြစ်ပျက်သည်။

သည်။
[جَبِي - مَجِيء - جَبِيَّة] ❷ ရောက်ရှိလာခြင်း။ လာခြင်း။ ❶ (တစ်စုံတစ်ရာကို) ယူဆောင်လာခြင်း။ ❷ မိုးရွာခြင်း။ ❸ ဖြစ်ပျက်ခြင်း။ ❹ ပြုမှုခြင်း။

[أَجَاء] ❶ [فُلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို) ခေါ်ဆောင်လာသည်။ ❶ [فُلَانًا إِلَى كَذَا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ရာဆီသို့) ရောက်ရှိစေသည်။ တွန်းပို့သည်။

[فَاجَأَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جُذْعِ النَّخْلِ] ကလေးဖွားမြင်သည့်ဝေဒနာက သူမအား စွန်ပလွံပင်၏ပင်စည်သို့ တွန်းပို့ရောက်ရှိစေခဲ့သည်။
❶ [لَتَمُرَّ أَعْيُنُهَا عَلَى خَدَّيْهَا] (အမျိုးသမီးမိမိ၏ အဝတ်ကို ပါးနှစ်ဘက်ပေါ်) ချတင်ထားသည်။ ❷ [لَتَعْلَلْ] (ဖိနပ်ကို) သားရေစဖြင့် ဖာထေး၍ချုပ်သည်။

[جَايَا] ❶ [فُلَانًا] အပြိုင်အဆိုင်လာရာ၌ သူ့ကို နိုင်သည်။ ❶ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်နှာချင်းဆိုင်လာသည်။

[جَايَا] (ရေအိမ်ကို) ဖာထေးရာ၌ အသုံးပြုရသော သားရေစ၊ အဝတ်စသည်ဖြင့် ချုပ်၍ဖာသည်။

[الْجَايَا] အနာမှထွက်လာသော သွေးပုပ်၊ ပြီပုပ် စသည်။

[الْجَبِيَّة] ❶ အနာမှထွက်လာသော သွေးပုပ်၊ ပြီပုပ် စသည်။ ❶ ဖိနပ်ကို ဖာထေးရာ၌ အသုံးပြုရသော သားရေစ၊ အဝတ်စသည်။ ❷ [جَبِيَّةُ الْبَطْنِ] ချက်အောက်မှ

အရှက်အင်္ဂါကြား ရှိ အစိတ်အပိုင်း။
[الْجَبِيَّة] လာရောက်သည့် အနေအထား၊ ပုံစံ။ [جَبِيَّةٌ سَبَّارَةٌ] အသင် ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ မင်္ဂလာရှိသော လာရောက်ခြင်းဖြင့် ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီ။

❶ [جَابَ -] (အကျီကို) အိပ်ကပ်တပ်ဆင်သည်။

[جَبَبَ] (အကျီကို) အိပ်ကပ် တပ်ဆင်ခြင်း။

[جَبَبَ] (အကျီကို) အိပ်ကပ်တပ်ဆင်သည်။

[الْجَبَبُ] ❶ [جَبَبَ الْقَبِيضُ] အကျီကို ဝတ်ဆင်ရာ၌ ဦးခေါင်းလျှိုရသော အစိတ်အပိုင်း။ အကျီလည်ပင်း။ [وَلَيَضْرِبَنَّ بِخُمْرٍ هُنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ] သူမတို့သည် မိမိတို့၏ခြုံထည်များကို အကျီရင်ဘတ်များပေါ်သို့ ချထားကြရမည်။ ❶ [جُيُوبٌ - جِيَابٌ] (ج) အိပ်ကပ်။

[نَاصِحَ الْجَبَبِ] သစ္စာရှိသောသူ။

[جَبَبَ الْأَرْضَ] မြေကြီးအတွင်းသို့ ဝင်သည့်နေရာ။

❶ [جَا ح -] (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ၎င်းတို့ကို) အစအနမကျန်အောင် မြေလှန်ကွပ်မျက်၍ ပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူသည်။

[جَا حَة - جَا حَة] (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ၎င်းတို့ကို) အစအနမကျန်အောင် မြေလှန်ကွပ်မျက်၍ ပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူခြင်း။

❶ [جَا ح -] (ရေစီးက လျှို၊ ချောင်းရှိ) အပင်များကို တိုက်စားသွားသည်။
[جَا ح] (ရေစီးက လျှို၊ ချောင်းရှိ) အပင်များကို တိုက်စားသွားခြင်း။

❖ [جَيْش -] သေးသွယ်၍တိုသည်။ သေးနုတ်သည်။

[جَيْش] သေးသွယ်၍တိုသည်။ သေးနုတ်ခြင်း။

[جَيْش] ❶ သရွတ်ကိုင်သည်။ အင်္ဂတေကိုင်သည်။ ❷ [الْحَوْض] ရေကန်ကို နက်အောင်တူးသည်။

[الجائر] ဒေါသကြောင့်၊ သို့မဟုတ် ဆာလောင်မှုကြောင့် လည်ချောင်း၌ခံစားရသော ခြောက်သွေ့ပူလောင်မှု။ အာခြောက်သည့် ဝေဒနာ။

[جَيْش] ❶ ဟုတ်ကဲ့။ ကောင်းပါပြီ။ ❷ အမှန်ပါပဲ။ တကယ်ပြောတာပါ။ [جَيْرٌ لَا أَفْعَلُ] တကယ်ပါ။ ကျွန်တော်မလုပ်တော့ဘူး။

[جَيْرٌ] ဟုတ်ကဲ့။ ကောင်းပါပြီ။

[الجَيْرُ] မဖောက်ထုံး။ သရွတ်။

[الجائر] ❶ ဒေါသကြောင့်၊ သို့မဟုတ် ဆာလောင်မှုကြောင့် လည်ချောင်း၌ခံစားရသော ခြောက်သွေ့ပူလောင်မှု။ အာခြောက်သည့် ဝေဒနာ။ ❷ ထုံးပြုလုပ်သူ။ ထုံးရောင်းသူ။

[الجَيْرُ] ကြည့် [جوز]

[الجَيْرَةُ] ကြည့် [جوز]

❖ [جَاش -] ❶ [الْمَاء] (ရေ)တလိမ့်လိမ့် စီးဆင်းသည်။ ❷ [الْبَحْرُ] (ပင်လယ်)လှိုင်းကြီးသည်။ လှိုင်းထန်သည်။ ❸ [الْوَادِي] (လျှိုချောင်း)ရေလျှံသည်။ ❹ [الْصَّدرُ] (ဒေါသ)ပြင်းထန်သည်။ ❺ [الْفُدرُ] (အိုး)ပွက်ပွက်ဆူသည်။ ❻ [الْحَرْبُ] (တိုက်ပွဲ)ပြင်းထန်လာသည်။ ❼ [الْعَيْنُ] (မျက်လုံး)မျက်ရည်လျှံ

ကျသည်။ ❶ [الْبَحْرُ] (စိတ်)ခြောက်ခြားသည်။ ❷ [الْمَيْزَابُ] (ရေတံလျှောက်)ရေတလဟော စီးကျသည်။ ❸ [الْفَرْسُ] (မြင်း)ခုန်ပေါက်သည်။ ❹ [الْبَحْرُ] (စိတ်)ပြိုအန်ချင်စိတ်ဖြစ်သည်။ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာသို့မဟုတ် ပူဆွေးသောကကြောင့် စိတ်လှုပ်ရှားသည်။ ❺ စိတ်ဝင်စားသည်။

[جَيْش - جِيُوش - جِيُوش - جِيُوشَان] (ရေ)တလိမ့်လိမ့် စီးဆင်းခြင်း။ ❶ (ပင်လယ်)လှိုင်းကြီးခြင်း။ လှိုင်းထန်ခြင်း။ ❷ (လျှို) ချောင်း)ရေလျှံခြင်း။ ❸ (ဒေါသ)ပြင်းထန်ခြင်း။ ❹ (အိုး)ပွက်ပွက်ဆူခြင်း။ ❺ (တိုက်ပွဲ)ပြင်းထန်လာခြင်း။ ❻ (မျက်လုံး)မျက်ရည်လျှံကျခြင်း။ ❼ (စိတ်)ခြောက်ခြားခြင်း။ ❶ (ရေတံလျှောက်)ရေတလဟော စီးကျခြင်း။ ❷ [الْبَحْرُ] (မြင်း)ခုန်ပေါက်ခြင်း။ ❸ [الْبَحْرُ] (စိတ်)ပြိုအန်ချင်စိတ်ဖြစ်ခြင်း။ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာသို့မဟုတ် ပူဆွေးသောကကြောင့် စိတ်လှုပ်ရှားခြင်း။ ❹ စိတ်ဝင်စားခြင်း။

[جَيْش] စစ်တပ်များကို စုဆောင်းသည်။

[تَجَيْش] အန်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်သည်။

[استَجَاش] ❶ [الْفُدرُ] (အိုး)ပွက်ပွက်ဆူသည်။

❷ [فُلَانًا] (တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ)စစ်တပ်ကို တောင်းသည်။ စစ်ကူတောင်းသည်။

[جِيُوش (ج)] စစ်တပ်။ [الجَيْش]

[الجَيْشَان] ခွန်အားနှင့် ပျံ့ရွယ်နုနယ်မှု။

❖ [جَاض -] ❶ မောက်မာဝင့်ကြွားစွာ လမ်းလျှောက်သည်။ ❷ [عَنِ الشَّيْءِ] (တစ်စုံတစ်ရာမှ)သွေစည်သွားသည်။ ❸ [فِي الْقِتَالِ] (တိုက်ပွဲ)ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည်။

[جَيْض] ❶ မောက်မာဝင့်ကြားစွာ လမ်း
လျှောက်ခြင်း။ ❷ (တစ်စုံတစ်ရာမှ)သွေဖည်
သွားခြင်း။ ❸ (တိုက်ပွဲမှ)ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်
ခြင်း။

[جَائِض - جَائِض] ❶ မောက်မာဝင့်ကြားစွာ လမ်း
လျှောက်သော(သူ)။ ❷ (တစ်စုံတစ်ရာမှ)
သွေဖည်သွားသော(သူ)။ ❸ (တိုက်ပွဲမှ)ထွက်
ပြေးတိမ်းရှောင်သော(သူ)။

[جَائِض] တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မောက်မာစွာဆက်
ဆံသည်။

[جَيْض] (تَعَنَ الشَّيْءُ) (တစ်စုံတစ်ရာမှ)သွေ
ဖည်သွားသည်။

[الْجَيْضَى] လမ်းလျှောက်ရာ၌ မောက်မာသည့်
အမူအရာ။ မောက်မာစွာ လမ်းလျှောက်ခြင်း။

❶ [جَاف] (أَبَتِ الْمَيْتَةُ) (အသေကောင်)အပုပ်
နံ့ထွက်သည်။

[جَاف] (အသေကောင်) အပုပ်နံ့ထွက်ခြင်း။

[جَيْف] ❶ (أَبَتِ الْمَيْتَةُ) (အသေကောင်)
အပုပ်နံ့ထွက်သည်။ ❷ أَتَكَلَّمُ النَّاسَ قَدْ جَيْفُوا ❶
ပုပ်ပွနေပြီဖြစ်သော လူသေများကို ကိုယ်

တော်သည် စကားပြောနေသလော။

❶ [أَفْلَان] စိုးရိမ်ထိတ်လန့်သည်။ တုန်လှုပ်
ခြောက်ခြားသည်။ ❷ [أَفْلَانًا] (တစ်ဦးတစ်
ယောက်ကို)ထိုးကြိတ်သည်။ ရိုက်ပုတ်သည်။

[أَجَاف] (أَبَتِ الْمَيْتَةُ) (အသေကောင်)အပုပ်
နံ့ထွက်သည်။

[أَجَاف] (أَبَتِ الْمَيْتَةُ) (အသေကောင်)အပုပ်
နံ့ထွက်သည်။

[أَجَيْفَةً] အသေကောင်။ အပုပ်ကောင်။

[جَيْف - أَجَاف] (ج)

❶ [أَجِيل] ❶ လူအစုအဝေး။ ❷ လူသားမျိုး
ဆက်။ ❸ မျိုးနွယ်။ ❹ ရာစုနှစ်။ ❺ မျိုးဆက်
သစ်။ [أَجِيَال] (ج)

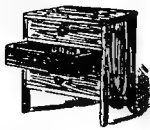
❶ [أَجِيلَاتِي] ရေခဲမှုန့်။

[جَيْم] ❶ ပဉ္စမမြောက် အရိဗ္ဗည်းအက္ခရာ
(ج)ကို ရေးသည်။

[أَجِيم] ❶ ပဉ္စမမြောက် အရိဗ္ဗည်းအက္ခရာ
ရာ(ج)၏အမည်။ ❷ ခုန့်ပေါက်မြူးကြွသော
ကုလားအုတ်မ။ [جِيَمَات] (ج)

❶ [أَجِيُولُوجِيَا] ဘူမိဗေဒ။

چارور او جزار

جيمه

جين او جيهه

جواب

جراوة

مجرد

جيهه

جزدان

جسر

جرس

جيهه

مجدار

مجذاف

جيش

جرموق

جوزع

جديلة

جرة

مجرفة

جرن

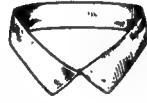
جواب

مجز

جئارة

جرئان

جرجير

جاروش

جرمة

مجقة

جريس

مجين

جزر

جدل

جلدر

جربيه

جدة

جرئي

ذات الاجراس

جرادة

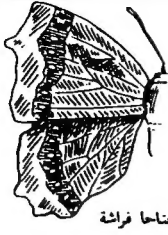
جيش

جدجد

جوجو

جناح فراشة

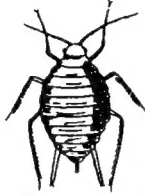
جناح بصوب

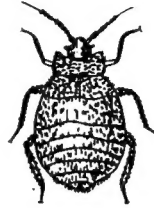
جناح طائر

فليكية (١١)

أرقة (١٢)

بقعة (١٣)

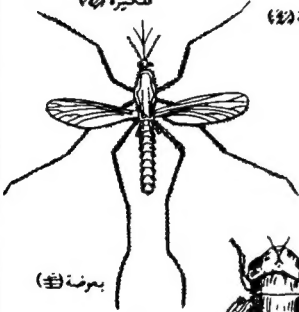
جناح خفاش

زير (١٤)

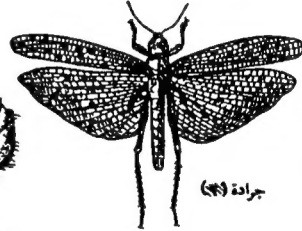
لاحة السكر (١٥)

بعوضة (١٦)

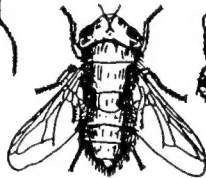
بنت وردان (١٧)

جرادة (١٨)

ثاقب الأذن (١٩)

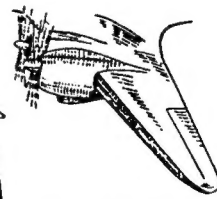
نقر (٢٠)

برغوث (٢١)

دودة بيضاء (٢٢)

جناح طائرة يلعبه محركات

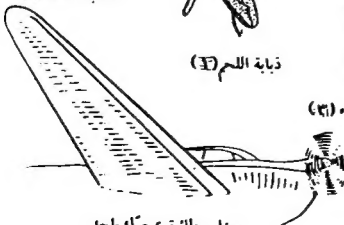
ذباب اللحم (٢٣)

يرقانة الدودة البيضاء (٢٤)

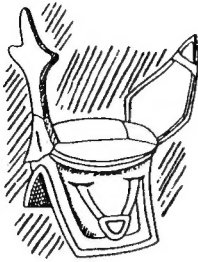
عذراء الدودة البيضاء (٢٥)

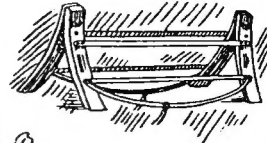
جناح طائرة بمحرك واحد

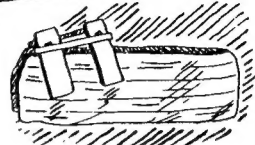
جناح طائرة نافورية

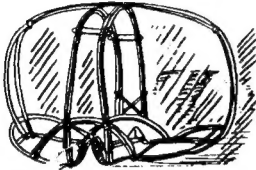
رجل (الطارق ، الجزائر)

رجل

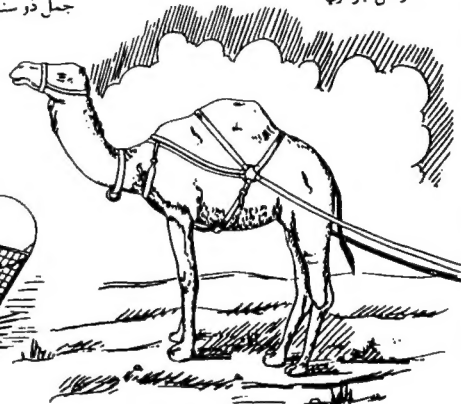

رجل جزائري

هودج جزائري

جمل ذو سنامين

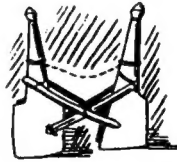
جمل الحراة (القطر التونسي)

محمل لنقل المرضى

شكال او عقال

رجل آسيوي

رجل آسيوي

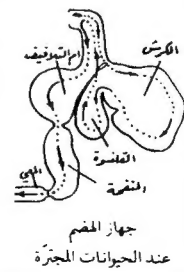
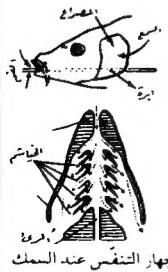
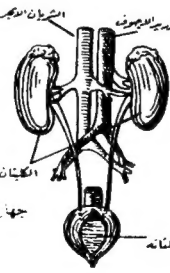
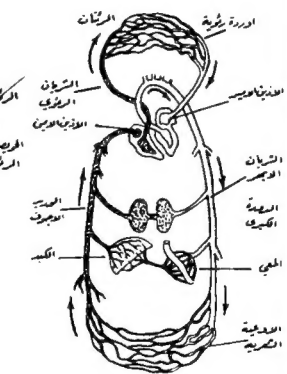
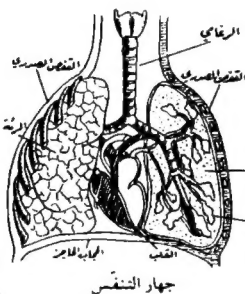
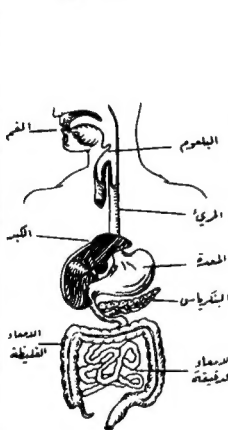
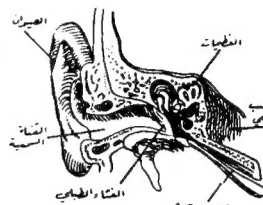
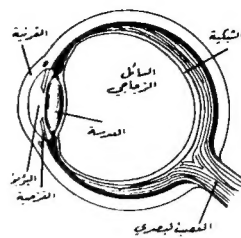
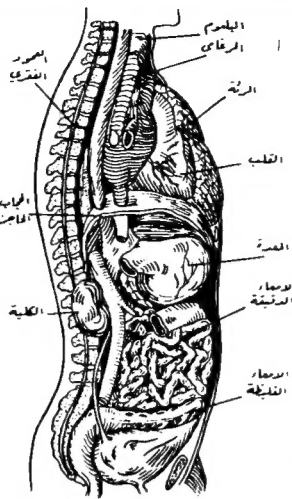
هودج (الاولاد سليمان)

رجل طارق

هودج

ARABIC - MYANMAR DICTIONARY

المعجم الوسيط

العربي - ميانما

مولانا عبد الرحيم (مدني - اسعدی)